

**SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
DENETİM RAPORU**

MD 3/2015

11 Haziran, 2015

**Lefkoşa Türk Belediyesi 2008-2011 Mali
Yılları Kesin Hesap Denetim Raporu**

Bu rapor, 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası'nın
3. maddesi uyarınca hazırlanmıştır.

11 Haziran, 2015

Raporu Hazırlayan

Ebru AKBIÇAK Kıdemli Denetçi
Sibel NAMİ Kıdemli Denetçi (Eski)

Denetçi
Hasan TURAN
Hüseyin ÖZGİT
Mustafa TÜRKKAL
Şinasi COŞGUN

Bu rapora Sayıştay Başkanlığının
www.sayistay.gov.ct.tr
adresinden ulaşılabilir.

İÇİNDEKİLER

1. SUNUŞ.....	1
2. ARAŞTIRMA KAYNAK VE YÖNTEMİ	1
3. LTB 2008-2011 MALİ YILLARI KESİN HESAPLARI İLE İLGİLİ DENETİM GÖRÜŞÜ	3
4. LTB 2008-2011 MALİ YILLARI KESİN HESAPLARINA İLİŞKİN DENETİM BULGULARI	4
4.1. LTB 2008-2011 Mali Yılları Kesin Hesaplarına İlişkin Genel Analiz	4
4.1.1. Giderlerin Analizi	4
4.1.1.1. Fasıllarda Giderlerin Grafik Dökümü.....	5
4.1.1.2. Fasıllarda Personel Giderleri.....	5
4.1.1.3. LTB Toplam Gelirleri ile Personel Ödemelerinin Karşılaştırılması	6
A. 2008-2011 Mali Yılları LTB Gelirleri (Koşullu Bağış ve Borçlanma Hariç) ile Devlet Katkısının Karşılaştırılması	7
B. Personel Ödemeleri Sonrası LTB Kullanımına Kalan Miktar	7
4.1.1.4. Sosyal Güvenlik Kurumlarına Ödenen Primler	10
4.1.1.5. Fasıllarda Diğer Ödenekler	10
4.1.2. Gelirlerin Analizi.....	11
4.2. Giderlerin İncelenmesinde İzlenen Yöntem ve Sonuçlar	12
A. Ödeme Fişleri ve Ekli Evraklarının Elektronik Ortama Kaydedilmesi.....	12
B. LTB Tarafından Düzenlenmiş Çeklerin İlgili Bankalardan Temin Edilmesi	12
B.1. LTB Tarafından Düzenlenmiş Farklı İşletmelere Ait Çeklerin Ciro Edilmesinde Adı Geçen Bazı Belediye Personeli	14
B.1.1. Turgay Demiray Adı Verilerek İşlem Gören/Ciro Edilen Çekler	14
B.1.2. Niyazi Aligüllü Adı Verilerek İşlem Gören/Ciro Edilen Çekler	14
B.2. LTB Tarafından Düzenlenmiş Farklı İşletmelere Ait Çeklerin Toplandığı Hesaplar	15
B.2.1. Universal Bank Ltd. Nezdindeki 10-118-0001049 Sayılı Hesap ile Kıbrıs İktisat Bankası Ltd. Nezdindeki 4829237 Sayılı Hesap	15
B.2.2. Kıbrıs İktisat Bankası Ltd. Nezdindeki 10-304-0005197613 ve 10-304-4057337 Numaralı Hesaplar	16
B.2.3. Kıbrıs İktisat Bankası Ltd. Nezdindeki 10-304-4061820 Sayılı Hesap ve/veya Bu Hesap Sahibi Adı Belirtilerek İşlem Gören Çekler	16
B.2.4. Yakınoğu Bank Ltd. Nezdindeki 15-300-20081 Sayılı Hesap ve/veya Hesap Sahibi Tüzel Kişi Mührü ile İşlem Gören Çekler.....	17
B.3. Çeklerin İşlem Görmesinde Tespit Edilen Diğer Hususlar	18
4.2.1. Yol Yapım Giderleri Bütçe Kalemine İlişkin Tespitler (06-5-7-07).....	18
4.2.1.1. İta Amirinin Ödeme Yetkisini Aşacak Şekilde ve/veya Yasal Mevzuata Uyulmadan Gerçekleştirilmiş Ödemeler.....	19
A. Emek-Kahveci-Akansu Konsorsiyum Ortaklığı'na Yapılan "Asfalt İşleri" İhalesi	19
A.1. LTB İhale Tüzüğü Hilafına İhale Bedeline Yapılan Artış	20
A.2. Bu İhale için İmzalanan Sözleşme.....	21
A.2.1. Sözleşmenin Birim Fiyatları İçerecek Şekilde Yapılması Nedeniyle Damga Pulu Vergisinin Ödenmemesi	21
A.2.2. İhaledeki Birim Fiyatlar Dışında Yapılan Ek İşler	22

B. Kemal Aktunç ve Kuşcu Kardeşler Altyapı Komandit Şti.'ne Yaptırılan Muhtelif Asfalt ve Kaldırım İşleri İhalesi	22
C. LTB Meclisince Alınmış MK 140/2010 ve MK 25/2011 Sayılı Kararlar Uyarınca Kahveci Ltd.'e Yaptırılan Muhtelif Asfaltlama İşleri	24
C.1. MK 140/2010 Sayılı Meclis Kararı Neticesinde Yaptırılan Asfaltlama İşleri.....	25
C.2. MK 25/2011 Sayılı Meclis Kararı Neticesinde Yaptırılan Asfaltlama İşleri.....	26
C.2.1. MK 25/2011 Sayılı Meclis Kararı.....	26
C.2.2. MK 25/2011 Sayılı Meclis Kararına Dayanılarak Yaptırılan İşler İçin Sözleşme İmzalanmaması	28
C.2.3. MK 25/2011 Sayılı Meclis Kararı Kapsamı Dışında Yaptırılan ve Hak Edişlere Eklenen İşler	28
C.2.4. Asfalt Tonaj Dökümleri Kısmen Belgelenemeyen Hakediş.....	31
C.2.5. MK 25/2011 Sayılı Meclis Kararına Onay Veren Meclis Üyelerinin Sorumluluk Tutarının Belirlenmesi	34
D. Sayıştay Başkanlığı'nca Bazı Asfaltlama İşleri için Bilirkişi Görüşü Alınması	35
D.1. DAÜ Bilirkişi Raporu Sonuçlarının Analizi.....	35
D.2. DAÜ Bilirkişi Raporu Dikkate Alınarak Sorumluluk Tesis Edilmesi	37
E. MK 85/2011 Sayılı Karar Uyarınca Satın Alınan 100 Adet Sokak Lambası Direği ve Armatürleri.....	38
E.1. MK 85/2011 Sayılı Meclis Kararının İhale Tüzüğü'ne Aykırı Alınmış Olması.....	39
E.2. Sokak Direklerinin Meclis Kararında Belirtilen Sokağa Dikilmemesi ve Sokak Lambası Direk ve Armatürlerin Akıbeti.....	40
E.3. İthal Edilen Sokak Lambası Aydınlatma Direklerinin Evraklarındaki Tutarsızlık	41
4.2.1.2. Ödeme Sürecinde Aksaklık ve/veya Eksiklik Görülen Harcamalar/Hususlar.....	42
A. Sütcüoğlu Ltd.'e Yaptırılan Muhtelif Asfalt ve Kaldırım İşleri	42
B. MK 23/2010 Sayılı Meclis Kararı Uyarınca Kahveci Ltd.'e Yaptırılan Muhtelif.....	43
C. MK 91/2011 Sayılı Meclis Kararı Uyarınca Yaptırılan Tören Alanı Tribün İnşaatı	45
C.1. Bu Kararın Alınış Usulündeki Çekinceler.....	45
C.2. Yüklenici Firma ile Sözleşme İmzalanmaması.....	46
C.3. Bu Projeye Ait Hak Edişlerdeki Aksaklık ve Kontrolör İmzası Sahteleme İddiaları	46
D. Ahed Construction Ltd. ve Sütcüoğlu Ltd.'e Yaptırılan "Kaldırım İşleri" İhalesi	47
D.1. Yüklenici Firmalarla Birim Fiyat Üzerinden Yapılan Sözleşmelerin Sakıncaları	47
D.2. İhaledeki Birim Fiyatlar Dışında Yaptırılan Ek İşler	48
E. Fatura Bölünmesi Yapılarak Gerçekleştirilen Ödeme	48
F. Çekin, Ödeme Fişi Üzerindeki Firma/Kişiden Farklı Kişiye Yazılması.....	49
G. Herhangi Bir İhale Dahilinde Olmadan Bu Kalemde Bütçeleştirilmiş Ödemeler	50
H. İhale Karşılığı Olan Faturasız Ödemeler.....	50
I. LTB Meclisinin MK 86/2003 Sayılı Kararı Uyarınca Yaptırılan Muhtelif Yol Çizim İşleri	50
İ. Yol Üzerlerine Çizilen Kırmızı Agregat/Epoxy İşleri	51
J. Veli's Ticaret Ltd.'e Yaptırılan Bazı Yol Çizim İşlerinin Hak Edişlerindeki Eksiklikler	52
K. LTB Meclisinin MK 117/2011 Sayılı Kararı Uyarınca Kahveci Ltd.'e Yaptırılan Asfaltlama İhalesinin Sözleşmesinin Pullanmamış Olması.....	52

L. Yaptırılan Bazı Yol Çizimlerinin Trafik İşaretlemeleri Açısından Herhangi Bir Kurala Uymaması	53
4.2.2. Müteahhitlik Hizmetleri (Temizlik Hizmet İhaleleri Dahil) (03.5.1.04) Gider Kalemine İlişkin Tespitler	54
4.2.2.1. LTB Tarafından Clean World Marketing (CWM) Co. Adına Yapılmış Ödemeler	57
A. CWM Co.'ya ait Birçok Faturanın, İş Tekliflerinin ve İşin Yapıldığına İlişkin Yazıların Bazı LTB Personelince Düzenlenmesi	60
B. LTB Maliyet Keşif Raporları ve/veya Hak Ediş Raporlarının Düzenlenmemesi	63
C. Harcamalara İlişkin Tespitler	63
C.1. Belirsiz Adres Verilerek İş Yapılması	63
C.2. LTB Kayıtlarında Bulunmayan Adres/Müstehtlikler İçin Yapıldığı Belirtilen Harcamalar	65
C.3. Özel İşyeri, Apartman, Muhtarlık ve Devlet Kurumlarına Ait Bina Tadilatları	66
C.4. LTB Personelinin Ev Tamiri İçin Yapılmış Olan Harcama	68
C.5. Muhtaç/Yoksul Kişiler İçin Yapıldığı Belirtilen Ödemeler	69
C.5.1. Sosyal Hizmetler Dairesi Müdürlüğü Tarafından Yapılan Araştırma	70
C.5.2. Kamu Kurum/Kuruluşlarından Maaş Almakta Olan Kişiler İçin Yapılmış olan Harcamalar	71
C.6. Diğer Harcamalar	72
C.7. Fatura Düzeni ve Fatura Bölümü	73
D. LTB Tarafından Clean World Marketing Co. Adına Düzenlenmiş Çeklerin Bozdurulması/İşlem Görmesi	74
4.2.2.2. LTB Tarafından F. Dorman Tic. Ltd. Adına Yapılmış Ödemeler	75
A. Temizlik, İlaçlama vb. Genel Hizmet Alımı	77
A.1. Sel Baskını Kapsamında Yapıldığı Belirtilen İşler Karşılığı Ödeme	77
A.1.1. Ödemeye Esas Teşkil Eden İşlerin Belgelenememesi ve Belgelerdeki Tutarsızlıklar	77
A.1.2. LTB Meclisinin MK 33/2010 ve MK 54/2010 Sayılı Kararları	80
A.2. Lefkoşa Mezarlığı'nın Temizliği Karşılığı Yapılmış Olan Ödemeler	82
A.2.1. Ödemeye İlişkin Tespitler	82
A.2.2. Lefkoşa Mezarlığının Temizliği Karşılığı Ödemelere İlişkin Çeklerin Ciro Edilmesi/İşlem Görmesi	84
A.2.3. F. Dorman Tic. Ltd.'e ait Bazı Faturaların LTB Personeli Tarafından Yazılması	86
A.3. Temizlik ve Boyama İşleri Karşılığı Ödeme ile LTB Meclisinin MK 101/2010 Sayılı Meclis Kararının Uygulanması	87
A.4. Haspolat Hamitköy Arası Budama ve Temizlik İşleri	90
A.5. Köprü Boyanması ve Tamiri	92
A.6. Denetime Sunulmayan Ödeme Fişi	93
A.7. LTB Meclisinin MK 54/2010, MK 64/2010 ve MK 101/2010 sayılı Meclis Kararları Kapsamında F. Dorman Ticaret Ltd.'e Yapılmış Ödemelerin Toplamı	94
A.8 Sözleşme İmzalanmaması	94
B. F. Dorman Tic. Ltd. Tarafından Yüklenilmiş Olan İhaleler	95
B.1. LTB Surlarıçi Bölgesi Genel Temizlik İşleri Hizmet Alımı İhalesi	95
B.1.1. Teminat Mektupları	95

B.1.2. Sözleşmenin Pullanmaması.....	97
B.1.3. Yetki ve Kontrollük	97
B.1.4. Sosyal Güvenlik Kurumları ile Gelir ve Vergi Dairesi'ne Yapılması Gereken Yatırımlar	98
B.1.5. Hak Edişlerin Düzenlenmesi	100
B.1.6. Ek Ödeme	100
B.2. LTB Mücavir Alanda "Sivrisinek, Karasinek, Pire, Hamamböceği ve Kemirgen (Fare, Sıçan) Mücadelesi İhalesi.....	103
B.2.1. 2009 Mali Yılı	103
B.2.2. 2011 Mali Yılı	103
B.2.2.1. İhale Süreci- LTB Kira ve İhale Komisyonu Fesh Edildiği Dönemde İhaleye Çıkılması.....	103
A. LTB Kira ve İhale Komisyonu'nun 01.04.2011 Tarihli Toplantısı	104
B. Lefkoşa Türk Belediyesi Meclisi'nin MK 31/2011 sayılı Meclis Kararı- Meclis Karar Defteri Kayıtları ile Meclis Üyeleri'nce İmzalanan Kararın Farklı Olması.....	106
C. İhalenin İptali ve Yeniden İhaleye Çıkılması	107
D. İhaleye İlişkin İdari ve Teknik Şartnamelerde Yer Alan Değişiklikler	108
E. Kati Teminat.....	110
F. Avans Verilmesi.....	110
G. İhale Kapsamındaki İşlerin/İlaçların LTB Tarafından Kontrolü ve Raporlanması .	111
H. İhale Kapsamındaki İlaçların LTB Tarafından Kontrolü.....	113
I. Araç Kullanımı	114
C. LTB Tarafından F. Dorman Ticaret Ltd. Adına Düzenlenmiş Çeklerin Bozdurulması / İşlem Görmesi.....	116
4.2.2.3. LTB Tarafından Muzaffer Polat Adına Yapılmış Ödemeler	117
A. Muzaffer Polat'ın İş Yapabilmesine İlişkin İzinler ve Müstahdem Bilgileri	118
B. Muzaffer Polat Adına Yapılmış Ödemelere İlişkin Tespitler.....	119
B.1 LTB'de Düzenlendiği Sonucuna Ulaşılan Faturalar	119
B.2. LTB Maliyet Keşif ve Kontrol Raporlarının Düzenlenmemesi	120
B.3. Muzaffer Polat ve Mahsuni Koç Adına LTB'de Düzenlenmiş İş Tamamlandı Yazıları ve İş Teklifleri	123
C. Ödemelerin İtaya Bağlanması.....	125
D. Muzaffer Polat Hakkında Basında Yer Alan Haber ve Sosyal Hizmetler Dairesi Müdürlüğü'nce Yapılan Araştırma	125
E. Harcamalara İlişkin Diğer Tespitler	126
E.1. Yapılmadığı Beyan Edilen İş Karşılığı Ödeme	126
E.2. Belediye Personelinin Ev Tamiri İçin Yapılan Harcama	127
E.3. İşin Kime Yapıldığı Belgelenemeyen/Verilen Adreslerde LTB Müstehliği Olmadığı Belirlenen/Tamirat Gerekçesi Belirtilemeyen Harcamalar.....	128
E.4. Haspolat Hamitköy Arası Budama ve Temizlik İşleri.....	131
F. Ödemelere İlişkin Diğer Tespitler	132
G. Fatura Düzeni ve Bölümü	134

H. LTB Tarafından Muzaffer Polat Adına Düzenlenmiş Çeklerin Bozdurulması/İşlem Görmesi	134
4.2.2.4. LTB Tarafından Redmin Trading Ltd. Adına Yapılmış Ödemeler.....	136
A. Redmin Trading Ltd.'in İş Yapabilmesine İlişkin İzinler ve Müstahdem Bilgileri.....	138
B. Redmin Trading Ltd.'e Yapılmış Olan Ödemelere İlişkin Tespitler.....	139
B.1. LTB'de Düzenlendiği Sonucuna Ulaşılan Faturalar, LTB Maliyet Keşif ve Kontrol Raporları'nın Olmayışı ve İşin Verilişi.....	139
B.2. LTB Yetkililerince Redmin Trading Ltd. Adına Düzenlenmiş Teklifler ve İşin Tamamlandığına İlişkin Belediye Başkanlığına Muhatap Yazılar	141
B.3. İmza Sahtelemesi ve Talimatla Belge İmzalatılması İddiası.....	142
B.3.1. İmza Sahtelemesi İddiası	142
B.3.2. Talimatla Belge İmzalatılması İddiası	145
B.4. Devlet Kurumları İçin Yapıldığı Belirtilen Ağaç Budama İşleri ve Diğer İşler.....	148
A. Redmin Trading Adına Düzenlenmiş İşin Yapıldığına İlişkin Yazı.....	148
B. LTB Personeli Tarafından Düzenlenmiş Yazıya Yapılan Eklemeler ve Diğer Hususlar	148
C. KKTC Dışişleri, Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanlığı İzahları	150
D. MK 101/2010 Sayılı Meclis Kararının Uygulanması	151
E. Mezar Temizliği Karşılığı Ödemeler	152
F. Haspolat Hamitköy Arası Temizlik İşleri	154
G. Ödeme Fişleri'nin İtaya Bağlanması ve Ödemelere İlişkin Diğer Tespitler	155
H. Denetime Sunulmayan Ödeme Fişi.....	157
I. LTB Tarafından Redmin Trading Ltd. Adına Düzenlenmiş Çeklerin Bozdurulması/ İşlem Görmesi	157
4.2.2.5. LTB Tarafından Sıtkioğulları Construction Ltd. Adına Yapılmış Ödemeler	158
A. Bazı Harcamalara İlişkin Tespitler	159
B. Metehan Sınır Kapısı WC ve Lavabo Yapımı.....	164
B.1. İhaleye Çıkılmadan Hizmet Alımı Yapılması.....	164
B.2. İmza Sahtelemesi ve Talimat ile Belge İmzalatıldığı İddiası	165
B.3. Projelerin Vizesiz Olması	167
B.4. Metehan Sınır Kapısında Yapılan İşler İçin Sözleşme İmzalanmaması	168
C. Haspolat Hamitköy Arası Budama ve Temizlik İşleri.....	168
D. LTB Tarafından Sıtkioğulları Construction Ltd. Adına Düzenlenmiş Çeklerin Bozdurulması/İşlem Görmesi.....	171
4.2.2.6. LTB Tarafından Sütcüoğlu Ltd. Adına Yapılmış Ödemelere İlişkin Tespitler	171
4.2.2.7. LTB Tarafından Hasan Yücem İnşaat İşleri Adına Yapılmış Ödemeler	172
A. Hasan Yücem İnşaat İşleri Adına LTB'de Düzenlenmiş Faturalar ve İş Teklifi	173
B. İmza Sahtelemesi İddiası.....	175
C. LTB Personelinin Ev Tamiri	176
D. Ağaç Budama, Ot Kesme ve Temizlik İşleri Ödemeleri	176
D.1. Genel Hususlar	176
D.2. Kamu Kurum/Kuruluşları İçin Yapılmış Olan Ödemeler	178
D.3. Çevre Temizliği İçin Ödeme	180

E. Çiçek Ekimi, Ağaç Dikimi Ödemeleri.....	181
F. Haspolat Hamitköy Arası Budama ve Temizlik İşleri	183
G. LTB Tarafından Hasan Yücem İnşaat İşleri Adına Düzenlenmiş Çeklerin Bozdurulması/İşlem Görmesi.....	184
4.2.2.8. LTB Tarafından Mustafa Kızılyürek İnşaat İşleri Adına Yapılmış Ödemelere İlişkin Tespitler	184
A. İmza Sahtelemesi İddiası.....	185
B. İnşaat, Temizlik ve Bordür Boyama İşleri	187
C. Devlet Kurum/Kuruluşlarına Yapılan İşler	189
4.2.2.9. LTB Tarafından Ramadan Hamidi Adına Yapılmış Ödemeler	191
A. Yanıltıcı Belge Düzenlenerek Ödeme Yapılması.....	191
B. Ramadan Hamidi Adına Yapılmış Diğer Ödemeler.....	193
C. LTB Tarafından Ramadan Hamidi Adına Düzenlenmiş Çeklerin Bozdurulması/İşlem Görmesi	194
4.2.2.10. LTB Tarafından Engin Taşkol Adına Yapılmış Ödemelere İlişkin Tespitler	194
A. Engin Taşkol'un Ticaret Yapabilmesine İlişkin İzinler ve Müstahdem Bilgileri.....	194
B. Engin Taşkol Adına LTB'de Düzenlendiği Sonucuna Ulaşılan Faturalar ve Yazı	196
C. LTB Maliyet Keşif ve Kontrol Raporlarının Olmaması.....	197
D. Haspolat Hamitköy Arası Budama ve Temizlik İşleri.....	197
E. LTB Tarafından Engin Taşkol Adına Düzenlenmiş Çeklerin Bozdurulması/İşlem Görmesi..	198
4.2.2.11. LTB Tarafından Öncer Dental Ltd. Adına Yapılmış Ödemelere İlişkin Tespitler.....	199
4.2.2.12. LTB Tarafından Karöz Hammaliye Ltd. Adına Yapılmış Ödemelere İlişkin Tespitler.....	201
4.2.2.13. LTB Tarafından Birsen Atilla Adına Yapılmış Ödemelere İlişkin Tespitler.....	203
4.2.2.14. LTB Tarafından Rengin Fıratlı Adına Yapılmış Olan Ödemelere İlişkin Tespitler	206
4.2.2.15. LTB Adına Yaptırıldığı Belirtilen Ancak Teyit Edilemeyen Diğer Harcamalar ile Belediye Personeli/Yetkililerince Yanıltıcı Ödeme Fişi Düzenlenmesi	207
A. Yanıltıcı Ödeme Fişi Düzenlenmesi	207
B. Diğer Ödemeler.....	209
4.2.2.16. LTB Tarafından Aysun Yüksel İnterfon İletişim Adına Yapılmış Ödemeler	211
A. Ödemelere İlişkin Tespitler	211
B. LTB Tarafından Aysun Yüksel İnterfon İletişim Adına Düzenlenmiş Çeklerin Kullanımı	213
4.2.2.17. LTB Tarafından Uygun & Kılınç Ticaret Şti. Ltd. Adına Yapılmış Ödemelere İlişkin Tespitler.....	214
4.2.2.18 LTB Tarafından Çağkan Yapı İşleke Sistemleri Adına Yapılmış Ödemeler ve Talimatla Belge İmzalatılması İddiası	216
4.2.2.19 Müteahhitlik Hizmetleri (Temizlik Hizmet İhaleleri Dahil) (03.5.1.04) Gider Kaleminin Kullanımına İlişkin Öneriler	217
4.2.3. Hizmet Tesisi Gider Kalemine (06.5.7.02) İlişkin Tespitler.....	217
4.2.3.1. Mezbaşa Projesi İhalesi Sürecindeki Aksaklıklar	218
A. İhale Teklif Aşamasındaki Aksaklıklar	218
B. Mezbaşa Binasına Ait Mimari, Mekanik ve Elektrik Projelerinin Vizelendirilmemiş Olması	219

C. Mukavelenin Pul Vergisinin Ödenmemiş Olması ve Ek İşlerle İlgili Sözleşme İmzalanmaması	219
4.2.3.2. Proje Yapım Aşaması ve Hak Ediş Ödemelerindeki Bulgular.....	220
A. Ek Protokol'ün Yanlış Uygulanması Sonucu Yapılan Haksız Ödeme	221
B. Bazı Hak ediş Ödemelerinde Belirtilen Hak Ediş Tutarları ile Ödemeye Ekli Metraj Dökümlerinin Tutarsızlığı	222
C. Mezbaha Projesinde Ödenmemiş Hakedişlere Haksız Olarak Protokolün Uygulanması....	223
4.2.3.3. Ek İşler	224
A. USD Fiyat ile Teklif Verilmiş Ek İşlerde Görülen Aksaklıklar.....	224
A.1. USD Bazlı Ek İşlerin Orijinal İhale Bedelinin % 20'sini Aşması	225
A.2. USD Bazlı Ek İşlerin Hak Edişlerinin Usulüne Uygun Yapılmaması.....	225
A.3. USD Bazlı Ek İşlerin İçerik ve Fiyatlarındaki Aksaklıklar	226
A.3.1 Klimalandırma İşlerindeki Artış	226
A.3.2 USD Bazlı Ek İşlerin Orijinal Teklif Fiyatları ile Uyuşmaması	226
B. TL Bazlı Ek İşlerde İhale Tüzüğü'ne Aykırılık.....	227
B.1. TL Bazlı Ek İş'in Dayandırıldığı Meclis Kararı'nın İhale Tüzüğü Hilafına Alınması	227
B.2. TL Bazlı Ek İşin Toplam Tutarının MK 28/2011 Sayılı Meclis Kararındaki Yetkiyi Aşması	228
B.3. 34. Hak Edişe Dahil Edilmiş TL Bazlı "Çevre Düzenlemesi" Başlıklı Ek İşin Hak Edişindeki Aksaklık	229
4.2.3.4. Bazı Hak Edişlerin Kontrolör İmzalarındaki Aksaklıklar	229
4.2.3.5. Mezbaha Binası ve Çevre Düzenlemesi Geçici Kabul Aşamasındaki Aksaklıklar	231
A. Geçici Kabulün Geçersiz Olması.....	231
B. Geçici Kabulün Kontrolör İmzasındaki Aksaklık	232
4.2.3.6. Mezbaha Projesi İhalesinin Mali Durumunun Özeti.....	232
4.2.3.7. Mezbaha Projesinin Hak Edişlerindeki Aksaklıklar Sebebiyle Alınması Gereken Önlemler	233
4.2.4. Sosyal Tesisler (06.5.7.04) ve Hizmet Binası Gider (06.5.7.01) Kalemlerine İlişkin Tespitler	233
4.2.4.1. LTB Belediye Tiyatrosu Projesi I. Etap İhalesi	233
A. Mevzuata Aykırı Ödemeler	234
A.1. Sözleşmenin Pul Harcının LTB Tarafından Ödenmesi.....	234
A.2. İhale Kapsamında Olmayan ve Yetki Alınmadan Yapılan İşler.....	235
B. İhale Sürecinde Aksaklık ve/veya Eksiklik Görülen Hususlar	237
B.1. Bina Projesindeki Aksaklık ve/veya Eksiklikler.....	237
B.2. Hakediş Raporları ile Detaylı Yapılan İş Listesi ve Metrajların Tutarsızlığı.....	238
B.3. Hatalı Mahsuplaşma	238
B.4. Firmaya Yapılan Toplam Ödeme Tutarı ile Bilirkişi Raporundaki Ödenmesi Gereken Tutar Arasındaki Fark.....	239
4.2.4.2. Haspolat Ve Hamitköy Halı Saha İhalesi.....	240
A. İhale Sürecinde Aksaklık ve/veya Eksiklik Görülen Hususlar	240
A.1. Sözleşmenin Pullanmaması	240
A.2. Faturasız Ödeme.....	241

A.3. Mütahhidin LTB'ye Olan Borcu Tutarında Hakediş Raporu Düzenlenmesi	241
A.4. Bazı Hak Ediş Raporlarındaki İmzaların Sahtelendiği İddiası	242
4.2.4.3. Halı Sahalar İçin Yapılan İhale Harici Harcamalar	242
A. İhale Öncesinde Yapılan Kalıp Demir ve Beton Döküm İşleri.....	242
B. İhale Tamamlandıktan Sonra Yapılan Elektrik İşleri.....	243
C. Halı Sahaların LTB Bütçesine Toplam Maliyeti.....	244
4.2.4.4. Metehan Spor Kulübü Kemal Küçük Spor Ve Sosyal Tesisleri	244
4.2.4.5. Hizmet Binası (06.5.7.01) Gider Kalemi.....	247
A. LTB 5. Kat Tadil İşleri - İmza Sahtelemesi, Baskı ve Talimatla Belge İmzalatırılması İddiası	247
B. Belediye Binası Sözleşmesinin Pullanmaması ve Ek İşlerle İlgili Sözleşme İmzalanmaması	250
C. Mukavelesiz İhaleler	251
4.2.5. Kanalizasyon Tesisi Yapım Giderleri (06-5-7-09) Tespitleri.....	252
4.2.5.1. İta Amirinin Ödeme Yetkisini Aşacak Şekilde ve/veya Yasal Mevzuata Uyulmadan Gerçekleştirilmiş Ödemeler.....	252
A. Kaymaklı I. Kanalizasyon Projesi'nde İhale Tüzüğü Hükümlerine Aykırı Olarak Ek İş Yaptırılması	252
B. "Sosyal Konut Tesislerine ait Pompa İstasyonu Altyapı Projesi" için Yapılan Ödemeler	254
B.1. Projenin Yetki Alınmadan Yaptırılan Bölümü	254
B.2. Projenin MK 41/2011 Sayılı Meclis Kararı Referans Gösterilerek Yaptırılan Bölümü..	256
C. MK 41/2011 Sayılı Meclis Kararı Referans Gösterilerek Yaptırılan Diğer İşler	258
C.1. Bu Harcamalara Ekli Hakediş Raporlarındaki Aksaklıklar	260
C.1.1. Hak Edişlerin Detaylı Metraj Dökümlerinin Olmaması.....	260
C.1.2. Hakedişlerde Yer Alan İşin "Toplam Bedeli" Tutarının Yetki Belirsizliği	260
C.2. Karalım & Co Ltd. ile Sözleşme İmzalanmamış Olması	260
C.3. Bu Ödemelere Ait Hak Edişlerin Kontrolörlük Sürecindeki Aksaklık.....	261
C.4. Hak Edişte Yer Alan Kontrolörlük İş Bitirme Yüzdesi İle Ödenen Hakediş Arasındaki Fark	262
C.5. Bu Projelerle İlgili Meclis Üyelerinin Sorumluluk Tesisi.....	262
4.2.5.2. Ödeme Sürecinde Aksaklık ve/veya Eksiklik Görülen Harcamalar/Hususlar.....	263
A. Mustafa Altun İnşaat Ltd.'e Yapılan Ödemenin Faturasız Olması	263
B. "Küçük Kaymaklı I. Kanalizasyon Projesi"nin İhale Sözleşmesinin Pullanmamış Olması	264
C. Gelibolu 1. Etap Kanalizasyon Projesi İhale Sözleşmesinin Pullanmamış Olması	264
D. Ortaköy ve Kuzey Marmara Kanalizasyon Projesi'nin Yüklenici Firmanın Kusuru ile Bitirilemediği Halde Teminat Mektubuna El Konulmaması	264
E. Kaymaklı III. Kanalizasyon Projesi için Yapılan Bazı Hakediş Ödemelerinin Faturasız Olması	265
F. Hamitköy I. Etap Kanalizasyon Projesi İle İlgili Aksaklıklar	266
F.1. Faturasız Yapılan Hak Ediş Ödemeleri.....	266
F.2. İhale Sözleşmesinin Pulsuz Olması.....	266
F.3. İhalenin %20'den Fazla Bir Oranda Yüklenici Firmanın Kusurundan Dolayı Bitirilemediği Halde Teminat Mektubuna El Konulmaması	267

G. Haspolat Sosyal Konut Projesi'ndeki Septik Kuyu Sisteminden Kanalizasyon Sistemine Geçilmesinde Ödenen Maliyet Farkının Yetkisiz Ödenmesi	267
4.2.6. LTB Sosyal Konut Yapımı İhalesi ile İlgili Tespitler	268
4.2.6.1. Sosyal Konut Yapımına İlişkin İhale (Haziran 2007-Şubat 2008 Dönemi).....	268
4.2.6.2. Sosyal Konut Hak Sahiplerine Uygulanan Kriterler ve Peşinat Ödemelerine	269
A. Projeye Müracaat ve Haksahipliği	269
A.1. Müracaat ve Hak Sahipliği Kıstaslarının Belirlenmesi.....	269
A.2. Hak Sahibi Sayısının Belirlenmesi	269
B. Sosyal Konut Yapımı Amaçlı Toplanan Depozitoların LTB Cari Hesabında Kullanılması..	270
C. LTB 2007 Mali Yılı Bütçesi'nde Sosyal Konut Gelir ve Gider Kalemi Öngörülmemesi ve LTB 2008 Mali Yılı Bütçesi Yürürlüğe Girmeden Yapılan Aktarmaların Yasal Dayanağı.....	271
4.2.6.3. Şubat 2008 Döneminden Ocak 2013 Dönemine Kadar Olan Süreç	273
A. Projenin İhale Sürecinin Devamı.....	273
A.1. Projenin Neticelendirilmesi ve Yüklenici Firmanın Belirlenmesi Aşaması.....	273
A.2. İlgili Projenin Yüklenici Firma ile İmzalanan Sözleşmenin Pulsuz Olması.....	275
B. LTB'nin Hak Sahibi Olacak Kişilerden Tahsil Ettiği Peşinatların Son Durumu.....	276
C. LTB'nin Yüklenici Firmaya Yaptığı Daire Başı 3,000.00 EUR Ödemelerin İdari Şartnamede Yer Almaması.....	277
D. Hak Sahipliğinin ve Depozito İadelerinin Denetim Bitimindeki Son Durumu.....	278
E. LTB'nin Katkı Yaptığı Daire Sayısı ile Hak Sahipliği Sayısının Uyuşmaması.....	281
E.1. Depozito İadelerini İspatlayıcı Belge Sunulması Durumunda Sorumluluk Tesisi.....	281
E.2. Depozito İadelerini İspatlayıcı Belge Sunulmaması Durumunda Sorumluluk Tesisi....	281
F. LTB Sosyal Konut Apartmanlarına Ait Mimari, Mekanik ve Elektrik Projelerin.....	282
G. Sosyal Konutların Elektrik Altyapısı için LTB Tarafından Yapılan Ödeme	283
4.2.7. Belediye İştiraklerine Katkı (07-3-2-01) Gideri Kalemine İlişkin Tespitler	286
4.2.7.1. Haspolat Sosyal Konut Projesi için Yapılan Ödemeler.....	286
A. Immo Construction Ltd.'e Yapılan Ödemelere Karşılık Herhangi Bir Fatura Alınmaması... 286	
B. Sosyal Konut Projesi için Bu Kalemden Yapılan Ödemelerin Bütçe Kurallarına Uymaması 287	
4.2.7.2. Arabahmet Bölgesi Geliştirme Şirketi Ltd.'e Yapılan Ödemeler.....	288
A. Arabahmet Bölgesi Geliştirme Şirketi Ltd.'e Yapılan Ödemeler	289
B. İştirak Oluşumunun Yasal Altyapısının Olmaması.....	291
C. Arabahmet Bölgesi Geliştirme Şirketi Ltd.'de İstihdam Edildiği Beyan Edilen Kişilerin Gerçekte LTB'nin Muhtelif Birimlerinde Çalıştırılması	293
D. Arabahmet Bölgesi Geliştirme Şirketi Ltd.'de Aktarılan Kaynağın Şirket Hesaplarında Muhasebeleştirilme Yöntemindeki Aksaklıklar.....	294
E. Arabahmet Bölgesi Geliştirme Şirketi Ltd.'de Çalıştırılan Personel için Sosyal Sigortalar ve İhtiyat Sandığı Daireleri Kayıtlarında Bulunan Borçlar	295
F. Arabahmet Bölgesi Geliştirme Şti. Ltd.'e Aktarılan Mali Kaynaklar Konusunun Özeti.....	296
4.2.8. Muhtaç ve Yoksullara Yardım (05.4.7.03) Kalemine İlişkin Tespitler.....	296
4.2.8.1. İmza Sahtelemesi İddiası	298
A. LTB Personeli İbrahim Yangın Adına Yapılmış Olan Ödeme.....	298
B. Yanıltıcı Belge Düzenlenerek Ödeme Yapıldığı İddiası	300

4.2.8.2 Yanılıcı Belge Düzenlenerek Ödeme Yapılması	301
4.2.8.3. LTB Personeline Yapılmış Olan Ödemeler	302
4.2.8.4. Dönemin LTB Meclis Üyesine Yapılan Ödemeler	305
4.2.8.5. LTB Personeli Olmamasına Rağmen Personel Olarak Belirtilen Kişi İçin Yapılmış Olan Ödeme	306
4.2.8.6. LTB Tarafından Hizmet Alımı Yapılmasına Rağmen, Yardım Olarak Talep Edilen Ödeme ve Sürekli Hizmet Alımı Yapılması	307
4.2.8.7. Siyasi Parti Faaliyetine Yardım Amaçlı Ödeme	309
4.2.8.8. Muhtaç ve Yoksullara Yardım Kaleminden Karşılanmış Ödemelere İlişkin LTB Tarafından Düzenlenmiş Olan Çeklerin Kullanımı	311
4.2.9. Spor Kulüplerine Yardım Gideri (05-3-2-17) Kalemine İlişkin Tespitler	311
4.2.9.1. İta Amirinin Ödeme Yetkisini Aşacak Şekilde ve/veya Yasal Mevzuata Uyulmadan Gerçekleştirilmiş Ödemeler.....	312
A. Bağış Yapılan Spor Kurumunun Belli Olmadığı Ödemeler.....	312
B. Ödeme Fişi Ekine Bağış Yapılan Kurumdan Bağış Makbuzu Alınmadan Yapılan Yardımlar	313
B.1. Doğrudan Spor Kurumuna Ödendiği İddia Edilen Ancak Bağış Makbuzu Alınmamış Belgesiz Harcamalar.....	313
B.2. Ödeme Fişinde Spor Kurumunun Belirtildiği Ancak Bağış Makbuzu Alınmamış ve Ayrı Bir Firma/Kişi'den Alınmış Fatura İbraz Edilen Harcamalar	314
C. Spor Kulüplerine Yardım Gideri Kaleminden Ödenmiş Metehan Spor Kulübüne İhalesiz Olarak Yaptırılan Muhtelif İşler.....	314
4.2.10. Dernek ve Birliklere Yardım Gideri (05-3-2-18) Kalemine İlişkin Tespitler	317
4.2.10.1. İta Amirinin Ödeme Yetkisini Aşacak Şekilde ve/veya Yasal Mevzuata Uyulmadan Gerçekleştirilmiş Ödemeler.....	318
A. Yardım Yapılan Dernek/Birliğin Belirsiz Olduğu Muhtelif Harcamalar	318
B. Bağış Makbuzu Alınmadan Yapılan Yardımlar.....	318
C. Ödeme Fişi Ekine Bağış Yapılan Kurumdan Ayrı Bir Firma/Kişi'den Alınmış Belge Eklenmesi	319
D. Bu Bütçe Kaleminden Muhtelif Muhtarlar Yapılmış Ödemeler	319
E. Bütçe Kalemi Amacı Dışında Yapılmış Ödemeler	320
4.2.10.2. Ödeme Sürecinde Aksaklık ve/veya Eksiklik Görülen Harcamalar/Hususlar.....	323
A. Yardım Amaçlı Alınmış Piyango Biletlerinin Ödeme Emirleri Ekinde Yer Almaması.....	323
B. LTB Kültür Sanat Kurumu'na Yapılan Ödemeler	323
4.2.11. Kara Taşıt Alımları Gider (06-1-4-01) Kalemine İlişkin Tespitler	324
4.2.11.1. İta Amirinin Ödeme Yetkisini Aşacak Şekilde ve/veya Yasal Mevzuata Uyulmadan Gerçekleştirilmiş Ödemeler.....	324
A. Yetki Aşımı İçeren Motorlu Araç Alımı.....	324
B. Faturasız Yapılan Ödeme ve Bu Ödemenin Çekinin Sn. Cemal Bulutoğulları Adına Düzenlenmiş Olması.....	325
4.2.11.2. Ödeme Sürecinde Aksaklık ve/veya Eksiklik Görülen Harcamalar/Hususlar.....	326
A. Trucks Trading Ltd ile Yapılan İhale Sözleşmesinin Pulsuz Olması.....	326
B. Toros Otomotive Ltd. ile Yapılmış İhale Sözleşmelerinin Pulsuz Olması.....	326
C. Ercüment Tahir & Co. Ltd ile Yapılmış Sözleşmenin Pulsuz Olması	326
D. 2009 Mali Yılı İçerisinde Alınan Çekirge Araçlar	327

D.1. Meclis Kararında Belirtilen Sayıdan Fazla Çekirge Alımı Yapılması	327
D.2. Atlas Trucks Sales'den Alımı Kararlaştırılan Çekirge'nin Evraklarındaki Tutarsızlık	328
E. Polis Genel Müdürlüğü'ne Hibe Edilen Araçlar	329
4.2.12. Hareketli İş Makinesi Alımları (06-1-5-30) Gider Kalemine İlişkin Tespitler	330
4.2.13. Kısa Vadeli Borçlar Kaleminden (10.1.1.01) Yapılan Harcamalara İlişkin Tespitler	332
4.2.13.1. Kısa Vadeli Borçların Kullanımına İlişkin Tespitler	332
4.2.13.2. Muhtelif Harcamalara Ait Bulgular.....	333
A. Temizlik Hizmeti Karşılığı Olarak Gösterilen Harcama	333
B. LTB Personeline Yapılan Yardım.....	334
C. Kur Farkından Kaynaklanan Fazla Ödemeler	335
C.1. Yanıltıcı Belge Düzenlenmesi	335
C.2. Çangar Finans Co. Ltd.'e Yapılan Kur Farkı Ödemeleri	336
D. Sosyal Konut Hak Sahipliği Karşılığı Yapılan İade Ödemesi.....	338
E. TC Yardım Heyetine Bilgisayar ve Malzeme Alımı Olarak Gösterilen Harcama	338
4.2.13.3. Çifte Muhasebe Kaydı Yapılması	339
4.2.14. Ağırlama, Tören, Fuar, Organizasyon Giderleri (03.6.1.02) Kaleminden Yapılmış Olan Harcamalara İlişkin Tespitler	340
A. Basımı Belgelenemeyen Faturalar	340
B. Anneler Gününde Hediye Alımı İçin Yapılan Harcama	341
4.2.15. Park, Bahçe Yapımı ve Ağaçlandırma (06.5.2.16) Giderlerine İlişkin Tespitler	345
4.2.16. Park Bahçe Yapımı ve Ağaçlandırma Gideri (06-5-7-20) Kalemine İlişkin Tespitler.....	347
A. Çağlayan Parkı İçin Alınan Projektörler.....	347
B. Ortaköy Futbol Sahası Telleme İşinin Bütçe Amaçları Dışında Yaptırılması.....	348
C. LTB Fidanlık Projesi İhale Sözleşmesinin Pulsuz Olması.....	349
4.2.17. Bilgisayar Yazılımı Alımları (06.3.1.01) Gider Kalemine İlişkin Tespitler	349
A. İhale Süreci.....	349
A.1. 2008–2011 Mali Yıllarına Ait Ödemeler.....	351
A.2. 12.04.2013 Tarihinde Tarafımızca Yapılan Sayım Sonuçları	352
B. Konu İhale ve Hizmet Alımı Hakkında Varılan Sonuç	353
4.2.18. Yeni Su Şebekesi Yapım Giderleri (06.5.7.17) Kalemine İlişkin Tespitler.....	354
A. İhalesi Yapılmış Olan Yeni Su Şebekesi Projeleri	355
B. İlgili Bütçe Kalemine Dâhil Olan Harcamalara Ait Belgelere İlişkin Tespitler	355
B.1. Aynı Numaralı Hakediş Raporu'nun İki Farklı Şekilde Düzenlenmesi	355
B.2. Bazı Ödeme Fişleri Ekinde Fatura Bulunmaması.....	357
C. Sözleşmelerin Pullanmaması.....	358
4.2.19. Eğitime Katkı Payı Giderleri (05.4.7.14) Kalemine İlişkin Tespitler	359
4.2.20. Lefkoşa Türk Belediyesi'nden Alacağı Olan İşletmeler Tarafından Banka ve/veya Finans Kuruluşlarına Verilen Temliknameler	363
4.2.20.1. LTB Başkanlığı'nca Onaylanan Temliklerle İşletmelere Kredi Sağlanması ve Diğer Hususlar.....	366
A. F. Dorman Tic. Ltd.'e Ait Temlikler.....	366

A.1. Lefkoşa Surlarıçi Genel Temizlik İşleri Hizmet Alımı İhalesi Kapsamındaki Temlikler .	366
A.2. LTB İlaçlama İhalesi'ne İlişkin Temlik ve Diğer Temlikler	369
B. Borhan & Borhan Investment and Development Ltd.'e Ait Temlikler	371
C. Kahveci Ltd.'e Ait Temlikler.....	373
D. Asin İnşaat Ltd.'e Ait Temlikler	375
E. Karalim & Co. Ltd.'e Ait Temlikler	376
F. Kemal Aktunç ve Kuşçu Kardeşler Altyapı Komandit Şti.'e Ait Temlikler	377
4.2.20.2. Temlikler Mukabili Yapılan Ödemeler	378
4.2.20.3. Temlik Ödemelerine İlişkin Genel Tespitler	379
4.2.21. Depozito Hesabı.....	380
4.2.21.1. Depozito Hesabı ile İlgili Saptamalar	381
A. Gelir Tahakkuku Yapılmayan Depozitolar	381
B. Çöp İmhası İçin Yapılan Mükerrer Ödeme	381
C. Ek Mesai Ücretlerinde Mükerrer Ödeme.....	381
D. Karşılığı Yatırılmadan Depozito Hesabından LTB Personeline Ödenen Ek Mesai Ücretleri	383
E. Kamera Sistemi Alımı	384
F. LTB Uluslararası Müzik Festivali Kapsamında Yapılan Ödeme	384
G. Babalar Günü için Alınan Hediye Bedeli Olarak Gösterilen Ödemeler	385
H. Tarkan ve Ahmet Özhan Konseri Ödemeleri	388
4.2.21.2. LTB Depozito Hesabı 2008–2011 Mali Yılları Gelir–Gider Tablosu.....	389
4.2.21.3. Depozito Hesabına İlişkin Diğer Hususlar	389
A. Bayram Yeri Geliri Aktarımı.....	389
B. Depozito Hesabından LTB Cari Hesabına Yapılan Aktarmalar	390
C. Çangar Motors Co. Ltd.'e Ait İnşaat Ruhsatları'na Mahsuben Depozito Alınması.....	391
C.1. İnşaat Ruhsatlarına Mahsuben Depozito Hesabına 500,000.00 TL Alınması	391
C.2. İnşaat Ruhsatlarına Mahsuben 145,000.00 TL Depozito Alınması	393
4.2.21.4. Depozito Hesabının Kullanılmasına İlişkin Öneriler.....	393
4.2.22. Lefkoşa Türk Belediyesi Kültür Sanat Kurumu	394
4.2.22.1. Lefkoşa Türk Belediyesi Kültür Sanat Kurumu Yönetimi	394
4.2.22.2. LTB Kültür Sanat Kurumu Gelirleri.....	394
4.2.22.3. LTB Kültür Sanat Kurumu Giderlerine İlişkin Genel Hususlar	395
4.2.22.4. LTB Kültür Sanat Kurumu Tarafından Yapılan Hizmet Alımları.....	396
A. Yapılan Hizmet Alımlarında Sosyal Güvenlik Primleri ve Vergi Kesintilerinin Yapılmaması	398
B. LTB KSK'nda Kamudan ve Yerel Yönetimlerden Emekli Olan Kişilerin İstihdam Edilmesi ..	398
4.2.22.5. Ödemeyi Tevsik Edici Belge Alınmadan Yapılan Ödemeler	399
4.2.22.6. Tarkan Konseri Ödemeleri.....	401
A. Sözleşme Bedeli	401
B. Sözleşmenin Pullanmaması ve Vergi Yatırımlarının Yapılmaması.....	402
C. Tarkan Konseri Sponsorluk Ücretleri ve Harcamaları	403
4.2.22.7. Burs Ödemesi	404

4.2.23. LTB Toplu İş Sözleşmesi Kapsamında Yer Alan Bazı Personele Yapılan Ödemelere İlişkin Tespitler ve Diğer Hususlar	404
A. Çim Seroydaş İsimli Personele Yapılmış Olan Ödemeler.....	405
B. Lefkoşa Türk Belediyesi ile BES Arasında Akdedilmiş TİS Kapsamında Özel Sınıf Basamağından Yapılmış Olan Ödemeler ve BES ile Yapılmış Olan 21.04.2008 Tarihli Protokol	409
B.1. Lefkoşa Türk Belediyesi ile BES Arasında Akdedilmiş TİS Kapsamında Özel Sınıf Basamağından Yapılmış Olan Ödemeler	409
B.2. LTB Başkanı ile BES arasında 21.04.2008 Tarihinde İmzalanmış Olan Protokol	415
C. KKTC Vatandaşı Olmadığı Tespit Edilen, Personel Dosyası da Mevcut Olmayan LTB Çalışanı	416
D. Dönemin LTB Başkanı Tarafından LTB Müdürü Mevkiine Yapılmış Olan Görevlendirmeler ..	417
E. Belediye Personeline İdari İzin Verilmesi	417
F. Sosyal Haklardan Vergi Alınmaması	418
G. LTB Maaş Bordrolarının Elektronik Ortamda Kaydı	419
4.3. LTB Tarafından 2008-2011 Mali Yılları'nda Tahsil Edilen Gelirlere İlişkin Tespitler	419
4.3.1. Diğer Gayrimenkul Kira Gelirleri (02-3-1-90) LTB Kent Mobilyaları Yapımı ve İşletilmesi İhalesi.....	420
4.3.1.1. İhale Süreci	420
4.3.1.2. Maliyet Keşif Raporları, Şartnamelerin Hazırlanması, Bakanlar Kurulu Onayı Olmadan Sözleşme İmzalanması ve Sözleşmeye Redmin Trading Ltd. Direktörünün Kefil Olması	421
4.3.1.3. K-402-2011 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı Akabinde Sözleşme İmzalanması, Bakanlar Kurulu'nun LTB Meclisi Onayı Almayan İhaleyi Onaylaması ve Diğer Hususlar	422
4.3.1.4. Kent Mobilyalarının Yapımı ve Montajı.....	423
4.3.1.5. Lefkoşa Türk Belediyesi Otobüs Durağı Reklam Geliri ile Prizmatik Tabela ve Billboard Gelirleri.....	425
4.3.1.6. Otobüs Duraklarının F. Dorman Tic. Ltd.'e Kiralanması ve F. Dorman Tic. Ltd. Direktörünün Remon Reklam Hizmetleri Ltd. ile İlgisi	426
4.3.1.7. Kent Mobilyalarına Elektrik Sağlanması	426
4.3.1.8. Kira Bedeline Artış Yapılması ve Kent Mobilyalarının Sigortalanması.....	427
4.3.1.9. Yıllık Kira Bedelinin Ödenmesi.....	428
4.3.1.10. Sözleşmenin Pullanmaması	429
4.3.2. Kesimhane ve Et Taşıma Gelirlerine (02.1.5.25) İlişkin Tespitler.....	429
4.3.2.1. Denetime Sunulmayan Fatura Blokları.....	429
4.3.2.2. Defter Kaydı Görülmesine Rağmen LTB Veznesine İntikal Ettirilmemiş Kesimhane Gelirleri.....	430
4.3.2.3. Gelir Kaybına İlişkin Sorumluluk Tesisi	432
4.3.2.4. Diğer Hususlar	433
4.3.3. Genel Hizmet Gelirlerine (02.1.5.33) İlişkin Tespitler	435
4.3.3.1. İş Yerinin Koruma Altına Alınması Ücreti	435
A. İş Yerinin Koruma Altına Alınması Ücretinin Yasallığı	435
B. İndirim ve Taksit Yapılması	437
4.3.3.2. İşyerlerinin Çıkarılmış Olduğu Fazla Çöplerin Alınmasına İlişkin Tespitler	437
4.3.4. LTB İçme Suyu Tüzüğü Çerçevesinde Tahsil Edilen Gelirlere İlişkin Tespitler.....	439
A. Bozulan Sayaçlar için Tüketicilerden Alınan Ücretin Yasal Zemininin Olmaması.....	439

B. İsim Değişikliği Ücretinin Eksik Tahsil Edilmesi.....	439
B.1 Yasal Durum	439
B.2. Eksik Tahsilatın Dağılımı.....	440
4.3.5. Trafik Cezalarının Tahsiline (02.5.1.10) İlişkin Tespitler	442
4.3.6. Köpek Resimlerinin Tahsiline (01.6.8.04) İlişkin Tespitler	445
4.3.7. Satışı Yapılan Malzeme Gelirine (02.1.5.34) İlişkin Tespitler	447
4.3.8. Eğlence Resmi (01.6.8.09) ve Eğlence İzin Harcı Gelirine (01.8.1.13) İlişkin Tespitler	447
4.3.9. Otel İşletme İzin Harcı (01.8.1.15) ve Otel Geceleme Resmi Gelirlerine (01.6.8.06) İlişkin Tespitler	449
4.3.9.1. Otel İşletme İzin Harcının Tahsil Edilmemesi	449
4.3.9.2. Otel Geceleme Resmi	449
A. Otellerden Alınan Otel Resmi	449
B. Pansiyonlardan alınan Otel Resmi	450
4.3.10. Kıymet ve Tartı Ücreti Gelirine (02.1.5.26) İlişkin Tespitler.....	451
4.3.11. Meslek Vergisi Gelirine (01.4.3.01) İlişkin Tespitler.....	452
4.3.12. Yapı İzin Denetleme ve Parselleme Harcı (01.8.1.16.) Gelirlerine İlişkin Tespitler.....	453
4.3.13. İzne Bağlı İşyeri Açılış Harcı (01.8.1.23) Gelirlerinin Tahsiline İlişkin Tespitler	455
4.3.14. 36/2005 Sayılı Birikmiş Kamu Alacaklarının Tahsili (Geçici Kurallar) Yasası ile 92/2009 Sayılı Yasa Kapsamında Yapılan Tahsilatlar	456
4.3.15. Diğer Hususlar.....	460
4.3.15.1. Lefkoşa Türk Belediyesi'ne, 2010 Mali Yılı'nda Lefkoşa'da Gerçekleşmiş Olan Sel Baskını Nedeniyle, TC Tokat Belediyesi ve Gaziantep Büyük Şehir Belediyesi Tarafından Gönderildiği Tespit Edilen Mal ve Malzemelerin Dağıtımına İlişkin Tespitler.....	460
A. LTB Yetkililerince Yapılan Dağıtımlara İlişkin Tespitler	460
B. T.C. Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Tarafından LTB'ye Gönderilmiş Beyaz Eşyaların Dönemin Maliye Bakanlığı, Bakanlık Müdürü Tarafından Teslim Alınması	463
4.3.15.2. LTB Başkanlığı Tarafından Özel Kişi/Kurumlara Hibe Edilmiş Olan Çöp Bidonları	465
4.3.15.3. LTB Sınırları İçindeki Büfelerin Kiralanmasına İlişkin Tespitler	468
A. Meclis Onayı Alınmadan Yapılmış Kiralamalar.....	468
B. Lefkoşa Türk Belediyesi ile Organik Bağlı Olmamasına Rağmen, Bazı Büfe, Halı Saha ve Hayvan Barınağı'na Ait Elektrik Akımlarının LTB Adına Olması.....	469
4.3.15.4. Yeşil Alanların Kişilerin Kullanımına Verilmesi.....	470
4.3.15.5. D&M Quality Management Consulting Ltd.'e Yapılan Ödemeler	471
4.3.16. LTB 2008-2011 Mali Yılları Kesin Hesaplarına İlişkin Hususlar.....	473
A. Gelir Bakiyeleri	473
B. Kesin Hesapların Düzenlenmesine İlişkin Diğer Hususlar.....	473
B.1. Ticari Borçlar	474
B.2. LTB Tarafından Düzenlenmiş Karşılıksız veya Muhataplarına Verilmemiş Çeklerin Kaydı.....	474
B.3. Emeklilik Fonu Hesaplarının Tutulmaması.....	475
B.4. Basım Onayı Almış Fatura ve Makbuzların, Suret Basımı İçin Kullanılabilmesi.....	476
B.5. Sehven Yapılan Tahsilatların Düzeltmesi	476
B.6. Giderlerin Bütçeleştirilmesinde KDV Ayırıştırması Yapılmaması	476

B.7. LTB Mali İşler Tüzüğü'nün Yenilenme Gerekliği	477
4.4 LTB Başkanlığının Taslak Denetim Raporuna İlişkin Yorumu	478
4.5 Mevzuata Aykırı Bulunan İşlemler Neticesinde Sorumluluk Tesisi	478
4.6 İhaleye Çıkılmadan Yapılmış Olan Mal ve/veya Hizmet Alımları.....	478

1. SUNUŞ

Sayıştay Başkanlığı tarafından tevdi edilen görev doğrultusunda, Lefkoşa Türk Belediyesi'nin 2008, 2009, 2010 ve 2011 Mali Yılları Kesin Hesapları'nın incelenmesine ilişkin denetim gerçekleştirilmiş ve rapor tamamlanmış olup, bu Raporun; 15.05.2012 tarihli "Lefkoşa Türk Belediyesi'nce Gerçekleştirilmiş İstihdamların 2011 Mali Yılına İlişkin Durumu" ve 23.05.2012 tarihli "Lefkoşa Türk Belediyesi Tarafından; 2006-2011 Mali Yılları'nda Alınan Krediler ve Belediyeye Ait Banka Hesapları ile MK 11/2012 Sayılı 14.02.2012 Tarihli Belediye Meclis Kararına İlişkin ..." Sayıştay Ara Raporları ile değerlendirilmesi gerekmektedir.

2. ARAŞTIRMA KAYNAK VE YÖNTEMİ

Lefkoşa Türk Belediyesi 2008-2011 Mali Yılları Kesin Hesapları'nın denetimi;

- Değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası, bu yasa altında çıkarılan Tüzükler, LTB Belediye Meclisi ve LTB Komisyon kararları,
- 2008, 2009, 2010 ve 2011 Mali Yılı Bütçeleri ve Kesin Hesapları,
- Lefkoşa Türk Belediyesi Kültür Sanat Kurumu (KSK) Tüzüğü ve LTB KSK Yönetim Kurulu Kararları,
- KKTC Anayasası,
- Değiştirilmiş şekli ile 65/2007 sayılı Belediye Personel Yasası,
- Değiştirilmiş şekli ile 6/1961 sayılı TCM Birlikler ve Dernekler Kanunu,
- Değiştirilmiş şekli ile 19/1963 sayılı Pul Yasası ve bu Yasa altında düzenlenmiş Emirnameler,
- Değiştirilmiş şekli ile 26/1977 sayılı Emeklilik Yasası,
- Değiştirilmiş şekli ile 27/1977 sayılı Vergi Usul Yasası,
- Değiştirilmiş şekli ile 48/1977 sayılı Kamu Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Yasa Kuralları,
- Değiştirilmiş şekli ile 24/1982 sayılı Gelir Vergisi Yasası,
- 72/1989 sayılı Sosyal Yardımlar Yasası,
- Değiştirilmiş şekli ile 22/1992 sayılı İş Yasası,
- Değiştirilmiş şekli ile 47/1992 sayılı Katma Değer Vergisi Yasası ve bu Yasa tahtında yürürlüğe girmiş olan Katma Değer Vergisi Oranları Tüzüğü,
- Değiştirilmiş şekli ile 50/1995 sayılı Taşınmaz Mal Vergisi Yasası,
- Değiştirilmiş şekli ile 21/1997 sayılı Çevre Yasası,
- 42/1996 sayılı Toplu İş Sözleşmesi, Grev ve Referandum Yasası,
- 38/1997 sayılı Para ve Kambiyo Yasası,
- Değiştirilmiş şekli ile 19/1998 sayılı Yapı İnşaatı ve Teknik İşler Müteahhitleri Kayıt ve Denetim Yasası,
- Değiştirilmiş şekliyle 21/2005 sayılı Kıbrıs Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yasası ve bu Yasa altında çıkarılmış Tüzükler,
- Değiştirilmiş şekli ile 36/2005 sayılı Birikmiş Kamu Alacaklarının Tahsili (Geçici Kurallar) Yasası,
- Değiştirilmiş şekli ile 51/2006 sayılı Kıbrıs Türk Elektrik Müteahhitleri Birliği Yasası,

- 42/2009 sayılı Kamu Alacaklarının İndirimli Tahsili İle İlgili Mali Düzelemeye İlişkin Yasa Gücünde Kararname ve 92/2009 sayılı Kamu Alacaklarının İndirimli Tahsili İle İlgili Mali Düzelemeye İlişkin Yasa,
  - Değiştirilmiş şekli ile Bölüm 52 Köpekler Yasası,
  - Değiştirilmiş şekli ile Fası 96 Yollar ve Binalar Yasası ve bu Yasa tahtında yürürlüğe girmiş olan Yollar ve Binalar Tüzüğü,
  - Değiştirilmiş şekli ile Fası 113 Şirketler Yasası,
  - Değiştirilmiş şekli ile Fası 262 Poliçeler Yasası,
  - Lefkoşa Türk Belediyesi ile Belediye Emekçileri Sendikası arasında akdedilen Toplu İş Sözleşmeleri ve Protokoller,
  - Değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası'nda belirlenen usul ve esaslar,
- çerçevesinde, gerekli görülen konularda 2012 ve 2013 Mali Yılları'na ilişkin hususların da incelenmesiyle gerçekleştirilmiştir.

Yukarıda yer alan mevzuat kapsamında gerçekleştirilen denetim çerçevesinde tespit edilen hususlara ilişkin, ilgililerle yüz yüze görüşme yapılmış ve/veya değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası'nın 25. ve 26. maddeleri uyarınca ilgililerden yazılı savunma alınmış ve denetime sunulmayan bazı belgeler talep edilmiştir. Ayrıca;

- Birçok Bankadan, tarafımızca belirlenen harcamalara ait çekler/hesaplar hakkında bilgi ve belge talep edilirken, Polis Genel Müdürlüğü aracılığıyla da denetim için gerekli olan bazı belgelerin temin edilmesi yoluna gidilmiş,
- Doğu Akdeniz Üniversitesi'nin Mühendislik Fakültesi'nden bazı asfaltlama işleri için Birlikçi Raporu düzenlenmesi talep edilmiş,
- Sosyal Hizmetler Dairesi Müdürlüğü, Gelir ve Vergi Dairesi Müdürlüğü, Sosyal Sigortalar Dairesi Müdürlüğü, İhtiyat Sandığı Dairesi Müdürlüğü, Çalışma Dairesi Müdürlüğü ile Gümrük ve Rüsumat Dairesi Müdürlüğü'nden ve Rapora konu edilen diğer Kurum/Kuruluşlardan da bilgi/ belge temin edilmesi yoluna gidilmiştir.

Lefkoşa Türk Belediyesi denetimi kapsamında, Belediye yetkililerinden bilgi/belge edinilmesinde çeşitli sıkıntılarla karşılaşmış, birçok personelin denetime bilgi iletmekten imtina ettiği ve/veya dönemin LTB Başkanının onayı akabinde, bilgi/belge iletme yoluna gittiği görülmüştür. Yaşanan bu durum, denetimi geciktiren başlıca etkenlerden olmakla birlikte, bilgi/belgeye ulaşmadaki sıkıntılar nedeniyle, Sayıştay Başkanı dönemin LTB Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları'na muhatap 04.04.2012 tarihli yazısı ile **(B.A-1)** değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası uyarınca, Sayıştay'ın ve Sayıştay Denetçilerinin bilgi ve belgeye ulaşmadaki yasal yetkilerini ve yasal düzenleme hilafına davrananlar için uygulanabilecek müeyyideleri belirtmek durumunda kalmıştır.

Yukarıda belirtilenlere ilaveten;

- LTB Şubeleri arasında bilgi/belge alış verişinde yer alan kopukluklar,
- Şubelerin yapılan işlerden haberdar olmaması ve/veya olamaması, birçok ödeme için LTB Mali İşler Şubesi'nde belge bulunmaması ve Mali İşler Şubesi başta

olmak üzere, Belediyenin tüm Birimlerinin ortak bir bilgisayar programı kullanmaması,

- Denetime sunulan birçok bilginin çelişmesi ve/veya LTB bilgisayar sisteminden talep edilen bilgileri içerecek şekilde veri alınamaması ve/veya talep edilen bilgilere ulaşılabilmemesinin uzun bir süreç gerektirmesi,
- Lefkoşa Türk Belediyesi personeline 2011 ve 2012 Mali Yılları'nda gerçekleştirilen grevler,
- Başta Sn. Cemal Bulutoğulları olmak üzere birçok yetkilinin denetim kapsamında bilgisine başvurulmasına rağmen, değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızın yanıtlanmaması,
- 3/2012 sayılı "Lefkoşa Türk Belediyesi Başkanı ve Lefkoşa Türk Belediyesi Meclis Üyeleri'nin 90 Gün Süre İle Zorunlu İzine Çıkarılmaları Hakkında Yasa Gücünde Kararname" uyarınca Sn. Cemal Bulutoğulları ve dönemin LTB Meclis Üyeleri'nin zorunlu izne çıkarılması ve LTB Başkanlığı görevini dönemin Lefkoşa Kaymakamı Sn. Kemal Deniz Dana'nın ifa etmesi,
- Sn. Cemal Bulutoğulları'nın 14.01.2013 tarihinde Belediye Başkanlığı görevinden çekilmesi (**B.A-2**) ve 2/2013 sayılı LTB Meclisi kararı (**B.A-3**) ile dönemin LTB Asbaşkanı Sn. Celal Cin'in vekalet görevine devam etmesi,

gerçeği yansıtan bilgi ve belgeye ulaşma, dolayısıyla denetimin sonlanma sürecini uzatmış olup, denetim tarafımıza iletilen bilgi/belgeler ışığında tamamlanmıştır.

3. LTB 2008-2011 MALİ YILLARI KESİN HESAPLARI İLE İLGİLİ DENETİM GÖRÜŞÜ

LTB 2008-2011 Mali Yılları Kesin Hesapları'nın incelenmesi neticesinde;

- Denetime esas teşkil eden Kesin Hesaplarda bazı harcamaların muhatabının Ödeme Fişlerinde farklı ilgili çeklerde farklı isimlerle kayıt altına alınarak, ödeme muhatabının Belediye hesaplarında görülmemesine sebebiyet verildiği, ihale yolu ile alınması gereken aynı özellikteki birçok mal ve hizmet alımlarının bedellerinin ihaleye çıkılmadan fatura bölmesi yapılarak çeşitli kalemlere dağıtılarak toplam bedelin bir anda tespit edilememesine yol açıldığı,
- Denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla Belediyenin ticari borçlarının Mali İşler Şubesi tarafından belirlenemediği,
- Konu mali yıllara ilişkin gelir bakiyelerinin denetime sunulmadığı,
- Birçok harcamanın faturasız/belgesiz olduğu, harcamaların itaya bağlanmasında, değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın 121. maddesine uyulmadığı,
- LTB adına yapıldığı belirtilen birçok işin belgelenemediği, Hak Edişlerde ve/veya işin yapıldığına ilişkin yazılarda veya tekliflerde, sahte imza olduğu ve/veya talimatla belge imzalatıldığı ve/veya belgede tahrifat olduğu yönündeki yazılı beyanların denetime sunulduğu,

- 15.05.2012 tarihli, "Lefkoşa Türk Belediyesi'nce Gerçekleştirilmiş İstihdamların 2011 Mali Yılına İlişkin Durumu" ve 23.05.2012 tarihli, "Lefkoşa Türk Belediyesi Tarafından; 2006-2011 Mali Yılları'nda Alınan Krediler ve Belediye Ait Banka Hesapları ile MK 11/2012 Sayılı 14.02.2012 Tarihli Belediye Meclis Kararına İlişkin ..." Sayıştay Ara Raporlarında yer alan saptamalar nedeniyle,

LTB 2008-2011 Mali Yılları Kesin Hesaplarına **uygunluk verilemeyeceği** sonucuna varılmıştır. Belirtilenler yanında, Kesin Hesap rakamlarını/oluşumunu etkilemeyen ancak mevzuata aykırı olduğu tespit edilen diğer hususlar da raporlanmıştır.

4. LTB 2008-2011 MALİ YILLARI KESİN HESAPLARINA İLİŞKİN DENETİM BULGULARI

4.1. LTB 2008-2011 Mali Yılları Kesin Hesaplarına İlişkin Genel Analiz

Lefkoşa Türk Belediyesi 2008-2011 Mali Yılları'na ait Kesin Hesapları'nın genel analizi yapıldığında aşağıda sunulan değerlendirme sonuçlarına ulaşılmıştır.

4.1.1. Giderlerin Analizi

Denetimi yapılan 4 yılın giderlerine yönelik veriler bütçe ayırımının yapıldığı "Fasıl" bazında ele alınacak olunursa aşağıda sunulan Tablo-1 ortaya çıkmaktadır. Fasılların bütçe kalemi bazında detaylı dökümünün karşılaştırılması ise **EK A-1'**de sunulmuştur.

Tablo-1: Yıllara Göre Bütçe Giderleri

Fasıl		MALİ YIL KESİN HESAP RAKAMLARI (TL)			
		2008	2009	2010	2011
01	"PERSONEL GİDERLERİ"	31,877,316.13	29,407,222.27	35,936,510.26	38,916,445.89
02	"SOSYAL GÜVENLİK KURM. BEL. PRİM GİDERLERİ"	3,757,855.75	3,879,785.06	5,924,793.92	2,992,905.61
03	"MAL VE HİZMET ALIMLARI"	4,495,635.74	4,435,928.03	9,342,141.41	10,217,837.27
04	"FAİZ GİDERLERİ"	2,226,976.13	1,797,599.66	1,201,555.25	1,785,272.34
05	"CARİ TRANSFER."	1,266,960.59	1,520,375.25	3,297,457.75	3,333,704.81
06	"SERMAYE GİDERLERİ"	10,736,335.13	7,676,659.53	11,939,613.54	20,000,514.43
07	"SERMAYE TRANSFERLERİ"	0.00	1,202,500.00	2,696,888.00	0.00
10	"DİĞER ÖDENEKLER"	11,810,518.82	17,676,351.23	19,236,110.98	23,253,912.56
*Yıl Gider Toplamı:		66,171,598.29	67,596,421.03	89,575,071.11	100,500,592.91

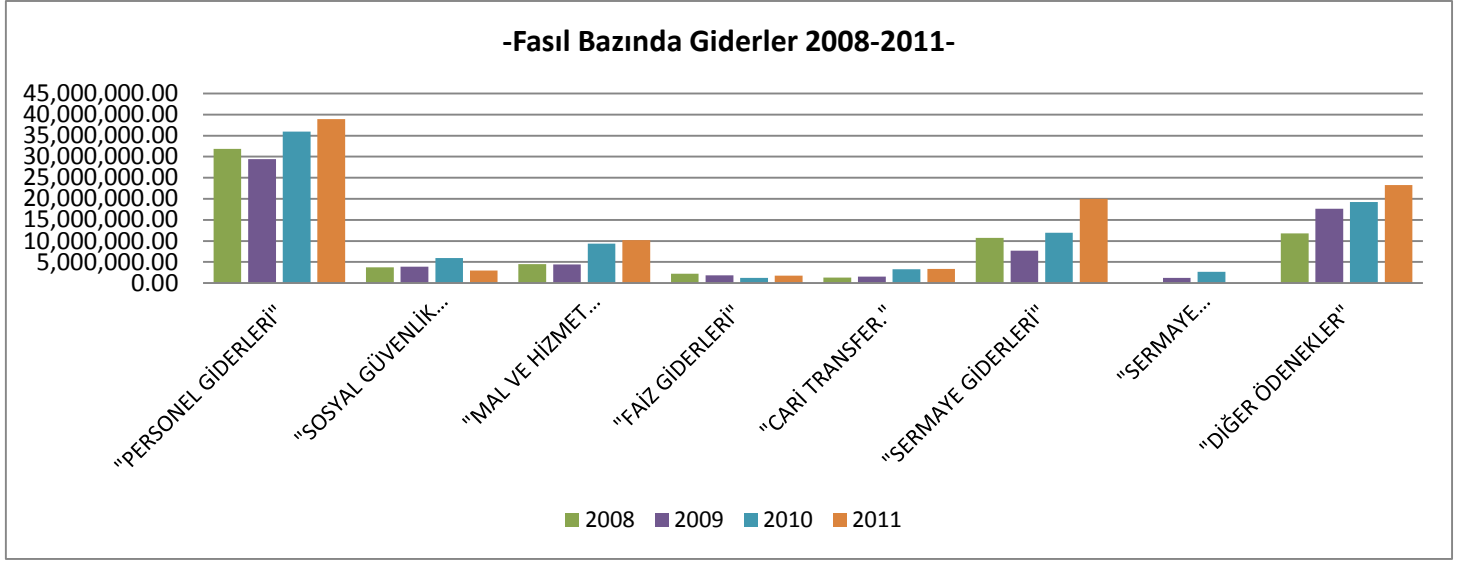
Not: Fasıl 8 ve 9'da herhangi bir gider kaydı bulunmamaktadır.

* : Bu toplamlar Avans iadeleri ve Banka bakiyeleri dışında olan mizan toplamlarıdır.

Aşağıdaki Bölümlerde Giderlerle ilgili dikkat çeken bazı hususlara değinilmesi gereği duyulmuştur.

4.1.1.1. Fasil Bazında Giderlerin Grafik Dökümü

Denetlenen yılların kesin hesaplarında “Fasil” bazında yer alan giderlerin tutarlarının değişimleri grafik olarak da aşağıda sunulmuştur.

4.1.1.2. Fasil 1- Personel Giderleri

Yukarıda sunulan Tablodan da görülebileceği gibi LTB giderleri içerisinde “Personel Giderleri”nin oranı önemli bir paya sahiptir. Şöyle ki;

- 2008 Mali Yılı Oranı/Tutarı..... % 48.17 (**31,877,316.13 TL**)
- 2009 Mali Yılı Oranı/Tutarı ..... % 43.50 (**29,407,222.27 TL**)
- 2010 Mali Yılı Oranı/Tutarı ..... % 40.12 (**35,936,510.26 TL**)
- 2011 Mali Yılı Oranı/Tutarı ..... % 38.72 (**38,916,445.89 TL**)

Personel giderleri ile ilgili bütçe kalemleri, LTB'nin personel istihdamı karşılığı ödemiş olduğu gerçek rakamları yansıtmamakta, bunun sebebi ise, Lefkoşa Türk Belediyesi Kültür Sanat Kurumu ve Arabahmet Bölgesi Geliştirme Şti. Ltd.'e yapılan LTB kaynak aktarımlarının, her iki kurumda istihdam edilmiş gibi gösterilmesine rağmen Belediyenin çeşitli birimlerinde fiili olarak çalıştığı tespit edilen kişilere yapılmış maaş ödemeleri için kullanılmış olmasıdır. 2008-2011 Mali Yılları itibarıyla her iki kuruma aktarılan mali kaynaklar aşağıda sunulan Tablo-2'de görülmektedir. Arabahmet Bölgesi Geliştirme Şti. Ltd.'e yapılan ödemelerin tümü 07-3-2-01 kodlu “Belediye İştiraklerine Katkı” kaleminden bütçeleştirilmiş olup, LTB Kültür Sanat Kurumu'na yapılan ödemelerin bütçeleştirildiği muhtelif kalemler ve detaylı listesi ise **EK A2'de** sunulmuştur.

Tablo-2:

	İlgili Mali Yıldaki Ödemeler (TL)				Kurum Ödeme Toplamı (TL)
	2008	2009	2010	2011	
LTB Kültür Sanat Kurumu	394,000.00	482,000.00	819,200.00	870,828.00	2,566,028.00
Arabahmet Bölgesi Geliştirme Şti. Ltd.	-	1,202,500.00	505,000.00	-	1,707,500.00

Arabahmet Bölgesi Geliştirme Şti. Ltd.'e yapılan tüm kaynak aktarımı maaş ödemesi için harcanmıştır.

LTB Kültür Sanat Kurumu'na yapılan kaynak aktarımlarının sürekli hizmet alımı şeklinde maaş ödemeleri için kullanılan tutarları ise;

- 2008 Mali Yılı Sürekli Hizmet Alımı Ödemeleri ..... 108,885.00 TL,
- 2009 Mali Yılı Sürekli Hizmet Alımı Ödemeleri ..... 208,460.00 TL,
- 2010 Mali Yılı Sürekli Hizmet Alımı Ödemeleri ..... 562,910.00 TL,
- 2011 Mali Yılı Sürekli Hizmet Alımı Ödemeleri ..... 634,620.00 TL

olmak üzere 4 yılda toplam 1,514,875.00 TL tutarında olup bu kurum üzerinden maaş ödemesi yapılmıştır.

Bu bağlamda; yukarıda Tablo-1'deki Fasil-1 kapsamında kesin hesapta sunulan personel giderlerine aslında değişik bütçe kalemlerine dağıtılan ve yukarıda izahı verilen maaş ödemelerinin eklenmesi ile LTB'nin Tablo-3'de gösterilen 2008-2011 Mali yılları personel giderlerine ait harcamaların toplam rakamlarına ulaşılmış olunacaktır.

Tablo-3: 2008-2011 Yıllarında Gerçekleştirilen Personel Giderleri

Personel Ödemelerinin Kullanıldığı Kaynak		Gerçekleşen Toplam Personel Gideri (TL)			
		2008	2009	2010	2011
1	LTB Kesin Hesap Fasil-1 "PERSONEL GİDERLERİ"	31,877,316.13	29,407,222.27	35,936,510.26	38,916,445.89
2	LTB Kültür Sanat Kurumu	108,885.00	208,460.00	562,910.00	634,620.00
3	Arabahmet Bölgesi Geliştirme Şti Ltd.	-	1,202,500.00	505,000.00	-
İlgili Yıl Toplam Personel Gideri:		31,986,201.13	30,818,182.27	37,004,420.26	39,551,065.89

4.1.1.3. LTB Toplam Gelirleri İle Personel Ödemelerinin Karşılaştırılması

LTB'nin özellikle 2010 ve 2011 Mali Yılları'nda yaşadığı mali darboğazın personel ödemelerine dair ilgisini net olarak görebilmek amacıyla;

- LTB'nin ilgili Mali Yıllardaki; Vergi Gelirleri, Vergi Dışı Gelirleri ve Devlet Katkısından oluşan, diğer bir ifade ile koşullu bağış gelirleri ile borçlanmalar hariç,
- Aylık Devlet Katkı payından yapılan kesintiler ve personel giderleri akabinde; gerek cari, gerekse yatırım harcamaları için kalan meblağın hesaplanarak, özellikle 2010 Mali Yılı'nda gerçekleştirilen ve 2011 Mali Yılı'nda tamamlanmış olan personel intibaklarının, LTB Bütçesi'ne etkisi ile 2012 ve 2014 Mali Yıllarında Toplu İş Sözleşmesi kapsamına dahil edilmiş çalışanların ücret değişikliklerin LTB'ye mali külfet getirip getirmediğinin,

belirlenmesi gerekli görülmüştür.

A. 2008-2011 Mali Yılları LTB Gelirleri (Koşullu Bağış ve Borçlanma Hariç) ile Devlet Katkısının Karşılaştırılması

LTB'nin koşullu bağışlar ve borçlanmalar haricinde, 51/1995 sayılı Yasa kapsamındaki gelirleri ile KKTC Bütçesi'nden aldığı aylık devlet katkısı değerlendirildiğinde, LTB kesin hesap verilerine göre; LTB'nin koşullu bağışlar ve kredi karşılıkları hariç 2008-2011 Mali Yılları'nda toplam 123,353,236.34 TL gelir elde ettiği, yine aynı dönem itibarıyla KKTC Bütçesi'nden toplam 94,909,809.69 TL devlet katkısı aldığı tespit edilmiş olup, aşağıdaki Tablo 4'den de görüleceği üzere, LTB'nin 4 yıllık dönem içerisindeki toplam 218,263,046.03 TL tutarındaki gelirinin yaklaşık **% 43.48**'ini KKTC Bütçesi'nden aldığı katkının oluşturduğu tespit edilmiştir.

Tablo-4: LTB 2008-2011 Mali Yılları Gelirleri

Tarih	Vergi Gelirleri (TL) (A)	Vergi Dışı Gelirler (TL) (B)	Sermaye Gelirleri (TL) (C)	Belediye Kaynakları Neticesinde Elde Edilen Gelirler (D) = (A+B+C)	Devlet Katkısı (TL) (E)	Toplam Gelir (TL) (F) = (D+E)	Devlet Katkısının (E) Toplam Gelire (F) Oranı (%)
31.12.2008	12,992,146.30	12,605,678.56	5,470,591.23	31,068,416.09	20,452,254.46	51,520,670.55	39.70
31.12.2009	13,924,622.61	13,577,585.32	303,931.07	27,806,139.00	24,045,557.25	51,851,696.25	46.37
31.12.2010	14,953,588.81	14,790,659.40	351,249.11	30,095,497.32	22,340,301.36	52,435,798.68	42.61
31.12.2011	16,212,929.70	17,505,856.58	664,397.65	34,383,183.93	28,071,696.62	62,454,880.55	44.95
Genel Top.				123,353,236.34	94,909,809.69	218,263,046.03	43.48

B. Personel Ödemeleri Sonrası LTB Kullanımına Kalan Miktar

2008-2011 Mali Yıllarında; LTB'nin kendi kaynakları ile elde ettiği gelirleri ile devlet katkısından aldığı paydan yapılan kesintiler akabinde kalan toplam geliri, aşağıdaki Tablo-5'de görüldüğü üzere;

- LTB Bordrolu personeline yapılan ödemeler,
- LTB Bordrolu personeline yapılan ödemelere ilaveten gerek LTB Kültür Sanat Kurumu gerekse Arabahmet Bölgesi Geliştirme Şti. Ltd. adı altında görülen ancak LTB personeli gibi görev ifa ettiği saptanan çalışanlara yapılan ödemeler,

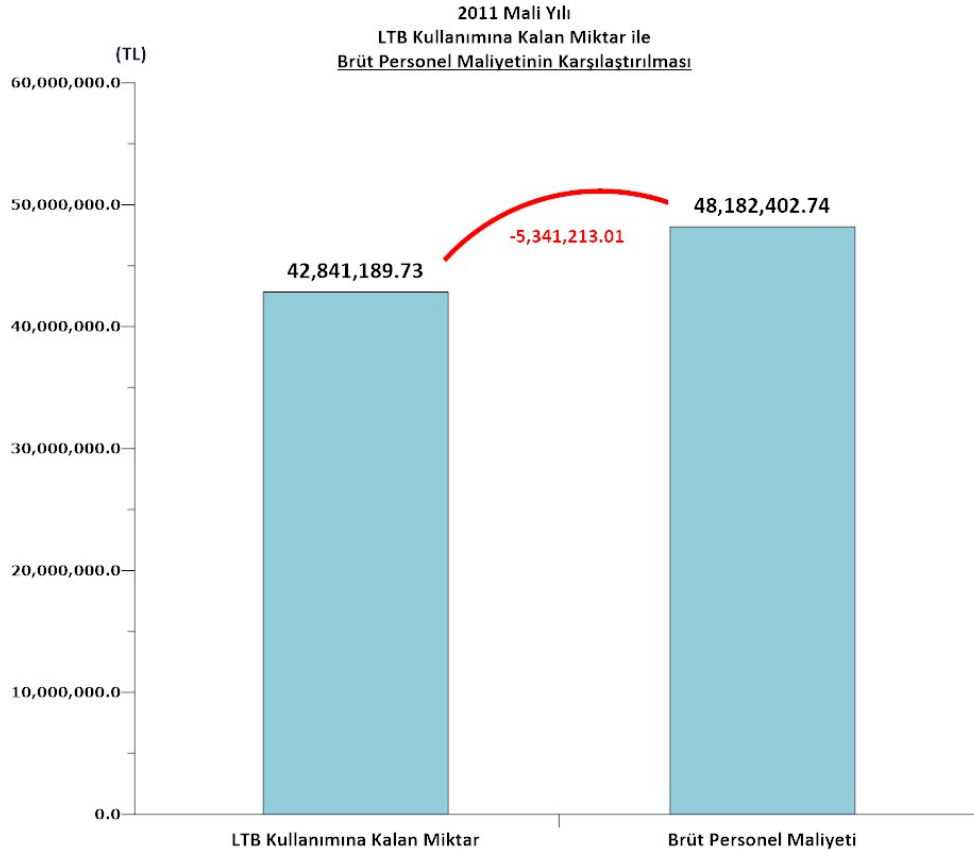
dikkate alınarak hesaplanmıştır. LTB Bordrolu personeline gerçekleştirilen ödemeler neticesinde Belediyenin gerek cari gerekse yatırım amaçları için kullanacağı meblağın 4 yıl için toplam 13,882,466.76 TL olduğu, LTB Kültür Sanat Kurumu ile Arabahmet Bölgesi Geliştirme Şti. Ltd. adı altında istihdam edilmiş gibi gösterilen personele yapılan ödemeler akabinde ise Belediyenin kullanımına kalan miktarın 10,660,091.76 TL'ye gerilediği açıkça görülmektedir.

Tablo-5:

2008-2011 Mali Yılları-LTB Gelirlerinden Yapılan Temlik ve Diğer Ödemeler Neticesinde LTB Kullanımına Kalan Miktar ile Bordrolu Belediye Personeline Yapılan Ödemelerin Karşılaştırılması							2008-2011 Mali Yılları LTB Net Geliri ile Personel Amaçlı Toplam Ödemelerin (Net) Karşılaştırılması	
Mali YIL	Gelir Toplamı (Mahalli+ Devlet Katkısı) TL (A)	Devlet Katkısından Karşılana n Temlik Ödemeleri (TL) (B)	Devlet Katkısından Yapılan Diğer Kesintiler (TL) (C)	LTB Kullanımı İçin Kalan Miktar (TL) (D=A-B-C)	Bordrolu LTB Personel Gideri Net Ödenen (TL) (E)	Bordrolu LTB Personelinin Ödenmesi Akabinde Kalan Miktar(TL) (F=D-E)	LTB Bütçesinden Personel İstihdamı Amaçlı Yapılan Toplam Ödeme (Net) (TL)	Devlet Katkısından Kalan Miktardan Personel İstihdamı Amaçlı Yapılan Toplam Ödeme (net) Sonrası Kalan Meblağ (TL)
2008	51,520,670.55	8,729,643.00	6,044,427.51	36,746,600.04	31,877,316.13	4,869,283.91	31,986,201.13	4,760,398.91
2009	51,851,696.25	12,739,025.19	6,455,430.26	32,657,240.80	29,407,222.27	3,250,018.53	30,818,182.27	1,839,058.53
2010	52,435,798.68	8,154,408.44	6,506,459.50	37,774,930.74	35,936,510.26	1,838,420.48	37,004,420,26	770,510.48
2011	62,454,880.55	15,266,416.00	4,347,274.82	42,841,189.73*	38,916,445.89	3,924,743.84	39,551,065.89	3,290,123.84
Top.	218,263,046.03	44,889,492.63	23,353,592.09	150,019,961.31	136,137,494.55	13,882,466.76	139,359,869.55	10,660,091.76

2011 Mali Yılı içinde LTB'nin sadece bordrolu personeli için yükümlü olduğu brüt **48,182,402.74 TL** tutarındaki maliyeti (B.A-4) 2011 Mali Yılı itibarıyla LTB'nin gerek yatırım gerek cari harcamaları için kullanabileceği **42,841,189.73* TL**'lik kaynak ile karşılayabilmesi için **5,341,213.01 TL** eksildiği aşağıdaki grafikten de açıkça görülmektedir. Geline n durum itibarıyla, sürdürülmesi çok zor bir mali yapıda olan Lefkoşa Türk Belediyesi'nin mali durumunun düzeltilmesi için ivedi tedbirler almasının zaruri olduğu görülmektedir.

Ancak 2011 Mali Yılı itibarıyla, Belediyenin personel mükellefiyetini karşılayacak güçte olmadığı, gerek cari gerekse yatırım yükümlülüklerini yerine getirmek için borçlanma durumunda kalacağı ve/veya belirtilen mali yapıyı düzeltmek için tedbir almasının zaruri olduğu açıkken, dönemin LTB Başkanlığı ile Belediye Emekçileri Sendikası (BES) arasında 29.02.2012 tarihinde imzalanmış olan Protokol uyarınca **(B.A-5)** Daimi İşçi Kadrosuna **134** kişinin daha dahil edilmesiyle LTB Mali İşler Şubesi tarafından hazırlanarak denetime sunulan verilerden; Belediyeye karşılamakla yükümlü olduğu Sosyal Sigorta primleri ile İhtiyat Sandığı depozito yatırımları hariç aylık 102,316.51 TL külfet eklendiği **(EK.A-3)** görülmektedir. Geçen süre içerisinde belirtilen meblağa hayat pahalılığı ve Toplu İş Sözleşmesi (TİS) ile sağlanan menfaatlerin eklenmesi ile bu rakamın daha da yükseleceği ise açıktır.

Belirtilenlere ilaveten, dönemin LTB Başkanlığı ile BES arasında 23.12.2013 tarihinde imzalanmış ve **112** kişinin daha Toplu İş Sözleşmesi kapsamına alınmasına onay veren "Tutanak" neticesinde **(B.A-6)** mevzuat çerçevesinde Belediye tarafından 90 kişinin daha 01.01.2014 tarihi itibarıyla Toplu İş Sözleşmesi kapsamına alındığı ve Belediyenin aylık maaş ödemesi; Belediye tarafından yapılması gereken Sosyal Sigorta Prim ve İhtiyat Sandığı Depozito yatırımları, eklenebilecek hayat pahalılığı ve Toplu İş Sözleşmesi ile sağlanacak diğer haklar hariç, aylık 127,980.16 TL ilave bir külfet **(EK.A-4)** ile karşı karşıya bırakıldığı yine LTB Mali İşler Şubesi yetkililerince denetime sunulan verilerden anlaşılmıştır.

Gerek 2012 Mali Yılı'nda gerekse 2013 Yılı'nın sonunda yapılan ve 01.01.2014 tarihi itibarıyla uygulanmış olan Toplu İş Sözleşmesi kapsamında yapılmış olan kadrolamalar, LTB'nin personel giderlerinin daha da artmasına yol açmış ve zorda olan mali yapısını daha da zorlayacak bir duruma getirmiştir.

Ayrıca, 23.05.2012 tarihli “Lefkoşa Türk Belediyesi Tarafından; 2006-2011 Mali Yılları’nda Alınan Krediler ve Belediyeye Ait Banka Hesapları ile MK 11/2012 Sayılı 14.02.2012 Tarihli Belediye Meclis Kararına İlişkin ...” Sayıştay Ara Raporunda belirtilen tespitlerimize ilaveten, Lefkoşa Türk Belediyesi yetkilileri tarafından denetime iletilen belgelerden LTB’nin;

- 31.12.2014 tarihi itibarıyla **Sosyal Sigortalar Dairesi’ne 38,530,187.54 TL,**
- Kasım 2014 sonu itibarıyla **İhtiyat Sandığı Dairesi’ne Toplam 44,382,565.59 TL** (prim, depozito ve gecikme zammı toplamı)
- **Gelir ve Vergi Dairesi’ne toplam 34,358,695.76 TL** (ceza dahil),

olmak üzere toplam **117,271,448.89 TL** borcunun oluştuğu tespit edilmiştir. Buna ilaveten Lefkoşa Türk Belediyesi’nin hissedarı olduğu Arabahmet Bölgesi Geliştirme Şti. Ltd. adına da Şubat 2015 tarihi itibarıyla İhtiyat Sandığı Dairesi’ne Mayıs 2009-Nisan 2010 dönemine ait **toplam 322,189.22 TL,** aynı dönem için Sosyal Sigortalar Dairesi Müdürlüğü’ne ise **toplam 626,180.09 TL** borç oluştuğu, yine LTB yetkilileri tarafından denetime sunulan belgelerden anlaşılmıştır (**B.6(a)**).

4.1.1.4. Sosyal Güvenlik Kurumlarına Ödenen Primler

4.1.1. Bölümünde yer alan Tablo-1’deki rakamlar göz önüne alındığında yıllar itibarıyla Sosyal Güvenlik kurumlarına yapılan ödemelerin personel giderlerine oranı aşağıda verilmiştir:

- 2008 Yılı Oranı .....% **11.79**
- 2009 Yılı Oranı .....% **13.19**
- 2010 Yılı Oranı .....% **16.49**
- 2011 Yılı Oranı .....% **7.69**

2010 Mali Yılındaki oransal artışın nedeni, anılan yıl içerisinde gerçekleştirilen dış borçlanmadan kaynaklı Sosyal Sigortalar Dairesi’ne birikmiş prim borçları için yapılan ödemedir. Esas olarak göz önünde bulundurulması gereken husus 2011 Mali Yılındaki oranın diğer yıllara göre büyük ölçüde düşüş göstermiş olmasıdır.

4.1.1.5. Fasıl 10- Diğer Ödenekler

“Diğer Ödenekler” adlı Fasıl-10, iki bütçe kalemini kapsamaktadır. Biri “Kısa Vadeli Borçlar” diğeri ise “Avans Geri Ödemeleri” bütçe kalemidir. “Kısa Vadeli Borçlar” (10-1-1-01) kalemi Rapor’un **4.2.13 Bölümünde** detaylı olarak ele alınmıştır. Denetimi yapılan yıllar itibarıyla bu kalemin toplam giderler içindeki oranı ve kesin hesap tutarları aşağıda verilmiştir. Bu kalemin kesin hesap tutarları **EK.A-1’de** görülebilir.

- 2008 Mali Yılı Oranı ve Tutarı .....% **14.28 (9,448,091.18 TL)**
- 2009 Mali Yılı Oranı ve Tutarı .....% **21.06 (14,238,132.38 TL)**
- 2010 Mali Yılı Oranı ve Tutarı .....% **16.99 (15,219,198.58 TL)**
- 2011 Mali Yılı Oranı ve Tutarı .....% **21.47 (21,580,199.03 TL)**

Yukarıda verilen rakamlardan da görülebileceği gibi bu gider kalemindeki bütçeleştirme tutarı her yıl bir önceki seneye göre artış göstermiştir.

4.1.2. Gelirlerin Analizi

2008–2011 Mali Yılları gelirlerine yönelik veriler bütçe ayırımının yapıldığı “Fasıl” bazında ele alınacak olunursa aşağıda sunulan Tablo-6 ortaya çıkmaktadır.

Tablo-6: Yıllara Göre Bütçe Gelirleri

Fasıl		MALİ YIL KESİN HESAP RAKAMLARI (TL)			
		2008	2009	2010	2011
01	"VERGİ GELİRLERİ"	12,992,146.30	13,924,622.61	14,953,588.81	16,212,929.70
02	"VERGİ DIŞI GELİRLERİ"	12,605,678.56	13,577,585.32	14,790,659.40	17,505,856.58
03	"SERMAYE GELİRLERİ"	5,470,591.23	303,931.07	351,249.11	664,397.65
04	"ALINAN BAĞIŞ YARDIM VE KREDİLER"	34,621,752.91	38,041,733.21	59,062,075.31	61,857,609.52
Yıl Toplamları:		65,690,169.00	65,847,872.21	89,157,572.63	96,240,793.45

Gelirlerle ilgili en dikkat çekici unsur “Alınan Bağış Yardım ve Krediler” rakamının seneler içinde ciddi bir artış eğilimi göstermesidir. “Alınan Bağış Yardım ve Krediler” altında “Alınan Bağış ve Yardımlar” ve “Alınan Krediler” olarak 2 alt başlık bulunmaktadır. Bu alt başlıkların dökümü aşağıdaki Tablo-7’de verilmektedir.

Tablo-7:

Fasıl		Fasıl Alt Ayrışımı	Mali Yıllar Gelir (TL)			
			2008	2009	2010	2011
04	"ALINAN BAĞIŞ YARDIM VE KREDİLER"	02-1-1. Devlet Katkısı	20,452,254.46	24,045,557.25	22,340,301.36	28,071,696.62
		02-1-4. Koşullu Bağışlar	210,000.00	2,550.00	0.00	3,500.00
		02-2-2. Yabancı Ülke ve Kuruluşların Koşullu Yardımları	2,256,406.59	1,822,040.05	3,471,773.95	4,962,873.12
		03-1-1. Yurt İçi Kısa ve Uzun Vadeli Borçlanmalar	8,630,675.00	9,553,715.07	32,250,000.00	28,819,539.78
		03-1-2. Avanslar	3,072,416.86	2,617,870.84	1,000,000.00	0.00
Toplam:			34,621,752.91	38,041,733.21	59,062,075.31	61,857,609.52

Yukarıdaki Tablo-7’de dikkat çekilmek istenen husus, “03-1-1” bütçe başlangıç kodlu “Yurt içi Kısa ve Uzun Vadeli Borçlanmalar” kaleminin 2008 Mali Yılı’na göre, özellikle 2010 ve 2011 Mali yıllarında görülen artıştır. 2008 Mali Yılı baz alındığında yurt içi kısa ve uzun vadeli borçlanmanın;

- 2009 Mali Yılında ..... % 10.69,
- 2010 Mali Yılında ..... % 273.67 ve
- 2011 Mali Yılında ..... % 233.92

oranında artış gösterdiği görülmektedir. İç borçlanmada bu oranlardaki artışlar ise, 2008 Mali Yılına göre 2011 "Vergi Gelirleri" ve "Vergi Dışı Gelirleri"nin toplamının gösterdiği % 31.73 artış oranı dikkate alındığında LTB'nin içine sokulduğu borçlanma yükünün ne kadar ağır olduğu açıkça görülmektedir.

4.2. Giderlerin İncelenmesinde İzlenen Yöntem ve Sonuçlar

2008-2011 Mali Yılları'na ilişkin Rapora konu edilen harcamaların incelenmesinde; denetime esas teşkil eden döneme ait LTB Kesin Hesap gider kayıtları ile ilgili Ödeme Fişleri ve ilişik evrakları esas alınarak, ödemelerin mevzuata uygunluğu incelenmiş ve ödemeler mukabili işlerin gerçekleşip gerçekleşmediğinin araştırılması yoluna gidilmiştir.

Denetim dönemi 2008-2011 Mali Yılları olarak belirlenmiş olmasına rağmen, bazı konuların 2012 ve 2013 Mali Yılları'na ait durumunun da incelenmesi gerekli görülmüş olup, elde edilen bulgular Raporlanmıştır.

A. Ödeme Fişleri ve Ekli Evraklarının Elektronik Ortama Kaydedilmesi

Elektronik ortamda denetime sunulan LTB Gider Kayıtları'nda, Ödeme Fişleri'ne ilişkin kaydın bulunmasına rağmen ödeme detayı kayıtlarının bulunmaması nedeniyle, denetlenmiş olan Ödeme Fişleri, gerek ödemeyi belgeleyici evrakların analiz edilebilmesi gerekse ödemeyi onaylayanların görülebilmesi için tarafımızca, denetlenen her bir ödeme için ayrı ayrı olmak kaydı ile ödemeyi belgeleyici evrak kayıtları elektronik ortama kaydedilerek incelenmiş ve ayrıştırılmıştır.

Belirtilen kapsamda yapılan incelemeler neticesinde, Rapora konu edilen birçok kişi/işletmeye ait faturaların, Belediye Başkanlığına muhatap iş tekliflerinin ve işin yapıldığına ilişkin yazıların bazı LTB Personeli tarafından LTB'de yazıldığı sonucuna varılmış olup, konuya ilişkin detaylar ilgili bölümlerde belirtilmiştir.

B. LTB Tarafından Düzenlenmiş Çeklerin İlgili Bankalardan Temin Edilmesi

LTB 2008-2011 Mali Yılları'na ait Kesin Hesapların incelenmesi sırasında, LTB Ödeme Fişleri'nde parayı/ çeki alanın bazı LTB personeli olduğunun anlaşılması, LTB adına yapıldığı belirtilen işlerin belgelenmemesi ve bu kapsamda ödeme almış birçok işletmenin, işi yapabilecek müstahdemlerinin olmadığı vb. birçok hususun tespit edilmesi üzerine, belirtilen özelliklere haiz ödemelere ilişkin çeklerin, kim/kimler tarafından kullanıldığının ve/veya hangi hesaplara yattığının belirlenmesi gerekli görülmüştür.

Bu amaçla çeşitli bankalardan LTB adına açılmış hesaplara ait bilgi ve belge talep edilmiş ayrıca;

- SAY.0.00-BE.0.14.000-12/445, 697, 822 sayı ve 01.06.2012, 07.09.2012 ve 06.12.2012 tarihli yazılarımız ile Yakındoğu Bank Ltd.'den **(B.A-7)**,
- SAY.0.00-BE.0.14.000-12/447, 696, 753 sayı ve 01.06.2012 07.09.2012 ve 12.10.2012 tarihli yazılarımız ile Universal Bank Ltd.'den **(B.A-8)**,
- SAY.0.00-BE.0.14.000-12/446, 728 sayı ve 01.06.2012, 01.10.2012 tarihli yazılarımız ile Viyabank Ltd.'den **(B.A-9)**,

tarafımızca incelenmesi gerekli görülen çek asılları talep edilirken, K.T. Kooperatif Merkez Bankası Ltd.'den bazı çek suretleri temin edilerek incelenmiştir.

Adı verilen Bankalar talep edilen çeklerin büyük bir bölümünü denetime sunmuş olup, konu çeklerin ciro edilmesinde/işlem görmesinde yer alan tüm bilgiler, tarafımızca elektronik ortama kaydedilerek incelenmiştir.

Yapılan incelemelerde, aşağıdaki tablolarda özeti, Raporun ilerleyen Bölümlerinde ise detayları verildiği üzere;

- LTB tarafından farklı işletmeler adına düzenlenmiş birçok çekin ciro edilmesinde LTB personeli Sn. Turgay Demiray ve/veya Sn. Niyazi Aligüllü adı/imzasının yer aldığı,
- Belediye adına düzenlenmiş bazı faturaların ve/veya ilgili kişi veya işletmeler adına işin tamamlandığına ilişkin dönemin Belediye Başkanlığına muhatap işin yapıldığına dair yazıların ve/veya iş tekliflerinin, bazı LTB personeli veya dönemin Belediye Müdürü tarafından LTB’de yazıldığı,
- Yanında müstahdem çalıştırmadığı ve/veya LTB adına yaptığı belirtilen işleri gerçekleştirecek yeterli müstahdemi olmayan, sosyal güvenlik kurumlarına kaydı olmayan ve/veya meslek izni olmayan birçok kişi veya işletmeye yapılmış olan ödemelerin belirli hesaplarda toplandığı,

yönündeki tespitlerimiz üzerine, Sayıştay Başkanı’nın Polis Genel Müdürlüğü’ne (PGM) muhatap SAY.0.00-BE.0.14.000-13/228 sayı ve 03.04.2013 tarihli yazısı **(B.A-10)** ile tarafımızca belirlenen birçok hesabın kim/kimlere ait olduğunun araştırılması ve banka hesap dökümlerinin tarafımıza iletilmesi, bazı kişilere ait hesap numaralarının ise belirlenerek belgeleyici evrakların denetime sunulması, ayrıca Yakındoğu Bank Ltd. tarafından denetime sunulmayan çeklerin ise ilgili Bankadan temin edilerek denetime iletilmesi talep edilmiştir.

Polis Genel Müdürlüğü konu yazımız akabinde başlattığı çalışmalarını ile talep edilen birçok bilgi ve belgeleyici evrakı denetime iletmış olmasına rağmen, tarafımızca talep edilen ancak günümüz itibarıyla denetime sunulmayan/sunulamayan bilgi/belgeler mevcuttur. Bu nedenle denetim, tarafımıza iletilen bilgi/belgeler ışığında tamamlanmıştır.

Bu bağlamda;

- a) Universal Bank Ltd.’den 890,
- b) Yakındoğu Bank Ltd.’den 837,
- c) Viyabank Ltd.’den 66¹,
- d) Kooperatif Merkez Bankası Ltd.’den 5,

adet olmak üzere toplam **1,798 adet ve 47,951,629.85 TL** mukabili çek **(B.A-11)** incelenmiştir.

LTB tarafından düzenlenmiş çeklerin ciro edilmesinde/işlem görmesinde ortak olan hesaplar ve kişiler, aşağıda belirtilmiş olup, Lefkoşa Türk Belediyesi tarafından adına çek düzenlenmiş kişi veya işletmelere ait ödeme detayları, gerek çeklerin dağılımı ve ilgili

---

¹ Viyabank Ltd. tarafından toplam 75 adet çek denetime sunulmuş olup, 66 adet çek denetim kapsamındaki hesaplar ile ilgili olduğundan, dikkate alınan çek sayısı 66 olarak dikkate alınmıştır.

oldukları harcamalar, gerekse ödemelere ilişkin diğer tüm tespitler, Raporun ilgili bölümlerinde detaylandırılmıştır.

B.1. LTB Tarafından Düzenlenmiş Farklı İşletmelere Ait Çeklerin Ciro Edilmesinde Adı Geçen Bazı Belediye Personeli

B.1.1. Turgay Demiray Adı Verilerek İşlem Gören/Ciro Edilen Çekler

Aşağıda sunulan Tablo-8’de özeti **EK.A-5’de** ise detayları verildiği üzere, LTB Personeli Sn. Turgay Demiray’ın toplam **313,158.00 TL** mukabili çekin ciro edilmesinde/işlem görmesinde isminin/imzasının geçtiği tespit edilmiş olup, ilgili çeklerin bozdurulmasında adı geçen diğer kişi/işletmeler **B.A-12** olarak sunulan listede belirtilmiştir. Sn. Demiray tarafından çekleri bozdurulan/işlem görmüş olan kişi/işletmelere LTB tarafından yapılmış ödemelere ilişkin tespitler, adı geçen kişi/işletmelere ait bölümlerde Raporlanmıştır.

Tablo-8: LTB Tarafından Adlarına Düzenlenmiş Çekleri Turgay Demiray Adı Verilerek İşlem Görmüş Çek Hamili Kişi/İşletmeler

S/ No	LTB Tarafından Adına Çek Düzenlenmiş Kişi/İşletme*
1	Behiç Çobanoğulları (Dönemin LTB personeli)
2	Engin Taşkol
3	F. Dorman Tic. Ltd.
4	Hasan Yücem İnşaat İşleri
5	Mustafa Kızılyürek İnşaat İşleri
6	Muzaffer Polat
7	Redmin Trading Ltd.
8	Uygun & Kılınç Tic. Şti. Ltd.
9	F.Ü.D**

* Rapora konu edilen kişi/işletmeleri belirtmektedir.

** Konu ad/soyad tarafımızca mahfuz olup, ilgili belgelerde yer almaktadır.

B.1.2. Niyazi Aligüllü Adı Verilerek İşlem Gören/Ciro Edilen Çekler

Aşağıdaki Tablo-9’da özeti **EK.A-6’da ve (B.A-13)’de** ise detayları verildiği üzere, LTB personeli Sn. Niyazi Aligüllü’nün toplam **143,425.00 TL** mukabili çekin işlem görmesinde/ciro edilmesinde isminin/imzasının geçtiği tespit edilmiştir. LTB tarafından adlarına çek düzenlenmiş ve çeklerinin ciro edilmesinde/işlem görmesinde, Sn. Aligüllü adı geçen kişi/işletmelere yapılmış olan ödemeler de raporun adı geçen kişi/işletmelere ait bölümünde yer almıştır.

Tablo-9: LTB Tarafından Adlarına Düzenlenmiş Çekleri Niyazi Aligüllü Adı Belirtilerek İşlem Görmüş Çek Hamili Kişi/İşletmeler

S/ No	LTB Tarafından Adına Çek Düzenlenmiş İşletme/Kişi *
1	Engin Taşkol
2	F. Dorman Tic. Ltd.
3	Hasan Yücem İnşaat İşleri
4	Redmin Trd. Ltd.
5	Yavuz Gerboğa (dönemin LTB personeli)

*Rapora konu edilen kişi/işletmeleri belirtmektedir.

B.2. LTB Tarafından Düzenlenmiş Farklı İşletmelere Ait Çeklerin Toplandığı Hesaplar

B.2.1. Universal Bank Ltd. Nezdindeki 10-118-0001049 Sayılı Hesap ile Kıbrıs İktisat Bankası Ltd. Nezdindeki 4829237 Sayılı Hesap

LTB tarafından çeşitli kişi/işletmeler adına düzenlenmiş toplam **751,253.28 TL** mukabili çekin (**EK.A-7**) Universal Bank Ltd. nezdindeki 10-118-1049 sayılı hesap (Turgay Demiray ve Niyazi Aligüllü başlığı altında yer alan ve aşağıdaki Tablo-10'da ortak olan işletmelere ait bazı çekler ortak olmak üzere) **37,260.00 TL** mukabili çekin ise (**EK.A-8**), Kıbrıs İktisat Bankası Ltd. nezdindeki 4829237 hesap numarası verilerek işlem gördüğü tespit edilmiştir.

Polis Genel Müdürlüğü tarafından denetime sunulan banka hesap ekstrelerinden/belgelerden, her iki hesabın da aynı şahıs adına kayıtlı olduğu ve toplam **788,513.28 TL** (751,253.28 + 37,260.00 TL) mukabili çekin anılan hesap numaraları belirtilerek işlem gördüğü tespit edilmiş olup çeklerin ciro edilmesinde/işlem görmesinde yer alan bilgiler **B.A-14** ve **B.A-15** olarak sunulmuştur.

Tablo-10: LTB Tarafından Adlarına Düzenlenmiş Çekleri 10-118-00001049 Sayılı Hesap Numarası Belirtilerek İşlem Görmüş Çek Hamili Kişi/İşletmeler

S/ No	LTB Tarafından Adına Çek Düzenlenmiş Kişi/İşletme*
1	Redmin Trading. Ltd.
2	Muzaffer Polat
3	Öncer Dental Ltd.
4	Clean World Marketing Co.
5	Engin Taşkol
6	Yavuz Gerboğa (dönemin LTB personeli)
7	Behiç Çobanoğulları (Dönemin LTB personeli)
8	Mustafa Kızılyürek İnşaat İşleri
9	F. Dorman Tic. Ltd.
10	Bahçeciler Construction Ltd.
11	Hasan Yücem İnşaat İşleri
12	İbrahim Yangın (LTB Personeli)
13	Mehmet Salih Rahvancıoğlu (C.Bulutoğulları)
14	Mustafa Kızılyürek İnşaat İşleri
15	Ramadan Hamidi
16	Tüfekçi Ltd.

* Rapora konu edilmiş kişi/işletmeleri belirtmektedir.

Tablo-11: LTB Tarafından Adlarına Düzenlenmiş Çekleri 4829237 Sayılı Hesap Numarası Belirtilerek İşlem Görmüş Çek Hamili Kişi/İşletmeler

S/No	LTB Tarafından Adına Çek Düzenlenmiş Kişi/İşletme*
1	Redmin Trading Ltd.
2	Öncer Dental Ltd.
3	Engin Taşkol

* Rapora konu edilmiş kişi/işletmeleri belirtmektedir.

B.2.2. Kıbrıs İktisat Bankası Ltd. Nezdindeki 10-304-0005197613 ve 10-304-4057337 Numaralı Hesaplar

Aşağıdaki Tablo-12’de özeti **EK.A-9 ve EK.A-10**’da ise detayları verildiği üzere, LTB tarafından çeşitli kişi/işletmeler adına düzenlenmiş toplam **4,116,126.99 TL** mukabili çekin (Turgay Demiray ve Niyazi Aligüllü başlığı altında yer alan ve aşağıdaki listede ortak olan işletmelere ait bazı çekler ortak olmak üzere) Kıbrıs İktisat Bankası Ltd. nezdindeki 10-304-5197613 sayılı hesaba ve yine aynı banka bünyesindeki 10-304-4057337 sayılı hesaba yattığı/işlem gördüğü tespit edilmiştir.

Polis Genel Müdürlüğü tarafından denetime sunulan banka hesap dökümlerinden/belgelerden, her iki hesabın da aynı işletme adına kayıtlı olduğu ve bu kapsamda toplam **4,116,126.99 TL (3,664,331.29 TL** mukabili çek 10-304-5197613 numaralı hesap, **451,795.70 TL** mukabili çek 10-304-4057337 numaralı hesap) mukabili çekin anılan hesap numaraları belirtilerek işlem gördüğü tespit edilmiştir (**B.A-16 ve B.A-17**).

Tablo-12: LTB Tarafından Adlarına Düzenlenmiş Çekleri 5197613 Sayılı Hesap Numarası Belirtilerek İşlem Görmüş Çek Hamili Kişi/İşletmeler

S/No	LTB Tarafından Adına Çek Düzenlenmiş İşletme/Kişi*
1	Ayken Hazır Çim Bahçe Düzenlemesi Peyzaj
2	Aysun Yüksel İnterfon İletişim
3	Clean World Marketing Co.
4	Engin Taşkol
5	F. Dorman Tic. Ltd.
6	Hasan Yücem İnşaat İşleri
7	Muzaffer Polat
8	Nevzat Efendi
9	Redmin Trading Limited.
10	Sıtkıoğulları Const. Ltd.
11	Şekip Hatay Marangoz
12	Tarmaç Asfalt Beton İnş.Ltd.
13	Tüfekçi Ltd.
14	Uygun & Kılınç Tic. Şti. Ltd.

* Rapora konu edilmiş kişi/işletmeleri belirtmektedir.

B.2.3. Kıbrıs İktisat Bankası Ltd. Nezdindeki 10-304-4061820 Sayılı Hesap ve/veya Bu Hesap Sahibi Adı Belirtilerek İşlem Gören Çekler

Polis Genel Müdürlüğü aracılığıyla denetime sunulan banka hesap ekstrelerinden/belgelerden, LTB tarafından düzenlenmiş **256,571.70 TL** mukabili çekin (**EK.A-11**) 10-304-4061820 sayılı hesap numarası ve/veya anılan hesap sahibinin imzası/mührü ile işlem gördüğü tespit edilmiştir.

Aşağıdaki Tablo-13’de özeti **B.A-18**’de ise detayı verilen kişi/işletmelere ait çeklerin belirtilen hesap numarası ve/veya hesap sahibinin imzası/mührü ile işlem gördüğü tespit edilmiş olup, çek hamili kişi/işletmelere yapılmış ödemelere ilişkin tespitler ilgili bölümlerde belirtilmiştir.

Tablo-13: : LTB Tarafından Adlarına Düzenlenmiş Çekleri 4061820 Sayılı Hesap Numarası ve /veya Hesap Sahibi Adı Verilerek İşlem Görmüş Olan Çek Hamili Kişi/İşletmeler

S/No	LTB Tarafından Adına Çek Düzenlenmiş Kişi/İşletmeler*
1	Uygun & Kılınc Tic. Şti. Ltd.
2	Redmin Trading Ltd.
3	Engin Taşkol
4	Hasan Yücem İnşaat İşleri
5	Clean World Marketing Co.
6	Gerçek İnş. ve Müt. Şti. Ltd.
7	Ayken Hazır Çim Bahçe Düzenlemesi Peyzaj

* Rapora konu edilmiş kişi/işletmeleri belirtmektedir.

B.2.4. Yakındoğu Bank Ltd. Nezdindeki 15-300-20081 Sayılı Hesap ve/veya Hesap Sahibi Tüzel Kişi Mührü ile İşlem Gören Çekler

Polis Genel Müdürlüğü aracılığıyla denetime sunulan banka hesap ekstrelerinden/belgelerden, LTB tarafından düzenlenmiş **1,577,552.34 TL** mukabili çekin, Yakın Doğu Bank Ltd. nezdindeki 15-300-20081 sayılı hesap numarası ve/veya hesap sahibi tüzel kişi mührü ile işlem gördüğü tespit edilmiştir.

Aşağıdaki Tablo-14’de özeti **(EK.A-12)**’de ise detayı verilen kişi/işletmelere ait çeklerin belirtilen hesap numarası ve/veya hesap sahibi tüzel kişinin mührü ile işlem gördüğü tespit edilmiştir **(B.A-19)**.

Tablo-14: LTB Tarafından Adına Düzenlenmiş Çekleri 15-300-20081 Numaralı Hesap ve Hesap Sahibi Tüzel Kişi Mührü ile İşlem Görmüş Olan Çek Hamili Kişi/İşletmeler

S/No	LTB Tarafından Adına Çek Düzenlenmiş Kişi/İşletme*
1	Muzaffer Polat
2	Aysun Yüksel İnterfon İletişim
3	Kahveci ltd.
4	Karalim & Co. Ltd.
5	Bizz Ltd.
6	Gerçek İnş. ve Müt. Şti. Ltd. - Karalim & Co. Ltd.

* Rapora konu edilmiş kişi/işletmeleri belirtmektedir.

Denetime sunulan belgeler ışığında; LTB kaynaklarından ödeme almış ve resmi belgeler üzerinde birbiri ile ticari ve/veya organik bağı olmayan işletmelere ait birçok çekin yukarıda detayları verilen hesaplarda toplanması, LTB personeli Sn. Turgay Demiray, Sn. Niyazi Aligüllü tarafından ciro edilmeleri/işlem görmeleri, çeklerin arkasında kimlik bilgisi bulunmayan Sn. Alparslan Buhur adının yine birçok çekin ciro edilmesinde yer alması, anılan işletmelere yapılmış ödemelere ilişkin Raporun ilgili bölümlerinde belirtilen tespitlerle birlikte değerlendirildiğinde, **tesadüften uzak olduğu** ve konuya ilişkin tespitlerin KKTC Hukuk Dairesi’nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Bu bölümde konu edilen kişi/işletmelere ait hesap dökümleri ve KKTC Resmi Kabz Memurluğu ve Mukayyitliği Dairesi'nden temin edilmiş olan, konuya muhatap işletmelere ait Direktörler Kurulu Onay Belgeleri ve/veya Hissedarlar Onay Belgeleri **B.A-20** olarak sunulmuştur.

B.3. Çeklerin İşlem Görmesinde Tespit Edilen Diğer Hususlar

LTB adına düzenlenmiş çeklerin işlem görmesine ilişkin **4.2.B** başlığı altında yer alan bulgulara ilaveten; bir çekin sahte imza ile bozduurulduğuna ilişkin bir LTB personeli tarafından yazılı beyan denetime sunulmuş olup, LTB Kesin Hesapları'nda yer alan bazı çek hamillerinin ise Kesin Hesaplarda belirtilen kişilerden farklı olduğu, bu uygulama ile ödeme yapılan kişinin kimliğinin Belediye hesaplarında görülmemesinin amaçlandığı, anlaşılmıştır. Ayrıca yapılan incelemede kros kullanılarak düzenlenmiş bazı çeklerin ise dönemin LTB yetkililerince krosunun kaldırıldığı tespit edilmiştir.

Yukarıda belirtilenlere ilişkin detaylar Raporun ilerleyen bölümlerinde belirtilmiş olup, mevzuata aykırı hususlar Raporlanmıştır.

4.2.1. Yol Yapım Giderleri Bütçe Kalemine İlişkin Tespitler (06-5-7-07)

Analitik Bütçelere ait EKO-Rehberde bu bütçe kaleminin açıklaması aşağıdaki gibidir:

“06.5.7. : Gayrimenkul üretiminin üçüncü şahıslara ihale yoluyla yaptırılması durumunda bu yapımlar karşılığında müteahhitlere ödenecek hak edişler bu bölümde sınıflandırılacak olup, inşa edilen gayrimenkulün niteliğine göre IV. düzeyinde ise aşağıdaki detaylar yer alacaktır.”

Bu açıklamadan da anlaşılacağı üzere Belediye'nin ihale yoluyla yaptıracığı gayrimenkul yatırımlarına ait hak edişler bu başlık altında olup yol yapım ihalelerine ait hak edişler de 06.5.7.07 kaleminden bütçeleştirilmektedir.

Denetim dönemini kapsayan 2008–2011 Mali Yılları'nın kesin hesaplarından da görüleceği gibi bu kalemin ilgili yıllardaki harcama tutarları;

- 2008 Mali Yılı : 3,124,879.77 TL
- 2009 Mali Yılı : 2,646,349.55 TL
- 2010 Mali Yılı : 5,098,956.44 TL
- 2011 Mali Yılı : 8,580,833.41 TL

olmak üzere 4 yılda toplam bu kalemden **19,451,019.17 TL** harcama yapılmıştır.

İlgili bütçe kalemine dahil olan bu harcamalara ait belgelerin incelenmesi neticesinde ulaşılan bulgular aşağıdaki gibidir.

4.2.1.1. İta Amirinin Ödeme Yetkisini Aşacak Şekilde ve/veya Yasal Mevzuata Uyulmadan Gerçekleştirilmiş Ödemeler

A. Emek-Kahveci-Akansu Konsorsiyum Ortaklığı'na Yaptırılan "Asfalt İşleri" İhalesi

23.01.2007 tarih ve KİK² 7/2007 sayılı İhale Komisyonu kararının, 16.02.2007 tarih ve MK 34/2007 sayılı Meclis Kararı ile onaylanması neticesinde bahse konu ortaklığa muhtelif asfalt işleri yaptırılmıştır. Bu işlerin 2008 Mali Yılına sarkan kısımlarının ödeme fişlerinin ve eklerindeki hak ediş raporlarının incelenmesi neticesinde 2007 Mali Yılında bu ihale için toplam KDV dahil 1,388,863.39 EUR ödendiği ve 2008 Mali Yılında ise KDV dahil 632,292.68 EUR karşılığı 1,147,051.80 TL hak ediş ödemesi yapıldığı görülmüştür. Dolayısı ile bu ihale kapsamında KDV hariç toplam ödenen hak ediş 1,924,910.54 EUR olarak hesaplanmaktadır **(B.1(a))**. Ödemeler ile ilgili detay döküm **(EK-1)** de sunulmuştur. Bu ihaleyi onaylayan KİK ve MK kararlarından yapılan alıntılar aşağıdaki gibidir:

KİK 07/2007:

"Asfalt İşleri ile ilgili çıkılan ihaleye... 1,498,900.- Euro'ya düşürüldüğünden bu ihalenin Emek-Kahveci-Akansu Konsorsiyum Ortaklığına yaptırılmasına oybirliği ile;"

MK 34/2007:

"Kira İhale Komisyonu'nun Asfalt İşleri ihalesi ile ilgili almış olduğu 7/2007 sayılı karar, ... onayına oybirliği ile;"

Konu asfalt yapım ihalesi için Emek-Kahveci-Akansu Konsorsiyum Ortaklığı ve LTB arasında 01.02.2007 tarihli bir sözleşme imzalanmıştır.

LTB Meclisi'nce daha sonra görülen lüzum üzerine, aşağıda alıntısı yapılan 04.04.2008 tarih ve MK 36/2008 sayılı;

"MK 36/2008:

Belediye Meclisinin 16 Şubat 2007 tarih ve 34/2007 sayılı kararı ile ihale edilen ve müteahhitliğini Emek-Kahveci-Akansu Konsorsiyum Ortaklığının yaptığı Asfalt işleri ihalesinde yapılan işlerin ihale miktarının %20 fazlasını aştığından ek işler yapılması için ihale miktarının %20 daha artırılarak %40'a çıkartılmasına oyçokluğu ile;"

şeklindeki karar üretilmiştir.

Bu ihale kapsamındaki tüm ödemeler ve ihale dosyasının incelenmesi sonucunda aşağıda sunulan bulgular tespit edilmiştir.

² : LTB İhale Tüzüğünde "İhale Komisyonu" tanımlaması bulunmasına rağmen, LTB Yönetimi bu komisyonu "Kira İhale Komisyonu" olarak adlandırmış ve kararlarda ve ilgili Karar Defterinde bu ismi kullanmıştır. Herhangi bir kavram karmaşasına sebep olunmaması açısından Raporun tümünde ilgili Komisyon "Kira İhale Komisyonu" adı ile ele alınmıştır.

A.1. LTB İhale Tüzüğü Hilafına İhale Bedeline Yapılan Artış

Yukarıda alıntısı yapılan KİK 7/2007 sayılı Kira İhale Komisyonu Kararı'ndan da anlaşılacağı gibi bu ihalenin toplam bedelinin KDV hariç 1,498,900.00 EUR'ya yaptırılması kararlaştırılmıştı. Daha önce de belirtildiği gibi bu ihale kapsamında KDV hariç toplam ödenen hak ediş 1,924,910.54 EUR olarak görülmektedir (**Ek-1**). Değiştirilmiş şekliyle LTB İhale Tüzüğü'nün 27. maddesi ise bir ihale kapsamında yaptırılan işe aynı yüklenici için ihaleye gidilmeden en fazla % 20 artış yapılabileceğini hükme bağlamaktadır. Hal böyle iken, Lefkoşa Belediye Meclisi'nin MK 36/2008 sayılı Meclis Kararı ile orijinal ihale bedeline % 40 artış getirilmiştir.

Konu kararı hangi gerekçe ve/veya yasal dayanakla onayladığı hususunda dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları'nın 26.02.2015 tarih ve SAY.0.00.BE.0.14.000-15/193 sayılı yazımız ile bilgisine başvurulmuş ancak kendisinden herhangi bir cevap alınmamıştır (**B.29(a)**).

MK 36/2008 sayılı Meclis Kararına onay vermiş tüm Meclis Üyelerinin **B.2(a)**'da sunulan yazılarımız ile görüşlerine başvurulmuştur.

Anılan karar ile ilgili dönemin Meclis Üyesi Sn. Sevim Erkmen'den cevaben alınan yazıda (**B.2(b)**) kendisi "... ilgili mevzuat hakkında Belediye Meclis Üyeleri arasında Hukukçu da bulunduğundan beyan ettikleri görüşler doğrultusunda Halk Sağlığını ilgilendiren konularda hassas davrandığımı belirtmek isterim. ..." şeklinde bir açıklama sunmuştur.

Anılan karar ile ilgili dönemin Meclis Üyeleri Sn; Derviş Peynirci, Turgay Kara ve Tolga Ahmet Raşit içerik olarak bire bir aynı cevabı vermiş (**B.2(b)**) ve kendileri özetle aynı yüklenici firmaya iş artışı yapılmasının; ilgili firmanın 2007 yılındaki fiyatlar ile iş artırımına gidilmesini kabul ettiğini ve bu yapılmayıp yeni bir ihale açılması durumunda 2008 yılındaki piyasa fiyatlarının daha yüksek olması nedeniyle bu yola başvurulduğunu belirtmişlerdir. Ancak orijinal ihalenin Euro döviz cinsinden olması nedeniyle bu açıklamanın gerekçesi anlaşılammıştır. Ayrıca MK 36/2008 sayılı Meclis Kararının İhale Tüzüğü'nün 27. maddesi hilafına olacak şekilde alındığına katılmadıklarını ve bu kararı İhale Tüzüğü 26. maddesi uyarınca aldıklarını iddia etmişlerdir. Ancak bu iddiaları da tarafımızca yeterli bir gerekçe olarak değerlendirilmemiştir. Sn.Bülent Çıraklı da tarafımıza ilettiği yazılı beyanında (**B.2(b)**); 2007-2008-2009 yıllarının, hayat pahalılığının arttığı yıllar olduğunu, 1 yıl önceki fiyatlarla işlem yapılmasının daha uygun olacağını ve yeniden ihaleye çıkılmasının zaman alacağı gibi, asfalt işçiliği fiyatlarının arttığını belirterek, LTB'yi zarara uğratmamak için ilgili kararı onayladığını beyan etmiştir.

İlgili karara onay veren dönemin Meclis Üyesi Sn. Mustafa Hançerli ise tarafımıza sunduğu yazılı cevabında (**B2(b)**) bu karara ret oyu verdiğini ancak dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları'nın ret oyu veren Meclis Üyelerinin isimlerinin ayrıca Karar Defterinde belirtilmemesi yönündeki talimatı bulunduğunu belirtmiştir. Sn. Mustafa Hançerli'nin iddiasının Karar Defteri vasıtası ile doğruluğunu teyit etmenin mümkün olamayacağı cihetiyle konunun KKTC Hukuk Dairesi bilgisine getirilmesi gerektiği görüşüne varılmıştır.

Bilgi talep edilen diğer Meclis Üyeleri; Sn. Celal Cin, Sn. Eribe Yağcıoğlu, Sn. Fatma Sabri, Sn. Münür Salih Doratlı ve Sn. Tayfun Zabit denetimin sonlandırıldığı tarih itibarı ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına herhangi bir vevap sunmamışlardır.

Orijinal ihale bedeline İhale Tüzüğü'nün 27. maddesi çerçevesinde getirilebilecek % 20 artışın eklenmesi ile KDV dahil 1,888,614.00 EUR değerinde hak ediş tutarına ulaşılmaktadır. Bu ihale kapsamında toplam KDV dahil 2,021,156.08 EUR'luk ödemeden 1,888,614.00 EUR'nun düşülmesi ile toplam **132,542.08** EUR değerinde bir usulsüz ödemeye ulaşılmaktadır. **(Ek-1)**'deki ödeme listesinden de görülebileceği gibi, 11. Hak edişin bir kısmı, 12. Hak edişin de tümü yetkisiz ödeme kapsamına girmektedir **(B.1(a))**. Bu ödemelerde uygulanan EUR kurları dikkate alındığında;

11. Hak edişin 116,261.30 EUR'luk tutarının karşılığı..... 242,288.55 TL

12. Hak edişin tümü olan 16,280.78 EUR'nun karşılığı..... 31,557.03 TL

olmak üzere, toplam **273,845.58 TL**'lik harcamaya, dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları ile dönemin Meclis Üyeleri; Sn. Celal Cin, Sn. Bülent Çıraklı, Sn. Derviş Peynirci, Sn. Eribe Yağcıoğlu, Sn. Fatma Sabri, Sn. Münür Salih Doratlı, Sn. Sevim Erkmən, Sn. Tayfun Zabit, Sn. Tolga Ahmet Raşit, Sn. Turgay Kara ve Sn. Mustafa Hançerli'nin MK 36/2008 Meclis Kararı ile usulüne uygun olmayan bir şekilde ödemeye yol açtığı düşünülmekte olup konu miktardan bu karara onay vermiş dönemin Meclis Üyelerinin müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmaları gerektiği sonucuna varılmıştır.

A.2. Bu İhale için İmzalanan Sözleşme

A.2.1. Sözleşmenin Birim Fiyatları İçerecek Şekilde Yapılması Nedeniyle Damga Pulu Vergisinin Ödenmemesi

Yukarıda alıntısı yapılan KİK 7/2007 sayılı Kira İhale Komisyonu Kararı'ndan da açıkça görüleceği gibi bu ihalenin toplam bedeli KDV hariç 1,498,900.00 EUR olacak şekilde onaylanmıştı. Buna ilaveten, MK 36/2008 sayılı Meclis kararı ile de ihale bedeline % 40 oranında artış yapılmıştır. Ancak, bu ihale için 01.02.2007 tarihinde LTB ve yüklenici ortaklık arasında imzalanan sözleşme incelendiğinde **(B.2)**, sözleşmenin sadece yapılacak asfaltlama işinin birim fiyatlarını içerecek şekilde düzenlendiği ve sözleşmede 1,498,900.00 EUR tutarından hiç bahsedilmediği tespit edilmiştir. Halbuki bahse konu sözleşmenin 6. maddesi, müteahhidin 150,000.00 TL'lik banka teminat mektubu sunması şartını getirmektedir. Bu rakamın ne baz alınarak hesaplandığı ise anlaşılamamıştır. Böyle bir sözleşme düzenlemekle hem yüklenici firma/ortaklığın toplam LTB'ye karşı olan sorumluluk rakamı gözden kaçırılmakta hem de değiştirilmiş şekliyle 19/1963 Sayılı "Pul Yasası"na ekli Birinci Cetvel'de "Anlaşmalar" başlıklı sıra No:3'te belirtilen binde beş oranında pul ücreti ödenmesinden imtina edilerek Devlet gelirlerinin kayba uğratılmasına yol açılmaktadır. Bir başka deyişle, Gelir ve Vergi Dairesi 2007 yılında, KİK 7/2007 sayılı Kira İhale Komisyonu kararında toplam ihale bedeli olarak belirtilen 1,498,900.00 EUR'luk tutarın binde beşi olan **7,494.50 EUR** karşılığı damga pulu ücretinden mahrum bırakılmıştır.

A.2.2. İhaledeki Birim Fiyatlar Dışında Yaptırılan Ek İşler

Bahse konu sözleşmenin 1. maddesinde belirtilen birim fiyatları içerecek şekilde düzenlenip imzalandığı belirtilmişti **(B.2)**. Sözleşmenin 12. maddesi “Teklifteki birim fiyatların dışında ilave işler yaptırılması halinde bu işlerin maliyeti KKTC rayiç fiyatlarına ve Bayındırlık Bakanlığı yapı işleri birim fiyat analizine göre hesaplanacaktır.” demekte olup bu maddede belirtilen olası ek işlerin fiyat belirlemesinin takdire açık hale getirilmesi Belediye çıkarlarını gözetmek açısından sakıncalı bulunmuştur.

B. Kemal Aktunç ve Kuşcu Kardeşler Altyapı Komandit Şti.’ne Yaptırılan Muhtelif Asfalt ve Kaldırım İşleri İhalesi

29.12.2009 tarih ve KİK 73/2009 sayılı Kira İhale Komisyonu kararının 07.01.2010 tarih ve MK 11/2010 sayılı Meclis Kararı ile onaylanması neticesinde toplam KDV hariç **2,453,049.48 TL** ihale bedeli ile Kemal Aktunç ve Kuşcu Kardeşler Altyapı Komandit Şti.’ne muhtelif asfaltlama ve kaldırım işleri yaptırılması yoluna gidilmiştir. İlgili yüklenici firma ile yapılan 12.01.2010 tarihli sözleşme incelendiğinde **(B.5)**, miktarları ve birim fiyat dökümleri detaylı bir liste ile sözleşmede yer alacak şekilde bu ihale tutarının KDV hariç;

- Asfalt Altyapı İşleri..... 1,373,000.00 TL,
- Kaldırım Yapım İşleri..... 892,950.00 TL,
- Kanalizasyon Yapım İşleri..... 187,099.48 TL

tutarındaki işleri kapsadığı görülmektedir. Bu ihale için düzenlenen tüm hak ediş raporları incelendiğinde 11.08.2010 tarihine kadar olan ilk 3 hak ediş raporunun toplam bedeli KDV hariç 1,757,297.91 TL tutarına yani, toplam ihale bedelinin yaklaşık % 72’sine ulaşılmasına rağmen, 10.08.2010 tarih ve MK 96/2010 sayılı Meclis kararı ile mevcut ihale bedelinde %20 artışa ilave olarak %50 daha artışa gidilebilmesine yönelik yetkilendirme verilmiştir.

MK 96/2010 sayılı Meclis Kararı aynen;

“Belediye Meclisinin 07 Ocak 2010 tarih ve 11/2010 sayılı kararı ile ihale edilen Asfalt ve Kaldırım işleri ihalesi kapsamında yapılmakta olan çalışmaların tamamlanma ve programlanma işlerinin yapılabilmesi için mukavele kapsamındaki %20 artırmaya ilave olarak %50 daha artırılmasına (T.C. Kaynağı ile) oyçokluğu ile; Red oyu verenler: Önel Aktolga, Alev Şensoy, Gülseren Şaşkara, Şadan Karşılı, ve Ahmet Bağzıbağlı.”

demektedir.

İlgili birim yetkililerinden bu kararda belirtilen %50’lik artış için yeni bir sözleşme yapılıp yapılmadığı bilgisi sorulmuş ve yüklenici firma ile herhangi bir ek sözleşme yapılmadığı belirtilmiştir. Bu bilgidenden de dolaylı olarak anlaşılmaktadır ki, yapılacak ek işler için ilgili yükleniciden ek bir teminat mektubu talep edilmemiştir ve ek işler için ek sözleşme imzalamamakla Devlet gelirleri damga pulu resmi açısından kayba uğratılmıştır.

Detaylı listesi **(Ek-4)**'de sunulduğu gibi bu ihale için ilgili yüklenici firmaya KDV hariç toplam 3,437,844.87 TL, KDV dahil olarak da **3,781,629.36 TL** ödenmiş **(B.5(a))** olup KDV hariç yaptırılan toplam işin, ihalenin orijinal bedelini **% 40.15** oranında aştığı görülmektedir. Değiştirilmiş şekliyle LTB İhale Tüzüğü'nün 27. maddesi, ihalede gözden kaçması muhtemel ek işlerin yapılabilmesine yönelik **aynı** yüklenici firmaya yeni bir ihaleye gidilmeden orijinal ihale bedelinde **% 20'**ye kadar artış yapabilme yetkisini vermektedir. Hal böyle iken, MK 96/2010 sayılı Meclis kararı ile Tüzükteki **% 20'**ye kadar artış yapılabilme yetkisi aşılmış ve ilave olarak **% 50'**lik daha ihalesiz olarak aynı yüklenici firmaya iş yaptırılması yetkisi verilmiştir. Bu karara onay vermiş dönemin LTB Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları ile dönemin 13 Belediye Meclisi üyesi, Sn. Özel Kadioğlu, Sn. Arif Aktaş, Sn. Ahmet Akbil, Sn. Meriç Erülkü, Sn. Sinem Görüş, Sn. Mehmet Kermeoğlu, Sn. Ali Çınar, Sn. Celal Cin, Sn. Ulus Basri, Sn. Fisun Özsun, Sn. Boysan Boyra, Sn. Ali Kansu ve Sn. Tülay Umut'un yazılı olarak bu karara onay verme gerekçeleri hususunda bilgilerine başvurulmuştur **(B.6)**. Sn. Cemal Bulutoğulları, Sn. Arif Aktaş ve Sn. Boysan Boyra tarafımıza herhangi bir cevap iletmemişlerdir. Gelen cevapların ortak noktası, "Sürdürülmekte olan işler vardı, ihaleye çıkılsaydı bu fiyatlardan daha yüksek fiyatlara ek işler yaptırılacaktı, ihale Tüzüğü 27. maddesine aykırı davranılmadı, aciliyet söz konusuydu" gibi ifadelerdir. Ancak verilen yasal gerekçelerin hiçbiri İhale Tüzüğü'nün 27. maddesinde belirtilen aynı yüklenici firmaya en çok **%20** artışa gidilebilmesi yetkisinin neden aşıldığını açıklayamamaktadır. İhale Tüzüğü 5. maddesinde belirtilen ihaleye gidilmeden önce Belediye gereksinimlerini İhale Komisyonu Başkanının veya Şube sorumlularının belirlemesi hükmüne de neden uyulmadığı ve asfaltlama veya kaldırım yapılması gereken yolların bu karar alınmadan önce neden Meclis Üyelerinin bilgisine getirilmeden sadece tutar bazında ihalesiz iş artırımına gidildiğinin cevabını da herhangi bir Belediye Meclis Üyesi vermemiştir. Bazı Belediye Meclis Üyeleri ise İhale Tüzüğü'nün 26. maddesine değinerek Meclisin ihalesiz alım yapabilme yetkisi bulunduğunu iddia etmişlerdir. Belediye Meclis Üyelerince sunulan bu gerekçeler tarafımızca yeterli bulunmamıştır.

Bahse konu ihalenin ödeme ve hak edişlerinden derlenen bilgiler aşağıdaki Tablo-15'de özetlenmiştir.

Tablo-15:

İşlerin Dökümü	Sözleşmede Hedeflenen (KDV Hariç TL)	Hakedişlerde Gerçekleşen İşler (KDV Hariç TL)	Değişim %'si
Asfalt İşleri Toplamı	1,373,000.00	2,185,698.24	% 59.20 Artış
Kaldırım İşleri Toplamı	892,950.00	1,134,101.27	% 27.00 Artış
Kanalizasyon İşleri Toplamı	187,099.48	-	-
Ek İşler Toplamı	-	118,045.37	-
Toplamlar:	2,453,049.48	3,437,844.88	% 40.15 Artış

Yukarıdaki Tablodan da; hedeflenen kanalizasyon işlerinin hiçbirinin yapılmadığı, sözleşmede birim fiyatları belirlenmemiş olan 118,045.37 TL (KDV hariç) tutarında ek işlerin yaptırıldığı ve özellikle ağırlıklı işin asfaltlama üzerine yoğunlaştırıldığı görülmektedir. Buradan, yapılacak işlerde herhangi bir program yapılsa bile buna uyulmayarak gelişigüzel iş artırımına gidildiği anlaşılmaktadır.

Bu bağlamda, MK 96/2010 sayılı Meclis Kararı doğrultusunda orijinal ihale bedelinin % 20'sinden fazla bir oranla aynı yüklenici firmaya olacak şekilde ihalesiz artırıma gidilmesinin yetki aşımı içerdiği görüşüne varılmış olup, KDV dahil orijinal ihale bedelinin %20 artışı içeren 3,238,025.31 TL'lik tutarın üzerinde, bu ihale kapsamında anılan yükleniciye yapılan toplam (3,781,629.36 TL – 3,238,025.31 TL=) **543,604.05 TL**'lik yetkisiz ödemeden; bu karara onay vermiş, dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğluları ile dönemin 13 Belediye Meclisi üyesi, Sn. Özel Kadioğlu, Sn. Arif Aktaş, Sn. Ahmet Akbil, Sn. Meriç Erülkü, Sn. Sinem Görüş, Sn. Mehmet Kermeoğlu, Sn. Ali Çınar, Sn. Celal Cin, Sn. Ulus Basri, Sn. Fisun Özsun, Sn. Boysan Boyra, Sn. Ali Kansu ve Sn. Tülay Umut'un **müştereken ve müteselsilen sorumlu** tutulmaları gerektiği sonucuna varılmıştır.

C. LTB Meclisince Alınmış MK 140/2010 ve MK 25/2011 Sayılı Kararlar Uyarınca Kahveci Ltd.'e Yapılan Muhtelif Asfaltlama İşleri

“Yol Yapım Giderleri” bütçe kaleminde yer alan ödeme emirlerinin incelenmesi neticesinde, 14.10.2010 tarihli MK 140/2010 ve devamında 18.03.2011 tarihli MK 25/2011 sayılı Meclis kararlarına dayanılarak muhtelif asfaltlama işleri için Kahveci Ltd.'e 24.11.2010 ve 01.12.2011 tarihleri arasında toplam KDV dahil **3,358,549.38 TL** tutarında ödeme yapılmıştır (**B.11**). Bu tutarın detayı Tablo-16'daki gibidir:

Tablo-16:

Sıra No	Ödeme Tarihi	Kasa No	Ödeme Yapılan Firma/Kişi	KDV Dahil Ödeme Tutarı	Varsa MK NO	İta Amiri
1	24.11.2010	207/2010	Kahveci Ltd.	547,503.00	140/2010	Cemal Bulutoğluları
2	06.05.2011	60/2011	Kahveci Ltd.	1,514,035.36	140/2010 025/2011	Cemal Bulutoğluları (277,497.00 TL) Özel Kadioğlu (1.236.538.06 TL)
3	15.08.2011	157/2011	Kahveci Ltd.	316,799.94	140/2010 025/2011	Cemal Bulutoğluları
4	25.11.2011	137/2011	Kahveci Ltd.	77,917.46	140/2010 025/2011	Cemal Bulutoğluları
5	25.11.2011	138/2011	Kahveci Ltd.	568,695.52	140/2010 025/2011	Cemal Bulutoğluları
6	01.12.2011	002/2011	Kahveci Ltd.	333,598.10	025/2011	Cemal Bulutoğluları
Toplam :				3,358,549.38		

Bu toplam ödemenin;

- 825,000.00 TL'si MK 140/2010 sayılı Meclis kararına,
- 2,533,549.38 TL'si ise MK 25/2011 sayılı Meclis kararına dayanılarak ödenmiştir.

Anılan Meclis kararları içeriğinin, ilgili ödeme emirlerinin ve bu ödemelerin ekindeki hak edişlerin incelenmesi sonucunda detayları aşağıda sunulan bulgulara ulaşılmıştır.

C.1. MK 140/2010 Sayılı Meclis Kararı Neticesinde Yaptırılan Asfaltlama İşleri

14.10.2010 tarih ve MK 140/2010 sayılı Meclis kararının karar defterindeki şekliyle aynen (B.8);

“Lefkoşa Türk Belediyesi sınırları içinde bulunan yolların deformasyona uğramış, bozulmuş kısımlarının asfalt Freze makinesiyle kemirme işleri

A) Templo yapıştırıcısı ve asfalt serme-sıkıştırma işlerinin KDV dahil Tonu 121 TL + KDV,

B) Yollarda yapılacak kaplamaların temizlik, asfalt kaplama işlerinin Tonu 100 TL+ KDV.

Toplam 750,000 TL oy çokluğu ile;”

Yine aynı kararın Sayıştay Başkanlığı’na da gönderilmiş bilgisayar ortamındaki şekli ise aynen;

“Lefkoşa Türk Belediyesi sınırları içerisinde bulunan ve deformasyona uğramış ve bozulmuş yolların 750,000.-TL’ye kadar asfalt kaplama ve tamir işlerinin Kahveci Ltd.’e yaptırılmasına oyçokluğu ile;”

demektedir.

Yukarıda alıntısı yapılan her iki şeklinden de görülebileceği gibi defterdeki halinde, işi yüklenecek firma belirtilmemiş; bilgisayar ortamındaki halinde ise firma belirtilmiş ancak birim fiyatlar belirtilmemiştir. Sonuç olarak yapılan uygulamanın her iki metin içeriğinin birlikte değerlendirilmesi sonucunda iş yaptırma yoluna gidildiği tespit edilmiştir.

Öncelikle SAY.0.00-BE.0.14.000-12/674 sayı ve 14.08.2012 tarihli yazımız (B.27) ile bu karar öncesinde alınmış herhangi bir Kira İhale Komisyonu kararının olup olmadığı, bu miktar için firma ile yapılan herhangi bir sözleşme olup olmadığı ve bu işler için herhangi bir teminat mektubu alınıp alınmadığı hususlarında dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları’ndan bilgi talep edilmiş ancak kendisinden herhangi bir cevap alınmamıştır.

Bu karara onay vermiş dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları ile dönemin Meclis Üyeleri Sn; Önoğ Aktolga, Ahmet Bağzıbağlı, Alev Şensoy, Ayşen Çetinsoy, Boysan Boyra, Celal Cin, Eribe Yağcıoğlu, Fatma Sabri, Fisun Özsun, Gülseren Şaşkara, Meriç Erülkü, Sinem Görüş, Tamer Zaim, Tülay Umut, Ulus Basri ve Şadan Karşılı’nın, bu karara hangi yasal gerekçeye dayanarak onay verdikleri hususunda 25.03.2013 tarihli yazılarımız ile ayrı ayrı bilgilerine başvurulmuştur (B.6). Sn. Cemal Bulutoğulları ve Sn. Boysan Boyra herhangi bir cevap vermemişlerdir. Bazı üyeler bireysel olarak cevap sunmuşlar, bazı üyeler ise aşağıda tam alıntısı yapılan cevabı ortaklaşa tarafımıza sunmuşlardır:

“5) İhale Tüzüğüne aykırı yapıldığı iddia edilen işler:

Konu işler, önceden ihaleye çıkılmış ve uygun bulunmuş işlerin ihaleden sonra da aynı meblağlarla devamıdır. Konu işlerle ilgili olarak yeniden

ihaleye çıkılsa veya dönemin piyasa fiyatlarının altında olan bu rakamlar, belediyenin de giderlerinde tasarruf sağlayacağı düşüncesi ile alınan kararlardır. İhale Tüzüğü'nün 26. maddesine göre Belediye Meclisi'nin karar vermesi halinde komisyon ihaleye gitmeden satın alma yapabilmektedir. Dolayısıyla meclis tüzüğü'nün verdiği bir yetkiyi kullanmış ve konu işlerle ilgili ihaleye gidilmemesi kararını vermiştir."

Şeklinde verilen cevap incelendiğinde MK 140/2010 sayılı Meclis kararında, daha önce neticelendirilmiş ve devam niteliğinde 750,000.00 TL daha iş artırımına gidilen işin, hangi işin devamı olduğu hususunda herhangi bir bilgi verilmediğinden ilgili cevabın 1. cümlesindeki gerekçe anlaşılammıştır. Ayrıca ilgili firma tarafından verilen fiyatların en iyi fiyatlar olduğuna dair herhangi bir bilgi belge denetime sunulammıştır.

Ayrıca bahse konu işler hakkında ilgili birim yetkilileri ile yapılan görüşmeler neticesinde, *anılan kişilerin, "...önceden ihaleye çıkılmış ve uygun bulunmuş işlerin ihaleden sonra da aynı meblağlarla devamıdır..."* şeklindeki açıklamalarını tevsik edici herhangi bir Kira İhale Komisyon kararı tarafımıza sunulammıştır. 750,000.00 TL iş bedelini içeren herhangi bir sözleşme imzalanmadığı, sadece Kahveci Ltd.'den 23.09.2010 tarihli birim fiyatları içeren fiyat teklifi mahiyetinde bir yazı **(B.10)** alındığı bilgisine ulaşılmıştır. Bunların yanında, 750,000.00 TL tutarında bir iş yaptırma taahhüdüne girildiği halde yüklenici firma ile herhangi bir sözleşme imzalamamakla, yürürlükteki mevzuata göre Devlet gelirleri, sözleşme imzalanması durumunda binde beş oranında tahsil edilmesi gereken **3,750.00 TL** tutarındaki pul vergisi gelir kaybına uğratılmıştır.

Değiştirilmiş şekliyle 51/1995 sayılı Yasanın "Belediye Başkanlarının Görev ve Yetkileri" yan başlıklı 61(15) maddesi ile Belediye adına sözleşme yapma yetkisi Belediye Başkanına verilmiştir. Ancak yaptırılan toplam **825,000.00 TL** tutarındaki işle ilgili dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğluları sözleşme akdetmemiş, ayrıca LTB çıkarlarını gözetecek herhangi bir teminat mektubu da alınmamıştır. Bu bağlamda, Belediye Meclisi kararı neticesinde ihalesiz yaptırılmasına karar verilen mal ve hizmet alımları için de sözleşme imzalanması ve teminat mektubu alınmasını hükme bağlayacak LTB İhale Tüzüğü'nde değişiklik yapılmasının LTB çıkarları yönünde daha doğru olacağı düşünülmektedir.

C.2. MK 25/2011 Sayılı Meclis Kararı Neticesinde Yaptırılan Asfaltlama İşleri

Bu karar içeriğinin ve bu karara dayanılarak yaptırılan işlere ait ödeme emirleri, bunlara ek olarak sunulan hak edişler ve bu hak edişlere dayanak oluşturan diğer evrakların incelenmesi sonucunda aşağıda sıralanan bulgular elde edilmiştir:

C.2.1. MK 25/2011 Sayılı Meclis Kararı

MK 140/2010 sayılı Meclis kararının devamı niteliğinde 18.03.2011 tarihinde alınmış MK 25/2011 sayılı Meclis kararı da;

"Belediye Meclisinin 14 Ekim 2010 tarihli ve 140/2010 sayılı kararı ile Kahveci Ltd.'e yaptırılan asfalt kaplama ve tamir işleri tamamlanmıştır. Ancak Belediye sınırları dahilinde ihtiyaç duyulan ve gelen talepler doğrultusunda asfalt kaplama ve tamir işlerinin 14 Ekim 2010 tarih ve

140/2010 sayılı kararında yer alan asfalt kaplama =100.-TL ton + KDV dahil frezleme asfalt kaplama 121.-TL ton + KDV dahil aynı fiyatlarla yaptırılmasına (20,000) ton oyçokluğu ile; Önal Aktolga, Ahmet Bağzıbağlı, Alev Şensoy, Ayşen Çetinsoy, Boysan Boyra, Gülseren Şaşkara, Sinem Görüş, Şadan Karşılı ve Tamer Zaim red oyu vermişlerdir.”

demektedir.

Konu başında da belirtildiği gibi 18.03.2011 tarihli MK 25/2011 sayılı Meclis kararı çerçevesinde Kahveci Ltd.'e KDV dahil toplam **2,533,549.38 TL** tutarında hak ediş ödemesi yapılmıştır. MK 25/2011 sayılı Meclis kararının yukarıda belirtilen şekilde alınmasıyla;

- Birim fiyat üzerinden karar alınmakla birlikte 20,000 Ton asfaltlama işi ifadesini de içerdiğinden, bu karar neticesinde Belediye kaynaklarının ne kadarının bu işe tam olarak ayrıldığını söylemek mümkün değildir. Çünkü yapılacak iş asfalt frezeleme ve asfalt kaplama işlerinden oluşmaktadır. Ancak 20,000 tonun hangi tür asfaltlama işi için kullanılacağı belirsiz olmasından dolayı yine Belediye Meclisi, ita amirliğine ne kadar harcama yetkisi verildiği konusunda belirsizlik içeren bir karar üretmiştir.
- Bu kararda belirtilen birim fiyatlar, ne bir ihale neticesinde ne de bir piyasa araştırması ya da farklı firmalardan elden teklif alınmak suretiyle KİK kararı sonucunda belirlenmiş fiyatlar olmayıp tamamıyla Meclis üyelerinin takdiri ile yaklaşık 5 ay önce alınmış MK 140/2010 sayılı Meclis kararındaki fiyatlardan tam alıntı yapılarak belirlenmiştir.

Kararın metninde de belirtildiği gibi ilgili firmanın daha önce onaylanmış tutardaki işleri tamamlamış olmasına rağmen, LTB İhale Tüzüğü 4. maddesi uyarınca yeni bir ihaleye çıkıp farklı firmalardan fiyat teklifi almayarak; LTB İhale Tüzüğü 5. maddesi hilafına asfaltlama ihtiyacı duyulan diğer güzergahların ön çalışma ile tespiti yapılmadan, asfaltlama ihtiyacı duyulan yollar için miktar keşfi hazırlanmadan ve Belediye Başkanlığına ne tutarda harcama yetkisi verildiği tam olarak belirlenmeden bu karara hangi yasal gerekçe ile onay verdikleri hususunda dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları ile dönemin Meclis üyeleri, Sn; Özel Kadioğlu, Ahmet Akbil, Ali Çınar, Ali Kansu, Arif Aktaş, Eribe Yağcıoğlu, Fatma Sabri, Fisun Özsun, Mehmet Kermeoğlu, Meriç Erülkü, Tülay Umut ve Ulus Basri'nin yazılı olarak görüşlerine başvurulmuştur **(B.6)**. Sn. Cemal Bulutoğulları ve Sn. Arif Aktaş'tan denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla herhangi bir yanıt alınamamıştır.

Sn; Özel Kadioğlu, Fisun Özsun, Mehmet Kermeoğlu, Ahmet Akbil, Ali Kansu, yazılı olarak tarafımıza ilettikleri cevaplarında bu karara değinmemişlerdir. Diğer üyelerin ise özetle, bu fiyatların piyasaya fiyatları altında olduğunun Meclis üyelerine toplantıda bilgi verilmesi sonucunda onay verdiklerini belirtmişlerdir. Anılan Meclis üyelerinin, değişik firmalardan alınmış yazılı teklif olmadan, sadece kendilerine sunulan sözlü bir beyana atfen ve LTB İhale Tüzüğü'nün 27. maddesinde ele alınan aynı ihale için aynı yükleniciye %20 oranından daha büyük oranda ihalesiz olarak iş gördürülemeyeceği hükmüne rağmen bu kadar büyük tutarda bir ödeme yetkisini usulsüz olarak ita amirliğine vermelerinin gerekçesi anlaşılamamıştır.

C.2.2. MK 25/2011 Sayılı Meclis Kararına Dayanılarak Yaptırılan İşler İçin Sözleşme İmzalanmaması

Bu karar içeriğinde belirtilmese de, bu karara atfen yapılan ödemelerin ekinde sunulan hak ediş raporlarından işin toplam bedelinin KDV hariç 2,000,000.00 TL olarak yazıldığı tespit edilmiştir. İlgililerle yapılan görüşmede bu tutar için Kahveci Ltd. ile herhangi bir sözleşme imzalanmadığı, herhangi bir teminat mektubu talep edilmediği bilgisine ulaşılmıştır.

Değiştirilmiş şekliyle 51/1995 sayılı Yasanın “Belediye Başkanlarının Görev ve Yetkileri” yan başlıklı 61(15) maddesi ile Belediye adına sözleşme yapma yetkisi Belediye Başkanına verilmiştir. Ancak orijinal iş bedeli KDV hariç 2,000,000.00 TL olarak belirlenen ve KDV dahil toplam **2,533,549.38 TL** tutarında yaptırılan işlere, ilgili dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları sözleşme akdetmemiş, LTB çıkarlarını gözetmek adına da teminat mektubu almamıştır. Ayrıca sözleşme yapmamakla, Devlet gelirleri, orijinal iş bedelinin binde beş oranında tahsil edilmesi gereken **10,000.00 TL** tutarındaki pul vergisi gelir kaybına uğratılmıştır.

Yüklenici firma ile sözleşme yapmama gerekçesi ve varsa yasal dayanağı dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan 26.02.2015 tarih ve SAY.0.00.BE.0.14.000-15/193 sayılı yazımız ile talep edilmiş ancak kendisinden herhangi bir cevap alınmamıştır (**B.29(a)**).

C.2.3. MK 25/2011 Sayılı Meclis Kararı Kapsamı Dışında Yaptırılan ve Hak Edişlere Eklenen İşler

Tüm bunların yanında, bu bölümün başında sunulmuş Tablo-16'nın 2, 3 ve 5. sırasında yer alan ödeme emirlerinin ekindeki hak edişlerin incelenmesi sonucunda (**B.11**), bu ödemelere MK 140/2010 veya MK 25/2011 sayılı Meclis kararlarında belirtilmemiş işlerin de eklendiği saptanmıştır. Şöyle ki; bu iki kararda, yapılacak işlerin asfalt frezeleme 121 TL/Ton (KDV dahil), asfalt kaplama 100 TL/Ton (KDV Dahil) olmak üzere sadece iki tür iş ve iki fiyat olduğu açıkça görülmesine rağmen bahse konu 3 ödemede bu işlerin dışında olmasına ve birim fiyatlarının ilgili kararlarda belirtilmemesine rağmen “Stabilize serme ve sıkıştırma”, “Mekanik serme ve sıkıştırma” ve “Kapak yükseltme” vb. işler yaptırılıp bu ödemelere dahil edildiği tespit edilmiştir. Aşağıda sunulan Tablo-17'de bahse konu yetkisiz ek işlerin tutar olarak dökümü verilmiştir.

Tablo-17:

Sıra No	Ödeme Tarihi	Kasa No	Ödeme Yapılan Firma/Kişi	KDV Dahil Toplam Gider Tutarı (TL)	Meclis Kararı Haricinde Yaptırılan KDV Dahil İş Tutarı (TL)	Ödeme Emrindeki Yetkili İmzalar
1	06.05.2011	60/2011	Kahveci Ltd.	1,514,035.36	424,987.76	Servis Şefi (a): Hüseyin Özkaramanlı Belediye Müdürlüğü: Cemal Ulunay İta Amirliği: Özel Kadioğlu
2	15.08.2011	157/2011	Kahveci Ltd.	316,799.94	21,912.00	Servis Şefi (a): Hüseyin Özkaramanlı Belediye Müdürlüğü: Hasan Güralp İta Amirliği: Cemal Bulutoğulları

3	25.11.2011	138/2011	Kahveci Ltd.	568,695.52	115,825.52	Servis Şefi: Hüseyin Çakır Belediye Müdürlüğü: Hasan Güralp İta Amirliği: Cemal Bulutoğulları
Toplam:				562,725.28		

Not: 3. sırada yer alan ödemenin ekindeki hak edişte “Bölüm Onayı” yerine hiçbir sorumlunun imzasının olmaması dikkat çekicidir.

Bu Tablonun 1. satırında ele alınan 60/2011 kasa numaralı Ödeme Fişini ita amiri olarak imzalayan Sn. Özel Kadioğlu ile yapılan yüz yüze görüşmede ilgili ödeme fişini onaylama gerekçesini “İlgili harcama belgesini, Müdür, Servis Şefi ve Şube Amiri getirdiği ve her attığı imzadan C. Bulutoğulları’nın da onayı alınarak imzaladığı ...” şeklindeki açıklaması ile izah etmiştir. Ancak anılan Meclis Kararı dışında iş yaptırılması hususuna değinmemiştir.

Yukarıdaki Tabloda ele alınan 2. ve 3. ödemelerde Belediye Müdürü olarak imzası bulunan Sn. Hasan Güralp’ın 29.12.2014 tarihli bir yazı ile **(B.11(a))** anılan ödemeleri itaya bağlamasına dair gerekçesi ve/veya yasal dayanağı hakkında bilgisine başvurulmuştur. Kendisinden alınan 07.01.2015 tarihli yazıda **(B.11(b))** konu ödemeleri özetle, Servis Şefinin, Şube Amirinin ve Belediye Başkanı tarafından konu hakedişlerin imzalanıp onaylanması ve ödemelerin bütçe kaleminin belirtilmesi sebebiyle bu ödemelere imza attığını belirtmiştir. Ancak MK 25/2011 sayılı Meclis Kararı kapsamı dışında olmasına rağmen 157/2011 ve 138/2011 numaralı Ödeme Emirlerine anılan ek işlerin eklenip ödenmesine dair herhangi bir gerekçe sunmamıştır.

Yine yukarıdaki Tabloda 3. sıradaki 138/2011 vezne numaralı ödemeyi Servis Şefi olarak onaylayan Sn. Hüseyin Çakır’dan MK 25/2011 sayılı Meclis Kararı kapsamı dışında olan işlerin de bu ödemeye dahil edilerek yetkisiz harcama yapılmasını onaylama gerekçesi 30.12.2014 tarihli yazımızla **(B.256(a))** talep edilmiş ve kendisinden cevaben alınan 12.01.2015 tarihli yazıda **(B.256(b))** konu ile ilgili olarak “... ilgili işlerin L.T.B Alt yapı şubesi tarafından yapılan ve hakedişleri de ilgili şube tarafından hazırlanan işlerdir. Benim burada ki görevim ilgili şube ile Sn Başkan arasında ki koordinasyonu sağlamaktır. ... ilgili ödemeleri Sn Hüseyin Özkaramanlı’nın izinli olduğundan dolayı sn Cemal Bulutoğullarının direktifi ile imzaladığımdır.” şeklinde açıklama yapmıştır. Ancak bu açıklamalardan, Sn. Hüseyin Çakır’ın, anılan karar kapsamı dışında yetkisiz olarak ilgili harcamaya eklenip ödenen işler hususunda herhangi bir gerekçe sunmadığı anlaşılmaktadır.

Yukarıdaki Tablo-17’nin 2 ve 3. sırasında sunulan ödeme fişlerini ita amiri olarak imzalayan Sn. Cemal Bulutoğulları’nın 26.02.2015 tarih ve SAY.0.00.BE.0.14.000-15/193 sayılı yazımız ile MK 25/2011 sayılı Meclis Kararı kapsamı dışında olan işlerin de bu ödemelere dahil edilerek yetkisiz harcama yapılmasını onaylama gerekçesi talep edilmiş ancak kendisinden herhangi bir cevap alınmamıştır **(B.29(a))**.

Anılan Tablonun 1. sırasında yer alan 60/2011 kasa numaralı harcamayı Belediye Müdürü olarak onaylayan Sn. Cemal Ulunay’ın **B.11(c)**’de sunulan yazımız ile bilgisine başvurulmuş ve kendisi **B.11(d)**’de kayıtlı cevaben yazısında;

“... Meclis kararında asfaltın ton fiyatı verilmiş, altyapı fiyatları verilmemiştir. ... Ancak asfalt kaplama ve tamir işleri olmadan yapılamaz.

... Bu işleri ek iş olarak görmemiz halinde bile, yapılan işler, MK 140/2010 ve 25/2011 kapsamında yaptırılan %20 ek işler olarak değerlendirilebilir. ... Asfalt kaplama ve tamir işlerinin bir parçası olmasına rağmen meclis kararında birim fiyatları belirtilmeyen, ancak tamir işleri olarak belirtilen kazı, dolgu ve kapak yükseltme işleri için kullanılan birim fiyatlar, aynı dönemdeki benzer ihalelerde bulunan aynı iş kalemlerindeki birim fiyatlarla aynı veya daha düşüktür. ...”

şeklinde açıklama sunmuştur. Dolayısı ile Sn. Cemal Ulunay yukarıda bahsedilen tamir işlerine ait birim fiyatların MK 25/2011 sayılı Meclis kararında belirtilmemesine rağmen inisiyatif sonucunda belirlendiğini beyan etmiştir.

Tablo-17'nin 1. sıradasındaki harcama belgesine İta Amiri olarak imza atan Sn. Özel Kadioğlu'nun **B.2(a)**'da sunulan yazı ile bilgisine başvurulmuş ancak kendisi denetimin sonlandırıldığı tarih itibarı ile herhangi bir cevap sunmamıştır.

Son olarak Tablo-17'deki birinci ve ikinci sırada belirtilen ödeme fişlerine Servis Şefi olarak imza atan Sn. Hüseyin Karamanlı'nın konu ek işlerin yapılma gerekçesi ve bu ek işlerin birim fiyatlarının nasıl belirlendiği hususunda yazı ile **(B.11(e))** bilgisine başvurulmuş ve kendisinden alınan yazılı cevapta **(B.11(f))** özetle **asfalt kaplama işinin zemin kazı ve dolgu işleri olmadan yapılamayacağı, asıl sorgulanması gerekenin bu işlerin belirtilmeden nasıl Meclis kararı alındığı olması gerektiği ve MK 25/2011 sayılı Meclis kararında olmamasına rağmen belirtilen ek işlerin birim fiyatlarının dönemin rayiç fiyatları, önceki/ilgili dönemde yürütülen ihalelerdeki fiyatlar ve dönemin döviz kurları dikkate alınarak kendi Şubesi tarafından belirlendiği** açıklamalarını sunmuştur.

Yukarıdaki yetkililerin açıklamalarından, MK 25/2011 sayılı Meclis Kararında belirtilmeyen işlerin yetki kaynağının sorgulanmadan yerine getirildiğinin ve herhangi bir Meclis Kararı, KİK kararı veya sözleşmeden yetki alınarak değil ilgili Şubenin inisiyatifi sonucunda birim fiyat belirlendiği sonucuna ulaşılmıştır.

MK 25/2011 sayılı Meclis kararı kapsamında olmadığı halde ödenmiş toplam **562,725.28 TL** tutarında hak edişlerin yer aldığı ilgili ödemelere, Bölüm Şefi, Belediye Müdürü ve İta Amiri olarak imza atmış yetkililerin, imza atmakla bu yetkisiz hakedişlere onay vermeleri nedeniyle bu tutarın;

- 424,987.76 TL'sinden Sn. Hüseyin Özkaramanlı, Sn. Cemal Ulunay ve Sn. Özel Kadioğlu'nun,
- 21,912.00 TL'sinden, Sn. Hüseyin Özkaramanlı, Sn. Hasan Güralp ve Sn. Cemal Bulutoğulları'nın ve
- 115,825.52 TL'sinden Sn. Hüseyin Çakır, Sn. Hasan Güralp ve Sn. Cemal Bulutoğulları'nın

müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmaları gerektiği sonucuna varılmıştır. Ancak, LTB İhale Tüzüğü'nün 4. maddesinin (1). fıkrasında İta Amirliğine verilen 8,000.00 TL'lik ödeme yetkisi nedeniyle yukarıdaki rakamların her birinden 8,000.00 TL'nin düşülmesi gerekmektedir. Dolayısı ile yukarıdaki sorumluluk tutarları sırasıyla; **416,987.76 TL, 13,912.00 TL ve 107,825.52 TL** olarak belirlenmiştir.

C.2.4. Asfalt Tonaj Dökümleri Kısmen Belgelenemeyen Hakediş

MK 25/2011 sayılı Meclis kararı kapsamında yaptırılan tüm asfaltlama işlerine ait kamyon tartım fişleri ilgili birimden talep edilip incelenmiş ve C. Bölümünün başında sunulan Tablo-16'nın, sadece 6. sırasında yer alan 01.12.2011 tarih ve 002/2011 kasa numaralı KDV dahil 333,598.10 TL tutarındaki ödemeye ekli hak edişe ait kamyon tartım fişlerinin tam olarak tarafımıza sunulmadığı görülmüştür. Şöyle ki;

- Bu hak edişte, toplam **3,032.71** Ton asfalt kaplama işi yapıldığı beyan edilmiş ve bahse konu ödeme bu doğrultuda yapılmıştır. Ancak bu miktar asfaltın hangi yol veya güzergahlara döküldüğü bilgisi hak edişte verilmemiştir. Bu bilgiler tarafımızca talep edildikten sonra kısmen denetime sunulmuştur.
- İlgili birim ve bu hak edişe "Bölüm Onayı" yerine imza atan Sn. Hüseyin Çakır'dan gerek sözlü gerekse yazılı olarak bu bilgiler talep edilmiştir. Sn. Hüseyin Çakır, her ne kadar da bu hak edişe imza atmış olsa da bu asfaltların döküldüğü kanaatinde olduğu için kamyon tartım fişlerini görmeden onay imzasını attığını ve bu konuda yardımcı olamayacağını, kamyon tartım fişlerinin ise ilgili bölümden talep edilmesi gerektiğini yazılı olarak da beyan etmiştir (**B.22, B.22(a)**). Dolayısı ile ilgili kamyon tartım fişleri Sn. Cemal Ulunay ve Sn. Hüseyin Özkaramanlı'dan talep edilmiş ve kısmen de olsa bu ödemeye ait kamyon tartım fişleri denetime sunulmuştur.
- Ancak denetime sunulan kamyon tartım fişlerinin ve güzergahların incelenmesi sonucunda bu hak ediş için sadece **2,088.62 Ton** tutarında kamyon tartım fişlerinin denetime sunulduğu tespit edilmiştir (**B.23(a)**). Aradaki fark için hem Sn. Hüseyin Çakır'dan hem de ilgili birimden tekrar bilgi istenmiş ancak eksik kamyon tartım fişleri tarafımıza sunulmamıştır.
- Tarafımıza sunulan kamyon tartım fişleri bu hak ediş için;

Hamitköy Servis Yolu'na (11.07.2011)..	887.77 Ton
Asok Önü'ne	241.56 Ton
Asok Civarı'na	238.11 Ton
Hamitköy Servis Yolu'na (12.07.2011)..	721.18 Ton

olmak üzere toplam 2,088.62 Ton'da kaldığı tespit edilmiştir.

Bu durumda, ödemesi yapılmasına rağmen **944.09** Tonluk asfalt döküm işinin gerçekleştiği belgelenememiştir.

Yukarıda verilen bilgilerden, bu ödemeye ait hak ediş raporunun, yapılan işi ispatlayıcı belgeler tamamlanmadan ve gerekli olan kontrolör görevi yapılmadan imzalandığı ve ilgili ödemenin gerçekleştirildiği anlaşılmaktadır.

01.12.2011 tarih ve 002/2011 kasa numaralı harcama belgesini ita amiri olarak imzalayan dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğlularından, anılan eksik kamyon tartım fişleri hakkında **B.29(a)**'da sunulan yazımız içeriğinde bilgi talep edilmiş ancak kendisinden herhangi bir cevap alınmamıştır.

Bu bağlamda, yapılan bu hak ediş ödemesinin eksik kamyon tartım fişleri ve kontrolör imzası içerecek şekilde hazırlanmasından sorumlu olan Sn. Hüseyin Çakır ve bu ödemeye ita amiri olarak imza atan Sn. Cemal Bulutoğlularının **944.09** Ton'luk asfaltın

KDV dahil bedeli olan **103,849.90 TL**'lik usulsüz harcamadan müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmaları gerektiği sonucuna varılmıştır.

Bu açıklamalara ilaveten, Raporun **4.2.4.4** Bölümünde ele alınan ve Metehan Spor Kulübü Kemal Küçük Spor ve Sosyal Tesisleri'ne yapılan asfalt döküm işi için ödenmiş 25.11.2011 tarih ve 139/2011 vezne numaralı ödemedeki bulguya burada da değinilmesi uygun görülmüştür (**B.295**). Şöyle ki;

- Ekindeki hak ediş raporu 16.09.2011 tarihli olan anılan ödemede de, yukarıda anlatıldığı gibi bu hak edişte beyan edilen 1,935.48 Tonluk asfaltlama işinin kamyon tartım fişlerinde **609.57** Tonluk eksiklik tespit edilmiştir (**B.23(b)**). İlgili bölüm yetkilileri ile yapılan görüşmelerde bu asfalt dökümünün miktar olarak yetkisinin MK 25/2011 sayılı Meclis Kararı ile belirlenen 20,000 Tonluk çerçevede, ödeme olarak yetkisinin ise MK 100/2011 sayılı Meclis Kararı çerçevesinde değerlendirildiği anlaşılmıştır. Ancak tüm taleplerimize rağmen bu kamyon tartım fişlerinin eksikliği giderilememiştir.
- Dolayısı ile bu konu üzerinde dönemin birim sorumlusu olarak Şube Amiri adına hak edişlere imza atan Sn. Hüseyin Özkaramanlı ile daha kapsamlı bir görüşme yapılmış ve bu eksik kamyon tartım fişlerine muhakkak ulaştırılması gerektiği aksi takdirde asfaltlama konusunda bir usulsüzlük olduğu kanısına varılacağı ve bu doğrultuda gerekli yasal işlemlerin başlatılacağı belirtilmiştir.
- Bunun üzerine Sn. Hüseyin Özkaramanlı, anılan eksik kamyon tartım fişlerinin Gazimağusa ilçesinde İskele yolu üzerinde bulunan, Avcılık ve Atıcılık Federasyonu'na ait olduğu sonradan araştırılarak öğrenilmiş "**Atış Poligonu**"na asfaltlama yapılması karşılığı olduğunu sözlü olarak bilgimize getirmiştir. Bu asfaltlama işinin, dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları'nın sözlü talimatı ile yaptırıldığını, Atış Poligonu'na dökülen asfaltlamalara ait kamyon tartım fişlerinin ilgili hakediş raporuna yazılmasına yönelik yine dönemin Belediye Başkanı'nın sözlü talimatı olduğunu belirtmiştir. Bunun üzerine Sn. Özkaramanlı, ani tepki vererek bu kamyon tartım fişlerini yırtıp attığını bu yüzden bize sunmadığını yüz yüze görüşmede açıklamak durumunda kalmıştır.
- Bu bilgi üzerine Kahveci Ltd.'in asfalt döküm merkezindeki yetkili ile görüşülmüş ve dökümün Eylül 2011 ayı içerisinde olduğu belirlenen Atış Poligonu kamyon tartım fişlerinin bilgisayar kayıtlarındaki kopyalarına ulaşılmaya çalışılmıştır. Ancak yetkili şahıs, mevcut bilgisayar kayıtlarında bir sorun yaşadıklarını, geriye dönük olarak herhangi bir döküm alamadıklarını ve bilgisayar sistemlerini kontrol eden firma ile görüşüp problemlerini çözmeye çalıştıklarını belirtmiştir. İlgili şahıs tekrardan tarafımızca aranıp bilgi talep edilmesine rağmen denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla bu bilgi tarafımıza ulaştırılmamıştır.
- Sonuç olarak yukarıdaki bilgilerden de anlaşılacağı gibi Belediye Meclisinden herhangi bir yetki alınmadan anılan atış poligonuna her iki ödemedeki kamyon tartım fişlerinin eksikliği toplamı olan **1,553.66 Tonluk** bir asfalt dökümü yapılmış ve hak edişlerde belirtilen yerlere hak edişteki miktar kadar asfalt dökülmediği halde dökülmüş gibi gösterilerek, dönemin ita amirliği, Belediye kaynaklarını yetkisizce kullanmıştır.

25.11.2011 tarih ve 139/2011 vezne numaralı ödemede Belediye Müdürü olarak imzası bulunan Sn. Hasan Güralp'ın, bu ödemeye ekli hakedişte belirtilen asfalt döküm tonajının 609.57 Tonluk kısmının kamyon tartı fişlerinin eksik olmasına rağmen ilgili ödemeyi itaya bağlamasının gerekçesi hakkında 29.12.2014 tarihli yazımız ile bilgisine başvurulmuştur (**B.11(a)**). Kendisinden alınan 07.01.2015 tarihli yazısının 3. sırasında konu ödemeye "İhale kapsamında yapılan işler için Şube Amiri tarafından hazırlanan Ödeme Raporu ışığında Mali İşler Şube Amirinin Bütçe Sarfiyatı ve bütçe kaleminin mevcudiyetinin teyidi dolayısı ile" şeklinde açıklama getirmiş ancak kamyon tartı fişlerinin eksikliğine yönelik herhangi bir atıfta bulunmamıştır (**B.11(b)**).

Konu edilen 609.57 Tonluk eksik kamyon tartı fişleri yanında "Atış Poligonu"na LTB yetkilisince Sn. Cemal Bulutoğluları'nın talimatı doğrultusunda döküldüğü iddia edilen ve eksik kamyon tartı fişlerinin toplamının karşılığı olan 1,553.66 Tonluk asfalt döküm talimatının olup olmadığı, varsa hangi gerekçe ve/veya yasal dayanak ile bu talimatı verdiği hususunda dönemin LTB Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğluları'ndan **B.29(a)**'da sunulan yazımız ile bilgi talep edilmiş ancak 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına kendisinden herhangi bir cevap alınmamıştır.

25.11.2011 tarih ve 139/2011 kasa numaralı harcama belgesi ekindeki hakedişe "Kontrolör" imzası atan Sn. Latif Akça'dan konu 609.57 Tonluk eksik kamyon tartı fişleri ve bu miktar tonun eğer bilgisinde ise hangi güzergaha döküldüğü konusunda **B.11(g)**'de sunulan yazımız ile bilgisine başvurulmuştur. Kendisinden alınan ve **B.11(h)**'de sunulan cevaben yazıda Sn. Latif Akça konu ile ilgili olarak;

"Ben LTB de bugüne kadar yaptığım bütün asfalt ve veya altyapı çalışmalarındaki fişleri şeflerime teslim ettim. ... Metehan Spor Tesisleri 100/2011 yaptırılan işlerdeki 20.000 tonun karşılığı olan 2,000,000 TL nin üstünde olduğu için, fazladan yapılan asfalt işleri yani 609.57 tonun bir kısmı da 100/2011 numaralı meclis kararı ile yaptırılan Metehan Spor Tesisleri kapsamında ödemeye alındı. Bu ödeme hem maliye şubesi hem de Başkanın bilgisinde onaylandı ve de yapıldı. ... tüm asfalt işleri Başkanın emri ile yaptırılmış 25/2011 sayılı meclis kararında ihale parasal miktarın aşılması da hesapsız ve keyfi idarenin sonucu olmuştur. ... 609.57 tonluk asfaltın bir kısmının da ... Hamitköy servis yolunda 11 ve 12 Temmuzdaki yaptırılan servis yolunda kullanıldığını söyleyebiliriz."

şeklinde izahat vermiştir. Yazımızda talep edilmesine rağmen Sn. Latif Akça Hamitköy servis yoluna Temmuz ayında yapıldığını belirttiği 609.57 Tonluk asfalt dökümüne ait teyit edici herhangi bir evrakı denetime sunmamıştır.

B.11(e)'de kayıtlı yazımız ile konu eksik kamyon tartı fişleri hakkında 25.11.2011 tarih ve 139/2011 kasa numaralı ödeme fişine Servis Şefi olarak imza atan Sn. Hüseyin Özkaramanlı'nın da bilgisine başvurulmuş olup kendisinden alınan yazılı cevapta (**B.11(f)**);

"Daha önce ... verdiğim ... yazımda da belirttiğim gibi yapılan tüm asfalt işleri başkanın emriyle yaptırılmış, 25/2011 sayılı meclis kararında ihale

parasal miktarının aşılması da hesapsız ve keyfi idarenin sonucu oluşmuştur.

Sonuç olarak 609.57 tonluk asfalt tartı fişleri var ve sayıştaylığa daha önce belediye binası içinde yaptıkları araştırmalar zamanında, elimizde tüm tartı fişleri ile verilmişti. ... 609.57 tonluk asfalt 11 ve 12 Temmuz 2011 tarihlerinde yaptırılan asfaltların (Hamitköy servis yolu) bir kısmını karşılayan asfalt tonajıdır.”

şeklinde izahlar getirmiştir.

Ancak Belediyede sürdürülen denetim çalışmalarında Sn. Hüseyin Özkaramanlı'dan ilgili eksik kamyon tartı fişlerinin talep edilmesi ve kendisinin bu talebi yerine getirememesi sürecinde kendisi ile yapılan yüz yüze görüşmelerde söz konusu eksik tartı fişlerini içeren asfalt dökümünün dönemin Başkanı Sn. Cemal Bulutoğluları'nın sözlü talimatı sonucunda Atış Poligonu'na yapılması neticesinde Metehan Spor Kulübüne yapılmış gibi gösterilip hakedişe eklenen asfalt dökümü ile ilgili Başkan ile tartışması sonucunda kamyon tartı fişlerini yırtıp attığı ve bu yüzden bunları denetime sunmadığı açıklamasının; **B.11(f)**'de **sunulan yazılı açıklama ile çelişmesi** ve Hamitköy servis yoluna döküldüğünü iddia ettiği asfaltın tartı fişlerinin talep edilmesine rağmen **denetime sunulmaması sebebiyle** konu izah değişikliğinin ayrıca KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Yukarıda sıralanan bilgiler ışığında, ödemeye baz teşkil eden evraklar üzerinde gerçeğe uygun olmayan beyan yapıldığından, Gazimağusa İlçesinde bulunan **“Atış Poligonu”na** asfalt döküldüğünün sadece sözlü olarak bilgisinin verilmesinden, bunlara ilişkin asfalt kamyon tartım fişlerinin Sayıştay denetimine sunulmamasından dolayı ödenen asfaltlama işlerinin tümünün belgelenememesi nedenleri ile toplam 170,902.60 TL'nin;

- **103,849.90 TL**'sinden Sn. Cemal Bulutoğluları ve Sn. Hüseyin Çakır'ın,
- **67,052.70 TL**'sinden ise Sn. Cemal Bulutoğluları, Sn. Hasan Güralp, Sn. Hüseyin Özkaramanlı ve Sn. Latif Akça'nın,

müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmaları ve Atış Poligonu'na yapıldığı iddia edilen asfalt dökümünün belirsizlik içermesi sebebiyle konunun KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

C.2.5. MK 25/2011 Sayılı Meclis Kararına Onay Veren Meclis Üyelerinin Sorumluluk Tutarının Belirlenmesi

Daha önce de belirtildiği gibi bu karara dayanılarak dönemin ita amirliği KDV dahil toplam 2,533,549.38 TL hak ediş ödemesi yapmış bulunmaktadır. Yukarıda C.2.3 ve C.2.4 Bölümlerinde ele alınan konularda belirtilen bulgu ve gerekçelerden dolayı anılan rakamın tümünden bu karara onay vermiş bulunan Meclis üyelerini sorumlu tutmak mümkün değildir. Dolayısı ile tam olarak MK 25/2011 sayılı Meclis kararının metnine ve yetkisine dayanılarak ödenen tutar;

Toplam Ödenen	2,533,549.38 TL'den
C.2.3 Bölümü Rakamı.....	- 562,725.28 TL'nin
C.2.4 Bölümü 1. Rakamı.....	- 103,849.90 TL'nin

düşülmesi sonucunda elde edilen 1,866,974.20 TL'dir. **Bölüm C.2.1'**de izahı yapıldığı gibi, MK 25/2011 sayılı Meclis kararının alım yönteminin İhale Tüzüğü'nün 27. maddesine aykırı olduğu görüşüne varılması sebebiyle, **1,866,974.20 TL**'lik ödemeden bu karara onay vermiş dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları ve dönemin Meclis üyeleri Sn; Özel Kadioğlu, Ahmet Akbil, Ali Çınar, Ali Kansu, Arif Aktaş, Eribe Yağcıoğlu, Fatma Sabri, Fisun Özsun, Mehmet Kermeoğlu, Meriç Erülkü, Tülay Umut ve Ulus Basri'nin müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmaları gerektiği sonucuna varılmıştır.

D. Sayıştay Başkanlığı'nca Bazı Asfaltlama İşleri için Bilirkişi Görüşü Alınması

Asfaltlama işlerine ait hakedişlerin detaylı hazırlanmadığının gözlemlenmesi, özellikle 2010 ve 2011 Mali Yıllarında yaptırılan büyük ölçekli asfaltlama işlerinin ihaleye çıkılmadan, alınan Meclis kararları uyarınca ve sadece bir yüklenici firma ile yürütülmesi gibi sebeplerden dolayı görülen lüzum üzerine bazı Meclis kararları uyarınca yaptırılan muhtelif asfaltlama işleri arasından örnekleme yapılarak değişik güzergahlara dökülen asfaltlama işleri için Sayıştay Başkanlığı olarak Doğu Akdeniz Üniversitesi Rektörlüğünden SAY.0.00-BE.0.14.000-13/101 sayılı ve 28.02.2013 tarihli yazımız ile bilirkişi raporu talep edilmiştir **(B.19)**.

Bilirkişi Raporu düzenlenmesi talep edilen **11 adet** yol ve/veya güzergahın tüm detayları **Ek-6'daki** Tabloda sunulmuş olup toplam **9,499.49** Tonluk döküm için işlem yaptırılmıştır. Bu Tablodan da görülebileceği gibi son iki yıl içerisinde gerçekleştirilen asfaltlama faaliyetleri arasından seçim yapılmıştır.

D.1. DAÜ Bilirkişi Raporu Sonuçlarının Analizi

Doğu Akdeniz Üniversitesinin Mühendislik Fakültesi bünyesinde gerçekleştirilen ve bahse konu yollar ve/veya güzergahlardan alınan fiziki numuneler üzerinde yapılan teknik analizler ve ölçümler neticesinde hazırlanan "Bilirkişi Rapor"u 24.06.2013 tarihinde Başkanlığımıza sunulmuştur **(B.20)**.

Bilirkişi görüşü alınması talep edilen yol/güzergahların ve ilgili talep sonucu alınan "Bilirkişi Raporu"na göre sonuçların bir özeti aşağıdaki Tabloda sunulmuştur:

Tablo-18:

Sıra No	Yol/Yer Adı	Döküm Tarihi	LTB Asfalt Döküm (Ton)	Ödemenin Dayandığı MK	Yüklenici Firma	DAÜ Hesaplanan Asfalt Tüketim (Ton)
1	Şehit Mustafa Yerlioğlu Sokak	09.06.2010	412.93	140/2010-1. Ödeme	Kahveci Ltd.	417.10
*2	İktisat Bankası Merkez Binası Otoparkı - (Bedrettin Demirel Caddesi)	02.08.2010	252.13	140/2010-1. Ödeme	Kahveci Ltd.	36.10
3	Esnaf ve Zanaatkarlar Sitesi-Lefkoşa Yeni Sanayi	11.11.2010	429.07	140/2010-1. Ödeme	Kahveci Ltd.	897.25
*4	Haspolat Arıtma Tesisi	15.01.2011	1,688.00	140/2010-2. Ödeme	Kahveci Ltd.	1,371.60
5	-Faiz Kaymak Sokak -Alpay Kelami Sokak -İsmail Hikmet Sokak	08.02.2011	805.52	25/2011-1. Ödeme	Kahveci Ltd.	903.00
*6	Atatürk Spor Kompleksi-Lefkoşa	09.02.2011	553.52	25/2011-1. Ödeme	Kahveci Ltd.	206.50
*7	Rauf Denктаş Caddesi	16.04.2011	1,073.84	25/2011-1. Ödeme	Kahveci Ltd.	879.50

*8(1)	Şht. Yüzbaşı Tekin Yurdabak Caddesi	25.06.2011	1,181.08	25/2011-2. Ödeme	Kahveci Ltd.	390.37
*8(2)	Şht. Yüzbaşı Tekin Yurdabak Caddesi	30.06.2011	787.64	25/2011-3. Ödeme	Kahveci Ltd.	260.33
*9	Anıttepe Yolu- Hamitköy	15.07.2011	1,213.93	25/2011-3. Ödeme	Kahveci Ltd.	316.40
*10	Haspolat Spor Tesisi	27.08.2011	409.36	25/2011-3. Ödeme	Kahveci Ltd.	152.28
*11	-Vişne Sokak -Akcasu Sokak -Cengiz Topel Sokak	26.10.2011	692.47	117/2011-1. Ödeme	Kahveci Ltd.	337.60
Toplam:			9,499.49	Toplam:		6,168.03

Bahse konu Bilirkişi Raporu detaylı teknik açıklamalar içermekle birlikte bu raporun en dikkat çekici bölümü, “**Hesaplamalar ve Varılan Sonuçlar**” başlıklı 3. bölümünde sunulmuş ve 10. ve 11. sayfalarda yer alan bilgilerde ve Tablo-6’da görülmektedir.

Bilirkişi Raporu’nun 10. sayfasında yer alan son iki paragraf aynen;

“Lefkoşa Türk Belediyesi tarafından belirtilen 9499.49 Ton asfalt betonunun 3331.46 Tonunun ölçüm yapılan yerlerde kullanılmadığı ve tahmini kullanılan asfalt betonu miktarının 6168.03 Ton olduğu hesaplanmış ve sonucuna varılmıştır.

Sonuç olarak:

- **Toplam 11 yerde yapılan çalışma sonucunda LTB tarafından belirtilen asfalt beton miktarının kullanılan miktardan yaklaşık olarak 3331 Ton fazla olduğu,**
- **Marshal stabilite deneyinde Vişne Sok, Akcasu Sok., Şht. Mehmet Yerlioğlu Sok., ve Haspolat Spor Tesisi’nden alınan numunelerin (karotların) stabilite değerleri minimum kabul edilen 500 kgf’un altında olup, asfalt beton uygulamasını yanlış yapıldığı ve dolayısıyla taşıma gücünün az olduğuna, bu durumda yolun ömrünü daha az olacağı sonucuna varılmıştır.”** şeklindedir.

DAÜ Mühendislik Fakültesi’nce hazırlanan “Bilirkişi Raporu” sonuçlarının tetkik edilmesi neticesinde, konu asfaltlama işlerine ait hak edişlerde Bölüm Onay imzası ve ödeme emirlerinde Servis Şefi olarak imza atan Sn. Hüseyin Özkaramanlı ve Sn. Hüseyin Çakır’ın bu farklarla ilgili 03.07.2013 tarihli yazılarımız ile görüşlerine başvurulmuştur (**B.21**). Sn. Hüseyin Çakır’a yukarıda sunulan Tablo-18’de 8(2), 9 ve 10. satırlardaki; Sn. Hüseyin Özkaramanlı’ya ise 2, 4, 6, 7, 8(1) ve 11. satırlardaki yerlerde Doğu Akdeniz Üniversitesi’nin tespit ettiği farklarla ilgili bilgilerine başvurulmuştur.

Sn. Hüseyin Çakır, 10.07.2013 tarihli cevabında kısaca, konu ile ilgili imzasının bulunduğu ödeme emrini kendisinin imzalamasına rağmen, yapılan bu işlerle ilgili herhangi bir bilgisinin olmadığını, bu ödeme emirlerine Servis Şefi adına imza atması gereken Sn. Hüseyin Özkaramanlı’nın bu imzaları atmaya reddetmesi ve dönemin Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları’nın talimatı üzerine ilgili hak edişlere imzasını attığını belirtmiştir. Sn. Hüseyin Çakır bu iddialarını 22.02.2013 tarihli yazısında daha önce belirtmişti (**B.22, B.22(a)**).

Sn. Hüseyin Çakır'ın cevabına yapılabilecek pek bir yorum olmamakla birlikte, herhangi bir yetkili olarak mali yükümlülük yaratacak bir evraka imza atarken tüm yasal sorumluluğun bilinci ile atılması gerektiği yadsınamaz bir gerçektir.

Sn. Hüseyin Özkaramanlı ise 11.07.2013 tarihli cevabında, her bir belirtilen yerle ilgili yüzölçümü hesabı yapmaya çalışmıştır. Cevabında özetle, Bilirkişi Raporunda belirtilen alanlarla gerçekte dökülen alanların birbirini tutmadığını, kendi hesaplamalarına ait alanların daha büyük olması ve asfalt dökülen yolların kalınlığının homojen olmaması nedeniyle DAÜ'nün hesaplamalarının kendi tonajlarından saptığını belirtmeye çalışmıştır. Ayrıca bu sonuçlara varabilmek için DAÜ yetkililerinin yeterince asfalt örneği (Karot) almadıklarını ileri sürmüştür **(B.23)**.

Sn. Hüseyin Özkaramanlı'nın sunduğu gerekçeler çelişkili bulunmuştur. Şöyle ki;

- Kendisinden defalarca yazılı bir evrak talep etmemiz üzerine yapılan asfaltlama işleri ile ilgili, daha önceki dönemlerde düzgün tutulmasına rağmen son 2 yıldır (2010 ve 2011) ataşmanların tutulmadığını dolayısı ile asfaltlama işlerine ait herhangi bir yüklenici firmaya kendi bölümlerince takibi yapılan yazılı taleplerinin veya ataşman dökümlerinin bulunmadığını belirtmiştir.
- Kendi bölümlerince hazırlanmış yazılı ataşman veya yazılı talep yerine dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğluları'nın yüklenici firma ile doğrudan temas ederek yaptığı sözlü talimatlar doğrultusunda asfaltlama işlerinin gerçekleştirildiğini ve bazen de asfaltlama işi bitirildikten sonra bu işlerden haberleri olduğunu belirtmiştir.
- Doğu Akdeniz Üniversitesi yetkililerine rapor düzenlenmesi için listelenen yollar ve güzergahlar, Sn. Hüseyin Özkaramanlı'nın tarafımıza sunduğu güzergahlara ait liste ve bunlara ait kamyon tartı fişleri baz alınarak belirlenmiştir.

Son olarak bahse konu bilirkişi raporundaki tespitler hakkında **B.29(a)**'da sunulan yazımız ile dönemin Belediye Başkanı ve Bilirkişi Raporu'na konu olan hakedişlere ita amiri olarak imza atmış Sn. Cemal Bulutoğluları'nın bilgisine başvurulmuş ancak kendisi denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla tarafımıza herhangi bir cevap iletmemiştir.

D.2. DAÜ Bilirkişi Raporu Dikkate Alınarak Sorumluluk Tesis Edilmesi

Yukarıda sıralanan bilgiler göz önünde bulundurulduğunda, Sn. Hüseyin Özkaramanlı'nın bizzat kendisinin sunduğu yol ve güzergahlara, cevap yazısında eklemeye yaparak güzergah artırımına gidip Bilirkişi Raporu'ndaki tespitleri çürütmeye çalışmasındaki gerekçe ve sebep anlaşılabilir.

Bu bağlamda, **Ek-6**'daki Tablodan da görülebileceği gibi, ödeme emrini "Servis Şefi" olarak Sn. Hüseyin Çakır'ın, ita amiri olarak da Sn. Cemal Bulutoğluları'nın imzaladığı ve Bilirkişi Raporu'nca **1,681.92 Ton** eksik döküldüğü görülen **3 bölgedeki** asfaltlama işlerinin maliyeti (1,681.92 Ton x 100 TL/Ton x % 10 KDV) **185,011.20 TL** olup, bu tutardan Sn. Cemal Bulutoğluları ve Sn. Hüseyin Çakır'ın müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmaları gerektiği sonucuna varılmıştır.

Ödeme emrini "Servis Şefi" olarak Sn. Hüseyin Özkaramanlı'nın, ita amiri olarak da Sn. Cemal Bulutoğulları'nın imzaladığı ve Bilirkişi Raporu'nca net olarak **1,649.54 Ton** eksik döküldüğü görülen **9 bölgedeki** asfaltlama işlerinin KDV dahil maliyeti ise;

- 1,294.67 Ton x 100 TL/Ton x %10 KDV= 142,413.70 TL,
- 354.87 Ton x 128 TL/Ton x % 10 KDV = 49,965.69 TL

olmak üzere toplam **192,379.39 TL** olarak hesaplanmaktadır. Bu tutardan, Sn. Cemal Bulutoğulları'nın ve Sn. Hüseyin Özkaramanlı'nın müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmaları gerektiği sonucuna varılmıştır.

Bu konu dahilinde değinilmek istenen son husus ise yukarıda alıntısı yapılan Bilirkişi Raporu'nun son paragrafında belirtildiği gibi, 3 ayrı değişik yerden alınan asfalt numunelerinin stabilite değerlerinin, minimum kabul edilen 500 kgf'un altında olması, asfalt beton uygulamasının yanlış yapılması ve dolayısıyla yapılan analizler sonucunda taşıma gücünün az olduğuna kanaat getirilmesidir. Bu bağlamda, LTB yetkililerine önerimiz, zaman zaman asfaltlama işini yüklenen firmaların asfaltlarından döküm anında numune alıp kimyasal analizinin yaptırılması ve herhangi bir standart altı malzeme kullanıldığının tespiti durumunda ilgili firmadan bu eksikliğin tazminatının talep edilmesi, hatta bu gibi analizlerin ihale sonucu yapılacak sözleşmelere şart olarak eklenmesi ve standart altı malzeme kullanımının cezası ve tazminatının sözleşmelerde açıkça belirtilmesinin sağlanmasıdır. Böylelikle, ileride yaptırılacak asfaltlama işlerinin kalitesinin standartlar içerisinde olması güvence altına alınacaktır.

E. MK 85/2011 Sayılı Karar Uyarınca Satın Alınan 100 Adet Sokak Lambası Direği ve Armatürleri

Bu karar uyarınca Lefkoşa'da Mehmet Akif Caddesi'ne döşenmek üzere 100 adet çift taraflı sokak lambası direği ve bunlara monte edilecek 200 adet LED sokak lambası ithal edilmiş ve aşağıdaki Tablo-19'da dökümü verilen toplam **350,113.95 TL**'lik ödeme bu kalemden gerçekleştirilmiştir. T.C. Mersin ili kökenli Arera Elektronik Bilgisayar İth. İhr. Tic. Ltd. Şti'ne ise **IBAN numarası kullanılarak** toplam 350,000.00 TL **banka havalesi yoluyla** üç adet ödeme gerçekleştirilmiştir (**B.14, B.16, B.17**).

Tablo-19:

Sıra No	Ödeme Tarihi	Kasa No	Ödeme Yapılan Firma/Kişi	KDV Dahil Gider Tutarı (TL)	MK NO	İta Amiri/Servis Şefi
1	05.08.2011	058/2010	Arera Elektronik ... Şti.	300,000.00	85/2011	Cemal Bulutoğulları/ Hüseyin Çakır
2	04.11.2011	045/2011	Arera Elektronik ...Şti.	20,000.00	85/2011	Cemal Bulutoğulları/ Hüseyin Çakır
3	05.12.2011	012/2011	Arera Elektronik ... Şti.	*30,113.95	85/2011	Cemal Bulutoğulları/ Hüseyin Çakır
Toplam:				350,113.95		

*: Bu ödeme tutarı 30,113.95 TL olarak görülmekle birlikte firmaya 30,000.00 TL banka havalesi yapılmış geri kalan tutar ise banka masrafı olarak ödenmiştir. Ancak banka havale masrafı da bu kaleme hatalı olarak bütçeleştirilmiştir. Bu durumda ilgili firmaya toplam 350,000.00 TL ödenmiştir.

Konu alım ile ilgili evraklar, yazışmalar ve yetkililerle yapılan görüşmeler neticesinde aşağıda sunulan tespit ve bulgulara ulaşılmıştır:

E.1. MK 85/2011 Sayılı Meclis Kararının İhale Tüzüğü'ne Aykırı Alınmış Olması

MK 85/2011 sayı ve 28.06.2011 tarihli Meclis kararı aynen;

“Mehmet Akif Caddesi Dereboyunda kullanılmak üzere 100 adet Led sokak aydınlatma direği ve armatürlerinin ARERA Şirketinden çiftli olarak 3,500.-TL'ye adeti satın alınmasına oybirliği ile;”

demektedir.

Bu kararda dikkat çeken unsur, toplamı 350,000.00 TL tutan bir mal alımı için herhangi bir ihaleye çıkılmadan, herhangi bir firmadan elden teklif alınmadan veya yapılan bu alım için herhangi bir gerekçeli Kira İhale Komisyonu kararı olmadan MK 85/2011 sayılı Meclis kararının alınmış olmasıdır. Ayrıca değiştirilmiş şekliyle LTB İhale Tüzüğü'nün, mal alımlarında LTB'nin doğrudan ithalat yolu ile mal temin edebilmesine yönelik herhangi bir yetkilendirme içermediği cihetle, doğrudan **yurt dışı menşeli bir firma/kişiden** alım yapılmasına yönelik alınan ilgili kararın LTB İhale Tüzüğü genel hükümlerine aykırı olarak alındığı sonucuna varılmıştır.

Dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal M. Bulutoğluları ve dönemin Meclis üyeleri Sn; Özel Kadioğlu, Önel Aktolga, Ahmet Akbil, Ahmet Bağzıbağlı, Alev Şensoy, Ali Kansu, Ali Çınar, Arif Aktaş, Ayşen Çetinsoy, Boysan Boyra, Celal Cin, Eribe Yağcıoğlu, Fatma Sabri, Fisun Özsun, Gülseren Şaşkara, Mehmet Kermeoğlu, Şadan Karşılı, Sinem Görüş, Tamer Zaim, Tülay Umut ve Ulus Basri'den, ihaleye çıkılmadan yurt dışından alım yapılmasına LTB İhale Tüzüğü hilafına olacak şekilde onay vermelerinin yasal gerekçesi yazılı olarak talep edilmiştir **(B.6)**.

Sn; Cemal Bulutoğluları, Arif Aktaş ve Boysan Boyra tarafımıza herhangi bir cevap sunmamışlardır. Sn; Özel Kadioğlu, Fisun Özsun, Mehmet Kermeoğlu, Ahmet Akbil ve Ali Kansu ise yazılı cevaplarında MK 85/2011 sayılı Meclis kararına değinmemişlerdir **(B.6)**.

Bu karara onay veren diğer Meclis üyeleri ise çoğunlukla İhale Tüzüğü'nün 26. maddesine atıfta bulunarak Meclisin ihalesiz alım yapabileceği gerekçesini vermişlerdir. Bazı Meclis üyeleri ise kamu yararına olduğu için onay verdiklerini belirtmişlerdir. Konu kararı onaylamış olan Meclis Üyesi Sn. Tamer Zaim ise konu kararın LTB İhale Tüzüğü'nün 27. maddesi kapsamında olduğunu belirterek, LTB İhale Tüzüğü'nün 27. maddesine göre “...icra yetkisi olmayan Belediye Meclisinin veya üyelerinin bazı konularda sorumlu tutulması mümkün olmaması gerekmektedir...” şeklindeki izahını ve kamu zararı olmadığı cihetle sorumlu tutulamayacaklarını belirtmiş ve atıfta bulunan madde gereği LTB Meclisinin ihalesiz satın alma yetkisi olduğunu üstelik Meclis Üyelerinin aynı zamanda komisyon üyeleri olduğunu ve ihalesiz alımlarda komisyonun nasıl bir karar vermesi gerektiğini düzenleyen herhangi bir madde olmadığını belirtmiştir **(B.2(b))**.

Ayrıca **B.29(a)**'da sunulan yazı ile ilgili alımın, TC Mersin ili kökenli Arera Elektronik Bilgisayar İth. İhr. Tic. Ltd. Şti'nden 350,000.00 TL bedelle doğrudan ithal yoluyla gerçekleştirilmesinin gerekçesi ve varsa yasal dayanağı konusunda dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları'nın bilgisine başvurulmuş ancak kendisinden herhangi bir cevap alınmamıştır.

Bu bağlamda, MK 85/2011 sayılı Meclis kararını onaylamış olan dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları ile dönemin Belediye Meclis Üyeleri Sn; Özel Kadioğlu, Önel Aktolga, Ahmet Akbil, Ahmet Bağzıbağlı, Alev Şensoy, Ali Kansu, Ali Çınar, Arif Aktaş, Ayşen Çetinsoy, Boysan Boyra, Celal Cin, Eribe Yağcıoğlu, Fatma Sabri, Fisun Özsun, Gülseren Şaşkara, Mehmet Kermeoğlu, Şadan Karşılı, Sinem Görüş, Tamer Zaim, Tülay Umut ve Ulus Basri'nin **350,113.95 TL**'den müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmaları gerektiği sonucuna varılmıştır.

E.2. Sokak Direklerinin Meclis Kararında Belirtilen Sokağa Dikilmemesi ve Sokak Lambası Direk ve Armatürlerin Akıbeti

Alıntısı yapılan karar metninden de görüleceği gibi Belediye Meclisi, bahse konu 100 adet sokak lambası aydınlatma direğinin Lefkoşa'da Mehmet Akif Caddesi'ne (Dereboyu) dikilmesi şartı ile söz konusu alıma yetki vermiştir. Ancak, ilgili Belediye yetkilileri ile yapılan görüşmelerde ve düzenlenen tutanakta da anlaşılacağı gibi söz konusu sokak lambası aydınlatma direklerinin sadece **17** tanesinin Lefkoşa'da Şht. Ecvet Yusuf Caddesi üzerinde Devpa Market önünde yapılan köprü civarına monte edildiği tespit edilmiştir. Geriye kalan 83 tane sokak lambası direği denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla LTB'nin Yeni Sanayi bölgesindeki deposunda atıl durumda bekletilmektedir. Bununla ilgili tutanak ve fotoğraflar talebimiz sonucunda tarafımıza sunulmuştur (**B.12**).

Ayrıca, dönemin sokak aydınlatma işlerinden sorumlu İşletme ve Gelirler Şube Amiri Sn. Gülev Sidal'dan tarafımızca talep edilmesi sonucunda yaptırılan araştırma neticesinde 200 adet ithal edilen LED armatürlerinin 36 adedinin Şht. Ecvet Yusuf Caddesi üzerindeki direklere takıldığı, 154 adedinin ticari işletmesi bulunan Sn. Hüseyin Kofalı'nın ambarında bulunduğu ve tamamıyla çalışmaz durumda atıl olarak bekletildiğinin, 10 tanesinin ise akıbetinin bilinmediğinin bilgilerine ulaşılmıştır. LED armatürler ile ilgili tutanak ve fotoğraflar da tarafımıza sunulmuştur (**B.13**).

Bu bağlamda, dönemin ita amirliği, ilgili Meclis kararının kendisine verdiği yetkiyi dikkate almayarak ve ilgili kararda da herhangi bir düzeltmeye gidilmesini talep etmeden kendi inisiyatifi ile güzergah değişikliği yapmıştır.

Bunun yanında, ilgili direklerin denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla halen Mehmet Akif Caddesi'ne dikilmesi için herhangi bir girişimde bulunulmaması da bu karara onay veren bazı Meclis üyelerinin yazılı cevaplarında ihaleye gidilmeden bu karara onay vermelerinin gerekçesini **konunun acilliği olarak göstermelerinin ne kadar geçersiz olduğunun** bir ispatıdır.

Belirtilenler dikkate alındığında denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla;

- LTB ambarında olması gereken malzemelerin özel bir firmaya ait depoda atıl bir durumda bekletilmesinin,

- Bu armatürlerin tümünün ithal edildikten hemen sonra bozuk olduklarının tespit edildiği bilgisine ulaşılmış olunmasına rağmen LTB yetkililerin ihracatçı firmadan LTB'nin kaybını tazmin etmek için girişimde bulunmamış olmasının,
- LTB deposunda bekletilen sokak lambası direklerinin Mehmet Akif Caddesine dikilmesi için herhangi bir girişim yapılmamasının,
- Kayıp olduğu sayım sonucunda tespit edilen 10 adet LED lambanın ve mevcut olduğu tespit edilen LED lambalarının sökülmüş olan göbek kısımlarının akibetinin sorgulanmamasının,

gerekçeleri anlaşılammıştır.

E.3. İthal Edilen Sokak Lambası Aydınlatma Direklerinin Evraklarındaki Tutarsızlık

Raporun 4.2.1.1.G Bölümünün girişinde sunulan Tablo-19'dan de görülebileceği gibi bahse konu sokak lamba direkleri için ilgili firmaya 3 ayrı taksitte, toplam 350,000.00 TL banka havalesi yoluyla ödeme yapılmıştır. Tabloda birinci sırada sunulan ödemeye ekli evraklar arasında bulunan ihracatçı firmanın 25.07.2011 tarih ve 400505 numaralı "İrsaliyeli Fatura"sı incelendiğinde **(B.14)**;

- 100 Adet Alüminyum Aydınlatma Direği..... 1,200.00 TL/Adet
- 60 Watt LED Aydınlatma Armatürü ..... 950.00 TL/Adet
- 90 Watt LED Aydınlatma Armatürü ..... 350.00 TL/Adet

birim fiyatları içerecek şekilde toplamı **350,000.00 TL**'lik bir fatura olduğu tespit edilmektedir.

Görülen lüzum üzerine tarafımızca talep edilen konu alımın gümrükleme masraflarını içeren 28.07.2011 tarih ve 91/2011 kasa numaralı ödeme emrinin ekinde yer alan, bahse konu malzemelerin gümrükleme işlemleri sırasında ibraz edilmiş, Lefkoşa Gümrük ve Rüşumat Şube Amirliği'nin 28.07.2011 tarihli mührünü içeren ve fotokopi olan Proforma-Faturanın **(B.15)**;

- 100 Adet Alüminyum Aydınlatma Direği..... 240.00 TL/Adet
- 60 Watt LED Aydınlatma Armatürü ..... 120.00 TL/Adet
- 90 Watt LED Aydınlatma Armatürü ..... 140.00 TL/Adet

birim fiyatları içerecek şekilde toplamının **50,000.00 TL** olduğu tespit edilmiştir.

Bu tespitten hareketle, Gümrük ve Rüşumat Dairesi Müdürlüğü'ne 50,000.00 TL, ödemede ise 350,000.00 TL'lik fatura ibraz edilip işlem yapılması büyük bir tutarsızlık olduğu cihetle, bu firmaya yapılan ödemelerde **(B.14, B.16, B.17)** usulsüzlük veya yolsuzluk olabileceği düşünülmektedir.

Tablo-19'da sunulan ödemelere ita amiri olarak imza atan dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları'nın bahse konu evrak tutarsızlığı hususunda **B.29(a)**'da sunulan yazımız ile bilgisine başvurulmuş ancak kendisi denetimin sonlandırıldığı tarih itibarı ile tarafımıza herhangi bir cevap iletmemiştir.

Yukarıda sunulan tespitler nedeniyle, anılan evrak tutarsızlığı konusunun ayrıca KKTC Hukuk Dairesi tarafından incelenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

4.2.1.2. Ödeme Sürecinde Aksaklık ve/veya Eksiklik Görülen Harcamalar/Hususlar

A. Sütçüoğlu Ltd.'e Yaptırılan Muhtelif Asfalt ve Kaldırım İşleri

29.12.2009 tarih ve KİK 72/2009 sayılı Kira İhale Komisyonu kararının, 07.01.2010 tarihli MK 11/2010 sayılı Meclis kararı ile onaylanması neticesinde toplam ihale bedeli KDV hariç 80,355.00 TL olan Hamitköy mevkiinde 2 sokağı içeren muhtelif asfalt ve kaldırım işi yaptırılmıştı. Bir seneden fazla bir süre önce yapılıp tamamlanmış bu iş ve bu işteki birim fiyatlar referans gösterilerek, **yaklaşık bir sene iki ay sonra**, 18.03.2011 tarihli ve MK 26/2011 sayılı bir Meclis kararı alınmış ve aynı firmaya güzergah planı yapılmadan ihalesiz olarak 1,000,000.00 TL daha kaldırım işi yaptırılmasına karar verilmiştir.

MK 26/2011 sayılı Meclis kararı aynen;

“Belediye Meclisi'nin 07 Ocak 2010 ve 11/2010 sayılı kararı ile Sütçüoğlu Ltd.'e ihale edilen Hamitköy Neşe Sokak-Çankaya Sokak Yeşil Alan Düzenleme ihalesindeki birim fiyatlarla ve bu ihalede bulunmayan iş kalemleri için de tüm Belediye sınırları içerisindeki yerleri kapsayacak şekilde genişletilip yaptırılmasına ve bu yapılacak işler için 1,000,000.-TL + %20 (+ -) oyçokluğu ile; Önel Aktolga, Ahmet Bağzıbağlı, Alev Şensoy, Ayşen Çetinsoy, Boysan Boyra, Gülsen Şaşkara, Sinem Görüş, Şadan Karşılı ve Tamer Zaim red oyu vermişlerdir.”

demektedir.

Bu kararın içeriğindeki dikkat çekici unsurlar şunlardır:

- Daha önceki ihaledeki birim fiyatların kullanılması yanında önceki ihalede yer almayan iş kalemlerini de yaptırmaya yetki verilmiş ancak bu iş kalemleri için kullanılacak birim fiyatlarının nasıl tespit edileceği hususu belirsiz bırakılmıştır.
- 1,000,000.00 TL gibi büyük bir miktar için ita amirliğine harcama yetkisi verilmesine rağmen bu tutarın hangi sokaklar için hangi iş programı doğrultusunda kullanılacağı hususları belirsiz bırakılmıştır. Diğer bir deyişle bu tutarın nerelerde harcanacağına ilişkin herhangi bir iş programı hazırlanmamıştır.
- En son olarak, bu kararda yer alan rakamın KDV dahil veya KDV'siz olup olmadığı hususu da belirtilmemiştir.

Bütün bunların yanında, bu karara karşılık ilgili yüklenici firma ile herhangi bir mukavele imzalanmamış olup, bu durum Devlet gelirlerini damga pulu vergisi açısından kayba uğratmaktadır. Sözleşme yapılmış olunsaydı, değiştirilmiş şekliyle 63/1993 sayılı Pul Yasası gereğince binde beş oranında ödenmesi gereken pul vergisi **5,000.00 TL** tutarında olacaktı. Bu kararda belirtilen toplam iş bedeli olan 1,000,000.00 TL için yüklenici firma ile değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Yasa'nın 61(15). maddesi hilafına sözleşme yapmama gerekçesi ve varsa yasal dayanağı dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan 26.02.2015 tarih ve SAY.0.00.BE.0.14.000-15/193 sayılı yazımız ile talep edilmiş ancak kendisinden herhangi bir cevap alınmamıştır **(B.29(a))**.

Bu kaleme ait harcama belgeleri üzerinde yapılan denetim neticesinde, anılan Meclis Kararı kapsamında 2011 Mali Yılı sonuna kadar Sütçüoğlu Ltd.'e KDV dahil

toplam 1,106,691.51 TL tutarında ödeme yapıldığı tespit edilmiştir **(B.7(a))**. Bu ödemelerin ve hakedişlerin detayı **(Ek-5)**'deki Tablodan görülebilir. LTB Mali İşler Bölümünden alınan bilgiden Sütcüoğlu Ltd.'e bu kalemden harcanmak üzere ödeme fişi hazırlanmış ancak denetimin sonlandırıldığı tarih itibarı ile henüz ödemesi yapılmayan KDV hariç **402,948.68 TL**'lik 4. Hak edişinin bulunduğu tespit edilmiştir **(B.7)**. 4. Hakediş'in "Lefkoşa Türk Belediyesi Ödeme Raporu" başlıklı 1. sayfasına bakıldığında, bu hak edişe, Metehan Spor Kulübü Kemal Küçük Spor ve Sosyal Tesisleri inşaatı ödemeleri için üretilmiş MK 100/2011 sayılı Meclis kararı uyarınca Sütcüoğlu Ltd.'e yapılması öngörülen KDV hariç 209,327.58 TL tutarındaki işlerin de dahil edildiği görülmektedir. MK 100/2011 sayılı Meclis kararının alınış şeklinin detaylı analizi ve eleştirisi Rapor'un **4.2.9 "Spor Kulüplerine Yardım Gideri (05-3-2-17) Kalemine İlişkin Tespitler"** Bölümünde yapılmıştır.

MK 26/2011 sayılı Meclis Kararına hangi yasal gerekçe ile onay verdikleri hususunda bu karara imza atmış Meclis üyelerinden yazılı izahat istenmiş ve alınan cevaplar tarafımızca değerlendirilmiştir **(B.6)**. Tarafımıza sunulan cevaplarda, bazı üyeler MK 11/2010 sayılı Meclis kararı ile ilgili, İhale Tüzüğü'nün 27. maddesinin verdiği ihalelerde %20 artış yapabilme yetkisine atıfta bulunmuşlar ve bu çerçevede MK 26/2011 sayılı Meclis kararına onay verdiklerini belirtmişlerdir. Ancak burada gözden kaçırdıkları nokta, MK 11/2010 sayılı Meclis kararı ile onaylanan iş bedelinin 80,355.00 TL olması ve bunun %20 artışlı hali olan 96,426.00 TL'nin, MK 26/2011 sayılı kararı ile onaylanan 1,000,000.00 TL tutarındaki iş artırımının %1,244.48 oranında bir artışı içermesidir. Bazı Meclis üyeleri ise bu karara Hukukçularına danışılarak onay verildiğini belirtmişlerdir. Sunulan cevaplar incelendiğinde, bu kadar büyük ölçekli bir hizmet alımının ihalesiz yaptırılmasına onay verilmesine yönelik herhangi bir gerekçe sunulmadığı görüşüne varılmıştır.

MK 26/2011 sayılı Meclis kararında belirtilen tutarın ihalesiz yaptırılmasına, bu karar içerisinde birim fiyatı belirsiz olan işlerin de dahil edilmesine ve bu kapsamda KDV dahil 1,106,691.51 TL ödenen ve ödemesi beklenen KDV dahil 443,243.55 TL'lik 4. Hak edişin toplamı olan **1,549,935.06 TL**'lik kaldırım işlerinin ihaleye çıkılmadan yaptırılmasının LTB çıkarları açısından gerekçesi anlaşılammıştır.

B. MK 23/2010 Sayılı Meclis Kararı Uyarınca Kahveci Ltd.'e Yaptırılan Muhtelif Asfaltlama İşleri

"Yol Yapım Giderleri" bütçe kaleminde yer alan ödeme emirlerinin incelenmesi neticesinde, 24.02.2010 tarihli MK 23/2010 sayılı Meclis kararına dayanılarak muhtelif asfaltlama işleri için Kahveci Ltd.'e 58/2010 kasa numara ve 07.07.2010 tarihli, ödeme emri ile KDV dahil **170,657.19 TL** tutarında ödeme yapıldığı tespit edilmiştir **(B.9)**.

İlgili karar aynen;

"Asfalt freze makinesi ile kemirme işleri, temizliği, yapıştırıcı, asfalt serme ve sıkıştırma işlerini KDV dahil 121.-TL/ton olarak Kahveci Ltd.'e yaptırılmasına K. Simavi Aşık, Önel Aktolga, Barış Burcu, Şadan Karşılı, Pembe Afşaroğlu, Şevket Abohorlu, Tuncer Bağışkan'ın ret oylarına karşılık oyçokluğu ile;

K. Simavi Aşık, Önel Aktolga, Barış Burcu, Şadan Karşılı, Pembe Afşaroğlu, Şevket Abohorlu, Tuncer Bağışkan'ın şerhi: Sadece bir yerden teklif alındığı için ret oyu veriyoruz."

demektedir.

Bu karara dayanılarak yapılan ödeme sadece bir seferlik olup, toplam 1,410.39 Tonluk bir asfalt frezeleme işini kapsamaktadır. Bu ödemeden sonra bahse konu karara dayanılarak herhangi başka bir hak ediş ödemesi yapılmaması dikkat çekici bir unsurdur. Ayrıca, bu karar alınmadan önce herhangi bir Kira İhale Komisyonu kararı bulunmamış ve ilgili firma ile de bu fiyat dahilinde iş yapmaya taahhüt eden herhangi bir sözleşme yapılmadığı tespit edilmiştir. MK 23/2010 sayılı Meclis kararı içeriğinde, **ita amirliğine ne tutarda veya kaç Tonluk iş yapılmasına yönelik yetki verildiğine dair herhangi bir belirleyici ibare bulunmamaktadır.**

İhaleye çıkılmadan, ita amirliğine hangi tutar için toplam harcama yetkisi verildiği belirlenmeden, İhale Tüzüğü'nün 5. maddesi hilafına asfaltlama yapılacak güzergahlar listelenmeden yani ihtiyaç belirlemesi yapılmadan, hangi yasal gerekçeye dayanılarak bu karara onay verdiklerine dair dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları ile dönemin Belediye Meclis üyeleri Sn; Celal Cin, Bülent Çıraklı, Derviş Peynirci, Eribe Yağcıoğlu, Fatma Sabri, Münür S. Doratlı, Sevim Erkmen, Tayfun Zabit, Tolga A. Raşit ve Turgay Kara'nın yazılı olarak görüşlerine başvurulmuştur **(B.6)**.

Bu ilgililerden Sn. Cemal Bulutoğulları, Münür S. Doratlı ve Sevim Erkmen tarafımıza denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla bir cevap sunmamışlardır.

Cevap sunan Meclis üyeleri ise ortak bir formatta cevaplarını sunmuşlar ve yazılarının 5. Paragrafında "İhale Tüzüğüne aykırı yapıldığı iddia edilen işler" başlığı altında, konu işlerin daha önce ihaleye çıkmış ve uygun bulunmuş işlerin devamı olduğunu, bahse konu kararlardaki fiyatların en uygun piyasa fiyatları üzerinden alındığını, dolayısı ile Belediyenin bir kaybı olmadığını, bunun yanında da İhale Tüzüğü'nün 26. maddesine değinerek Kira İhale Komisyonunun ihaleye gitmeden satın alma yapabileceğini belirtmişlerdir **(B.6)**.

Ancak, MK 23/2010 sayılı Meclis kararının içeriği incelendiğinde, bu karardaki birim fiyatın daha önce hangi ihale sonucunda tespit edilmiş bir birim fiyatı olduğunun belirtilmediği görülmektedir. Bunun yanında, bu kararda belirlenen birim fiyatın, piyasanın en uygun fiyatı olduğuna dair bir kanaate varabilmek için ne gibi bir yöntem izlendiği yönünde herhangi bir açıklama veya gerekçe sunulmamıştır.

Yukarıdaki açıklamalardan ve bu karara ret oyu veren Meclis Üyelerince karar defterine düşürtülen şerhten herhangi bir başka firmadan teklif alınmadığının açıkça görülmesinden dolayı, ihaleye çıkılmadan, MK 23/2010 sayılı Meclis kararına dayanılarak 58/2010 kasa numara ve 07.07.2010 tarihli ödeme emri ile KDV dahil ödenen **170,657.19 TL**'lik harcamanın LTB çıkarları açısından hangi gerekçe ile ihalesiz olarak gerçekleştirildiği anlaşılamamıştır.

C. MK 91/2011 Sayılı Meclis Kararı Uyarınca Yapıtılan Tören Alanı Tribün İnşaatı

04.07.2011 tarih ve MK 91/2011 sayılı Meclis Kararı doğrultusunda Dr. Fazıl Küçük Bulvarı üzerinde mevcut tribünün karşısına Karalım & Co. Ltd. tarafından yeni bir tribün inşaatı yapılması kararlaştırılmıştır. Bu karara dayanılarak tribün inşaatı için bu kalemde Karalım & Co. Ltd.'e yapılmış ödemeler aşağıdaki Tabloda sunulmuştur.

Tablo-20:

Sıra No	Ödeme Tarihi	Kasa No	Ödeme Yapılan Firma/Kişi	KDV Dahil Gider Tutarı (TL)	MK NO	İta Amiri/Servis Şefi/Kontrolör
1	15.06.2011	081/2011	Karalım & Co. Ltd.	67,914.00	91/2011	C. Bulutoğulları / Hüseyin Çakır / İbrahim Beşir
2	29.07.2011	101/2011	Karalım & Co. Ltd.	250,000.00	91/2011	C. Bulutoğulları / Hüseyin Çakır / İbrahim Beşir
3	28.11.2011	156/2011	Karalım & Co. Ltd.	*279,785.00	91/2011	C. Bulutoğulları / Hüseyin Çakır / İbrahim Beşir
Toplam:				597,699.00		

*: Bu ödemede fatura toplamı KDV dahil 250,000.00 EUR, ödeme emri toplamı ise 691,185.00 TL olup Tribün inşaatı, Haspolat Köprü İnşaatı ve Ortaköy-Kermiya Basınçlı Pompa İstasyonu'na ait 3 ayrı hak edişi içermektedir. Ancak hak edişler TL bazlı olup toplamı KDV hariç 674,000.00 TL tutmaktadır. Bu rakamın da bu ödeme emrinin günündeki kur kullanılarak KDV dahil EUR bazlı karşılığı 294,978.91 EUR'ya denk gelmektedir. Toplam hak edişin 294,978.91 EUR, fatura tutarının da 250,000.00 EUR olmasının sebebi anlaşılabilir değildir. Bu aşamada, hak edişler ile ödemeye ait faturaların birbirlerini tutmadıkları ve çelişki içerdikleri dolayısıyla hazırlanan hak edişlerin güvenilirliği hakkında şüpheler doğmasına sebep olduğu çıkarımı yapılması gerekmektedir. Bu ödemede Tribün Alanı Tribün Projesine TL karşılık olarak 279,785.00 TL yazılmasının sebebi, Raporun 4.2.5.1.C Bölümünde Tablo-47'nin 2. sırasında da yer alan bu harcamanın KDV dahil 411,400.00 TL'sinin ele alınıp ayrıştırılması ve bu tutardan geri kalan miktarın KDV dahil 279,785.00 TL olmasıdır.

Yukarıdaki Tablo-20'den de görüldüğü gibi, bu projeye 2011 Mali Yılı içerisinde MK 91/2011 sayılı Meclis kararına dayanılarak KDV dahil toplam **597,699.00 TL** ödeme yapılmıştır (**B.313, B.313(a)**).

C.1. Bu Kararın Alınış Usulündeki Çekinceler

04.07.2011 tarihli bu karar;

“Göçmenköyde Dr. Fazıl Küçük Bulvarı üzerindeki Resmi Geçit Protokol Türbünü'nün karşısına (bulvarın güney yakasına) mevcut türbünle aynı ebatlarda türbün yapılmasına, yeni türbünün arkasında olan alanın eğlence, dinlenme ve yürüyüş alanı olarak düzenlenmesine ve türbün yapım işinin, üzerini kapatma dahil Karalım and Co. Ltd.'e yaptırılmasına oyçokluğu ile; ...”

demektedir.

Raporda daha önce de ele alınan Meclis kararlarındaki bulgulara benzer şekilde bu kararda da dikkat çekici unsurlar, bu projenin maliyet keşfi yapılmadan, herhangi bir ihaleye çıkma kararı alınmadan, bu proje ile ilgili ita amirliğine ne tutarda yetki verildiği belirsiz bir şekilde ve piyasada bulunan herhangi başka bir firmadan elden teklif alınmadan sadece bir firma lehine olacak şekilde bu kararın alınmasıdır. Bir diğer husus ise bu kararın alınış tarihi olan 04.07.2011'in, bu proje için ilk hak ediş ödemesi olan 15.06.2011 tarihinden sonra olmasıdır. Bir başka deyişle, bu karar ilgili proje başlatıldıktan ve 67,914.00 TL'lik ilk hak ediş ödemesi de yapıldıktan sonra **geriye dönük olarak alınmıştır.**

MK 91/2011 sayılı Meclis Kararını onaylayan dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları ile dönemin Belediye Meclis Üyeleri Sn; Özel Kadioğlu, Ahmet Akbil, Ali Kansu, Ali Çınar, Arif Aktaş, Celal Cin, Eribe Yağcıoğlu, Fatma Sabri, Fisun Özsun, Mehmet Kermeoğlu, Meriç Erülkü, Tülay Umut ve Ulus Basri'nin konu kararı onaylama gerekçelerine ilişkin yazılı olarak görüşlerine başvurulmuştur **(B.6)**.

Sn. Arif Aktaş ve Sn. Cemal Bulutoğulları denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla tarafımıza herhangi bir cevap iletmemişlerdir. Cevap ileten bazı Meclis üyeleri genel olarak bu projenin T.C. kaynaklı olduğunu ve kamu yararı gözetilerek onay verdiklerini, bazıları İhale Tüzüğü 26. maddesi uyarınca onay verdiklerini belirtmişler; bazı üyeler ise genel cevaplar vererek bu karara hiç değinmemişlerdir.

Yukarıda verilen bilgilerden, ilgili kararın alınış şeklinin LTB çıkarlarını gözetecek şekilde alındığına dair herhangi bir somut gerekçe sunulmadığı sonucuna varılmıştır.

C.2. Yüklenici Firma ile Sözleşme İmzalanmaması

Bu projedeki bir diğer aksaklık da, söz konusu tribün inşaatı projesi için işi yapan firma ile herhangi bir sözleşme imzalanmamış olmasıdır. Diğer projelerin ele alındığı Raporun ilerleyen bölümlerinde de defalarca belirtildiği gibi, bu eksiklik Devlet gelirlerinde pul vergisi kaybına yol açmakta olup anılan projedeki kayıp, bu inşaatı ödenen KDV hariç rakamın binde beşi olan **2,716.80 TL**'dir.

B.29(a)'da sunulan yazımız dahilinde dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları'nın bahse konu yüklenici firma ile değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Yasa'nın 61(15). maddesi hilafına sözleşme yapmama gerekçesi ve varsa yasal dayanağı konusunda bilgi talep edilmiş ancak kendisinden denetimin sonlandırıldığı tarih itibarı ile herhangi bir cevap alınmamıştır.

C.3. Bu Projeye Ait Hak Edişlerdeki Aksaklık ve Kontrolör İmzası Sahteleme İddiaları

Tören Alanı Tribün inşaatına ait ödemelere ekli hak edişler incelendiğinde, bu hak edişlerde toplam bir rakam verildiği ancak yapılan işle ilgili açıklama veya herhangi bir metraj dökümü sunulmadığı tespit edilmiştir. Dolayısı ile zaten sözleşme yapılmadan, herhangi bir keşif bedeli çıkarılmadan başlatılmış bir projenin hak edişlerinin de detaylandırılmaması dikkat çekici bir unsurdur.

Bunun yanında bu hak edişlere kontrolör imzası attığı görülen Belediye personeli mimar Sn. İbrahim Beşir ile yapılan görüşmede bu hak edişlerdeki kontrolör imzalarının kendisine ait olmadığını ve bu projenin yürütülmesinin hiçbir aşamasında bulunmadığı bilgisini tarafımıza ulaştırmıştır. Bu sözlü bilgiyi de ayrıca yazılı olarak tarafımıza iletmıştır **(B.18, B.171)**. Kontrolör imzalarının sahte olduğu iddiasının, bu ödemelere Servis Şefi olarak onay veren Sn. Hüseyin Çakır'a yazı ile iletilmesine rağmen kendisi 12.07.2013 tarihli cevap yazısında bu konuya değinmemiş ve herhangi bir bilgi de tarafımıza iletmemiştir **(B.172)**. Kontrolör imzasının sahte olduğu iddiaları da bu projeye yapılan ödemeleri ciddi şaibe altına almaktadır. Bu durumda imza sahteleme iddiasının da KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

D. Ahed Construction Ltd. ve Sütçüoğlu Ltd.'e Yaptırılan "Kaldırım İşleri" İhalesi

D.1. Yüklenici Firmalarla Birim Fiyat Üzerinden Yapılan Sözleşmelerin Sakıncaları

21.11.2007 tarih ve KİK 70/2007 sayılı Kira İhale Komisyonu Kararı'nın 21.11.2007 tarih ve MK 155/2007 sayılı Meclis Kararı ile onaylaması neticesinde Ahed Construction Ltd. ve Sütçüoğlu Ltd.'e muhtelif kaldırım işleri yaptırılmıştır.

KİK 70/2007 sayılı Kira İhale Komisyonu Kararı aynen;

"Kaldırım Projesi ile ilgili çıkılan ihalede en düşük teklif veren Ahed Construction Ltd.'e teklifinde vermiş olduğu birim fiyatlarından yaptırılmasına, ayrıca ikinci en düşük teklifi veren Sütçüoğlu Ltd. de Ahed Construction Ltd.'in birim fiyatlarına düştüğü takdirde bu şirkete de kaldırım yaptırılmasına oybirliği ile;" ve

MK 155/2007 sayılı Meclis Kararı da;

"Kira ve İhale Komisyonu'nun ... ve Kaldırım Projesi ile ilgili almış olduğu 70/2007 sayılı kararlarının onayına oybirliği ile;" şeklindedir.

Her iki kararda da dikkat çeken unsur, söz konusu birim fiyatlar kullanılarak hangi tutarda ve hangi sokaklarda iş yaptırılacağı hususlarının belirsiz bırakılmasıdır. Bu ihaledeki ana eksiklik, ilgili Meclis Kararının, bu birim fiyatlarla ita amirliğine bu ihale kapsamında ne tutarda harcama yapabileceğinin yetkisini belirlememiş olmasıdır.

MK 155/2007 sayılı Meclis Kararının ardından her iki yüklenici firma ile 05.12.2007 tarihli ayrı ayrı olmak üzere sadece birim fiyatları baz alarak 2 adet sözleşme yapılmıştır (**B.3 ve B.4**). Her iki sözleşmede, yapılacak işlerin toplamı belirtilmemiş, sadece damga pulu vergisi 200,000.00 TL üzerinden hesaplanarak 1,000.00 TL ödenerek düzenlenmiştir. Ayrıca her iki sözleşmede de yapılacak işlerin tamamlanmasının ardından 200,000.00 TL'den daha fazla iş yaptırılması durumunda aradaki damga pulu vergisinin ödeneceği yönünde el yazısı ile düşülmüş not bulunmaktadır. Sözleşme üzerindeki damgadan aradaki damga pulu farkının ödendiği görülmektedir.

Bahse konu meclis kararına atfen yaptırılan işlerin ödeme fişleri incelendiğinde;

- Sütçüoğlu Ltd.'e ise KDV dahil toplam ..... 565,654.44 TL (**B.3(a)**),
- Ahed Construction Ltd.'e KDV dahil toplam ..... 592,985.83 TL (**B.4(a)**)

olmak üzere toplam **1,158,640.27 TL** muhtelif kaldırım işleri için ödeme yapıldığı tespit edilmiştir. İlgili ödemelerin detaylı dökümü (**Ek-2**) ve (**Ek-3**)'deki tablolarda sunulmuştur.

Her iki sözleşmenin de birim fiyatlar üzerinden yapılması ve yaklaşık yaptırılacak iş tutarının 200,000.00 TL + KDV olarak belirlenip ilk etapta bu rakama göre damga pulu vergisi ödenmesine rağmen, Ahed Construction Ltd.'e bu rakamın KDV dahil 382,985.83 TL, Sütçüoğlu Ltd.'e de KDV dahil 355,654.44 TL fazlası tutarında iş yaptırıldığı açıktır. Eğer bahse konu sözleşmeler 200,000.00 TL + KDV tutarı üzerinden yapılmış olsaydı Ahed Construction Ltd.'e bu ihale çerçevesinde yaptırılan iş tutarı LTB İhale Tüzüğü 27. maddesinde belirlenen % 20 oranında ihalelerde iş artırımına

gidilebilir sınırları KDV dahil 340,985.83 TL, Sütçüoğlu Ltd.'e yaptırılan toplam iş ise KDV dahil 313,654.44 TL tutarında aşılacaktı. Bir başka deyişle her iki yüklenici firmaya yapılan toplam ödemeler, KDV dahil **654,640.27 TL** tutarında yetkisiz ödeme içerecekti. Bu fark ise % 20 ihale artırımına ilaveten % **210** artışa denk gelmektedir. Bu açıklamalardan, LTB kaynaklarının daha etkin, verimli ve şeffaf kullanılması ve LTB İhale Tüzüğü'nün 27. maddesinde ihale bedelinde artış yapabilmeyen % 20 oranında kısıtlanması hükmünün bertaraf edilmemesi açısından toplam ihale bedelini belirleyecek şekilde Meclis kararları üretilmesi gerektiği görüşüne varılmıştır. Bu sıralanan sakıncaları önlemek açısından önerimiz, ihale neticesinde yüklenici firmalarla yapılacak sözleşmelerin muhakkak LTB'yi ve yüklenici firmayı bağlayacak belli bir ihale bedeli tutarını içermesi zorunluluğu getirecek LTB İhale Tüzüğü'nde bir değişikliğe gidilmesi ve dolayısı ile bu konunun Belediye Yönetimince istismarının önlenmesidir.

D.2. İhaledeki Birim Fiyatlar Dışında Yaptırılan Ek İşler

Bahse konu sözleşmenin 1. maddesinde belirtilen birim fiyatları içerecek şekilde düzenlenip imzalandığı belirtilmişti (**B.3, B.4**). Sözleşmenin 12. maddesi "Teklifteki birim fiyatların dışında ilave işler yaptırılması halinde bu işlerin maliyeti KKTC rayiç fiyatlarına ve Bayındırlık Bakanlığı yapı işleri birim fiyat analizine göre hesaplanacaktır." demekte olup bu maddede belirtilen olası ek işlerin fiyat belirlemesinin takdire açık hale getirilmesi Belediye çıkarlarını gözetmek açısından sakıncalı bulunmuştur.

2008 ve 2009 Mali Yıllarında bu ihale için ödenmiş 8 adet hak ediş ödemesi içerisinde sözleşmede belirtilen birim fiyatları dışındaki ek işler için KDV dahil;

- Ahed Construction Ltd.'e ..... 145,010.76 TL,
- Sütçüoğlu Ltd.'e ..... 39,850.65 TL

olmak üzere toplam **184,861.41 TL** ödenmiştir. Dolayısı ile bu şekilde toplam rakam belirlemeden, birim fiyat üzerinden yüklenici firmalarla yapılan sözleşmeler, üstelik de birim fiyatları belli olmadan ek iş yapılabilmesine olanak verecek şekilde maddelerin eklenmesi, öncelikle İhale Tüzüğü'nün 4. ve 27. maddesine aykırı bir uygulama olup devamında Belediye Meclisinin ve Kira İhale Komisyonu'nun yetkisinin bertaraf edilmesine yol açmaktadır. İta amirinin tek başına ödeme yetkisi, İhale Tüzüğü'nün 4. maddesinde de belirtildiği gibi 2008 Mali Yılında 8,000.00 TL'dir. Bu yüzden bu rakamın üzerinde yapılacak ödemeler 15,000.00 TL'ye kadar Kira İhale Komisyonu'nca, 15,000.00 TL üstündekiler ise Meclis tarafından yetkilendirilmelidir. Bu bağlamda, yüklenici firmalarla yapılan sözleşmelerin yukarıda bahsedilen 12. maddedeki gibi ucu açık olan ve birim fiyat belirlenmesinin ita amirliğinin inisiyatifine bırakacak şekilde maddeler içermemesi gerekmektedir. Yukarıda belirtilen hususlar nedeniyle LTB İhale Tüzüğü'nde bu ve benzeri konuların ele alınmasını daha belirli ve şeffaf hale getirecek uygulamaların yapılabilmesi için değişiklik yapılması önerilmektedir.

E. Fatura Bölünmesi Yapılarak Gerçekleştirilen Ödeme

08.10.2010 tarih ve 55/2010 kasa numaralı ödeme fişi (**B.1**) ile Sıtkıoğulları Construction Ltd.'e 14,175.00 TL tutarında yapılan harcama incelendiğinde, ödeme fişi ekinde sunulmuş ilgili firmaya ait 24.09.2010 tarih ve 13,500.00 TL + KDV tutarını içeren

fiyat teklifi görülmektedir. Ancak ödeme fişine ilgili firmanın 05.10.2010 ve 06.10.2010 tarihli 357 ve 358 numaralı 2 adet faturasının eklenmek suretiyle bu ödemenin gerçekleştirildiği tespit edilmiştir. Burada, ekte sunulan teklife rağmen fatura bölmesi yapılarak LTB İhale Tüzüğü'nün 4(a) maddesinde belirtilen ödeme yetkisi bertaraf edilmiştir. Halbuki yaptırılan işin toplam bedeli KDV dahil 14,175.00 TL'dir.

B.29(a)'da sunulan yazımız ile anılan ödemenin ekinde görülen teklife rağmen fatura bölmesi yaparak LTB İhale Tüzüğü'nün 4. maddesinin (a) fıkrasında belirtilen ödeme yetkisini aşmasına dair izahı ve yasal dayanağı konusunda dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğlularının bilgisine başvurulmuş ancak denetimin sonlandırıldığı tarih itibarı ile kendisinden herhangi bir cevap alınmamıştır.

B.30(a)'de sunulan yazımız ile ilgili ödemeye Belediye Müdürü olarak imza atan Sn. Aşkan C. Efe'nin bilgisine başvurulmuş ve cevaben alınan yazısında **(B.31(b))** "... ödemenin 2 faturaya bölünmesi ile işlemin yapılmasını kesinlikle ben önermedim. Herhangi bir bilgim de yoktur. Bu külliyen Sayıştaylığa verilmiş yanlış ve yanıltıcı bilgidir." şeklinde izahı görülmüştür. Ancak konu ödemenin itaya bağlanmasında Sn. Aşkan C. Efe'nin de imzasının bulunması sebebiyle verdiği bu izahat anlaşılammıştır.

Bu bağlamda, alınan mal ve hizmetin toplam miktarının LTB İhale Tüzüğü'nün 4. maddesinde belirtilen 8,000.00 TL'yi aşmasına rağmen fatura bölümü yapılarak ödemesi gerçekleştirilen bu ve Raporun ilerleyen kısımlarında sıkça ele alındığı gibi bu türden ödemelerin önüne geçilebilmesi, yapılan işlerin şeffaflığının sağlanması ve haksız rekabeti önleyecek düzenlemelerin getirilmesi amacıyla, İta Amirliğine verilen 8,000.00 TL'lik yetkinin çerçevesinin ve kriterlerinin daha açık bir şekilde belirlenmesini sağlayamaya yönelik LTB İhale Tüzüğü'nün 4. maddesinde değişikliğe gidilmesi önerilmektedir.

F. Çekin, Ödeme Fişi Üzerindeki Firma/Kişiden Farklı Kişiye Yazılması

Bazı çeklerin, ait olduğu ödeme fişi üzerinde belirtilen firma veya kişilerden farklı kişilere isim yazılmak yoluyla hazırlandığı, yani ödeme fişi üzerinde belirtilen kişi ile çek üzerinde yazan kişinin aynı olmadığı tespit edilmiştir. Bu karşılaştırma, ilgili bankalardan Belediye hesaplarına ait çeklerin talep edilmesi ile yapılmıştır. Bu şekilde uygulama yapmakla, hesapların doğruluk ve şeffaflığının bozulacağı ve gerçeği yansıtmayacağı cihetle LTB Mali İşler Şubesinin bu uygulamadan vazgeçmesi gerektiği sonucuna varılmıştır. Bu şekilde işlem yapılmış bu Bütçe kalemindeki ödemelerin listesi aşağıdaki Tablo-21'de verilmiştir.

Tablo-21:

Ödeme Tarihi	Kasa No	Çek Tutarı (TL)	Çek Detayı	Ödeme Fişindeki İsim	Çek Üzerindeki İsim
12.06.2008	65/2008	24,824.60	Universal 555089	Özkan Paralik İşletmeleri Ltd.	Çangar Motor's Ltd.
27.10.2010	179/2010	748,746.49	YDB 552077-78	Kemal Aktunç ve Kuşcu Kardeşler Altyapı Komandit Şti.	Viyabank Ltd.

13.03.2013 tarih ve SAY.0.00-BE.0.14.000-13/132 sayılı **(B.100)** yazımız içeriğinde konu farklılıklar hakkında LTB Mali İşler Sorumlusu Sn. Erol Beyit'in bilgisine başvurulmuş olup, Sn. Beyit'in cevaben tarafımıza ilettiği 05.04.2013 tarihli yazısında şu izahlar alınmıştır **(B.101)**.

"555089 Nolu çek aslında 1,134.00 TL tutarında Çangar Motors adına düzenlenmiş bir çektir. Harcama belgesine 555088 Nolu çek yazılmalıydı yanlışlıkla 555089 yazılmıştır.",

552077-78 Numaralı çeklerin "büyük ihtimalle temlik karşılığı ilgili bankaya kendi bilgisi olmadan düzenlenmiş çekler olduğu" şeklinde izahat verildi.

B.29(a)'da sunulan yazımız ile yukarıda sunulan ödemelere İta Amiri olarak imza atmış olan dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğluları'nın da bilgisine başvurulmuş ancak kendisi denetimin sonlandırıldığı tarih itibarı ile herhangi bir cevap iletmemiştir.

G. Herhangi Bir İhale Dahilinde Olmadan Bu Kalemden Bütçeleştirilmiş Ödemeler

EKO-Rehber'deki açıklamasından da anlaşılacağı gibi, bu kalemin bir ihale neticesinde gerçekleşmiş müteahhitlere yapılacak hak edişler için kullanılması gerekirken **(Ek-7)**'de detayı verilen ve toplamı **187,135.07 TL** tutan ödemelerin herhangi bir ihale dahilinde gerçekleşmiş hak edişler olmadığı halde, bu kalemden bütçeleştirildiği, dolayısı ile yanlış bütçe kalemi kullanıldığı tespit edilmiştir. Hesapların, gerçek durumu yansıtmaması gerekliliği açısından, bu tür yanlış bütçe kalemi kullanımından kaçınılması gerekmektedir.

H. İhale Karşılığı Olan Faturasız Ödemeler

Ödeme fişleri üzerinde yapılan incelemelerde bazı harcamaların, ödeme yapılan firmadan yaptırılan işlerle ilgili hakediş düzenlenmesine rağmen fatura alınmadan yapıldığı, detaylı listesi **(Ek-8)**'de sunulan ve toplamı **896,653.57 TL** olan 7 adet harcama tespit edilmiştir. Mali İşler sorumlusundan eksik faturalar talep edilmiş olup ilgili firmalardan bu faturaların talep edildiği belirtilmesine rağmen denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla denetimimize sunulmamışlardır. Olası vergi kaybını önlemek açısından Gelir ve Vergi Dairesi'nin bu gelirin beyan edilip edilmediğini incelemesi için konu fatura eksiklikleri hakkında bilgilendirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır **(B.3(a)), B.336, B.336(a))**.

I. LTB Meclisinin MK 86/2003 Sayılı Kararı Uyarınca Yaptırılan Muhtelif Yol Çizim İşleri

25.07.2003 tarih ve MK 86/2003 sayılı karar;

"Bütçe kaleminin aşılmaması şartı ile, bütçe yılı sonuna kadar yol çizimi ve kasis yapımının aşağıdaki fiyatlardan Veli's Traffic Centre'den yaptırılmasına oybirliği ile;"

demektedir.

Yukarıda alıntısı yapılan kararda belirtilen “bütçe yılı sonuna kadar” ifadesine dikkat edilecek olunursa, bu kararın yetkilendirmesinin 2003 mali yılı sonuna kadar olduğu gayet açıktır. Hal böyle iken, yapılan denetim sonucunda, 2003 yılı sonundan itibaren de anılan fiyatlarla ve aynı firmaya bu işlerin yaptırılmaya devam ettirildiği tespit edilmiştir. Bu durumda, ilgili dönemlerin Belediye Başkanlığı, Belediye Meclisinin verdiği yetkinin dışına çıkmış ve söz konusu yol çizimleri için yeni bir ihaleye çıkılması gerektiği halde çıkmadan bu tür işleri aynı firmaya aynı fiyatlarla yaptırmaya devam etmiştir.

Yol çizim işlerine yönelik MK 105/2009 sayılı ve 16.09.2009 tarihli başka bir Meclis kararı üretilmiştir. Bu karar aynen;

“Belediyemizde ihtiyaç duyulan yol çizimleri ve yaya geçitleri ile ilgili işlerin 86/2003 sayılı Belediye Meclis kararındaki fiyatlara, trafik levhaları ile ilgili yaptırılacak olan işlerin 53/2006 sayılı Belediye Meclis kararındaki fiyatlara %5 tenzilat yapılarak satın alma yapılmasına oybirliği ile;”

demektedir.

Belediye yetkililerinden MK 86/2003 ve MK 105/2009 sayılı Meclis kararları arasında bu konuya yönelik herhangi başka kararın alınıp alınmadığı sorulmuş ancak tarafımıza herhangi bir alınmış karar iletilmemiştir. Bu bilgilerden, ilgili dönemlerin Belediye Başkanlıklarının, 2004 yılı başından 16.09.2009 tarihine kadar aynı MK 86/2003 sayılı Meclis kararında belirtilen fiyatlarla Veli Ticaret Ltd.’e ihalesiz olarak yaptırılan yol çizim işlerinin aslında yetkisiz olarak yaptırıldığı anlaşılmaktadır. Bunun yanında yaklaşık 6 yıllık fiyat içeren MK 86/2003 sayılı Meclis kararının devamı niteliğinde olan MK 105/2009 sayılı karar alınmak yerine ilgili işler için LTB İhale Tüzüğü hükümleri kullanılarak yeniden şartname hazırlanıp tekrar ihaleye çıkılabilirdi. MK 105/2009 sayılı kararı almakla, dönemin Belediye Meclisi, herhangi bir zaman ve tutar kısıtlaması getirilmeden ucu açık olacak bir şekilde karar üretmiştir. Bu şekilde kararların istismara açık olabileceği cihetle Belediye çıkarlarını gözetmek açısından bu tip kararların alınmaması gerektiği düşünülmektedir.

İ. Yol Üzerlerine Çizilen Kırmızı Agregat/Epoxy İşleri

06-5-7-07 “Yol Yapım Giderleri”ne ait harcamalar üzerinde yapılan denetimde, bazı harcamalarda Veli’s Ticaret Ltd.’e yaptırılmış ve açıklaması “kırmızı epoksi”, “agrega işleri” ve “kedi gözü boyama” işleri olan muhtelif yol çizimleri ödemeleri görülmüştür. Denetlenen dönemde olmak üzere bu kalemden bütçeleştirilmiş detayı Tablo-22’de sunulan harcamalar görülmüştür.

Tablo-22:

Sıra No	Ödeme Tarihi	Kasa No	Ödeme Yapılan Firma/Kişi	KDV Dahil Gider Tutarı (TL)	Fatura Adedi	İta Amiri
1	12.06.2008	506/2008	Veli's Tic. Ltd.	*8,523.48	1 Adet	Cemal Bulutoğulları
2	15.05.2009	089/2009	Veli's Tic. Ltd.	15,691.80	2 Adet	Cemal Bulutoğulları
3	10.12.2010	066/2010	Veli's Tic. Ltd.	83,594.70	11 Adet	Cemal Bulutoğulları
4	11.03.2011	138/2011	Veli's Tic. Ltd.	83,839.55	11 Adet	Cemal Bulutoğulları
Toplam:				191,649.53		

*: Bu harcamanın toplamı 19,184.13 TL’dir, ancak geri kalan tutar olan 10,660.65 TL, 06-7-7-07 kaleminden bütçeleştirilmiştir.

Bu işlere ait olan faturalara bakıldığında m2 başına birim fiyat 2007 sonuna kadar KDV hariç 30.00 EUR, 2008 yılı başından itibaren ise KDV hariç 33.00 EUR olarak işlem gördüğü tespit edilmiştir. 2008–2011 Mali Yılları içerisinde bu kalemden bütçeleştirilmiş detayı yukarıdaki Tablo-22’de verilen 4 adet ödeme emri ile Veli’s Ticaret Ltd.’e toplam KDV dahil **191,649.53 TL** ödeme yapılmıştır. Bu fiyatı belirleyip anılan işlerin yapılmasına yönelik herhangi bir KİK veya MK kararının olup olmadığı bilgisi yazılı olarak ita amiri imzasını atmış Sn. Cemal Bulutoğulları’ndan talep edilmiş ancak herhangi bir cevap alınamamıştır. Aynı bilgi sözlü olarak, ilgili ödemelere Bölüm Şefi imzası atmış Sn. Cemal Ulunay’dan istenmiş ve bu işe yönelik herhangi bir Meclis Kararı veya Kira ve İhale Komisyonu kararı alınmadığını, bu işlerin tamamıyla Belediye Başkanı’nın sözlü talimatlarıyla yapıldığı bilgisini tarafımıza iletmiştir. Ödemeler toplamı 191,649.53 TL tutan epoksi/agrega yol çizim işleri tamamıyla homojen işler olup, birim fiyatları da faturalardan kolaylıkla görüleceği gibi sabittir. Burada dikkat edilmesi gereken husus, aynı türden işlere yönelik bu ödemelerin yapılması öncesi bir ihale neticesinde belirlenen birim fiyat ve toplam yapılacak tutar için yetki veren bir KİK ve akabinde MK kararı olması gerekliliğidir. Bu yapılmamış ve bu işe yönelik tüm faturaların tutarı, değiştirilmiş şekliyle LTB İhale Tüzüğü’nün 4. maddesi (a) fıkrasında 8,000.00 TL olarak belirtilen ita amirinin tek başına ödeme yapabilme yetkisine uyuluyormuş gibi işlem yapabilmek için, fatura bölmesi yapılarak 8,000.00 TL’nin altında tutulmuştur. Bu şekilde işlem yapmakla, İhale Tüzüğü’nün 4. maddesinin (b) ve (c) fıkralarındaki yetkiler dolaylı olarak Belediye Başkanının elinde toplanmıştır. Önerimiz, yetki aşımalarına ve kaynak dağıtımında istismara yol açabilecek bu şekildeki aynı türden işlere yönelik fatura bölmelerini önlemek açısından, LTB İhale Tüzüğüne daha belirleyici ve kıstas koyucu değişiklikler getirilmesidir.

J. Veli’s Ticaret Ltd.’e Yaptırılan Bazı Yol Çizim İşlerinin Hak Edişlerindeki Eksiklikler

Bu firmaya yapılan bazı ödemelerin ekindeki hak edişler incelendiğinde, bazı sokakların uzunluğu ile o sokaklara yapıldığı beyan edilen işlerin metrajlarının uyuşmadığı tespit edilmiştir. Konu ile ilgili olarak bahse konu hak edişleri onaylayan Sn. Hasan Sakallı’nın bilgisine başvurulmuştur. Sn. Hasan Sakallı’dan alınan bilgilerin ve bahse konu sokakların LTB veri tabanındaki ölçekli haritaların incelenmesi sonucunda ödeme fişlerine eklenen hak edişlerin tüm çizim yapılan yolların bilgisini içermediği ve birden fazla yolun çizim metrajlarının bir yolun adına yazıldığı anlaşılmıştır. Yapılan işin şeffaflığı ve daha sonra yapılacak denetimlerin daha sağlıklı ve verimli olması açısından hak edişlerin, yapılan işlerle ilgili tüm detayı içermesi gerektiği hususunda yetkililer uyarılmıştır.

K. LTB Meclisinin MK 117/2011 Sayılı Kararı Uyarınca Kahveci Ltd.’e Yaptırılan Asfaltlama İhalesinin Sözleşmesinin Pullanmamış Olması

08.09.2011 tarihli KİK 46/2011 sayılı Kira İhale Komisyonu kararı sonucunda ihaleye çıkılan asfalt ve asfalt altyapı işleri ihalesi neticelendirilmiş ve bu ihalenin KDV hariç toplam 2,082,550.00 TL’ye Kahveci Ltd.’e yaptırılmasına karar verilmiştir. Yine 08.09.2011 tarihli MK 117/2011 sayılı Meclis Kararı ile bu Kira ve İhale Komisyonu kararı onaylanmış ve 23.09.2011 tarihinde yüklenici firma ile bir sözleşme imzalanmıştır. Bir sureti tarafımıza sunulan bahse konu sözleşmenin **(B.24)** pullanmamış olduğu tespit edilmiştir.

Yürürlükteki 19/1963 sayılı Pul Yasası'na göre bu sözleşmenin binde beşi oranında pullanması gerekmektedir. Yukarıda belirtilen ihale bedelinin binde beşi **10,412.75 TL** olarak hesaplanmaktadır.

Mukaveleye ekli "**Özel İdari Şartname**"nin 7. maddesi uyarınca mukavele için gerekli damga pulu masraflarının müteahhit tarafından karşılanması gerekmektedir. Tarafımıza sunulan sözleşme suretinde pullamanın yapıldığının görülmemesi sebebiyle konunun Gelir ve Vergi Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

B.29(a)'da sunulan yazımız içeriğinde konu ile ilgili olarak dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları'nın bilgisine başvurulmuş ve anılan sözleşmenin damga pulunun yüklenici firma tarafından yatırılmasını sağlamamasının gerekçesi istenmiştir. Ancak kendisinden denetimin sonlandırıldığı tarih itibarı ile herhangi bir cevap alınmamıştır.

L. Yapıtırılan Bazı Yol Çizimlerinin Trafik İşaretlemeleri Açısından Herhangi Bir Kurala Uymaması

Bu kalemden bütçeleştirilmiş yol ve trafik çizimlerine ait hak ediş raporları ve Lefkoşa içerisindeki yollar üzerindeki yatay trafik çizgilerinin gözlemlenmesi sonucunda Veli's Ticaret Ltd.'e yaptırılmış değişik caddelere çizilen yatay yol işaretleri için bazı tereddütler hasıl olmuştur. Şöyle ki;

Özellikle Şht. Ecvet Yusuf Caddesi, Mehmet Akif Caddesi ve Raif Denктаş Caddesi üzerinde orta yol çizimleri olarak, iki 10 cm genişliğinde beyaz çizginin arasında 20 cm kalınlığında 1 sarı çizgi olacak şekilde yol çizim işi yaptırıldığı görülmüştür. KKTC Polis Genel Müdürlüğü Trafik Şubesi ile temasa geçilerek bu çizgilerin, KKTC Trafik Polisi'nce yol çizimi olarak gerekli olan, herhangi bir anlam taşıyan veya uluslararası trafik işaretleri içerisinde bu işaretlerin yer alıp almadığı hususunda bilgilerine başvurulmuştur. İlgili birimden sözlü olarak edinilen bilgilere göre, tek gidiş-geliş olan bir yolda iki beyaz çizgi ortası 20 cm genişliğinde sarı çizginin trafik işaretlemelerinde hiçbir anlamı olmadığı tarafımıza belirtilmiştir.

Bu bilgilendirme, gözlem ve görüşlerden de ortaya çıkmıştır ki, dönemin Belediye ita amirliği, Polis Genel Müdürlüğü'ne danışma gereği duymadan, hangi amaca hizmet ettiği belli olmayan işler yaptırmakta ve Belediyenin zaten kıt olan mali kaynaklarını boşa harcamaktadır. Yukarıda anlatılan türde çizgi çizilmiş yolların hangileri olduğu, ne kadar uzunlukta çizildiği ve bu işlerin maliyetinin belirlenmesi için ilgili birimden bilgi talep edilmesi üzerine 12.03.2013 tarihli bir yazı ile talep edilen bilgiler tarafımıza sunulmuştur (**B.25**). Bu çizimlerin iş talebinin sözlü olarak dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları tarafından verildiği ilgili birim tarafından belirtilmiştir. Bu yol çizimleri ile ilgili bilgi de bizzat ita amiri olarak SAY.0.00-BE.0.14.000-13/44 sayı ve 28.01.2013 tarihli yazımız ile (**B.26**) Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan talep edilmiş ancak kendisinden denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla herhangi bir cevap alınamamıştır.

Bu yazıda belirtilen faturalar tarafımızca da incelenmiş ve yaptırılan iş teyit edilmiş olup, özetle her üç caddede orta sarı çizginin bu şekilde herhangi bir trafik düzenleme açısından anlamı olmadan çizilen yatay çizgilerin uzunluk toplamı, yaklaşık olarak 3.50 km, maliyetinin ise **6,739 USD** tutarında olduğu tespit edilmiştir.

4.2.2. Müteahhitlik Hizmetleri (Temizlik Hizmet İhaleleri Dahil) (03.5.1.04) Gider Kalemine İlişkin Tespitler

Lefkoşa Türk Belediyesi 2008-2011 Mali Yıl Bütçelerinde 03.5.1.04. Müteahhitlik Hizmetleri (Temizlik Hizmet İhaleleri Dahil) olarak yer alan ödenek, Analitik Bütçe Sisteminde Ödeneklerin Ekonomik Sınıflandırılmasına İlişkin Rehber (Eko-Rehber)'de "Hizmet yerlerinin temizlenmesi, asansör, kalorifer gibi tesisatın işletilmesi ve benzeri işlerden Belediyece üçüncü şahıslara ihale yoluyla gördürülmesi uygun görülenlere ilişkin giderlerin karşılanması" açıklamasıyla yer almakta olup, denetim dönemine ait LTB Kesin Hesaplarından da görüleceği üzere, konu gider kalemine aşğıdaki Tabloda belirtilen meblağlar tahsis edilmiş ve harcanmıştır.

Tablo-23: 03.5.1.04 Gider Kalemi- Müteahhitlik Hizmetleri (Temizlik Hizmet İhaleleri Dahil)

Dönem	Bütçe Tahsisatı (TL)	Fiili Giderler (TL)	2008 Mali Yılına Göre Fiili Giderlerdeki Artış (%)	Bir Önceki Döneme Göre Fiili Giderlerdeki Artış (%)
2008 Mali Yılı	550,000.00	436,338.00		
2009 Mali Yılı	1,686,000.00	745,826.65	70,93	70.93
2010 Mali Yılı	4,710,200.00	4,304,235.65	886.45	477.11
2011 Mali Yılı	5,110,000.00	4,964,071.40	1,037.67	15.33
Toplam:	12,056,200.00	10,450,471.70		

LTB tarafında anılan ödeneye ait kesin hesap rakamları incelendiğinde,

- 2008 Mali Yılı baz alınarak, takip eden mali yıllardaki fiili gider artışına bakıldığında, 2009 yılında yaklaşık (~) %70.93 olan artışın, 2010 Mali Yılında (~) % **886.45**' e yükseldiği, 2011 Mali Yılı'nda ise bu oranın (~) % **1,037.67** ulaştığı,
- Bir önceki mali yıl giderlerine oranla artışına bakıldığında; 2008 Mali Yılından 2009 Mali Yılına geçişte yaklaşık (~) %70.93 olan artışın, 2009'dan 2010'a geçişte (~) % **477.11**'ye ulaştığı, 2011 Mali Yılındaki artışın, 2010 Mali Yılına göre (~) %15.33 olarak gerçekleştiği,

tespit edilmiş olup, özellikle 2010 ve 2011 Mali Yıllarda anılan ödeneye tahsis edilen ve harcanan miktarların dikkat çekici olduğu görülmektedir.

LTB 2008-2011 Mali Yıllarına ait Bütçelerinde 03.5.1.04 "Müteahhitlik Hizmetleri (Temizlik Hizmet İhaleleri Dahil) Gider Kalemi'nde yer alan Ödeme Fişleri ve ekli evrakları, elektronik ortama kaydedilerek ayrıştırılmış ve LTB Ödeme Fişleri'ne ekli evrakların gerek kendi içinde, gerekse aynı kişi/işletmelere farklı tarihlerde yapılmış ödemelerin birlikte değerlendirilmesi neticesinde sonuçlandırılmıştır.

Raporun ilerleyen bölümlerinde detayları ile listelenmiş olan harcamalardan da görüleceği üzere, konu kalemden karşılanmış olan harcamaların büyük çoğunluğu **kalemin amacına aykırı ve ihalesiz ödemeler için kullanılmış olup**, görülen lüzum üzerine, adı geçen kalemden karşılanmış çek asılları ilgili Bankalardan temin edilerek incelenmiş ve çeklerin kim/kimler tarafından bozdurulduğu/hangi hesaplarda toplandığı Raporlanmıştır.

Yapılan incelemede;

- A)** İlgili kalemin amacının, LTB'ye ait hizmet yerlerinin temizlenmesi vb. işlerin ihale yoluyla gördürülmesi olmasına rağmen, kalemden karşılanan çoğu harcamaya ilişkin işlerin ihaleye çıkılmadan, hatta farklı işletmelerden teklif dahi alınmadan, dönemin LTB Başkanı ve/veya Müdürünün inisiyatifi çerçevesinde belirlenmiş kişi/işletmelere yaptırıldığı, yapıldığı belirtilen işlerin birçoğunun LTB'ye ait hizmet yerleri ile ilgisi olmayan, özel kişilerin evlerine/işyerlerine, yurtlarına, vb. birçok yer için gerçekleştirildiği,
- B)** Ödemelerin büyük bir bölümünün, değiştirilmiş şekliyle 1996 LTB İhale Tüzüğü çerçevesinde ihaleye çıkılmadan yapıldığı, satın alımların Belediye Başkanı'na verilmiş 8,000.00 TL harcama yetkisine uygun hale getirilmiş, mal/hizmet satın alındığı belirtilen işletmelere ait faturaların 8,000.00 TL'ye bölünmeleriyle gerçekleştirildiği, birçok faturanın "tarihsiz" olarak düzenlendiği ve faturalarda "iş teslim alan" imzasının bulunmadığı, konu ödemelerin tümüne yakını için ilgili kişi/işletmelerce makbuz düzenlenmediği,
- C)** İşlerin büyük bölümünün, ehil olmayan ve/veya yasal olarak konu işleri ifa etmesi mümkün olmayan kişi/işletmelere yaptırıldığı; temizlik şirketlerine müteahhitlik, elektrik tesisatı, su işleri gibi hizmetler gördürülürken, inşaat şirketlerinden ise temizlik ve çiçek dikimi gibi hizmetlerin alındığı, iletişim şirketine ve hamaliyeye ise temizlik ve boya gibi işlerin yaptırıldığı, konu işlerin taşeron aracılığıyla gerçekleştirildiğine ilişkin bilgi/belgenin de denetime iletilmediği,
- D)** Madde (C)'de konu edilen işletmelerin ortak özeliğinin; değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası gereği, Lefkoşa Türk Belediyesi'nce verilmesi gereken Meslek İzni/iş yeri iznine haiz olmayan, meslek izin harcı ve iş yeri bulundurma harcı ödemeyen kişi/işletmeler olduğu, hatta birçok işletmenin LTB adına beyan ettikleri işleri gerçekleştirebilecek müstahdeme sahip olmadıkları ve/veya Sosyal Güvenlik Kurumları'na işveren kayıtlarının olmadığı,
- E)** Yapıldığı belirtilen işlerin tümüne yakınının, sadece ilgili işletme/kişilere ait faturalar ile belgelendiği, bir kısım işin kimin için yapıldığının ise LTB yetkililerince de bilinmediği/belirlenmediği,
- F)** Konu kalemden karşılanmış ve dönemin LTB Başkanının harcama yetkisi dahilinde ödenmiş işlerin tümüne yakını için LTB yetkililerince maliyet keşif veya hasar tespit raporları düzenlenmediği,
- G)** Çok az ödeme için LTB Kontrol/Hak Ediş Raporu düzenlendiği ancak düzenlenmiş olan Raporların tümüne yakınının; yapıldığı belirtilen işe ilişkin detayları, işin yapılış tarihlerini ve bedellerini içermediği, bu kapsamda düzenlenmiş çoğu "LTB kontrol Raporu'nun" yine Raporun ilerleyen bölümlerinde detayları ile belirtildiği üzere "iş bitiminden sonra, dönemin Müdürünün/Servis Şefi'nin, biten işin kontrolüne ilişkin verdiği talimatlar" çerçevesinde düzenlendiği,
- H)** Bazı işletmelere ait "faturaların açıklama kısmında yer alan yazı ile ilgili Ödeme Fişleri'nde yer alan açıklamanın aynı kişinin el yazısı olduğu" yönünde tarafımızca varılan değerlendirme, bazı LTB personelince denetime sunulan yazılı beyanlarla da teyit edilmiş olup, LTB'ye muhatap birçok faturanın, dönemin LTB Müdürü talimatıyla bazı Belediye Personeli tarafından düzenlendiği, hatta bazı faturalarda

dönemin LTB Müdürü'nün yazısının yer aldığı anlaşılmıştır. Konu Personelin kullanımında olan Bilgisayar kayıtları incelendiğinde ise; dönemin LTB Başkanlığı'na sunulan bir çok kişi/işletmeye ait iş tekliflerinin ve/veya işin yapıldığına dair bazı yazıların bazı Belediyede personelinin bilgisayarında yazıldığı saptanmıştır. Birçok harcamaya ekli yazılarda ve/veya kontrol raporlarında ve/veya hak edişte bazı Belediye personeli adına yer alan imzaların "sahte olduğu" bir kısım imzasının ise "talimat ile atırıldığı"na ilişkin yazılı beyanların/iddiaların denetime sunulduğu, Belediye Başkanlığı'na muhatap; sahte yardım talebi yazısı düzenlendiğine hatta ilgili çekin de çek hamili tarafından değil, imza sahtemelesi yapılarak farklı kişilerce bozduurulduğuna ilişkin yazılı beyanın/iddianın mevcut olduğu,

- i) LTB Kesin Hesaplarında yer alan bir kısım ödeme bilgilerinin gerçeği yansıtmadığı, bazı ödemelere ilişkin hesaplarda belirtilen çek hamillerinin kasten gerçek çek hamillerinden farklı olarak kaydedildiği, diğer bir ifade ile hesaplarda yanıltıcı isim kullanılarak, ödemelerin farklı kişilere yapıldığı/yanıltıcı gider kaydı yapıldığı,
- J) Birçok ödemeye ait çeklerin ciro edilmesinde/işlem görmesinde bazı LTB personelinin de yer aldığı ve çeklerin belirli hesap numaraları belirtilerek işlem gördüğü,
- K) LTB Muhasebe Birimi tarafından kros kullanılarak düzenlenmiş birçok çekin krosunun yine LTB yetkililerince kaldırıldığı,
- L) Konu kalemden karşılanmış ve LTB Başkanı'nın ödeme yetkisi dahilinde faturalandırılmış harcamaların tümüne yakınının, AC mührü taşıdığı LTB tarafından "Acil Alım" olarak nitelendirilen hizmet alımlarının acil olduğu gerekçesi ile "farklı işletmelerden teklif alınmadan/piyasa araştırması yapılmadan" gerçekleştirildiği ancak konu işlerin aciliyetinin belgelenemediği,

sonuçlarına ulaşılmıştır.

Yukarıda belirtilenler kapsamında yer alan ödemelerin; kimin için, hangi tarihlerde, ilgili işletmelerin kaç kişi çalıştırarak gerçekleştirdiği, hangi gerekçe ile LTB Bütçesi'nden karşılandığı, iş taleplerinin işletmelere nasıl iletildiği, LTB Maliyet Keşif Zarar Raporları ile LTB Kontrol Raporları olup olmadığı vb. hususlara ilişkin;

- Dönemin LTB Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan SAY.0.00-BE.0.14.000-12/674 sayı ve 14.8.2012 tarih **(B.27)**, SAY.0.00-BE.0.14.000-12/852(8951) sayı, 18.12.2012 tarih **(B.28)**, SAY.0.00-BE.0.14.000-13/44 sayı, 28.01.2013 tarihli **(B.26)** ve SAY.0.00-BE.0.14.000-15/193 sayı ve 26.02.2015 tarihli **(B.29(a))** yazılarımız ile, dönemin Temizlik Şubesi Servis Şefi ve LTB Müdürü Sn. Aşkan C. Efe'den ise SAY.0.00-BE.0.14.000-13/46 sayı 28.01.2013 tarihli ve SAY.0.00-BE.0.14.000-15/79 sayı ve 26.01.2015 tarihli yazımız **(B.30(a))** ile bilgi ve belge talep edilmiş **(B.30)** olup, Sn. Cemal Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile **18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hükümleri hilafına, talep yazılarımıza cevap vermezken**, Sn. Aşkan C. Efe ise 46 sayılı yazımızı 11.02.2013 tarihli yazısı **(B.31)** ile, 79 sayılı yazımızı **B.31(b)** 'de kayıtlı yazısı ile cevaplamıştır.

- Sn. Cemal Bulutoğluları'nın denetim için gerekli bilgi ve belgeleri tarafımıza ilememesi nedeniyle, dönemin LTB Müdürü Sn. Ali Önöz'den SAY.0.00-BE.014.000-13/136 sayı ve 18.03.2013 tarihli **(B.32)** ve 24.03.2015 tarihli yazılarımız **(B.32(a))** ile Müdürlüğü döneminde gerçekleşmiş harcamalara ilişkin bilgi ve belge talep edilirken, dönemin LTB Asbaşkanı ve bilahare LTB Başkan Vekili görevini ifa etmiş olan Sn. Celal Cin'den; SAY.0.00-BE.0.14.000-12/558 sayı 03.07.2012 tarih **(B.33)**, SAY.0.00-BE.0.14.000-13/45 sayı 28.01.2013 tarih, SAY.0.00-BE.0.14.000-13/150 sayı **(B.34)** 25.03.2013 tarihli **(B.35)** yazılarımız ile gerek dönemin LTB Asbaşkanı, Başkan Vekili gerekse birçok harcamayı itaya bağlamış olması nedeniyle ise denetimde tespit edilen hususları cevaplaması talep edilmiş olup, izah edilmesi ve/veya belgelenmesi istenen harcamalarda imzası bulunan diğer LTB yetkililerinden de ayrıca bilgi alınması yoluna gidilmiştir.
- Sn. Ali Önöz 25.03.2013 **(B.36)**, Sn. Celal Cin ise 06.09.2012 **(B.37)**, 13.03.2013 **(B.38)** ve 19.03.2013 **(B.39)** tarihli yazıları ile talep yazılarımızı cevaplandırmış olmalarına rağmen, Sn. Celal Cin kendisi tarafından itaya bağlanmış soruları cevaplarırken, **dönemin LTB Başkanı Sn. Cemal Bulutoğluları'nca itaya bağlanmış harcamalara ilişkin bilgi/belge denetime iletilmemiş** olup, bu durumun KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Konu kalemden karşılanmış ödemelerin incelenmesi kapsamında, LTB tarafından ihaleye çıkılmadan iş yaptırılmış olan kişi/işletmelerin, yaptıkları belirtilen işleri gerçekleştirilebilecek müstahdeme sahip olup olmadıklarının tespiti için, İhtiyat Sandığı Dairesi Müdürlüğü, Sosyal Sigortalar Dairesi Müdürlüğü ve Çalışma Dairesi Müdürlüğü'nden sırasıyla, SAY.0.00-BE.0.14.000-12/733 **(B.40)**, 734 **(B.41)** ve 735 **(B.42)** sayı ve 02.10.2012 tarihli yazılarımız ile konu işletmelerin, 2008-2011 Mali Yıllarında istihdam ettikleri kişilere ait bilgiler talep edilmiş olup, elde edilen bilgiler her işletme için ilgili bölümde belirtilmiştir.

4.2.2.1. LTB Tarafından Clean World Marketing (CWM) Co. Adına Yapılmış Ödemeler

Lefkoşa Türk Belediyesi tarafından 2008-2011 Mali Yılları'nda, 03.5.1.04 Gider Kalemi kaynakları kullanılarak, Clean World Marketing (CWM) Co³.ya; LTB tarafından ihaleye çıkılmadan, farklı işletmelerden teklif alınmadan, LTB yetkililerince belirlenmiş Maliyet Keşif raporları olmadan ve birçok iş için LTB yetkililerince işlerin yapıldığına dair çok ender olarak düzenlendiği tespit edilen kontrol raporları ile dönemin LTB Başkanı'nın ödeme yetkisi olan 8,000.00 TL harcama limitine uyacak şekilde fatura bölümü yapılarak, aşağıdaki Tablo-24'de belirtildiği üzere **toplam 964,825.00 TL** (KDV dahil) ödendiği tespit edilmiştir.

³ Clean World Marketing Co. LTB kayıtlarında "Cleaning World Company" olarak da yer almaktadır.

Tablo-24:

Mali Yıl	03.5.1. 04 Gider Kalemi Harcama Toplamı (TL)	Clean World Marketing Co.'ya Yapılan Ödeme (TL)	Gider Kalemi Ödeme Yüzdeliği (%)
2008	436,338.00	00,00	0,00
2009	745,826.65	244,505.00	32.78
2010	4,304,235.65	631,907.00	14.68
2011	4,964,071.40	88,413.00	1.78
	Toplam Ödeme	964,825.00	

Gelir ve Vergi Dairesi ile Resmi Kabz Memurluğu ve Mukayyitliği Dairesi kayıtlarında faaliyet alanı “temizlik işleri” olarak belirtilen CWM Co.’ya, LTB tarafından yapılmış olan ödemeler incelendiğinde LTB’nin adı geçen işletmeden;

- Müteahhitlik hizmetleri, binaların yıkılıp yeniden yaptırılması (kolon kurulumu, çatı yapımı vb.)
- Elektrik tesisatının döşenmesi, su tesisatı yapımı, parke döşenmesi, kuyu tamiri, tavan yapımı vb.
- Temizlik, ağaç budama, bordür boyama, duvar boyama vb.

işleri karşılığı hizmet satın aldığı tespit edilmiş olup, adı geçen işletmeye 2009 mali yılında 03.5.1.04 kalemi kaynaklarının % 32.78’i, 2010 yılında ise aynı kalemin % 14.68’i aktarılmış olup, 2011 Mali Yılı’nda ise adı geçen kalemin % 1.78’i ödenmiştir.

Denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla, KT İnşaat Müteahhitleri Birliği ve KT Elektrik Müteahhitleri Birliği’ne kaydı olmadığı öğrenilmiş olan ve temizlik şirketi olarak faaliyet göstermekte olduğu anlaşılan Clean World Marketing Co.’ya, LTB tarafından;

- Müteahhitlik işleri yaptırılması, değiştirilmiş şekli ile 19/1998 sayılı Yapı İnşaatı ve Teknik İşler Müteahhitleri Kayıt ve Denetim Yasası’nın “Kayıt Yapılmadan Belge ve Yıllık Geçerli İzin Almadan Müteahhitlik Görevi Yapamama” yan başlıklı 8. maddesinin;

(1). Fıkrası “Müteahhit olarak kayıtlı olmayan ve yıllık geçerli izin sahibi olmayan gerçek veya tüzel kişiler kamu ve özel nitelikli herhangi bir bina veya teknik iş veya her ikisi için... herhangi bir işin yapılmasını herhangi bir surette taahhüt edemez”,

(2). Fıkrası “Hiçbir gerçek veya tüzel kişi, müteahhit kaydı yaptırmayan ve işin ait olduğu kategoride yıllık geçerli izne sahip olmayan gerçek veya tüzel kişiye herhangi bir bina inşaatı veya teknik işin icrasını devredemez veya yaptıramaz... ”,

(3). Fıkrası “Her türlü yapı ve teknik işin müteahhitler tarafından icra edilmesi zorunludur. Ancak toplam kapalı alanı 250m² yi geçmemek koşuluyla, konut ve konutla ilgili yapı işleri veya konut dışı dengi teknik işleri yapmak için yukarıdaki zorunluluk aranmaz.”,

(4). Fıkrası “Hiçbir gerçek veya tüzel kişi... müteahhit kaydı yaptırmadan, belge almadan ve yıllık geçerli izni olmadan müteahhitlik işini icra edemez veya bina inşaatı veya teknik iş yürütemez”,

şeklindeki maddeler kapsamında değerlendirilmiş olup, adı verilen işletme tarafından yapıldığı beyan edilen işlerin, anılan Yasanın 8. maddesine uygun olarak yaptırılıp yaptırılmadığı ise Belediye yetkilileri tarafından herhangi bir bilgi belge denetime sunulmadığı için tespit edilememiştir.

Adı verilen işletmeye elektrik işleri yaptırılması ise değiştirilmiş şekli ile 51/2006 sayılı Kıbrıs Türk Elektrik Mütahhitleri Birliği Yasası'nın "Üye Olabilecek Kişiler" yan başlıklı 5(1) maddesinin "...Birliğe üye olmayanlar bu mesleği icra edemez", şeklindeki düzenlemesi ile değerlendirildiğinde ise yapılan uygulamanın konu yasa hilafına gerçekleştirildiği sonucuna varılmıştır. Anılan işletmenin belirtilen işleri gerçekleştirebilecek ehliyet haiz olduğunu belgelemeleri amacıyla, dönemin LTB Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan **(B.29(a))**, Müdürü Sn. Aşkan C. Efe'den ve LTB Başkan Vekili Sn. Celal Cin'den yazılı olarak bilgi/belge talep edilmesine rağmen, denetime herhangi bilgi/belge sunulmamış, CWM Co.'nun belirtilen işleri taşeron kullanarak yaptığına dair de bilgi/belge tarafımıza iletilmemiştir.

CWM Co.'nun 2008-2011 Mali Yılları'nda, LTB adına yaptığı belirtilen işleri gerçekleştirebileceği müstahdemi olup olmadığına ilişkin, Sosyal Sigortalar Dairesi Müdürlüğü **(B.43)** ve İhtiyat Sandığı Dairesi Müdürlüğü'nden **(B.44)** temin edilen bilgiler, aşağıdaki Tablo-25'de belirtilmiş olup, CWM Co.'nun, değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası uyarınca alması gereken meslek izni yine aşağıdaki Tablo-25'de belirtilmiştir.

Tablo-25:

İşletme İsmi	Clean World Marketing Co.			
	Temizlik İşleri			
Faaliyet Alanı				
Mali Yıl	2008	2009	2010	2011
Yanında çalıştırdığı kişi sayısı (İhtiyat Sandığı D. Müdürlüğü Verisi)	5	14	8	5
Yanında çalıştırdığı kişi sayısı (Sosyal Sigortalar D. Müdürlüğü Verisi)	3	9	6	2
LTB tarafından 51/1995 sayılı Yasa gereği verilmesi gereken" Meslek İzni"	Yok	Yok	Yok	Yok

Yukarıda yer alan Tabloda da belirtildiği üzere, LTB ile ticari bağı bulunan CWM Co. adına, 2008-2011 Mali Yılları'nda meslek izninin mevcut olmadığı anlaşılmıştır.

Bilindiği üzere değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın 81, 82 ve 83. maddeleri Belediye sınırları içinde kâr gütmek amacıyla bir iş, meslek, ticaret veya zanaatla uğraşmak isteyenlerin Belediyeden izin almak zorunda olduklarını belirtmekte olup, iş yeri iznine/harcına tabii olduklarını da belirtmektedir.

51/1995 sayılı Yasa hükümleri açıkken, LTB'nin 964,825.00 TL ödeme yaptığı işletmenin denetime konu olan dönemde LTB yönetiminin, kendi hudutları içinde izinsiz/ meslek izni olmayan işletme olması ve Raporun ilerleyen bölümlerinde de defaten belirtildiği üzere, CWM Co. dahil olmak üzere, 03.5.1.04 gider kaleminden ödeme almış birçok kişinin meslek izni olmayan kişi/işletmeler olduğu dikkate alındığında, 51/1995 sayılı Yasa gereklerinin yerine getirilip getirilmediği ile ilgilenmediğini ortaya koymaktadır.

Sn. Aşkan C. Efe'ye meslek izni olmayan kişi/işletmeler ile Belediyenin iş ilişkisi içine girme sebebi sorulmuş ve Sn. Efe tarafımıza ilettiği yazılı beyanında **(B.31(a))** bu konuya ilişkin gerekçesini özetle, Belediyeye iş yapan işletmelerin işyeri veya meslek izinleri olup olmadıklarına dair LTB Meclisi'nden veya dönemin Belediye Başkanından bu konuda araştırma yapılması için herhangi bir talimat verilmemesi, bu konuda üretilmiş bir politika olmaması olarak beyan etmiştir.

Ancak Sn. Efe'nin cevabında iddia edildiği üzere, mevzuat altında belirlenmiş olan izinlerin yürürlüğe konması/uygulanması için Belediye Meclisi ve/veya Belediye Başkanının talimatına gerek duyulmayıp, değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Yasa gereğinin yerine getirilmesi zaruridir.

A. CWM Co.'ya ait Birçok Faturanın, İş Tekliflerinin ve İşin Yapıldığına İlişkin Yazıların Bazı LTB Personelince Düzenlenmesi

2009-2011 Mali Yılları⁴nda Clean World Marketing Co. tarafından LTB adına düzenlenmiş toplam 964,825.00 TL **(EK-9, EK-10, EK-11) (B.44(a),(b),(c))** tutarındaki ödemeye ilişkin faturalar ve ekli evrakları tarafımızca incelenmiş olup, adı geçen işletmeye ait ödeme fişleri, faturalar, iş teklifleri ve işin yapıldığına ilişkin LTB Başkanlığına sunulan yazılar hakkında dönemin LTB Servis Şefi ve bilahare Müdürü Sn. Aşkan C. Efe'den SAY.0.00-BE.0.14.000-13/46 sayı ve 28.01.2013 tarihli yazımız ve LTB Mali İşler Sorumlusu Sn. Erol Beyit'ten ise, Sn. Celal Cin'e muhatap SAY.0.00-BE.0.14.000-13/46 sayı ve 28.01.2013 tarihli yazımız aracılığıyla bilgi talep edilmiştir.

Sn. Aşkan C. Efe, 28.01.2013 tarihli yazımıza cevaben Sayıştay'a ilettiği 11.02.2013 tarihli yazısında, Servis Şefi olduğu dönemde, kendi Birimi tarafından hazırlanmış Ödeme Fişleri dahil birçok Ödeme Fişi'nin kimin tarafından düzenlendiğine ilişkin sorularımızı yanıtızsız bırakmıştır. Ancak Sn. Aşkan C. Efe yapılan yüz yüze görüşmelerde, dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğluları'nın talimatı ile bir çok kişi/işletmeye ait faturanın kendisi dahil olmak üzere, sekreterliğini yapmış olan Sn. Naciye Arsel, Sn. Mehtap Juri tarafından yazıldığını hatta dönemin Belediye Başkanının sekreteri tarafından da yazılmış faturalar olduğunu beyan etmiştir.

LTB Maliye Şube Amiri Sn. Erol Beyit ise 14.03.2013 tarihli yanıt yazısında **(B.45)** Clean World Marketing Co.'ya ait LTB adına düzenlenmiş 813 ve 847 numaralı faturaların dönemin Müdürü Sn. Aşkan C. Efe tarafından, birçok Ödeme Fiş'inin ilgili faturalarının ise Sn. Aşkan C. Efe'nin sekreteri olarak görev ifa etmiş LTB personeli, Sn. Naciye Arsel ve Sn. Mehtap Juri tarafından düzenlendiğini belirtmiştir.

Denetime sunulan bilgiler çerçevesinde **Sn. Naciye Arsel ve Sn. Mehtap Juri** ile görüşülmüş ve yapılan görüşmede, her iki personel de; **Clean World Marketing Co. dahil**

⁴ Sayıştay Başkanlığı'nca belirlenmiş olan denetim dönemi 2008-2011 olmakla birlikte, LTB 3.5.1.04 Gider Kalemi'nden CWM Co.'ya yapılmış olan ödemelerin tümü 2009-2011 Mali Yılları'nda gerçekleşmiş olup, 2008 Mali Yılı'nda ilgili şirkete herhangi bir ödeme yapılmamıştır.

birçok işletmeye ait faturaların ve iş tekliflerinin dönemin LTB Müdürü Sn. Aşkan C. Efe'nin sekreterliği görevini ifa ettikleri dönemde, Sn. Efe'nin talimatı ile kendileri tarafından yazıldığını, bu uygulamadan Sn. C. Bulutoğlularının da haberdar olduğunu ve bu işlerin yürütülmesinde görevli personelin Sn. Hüseyin Çakır olduğunu belirtmişler ve bu beyanlarını yazılı olarak da denetime sunmuşlardır (B.46, B.47).

Sn. Naciye Arsel ve Sn. Mehtap Juri'nin beyanları Sn. Hüseyin Çakır'a da iletilmiş ve Sn. Çakır'a Sn. Arsel ve Sn. Juri'nin beyanları hakkındaki izahı sorulmuştur **(B.99(a) soru3)**. **Sn. Çakır** tarafımıza ilettiği yazılı beyanında **(B.99(b) soru 3'ün yanıtı)** özetle, Ağustos 2010 ayında Belediye Müdürlüğü'nde genellikle müdüriyete gelen inşaat işleri ile ilgili olarak Sn. Aşkan Cemal Efe tarafından kendisine yollanan ihtiyaçlı kişilerin yaptırmak istedikleri inşaat ve tadilat işleri ile görevlendirildiğini ancak işin hangi işletme/kşi tarafından yapılacağını Sn. Aşkan C. Efe'nin talimatı ile belirlendiğini beyan etmiştir. **Sn. Çakır gerek anılan yazılı beyanında gerekse tarafımızla yapılan yüz yüze görüşmelerde, birçok kişi/işletmeye ait boş faturaların kendisine iletildiğini ve Sn. Aşkan C. Efe'nin talimatı ile kendisinin de faturaları yazdığını beyan etmiştir.**

Sn. Naciye Arsel ve Sn. Mehtap Juri ile yapılan görüşmede adı verilen personel; Clean World Marketing Co'ya ait bazı faturalardaki el yazısının Sn. Efe'ye ait olduğunu da iddia etmiştir. Sn. Aşkan C. Efe'de ile yapılan yüz yüze görüşmede Sn. Efe; dönemin LTB Başkanı Sn. Bulutoğlularının talimatı ile konu faturaları yazdığını beyan etmiştir.

Ayrıca Sn. Naciye Arsel tarafımıza bilahare ilettiği 27.11.2014 tarihli yazılı beyanında **(B.46(a))**. "... Sn. Aşkan C. Efe'nin talimatı ile tarafımca Belediyede yazılmıştı. Bu iş teklifleri veya işin işletme/ kişilerce yapıldığına ilişkin yazıları da Sn. Efe kendi taslak olarak elde yazarak ve bilgisayarda yazmam için bana veya diğer sekreter arkadaşım Mehtap Juri'ye ilettiği için konu yazılar tarafımızca bilgisayar ortamında yazılmıştır..." şeklindeki açıklamasını tarafımıza iletmıştır. Sn. Aşkan C. Efe ile yapılmış olan yüz yüze görüşmede Sn. Efe, Sn. Naciye Arsel'in beyanının doğru olduğunu belirtmiştir.

Yukarıda yer alan beyanlar belirtilerek, Sn. Cemal Bulutoğlularının konuya ilişkin izahı ve gerekçesi sorulmuş olup, **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğlularını değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Belirtilen hususlar 4.07.2013 tarihinde Başkanlığımız Bilgisayar Programcısı tarafından LTB Müdür Muavini ve LTB Bilgi-İşlem Sorumluları nezaretinde Sn. Mehtap Juri ve Sn. Hüseyin Çakır'a ait bilgisayar kayıtları yedeklenmiştir.

05.07.2013 tarihinde ise, Sn. Arsel'in kullanımında olan hard-diskin, Mali Suçlarla Mücadele Amirliği'nde görevli Polis Memurları nezaretinde, Sayıştay Başkanlığı'na ait bilgisayar üzerinde içeriğinin görüntülenmesi gerçekleştirilmiş (B.48) ve esas kayıtlar korunarak, kopyası alınarak yedeklenmiş olan bilgisayar kayıtları tarafımızca incelenmiştir. Belirtilen bilgisayar verileri üzerinde yapılan incelemede Clean World Marketing Co. ve/veya ilgili Şirket Direktörü adına;

- LTB Başkanlığı'na hitaben yazılmış iş teklifleri,
- İşin yapıldığına dair yazılar,

- LTB'den oto yıkama yeri çalıştırmak için izin alma başvuru yazısı,
- LTB'den Temizlik İş Yeri İzni alma başvurusu,
- Lefkoşa Kaymakamlığı'na muhatap iş yeri izni talep yazısı,

vb. yazıların **(B.49-B.54)** mevcut olduğu saptanmıştır.

Ayrıca, tarafımızca hazırlanan ve denetim bulgularını içeren **B.54(a), (b) ve (c)**'de "Açıklama" başlıklı kısımlarda da belirtildiği üzere;

- Clean World Marketing Co. adına düzenlenmiş birçok iş teklifinin "tekliftir yazılı açıklamasının tipekslenerek" yapıldığı belirtilen işlerin karşılığı olarak LTB Başkanlığı'na sunulduğu,
- 2009 Mali Yılı'nda adı verilen işletmeye yapılmış olan ödemelerin tümünün Servis Şefi sıfatıyla Sn. Aşkan C. Efe tarafından onaylanmış olduğu,
- 2010 Mali Yılı'nda temizlik işleri dışındaki ödemelerin çoğunda Servis Şefi imzasının bulunmadığı, Servis Şefi imzası olmadan onaylanmış ödemelerde, dönemin LTB Müdürü Sn. Aşkan C. Efe'nin imzasının yer aldığı ve Sn. Aşkan C. Efe'nin LTB Müdürü olmasına rağmen, ilgili Ödeme Fişleri'ni zaman zaman hem Servis Şefi hem de LTB Müdürü sıfatıyla imzaladığı,

tespit edilmiştir.

2011 Mali Yılı'ndaki ödemelerin bir kısmında ise, dönemin LTB Müdür Muavini Sn. Hasan Güralp imzası olmasına rağmen, Sn. Güralp; konu ödemelere esas teşkil eden işler hakkında bilgisi olmadığını harcamaların Sn. Aşkan C. Efe tarafından verilen onaylarla düzenlendiğini, yazılı beyanı ile tarafımıza iletmiştir **(B.56)**.

Belirtilenlere ilaveten 52/2010 Kasa Numaralı ve 07.05.2010 tarihli Ödeme Fişi ilişiginde bulunan 865,866 ve 868 numaralı faturalar ilişiginde yer alan, dönemin Belediye Başkanlığına muhatap Clean World Marketing Co. adına düzenlenmiş yazılarda İşletme Direktörü adına yer alan imzaların **(B.63)** ise; Clean World Marketing Co. adına düzenlenmiş diğer yazılarda ve ilgili çeklerin cirosunda yer alan imzalardan farklı olabileceği şüphesi bulunmaktadır.

Sonuç itibariyle;

- **İlgili işletmeye ait iş tekliflerinin ve işi yapıldı yazılarının LTB bilgisayarlarında düzenlenmesinin,**
- **Bazı yazılarda yer alan "teklif ibarelerinin tipekslenerek, iş yapıldı" şekline dönüştürülmesinin,**
- **Faturaların bazı LTB personeli veya yöneticisi tarafından yazılmasının,**
- **İşletme Direktörü adına düzenlenmiş ve tarafımızca şüpheli olarak görülen ve B.63'de belirtilen harcamalara ilişik yazılardaki imzaların gerçekten İşletme Direktörüne ait olup olmadığı yönündeki şüphenin,**

KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği düşünülmektedir.

B. LTB Maliyet Keşif Raporları ve/veya Hak Ediş Raporlarının Düzenlenmemesi

2009-2011 Mali Yılları içerisinde Lefkoşa Türk Belediyesi 03.5.1.04. Bütçe Kalemi kullanılarak Clean World Marketing Co.'ya ödenmiş olan toplam 964,825.00 TL karşılığı birçok iş için LTB yetkililerince işlerin yapıldığına dair kontrol raporlarının çok ender olarak düzenlendiği, Belediye adına gerçekleştirildiği belirtilen işlerin Belediyeye maliyetinin önceden ne olduğunun bilinmediği, dolayısıyla iş yapan işletmenin sunduğu fatura bedelinin kabul edilerek ödendiği, yapıldığı belirtilen işlerin, sadece ilgili işletmeye ait faturalar ve işletme adına düzenlenmiş Belediye Başkanlığına muhatap çoğu işletme direktörü imzası veya işletme mührü taşımayan işin yapıldığını belirten yazılar ile belgelenmesinin çalışıldığı tespit edilmiştir.

Maliyet Keşif ve Kontrol Raporları olmayan ödemeleri itaya bağlamış olan yetkililerden konu ödemeler mukabili işlerin gerçekleştiğinden ve olması gereken bedelle LTB'ye faturalandırıldığından nasıl emin oldukları sorularak, işin gerçekleştiğini teyit edici bilgi/belge talep edilmiştir. Bu kapsamda bilgisine başvurulmuş olan Sn. Cemal Bulutoğluları (**B.26, B.27 ve B.2**) değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamış, Sn. Aşkan C. Efe (**B.31(b)**), Sn. Özel Kadioğlu **B.2(b)** ve Sn. Celal Cin (**B.2(b)**) ise konuya ilişkin sorularımızı denetime ilettikleri yazılı beyanlar içinde cevaplamamışlardır.

C. Harcamalara İlişkin Tespitler

C.1. Belirsiz Adres Verilerek İş Yapılması

LTB tarafından 2009-2011 Mali Yılında Clean World Marketing Co.'ya yapılmış toplam 964,825.00 TL tutarındaki ödemenin 117,470.00 TL'sinin LTB yetkililerince; kimin için, nerede, hangi nedenle gerçekleştirildiğinin bilinmediği tespit edilmiş olup, işin yapıldığı belgelenememiştir. Belirtilen harcamaların yıllara göre dağılımı aşağıda yer alan Tablo-26'da belirtilmiş olup, harcama detayları ve tespitlerimizin yer aldığı eklere/belgelere ilişkin referanslar da yine Tablo-26'da belirtilmiştir.

Tablo-26:

Mali Yılı	LTB Yetkililerince İşin Kime Yapıldığı Belgelenemeyen Harcama Toplamı (TL)	Ek./Belge No.
2009	36,435.00	9 (B.44(a))
2010	44,630.00	10 (B.44(b))
2011	36,405.00	11 (B.44(c))
Toplam:	117,470.00	

LTB yetkilileri, Clean World Marketing Co. tarafından gerçekleştirilmiş olan toplam 117,470.00 TL karşılığı işin kimin için yapıldığını dahi belirleyememiş olup, işe ilişkin LTB Maliyet ve/veya Kontrol Raporları mevcut değildir.

Konu ödemelere esas teşkil eden işlerin yapılmasına ilişkin adres, tarih ve/veya kişi ismi gerek LTB Ödeme Fişleri'nde gerekse ilgili faturalarda belirtilmemiş olup, yapıldığı belirtilen iş, kişi/adres;

- Göçmenköy'de yanan evlere yapılan tamirat,
- Kuruçeşme'de tamir edilen ikinci kat ev,
- Hamitköy'de oturan Nuran Hn.,
- Yardıma muhtaç insanların evine yapılan duvarın alçı, spirit işleri,

şeklinde hazırlanmış açıklamalarla kayıt altına alınmış ve bu şekilde düzenlenmiş harcamalar onaylanarak ödeme gerçekleştirilmiştir.

2009 ve 2010 Mali Yılları'nda gerçekleştirilmiş ancak kimin için yapıldığı belirlenememiş olan harcamaların tümü, Servis Şefi sıfatıyla Sn. Aşkan C. Efe tarafından onaylanmış, bir takım harcamalar ise Servis Şefi imzası olmadan işleme konulmuştur. 2010 Mali Yılı'na ait Servis Şefi imzası bulunmayan harcamaların ise LTB Müdürü sıfatıyla yine Sn. Efe tarafından itaya bağlandığı saptanmış olup, 2011 Mali Yılı'na ilişkin işin kimin için yapıldığı bilinmeyen ödemelerde de Servis Şefi imzasının yine Sn. Aşkan C. Efe'ye ait olduğu ve ödemelerin ise dönemin LTB Müdür Muavini Sn. Hasan Güralp tarafından onaylanarak itaya bağlandığı anlaşılmıştır.

Konu harcamalara ilişkin, Sn. Cemal Bulutoğluları ve Sn. Aşkan C. Efe'den bilgi ve belge talep edilmiş ancak Sn. Bulutoğluları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı cevaplamamıştır. Sn. Aşkan C. Efe ise Sayıştay'a ilettiği cevabında, 2009 - 2011 Mali Yıllarında kendi imzası ile itaya bağlanmış birçok harcama için **"...hiçbir bilgim olmadan verilen talimatlardır..Başkan bu konuda her zaman olduğu gibi yetkisini kullanarak, Müdür, M. Muavinlerini ve şube amirlerini atlayarak verdiği icraatlardır."** şeklinde yanıtlamış, ancak denetim için gereken bilgi ve belgeleri tarafımıza iletmemiştir.

2011 Mali Yılı'nda LTB Müdürü görevini üstlenmiş olan Sn. Hasan Güralp ise belirtilen harcamaları itaya bağlama gerekçesini **"Konu harcamalar Aşkan C. Efe döneminde Aşkan Beyin talimatı ve kontrolü altında gerçekleştirilmiştir. 2010 mali yılına ait olan Faturaların ödenmesinin 2011 mali yılına kaldığı ve işletmelerin alacakları geciktiği için..."** şeklindeki izahı ile belirtmiştir (B.56).

Dolayısıyla yapıldığı beyan edilen işlerin kimin için, ne zaman yapıldığı belirlenememekle birlikte, konu harcamalardan "yanan evler olarak" belirtilen ödeme karşılığı bir takım işlerin gerçekleştirildiği gerek LTB Mali İşler Birimi gerekse diğer yetkililerle yapılan görüşmelerde belirtilmiş ancak iş/veya adres detaylarına ulaşamamıştır.

Konu harcamalar 03.5.1.04 gider kaleminin amacı dışında olmakla birlikte, işlerin gerçekleştiği teyit edilememiş dolayısıyla zan altında değerlendirilmiş olup, gerek bu durumun gerekse ödemelere ilişkin diğer tespitlerimizin KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

C.2. LTB Kayıtlarında Bulunmayan Adres/Müstehlikler İçin Yapıldığı Belirtilen Harcamalar

Clean World Marketing Co.'ya yapılmış 964,825.00 TL tutarındaki ödemelerin, 46,931.00 TL'sine ilişkin ödemelerde, iş yapıldığı belirtilen adres ve/veya kişiler yer almasına rağmen, LTB yetkilileri ödemeye ilişkin belgelerde belirtilen adres/kişilerin Belediye kayıtlarında mevcut olmadığını belirtmişlerdir.

Bu bağlamda;

- 2009 Mali Yılı'nda ödenmiş 11,445.00 TL (Ek-9),
- 2010 Mali Yılı'nda ödenmiş 35,486.00 TL (Ek-10)

toplamda 46,931.00 TL tutarındaki harcamaya ilişkin belgelerde yer alan adreslerin ve/veya adreslerde ikamet eden kişilerin LTB kayıtlarında mevcut olmadığı LTB yetkililerince belirtilmiş olup **B.44(a) ve B.44(b)**'de detayları verilen harcamalara ilişkin tespitlerden de görüleceği üzere, ödeme fişleri ve ilgili Faturalarda yer alan ve konut olarak belirtilen bazı adreslerin apartman olduğunu, ev numarası verilen adreslerin bir kısmının ise ilgili sokakta mevcut olmadığı bilgisini denetime iletmışlerdir.

Bu kapsamdaki harcamaların içeriği incelendiğinde, yapılan ödemelerin bir kısmının; çatı, ek mutfak, banyo yapımı, parke döşenmesi, bir kısmının ise, yapıldığı belirtilen işin detayları dahi belirtilmeden sadece "tamir bedeli" olarak düzenlenmiş faturalar karşılığı olduğu tespit edilmiştir.

Konu işlerin yapıldığının belgelenebilmesi için, ödeme fişlerini itaya bağlamış olan dönemin LTB Başkanı Sn. Cemal Bulutoğluları'ndan Başkan Vekili Sn. Celal Cin'den ve Servis Şefi Sn. Aşkan C. Efe'den bilgi/belge talep edilmiş ve işlerin LTB Bütçesinden karşılanmasına ilişkin, ödemelerde adı geçen kişiler tarafından Belediyeye yapılmış taleplerin olup olmadığı ve ödemelerin yasal dayanağı sorulmuş, iş maliyetlerinin belirtilmesi istenmiştir.

Sn. Cemal Bulutoğluları, 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamazken, Sn. Celal Cin ve Sn. Aşkan Cemal Efe tarafından denetime sunulan Sn. Efe'nin cevabında;

- Belirtilen tamiratların genellikle dönemin Belediye Başkanı'nın bölgeyi ziyareti sırasında verdiği sözler çerçevesinde yapılan işler olduğu,
- Bölge Muhtarlarının bölge halkının taleplerini Başkanlığa ilemesi sonucu gerçekleştirildiği ve bu konuda yazılı talepler olduğu,

belirtilmiştir. Ancak, Belediyeye yapılmış taleplere ilişkin herhangi bir evrak denetime sunulmamış olup toplam 46,931.00 TL karşılığı iş yapıldığı belirtilen adresler ve isimlerin doğruluğu teyit edilememiştir.

LTB Kayıtlarında mevcut olmayan veya LTB yetkililerince belirlenemeyen adres/müstehlikler için yapıldığı sonucuna varılan ödemelere ilişkin işlerin gerçekleştiğinin teyit edilememesi nedeniyle konunun KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

C.3. Özel İşyeri, Apartman, Muhtarlık ve Devlet Kurumlarına Ait Bina Tadilatları

Lefkoşa Türk Belediyesi kaynakları kullanılarak, Clean World Marketing Co.'ya 2009 Mali Yılı'nda 12,100.00 TL (**Ek 9**, B.57, B.57 A) 2010 Mali Yılı'nda 22,000.00 TL (**Ek-10**) ve 2011 Mali Yılında 31,620.00 TL (**Ek-11**) olmak üzere **toplam 65,720.00 TL** (B.44(a), (b) (c)) mukabili yapılmış ödemenin; yine konu ödeneğin amacına aykırı olarak LTB ile herhangi bir ilgisi olmayan özel işyeri ve apartmanların boyanması, temizlenmesi, çatı izolasyonunun yapılması, Kafesli Muhtarlığı'na ait binanın yıkılıp yeniden inşası, devlet kurumuna ait bina tadilat vb. işler için gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan yapıldığı beyan edilen işleri teyit edici bilgi ve belge talep edilerek, ödemenin LTB Bütçesinden karşılanmasının yasal dayanağı sorulmuş olup (**B.26, B.27**), Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı cevaplamamıştır.

Sn. Ali Önöz'e de dönemin LTB Müdürü olarak "mevzuata uygunluğunu" onayladığı 135/2009 Kasa Numaralı ödemeye ilişkin izahı ve yasal dayanağı sorulmuş olup (**B.32**), Sn. Önöz tarafımıza ilettiği yazılı beyanında onay gerekçesini (**B.36**) "...Evi hasar gören vatandaşa yardım için gerekli tamirat işleri Aşkan Efenin nezareti ve denetimi altında yapılmış. Ödeme fişi düzenlenerek ödemesi yapılmıştır..." şeklinde belirtmiş ancak işin gerçekleştiğini teyit edici belge denetime sunmamış, yasal dayanak belirtmemiştir.

34/2011 Kasa Numaralı Ödeme Fişi ekinde yer alan **Ek-11 (B.44(c))** ödemeleri Servis Şefi olarak itaya bağlamış olan Sn. Hüseyin Çakır ise, tarafımıza ilettiği 06.05.2013 tarihli yazılı beyanında (**B.154**) "...İşler bilgime Aşkan Efe tarafından getirildi...Orada yapılan işlerin hangi kalemler olduğu bana müteahhit tarafından aktarılmıştı...söz konusu firmaya kim tarafından orda hangi iş kalemlerinin yapılacağı söylenildiği bilgisine sahip değilim. Yapılan işler...ana giriş kapısı alanındaki parke işleri idi müteahhitten aldığım bilgiler doğrultusunda..." şeklindeki açıklamasını belirtmiş olup, Sn. Çakır'ın izahı işin faturalanan bedel karşılığı yapıp yapılmadığına ilişkin tereddüt oluşmasına sebebiyet vermektedir.

Sn. Hasan Güralp ise 34/2011 ve 188/2011 Kasa Numaralı Ödeme Fişleri ekinde yer alan ödemeleri (**Ek-11 B.44(c))** onaylama gerekçesini ise, tarafımıza ilettiği yazılı beyanında (**B.56**) "...Bu yaptırılan işler hakkında hiçbir bilgim yoktur ve bu işler benden önceki Müdür tarafından yaptırıldı. Ödemenin yapılacağı ...gün Müdürlük görevini ben yürütmekte idim ve benden önceki Müdürün hazırlayıp Servis Şefi olarak imzaladığı ödeme emirlerini sadece prosedürün tamamlanması için imzaladım..." şeklinde açıklamıştır.

Sn. Özel Kadioğlu ise 84/2010 Kasa Numaralı Ödeme Fişini onaylama gerekçesini talep eden sorumuzu ise (**B.2(a)**), tarafımıza ilettiği yazılı beyanı içinde cevaplamamıştır (**B.2(b)**).

Yukarıya derç edilmiş beyanlarla; işin verilmesi/yaptırılmasında sorumlu olduğu beyan edilen Sn. Aşkan C. Efe ise konu ödemeleri onaylama gerekçesini, **B.31** olarak tarafımıza ilettiği yazılı beyanında özetle; işlerin Belediyeye hizmet vermiş olan teknik elemanlar tarafından yaptırıldığını ve bu işlerin, LTB teknik elemanları tarafından kontrol

edilmiş olması gerektiğini beyan etmiş, bir takım harcamaların nasıl gerçekleştiğini aradan zaman geçtiği için hatırlamadığını, ödemelerin mali yönden incelenmesinin Mali İşler Şubesinin sorumluluğunda olduğunu, sadece kendi imzası ile ödemenin itaya bağlanmasının sadece kendi imzası ile olamayacağını beyan etmiş ancak işin gerçekleştiğini tevsik edecek bilgi/belge denetime sunmamıştır.

Belirtilenlere ilaveten, değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın "Genel Hizmet Ücretleri" yan başlıklı 106. maddesi aynen "Yasal olarak zorunlu olanlar dışında, beldede oturanlara yapılan her türlü hizmetlerin karşılığı, Belediyelerce ilgililerden ücret olarak alınır. Alınacak bu tür ücretler maliyet bedellerinden düşük olamaz" biçiminde olup, LTB yetkililerinden alınan bilgilerden; kişi/kurumlar için yapıldığı belirtilen hizmet mukabili ücret karşılığının talep edilmediği anlaşılmıştır.

Bu bağlamda; değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın "Genel Hizmet Ücretleri" yan başlıklı **106. maddesi hilafına, verilen hizmet karşılığının tahsil edilmediği** tespit edilmiştir. Dolayısıyla LTB'nin gelir kaybına sebebiyet vermiş olan yetkililerin onayladıkları harcamalardan sorumlu tutulmaları gerektiği sonucuna varılmıştır. Şöyle ki;

- **2009 Mali Yılı içinde harcanmış olan toplam 12,100.00 TL** dikkate alındığında;
  - 135/2009 Kasa Numaralı Ödeme Fişi'ni **(B.57(a))** itaya bağlamış olan Sn. Cemal Bulutoğluları ve Sn. Ali Önöz'ün **3,000.00 TL**'den müştereken ve müteselsilen,
  - 25/2009 ve 101/2009 Kasa Numaralı Ödeme Fişleri **(B.57)** ekinde yer alan ilgili faturaların ödenmesini itaya bağlamış olan toplam **9,100.00 TL**'den (1,100.00 TL+8,000.00 TL) Sn. Cemal Bulutoğluları'nın şahsen,
- **2010 Mali Yılı içinde harcanmış olan toplam 22,000.00 TL** dikkate alındığında;
  - 82/2010 Kasa Numaralı Ödeme Fişi **(B.58)** ekinde yer alan toplam **8,700.00 TL** (4,640.00 TL + 4,060.00 TL) tutarındaki ödemeye dönemin Belediye Başkanlığı adına onay vermiş olan Sn. Cemal Bulutoğluları ve Belediye Müdürlüğü adına onay vermiş olan Sn. Aşkan C. Efe'nin belirtilen tutardan müştereken ve müteselsilen,
  - 88/2010 (B.60) ve 145/2010 **(B.59)** Kasa Numaralı Ödeme Fişleri ekinde yer alan toplam **7,500.00 TL** (5,500.00 TL+ 2,000.00 TL) mukabili faturaların ödenmesini Belediye Başkanlığı adına onaylamış olan Sn. Cemal Bulutoğluları'nın şahsen,
  - 84/2010 Kasa Numaralı Ödeme Fişi ekindeki ilgili faturaların ödenmesini itaya bağlamış olan Sn. Özel Kadioğlu ve Sn. Aşkan C. Efe'nin **5,800.00 TL**'den müştereken ve müteselsilen,
- **2011 Mali Yılı içinde harcanmış olan toplam 31,620.00 TL** dikkate alındığında;
  - 188/2011 Kasa Numaralı Ödeme Fişleri **(B.62)** ekindeki toplam **5,700.00 TL** harcamanın gerçekleşmesine yetki vermiş olan Sn. Cemal Bulutoğluları ve Sn. Hasan Güralp'in belirtilen miktardan müştereken ve müteselsilen,
  - 34/2011 Kasa Numaralı Ödeme Fişi ekindeki **(B.49)**; faturaları onaylayarak toplam **25,920.00 TL** ödemeye Belediye Başkanlığı adına yetki vermiş olan

Sn. Cemal Bulutoğluları ile Belediye Müdürlüğü adına yetki vermiş olan Sn. Aşkan C. Efe'nin belirtilen tutardan müştereken ve müteselsilen,

sorumlu tutulmaları gerektiği sonucuna varılmıştır. Ancak, ödemelere karşılık işlerin gerçekleştiğine ilişkin teyit edici belgelerin denetime sunulmaması nedeniyle;

- İşlerin gerçekleştiğine ilişkin tereddütler oluşmuş olup, bu konudaki tespitlerimiz ve beyanların KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi,
- Anılan Daire vasıtasıyla yapılacak araştırmada konu işlerin gerçekleşmediğinin tespit edilmesi halinde, Ödeme Fişlerinde Servis Şefi imzası ile işin yapıldığını teyit etmiş olan yetkililerin onayladıkları tutarlardan, yukarıda isimleri verilerek mali sorumlu olarak görülen diğer yetkililerle birlikte, müştereken ve sorumlu tutulamaları gerektiği,

sonucuna varılmıştır.

C.4. LTB Personelinin Ev Tamiri İçin Yapılmış Olan Harcama

LTB tarafından, Clean World Marketing Co.'ya 52/2010 Kasa Numaralı Ödeme Fişi ile **7,800.00 TL** (KDV dahil) karşılığı ödeme yapıldığı ve ödemenin **(B.63)**, LTB personeli Sn. Mustafa Karagözlü'ye ait ev tadilatı için gerçekleştirildiği tespit edilmiştir. Ödemenin Sn. Cemal Bulutoğluları, Sn. Serkan Önet ve Sn. Erol Beyit tarafından onaylanmış olduğu ve ödeme fişindeki Mali İşler Sorumlusu imzasına ilaveten aynı birim için bir imzanın daha olduğu tespit edilmiştir. Konu işin gerçekleştiğine ilişkin, LTB yetkililerince düzenlenmiş belge mevcut olmayıp, ödeme fişi ilişiginde ilgili işletme adına düzenlenerek imzalanmış, toplam iş bedelini belirten yazı mevcuttur.

Bu nedenle, ödemeyi Servis Şefi olarak onaylamış olan LTB Temizlik Şube Amiri Sn. Serkan Önet'ten, ödeme karşılığı işe ilişkin bilgi ve yasal dayanak talep edilmiş olup, Sn. Önet özetle "Bahse konu iş bana verilen talimat doğrultusunda yapılmamıştır. İş ilgili şirkete veren, yapılacak iş ile ilgili teklif alan, işin yapıldığı süre boyunca işi takip eden, ödenecek miktarı belirleyen ve ödeme fişini hazırlayan ben veya herhangi bir Temizlik Şubesi personeli değildir. Bu iş Müdür Aşkan Bey'in sorumluluğunda yaptırılan bir iştir. Benim olaya müdahil olma durumum iş tamamlandıktan sonra, ödeme yapılabilmesi aşamasındadır..." şeklindeki açıklamasını denetime iletirken **(B.64)**, işin yapıldığına ilişkin belgeleyici evrakı denetime sunmamıştır.

Ödemede Belediye Müdürlüğü adına imza bulunmayıp, Mali İşler Sorumlusu imzası bulunan Sn. Erol Beyit'in imzasına ilaveten yer alan imzanın Sn. Aşkan C. Efe'ye ait olabileceği değerlendirilmiştir. Sn. Cemal Bulutoğluları'ndan konu ödeme karşılığı işin gerçekleştiğini teyit edici bilgi belge ve yasal dayanak talep edilmesine rağmen **(B.26)** Sn. Bulutoğluları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Yukarıya derç edilmiş beyan ve bulgulardan da anlaşılacağı üzere, bilgisine başvurulmuş yetkililer, ödeme karşılığı işin gerçekleştiğine dair belge denetime sunmamış, ödemenin yasal dayanağını ise belirtilmemişlerdir. Bu bağlamda, konu ödeme değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın 106. maddesi kapsamında

değerlendirilmiş olup, konu hizmetin karşılığı ücretin ilgili personelden talep edilerek LTB veznesine yatırımının sağlanmadığı tespit edilmiştir. Bu nedenle, ödeme karşılığının adı geçen Belediye Personelinden talep edilerek LTB veznesine iade edilmesi, aksi takdirde;

- Konu ödemeyi onaylamış olan **Sn. Cemal Bulutoğulları'nın 7,800.00 TL'den şahsen** sorumlu tutulması ve Mali İşler Sorumlusu yerine atılmış ancak dönemin LTB Müdürü Sn. Aşkan C. Efe'ye ait olabileceği değerlendirilen imzanın KKTC Hukuk Dairesi vasıtasıyla yapılacak inceleme neticesinde, Sn. Efe'ye ait olduğunun tespit edilmesi durumunda ise Sn. Efe'nin de belirtilen tutardan müştereken ve müteselsilen sorumlu olduğu,
- İşin yapıldığının belgelenemediğinin, dolayısıyla işin yapıldığına ilişkin tereddüt olduğunun KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi, konu Daire vasıtasıyla yapılacak araştırma neticesinde işin yapılmadığı sonucuna varılması durumunda, ödemeyi Servis Şefi olarak onaylamış olan Sn. Serkan Önet'in de belirtilen tutardan müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulması gerektiği,

sonucuna varılmıştır.

C.5. Muhtaç/Yoksul Kişiler İçin Yapıldığı Belirtilen Ödemeler

LTB tarafından Clean World Marketing Co.'ya 2009-2011 Mali Yılları'nda yapılmış **toplam 182,435.00 TL** tutarındaki ödemenin gerekçesi, bir takım ödeme fişlerinde ve/veya ödemeyi onaylayanlarca denetime sunulan izahlarda "**muhtaç/yoksul kişiler için yapılan ev tadilatları**" şeklinde belirtilmiş olmasına rağmen, ödemelere ilişkin birçok belgede işin kime yapıldığının açıkça belirtilmediği gibi Belediye yetkililerince düzenlenmiş, işin yapıldığını teyit edici belgelerin ve söz konusu kişilerin LTB'den yardım talep ettiklerine ilişkin dilekçelerin de mevcut olmadığı tespit edilmiştir.

LTB yetkililerince denetime sunulan bilgilerden; ödeme fişlerinde yer alan bazı ev adresleri ve ilgili adreslerde ikamet ettiği belirtilen kişilerin Belediye kayıtlarında yer alan konut sahibi/ kiracı kişiler olmadığı, verilen isimlerin ilgili konutta ikamet eden aile fertlerinden birinin adı olabildiği gibi, hayatta olmayan eşlerinin adının da olabildiği, bazı kişilerin ise belirtilen konutlarda ikamet etmediği anlaşılmış olup, belirtilen şekilde düzenlenmiş ödeme fişleri nedeniyle muhtaç/yoksul olarak dikkate alınması gereken kişinin belirlenmesine dair süreç zorlaşmıştır.

Bilindiği üzere, 51/1995 sayılı Yasanın, **Belediyelerin Sağlık ve Sosyal Yardımla İlgili Görevleri** yan başlıklı 16(11) maddesi, Belediyelere "**Belde halkının sosyal yardıma muhtaç çocuklarına, sakatlara, yoksullara ve güçsüz ailelere sosyal yardım hizmeti sağlamak**" görevini verirken aynı maddenin (16). fıkrası da "**Muhtaç duruma düşenlere gerekli her türlü yardımı yapmak; iş bulmak, kazaya ve afete uğrayanları koruyup gözetmek, gerektiğinde huzurevleri ve düşkünler yurtları ile rehabilitasyon merkezleri kurmak...**" hükümleri ile düzenlenmiş olup, muhtaç ve yoksul tanımı yapılmamıştır.

Bu nedenle, LTB Bütçesi'nden bu kapsamda yapılmış olan harcamaların incelenmesinde; KKTC Kamu Kurumlarınca kullanılan 72/1989 sayılı Sosyal Yardımlar Yasası'nda belirlenen Muhtaç/Yoksul tanımının da göz önünde tutulmasının yararlı olabileceği değerlendirilmiş olup, konu Yasa kapsamında muhtaç, yoksul kişilerin

belirlenmesinin ve bu kapsamda yapılan yardımların gelişi güzel olmadığı, belirlenmiş kıstaslara bağlandığı açıkça görülmüştür.

Denetime sunulmuş olan bilgi ve belgelerden ise Lefkoşa Türk Belediyesi yetkililerinin Belediye kaynaklarını kullanırken, kişilerin gerçekten yardıma ihtiyaçları olup olmadıklarını öğrenmek için gerekli araştırmaları yapmadıkları, kişilerin tam isimlerini veya adreslerini bile bilmekten uzak oldukları tespit edilmiş olup, kıstasları belirlenmemiş, çerçevesi çizilmemiş şekilde yapılan yardımların LTB kaynaklarının gereksiz ve/veya haksız harcamalar için kullanılmasına yol açabileceği sonucuna varılmıştır.

Belirtilenler nedeniyle, konu ödemeleri itaya bağlamış olan Sn. C. Bulutoğlularından ödemelerin yasal dayanağını, kişilerin muhtaç/yoksul olduğunu ve işin yapıldığını teyit edici bilgi ve belge talep edilmiş olup **(B.26, B.27)** Sn. Cemal Bulutoğlularını değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı cevaplamamıştır. Sn. Aşkan C. Efe **(B.31, B.31(a))** ise onayladığı harcamalara ilişkin sorularımızı cevaplamış olmasına rağmen verdiği cevaplarla, işin yapıldığını ve yasal dayanağını teyit edememiş ancak Sn. Efe tarafından verilmiş olan bir takım izahlar bazı harcamalara ilişkin adreslerin belirlenmesine yardımcı olmuştur.

C.5.1. Sosyal Hizmetler Dairesi Müdürlüğü Tarafından Yapılan Araştırma

Raporun bu bölümünde ele alınan ödemeler için önceden de belirtildiği üzere, ödeme fişleri ve ilgili faturalarda yer alan kayıtlar, iş yapıldığı belirtilen adreslerdeki kişilerin yardıma ihtiyacı olan kişiler olup olmadığını belirleyecek herhangi bir bilgi/belge içermemekte olup, kişilerin yardıma muhtaç olup olmadığını tespiti için Sosyal Hizmetler Dairesi Müdürlüğü'nden tarafımızca isimleri belirlenen kişilerin sosyal yardım alıp almadıklarına ilişkin bilgi talep edilmiştir. Talebimiz uyarınca ilgili Daire Müdürlüğü görevlendirdiği memurları aracılığıyla, kişileri evlerinde ziyaret edip konuya ilişkin Araştırma Raporları düzenleyerek denetime iletmıştır.

Sosyal Hizmetler Dairesi Müdürlüğü'nce denetime sunulan bilgiler LTB kayıtlarında yer alan bilgiler ile birlikte değerlendirilmiş ve bulgular **(B.44(a),(b)ve (c))**'de belirtilmiştir.

Bu bağlamda, gerek Sosyal Hizmetler Dairesi aracılığıyla gerekse LTB yetkililerince denetime sunulan bilgi/belgelerden; yardıma muhtaç kişiler oldukları gerekçesiyle ev tamiratları gerçekleştirilmiş olan veya gerçekleştirildiği beyan edilen toplam 182,435.00 TL karşılığı işin, aşağıdaki Tablo-27'de özeti verildiği üzere:

- A) 118,189.00 TL tutarındaki kısmının Sosyal Hizmetler Dairesi Müdürlüğü veya Çalışma Dairesi Müdürlüğü'nden yardım almakta olan vatandaşlar için,
  - B) 9,750.00 TL'nin ise Sosyal Hizmetler Dairesi Müdürlüğü yetkilileri tarafından verilen bilgiler dikkate alındığında, ilgili Kurumlardan yardım almamasına rağmen, yardıma muhtaç olduğu belirtilen vatandaşlar için ,
  - C) 11,990.00 TL tutarındaki kısmının, Sosyal Hizmetler Dairesi veya Çalışma Dairesi Müdürlüğü'nden herhangi bir yardım almayan kişiler için,
  - D) 42,506.000 TL'sinin Kamu/Kurum Kuruluşlarından maaş almakta olan kişiler için,
- gerçekleştirildiği sonuçlarına varılmıştır.

Tablo-27: LTB Yetkililerince Muhtaç Oldukları Belirtilen Kişiler İçin Yapıldığı Belirtilen Harcamaların Dağılımı

S/No	Açıklama	2009 Mali Yılı	2010 Mali Yılı	2011 Mali Yılı	Toplam (TL)
1	Muhtaç Olduğu Belgelenebilen Kişiler İçin Yapılmış Harcama (TL)	6,400.00	111,789.00	-	118,189.00
2	Yardım Almayan Ancak Muhtaç Olduğu Belirtilen Kişiler İçin Yapılan Harcama (TL)	0,00	9,750.00	-	9,750.00
3	Muhtaç Olduklarına İlişkin Belge Sunulamayan Kişiler İçin Yapılmış Harcama (TL)	11,990.00	-	-	11,990.00
4	Muhtaç Olduklarına İlişkin Belge Sunulamayan, Kamu Kurum /Kuruluşlarından Maaş Almakta Olan Kişiler İçin Yapılmış Olan Harcama (TL)	0,00	35,506.00	7,000.00	42,506.00
Genel Toplam:					182,435.00

Kişilerin yardıma ihtiyacı olup olmadığına ilişkin bilgiler tarafımızca derlenerek incelenmiş ve yukarıda belirtilen ayırım yapılmış olmasına rağmen, toplam 182,435.00 TL mukabili işin yapıldığını ve/veya yapılmasına gereksinim olduğunu teyit edici belge denetime sunulmamış sadece Sosyal Hizmetler Dairesi Müdürlüğü tarafından yapılan inceleme neticesinde; Şehit Hüseyin Arabacı Sok. No:19'da 26.01.2009 tarihinde yangın çıktığına ilişkin resmi raporlar, adreste ikamet eden vatandaş tarafından denetime sunulmuştur.

C.5.2. Kamu Kurum/Kuruluşlarından Maaş Almakta Olan Kişiler İçin Yapılmış olan Harcamalar

Raporun 4.2.2.C.5.1 başlıklı bölümünde belirtildiği üzere, CWM Co.'ya ödenmiş olan 182,435.00 TL tutarındaki Ek-9, 10 ve 11'de (B44(a), (b), (c)) detayları verilen ödemelerin **42,506.00 TL** (35,506.00 TL+7,000.00TL)'sinin Kamu Kurum/Kuruluşlarından maaş almakta olan kişiler için olduğu tespit edilmiş olup, bu meblağın sadece **toplam 20,350.00 TL'sinin** (2010 Mali Yılında 13,350.00 TL + 2011 Mali Yılında 7,000.00 TL) ilgili ödeme fişlerinde beyan edildiği üzere, **yanan bir evin tadilatı için gerçekleştiği belgelenmiş olup geriye kalan 22,156.00 TL mukabili işin LTB Bütçesi'nden karşılanma gerekçesi belgelenememiştir.**

Bu kapsamda yapılmış ödemeleri onaylamış olan;

- Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan, yapıldığı beyan edilen işlerin gerçekleştiğini teyit edecek bilgi/belge ve ödemelerin LTB Bütçesi'nden karşılanmasının gerekçesi, eğer var ise yasal dayanağı talep edilmiş olup **(B.26, B.27)** Sn. Cemal Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı cevaplamamıştır.
- Sn. Aşkan C. Efe ve Sn. Hasan Güralp ise konu işlerin teyidinde ilişkin sorularımızı **(B.31,31(b) ve B.56)** yanıtlamalarına rağmen işin gerçekleştiğini teyit edici belge ve yasal dayanak tarafımıza iletmemişlerdir.
- Sn. Özel Kadioğlu ise onayladığı harcamaya ilişkin sorularımızı **(B.2(a))** tarafımıza ilettiği yazılı yanıtı içinde cevaplamamıştır **(B.2(b))**.

Ancak, Sosyal Hizmetler Dairesi tarafından yapılarak tarafımıza iletilen araştırma neticesinde; toplam **22,156.00 TL mukabili ödemenin** devlet kurum kuruluşlarından maaş almakta olduğu tespit edilen kişiler için **(B.69(a))** gerçekleştirildiği ve LTB Bütçesinden karşılanmış olan konu tutarların ise, değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın 106. maddesi hilafına ilgililerden talep edilmediği, dolayısıyla LTB'nin gelir kaybına sebebiyet verildiği tespit edilmiştir. Bu nedenle, 2010 Mali Yılı'nda **(B.70)(B.71)(B.72)(B.72(a)) (Ek-10)**;

- 83/2010 ve 75/2010 Kasa Numaralı Ödeme Fişleri ile toplam **13,688.00 TL'nin** (5,800.00 TL+7,888.00 TL) ödenmesine yetki vermiş olan Sn. Cemal Bulutoğluları ve Sn. Aşkan C. Efe'nin belirtilen miktardan müştereken ve müteselsilen,
- 83/2010 Kasa Numaralı Ödeme Fişi ile **5,568.00 TL** ödenmesine yetki vermiş olan Sn. Özel Kadioğlu⁵ ve Sn. Aşkan C. Efe'nin müştereken ve müteselsilen,
- 84/2010 Kasa Numaralı Ödeme Fişi ile **2,900.00 TL** ödenmesine yetki vermiş olan Sn. Özel Kadioğlu ve Sn. Aşkan C. Efe'nin müştereken ve müteselsilen,

sorumlu tutulmaları gerektiği sonucuna varılmıştır. 2010 Mali Yılı'na ait yukarıya derç edilmiş harcamaların sadece birinde Servis Şefi imzası olması da dikkat çekici bir unsur olup, işlerin gerçekleştiğine ilişkin belge ise sunulmamıştır. Dolayısıyla LTB Bütçesi'nden karşılanmış işlerin gerçekleştiği tereddüt içermekte olup, bu husustaki tereddütlerimizin ve konuya ilişkin yazılı beyanların KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

C.6. Diğer Harcamalar

Clean World Marketing Co. tarafından Lefkoşa Türk Belediyesi adına gerçekleştirildiği belirtilen ve yukarıda belirtilen harcamalar dışında kalan;

- Temizlik işleri, ağaç budanması, sel baskını nedeniyle ev tadilatı vb. açıklamalarla adı verilen işletmeye 2009 Mali Yılı'nda 131,255.00 TL **(B.73)**, 2010 Mali Yılı'nda 277,696.00 TL **(B.74)**, 2011 Mali Yılı'nda ise 13,388.00 TL **(B.62)(B.63)** olmak üzere toplam 422,339.00 TL,
- Hamitköy Spor Kulübünde yapılmış olan tamirat ve tadilatlar için 18,250.00 TL **(B.74)(B.75)**,

tespit edilmiştir. Konu işlerin gerçekleştiğine dair LTB Kontrol ve Maliyet Keşif Raporları denetime sunulmamış olup, yapıldığı belirtilen bazı işler, kimin tarafından çekildiği anlaşılamayan fotoğraflarla belgelenmeye çalışılmıştır.

⁵ 83/2010 Kasa Numaralı Ödeme Fişi ekindeki 5,568.00 TL mukabili fatura karşılığı ödeme sadece Sn. Aşkan C. Efe tarafından imzalanmasına rağmen, ilgili çek itaya bağlanmıştır. Yapılmış olan uygulama, değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın 121. maddesi hilafına gerçekleştirilmiş olup, ödemeye ilişkin 518755 numaralı çek ise Sn. Özel Kadioğlu ve Sn. Aşkan C.Efe tarafından imzalanmıştır (B.72(a)).

Konu işlerin gerçekleştiğini teyit edici bilgi ve belgeler, ödeme fişlerinde LTB Başkanlığı ve/veya Müdürlüğü ve/veya Servis Şefi imzası bulunan kişilerden talep edilmiş olup, bu çerçevede bilgisine başvuru Sn. Cemal Bulutoğulları **(B.26, B.27, B.29(a))**, değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Ödemeye ilişkin faturalarda; işin kimin tarafından Belediyeye teslim edildiği ve karşılığında, Belediye adına işin kim tarafından teslim alındığının belli olmadığı saptanmış olup, özellikle temizlik işlerinin gerçekleştiğini belgeleyecek belgelerin denetime sunulmaması, konu işlerin gerçekleştiğine dair şüpheye sebebiyet verdiğinden, konuya ilişkin tespit ve beyanların KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

C.7. Fatura Düzeni ve Fatura Bölümü

2008-2011 Mali Yılları'nda Clean World Marketing Co. tarafından LTB adına düzenlenmiş faturalar "fatura numarası ve fatura tarihi" dikkate alınarak incelendiğinde, aşağıda örneği verildiği üzere, bazı fatura tarihleri ile fatura numaralarının birçok birbiri ile ilgisiz olduğu, tarihlerinin ve numaralarının ardışık gitmediği, birçok faturanın ise "fatura tarihi" olmadan Belediyeye sunulduğu tespit edilmiştir.

Clean World Marketing Co.'ya Ait Fatura Numarası ve Tarihlerinin Karşılaştırılması Örneği

Fatura Numarası	Fatura Tarihi
00681	15.06.2009
00679	19.06.2009
00794	02.10.2009
00710	07.11.2009
00729	17.12.2009

Ayrıca, Clean World Marketing Co. adına düzenlenmiş gerek aynı tarihli gerekse farklı tarihlerdeki ödeme fişleri ilişkisinde yer alan faturalar incelendiğinde; Ek-9-10-11 (B.44(a),(b),(c))' de detayları ve aşağıdaki Tablo-28'de özeti görüleceği üzere, özellikle 2010 Mali Yılı içerisinde; aynı tarihte aynı yer için gerçekleştiği beyan edilen birçok işin, aynı güne ait faturalar ile fatura bölümü yapılarak hizmet alımına gidildiği tespit edilmiştir.

Tablo-28: Aynı gün için, aynı tarihli faturalarla yaptırılmış olan/yaptırıldığı beyan edilen işler

Fatura Sayısı	Fatura tarihi	Toplam Tutar (KDV dahil TL)	Ödeme Amacı	Belediye Başkanı	Belediye Müdürü	Muhasebe Sorumlusu	Servis Şefi
932	07.07.2010	4.640,00	Çapa binalarına ait apartman girişinin ve 3. katın alçı ve boya işleri.	Cemal Bulutoğulları	Aşkan C. Efe	İmza yok	İmza yok
937	07.07.2010	7.888,00	Çapa binasında...evin tüm odalarının kazınması sıvanması, alçı ve boya işleri...fayansların yenilenmesi.	Cemal Bulutoğulları	Aşkan C. Efe	İmza yok	İmza yok
	Toplam	12.528,00					

Fatura Sayısı	Fatura tarihi	Toplam Tutar (KDV dahil TL)	Ödeme Amacı	Belediye Başkanı (a)	Belediye Müdürü	Muhasebe Sorumlusu	Servis Şefi
931	07.07.2010	5.800,00	Yedilerde bulunan... binalarının iç cephelerinin sıva boya işlerinin yapılması	Özel Kadioğlu	Aşkan C. Efe	İmza yok	İmza yok
942	07.07.2010	7.540,00	Çapa binalarında ikamet eden...evine yapılan alçı, boya, izolasyon ve fayans işleri için .	Özel Kadioğlu	Aşkan C. Efe	İmza yok	İmza yok
	Toplam	13.340,00					
Fatura Sayısı	Fatura tarihi	Toplam Tutar (KDV dâhil TL)	Ödeme Amacı	Belediye Başkanı	Belediye Müdürü	Muhasebe Sorumlusu	Servis Şefi
936	07.07.2010	5.568,00	Çapa binalarında ikamet eden... evin tavanlarının tamiri...	Yok	Aşkan C.Efe	İmza yok	İmza yok
	Toplam	5.568,00					
Fatura Sayısı	Fatura tarihi	Toplam Tutar (KDV dahil TL)	Ödeme Amacı	Belediye Başkanı	Belediye Müdürü	Muhasebe Sorumlusu	Servis Şefi
852	26.04.2010	6.200,00	Boş arsa ve yol kenarındaki otların kesilip çöplerin toplanması ve süpürülmesi...sokak temizlenmesi.	Cemal Bulutoğulları	Aşkan C.Efe	Erol Beyit	Serkan Önet
853	26.04.2010	5.000,00	Boş arsa ve yol kenarı-ndaki otların kesilip çöplerin toplanması ve süpürülmesi..	Cemal Bulutoğulları	Aşkan C. Efe	Erol Beyit	Serkan Önet
856	26.04.2010	3.500,00	Boş arsa ve yol kenarındaki otların temizliği ve süpürülmesi...	Cemal Bulutoğulları	Aşkan C. Efe	Erol Beyit	Serkan Önet
854	26.04.2010	4.200,00	Boş arsa ve yol kenarındaki otların kesilmesi, çöplerin toplanması ve süpürülmesi, ...	Cemal Bulutoğulları	Aşkan C. Efe	Erol Beyit	Serkan Önet
	Toplam	18.900,00					

Tablo-28'deki toplam 50,336.00 TL (31,436.00 TL+ 18,900.00TL) harcamayı dönemin Belediye Başkanlığı adına itaya bağlamış olan Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan **(B.29(a))** ve Sn. Özel Kadioğlu'ndan **(B.2(a))**, aynı yerler için aynı tarihte yapılmış işler mukabili, ihaleye çıkılmadan fatura bölümü dahilinde ödeme yapılmasının gerekçesi talep edilmiş olup, Sn. Cemal Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamış, Sn. Özel Kadioğlu ise tarafımıza ilettiği yazılı beyanında, konuya ilişkin sorularımızı cevaplamamıştır **(B.2(b))**.

Gerek yukarıdaki Tablo-28'de gerekse Raporun 4.2.2 başlığı altında yer alan harcamalar (ihalelere ait ödemeler hariç) fatura tarihi esas alınarak incelendiğinde, dönemin LTB Başkanlığının; aynı tarihte aynı yer için, aynı nitelikteki işlerin yapılmasını ihaleye çıkmadan, değiştirilmiş şekli ile LTB İhale Tüzüğü'nün dönemin Belediye Başkanlığına verilmiş harcama limitine uygun hale getirilmiş faturalarla gerçekleştirdiği tespit edilmiştir.

D. LTB Tarafından Clean World Marketing Co. Adına Düzenlenmiş Çeklerin Bozdurulması/İşlem Görmesi

LTB kaynakları kullanılarak Clean World Marketing Co.'ya 2009-2011 Mali Yıllarında ödenmiş olan toplam **964,825.00 TL** tutarındaki ödemeye mukabil düzenlenmiş olan çek asılları, ilgili Bankalardan temin edilerek incelenmiş ve yapılan incelemede, konu çeklerin önemli kısmının: **Universal Bank Ltd. nezdindeki 10-118-1049, Kıbrıs İktisat Bankası Ltd. nezdindeki; 10-304-5197613, 10-304-4057337**

ve 10-304-1061820 ve KT Kooperatif Merkez Bankası Ltd. nezdindeki 10-118-80941 numaralı hesaplar belirtilerek işlem gördüğü ve 10-304-5197613 numaralı hesabın, çeklerin yoğunlukla işlem gördüğü hesap olduğu tespit edilmiştir. Bu kapsamda çeklerin işlem görmesinde/bozdurulmasında adı geçen diğer kişi/işletmeler B.44(a)(b)ve (c)'de belirtilmiştir.

Bu bağlamda, LTB tarafından CWM Co. adına düzenlenmiş birçok çekin; 03.5.1.04 kaleminden ödeme almış birçok kişi/işletmeye ait çeklerin işlem görmesinde yer aldığı tespit edilen, 10-118-1049, 10-304-5197613, 10-304-4057337 ve 10-304-1061820 sayılı hesapların belirtilerek işlem görmesinin KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

4.2.2.2. LTB Tarafından F. Dorman Tic. Ltd. Adına Yapılmış Ödemeler

LTB 2008-2011 Mali Yılları Kesin Hesapları, 03.5.1.04 Müteahhitlik Hizmetleri (Temizlik Hizmet İhaleleri Dahil) Gider Kaleminden, F. Dorman Tic. Ltd. adına yapılmış ödemeler aşağıdaki Tablo-29'da özetlenmiş olup, Ek. 12, 13, 14 ve 15 (B.81(a), (b), (c), (d)) olarak sunulan listelerde ise harcama detayları belirtilmiştir.

Tablo-29:

Mali Yıl	03.5.1.04 Gider Kalemi Harcama Toplamı (TL)	F. Dorman Tic. Ltd.'e Yapılan Ödeme (TL)	Gider Kalemi Ödeme Yüzdeliği (%)
2008	436,338.00	0	
2009	745,826.65	0	
2010	4,304,235.65	844,817.50	19.63
2011	4,964,071.40	2,200,639.98	44.33
Toplam Ödeme:		3,045,457.48	

F. Dorman Tic. Ltd.'e konu kalemden;

- 2010 Mali Yılında toplam 844,817.50 TL (KDV dahil) ödendiği saptanmış olup, bu miktarın 556,067.50 TL (KDV dahil) mukabili Ödeme Fişi ve ekli evrakı denetime sunulmuştur. 556,067.50 TL (KDV dahil) karşılığı ödemenin temizlik, ilaçlama ve boyama işleri açıklamalarıyla, ihaleye çıkılmadan ancak LTB Meclisi'nce üretilen MK 33/2010 (B.82) MK 64/2010 (B.83) ve MK 101/2010 (B.84) sayılı Meclis Kararları ile ve dönemin LTB Başkanı'nın ödeme yetkisi dahilinde fatura bölümü yapılarak,
- 2011 Mali Yılı'nda ise; temizlik ve dezenfekte işleri karşılığı ihaleye çıkılmadan 22,040.00 TL, LTB Surlar İçi Bölgesi Genel Temizlik İşleri Hizmet Alımı İhalesi için 1,076,600.00 TL, LTB Mücavir Alanda Sivrisinek, Karasinek, Pire Hamaböceği ve Kemirgen Mücadelesi İhalesi için ise 1,101,999.98 TL olmak üzere toplam 2,200,639.98 TL (KDV dahil),

ödenmiştir.

F. Dorman Tic. Ltd.'in, LTB'ye sağladığı hizmetleri karşılığı 2010-2011 Mali Yılları'nda yeterli müstahdem çalıştırıp çalıştırmadığına ilişkin; Sosyal Sigortalar Dairesi Müdürlüğü (B.43), İhtiyat Sandığı Dairesi Müdürlüğü (B.44) ve Çalışma Dairesi Müdürlüğü'nden temin edilen bilgiler ve F. Dorman Tic. Ltd.'in meslek izni ve iş yeri iznine ilişkin hususlar aşağıdaki Tabloda belirtilmiştir.

Tablo-30:

İşletme İsmi	F. Dorman Tic. Ltd.			
Faaliyet Alanı	Pazarlama, Temizleme ve İlaçlama			
Mali Yıl	2008	2009	2010	2011
Yanında çalıştırdığı kişi sayısı (İhtiyat Sandığı D. Müdürlüğü Verisi)	172	208	172	9
Yanında çalıştırdığı kişi sayısı (Sosyal Sigortalar D. Müdürlüğü Verisi)(Çalışma D. M; Sos. Sig. D. ile aynı verilere sahip olduğunu belirtmiştir)	66	145	145	79
LTB tarafından 51/1995 sayılı Yasa gereği verilmesi gereken Meslek İzni /İş Yeri İzni.	Yok	Yok	Yok	Meslek Ön İzni (İş yeri Müracaat)

Yukarıdaki Tablodan da görüleceği üzere, F. Dorman Tic. Ltd.'in değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın gereği LTB'den alması gereken meslek izninin 2008-2011 Mali Yılları için mevcut olmadığı, anılan işletmeye Raporun 4.3.13 "İzne Bağlı İşyeri Açılış Harcı Gelirlerinin Tahsiline İlişkin Tespitler" başlıklı bölümünde irdelenmiş olan, MK 110/2006 **(B.86)** sayılı Meclis Kararı çerçevesinde 03.03.2011 tarihinde "Meslek Ön İzin Belgesi" verildiği **(B.85)** tespit edilmiş olup, F. Dorman Tic. Ltd. adına iş yeri izni müracaatı olmasına rağmen, gerekli koşulları sağlamadığı için izin verilmediği anlaşılmıştır **(B.85(a))**.

Dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları'na konu izne haiz olmayan işletme ile LTB'nin ticari ilişki içine girmesine ilişkin gerekçesi ve yasal dayanağı sorulmuş olup **(B.29(a))**, değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Dönemin LTB Müdürü Sn. Aşkan C. Efe ile yapılan yüz yüze görüşmede ise Sn. Efe'ye aynı sorular yöneltilmiş, **Sn. Efe belirtilen kapsamdaki kişi/işletmelerin konu izinlere sahip olup olmadıklarına dair araştırma yapmadığını, bu yönde bir araştırma yapmasına ilişkin dönemin LTB Maliye Şubesi yetkilileri veya diğer Şube yetkilileri tarafından da uyarılmadığını** belirtmiş, **denetime sunduğu yazılı beyanında ise dönemin Meclis Üyelerinden ve Başkanından bu yönde araştırma yapmasına ilişkin bir talimat almadığını** beyan etmiştir **(B.31(a))**.

Değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın 81, 82 ve 83. maddeleri açık olup, yasal düzenlenmeye tabi izin ve harçların uygulanması için LTB Meclisi veya Başkanının talimatına gereksinim duyulmamakta olup, yasa hükümlerinin ivedilikle uygulamaya konması gerekmektedir.

A. Temizlik, İlaçlama vb. Genel Hizmet Alımı

A.1. Sel Baskını Kapsamında Yapıldığı Belirtilen İşler Karşılığı Ödeme

A.1.1. Ödemeye Esas Teşkil Eden İşlerin Belgelenememesi ve Belgelerdeki Tutarsızlıklar

F. Dorman Ticaret Ltd.'e 03.5.1.04 kaleminden 16.04.2010 tarihinde 132/2010 **(B.87)** kasa numaralı LTB Ödeme Fişi ile MK 30/2010⁶ **(B.82)** sayılı Meclis Kararı dayanak gösterilerek “sel baskını sonucunda yapılan sokak temizlikleri, işyeri ve ev temizlikleri, dezenfekte ve ilaçlama ücreti” açıklaması ile toplam **225,067.50 TL** (KDV dahil) ödeme yapılmıştır.

Yapıldığı belirtilen işe ilişkin LTB yetkililerince düzenlenmiş Maliyet Keşif veya Kontrol Raporlarının mevcut olmadığı, işin yapıldığına ilişkin tek evrakın, adı geçen işletmeye ait 08.04.2010 tarihli fatura ve faturaya ekli; imzasız, mühürsüz LTB Hizmet Özeti başlıklı yazı olduğu ve ilgili yazıdan toplam 859 evin temizliğinin, dezenfekte ve ilaçlamasının 143,000.00 TL, 196 sokak ve cad. yıkama vb. işlerin 53,250.00 TL, 89 iş yerinin dezenfekte ve ilaçlamasının 18,100.00 TL, toplam hizmet bedelinin ise 214,350.00 TL (KDV hariç) olarak belirtildiği anlaşılmaktadır.

Konu ödemede İta Amiri imzası Sn. Cemal Bulutoğulları'na Müdür ve Servis Şefi imzaları ise Sn. Aşkan C. Efe'ye ait olup, ödeme Mali İşler Sorumlusu imzası olmadan itaya bağlanmıştır. Sn. Aşkan C. Efe'ye, ödemede Müdür ve Servis Şefi imzalarının şahsına ait olmasının gerekçesi sorulmuş olup **(B.30(a))**; Sn. Efe Ödeme Fişine Müdür olarak imza attığını hatırlamadığını belirtmiş ve ödeme fişi ekindeki imzasız mühürsüz yazının kimin tarafından düzenlendiği hakkında da bilgisinin olmadığını belirtmiştir **(B.31(b))**.

Yapıldığı beyan edilen işin gerçekleştiğine dair Raporların, LTB yetkililerince denetime sunulmaması nedeniyle; Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan harcamayı hangi gerekçe veya teyit edici belgeye dayanarak onayladığı hakkında izah talep edilmiştir **(B.26)**. Ancak Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımız yanıtlamamıştır.

Sn. Aşkan C. Efe'ye de aynı sorular yöneltilmiş **(B.30) olup**, Sn. Aşkan C. Efe konuya ilişkin izahını “...**Meclis kararı çerçevesinde kriz masasınca yaptırılan işler...**” **(B.31 (madde no:15))** olarak yanıtlamış ancak, işin yapıldığını belgeleyecek bilgi/belgeleri denetime sunmamıştır. Kriz masası uyarınca yapıldığı belirtilen iş detaylarına ise LTB kaynaklarından ulaşılamamış olup, Sn. Aşkan C. Efe tarafımızca dikkate alınmış olan LTB Halkla İlişkiler Bölümü'nün (185 şikayet birimi) kayıtlarının kriz masasınca dikkate alınmış şikayetler olduğunu, yapılan görüşmede belirtmiştir.

⁶ 30/2010 Ödeme Fişi'nde yer alan Meclis Karar numarasıdır.

Tarafımızca yapılan incelemelerde;

- LTB Halkla İlişkiler Bölümü'nün (185 şikayet birimi), dönemin LTB Başkanlığı tarafından sel felaketinde vatandaşlardan gelen şikayetleri kayıt altına almakla görevlendirildiği anlaşılmış olup, adı geçen bölüme ait sel baskını çerçevesinde oluşturulduğu anlaşılan Günlük Raporlar incelendiğinde, Belediyeye; sel baskını başlangıç tarihi olan 26.02.2010 tarihinden 04.03.2010 tarihine kadar olan dönemde toplam **261 (B.88)** adet şikayet kaydı yapıldığı, konu şikayetlerin tümünün ev temizliği için olmadığı; iş yeri, cadde temizliği, tamirata, vidanjör vb. birçok talebi içerdiği ve aynı kişi/kişiler tarafından, aynı adresler için yapılmış birçok şikayetin mevcut olduğu saptanmıştır.
- Raporun 4.3.15.1.A başlıklı bölümünde yer alan ve sel baskını kapsamında LTB tarafından **216 kişiye** (ki, bu toplam içerisinde birden fazla dağıtım yapıldığı sonucuna varılan kişiler de bulunmaktadır) mal/malzeme dağıtımı yapıldığını belirtilen evrakların/notların da (**EK-95 ve EK-96**), konu ödemeye ait faturada yer alan bilgilerin teyit edilebilmesi amacıyla dikkate alınması gerekli görülmüş olup, dağıtıma ait bilgiler dikkate alındığında bile adı geçen işletmenin **toplam 859 evin** temizliği ve ilaçlaması, 196 sokak ve cad. yıkama, 89 iş yeri dezenfekte ve ilaçlama için ödeme almasına ilişkin teyit edici belgeye ulaşılamamıştır.

Belirtilenlere ilaveten, dönemin LTB Başkanı Sn. Cemal Bulutoğluları tarafından dönemin İçişleri Bakanlığı'na muhatap düzenlenen ve Lefkoşa'da sel felaketi nedeniyle LTB tarafından karşılandığı belirtilen, fatura fotokopileri ile de belgelenen harcama toplamının 97,820.88 TL olduğunu ifade eden 19.07.2010 (**B.89**) tarihli yazı ve ekli evraklar dikkate alındığında ise **yazıya ekli faturalar içerisinde F. Dorman Tic. Ltd.'e ait fatura olmadığı tespit edilmiş ve Belediyenin kendi belirttiği sel baskını harcama tutarı ile adı geçen işletmeye yaptığı ödemenin bir biri ile uyuşmadığı** sonucuna varılmıştır.

Konu yazı ekinde F. Dorman Tic. Ltd.'e ait 225,067.50 TL tutarındaki faturanın olmama gerekçesi ile sel baskını kapsamında toplam LTB Bütçesi'nden harcanmış olan toplam tutarın ne olduğu, Sn. Cemal Bulutoğluları'na sorulmuş olup (**B.29(a)**), Sn. Bulutoğluları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Konu ödeme fişinde Müdür ve Servis Şefi imzası bulunan Sn. Aşkan C. Efe ile yapılan yüz yüze görüşmede, Sn. Efe'ye konu yazıdan haberdar olup olmadığı sorulmuş ve Sn. Efe; böyle bir yazı hazırlandığını duyduğunu ancak net bir bilgisi olmadığını beyan etmiş ve konuya ilişkin yazılı beyanında da (**B.31(b)**) "... iç işleri bakanlığına muhatap yazıda önce ilgili teknik elemanlarından Sn. Başkanın yaptıkları işlerle ilgili rapor istediğini hatırlıyorum..." şeklindeki açıklamasını belirtmiştir.

Belirtilenler nedeniyle F. Dorman Tic. Ltd.'e yapılmış 225,067.50 TL tutarındaki ödeme karşılığı için gerçekleştiği teyit edilememiş dolayısıyla ödemenin şaibe içerebileceği sonucuna varılmıştır.

Ödemeye ilişkin tespitlere ilaveten, 132/2010 Kasa Numaralı Ödeme Fişi'nde parayı yani çeki alanın imzası kısmında, LTB Personeli Sn. Niyazi Aligüllü'ye ait olduğu düşünülen imza bulunduğu değerlendirilmiş olup, LTB Maliye Şube Amiri Sn. Erol Beyit

tarafımıza ilettiği yazılı beyanı ile **(B.215(a))** konu çekin Sn. Niyazi Aligüllü'ye teslim edildiğini teyit etmiştir.

LTB tarafından düzenlenmiş çeklerin ilgili Banklardan temin edilerek incelenmesi kapsamında, bu ödemeye ait 484156 numaralı çek ilgili Bankadan talep edilmiş ancak denetime sunulmamıştır. Dolayısıyla çekin bozdurulmasında/ciro edilmesinde Sn. Niyazi Aligüllü'nün imzasının olup olmadığı tespit edilememiş olmasına rağmen, Raporun ilerleyen bölümlerinde detayları verildiği üzere **F. Dorman Tic. Ltd. dahil bir çok kişi/işletmeye ait çeklerin LTB personeli Sn. Niyazi Aligüllü adı/imzası ile ciro edildiği/işlem gördüğü** saptanmış olup, bu konuda Sn. Aligüllü'nün izahına başvurulmuştur.

Sn. Niyazi Aligüllü tarafımıza ilettiği yazılı beyanında **(B.89(a))**; F. Dorman Tic. Ltd. dahil bir çok kişi/işletme adına LTB tarafından düzenlenmiş çekleri dönemin Belediye Çarşı Şubesi (Ön denetim) Amiri Sn. Behlül Cümbezi'nden temin ettiğini belirtmiş ve aynen **"..Yine Behlül Cümbezi'nin "çeki bozdurma/çeki kırdırmak" için verdiği talimat gereği alıp döviz bürosuna götürdüm (Tekjen...). Çeklerin arkasındaki tarafıma ait isim/imza tarafıma yazılmıştır. Çekleri bozdurduktan sonra parayı Behlül Cümbeziye teslim ettim. Adı verilen işletmeler tarafından konu çekler karşılığı iş yapılıp yapılmadığına ilişkin tarafıma kontrolüm bulunmamıştır, bilgim yoktur..."** biçimindeki açıklamasını tarafımıza iletmiştir.

Yukarıda yer alan beyanında adı geçen Sn. Behlül Cümbezi'ye **(B.96(c))**;

- Sn. Niyazi Aligüllü'nün beyanında belirtilen kişi/işletmelere ait çekleri ilgili kişi/işletmelerden temin edip etmediğini, temin etmişse bu durumun gerekçesini, bu çekleri anılan kişi/işletmelerden temin etmemişse çekleri kimden/nasıl temin ettiği ve gerekçesi,
- Sn. Niyazi Aligüllü'nün beyan ettiği üzere konu kişi/işletmelere ait çeklerin ilgili işletmede işlem görmesine ilişkin talimatının olup olmadığını, eğer bu yönde talimatı olmuş ise gerekçesini, çeklerin teslim alınıp bozdurulması akabinde çek karşılığı meblağın akıbetinin ne olduğu,
- LTB personeli olduğu dönemde, gerek Sn. Turgay Demiray gerekse Sn. Niyazi Aligüllü'nün beyanında yer alan kişi/işletmelere ait işleri kontrol etmek için LTB tarafından görevlendirilip görevlendirilmediğini, görevlendirilmişse bunun kimin talimatı ile gerçekleştirildiğini,
- Yukarıda isimleri/unvanları belirtilen kişi/işletmeler dışında da, LTB tarafından adlarına düzlenmiş çekleri aldığı kişi/işletme olup olmadığı,

sorulmuştur. Sn. Cümbezi sorularımız mukabili tarafımıza ilettiği yazılı beyanında **(B.96(d))**;

"...Niyazi Aligüllü ile 2008 - 2011 tarihleri arasında Lefkoşa Türk Belediyesi Çarşı Şubesi'nde birlikte çalıştığımız doğrudur... belirttiğim üzere adı geçen çekleri benim vereceğim talimatla alınıp bozdurulması söz konusu olmayacağı gibi bunu talimatı ortaya koyacak herhangi bir yazı ve imza da söz konusu değildir..." şeklinde cevaplarken, Sn. Aligüllü'nün beyan ettiği üzere çeklerin işlem görmesinde herhangi bir talimatı olmadığını ve ne adı geçen kişi/işletmeler ne de farklı kişi/işletmelerle adına iş kontrol, iş takip, para veya çek almasının söz konusu olmadığını belirtmiştir.

Yukarıda yer alan hususlara ilaveten, Sn. Niyazi Aligüllü ile yapılan görüşmede Sn. Aligüllü kendisinin LTB'den F. Dorman Tic. Ltd. dahil herhangi bir işletmeye ait çeki teslim almadığını belirtmesine rağmen, 132/2010 Kasa Numaralı Ödeme Fişi ile yapılmış olan 225,067.50 TL ödeme mukabili çekin LTB Maliye Şubesi'nden teslim alınmasında, Sn. Aligüllü adına imza olması, verilen beyan ile çelişmektedir.

Bu nedenle Ödeme Fişi'nde, çekin teslim edildiği kişinin açık isim ve kimlik bilgilerinin mevcut olmamasına ilişkin bilgisine başvuru, LTB Maliye Şube Amiri Sn. Erol Beyit ise **(B.215(a))** "... Yapılacak olan ödemelere ilişkin harcama belgeleri Başkanın da onayı ile hazırlanır ve ödeme karşılığı çıkarılan çekler genellikle Maliye Şubesi Giderler Birimindeki personel tarafından ilgililere imza ve tahsilat makbuzu karşılığı teslim edilir. **Ancak geçmiş yıllarda yapılan muhtelif ödemelerde harcama belgeleri ile çekler imza için Başkan veya Asbaşkan ve Belediye Müdürü'ne çıkarılıp imzalandıktan sonra ilgili evraklar şubemize gelmeden de ödeme karşılığı yazılan çekler teslim edilmiştir...**" şeklindeki izahı ile konu çeklerin LTB Maliye Şubesi bilgisi dışında kişi/işletmelere teslim edildiğini beyan etmiştir.

Gerek yapıldığı beyan edilen işlerin belgelenememesinin ve bu konudaki tespitlerimizin gerekse konuya ilişkin yazılı beyanların KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

A.1.2. LTB Meclisinin MK 33/2010 ve MK 54/2010 Sayılı Kararları

F. Dorman Tic. Ltd.'e yapılmış olan 225,067.50 TL'ye ilişkin 132/2010 kasa numaralı LTB Ödeme Fişi'ndeki harcamanın; MK 30/2010 sayılı Meclis Kararı çerçevesinde olduğu belirtilmesine rağmen, atıfta bulunan Meclis Kararının konu ile ilgisi olmadığı, ödemenin LTB Meclisi'nce 26.03.2010 tarihinde elden alınmış "Sel felaketiyle ilgili olarak Belediye tarafından yapılan harcamaların karşılanması onayına" yetki veren MK 33/2010 sayılı karar çerçevesinde gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

Dönemin LTB Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları, Başkanlığımıza muhatap 07.04.2010 tarih ve 67/76/B-9 **(B.90)** sayılı yazısında "**Belediye Meclisimizin 26.03.2010 tarihli toplantısında elden almış olduğu kararlar**" ifadesi ile **MK 33/2010 sayılı Meclis Kararının konu toplantıda elden alınan kararlardan olduğunu belirtmiştir.**

LTB Meclis Karar Defteri incelendiğinde ise 26.03.2010 tarihinde LTB Meclisi'nce düzenlenen toplantıya, dönemin **Belediye Başkanı ve toplam 9 Meclis Üyesi'nin katıldığı ancak toplantı yeter sayısına ulaşılmadığı için, Belediye Meclisinin toplanmadığı anlaşılmış ve karar defterinde de "Belediye Meclisi nisap sağlanamadığından toplanamamıştır"** açıklamasının yer aldığı görülmüştür **(B.90)**.

Bilindiği üzere değiştirilmiş şekli ile AE 492 "**Lefkoşa Belediyesi Belediye Meclisi'nin Çalışma Usulü Tüzüğü'nün "Toplantı ve karar yeter sayısı"** yan başlıklı 5. maddesi aynen **(B.90(a))**;

"Belediye Meclisi'nin toplantı yeter sayısı, Belediye Meclis Üye sayısının salt çoğunluğudur. Karar yeter sayısı Yasa ve Tüzükte özel çoğunluk aranmadığı takdirde, toplantıda bulunanların basit çoğunluğudur."

biçimindedir. Dolayısıyla 2006 yılında yapılmış olan yerel seçimlerde Belediye Başkanı dahil 21 kişiden oluşan LTB Meclisi'nin **(B.90(b))** toplanabilmesi için 11 kişi gerekmesine rağmen, **Tüzüğün 5. maddesi hilafına, toplantı yeter sayısına ulaşılmadan üretilen MK 33/2010 sayılı Meclis Kararı'nın yasal dayanaktan yoksun olduğu ve kararı onaylayan Meclis Üyelerinin de Tüzük hilafına karar ürettikleri sonucuna varılmıştır.** Ancak, MK 33/2010 sayılı kararın alındığı 26.03.2010 tarihinden yaklaşık bir buçuk ay sonra LTB Meclisi, 12.05.2010 tarihli toplantısında, MK 33/2010 sayılı kararını iptal etmeden MK 54/2010 sayılı kararını üretmiş **(B.90(c))** ve **"sel felaketiyle ilgili olarak Belediye tarafından yapılan tüm harcamaların karşılanmasının onayına"** dönemin Meclis Üyesi Sn. Tolga Çağakan'ın ret oyu ile yetki vermiştir. **Dolayısıyla elden alınmış ve tarafımızca yasal dayanağı olmadığı tespit edilen MK 33/2010 sayılı karar çerçevesinde 16.04.2010 tarihinde yapılmış 225,067.50 TL ödemenin de yetkisiz olarak gerçekleştirildiği ancak Meclisin, MK 54/2010 sayılı kararı ile ödemenin Meclis onayına haiz olmasının sağlandığı sonucuna varılmıştır.**

Gerek MK 33/2010 gerekse MK 54/2010 sayılı Meclis Kararlarını onaylayan dönemin Meclis Üyelerinden ve Belediye Başkanından **(B.6)** **"MK 33/2010 sayılı karar üretilmiş olunmasına rağmen, MK 54/2010 sayılı kararın alınma gerekçesinin ne olduğu, Belediye tarafından karşılanmasına onay verilen harcamaların neler olduğu, hangi işletmelere, hangi bölgelerde/evlerde/işyerlerine yaptıkları harcamalar için ödeme yapılmasına yetki verdikleri"** hususlarına ilişkin izahlarını denetime sunmaları talep edilmiştir. Anılan kararları onaylamış olan Meclis Üyeleri **(B.91)**, Başkanlığımıza ilettikleri cevaplarında; MK 33/2010 sayılı kararı iptal etmeden 54/2010 sayılı kararın üretilmesine, onay verdikleri harcama miktarının ne olduğuna, hangi işletmelere vb. yapılmasına yetki verdiklerine ilişkin sorularımızı yanıtlamayıp "Belediyeler Yasasının 16. maddesinin 16. fıkrasına göre afete uğrayanları koruyup gözetmek amacıyla acil ve gerekli karar aldıklarını" belirtmişlerdir.

Ayrıca Sn. Cemal Bulutoğulları'na MK 33/2010 sayılı Meclis Kararı'nın elden alınmış kararlardan olduğu belirtilerek, elden alınmış kararın ne demek olduğu ve bu şekilde alınmış olan kararlarda izlenen yöntem ile birçok kararın "elden alınmasının" gerekçesi ve eğer var ise yasal dayanağı sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Denetime sunulan cevaplardan, konu kararı onaylamış olan dönemin Meclis Üyeleri'nin toplam harcama miktarını bilmeden, ne iş yapıldığını veya kimin/hangi işletme tarafından yapıldığını sorgulamadan, harcamanın hangi kalemden yapılacağını bilmeden veya ilgili Bütçe tahsisatı olup olmadığını göz önünde tutmadan, yetki miktarını belirsiz bırakarak karar ürettikleri sonucuna varılmıştır.

Belirtilenler neticesinde, **elden karar alınmasının yasal dayanağının bulunmadığı, ileride bu şekilde alınabilecek kararlar sonucunda yapılabilecek harcamaların yetkisiz olacağı, yetki sınırları çizilmemiş harcamaların Belediyeyi mali kayba uğratabileceği ve bu tür ödemelerin istismara açık hale getirilebileceği dolayısıyla, belirtilen şekildeki kararlara atfen yapılabilecek ödemelerin mali sorumluluk içerebileceğinin göz önünde bulundurulması gerektiği sonucuna varılmış olup, ödemeye ilişkin bulgularımızın KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.**

A.2. Lefkoşa Mezarlığı'nın Temizliği Karşılığı Yapılmış Olan Ödemeler

A.2.1. Ödemeye İlişkin Tespitler

LTB tarafından, F. Dorman Ticaret Ltd.'e Lefkoşa Mezarlığı'nda gerçekleştirdiği belirtilen temizlik işleri karşılığı, Kira ve İhale Komisyonu'nun KİK 31/2010 ve Belediye Meclisi'nin MK 64/2010 sayılı kararları dayanak gösterilerek;

- 18.06.2010 tarihinde, 270/2010 **(B.93)** Kasa Numaralı Ödeme Fişi ile 50,000.00 TL (KDV dahil),
- 24.06.2010 tarihinde 345/2010 **(B.94)** Kasa Numaralı Ödeme Fişi ile 50,000.00 TL (KDV dahil)(Avans),
- 09.07.2010 tarihinde 72/2010 Kasa Numaralı Ödeme Fişi ile **(B.92)** de 90,000.00 TL (KDV dahil) olmak üzere,

toplam **190,000.00 TL** (KDV dahil) ödeme yapılmıştır. Ödeme Fişleri Servis Şefi ve Mali İşler Sorumlusu imzaları olmadan, Sn. Cemal Bulutoğulları ve Sn. Aşkan C. Efe tarafından imzalanarak itaya bağlanmıştır.

270/2010 ve 345/2010 Kasa Numaralı ödemelerde, harcamaların KİK 31/2010 sayılı Kira ve İhale Komisyonu Kararı dayanak gösterilerek gerçekleştirilmesine rağmen, KİK 31/2010 sayılı kararın konu ile ilgisi olmadığı tespit edilmiş olup, ödemenin; LTB Kira ve İhale Komisyonu'nun "**Belediye sınırları dahilinde bulunan yerleşim birimleri ile işyerleri çevrelerinin çevre temizlikleri için 500,000.00 TL'ye kadar harcama yapılması için Meclise öneri götürülmesine**" ilişkin 26.05.2010 tarihinde ürettiği **KİK 30/2010** sayılı **(B.95)** kararının, Belediye Meclisi'nce 04.06.2010 tarihinde MK 64/2010 sayılı kararı **(B.96)** ile onaylanması çerçevesinde gerçekleştirildiği anlaşılmıştır. LTB Meclisi MK 64/2010 sayılı kararı ile "harcama yapılmasına ilişkin öneriyi onaylamış" ancak Kira ve İhale Komisyonu hangi işletmelerden hizmet satın alacağını belirtecek karar üretmemiştir.

KİK 30/2010 sayılı kararı onaylamış olan dönemin Kira ve İhale Komisyonu Üyeleri; Sn. Bülent Çıraklı'ya, Sn. Münür S. Doratlı'ya ve Sn. Tayfun Zabit'e; KİK 30/2010 sayılı kararda yer alan 500,000.00 TL'nin nasıl belirlendiği, konu miktara esas teşkil eden işler ve işletmelerin neler ve kimle olduğu, bu konuda alınmış olan teklifler olup olmadığı sorulmuş ve eğer var ise belgeleyici evraklarını tarafımıza iletmeleri talep edilmiştir **(B.2(a))**.

Sn. Münür S. Doratlı ve Sn. Tayfun Zabit değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımıza yanıt vermemişlerdir. **Sn. Bülent Çıraklı** ise tarafımıza ilettiği yazılı beyanında **(B.2(b))** belirtilen karara ilişkin sorularımızı yanıtlamamış ancak o dönemde alınan kararları "...belediye kadrolar ve/veya amirlerinin aktardığı bilgiler ışığında Lefkoşa Türk Belediyesi ve Kamu yararına düşünülerek onaylamış ve/veya reddetmiş ..." olduğunu beyan etmiş, aynı konuya ilişkin bilahare tarafımıza ilettiği yazılı beyanında da **(B.2(b))**, konu kararın sel felaketinde mağdur olan vatandaşlara yardım amacıyla alındığını beyan etmiş ancak sorularımıza cevap vermemiştir.

Dolayısıyla, dönemin LTB Kira ve İhale Komisyonu üyelerinden de 500,000.00 TL'nin hangi kıstaslarla belirlendiği öğrenilememiş olup, belirtilen tutarın harcanmasının dönemin Belediye Başkanı'nın inisiyatifine bırakıldığı ve bu kapsamda 190,000.00 TL tutarındaki iş için dönemin LTB Başkanlığının farklı işletmelerden teklif dahi almadan işi F. Dorman Tic. Ltd.'e verdiği sonucuna varılmıştır.

Ayrıca Ödeme Fişleri ekinde, ödeme miktarına karşılık gelen işin ne zaman başladığı ve LTB'ye maliyetinin ne olduğuna ilişkin bilgi/belge bulunmadığı 270/2010 Kasa Numaralı ilk ödemeye ait ödeme fişi ilişkiğinde dönemin LTB Mezarlık Sorumlusu Sn. Üstün İmşel'in 14.05.2010 tarihli yazısının bulunduğu ve bu çalışmaların 09.05.2010 tarihinden önce bitirildiğini beyan ettiği anlaşılmış olup, kesin tarih belirtilmemiştir. Aynı ödeme fişi ekinde, Belediye Başkanlığı'na muhatap **F. Dorman Tic. Ltd. adına düzenlenmiş ve işletme sahibi adına imza olduğu görülen 18.06.2010 tarihli yazının bulunduğu ve bu yazıda "... mezarlık arazisinin... 2 ay süreyle yapılan çevre temizliği 31/2010 sayılı Kira İhale Komisyonu ve 64/2010 meclis kararı çerçevesinde yapılacak ödeme; toplam 180,000.00 TL ödenen: 50,000.00 TL ve bakiye 130,000.00 TL"** olarak belirtilen açıklamaların yer aldığı tespit edilmiştir.

Ödemelere esas teşkil eden F. Dorman Tic. Ltd.'e ait faturaların ve 24.06.2010 tarihli yazının da bazı LTB Belediyesi personeline yazılmış olabileceği değerlendirilmekle birlikte;

- F. Dorman Tic. Ltd. adına düzenlenmiş 24.06.2010 tarihli yazıda ödeme fişlerinde de yer almış KİK 31/2010 sayılı yanlış karar numarasının yer almasının dikkat çekici olduğu düşünülmektedir. Ayrıca 24.06.2010 tarihli yazıda, toplam iş bedelinin 180,000.00 TL olarak belirtilmesine rağmen, bu bedelin KDV dahil tutar olup olmadığı açık olmamakla birlikte, ödendiği belirtilen 50,000.00 TL'nin KDV dahil tutar olduğu dikkate alındığında, 180,000.00 TL'nin de KDV dahil olarak değerlendirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır. Ancak, iş bedelinin 190,000.00 TL olarak faturalandırılmasının hangi gerekçe ile veya kimin yetkisi ile gerçekleştiği ise anlaşılamamıştır.
- F. Dorman Tic. Ltd.'in 24.06.2010 tarihli yazısından ise işlerin 2 ay süreyle yapıldığı belirtilmiş olup, işin Nisan ayı sonu itibarıyla başladığı sonucuna varılmaktadır. Dolayısıyla işin, KİK 30/2010 sayılı kararın üretildiği 26.05.2010 tarihinden önce başlatıldığı ve dönemin LTB Başkanının, herhangi bir Kira ve İhale Komisyonu ve Meclis Kararı üretilmeden 8,000.00 TL olan harcama yetkisini kat ve kat aşan bir iş için F. Dorman Tic. Ltd.'den hizmet satın alma yoluna gittiği sonucuna varılmıştır.

Ödemeleri itaya bağlamış olan Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan **(B.26)** ve Sn. Aşkan C. Efe'den **(B.30)** konu işlerin hangi tarihlerde gerçekleştiği ve belgeleyici evraklarını denetime sunmaları talep edilmiş olup, Sn. Bulutoğulları 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamazken, Sn. Aşkan C. Efe tarafımıza iletildiği yazılı yanıtında özetle **(B.31 (madde no: 95, 199 ve 207))**; konu iş için avans verilme gerekçesini bilmediğini, mezarlık temizliğinin 2-3 temizlik işçisi ile yapılamayacağını, bu işlerin gerçekleştirilmesi için meclis kararı olduğunu hatırladığını ve bu işlerin temizlik Şubesi ve cenaze işleri sorumlusunun ve ekibinin denetiminde yapılmış olması gerektiğini belirtmiştir. Sn. Aşkan C. Efe ile yapılan yüz yüze görüşmede ise Sn. Efe'ye ödenen bedel

ile konu yazıda yer alan bedelin farklılığının gerekçesi sorulmuş ancak Sn. Efe bu konuda bilgisi olmadığını beyan etmiş ve aynı doğrultudaki yazılı beyanını da tarafımıza iletmiştir (B.31(b)).

Sn. Bulutoğulları'na ise; 18.06.2010 tarihli yazının Belediye personeli tarafından yazılıp yazılmadığı ve yazıdaki miktar ile fatura bedelinin farklı olmasının gerekçesi sorulmuş olup (B.29(a)), Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Dolayısıyla işin hangi tarihler arasında gerçekleştiği veya belirtilen bedel karşılığı işin gerçekleşip gerçekleşmediği teyit edilmemiş, işletme tarafından 180,000.00 TL olarak belirtilen iş bedelinin toplam 190,000.00 TL olarak faturalandırılmasının gerekçesi veya dayanağı ise belgelenememiş olup, konuya ilişkin tespitlerimizin ve Sn. Münür S. Doratlı ve Sn. Tayfun Zabit'in değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızın yanıtlanmamasının KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

A.2.2. Lefkoşa Mezarlığının Temizliği Karşılığı Ödemelere İlişkin Çeklerin Ciro Edilmesi/İşlem Görmesi

Lefkoşa Mezarlığında gerçekleştirildiği beyan edilen işler mukabili adı geçen işletmeye yapılmış olan ödemelere ait çek asılları incelendiğinde;

- Toplam 100,000.00 TL tutarındaki 2 çekin ciro edilmesinde/işlem görmesinde LTB Personeli Sn.Turgay Demiray imzası olduğu, nitekim 270/2010 (B.93) ve 345/2010 (B.94) kasa numaralı LTB Ödeme Fişi'nde parayı/çeki alan kısmında da yine Sn. Turgay Demiray imzasının bulunduğu,
- 72/2010 Kasa Numaralı LTB Ödeme Fişi (B.92) ile ödenmiş olan 90,000.00 TL'nin ise bu kalemden ödeme almış birçok kişi/işletmeye ait çeklerin yoğunlukla işlem gördüğü Kıbrıs İktisat Bankası Ltd. nezdindeki 10-304-5197613 numaralı hesaba yattığı,

tespit edilmiştir.

Konu ödemelere ait çekleri Sn. Turgay Demiray'ın teslim alabilme gerekçesini Sn. Erol Beyit, bu çerçevede verdiği genel izahı ile (B.215(a)); "... geçmiş yıllarda yapılan muhtelif ödemelerde harcama belgeleri ile çekler imza için Başkan veya Asbaşkan ve Belediye Müdürü'ne çıkarılıp imzalandıktan sonra ilgili evraklar şubemize gelmeden de ödeme karşılığı yazılan çekler teslim edilmiştir..." şeklinde açıklamıştır.

Sn. Aşkan C. Efe ise çekin adı geçen personel tarafından teslim alınmasına ilişkin izahını (B.31 (madde 95)) "...zaman zaman çek almak için Sn. Başkanın yanına gelen şahıslara ait ödemelerde, Başkanın ricası ile Maliye Şube elemanları tarafından Başkana getirilmekteydi..." şeklinde belirtmiştir. LTB'de Zabıta olarak görev yapmakta olan Sn. Turgay Demiray'ın Sn. Aşkan C. Efe tarafından Maliye Şubesi elemanı olarak belirtilmesi ise ilginç olarak değerlendirilmiştir. Sn. Cemal Bulutoğulları'na (B.29(a)), çeklerin LTB personeli tarafından LTB Maliye Şubesinden teslim alınmasına ilişkin talimatının olup olmadığı, bu yönde bir talimatı var ise kimleri kapsadığı, gerekçesi ve

yasal dayanağı sorulmuş olup, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Ödeme Fişlerinde parayı/çeki alanın LTB personeli Sn. Turgay Demiray olduğunun anlaşılması ve konu çeklerin ciro edilmesinde/işlem görmesinde yine Sn. Demiray adı/imzasının yer aldığı tespit edilmesi üzerine Sn. Turgay Demiray ile görüşülmüş olup Sn. Demiray tarafımıza verdiği 14.11.2014 tarihli yazılı beyanında **(B.96(a))**;

- **F. Dorman Tic. Ltd. dahil "...isim/ unvanları verilen kişi/işletmelere ait LTB tarafından düzenlenmiş çekleri dönemin Belediye Çarşı Şubesi (Ön denetim) Amiri Sn. Behlül Cümbezi'nin tarafıma verdiği talimat nedeniyle Belediyeden aldım yine Sn. Behlül Cümbezi'nin "çeki bozdurma/çeki kırdırmak" için verdiği talimat gereği alıp Tekjen'e götürdüm ancak bu çeklerin bozdurulmasında imzam bulunduğunu hatırlıyorum..."**,

şeklindeki izahı ile konuya ilişkin gerekçesini belirtirken, 17.11.2014 tarihinde ise denetime yazılı bir beyan daha ileterek **(B.96(b)) "...Fikret Dorman direk bana kendi telefon açardı. Çekleri alıp Fikret Dorman'ın orta köydeki ofisine götürürdüm"** şeklindeki açıklamasını beyanına eklemiştir.

Sn. Turgay Demiray'ın beyanı hakkında, Sn. Behlül Cümbezi'ye **(B.96(c))**;

- Sn. Turgay Demiray'a adı geçen kişi/işletmelere ait çekleri LTB'den teslim almasına ilişkin talimatının olup olmadığını, bu yönde bir talimatınız olmuş ise bunun gerekçesini var ise bu durumu belgeleyici evrakı,
- Konu kişi/işletmelere ait çeklerin adı geçen işletmede işlem görmesine ilişkin talimatının olup olmadığını, eğer bu yönde talimatı olmuş ise gerekçesini, çeklerin teslim alınıp bozdurulması akabinde çek karşılığı meblağın akibetinin ne olduğunu,
- LTB personeli olduğu dönemde, gerek Sn. Turgay Demiray'ın beyanında yer alan kişi/işletmelere ait işleri kontrol etmek için LTB tarafından görevlendirilip görevlendirilmediğini, görevlendirilmişse bunun kimin talimatı ile gerçekleştirildiğini,
- Yukarıda isimleri/unvanları belirtilen kişi/işletmeler dışında da, LTB tarafından adlarına düzlenmiş çekleri aldığı kişi/işletme olup olmadığı,

sorulmuştur. Sn. Cümbezi konu sorularımız mukabili tarafımıza ilettiği yazılı beyanında **(B.96(d))**:

"...Turgay Demiray belediyede çalıştığım süre zarfında hiçbir zaman benim alt kadromda görev almamıştır... adı geçen şahsın herhangi bir ita amirliği olmayan birisinin talimatı ile bu çeklerin Lefkoşa Türk Belediyesi muhasebesinden alınabilmesi de söz konusu değildir... Şahsımın söz konusu çekler, faturalar veya makbuzlar üzerinde herhangi bir imzası ve el yazımı söz konusu değildir..." biçimindeki açıklamasını tarafımıza iletmış ve Sn. Demiray'ın beyan ettiği üzere çeklerin işlem görmesinde herhangi bir talimatı olmadığını, ne adı geçen kişi/işletmeler ne de farklı kişi/işletmelerle adına iş kontrol, iş takip, para veya çek almasının söz konusu olmadığını, belirtmiştir.

F. Dorman Tic. Ltd. adına düzenlenmiş çeklerin bozdurulmasında adı geçen LTB personelinin, 03.5.1.04 kaleminden ödeme almış ve LTB adına yaptıkları beyan edilen ancak gerçekleştiği Belediye yetkililerince belgelenemeyen işlere sahip kişi/işletmelere ait çeklerin işlem görmesinde/ciro edilmesinde isimlerinin geçmesinin tesadüf olamayacağı düşünülmekte olup konunun, KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

A.2.3. F. Dorman Tic. Ltd.'e ait Bazı Faturaların LTB Personeli Tarafından Yazılması

Lefkoşa Mezarlığında gerçekleştiği beyan edilen ödemelere ait faturalar dahil olmak üzere, F. Dorman Tic. Ltd. adına düzenlenmiş bir takım faturaların, bazı LTB personeli ve dönemin LTB Müdürü tarafından yazılmış olabileceği değerlendirilmiş olup, faturalarda işi teslim eden ve işi teslim alan isimleri de açık olarak belirtilmemiştir. Konu faturaları yazmış olabileceği değerlendirilen LTB personeli Sn. Naciye Arsel tarafımıza ilettiği yazılı beyanında **(B.46(a))**;

"1)...F. Dorman Tic. Ltd., dahil Belediye Başkanlığına muhatap bazı faturaların da yine Sn. Aşkan Efe'nin talimatı ile tarafımca Belediyede yazıldığını belirtmek isterim.

2) ...adı/unvanı verilen işletmelere ait Belediye Başkanlığına muhatap bazı iş tekliflerinin ve işin yapıldığına dair yazıların yine Sn. Aşkan C. Efe'nin talimatı ile tarafımca Belediyede yazılmıştı. Bu iş teklifleri veya işin işletme/kişilerce yapıldığına ilişkin yazıları da Sn. Efe kendi taslak olarak elde yazarak ve bilgisayarda yazmam için bana veya diğer sekreter arkadaşım Mehtap Juri'ye ilettiği için konu yazılar tarafımızca bilgisayar ortamında yazılmıştır."

şeklinde açıklaması ile adı geçen işletme dahil bir çok kişi/işletmelere ait faturaların, iş tekliflerinin ve işin yapıldığına ilişkin yazıların Sn. Aşkan C. Efe'nin talimatı ile kendisi ve Sn. Mehtap Juri tarafından LTB'de yazıldığını beyan etmiştir.

Aynı çerçevede, LTB Temizlik Şube Amiri Sn. Serkan Önet'e de F. Dorman Tic. Ltd. dahil bazı kişi/işletmelere ait Belediye Başkanlığına muhatap faturaların kendisi tarafından Belediyede yazılmış olabileceğine ilişkin değerlendirmemiz belirtilmiş ve konuya ilişkin açıklaması sorulmuştur. Sn. Serkan Önet tarafımıza ilettiği yazılı beyanında gerekçesini **(B.64)**;

"Başkanlık veya Müdürlük tarafından görevlendirilerek yaptırılan ve Temizlik Şubesi'ne işin kontrollüğü verilen bazı işler tamamlandıktan sonra... **bazen bu işi üstlenen kişilerin okuma-yazmasının iyi olmamasından dolayı ve kendileri tarafından faturanın doldurulmasında herhangi bir yanlışlık olmaması için, bizlerden talepte buldukları zamanlar bu faturalar bu kişilerin huzurunda onlara yardımcı olmak amacıyla tarafımdan doldurulmuştur."**

şeklinde izah etmiştir. Ayrıca Sn. Önet, ilgili işletme ile dönemin LTB Başkanlığı veya Müdüriyeti arasında iş maliyeti anlaşılması olmasına rağmen, ödeme fişi ekinde bu konuda herhangi bir belge bulunmadığı için, adı geçen işletme adına LTB Başkanlığına muhatap düzenlenmiş bazı iş tekliflerinin, iş maliyetinin desteklenmesi açısından tarafınca yazıldığını beyan etmiştir **(B.55(a) S/No: 3)**.

LTB personeli Sn. Hüseyin Çakır'da, F. Dorman Tic. Ltd. adına düzenlenmiş Haspolat Hamitköy arası budama ve temizlik işlerine ait faturaları kendisine, Sn. Efe'nin ilettiğini ve Sn. Efe tarafından verilen talimat gereği konu faturaları yazdığını beyan etmiştir **(B.99(b) soru 1'in yanıtı)**.

Bahis konusu beyanlarda adı geçen Sn. Aşkan C. Efe'ye, yukarıda belirtilen hususlar hakkındaki görüşü sorulmuştur. Sn. Efe; **Sn. C. Bulutoğulları'nın talimatı ile gerek kendisi gerek sekreterleri hatta Sn. C. Bulutoğulları'nın sekreterleri tarafından birçok kişi/işletmelere ait faturaların Belediyede yazıldığını ancak Sn. Serkan Önet'e bu yönde bir talimatının olmadığını** beyan etmiş, Sn. Hüseyin Çakır'ın beyanında belirtilenlere ilişkin herhangi bir bilgisinin olmadığını yazılı olarak belirtmiştir **(B.31(a))**.

Yukarıdaki beyanlar belirtilerek, Sn. Cemal Bulutoğulları'na bu yönde bir talimatı olup olmadığı, bu yönde talimatı olması durumunda, bu talimatının gerekçesi ve yasal dayanağını sorulmuştur **(B.29(a))**. Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır

Sn. Önet'in yazılı beyanında belirtilen ve F. Dorman Tic. Ltd. sahibi/Direktörünün de okuma yazma bilmeyen biri olarak değerlendirilmesine yol açan izahının kabul edilmesinin mümkün olmadığı değerlendirilmekte olup, gerek F. Dorman Tic. Ltd. gerekse bu bölüm altında Rapora konu edilmiş birçok kişi/işletme adına LTB tarafından yapılmış ödemelere dayanak gösterilen faturalar karşılığı işlerin yapıldığının belgelenememesi vb. hususlar ile Raporun 4.2.2.6. "LTB Tarafından Sütcüoğlu Ltd. Adına Yapılmış Ödemelere İlişkin Tespitler" başlıklı bölümde de yer alan, teslim eden imzalı boş fatura asıllarının LTB'de mevcut olduğu ve bu konuya ilişkin diğer bulgularımız dikkate alındığında, bazı işletme/kişilere faturaların bazı LTB personeli tarafından doldurulmasının zan altında uygulamalara sebebiyet verdiği sonucuna varılmış olup, bütün bu hususların KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

A.3. Temizlik ve Boyama İşleri Karşılığı Ödeme ile LTB Meclisinin MK 101/2010 Sayılı Meclis Kararının Uygulanması

F. Dorman Ticaret Ltd. tarafından **30 Haziran-15 Temmuz döneminde, LTB sınırları içerisinde yapıldığı belirtilen refüj boyama ve temizlik işleri karşılığı**, 19.08.2010 tarih ve 149/2010 Kasa Numaralı Ödeme Fişi **(B.97)** ile adı verilen işletmeye tek fatura karşılığı **77,000.00 TL** (KDV dahil) ödenmiş olup, harcamanın **MK 101/2010 sayılı Meclis Kararı (B.84)** çerçevesinde gerçekleştirildiği belirtilmiş ve ödeme; Belediye Başkanlığı adına Sn. Özel Kadioğlu, Belediye Müdürlüğü adına ise Sn. Aşkan C. Efe tarafından, Mali İşler Sorumlusu ve Servis Şefi imzası olmadan itaya bağlanmıştır.

Konu işlerin yapıldığına ilişkin belgeleyici herhangi bir evrak denetime sunulmamış olup, ödeme fişine ekli faturada teslim eden ve teslim alan imzaları mevcut değildir. Ödeme Fişine ekli imzasız, yapılan işlerin "150,000 m, tutarının ise 4,000m. *1,75 TL=70,000 + kdv" olduğunu belirten yazı bulunmakla birlikte yazının kimin tarafından düzenlendiği de belli değildir. Ödeme Fişinde imzası bulunan Sn. Aşkan C. Efe'ye **(B.30)**; ödeme fişine ekli konu yazının kimin tarafından düzenlendiği ve ödeme

fişinde LTB Temizlik İşleri Birimi sorumlusunun yer almama gerekçesi sorularak eğer var ise maliyet keşif ve kontrol raporlarını tarafımıza iletmesi talep edilmiştir.

Sn. Aşkan C. Efe sorularımızı özetle (**B.31 (madde 103)**); harcamanın, **Meclis kararı çerçevesinde Belediye sınırları dahilinde yapılan temizlik ve refüj boyama işleri olduğunu, temizlik şubesine Belediye Başkanına ve Asbaşkan gelen istekler doğrultusunda, temizlik şubesinin gözetiminde ve denetiminde yapıldığını belirtmiştir.** Konu iş hakkında ise LTB Temizlik Şubesi'nden herhangi bir bilgi edinilememiş olup, ilgili Birim Sorumlusu Sn. Serkan Önet, imzasının bulunmadığı temizlik işleri ile ilgili ödemelerde şubesinin bu işlere ilişkin bir kontrolünün bulunmadığını ve **işin yapılıp yapılmadığından birhaber olduğunu** beyan etmiş olup (**B.64(a)**), bahis konusu yazının kimin tarafından düzenlendiği bilgisine ise ulaşılamamıştır.

Aynı sorular Sn. Özel Kadioğlu ile yapılan yüz yüze görüşmede Sn. Kadioğlu'na da yöneltilmiş olup, Sn. Kadioğlu; belirtilen ödemenin Belediye Müdürlüğü adına imzalı olmasından dolayı ödeme fişini onayladığını, işin yapılıp yapılmadığına ilişkin belge olup olmadığına bakmadığını/bakacak durumu olmadığını ve onayladığı ödemeleri konu ödeme dahil olmak üzere, Sn. C. Bulutoğulları'na danışarak onayladığını beyan etmiştir. Ancak Sn. Özel Kadioğlu tarafına iletilmiş olan yazılı sorularımızı (**B.2(a)**), denetime sunduğu cevabı içinde cevaplamamış, onaylamış olduğu tüm meclis kararlarını LTB ve kamu yararı gözeterek imzaladığını beyan etmiştir (**B.2(b)**).

Ödemeye dayanak gösterilen **MK 101/2010** sayılı karar ise LTB Meclisi'nin **10.08.2010 tarihli toplantısında üretilmiş ve Meclis "Nisan ayından itibaren başlatılan ve yaz sonuna kadar devam edecek çevre temizlik işleri için 700,000.-TL kaynak aktarılmasına"** oybirliği ile yetki vermiştir.

MK 101/2010 sayılı kararı onaylamış olan dönemin LTB Meclis Üyeleri'ne ve Belediye Başkanına (**B.6**); 700,00.00 TL tutarındaki meblağın harcanmasına ilişkin herhangi bir keşif bedeli, güzergah belirleme çalışması yapılıp yapılmadığı, bu işlerin hangi firmalarca üstlenileceği bilinmeden, ihaleye çıkılmadan bu tutarın harcanmasına onay verme gerekçeleri sorulmuştur. Kararı onaylamış olan Belediye Meclis Üyeleri'nin bir kısmı;

- a) "Belediye Temizlik Şube Yetkilisinin verdiği bilgiler ışığında alınmış bir karar" olduğunu,
- b) "...bayağı tartıştığımızı hatırlıyorum, çünkü bu konu üzerinde temizliği yapılacak güzergahlarla temizlik şirketinden ne şirketlere ödemeler nelerdir gibi detaylı bilgi istememize rağmen, Başkan ve/veya ilgili Şube Amiri tarafından bizlere hiçbir doyurucu açıklama yapılmamıştır...",
- c) "...aktarma gerekçeleri Meclis'te konuşulmuş ve ... Meclis Üyelerinin tatmin olduğu cihetle oy birliği ile kabul edilmiştir. İş bu kararın alınması harcamanın yapıldığı anlamına gelmez ve Mali İşler Tüzüğü 8(b) (Bütçe harcamalarının tamamı belediyenin nakit imkanları göz önünde alınarak yapılır) ve 14. madde (Bütçe uygulamasında İta Amiri Belediye Başkanıdır) uyarınca 700,000.00 TL ek kaynağı ita amirinin kullanımına sunar... Harcamaların yapılması hususunda Belediye Meclisi'nin yetkisi ve sorumluluğu yoktur." (**B.184**),

- d) “...Bütçe kalemleri arasında aktarma yapıldığı ve yetersiz görülen bir kalemin belirtilen işlerin ifası maksadıyla takviye edildiği görülmektedir. Harcamaların nasıl yapılacağı ve satın alma yöntemleri Belediyenin tüzüklerinde belirlenmiştir. Harcamaların yapılması hususunda belediye meclisinin yetkisi ve sorumluluğu yoktur...”

şeklinde cevaplamışlardır. Sn. Cemal Bulutoğluları ise değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı cevaplamamıştır.

Yukarıya **derç edilen cevaplardan, konu kararın yetersiz görülen bir kalem için aktarma amacıyla ihdas edildiği ancak hangi kalem/kalemlere ilişkin aktarmanın amaçlandığının belirtilmediği** anlaşılmalı birlikte, bazı Meclis Üyeleri tarafından harcanmasına onay verilen miktarın amacının sorgulandığı ancak gereken açıklamanın dönemin LTB Başkanı tarafından verilmemesine rağmen konu kararın hayata geçirildiği anlaşılmaktadır.

Belirtilenler nedeniyle, 2010 Mali Yılı'ndaki aktarma kararları incelenmiştir ve LTB Meclisi'nin 2010 Mali Yılında;

- Bütçe Aktarmalarını **10.08.2010 tarih MK 98/2010** sayı ve **10.12.2010 tarih, MK 155/2010** sayılı kararları ile onayladığı,
- MK 98/2010 sayılı kararı ile **03.5.1.04 kalemine 1,710,200.00 TL** aktarırken, mali yılın sonunda üretilen **MK 155/2010 sayılı kararı ile de yine aynı kaleme 1,500,000.00 TL** aktardığı,

anlaşılmıştır. LTB Meclisi 10.08.2010 tarihinde ürettiği MK 97/2010 sayılı kararı ile ise “2010 Mali Yılına İlişkin EK Bütçe” yapılmasını onaylamış ancak 03.5.1.04 kalemine aktarmaya yer vermemiştir (**B.97(a)**). MK 101/2010 sayılı Meclis Kararı kapsamında aktarma yapılmama gerekçesini Sn. Erol Beyit; ilgili kararda aktarma yapılacak kalemlerin belli olmaması olarak beyan etmiştir.

Dolayısıyla Bütçe kalemleri arasında aktarma amacı ile alındığı anlaşılan ancak hayata geçmediği tespit edilmiş olan MK 101/2010 sayılı Meclis Kararının, LTB İhale Tüzüğü'nün 4 (a) maddesi ile Belediye Başkanına verilmiş olan 8,000.00 TL harcama limitini aşmak üzere kullanıldığı sonucuna varılmıştır.

Yapılan yüz yüze görüşmede ise **Sn. Aşkan C. Efe**, aktarma amaçlı kararı harcama yetkisi olarak kullanılmasını; **konuya ilişkin kararın Meclisten onaylanması ve Meclis toplantılarına Mali İşler Şubesi yetkilisinin de katılması nedeniyle ödemeyi onayladığını ancak, bu kararın aktarma amaçlı olduğuna ilişkin Mali İşler Şubesi yetkililerinin kendisini veya Sn. Cemal Bulutoğlularını ikaz etmediğini beyan etmiştir.** Sn. Aşkan C. Efe konuya ilişkin yazılı cevabında ise (**B.31(b) S/No1**) belirtilen tarihteki **Meclis toplantısında temizlik şube amirinin temizlik yapılacak yerler ile ilgili bilgi vererek, aktarmayı ve konuyu savunduğunu belirterek, sözlü izahında yer alan bulguları yinelemiştir.**

Aynı şekilde Sn. Özel Kadioğlu da, tarafımızla yapılmış olan yüz yüze görüşmede; Mali İşler Şubesi tarafından konu kararın hangi kalemler arasında aktarma yapılacağına ilişkin Meclis Üyelerine sözlü bilgi verilmiş olunmasına rağmen karar metninin hangi

kalemler arasında aktarma yapılacağını içermediğini belirterek, konu Meclis kararına aktarma amaçlı olduğu için onay verdiğini ve ödemeyi de bu kapsamda onayladığını belirtmiş, konuya ilişkin yazılı sorumuzu ise **(B.2(a))** denetime ilettiği yazılı yanıtında cevaplamamıştır **(B.2(b))**.

Konu Meclis Kararının uygulanmasına ilişkin LTB Maliye Şube Amiri Sn. Erol Beyit ise tarafımıza ilettiği yazılı beyanında **(B.45(a) S/no:4)**, kararın alındığı Meclis toplantısına katılmadığını ancak toplantı sonrası bazı meclis üyelerine ve dönemin müdürüne, kararda aktarma kalemlerinin belirtilmediği yönünde uyardığını ve bu karar belirtilerek yapılmış olan ödemelerin herhangi bir aktarma ihtiyacı oluşturmadığını belirtmiştir.

Yukarıda belirtilenler dikkate alındığında;

- MK 101/2010 sayılı Meclis Kararı'nın aktarma amaçlı ihdas edilmesine rağmen hayata geçmediği,
- Kalemler arası aktarma kararının harcama yetkisi olarak kullanılamayacağı,
- Dolayısıyla, LTB İhale Tüzüğü'nün 4(a) maddesi hilafına; LTB Başkanına verilmiş 8,000.00 TL harcama yetkisi sınırı üzerinde 69,000.00 TL (77,000.00 TL- 8,000.00 TL) ödenmesine yetki vermiş olan **Sn. Özel Kadioğlu ve Sn. Aşkan C. Efe'nin 69,000.00 TL'den** müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmaları gerektiği,
- Belediye Bütçesi'nden ödeme yapılmasına rağmen konu işlerin yapıldığının belgelenememesinin ise KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği,

sonucuna varılmıştır.

A.4. Haspolat Hamitköy Arası Budama ve Temizlik İşleri

12.11.2010 tarih ve 158/2010 Kasa Numaralı Ödeme Fişi **(B.98)** ve ekli evrakları incelendiğinde, **F. Dorman Ticaret Ltd.'e her biri 8,000.00 TL tutarında düzenlenmiş 6 adet Ödeme Fişi ve dönemin LTB Başkanının ödeme yetkisi dahilinde düzenlenmiş mukabili fatura ile "Haspolat ve Hamitköy arasında yapılan budama ve temizlik işleri" açıklaması ile toplam 48,000.00 TL (KDV dahil) ödendiği tespit edilmiştir.**

Ödeme fişlerinde Servis Şefi olarak sadece Sn. Hüseyin Çakır'ın imzası bulunmakta olup; Belediye Başkanı, Belediye Müdürü ve Mali İşler Sorumlusu imzaları mevcut değildir. Dolayısıyla ödeme, değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın 121. maddesi hilafına gerçekleştirilmiştir.

Yapıldığı belirtilen işe ilişkin tek evrak, adı geçen işletme adına düzenlenmiş faturalar olup, işin hangi tarihlerde kaç kişinin çalıştırılarak gerçekleştirildiği, LTB maliyet keşif ve kontrol raporları mevcut değildir.

Konu ödemelere ait tek imza sahibi Sn. Hüseyin Çakır'a ödemenin gerçekleşmesine ilişkin izahı sorulmuş ve Sn. Çakır "...Temizlik ve budama işleri ben gittiğim zaman bitmişti. Söz konusu işler müteahhitlerden öğrendiğim kadar Temmuz, Ağustos ve Eylül 2010 tarihlerinde yapılmıştı. ...Aldığım bilgiler doğrultusunda işin maliyetini çıkardım. ...İrfan Erişmen'den de... ağaç başı maliyet hesabı aldım... Sn. Aşkan Efe'nin talimatı ile ilgili müteahhitlere ödemenin yapılabilmesi için Aşkan beyin talimatı

ile her aya 8,000 TL olacak şekilde ödeme fişlerini yazdım. Miktar fazla olduğu için Sn. Aşkan Efe'ye sorarak miktarı aynı olan ödeme fişlerini kopya çekerek yazabileceğim teyidini aldıktan sonra, Aşkan Efe'nin bana yolladığı faturaları ödeme fişlerinin arkasına koyarak, yazdığım ödeme fişlerini Aşkan Efe'ye ulaştırdım şeklindeki açıklaması **(B.99)** ile LTB Ödeme Fişleri'nin düzenlenişini ve gerekçesini yazılı olarak beyan etmiştir.

Bilahare denetime ilettiği yazılı beyanında **(B.99(b) (soru 1'in yanıtı))** yukarıda yer alan açıklamalarını yeniden belirtmiş ayrıca "...Sn. Aşkan Cemal Efe'nin direktifi ile bana yollanan ilgili faturaları doldurup ödemelerin yazılması idi... Sıtkıoğlu şirketinin direktörü de aynı gün bana kendisi şirketinin boş faturalarını getirip kendisi Sn. Aşkan Cemal Efe ile konuştuğunu ve faturaları bana vermesini söylemiş... Sn. Aşkan Cemal Efe'yi telefonla arayıp kendisinden bu konuda teyit aldıktan sonra, Sıtkıoğlu şirketinin faturalarını teslim alıp ve ilgili diğer şirket faturalarını da doldurarak (Sn. Aşkan Cemal Efe nin direktifleri ile) faturaları doldurdum...ödeme üzerindeki servis şefi yerini kimin imzalayacağını...Sayın Aşkan Cemal Efe ...benim atmamı direktifini vermiştir..."şeklideki izahı ile faturaların yazılma sürecini de açıklamıştır.

Sn. Hüseyin Çakır'ın yukarıda belirtilen beyanı hakkında Sn. Aşkan C. Efe'nin bilgisine başvurulmuş ve yapılan görüşmede **Sn. Efe; Haspolat-Hamitköy arası budama ve temizlik işleri ile ilgili 6 işletmeye verilen işlerle ilgili olarak herhangi bir talimat vermediğini, işlerin yapımı ve ödemeleri ile ilgili de herhangi bir bilgisinin olmadığını** iddia etmiştir.

Raporun 4.2.2.5.C başlıklı bölümünde de belirtildiği üzereyse, Sıtkıoğulları Construction Ltd. Direktörü, işletmesine ait faturaların kendisi tarafından yazılmadığını, faturaları yazanın Sn. Hüseyin Çakır olduğunu belirtmiş ve Sn. Hüseyin Çakır'ın (B.99(b))'deki beyanını teyit etmiştir.

Sn. Hüseyin Çakır tarafından verilen açıklamada "ağaç budama maliyetlerini aldığı belirtilen" Sn. İrfan Erişmen ile de görüşülmesi gerekli görülmüş olup, Sn. Erişmen "2010 yılı içerisinde 20 Temmuz hazırlıkları nedeniyle, Haspolat-Hamitköy anayolunda bulunan ağaçların boyanması... **Belediye ekiplerinin ve özel sektörün katkılarıyla kapsamlı bir şekilde yapılmıştı...**" **(B.226)** şeklindeki beyanını tarafımıza iletmesine rağmen, **Belediye ekiplerinin kimlerden oluştuğu veya adı geçen özel işletmelerin kim olduğu ve bu işin hangi tarihlerde gerçekleştiği Sn. Erişmeden de öğrenilememiştir.**

LTB Başkanlığı'nca itaya bağlanmamış ödemelere ilişkin çek düzenlenmesi hakkında LTB Maliye Şube Amiri Sn. Erol Beyit'ten 13.03.2013 tarih ve SAY.0.00-BE.0.14.000-13/132 sayılı yazımız **(B.100)** ile bilgi talep edilmiş ve talebimize Sn. Beyit 05.04.2013 tarihli yazısında **(B.101 cevap Ek-3(1)) "...12.11.2010 Cuma günü yazılan bu ödemeler benim bilgim dışında, giderler bölümünden Ramadan Ulupınar aranarak hazırlatıldı. Ben Pazartesi günü geldiğim zaman masamda ödemesi yapılmış bir şekilde buldum. Ben de ödemesi yapılan bu harcamaların imza eksiklerinin tamamlanması talimatını verdim. Dönüp ödemesi gerçekleşen bu harcamaların bütçe sarfiyat kaydını yaptım."** şeklinde cevap vermiştir. Sn. Ramadan Ulupınar ile de konuya ilişkin şifahen görüşülmüş olup, **Sn. Ulupınar, dönemin LTB Başkanının talimatı ile gerek F. Dorman Tic. Ltd.'e gerekse bu kapsamda ödeme almış kişi/işletmelere ait çekleri mesai bitiminde hazırladığını belirtmiştir.**

Yukarıda yer alan beyanlar ve tespitler belirtilerek, Sn. Cemal Bulutoğulları'na **(B.29(a))**;

- Aynı türden işler için ihaleye çıkmadan fatura bölümü yaparak hizmet alımı gerçekleştirme gerekçesi,
- Değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın 121. maddesi hilafına düzenlenmiş ödeme fişlerine ait çekleri imzalamanıza ilişkin gerekçesi ve yasal dayanağı ile işin gerçekleştirildiği ve olması gereken bedelle LTB'ye faturalandırıldığına nasıl kanaat getirdiği ve hangi belgeleri dikkate aldığı,
- Çeklerin, Sn. Erol Beyit'in bilgisi dışında Sn. Ramadan Ulupınar tarafından hazırlanmasına ilişkin talimatının olup olmadığı, bu konuda talimatı var ise gerekçesi ve yasal dayanağı,
- Bahis konusu işin, ilgili işletmelere kimin talimatı ile verildiği sorulmuş,

ancak Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Ödemeye ilişkin çek aslı incelendiğinde ise 48,000.00 TL tutarındaki çekin F. Dorman Tic. Ltd. mührü ile Kıbrıs İktisat Bankası Ltd. nezdindeki, 10-304-5197613 numaralı, bu kalemden ödeme almış birçok kişi/işletmeye ait çeklerin işlem gördüğü hesap numarası ile işlem gördüğü tespit edilmiştir.

Ayrıca Raporun çeşitli bölümlerinde de belirtildiği üzere, **yukarıda belirtilen Ödeme Fişleri ve ekli evrakları tamamen aynı şekilde düzenlenerek, F. Dorman Tic. Ltd.'e ödenmiş olan 48,000.00 TL (KDV dahil), 6 işletmeye bu şekilde toplam 392,800.00 TL (KDV dahil) ödeme yapılmış ve tüm çeklerin Kıbrıs İktisat Bankası Ltd. nezdindeki, 10-304-5197613 hesap numarası belirtilerek işlem gördüğü saptanmıştır.**

Gerek F. Dorman Tic. Ltd. gerekse diğer işletmeler adına ödenmiş çeklerin Sn. Cemal Bulutoğulları ve Sn. Aşkan C. Efe tarafından imzalandığı tespit edilmiş olup, yukarıda belirtilenlerden dolayı bahis konu ödeme karşılığı işin yapıldığı tarafımızca zan altında değerlendirildiğinden, konuya ilişkin tüm bulguların KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği düşünülmektedir.

A.5. Köprü Boyanması ve Tamiri

Lefkoşa Türk Belediyesi tarafından F. Dorman Ticaret Ltd.'e **"LTB sınırları dahilinde 20 adet köprünün korkuluk ve bordürlerinin boyanması, köprü ve çevre temizlik hizmetleri"** karşılığı 393/2010 Kasa Numaralı LTB Ödeme Fişi **(B.102)** ile aynı tarihli **2 adet fatura karşılığı toplam 16,000.00 TL** ödenmesinin onaylandığı tespit edilmiştir. Ödemeler Sn. C. Bulutoğulları ve Sn. Aşkan C. Efe tarafından Mali İşler Sorumlusu ve Servis Şefi imzaları olmadan itaya bağlanmıştır.

Konu işlerin yapıldığına ve/veya maliyetine ilişkin herhangi bir bilgi/belge denetime sunulmamış olup faturada teslim eden ve teslim alan imzası bulunmamaktadır. Ayrıca, ödeme fişinde "17" olan köprü sayısı daha sonra "20" olarak değiştirilmiş olmasına rağmen, faturalarda 8'er adet toplam 16 adet köprü için iş yapıldığı belirtilmiştir. LTB Ödeme Fişi ile Fatura birbiri ile uyuşmamakta olup, yapıldığı belirtilen işlerin LTB Ödeme Fişleri'ne daha yüksek miktarda gösterilmesi ise dikkat çekicidir.

Her iki ödeme fişinde de imzası bulunan Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan ödemeye ilişkin bilgi/belge talep edilmiş **(B.26)** ancak Sn. C. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır. Sn. Aşkan C. Efe ise aynı şekilde tarafına yöneltilen soruları **(B.30)** özetle **“İşin yapıldığı tarihe bakıldığı zaman işlerin yapıldığı ay Belediye Başkanlık seçiminin olduğu aydır... Başkanın talimatı ile Belediye sınırları dahilindeki köprülerinde seçime hazır hale getirilmeydi. Örneğin Ecvet Yusuf Cad. yanındaki köprü... köprülerin bakım ve temizlik vs işlerin yapımının sağlanması gibi...”** şeklinde açıklamıştır **(B.31 (madde: 211))**. Ancak Sn. Efe tarafından denetime sunulan bilgiler neticesinde de LTB yetkilileri, ödemeye esas olan işlerin neler olduğunu ve/veya ne zaman yapıldığını belgeleyememişlerdir.

Bahis konusu ödemeye esas teşkil eden çekin işlem görmesinde/ciro edilmesinde F. Dorman Tic. Ltd. ile birlikte LTB personeli Sn. Turgay Demiray'ın adının/imzasının yer aldığı ve çekin Kıbrıs İktisat Bankası Ltd. nezdindeki 10-304-5197613 numaralı hesap numarası belirtilerek işlem gördüğü tespit edilmiştir. Sn. Turgay Demiray'ın adı geçen işletmeye ait çeklerin ciro edilmesine/ işlem görmesine ilişkin yazılı beyanı Raporun 4.2.2.2.A.2.2. bölümünde belirtilmiş olup **(B.96(a) ve (b))** aynı izah, bu çekin ciro edilmesi için de geçerlidir.

393/2010 Kasa Numaralı LTB Ödeme Fişi ekindeki 2 adet faturanın aynı tarihli ve aynı iş için olduğu ve dönemin Belediye Başkanının, konu hizmeti fatura bölümü ile gerçekleştirdiği görülmekte olup, yukarıda belirtilen bulgular nedeniyle konunun KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

A.6. Denetime Sunulmayan Ödeme Fişi

03.5.1.04 Gider Kaleminden F. Dorman Ticaret Ltd. adına 288,750.00 TL ödeme içeren 139/2010 Kasa Numaralı ve 17.08.2010 tarihli Ödeme Fişi, LTB Maliye Şubesi tarafından denetime sunulmamış olup, ödemeye ilişkin 532526 numaralı çekin 19.08.2010 tarihinde iptal edilerek yerine 532553 numaralı çekin düzenlendiği anlaşılmıştır.

Bahis konusu ödeme fişine esas teşkil eden faturanın ne amaçla düzenlendiği vb. diğer bilgilere gerek LTB Maliye Şubesi gerekse, LTB Satın Alma Birimi kayıtlarından ulaşılamamış olup, LTB Maliye Şubesi'nden; fatura suretini işletmeden temin edererk tarafımıza iletilmesi talep edilmiştir. Ancak denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla fatura sureti de denetime sunulmamıştır.

LTB tarafından düzenlenmiş birçok çekin ilgili Banklardan talep edilmesi kapsamında ise Polis Genel Müdürlüğü aracılığıyla **(B.A.10)**, 532526 numaralı çekin ilgili bankadan temin edilerek denetime sunulması talep edilmesine rağmen, denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla belirtilen çek tarafımıza iletilmemiştir.

Bu bağlamda konunun KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

A.7. LTB Meclisinin MK 54/2010, MK 64/2010 ve MK 101/2010 sayılı Meclis Kararları Kapsamında F. Dorman Ticaret Ltd.'e Yapılmış Ödemelerin Toplamı

Raporun önceki bölümlerinde MK 54/2010, MK 64/2010 ve MK 101/2010 sayılı Meclis Kararlarının sınırları çizilmemiş kararlar olduğu belirtilmiş olup; harcama kıstasları ve ödemenin kime yapılacağına ilişkin detayları belirlenmemiş veya aktarma amaçları sorgulanmamış olan Meclis Kararları ile F. Dorman Tic. Ltd.'e başka işletmelerden teklif dahi alınmadan toplam 492,067.50 TL (KDV dahil) (225,067.50 TL+77,000.00 TL +190,000.00 TL) karşılığı iş yaptırıldığı tespit edilmiştir.

Dolayısıyla, yetki sınırları çizilmemiş ödemelerle Sn. C. Bulutoğulları'nın ve/veya dönemin LTB Müdürlüğü'nün için F. Dorman Tic. Ltd.'e verilmesine ilişkin inisiyatif kullandığı ve yapılan uygulama ile adı verilen işletme lehine haksız rekabet yaratıldığı sonucuna varılmıştır. Bu nedenle, **LTB Meclisi'nce üretilecek kararlarda; hizmetin kimden alınacağına, şartlarının belirlenmesi vb. müeyyidelere uyulması, sınırları belirlenmiş kararlar üretilmesine azami özen gösterilmesi ve bu hususların LTB İhale Tüzüğünde açık ve net biçimde belirtilmesi için, yasal düzenlemenin yapılması gerektiği düşünülmektedir.**

A.8 Sözleşme İmzalanmaması

Bilindiği üzere, değiştirilmiş şekliyle 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın "Belediye Başkanlarının Görev ve Yetkileri" yan başlıklı 61(15) maddesi, Belediye adına sözleşme yapma yetkisini Belediye Başkanlarına vermiştir. Belirtilen düzenleme hilafına dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları'nın Raporun bu bölümünde bahsedilen KDV dahil 556,067.50TL (225,067.50 TL + 190,000.00 TL + 77,000.00 TL+ 48,000.00 TL+ 16,000.00 TL) iş ile ilgili adı verilen firma ile sözleşme akdetmediği, bu nedenle değiştirilmiş şekli ile 19/1963 sayılı Pul Yasası gereği binde beş oranında tahsil edilmesi gereken pul vergisi kadar Devleti gelir kaybına uğratılmasına sebebiyet verdiği tespit edilmiştir.

Ayrıca, Belediye çıkarlarını gözetmek adına ilgili işletmeden teminat mektubu da alınmadığı tespit edilmiş olup, Sn. Cemal Bulutoğulları'na **(B.29(a))**; ödeme kıstasları belirlenmemiş kararlarla işi başka işletmelerden teklif dahi almadan, F. Dorman Tic. Ltd.'e verme gerekçesi, aynı türden hizmet alımı yaptırdığı işler için değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın 61(15) maddesi hilafına Sözleşme imzalamamasının nedeni ve varsa yasal dayanağı sorulmuş olup, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Raporun 4.2.2.2.A başlığı altında yer alan;

- Ödemelere ilişkin işlerin yapıldığının belgelenememesi dolayısıyla şaibe içermesi,
- Bazı LTB personelinin adı geçen işletmeye ait çeklerin ciro edilmesinde/ işlem görmesinde adının/imzasının yer alması,
- Bazı faturaların bazı Belediye personeli/yöneticisi tarafından dönemin Belediye Müdürlüğü'nün talimatı ile yazıldığının beyan edilmesi,

- Adı geçen işletmeye ait çeklerin bu kalemden ödeme almış ancak ödeme karşılığı için yapıldığı belgelenmeyen ve/veya raporlanması gereken diğer hususları olan işletmelerin çeklerinin de işlem gördüğü hesaplarda toplanması,

nedenleriyle konunun KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

B. F. Dorman Tic. Ltd. Tarafından Yüklenilmiş Olan İhaleler

B.1. LTB Surlarıç Bölgesi Genel Temizlik İşleri Hizmet Alımı İhalesi

LTB Belediye Meclisi, 02.06.2011 tarihinde alınmış olan KİK 24/2011 sayılı Kira ve İhale Komisyonu kararını (B.105), MK 71/2011 sayılı kararı ile onaylamış (B.106) ve Lefkoşa Surlarıç Bölgesi Genel Temizlik Hizmet Alımı ihalesini yıllık 1,770,000.00 TL + KDV olmak üzere 2 yıl süreyle F. Dorman Tic. Ltd.'e vermiştir.

LTB Meclisince 28.06.2011 tarihinde üretilmiş MK 71/2011 sayılı kararın hemen akabinde dönemin LTB Başkanı ile F. Dorman Ticaret Ltd. arasında **29.06.2011 tarihinde "LTB Surlarıç Bölgesi Genel Temizlik İşleri Hizmet Mukavelesi" (B.107)** imzalanmış olup, ihaleye ilişkin Mukavele, Özel İdari ve Teknik Şartname incelendiğinde, aşağıda belirtilen hususlar tespit edilmiştir.

B.1.1. Teminat Mektupları

LTB Surlarıç Bölgesi Genel Temizlik İşleri, **Hizmet Satın Alımı Özel İdari Şartnamesi'nin (B.108);**

- **"Teklif Verme Şekli"** yan başlıklı 3. maddesi **"...ihaleye katılabilmek için teklif bedelinin % 5 (beş)'i tutarında Banka Teminat mektubu teklifle birlikte sunulacaktır. Geçerli ve/veya yeterli Banka Teminat Mektubu sunmayan Firmaların teklifleri dikkate alınmayacaktır. Geçici Teminat Mektubu, Lefkoşa Türk Belediyesi adına düzenlenecek ve en az 08/07/2011 tarihine kadar ...geçerli olacaktır..."**,
- **"Kati Teminat"** yan başlıklı 7. maddesi **"Firma...2 (iki) yıllık ihale bedelinin % 10(on)'u tutarında Banka Teminat Mektubunu mukavelele imzalanma aşamasında Lefkoşa Türk Belediyesi İdaresi'ne vermekle yükümlüdür. Teminat mektubu iş süresinin 1 ay sonrasına kadar geçerli olacaktır."**,
- **"Mukavele ve Damga Pulu"** yan başlıklı 8. maddesi ise **"İhaleyi kazanan Firma, karar tebliğinden sonra Kesin Teminat Mektubunu Lefkoşa Türk Belediyesi İdaresi'ne ibraz etmek ve 8 (sekiz) iş günü içerisinde masrafları kendisine ait olmak üzere mukaveleyi imzalamak zorundadır..."**,

biçiminde düzenlenmiştir. Taraflar arasında akdedilen Hizmet Mukavelesi'nin **"Gecikme Hali veya Taahhüdün Yerine Getirilmemesi, Gecikme Tazminatı ve Sözleşmenin Feshi"** yan başlıklı 6. maddesi de, yüklenici firmanın üzerine düşen yükümlülükleri yerine getirmemesi durumunda, Kati Teminat Mektubu'na el konulabileceğinden bahsetmektedir. İhaleye ilişkin Özel İdari Şartname'nin **"İş Süresi"** yan başlıklı 9. maddesi ise iş süresinin 2 (iki) yıl olduğunu belirtmektedir.

Yukarıda belirtilenlerden,

- F. Dorman Tic. Ltd. tarafından, ihaleye verilen ilk teklifin yıllık 1,800,000.00 TL+ KDV olduğu **(B.105)** ve iki yıllık süre için bu bedelin 3,600,000.00 TL + KDV, dolayısıyla Geçici Teminatın 180,000.00 TL (3,600.000.00 x %5) olması gerektiği,
- Adı geçen işletme ile LTB yetkilileri arasında yapılan pazarlık neticesinde yıllık 1,770,00.00 TL olarak mutabık kalınan ihale bedelinin, 2 yıllık tutarı olan 3,540,000.00 TL bedelin % 10'u olan 354,000.00 TL tutarında Kati Teminat alınması gerektiği,

sonucuna varılmıştır.

Ancak yapılan incelemede;

- F. Dorman Ticaret Ltd. adına, Kıbrıs İktisat Bankası Ltd. tarafından **24.05.2011** tarihinde, vade hitam tarihi 09.07.2011 olmak üzere 220,00.00 TL tutarında "LTB Lefkoşa Suriçi Bölgesi Genel Temizlik İşleri Hizmet Satın Alımı Projesi İhalesi Geçici Teminat" düzenlendiği tespit edilmiştir **(B.109)**.

Geçici Teminat Mektubu düzenleniş tarihi olan 24.05.2011, LTB'nin konu ihale kapsamında "son teklif kabul tarihi" olup **(B.110)**, belirtilen teminatın, ihaleye katılabilmek için gereken "teklif miktarının % 5'i" oranındaki Geçici Teminat yerine LTB'ye verildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Konu hakkında bilgisine başvurulmuş LTB Maliye Şube Amiri Sn. Erol Beyit ve Temizlik Şube Amiri Sn. Serkan Önet; adı geçen ihale kapsamında verilen veya verilmesi gereken teminatlar hakkında bilgileri olmadığını belirtirken, LTB Hukukçusu Sn. Gizem Bahri de konuya ilişkin bilgisinin olmadığını beyan etmiştir.

- F. Dorman Tic. Ltd.'den **iki yıllık ihale bedeli tutarı olan 3,540,000.00 TL'nin %10'u olarak alınması gereken 354,000.00 TL tutarında Kati Teminat'ın** alınmadığı, bunun yerine, yukarıda konu edilen geçici teminatın hitam bulmasından hemen önce yine Kıbrıs İktisat Bankası Ltd. tarafından 07.07.2011 tarihinde, F. Dorman Tic. Ltd. adına **hitam tarihi 07.07.2012 olan 88,500.00 TL tutarında "LTB Suriçi Bölgesi Genel Temizlik İşleri Kati Teminatı"** (B.111) düzenlendiği anlaşılmıştır.

88,500.00 TL tutarındaki teminat bir yıllık ihale bedeli olan (KDV hariç) 1,770,000.00 TL'nin % 5'ine denk gelmektedir.

Sn. Cemal Bulutoğulları'na yukarıdaki tespitlerimiz belirtilerek, konu teminatların belirtilen şekilde alınmamasının nedeni ve yasal dayanağının ne olduğu, ihaleye ilişkin teminatlar gerektiği şekilde alınamamışken, ihaleye ilişkin sözleşmeyi imzalamasının yasal dayanağı ve gerekçesi sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları; değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Yukarıda belirtilenlerden, Sn. C. Bulutoğulları'nın ihaleye ilişkin Özel İdari Şartname, Mukavele ve LTB İhale Tüzüğü'nün 21.(b) maddesi hilafına; %10'u tutarındaki kati teminatı almadan ihaleye ilişkin sözleşmeyi imzaladığı sonucuna varılmıştır.

B.1.2. Sözleşmenin Pullanmaması

LTB Surlariçi Bölgesi Genel Temizlik İşleri Hizmet Satın Alımı Özel İdari Şartnamesi'nin (B.108) Mukavele ve Damga Pulu yan başlıklı 8. maddesi "... **Mukavele ile ilgili taahhütlerin tamamen yapılmasına ait bütün giderler (vergi, resim harçlar) ve damga pulu masrafları Yüklenici firma tarafından karşılanacaktır.**" derken, Hizmet Mukavelesi'nin (B.107); 8. maddesi ve 12.maddesi İdari ve Teknik Şartname'nin konu **Mukavelenin ayrılmaz bir parçası olduğu ve birlikte mütalaa edileceklerini** hükme bağlamıştır.

Yukarıda belirtilen maddelerden, Sözleşmenin pullanmasının yüklenici firma sorumluluğunda olduğu açık olup, denetime sunulan Sözleşmenin (Hizmet Mukavelesinin) pullanmadığı ve/veya pullanmış suretin LTB yetkililerinde olmadığı/denetime sunulmadığı tespit edilmiştir.

Sn. Cemal Bulutoğulları'na sözleşmenin, Özel İdari Şartname ve değiştirilmiş şekli ile 19/1963 sayılı Pul Yasası hilafına pullanmamasına ilişkin gerekçesi ve yasal dayanağı sorulmuş olup (B.29(a)), Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Dolayısıyla, LTB'nin yüklenici Firma tarafından yerine getirmesi gerekenler hakkında gerekli takibatı yapmadığı sonucuna ulaşılmakta olup, bu durumun, değiştirilmiş şekli ile 19/1963 sayılı Pul Yasası'nın "Bir kamu görevlisinin vs. nin önüne getirilen enstrümanların pullanması" yan başlıklı 34 (1) maddesinin;

"Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde görevli tüm kamu görevlileri, kamu personeli ve belediyelerde görevli kişiler, önlerine getirilen vergiye bağlı herhangi bir enstrümanın hakkıyla pullanmış olup olmadığını saptamakla sorumludur...",

maddesi hilafına görev ifa ettikleri açıktır. Konu sözleşmenin pullanmamasına ilişkin bilisine başvurulmuş olan LTB Mali Şube Amiri Sn. Erol Beyit, sözleşmenin LTB Maliye Şubesi'nde mevcut olmadığı için pullanıp pullanmadığı hakkında bilgisinin olmadığını belirtmiştir. Konu sözleşmenin pullanmış suretinin Gelir ve Vergi Dairesi'ne iletilmemiş olunması durumunda, değiştirilmiş şekli ile 19/1963 sayılı Pul Yasası uyarınca, ihale bedeli olan 3,540,000.00 TL'nin binde beşine tekabül eden 17,700.00 TL'nin gecikme cezası ile birlikte KKTC Gelir ve Vergi Dairesi'ne yatırılması gerekmekte olup, konunun anılan Dairenin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

B.1.3. Yetki ve Kontrollük

LTB Surlariçi Bölgesi Genel Temizlik İşleri Hizmet Mukavelesi'nin (B.107) Yetki ve Kontrollük yan başlıklı 5. maddesi "...**yüklenici firma için yürütülmesinde sorumlu ve kontrol amirliğinin onaylayacağı bir teknik personel istihdam edecektir...**" hükmü ile düzenlenmiştir.

Anılan madde gereği, kontrol amirliği olan LTB Temizlik Şubesi Amirliği'nden, ihale kapsamında işin yürütülmesinden sorumlu ve kendi amirliklerince onaylanmış olması gereken, F. Dorman Tic. Ltd. personelinin kim olduğu ve eğer var ise verdikleri onaya

ilişkin yazılı belge talep edilmiştir. Sn. Önet ile yapılan görüşmelerden, LTB Temizlik Birimi'nin bu konuda bir onayın olmadığı anlaşılmış olup Sn. Önet, denetime sunduğu yazılı beyanı ile **(B.64)** F. Dorman Tic. Ltd.'in ihale kapsamında çalışacak kişilerin listesini ihalenin başlaması akabinde LTB'ye sunduğunu beyan etmiştir. Dolayısıyla, LTB Surlarıçi Bölgesi Genel Temizlik İşleri Hizmet Mukavelesi'nin Yetki ve Kontrollük yan başlıklı 5. maddesinin ihlal edildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Konu hüküm hayata geçmeden ihalenin gerçekleştirilmesine ilişkin Sn. Cemal Bulutoğluları'nın yasal dayanağı ve gerekçesi sorulmuş **(B.29(a))** ancak, Sn. Bulutoğluları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

B.1.4. Sosyal Güvenlik Kurumları ile Gelir ve Vergi Dairesi'ne Yapılması Gereken Yatırımlar

LTB Surlarıçi Bölgesi Genel Temizlik İşleri Hizmet Satın Alımı Özel İdari Şartnamesi'nin "Ödemeler" yan başlığı altında yer alan 21(a) maddesi (B.108), yüklenici firmanın ödeme almak için yapacağı başvurularda "...faturanın yanında, her ayın sonunda çalıştırdığı personelin bir önceki aya ait Sosyal Sigorta ve İhtiyat Sandığı primleri ve vergilerini yatırdığına dair belgeleri..." LTB kontrol amirliğine ibraz etmek zorunda olduğunu ve ödemelerin, belirtilen bilgilerin sunulması akabinde gerçekleşebileceğini belirtmektedir.

Yapılan incelemelerde, **F. Dorman Tic. Ltd.'in ödemelerine ilişkin hak edişlerde, LTB tarafından yukarıda belirtilen hüküm dikkate alınmadan, adı geçen işletmenin sosyal güvenlik kurumlarına ve Gelir ve Vergi Dairesi'ne yapması gereken yatırımlar kontrol edilmeden ödeme düzenlendiği** tespit edilmiştir.

Konuya ilişkin bilgisine başvuru LTB Temizlik Şube Amiri Sn. Serkan Önet konu uygulamaya ilişkin gerekçesini, aynen;

- **"Surlarıçi Temizlik Hizmet İhalesi kapsamında F. Dorman Ticaret Ltd., bünyesinde bulundurduğu çalışanlar içerisinde bizlere İhale başladıktan sonra bir liste sunmuştur. Bu liste doğrultusunda bu ihalede çalıştırmakla yükümlü olduğu kişilerin dışında 2011 yılı sonuna kadar başka bir istihdam yapmamış fakat zaman içerisinde bu listedeki kişilerden bazıları işten ayrılmış veya şirket tarafından durdurulmuştur. İhaleye katılma şartında aranan Şirketin yatırım borcu yoktur yazısı bulunması ve listede belirtilen personellerin Şirkete önceden istihdam edilerek, hali hazırda çalışan personeller olması, ayrıca çalışan personeller tarafından yatırımları konusunda tarafımıza herhangi bir ihbar veya şikayette bulunulmamasından dolayı, işler de aksamadan yerine getirildiği için bu hak edişler düzenlenmiştir. Bu hak edişler, Başkan tarafından ilgili Şirkete yaptığı iş için ödeme yapılabilmesi için Başkan'ın isteği doğrultusunda ve verdiği talimatlar sayesinde düzenlenmiştir."** (B.64),

şeklinde belirtmiştir.

Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan belirtilenlere ilişkin gerekçesi ve yasal dayanağı talep edilmiş olunmasına rağmen **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Konu uygulama, LTB Surlarıçi Bölgesi Genel Temizlik İşleri Hizmet Mukavelesi'nin ayrılmaz bir parçası olan ve taraflarca, Hizmet Sözleşmesi ile birlikte mütalaa edileceği akit altına alınmış olan **LTB Surlarıçi Bölgesi Genel Temizlik İşleri Hizmet Satın Alımı Özel İdari Şartnamesi** hükümlerine aykırı olarak gerçekleştirilmiş olmakla birlikte, kontrollerden sorumlu Temizlik Şube Amiri'nin, konu yatırımları dikkat almama gerekçelerinden biri olarak **"...çalışan personeller tarafından yatırımları konusunda tarafımıza herhangi bir ihbar veya şikayette bulunulmaması..."** şeklindeki gerekçesini dayanak olarak göstermesi ilginç olarak değerlendirilmiştir.

Ayrıca, Sn. Önet'in yukarıda kayıtlı beyanında yer alan;

- "... F. Dorman Ticaret Ltd., bünyesinde bulundurduğu çalışanlar içerisinde **bizlere ihale başladıktan sonra bir liste sunmuştur.**" şeklindeki açıklama, ihaleye ilişkin Özel İdari Şartname'nin **(B.108)**, **"İşin Yürütülmesi ve Personel Durumu" yan başlıklı 17. maddenin** **"...Yüklenici firma, işe başlamadan önce çalıştıracağı personele ait bilgileri ... Kontrol Amirliği'ne vermek zorundadır..."**,
- "... Bu liste doğrultusunda bu ihalede çalıştırmakla yükümlü olduğu kişilerin dışında 2011 yılı sonuna kadar başka bir istihdam yapmamış fakat zaman içerisinde **bu listedeki kişilerden bazıları işten ayrılmış veya şirket tarafından durdurulmuştur**" şeklindeki açıklama ve LTB sorumlularınca işten durdurulanların kim olduğunun tarafımıza belirtilememesi yine, ihaleye ilişkin Özel İdari Şartname'nin **17. maddesinin** **"...yeni işe başlayacak personel hemen Kontrol Amirliği'ne bildirilecektir. Aynı şekilde, personelin işine son verilmesi durumunda da Kontrol Amirliği'ne derhal bilgi verilecektir..."**,

şeklindeki düzenlemeler hilafına uygulama gerçekleştirildiğini ortaya koymaktadır. Gerektiği şekilde yapılmayan uygulamalar neticesinde ise İhaleye ilişkin Teknik Şartname'nin **(B.108(a))**;

- 9.8 "Temizlik işinde çalışan personelin işe başlaması ve işten çıkarılması durumlarında Yüklenici Firma tek başına karar veremeyecektir. Temizlik Şubesi'nin onayı alınmadan işçi alımı ve çıkışı yapılmayacaktır. Aksi takdirde uyarılmadan her tekrürde, mukavelede belirtilen aylık ödeme bedelinin % 5 (beş) oranında para cezası uygulanacaktır",
- 9.9 "Günlük olarak çalışması gereken 24 işçiden eksik çalıştırılan her işçi için, mukavelede belirtilen aylık ödeme bedelinin % 5 (beş) Yüklenici Firma'nın hak edişinden kesilecektir. Bu durumun 3 kez tekrarından sonra...eksik çalışan her işçi için, mukavelede belirtilen aylık ödeme bedelinin % 10 (on)'u oranında para cezası uygulanacaktır",

biçimindeki düzenlemelerinin de göz ardı edilmesine sebebiyet vermesinin yanı sıra, belirtilen cezaların uygulanamamasına/uygulanmamasına neden olmuştur.

B.1.5. Hak Edişlerin Düzenlenmesi

LTB Surlarıçi Bölgesi Genel Temizlik İşleri Hizmet Satın Alımı İhalesi kapsamında, yüklenici firma olan F. Dorman Tic. Ltd.'e, Haziran-Aralık 2011 döneminde gerçekleştirildiği belirtilen temizlik işleri için, Raporun 4.2.2.2.B.1.6 başlıklı bölümünde belirtilen "Ek Ödeme" hariç, **toplam 1,026,600,00.00 TL (KDV dahil) ödenmiş olup (EK-14) (B.112)** ödemeler; ihaleye ilişkin Hizmet Mukavelesi'nin "Ödeme Şekli" başlıklı 3. maddesi çerçevesinde, Yüklenici Firma olan F. Dorman Tic. Ltd. tarafından LTB Kontrol Amirliği'ne sunulmuş olan iş listeleri (hak ediş raporu) bağlamında gerçekleştirilmiştir.

İhaleye ilişkin Özel İdari Şartname'nin **(B.108) "Kontrollük"** başlıklı 10. maddesince kontrollük Lefkoşa Türk Belediyesi Temizlik Şubesi'ne ait olup, Teknik Şartname'nin **(B.108(a)) "Denetim ve Hak Ediş Esasları"** başlıklı 7. maddesi 1. fıkrası "**Yüklenici Firma'nın yapmakta olduğu temizlik, çöp toplama ve taşıma işi, Lefkoşa Türk Belediyesi Temizlik Şubesi tarafından sürekli kontrol altında tutulup, şartname ve mukavele hükümlerine uygun işin yapılıp yapılmadığı**" şeklindeki düzenleme ile kontrol yetkisinin tümünü adı geçen Birime vermiş ve konu düzenleme **Hizmet Mukavelesi'nin (B.107) "Yetki ve Kontrollük" yan başlıklı 5. maddesinde de aynen yer almıştır.**

F. Dorman Tic. Ltd.'e yapılmış olan ödemelere ilişkin belgeler incelendiğinde ödemenin, sadece yüklenici firma tarafından LTB'ye iletilen "Aylık Rapor ve ekleri" çerçevesinde gerçekleştirildiği anlaşılmış olup, LTB Temizlik Şube Amirliği'nden, Aylık Raporlarda yer alan işlerin taraflarınca kontrol edildiğine ilişkin belgeler talep edilmiştir. LTB Temizlik Şube Amiri Sn. Serkan Önet'den alınan bilgilerden, adı geçen işletme tarafından yapıldığı belirtilen işlerin kontrol edildiğine ilişkin, LTB yetkililerince düzenlenmiş rapor/kayıtlarının olmadığı anlaşılmış olup, Sn. Önet Temizlik Şubesi'nce gerçekleştirilmiş kontrollerin "**... Şubemiz bünyesinde bulunan bir ustabaşı tarafından günlük olarak kontrol edilmekteydi... Ustabaşısının yaptığı kontroller sırasında sıkıntı duyulan yerlere gerekli kaydırmalar da yapılarak sorunlar giderilmeye çalışılmaktaydı...**" şeklindeki izahından, bu konuda herhangi bir belgenin mevcut olmadığı anlaşılmıştır **(B.64)**.

Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan LTB Temizlik Şube Amirliğinin, işin yapıldığını teyit edici Raporları olmadan, ihaleye ilişkin Hak Edişleri onaylamasının gerekçesi ve yasal dayanağı talep edilmiş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

B.1.6. Ek Ödeme

Lefkoşa Türk Belediyesi'ne ait 28.07.2011 tarih ve 96 Kasa Numaralı Ödeme Fişi ile F. Dorman Ticaret Ltd.'e "**20 Temmuz öncesi surlarıçi temizlik ihalesi kapsamında yapılan ek temizlik işleri için**" tek fatura karşılığı **50,000.00 TL (KDV dahil) ödenmiştir (B.113)**.

İşletmeye, kendi yetkilileri tarafından hazırlanarak LTB'ye sunulmuş ve LTB Temizlik Şube Amirliği tarafından da onaylanmış "Surlarıçi Genel Temizlik İşleri Aylık Raporu (Haziran-Temmuz)" doğrultusunda 22.07.2011 tarihinde, 81 Kasa Numaralı LTB

Ödeme Fişi ile **(B.112) ilk hak ediş olarak toplam 171,100.00 TL ödenmiş olunmasına rağmen**, 96 Kasa numaralı LTB Ödeme Fişi ile **28.07.2011 tarihinde** 188961 numaralı çek ile **ilk hak edişin ödenmesinden sadece 6 gün sonra “20 Temmuz öncesi surlar içi temizlik ihalesi kapsamında yapılan ek temizlik işleri için” 50,000.00 TL ödenmiştir.**

Ödeme Fişinde, LTB Müdürü ve Muhasebe İşleri Sorumlusu imzaları olmayıp, yapıldığı belirtilen iş, Servis Şefi imzası ile Sn. Hüseyin Çakır tarafından teyit edilmiş ve dönemin LTB Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları tarafından onaylanmış olup, yapıldığı belirtilen işe ilişkin herhangi bir kontrol raporu veya hak ediş düzenlenmediği tespit edilmiştir.

Ayrıca **ödeme fişinde, ihale kapsamında kontroller görevini yürütmesi gereken LTB Temizlik Şubesi'nin onayı olmayıp, Temizlik Şube Amiri Sn. Serkan Önet ile yapılan görüşmede Sn. Önet “konu ödemeden ve yapıldığı belirtilen işten haberdar olmadığını”** belirtmiştir.

Belirtilen ödemeye ilişkin bilgisine başvuru Sn. Cemal Bulutoğulları **(B.26)**, denetim için gerekli cevapları, değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına Sayıştay'a iletmezken, ödemede Servis Şefi imzası bulunan Sn. Hüseyin Çakır'ın da bilgisine başvurulmuştur.

Belirtmekte fayda görüldüğü üzere, konu ödeme gerçekleşmeden önce, Sn. Hüseyin Çakır, 50,000.00 TL tutarındaki harcamanın ödenmesinin “uygun olup olmadığı” hakkında şifahiye bilgimize başvurmuş olup, yapılan görüşmede, “konu harcamanın LTB surlar içi temizlik ihalesi kapsamında ödenmesinin uygun olmadığı” Sn. Çakır'a belirtilmişti. Yapılan ödemeye ilişkin Sn. Hüseyin Çakır tarafımıza iletildiği cevabında ise ödemenin;

“...işler Sn. Başkanın talimatı ile Surlar içi temizlik ihalesini uygulayan F. Dorman Tic. Ltd.'e yaptırılmıştır... Sn. Başkan benden sözlü olarak Sayıştay Denetçilerine işin yapılabilmesi için sormamı istemişti. Bende Sayıştay Denetçilerine yapılan işleri sözlü olarak sormuştum. Yaptığımız görüşmeyi de Sn. Başkana ilettilim ... İşler Sn. Başkanın talimatı ile LTB ihale Tüzüğü'ndeki 27. maddeye dayandırılarak, mevcut temizlik ihalesinin % 20 ek işler kapsamında yapılmasını söylemişti... **Yapılan işler Girne kapısının güney kısmında bulunan alan içerinin çimlendirilmesi, Cumhurbaşkanlığı yol güzergahının bordürlerinin temizlenip... boyanması...**” **(B.114)**

amacıyla gerçekleştirildiğini belirtmiştir.

Sn. Çakır tarafından temizlik yapıldığı belirtilen **“Cumhurbaşkanlığı yol güzergahı”** zaten ihale kapsamında temizliği yapılması kararlaştırılmış olan bölgelerden olup, F. Dorman Tic. Ltd.'e “21.07.2011 tarihli Surlariçi Genel Temizlik İşleri Aylık Raporu (Haziran-Temmuz)” karşılığında 81/2011 Kasa Numaralı Ödeme Fişi ile **(B.112) ilk hak ediş olarak yapılmış olan toplam 171,100.00 TL (KDV dahil) ödemede de yüklenici firma tarafından hazırlanan ve LTB Temizlik Şubesi tarafından dikkate alınmış olan “LTB Surlariçi Ayrıntılı Genel Temizlik Çalışma Programları” kapsamında Cumhurbaşkanlığı Sarayı çevresinin her gün/sürekli temizlenmesi karşılığı** ödeme yapılmıştır.

Ayrıca, konu ödemenin yasal dayanağı olarak gösterilen, değiştirilmiş şekli ile LTB İhale Tüzüğü'nün "Mal veya Hizmetin Tatbikatının Değişiklik Zorunluluğu" yan başlıklı 27. maddesi aynen;

"Satın alma ve diğer hizmetlerin ihalelerindeki... mal veya hizmetin tatbikatında değişiklik zorunluluğu olduğu veya keşfin dışında kalmış fakat görülen lüzum üzerine yapılması kararlaştırılmış işler çıktığı ve bu nedenle, mal veya hizmet bedeli yekününde artırma olduğu takdirde ihale bedeli tutarının % 20'sine kadar artırılan işler ihaleye gidilmeden... yaptırılabilir..."

biçiminde olup, F. Dorman Tic. Ltd.'e ek işler için yapılmış ödeme, yukarıda kayıtlı hüküm hilafına; **ihaleye ait ilk hak ediş ödemesinin akabinde mal veya hizmet bedeli yekününde artırma olması mümkün olmadan gerçekleştirilmiş olup, Sn. Çakır tarafından yapıldığı beyan edilen; çimlendirme yapılması, bordür boyaması gibi işler zaten Surlar İçi Temizlik İhalesi kapsamında yer alan işler değildir.**

Dolayısıyla;

- İhale kapsamında temizlendiği belirtilen ve LTB Temizlik Şubesi'nce onaylanması nedeniyle zaten ödenmiş olan işler için tekrar ödeme yapıldığı,
- Değiştirilmiş şekli ile LTB İhale Tüzüğü'nün "Mal veya Hizmetin Tatbikatının Değişiklik Zorunluluğu" yan başlıklı 27. maddesi hilafına, belirtilen yasal zorunluluğun hiçbiri sağlanmadan; ihaleye ait ilk hak ediş ödemesinin akabinde mal veya hizmet bedeli yekününde artış olması mümkün olmadığı,
- Yapıldığı belirtilen işin, LTB Surlar İçi Temizlik İhalesi kapsamındaki işlerin kontrolü ile hiçbir ilgisi olmayan LTB mühendisi Sn. Hüseyin Çakır tarafından onaylanmasının yasal dayanağı ve gerekçesi olmadığı,
- Yapıldığı belirtilen işe ilişkin gerek ihaleye ait Hizmet Mukavelesi gerekse Özel İdari Şartname hükümleri hilafına hak ediş raporunun olmadığı,

tespit edilmiş olup, işin yapılmasının gayri yasal olmasının yanı sıra, yapıldığı da teyit edilememiştir.

Konu ödemeye ilişkin çek aslı incelendiğinde ise, 188961 numaralı çekle F. Dorman Tic. Ltd.'e ödenmiş olan 50,000.00 TL'nin, F. Dorman Tic. Ltd. mühürü ile Raporun çeşitli bölümlerinde **yer alan LTB tarafından düzenlenmiş birçok çekin işlem gördüğü Universal Bank Ltd. nezdindeki 10-118-1049 numaralı hesap belirtilerek işleme alındığı** tespit edilmiştir.

Dolayısıyla işin belgelenememesinin yanında LTB İhale Tüzüğü'nün 4(a) maddesi hilafına; LTB Başkanına verilmiş 8,000.00 TL harcama yetkisi sınırı üzerindeki 42,000.00 TL ödenmesine yol açıldığı bu nedenle, **Sn. Cemal Bulutoğulları ile Sn. Hüseyin Çakır'ın 42,000.00 TL (50,000.00 TL -8,000.00 TL)'den müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmaları ve konunun KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.**

LTB Surlariçi Genel Temizlik İhalesi kapsamında ulaşılan bulgular yukarıda özetlenmiş olmakla birlikte, Raporun **4.2.20 “Lefkoşa Türk Belediyesi’nden Alacağı Olan İşletmeler Tarafından Banka ve/veya Finans Kuruluşlarına Verilen Temliknameler”** başlığı altında da belirtildiği üzere, LTb’den alacağı olduğunu belirtilen bazı işletmeler, Finans Kuruluşu ve/veya Bankalara, LTb’den olan alacaklarını temlik etmiş ve Sn. C. Bulutoğulları konu temlik karşılığı meblağların ilgili finans şirketleri veya bankalara ödenmesini kabul ederek, bir anlamda Lefkoşa Türk Belediyesini konu temliklerin ödenmesi için kefil olarak göstermiştir.

Belirtilen çerçevede, F. Dorman Tic. Ltd.’in LTb Surlariçi Genel Temizlik İhalesi ve Vektörle Mücadele (ilaçlama) İhalesi kapsamındaki alacakları ile ihale ve/veya Meclis Kararı belirtilmeyen bazı fatura karşılığı alacaklarını Viyabank Ltd. ve Tek-Jen Finans Ltd.’e temlik ettiği tespit edilmiş olup, konuya ilişkin detaylar 4.2.20 başlıklı bölümde belirtilmiştir.

B.2. LTb Mücavir Alanda “Sivrisinek, Karasinek, Pire, Hamamböceği ve Kemirgen (Fare, Sıçan) Mücadelesi İhalesi

B.2.1. 2009 Mali Yılı

Lefkoşa Türk Belediyesi Kira ve İhale Komisyonu 26.03.2009 tarihinde ürettiği, KİK 19/2009 sayılı kararı (**B.116**) ile “... mücavir alanlarda sivrisinek, karasinek...ihaleye çıkılmasına ...oyçokluğu ile...” karar vermiş ve Belediye son teklif tarihi 13.04.2009 (**B.117**) olmak üzere ihaleye çıkmıştır.

Konu ihaleye, 8 ay için **354,960.00 TL + KDV** tutarındaki teklif (**B.118**) ile tek katılımcı F. Dorman Ticaret Ltd. olmuş ancak LTb KİK 21.04.2009 tarihli toplantısında aldığı KİK 29/2009 sayılı kararı (B.119) ile “Vektörle Mücadele İhalesine tek teklif verildiğinden ve ilgili şirket hakkında olumlu referans alınmadığından dolayı ihalenin iptal edilmesine...” oy birliği ile karar vermiştir.

B.2.2. 2011 Mali Yılı

2011 Mali Yılı’nda çıkılan ihalede yüklenici Firma olan F. Dorman Tic. Ltd.’e (Ek-15) toplam 1,101,999.98 TL (KDV dahil) (B.115) ödenmiştir. İhale kapsamındaki ödemeler 03.5.1.04 Müteahhitlik Hizmetleri (Temizlik Hizmet İhaleleri Dahil) ödeneğinden karşılanmış olup, **yapılan ödemelerin kalemin kullanım amacına aykırı olduğu tespit edilmiştir.** Bu konuda görüşüne başvurulmuş olan LTb Mali Şube Amiri Sn. Erol Beyit (**B.45(a) madde:5**) konu ihale ödemesinin karşılanabileceği başka bütçe kaleminin olmaması nedeniyle, 03.5.1.04 gider kaleminin kullanıldığını ve bu gider kaleminin amacı dışında bu ödenekten yapılmış diğer harcamalarında aynı gerekçe ile belirtilen kalemden karşılandığını beyan etmiştir.

B.2.2.1. İhale Süreci- LTb Kira ve İhale Komisyonu Fesh Edildiği Dönemde İhaleye Çıkılması

LTb Belediye Meclisi **27.01.2011 tarihli toplantısında** aldığı MK 2/2011, MK 3/2011 ve MK 4/2011 sayılı kararları (**B.120**) ile dönemin Kira ve İhale Komisyonu’nu

feshederken, tüm KİK üyelerinin görevden alınmasına oy çokluğu ile karar vermiştir. Lefkoşa Türk Belediye Meclisi **18.03.2011** tarihli Meclis toplantısında (B.121) ise Kira ve İhale Komisyonu üyelerini yeniden seçmiş ve aynı toplantıda üretilen MK 29/2011 sayılı kararı ile de LTB Kira ve İhale Komisyonu'nu yeniden oluşturmuştur.

Ancak, **27.01.2011-18.03.2011** döneminde, LTB Kira ve İhale Komisyonu feshedilmiş olmasına rağmen Lefkoşa Türk Belediyesi Başkanlığı; LTB Belediye Meclisi'nce alınmış herhangi bir karar olmadan, dönemin LTB Başkanı Sn. Cemal Bulutoğluları istemi ile son teklif tarihi **25.03.2011** olmak üzere “Sivrisinek, Karasinek, Pire, Hamamböceği ve Kemirgen Mücadelesi için...” ihaleye çıkmıştır (B.122).

A. LTB Kira ve İhale Komisyonu'nun 01.04.2011 Tarihli Toplantısı

LTB Meclisi'nin **01.04.2011** tarihinde ürettiği ve dağıtımı Başkanlığımızda yapılmış olan **MK 31/2011** sayılı kararından (B.123) Meclisin;

“Belediyede Kira ve İhale Komisyonu'nun daha önceden feshedilmesi nedeni ile sivrisinek, karasinek... mücadele konusunun aciliyeti, Belediye İdaresi ve ilgili şubelerin hazırlamış olduğu rapor doğrultusunda tespit edilmiş ve ilgili Şube tarafından hazırlanan şartname kapsamında ve Başkan'ın istemi ile gazete ilanı yolu ile ihaleye çıkmıştır. İş bu ihaleye çıkılma süreci Meclis tarafından onaylanarak ihalede teklif veren firmaların değerlendirmesini yapmak üzere... yeniden oluşturulan Kira ve İhale Komisyonu'na yetki verilmesine ve firmalar tarafından atılan zarfların bugün Kira ve İhale komisyonu tarafından değerlendirilmesine...”,

onay verdiği anlaşılmıştır.

MK 31/2011 sayılı Meclis Kararına rağmen, **LTB Meclis Karar Defteri ve LTB KİK Karar Defteri kayıtlarından; Kira ve İhale Komisyonu'nun 01.04.2011 tarihinde toplandığına ilişkin kayda ulaşılamamıştır.**

Ancak, ihale ile ilgili Birimin sorumlusu olan, dönemin Çevre Sağlığı Birimi Sorumlusu Sn. Şafak Alibaba ile toplantı sekreteri olarak görev ifa ettiği anlaşılan Sn. Gülev Sıdal'ın denetime sundukları 13.06.2013 tarihli ortak yazılarında (B.124);

“...01.04.2011 tarihinde Meclis toplantısının hemen ardından kira-ihale komisyonu toplantısı yapılarak, haşere mücadelesi ile ilgili çıkılan ihalenin teklif zarfları açılmıştı. Bu toplantıda Başkan Cemal Bulutoğluları, Müdür Aşkan Efe, Komisyon Üyeleri Ahmet Akbil, Önel Aktolga, Füsun Özsun, Ali Çınar, toplantı sekreteri Gülev Sıdal, Vet. Hek. Şafak Alibaba Aşkın ve ... Frog Şti. Ltd. Temsilcileri...Dorman Şti. Ltd. temsilcisi... hazır bulunmuştu. Firmaların sunduğu belgelerin şartnameye uygunluğu tespit edilip tablolara da işlendikten sonra fiyat teklifleri açılmıştır. Frog Şti. Ltd. Dorman Şti. Ltd.'den daha düşük bir teklif sunmuştur. Bu değerler de tablolara işlenmiştir...Bu toplantının Kira ihale Komisyonu Karar Defteri'nde neden yer almadığı ve toplantı sırasında doldurulan tabloların nerede oldukları hakkında herhangi bir malumatımız bulunmamaktadır... ”,

şeklindeki beyanları dikkate alındığında, KİK'nun 01.04.2011 tarihinde toplandığı ve tekliflerin açıldığı sonucuna varılmıştır.

Nitekim, Sn. Şafak Alibaba Aşkın ve Sn. Mehmet Çakmak'ın 27.05.2013 tarihli ortak beyanlarında yer alan "...haşare mücadelesi hizmet özelleştirme ihalesine sadece Dorman Ltd. ve Frog-Orkin Ltd. teklif vermiştir. Açılan zarflarda Frog-Orkin'in daha düşük fiyat verdiği görülmüştür. Ancak Belediye İdaresi, ihale komisyonun bu konudaki görüşünü almadan gerekçesiz olarak ihaleyi iptal etmiştir... ilk ihalede sunulan tekliflerle ikinci ihalede sunularak kabul edilen teklif arasından 300-350,000 TL civarında artı yönde fark bulunduğu..." şeklindeki açıklama da (B.125) Sn. Alibaba ve Sn. Sıdal'ın 13.06.2013 tarihli yazısında belirtilen, Kira ve İhale Komisyonu'nun ilaçlama ihalesi ile ilgili toplanarak teklifleri değerlendirdiğine ilişkin beyanı teyit etmekte olup, teklifler arasındaki farklılığa ilişkin iddia/ açıklamaları dikkat çekicidir.

01.04.2011 tarihinde toplantı gerçekleştirildiğine ilişkin iddialar üzerine, toplantıya katıldığı beyan edilmiş olan Sn; Ahmet Akbil, Önel Aktolga, Füsün Özsun ve Ali Çınar'a, belirtilen tarihte toplantı düzenlenip düzenlenmediği, toplantı düzenlenmişse kimlerin katıldığı, teklif sunduğu, LTB İhale Tüzüğü'nün "Tekliflerin Açılması ve Diğer İşlemler" yan başlıklı 11. maddesi hilafına, toplantı kayıtlarının mevcut olmamasına ilişkin gerekçe ve yasal dayanakları ile konuya ilişkin başka karar üretilip üretilmediği sorulmuştur (B.2(a)). Denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla Sn. Fisun Özsun değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorumuzu yanıtlamamış Sn. Ahmet Akbil ve Sn. Ali Çınar ise tarafımıza ilettikleri ortak cevaplarında sorumuza yanıt vermemişlerdir (B.2(a)). Sadece Sn. Önel Aktolga sorumuza "...01.04.2011 tarihinde herhangi bir Kira ve İhale Komitesi Toplantısı yapıp yapılmadığını hatırlamıyorum..." şeklinde cevap vermiştir (B.2(b)).

Yukarıda belirtilenler dikkate alındığında, Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan da değiştirilmiş şekli ile LTB İhale Tüzüğü'nün "Tekliflerin Açılması ve Diğer İşlemler" yan başlıklı 11. maddesi hilafına, toplantı kayıtlarının mevcut olmamasına ilişkin gerekçesi ve yasal dayanağı, adı geçen işletmelere ait tekliflerin LTB kayıtlarında yer almama gerekçesi ile tekliflerin nasıl değerlendirildiği sorulmuş olup (B.29(a)), Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Dolayısıyla MK 31/2011 sayılı Meclis kararı uyarınca 01.04.2011 tarihinde ihaleye ilişkin tekliflerin Komisyon tarafından değerlendirilmesine rağmen, bu yönde gerçekleşen toplantının gerek LTB KİK gerekse LTB Meclis Karar defterinde yer almamasının, LTB İhale Tüzüğü'nün "Tekliflerin Değerlendirilmesi" yan başlıklı 12. maddesi ile "Toplantılar ve Kararlar" yan başlıklı 15. maddesi hükümlerine aykırı uygulamaya sebebiyet vermesinin yanı sıra, ihaleye ilişkin tespitler göz önünde tutulduğunda sehven yapıldığı düşüncesinden uzaklaşıldığı sonucuna varılmakta olup, konuya ilişkin tespitlerin, yazılı beyanların ve Sn. Fisun Özsun'un değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorumuza yanıt vermemesinin KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

B. Lefkoşa Türk Belediyesi Meclisi'nin MK 31/2011 sayılı Meclis Kararı- Meclis Karar Defteri Kayıtları ile Meclis Üyeleri'nce İmzalanan Kararın Farklı Olması

LTB'nce üretilmiş olan MK 31/2011 sayılı Meclis Kararına (B.123) ilişkin, LTB Meclis Karar Defteri kayıtları ile Meclis Üyelerince imzalanarak, dağıtımı Başkanlığımıza da yapılan karar metninin, farklılıklar içerdiği tespit edilmiştir.

Yapılan incelemede;

- MK 31/2011 sayılı Meclis Kararı'nda (B.123) "Belediyede Kira ve İhale Komisyonu'nun daha önceden feshedilmesi nedeni ile sivrisinek, karasinek... mücadele konusunun aciliyeti **Belediye İdaresi ve ilgili şubelerin hazırlamış olduğu rapor doğrultusunda tespit edilmiş...**" şeklinde yer alan açıklamanın Meclis Karar defterinde yer almadığı (B.125(a)),
- MK 31/2011 sayılı Meclis Kararı'nda belirtilen "**ilgili şubelerin hazırlamış olduğu raporların**" mevcut olmadığı aksine, dönemin LTB Çevre Sağlığı Birimi Sorumlusu Sn. Şafak Alibaba'nın tarafımızla yapılan yüz yüze görüşmelerde belirttiği üzere, konu ihaleye çıkılmasının gereksiz olduğu görüşünde olduğu ve bu görüşünü Belediye Başkanlığına muhatap 07.01.2011 tarihli yazısında, **vektör mücadelesinin bir anda özelleştirilmesinin sıkıntılar yaratabileceği ve özelleştirmenin yıllara bölünerek yapılmasının daha sağlıklı olacağı** şeklinde izah ettiği (B.126),
- LTB Meclis Üyesi Sn. Önel Aktolga'nın, 22.04.2011 tarihli Meclis toplantısında alınan MK 42/2011 sayılı Meclis Kararına ilişkin;

"... Vet. Şafak Alibaba'nın... çıkılacak bu ihalenin gereksiz olduğu ve Şube tarafından yapılabileceğine ilişkin ..." şerhinden konu şubenin ilaçlama ihalesine çıkılmasına ilişkin Raporu olmadığı gibi, LTB tarafından sağlanan hizmetin özelleştirilmesine de karşı oldukları (B.127),

anlaşılmıştır.

MK 31/2011 sayılı kararı Meclis Karar Defteri'ndeki tanımından farklı olarak imzalamalarına ilişkin, kararı imzalamış olan dönemin Meclis Üyelerine; konu kararı Meclis Karar Defteri'ndeki tanımından farklı olarak imzalamalarının gerekçesi ve ilgili birim tarafından kendilerine iletilmiş olan raporların mevcut olup olmadığı sorulmuştur (B.2(a)). Bir kısım Meclis Üyesi Sayıştay'a ilettikleri ortak beyanlarında sorumuza cevap vermemişler, bir kısım Meclis Üyesi ise tarafımıza ilettikleri aynı şekilde kaleme alınmış yazılı beyanlarında;

"...Toplantı bitiminde karar defterlerine yazılan yazıların herhangi bir kopyası da meclis üyelerine verilmemektedir. Meclis Üyelerine imzalatılan karar sirküleri ise üyelerin adreslerine gidilerek imzalatılan evraklardır. Bu karar sirkülerini imzalarken ... toplantı sekreterliğini yapan Belediye Müdürünün böylesi bir yanlışa düşmeyeceğine olan inançla atıyordum ..." biçimindeki ortak açıklama ile cevap vermiştir. Konu kararı onaylamış olan dönemin Meclis Üyesi Sn. Meriç Erülkü'de (B.2(b)), konu farklılığı belirterek, karar defteri kopyalarının kendilerine gösterilmeden imzalanmasının talep edildiği, ilgili Meclis Kararı'nda belirtilen raporların kendilerine verilmediğini ancak sözlü olarak bu raporların varlığının ifade edildiğini hatırladığını belirterek, kendilerine verilmiş olan sözlü bilgilerin varlığından şüphe duyacak durumda olmadıklarını beyan etmiştir.

Konu karara imza atmış olan Sn. Eribe Yağcıoğlu ise değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımıza cevap vermemiştir.

Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan da konu kararın, karar defterinde farklı olarak imzalanmasının gerekçesi ile Sn. Şafak Alibaba'nın ihalenin gereksiz olduğuna dair izahının ne olduğu sorulmuş **(B.29(a))**, ancak Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Ancak belirtmekte yarar görüldüğü üzere, konu kararda da imzası bulunan dönemin LTB Meclis Üyesi Sn. Sinem Görüş'ün **(B.128)** 14.06.2013 tarihli yazısında yer alan ve LTB Meclisi'nce alınmış olan birçok karar için genel olarak belirttiği:

“ ...karar defterini yazan Belediye Müdürleri (Toplantı sekreteri) karar defterine olumlu, olumsuz veya çekimser oy veren üyelerin isimlerini yazmayıp oy birliği veya oy çokluğu şeklinde yazıyorlar ... şerh koyduğumuz birçok gündem maddesi için bizim düşüncemizi değil kendi istekleri gibi yazıyorlardı...”,

şeklindeki açıklama ise MK 31/2011 sayılı Meclis Kararı'na ilişkin LTB Meclis Karar Defteri'nde yer alan karar metni ile dağıtımı Başkanlığımıza yapılan karar metni arasındaki farklılığa da örnek teşkil etmekte olup, **LTB personeline gerçekleştirilmekte olan ilaçlama hizmetlerinin özelleştirilmesine ilişkin ilgili Şube tarafından hazırlanmış Rapor bulunmadığı ve ilgili Şube yetkilisinin konu hizmetin bir anda özelleştirilmesine karşı olmasına rağmen, belirtilen hizmet alımının da gerçekleştirildiği anlaşılmıştır.** Sn. Eribe Yağcıoğlu ve Sn. Cemal Bulutoğulları'nın değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımıza cevap vermemiş olmasının ise KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

C. İhalenin İptali ve Yeniden İhaleye Çıkılması

İhaleye ilişkin tekliflerin alınmasına dair yukarıda yer alan bulgulara ilaveten, LTB KİK 06.04.2011 tarihli toplantısında aldığı KİK 3/2011 sayılı kararı **(B.129)** ile;

“Kira ve İhale Komisyonu'nun ihale tarihinde oluşmaması nedeniyle, Başkanın direktifleri ve istemi doğrultusunda çıkılan ilaçlama ihalesinin Sayıştaylıktan⁷ alınan görüş doğrultusunda iptaline ve yeniden ihaleye çıkılması ve yenilenmesi için çalışmaların yapılmasına...” ,

onay verdiği, konu karar akabinde, dönemin LTB Müdürü Sn. Aşkan C. Efe'nin F. Dorman Tic. Ltd. ile Orkin Pest Control (Frog) Ltd.'e muhatap 18.04.2011 tarihli yazıları ile **(B.130)** adı geçen işletmelere şartnamelerde yapılması gerekli bazı teknik değişiklikler nedeniyle ihalenin yeniden tekrarlanacağını ve verilen tekliflerin değerlendirmeye alınmayacağını belirttiği anlaşılmıştır.

⁷ Sayıştay Başkanlığı, dönemin LTB Başkanlığı'na muhatap 08.04.2011 tarih ve SAY.0.00-BE.0.00.000-11/306(3096) sayılı yazısı ile LTB KİK oluşmadığı bir ortamda çıkılan ihalenin geçersiz olduğunu, ihalenin LTB İhale Tüzüğü'nde belirlenen usul ve esaslara göre yeniden yapılması gerektiğini belirtmiştir **(B.131)**.

İhaleye katılanlar ile ilgili tek bilgi Sn. Aşkan C. Efe'nin 18.04.2011 tarihli yazıları olup, konu yazılardan, **ihaleye F. Dorman Ticaret Ltd. ile Orkin Pest Control (Frog) Ltd.'in katıldığı anlaşılmiş, ihaleye ait teklifler ise yetkililerce denetime sunulmamıştır.**

İhaleye ilişkin son teklif tarihi 25.03.2011 olarak belirlenmiş olmasına rağmen, LTB Meclisi'nce üretilen MK 42/2011 sayılı karar uyarınca **(B.132)** ihaleye ilişkin şartname düzeltilerek, 14.04.2011 tarihinde; son teklif tarihi 21.04.2011 olmak üzere, yeniden ihaleye çıkılmış **(B.133)** ve ihale; LTB Kira ve İhale Komisyonu'nun 22.04.2011 tarihli toplantısında üretilmiş KİK 15/2011 sayılı kararını **04.05.2011 tarihinde onaylamış olan MK 51/2011 sayılı LTB Meclis Kararı uyarınca (B.134), ilaçlama ihalesi tek teklif sahibi F. Dorman Tic. Ltd.'e 950,000.00 TL + KDV karşılığı verilmiştir.**

D. İhaleye İlişkin İdari ve Teknik Şartnamelerde Yer Alan Değişiklikler

LTB Vektörle Mücadele (ilaçlama) ihalesi'ne ilişkin Özel ve İdari Şartnameler, gerek ihaleye çıkılmadan gerekse ihale sürecinde değiştirilmiş olup, konu değişikliklerin gerekçesi ve/veya neleri içerdiği LTB Meclisi ve/veya KİK kayıtlarında belirtilmemiştir. İhaleye ilişkin Şartnamelerde yapılan ve ihale sonucunu etkilediği düşünülen değişikliklerin bir kısmı, aşağıda yer alan Tablo-31'de belirtilmiş olup, dönemin LTB Çevre Sağlığı Birimi Sorumlusu Veteriner Hekim Sn. Şafak Alibaba Aşkın ile Müdür Muavini Sn. Mehmet Çakmak'ın Şartname değişikliklerine ilişkin görüşleri **(B.125)**'de sunulmuştur.

Tablo-31: LTB Hizmet Sivrisinek, karasinek, Pire, Hamamböceği ve Kemirgen (fare, sıçan) Mücadelesi İhalesi Şartname Değişiklikleri.

S/no	Madde Sayısı ve Açıklaması	1. Şartname (B.135)	2. Şartname (B.136)	3. Şartname (B.137)
1	A-İDARİ ŞARTNAME 8. madde- Diğer Hususlar (b)	8(b) "İhaleyi kazanan firma , sivrisinek.....haşerelere karşı <u>ilaçlama yapmakla</u> sorumludur..."	8(b) "İhaleyi kazanan firma , sivrisinek... haşerelere karşı <u>ilaçlama yapmakla</u> sorumludur..."	8(b) "İhaleyi kazanan firma, sivrisinek.....haşerelere karşı <u>ilaçlama ve dezenfekte</u> yapmakla sorumludur..."
2	A-İDARİ ŞARTNAME 8. madde- Diğer Hususlar (c.6)	1. İdari Şartnamede bu madde yok.	2. İdari Şartnamede bu madde yok.	c.6) "İhaleyi kazanan firma...kent dezenfekte konusunda referans sahibi olacak ve ... ihale dosyası ile idareye sunacaktır."
3	A-İDARİ ŞARTNAME 8. madde- Diğer Hususlar (h)	8 (h) "...üretici firmanın <u>TSE, ISO 9001/9002 Kalite Standart ve 14001 Çevre Yönetim Sistemleri</u> belgelerini... sunacaktır.	1. Şartname ile aynı düzenleme.	8 (h) "...üretici firmanın, ISO 9001/9002 Kalite Standart ve 14001 Çevre Yönetim Sistemleri ve <u>ISO 18001-2007 OHSAS</u> belgelerini... sunacaktır."
4	A-İDARİ ŞARTNAME 8. madde- Diğer Hususlar (n)	8 (n) "...Firmanın yeterlilik alabilmesi için <u>KKTC'de kent ilaçlaması yapmış</u> ve resmi evrakla bunu ispatlamış olması gereklidir."	1. Şartname ile aynı düzenleme.	8 (n) "...Firmanın yeterlilik alabilmesi için <u>KKTC'de kent ilaçlaması ve kent dezenfektisi yapmış</u> ve resmi evrakla bunu ispatlamış olması gereklidir."
5	A-İDARİ ŞARTNAME 8. madde- Diğer Hususlar (l)	8(l)" ...ekiplerin ve ekip şeflerinin sektör mücadelesinde tecrübeli ve eğitilmiş olduklarına dair belgeler ibraz edilmelidir."	1. Şartname ile aynı düzenleme	8 (l)) "... ekiplerin ve ekip şeflerinin İlaçlama konusunda, ISO 9001/9002 Kalite Standart ve 1400 Çevre Yönetim Sistemleri ve <u>ISO 18001-2007 OHSAS</u> belgelerine sahip eğitici firma tarafından tevsik edici belgeler ihale dosyası ile birlikte sunulmalıdır."
6	B-TEKNİK ŞARTNAME 8. madde- Dezenfekte Hizmetleri	1. Teknik Şartnamede böyle bir bölüm yok.	2. Teknik Şartnamede böyle bir bölüm yok.	8 (A)" ...firma kentsel dezenfekte referansına sahip olmalı ve bu husustaki noter tasdikli teşvik edici belgelerini ihale dosyası ile ...ibraz etmelidir..."

7	A-İdari Şartname 10. madde - Diğer Şartlar (d)	Yok	Yok	10 (d)" ihaleye katılacak firmalar LTB'den alacakları meslek ön izin belgelerini ihale dosyası ile idareye ibraz edeceklerdir."
8	A-İdari Şartname 10. madde - Diğer Şartlar (e)	Yok	Yok	10 (e) "ihaleye katılacak gerçek veya tüzel kişi veya kişilerin asgari 5 yıldan beri ilaçlama ve dezenfekte konularında kamu alanlarında en az 40 elemanı çalıştırdığı teşvik edici referans belgesi... idareye sunulacaktır."

Yukarıdaki Tablodan da görüldüğü üzere, İhalenin bağlanmasına esas teşkil eden 3. Şartnamede, ilk 2 Şartnamenin aksine yer alan;

- İdari Şartnamenin 8 (b) maddesi ile ihaleyi kazan firmanın ilaçlama ve dezenfekte, 8 c(6) ve 8 (n) maddeleri ile yüklenici firmanın kent dezenfektisi yapabilme şartı ortaya konarken, 1. ve 2. Teknik Şartname'de yer almayan ancak 3. Teknik Şartnameye eklenen Dezenfekte Hizmetleri başlıklı 8. madde ile de ihaleye katılacak firmanın kentsel dezenfekte referansına sahip olması zorunlu kılınmıştır.

Yüklenici Firmanın dezenfekte yapılabilmesine ilişkin ortaya konan zorunluluk hakkında, Sn. Şafak Alibaba Aşkın ve Sn. Mehmet Çakmak (B.125) "...Teknik şartnameye eklenen 8. madde ile ülkemizdeki ilaçlama firmalarının bünyesinde bulunmayan, temizlik firmalarının görevleri arasında bulunan "DEZENFEKTE HİZMETLERİ" şartnameye eklenmiştir. O dönemde ilaçlama firmaları arasında, bünyesinde temizlik işlerini de yürüten tek Firma Dorman Ltd. idi..." şeklindeki açıklamalarını belirtmişlerdir.

- 10(d) maddesi ile ihaleye katılacak firmalardan, 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası gereği "**Meslek İzni" talep edilmeyip**, yine aynı Yasa kapsamında olmadığı halde "**Meslek Ön İznine" sahip işletmelerin ihaleye katılabilmesinin zorunluluk olarak gösterilmesinin**, F. Dorman Tic. Ltd. Raporun **4.2.2.2** başlıklı Bölümünde de belirtildiği üzere, LTB'den Meslek Ön İzni almış işletmelerden olduğu ve 2008-Mart 2011 dönemi için mevcut olmayan iznin, 03.03.2011 tarihinde alındığı dikkate alındığında, **belirli işletmelerin ihaleye katılabilmesi için yapılmış bir düzenleme olduğu değerlendirilmiştir.**
- 10(e) maddesi ile ihaleye katılacak gerçek veya tüzel kişi veya kişilerin **asgari 5 yıldan beri ilaçlama ve dezenfekte konularında kamu alanlarında en az 40 elemanı çalıştırdığına ilişkin zorunluluk** içerecek şekildeki düzenleme hakkında ise Sn. Şafak Alibaba Aşkın ve Sn. Mehmet Çakmak "**...İhalenin yapıldığı dönemde bu şartlara haiz sadece Dorman Ltd. mevcuttu**" şeklindeki izahlarını /iddialarını denetime sunmuşlardır. Yine aynı yazıda "...ilk ihalenin iptalinden sonra ikinci ihaleye çıkılırken ve işin yürütme aşamasında her ikimizde bulunmadık... Mehmet Çakmak, **sadece işin yüklenici firma tarafından yürütülüp yürütülmediğini kontrol edebilmiştir...**" şeklindeki beyan ise dikkat çekicidir.

Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan şartnamelerde yer alan değişikliklerin gerekçesi ve yasal dayanağı talep edilmiş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

İhale sürecinde tespit edilen diğer hususlar, İhale Şartnamesi'nde yapılan değişiklikler, bu değişikliklerin gerekçesi ve/veya neleri içerdiğinin belirtilmemesi ve LTB yetkilileri Sn. Şafak Alibaba Aşkın ve Sn. Mehmet Çakmak'ın izahları ile birlikte değerlendirildiğinde; LTB İlaçlama İhalesi'nin özellikle belirli işletme/işletmelerin ihaleye katılabilmesine imkan verecek şekilde düzenlendiği/tadil edildiği değerlendirilmiştir.

E. Kati Teminat

LTB Kira ve İhale Komisyonu'nun KİK 15/2011 sayılı kararını onaylayan MK 51/2011 sayı ve 04.05.2011 tarihli LTB Meclis Kararı uyarınca, **LTB İlaçlama İhalesi 950,000.00 TL + KDV karşılığı F. Dorman Tic. Ltd.'e verilmiş** ve 10.05.2011 tarihinde dönemin LTB Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları ile F. Dorman Tic. Ltd. arasında 30.11.2011'e kadar geçerli olmak üzere, ihaleye ilişkin sözleşme imzalanmıştır (**B.138**).

Taraflar arasında sözleşme akdedilmesine rağmen, **yüklenici firma olan F. Dorman Tic. Ltd.'den Kati Teminat Mektubu alınmadığı veya konu teminat mektubunun LTB yetkililerince denetime sunulmadığı saptanmıştır.**

Halbuki **Sözleşmenin "Gecikme Tazminatı" başlıklı 5. maddesi "...işbu kati teminat, ihale bedelinin % 10'u tutarında olup, 30.11.2011'e kadar geçerli olacak ve LTB Maliye Şubesi Bünyesinde tutulacaktır"** şeklinde düzenlenmiş olup, **"Garanti"** başlıklı 7. maddesi de **"... idari ve teknik şartname iş bu mukavelenin ayrılmaz bir parçası olup... Yüklenici bu enstrümanlara bağlı kalacağını kabul, taahhüt ve garanti eder."** şeklinde düzenlenmiştir. Belirtilen düzenlemeler, yüklenici firmadan Kati Teminat Mektubu alınmasını zorunlu kılmakta ayrıca, **LTB İhale Tüzüğü'nün 21 (b) maddesi ise, ihaleye bağlanmış işler için kesin teminatın ihale bedelinin % 10'u kadar olması gerektiğini açıkça belirtmektedir.**

Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan yukarıda belirtilen mevzuat hilafına, ihaleye ilişkin Kati Teminat Mektubu alınmamasının gerekçesi ve yasal dayanağı sorulmuş olup (**B.29(a)**), Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

F. Dorman Tic. Ltd.'den ihaleye ilişkin Kati Teminat Mektubu'nun alınmaması, Sözleşmeye ve LTB İhale Tüzüğü'nün 21. maddesine aykırı olup, dönemin LTB Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları ile adı geçen işletme arasında imzalanmış sözleşmenin yasal dayanaktan yoksun olmasına dolayısıyla, mevzuata aykırı olarak hayata geçirilmesine sebebiyet vermiştir. Ayrıca, aynı şirket tarafından yüklenmiş olan LTB Surlarıçi Temizlik İhalesi kapsamında da F. Dorman Tic. Ltd.'den, gerektiği bedelde Kati Teminat Mektubu alınmadan sözleşme akdedilmesi de dikkat çekici bir husus olarak ortaya çıkmaktadır.

F. Avans Verilmesi

Lefkoşa Türk Belediyesi Hizmet Özelleştirme, Mücavir Alanlarda Sivrisinek... Mücadele İhalesine ilişkin gerek iptal edilen, gerekse ihaleye esas teşkil eden **İdari Şartnamelerin "Fiyat Artışı ve Avans" yan başlıklı 6. maddeleri "Yüklenici Firmaya herhangi bir nedenle fiyat artışı ve avans verilmeyecektir"** hükümleri ile düzenlenmiştir.

Ancak, F. Dorman Tic. Ltd. ile LTB arasında 10.05.2011 tarihinde imzalanmış Sözleşmede **(B.138)** “... İşveren 950,000 TL’lik % 5’lik kısmını mukavelenin imza tarihinden itibaren 1 ay içinde yükleniciye ödemeyi kabul eder ” şeklinde yer alan, **İhale Bedeli yan başlıklı 2. madde** gereği, adı geçen işletmeye 17.06.2011 tarihinde 122/2011 kasa numaralı LTB Ödeme Fişi ile 47,500.00 TL + % 16 KDV olmak üzere toplam 55,100.00 TL ödendiği **(B.115)** ve ödemeyi Belediye Başkanı sıfatıyla, Sn. Cemal Bulutoğulları ile Belediye Müdürü adına ve Servis Şefi sıfatı ile Sn. Mehmet Çakmak’ın itaya bağladığı saptanmıştır.

Konu ödemeleri LTB Müdürlüğü adına ve Servis Şefi sıfatı ile itaya bağlamış olan Sn. Mehmet Çakmak ile yapılan görüşmede Sn. Çakmak harcamayı, İdari Şartname hilafına onaylama sebebini özetle **“2011 yılında ilaçlama ihalesi başladığı dönemde sağlık sorunlarım nedeniyle LTB’de değildim. İşe başladıktan sonra Sözleşme ve son haldeki Şartnameleri görmedim, Sn. Cemal Bulutoğulları bana Sözleşme gereği avans ödeyebileceğimizi belirttiğinden harcamayı imzaladım”** şeklinde açıklamış, denetime sunduğu yazılı beyanında ise **(B.115(c))** özetle ihaleye çıkıldığı zaman sağlık sorunları nedeniyle LTB’de olmadığını ve sözleşmeyi ancak o zaman gördüğünü bu nedenle imzaladığını beyan etmiştir.

Sn. Cemal Bulutoğulları’ndan **(B.29(a))**, ihaleye ilişkin İdari Şartname hilafına, Sözleşmeye İhale Bedeli yan başlıklı 2. maddenin eklenmesi ve belirtilen madde dayanak gösterilerek, 17.06.2011 tarihinde 122 kasa numaralı LTB Ödeme Fişi ile 47,500.00 TL + % 16 KDV olmak üzere toplam 55,100.00 TL ödenmesine yetki vermesinin gerekçesi ve yasal dayanağı sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Sn. Cemal Bulutoğulları’nın ihaleye ilişkin İdari Şartnamede, Yüklenici Firmaya herhangi bir nedenle fiyat artışı ve avans verilmeyeceği şeklinde yer alan 6. maddeye rağmen, konu madde hilafına, yüklenici firmaya ihale bedelinin % 5’ini avans olarak ödemesine imkan verecek şekilde Sözleşme imzalaması ve akabinde adı geçen şirkete ödeme yapılmasına onay vermesi, ihale sürecine ve ilgili düzenlemelere aykırı uygulama olarak görülmüştür.

G. İhale Kapsamındaki İşlerin/İlaçların LTB Tarafından Kontrolü ve Raporlanması

Lefkoşa Türk Belediyesi, kısa adıyla İlaçlama İhalesi’ne ilişkin Teknik Şartname’nin **(B.137)** “Genel Talepler ve Saha Denetimleri” başlıklı 9(B) maddesi, yüklenici firmanın günlük çalışmalarını haftalık rapor olarak hazırlayarak, Belediye görevlilerine ibraz edeceğini, aynı Teknik Şartname’nin “Kemirgen... Mücadelesi” başlıklı 6. maddesi altında yer alan (L) fıkrası ise, her türlü mücadelede haftalık ve aylık raporlar halinde Sağlık Şube Amirliği’ne sunulup ödeme için onay alınacağını belirtmektedir.

LTB ile F. Dorman Tic. Ltd. arasında 10.05.2011 tarihinde imzalanmış Mukavelenin **(B.138)** “Garanti” başlıklı 7. maddesi ise, ihaleye ilişkin İdari ve Teknik Şartname’nin mukavelenin ayrılmaz bir parçası olup, yüklenici firmanın konu enstrümanlara bağlı kalacağını kabul ve taahhüt ettiğini hükme bağlarken, aynı husus 14. madde ile ayrıca belirtilmiştir. Anılan mukavelenin “Özel Dikkat Edilecek Hizmetler” başlıklı

10. maddesinin “İdari ve Teknik Şartnamede belirtilen hizmetlerden aşağıda yazılı olan hususlara özel dikkat ve itina gösterilecektir.” şeklinde yer alan düzenlemesi altında:

- “...Şikayetler firmaya günlük olarak bildirilecek ve ilaçlama raporları günlük alınacaktır,
- Arıtma Tesislerinde yapılan ilaçlamalarda rapor istenecektir,
- Kamış ilaçlaması için Belediyeye ayrı rapor sunulacaktır. Tedbir için önlemler alınacak ve Rapor sunulacaktır,
- Yukarıda belirtilen maddelerin dışında teknik ve idari şartnamede belirtilen tüm işler için de yüklenici firma rapor sunmakla yükümlüdür.”,

biçimindeki tüm yükümlülüklerle rağmen, adı geçen işletme tarafından LTB’ye sunulmuş raporların mevcut olmadığı tespit edilmiştir. Uygulamada, Belediyeye yüklenici firma tarafından **“İlaçlama Faaliyeti Özet Raporu”** adı altında **(B.115(a))**, yapıldığı belirtilen işlere genel bilgi içeren yazı sunulduğu, bu yazıda **örneğin; 3029 adet ev ilaçlandığı ve 15 bölgede 3 ekip halinde bu çalışmalara devam ettiği belirtilmekte olup, yapıldığı belirtilen işlerin gerçekleştiğini teyit edici bilgi, belge ve/veya Raporların Belediyeye sunulmadığı ve/veya yüklenici firma tarafından düzenlenmediği LTB yetkililerinin ise yapıldığı belirtilen işleri kontrol etme yoluna gitmedikleri sonucuna ulaşılmıştır.**

İhaleye ait 17.06.2011 tarihli 120/2011 Kasa Numaralı ilk ödeme içinse Hak Ediş de düzenlenmediği, yapıldığı belirtilen işlere ilişkin F. Dorman Tic. Ltd. tarafından düzenlenmiş “10.05.2011-09.06.2011 Tarihleri Arasındaki İlaçlama Faaliyeti Özet Raporu” mevcut olduğu ve bu rapor üzerinde Sn. Mehmet Çakmak’ın tarafında "Hakediş uygundur" şeklindeki notunun olduğu ancak hak ediş düzenlenmediği tespit edilmiştir.

Adı geçen işletmeye ait ödemeleri Servis Şefi imzası ile itaya bağlamış olan Sn. Mehmet Çakmak ile belirtilen hususlara ilişkin yapılan görüşmede Sn. Çakmak’a belirtilen ödemeye ilişkin hak ediş raporu düzenlenmemesinin gerekçesi sorulmuş olup **(B.115(b))**, **Sn. Mehmet Çakmak** özetle **(B.115(c))**; madde 5(a): evrakın arkasında hak ediş olmadığını yeni fark ettiğini, neden hazırlanmadığını ise hatırlamadığını, ilgili dönemde ödeme fişini hazırlamakla görevli olan personelin ihmali ve dikkatsizliği olabileceğini belirtmiştir. LTB Maliye Şube Amiri **Sn. Erol Beyit**’e de aynı soru yöneltilmiş olup, Sn. Beyit tarafımıza ilettiği yazılı beyanında **(B.210(a))**, ödeme fişinin hazırlanması ve ödeme şekli hakkında hiçbir bilgisinin olmadığını, işlemin ilgili kişilerce yapıldıktan sonra evrakları önünde bulduğunu ve Bütçe kaydını yaptığını belirtmiştir.

Sözleşmede belirlenmiş hususlara ilişkin raporlar olmadan konu ödemeleri itaya bağlama gerekçesine ilişkin yapılan yüz yüze görüşmede Sn. Çakmak; **adı verilen işletmenin gerek İdari Şartname, gerekse Teknik Şartnamede yer alan raporları Belediyeye sunmadığını**, göreve başladığı zaman ihaleye ilişkin Şartnamelerden haberdar olmadığını Sözleşmeyi de görmediğini, dönemin LTB Başkanı Sn. Cemal Bulutoğlularının kendisine işin gerçekleştiğini söylediğini ve harcamaların ödenmesi için Ödeme Fişleri’ni kendisine ilettiğini belirtmiştir. Ayrıca Sn. Çakmak kendisinin de yapılan işleri kontrol etmek amacıyla bir ekip oluşturduğunu ve işin; LTB’ye vatandaşlardan gelen şikayet yoğunluğu, yüklenici firma tarafından yapıldığı belirtilen ilaçlama faaliyetlerinin gözlenmesi, hatta ortamdaki sineklerin dikkate alınması ile gerçekleştirmeye çalıştıklarını fakat arıtma tesislerinin ilaçlanıp ilaçlanmadığını düzenli olarak kontrol ettirmeye

çalıştığını belirtmiş olup, konuya ilişkin yazılı beyanında **(B.115(c) madde 5(C))** ihaledeki işlere ilişkin kontrolün ilk başlarda yapıldığını ancak zaman geçtikçe müteahhit firma ile temaslarda sıkıntılar yaşadığını, sözleşmenin ise dönemin LTB Başkanı ve Müdürü tasarrufunda olduğu için ihale kapsamında nelerin esasen kontrol edilmesini bilmediğini, dolayısıyla tam, sağlıklı bir denetim yapıp yapılmadığını söyleyemeyeceğini, daha çok vatandaşlardan gelen şikayetler neticesinde bölgedeki kontrolleri yapabildiklerini ve bunuda şirkete bildirdiklerini belirtmiştir.

Sn. Cemal Bulutoğulları'na; İhale Şartnamelerine ilişkin düzenlemeler hilafına, gerekli raporlar olmadan ödemeleri itaya bağlamasının gerekçesi ve yasal dayanağı, Sn. Mehmet Çakmak'ın beyanında belirtildiği üzere, işin gerçekleştiğinin tarafınca Sn. Çakmak'a bildirip bildirilmediği ve aslında kontrol edilmeyen işlerin ödenmesine yetki vermesine ilişkin izahı ile 17.06.2011 tarihli ödeme için hak ediş düzenlenmeden ödeme gerçekleştirilmesinin sebebi ve yasal dayanağı sorulmuş olup **(B.29(a))**, **Sn. Bulutoğulları** değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Dolayısıyla LTB'nin bu kapsamda yapılmış olan işlerin detaylarını bilmeden/gerekli kontrolleri gerçekleştirilmeden ödemeleri onayladığı sonucuna varılmıştır.

H. İhale Kapsamındaki İlaçların LTB Tarafından Kontrolü

Lefkoşa Türk Belediyesi İlaçlama İhalesi'ne ilişkin A-İdari Şartname'nin **8(g)** maddesi, **ilaçlamalarda öncelikle Belediyenin deposunda bulunan ilaçların kullanılmasını ve kullanılacak ilaçların ihale bedelinden düşmesini öngörmekteyken**, B-Teknik Şartname'nin 3(j), 4(D) ve 5(J) maddeleri; **Ergin, Küpdüşen ve Pire, Hamamböceği mücadelesi kapsamında kullanılacak ilaçların imal tarihlerinin kullanım/teslim tarihlerinden en çok 1 yıl önce olmasını** zorunlu kılmıştır.

Aynı Teknik Şartname'nin "Kemirgen (Fare-Sıçan) Mücadelesi" başlıklı 6(M) maddesi ise "ilaçlamalarda kullanılacak tüm ilaçlar miktarlarıyla birlikte belediyeye yazılı olarak sunulacaktır ve belediye tarafından gümrük muafiyeti verilen ilaçlar, belediye yetkililerinin göstereceği bir depoya tutanakla tek seferde teslim edilecek ve aylık ihtiyaçlar halinde kullanılacaktır. İlaçlar belediye yetkilisi tarafından şartnameye uygunluğu kontrol edilecektir" biçiminde düzenlenmiştir.

Yüklenici firma tarafından kullanılması öngörülen tüm ilaçların LTB yetkililerince kontrol edileceğine ilişkin düzenlemelere rağmen, LTB yetkililerince konuya ilişkin herhangi bir kontrolün yapılmadığı tespit edilmiş olup, yapılan görüşmelerde, yetkililer; şartnamede Belediyenin deposunda bulunan ilaçların kullanılmasının yer alma sebebine ilişkin bilgilerinin olmadığını, ihalenin açılış tarihi Mart 2011, iş başlangıç tarihinin ise Mayıs 2011 olup geçen süre içerisinde LTB'nin kendi ilaçlarını kullandığını, dolayısıyla yüklenici firmaya ilaç vermelerinin mümkün olmadığını belirtmişlerdir.

Konuya ilişkin harcamaları Servis Şefi sıfatı ile imzalamış olan Sn. Mehmet Çakmak ile yapılmış olan yüz yüze görüşmede Sn. Çakmak; Lefkoşa Türk Belediyesi Sağlık Birimi tarafından gerçekleştirilmekte olan ilaçlama hizmetinin, adı geçen işletmeye ihale edilmesi neticesinde, Sağlık Birimi elemanlarının LTB'nin diğer birimlerinde görevlendirildiği ve kontroller için elemanlarının da kalmadığını, adı geçen işletmenin gerçekleştirdiği belirtilen ilaçlamalarda, fiili olarak kullandığı ilaçlar hakkında bilgisi olmadığı gibi, ilaç kullanıp kullanılmadığını da teyit etmediklerini/edemediklerini belirtmiş, yazılı beyanında ise **(B.115(c))**; ihalenin karara bağlanmasında sağlık sorunları nedeniyle LTB'de olmadığını dolayısıyla **yüklenici firmanın teklif etmiş olduğu ilaçları tetkik edip onaylama şansının olmadığını** beyan etmiştir.

Sn. Cemal Bulutoğulları'na belirtilen hususlara ilişkin izahı ve ödemeleri itaya bağlamasının gerekçesi ile yasal dayanağı sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

I. Araç Kullanımı

LTB ilaçlama ihalesine ait A-İdari Şartnamenin "**Diğer Hususlar**" başlığı altında yer alan **8(i)** maddesi "**Yüklenici firma tüm ilaçlamalarda kendi araç ve ekipmanlarını kullanacaktır. İlaçlamada kullanılacak araç ve teknik ekipmanların neler olduğu teklif aşamasında ihale komisyonuna sunulacaktır.**" demektedir **(B.137)**.

İlaçlama ihalesinde yüklenici firma olan F. Dorman Tic. Ltd.'in, ihale kapsamında kullanacağı araçlarını LTB KİK'na sunduğu tespit edilmekle birlikte, **LTB Meclisi'nin 28.06.2011 tarihinde ürettiği MK 81/2011 sayılı kararı (B.139) ile Meclisin "Lefkoşanın ilaçlanması faaliyetleri özelleştirilmesi neticesinde, işlevselliğini yitiren 2 adet ilaçlama aracı (JY383 Isuzu Van ve JY329 Isuzu van) ile araçları üzerinde bulunan LEGO ilaçlama makinelerinin, bu faaliyetleri yürüten firmaya bakım onarım onlara ait olmak üzere aylık 500.-STG ile kiralanmasına oybirliği ile..."** onay verdiği tespit edilmiştir.

Dolayısıyla, **ihaleye ilişkin İdari Şartnamenin, yüklenici firmanın kendi araçlarını kullanmasına ilişkin getirdiği zorunluluk hilafına, LTB'ye ait araçlar aylık 500.00 STG karşılığı F. Dorman Tic. Ltd.'e kiralanmış, böylelikle Meclis kendi ihale şartnamesini dikkate almayan MK 81/2011 sayılı kararını hayata geçirmiştir.** Konu Meclis Kararı akabinde LTB tarafından F. Dorman Tic. Ltd.'in kullanımına verildiği anlaşılan araçlara ilişkin ücretler ise adı verilen işletme tarafından LTB'ye aylık olarak ödenmemiş, ihale bitiş tarihi olan 30.11.2011'in hemen öncesi 28.11.2011 tarihinde 2,500.00 STG karşılığı (2,500.00 STG x 2.9147 TL/STG) toplam 7,286.75 TL olarak ödenmiştir **(B.140)**.

F. Dorman Tic. Ltd. tarafından zamanında yapılmamış olan ödemelere ilaveten, araçların kiralanmasına ilişkin LTB yetkililerince fatura düzenlenip tahakkuk gerçekleştirilmediği için de adı geçen işletmeden Haziran-Kasım 2011 dönemi için gecikme zammı da tahsil edilmemiştir.

Konu ücret tahakkukunun gerçekleştirilmemesinin gerekçesini Sn. Erol Beyit tarafımıza ilettiği yazılı beyanında **(B.46(a) S/No:2)** "...500 stg. kira bedelini elimizde herhangi bir sözleşme olmadığından dolayı ve ne zamandan itibaren alınacağını bilmediğimiz için ..." olarak belirtmiştir. MK 81/2011 sayılı kararı onaylamış olan

dönemin Meclis Üyelerine ve Başkanına İdari Şartname hilafına olan konu kararı onaylamalarının gerekçesi ve yasal dayanağı sorulmuştur **(B.2(a))**. Bir kısım Meclis Üyesi konu kararı onaylama gerekçelerini "...Bu kararı...kamu yararını dikkate alarak verdiğimi belirtmek isterim. Heke ayrılan iki araçtan kira geliri elde ederek zaten mali açıdan zor durumda olan Belediyeye bir katkı olacağı düşüncesiyle olumlu oy verdim..." şeklinde açıklamış, bir kısım Meclis Üyesi ise Sayıştay Başkanlığı'na ilettikleri ortak cevap yazılarında, almış oldukları kararları LTB ve Kamu yararına onayladıklarını veya reddettiklerini belirtmişlerdir **(B.2(b))**.

Dönemin Meclis Üyesi Sn. Meriç Erülkü tarafımıza ilettiği yazılı yanıtında **(B.2(b))**; konu karar gündeme geldiğinde, kendilerinden talep edilenin ilgili araçlara ihtiyaç kalmadığı için yüklenici firmaya satılması olduğunu belirtmiş ve İdari Şartnamedeki hükümlerin bilgilerine getirilmediğini ve/veya bilinçli olarak kendilerinden gizlendiğini ancak iş bu karar sonucunda Belediyenin zarara uğratılmadığını beyan etmiştir. Sn. Tamer Zaim'de **(B.2(b))** hurdaya çıkacak olan iki aracın Belediyeye gelir sağlamak için kiraya verilmesini uygun bulduğunu ve etil durumdaki araçlardan gelir elde edilmesinin hem Belediyenin hem de Kamunun yararına olacağını düşündüğü için konu kararı onayladığını beyan etmiştir.

Konu kararın alınmasına ilişkin bilgisine başvurulmuş olan Sn. Eribe Yağcıoğlu ve Sn. Fisun Özsun **(B.2(a))** ise değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımıza cevap vermemişlerdir.

Tarafımıza iletilmiş olan cevaplarda konu araçların heke ayrıldığı belirtilmiş olmasına rağmen, LTB Çevre Sağlığı Birimi yetkililerinden alınmış olan bilgilerden konu araçların herhangi bir dönemde heke ayrılmadığı ve halen kullanılmakta oldukları anlaşılmıştır.

Yazılı sorumuzu, LTB ve kamu yararı düşünerek onayladığını beyan etmiş dönemin LTB Meclis Üyelerinden Sn. Özel Kadioğlu ise tarafımızla yapılmış olan yüz yüze görüşmede konu karar alınırken, LTB Müdürü ve Hukukçusunun da toplantıda hazır bulunduğunu, LTB Müdürünün zaten toplantı sekreteri olduğunu belirterek, Meclis üyelerine konu kararın LTB İlaçlama İhalesi Şartnamesine aykırı olabileceğine ilişkin uyarıda bulunulmadığını bu yüzden belirtilen kararı onayladığını beyan etmiş ancak yazılı olarak tarafına iletilmiş olan aynı sorularımızı **(B.2(a))**, denetime sunduğu cevap yazısı içerisinde yanıtlamamıştır **(B.2(b))**.

Sn. Cemal Bulutoğulları'na da belirtilen kararı onaylamasının yasal dayanağı ve gerekçesi sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Bu bağlamda, Meclis MK 81/2011 sayılı kararı ile LTB ilaçlama ihalesi şartnamesine aykırı uygulamaya yol açmış, adı verilen işletme de kullanımına verilen araçlar mukabili aylık kirayı LTB'ye ödememiş ve ihale bitiminde yapılan tahsilattan ise LTB tarafından mevzuat hilafına gecikme zammı tahsil edilememiş olup, Sn. Cemal Bulutoğulları'nın değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamış olmasının KKTC Hukuk Dairesinin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Konuya esas teşkil eden yukarıda yer alan tespitlere ilaveten;

- 2009 Mali Yılı içinde LTB tarafından çıkılan ihale ile 2011 Mali Yılında çıkılan ihalede **Lefkoşa sınırları dahilindeki aynı bölgelerin ilaçlanmasının esas** olmasına rağmen, 2009 yılında ihale için teklif bedelinin **354,960.00 TL + KDV** olması, 2011 Mali Yılı'nda ise ihalenin **950,000.00 TL + KDV'ye** bağlanması dikkat çekicidir.
- LTB'nin 2011 yılında ihaleyi özel bir şirkete vermesi neticesinde LTB Çevre Sağlığı Birimi'nde görevli personelin büyük bir bölümünün esas görevlerini yapmayıp, Belediyenin farklı birimlerine dağıtıldıkları dönemin Çevre Sağlığı Birimi sorumlusu tarafından beyan edilmiş olup, adı verilen Birim yetkililerince denetime sunulan verilerden, konu personel için brüt toplam 912,429.92 TL maaş ödendiği **(B.141)** belirtilmiştir. Bu bağlamda, ihalenin Belediyenin içinde bulunduğu mali durumun dikkate alınmadan gerçekleştirilmiş olmasının yanı sıra, dönemin Belediye yönetiminin LTB kaynaklarının etkin ve verimli kullanma yoluna gitmediği ve Belediye menfaatlerini dikkate almadığı sonucuna ulaşılmıştır.

C. LTB Tarafından F. Dorman Ticaret Ltd. Adına Düzenlenmiş Çeklerin Bozdurulması / İşlem Görmesi

LTB'nin 03.5.1.04 gider kalemi kaynakları kullanılarak F. Dorman Tic. Ltd. adına yapılmış ödeme mukabili çekler ve Belediye kaynaklarının yeterli olmaması nedeniyle bozdurulmayıp iade edilen çekler de ilgili Bankalardan temin edilerek incelenmiş adı geçen işletmeye ait çeklerin kullanımında adı/unvanı verilen kişi/işletmeler **B.81(a),(b),(c) ve (d)** olarak sunulmuştur.

Raporun 4.2.2.2.A Temizlik İlaçlama vb. Genel Hizmet Alımı başlıklı bölümünde yer alan harcamalara ait çeklerin kullanımında da tespit edildiği üzere, belirtilen harcamalar dışında kalan adı geçen işletmeye ait çeklerin kullanımında ve/veya hesaplara yatırılmasında;

- LTB Personeli Sn. Turgay Demiray adının/imzasının yer aldığı,
- Rapora konu edilen birçok işletme/kişiye ait çeklerin ciro edilmesinde veya işlem görmesinde ismi geçen Sn. Alparslan Buhur adının F. Dorman Tic. Ltd.'e ait çeklerin ciro edilmesinde/işlem görmesinde yer aldığı,
- Birçok çekin, Raporun 4.2.2.2.A başlığı altında yer alan ödemelere ait çeklerin işlem görmesinde de olduğu üzere ve 03.5.1.04 gider kaleminden ödeme almış birçok kişi/işletmeye ait çeklerin ciro edilmesinde/işlem görmesinde ekseriyetle yer almış olan Universal Bank Ltd. nezdindeki 10-118-1049 ve Kıbrıs İktisat Bankası Ltd. nezdindeki 10-304-5197613 numaralı hesapların belirtildiği ve çeklerin çoğunluğunun 10-304-5197613 numaralı hesap numarası ile işlem gördüğü,

tespit edilmiş olup, yukarıda belirtilen kişi/işletmeler dışında, çeklerin bozdurulmasında adı/unvanı geçen diğer kişi/işletmeler **B.81(a),(b),(c) ve (d)** 'de belirtilmiştir. Sn. Turgay Demiray'ın konu çeklerin ciro edilmesinde/işlem görmesinde isminin/imzasının yer almasına ilişkin yazılı beyanları **(B.96(a) ve (b))** olarak sunulmuş olup, konuya ilişkin izahlar bu tespit için de geçerlidir.

Adı verilen işletme adına düzenlenmiş çeklerin işlem görmesinde/ciro edilmesindeki bulguların, bu kalemden ödeme almış 4.2.2 başlığı altında Raporlanan birçok kişi/işletmelere ait çeklerin aynı hesaplarda toplanmasının tesadüf olamayacağı değerlendirilmekte olup, bulguların KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

4.2.2.3. LTB Tarafından Muzaffer Polat Adına Yapılmış Ödemeler

2008-2011 Mali Yıllarında LTB 03.5.1.04. Gider Kalemi kaynakları kullanılarak Muzaffer Polat isimli şahsa; **ihaleye çıkılmadan, farklı işletmelerden teklif dahi alınmadan, LTB yetkililerince belirlenmiş Maliyet Keşif Raporları olmadan ve harcamaların çoğunluğuna ilişkin Kontrol Raporları düzenlenmeden, dönemin LTB Başkanı'nın ödeme yetkisi olan 8,000.00 TL harcama limitine uyacak şekilde fatura bölümü yapılarak, aşağıdaki Tablo-32'de belirtildiği üzere toplam 743,785.00 TL (KDV dahil) ödendiği** tespit edilmiştir.

Tablo-32: LTB Bütçesi'nde 2008-2011 Mali Yılları'nda Muzaffer Polat Adına Yapılmış Ödemeler

Ödeme Yapılma Gerekçesi								
Mali Yıl	Temizlik İşleri (TL)	Temizlik ve Bordür Boyama İşleri (TL)	Belediye Personeline Ait Ev Tamiri (TL)	İşin Kime Yapıldığı Belli Olmayan/ Müstehliği/ Muhtaç olduğu belirlenmeyen Kişiler vb. İşler Karşılığı (TL)	Haspolat Hamitköy Arası Temizlik İşleri (TL)	Duvar Yapımı, Elektrik Tesisatı, Su İşleri vb. İşler (TL)	Sel Baskını Kapsamında Yapılmış - İşler (TL)	Toplam Ödeme (TL)
2008	19,055.00							19,055.00
2009	26,075.00	34,500.00	8,175.00	13,500.00		25,100.00		107,350.00
2010	406,950.00			27,000.00	72,800.00		18,130.00	524,880.00
2011	91,500.00					1,000.00		92,500.00
Genel Toplam	543,580.00	34,500.00	8,175.00	40,500.00	72,800.00	26,100.00	18,130.00	743,785.00

Yukarıda belirtilen harcamalara ilişkin detaylar **Ek-16, 17, 18, 19 (B.142(a), (b), (c), (d) ve (f))** olarak sunulmuş olup, LTB tarafından adı geçen kişiye; 03.5.1.04 gider kalemi kaynakları kullanılarak yapılmış ödemelerin; **2008 Mali Yılı'ndan 2009 Mali Yılı'na geçişte yaklaşık % 463 artarken, 2010 Mali Yılı'ndaki artışın 2009 Mali Yılı'na kıyasla yaklaşık % 389 artışla gerçekleşmiş olduğu**, 2011 Mali Yılında ise bir önceki döneme göre yaklaşık % 82.38 azalış gösterdiği tespit edilmiştir. Dolayısıyla 03.5.1.04 kalemi kaynakları kullanılarak Sn. Muzaffer Polat adına yapılmış ödemelerde, Müteahhitlik Hizmetleri kalemi adı altında yapılan ve Rapora konu edilen diğer işletmelerde de olduğu üzere, özellikle 2010 Mali Yılında olan artış oldukça dikkat çekicidir.

Adı geçen kişinin yukarıdaki Tablo-32'de yer alan işleri gerçekleştirebilecek yeterliliğe sahip olduğunun belgelenmesine ilişkin Sn. C. Bulutoğulları'ndan **(B.27)** ve Sn. Aşkan C. Efe'den **(B.30)** ve çeşitli ödemelerde imzası olan diğer yetkililerden bilgi ve belge talep edilmesine rağmen, Sn. C. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımıza cevap vermezken, Sn. Aşkan C. Efe'de denetime sunduğu gerek sözlü gerekse yazılı **(B.31)** izahlarında bu yönde bir bilgi iletmemiş, işlerin adı geçen kişiye Sn. C. Bulutoğulları'nın sözlü talimatlarıyla verildiğini, işin verilmesine ilişkin kendisinin talimatının olmadığını tarafımızla yapılan yüz yüze görüşmede beyan etmiştir.

Konuya ilişkin bilgisine başvurulmuş diğer LTB personeli de Sn. Muzaffer Polat'ın belirtilen işleri yapabildiğine ilişkin belgeleyici evrakları denetime sunmamışlardır.

Denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla Sn. Muzaffer Polat'ın ve/veya raporun ilerleyen bölümlerinde detayı verildiği üzere, Sn. Muzaffer Polat adına olan işleri ve LTB nezdindeki işlemleri yürüttüğü tespit edilen Sn. Mahsuni Koç'un, K.T. Müteahhitler Birliği'ne ve K.T. Elektrik Müteahhitleri Birliği'ne üyeliği olmadığı anlaşılmış olup,

- K.T. Müteahhitler Birliği'ne kaydı olmadığı öğrenilen Sn. Muzaffer Polat tarafından yapıldığı beyan edilen ev tadilatlarının vb. hizmetlerin ise değiştirilmiş şekli ile 19/1998 sayılı Yapı İnşaatı ve Teknik İşler Müteahhitleri Kayıt ve Denetim Yasası'nın "Kayıt Yapılmadan Belge ve Yıllık Geçerli İzin Alınmadan Müteahhitlik Görevi Yapamama" yan başlıklı 8. maddesine uygun olarak yaptırılıp yaptırılmadığı, Belediye yetkilileri tarafından herhangi bir bilgi belge denetime sunulmadığı için tespit edilememiş,
- LTB tarafından elektrik işleri yaptırılmasının/yaptırıldığı beyan edilmesinin, 51/2006 sayılı Kıbrıs Türk Elektrik Müteahhitleri Birliği Yasası'nın "Üye Olabilecek Kişiler" yan başlıklı 5(1) maddesi hilafına olduğu sonucuna varılmıştır.

A. Muzaffer Polat'ın İş Yapabilmesine İlişkin İzinler ve Müstahdem Bilgileri

Denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla, Sn. Muzaffer Polat'ın;

- LTB sınırları dâhilinde meslek icra etmek için, değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın 81. maddesi hilafına **meslek izni olmadığı**,
- **Sosyal Sigortalar Dairesi'nde işveren kaydının bulunmadığı**, konu Daire nezdinde sadece 1982-1984 yılları arasında dondurmacı ve işçi olarak çalıştığını belirtilen 2 farklı işyerine ait sigorta kaydının bulunduğu **(B.43)**,
- **İhtiyat Sandığı Dairesi'nde, gerek işveren gerekse çalışan kaydının olmadığı (B.44)**,

tespit edilmiş olup, Gelir ve Vergi Dairesi yetkililerinde faaliyet alanının "Telefon Satıcısı" olduğu öğrenilmiştir.

Sn. Aşkan C. Efe ile yapılan yüz yüze görüşmede, Sn. Efe'ye; Sn. Muzaffer Polat dahil, meslek izni olmayan kişi/işletmelerle Belediye Başkanlığının ticari iş yapma gerekçesi sorulmuş olup, Sn. Efe belirtilen kapsamdaki kişi/işletmelerin gerekli izne sahip olup olmadıklarına dair araştırma yapmadığını, bu yönde bir araştırma yapmasına ilişkin dönemin LTB Maliye Şubesi yetkilileri veya diğer Şube yetkilileri tarafından da uyarılmadığını gerekçe olarak göstermiştir.

Bazı ödemeleri itaya bağlamış olan dönemin Asbaşkanı Sn. Özel Kadioğlu'na da aynı sorular, yapılan yüz yüze görüşmede iletilmiş olup, Sn. Kadioğlu; bu yönde bir araştırmasının olmadığını, ödemelerin Servis Şefi ve Müdür imzası ve/veya onayı ile kendisine getirildiğini, kendisinin de bu yüzden ödemeleri onayladığını beyan etmiş olup, Sn. Kadioğlu yazılı olarak kendisine iletilmiş olan sorularımızı **(B.29(a))**, denetime sunduğu yazılı yanıtı içerisinde cevaplamamıştır **(B.2(b))**.

Sn. Cemal Bulutoğulları'na meslek izni olmayan kişi/işletmelere, LTB adına iş yaptırılmasına ilişkin gerekçesi ve yasal dayanağı ile adı geçen kişiye verilmiş işlerin kendi talimatı ile gerçekleştirilip gerçekleştirilmediği sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

B. Muzaffer Polat Adına Yapılmış Ödemelere İlişkin Tespitler

B.1 LTB'de Düzenlendiği Sonucuna Ulaşılan Faturalar

Sn. Muzaffer Polat'a LTB 03.5.1.04 Müteahhitlik Hizmetleri Gider Kaleminden yapılmış ödemeler incelendiğinde, Sn. Muzaffer Polat adına düzenlenmiş faturalar ile ilgili Ödeme Fişleri'nde yer alan el yazılarının tümüne yakınının aynı kişi/kişilere ait olduğu, faturaların; LTB Personeli Sn. Naciye Arsel, Sn. Mehtap Juri, Sn. Serkan Önet ve dönemin LTB Müdürü Sn. Aşkan C. Efe tarafından düzenlenmiş olabileceği değerlendirilmiş olup, yapılan değerlendirme adı geçen personel ile yapılan görüşmelerde, gerek sözlü gerek yazılı beyanlar ile teyit edilmiştir.

LTB personeli;

- **Sn. Naciye Arsel (B.46) ve Sn. Mehtap Juri (B.47)** Raporun 4.2.2.1 başlıklı bölümünde yer alan beyanlarında da belirttikleri üzere **Sn. Muzaffer Polat adına olan faturaları Sn. Aşkan C. Efe'nin direktifiyle kendilerinin yazdığını, bu durumdan Sn. Cemal Bulutoğulları'nın da haberdar olduğunu, bu işleri yürüten kişinin Sn. Hüseyin Çakır olduğunu beyan etmişlerdir. Sn. Naciye Arsel bilahare denetime sunduğu 27.11.2014 tarihli yazılı beyanı (B46(a)) ile de yinelemiş ve Sn. Muzaffer Polat adına düzenlenmiş 3895 numaralı faturanın Sn. Aşkan C. Efe tarafından yazıldığını iddia etmiştir.**
- **LTB Temizlik Şube Amiri Sn. Serkan Önet ise Sn. Muzaffer Polat'a ait bir takım faturaların tarafınca yazıldığını beyan etmiş ve "... Başkanlık veya Müdürlük tarafından görevlendirilerek yaptırılan ve Temizlik Şubesi'ne işin kontrollüğü verilen bazı işler tamamlandıktan sonra, zaman zaman Müdüriyet tarafından iş yoğunluğundan dolayı ödemelerin hazırlanması Temizlik Şubesi'ne verilmiştir. Müdüriyet tarafından belirlenen ödeme miktarına göre bu işlerin ödemesi hazırlanırken, bazen bu işi üstlenen kişilerin okuma-yazmasının iyi olmamasından dolayı ve kendileri tarafından faturanın doldurulmasında herhangi bir yanlışlık olmaması için, bizlerden talepte buldukları zamanlar bu faturalar bu kişilerin huzurunda onlara yardımcı olmak amacıyla tarafınca doldurulduğunu" (B.64.) beyan etmiştir.**
- Sn. Hüseyin Çakır ise 12.01.2015 tarihli yazısında; Haspolat-Hamitköy arası temizlik ve ağaç budama işine ait faturaları, Sn. Aşkan C. Efe'nin direktifi ile yazdığını beyan etmiş **(B.99(b) Soru1'in yanıtı)** ve Sn. Muzaffer Polat dışındaki birçok kişi/işletmeye ait boş faturaları da bu çerçevede doldurduğunu belirtmiştir **(B.99(b) soru 7'nin yanıtı)**.

Belirtilenlere ilaveten LTB Maliye Şubesi Amiri Sn. Erol Beyit'in de konu faturaların kimler tarafından yazılmış olabileceği hakkında bilgisine başvurulmuş olup, Sn. Beyit tarafımıza ilettiği yazılı beyanında **(B.45 (madde:2))**, 115/2010 Kasa Numaralı Ödeme Fişi ekindeki faturanın Sn. Aşkan C. Efe tarafından, birçok faturanın ise **(B.45 madde: 36-37, 105))** Sn. Naciye Arsel tarafından yazıldığını belirtmiştir.

Bu bağlamda, Sn. Aşkan C. Efe'ye **(B.30)**; birçok ödeme fişi ve ilişik faturalarda yer alan ve tarafımızca aynı olduğu sonucuna ulaşılan bazı el yazıları belirtilerek bu durumun gerekçesi ve yasal dayanağı sorulmuş ve ödeme fişini hazırlamış olan personelin ad ve soyadını belirtmesi talep edilmiştir. Sn. Efe 11.02.2013 tarihli yanıt yazısı ile **(B.31)** LTB Ödeme Fişleri'nde Temizlik Şube Amiri imzası bulunan harcamaların, adı geçen Birim yetkilileri tarafından hazırlanmış olması gerektiğini belirtirken, Servis Şefi imzası bulunmayan ancak Müdür sıfatı ile kendisi tarafından itaya bağlanmış harcamaların kimin tarafından hazırlandığına ise yanıt vermemiştir.

Ancak yapılan yüz yüze görüşmede Sn. Aşkan C. Efe; Sn. Muzaffer Polat tarafından LTB adına düzenlenmiş bazı faturaların, örneğin Sn. Naciye Arsel'in B.46(a)'da kayıtlı yazılı beyanında belirtilen, Sn. Muzaffer Polat'a ait 3895 sayılı faturayı ve benzeri birçok faturayı Sn. Cemal Bulutoğulları'nın talimatı ile kendisi tarafından yazıldığını kabul etmiş, gerek Sn. Muzaffer Polat gerekse birçok kişi/işletmeye ait faturaların yine Sn. C. Bulutoğulları'nın talimatı ile kendi sekterleri veya dönemin Başkanlık sekterleri tarafından yazıldığını beyan ederek, Sn. Serkan Önet'e ise "kişi/işletmelere ait faturaları yazmasına ilişkin herhangi bir talimatının olmadığını" belirtmiştir. Konu sorularımız Sn. Efe'ye yazılı olarak da sorulmuş olup **(B.30(a))**, Sn. Aşkan C. Efe yazılı cevabında **(B.31(b))** tarafımızla yapılmış olan yüz yüze görüşmede belirttiğinin aksine 3895 numaralı faturanın tarafınca yazıldığını hiç hatırlamadığını iddia etmiştir.

Sn. Cemal Bulutoğulları'na;

- Sn. Muzaffer Polat dahil, birçok kişi/işletmeye ait faturaların LTB personeli tarafından yazılmasına ilişkin talimatının olup olmadığı, eğer var ise bu talimatının gerekçesi ve yasal dayanağı,
- Yukarıda belirtilen uygulama, adı verilen personel dışındaki diğer LTB personeli tarafından da gerçekleştirilmişse konu personelin kim olduğu,

sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

B.2. LTB Maliyet Keşif ve Kontrol Raporlarının Düzenlenmemesi

LTB tarafından Sn. Muzaffer Polat adına yapılmış toplam 743,785.00 TL (KDV dahil) tutarındaki ödemeye esas teşkil eden işlere ilişkin, LTB Maliyet Keşif Raporları düzenlenmediği, LTB yetkililerinin yapıldığı belirtilen işlerin; adı verilen kişi tarafından ne zaman, kaç kişi çalıştırılarak gerçekleştirildiğini bilmedikleri sadece bazı işler için çok ender olarak LTB Kontrol Raporu düzenlendiği ancak kontrol raporu olarak belirtilen yazıların; iş bittikten sonra, özellikle ödeme yapılabilmesi için düzenlendiği anlaşılmış olup, iş maliyet bedeli ile ödenen meblağın karşılaştırılmasının mümkün olmadığı tespit edilmiştir.

Bu nedenle, ekinde herhangi bir kontrol raporu veya işin yapıldığını teyit edici bilgi/belge bulunmayan EK. 16-19 olarak sunulan harcamalar hakkında ödemeyi onaylayan yetkililerden, işin gerçekleştiğini teyit edecek bilgi ve belge talep edilmiştir.

Dönemin LTB Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan işin gerçekleştiğine dair bilgi/belge talep edilmiş olunmasına rağmen **(B.26 ve B.27)**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Dönemin Müdürü Sn. Ali Önöz'e de imzaladığı ödeme fişlerinde maliyet keşif ve/veya kontrol raporları olmadan işin gerçekleştiğine ve olması gereken bedelle LTB'ye faturalandırıldığına nasıl kanaat getirdiği sorulmuş olup **(B.31(a))**, Sn. Önöz konu sorularımızı **(B.32(b) cevap 9/2)** "Servis Şefi bir ödeme emrini imzalarken, Belediye Müdürü ve Başkana "bu harcama bilgim ve nezaretim altında yapıldı/teslim alındı demektir...Belediyemizde geçmiş dönemler de dahil ihale sınırı altında kalan işlere maliyet keşif ve kontrol raporları genellikle hazırlanmamıştır." biçiminde yanıtlamıştır.

Sn. Özel Kadioğlu'na da itaya bağladığı işlerin gerçekleştiğine nasıl kanaat getirdiği yapılan yüz yüze görüşmede sorulmuş olup, Sn. Kadioğlu; işin gerçekleşip gerçekleşmediğine ilişkin kontrol yapabilecek durumu olmadığını, ödeme fişlerinin kendisine Servis Şefi ve/veya Müdür tarafından getirildiğini kendisinin de ödemenin gerçekleşmesi için ödeme fişlerini onayladığını ve imzaladığı harcamalar için Sn. C. Bulutoğulları'ndan onay aldığını belirtmiştir. Aynı sorular Sn. Kadioğlu'na yazılı olarak da sorulmuş olup **(B.2(a))**, Sn. Kadioğlu tarafımıza ilettiği yazılı cevabında konu sorularımızı yanıtlamamıştır **(B.2(b))**.

Sn. Muzaffer Polat adına düzenlenmiş birçok harcamayı gerek dönemin Servis Şefi gerekse Müdürü sıfatıyla itaya bağlamış olan Sn. Aşkan C. Efe'den de ödemelerin gerçekleştiğini teyit edici belgeleri denetime sunması talep edilmiştir **(B.30 ve B.31(a))**. Sn. Aşkan C. Efe konuya ilişkin yazılı beyanında **(B.31)** işin gerçekleştiğini teyit edici belge denetime sunmazken ödeme fişlerinde LTB Temizlik Şubesi onayı bulunan ödemelerin, belirtilen Şubenin kontrolünde gerçekleştiğini belirtmiştir. Temizlik Şubesi veya başka herhangi bir şube yetkilisinin Servis Şefi olarak onayı bulunmayan ödemelere ilişkin izahını ise özetle;

- **(B.31 (madde 79,80,82, 83, 84.))** Sel felaketi çerçevesinde yaptırılan işler, ilgili bölge muhtarının talebi ile yaptırılan işler, genel çevre temizliği, geçici açık Pazar yerinin temizliği, fuar birimi sorumlusunun isteği doğrultusunda yaptırılan işler,
- **(B.31 (madde 86))** "Genel olarak listelerde yer alan bu ve buna benzer temizlik işleri başta temizlik şubesinin çok yoğun olduğundan... işçi sıkıntısı olduğundan ve Başkandan aldıkları onayla yapılan işlerdir... kanımca temizlik şubesinin sorunluluğunda yapılan çevre temizlik işleridir...",
- **(B.31 (madde 130))** "...temizlik Şubesinin isteği doğrultusunda yaptırılan rutin işler olduğu ortadadır.",

şeklinde belirtmiş **ancak konu işleri onaylarken hangi LTB yetkilisinden bilgi aldığını ve/veya hangi teyit edici rapor/belgeye dayanarak işi onayladığını belirtmemiştir**. Sn. Efe, Servis Şefi onayı olmayan işleri de Temizlik Şubesinin sorumluluğunda /isteği doğrultusunda yaptırılan işler olarak belirtmesine rağmen, Temizlik Şube Amiri, belirtilen işlerin gerçekleştiğine ilişkin Temizlik Şubesi'nin bilgisi olmadığını ve konu işlerden bihaber olduğunu **(B.64(a))** beyan etmiştir.

Bazı ödeme fişlerinde imzası ve/veya kontrol raporları bulunan Sn. Serkan Önet, imzası bulunan işleri kontrol ettiğini iddia ederek, kontrollerin gerçekleştirilme sürecini “Bahse konu iş bana verilen talimat doğrultusunda yapılmamıştır. İşi ilgili şirkete veren, yapılacak iş ile ilgili teklif alan, işin yapıldığı süre boyunca işi takip eden, ödenecek miktarı belirleyen ve ödeme fişini hazırlayan ben veya herhangi bir Temizlik Şubesi personeli değildir. Bu iş Müdür Aşkan Bey'in sorumluluğunda yaptırılan bir iştir. Benim olaya müdahil olma durumum iş tamamlandıktan sonra, ödeme yapılabilmesi aşamasındadır. Temizlik Şubesi sorumlusu olmam dolayısıyla ödeme yapılabilmesi için ödeme fişine servis şefi olarak imza koymam gerektiğinden, iş bittikten sonra işin gerçekten yapıldığını tespit ederek ve ödemenin Başkan'ın yasal ödeme yetkisinde olduğunu görerek ödeme fişi tarafımdan imzalanmıştır.” (B.64) şeklinde izah etmiştir. **Ancak Sn. Önet iş detaylarını, adı verilen kişinin hangi tarihlerde kaç kişi ile iş yaptığını belirtememiş olup, işin yapıldığı dönemde bu bilgileri içeren kayıtların mevcut olmadığı anlaşılmıştır.**

Yukarıda belirtilenlerden işlerin Sn. Muzaffer Polat adına yaptırılmasının aslında, ilgili Birim yetkililerinin bilgisi/kontrolü dahilinde gerçekleşmediği, bu konuda Servis Şefi olarak imzası bulunan Sn. Önet'in de işin bitiminde durumdan haberdar olduğu anlaşılmakta olup, Sn. Aşkan C. Efe 11.02.2013 tarihli yazısında **(B.31)** belirttiği **“Ek Bilgiler Başlığı”** altında yer alan hususların da dikkate alınması gerektiği düşünülmektedir:

- “(1)...1977'den itibaren bu kadar Başkanla çalıştım yıllarca sorumluluk yaptım... Cemal Bulutoğullarından önceki ita amirleri döneminde şahsımdan ...bilgi istenmedi. Durum ortadadır... Cemal Bulutoğulları'ndan önce... yaptırılan işlerle ilgili harcamalarda ve çeklere imza atarken titiz davranmakta ve eksik noksan gördükleri hususlar için ilgililer uyarılmakta idiler.”,
- “(2) 2010 yılı Cumhurbaşkanlığı ve Belediye seçimlerinin yapıldığı yıl... belediye işlerinin temizlik, tamirat, asfalt ve diğer alt yapı hizmetlerinin bu yılda fazlalaşarak artırılmasının nedeni bu iki seçimdir...”,
- “(13) Devletin yapması gereken birçok işin Devletin önüne geçerek Belediye tarafından yaptırılmasının yarattığı külfetler.”

şeklideki açıklamalar ilgili dönemdeki uygulamayı ve gerekçeleri izah etmiştir.

Özellikle 2010 Mali Yılı içinde, LTB tarafından ihaleye bağlanmamış işlerin gerek dönemin LTB Müdürü gerekse Başkanı tarafından belirlenen kişi/işletmelere yaptırıldığı ve bu işlerin sözlü talimatlar ile verildiği, işin yapılmasından sorumlu olan Birimlerin iş bitiminde durumdan haberdar oldukları, LTB Maliye Birimi Sorumlusu Sn. Erol Beyit **(B.45)**, Maliye Birimi'nde görevli diğer yetkililer ve Sn. Mehmet Çakmak tarafından da doğrulanmıştır.

Sn. Cemal Bulutoğulları'na; LTB Maliyet Keşif ve/veya Kontrol Raporları olmayan işlerin gerçekleştiğine ve olması gereken bedelle Belediyeye faturalandırıldığına nasıl kanaat getirerek, Belediye kaynaklarından ödeme yapılmasına yetki verdiği sorulmuş **(B.29(a))** ancak Sn. Bulutoğulları, değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

B.3. Muzaffer Polat ve Mahsuni Koç Adına LTB’de Düzenlenmiş İş Tamamlandı Yazıları ve İş Teklifleri

Sn. Muzaffer Polat tarafından LTB adına gerçekleştirildiği belirtilen birçok iş, LTB yetkililerince kontrol edilmemiş veya edilememiş, işin yapıldığı; Sn. Muzaffer Polat adına işleri takip etmekle görevli olduğu anlaşılan Sn. Mahsuni Koç adına düzenlenmiş, bir kısmı sadece Mahsuni Koç adı yazılmış, imzasız mühürsüz, bir kısmı ise Mahsuni Koç imzalı “işin gerçekleştiğine ilişkin beyanlarla” kayıt altına alma yoluna gidilmiş ve Sn. Muzaffer Polat adına düzenlenmiş birçok çekin de Sn. Mahsuni Koç tarafından teslim alındığı anlaşılmıştır.

LTB personeli Sn. Naciye Arsel, Sn. Mehtap Juri, Sn. Hüseyin Çakır, Sn. Serkan Önet ve LTB Muhasebe Şubesi yetkilileri, Sn. Muzaffer Polat adına olan tüm işlemleri Sn. Mahsuni Koç isimli kişinin takip ettiğini, faturaların adı geçen kişi tarafından Belediyeye iletildiğini ve ödemelerin de yine aynı kişi tarafından takip edildiğini belirtmişler ve Sn. Naciye Arsel bu bilgiyi denetime sunduğu yazılı beyanı ile de teyit etmiştir **(B.46(a))**.

LTB Ödeme Fişleri’ne ekli Sn. Mahsuni Koç imzalı ve/veya Mahsuni Koç adı yazılı imzasız beyanlar; yazı içeriği, karakterleri ve tarihleri dikkate alınarak incelendiğinde, belirtilen yazıların da LTB’de düzenlendiği değerlendirilmiştir.

Raporun 4.2.2.1 başlıklı bölümünde detayları verildiği üzere, dönemin LTB Müdürü görevini ifa etmiş olan Sn. Aşkan C. Efe’nin sekreterliğini yürütmüş olan Sn. Naciye Arsel ve Sn. Mehtap Juri tarafından denetime sunulan “Mahsuni Koç dahil, birçok işletmeye ait faturaların ve iş tekliflerinin dönemin LTB Müdürü Sn. Aşkan C. Efe’nin sekreterliği görevini ifa ettikleri dönemde, Sn. Efe’nin talimatı ile kendileri tarafından yazıldığına ilişkin beyanları” **(B.46, B.47)** ayrıca Sn. Naciye Arsel’in bilahare denetime sunduğu **(B.46(a))**;

“...iş teklifleri veya işin işletme/ kişilerce yapıldığına ilişkin yazıları da Sn. Efe kendi taslak olarak elde yazarak ve bilgisayarda yazmam için bana veya diğer sekreter arkadaşım Mehtap Juri’ye ilettiği için konu yazılar tarafımızca bilgisayar ortamında yazılmıştır.”,

şeklindeki yazılı beyanı konu iş tekliflerinin ve işin yapıldığına dair LTB Başkanlığına muhatap yazıların Sn. Aşkan C. Efe’nin talimatı ile belediyede yazıldığını belirtmekle birlikte, tarafımızca incelenmiş olan LTB Bilgisayar kayıtlarında ise Ödeme Fişleri ekinde **(B.143), (B.146), (B.148)** LTB Başkanlığına muhatap Sn. Mahsuni Koç **(B.142(e)), (B.144), (B.145), (B.147)** ve Sn. Muzaffer Polat adına düzenlenmiş yazılar **(B.148(a))** olduğu tespit edilmiştir. Belirtilenlere ilaveten Sn. Serkan Önet, Sn. Muzaffer Polat adına düzenlenmiş ödemeler için dönemin LTB Başkanlığı veya Müdüriyeti arasında iş maliyeti anlaşılmış olunmasına rağmen, ödeme fişi ekinde bu konuda herhangi bir belge bulunmadığı için, adı geçen işletme adına LTB Başkanlığına muhatap düzenlenmiş bazı iş tekliflerinin, iş maliyetinin desteklenmesi açısından tarafınca yazıldığını beyan etmiştir **(B.55(a) S/No: 3)**.

Sn. Mahsuni Koç adına düzenlenmiş birçoğu imzasız yazıların dikkate alınma gerekçeleri, yasal dayanağı ve kimin tarafından LTB'ye iletildiğine ilişkin sorularımızı yönelttiğimiz, Sn. Aşkan C. Efe ise sorularımızı yanıtsız bırakmıştır. Ancak Sn. Efe ile yapılan yüz yüze görüşmede **Sn. Aşkan C. Efe, Sn. Naciye Arsel'in B.46(a)'da kayıtlı yukarıda alıntısı yapılan beyanda belirtilen "iş tekliflerinin ve/veya işin yapıldığına dair yazıların kendisi tarafından verilen talimatlarla yazıldığını" teyit etmiş ve bu uygulamayı Sn. Cemal Bulutoğulları'nın talimatı çerçevesinde gerçekleştirdiğini beyan etmiştir.**

Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan Sn. Muzaffer Polat dahil, birçok kişi/işletmeye ait iş tekliflerinin ve işin yapıldığına dair düzenlenmiş Belediye Başkanlığına muhatap yazıların, LTB personeli tarafından yazılmasına ilişkin talimatının olup olmadığı, eğer var ise bu talimatının gerekçesi ve yasal dayanağı ile konu uygulamanın, yukarıda adı verilen personel dışındaki diğer LTB personeli tarafından da gerçekleştirilip gerçekleştirilmediği hakkında izah talep edilmiş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Gelinen nokta itibarıyla Sn. Mahsuni Koç adına bilgi edinme gereksinimi doğmuş olup, yapılan incelemelerde, Sn. Mahsuni Koç'un denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla;

- KKTC Sosyal Sigortalar Dairesi Müdürlüğü "Sosyal Sigortalar Dairesi İşe Giriş Çıkış Dökümü" kayıtlarına göre **(B.149)**, **31.01.2007 tarihinde, Direktörlüğü'nü dönemin LTB Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları'nın yürüttüğü⁸ (B.149(a)) Sercem Development Ltd.'de inşaat işçisi olarak kayıtlı olduğu adı verilen işletmeden çıkış kaydı olmamasına rağmen, 15.02.2008 tarihinde yine Rapora konu edilmiş işletmelerden Öncer Dental Ltd. yanında temizlik elemanı olarak göreve başladığı ve kaydının konu işletmede görüldüğü,**
- KKTC Çalışma Dairesi Müdürlüğü'nden alınan bilgilerden Sn. Mahsuni Koç⁹'un, KKTC vatandaşı olmadığı, 15.02.2009 tarihi sonrası ise çalışma izninin yenilenmediği dolayısıyla denetimin sonlandırıldığı tarihe kadar geçen süre içinde çalışma izni olmadan KKTC sınırları içinde ikamet etmekte olduğu,

anlaşılmıştır.

Gerek LTB Muhasebe Birimi yetkilileri ile yapılan görüşmelerden, gerekse LTB personeli Sn. Naciye Arsel ve Sn. Mehtap Juri tarafından verilen yazılı beyanlardan **(B.46), (B.46(a)) ve (B.47)**; Sn. Muzaffer Polat adına LTB'ye yapıldığı belirtilen işleri Sn. Mahsuni Koç'un yürüttüğü Sn. C. Bulutoğulları'nın da bu uygulamadan haberdar olduğu belirtilmiş ve Sn. Naciye Arsel bu konudaki beyanının aynen **"... Cemal bey, belediyedeki bütün olaylardan ve kişilerden haberdardı bilgisi dışında LTB'de hiçbirşey gerçekleşmezdi bu yüzden konudan haberdar olduğumu düşünmekteyim. Aksini düşünmek mümkün değil..."** şeklinde belirtmiştir **(B.46(a))**.

⁸ KKTC Resmi Kabz Memurluğu ve Mukayyitlik Dairesi'nin 17.04.2014 tarihli Sercem Development Ltd.'e ait Direktörler Kurulu Onay Belgesi bilgileri dikkate alınmıştır.

⁹ Çalışma Dairesi verilerine göre konu şahsın ismi Mahsuni Koç'tur.

Sn. Cemal Bulutoğulları'na LTB Bütçesi'nden yapılmış olan ödemeler karşılığı işi yapacak müstahdemi olmadığı tespit edilen ve kendi işletmesinde kayıtlı işçi olan Sn. Mahsuni Koç'un, belirtilen işleri Sn. Muzaffer Polat adına gerçekleştirdiğine nasıl kanaat getirdiği ve bu kapsamdaki ödeme emirlerini onaylamasına ilişkin gerekçesi ve yasal dayanağı sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Nitekim Sn. Bulutoğulları'nın kendi adına faaliyet gösteren şirkette inşaat işçisi olarak kaydı bulunan bahis konusu kişinin, Belediye adına temizlik, ev tamirata, elektrik vb. işleri yaptırmasına onay vermesi ve/veya bu durumu sorgulamamış olmasının kuşku ile değerlendirilmesi gereken bir durum olduğu düşünülmektedir.

C. Ödemelerin İtaya Bağlanması

Sn. Muzaffer Polat adına yapılmış ödemelerin bir kısmının Mali İşler Sorumlusu ve Servis Şefi imzaları olmadan, bir kısmının ise sadece Servis Şefi imzası ile itaya bağlandığı tespit edilmiştir. Mali İşler Sorumlusu imzası olmadan itaya bağlanmış birçok harcamanın olması dikkat çekici bir husus olup, sadece Servis Şefi imzası ile onaylanmış harcamalar, değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın 121. maddesi hilafına itaya bağlanmıştır.

Ödeme fişlerinin Servis Şefi imzası olmadan itaya bağlanması, ödeme karşılığı yapıldığı beyan edilen işin yapıldığını teyit eden kişinin belirlenmemesine de yol açmış olup, işin muhatabının kim olduğunun belirlenmesinde zorluklarla karşılaşılmasına da sebebiyet vermiştir.

Bu şekilde itaya bağlanmış birçok ödeme fişinde imzası olan Sn. Aşkan C. Efe, bu durumu; Belediyedeki yoğunluk ve özellikle Mali İşler Şubesi yetkililerinin kendisini bu yönde uyarmaması olarak beyan etmiştir.

D. Muzaffer Polat Hakkında Basında Yer Alan Haber ve Sosyal Hizmetler Dairesi Müdürlüğü'nce Yapılan Araştırma

23.02.2013 tarihli yerel bir gazetede **(B.150) Sn. Muzaffer Polat'ın "...Ben daha önceden ithalat işi yapıyordum ve bu işi yaptığım için adıma faturam vardı. Benim bildiğim, Mahsuni Koç belediye ile anlaşmalı olarak Lefkoşa'da temizlik hizmeti verdi. Yaptığı işlerin karşılığını almak için benim adıma düzenlenen faturaları kesti. Ancak sözü edilen... TL'yi ben değil, Mahsuni Koç ve 50 kişilik ekibi verdiği hizmetlerin bedeli olarak aldı. Ben sadece bu faturalardan yüzde 4 KDV alıyordum"** şeklindeki açıklamaları yer almıştır.

Konu gazetede yer alan açıklamalar, Raporun önceki bölümlerinde yer alan ve işin Sn. Muzaffer Polat tarafından gerçekleştirilmediği ve/veya tüm iş takibinin ve işlemlerinin Sn. Mahsuni Koç adına olduğuna dair tespitimizi doğrulamaktadır. Tarafımızca yapılmış olan talep neticesinde Sosyal Hizmetler Dairesi Müdürlüğü'nce Muzaffer Polat hakkında düzenlenmiş olan Araştırma Raporu **(B.151)** dikkate alındığında ise Raporda yer alan **"tedavisi sırasında maddi imkansızlıklardan dolayı babasına ait evi**

satarak... ihtiyacını karşılamış fakat tedavisi denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla sürmektedir... Geçirmiş olduğu hastalıktan dolayı çalışmamakta olup, Çalışma Dairesi'nden özürlü maaşı¹⁰ almaktadır..." şeklindeki tespit LTB tarafından Sn. Muzaffer Polat adına yapılmış ödemeler karşılığı, adı geçen kişinin iş yapacak veya işçi müstahdem edecek durumda olmadığı gibi, Belediye tarafından yapılmış ödemelerin Sn. Muzaffer Polat'ın kendisine yapılmadığını da ortaya koymaktadır.

Yukarıda belirtilenler, Raporun önceki bölümlerinde yer alan tespitlerle değerlendirildiğinde, dönemin LTB Başkanı ve/veya Müdürünün; değiştirilmiş şekli ile LTB İhale Tüzüğü kurallarını dikkate almayarak, aynı Tüzük ile Belediye Başkanı'na tanınan ödeme yetkisi dahilinde iş yaptırma yoluna gitmiş olması nedeniyle;

- Lefkoşa sınırları dahilinde iş yapabilmek için gerekli yasal izine sahip olmayan, Vergi Dairesi kayıtlarına göre telefon satıcılığı yapmak üzere izin almış Sn. Muzaffer Polat adına düzenlenmiş faturaların, KKTC'de çalışma izni olmayan Sn. Mahsuni Koç isimli kişi tarafından kullanılmasına ve Belediye ile iş ilişkisine girilmesine sebebiyet verdiği,
- LTB'nin ilgili Birimlerince kontrol edilmediği için yapıldığı teyit edilemeyen harcamaların gerçekleşmesine onay verdiği,
- Temizlik işlerinin yanı sıra, elektrik işleri yaptırılmasına yetki vererek; 51/2006 sayılı Kıbrıs Türk Elektrik Mütahhitleri Birliği Yasası'nın "Üye Olabilecek Kişiler" yan başlıklı 5(1) maddesi hilafına uygulamalara yol açtığı,

dolayısıyla LTB tarafından yapılmış harcamaların şaibe içermesine sebep oldukları sonuçlarına varılmıştır.

E. Harcamalara İlişkin Diğer Tespitler

E.1. Yapılmadığı Beyan Edilen İş Karşılığı Ödeme

29.08.2011 tarih ve 225/2011 Kasa Numaralı LTB Ödeme Fişi **(B.153)** ile Sn. Muzaffer Polat adına "Yapılan inşaat işlerine karşılık" 189154 numaralı çek ile 1,000.00 TL (KDV dahil) ödenmiş olup, ödemenin adı geçen kişi tarafından gerçekleştirilmiş herhangi bir iş karşılığı olmadan, LTB'ye olan su borcunun ödenmesi için düzenlendiği sonucuna varılmıştır.

Konu ödeme, dönemin LTB Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları ve Servis Şefi Sn. Hüseyin Çakır tarafından itaya bağlanmış olup, Belediye Müdürü ve Mali İşler Sorumlusu imzaları mevcut değildir.

Faturada belirtilen inşaat işlerinin ne olduğuna ilişkin herhangi bilgi/belgenin ödeme fişi ilişkiğinde mevcut olmaması nedeniyle, yapıldığı beyan edilen işlerin ne olduğuna dair Sn. Hüseyin Çakır ile görüşülmüş olup, Sn. Çakır yüz yüze yapılan

¹⁰ Çalışma Dairesi Müdürlüğü tarafından denetime sunulan bilgi ve belgeden Muzaffer Polat'ın 29.05.2012 tarihinden itibaren Özürlü Maaşı almakta olduğu teyit edilmiştir **(B.152)**.

görüşmede; **bu kapsamda bir iş yapılmadığını dolayısıyla yapıldığı belirtilen iş detayını belirtemeyeceğini** beyan etmiş, 06.05.2013 tarihli yazılı cevabında ise **(B.154 madde 35)** “ilgili firmanın Belediyeye borcu olduğu için Sn. Başkanın yanına gelmişti. Başkan da kendisine faturasını getirip su borcuna karşılık mahsuplaşma yapılmasını söylemişti” şeklinde yanıt vermiş ve yapıldığı belirtilen inşaat işinin ne olduğuna ilişkin herhangi bir bilgi denetime sunmamıştır.

Bu nedenle, Sn. Cemal Bulutoğulları’na da ödemeye esas olan işlerin neler olduğu, maliyet keşif ve kontrol raporu olmayan işin gerçekleştirildiğine nasıl kanaat getirdiği ve Sn. Hüseyin Çakır’ın açıklamasına ilişkin izahı sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Yapılan incelemede, 189154 numaralı çekin Belediyenin Universal Bank Ltd. nezdindeki 10-118-1033 numaralı cari hesabına yattığı belirlenmiş ve LTB Muhasebe Birimi yetkililerince denetime sunulan belgelerden, 189154 numaralı çek ile Sn. Muzaffer Polat’ın Temmuz 2010-Haziran 2011 dönemi için LTB’ye olan toplam **1,000.00 TL** tutarındaki **(B.155)** su, temizlik vb. ücretleri ile gecikme zamlarına ilişkin borcunun ödendiği anlaşılmıştır.

Bu bağlamda, bahis konusu ödemeye ilişkin işin gerçekleştiğini Servis Şefi olarak onaylamış olan Sn. Hüseyin Çakır’ın **işin yapılmadığını beyan etmesi** ve işin yapıldığına ilişkin belgeyi denetime sunmaması, Sn. Cemal Bulutoğulları’nın ise konuya ilişkin sorularımızı yanıtlamaması dolayısıyla ödeme karşılığı işin gerçekleştiğinin belgelenememesi nedeniyle **Sn. Cemal Bulutoğulları ve Sn. Hüseyin Çakır’ın 1,000.00 TL’den** müştereken ve müteselsilen sorumlu oldukları ve ödemenin şaibe içerebileceğine ilişkin kanımızın, KKTC Hukuk Dairesi’nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

E.2. Belediye Personelinin Ev Tamiri İçin Yapılan Harcama

Sn. Muzaffer Polat adına düzenlenmiş 47/2009 Kasa Numaralı Ödeme Fişi ile 4,500.00 TL, 237/2009 Kasa Numaralı Ödeme fişi ile de 3,675.00 TL olmak üzere toplam 8,175.00 TL (KDV dahil) tutarındaki harcamanın (Ek.17) **(B.156)**, LTB personeli **(B.157)** Sn.Teyfik Kastanbolu’ya ait evin tadilatı için gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

Her iki ödeme de Sn. Cemal Bulutoğulları, Sn. Aşkan C. Efe (Servis Şefi) ve Sn. Erol Beyit tarafından, Belediye Müdürlüğü imzası olmadan onaylanmıştır.

237/2009 Kasa Numaralı Ödeme Fişine ekli faturadaki el yazısı ile ilgili ödeme Fişi’nde yer alan açıklamaya ait el yazısının aynı olduğu değerlendirilmiş olup, 47/2009 Kasa Numaralı Ödeme Fişi ekindeki faturanın açıklama kısmının ise boş bırakılarak, herhangi bir iş yapıldığı belirtilmeden Belediyeye sunulduğu ve bu faturanın LTB Maliye Birimi’nce dikkate alınarak ödeme gerçekleştirildiği tespit edilmiştir. İşe ilişkin LTB Maliyet Keşif ve Kontrol Raporları da denetime sunulmamış, ödeme fişlerinde ise sadece adres belirtilerek işin kimin için yapıldığı belirtilmemiştir. Açık isim belirtilmeden düzenlenmiş birçok ödemede olduğu üzere, işin kimin için yapıldığının belirlenmesi zorlaştırılmıştır.

Konu ödemeleri itaya bağlamış olan Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan yapıldığı belirtilen işe ilişkin bilgi/belge ve yasal dayanak talep edilmiş olunmasına rağmen **(B.27 Tablo (B) S/no 63 ve 67))** Sn. C. Bulutoğulları 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımıza cevap vermemiştir.

Sn. Aşkan C. Efe ise gerek adı geçen personel, gerekse Raporun diğer bölümlerinde yer alan diğer personel için bu şekilde yapılmış olan ödemelere ilişkin izahını, **Başkanın talimatı ile yapılan yardımlar** olarak beyan etmiştir.

LTB personelinin evine yapılmış olan tamirat değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası gereği LTB'nin yasal olarak vermek durumunda olduğu hizmetlerden değildir. Bu nedenle, ödemenin 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın Genel Hizmet Ücreti yan başlıklı 106. maddesi çerçevesinde değerlendirilmesi, yapılan ödeme karşılığının adı geçen personelden talep edilerek Belediye Bütçesine gelir kaydedilmesi aksi takdirde toplam 8,175.00 TL'yi itaya bağlamış olan Sn. Cemal Bulutoğulları'nın belirtilen tutardan şahsen sorumlu tutulması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

E.3. İşin Kime Yapıldığı Belgelenemeyen/Verilen Adreslerde LTB Müstehliği Olmadığı Belirlenen/Tamirat Gerekçesi Belirtilemeyen Harcamalar

Sn. Muzaffer Polat adına ödenmiş olan, aşağıdaki Tablo-33'de özeti Ek-17 ve Ek-18'de ise detayları verilmiş olan toplam 40,500.00 TL (KDV dahil) tutarındaki harcamanın **(B.158)** bir kısmının kimler için gerçekleştirildiğinin LTB yetkililerince bilinmediği, yapıldığı belirtilen işe ilişkin herhangi bir belgenin olmadığı, işin yapılmasına yasal dayanak belirtilemediği ve/veya ödeme fişinde adı verilen kişilerin LTB kayıtlarında mevcut olmadığı tespit edilmiştir.

Tablo-33: İşin Kime Yapıldığı Belgelenemeyen/Verilen Adreslerde LTB Müstehliği Olmadığı Belirlenen/İş Gerekçesi Belli olmayan Harcamalar

S/ No	Ödeme Fişinde Yer Alan Vezne Tarihi	Kasa No	LTB Ödeme Fişi'nde Belirtilen Açıklama	Gider Tutarı (TL)	Açıklama	Onaylayanlar	Rapor Belge No.
1	08.07.2009	51/2009	Surlar içinde yıkılan evin temizliği, temelleri döküldü, duvarları yapıldı, tuğlalar döşendi, 1. 2. ve 3. el sıvalar yapıldı ev boyandı.	8.000,00	Adres belirlenememiştir.	Sn; C. Bulutoğulları, A. Önöz ve Aşkan C. Efe	(B.143)
2	27.05.2009	160/2009	M. Muavinliği Aşkan Efe. Sn. Başkanın talimatı gereği surlar içerisinde yıkılan evin tamiri için ödenen.	2.500,00	Adres belirlenememiştir.	Sn; C. Bulutoğulları, A. Önöz ve Aşkan C. Efe	(B.158)
3	27.08.2009	142/2009	...Surlar içi Kamil Paşa sokakta bakıma muhtaç olan şahsın...	3,000.00	Muhtaç / yoksul olduğu belgelenememiştir.	Sn; C. Cin , A. Önöz ve Aşkan C. Efe	(B.158)
4	16.03.2010	91/2010	Göçmenköy; Ev çatı duvar kiremit ve olukların yapılması.	5.900,00	Adres belirlenememiştir.	Sn.; C. Bulutoğulları, Aşkan C. Efe ve Erol Beyit	(B.158)
5	02.06.2010	25/2010	Müdür, Yenicami Mah.Barbaros sok. yapılan tamirat.(No:6)	4.300,00	Muhtaç / yoksul olduğu belgelenememiştir	Sn.; Celal Cin (B. Başkanlığı adına) ve Erol Beyit	(B.158)
6	02.06.2010	25/2010	Müdür, Yenicami Mah.Barbaros sok. yapılan ev tamiratları (no:6)	2.400,00	İşin yapılma gerekçesi belli değildir.	Sn.; Celal Cin (B. Başkanlığı adına) ve E. Beyit	(B.158)

7	06.08.2010	35/2010	Arif Dayı (Asponlon Sk. No:6 sokakta bulunan) A.Ç*'nin evine yapılan tamir işleri. Çöken çatının sökülüp atılması, çatının komple olarak yeniden yapılması..	7,400.00	Belirtilen adreste (doğru adres 6 Alparslan Sokak olmalı) kayıtlı müstehlik C. D.(i.Ö) olup, LTB kayıtlarında A.Ç. isimli müstehlik bulunmadığı belirtilmiştir.	Sn; Cemal Bulutoğluları ve Aşkan C. Efe.	(B.158)
8	06.08.2010	35/2010	"..... Belyaka sk. No5. yaşlı bakıma muhtaç. Ev tamiri...çöken çatının sökülüp atılması,.. <u>bir aylık</u> işçilik miktarı.	7,000.00	Belyaka sk. No:5 adresinde kayıtlı müstehlik ödeme fişinde belirtilen kişi olmayıp, Ödeme fişinde yer alan isimde müstehlik bulunmadığı, yetkililerce belirtilmiştir.	Sn; Cemal Bulutoğluları ve Aşkan C. Efe	(B.158)
Toplam:				40,500.00			

* Ödeme Fişlerinde yer alan ad ve soyad tarafımızca mahfuz olup, açık ad/soyad ilgili belgelerde yer almaktadır.

Yukarıdaki Tablodan da görüleceği üzere, sadece sokak adı veya yıkılan ev olarak belirtilen açıklamalarla Ödeme Fişi düzenlenmesi, gerek ödemeleri hazırlayanların gerekse itaya bağlayanların ciddiyetten uzak tavır içinde olduğu sonucunu ortaya koymaktadır.

Tabloda yer alan harcamaların gerçekleştiğini teyit edecek bilgi/belgeye de ulaşılamamış olunması nedeniyle, Sn. Cemal Bulutoğluları'ndan itaya bağladığı ödemelere ilişkin bilgi/belge ve yasal gerekçe talep edilmiş olunmasına rağmen, Sn. Cemal Bulutoğluları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Tabloda Sıra No.1, 2 ve 3 olarak kayıtlı harcamaların ödenmesini dönemin Belediye Müdür olarak onaylamış olan Sn. Ali Önöz'e SAY.0.00-BE.0.14.000-13/136 sayılı yazımız ile **(B.32)** "Yapıldığı beyan edilen işin ne olduğu ve ilgili raporları, evin kime ait olduğu, işin adı geçen işletmeye nasıl verildiği" sorulmuştur. Sn. Ali Önöz denetime ilettiği yazılı yanıtında **(B.36 madde 35 ve 39)** her iki harcamayı onaylama gerekçesini aynen **"İş emri servis şefi Aşkan Efe tarafından verildi. İşler Aşkan Efe'nin denetimi ve nezareti altında yapıldı. İşler teslim alınıp ödenmek üzere harcama belgesi düzenlendi"** biçiminde yanıtlamış ancak işin kimin için yapıldığını vb. sorularımızı cevaplamamıştır. Sn. Önöz tabloda S/No:3 olan harcamaya ilişkin yanıtında ise **(B.32(b))**; işin yine Sn. Aşkan C. Efe'nin denetimi ve nezareti altında yapıldığını ve bu adreste kim olduğunu belirtememekle birlikte, muhtaç veya yoksul olduğuna ilişkin araştırma yapmaya gereksinim duymadığını beyan etmiştir.

Tabloda Sıra No.1, 2, 3, 4, 7 ve 8 olarak yer alan harcamalara ilişkin Sn. Aşkan C. Efe'den de bilgi ve belge talep edilmiş olup (B.30 ve 30(a)) Sn. Efe;

- S/No. 1, 2, 3 ve 4'de yer alan sorumuza denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla cevap vermemiştir.
- Sıra/No. 7 için ilettiği yanıtında **(B.31 (madde 209))** Sn. A.Ç'nin seyyar satıcılık yaptığını ve adresini Surlar içi olarak belirtmiş ve dönemin LTB Başkanından konu işin yapılması talebinde bulunduğunu belirtmiştir. Sn. Aşkan C. Efe'nin verdiği izah ödeme fişinden yer açıklama ile benzer olup, işin yapıldığının kimin tarafından kontrol edildiği ve/veya hangi işlerin yapıldığını/Belediyeye maliyetinin ne olduğunu belirtmemiş/belirtilememiştir.

- Tabloda 8 sıra numarası ile yer alan harcamaya ilişkin **(B.30)** adı geçen kişinin ikamet adresi yoksul olup olmadığı, işin yapıldığına ilişkin bilgi/belge talep edilmiş olunmasına rağmen, Sn. Efe denetime sunduğu yazılı izahında **(B.31 (madde210))** özetle; 2010'un seçim yılı olduğunu bu kapsamda Belediye Başkanı ve Meclis Üyelerinin bölgede yaptıkları ziyaretlerde halktan gelen şikayetlerin notlarının alındığını ve bahis konusu tamir ve tadilat işinin bu çerçevede yapılmış olması gerektiğini belirtmiştir. Dolayısıyla konu işin yapıldığını teyit edici belge/belgeye ulaşılamamıştır.

Ancak LTB Şube Amiri Sn. Hüseyin Çakır'a ve/veya Sn. Çakır'ın personeline kullanımında olan Bilgisayar kayıtları incelendiğinde yukarıdaki tabloda S/No (6) olarak belirtilen Sn. A.Ç 'ye ait konutun Tamirat Keşfi başlıklı toplam 2,883.00 TL bedel içeren yazının **(B.159)** olduğu tespit edilmiştir. Bu nedenle Sn. Hüseyin Çakır'a Sn. A.Ç için yapıldığı beyan edilen işlerin neler olduğu ve adı geçen kişi muhtaç/yoksul olup olmadığına ilişkin bilgisi olup olmadığını sorulmuştur.

Sn. Hüseyin Çakır tarafımıza ilettiği yazılı beyanında **(B.99(b) soru 4 yanıtı):** **"A.Ç'ye ait konutun keşfi ile ilgili yaptığım tamirat keşfi yazısı hatırladığım kadarı ile Sn. Aşkan Cemal Efe in direktifleri ile ilgi yere gidip ... bilgisayarım da bulunan keşif belgesinde yaptığım keşif hesaplamalarıdır.** Bahsi geçen kişinin muhtaç veya yoksul olduğu bilgimde değildi... bu bilgilerini teknik bir personel olduğumdan dolayı sorgulamadım; sadece bana müdür Sn Aşkan C. Efe nin ve Sn başkan Cemal Bulutoğulları'nın verdiği direktifler doğrultusunda görevimi yerine getirdim." şeklindeki izahını tarafımıza iletmiştir. Derç edilen izahı ve yukarıdaki tespitlerden de anlaşılacağı üzere, Sn. A.Ç adına ne iş yapıldığı teyit edilmemiş olup, maliyet bedeli 2,883.00 TL iken ödemenin 7,400.00 TL olarak gerçekleşmesinin nedeni belirlenememiştir.

Ayrıca Sn. Hüseyin Çakır kendi bilgisayarında, dönemin LTB Başkanlığına muhatap bir takım iş tekliflerinin bulunmasına ilişkin genel olarak verdiği açıklamasında **(B.99 soru 2'nin yanıtı)** "...Ağustos 2010 tarihinde belediye müdürlüğünde görevlendirildiğim zaman... daha önceden kullanımında olan bilgisayarım da önceden açtığım...klasörü içerisine Sn. Aşkan C. Efe den aldığım iş görevlerini...yerinde yaptığım tespitlerin maliyetlerini... kaydederek çıktılarını alarak Sn Aşkan C.Efe ye sunuyordum. Sunma işlemi bazen bana yolladığı yazı ile de birlikte oluyordu...kendisinde benim adıma bir dosya açtığını bana göstermiş ve kendisinin direktifleriyle gidip yerinde tespit ettiğim inşaat ,tadilat işlerinin çıktılarını kendisine verdiğim yazıları bu açtığı dosyanın içinde tuttuğunu...söylemiş ve bana bu dosyayı göstermişti...2011 yılında benim kullandığım bilgisayarını ..şubemize gelen yeni elemanların kullanımına verdim...2011 yılı mart ayında aldığım bilgisayarını Sn Mehtap Juri nin kullanımına verdim..." şeklindeki izahı ile kendi adını taşıyan dosyaların kendisi tarafından açılmamış/kullanılmamış olabileceğini de belirtmiştir.

Sn. Celal Cin'den de Tablo-33'de S/no. 5 ve 6'de kayıtlı ödemelerin gerçekleştiğini teyit edici bilgi/belge talep edilmiş olup **(B.34 S/no: 111 ve 112. B.35(a))**, Sn. Cin bahis konusu sorularımızı değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına yanıtlamamıştır.

Belirtilenler bağlamında, yukarıdaki Tablo-33'de;

- S/no 1, 2 ve 4'deki **harcamaların kimin için gerçekleştirildiğine ilişkin herhangi bir bilgi denetime sunulmamış olup, Belediye kaynaklarının ne amaçla/kimin için harcandığı teyit edilememiştir.** Dolayısıyla;

* S/No 1 ve 2'de yer alan toplam **10,500.00 TL** karşılığı işin ödenmesine sebebiyet vermiş olan **Sn. Cemal Bulutoğulları, Sn. Ali Önöz ve Sn. Aşkan C. Efe'nin** belirtilen meblağdan müştereken ve müteselsilen,

*S/No 4'de yer alan toplam **5,900.00 TL** karşılığı işin ödenmesine yetki vermiş olan **Sn. Cemal Bulutoğulları ve Sn. Aşkan C. Efe'nin** belirtilen meblağdan müştereken ve müteselsilen, sorumlu tutulmaları gerektiği sonucuna varılmıştır.

- S/No 3, 5, 6, 7 ve 8 numaralı harcamalara ilişkin işin gerçekleştiği teyit edilememekle birlikte verilen cevaplar çelişmektedir. Dolayısıyla Belediye Bütçesinden yapılan ödemeler karşılığı işlerin gerçekleştiği zan altında değerlendirilmekte olup, konu işlerin hangi yasal dayanak altında gerçekleştirildiği de belli olmayıp, belirtilen işlerin gerçekleşmemiş olunması durumunda ödemeye onay verenlerin itaya bağladıkları meblağlardan sorumlu tutulmaları gerektiği sonucuna varılmış olup, konunun KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği düşünülmektedir.

E.4. Haspolat Hamitköy Arası Budama ve Temizlik İşleri

Lefkoşa Türk Belediyesi tarafından 12.11.2010 tarihinde düzenlenmiş 159/2010 Kasa Numaralı LTB Ödeme Fişi (**B.160**) ve ekli evrakları incelendiğinde, Sn. Muzaffer Polat adına **8,000.00 TL** tutarında düzenlenmiş **9 adet Ödeme Fişi ile 1 adet 800.00 TL tutarındaki ödeme fişi karşılığı "Haspolat ve Hamitköy arasında yapılan budama ve temizlik işleri"** açıklaması ile **toplam 72,800.00 TL (KDV dahil)** ödendiği tespit edilmiştir.

Raporun 4.2.2.2 "LTB Tarafından F. Dorman Tic. Ltd. Adına Yapılmış Ödemeler" başlıklı bölüm altında A.4 olarak belirtilen kısımda da yer aldığı üzere, konu Ödeme Fişleri'nde Servis Şefi olarak sadece Sn. Hüseyin Çakır'ın imzası bulunmakta olup, ödeme fişleri fotokopidir. Belediye Başkanı, Belediye Müdürü ve Mali İşler Sorumlusu imzaları bulunmayıp, tek imza Servis Şefi olarak Sn. Hüseyin Çakır'a ait olup, ödemenin bu şekilde düzenlenerek itaya bağlanmasının, değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın hilafına olduğu tespit edilmiştir.

Yapıldığı belirtilen işin hangi tarihlerde kaç kişinin çalıştırılarak gerçekleştirildiği vb. hususlar belli olmayıp, birbirinin tamamen aynı şekilde düzenlenmiş Ödeme Fişleri ve Faturalarla, Muzaffer Polat'a ödenmiş olan 72,800.00 TL dahil, 6 işletmeye toplam 392,800.00 TL ödeme yapıldığı, konuya ilişkin yazılı beyanlar, çekin nasıl düzenlendiği ve diğer tüm bulgular Raporun 4.2.2.2 başlıklı bölümünde de belirtilmiştir.

Ödemeye ilişkin çek aslı incelendiğinde, (**B.19(a)**)'da detayları görüleceği üzere **72,800.00 TL tutarındaki çekin;** Sn. Muzaffer Polat ve kime ait olduğu tarafımızca belirlenemeyen imza ile ciro edildiği ve Lefkoşa Türk Belediyesi'nden aynı şekilde ödeme

almış F. Dorman Tic. Ltd.'e ait çeklerin işlem görmesinde olduğu üzere ve 03.5.1.04 kaleminden ödeme almış birçok işletmeye ait çekte de olduğu şekilde, **Kıbrıs İktisat Bankası Ltd. nezdindeki 10-304-5197613 numaralı hesaba yattığı tespit edilmiştir.**

Önceden de belirtildiği üzere 72,800.00 TL tutarındaki iş için fatura bölümü yapılarak hizmet satın alınmış ve alındığı beyan edilen hizmet karşılığı, dönemin LTB Başkanlığı'nca adı geçen kişi ile sözleşme imzalanmadığı tespit edilmiştir.

Değiştirilmiş şekliyle 51/1995 sayılı Yasanın "Belediye Başkanlarının Görev ve Yetkileri" yan başlıklı 61(15) maddesi ile Belediye adına sözleşme yapma yetkisi Belediye Başkanına verilmesine rağmen, dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları'nın yukarıda belirtilen iş için, adı verilen firma ile sözleşme akdetmediği bu nedenle, binde beş oranında tahsil edilmesi gereken pul vergisinden Devletin gelir kaybına uğratıldığı tespit edilmiştir. Ayrıca işin toplam bedeli dikkate alındığında, Belediye çıkarlarının gözetilmesi açısından teminat mektubu da alınmadığı saptanmıştır.

F. Ödemelere İlişkin Diğer Tespitler

Ödemelere ilişkin yukarıda belirtilen diğer hususlara ilaveten, aşağıda belirtilen hususların da Raporlanması gerekli görülmüştür.

- **EK-17**'de detayları verildiği üzere, 2009 Mali Yılı içinde gerçekleştirilmiş konu ödemelerin bir kısmının, Sn.Muzaffer Polat tarafından Lefkoşa Sanayi Bölgesi'nde bulunan Hayvan Barınağı için gerçekleştirildiği belirtilmiştir.

Anılan Barınak için Sn. Muzaffer Polat tarafından gerçekleştirildiği belirtilen; boyama, tamir, bakım ve onarım işleri için 28/2009, 37/2009 ve 98/2009 Kasa Numaralı Ödeme Fişleri ile **(B.161)** 11,100.00 TL ödenmiştir. Ayrıca, 51/2009 Kasa Numaralı Ödeme Fişi **(B.143)** ile de konu barınağın su ve elektrik tesisatı değişimi, giriş kapısı yapımı, tamiri ve adı geçen barınak ile ilgisi olmayan Lefkoşa bölgesindeki diğer işler için toplam 6,000.00 TL ödenmiştir. 51/2009 Kasa Numaralı Ödeme Fişine ait faturada, Lefkoşa Bölgesi'ndeki farklı bölgelerde yapılan temizlik işleri dahil 6,000.00 TL ücret yer alması nedeniyle, Hayvan Barınağı için yapılmış olan harcama miktarı ayrı olarak belirlenememiştir.

B.161 olarak sunulan ödemelerin 9,000.00 TL'si Sn. Cemal Bulutoğulları, Sn. Ali Önöz ve Sn. Aşkan C. Efe tarafından, 2,100.00 TL'si ise Sn. Celal Cin, Sn. Aşkan C. Efe ve Sn. Erol Beyit tarafından onaylanmıştır. **B.143** ilişiginde bulunan ancak hayvan barınağı için ödenen kısmının ilgili faturada belirtilmediği toplam 6,000.00 TL'lik ödeme de yine Sn. Cemal Bulutoğulları, Sn. Ali Önöz ve Sn. Aşkan C. Efe tarafından onaylanmıştır.

Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan yapıldığı beyan edilen işlerin mahiyetini tevsik eden Belediye kontrol raporu, işlerin gerçekleşmesine ilişkin LTB'ye muhatap talep olup olmadığı vb. hususlara yanıt vermesi istenmiş **(B.27)**, Sn. C. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır. Sn. Ali Önöz'e de aynı sorular iletilmiş **(B.32)** ve Sn. Önöz

Sayıştay'a ilettiği yazılı beyanında **(B.36 Tablo B. sıra no:36, 38 ve 40)** sorularımıza ortak cevap olarak "iş emri servis şefi Aşkan Efe tarafından verildi. Yapılan işler Aşkan Efenin denetimi ve nezareti altında yapılmış ödenmesi için ödeme emri düzenlenmiştir." şeklinde yanıt vermiş ancak işin gerçekleştiğine dair bilgi/belge denetime iletilmemiştir. Sn. Aşkan C. Efe ise tarafına yöneltilen soruları **(B.30(a))** denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla cevaplamamıştır.

Hayvan Barınağı'na ait işlerin gerçekleştirildiği, LTB yetkililerince teyit edilememiş olup, adı verilen barınağa ek oda yapımı ile ilgilenmiş olan Sn. Ali Güralp'e LTB ile konu barınağı bağlayan bir akit olup olmadığı sorulmuş ve Sn. Güralp yasal olarak LTB'nin konu barınak ile bağının olmadığını belirtmiştir.

Konuya ilişkin bilgi almak için dönemin Hayvan Barınağı sorumlusu ile şifahen görüşülmüştür. Yapılan görüşmede ilgili faturalarda belirtilen işler izah edilerek, işlerin gerçekleşip gerçekleşmediği sorulmuştur. Konu Barınak Sorumlusu işlerden bazılarının yapıldığını hatırladığını belirtirken, yapıldığı gerekçesiyle faturalanmış ve LTB Bütçesi'nden ödenmiş olan birçok işin ise yapılmadığını hatta yapılmış olan bazı işlerin ise gerektiği gibi yapılmadığını ve bu durumu dönemin Belediye Başkanı Sn. C. Bulutoğluları'na da aktardığını beyan etmiştir.

Dolayısıyla ödeme karşılığı işin yapıldığına dair tereddütlerin KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

- 136/2009 **(B.161(a))** ve 42/2009 **(B.161(b))** Kasa Numaralı Ödeme Fişleri ile K.T.K. Alay Komutanlığı ismi verilerek, komutanlık içindeki bordür taşlarının boyanması ve temizlenmesi amacıyla toplam 6,000.00 TL ödenmiştir. Ödemeler Sn. Cemal Bulutoğluları, Sn. Ali Önöz ve Servis Şefi olarak Sn. Aşkan C. Efe tarafından itaya bağlanmıştır.

İş detayları ve yasal dayanağı hakkında bilgisine başvuru olan **Sn. C. Bulutoğluları (B.27, Tablo (B) S/no42-42)** konuya ilişkin sorularımıza değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına cevap vermezken, **Sn. Ali Önöz** Sayıştay'a ilettiği yazılı beyanında **(B. 36 madde 41ve 42) "iş emri servis şefi Aşkan Efe tarafından verildi. işler Aşkan Efe'nin denetimi ve nezareti altında yapıldı. ilgili işlerin ödenmesi için harcama belgesi düzenlendi."** şeklindeki yanıtını tarafımıza iletmiş ancak sorularımızı cevaplamamıştır. Sn. Aşkan C. Efe ise aynı şekilde tarafına iletilmiş olan soruları **(B.30(a))**, yazılı beyanında yanıtlamamış onun yerine değiştirilmiş şekli ile 65/2007 sayılı Yasanın belirlediği Müdür Muavini yetki ve sorumluluklarından bahsederek, ödemeleri; belirtilen yasal düzenleme kapsamında onayladığını belirtmiştir **(B.31(b))**.

K.T.K. Alay Komutanlığı için yapıldığı beyan edilen ancak değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası gereği LTB'nin yasal olarak vermekle yükümlü olduğu hizmetlerden olmayan konu iş karşılığı toplam **6,000.00 TL**'nin (KDV dahil) değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın 106. maddesi gereği, adı verilen Alaydan talep edilmediği LTB Mali İşler Şubesi yetkililerinden öğrenilmiştir. Bu nedenle LTB'nin gelir kaybına sebebiyet vermiş olan, **Sn. Cemal Bulutoğluları**

ve **Sn. Ali Önöz'ün 6,000.00 TL'den** müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmaları gerektiği sonucuna varılmıştır. Ancak, KKTC Hukuk Dairesi tarafından yapılacak araştırmada ödeme karşılığı için gerçekleşmediği sonucuna varılması durumunda, servis şefinin de belirtilen meblağdan müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulması gerekmektedir.

G. Fatura Düzeni ve Bölümü

Sn. Muzaffer Polat tarafından LTB adına düzenlenmiş faturalar incelendiğinde, adı geçen kişiden 2010 Mali Yılı esas olmak üzere, LTB adına düzenlenmiş faturalar, seri numaraları ve fatura tarihleri esas alınarak karşılaştırıldığında, fatura numaraları ile fatura tarihlerinin birbirleri ile çeliştiği tespit edilmiştir. Nitekim Sn. Muzaffer Polat'a ait 3897 nolu fatura 27.07.2009 tarihini taşıırken, aynı seride yer alan 3896 nolu fatura 10.10.2009 tarihini taşımakta, 3128 seri numaralı fatura 14.03.2011 tarihine sahipken, aynı seride yer alan 3123 nolu faturanın ise 08.12.2009 tarihine sahip olduğu görülmektedir.

Yukarıda belirtilenler, faturaların gelişi güzel düzenlendiğini ve/veya aslında gerçekleşmemiş işler için gelişi güzel faturaların LTB'ye sunulduğunu veya LTB yetkililerince belirtilen amaçlarla fatura düzenlendiği kanısına varılmasına sebep olmakla birlikte işlerin yapıldığına ilişkin tereddütleri de artırmaktadır.

Ayrıca Ek-19(a) olarak sunulan listeden de görüleceği üzere, bir gün ara ile düzenlenmiş olan ödeme fişleri ekinde yer alan faturalar birlikte değerlendirildiğinde, Lefkoşa, Küçük Kaymaklı bölgesinde yapıldığı beyan edilen ot biçme ve temizlik işleri için Sn. Muzaffer Polat'a 05.05.2010 tarihli toplam **24,600.00 TL (KDV dahil)** tutarında fatura karşılığı ödeme yapıldığı ve bu ödemelerin tümünün Sn. Cemal Bulutoğulları ve Sn. Aşkan C. Efe tarafından onaylandığı tespit edilmiştir.

Konu işlerin yapıldığının belgelenememesi nedeniyle, Sn. Cemal Bulutoğulları (**B.26**), Sn. Aşkan C. Efe (**B.30 ve31(a)**) ve Servis Şefi Sn. Serkan Önet'in (**B.55**) bilgisine başvurulmasına ilaveten, Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan aynı türden, aynı tarihte, aynı yer için gerçekleştirilmiş işler için ihaleye çıkmamasının gerekçesi sorulmuş olup (**B.29(a)**), Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Dolayısıyla, dönemin LTB Başkanlığının aynı tarihte, aynı iş için ihaleye çıkmadan, farklı işletmelerden konu iş için elden teklif dahi almadan fatura bölümü yaparak hizmet alımına gittiği görülmektedir.

H. LTB Tarafından Muzaffer Polat Adına Düzenlenmiş Çeklerin Bzodurulması/İşlem Görmesi

LTB tarafından Sn. Muzaffer Polat adına düzenlenmiş ve ilgili Bankalardan temin edilerek incelenmiş çeklerin (**B.142 (f)**)'de detayları verilen şekilde bozdurulduğu veya belirtilen hesaplara yatırıldığı tespit edilmiştir.

Yapılan incelemede;

- Sn. Muzaffer Polat adına düzenlenmiş çeklerin büyük bir kısmının, Sn. Muzaffer Polat ve Sn. Mahsuni Koç ismi/imzası ile bozdurulduğu tespit edilmiş olup, birçok çekteki Muzaffer Polat isim/imzası ile Mahsuni Koç isim/imzasının aynı kişiye ait olabileceği değerlendirilmiştir.
- Sn. Muzaffer Polat adına düzenlenmiş bazı çeklerin ciro edilmesinde /işlem görmesinde LTB Personeli Sn. Turgay Demiray adının/imzasının yer aldığı tespit edilmiştir.
- Adı verilen kişi adına düzenlenmiş birçok çekin, Universal Bank Ltd. nezdindeki 10-118-1049 sayılı hesap, Kıbrıs İktisat Bankası Ltd. nezdindeki 10-304-5197613 numaralı hesap ile Yakınoğu Bank Ltd. nezdindeki 15-300-20081 numaralı hesap ve konu hesap sahibi işletme mührü ile işlem gördüğü tespit edilmiş olup, denetime iletilmiş çek asıllarının incelenmesi neticesinde, çeklerin bozdurulmasında/işlem görmesinde yer aldığı tespit edilen diğer kişi/hesaplar ise **B.142(f)** olarak sunulmuştur.

Sn. Muzaffer Polat adına düzenlenmiş çeklerin ciro edilmesinde/işlem görmesinde ismi/imzasının olduğu tespit edilen Sn. Turgay Demiray'dan konu ile ilgili görüşülmüş olup, Sn. Demiray 14.11.2014 tarihli yazılı beyanında **(B.96(a))** konuya ilişkin izahını aynen;

“...Muzaffer Polat ... şahsen tanımamakla/ bilgi sahibi olmamaktayım ne iş yaptıklarını da bilmemekteyim. İsimleri sayılan kişi/işletmelere ait LTB tarafından düzenlenmiş çekleri dönemin Belediye Çarşı Şubesi (Ön denetim) Amirim Behlül Cümbezi'nin tarafıma verdiği talimat nedeniyle Belediyeden aldım. Yine Behlül Cümbezi'nin “çeki bozdurma/çeki kırdırmak” için verdiği talimat gereği alıp Tekjen'e götürdüm. Ancak bu çeklerin bozdurulmasında imzam bulunduğunu hatırlamıyorum.”

şeklindeki beyan etmiş olmasına rağmen, 17.11.2014 tarihinde tarafımıza ilettiği diğer beyanında ise aynen **(B.96(b))**; **“...Muzaffer Polat... Şahsen tanımam. Ama bu çekleri Belediyeden üzerine alıp, bu kişilere götürüp imzalatıp bunların ricası ile tekrar kendilerine çekin üzerinde yazan miktarı Niyazi Ali güllü ile birlikte verdim. Bundan da amirimiz Behlül Cümbezi'nin haberi vardı...”** şeklindeki ilk beyanı ile çelişen izahını tarafımıza iletmıştır.

Sn. Turgay Demiray'ın ikinci beyanında adı geçen LTB personeli Sn. Niyazi Aligüllü'nün, Sn. Muzaffer Polat adına olan çeklerin ciro edilmesinde/işlem görmesinde adının geçtiğine dair bulguya ise denetime sunulmuş olan adı verilen işletme adına düzenlenmiş çeklerin incelenmesi kapsamında, tarafımızca ulaşılmamıştır.

Sn. Demiray tarafından belirtilenler hakkında Sn. Behlül Cümbezi'nin bilgisine başvurulmuş olup Sn. Cümbezi tarafımıza ilettiği yazılı beyanında **(B.96(d))**:

“...Turgay Demiray belediyede çalıştığım süre zarfında hiçbir zaman benim alt kadromda görev almamıştır... adı geçen şahsın herhangi bir ita amirliği olmayan birisinin

talimatı ile bu çeklerin Lefkoşa Türk Belediyesi muhasebesinden alınabilmesi de söz konusu değildir... Şahsımın söz konusu çekler, faturalar veya makbuzlar üzerinde herhangi bir imzası ve el yazımı söz konusu değildir...” biçimindeki açıklamasını tarafımıza iletmış ve Sn. Demiray’ın beyan ettiği üzere çeklerin işlem görmesinde herhangi bir talimatı olmadığını, ne adı geçen kişi/işletmeler ne de farklı kişi/işletmelerle adına iş kontrol, iş takip, para veya çek almasının söz konusu olmadığını belirtmiştir.

Raporun 4.2.2.3 başlığı altında yer alan tespit ve yazılı beyanların LTB Bütçesi’nden Sn. Muzaffer Polat adına yapılmış olan ve **EK-16, 17, 18 ve 19 (B.142(f))**olarak sunulan;

- a) Belediye Bütçesi’nden ödenmiş olan her harcama için ayrı ayrı olmak kaydı ile Sn. Muzaffer Polat tarafından LTB’ye faturalandırılmış işlerin gerçekleşip gerçekleşmediğine ilişkin tereddütlerimizin,
- b) Sn. Muzaffer Polat adına olan faturaların, iş tekliflerinin ve işin tamamlandığına ilişkin yazılarının bazı Belediye personeli tarafından dönemin LTB Müdürü tarafından yazılmasına/yazdırılmasına ilişkin yazılı beyanların,
- c) Sn. Muzaffer Polat adına düzenlenmiş bazı çeklerin ciro edilmesinde/işlem görmesinde LTB personeli Sn. Turgay Demiray adı/imzasının yer alması bu kapsamda denetime sunulan yazılı beyanlar ile birçok çekin belirli hesap numaraları verilerek işlem görmesinin,
- d) Sn. Muzaffer Polat adına düzenlenmiş çeklerin ciro edilmesinde yer almış olan Sn. Muzaffer Polat adına atılmış birçok imzanın Sn. Muzaffer Polat’a ait olamayacağına ait değerlendirmemizin,
- e) Raporun 4.2.2.3 başlığı altında yer alan diğer tespitlerin,

KKTC Hukuk Dairesi’nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

4.2.2.4. LTB Tarafından Redmin Trading Ltd. Adına Yapılmış Ödemeler

2010-2011 Mali Yılları’nda 03.5.1.04 Gider Kalemi kaynakları kullanılarak Redmin Trading Ltd.’e; **ihaleye çıkmadan, çok az iş için başka işletmelerden teklif alınarak ve çok ender olarak LTB yetkililerince belirlenmiş maliyet keşif ve kontrol raporları düzenlenerek, genellikle dönemin LTB Başkanı’nın ödeme yetkisi olan 8,000.00 TL harcama limitine uyacak şekilde fatura bölümü yapılarak toplam 652,122.25 TL (KDV dahil) ödendiği tespit edilmiştir.**

Aşağıda detayı verildiği üzere toplam 511,036.00 TL (KDV dahil) **(Ek-20 ve 21) (B.162 ve B.162(a))** tutarındaki harcamanın raporlanmasına gerek görülmüş olup, adı verilen işletme adına ödenmiş olan toplam 118,676.25 TL mukabili 122/2010 Kasa Numaralı Ödeme Fişi ise denetime sunulmamıştır.

Tablo-34: LTB Bütçesi'nden 2010-2011 Mali Yılları'nda Redmin Trading Ltd.'e Yapılmış Olan Ödemeler

Ödeme Gerekçesi								
Mali Yıl	Hurma Budanması	Palmiye/Hurma Alımı	Temizlik, Ağaç Budama	Kurum ve Kuruluşlar İçin Yapılan İşler ve Diğer Temizlik İşleri	Mezarlık Temizliği	Haspolat-Hamitköy Arası Temizlik İşleri	Bina tadilatı vb.	Toplam Ödeme (TL)
2010- Toplam Ödenen (TL)	38,250.00		68,400.00	103,330.00	104,500.00	112,000.00		426,480.00
2011- Toplam Ödenen (TL)		15,600.00	19,540.00	7,840.00	11,020.00		30,556.00	84,556.00
Genel Toplam	38,250.00	15,600.00	87,940.00	111,170.00	115,520.00	112,000.00	30,556.00	511,036.00

KKTC Gelir ve Vergi Dairesi yetkililerden, denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla Redmin Trading Ltd.'in; sebze, meyve ihracatı, erkek berberi gibi farklı amaçlar altında faaliyet göstermiş bir işletme olduğu, 11.11.2008'de şahıs işletmesine dönüştürüldüğü 19.10.2011'de ise işe başlama gerekçesinin, telefon kontörü ve beyaz eşya satışı olarak beyan edildiği öğrenilmiştir.

Yukarıdaki Tablodan da görüleceği üzere, LTB tarafından adı geçen işletmeden satın alınmış veya satın alındığı beyan edilen hizmetler, Redmin Trading Ltd.'in faaliyet alanı dışında olup, adı verilen işletmeye ait birçok ödemeyi itaya bağlamış olan dönemin **LTB Başkanı Sn. Cemal Bulutoğluları'ndan (B.27)** ve **Müdürü Sn. Aşkan C. Efe'den 28.01.2013 tarihli yazımız ile (B.30)** adı verilen işletmenin ağaç budama ve/veya bina tadilat işi yaptığına dair bilgi/belge iletmeleri talep edilmiş olunmasına rağmen, Sn. Cemal Bulutoğluları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı cevaplamamış, Sn. Aşkan C. Efe'de Sayıştay'a ilettiği yazılı cevabında, adı geçen işletmenin belirtilen işleri yapabilecek ehliyete sahip olduğu veya bu işleri taşeron aracılığıyla gerçekleştirdiğine ilişkin bilgi/belge iletmemiştir.

Konuya ilişkin **Sn. Aşkan C. Efe ile yapılan yüz yüze görüşmede ise Sn. Efe;** adı geçen işletmeye işlerin Sn. Cemal Bulutoğluları'nın direktifi ile verildiğini kendisinin bu yönde bir talimatının olmadığını beyan etmiş aynı beyanını yazılı olarak da tarafımıza iletmıştır **(B.31(a))**.

Adı verilen işletmeye ait bazı ödemeleri de Belediye Başkanlığı adına itaya bağlamış olan dönemin Asbaşkanı **Sn. Özel Kadioğlu'**na da aynı sorular yöneltilmiş olup, yapılan yüz yüze görüşmede Sn. Kadioğlu, Redmin Trading Ltd.'in belirtilen işleri yapıp yapmadığına ilişkin bilgisinin olmadığını, bu incelemeyi kendisinin yapacak durumu olmadığını, ödemelerin kendisine dönemin Servis Şefi ve/veya Müdürü tarafından getirildiğini dolayısıyla bu yönde herhangi bir hata varsa, ödeme fişini hazırlayıp kendisine getiren yetkililerin sorumlu olduğunu belirtmiştir. Aynı sorular Sn. Kadioğlu'na yazılı olarak da sorulmuş olup **(B.2(a))**, Sn. Kadioğlu tarafımıza ilettiği yazılı cevabında konu sorularımızı yanıtlamamıştır **(B.2(b))**.

İlgili işletmenin yaptığı beyan edilen işleri gerçekleştirebilecek ehliyete sahip olduğu belgelenememiş olup, denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla KT Müteahhitler Birliği'ne kaydı olmadığı öğrenilen Redmin Trading Ltd. veya Direktörünün, LTB adına yaptıkları beyan edilen bina tamiratlarının değiştirilmiş şekli ile 19/1998 sayılı Yapı İnşaatı ve Teknik İşler Müteahhitleri Kayıt ve Denetim Yasası'nın "Kayıt Yapılmadan Belge ve Yıllık Geçerli İzin Almadan Müteahhitlik Görevi Yapamama" yan başlıklı 8. maddesine uygun olarak yaptırılıp yaptırılmadığı, Belediye yetkilileri tarafından herhangi bir bilgi belge denetime sunulmadığı için tespit edilememiştir.

A. Redmin Trading Ltd.'in İş Yapabilmesine İlişkin İzinler ve Müstahdem Bilgileri

LTB ile ticari iş ilişkisi içinde olan Redmin Trading Ltd.'in, denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla;

- **Sosyal Sigortalar Dairesi'nde işveren kaydının bulunmadığı (B.43),**
- **İhtiyat Sandığı Dairesi'nde ise 2008-2011 döneminde 1 (bir) kişi istihdam ettiğine ilişkin kaydının bulunduğu (B.44),**
- **Değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası gereği alması gereken meslek izninin mevcut olmadığı,**

tespit edilmiştir.

Dolayısıyla **Redmin Trading Ltd.'in toplam 652,122.25 TL karşılığı işi, yanında çalıştırdığını beyan ettiği 1 (bir) kişi ile yapabilmesinin mümkün olmadığı** değerlendirilmekle birlikte, LTB yetkilileri ile yapılmış olan görüşmelerde ve/veya yazılı olarak bilgisine başvurulmuş olan yetkililer tarafından tarafımıza iletilen yazılı beyanlarda, adı geçen işletmenin **konu işleri kim/kimler/taşeron aracılığıyla gerçekleştirdiğine ilişkin herhangi bir bilgi de tarafımıza iletilmemiştir.**

Ayrıca, Gelir ve Vergi Dairesi Müdürlüğü verilerine göre konu işletme, Kasım 2008 ayından itibaren şahıs işletmesi olarak faaliyet göstermeye başlamış olmasına rağmen, LTB'ye yapılan faturalandırmalarında, Redmin Trading Ltd. adına düzenlenmiş faturaların kullanılmış olması, elde edilen gelirin ilgili Daireye beyan edilmemesine sebebiyet verebilmektedir.

Bahis konusu işletmenin meslek izni olmamasına rağmen LTB ile ticari ilişki içine girmesinin gerekçesine ilişkin görüşüne başvurulmuş olan **Sn. Aşkan C. Efe;** gerek Redmin Trading Ltd.'in gerekse bu kapsamda yer alan diğer kişi/işletmelerin belirtilen izinlere sahip olup olmadıklarına dair araştırma yapmadığını, bu yönde bir araştırma yapmasına ilişkin dönemin LTB Maliye Şubesi yetkilileri veya diğer Şube yetkilileri tarafından da uyarılmadığını beyan etmiştir **(B.31(a)).**

Aynı şekilde bilgisine başvurulmuş olan dönemin **Asbaşkanı Sn. Özel Kadioğlu** da bu yönde bir araştırma yapma durumunun olmadığını, bu konuda bir eksiklik varsa, ödeme fişlerini hazırlayarak ödenmesi için kendisine iletmış olan dönemin Servis Şefi ve Müdürünün bu konuda hatasının olduğunu beyan etmiştir. Belirtilen sorular Sn. Kadioğlu'na yazılı olarak da sorulmuş olup **(B.2(a))**, Sn. Kadioğlu tarafımıza ilettiği yazılı cevabında konu sorularımızı yanıtlamamıştır **(B.2(b)).**

B. Redmin Trading Ltd.'e Yapılmış Olan Ödemelere İlişkin Tespitler

B.1. LTB'de Düzenlendiği Sonucuna Ulaşılan Faturalar, LTB Maliyet Keşif ve Kontrol Raporları'nın Olmayışı ve İşin Verilişi

Redmin Trading Ltd. adına LTB 03.5.1.04 Müteahhitlik Hizmetleri (Temizlik Hizmet İhaleleri Dahil) Gider Kalemi'nden yapılmış ödemeler incelendiğinde, işletmeye ait faturalarda yer alan el yazıları ile ilgili Ödeme Fişleri'nde yer alan el yazılarının tümüne yakınının aynı kişi/kişilere ait olduğu, dolayısıyla faturaların LTB yetkililerince düzenlenmiş olabileceği değerlendirilmiştir.

Bu kapsamda, LTB personeli Sn. Naciye Arsel ve Sn. Mehtap Juri ile yapılan görüşmede adı geçen personel; Sn. Aşkan C. Efe'nin sekreterliği görevini yürüttükleri dönemde Redmin Trading Ltd. dahil, birçok kişi/işletmenin faturalarının yazılımının, teklif sunumunun Sn. Efe'nin direktifleri doğrultusunda kendileri tarafından gerçekleştirildiğini ve çek çıkana kadar geçen sürecin taraflarınca takip edildiğini, bu uygulamadan Sn. C. Bulutoğulları'nın da bilgisi olduğunu ve bu işlerin yürütülmesinde görevli personelin Sn. Hüseyin Çakır olduğunu belirtmişler ve bu beyanlarını yazılı olarak da denetime sunmuşlardır **(B.46)(B.47)**. Ayrıca Sn. Naciye Arsel denetime sunduğu ikinci beyanında;

- Redmin Trading Ltd. dahil **"...Belediye Başkanlığına muhatap bazı iş teklifleri ve işin yapıldığına dair yazılar yine Sn. Aşkan C. Efe'nin talimatı ile tarafımca Belediyede yazılmıştı. Bu iş teklifleri veya işin işletme/ kişilerce yapıldığına ilişkin yazıları da Sn. Efe kendi taslak olarak elde yazarak ve bilgisayarda yazmam için bana veya diğer sekreter arkadaşım Mehtap Juri'ye ilettiği için konu yazılar tarafımızca bilgisayar ortamında yazılmıştır."** şeklindeki izahını tarafımıza iletmiştir **(B.46(a))**.

LTB Temizlik Şube Amiri Sn. Serkan Önet de denetime sunduğu yazılı beyanında **(B.64)**;

"Başkanlık veya Müdürlük tarafından... zaman zaman Müdüriyet tarafından iş yoğunluğundan dolayı ödemelerin hazırlanması Temizlik Şubesi'ne verilmiştir. Müdüriyet tarafından belirlenen ödeme miktarına göre bu işlerin ödemesi hazırlanırken, bazen bu işi üstlenen kişilerin okuma-yazmasının iyi olmamasından dolayı ve kendileri tarafından faturanın doldurulmasında herhangi bir yanlışlık olmaması için, bizlerden talepte buldukları zamanlar bu faturalar bu kişilerin huzurunda onlara yardımcı olmak amacıyla tarafımdan doldurulmuştur."

şeklinde açıklamalarını tarafımıza iletmiş olup, Gelir ve Vergi Dairesi kayıtlarında 2004 yılı öncesi Muhasebeci, 2004 yılı sonrası ise Kafe İşletmecisi olarak kaydı bulunduğu anılan işletme Direktörünün, okuma yazma bilmeyen biri olarak değerlendirilmesinin veya faturalarda karışıklık yapabileceğinin göz önünde tutulmasının mümkün olmadığı düşünülmektedir.

LTB personeli Sn. Hüseyin Çakır'da Redmin Trading Ltd.'e ait bazı faturaların kendisi tarafından Sn. Aşkan C. Efe'nin direktifiyle yazıldığını beyan etmiştir **(B.99(b))**.

Dönemin Servis Şefi bilahare Müdürü Sn. Aşkan C. Efe' ye, 28.01.2013 tarihli yazımız ile bu kapsamda değerlendirilen faturalara ilişkin ödeme fişlerinin kimin tarafından hazırlandığı sorulmuş **(B.30)** ancak Sn. Efe belirtilen kapsamdaki sorularımızı yanıtızsız bırakmıştır. Ancak Sn. Efe, yüz yüze yapılan görüşmede; bazı kişi/işletmelere ait faturaların **Sn. C. Bulutoğulları'nın talimatı ile kendisi tarafından ve/veya sekreterleri Sn. Naciye Arsel ve Sn. Mehtap Juri tarafından ve/veya dönemin Başkanlık sekterleri tarafından yazıldığını beyan ederek, Sn. Serkan Önet'e "kişi/işletmelere ait faturaları yazmasına ilişkin herhangi bir talimatının olmadığını"** belirtmiştir.

Bu çerçevede, LTB Maliye Şube Amiri Sn. Erol Beyit'e de aynı sorular yöneltilmiş ve Sn. Beyit 14.03.2013 tarihli yazısında 13 sıra numarası ile yer alan 127/2010 Kasa Numaralı Ödeme Fişi'ne ekli 851 sayılı faturanın **(B.164) ve 33/2010 Kasa Numaralı Ödeme Fişi ekindeki 854 numaralı faturanın (B.166)** Sn. Aşkan C. Efe tarafından tanzim edildiğini beyan etmiştir. Sn. Efe bu konudaki sorularımızı **(B.30(a))**, Sn. Aşkan C. Efe denetime sunduğu yazılı beyanı içerisinde cevaplamamıştır **(B.31(b))**.

İlgili işletmeye verilmiş olan işler dönemin LTB Başkanlığı'nca ihaleye bağlanmamış olup, temizlik işlerinin ilgili işletmeye verilmesini Sn. Önet "...iş gerçekleştiren şirket ve/veya kişiler Başkanlık ve/veya Müdür Aşkan Bey tarafından görevlendirilerek, Temizlik Şubesi'nden sadece işin kontrollüğünü yapması istenmiştir..." şeklinde izah etmiş ve işin verilisinin tamamen LTB Müdürlüğü inisiyatifinde gerçekleştiğini belirtmiştir. Nitekim gerek Sn. Naciye Arsel gerekse Sn. Mehtap Juri, tarafımızla yapılan görüşmelerde bu hususu teyit etmişlerdir.

Adı verilen işletme adına gerçekleştirilmiş birçok ödeme fişinin ödenmesini, ilgili maliyet keşif ve kontrol raporları olmadan itaya bağlamış olan Sn. Aşkan C. Efe'ye, konu işlerin gerçekleştiğinden nasıl emin olarak ödemeleri onayladığı sorulmuş olup **(B.30(a))**, Sn. Efe tarafımıza ilettiği yazılı beyanında **(B.31(b))** bu sorularımızı cevaplamamıştır. Sn. Efe işlerin adı verilen işletmeye kendi direktifi ile iş verilmediğini, işin Sn. C. Bulutoğulları tarafından verildiğini tarafımızla yapılan yüz yüze görüşmede beyan etmiş aynı şekildeki izahını **B.31(a)** olarak da tarafımıza iletmış olup, konu beyanına dönemin LTB Başkanının bilgisi olmadan Şube Amirlerinin, Müdür Muavinlerinin ve Müdürün bir işletmeye kendi inisiyatifi ile iş vermesi ve ödeme yapmasının mümkün olmadığını eklemiştir.

Yine aynı kapsamda bazı ödeme fişlerini itaya bağlamış olan Sn. Özel Kadioğlu'da kendisinin bu konuda herhangi bir talimatının olmadığını, dönemin Servis Şefi ve Belediye Müdürü işin verilmesi akabinde harcamaları kendisine ilettiği için onayladığını beyan etmiştir. Aynı sorular Sn. Kadioğlu'na yazılı olarak da sorulmuş olup **(B.2(a))**, Sn. Kadioğlu tarafımıza ilettiği yazılı cevabında konu sorularımızı yanıtlamamıştır **(B.2(b))**.

Sn. Cemal Bulutoğulları'na da konu işletmeden satın alınan aynı işler karşılığı ihaleye çıkılmama gerekçesi talep edilmiş ve işletme adına olan faturaların LTB personeli tarafından yazılmasına ilişkin talimatı olup olmadığı sorulmuş olup, **(B.27 ve B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Dolayısıyla adı verilen işletmeye ait birçok faturanın LTB yetkililerince Belediyede düzenlenmiş olmasının yanı sıra iş yapımına ilişkin elden teklif alınma yoluna gidilmediği, işin tamamen Başkanlık inisiyatifinde verildiği sonucuna ulaşılmış olup, faturaların Belediyede düzenlenmesi konu işlerin yapıldığının belgelenememesi ve işletmeye ait diğer bulgularla birlikte değerlendirildiğinde, suistimale yol açabilecek bir uygulama olarak değerlendirilmiş olup, konunun KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği düşünülmektedir.

B.2. LTB Yetkililerince Redmin Trading Ltd. Adına Düzenlenmiş Teklifler ve İşin Tamamlandığına İlişkin Belediye Başkanlığına Muhatap Yazılar

LTB Ödeme Fişleri ekinde yer alan Redmin Trading Ltd. adına düzenlenmiş, ödemeye esas teşkil eden işlere ilişkin Belediye Başkanlığı'na muhatap teklif yazıları ile anılan işletme tarafından işin yapıldığını belirtilen yazıların çoğunun; imzasız, mühürsüz oluşları, işin yapıldığına ilişkin bir veya birden fazla LTB personeli tarafından yazılan yazılar ile Rapora konu edilen Clean World Marketing Co., Sıtkıoğulları Construction vb. işletmeler adına düzenlenmiş yazılarla tamamen aynı formatta oluşları dikkate alındığında, konu yazıların bir veya birden fazla Belediye Personeli tarafından Lefkoşa Türk Belediyesi'nde düzenlendikleri değerlendirilmiştir.

Nitekim dönemin LTB Müdürü Sn. Aşkan C. Efe'nin sekreterliği görevini yürütmüş olan Sn. Naciye Arsel (**B.46 ve B.46(a)**) ve Sn. Mehtap Juri (**B.47**) tarafımıza ilettikleri gerek yazılı gerekse sözlü beyanlarında **Redmin Trading Ltd.'e ait tekliflerin de dönemin LTB Müdürü Sn. Aşkan C. Efe'nin talimatıyla kendileri tarafından Belediye'de düzenlendiğini** belirtmişlerdir. Nitekim Sn. Aşkan C. Efe de bu durumu yapılan yüz yüze görüşmede teyit etmiş ve Sn. C. Bulutoğulları'nın direktifi ile bu yazıların yazıldığını belirtmiştir.

Yine Raporun önceki bölümlerinde detayları ile izah edilen, tarafımızca incelemeye alınmış personele ait bilgisayar kayıtları incelendiğinde ise;

- a) 127/2010 Kasa Numaralı, 25.01.2010 tarihli LTB Ödeme Fişi (**B.164**) ile Redmin Trading Ltd.'e yapılmış olan 8,000.00 TL, 33/2010 Kasa Numaralı ve 04.03.2010 tarihli Ödeme Fişi (**B.166**) ile yapılmış olan yine 8,000.00 TL'lik ödeme ekinde bulunan adı geçen işletme adına düzenlenmiş, işin yapıldığına dair imzasız mühürsüz yazıların aynısının, LTB personeli Sn. Naciye Arsel'in kullanımında olan bilgisayarda kayıtlı olduğu (**B.165 ve B.167**) tespit edilmiştir.
- b) Redmin Trading Ltd. adına LTB yetkililerince düzenlendiği saptanan iş tekliflerine ait bulgular ise bu bölümün, 4.2.2.4.B.3.2 "Talimatla Belge İmzalatılması İddiası" başlığı altında Raporlanmıştır.

Redmin Trading Ltd.'e ait faturaların, iş tekliflerinin ve iş yapıldığı yazılarının bazı LTB personeli tarafından yazıldığına ilişkin tespitler dikkate alındığında, ilgili işletme adına imzalanarak Ödeme Fişleri ilişkiğinde LTB Başkanlığına sunulmuş yazılarda yer alan imzaların gerçekten işletme sahiplerine ait olup olmadıklarına ilişkin tereddütler de doğmuştur.

Bu bağlamda, Redmin Trading Ltd. adına düzenlenmiş teklif yazıları ile anılan işletme tarafından işin yapıldığını belirtilen yazıların bazı LTB personeli tarafından düzenlenmesi ve Redmin Trading Ltd. adına atılmış imzaların ilgili şirket yetkililerine ait olup olmadıklarına ilişkin tereddütlerin KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

B.3. İmza Sahtelemesi ve Talimatla Belge İmzalatılması İddiası

B.3.1. İmza Sahtelemesi İddiası

A) 12.04.2011 tarih ve 46/2011 Kasa Numaralı LTB Ödeme Fişi ile (B.168) Redmin Trading Ltd.'e KKTC Başbakanlık Binası'nda yaptığı beyan edilen parke ve beton işleri karşılığı 7,840.00 TL (KDV dahil) ödenmiş ve harcama Sn. Cemal Bulutoğluları, Sn. Aşkan C. Efe ve Sn. Hüseyin Çakır tarafından Mali İşler Sorumlusu imzası olmadan itaya bağlanmıştır.

46/2011 Kasa Numaralı ödeme ekinde, LTB Başkanlığı'na muhatap Sn. Hüseyin Çakır imzalı, **Başbakanlık bahçesine yapılan inşaat işleri keşif raporunun LTB Başkanlığına sunulduğunu belirten tarihsiz yazı ile yine Sn. Çakır ve LTB Mimarı Sn. İbrahim Beşir imzalı tarihsiz, Keşif Raporu olarak adlandırılan yazı bulunduğu tespit edilmiştir.**

Keşif Raporu olarak adlandırılan yazıda imzası bulunan Sn. İbrahim Beşir ile konu işlerin gerçekleşmesine ilişkin yapılan görüşmede **Sn. Beşir; yazıda yer alan imzaların kendisine ait olmadığını, dolayısıyla imzasının sahtelendiğini iddia etmiş ve iddiasını yazılı olarak da (B.18) beyan etmiştir.**

Sn. Hüseyin Çakır ise 06.05.2013 tarihli yazısında "**Başbakanlık binası içindeki... Parke ve beton işleri için, Sn. Bulutoğluları ve Sn. Müdür Aşkan C. Efe tarafından görevlendirildim. Oradaki işlerin neler olduğunu öğrenmek için gittiğimde bana işlerin bilgisini Başbakanlık Özel Kalem Müdürü... verdi. Ben de bilgileri Sn. Müdür ve Başkan'a aktardım**" şeklinde izah vermiştir **(B.154)**. **Ayrıca Sn. Çakır'dan, kendi imzası da bulunan Keşif Raporu'nda, Sn. Beşir'in "imza bana ait değildi" şeklindeki beyanı hakkında bilgi talep edilmesine rağmen Sn. Çakır, 12.07.2013 tarihli yanıt yazısında belirtilen sorumuza cevap vermemiştir (B.172).**

Belediye Bütçesi'nden karşılanan konu işin maliyetinin ne olduğunun bilinmemesi yanında, işi kontrol etmekle görevlendirildiği anlaşılan ve ödeme fişindeki imzası ile işin yapıldığını teyit etmiş olan Sn. Hüseyin Çakır'ın, işlerin neler olduğunu ilgili Kurum yetkilisinden öğrendiğini belirtmesi ve yapıldığı belirtilen işe ilişkin kaç metre parke/beton döküldüğü vb. detayları tarafımıza iletmemesi, **ödenen bedel karşılığı işin zan altında kalmasına** sebebiyet vermektedir.

Sn. Aşkan C. Efe'ye (B.30(a)), yapıldığı beyan edilen işin Belediye Bütçesi'nden karşılanma gerekçesi ve yasal dayanağı, işin Redmin Trading Ltd.'e nasıl verildiği, konu işletmenin belirtilen işleri yapabilen bir işletme olduğuna nasıl kanaat getirdiği ve Sn. Hüseyin Çakır'ın yukarıdaki beyanına ilişkin açıklaması sorulmuştur. **Sn. Efe** tarafımıza ilettiği yazılı beyanında **(B.31(b))**;

“Başbakanlık binası içindeki parke ve beton işleri için Sn. Hüseyin Çakır'a ben talimat vermedim. Aklımda kaldığı kadar Sn. Başkanla Hüseyin Çakır arasında olan ve Hüseyin Çakırın Sn. Başkan tarafından görevlendirilmesi ile gerçekleşen bir iş olduğu kanaatindeyim. Sn. Hüseyin Çakır'ın verdiği ifadeden haberim yoktur. Tarafıma bu işle ilgili ne sözlü ne de yazılı bir ifadesi vardır. Bu külliyen gerçekleri yansıtmayan bir ifadesidir.”

biçimindeki açıklamasını belirtmiştir.

Sn. Hüseyin Çakır'ın ödeme fişine ekli yazısı ile 06.05.2013 tarihli yazısından, konu işlerin Başbakanlık Binası içindeki işler olduğu dolayısıyla LTB'nin 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası gereği yasal yükümlülüğü olan işlerden olmadığı anlaşılmıştır.

Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan; yapıldığı beyan edilen işin Belediye Bütçesi'nden karşılanma gerekçesi ve yasal dayanağı, işin Redmin Trading Ltd.'e kendi talimatı ile mi verildiği ve başka işletmelerden teklif almama gerekçesi sorulmuştur. Konu işletmenin faaliyet alanının ne olduğu ve belirtilen işleri yapabilen bir işletme olduğuna nasıl kanaat getirdiği de Sn. Bulutoğulları'na sorulmuş olmasına rağmen **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır. Ayrıca Sn. Bulutoğulları'ndan Sn. Çakır'ın Belediye Başkanlığı tarafından yaptırılan işlerin Belediye yetkilileri tarafından değil de Başbakanlık yetkilisi tarafından bilindiğine ilişkin beyana dair açıklaması talep edilmiş **(B.29(a))**, ancak Sn. Bulutoğulları sorularımızı yanıtlamamıştır.

Değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın “Genel Hizmet Ücretleri” yan başlıklı 106. maddesi aynen “Yasal olarak zorunlu olanlar dışında, beldede oturanlara yapılan her türlü hizmetlerin karşılığı, Belediyelerce ilgililerden ücret olarak alınır. Alınacak bu tür ücretler maliyet bedellerinden düşük olamaz” biçiminde olup, yapılan incelemede, konu hizmet karşılığının ilgili Kurumdan talep edilmediği anlaşılmıştır. Bu bağlamda, LTB'nin **7,840.00 TL** gelir kaybına sebebiyet vermiş olan **Sn. Cemal Bulutoğulları ve Sn. Aşkan C. Efe**'nin belirtilen miktardan müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmaları, işin gerçekleşmediğinin KKTC Hukuk Dairesi vasıtasıyla yapılacak araştırmada belirlenmesi durumunda Servis Şefi Sn. Hüseyin Çakır'ın da belirtilen meblağdan müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulması ve Sn. İbrahim Beşir'in imzasının sahtelendiği yönündeki beyanının KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

B) 512/2011 Kasa Numaralı Ödeme Fişi (B.169) ile Redmin Trading Ltd.'e “Futbol Federasyonu'nda yapılan bordür ve parke işleri için” 7,816.00 TL (KDV dahil) ödendiği tespit edilmiş olup, ödeme Sn. Cemal Bulutoğulları, Sn. Aşkan C. Efe ve Sn. Hüseyin Çakır tarafından Mali İşler Sorumlusu imzası olmadan itaya bağlanmıştır.

512/2011 Kasa Numaralı Ödeme Fişine ekli, Sn. İbrahim Beşir ve Sn. Hüseyin Çakır adı verilerek imzalanmış yazıdan; **toplam inşaat işinin 25,550.00 TL olduğu, bu işlerin Hasan Yücem İnşaat İşleri Ltd. ve Redmin Trading Ltd.'e yaptırıldığı ve “...KTFF'de Sn. Başkan ve Yönetim Kurulu Üyeleri'nin isteği doğrultusunda yapılmış ek işler için: 7,816 TL KDV dahil ödenmesinin uygun olduğunun...”** belirtildiği anlaşılmaktadır.

Adı verilen Federasyonda yapıldığı belirtilen işlerin iki farklı işletmeye yaptırılma gerekçesini, **Sn. Çakır 06.05.2013 tarihli yazısında yer alan cevaplarında “kış mevsimi olmasından dolayı işlerin daha çabuk olması”** açıklaması ile izah ederken **(B.154)** ek işler hariç 25,550.00 TL tutarındaki ödemenin 03.5.1.04 Müteahhitlik Hizmetleri (Temizlik Hizmet İhaleleri Dahil) ve 05.3.2.18 Dernek ve Birliklere Yardım kaleminden yapılması, harcamaların farklı kalemlere dağıtılarak, ödemeler toplamının tek bakışta görülmemesine sebebiyet vermiştir.

512/2011 Kasa Numaralı Ödeme Fişi ile ödenmiş 7,816.00 TL tutarındaki ek işin ne olduğu belirtilmemiş olup, yapıldığı belirtilen işe ilişkin Sn. İbrahim Beşir ve Sn. Hüseyin Çakır imzasını taşıyan, Sn. C. Bulutoğulları'nca onaylanmış Hak Ediş Raporu olarak nitelendirilen yazının, Hak Ediş Raporu niteliği taşımadığı, iş detaylarının ve maliyetlerinin belirtilmediği tespit edilmiştir.

Sn. İbrahim Beşir ile yapılan görüşmede Sn. Beşir; **ödemeye ekli 25.03.2011 tarihli hak edişte ve “KTFF’de Sn. Başkan ve Yönetim Kurulu Üyeleri’nin isteği doğrultusunda yapılmış ek işler için 7,816 TL KDV dahil ödenmesinin uygun olduğunu” belirten yazıda, adına yer alan imzaların kendisi tarafından atılmadığını, imzasının sahtelendiğini ve konu iş ile herhangi bir bilgisinin olmadığını beyan etmiştir (B.169(a)).**

Sn. İbrahim Beşir’in imzasının sahtelendiğine ilişkin beyanı, Sn. Hüseyin Çakır’a da iletilerek konu hakkındaki izahı, işin Redmin Trading Ltd.’e verilme gerekçesi ve ödemeye esas olan 527 numaralı faturanın kendisi tarafından yazılıp yazılmadığı sorulmuştur **(B.99(a))**.

Sn. Çakır tarafımıza ilettiği yazılı beyanında **(B.99(b) soru 5’in yanıtı)** aynen;

“K.T.F.F yapılan işler... işin redmin Trading ltd yaptırılması da aynı şekilde yine Sn. Aşkan Cemal Efe’nin talimatları doğrultusunda olmuştur. İlgili şirkete ait fatura tarafımda yazılmış olup gerekçesi ise ilgili şirket faturasını belediye ye getirip ödemesi yazılırken boş olarak bıraktığı için benim tarafımdan yazılıp ödemenin ekine konmuştur... İlgili ödemeler ve ekleri yazılırken Sn. İbrahim Beşir’in adının yazılması Sn İbrahim Beşir in bilgisi ile ve onayı ile olmuştur. Hatta kendisinin yoğun olarak gidemediği işlerde kendisine detaylı bilgi verilmiştir... Sn. İbrahim Beşir’in ilgili konularla ilgili bilgisinin olduğunu da belirtmiştim. Ayrıca yine Sn İbrahim Beşir in olduğu ve Sn Cemal Bulutoğullarının olduğu bir toplantıda hatırladığım kadarı ile temmuz 2011 tarihlerinde ilgili işlerle ilgili toplantı yapmıştık .”

şeklindeki beyanını tarafımıza iletmiştir.

Sn. Aşkan C. Efe’ye de işin Redmin Trading Ltd.’e kimin aracılığıyla verildiği, ihaleye çıkılması gereken konu iş için ihaleye çıkılmamasının gerekçesi ve işin iki farklı işletmeye yaptırılmasının sebebi sorulmuş olup **(B.30(a))**, Sn. Efe tarafımıza ilettiği yazılı cevabında **(B.31(b))**;

“...futbol federasyonuna yapılan Bordür ve parke işleri ile ilgili benim hiç ilgim ve bilgim yoktur... Hüseyin Çakır'ın sorumluluğunda yürütülen bir iş. Redmin Trading Ltd.'e işin kimin tarafından ve kimin aracılığı ile verildiğini bilmiyorum...Sn. Başkan bu işin sorumluluğunu Hüseyin Çakıra vermişse ben ne yapabilirim. Sn İbrahim Beşir'le ve Hüseyin Çakır'la bu iş için herhangi bir diyalogum olmadı. Şu da bir gerçek ki gerek Hüseyin Çakır ve gerekse İbrahim Beşir direkt olarak Başkan tarafından çeşitli...işler için makam odasına çağrılarak görevlendirilmekte idiler...” biçimindeki izahını tarafımıza iletmiş ve **dönemin LTB Müdürlüğü adına attığı imza ile mevzuata uygunluğunu teyit ettiği harcamanın gerçekleşmesinde bilgisi olmadığını** belirtmiştir.

Sn. Cemal Bulutoğulları'na işin ihaleye çıkılmasına ilişkin gereksinim açık olmasına rağmen, ihaleye çıkmadan fatura bölümü ile iki ayrı işletmeye yaptırma gerekçesi, yapıldığı beyan edilen işin detayları belli değilken, işin olması gerektiği bedelle ve gerçekleşmesi gerektiği şekilde yapıldığına nasıl kanaat getirdiği ve ödemenin LTB Bütçesi'nden karşılanmasının yasal dayanağı sorulmuştur **(B.29(a))**. Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Bu bağlamda, Sn. Hüseyin Çakır tarafından tarafımıza iletilen beyanda yer alan, işin Sn. Aşkan C. Efe tarafından verildiğine ilişkin açıklama ile Sn. Efe tarafından denetime sunulan ve kendisinin iş ile hiçbir ilgisi olmadığına dair açıklama tamamen ters olmakla birlikte, işin yapıldığına ilişkin tereddüt oluşmasına sebebiyet vermekte olup, ödemeye ilişkin tespitlerimizin ve Sn. Beşir'in imzasının sahtelendiğine ilişkin iddiasının KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

B.3.2. Talimatla Belge İmzalatılması İddiası

08.03.2011 tarih ve 34/2011 Kasa Numaralı LTB Ödeme Fişi **(B.170)** ile Redmin Trading Ltd.'e **“Metehan Sınır Kapısında yapılan çevre işleri için”** açıklamasıyla **7,100.00 TL (KDV dahil)** ödenmiş olup, ödeme Sn. Cemal Bulutoğulları Sn. Aşkan C. Efe ve Sn. Hüseyin Çakır tarafından Mali İşler Sorumlusu imzası olmadan itaya bağlanmıştır.

Ödeme Fişi ekinde Sn. Hüseyin Çakır ve Sn. İbrahim Beşir tarafından hazırlanmış keşif raporu olduğu ve keşif bedelinin 8,145.00 TL olarak belirtildiği görülmekle birlikte, bu kapsamda hangi işlerin yapıldığına ilişkin detaylar denetime sunulmadığı için keşif bedeli ile ödeme arasındaki farkın nereden kaynaklandığı anlaşılamamıştır. Ayrıca ödeme fişi ekinde;

- 01.02.2011 tarihli “Metehan Sınır Kapısında yapılacak çevre düzenleme işleri için elden teklif alınmıştır. Alınan iki teklif içerisinde Redmin¹¹ trading Ltd. teklifi KDV dahil, 7,100 TL, Sıtkıoğulları Construction teklifi ise 9,200 TL+KDV dir” açıklaması ile düzenlenmiş Sn. İbrahim Beşir ve Sn. Hüseyin Çakır imzalı,
- 24.01.2011 tarihli “Lefkoşa Türk Belediyesi Başkanlığına, Metehan sınır kapısındaki emici kuyu septik tank ve çevre düzenlemeleri için teklifimiz KDV dahil 7,100 TL dir.” şeklinde yer alan **Redmin Trading Ltd. adına düzenlenmiş ve imzalanmış,**

¹¹ İşletme ismi ilgili yazıda geçtiği şekli ile raporlanmıştır.

- **26.01.2011 tarihli “Lefkoşa Belediyesine, Metehan Sınır kapısında yapılacak işler için fiyatımız KDV hariç 9,200 TL dir” açıklaması ile Sıtkıoğulları Construction¹²Ltd. adına düzenlenmiş ve imzalanmış,**

yazıların bulunduğu ancak bu yazıların adı geçen firma mühürlerini taşımadığı tespit edilmiştir.

Adı geçen işletmelere ait olduğu belirtilen yazılarda yer alan imzaların, ilgili şirketlere/şirket temsilcilerine ait olduğu belirtilerek denetime sunulmuş olan diğer yazılarda yer alan imzalardan farklı olduğunun tarafımızca değerlendirilmesi ve yazıların formatları vb. hususlar dikkate alındığında, konu tekliflerin Lefkoşa Türk Belediyesi’nde düzenlendikleri düşünülmekle birlikte, Redmin Trading Ltd.’e yapılmış olan 7,100.00 TL ödemeye ilişkin evraklar incelendiğinde ise faturada yer alan el yazısının Belediye personeline ait olabileceği de değerlendirilmektedir.

Nitekim Raporun 4.2.2.5 başlıklı “LTB Tarafından Sıtkıoğulları Ltd. Adına Yapılmış Ödemeler” başlığı altında detayları belirtildiği üzere, Sıtkıoğulları Construction Ltd. Direktörü ile görüşülmüş olup, yapılan görüşmede **ilgili işletme Direktörü; LTB’ye yaptığı iş karşılığı tekliflerin kendi işletmesine ait antetli kağıtlar aracılığıyla Belediye Başkanlığı’na sunulduğunu, kendi adına herhangi bir Belediye personelinin teklif yazısı yazmasına ilişkin bilgisi olmadığı gibi, bu şekilde kendi adına teklif hazırlandığından da haberdar olmadığını belirtmiştir.**

Sn. Beşir ve Sn. Çakır ile tekliflerin ilgili işletmelerden nasıl alındığı hususunda görüşülmüş olup, yapılan görüşmede; **Sn. Beşir, konu tekliflerin alınmasına ilişkin herhangi bir bilgisi olmadığını ve tekliflerin alınmasına dair araştırma gerçekleştirmediğini belirtmiş ve;**

“...konuyla ilgilenmiş olan Müdür görevini sürdürmekte olan Hüseyin Çakır’ın bilgisi vardı ve Müdürün Direktifiyle bu belgeler imzalandı...”

şeklindeki yazılı beyanını tarafımıza iletmiştir (B.171).

Sn. Beşir’den alınan bilgiler üzerine, Sn. Çakır’a; belirtilen teklif yazılarının LTB’de yazıldığına ilişkin vardığımız sonuç ve Sn. Beşir’in konu yazıları kendisi tarafından verilen talimatla imzaladığı yönündeki iddiası belirtilerek konuya ilişkin izahı sorulmuştur.

Sn. Hüseyin Çakır, **Sn. Beşir’in konu yazıları “kendisi tarafından verilen talimatla imzaladığı” yönündeki iddiaya ilişkin izahını 12.07.2013 tarihli yazısında (B.172);**

“Ek1 madde 1¹³... işlerin kontrolü benim tarafımdan yapılmıştır ilgili işler için ocak 2011 tarihinde benim şube amirliğine intibakım gerçekleştiğinden dolayı kontrol eden kısmına sn başkanın talimatı ile İbrahim Beşire işleri neler olduğunu anlatarak İbrahim Beşir imza atmıştır...”

¹² İşletme ismi ilgili yazıda geçtiği şekli ile raporlanmıştır.

¹³ Ek.1 madde 1, Sn. Hüseyin Çakır’a yönetilen sorularda 34/2011 sayılı Ödeme Fişi’nin Ek ve Sıra Numarasını belirtmektedir.

şeklinde izah ederek, Sn. Beşir tarafından verilen beyanı teyit etmiştir. Başkanlığımızca incelemeye alınan Sn. Çakır ve/veya ilgili dönemde birlikte çalıştığı personelin kullanımında olan bilgisayarda “Hüseyin Çakır ismi ile açılmış” bilgisayar dosyasında **(B.173)** Redmin Trading Ltd. ve Sitkiöğulları Construction Ltd. adına düzenlenmiş teklif yazılarının ve Sn. Beşir ve Sn. Çakır imzalı yazının kayıtlı olduğu **(B.174)** saptanmıştır.

Adı geçen işletmeler adına düzenlenerek Belediye Başkanlığı'na sunulan tekliflerin Sn. Hüseyin Çakır tarafından veya Sn. **Çakır'ın talimatı ile kendisi ile çalışmakta olan personel tarafından yazıldığı sonucuna varılmış olup, ilgili yazılarda işletmeler adına yer alan imzaların işletme sahipleri tarafından atıldığına ilişkin ise tereddütler oluşmuştur.** Nitekim Sn. Hüseyin Çakır gerek kendi adına gerekse kendisi ile çalışmış olan personele ait bilgisayar kayıtlarında birçok kişi/işletmeye ait teklif yazılarının olabileceğini, denetime sunduğu yazılı beyanında **(B.99(b) soru2'nin yanıtı)** kabul etmiştir.

Sn. Aşkan C. Efe ile yapılan yüz yüze görüşmede Sn. Efe'ye, konu için Belediye Bütçesinden karşılanmasının yasal dayanağı ile Sn. İbrahim Beşir'in beyanı hakkındaki izahı sorulmuştur. **Sn. Efe; işin dönemin LTB Başkanına yapılan talepler nedeniyle Belediye Bütçesi'nden karşılandığını, yapıldığı beyan edilen çevre işleri ve Sn. İbrahim Beşir'in beyanına ilişkin bilgisinin olmadığını belirtmiş ve aynı sorularımıza (B.30(a) mukabil yanıtında (B.31(b));**

“...Metehan sınır kapısında yapılan çevre düzenlemeleri ile ilgili olarak talimatı kimin verdiğini bilmiyorum. Ben o günlerde görevimin başında değildim... işin yapılması için bu konuda Sn İbrahim Beşir'e talimat Sn Hüseyin Çakır verdiği göre benim bu işlere nasıl ilgim olabilir?” ,

şeklindeki açıklamasını tarafımıza iletmiştir. Sn. Aşkan C. Efe'ye muhatap yazılı sorularımız ilişiginde, ilgili ödeme fişi de iletilmiş olup Sn. Efe; ödeme fişindeki imzanın kendisine ait olmadığına ilişkin herhangi bir bilgiyi tarafımıza iletmemiştir. Dolayısıyla, dönemin LTB Müdürlüğü adına ve mevzuata uygun olduğunu belirtmek üzere attığı imza ortadayken, kendisinin ödemeye ait iş ile ilgisinin nasıl olabileceği yönündeki sorusu tarafımızca anlaşılammış olup, denetime sunulan bilgiler/beyanlar yapıldığı beyan edilen işin gerçekliğine tereddüt katmıştır.

Sn. Cemal Bulutoğulları'na da; keşif raporu ile ödeme arasındaki farkın sebebi, yapıldığı beyan edilen işlerin detaylarının ne olduğu, ödemenin Belediye Bütçesinden karşılanmasına ilişkin yasal dayanağı ile Sn. İbrahim Beşir'in, Sn. Hüseyin Çakır'ın talimatıyla belge imzalamasına ilişkin talimatı olup olmadığı sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Belirtilenler bağlamında, **Metehan Kara Sınır Kapısında yapıldı beyan edilen işlerin belgelenememesinin, denetime sunulan beyanların, konu işe ilişkin tekliflerin LTB Bilgisayarlarında mevcut olmasının, dolayısıyla ilgili yazılarda işletmeler adına yer alan imzaların gerçekliğine dair tereddütlerimizin ve Sn. İbrahim Beşir'in talimatla kendisine imza attırıldığına ilişkin beyanının KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.**

B.4. Devlet Kurumları İçin Yapıldığı Belirtilen Ağaç Budama İşleri ve Diğer İşler

27.08.2010 tarih ve 192/2010 Kasa Numaralı LTB Ödeme Fişi **(B.175)** ile Redmin Trading Ltd.'e "alacağına mahsuben 30.000.00 TL" (KDV dahil) ödendiği 02.09.2010 tarihinde ise 24/2010 Kasa Numaralı Ödeme Fişi ile adı geçen işletmeye **MK 101/2010 sayılı Meclis Kararı** çerçevesinde 52,680.00 TL daha ödeme yapılarak toplam ödemenin **82,680.00 TL'ye (KDV dahil)** yükseltildiği **(B.176)** ve her iki ödemenin de Sn. Cemal Bulutoğluları ve Sn. Aşkan C. Efe tarafından Mali İşler Sorumlusu ve Servis Şefi imzaları olmadan itaya bağlandığı tespit edilmiştir.

A. Redmin Trading Adına Düzenlenmiş İşin Yapıldığına İlişkin Yazı

Redmin Trading Ltd.'e "alacağına mahsuben" **30.000.00 TL** ödeme yapılmış olup verilen avansın, hangi iş/işler için gerçekleştirildiğine ilişkin bilgi yer almadan sadece "alacağına mahsuben" açıklaması kullanılırken, ödemeye ilişkin fatura bulunmamaktadır. Ancak 24/2010 Kasa Numaralı Ödeme Fişi ilişkisinde yer alan 865 sayı ve 26.08.2010 tarihli faturanın toplam **82,680.00 TL (KDV dahil)** karşılığı düzenlendiği anlaşılmıştır.

Ödeme Fişine ekli Belediye Başkanlığı'na muhatap, 27.08.2010 tarihli Redmin Trading Ltd. ismi yazılı, imzasız ve mühürsüz yazıda ise "... 05 Ağustos -20 Ağustos tarihleri arasında budamalar yapılmıştır. Budama yerlerine ait resimler ektedir..." açıklaması yer almasına rağmen, yazıya ekli herhangi bir belge/resim bulunmadığı ve/veya denetime sunulmadığı anlaşılmıştır.

LTB Belediyesi'nden yedeklenen bilgisayar kayıtları üzerinde yapılan incelemede ise Redmin Trading Ltd. adına düzenlenmiş 27.08.2010 tarihli yazının tarihsiz olarak Dorman Ticaret Ltd. adına düzenlenmiş olarak kayıtlı olduğu **(B.177)** ve Ödeme Fişi ile bilgisayarda kayıtlı yazının formatları, yazı sıraları tamamen aynı olmasına rağmen, Ödeme Fişine ekli yazıda; A-H olarak sıralanan işlerin ve devamının Bilgisayarda kayıtlı yazıda bulunmadığı tespit edilmiştir. Dolayısıyla Ödeme Fişi ekinde yer alan, ilgili şirket adına düzenlenmiş yazının yine bazı LTB personeli tarafından düzenlendiği değerlendirilmiştir.

B. LTB Personeli Tarafından Düzenlenmiş Yazıya Yapılan Eklemeler ve Diğer Hususlar

27.08.2010 tarihli yazının LTB yetkililerince düzenlendiği değerlendirilmekle birlikte, konu yazıda; Maliye Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı, Ulaştırma Bakanlığı gibi Kurumlarda ve refüjlerde ağaç budama boyama işleri, çim ekimi vb. gibi işlerin yapıldığı belirtilmekte olup, yine Ödeme Fişi ekinde bulunan 26.08.2010 tarihli LTB İnşaat Mühendisi Sn. Banu Karaca Osmanlı ve Mimar Sn. Doğu Akkurt imzalı yazıdan ise adı geçen personelin, dönemin LTB Müdürünün isteği üzerine yukarıda adı verilen kurum/kuruluşlarda yapılan işleri kontrol ettikleri anlaşılmaktadır.

Adı geçen personel tarafından imzalanmış 26.08.2010 tarihli yazıdan; **ilgili şirket tarafından yapılan işlerin eksik olduğunun belirtildiği görülmekte olup, konu yazıya farklı bir el yazısı ile "330 ağaç badana" notunun eklendiği, "çim ekimi olarak belirtilen miktarın ise değiştirildiği" ve "27/08'de yapılmıştır" şeklinde not düşüldüğü** tespit edilmiştir.

Belirtilen yazıya sonradan ekleme yapıldığının tespiti üzerine Sn. Osmanlı ve Sn. Akkurt ile görüşülmüş ve yapılan görüşmede, Sn. Banu Karaca Osmanlı ve Sn. Doğu Akkurt taraflarınca imzalanmış yazıda; **“330 ağaç badana” şeklinde yer alan notun, kendileri tarafından yazılmadığını, yaptıkları tek kontrolün 26.08.2010 tarihinde gerçekleştiğini sonradan herhangi bir kontrolde bulunmadıklarını belirtmişler ve aynı yazıda yer alan çim ekimi miktarının üzerinde oynama yapıldığını belirterek bu husustaki beyanlarını yazılı olarak da denetime sunmuşlardır (B.178).**

Yukarıda belirtilenlere ilaveten, 27.08.2010 tarihli yazının (H) maddesi olarak belirtilen kısmında;

- Neresi için yapıldığı belirtilmeden **“...82 metre çim döşenmiştir...”** açıklaması kapsamında ilgili işletmeye 820 metre *20 =16,400.00 TL ödeme hesaplandığı,
- LTB'nin kendine ait su kuyusu olmasına ve bu suyun Belediye tankerleri ile Belediye işlerinde kullanılmasına rağmen, **“15 gün süreyle özel tanker sulamıştır...”** şeklinde açıklama yer aldığı ancak hangi özel tankerin nereyi suladığının belirtilmediği,
- Satın alındığı belirtilen çiçek fiyatlarının, gerek özel sektör gerekse Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından satılan çiçek fiyatlarının çok üzerinde olduğu **(B.179(a))**,
- İşçilik, Nakliye vb. iş karşılıklarının belirtilmediği,

ayrıca ilgili yazıda belirtilen meblağların aritmetiksel toplamının; işçilik, nakliye, topraklama, diziliş ve bodolama olarak yer alan ve miktar belirtilmeyen hizmetler hariç KDV dahil toplam 85,550.00 TL olması gerekirken, 82,680.00 TL olarak belirtilmiş olması **(B.179)**, dikkat çekici hususlar olarak değerlendirilmektedir.

Yukarıda belirtilenlere ilaveten, değiştirilmiş şekliyle 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın **“Belediye Başkanlarının Görev ve Yetkileri”** yan başlıklı 61(15) maddesi ile Belediye adına sözleşme yapma yetkisi Belediye Başkanına verilmesine rağmen, dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğluları'nın konu işle ilgili adı verilen firma ile sözleşme akdetmemiş olması nedeniyle, Devlet gelirlerinin değiştirilmiş şekli ile 19/1963 sayılı Pul Yasası gereği, binde beş oranında tahsil edilmesi gereken pul vergisinden kayba uğratıldığı tespit edilmiştir. Ayrıca sözleşme imzalanmamasının yanında, teminat mektubu da alınmadığı ve LTB çıkarlarını koruyacak şartların oluşturulmadığı anlaşılmıştır.

Sn. Cemal Bulutoğluları'na, konu işlerin LTB Bütçesi'nden karşılanma gerekçesi ve yasal dayanağı ile Redmin Trading Ltd.'e avans ödenmesinin gerekçesi sorulmuş olup, anılan işletmenin ağaç badana, budama temizlik, boyama vb. işleri yapabilecek ehliyete haiz olduğunun belgelenmesi talep edilmiştir. Ayrıca Sn. Bulutoğluları'na sözleşme yapmayıp, teminat mektubu almamasının yasal dayanağı ve gerekçesi de sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğluları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Sn. Aşkan C. Efe'ye de 26.08.2010 tarihli yazıya yapılan eklemelerin bilgisi dahilinde veya kendisi tarafından yapılıp yapılmadığı sorulmuş olup **(B.30(a))**, Sn. Efe

tarafımıza iletteği yazılı beyanında, anılan yazıya yapılan eklemeleri yazımız vesilesi ile gördüğünü bu konuda bilgisi olmadığını beyan etmiştir **(B.31(b))**.

Bu bağlamda, LTB personeli Sn. Banu Karaca Osmanlı ve Sn. Doğu Akkurt'un raporlarına sonradan ekleme yapılmış olmasının ve konuya ilişkin beyanların KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

C. KKTC Dışışleri, Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanlığı İzahları

Tespit edilenler nedeniyle, KKTC Dışışleri Bakanlığı, dönemin Bakanlık Müdürü Sn. Seda Giray Erçiner'den SAY.0.00-BE.0.14.000-13/421 sayılı **(B.180)**, dönemin KKTC Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanlığı Bakanlık Müdürü Sn. Hasan Arkol'dan ise SAY.0.00-BE.0.14.000-13/420 sayı ve 09.07.2013 tarihli yazılarımız ile **(B.181)** adı geçen işletme tarafından Bakanlıklarda yapıldığı belirtilen işlerin gerçekleşip gerçekleştirilmediğini belirtmeleri talep edilmiştir.

Özellikle;

- Dışışleri Bakanlığı'nda 330 adet ağacın mevcut olup olmadığının, tamiri ve boyaması gerçekleştirildiği belirtilen duvar uzunluğunun gerçek verileri yansıtıp yansıtmadığının ve çiçek ekimi yapılıp yapılmadığının,
- Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanlığı'nda tamiri ve boyaması gerçekleştirildiği belirtilen 1,800.00 metre duvarın mevcut olup olmadığının,

teyidi talep edilmiştir. Sn. Erçiner Sayıştay Başkanlığı'na hitaben gönderdiği 11.07.2013 tarihli yazısında **(B.182)**;

“...Bakanlığımız bahçesinde söz konusu yazıda belirtildiği kadar ağaç bulunmadığı gibi, Bakanlığımız Redmin Trading Ltd.'in yukarıda yapmış olduğu işler hakkında, Lefkoşa Türk Belediyesi ve/veya bahse konu şirket ile hiçbir temasa geçilmemiş olup... Bakanlığımıza yapıldığı iddia edilen işler yapılmamıştır”,

şeklindeki izahı ile sorularımız yanıtlarken, **Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanlığı (BUB)** adına 23.07.2013 tarihli yazı ile sorularımıza cevap vermiş olan dönemin Bakanlık Müsteşarı Sn. Dr. Suat Yeldener ise ilgili yazımızda sorulan işlerin “Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanlığı, Dış duvar ayrıca 2 metre ara ile ferforje arasındaki beton duvar direkleri **...1,800 metreX5=9000**” olarak belirtilen kısmı hariç, diğer işlerin yapıldığını belirtmiştir **(B.183)**.

Dönemin Maliye Bakanlığı Müsteşarı Sn. Ahmet Havutçu'dan şifahen alınan bilgiden ise bahis konusu yazıda kendi Bakanlığı için mevcut olduğu belirtilen ağaç miktarını teyit ederken, Belediye tarafından bazı işler yaptırıldığını hatırladığını ancak bu konuda LTB'ye yapılmış herhangi bir taleplerinin olmadığını belirtmiştir.

Bu bağlamda, konu için yapıldığına dair yazının LTB'de yazılmış olması, KKTC Dışışleri Bakanlığı'nda yapıldığı beyan edilen işlerin gerçekleşmediğinin belirtilmesi ve KKTC Bayındırlık ve Ulaştırma Bakanlığı'nın ilgili yazısının KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

D. MK 101/2010 Sayılı Meclis Kararının Uygulanması

Redmin Trading Ltd.'e yapılmış olan 82,680.00 TL (KDV dahil) tutarındaki ödemenin **MK 101/2010 sayılı LTB Meclis Kararı (B.84) çerçevesinde gerçekleştiği belirtilmekte olup, belirtilen Meclis Kararı "Nisan ayından itibaren başlatılan ve yaz sonuna kadar devam edecek çevre temizlik işleri için 700,000.-TL kaynak aktarılmasına oy birliği ile onaylanmıştır"** şeklindedir.

Raporun 4.2.2.2.A.3 " Temizlik ve Boyama İşleri Karşılığı Ödeme ile LTB Meclisinin MK 101/2010 Sayılı Meclis Kararının Uygulanması" başlıklı bölümünde de MK 101/2010 sayılı karara ilişkin değerlendirmemiz ve konu kararın "aktarma olarak" kaydedilmesine rağmen, aktarma yapılacak kalemlerin belirtilmediği/bu miktarda bir aktarma gerçekleşmediği bunun yerine MK 101/2010 sayılı kararın dönemin LTB Başkanına verilmiş harcama yetkisi üzerindeki ödemelerin onaylanması amacıyla kullanıldığına dair vardığımız sonuç ve bu kapsamdaki diğer bulgular belirtilmiştir.

Nitekim yukarıda belirtilen ödemede ve Raporun ilerleyen bölümlerinde konu karar çerçevesinde gerçekleştirildiği anlaşılan diğer ödemelerde de MK 101/2010 sayılı Meclis Kararının referans verilmesi tarafımızca varılan sonucu teyit eder niteliktedir.

Bahis konusu ödeme fişlerini onaylamış olan **Sn. Cemal Bulutoğulları'na (B.27 Tablo 1, S/No 133 ve 133)**; yapıldığı belirtilen işe ilişkin maliyet ve kontrol raporunu denetime sunmasını ve LTB personeli Sn. Doğu Akkurt ve Sn. Banu Karaca Osmanlı tarafından konu işlere ilişkin 26.08.2010 tarihli yazılarda "... adı geçen işletme tarafından yapılması gereken işlerin tamamlanmadığı..." belirtilmesine rağmen, konu ödemenin gerçekleştirilme nedeni sorulmuş olup, Sn. C. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı cevaplamamıştır.

Sn. Cemal Bulutoğulları'na; adı verilen Kurumlar adına yapıldığı beyan edilen işlerin LTB Bütçesi'nden karşılanma gerekçesi ve yasal dayanağının ne olduğu, Redmin Trading Ltd.'e avans ödenmesinin gerekçesi ile aktarma kararı olan MK 101/2010 sayılı Meclis Kararını dayanak göstererek toplam 82,680.00 TL ödemeyi onaylamasının dayanağı ve gerekçesi sorulmuş olup, adı verilen işletmenin belirtilen işleri yapabilecek ehliyete haiz olduğunu belgelemesi talep edilmiş olmasına rağmen **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Sn. Aşkan C. Efe'ye de aynı sorular yöneltilmiş olup **(B.30)**, Sn. Efe Sayıştay'a ilettiği yazılı beyanında **(B.31** madde: 108 ve 109) özetle; Meclis kararı çerçevesinde yaptırılan işler olduğunu, temizlik işlerinin genelde temizlik şubesi ekiplerince zaman zaman da teknik elemanların verdiği rapor doğrultusunda tamamladığını ve tamamlanmayan işler için dönemin LTB Başkanının zaman zaman müteahhitleri uyardığını ve ödemelerin çıkması için yine Başkan tarafından talimat verildiğini belirtmiştir. **Sn. Efe'ye** konu karar aktarma amaçlı olmasına rağmen harcama yetkisi olarak kullanılmasına ilişkin gerekçesi sorulmuş olup **(B.31 (a))** Sn. Efe tarafımıza ilettiği yazılı beyanında "...ben maliyeci değil idareciyim. Kalemler arasında aktarma, aktarılan kaynakların kullanımının yasaya uygun olup olmadığını maliye şubesi ve şubeyi idare

eden kıdemli maliye memurlarının görevidir, bu konuda eğer bir eksiklik, yanlışlık varsa ödeme emirlerinin ödenmesi için icraata koymamaları gerekirdi... Mali işler sorumlusunun veya ita amirinin yazılı olarak böyle bir uyarı yazısının hiçbir zaman müdürlüğe iletilmediğini hatırlamıyorum...” şeklindeki gerekçesini tarafımıza iletmıştır.

Konu kararın uygulanmasına ilişkin bilgisine başvurulmuş olan Mali İşler Şube Amiri **Sn. Erol Beyit** ise, yazılı beyanında **(B.45(a) madde:4)** “...700,000.00 TL kaynak aktarılması ile ilgili meclis toplantısında bulunmadım. Fakat karardan sonraki günlerde müdür ve birkaç meclis üyesine 700,00.00 TL’lik kaynağın hangi bütçe kalemine aktarılacağına belirtilmediğini belirttim. Ancak karardan sonra yapılan ödemeler herhangi bir aktarma ihtiyacı doğurmadığından ise kalemde kalem herhangi bir aktarma yapılmamıştır...” biçimindeki açıklamasını tarafımıza iletmıştır.

Bu bağlamda, kalemler arası aktarma kararı olduğu anlaşılan ancak Sn. Cemal Bulutoğulları’nca ödeme yetkisi olarak kullanılan kararın, değiştirilmiş şekli ile LTB İhale Tüzüğü ile Belediye Başkanın’na verilmiş harcama yetkisi üzerinde ödeme yapma yetkisi vermediği dolayısıyla, **avans dahil tek fatura mukabili toplam 82,680.00 TL (KDV dahil)** ödenmesine yetki vererek, LTB İhale Tüzüğü’nün 4(a) maddesi hilafına ödemeye sebebiyet vermiş olan **Sn. Cemal Bulutoğulları ve Sn. Aşkan C. Efe’nin toplam 74,680.00 TL’den (82,680.00 TL-8,000.00 TL)’den müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmaları ve KKTC Dışişleri Bakanlığı cevabı ile belirtilen işin bir kısmının gerçekleşmediği teyit edilen ödemenin ve LTB personeli Sn. Doğu Akkurt ve Sn. Banu Karaca Osmanlı’nın yazılı beyanlarının KKTC Hukuk Dairesi’nin bilgisine getirilmesi gerektiği** sonucuna varılmıştır.

E. Mezar Temizliği Karşılığı Ödemeler

Redmin Trading Ltd.’e yine MK 101/2010 sayılı Meclis Kararı dayanak gösterilerek 08.09.2010 tarihinde, 100/2010 Kasa Numaralı Ödeme Fişi ile **(B.185)** 31 Ağustos-7 Eylül tarihleri arasında hangi mezarlık olduğu belirtilmeden, mezarlıkta yapıldığı belirtilen temizlik işleri için 30,000.00 TL(KDV dahil) ve 16.09.2010 tarih ve 140/2010 Kasa numaralı Ödeme Fişi **(B.186)** ile de 31 Ağustos-8 Eylül tarihleri arasında Belediye mezarlığında yapıldığı belirtilen temizlik işleri için 68,000.00 TL (KDV dahil) olmak üzere **toplam 98,000.00 TL (KDV dahil)** ödeme yapıldığı tespit edilmiştir.

Her iki ödeme de Sn. Cemal Bulutoğulları ve Sn. Aşkan C. Efe tarafından Mali İşler Sorumlusu ve Servis Şefi imzaları olmadan itaya bağlanmıştır.

EK-20’de detayları verildiği üzere, ödemelere esas teşkil eden her iki faturanın da, Ödeme Fişleri’ni düzenlemiş olan LTB personeli tarafından yazılmış olabileceği değerlendirilmiş olup, **31 Ağustos-07 Eylül tarihleri arasındaki temizlik işleri için yapıldığı belirtilen ödemeye ilişkin Maliyet Keşif ve Kontrol Raporları mevcut olmayıp,** yapıldığı belirtilen iş, Redmin Trading Ltd. adına 06.07.2010 tarihli, tarafımızca Belediye yetkilileri tarafından LTB’de düzenlendiği sonucuna ulaşılan imzasız ve mühürsüz yazı ile belgelenmeye çalışılmıştır.

31 Ağustos-08 Eylül tarihleri arasındaki işler için yapılan 68,000.00 TL ödemeye ilişkin ise LTB Maliyet Keşif Raporu olmayıp, Ödeme Fişi ekinde yine LTB personeli tarafından düzenlendiği değerlendirilen 16.09.2010 tarihli yazı bulunmakta olup, ödemeye ilişkin, dönemin LTB Defin İşleri Sorumlusu Sn. Üstün İmsel ile LTB Temizlik Şube Amiri Sn. Serkan Önet'in 16.09.2010 tarihli yazılarının mevcut olduğu ve **her iki yetkilinin de 16.09.2010 tarihi itibarıyla konu temizlik işlerinin bitmediği, mezarlığın büyük bölümünün temizlendiği ve geri kalanının da temizlenerek iş teslimi yapılacağını belirttiği görülmekte olup, işin bitmediği belirtilmesine rağmen, 16.09.2010 tarihi itibarıyla adı geçen işletmeye 68,000.00 TL daha ödeme yapıldığı anlaşılmış olup, işin hangi tarihte tamamlandığına ilişkin belgeye ise ulaşılamamıştır.**

Bahse konu ödemeleri onaylamış olan Sn. Cemal Bulutoğluları (**B.27 Tablo1 S/No 217 ve 227 ve B.29(a)**) ve Sn. Aşkan C. Efe'den (**B.30 ve B.30(a)**) yapıldığı belirtilen işe ilişkin raporları denetime sunmaları ve ödeme Fişine ekli imzasız ve mühürsüz Redmin Ltd. adına düzenlemiş yazının dikkate alınma gerekçesini tarafımıza iletilmeleri ve aktarma kararı olan MK 101/2010 sayılı Meclis Kararını dayanak göstererek toplam 98,000.00 TL ödemeyi onaylamalarının gerekçesi ve yasal dayanağı sorulmuştur.

Sn. Cemal Bulutoğluları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı cevaplamamıştır.

Sn. Aşkan C. Efe ise Sayıştay'a ilettiği yazılı cevabında (**B.31 madde:226**) 100/2010 sayılı harcama için özetle, Belediye sınırları dahilindeki rutin temizlik işleri, 140/2010 sayılı ödeme içinse özetle (**B.31 madde:214**); işin Meclis kararı çerçevesinde ve Defin İşleri ve Temizlik Şube amirlerinin isteği doğrultusunda bahis konusu amirlerin sorumluluğunda yürütüldüğü ve kaç kişinin kaç gün çalıştığını yine adı verilen amirlerin bilmesi gerektiği belirtmiştir. Sn. Efe **B.31(b) S/No 1'de** ise konu yazının imzasız vb. olarak maliye şubesinden ve satın alma biriminden geçtiğini bir eksiklik varsa Maliye Şubesinin ilgilileri uyarması gerektiğini beyan etmiştir.

Dolayısıyla yapıldığı beyan edilen iş belgelenemezken, dönemin LTB Belediye Başkanı ve Müdürü'nün henüz tamamlanmamış olan işler için ilgili işletmeye ödeme yaptıkları sonucuna varılmıştır. Toplam 98,000.00 TL olan mezar temizliğinin, kayıtlı bir işçi ile faaliyet gösteren Redmin Trading Ltd. tarafından nasıl gerçekleştirildiği soru işaretleri içermekte olup, Belediye Bütçesinden yapılan bu harcama karşılığı işin gerçekleştiği tereddüt içermektedir.

MK 101/2010 sayılı kararın kalemler arası aktarma olarak alınmasına rağmen, aktarma yapılacak kalemlerin belirtilmediği/bu miktarda bir aktarma gerçekleşmediği bunun yerine MK 101/2010 sayılı kararın Sn. C. Bulutoğluları'nca harcama yetkisi üzerindeki ödemelerin onaylanması amacıyla kullanıldığı önceden de belirtilmişti. Bahis konusu Meclis Kararı'nın bu şekilde kullanılmasının yasal dayanağına/gerekçesine ilişkin Sn. Aşkan C. Efe'nin bilgisine başvurulmuş olup, yapılan görüşmede Sn. Efe; konuya ilişkin kararın Meclisten onaylandığını ve Meclis toplantılarına Mali İşler Şubesi yetkilisinin de katıldığını dolayısıyla harcamayı Meclis Kararına atfen onayladığını ancak bu kararın aktarma amaçlı olduğuna ilişkin Mali İşler Şubesi yetkililerinin kendisini veya

Sn. Cemal Bulutoğlularını ikaz etmediğini beyan etmiş aynı hususu **B.31(b)** olarak tarafımıza ilettiği yazı ile de belirtmiştir.

Bu bağlamda, değiştirilmiş şekli ile LTB İhale Tüzüğü'nün 4(a) maddesi hilafına ödeme yapılmasına yetki vermiş olan **Sn. Cemal Bulutoğluları ve Sn. Aşkan C. Efe'nin**;

- 140/2010 Kasa numaralı Ödeme Fişi'ne ekli 30,000.00 TL tutarındaki bir adet faturanın ödenmesine yetki vermeleri nedeniyle **22,000.00 TL** (30,000.00 TL-8,000.00TL),
- 100/2010 Kasa Numaralı Ödeme Fişine ekli toplam 68,000.00 TL tutarındaki bir adet faturanın ödenmesine yetki vermeleri nedeniyle **60,000.00 TL** (68,000.00-8,000.00 TL),

olmak üzere toplam 82,000.00 TL'den müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmaları gerektiği sonucuna varılmış olup, ödemeye ilişkin tespitlerin KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Ayrıca, değiştirilmiş şekliyle 51/1995 sayılı Yasanın "Belediye Başkanlarının Görev ve Yetkileri" yan başlıklı 61(15) maddesi ile Belediye adına sözleşme yapma yetkisi Belediye Başkanına verilmesine rağmen, Sn. Cemal Bulutoğluları'nın konu işle ilgili adı verilen firma ile sözleşme akdetmemiş olması nedeniyle, Devlet gelirlerinin, binde beş oranında tahsil edilmesi gereken pul vergisinden kayba uğratıldığı tespit edilmiştir.

Sn. Cemal Bulutoğluları'na; bu ödemeye ilişkin sözleşme yapmamasının gerekçesi ile yasal dayanağı sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğluları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

F. Haspolat Hamitköy Arası Temizlik İşleri

155/2010 Kasa Numaralı ve 12.11.2010 tarihli Ödeme Fişi **(B.187)** ve ekli evrakları incelendiğinde, **Redmin Trading Ltd.'e "Haspolat ve Hamitköy arasında yapılan budama ve temizlik işleri" için 8,000.00 TL (KDV dahil) tutarında 14 adet Ödeme Fişi ile adı geçen işletmeye toplam 112,000.00 TL (KDV dahil) ödendiği tespit edilmiştir.**

Haspolat Hamitköy arası budama ve temizlik işleri için F. Dorman Tic. Ltd. ve Sn. Muzaffer Polat adına düzenlenmiş faturalarla aynı olduğu üzere, Ödeme Fişlerinde Servis Şefi olarak sadece Sn. Hüseyin Çakır'ın imzası bulunmakta olup, ödeme fişlerinin fotokopi olduğu tespit edilmiştir. Belediye Başkanı, Belediye Müdürü ve Mali İşler Sorumlusu imzaları bulunmayan ve tek imza Servis Şefi olarak Sn. Hüseyin Çakır'a ait olan ödemenin bu şekilde düzenlenerek itaya bağlanmasının, değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın 121.maddesi hilafına olduğu sonucuna varılmıştır.

Ödemeye ilişkin hususlar, Raporun 4.2.2.2.A.4 ve 4.2.2.3.E.4 olarak yer alan bölümlerinde belirtilen bulgularla bire bir aynı olup, ödemeye ilişkin çek aslı incelendiğinde, **(Ek-20)'de** detayları görüleceği üzere 112,000.00 TL tutarındaki meblağın, adı geçen işletme Direktörü tarafından ciro edildiği ve **Lefkoşa Türk Belediyesi'nden aynı şekilde ödeme almış F. Dorman Tic. Ltd. ve Sn. Muzaffer Polat'a ait çeklerin işlem görmesinde olduğu üzere Kıbrıs İktisat Bankası Ltd. nezdindeki 10-304-5197613 numaralı hesaba yattığı tespit edilmiştir.**

Gerek ödemenin itaya bağlanma şekli gerekse yapıldığı beyan edilen için teyit edilememesi ve bu kapsamda ödeme almış kişi/işletmeler adına LTB tarafından düzenlenmiş çeklerin aynı hesap numarası ile işlem görmesinin tesadüf olamayacağı bu nedenle, konunun KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Belirtilenlere ilaveten 112,000.00 TL (KDV dahil) tutarındaki iş için önceden de belirtildiği üzere, fatura bölümü yapılarak hizmet alınmış ve alındığı beyan edilen hizmet karşılığı için dönemin LTB Başkanlığı'nca adı geçen kişi ile sözleşme imzalanmadığı tespit edilmiştir. Değiştirilmiş şekliyle 51/1995 sayılı Yasanın "Belediye Başkanlarının Görev ve Yetkileri" yan başlıklı 61(15) maddesi ile Belediye adına sözleşme yapma yetkisi Belediye Başkanına verilmesine rağmen, dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğluları'nın konu iş için, adı verilen firma ile sözleşme akdetmemiş olması nedeniyle, Devlet gelirlerinin, binde beş oranında tahsil edilmesi gereken pul vergisinden kayba uğratıldığı tespit edilmiştir.

G. Ödeme Fişleri'nin İtaya Bağlanması ve Ödemelere İlişkin Diğer Tespitler

Redmin Trading Ltd. adına yapılmış ödemelere ilişkin EK-20 ve EK-21 olarak sunulan listelerde yer alan harcamaları onaylayan kişilere ait imzaların belirtildiği kısımlardan da görüleceği üzere, birçok Ödeme Fişi sadece dönemin LTB Başkanı Sn. Cemal Bulutoğluları ve Müdürü Sn. Aşkan C. Efe tarafından itaya bağlanırken, bazı harcamalar sadece Sn. Efe tarafından itaya bağlanmıştır.

Ödeme Fişlerinin birçoğunun itaya bağlanmasında imzası bulunan **Sn. Aşkan C. Efe'ye**, adı verilen işletmeye ağaç dikim ve budama işleri yaptırılma gerekçesi sorulmuş ve Sn. Efe bu sorularımıza özetle **(B.31 madde: 127)**; ağaç dikim ve budama işlerinin yapılması için herhangi bir talimat verdiğimi hatırlamıyorum şeklinde yanıtlarken, çeşitli bölgelerde temizlik yapıldığı gerekçesiyle itaya bağladığı ancak Temizlik Şubesi Amiri'nin onayı olmayan harcamalar içinse de özetle, temizlik şubesinin kontrolünde yaptırılmış işler olmalı, şeklindeki yanıtı tarafımıza iletmiştir. Ancak Sn. Aşkan C. Efe tarafından bu kapsamda verilen cevaplara esas teşkil eden ödeme fişlerinin çoğunda, Temizlik Şubesi onayı bulunmadığı tespit edilmiştir.

Ayrıca, **EK-20'de** kayıtlı Tablodan da görüleceği üzere adı verilen işletmeye 3.02.2010 tarih ve 10/2010 Kasa Numaralı Ödeme Fişi ile **(B.187(a))** "Belediye sınırları dahilinde bulunan hurmaların ödeme tutarı 64x125" adet açıklamasıyla toplam 8,000.00 TL (KDV dahil) ödendiği tespit edilmiş olup, ödeme Sn. Cemal Bulutoğluları, Sn. Aşkan C. Efe ve Sn. Erol Beyit tarafından onaylanmıştır.

Ödemeye ait faturada; budama yapıldığı yerler belirtilmemiş olmasına rağmen, faturaya ekli Sn. Aşkan C. Efe imzalı yazıda "Veteriner Dairesi 37 adet, **Sayıştaylık içi 23 adet**, Atatürk Cad. 4" olmak üzere toplam 64 adet hurma budandığı belirtilmektedir.

Ancak **ödemenin yapıldığı tarih itibarıyla bahçesinde 1 (bir) adet hurma ağacı bulunan ve tüm ağaç bakım ve budama işleri Başkanlık personeli tarafından gerçekleştirilen Sayıştay Başkanlığı'nın, hangi hurmalarının, ne zaman budandığı**

bilinmemektedir. Ödemeye esas teşkil eden faturanın LTB personeli tarafından düzenlendiği değerlendirilmekle birlikte, işin LTB Temizlik/Park Bahçeler Şubeleri yetkilileri yerine Sn. Aşkan C. Efe tarafından kontrol edildiğinin belirtilmesi de ayrıca dikkat çekicidir.

Sn. Aşkan C. Efe ile yapılmış olan yüz yüze görüşmede Sn. Efe'ye konu hurmaların budandığına nasıl kanaat getirerek ödemeyi onayladığı, maliyet keşif bedeli olmayan harcamanın olması gereken bedelle Belediye Bütçesi'nden ödendiğini nasıl teyit ettiği ve yıllarca LTB Park ve Bahçeler Birimi tarafından yapıldığı anlaşılan budama işlerinin özel kişi/işletmelere yaptırılma gerekçesi de sorulmuştur. **Sn. Efe;** yapılan işi görevlendirdiği denetim ekibi vasıtasıyla kontrol ettiğini ve maliyet keşif raporu gibi evrakların Ödeme Fişi ekinde olmaması durumunda LTB Mali İşler Şubesi'nin kendisini uarması gerektiğini belirtmiş ve konu ağaçların budanmasının LTB Park ve Bahçeler Birimi tarafından gerçekleştirilebileceğinin Sn. Bulutoğullarına iletildiğini ancak Sn. Cemal Bulutoğulları'nın **bunu kabul etmeyerek, bu kapsamdaki işlerin özel kişi/işletmelere yaptırılmasını istediğini belirtmiştir.** Tarafına iletilmiş olan aynı sorulara ise **Sn. Efe (B.31(b));**

“Ağaç budama, tamir, bordör taşlarının boyanması ile ilgili müdürlüğe bağlı kurulan iç denetim mekanizmasında çalışan şahıslar tarafından yapılan kontroller ve verilen bilgiler ışığında Sn Başkanın talimatı ile ödemeler gerçekleşmekte idi... Bu ödemelerle ilgili denetim elemanlarının verdikleri raporların ödemelerde mevcut olması gerekirdi.”

şeklinde yanıt vermiştir. Ancak gerek yüz yüze yapılan görüşmede gerekse yazılı olarak iletilen beyanda; iş maliyetinin ne olduğu olması gereken bedelle LTB'ye faturalandırıldığı teyit edilememiş, gerekli raporlar tarafımıza iletilememiştir.

Belirtilenler nedeniyle 10/2010 Kasa Numaralı Ödeme Fişini onaylamış olan **Sn. Cemal Bulutoğulları'na** da konu budamaların ne zaman gerçekleştirildiği ve hangi birim tarafından kontrol edildiği sorulmuş ve budamaların sadece Müdür Muavini tarafından kontrol edilmiş olunması durumunda gerekçesinin denetime iletilerek, Redmin Trading Ltd.'in ağaç budama ehliyetine sahip olduğunun belgelenmesi talep edilmiştir (**B.26 Tablo1 S/No 7**). Ayrıca Sn. Cemal Bulutoğulları'na yapıldığı beyan edilen işin gerçekleştiğine ilişkin LTB yetkililerince hazırlanmış raporlar mevcut olmamasına rağmen belirtilen ödemenin gerçekleşmesine onay vermesinin gerekçesi ve yasal dayanağı ile ödemenin işletme Direktörü adına olmasının gerekçesi sorulmuş olup (**B.29(a)**), Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Bu nedenle, konu ödemeye dair bulgularımızın KKTC Hukuk Dairesinin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Belirtilenlere ilaveten, Gelir ve Vergi Dairesi yetkililerinden 11.11.2008'de şahıs işletmesine dönüştürüldüğü öğrenilen Redmin Trading Ltd. adına LTB tarafından yapılan ödemeler konu şirkete ait faturalar mukabili olmakla birlikte, anılan işletme Direktörü adına, 2010 Mali Yılı'nda 209/2010 ve 188/2010 Kasa Numaralı Ödeme Fişleri (**B.163**) ile “Belediye sınırları dahilinde hurma/ağaç budandığı ve çevre temizliği yapıldığı gerekçesiyle” toplam 15,400.00 TL (KDV dahil) ödeme yapıldığı tespit edilmiştir.

Yapıldığı beyan edilen işin gerçekleştiğine ilişkin LTB yetkililerince hazırlanmış raporlar mevcut olmayıp, adı geçen işletme Direktörü tarafından LTB adına düzenlenmiş faturalarda yer alan el yazısının da LTB personeli/yöneticisine ait olabileceği diğer bir ifade ile konu faturaların LTB’de düzenlenmiş olunabileceği değerlendirilmiştir.

Bu bağlamda işin gerçekleştiğinin teyit edilememesinin, konuya ilişkin tespit ve beyanlar ile Sn. Cemal Bulutoğlularının değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımıza cevap vermemesinin KKTC Hukuk Dairesi’nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

H. Denetime Sunulmayan Ödeme Fişi

Redmin Trading Ltd.’e 118,676.25 TL ödeme içeren 122/2010 kasa numaralı Ödeme Fişi denetime sunulmamıştır. Ancak ödemeye ilişkin çek ilgili bankadan temin edilmiş ve çekin Redmin Trading Ltd. mührü ve işletme sahibinin ismi ve kimlik kartı numarası verilerek, bu kalemden ödeme almış birçok kişi/işletme adına düzenlenmiş çekin işlem gördüğü Kıbrıs İktisat Bankası Ltd. nezdindeki 10-304-5197613 hesap numarası ile Sn. Alparslan Buhur adı verilerek işlem gördüğü tespit edilmiş olup, konunun KKTC Hukuk Dairesi’nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

I. LTB Tarafından Redmin Trading Ltd. Adına Düzenlenmiş Çeklerin Bozdurulması/ İşlem Görmesi

LTB tarafından Redmin Trading Ltd. adına düzenlenmiş ve ilgili Bankalarca denetime sunulmuş çek asılları incelendiğinde, adı verilen işletmeye ait çeklerin işlem görmesinde /ciro edilmesinde;

- Bu kalemden ödeme almış birçok kişi/işletmede olduğu üzere, bazı çeklerin bozdurulmasında/işlem görmesinde LTB personeli Sn. Turgay Demiray ve Sn. Niyazi Aligüllü adı/imzasının yer aldığı,
- Bu kalemden ödeme almış rapora konu edilen birçok kişi/işletmeye ait çeklerin toplandığı hesap numaralarının belirtilerek işlem gördüğü, daha açık bir anlatımla; LTB tarafından Redmin Trading Ltd. adına düzenlenmiş çeklerin genellikle Kıbrıs İktisat Bankası Ltd. nezdindeki 10-304-5197613 hesap numarası belirtilerek işlem görmesinin yanısıra, yine birçok işletmeye ait çekin işlem görmesinde yer aldığı tespit edilen Universal Bank Ltd. nezdindeki 10-118-1049 numaralı hesap ile Kıbrıs İktisat Bankası Ltd. nezdindeki 10-304-4061820 ve Yakınoğlu Bank Ltd. nezdindeki 15-300-20081 numaralı hesap sahibinin ticari mührü ile işlem gördüğü,

tespit edilmiş olup, bu kapsamdaki çeklerin işlem görmesinde ismi/unvanı/hesap numarası yer alan diğer kişi/işletmeler **(B.162(a))** olarak sunulmuştur.

LTB tarafından Redmin Trading Ltd. adına düzenlenmiş çeklerin ciro edilmesinde/işlem görmesinde isim/imzaları yer aldığı tespit edilen LTB personeli Sn. Turgay Demiray ve Sn. Niyazi Aligüllü ile görüşülmüş ve;

- **Sn. Turgay Demiray** tarafımıza ilettiği 14.11.2014 tarihli yazılı beyanında **(B.96(a))** “... **Redmin Trading Ltd., ... şahsen tanınamakla/bilgi sahibi olmamaktayım** ne iş yaptıklarını da bilmemekteyim. İsimleri sayılan kişi/işletmelere ait LTB tarafından düzenlenmiş çekleri dönemin Belediye Çarşı Şubesi (Ön denetim) Amirim Behlül Cümbezi'nin tarafıma verdiği talimat nedeniyle Belediyeden aldım. Yine Behlül Cümbezi'nin “çeki bozdurma/çeki kırdırmak” için verdiği talimat gereği alıp Tekjen'e götürdüm. Ancak bu çeklerin bozdurulmasında imzam bulunduğunu hatırlamıyorum.” şeklindeki izahını denetime sunmuş, **17.11.2014 tarihinde yeniden ilettiği yazılı beyanında ise (B.96(b)), Redmin Trading Ltd. dahil, tanınam dediği işletmeler içerisinde Redmin Trading Ltd.'i çıkarmıştır.**
- **Sn. Niyazi Aligüllü** ise tarafımıza ilettiği **14.11.2014 tarihli yazılı beyanında (B.89(a))**; “Redmin Trading Ltd. dahil birçok kişi/işletmelere ait LTB tarafından düzenlenmiş çekleri dönemin Belediye Çarşı Şubesi (Ön denetim) Amirim Behlül Cümbezi'den temin ettim. Yine Behlül Cümbezi'nin “çeki bozdurma/çeki kırdırmak” için verdiği talimat gereği alıp döviz bürosuna götürdüm (Tekjen..). Çeklerin arkasındaki tarafıma ait isim/imza tarafımda yazılmıştır. Çekleri bozdurduktan sonra parayı Behlül Cümbezi'ye teslim ettim. Adı verilen işletmeler tarafından konu çekler karşılığı iş yapılıp yapılmadığına ilişkin tarafımda kontrolüm bulunmamıştır, bilgim yoktur.” şeklindeki izahını belirtmiştir.
- **Sn. Behlül Cümbezi'ye (B.96(c))** yukarıda yer alan beyanlara ilişkin açıklaması ve belirtildiği şekilde talimatı olup olmadığı sorulmuş olup, Sn. Cümbezi tarafımıza ilettiği yazılı beyanında özetle **(B.96(d))**; gerek Sn. Turgay Demiray'ın gerekse Sn. Niyazi Aligüllü'nün beyan ettiği üzere çeklerin işlem görmesinde herhangi bir talimatı olmadığını, ne adı geçen kişi/işletmeler ne de farklı kişi/işletmelerle adına iş kontrol, iş takip, para veya çek almasının söz konusu olmadığını belirtmiştir.

Yukarıda belirtilenler bağlamında, 03.5.1.04 Kaleminden ödeme almış birçok kişi/işletmeye ait çeklerin, Redmin Trading Ltd.'e ait çeklerde olduğu üzere, yine aynı hesaplarda toplanmış olmaları ve LTB personeli Sn. Turgay Demiray ve Sn. Niyazi Aligüllü adı/imzasının çeklerin ciro edilmesinde/işlem görmesinde yer alması ve bu kapsamdaki yazılı beyanların KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

4.2.2.5. LTB Tarafından Sıtkioğulları Construction Ltd. Adına Yapılmış Ödemeler

2010-2011 Mali Yılları'nda 03.5.1.04 Gider Kalemi kaynakları kullanılarak Sıtkioğulları Construction Ltd.'e dönemin LTB Başkanının ödeme yetkisi olan 8,000.00 TL harcama limitine uyacak şekilde fatura bölümü yapılarak toplam 184,730.00 TL (KDV dahil) ödenmiş olup, işletmeden; hurma, ağaç budama ve temizlik işleri, bina tadilatı, inşaat işleri vb. hizmetlerin satın alındığı anlaşılmıştır. Yapılan denetim neticesinde Raporlanmasına gerek duyulan harcamalar Ek-22 ve Ek-23 olarak ve B.188 olarak sunulmuştur.

Adı geçen Şirket Direktörleri'nden Sn. Deniz Sıtkioğulları'nın **(B.188 (a))**, LTB'de işçi olarak görev ifa etmekte olduğu tespit edilmiş olup, anılan işletme tarafından gerçekleştirildiği belirtilerek Belediye Bütçesinden ödenmiş birçok işin yapıldığının LTB yetkilileri tarafından belgelenememesi ve bu başlık altında raporlanmış diğer hususlar

nedeniyle, Sn. Deniz Sıtkıoğulları ile yapılmış olan yüzyüze görüşmeye, işletmenin diğer direktörü de katılmış ve elde edilen bulgular aşağıda belirtilmiştir.

A. Bazı Harcamalara İlişkin Tespitler

Sıtkıoğulları Construction Ltd.'e (EK-22 ve EK-23);

1. 208/2010 Kasa Numaralı ve 23.02.2010 tarihli ödeme fişi **(B.203)** ile "Belediye hudutları içerisinde budanan hurma ağaçları, 64x125 =8,000.00 TL" açıklaması ile 8,000.00 TL (KDV dahil) ödenmiş olup, bahis konusu ödemede Servis Şefi imzasının Sn. Aşkan C. Efe'ye, Belediye Başkanlığı imzasının Sn. Cemal Bulutoğulları'na ait olduğu ve ödemenin, Mali İşler Sorumlusu ve Belediye Müdürlüğü onayı olmadan itaya bağlandığı, ödeme fişinde parayı/çeki alan kısmında ise LTB personeli Sn. Niyazi Aligüllü isim ve imzasının mevcut olduğu görülmüştür.

Budandığı belirtilen hurmaların nerede olduğu ve işin hangi tarihlerde gerçekleştiğine ilişkin herhangi bir bilgi ödeme fişi ekinde veya ilişik faturada mevcut olmayıp, Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan hangi bölgede, kaç adet hurma budandığı ve eğer var ise LTB maliyet ve kontrol raporlarını denetime sunması, ödeme fişinde parayı/çeki alan kısmında LTB personeli "Niyazi Aligüllü" imzası olmasının sebebi sorulmuştur (B.26). Ancak, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımıza cevap vermemiştir.

Aynı sorular Sn. Aşkan C. Efe ile yapılan yüz yüze görüşmede Sn. Efe'ye de yöneltilmiş olup, Sn. Efe; konu işi görevlendirdiği denetim ekibi aracılığıyla kontrol ettiğini, maliyet keşif ve kontrol raporlarının olması gerektiğini belirtmiş olup, konu raporların olmaması durumunda, LTB Mali İşler Şubesi'nin kendisini uyarması gerektiğini beyan etmiş ve konuya ilişkin aynı cevabını yineleyerek konu çekin Sn. Niyazi Aligüllü tarafından alınmış olmasına ilişkin bilgisinin olmadığını beyan etmiştir **(B.31(b))**.

Ödemeye ilişkin çekin LTB personeli Sn. Niyazi Aligüllü ismi ve imzası ile teslim alınmış olma gerekçesi hakkında bilgisine başvuru LTB Maliye Şube Amiri Sn. Erol Beyit, konuya ilişkin gerekçesini **"...dönemin LTB Başkanlığı'nın talimatı ile birçok çek işletme sahiplerine teslim edilmek üzere bazı personel tarafından Şubeden teslim alınmaktaydı..."** şeklinde izah etmiş, **B.215(a)** olarak sunulan beyanı ile de **"...geçmiş yıllarda yapılan muhtelif ödemelerde harcama belgeleri ile çekler imza için Başkan veya Asbaşkan ve Belediye Müdürü'ne çıkarılıp imzalandıktan sonra ilgili evraklar şubemize gelmeden de ödeme karşılığı yazılan çekler teslim edilmiştir..."** şeklinde cevaplamıştır.

Yapıldığı belirtilen işin teyit edilebilmesi için, LTB Park ve Bahçeler Birimi sorumlusu Sn. İrfan Erişmen ile de görüşülmüş ve Raporun 4.2.2.10 "LTB Tarafından Engin Taşkol Adına Yapılmış Ödemelere İlişkin Tespitler" başlığı altında yer alan "A" maddesinde de belirtildiği üzere, Sn. Erişmen;

"... özel sektör tarafından yapılan palmiye ve hurma budamalarının kontrol ve işçiliği konusunda hiçbir bilgisi olmadığı,"

şeklindeki yazılı beyanını **(B.226)** denetime sunmuştur. Dolayısıyla Belediye tarafından hurma budandığı gerekçesiyle yapılan ödeme karşılığı işin gerçekleştiği teyit edilememiştir.

Bu çerçevede bilgisine başvurulanan Sıtkioğulları Construction Ltd. Direktörü: **Sıtkioğulları Construction Ltd.’in hurma budama işi gerçekleştirmediğini Belediyeye de böyle bir hizmet vermediklerini, ödeme fişinde parayı/çeki alan imzası bulunan Sn. Niyazi Aligüllü’yü şahsen tanımakla birlikte herhangi bir iş ilişkileri ve konu çeki teslim alması için Sn. Aligüllü’ye verilmiş bir talimatının olmadığını sözlü olarak beyan etmiştir. Ayrıca yapılan görüşmede, işletme tarafından Belediye adına yapılmış bazı işlerin faturalandırılmasında gerek Sn. Aşkan C. Efe’nin gerekse Sn. Cemal Bulutoğulları’nın Belediye Bütçesinde ilgili kaleme ödenek olmaması, ancak kendi belirttikleri şekilde faturalandırılma yapılırsa ödeme alabileceğini belirtmesi üzerine, bazı faturaları gerçekten yaptıkları işleri belirtecek şekilde değil, Sn. Bulutoğulları veya Sn. Efe’nin belirttiği şekilde farklı açıklamalar ile düzenlemek durumunda kaldıklarını, yapılan yüz yüze görüşmede beyan etmiştir.**

Adı verilen işletme Direktörü tarafından verilen açıklama, Sn. Aşkan C. Efe ile yapılmış olan yüz yüze görüşmede Sn. Efe’ye belirtilmiştir. Sn. Efe; Sıtkioğulları Construction Ltd.’e hiçbir iş vermediğini, işin Sn. Bulutoğulları’nın ahbap-dost ilişkileri içinde ilgili işletmeye verildiğini, işletme Direktörüne Bütçe ödeneklerine göre fatura kapsamını değiştirerek farklı yazmasına ilişkin bir talimatının olmadığını beyan etmiş ve tarafımıza ilettiği yazılı beyanında **(B.31(a))** Sıtkioğullarının ödemelerle ilgili Sayıştay’a verdiği bilgiye yanıt başlığı) aynen **“...Sıtkioğulları devamlı olarak belediyeye gelerek Sayın Başkanı ziyaret edip iş istemekteydi. Hatırladığım kadar Sn. Başkanın verdiği talimatlar çerçevesinde Sıtkioğullarına iş verilmekte ve bu işlerin takibi ve ödemeleri için devamlı olarak Sıtkioğulları Hüseyin Çakırla görüşmekte idi. Sıtkioğullarına bütçe ödemelerine göre faturaların kapsamını farklı yazmasına dair ne sözlü ne de yazılı bir talimat vermedim. Bu külliyen yanıltıcı bilgidir...”** şeklindeki açıklamasını tarafımıza iletmıştır.

Sn. Cemal Bulutoğulları’na da; Sıtkioğulları Construction Ltd. Direktörü’nün yukarıda kayıtlı izahı hakkındaki açıklaması, işletme Direktörüne veya Sn. Aşkan C. Efe’ye belirtildiği şekilde bir talimatının olup olmadığı, bu yönde bir talebi/talimatının olması durumunda ise bu talep/talimatının gerekçesi ve yasal dayanağı sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Adı verilen işletme direktörü tarafından verilen bilgilerden, ödeme yapılmasına rağmen hurma budama işi gerçekleştirilmediği sonucuna varılmış olmakla birlikte, yapıldığı beyan edilen işin ne olduğu/ne zaman gerçekleştiği de belgelenememiştir. Bu bağlamda, Sn. Cemal Bulutoğulları ve Sn. Aşkan C. Efe’nin toplam **8,000.00 TL**’den müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmaları ve Belediye yetkililerinin yanıltıcı belge düzenleme yoluna gittiklerine ilişkin bulguların KKTC Hukuk Dairesi’nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

2. 16/2010 Kasa Numaralı ve 04.08.2010 tarihli ödeme fişi **(B.203(a))** ile 2 ayrı fatura karşılığı toplam 14,070.00 TL (KDV dahil) ödendiği tespit edilmiş olup, **ödeme gerekçesi; okullar Yolu 1. Etap ve 2. Etap tadilat işleri, kazı temel dökümü, çatı kapama ve mertekleme vb. birçok iş olarak belirtilmiştir.** Ödemeler Mali İşler Sorumlusu ve Servis Şefi imzaları olmadan, Sn. Cemal Bulutoğulları ve Sn. Aşkan C. Efe ve tarafından itaya bağlanmıştır.

Ödeme Fişleri ile faturalardaki izahlardan, işin okullar yolu olarak adlandırılan bölgedeki okullar için yapıldığı sonucuna varılmıştır. Yapıldığı belirtilen işe ilişkin herhangi bir maliyet keşif veya kontrol raporu bulunmadığı cihetle, ödemenin gerçekleşme amacı Sn. Cemal Bulutoğulları **(B.2 Tablo1 S/no 259 ve 260)** ve Sn. Aşkan C. Efe'den yazılı olarak talep edilmiştir **(B.30)**.

Sn. C. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamış, Sn. Aşkan C. Efe ise Sayıştay'a sunduğu yazılı beyanında **(B.31 (madde:254))** "...Okullar yolundaki tamiratla ilgili işler olduğu kanaatindeyim. Her işte olduğu gibi Sn. Başkanın talimatı olmadan, herhangi bir tamirat ve tadilat işi yapılmamakta idi. Hatırladığım kadarıyla bu işin takibi için ... Hüseyin Çakır görevlendirilmiştir." şeklindeki izahını denetime sunmuştur.

Sıtkioğulları Construction Ltd. Direktörü ile yapılan yüz yüze görüşmede ise işin okullar yolu olarak bilinen bölgedeki okul tadilatı değil, belirtilen yol üzerinde adını hatırlayamadığı kişilerin ev tadilatı için gerçekleştiği beyan edilmiştir.

Bu nedenle, konu iş ile ilgili belgelerde Sn. Hüseyin Çakır'ın imzasının bulunmamasına rağmen, Sn. Efe'nin yazılı beyanında belirtilen bilgi nedeniyle Sn. Hüseyin Çakır'a **(B.99(a) soru 6)** 16/2010 Kasa Numaralı **ödemeye esas teşkil eden işler hakkında bilgisinin olup olmadığı sorularak, bilgisi olması durumunda; işin kimin için yapıldığını, hangi gerekçe ile LTB Bütçesi'nden karşılandığını, maliyet bedelini ve yapıldığı beyan edilen işlerin neler olduğunu belirtmesi** talep edilmiştir.

Sn. Hüseyin Çakır konuya ilişkin yazılı cevabında **(B.99(b) soru 6'nın yanıtı)** aynen "Belediye müdürlüğünde göreve başladıktan sonra **Sn Aşkan C. Efe nin direktifleriyle okullar yolunda Şehit Hüseyin Ruso ortaokulunun sağ tarafındaki evde yapılan işleri yerinde kontrol etme idi. İlgili eve gittiğimde işlerin önceden başladığını ve hemen hemen bitme aşamasında olduğunu tespit ettim. Yine orda evin mal sahibinden veya evi kullanan kişiden işlerin Sıtkioğlu Construction şirketi tarafından yapıldığını öğrendim. İşin hangi gerekçe ile L.T.B bütçesinden karşılandığı bilgisine sahip değilim. Hatırladığım kadarı ile orda yapılan işler mevcut evin arka kısmına yapılan ek oda işi idi."** şeklindeki izahını tarafımıza iletmiştir.

Belirtilenler nedeniyle Sn. Aşkan C. Efe'ye de, yapıldığı beyan edilen işlerin neler olduğu ve işin kimin için yapıldığı sorularak, maliyet keşif ve kontrol raporlarının mevcut olmadığı belirtilmiştir. Belirtilen raporlar olmadan işin gerçekleştiğine/olması gereken bedelle Belediye Bütçesinden karşılanmasına nasıl

kanaat getirdiği ve bunun hangi yasal dayanak altında olduğu yapılan yüz yüze görüşmede sorulmuştur. Sn. Efe; maliyet keşif ve kontrol raporlarının düzenlenmiş olması gerektiğini ancak belirtilen iş için doğrudan talimatı olmadığını beyan etmiştir.

Sn. Cemal Bulutoğulları'na; tamir edildiği beyan edilen evin kime ait olduğu ve harcamanın hangi yasal dayanak altında LTB Bütçesi'nden karşılandığı, Ödeme Fişinin gerçek bilgileri yansıtmaktan uzak düzenlenmesine ilişkin açıklaması ve yasal dayanağı sorulmuştur. Ayrıca ihale karşılığı yapılması gereken işi fatura bölümü ile gerçekleştirmesinin nedeni ile yapıldığı beyan edilen işe ilişkin sözleşme imzalamamasının gerekçesi ve yasal dayanağı sorulmuş olup, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Bu bağlamda, **işin kimin tarafından yapıldığının ev sahibinden öğrenildiğine ilişkin yazılı beyanın, birçok harcamada olduğu üzere yapıldığı beyan edilen işin kontrolünün LTB yetkililerinde olmadığını ortaya koymakla birlikte, faturada ve ödeme fişlerindeki açıklama ile gerçekleştiği iddia edilen işin farklı olması, yapıldığı belirtilen işin gerçekleştiğine ilişkin şüphe katmakta olup, işin olması gereken bedelle LTB'ye faturalandırıldığının tespiti ise mümkün değildir.** Belirtilen hususlar nedeniyle, konunun KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

3. 16/2010 Kasa Numaralı ve 08.01.2010 tarihli ödeme fişi ile 3,850.00 TL (KDV dahil) ödenmiş olup, ödeme fişinin düzenlenme amacı **(B.189)** "Bina dış cephe tamirat ve boya işleri. Kimsesiz olan ve eskiden eşi belediyede çalışan C.S¹⁴na ait ev tamiri" olarak belirtilmiştir. Ödeme Sn. Cemal Bulutoğulları, Servis Şefi Sn. Aşkan C. Efe ve Mali İşler Sorumlusu Sn. Erol Beyit tarafından, Belediye Müdürlüğü imzası olmadan onaylanmıştır.

Adı verilen kişinin ikamet adresi, ödemeye ilişkin belgelerde yer almamış, LTB yetkililerince işin yapıldığına ilişkin herhangi bir bilgi/belge denetime sunulmamıştır. Ayrıca, LTB yetkilileri Belediye kayıtlarında konu isme ait "müstehlik ve/veya emlak kaydının" olmadığını da belirtilmişlerdir.

Bu nedenle, ödeme hakkında Sn. Cemal Bulutoğulları'nın bilgisine başvurularak evine tamirat yapıldığı belirtilen kişinin ikamet adresinin belgelenmesi ve adı geçen kişinin muhtaç/yoksul olması durumunda belgeleyici evrakının ve işin yapıldığına dair belgelerinin denetime sunulması talep edilmiştir **(B.27 Tablo1 S/No.1)**. Sn. Cemal Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımıza cevap vermemiştir.

Sn. Aşkan C. Efe'ye de aynı sorular yüz yüze görüşmede iletilmiş olup, **Sn. Efe; işin Sn. Cemal Bulutoğulları'nın talimatı ile verildiğini ve LTB personelinin annesinin ev tadilatı için olduğunu hatırladığını** beyan etmiştir.

---

¹⁴ Ödeme Fişinde yer alan ad ve soyad tarafımızca mahfuz olup, açık ad/soyad ve B.188 (a) ve (B.189)'da yer almaktadır.

Konuya ilişkin yazılı beyanında ise **B.31(b)**; "...sel baskınında evi sel sularından zarar gördüğü için tamiratın Sn. Başkanın talimatı ile gerçekleştiğini anımsıyorum... mutlaka görevlendirilen mühendisler tarafından görülüp kontrol edildiğini ancak kimler tarafından görülüp işin takibini kimlerin yaptığını hatırlamıyorum." biçimindeki izahını tarafımıza iletmiş ancak işin yapıldığını/maliyetini tevsik edici belge sunmamıştır.

Adı verilen işletme Direktörleri ile yapılmış olan görüşmede ise işin; işletme Direktörlerinden LTB personeli Sn. Deniz Sıtkıoğulları'nın annesi olduğu belirtilen Sn. C.T'nun evine yağmur suları girmesi ve dönemin LTB Başkanı'nın konu ile ilgileneneğine ilişkin Sn. C.T'ya verdiği söz üzerine, Sn. Bulutoğulları'nın talimatı ile Sıtkıoğulları Construction Ltd.'e yaptırıldığı beyan edilmiştir.

Sosyal Hizmetler Dairesi Müdürlüğü ve Çalışma Dairesi Müdürlüğü'nden Sn.C.T'nun herhangi bir yardım/maaş almadığı öğrenilmiş olup, **değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın 106. maddesi kapsamında gerçekleştirildiği anlaşılan konu hizmet karşılığının, adı verilen kişiden talep edilmediği tespit edilmiştir. Bu nedenle LTB'nin 3,850.00 TL gelir kaybına sebebiyet vermiş olan Sn. Cemal Bulutoğulları'nın belirtilen miktardan şahsen sorumlu tutulması gerektiği sonucuna varılmıştır.**

4. 311/2010 Kasa Numaralı ve 23.06.2010 tarihli Ödeme Fişi ile "kumlama ve parke işleri..." karşılığı 6,000.00 TL (KDV dahil) ödenmiş olup (**B.190**), ödeme Belediye Başkanlığı adına Sn. Celal Cin ve Belediye Müdürlüğü adına Sn. Aşkan C. Efe tarafından, Servis Şefi ve Mali İşler Sorumlusu imzaları olmadan onaylanmıştır. Yapıldığı belirtilen işe dair LTB yetkililerinden herhangi bir bilgi edinilememiş olup, işin kimin için ne zaman gerçekleştiği teyit edilmemiştir.

Ödeme Fişini onaylamış olan Sn. Aşkan C. Efe'ye işin gerçekleştirilme amacı sorulmuş, LTB Maliyet ve Kontrol Raporları'nı denetime iletmesi talep edilmiştir (**B.30(a)**). Sn. Efe yazılı olarak denetime verdiği cevaplar içerisinde bu sorumuzu yanıtlamamış onun yerine değiştirilmiş şekli ile 65/2007 sayılı Yasadaki Müdür Muavine verilen görevlerden bahsetmiştir (**B.31(b)**). 311/2010 sayılı Ödeme Fişini Belediye Başkanlığı adına itaya bağlamış olan Sn. Celal Cin'e de aynı sorular yöneltilmesine rağmen, konuya ilişkin sorularımız yanıtlanmamıştır (**B.34**). Dolayısıyla konu işin nerede hangi amaçla yapıldığı teyit edilememiştir.

Belirtilenler nedeniyle, konu ödemeyi itaya bağlamış olan **Sn. Celal Cin ve Sn. Aşkan C. Efe'nin 6,000.00 TL'den müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmaları gerektiği sonucuna varılmıştır.**

5. 131/2011 Kasa Numaralı Ödeme Fişi (**B.191**) ile LTB Personeli Sn. Yazi Yaşaroğulları'nın ev tamirata karşılığı 7,200.00 TL (KDV dahil) ödenmiş olup ödeme; Belediye Başkanlığı adına Sn. Cemal Bulutoğulları, Belediye Müdürlüğü adına Sn. Aşkan C. Efe ve Servis Şefi olarak Sn. Hüseyin Çakır tarafından itaya bağlanmıştır.

Ödeme yapılan işe ilişkin maliyet keşif ve kontrol raporları ödeme fişi ilişkisinde yer almadığından Servis Şefi Sn. Hüseyin Çakır'dan işin yapıldığına ilişkin bilgi/belge talep edilmiş olup, Sn. Çakır adı geçen personelin evine ait maliyet keşif raporunu denetime iletmiştir.

Konu belediye personelinin evine 2010 Mali Yılı içerisinde de tadilat yapıldığı beyan edilerek Belediye Bütçesi'nden Hasan Yücem İnşaat İşleri adına ödeme yapılmış olup (Rapor Bölüm 4.2.2.7.C) konu ödemeyi, onaylamış olan Sn. Aşkan C. Efe'den ödemenin yasal dayanağı ve gerekçesi sorulmuş ve **Sn. Efe denetime sunduğu yazılı cevabında (B.31 (madde 44))** "... yoksul ve belediye çalışanı olduğu için Başkanın verdiği yetki çerçevesinde yaptırılan tamir işidir..." şeklindeki harcamanın yapılmasına ilişkin gerekçesini tarafımıza iletmiştir.

B.31(b)'de kayıtlı yazılı beyanında ise benzer açıklamasını tarafımıza iletterek "...Başkanın talimatı çerçevesinde işin yaptırıldığını hatırlıyorum. Sn Hüseyin Çakır başkanlığa ve müdürlüğe bağlı mühendis olarak çalıştığından bu işin takibi başkan tarafından direkt olarak Hüseyin Çakıra verilmiştir." şeklindeki açıklamasını eklemiştir. Sn. Efe'nin cevabında olduğu üzere LTB personelinin yoksul olarak değerlendirilmesinin ise gerek 72/1989 sayılı Sosyal Yardımlar Yasası gerekse 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası ve ilgili mevzuat kapsamında mümkün olmadığı sonucuna varılmıştır.

Sn. Cemal Bulutoğulları'na konu ödemenin LTB Bütçesinden karşılanmasının yasal dayanağı ve bahis konusu işin 2 farklı işletmeye yaptırılmasının gerekçesi sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Konu hizmet, değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası gereği LTB'nin yasal olarak vermek durumunda olduğu hizmetlerden olmayıp, anılan yasanın Genel Hizmet Ücreti yan başlıklı 106. maddesi çerçevesinde değerlendirilmektedir. Bu nedenle, konu hizmet karşılığının adı geçen personelden talep edilerek Belediye Bütçesine gelir kaydedilmesi aksi takdirde 131/2011 Kasa Numaralı ödeme fişini onaylamış olan Sn. Cemal Bulutoğulları'nın ve Sn. Aşkan C. Efe'nin **7,200.00 TL**'den müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmaları gerektiği sonucuna varılmıştır.

Yukarıdaki tespitler ve tarafımıza iletilen gerek yazılı gerekse sözlü beyanların KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

B. Metehan Sınır Kapısı WC ve Lavabo Yapımı

B.1 İhaleye Çıkılmadan Hizmet Alımı Yapılması

Lefkoşa Türk Belediyesi Kira ve İhale Komisyonu, 01.02.2010 tarihli toplantısında ürettiği KİK 6/2010 sayılı kararı **(B.192)** ile Metehan Sınır Kapısı'nda polis mensupları ve diğer devlet memurları için yaptırılması öngörülen tuvaletin, proje ve şartnamesinin hazırlanarak elden teklif alınmasına oybirliği ile karar verirken, LTB Meclisi 24.02.2010

tarihli toplantısında aldığı MK 19/2010 sayılı kararı **(B.193)** ile Kira ve İhale Komisyonu'nun KİK 6/2010 sayılı kararını onaylamış ve projeye özürle tuvaleti yapımının da ilave edilmesine oybirliği ile karar vermiştir.

Ancak, MK 19/2010 sayılı Meclis Kararı akabinde Kira ve İhale Komisyonu'nca karar üretilmediği tespit edilmiş olup, 73/2010 Kasa Numaralı LTB Ödeme Fişi **(B.194)** ve ekli evrakları incelendiğinde;

1. Sn. Cemal Bulutoğulları imzalı 08.11.2010 tarihli, muhatabı belli olmayan yazıdan Sn. Bulutoğulları'nın, "Metehan Kara Sınır kapısında bulunan mevcut belediye tuvaletlerinin halkın ve polisin kullanımında olduğundan... Polis Genel Müdürlüğü'nün ivedi isteği doğrultusunda yeni tuvalet binası yapılması doğrultusunda elden teklif alınması ..." talimatını verdiği,
2. LTB İnşaat Mühendisi Sn. Hüseyin Çakır imzalı 23.11.2010 tarihli yazıdan ise konuya ilişkin elden tekliflerin alınıp, Belediye Başkanlığı'na sunulduğu ve yazının Sn. Cemal Bulutoğulları tarafından "İvedi-En düşüğüne yetkim doğrultusunda fatura karşılığı yaptırılın" biçiminde onaylandığı,
3. Alınan tekliflerin; Sıtkioğulları Construction Ltd., Aziz Tüfekçi İnşaat Şti. Ltd. ve Ataser İnşaat Şti. Ltd.'e ait olduğu veya adına düzenlendiği,
4. İşin 47,350.00 TL+ KDV karşılığı Sıtkioğulları Construction Ltd.'e verildiği,

tespit edilmiştir.

LTB personeli tarafından kullanılmış olan bilgisayar kayıtları içinde Ataser Contruction Ltd. adına düzenlenmiş 01.11.2010 tarihli teklifin yazılı olduğu da tespit edilmiş olup **(B.195)**, yukarıda belirtilenler dikkate alındığında, Sn. Bulutoğulları'nın LTB Kira ve İhale Komisyonu'nca ihale yoluyla gerçekleştirilmesi gereken hizmet alımını, yetkilendirdiği personel aracılığıyla elden teklif alma yoluna giderek, fatura bölümü ile kendi harcama yetkisi dahilinde ödemesine olanak sağladığı dolayısıyla, gerek Kira ve İhale Komisyonu gerekse LTB Meclisi yetkisini bertaraf ederek her iki karar organı yerine kendi karar ürettiği tespit edilmiştir. Belirtilenler nedeniyle Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan yapılan uygulamanın yasal dayanağı ve gerekçesi talep edilmiş olup **(B.29(a))**, Sn. C. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

B.2. İmza Sahtelemesi ve Talimat ile Belge İmzalatıldığı İddiası

Metehan sınır kapısında yapıldığı belirtilen tuvalet işleri karşılığı 2010-2011 Mali Yıllarında Sıtkioğulları Construction Ltd.'e **52,085.00 TL** (KDV dahil) ödeme yapıldığı tespit edilmiştir.

Ek-22 ve Ek-23'den de görüleceği üzere Sıtkioğulları Construction Ltd.'e;

1. 179/2010 **(B.196)**, 73/2010 **(B.194)** ve 56/2011 **(B.197)** Kasa Numaralı Ödeme Fişleri ile yapılmış olan KDV dahil toplam 24,000.00 TL tutarındaki ödemeye ilişkin 73/2010 ve 56/2011 Kasa Numaralı ödeme fişleri ilişiginde yapıldığı belirtilen işe ilişkin Sn. Hüseyin Çakır imzalı yazılar olduğu ancak 179/2010 Kasa Numaralı ödeme fişinde herhangi bir kontrol raporu/yazı olmadığı,

2. 82/2011 Kasa Numaralı Ödeme Fişi **(B.198)** ile ödenmiş olan 8,000.00 TL(KDV dahil)'ye ait Sn. Hüseyin Çakır imzalı Hak Ediş olarak adlandırılan, yapıldığı belirtilen işleri belirten yazı olduğu ancak yapıldığı belirtilen işin metraj vb. özelliklerinin belirtilmediği,
3. 212/2011 **(B.199)** Kasa Numaralı ödeme fişi ile ödenmiş olan 8,000.00 TL (KDV dahil) ve 57/2011 Kasa Numaralı **(B.200)** toplam 12,085.00 TL (KDV dahil) (8,000.00 TL + 4,085.00) ödemeye ilişkin Hak Ediş Raporları düzenlendiği ve 8,000.00 TL'ye ödemeye ilişkin raporda Kontrolü Yapanın Sn. İbrahim Beşir, Bölüm Amiri'nin Sn. Hüseyin Çakır olduğu hak ediş raporunun Sn. Cemal Bulutoğlularınca da onaylandığı ancak Hak Ediş Raporu olarak adlandırılan yazılarda yapılan işlerin belirtilmediği, iş bedellerinin bulunmadığı, 4,085.00 TL ödemede de Kontrolü Yapanın Sn. İbrahim Beşir, Bölüm Amiri'nin Sn. Hüseyin Çakır olduğu bu kez hak edışı onaylayanın ise Sn. Özel Kadioğlu olduğu,

tespit edilmiştir.

Madde (3)'de yer alan Hak Ediş Raporunda Kontrolör sıfatı ile imzası bulunan Sn. Beşir ile konuya ilişkin yapılan görüşme neticesinde Sn. Beşir; **24.07.2013 tarihli izahında; "212/2011 ÖF Kasa Numaralı 5 nolu Hak Edişte Metehan Kara Sınır kapısı... inşaatı için kontrol yapan olarak belirtilmiş imzanın tarafıma ait olmadığını ve imzamin sahtelendiğini aynı konuya ilişkin Metehan kara sınır kapısı genel keşfi, Metehan kara sınır kapısı betonarme keşfi ve ekli hesapları dokümanında imzam olmasına rağmen, hesaplara ilişkin herhangi bir bilgim olmayıp yerinde inceleme yapmadım bunları yapan yani keşif raporlarını ve ilgili hesaplamayı müdür vekili hüseyin çakır tarafından direktifle imzalamak zorunda kaldım"** şeklindeki beyanını denetime iletmıştır **(B.201)**.

Yine Sn. Beşir tarafından denetime sunulan 29.04.2013 tarihli yazılı beyanda ise 57/2011 Kasa Numaralı Ödeme Fişi ekinde yer alan 01.04.2011 tarihli Hak Ediş Raporunu incelemesi neticesinde, imzasının bulunduğu Hak Edişlerle yapıldığı belirtilen işe ilişkin herhangi bir bilgisi ve kontrolü olmadan "...Proje ve Finans Şubesi Şefi Hüseyin Çakır'ın talimatı altında imzaladığını..." beyan etmiştir **(B.272)**.

Sn. İbrahim Beşir tarafından tarafımıza iletilen yazılı beyanlar üzerine Sn. Hüseyin Çakır'ın bilgisine başvurulmuş ve Sn. Hüseyin Çakır denetime ilettiği yazılı beyanında **(B.172)** aynen "...işlerin kontrolü benim tarafımdan yapılmıştır. İlgili işler için Ocak 2011 tarihinde benim şube amirliğine intibakım gerçekleştirildiğinden dolayı kontrol eden kısmına Sn. Başkanın talimatı ile İbrahim Beşire işleri neler olduğunu anlatarak İbrahim Beşir imza atmıştır." biçimindeki açıklamasını tarafımıza iletmıştır.

Sn. Özel Kadioğlu ile yapılan yüz yüze görüşmede ödenmesine onay verdiği 4,085.00 TL karşılığı işin detayları yokken ödemeye nasıl onay verdiği sorulmuş olup, Sn. Kadioğlu ödemenin ilgili Servis Şefi tarafından hazırlandığı ve hak ediş raporu olduğu için onay verdiğini beyan etmiştir. Aynı sorular Sn. Kadioğlu'na yazılı olarak da sorulmuş olup **(B.2(a))**, Sn. Kadioğlu tarafımıza ilettiği yazılı cevabında konu sorularımızı yanıtlamamıştır **(B.2(b))**.

82/2011 ve 212/2011 Kasa Numaralı Ödeme Fişlerinde Belediye Müdürlüğü adına imzası olan Sn. Aşkan C. Efe'ye de aynı sorular sorulmuş olup **(B.30(a))**, Sn. Efe tarafımıza ilettiği yazılı beyanında **(B.31(b))** belirtilen sorularımızı yanıtlamamış onun yerine 65/2007 sayılı Yasada yer alan Müdür Muavinliği görevlerini belirterek, imzaladığı ödeme fişlerindeki imzalarının, müdür, Belediye Başkanı ve Mali işler sorumlusundan geçtikten sonra gerçekleştiğini belirtmiştir. 56/2011 Kasa Numaralı Ödeme Fişinde Müdür imzası bulunan Sn. Mehmet Çakmak'a da konu ödemeye ilişkin izahı sorulmuş olup **(B.115(c))** Sn. Çakmak özetle, işin Sn. Hüseyin Çakır'ın takip ettiğini ödemeyi bu nedenle imzaladığını ve eksik imza var ise Maliye Şubesi'nin evrakları kontrol edip eksikliği gidermesi gerektiğini beyan etmiştir.

Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan da; ilişkiğinde kontrol raporu olmayan veya gerekli ataşman ve/veya metraj bilgilerini içermeyen hak edişleri onaylamasının gerekçesi ve yasal dayanağı ile Sn. İbrahim Beşir'in ve Sn. Hüseyin Çakır'ın yukarıda yer alan beyanlarında belirtilenlere ilişkin izahı sorulmuştur. Ayrıca, talimatla belge imzalatılmasına ilişkin direktifinin olup olmadığını da belirtmesi istenmiş olmasına rağmen **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Denetime sunulan yazılı beyanlarda yer alan iddialar ve açıklamalar, yukarıda belirtilenlerle birlikte değerlendirildiğinde, LTB Bütçesinden ödenen meblağ karşılığı işin yapıldığı tereddüt içermekte olup, Sn. İbrahim Beşir'in imzasının sahtelendiği ve kendisine talimatla belge imzalatırıldığına ilişkin beyanlarının, KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

B.3. Projelerin Vizesiz Olması

LTB yetkililerince, Metehan Sınır Kapısı'nda yapıldığı belirtilen WC ve Lavabo için proje düzenlenmesine rağmen, projelerin uygulamaya konmadığı dolayısıyla konu sınır kapısında yapılan inşaatın projersiz ve vizesiz olduğu tespit edilmiştir.

Konuya ilişkin görüşüne başvurulmuş Sn. Hüseyin Çakır, adı verilen Sınır Kapısı'nda yapılmış olan inşaatla ilişkin proje düzenlendiğini kendisinin de mühendislik kısmını gerçekleştirdiğini ancak konu projenin Teknik Şartname hazırlanmasına rağmen uygulanmadığını, Sn. Bulutoğulları'nın talimatı üzerine inşaat yapılması öngörülen yeri, elden teklif aldıkları şirketlere gösterdiklerini ve işin proje olmadan ve/veya ilgili işletmelere sunulmadan gerçekleştirildiğini belirtmiştir. Tuvalet inşaatına ilişkin Proje düzenlendiğine yönelik açıklama LTB Projeler Birimi personeli Sn. Gülden Akbil tarafından da teyit edilmiş ve Sn. Akbil; Metehan Sınır Kapısındaki tuvaletlere ilişkin proje çizildiğini ancak bu projeye ilişkin ihaleye çıkılmadığını, projenin gerçekleştiğine dair herhangi bir bilgiye sahip olmadığını şifahen belirtmiştir.

Bilindiği üzere 21/2005 sayılı KT Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yasası'nın "Vize Büroları" yan başlıklı 39(1) maddesi; KKTC'de vize büroları tarafından vizenememiş hiçbir projenin uygulanamayacağını hükme bağlarken, aynı yasanın 39(3) maddesi ise vize olmaksızın hiçbir Kurum veya makamın bir projenin uygulanmasına izin veremeyeceğini açıkça belirtilmektedir. Aynı Yasanın 45. maddesinin (2). fıkrası altında yer alan (B) bendi de, vize almamış bir projeyi uygulatan ve uygulanmasından sorumlu olan kişinin suç işlediğini belirterek cezai müeyyide öngörmektedir.

Sn. Cemal Bulutoğluları'na yukarıda belirtilen mevzuat hilafına yaptığı uygulamanın gerekçesi ve yasal dayanağı sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğluları değiştirilmiş Şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlanmamıştır.

Dolayısıyla, yapıldığı belirtilen inŐaata iliŐkin LTB tarafından proje dūzenlenmesine rağmen, yukarıda kayıtlı mevzuat hilafına hareket edildiği sonucuna varılmış olup, yasaya aykırı iŐlem yapıldığı cihetle konunun, KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerekmektedir.

B.4. Metehan Sınır Kapısında Yapılan İŞler İçin Sōzleşme İmzalanmaması

Metehan Kara Sınır Kapısı'nda yapıldığı belirtilen iŐler için Sıtkioğulları Construction Ltd. ile LefkoŐa Tūrk Belediyesi arasında sōzleşme akdedilmediği tespit edilmiştir.

Bilindiği ũzere, değiştirilmiş Şekliyle 51/1995 sayılı Yasanın "Belediye Başkanlarının Gōrev ve Yetkileri" yan başlıklı 61(15) maddesi ile Belediye adına sōzleşme yapma yetkisinin Belediye Başkanına verilmesine rağmen, dōnemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğluları'nın konu işle ilgili adı verilen firma ile sōzleşme akdetmemiş olması nedeniyle, Devlet gelirlerinin binde beş oranında tahsil edilmesi gereken pul vergisinden kayba uğratıldığı tespit edilmiştir.

Sn. Cemal Bulutoğluları'na yaptığı uygulamanın gerekçesi ve yasal dayanağı sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğluları değiştirilmiş Şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlanmamıştır.

C. Haspolat Hamitkōy Arası Budama ve Temizlik İŞleri

2010 Mali Yılında LTB 03.5.1.04 kaynakları kullanılarak Sıtkioğulları Construction Ltd.'e 154/2010 Kasa Numaralı Ődeme FiŐi ile Haspolat-Hamitkōy arası ađaç budama ve temizlik iŐleri karŐılıđı **8,000.00 TL tutarında dūzenlenmiş 8 adet fatura ve Ődeme FiŐi karŐılıđı toplam 64,000.00 TL (KDV dahil) (B.202)** ödendiği tespit edilmiştir.

Raporun Őnceki bōlūmlerinde de aynı amaçla Ődeme yapılmış iŐletmelere ait Ődeme fiŐlerinde de olduğu ũzere, Sıtkioğulları Construction Ltd. adına yapılan Ődeme fiŐinde; Servis Őefi olarak sadece Hūseyin akır'ın imzası bulunduğu, Ődeme fiŐlerinin fotokopi olduğu ve bu Őekilde itaya bağlanmış Ődemenin değiştirilmiş Őekli ile 51/1995 sayılı Yasanın 121. maddesine de aykırı olduğu tespit edilmiştir.

Konu Ődemeye iliŐkin Sıtkioğulları Construction Ltd. Direktōrū ile yapılan gōrūŐmede, adı geçen iŐletme sahibi/direktōrū Haspolat-Hamitkōy arası temizlik ve ađaç budama iŐlerine iliŐkin dūzenlenmiş faturaları kendisinin yazmadığını, faturalarda yer alan el yazısının kendisine ait olmadığını belirtmiş ve iŐletmesine ait bazı faturaların kendisinin de bulunduğu ortamlarda Sn. Hūseyin akır'ın yazdığını beyan etmiştir.

Nitekim konu ödemede tek imza sahibi Sn. Hüseyin Çakır; konu faturaların, Sn. Aşkan C. Efe tarafından kendisine boş olarak verildiğini, kendisinin faturaları doldurduğunu ve Ödeme Fişlerini hazırladığını, temizlik ve budama işlerinin kendi gittiği zaman bittiğini, söz konusu işlerin müteahhitlerden öğrendiği kadar Temmuz, Ağustos ve Eylül 2010 aylarında yapıldığını beyan ederek, aldığı bilgiler doğrultusunda işin maliyetini çıkardığını belirtmiştir (B.99).

Sn. Çakır bilahare denetime iletildiği yazılı beyanında (B.99(b) (soru 1'in yanıtı)) yukarıda yer alan açıklamalarını yeniden belirtmiş ayrıca "...Sn. Aşkan Cemal Efe'nin direktifi ile bana yollanan ilgili faturaları doldurup ödemelerin yazılması idi... Sıtkıoğlu şirketinin direktörü de aynı gün bana kendisi şirketinin boş faturalarını getirip kendisi Sn. Aşkan Cemal Efe ile konuştuğunu ve faturaları bana vermesini söylemiş... Sn. Aşkan Cemal Efe'yi telefonla arayıp kendisinden de bu konuda teyit aldıktan sonra, Sıtkıoğlu şirketinin faturalarını teslim alıp ve ilgili diğer şirket faturalarını da doldurarak (Sn. Aşkan Cemal Efe nin direktifleri ile) faturaları doldurdum...ödeme üzerindeki servis şefi yerini kimin imzalayacağını...Sayın Aşkan Cemal Efe ...benim atmamı direktifini vermiştir..."şeklideki izahı ile faturaların yazılma sürecini de açıklamıştır.

Sn. Aşkan C. Efe'nin konuya ilişkin herhangi bir bilgisi/direktifi olmadığı, diğer bulguların, Haspolat-Hamitköy arası temizlik ve budama işleri için ödeme almış olan diğer tüm işletmelerle aynı olduğundan tekrar belirtilmesine gerek duyulmamıştır.

Ödemeye ilişkin çek aslı incelendiğinde, 64,000.00 TL (KDV dahil) tutarındaki 552306 numaralı çekin **Sıtkıoğulları Cons. Ltd. MŞ 09082 mührü ve Alparslan Buhur** adı ile ciro edildiği ve **Lefkoşa Türk Belediyesi'nden aynı şekilde ödeme almış F. Dorman Tic. Ltd., Sn. Muzaffer Polat'a vb. ait çeklerin işlem görmesinde olduğu üzere İktisat Bankası Ltd. nezdindeki 10-304-5197613 numaralı hesaba yattığı** tespit edilmiştir. Konu çekin ciro edilmesinde/işlem görmesinde yer alan Alparslan Buhur isimli şahsın gerek, bu ödemeye ait 552306 numaralı çekte gerekse Rapora konu edilen ve aynı isime ciro edilmiş diğer çeklerde, kimliğini belirleyici herhangi bir bilgi bulunmayışı ise dikkat çekicidir.

Konu ödemeye ilişkin yine Sıtkıoğulları Construction Ltd. Direktörü'nün bilgisine başvurulmuş olup, yapılan görüşmede adı verilen şirket tarafından Haspolat-Hamitköy arasında bazı temizlik işleri yapıldığı ancak ağaç budama işi yapılmadığı belirtilmiştir. Ayrıca konu çekin ciro edilmesinde/işlem görmesinde Alparslan Buhur isminin yer aldığı ve çekin İktisat Bankası Ltd. nezdindeki 10-304-5197613 nolu hesabına yattığı bilgisi iletilmiş olup, konu şirket direktörü Alparslan Buhur isminde birini tanımadığını, konu çeki de belirttiğimiz hesaba yatırmış olmasının mümkün olmadığını belirtmiştir.

Bu nedenle, ilgili işletmeden yapıldığı beyan edilen hizmet karşılığı ne kadar ödeme aldığı ve bu çekin nasıl kullandığını kendi kayıtlarından teyit ederek tarafımıza iletmesi talep edilmesine rağmen, denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla konuya ilişkin bilgi tarafımıza iletilmemiştir.

Belirtmekte yarar görüldüğü üzere, Sıtkioğulları Construction Ltd.'e ait ödemeye esas teşkil eden faturalara ilişkin detaylar (**Ek-22**)'de verilmiş olup, ödeme 366-373 seri numarasına sahip ardışık 8 adet faturadan oluşmasına rağmen, fatura seri numaralarının fatura tarihleri ile ardışıklık bakımından uyuşmadığı açıkça görülmektedir.

Tablo-35:

S/No	Fatura Sayısı	Fatura Tarihi
1	366	20.07.2010
2	367	25.08.2010
3	368	13.09.2010
4	369	11.08.2010
5	370	01.07.2010
6	371	27.09.2010
7	372	14.10.2010
8	373	02.10.2010

Ayrıca 64,000.00 TL (KDV dahil) tutarındaki iş için önceden de belirtildiği üzere, fatura bölümü yapılarak hizmet alınmış ve alındığı beyan edilen hizmet karşılığı dönemin LTB Başkanlığı'nca adı geçen kişi ile sözleşme imzalanmadığı tespit edilmiştir.

Değiştirilmiş şekliyle 51/1995 sayılı Yasanın "Belediye Başkanlarının Görev ve Yetkileri" yan başlıklı 61(15) maddesi ile Belediye adına sözleşme yapma yetkisinin Belediye Başkanına verilmesine rağmen, Sn. Cemal Bulutoğulları'nın toplam 64,000.00 TL (KDV dahil) tutarındaki işle ilgili adı verilen firma ile sözleşme akdetmemiş olması nedeniyle, Devlet gelirlerinin binde beş oranında tahsil edilmesi gereken pul vergisinden kayba uğratıldığı tespit edilmiş olup, Belediye çıkarlarını korumak adına ilgili işletmeden teminat mektubu alınmadığı da anlaşılmıştır.

Yukarıda belirtilenlerden;

a) Ödemenin değiştirilmiş şekli ile Belediyeler Yasası'nın 121. maddesi hilafına Belediye Başkanı ve Belediye Müdürü imzası olmadan gerçekleştirilmesinin yanı sıra, faturaların LTB personeli Sn. Hüseyin Çakır tarafından doldurulması, iş detaylarının belgelenememesi ve Sn. Hüseyin Çakır'ın işin yapıldığı bilgisinin ilgili şirket yetkilisi/yetkililerinden alındığına ilişkin izahı ve bu amaçla yapılmış ödemelerin Kıbrıs İktisat Bankası Ltd. nezdindeki 10-304-5197613 numaralı hesaba yattığının tespiti,

b) Sıtkioğulları Construction Ltd. yetkilisinin konu iş kapsamında temizlik işi yaptığı ancak ağaç budama yapmadıkları ve ilgili çekin ciro edilmesinde/işlem görmesinde yer alan hususlardan haberdar olmaması, nedeniyle konun KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır.

D. LTB Tarafından Sıtkıoğulları Construction Ltd. Adına Düzenlenmiş Çeklerin Bozdurulması/İşlem Görmesi

LTB tarafından 2010 Mali Yılı'nda Sıtkıoğulları Construction Ltd. adına düzenlenmiş **124,337.50 TL** mukabili çek aslı ile 2011 Mali Yılında düzenlenmiş toplam **63,155.00 TL** mukabili çekler ilgili bankalarca denetime sunulmuş olup, yapılan incelemede konu çeklerin, adı geçen işletme direktörü tarafından kendisine ait olduğu beyan edilen, KT Lımasol Kooperatif Bankası Ltd. nezdindeki hesaba yattığı ve bu çeklerden, yukarıda detayı verilen 64,000.00 TL (KDV dahil) tutarındaki çekin ciro edilmesinde/işlem görmesinde Sn. Alparslan Buhur adının yer aldığı ve Kıbrıs İktisat Bankası Ltd. nezdindeki 10-304-5197613 numaralı hesap belirtilerek işlem gördüğü tespit edilmiş olup, çeklerin işlem görmesine ilişkin detaylar **B.188** olarak sunulmuştur. Ayrıca KT Lımasol Kooperatif Bankası Ltd. nezdindeki hesap numarasının Raporun 4.2.2.7 LTB Tarafından Hasan Yücem İnşaat İşleri Adına Yapılmış Ödemeler başlığı altında yer alan bir çekin işlem görmesinde de yer aldığı saptanmıştır.

Yukarıda sunulan bilgiler ışığında, Raporun 4.2.2.5 başlığı altında yer alan tüm bulguların KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

4.2.2.6. LTB Tarafından Sütcüoğlu Ltd. Adına Yapılmış Ödemelere İlişkin Tespitler

LTB 03.5.1.04 Gider Kaleminden Sütcüoğlu Ltd. adına 26,435.75 TL (KDV dahil) ödeme yapılmış olup, ödeme detayları **Ek-23A** olarak sunulmuştur.

19.04.2013 tarihinde, LTB Müdür Muavini Sn. Mehmet Çakmak, dönemin LTB Müdürü Sn. Aşkan C. Efe'nin kullanımında olan odada bulunduğunu belirttiği birçok belgeyi Başkanlığımıza teslim etmiş ve konu belgelerin içerisinde, **Sütcüoğlu Ltd.'e ait tamamen boş sadece "Teslim Eden" kısmı imzalı 495 ve 496 numaralı faturaların olduğu tespit edilmiştir (B.204).**

Bahis konusu faturalarda yer alan "Teslim Eden" imzasının kime ait olduğu tarafımızca tespit edilememiş olup, belirtilen faturaların asıl olması, durumun ciddiyetini daha da artırıp adı verilen işletme tarafından yapıldığı belirtilen işlere de şaibe ile yaklaşılmasını gerektirmektedir.

Konu faturaların Sn. Aşkan C. Efe'nin odasında bulunduğunun belirtilmesi üzerine, Sn. Efe'nin bilgisine başvurularak, Sütcüoğlu Ltd.'e ait boş faturaların kendisi tarafından teslim alınıp alınmadığı ve konudan haberdar olup olmadığı sorulmuştur.

Sn. Aşkan C. Efe; konudan haberdar olmadığını, Sütcüoğlu Ltd.'e ait boş faturaları kendinin teslim almadığını ve Müdüriyeti döneminde kullandığı odayı kendi emekliye ayrılır ayrılmaz Sn. Hüseyin Çakır'ın kullandığını ve aynı odanın bilahare, dönemin Lefkoşa Kaymakamı tarafından da kullanıldığını bildiğini belirtmiş ve konu faturalar ile hiçbir bilgi ve ilgisinin olmadığını yazılı olarak da beyan etmiştir (B.31(a) Sütcüoğlu Şirketine ait iki adet boş fatura başlığı).

Sn. Hüseyin Çakır'a da konu faturaların tarafınca teslim alınıp alınmadığı ve gerek Sütçüoğlu Ltd.'e gerekse farklı işletmelere ait tarafınca boş olarak teslim alınan fatura olup olmadığı sorulmuştur **(B.99(a))**. Sn. Hüseyin Çakır tarafımıza ilettiği yazılı beyanında **(B.99(b) soru 7'nin yanıtı)**;

Sütçüoğlu Ltd.'e ait faturaların "...Sn. Cemal Bulutoğulları'nın direktifleri ile Bayraktar Maarif Koleji arkası mevkinde LTB ait yeşil alan içerisine ... büfenin etrafını telleme işi yaptığı için yapılan işin tutarının, 8,000.00 TL'den fazla olduğu için (Sn. Sütçüoğlu Direktörünün hesaplamaları) bana ödeme yapılacağı zaman ödemenin ekinde koyması için anılan işletme Direktörü tarafından kendisine bırakıldığını" beyan etmiştir. Sn. Çakır aynı beyanında "farklı işletmelere ait faturaları teslim alıp almadığına ilişkin sorumluluğu da "...gerek Sütçüoğlu Ltd. şirketinden gerekse başka firmalardan yapılan işlerin ödemelerinin ekine koymak için faturalar aldım..." şeklinde beyan etmiş, konuya ilişkin yüz yüze yapılan görüşmede ise bu beyanını teyit ederek **birçok işletmeye ait boş faturaları teslim aldığını,**

belirtmiştir.

Sn. Cemal Bulutoğulları'na boş faturaların Sn. Çakır tarafından teslim alınıp doldurulmasına ilişkin talimatının olup olmadığı, bu yönde talimatının olması durumunda, bu uygulamanın gerekçesi ve yasal dayanağı sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Yapılan uygulama; LTB Bütçesi'nden karşılanmış olan birçok işin maliyetinin bilinmediğine ilişkin tespitimiz ve Sn. Çakır'ın gerek yukarıda yer alan beyanında gerekse Raporun çeşitli bölümlerinde defaten belirtilen ve LTB tarafından ödenen meblağın, işletme sahipleri tarafından belirlendiğine ilişkin yazılı beyanları ile değerlendirildiğinde, boş faturaların herhangi bir iş için, herhangi bir bedel karşılığı LTB Başkanlığı'na iletilebileceği ve bu uygulamanın suistimale açık olduğu görülmektedir. Bu durum, yapıldığı beyan edilen işlerin gerçekleştiğine veya bu işlerin olması gereken bedel ile Belediyeye faturalandırıldığına ilişkin zannı kuvvetlendirmekte olup, bu uygulamadan ivedilikle vazgeçilmesi gerektiği açık olup, konu faturaların mevcudiyetinin KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerekmektedir.

4.2.2.7. LTB Tarafından Hasan Yücem İnşaat İşleri Adına Yapılmış Ödemeler

LTB 03.5.1.04 Gider Kalemi kaynakları kullanılarak 2010-2011 Mali Yıllarında Hasan Yücem İnşaat İşleri adına toplam 399,162.00 TL (KDV dahil) ödendiği tespit edilmiş olup yapılan ödemelerin çoğunluğunu temizlik işlerinin oluşturduğu, ödemelerin fatura bölümü yapılarak dönemin LTB Başkanı'nın ödeme yetkisine uygun hale getirildiği, maliyet keşif raporlarının olmadığı, işin yapıldığını teyit eden Belediye kontrol raporlarının ise çok ender düzenlendiği tespit edilmiştir.

Adı geçen işletmeye ait ödemeler incelendiğinde, raporlanmasına gerek duyulan **(B.204(a))**; 2010 Mali Yılında yapılmış toplam 271,135.00 TL'lik ödemeye ilişkin 27 adet Ödeme Fişi ile **(Ek-24)** 88,527.00 TL ödemeye ilişkin 12 adet Ödeme Fişinin **(Ek-25)** tek 1

(bir) adedinde Mali İşler Sorumlusu imzası bulunduğu, birçok ödeme fişinin ise Mali İşler Sorumlusu ve LTB müdüriyeti adına mevcut imzalar olmadan, bazı harcamaların ise değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın 121. maddesi hilafına, sadece LTB Müdürlüğü imzası ile Belediye Başkanı ve diğer yetkililere ait imzalar olmadan itaya bağlandığı tespit edilmiştir.

Hasan Yücem İnşaat İşleri'nden bina tadilat işlerinin yanı sıra ağaç budama, çiçek ekimi, parke yapımı vb. hizmet satın alındığı tespit edilmiş olup, denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla işletmenin, değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın 81. maddesi hilafına meslek izni olmadığı tespit edilmiştir.

Sn. Cemal Bulutoğluları'na yukarıda yer alan tespitlerimiz belirtilerek yapılan ödeme karşılığı işlerin gerçekleştiğine ilişkin bilgi/belge talep edilmiş ve belirtilen izne haiz olmayan işletme ile LTB'nin iş ilişkisine girmesinin sebebi sorulmuş olup, **(B.26, B.27, B.29(a))** Sn. Bulutoğluları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Sn. Aşkan C. Efe ise Belediyenin, konu işletmenin bahis konusu izne sahip olup olmadığına dair araştırma yapmadığını, bu yönde bir araştırma yapmasına ilişkin dönemin LTB Maliye Şubesi yetkilileri veya diğer Şube yetkilileri tarafından da uyarılmadığını yapılan yüz yüze görüşmede beyan etmiş bu konudaki beyanın **B.31(a)**'da yineleyerek, bu konuda LTB'nin bir politika ürettiğini sanmadığını beyan etmiştir.

Hasan Yücem İnşaat İşleri'ne ait bazı ödemeleri itaya bağlamış olan dönemin Asbaşkanı **Sn. Özel Kadioğlu** da, belirtilen hususa ilişkin herhangi bir araştırma yapmadığının, ödeme fişlerinin dönemin Müdürü veya Servis Şefi tarafından imzalanarak kendisine ileildiğini, herhangi bir eksiklik var ise Belediye Başkanlığı adına kendinden önce ödeme fişlerini imzalayanların sorumluluğu olduğunu, yapılan görüşmede belirtmiştir. Aynı sorular Sn. Kadioğlu'na yazılı olarak da sorulmuş olup **(B.2(a))**, Sn. Kadioğlu tarafımıza ilettiği yazılı cevabında konu sorularımızı yanıtlamamıştır **(B.2(b))**.

Değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Yasada yer alan düzenlemeleri hayata geçirmek için LTB'nin herhangi bir politika üretmesine ve/veya bu konuda ayrı bir düzenlemeye gereksinim duyulmamakta olup, 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nda yer alan düzenlemelerin uygulanması yasa gereğidir.

A. Hasan Yücem İnşaat İşleri Adına LTB'de Düzenlenmiş Faturalar ve İş Teklifi

Hasan Yücem İnşaat İşleri adına yapılmış ödemelere ilişkin, LTB Ödeme Fişleri ve ilişik evrakları incelendiğinde, adı verilen işletmeye ait faturaların bazı LTB personeli tarafından düzenlendiği hatta bazı faturalarda dönemin LTB Müdürü Sn. Aşkan C. Efe'nin el yazısının olabileceği değerlendirilmekle birlikte, LTB bilgisayar kayıtlarında ise Hasan Yücem adına düzenlenmiş Belediye Başkanlığı'na muhatap teklif yazısının **(B.204(b))** bulunduğu tespit edilmiştir.

Bu çerçevede bilgisine başvurulanan dönemin LTB Müdür sekreterleri Sn. Naciye Arsel ve Sn. Mehtap Juri ile görüşülmüştür. Yapılan görüşmede adı geçen personel Hasan Yücem İnşaat İşleri dahil, Belediye adına düzenlenmiş birçok faturanın yazılması, teklif sunumu ve çek çıkana kadar geçen süreçlerin Sn. Aşkan C. Efe'nin direktifi doğrultusunda taraflarınca gerçekleştirildiğini/takip edildiğini beyan etmişler Sn. Naciye Arsel **"Hasan Yücem İnşaat İşleri... Başkanlığına muhatap bazı faturalarında yine Sn. Aşkan Efe'nin talimatı ile tarafımca Belediyede yazıldığını ... Yine Sn. Aşkan Efe'nin talimatı ...Belediye Başkanlığına muhatap bazı iş tekliflerinin ve işin yapıldığına dair yazıların yine Sn. Aşkan C. Efe'nin talimatı ile tarafımca Belediyede yazılmıştı. Bu iş teklifleri veya işin işletme/kişilerce yapıldığına ilişkin yazıları da Sn. Efe kendi taslak olarak elde yazarak ve bilgisayarda yazmam için bana veya diğer sekreter arkadaşım Mehtap Juri'ye ilettiği için konu yazılar tarafımızca bilgisayar ortamında yazılmıştır."** (B.46(a)) şeklinde yazılı beyanını denetime iletmiştir.

LTB Temizlik Şube Amiri Sn. Serkan Önet de, Hasan Yücem İnşaat İşleri dahil birçok kişi/işletmeye ait faturaları; Başkanlık veya Müdürlük tarafından görevlendirilerek yaptırılan ve kontrolörlüğü Temizlik Şubesi'ne verilen bazı işlere ilişkin ödemelerin Müdüriyet tarafından belirlenen ödeme miktarına göre bu işlerin ödemesinin hazırlandığını ve bu işi üstlenen bazı kişilerin okuma-yazmasının iyi olmamasından dolayı ve kendileri tarafından faturanın doldurulmasında herhangi bir yanlışlık olmaması için, faturaların konu kişilerin huzurunda onlara yardımcı olmak amacıyla doldurulduğunu yazılı olarak beyan etmiştir (B.64).

Sn. Hüseyin Çakır ise denetime ilettiği yazılı beyanlarında (B.99 ve B.99(b)), Hasan Yücem İnşaat İşlerine ait Haspolat-Hamitköy arası ağaç budama ve temizlik işleri için LTB Başkanlığına sunulan faturaların Sn. Aşkan C. Efe'nin talimatı üzerine kendisi tarafından yazıldığını belirtmiştir.

Belirtilenler bağlamında, Sn. Aşkan C. Efe'ye 28.01.2013 tarihli yazımız ile (B.30) konu ödeme fişlerini düzenlemiş olan personelin adı ve soyadını belirtmesi talep edilmiş olmasına rağmen Sn. Efe 11.02.2013 tarihli cevap yazısında (B.31 (madde 122-127)) bu yöndeki sorularımızı yanıtlamamış, Sn. Hasam Yücem'i ise tanımadığını belirtmiştir.

Ancak yapılan yüz yüze görüşmede Sn. Aşkan C. Efe; birçok kişi/işletmeye ait faturaların yine Sn. C. Bulutoğulları'nın talimatı ile kendi sekreterleri veya dönemin Başkanlık sekreterleri tarafından yazıldığını ancak Sn. Serkan Önet'e "kişi/işletmelere ait faturaları yazmasına ilişkin herhangi bir talimatının olmadığını", beyan ederken, Sn. Hüseyin Çakır tarafından belirtilen Haspolat-Hamitköy arası temizlik işleri mukabili faturaların yazılmasına dair sözlü veya yazılı bir talimat vermediğini, konu ile herhangi bir ilgisinin olmadığını (B.31(a)) belirtmiştir.

Sn. Cemal Bulutoğulları'na da yukarıda belirtilen hususlara ilişkin izahı ve bu yönden bir talimatı olup olmadığı sorulmuş olup, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır (B.29(a)).

Belirtilenlere ilaveten Sn. Hasan Yücem adına Belediye Başkanlığına muhatap düzenlenmiş yazılarda yer alan imzaların birbirlerinden farklı olduğu değerlendirilmiş olup bu durum, ödemeler karşılığı işlerin gerçekleşip gerçekleşmediğine ilişkin tereddütleri artırmakla birlikte, yanıltıcı belge düzenlenmiş olma ihtimalinin de göz önünde bulundurulması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Dolayısıyla adı verilen işletmeye ait birçok faturanın LTB yetkililerince Belediyede düzenlenmesi; konu işlerin yapıldığına ilişkin tek belgenin işletmeye ait faturalar olması, LTB kontrol raporlarının çok ender olması ve işletmeye yapılmış ödemelerde yer alan diğer bulgular ile değerlendirildiğinde, bu uygulamanın suistimale yol açabileceği sonucuna varılmış olup, konunun KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği düşünülmektedir.

B. İmza Sahtelemesi İddiası

137/2011 Kasa Numaralı ve 26.04.2011 tarihli Ödeme Fişi **(B.204(a))** ile Hasan Yücem İnşaat İşleri'ne Cemal Gürsel Cad. ve Şht. Ecvet Yusuf Cad.'nde yaptığı beyan edilen parke ve bordür işleri karşılığı, Sn. Hüseyin Çakır, Sn. Aşkan C. Efe ve Sn. Özel Kadioğlu tarafından 7,854.00 TL (KDV dahil) ödenmesi onaylanmıştır.

Konu Ödeme Fişi ilişiginde anılan bölgelerde yapıldığı beyan edilen işlere ilişkin keşif bedellerini içeren tarihsiz, muhatabı belli olmayan yazı bulunduğu ve bu yazıda Sn. İbrahim Beşir ve Sn. Hüseyin Çakır adına atılmış imzalar olduğu görülmüştür. Yazıda imzası bulunduğu görülen Sn. İbrahim Beşir ile yapılan görüşmede **Sn. Beşir; konu yazıda yer alan imzanın kendisine ait olmadığını beyan etmiş ve bu beyanını yazılı olarak da tarafımıza iletmiştir (B.18).**

İlgili yazıdaki diğer imza sahibi Sn. Hüseyin Çakır'a, Sn. Beşir'in beyanı iletilmiş ve konu hakkındaki izahı sorulmuştur. Sn. Hüseyin Çakır, tarafımıza iletildiği yazılı beyanında konuya ilişkin sorumuza cevap vermemiştir **(B.172)**.

Sn. Özel Kadioğlu ödemeye esas teşkil eden işin gerçekleştiğine nasıl kanaat getirdiğine ilişkin sorumuzu, ödeme fişinin dönemin müdürü ve şube amiri tarafından hazırlanarak kendisine getirildiği için imzaladığını, işin gerçekleşmesinde bir sorun var ise bundan ilgili müdür ve servis şefinin sorumlu olduğunu belirterek cevaplamıştır. Aynı sorular Sn. Kadioğlu'na yazılı olarak da sorulmuş olup **(B.2(a))**, Sn. Kadioğlu tarafımıza iletildiği yazılı cevabında konu sorularımızı yanıtlamamıştır **(B.2(b))**.

Ayrıca yapılan incelemede ödemeye ait çekin LTB personeli Sn. Naciye Arsel tarafından LTB Maliye Şubesinden teslim alındığı anlaşılmış olup Sn. Arsel; birçok kişi/işletmeye ait çekleri dönemin LTB Başkanı/Müdürünün verdiği talimatlarla, ilgili kişi/işletmelere Başkan/Müdür aracılığıyla teslim etmek üzere Maliye Şubesi'nden teslim aldığı yazılı olarak beyan etmiştir. **(B.46(a))**. Konu çek aslı ilgili Bankadan temin edilerek incelenmiş olup çekin işlem gördüğü hesabın kime ait olduğu bilgisi ise tarafımıza iletilmemiştir.

Belirtilenler bağlamında, **Sn. İbrahim Beşir'in imzasının sahtelendiğine ilişkin yazılı beyanı, işin yapıldığına ilişkin tereddüt oluşmasına sebebiyet vermekte olup, gerek işin yapıldığına dair şüphelerin gerekse konuya ilişkin beyanların KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği** sonucuna varılmıştır.

C. LTB Personelinin Ev Tamiri

74/2010 Kasa Numaralı Ödeme Fişi ile LTB Personeli Sn. Yazi Yaşaroğulları'nın ev tamirati karşılığı 7,000.00 TL (KDV dahil) ödendiği **(B.205)** tespit edilmiş olup, ödeme Mali İşler Sorumlusu imzası olmadan, Sn. Cemal Bulutoğulları, Sn. Aşkan C. Efe ve Sn. Hüseyin Çakır tarafından itaya bağlanmıştır.

Yapıldığı belirtilen işe ilişkin maliyet keşif raporları, ödemeyi Servis Şefi olarak onaylamış olan Sn. Hüseyin Çakır tarafından ödeme fişi ilişkisinde yer almakta olup, ödeme fişinde sadece adres yer alıp işin kime yapıldığı belirtilmediği için, konu ödemeyi onaylamış olan Sn. Cemal Bulutoğulları **(B.26)** ve Sn. Aşkan C. Efe'ye **(B.30)** yapılan işin yasal dayanağı ve gerekçesi ve ödeme fişi ve faturada belirtilen adresin kime ait olduğu sorulmuştur.

Sn. Cemal Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamış, Sn. Aşkan C. Efe ise denetime sunduğu yazılı cevabında **(B.31 (madde 44))** "... yoksul ve belediye çalışanı olduğu için Başkanın verdiği yetki çerçevesinde yaptırılan tamir işidir..." şeklindeki harcamanın yapılmasına ilişkin gerekçesini tarafımıza iletmiştir.

Gerek ödeme fişinde gerekse ilgili faturada iş yapılan kişinin isminin yer almaması ödemenin yapıldığı kişinin LTB personeli olduğunun bir bakışta görülememesine sebebiyet vermekle birlikte, Sn. Efe'nin cevabında olduğu üzere LTB personelinin yoksul olarak değerlendirilmesinin ise gerek 72/1989 sayılı Sosyal Yardımlar Yasası gerekse 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası ve ilgili mevzuat kapsamında mümkün olmadığı sonucuna varılmıştır.

Konu hizmet, değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası gereği LTB'nin yasal olarak vermek durumunda olduğu hizmetlerden olmayıp, anılan yasanın "Genel Hizmet Ücreti" yan başlıklı 106. maddesi çerçevesinde değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu nedenle, konu ödeme karşılığının adı geçen personelden talep edilerek Belediye Bütçesine gelir kaydedilmesi aksi takdirde 74/2010 Kasa Numaralı Ödeme Fişi'ni imzalamış olan dönemin Müdürü **Sn. Aşkan C. Efe** ve Belediye Başkanı **Sn. Cemal Bulutoğulları'nın 7,000.00TL'den** müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmaları gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

D. Ağaç Budama, Ot Kesme ve Temizlik İşleri Ödemeleri

D.1. Genel Hususlar

2010-2011 Mali Yılları'nda 03.5.1.04 gider kaleminden Hasan Yücem İnşaat İşleri adına ağaç budama, ot kesme ve temizlik işleri karşılığı olarak toplam **266,730.00 TL** (KDV dahil) ödendiği **(EK-24), (Ek-25) (B.204(c))** tespit edilmiştir.

EK-24, EK-25 ve B.204(c) olarak sunulan listelerde ödemelere ilişkin detaylar belirtilmiş olup, yapılan incelemede;

- Özellikle 2010 Mali Yılı'nda gerçekleştiği beyan edilen temizlik işlerine ilişkin Ödeme Fişleri'nin Servis Şefi imzası olmadan itaya bağlandığı, dolayısıyla konu ödemelerin, yetkili kişinin bilgisi ve nezareti altında yapıldığını belirten onayın mevcut olmadığı,
- Yapıldığı belirtilen işlerin çoğuna ilişkin LTB yetkililerince Kontrol Raporu düzenlenmediği gibi, LTB Maliyet Keşif Raporlarının da mevcut olmadığı,
- Yapıldığı belirtilen birçok temizlik/ağaç budama işinin LTB Temizlik veya Park Bahçeler Birimi yetkilileri yerine Sn. Hüseyin Çakır tarafından kontrol edildiği, Sn. Çakır'ın ise yapıldığı belirtilen işleri **“Yapılan ağaç budama ve çevre temizlik işleri ile ilgili olarak Sn. Aşkan C. Efe'nin talimatları ile ilgili firma ile ödeme fişi üzerinde yazılmış olan Haziran, Temmuz 2010 tarihlerinde yapılıp bitirilmiş olan işleri yerinde görerek müteahhitlerden aldığımız ağaç birim budama maliyetleri ile ödeme yazılmıştır” (B.206(a) “...idare tarafından bana ulaştırılan nerde kaç adet ağaç budandığını gösteren A4 kağıdı...” (B.206) (B.154) dikkate alarak kontrol ettiği ancak budandığı belirtilen ağaçların hangi tarihte budandığını belirtmediği,**

tespit edilmiştir. Sn. Hüseyin Çakır'ın yukarıda kayıtlı beyanı, yapıldığı belirtilen işlerin maliyeti hakkında Belediyenin bilgisi olmadığını, işi servis şefi olarak onaylamış olan Sn. Çakır tarafından tespit edip Belediye Başkanlığı'na sunulması gereken “nerede kaç adet ağaç budandığı bilgisinin” LTB Başkanlığı/İdare tarafından Servis Şefi'ne bildirildiğinin iddia edildiği dolayısıyla sürecin tamamen ters işlediği görülmekte olup, ortaya konan bulgular, yapıldığı beyan edilerek ödenen iş karşılıklarının tarafımızca zan altında değerlendirilmesine sebebiyet vermektedir.

Sn. Aşkan C. Efe'ye; Sn. Hüseyin Çakır'ın konuya ilişkin beyanı ve B. 206 olarak sunulan liste gösterilmiş ve konu A4 kağıttan haberdar olup olmadığı ve/veya konu A4 kağıdın Sn. Çakır'a kendisi tarafından verilir verilmediği yüz yüze görüşmede sorulmuştur. **Sn. Efe belirtilen sorularımızı “bu belgeden hiç haberim yok” şeklinde cevaplamıştır.** Aynı sorumuz ile işin LTB Birimleri yerine özel kişi/işletmelere yaptırılmasının gerekçesine ilişkin sorumuza cevaben denetime ilettiği yazılı beyanında Sn. Aşkan C. Efe **(B.31(b))**;

“...Bu listeden hiç haberim yok. Bu listeyi şu anda sizin vasıtasıyla görüyorum... Bu tarihlerde Belediye Başkanı bana görev vermiyordu. Bu konuda Hüseyin Çakır'a verilen bir talimatı yoktur. Bana gelmiş bir evrak olsa arşiv mühürlü ve başkanın talimatı ile yazılı olarak gelmesi gerekirdi. Lefkoşa sınırları dahilindeki budama işleri direkt başkan tarafından ilgili firmalara verildiğini hatırlıyorum. Belediyeye gelip başkanla görüşen ve iş almaya çalışan birçok şahıs ve firmalar her gün için Belediye'nin kapısına uğramakta ve iş almaya çabalamaktaydılar. Bu gibi görevlerde çoğu kez haberimiz olmadan işlerin Hüseyin Çakır tarafından yürütüldüğünü görüyorduk...” biçiminde cevap vermiştir.

Sn. Cemal Bulutoğluları'na konu listenin kendisi tarafından mı Sn. akır'a verildiği, Listede yer alan fiyatları kimin tespit ettiği, fiyatlar arasındaki farklılıkların nedeni ve gerekçesi sorulmuş olup, Sn. Bulutoğluları'ndan Lefkoşa sınırları dahilindeki ağaç budama vb. işlerin yıllarca LTB Temizlik Şubesi ve LTB Park ve Bahçeler Birimi tarafından gerçekleştirilmiş olmasına rağmen, işin özel işletmelere verilmesine ilişkin gerekçesi talep edilmiştir (**B.29(a)**). Ancak Sn. Bulutoğluları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Dolayısıyla tarafımıza verilen beyanlar birbiri ile çelişmekte olup, belirtilen kapsamda yapıldığı beyan edilerek LTB Bütçesi'nden ödemesi yapılmış olan işlerin gerçekleştiğine ise şüphe katmakta olup, bu durumun KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

D.2. Kamu Kurum/Kuruluşları İçin Yapılmış Olan Ödemeler

Kurum/Kuruluşlar için yapıldığı beyan edilen aşağıda belirtilen hizmetler, değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyelere Yasası gereği Belediyenin yasal olarak vermek durumunda olduğu hizmetlerden değildir. Dolayısıyla konu hizmetlerin değiştirilmiş şekli ile **51/1995 sayılı Yasanın "Genel Hizmet Ücretleri" yan başlıklı 106. maddesi kapsamında gerçekleştirilmiş olduğu ve hizmet karşılıklarının ilgili Kurum/kuruluşlardan talep edilmediği göz önünde tutulduğunda, belirtilen harcamaları Belediye Müdürlüğü ve Başkanlığı adına onaylamış olan aşağıda isimleri verilen yetkililerin, onay verdikleri miktarlardan müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmaları gerektiği sonucuna varılmıştır.**

- a) 107/2011 Kasa Numaralı Ödeme Fişi (B.207)** ile KKTC Din İşleri Başkanlığı Hizmet İçi Eğitim Binasında yapılan ot kesme, süpürme, mıntıka ve atıkların kaldırılması işleri bedeli karşılığı **8,000.00 TL** (KDV dahil). Ödemeye Belediye Başkanlığı adına yetki vermiş olan **Sn. Cemal Bulutoğluları**.
- b) 50/2010 Kasa Numaralı Ödeme Fişi (B.208)** ile Bedreddin Demirel Cad. ve Atatürk Cad. ait Merkez Komutanlığı'na ait duvarın her iki cephesinin tamiri onarımı ve bakımı için **8,000.00 TL** (KDV dahil). Ödemeye Belediye Başkanlığı adına yetki vermiş olan **Sn. Celal Cin** ve Belediye Müdürlüğü adına yetki vermiş olan **Sn. Aşkan C. Efe**.
- c) 549/2010 Kasa Numaralı Ödeme Fişi (B.209)** ile Merkezi cezaevinde yapılan temizlik işleri; cezaevinin iç kısmında bulunan kurumuş otların sökülmesi, atıkların kaldırılması karşılığı **7,000.00 TL** (KDV dahil). Ödemeye Belediye Başkanlığı adına yetki veren yetki vermiş olan **Sn. Cemal Bulutoğluları** Belediye Müdürlüğü adına yetki vermiş olan **Sn. Aşkan C. Efe**.

Yukarıda yer alan ödemelerden sadece **B.207** olarak sunulan 107/2011 Kasa Numaralı ödeme ekinde işin yapıldığına ilişkin LTB Temizlik Şubesi'ne ait yazı bulunurken, **B.208** ve **B.209** olarak sunulan ödemeler karşılığı işin yapıldığına dair LTB raporu bulunmayıp, Sn. Hasan Yücem adına düzenlenmiş imzasız mühürsüz yazılar ile yapıldığı beyan edilen işin gerçekleştiği belgelenmeye çalışılmıştır.

Belirtilenler nedeniyle madde (b) ve (c)'deki harcamalarda imzası bulunan **Sn. Aşkan C. Efe'**den, konu işlerin Belediye Bütçesi'nden karşılanmasına ilişkin yasal dayanak sorulmuştur (**B.30 madde 272 ve 77**).

Sn. Efe tarafımıza ilettiği yazılı beyanında, madde (b) olarak yer alan harcama için (**B.31 madde 272**) özetle; her yıl Temizlik Şubesinin talepleri doğrultusunda Sn. C. Bulutoğlularının talimatı ile yapılan işler olduğunu özellikle 2010 yılındaki seçim döneminde kendilerinin bilgisi olmadan da birçok iş yapılmasına dair dönemin Belediye Başkanı tarafından talimat verildiğini belirtmiş, madde (c) olarak belirtilen harcamaya ilişkin izahını ise (**B.31 madde 77**) Sn. C. Bulutoğlularının merkezi cezaevini ziyareti sırasında gerçekleşen bir talep neticesinde yapılan iş olduğunu belirtmiş ancak her iki ödemenin de yasal dayanağını tarafımıza iletmemiştir. Ayrıca madde (c)'de kayıtlı iş için olan izahını ise aynen “...**Müdür olarak merkez komutanlığı ile hiç görüşmüş değilim. Duvarın 2 yanının tamir ve onarım ve bakımı için Hasan Yücem inşaata iş vermiş değilim...**” şeklinde belirtmiş ve ödeme ekinde bulunan imzasız mührsüz yazının kimin tarafından düzenlendiğini bilmediğini, ödemede esas olan ita amirinin imzasının olduğunu ve maliye şubesinden yasaya uygun olmayan ödeme çıkmayacağı düşüncesiyle ödemeyi imzaladığını beyan etmiştir (**B.31(b)**).

Sn. Cemal Bulutoğlularına da (**B.26 ve B.29(a)**) yapılan ödemelerin yasal dayanağı ve gerekçesi sorulmuş olup, maliyet bedelleri belli olmayan ödemelerin LTB Bütçesi'nden karşılanmasına onay vermesinin gerekçesi ve yasal dayanağı talep edilmiştir. Sn. Bulutoğluları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Sn. Celal Cin'den de (**B.34**) yapıldığı beyan edilen işe ilişkin belgeleri denetime sunması talep edilmiş olup, Sn. Celal Cin denetime sunduğu cevabında belirtilen ödemeye ilişkin sorularımızı yanıtlamamıştır.

549/2010 Kasa Numaralı ödeme Fişinde “parayı alan” kısmında **LTB Personeli Sn. Turgay Demiray'ın imzasının** bulunduğu tespit edilmiştir. Sn. Turgay Demiray'ın konu çeki almasına ilişkin bilgisi olup olmadığı Sn. Aşkan C. Efe'ye de sorulmuş olup, Sn. Efe sorumuza cevap vermemiştir. Konu çeki teslim almış olan ve Raporun ilerleyen bölümlerinde de belirtildiği üzere, Hasan Yücem İnşaat İşleri adına LTB tarafından düzenlenmiş birçok çekin ciro edilmesinde/işlem görmesinde adı geçtiği tespit edilen Sn. Turgay Demiray'ın bilgisine başvurulmuştur.

Sn. Turgay Demiray tarafımıza ilettiği yazılı beyanında (**B.96(a)**) aynen: “Hasan Yücem İnşaat İşleri'ni şahsen tanımamakla/bilgi sahibi olmamaktayım ne iş yaptıklarını da bilmemekteyim. İsimleri sayılan kişi/işletmelere ait LTB tarafından düzenlenmiş çekleri dönemin Belediye Çarşı Şubesi (Ön denetim) Amirim Behlül Cümbezi'nin tarafıma verdiği talimat nedeniyle Belediyeden aldım. Yine Behlül Cümbezi'nin “çeki bozdurma/çeki kırdırmak” için verdiği talimat gereği alıp tekjen'e götürdüm. Ancak bu çeklerin bozdurulmasında imzam bulunduğumu hatırlamıyorum...” şeklindeki açıklamasını tarafımıza iletmesine rağmen konu beyanını;

“Hasan Yücem İnşaat İşleri... şahsen tanımam. Ama bu çekleri Belediyeden üzerine alıp, bu kişilere götürüp imzalatıp bunların ricası ile tekrar kendilerine çekin üzerinde yazan miktarı Niyazi Ali güllü ile birlikte verdim. Bundan da amirimiz Behlül Cümbezi'nin haberi vardı...” şeklindeki izahı ile 17.11.2014 tarihinde değiştirmiştir **(B.96(b))**.

Sn. Behlül Cümbezi'ye (B.96(c)) yukarıda yer alan beyana ilişkin açıklaması ve bu yönde talimatı olup olmadığı sorulmuş olup, Sn. Behlül Cümbezi tarafımıza iletteği yazılı beyanında **(B.96(d))** özetle “...Turgay Demiray belediyede çalıştığım süre zarfında hiçbir zaman benim alt kadromda görev almamıştır... adı geçen şahsın herhangi bir ita amirliği olmayan birisinin talimatı ile bu çeklerin Lefkoşa Türk Belediyesi muhasebesinden alınabilmesi de söz konusu değildir... Şahsımın söz konusu çekler, faturalar veya makbuzlar üzerinde herhangi bir imzası ve el yazımı söz konusu değildir...” biçimindeki açıklamasını tarafımıza iletmiş ve Sn. Demiray'ın beyan ettiği üzere çeklerin işlem görmesinde herhangi bir talimatı olmadığını, ne adı geçen kişi/işletmeler ne de farklı kişi/işletmelerle adına iş kontrol, iş takip, para veya çek almasının söz konusu olmadığını belirtmiştir.

Belirtilenler, konu işlerin gerçekteşiğine şüphe katmakta olup, KKTC Hukuk Dairesi kanalıyla yapılacak araştırma neticesinde, konu işlerin gerçekteşmediğinin tespit edilmesi durumunda ödemelerde imzası bulunan Servis Şeflerinin de, onayladıkları harcama tutarlarından Belediye Müdürlüğü ve/veya Başkanlığı ile birlikte müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmaları gerektiği sonucuna varılmış olup, konuya ilişkin tespitlerimizin KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

D.3. Çevre Temizliği İçin Ödeme

39/2010 Kasa Numaralı ve 06.10.2010 tarihli Ödeme Fişi ile Hasan Yücem İnşaat işleri adına çevre temizliği ve ağaç budama işleri için toplam 7,800.00 TL (KDV dahil) ödenmiş ve ödeme sadece Sn. Cemal Bulutoğluları imzası ile gerçekteştirilmiş olup yapıldığı beyan edilen işe ilişkin LTB Maliyet Keşi ve Kontrol Raporları denetime iletilmemiştir.

İşin yapıldığına ilişkin belgelerin mevcut olmamasının yanı sıra, değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın 121. maddesi hilafına belirtilen ödemeye ait çeki de Sn. Cemal Bulutoğluları ve Sn. Erol Beyit'in imzaladıkları tespit edilmiştir **(B.209(a))**.

Sn. Cemal Bulutoğluları'ndan **(B.26)**; işin gerçekteşiğine ilişkin belge ve maliyet bedeli talep edilmiş olup, Sn. Cemal Bulutoğluları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlanmamıştır.

Bu bağlamda, LTB Bütçesinden karşılanmış olan ödeme karşılığı işin gerçekteştiğinin belgelenemediğinin, KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

E. Çiçek Ekimi, Ağaç Dikimi Ödemeleri

2010 Mali Yılı'nda Hasan Yücem İnşaat İşleri'ne Lefkoşa'nın çeşitli bölgelerinde çeşitli tarihlerde gerçekleştirdiği beyan edilen çiçek ekimi bedeli olarak 01/2010 Kasa Numaralı ve 01.11.2010 tarihli Ödeme Fişi **(B.210)** ile toplam **46,610.00 TL** (KDV dahil) ödendiği tespit edilmiştir.

Konu ödeme, Hasan Yücem İnşaat İşleri'ne ait 26'dan 31'e kadar ardışık sıra numaralı 6 adet fatura ile 30.06.2010-01.11.2010 döneminde yapıldığı belirtilen çiçek dikim işleri karşılığı ödeme yapılmış olup;

- **27 numaralı 7,950.00 TL (KDV dahil) tutarındaki faturaya ilişkin Ödeme Fişi herhangi bir yetkili imzası olmadan diğer bir ifade ile; Servis Şefi, Muhasebe İşleri Sorumlusu ve Belediye Başkanı ve Müdürü imzaları bulunmadan, geriye kalan 5 adet faturanın ise sadece Belediye Müdürlüğü adına Sn. Aşkan C. Efe imzası ile değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Yasanın 121. maddesi hilafına ödenmesinin onaylandığı saptanmıştır.**
- Tüm faturaların iliştiğinde; imzasız, mühürsüz kim tarafından, kimin adına yazıldığı belli olmayan LTB Başkanlığı'na muhatap dikimi yapıldığı beyan edilen ağaçlar ve bedellerini içeren "ödenecek ücret miktarının" belirtildiği yazılar ile Sn. Hüseyin Çakır adı verilerek imzalanmış tümü 28.10.2010 tarihini taşıyan "yapılan işin incelenip bir tamam bitirildiğini belirten" yazılar olduğu tespit edilmiştir.
- Sn. Hüseyin Çakır'ın 28.10.2010 tarihli yazıları ile teyit edilmiş olan ödemeye konu olan faturaların; Haziran, Temmuz, Ağustos, Eylül, Ekim ve Kasım aylarını içerdiği dikkate alındığında, **Sn. Çakır'ın Ekim ayında Kasım ayına ait işleri nasıl kontrol ettiği anlaşılammış olup, Haziran–Eylül döneminde gerçekleştiği belirtilen işleri aylar sonra kontrol ettiğini beyan etmesi de ayrıca dikkat çekicidir.**
- Konu faturaların toplam bedeli olan 46,610.00 TL'nin 552150 numaralı çekle ödendiği tespit edilmiş olup, belirtilen çek aslı ilgili Bankadan temin edilerek incelendiğinde bahis konusu çekin rapora defaten konu edilmiş ve bu kalemden ödeme almış ancak işin yapıldığı tereddüt içeren birçok kişi/işletmeye ait çekin işlem gördüğü, **Kıbrıs İktisat Bankası Ltd. nezdindeki 10-304-4061820 numaralı hesap numarası belirtilerek işlem gördüğü (B.204(c))** tespit edilmiştir.

Ödeme Fişleri'nde imzası bulunan tek yetkili olan Sn. Aşkan C.Efe'den ise 28.01.2013 tarihli yazımız ile **(B.30)**;

"Ödeme Fişini düzenleyen personelin adı ve soyadını denetime iletmesi talep edilirken, LTB'nin kendi fidanlığı var iken, inşaat şirketine, hangi gerekçe ile çiçek dikmesi için ödeme yapıldığı belirtilmesi ve sadece kendi imzası ile belirtilen harcamanın itaya bağlanarak çek düzenlenip ödenmesinin nasıl, hangi gerekçe ile ve kimin tarafından gerçekleştirildiğini belirtmesi talep edilmiştir. Ayrıca Sn. Efe'ye Ödeme Fişleri ekinde Belediye Başkanlığı'na muhatap imzasız ve mühürsüz yazıların kimin tarafından yazılmış ve hangi yasal dayanak ile dikkate alındığı" sorulmuştur.

Sn. Aşkan C. Efe sorularımızın hiçbirine yanıt vermemiş olup, tarafımıza ilettiği yanıtında aynen **(B.31 (madde:122-126))**;

“... ağaç dikim ve budama işleri için herhangi bir talimat verdiğimi hatırlamıyorum. Hasan Yücem inşaat şirketinin ne yerini biliyorum ve ne de şahsen kendini tanıyorum. İşler benim dışımda verildiği için bilgim olmamıştır...”,

şeklinde izahını tarafımıza iletmiş olup, Ödeme Fişinde sadece kendi imzası bulunmasına rağmen, ödemelere ilişkin talimatı olduğunu hatırlamadığını belirtmiştir.

Ödeme Fişi ekinde yer alan Sn. Hüseyin Çakır imzalı 28.10.2010 tarihli; Haziran–Eylül 2010 ayındaki işleri kontrol ettiğini belirten yazılar olması nedeniyle Sn. Hüseyin Çakır’a Ekim 2010 ayında Haziran-Eylül dönemi ve özellikle Kasım ayındaki işleri nasıl kontrol ettiği sorulmuş olup;

- Yapılan yüz yüze görüşmede Sn. Hüseyin Çakır belirtilen **yazılardaki imzanın kendisine ait olup olmadığını bilmediğini** beyan etmiş,
- Tarafımıza ilettiği yazılı beyanında **(B.99(c))** ise **ödemeye ait fişleri ilk kez gördüğünü Ağustos 2010 tarihinde LTB Müdüriyetinde görevlendirildiğini, ödemeye ait 6 adet ödeme fişinin 2 tanesinin Haziran ve Temmuz 2010 tarihlerine ait olduğunu ve kendisinin bu tarihlerde görevli olmadığını, tam emin olmamakla birlikte, Sn. Aşkan C. Efe’nin kendisini bu işleri kontrol etmek için görevlendirmiş olabileceğini ve kendisinin bu işler için yazılı bilgi sunmuş olabileceğini ancak bu yazıların ödeme fişlerinin ekinde olacağına ilişkin hiçbir bilgisinin olmadığını** belirtmiştir.

Sn. Hüseyin Çakır’ın denetime ilettiği bilgiler işin gerçekleştiğini teyit etmekten uzak olup, şaibeli olabileceği kanısını yaratması yanında, yapılan yüz yüze görüşmede tarafımıza beyan ettiği imzasının kendisine ait olup olmadığı hususunun da KKTC Hukuk Dairesi’nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Sn. Erol Beyit’e de konu ödemenin değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası’nın 121. maddesi hilafına düzenlenmişken, çek düzenlenerek ödenmesinin yasal dayanağı sorulmuş olup, yapılan görüşmede Sn. Beyit; ödeme fişinin hazırlanması ve ödeme şekli hakkında hiçbir bilgisinin olmadığını, işlemin ilgili kişi (Sn. Aşkan C. Efe) tarafından yaptırıldıktan sonra önüne geldiğini kendisinin de bütçe sarfiyat kaydını gerçekleştirdiğini beyan etmiş ve aynı kapsamdaki açıklamasını yazılı olarak da iletmiştir **(B.210 (a))**.

Yukarıda da belirtildiği üzere, toplam 46,610.00 TL karşılığı ödeme değiştirilmiş şekli ile değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Yasanın 121. maddesi hilafına itaya bağlanmış olup, ödemeye ilişkin çekin Sn. Cemal Bulutoğulları ve Sn. Aşkan C. Efe tarafından imzalanarak ödemenin gerçekleştiği tespit edilmiştir **(B.210(b))**.

Sn. Cemal Bulutoğulları’ndan **(B.29(a))**; adı verilen işletmeden çiçek alımı yapılmasının ve başka işletmelerden teklif alınmamasının gerekçesi talep edilmiş olup, değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası’nın 121. maddesi hilafına düzenlenmiş ödeme fişlerine ilişkin çeki hangi yetki ile imzalayarak Belediye

Bütçesi'nden ödeme yapılmasına onay verdiğine ilişkin izahı ile Ödeme Fişi ilişigindeki imzasız, mühürsüz yazıların dikkate alınması gerekçesi talep edilmiş olup, Sn. Bulutoğluları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Belirtilenler nedeniyle, ödemeye ilişkin hususların, işin yapıldığına dair şüphelerin ve Sn. Hüseyin Çakır'ın konuya ilişkin beyanının **KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisinin bilgisine getirilmesi** gerektiği sonucuna varılmıştır.

Unvanından inşaat işi yapmakta olduğu anlaşılan konu işletmeye çiçek dikim işi yaptırılmasına ilişkin gerekçe ve yasal dayanak denetime sunulmamış olup, gerek LTB'nin 50. Yıl Fidanlığı'nda satışı yapılan gerekse Tarım ve Orman Bakanlığı, Orman Dairesi'nde mevcut bir takım çiçeklerin/bitkilerin, ilgili işletme tarafından özel kişi/işletmelerden satın alınıp LTB adına dikimi yapılmasının ise Belediye'ye ek külfet getirici alımlara yol açabileceği değerlendirilmektedir.

F. Haspolat Hamitköy Arası Budama ve Temizlik İşleri

12.11.2010 tarih ve 156/2010 Kasa Numaralı LTB Ödeme Fişi (B.211) ve ekli evrakları incelendiğinde, Hasan Yücem İnşaat İşleri adına "Haspolat ve Hamitköy arasında yapılan budama ve temizlik işleri" için toplam 80,000.00 TL (KDV dahil) ödendiği tespit edilmiştir.

Raporun önceki bölümlerinde de belirtildiği üzere, **Ödeme Fişleri'nde Servis Şefi olarak sadece Sn. Hüseyin Çakır'ın imzası bulunmakta olup, ödeme fişleri fotokopidir.** Belediye Başkanı, Belediye Müdürü ve Mali İşler Sorumlusu imzaları bulunmayıp, tek imza Servis Şefi olarak Sn. Hüseyin Çakır'a ait olup, ödemenin bu şekilde düzenlenerek itaya bağlanmasının, değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın hilafına olduğu tespit edilmiştir.

Harcamanın gerçekleşmesine ilişkin Servis Şefi Sn. Hüseyin Çakır'ın verdiği izah vb. tüm bulgular, Raporun önceki bölümlerinde yer alan bulgular ile aynı olduğundan tekrardan belirtilmesine gerek duyulmamıştır.

Yukarıda belirtilen şekilde ödeme almış diğer işletmelerde olduğu üzere, ödemeye ilişkin 552308 numaralı LTB çekinin; Hasan Yücem Kimlik Kartı numarası ve imzası belirtilerek **Kıbrıs İktisat Bankası Ltd. nezdindeki 10-304-5197613 sayılı hesap numarası verilerek işlem gördüğü ve yine Sn. Alparslan Buhur isim ve imzasının yer aldığı tespit edilmiştir (B.211).**

Ayrıca, değiştirilmiş şekliyle 51/1995 sayılı Yasanın "Belediye Başkanlarının Görev ve Yetkileri" yan başlıklı 61(15) maddesi ile Belediye adına sözleşme yapma yetkisi Belediye Başkanına verilmesine rağmen, dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğluları'nın toplam 80,000.00 TL (KDV Dahil) tutarındaki işle ilgili adı verilen firma ile sözleşme akdetmemiş olması nedeniyle, Devlet gelirlerinin, binde beş oranında tahsil edilmesi gereken pul vergisinden de kayba uğratıldığı tespit edilmiş olup, Belediye çıkarlarının gözetilmesi açısından teminat mektubu alınmadığı da tespit edilmiştir.

G. LTB Tarafından Hasan Yücem İnşaat İşleri Adına Düzenlenmiş Çeklerin Bozdurulması/İşlem Görmesi

LTB tarafından Hasan Yücem İnşaat İşleri adına düzenlenmiş ve 03.5.1.04 kaleminden karşılanmış çekler ilgili Bankalardan temin edilerek incelenmiş ve yapılan incelemede;

- Bazı çeklerin ciro edilmesinde LTB personeli Sn. Turgay Demiray ve Sn. Niyazi Aligüllü adı/imzasının yer aldığı,
- Konu çeklerin Raporun önceki bölümlerinde de bahis konusu yapılan; Universal Bank Ltd. nezdindeki **10-118-1049** sayılı hesap, Kıbrıs İktisat Bankası Ltd. nezdindeki **10-304-5197613** ve **10-304-4061820** numaralı hesaplar belirtilerek işlem gördüğü ve **10-304-5197613** numaralı hesabın yoğunlukta olduğu,
- Değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın 121. maddesi hilafına sadece Sn. Cemal Bulutoğluları imzası ile itaya bağlanmış 39/2010 sayılı Ödeme Fişi (**B.212**) uyarınca, Hasan Yücem İnşaat İşleri adına düzenlenmiş 532847 numaralı çekin (**B.212(a)**), Sn. F. Dorman imzası ile ciro edildiği ve aynı çekin arkasında rapora konu edilen birçok çekin işlem gördüğü Kıbrıs İktisat Bankası Ltd. nezdindeki **10-304-5197613** numaralı hesabın yer aldığı,
- Konu işletmeye ait bazı çeklerin ciro edilmesinde yine Alparslan Buhur adının yer aldığı,

tespit edilmiş olup, çeklerin bozdurulması/kullanılması kapsamında elde edilen diğer bulgular (**B.204(c)**)'de belirtilmiştir.

Dolayısıyla Hasan Yücem İnşaat İşleri adına LTB tarafından yapılmış ödemelere ilişkin bulgularımızın, adı verilen işletmeye ait çeklerin işlem görmesinde/ciro edilmesinde Belediye personelinin yer almış olmasının, işletme adına düzenlenmiş çeklerin 03.5.1.04 kaleminden ödeme almış diğer işletmelere ait çeklerin işlem gördüğü hesap numaraları verilerek işlem görmüş olmasının ve birçok işin yapıldığının belgelenememesinin KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

4.2.2.8. LTB Tarafından Mustafa Kızılyürek İnşaat İşleri Adına Yapılmış Ödemelere İlişkin Tespitler

2011 Mali Yılı'nda LTB 03.5.1.04 Gider Kalemi kaynakları kullanılarak Mustafa Kızılyürek İnşaat İşleri adına toplam 59,900.00 TL (KDV dahil) ödenmiş olup (**Ek-26 ve B.212(b)**) ödemeler dönemin LTB Belediye Başkanı'nın 8,000.00 TL ödeme yetkisine uygun hale getirilmiş olan faturalarla gerçekleştirilmiştir.

Denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla, Mustafa Kızılyürek İnşaat İşleri unvanlı işletmenin değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın 81.maddesi hilafına meslek izni olmadığı dolayısıyla izinsiz olarak faaliyet göstermiş olduğu tespit edilmiştir.

Adı geçen işletmeye ait bazı ödemeleri itaya bağlamış olan Sn. Hasan Güralp belirtilen hususa ilişkin herhangi bir araştırma yapmadığını, ödeme fişlerinin dönemin Servis Şefi tarafından imzalanarak kendisine ileildiğini beyan etmiştir.

A. İmza Sahtelemesi İddiası

64/2011 Kasa Numaralı LTB Ödeme Fişi (B.213) ile Mustafa Kızılyürek İnşaat İşleri adına Ledra Palace Kara Sınır Kapısı'nda yapıldığı belirtilen inşaat işleri karşılığı, Sn. Cemal Bulutoğulları, Sn. Hasan Güralp ve Sn. Hüseyin Çakır'ın onayı ile 8,000.00 TL (KDV dahil) ödendiği tespit edilmiştir.

Ödeme Fişi'ne ekli tarihsiz, muhatabı belli olmayan "Ledra Palace Kara Sınır Kapısında Yapılan İşler" başlıklı yazı olduğu tespit edilmiş olup, ilgili yazıdan; yapıldığı belirtilen işlerin bedelinin 26,000.00 TL (KDV dahil bedel olup olmadığı belli değildir) olduğu anlaşılmış olup, işin hangi işletme tarafından hangi tarihte gerçekleştiği belirtilmemiştir. Yazıda Sn. Serkan Önet ve Sn. Hüseyin Çakır adına atılmış imzalar bulunduğu görülmüştür.

Ancak Serkan Önet adına atılmış imzanın, adı geçen personele ait diğer belgelerde yer alan imzalardan farklı olduğunun tarafımızca anlaşılması üzerine, Sn. Serkan Önet ile "yapıldığı belirtilen iş ve ilgili yazıda yer alan imzanın kendisine ait olup olmadığına ilişkin" görüşme gerçekleştirilmiştir.

Yapılan görüşmede Sn. Önet, Ledra Palace Kara Sınır Kapısında yapıldığı belirtilen işler ile hiçbir ilgisi olmadığını belirtmiş ve denetime sunduğu 03.07.2013 tarihli yazısında (B.214) " ... "Serkan Önet-Temizlik Şube Amiri" adının altında bulunan imzanın kendime ait bir imza olmadığını, bu forumun (yazının) tarafımın haberi olmadan düzenlendiğini ve bu forumda bulunan imzanın başkası tarafından atıldığını dolayısıyla bu imzanın sahte olduğunu ve başkası tarafından adıma düzenlendiğini bildirir..." şeklindeki izahı ile imzasının sahtelendiğini beyan etmiştir.

Sn. Hüseyin Çakır'dan Sn. Serkan Önet'in iddiası hakkındaki izahı talep edilerek, konu yazıyı Sn. Serkan Önet'e kendisinin imzalattırılıp imzalattırılmadığı sorulmuştur (B.99(a)soru:8). Sn. Çakır; Sn. Önet'in imzasının sahtelendiğine dair sorumuzu cevaplamazken, konuya ilişkin yüz yüze yapılan görüşmede "**kendi iddiasıdır**" şeklindeki açıklamasını belirtmiştir.

Aynı yazımız ile Sn. Hüseyin Çakır'a; Sn. Serkan Önet'in imzasının sahtelendiğini beyan ettiği yazının kimin tarafından kendisine iletildiğini veya yazının Sn. Önet'e kendisi tarafından imzalattırılıp imzalattırılmadığı sorulmuştur (B.99(a)). **Sn. Çakır konu sorularımızı aynen (B.99 (b) soru 8'in yanıtı): "...Sn Serkan Öneti hatırladığım kadarı ile telefonla arayarak yapılan temizlik işlerinin neler olduğunu bakıp kontrol etmesini kendisinden istedim. Sn Serkan Önet... yapılan işlerin miktarının daha az olduğunu bildirmiştir... Hakediş belgesinin arkasında yazılan temizlik işlerine ait tutar sn Serkan Önet tarafından iş kontrol edildikten sonra tespit edilmiştir."** biçiminde cevaplamıştır.

Yapıldığı beyan edilen işe dayanak olarak gösterilen, adı geçen inşaat şirketine ait 168 numaralı faturada yer alan yazının LTB personeli Sn. Hüseyin Çakır'a ait olabileceği değerlendirilmekte olup, ödeme fişinde parayı alan imzasının ise LTB personeli Sn. Mehtap Juri'ye ait olduğu görülmektedir. Ödemeye ait 227946 numaralı çek aslı denetime sunulmamış olduğundan, konu çekin kimin tarafından bozdurulduğu veya kullanıldığı anlaşılamamıştır.

Sn. Hüseyin Çakır ile yapılan yüz yüze görüşmede, **Sn. Çakır, 168 numaralı fatura için “hatırladığım kadarıyla konu faturayı Cemal beyin talimatı ile ben yazdım”** şeklindeki izahını tarafımıza iletmiş olmasına rağmen, aynı husus hakkında kendisine yöneltilen yazılı sorumuza cevap vermemiştir **(B.99(b) soru 8’in yanıtı)**.

Sn. Cemal Bulutoğulları’na Sn. Hüseyin Çakır’a belirtilen faturanın yazılmasına ilişkin talimat verip vermediği, konu işlerin LTB Bütçesi’nden karşılanma gerekçesi ve yasal dayanağı ile iş detayları, yapıldığı beyan edilen iş belli değilken, ödemeyi onaylamasının gerekçesi ve işi ihaleye çıkmadan fatura bölümü yaparak gerçekleştirmesinin yasal dayanağı **(B.29(a))** sorulmuş olup, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Konu Ödeme Fişinde LTB Müdürü adına imzası bulunan **Sn. Hasan Güralp’a** da konuya ilişkin bilgisi sorulmuş olup **(B.214(a)) Sn. Güralp; işin yapıldığını Şube Amiri ve Müdür Muavinliği görevini yapmış olan Sn. Hüseyin Çakır’ın hazırlayıp Servis Şefi olarak imzaladığı ödeme Raporundan öğrendiğini belirterek, işin konu işletmeye kimin tarafından verildiğini bilmediğini, ödemeye ait çekin LTB personeli tarafından teslim alınmış olması ve Sn. Serkan Önet’in imzasının sahtelendiğine ilişkin iddia hakkında hiçbir bilgisinin olmadığını belirtmiştir (B.214(b)).**

Ödeme Fişinde çeki alan kısmında imzası bulunduğu tespit edilen LTB personeli Sn. Mehtap Juri’ye de bu duruma ilişkin gerekçesi sorulmuş olup, Sn. Juri tarafımıza iletildiği yazılı beyanında **(B.47)** birçok işletmeye ait faturaların yazımı, teklif sunumu ve çek çıkarılmasına kadar geçen süreci Sn. Aşkan C. Efe’nin talimatı ile kendisi tarafından takip edildiğini belirtmiştir.

Sahte imza ile düzenlendiği beyan edilen “Ledra Palace Kara Sınır Kapısı’nda Yapılan İşler” başlıklı yazıda iş bedeli 26,000.00 TL olarak belirtilmesine rağmen, 227946 numaralı çekle 8,000.00 TL ödeme yapılmış olup, denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla Mustafa Kızılyürek İnşaat İşleri adına LTB’ye konu iş mukabili LTB’ye yapılmış bir talep olmadığı, LTB Muhasebe Birimi ve Satın Alma Birimi tarafından denetime sunulmuş ticari borçlular içinde de Mustafa Kızılyürek adına herhangi bir fatura bulunmadığı tespit edilmiştir.

Belirtilenler dikkate alındığında, LTB adına 26,000.00 TL tutarında iş yapılmadığı dolayısıyla konu işletmenin de geriye kalan 18,000.00 TL için Belediyeye muhatap fatura düzenlemediği sonucuna varılmakla birlikte;

- a) Konu ödemede adı geçen ve imzasının sahtelendiği belirtilen Sn. Serkan Önet’in beyanı esas olmak üzere, ilgili yazının kimin tarafından düzenlendiğinin belirlenmesine gereksinim duyulduğunun,
- b) Belirtilen işin gerçekleşip gerçekleşmediği ve/veya ne kadarlık kısmının hangi tarihlerde gerçekleştiğine ilişkin denetime sunulamayan hususların,

KKTC Hukuk Dairesi’nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

B. İnşaat, Temizlik ve Bordür Boyama İşleri

Mustafa Kızılyürek İnşaat İşleri adına inşaat, temizlik ve bordür boyama işleri karşılığı, 72/2011, 224/2011 ve 95/2011 Kasa Numaralı Ödeme Fişleri **(B.215)** ile toplam **24,450.00 TL** (KDV dahil) ödenmiş olup ödemeler; Muhasebe İşleri Sorumlusu ve LTB Müdürlüğü imzası olmadan sadece Servis Şefi Sn. Hüseyin Çakır ve İta Amiri Sn. Cemal Bulutoğulları tarafından onaylanmıştır.

Yapıldığı belirtilen işleri belgeleyici tek evrak bazı Belediye personeli tarafından LTB'de yazıldıkları sonucuna ulaşılan adı verilen işletmeye ait faturalar olup, işe ilişkin LTB Maliyet Keşif ve Kontrol Raporları mevcut değildir. 72/2011 ve 224/2011 Kasa Numaralı Ödeme Fişleri'nde parayı/çeki alan kısmındaki imzanın LTB personeli Sn. Mehtap Juri'nin, 95/2011 Kasa Numaralı Ödeme Fişi'nde yer alan imzanın ise **LTB Mali İşler Şube Amiri Sn. Erol Beyit'in "...tam emin olmamakla birlikte ... Belediyemiz Personeli Sn. Hüseyin Çakır'ın imzasına benzetilmiştir"** şeklindeki yazılı beyanından **(B.215(a))** Sn. Hüseyin Çakır'ın olabileceği değerlendirilmiştir. Bahis konusu 188960 numaralı çekin Sn. Hüseyin Çakır tarafından teslim alınıp alınmadığı, Sn. Çakır'a da sorulmuş olup **(B.99(a))**, Sn. Hüseyin Çakır; konu çekin ilgili şirket direktörünün işlerinin yoğun olduğundan dolayı çeki kendisinin almasını talep etmesi nedeniyle Mali İşler Şubesi'nden teslim aldığını beyan etmiştir **(B.99(b) soru 9(a)'nın yanıtı)**.

Nitekim **188960 numaralı 16,000.00 TL tutarındaki çekin LTB personeli Sn. Turgay Demiray adı ve kimlik kartı numarası belirtilerek, bu kalemden ödeme almış birçok kişi/işletmeye ait çeklerin işlem görmesinde karşımıza çıkmış olan, Universal Bank Ltd. nezdindeki 10-118-1049 numaralı hesaba yatırıldığı (B.215(b)) tespit edilmiştir.**

Ayrıca, Sn. Hüseyin Çakır konu işlerin neler olduğunu ve bunların işletmeye nasıl iletildiğini 06.05.2013 tarihli yazısında **(B.154)**;

"...Yapılan Bordür boyama ve kırık bordürlerin tamiri ve boyama işleridir. 20 Temmuz 2011 törenleri öncesi hazırlık kapsamında ilk önce belediye tarafından yapılmaya başlanan işler Tören günü yaklaştığında ve T.C başbakanın adamızı ziyaret etmesinden dolayı belediye tarafından geçilecek olan güzergahların yetiştirilmeyeceğinden dolayı ilgili şirketten bordür temizliği bordür boyama ve yol kenarlarındaki kanivoların temizliği konusunda hizmet desteği alınmıştır... Sn. Başkana işlerin yetişemeyeceği anlatılarak başkanın da onay alınarak ilgili şirkete başkan direktifleri ile işlerin yapılması için direktif verilmiştir. Söz konusu işler Temmuz 2011 tarihinde yapılmıştır... İlgili işlerle maliyet keşif raporları düzenlenmemiştir çünkü T.C başbakanın geleceği sonradan belli olduğu için acilen işlerin 19 Temmuz gününe bitirmesi dahilinde belediye ekiplerinin yapamadığı yerlere girilmiştir"

şeklinde cevaplamış ancak işin maliyeti hakkında herhangi bir bilgi vermemiştir.

Yukarıda belirtilen izah 224/2011 Kasa Numaralı LTB Ödeme Fişi ile "inşaat işleri karşılığı ödeme" içinde denetime sunulmuş olup, Sn. Çakır'ın cevabının inşaat işleri ile ilgisi kurulamamıştır. Ayrıca; Sn. Hüseyin Çakır'ın yukarıda alıntısı yapılan cevabından söz

konusu işlerin Temmuz 2011 ayında ve acil işler olduğu anlaşılmakta olup, cevabına esas teşkil eden;

- 95/2011 kasa numaralı ödeme fişi ekindeki faturalardan birinin 28.06.2011 tarihini taşıdığı yani 20 Temmuz törenlerinden yaklaşık 3 hafta önce diğerinin ise 28.07.2011 tarihi ile yani 20 Temmuz törenlerinden yaklaşık bir hafta sonranın tarihini içerdiği,
- 72/2011 kasa numaralı ödeme fişi ekindeki faturanın ise 05.08.2011 tarihini taşıdığı diğer bir ifade ile konu törenlerden yaklaşık 2 hafta sonrasına ait olduğu,

tespit edildiğinden harcama karşılığı işlerin yapılıp yapılmadığı zan altında değerlendirilmekte olup, belirtilen faturaların ise bazı LTB personeline LTB’de düzenlendiği değerlendirilmektedir.

Sn. Cemal Bulutoğulları’na; ödeme karşılığı gerçekleştiği beyan edilen işlerin neler olduğu, yapıldığı beyan edilen işleri belgeleyici raporlar olmadan, ödemeyi onaylamasının ve işin olması gereken bedelle LTB’ye faturalandırıldığına nasıl kanaat getirdiği sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Bahis konusu ödemeye ilişkin, Sn. Hüseyin Çakır tarafından LTB Mali İşler Şubesi’nden teslim alındığı anlaşılan 188960 numaralı çeke ilaveten, diğer 2 çekin de 03.5.1.04 kaleminden ödeme almış farklı kişi/işletmelere ait çeklerin işlem gördüğü yine Universal Bank Ltd. nezdindeki 10-118-1049 numaralı hesap belirtilerek işlem gördüğü ve çeklerin ciro edilmesinde LTB personeli Sn. Turgay Demiray adının yer aldığı tespit edilmiş olup, 189153 numaralı çek arkasındaki imzanın kime ait olduğu ise anlaşılamamıştır **(B.215 (c))**.

Mustafa Kızılyürek İnşaat İşleri adına düzelenmiş çekin ciro edilmesinde/işlem görmesinde adı yer alan **Sn. Turgay Demiray**, tarafımıza ilettiği yazılı beyanında **(B.96(a))** aynen: “...**Mustafa Kızılyürek İnşaat İşleri’ni şahsen tanımamakla/bilgi sahibi olmamaktayım ne iş yaptıklarını da bilmemekteyim. İsimleri sayılan kişi/işletmelere ait LTB tarafından düzenlenmiş çekleri dönemin Belediye Çarşı Şubesi (Ön denetim) Amirim Behlül Cümbezi’nin tarafıma verdiği talimat nedeniyle Belediyeden aldım. Yine Behlül Cümbezi’nin “çeki bozdurma/çeki kırdırmak” için verdiği talimat gereği alıp tekjen’e götürdüm. Ancak bu çeklerin bozdurulmasında imzam bulunduğunu hatırlamıyorum...**” şeklindeki açıklamasını tarafımıza iletmesine rağmen konu beyanını;

“...**Mustafa Kızılyürek İnşaat İşleri’ni ... şahsen tanımam. Ama bu çekleri Belediyeden üzerine alıp, bu kişilere götürüp imzalatıp bunların ricası ile tekrar kendilerine çekin üzerinde yazan miktarı Niyazi Ali güllü ile birlikte verdim. Bundan da amirimiz Behlül Cümbezi’nin haberi vardı...**” şeklindeki izahı ile 17.11.2014 tarihinde değiştirmiştir **(B.96(b))**.

Sn. Behlül Cümbezi’ye (B.96(c)) yukarıda yer alan beyana ilişkin açıklaması ve bu yönde talimatı olup olmadığı sorulmuş olup, Sn. Cümbezi tarafımıza ilettiği yazılı beyanında **(B.96(d))**;

“...Turgay Demiray belediyede çalıştığım süre zarfında hiçbir zaman benim alt kadromda görev almamıştır... adı geçen şahsın herhangi bir ita amirliği olmayan birisinin talimatı ile bu çeklerin Lefkoşa Türk Belediyesi muhasebesinden alınabilmesi de söz konusu değildir... Şahsımın söz konusu çekler, faturalar veya makbuzlar üzerinde herhangi bir imzası ve el yazımı söz konusu değildir...” biçimindeki açıklamasını tarafımıza iletmış ve Sn. Demiray’ın beyan ettiği üzere çeklerin işlem görmesinde herhangi bir talimatı olmadığını, ne adı geçen kişi/işletmeler ne de farklı kişi/işletmelerle adına iş kontrol, iş takip, para veya çek almasının söz konusu olmadığını belirtmiştir.

Yukarıda belirtilen bulguların tesadüften uzak olduğu ve konunun KKTC Hukuk Dairesi’nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

C. Devlet Kurum/Kuruluşlarına Yapılan İşler

LTB 108/2011 Kasa Numaralı Ödeme Fişi **(B.216)** ile Mustafa Kızılyürek İnşaat İşleri adına 03.5.1.04 Gider Kalemi kaynaklarından KKTC Din İşleri Başkanlığı Hizmet İçi Eğitim Binası bahçe duvarının ve demir korkulukların boyandığı gerekçesiyle 2 ayrı fatura ile toplam 11,450.00 TL, 121/2011 Kasa Numaralı Ödeme Fişi **(B.217)** ile de KKTC Devlet Laboratuvarı binasındaki 100 adet ağacın budanması ve ot kesme ve temizlik işleri içinse yine 2 ayrı fatura karşılığı toplam 16,000.00 TL olmak üzere toplam 27,450.00 TL (KDV dahil) ödendiği tespit edilmiştir.

Yapıldığı belirtilen işe ilişkin faturalarda LTB Temizlik Şube Amiri Sn. Serkan Önet’in el yazısının olabileceği dolayısıyla konu faturaların LTB’de düzenlenmiş olabileceği, ödeme fişi ekinde yer alan Mustafa Kızılyürek imzalı tekliflerin de bazı Belediye personeli tarafından Belediyede düzenlenmiş olabileceği, ödeme fişleri ilişkisinde M. Kızılyürek adı ile yer alan imzaların ise birbirinden farklı olduğu değerlendirilmiştir.

Faturaların LTB Temizlik Şube Amiri tarafından yazılmış olabileceğine ilişkin değerlendirmemiz nedeniyle, adı geçen Birim Amiri Sn. Serkan Önet ile görüşülmüş olup Sn. Önet’e Mustafa Kızılyürek İnşaat İşleri dahil kişi/işletmelere ait faturaların tarafınca LTB’de düzenlenmiş olabileceği belirtilmiş ve konuya ilişkin açıklaması sorulmuştur.

Sn. Önet tarafımıza ilettiği yazılı izahında “Başkanlık veya Müdürlük tarafından görevlendirilerek yaptırılan ve Temizlik Şubesi’ne işin kontrollüğü verilen bazı işler tamamlandıktan sonra, zaman zaman Müdüriyet tarafından iş yoğunluğundan dolayı ödemelerin hazırlanması Temizlik Şubesi’ne verilmiştir. Müdüriyet tarafından belirlenen ödeme miktarına göre bu işlerin ödemesi hazırlanırken, bazen bu işi üstlenen kişilerin okuma-yazmasının iyi olmamasından dolayı ve kendileri tarafından faturanın doldurulmasında herhangi bir yanlışlık olmaması için, bizlerden talepte buldukları zamanlar bu faturalar bu kişilerin huzurunda onlara yardımcı olmak amacıyla tarafımdan doldurulmuştur.” şeklindeki beyanı ile adı geçen işletmeye ait, Temizlik Şubesi onayı olan faturaların tarafınca Belediyede yazıldığını belirtmiştir **(B.64)**. Ayrıca Sn. Önet, ilgili işletme ile dönemin LTB Başkanlığı veya Müdüriyeti arasında iş maliyeti anlaşılması olmasına rağmen, ödeme fişi ekinde bu konuda herhangi bir belge bulunmadığı için, adı geçen işletme adına LTB Başkanlığına muhatap düzenlenmiş bazı iş tekliflerinin, iş maliyetinin desteklenmesi açısından tarafınca yazıldığını beyan etmiştir **(B.55(a) S/No:3)**.

Sn. Cemal Bulutoğluları'na ise belirtilen harcamaların LTB Bütçesi'nden karşılanma gerekçesi ve yasal dayanağı ile bu ücretlerin ilgili Kurumlardan LTB'ye iade talep edilmemesinin gerekçesi ve maliyet bedelleri belirlenmemiş iş karşılıklarının LTB Bütçesi'nden ödenmesine yetki vermesinin dayanağı sorulmuş olup, Mustafa Kızılyürek İnşaat İşleri'nin ağaç budama işi yaptığına ilişkin bilgi ve belgeyi denetime sunması talep edilmiştir (**B.29(a)**). Sn. Bulutoğluları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

121/2011 Kasa Numaralı Ödeme Fişinde dönemin LTB Müdürlüğü adına imzası bulunan **Sn. Hasan Güralp'e de (B.214(a))**; bahis konusu işin yapıldığını nasıl teyit ettiği, Mustafa Kızılyürek İnşaat İşleri'ne "temizlik, ağaç budama" işleri yaptırılmasının gerekçesi, işletmenin belirtilen işleri yapabilecek ehliyete sahip olduğunu nasıl teyit ettiği ve işin adı geçen işletmeye kimin tarafından verildiği sorulmuştur. Ayrıca Sn. Güralp'ten işin Belediye Bütçesinden, karşılanmasının yasal dayanağı ile faturaların LTB personeli tarafından yazılmış olmasına dair bilgisinin olup olmadığını belirtmesi talep edilmiştir. Sn. Güralp sorularımızı (**B.214(b)**) "Bahse konu iş...Müdür olarak görevlendirilmem (23 Mayıs 2011) den önce yaptırılmıştır. Dolayısıyla işin yaptırıldığını Şube Amirinin raporundan öğrendim...hangi Bütçe kaleminden olacağını maliye tayin eder. Faturaların LTB personeli tarafından yazılması konusunda hiçbir bilgim yoktur." biçiminde yanıtlamıştır.

Denetime sunulan yazılı beyanlarda, işin yasal dayanağı ve maliyeti gibi hususlar belirtilmemiş olup, işlerin ne zaman yapıldığı da net olarak belirlenmemiştir. Ödemelere ilişkin belirtilenler yanında, yukarıda adı verilen kurumlara ait binalarda yapıldığı beyan edilen işlerin değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası gereği Belediyenin vermekle yükümlü olduğu hizmetlerden olmadığı, aynı Yasanın "Genel Hizmet Ücretleri" yan başlıklı 106. maddesi kapsamında gerçekleştirildiği ancak yapıldığı beyan edilen hizmet karşılığının ilgili Kurumlardan talep edilmediği ve LTB'nin belirtilen tutar kadar gelir kaybına sebebiyet verildiği tespit edilmiştir. Bu nedenle,

- a) 108/2011 Kasa Numaralı Ödeme Fişi ile KKTC Din İşleri Başkanlığı'nda çeşitli boyama işi yapılmasına onay veren **Sn. Cemal Bulutoğluları'nın 11,450.00 TL'den (KDV dahil) şahsen,**
- b) 121/2011 Kasa Numaralı Ödeme fişi ile Devlet Laboratuvarı'nda yapılmış olan ağaç budama ve çeşitli temizlik işlerinin ödenmesine onay veren **Sn. Cemal Bulutoğluları ve Sn. Hasan Güralp'in toplam 16,000.00 TL'den (KDV dahil),** müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmaları gerektiği,

sonuçlarına varılmıştır.

108/2011 Kasa Numaralı Ödeme Fişi'nde Parayı alan kısmında LTB personeli Sn. Turgay Demiray'ın imzasının bulunduğu tespit edilmiş olup, yukarıda belirtildiği üzere adı verilen kişi adına düzenlendiği belirtilen çeklerin bozdurulmasında da Sn. Demiray'ın imzasının bulunduğu tespit edilmiş, adı geçen personelin konuya ilişkin izahı ise bu konuya ilişkin "B. İnşaat, Temizlik ve Bordür Boyama İşleri" başlığı altında belirtilmişti.

Ayrıca, 108/2011 Kasa Numaralı Ödeme Fişine ait 160755 numaralı 11,450.00 TL mukabili çekin bozdurulmasında Kimlik Kartı olarak belirtilen 549221 numaranın, Nüfus Kayıt Dairesi Müdürlüğü ve Nüfus Baş Yazmanlığı verilerinde mevcut olmadığı ilgili Daire yetkililerinden öğrenilmiş olup, 121/2011 Kasa Numaralı Ödeme Fişlerine ait 160768 numaralı 16,000.00 TL tutarındaki çekin ise Mustafa Kızılyürek imzası ile ciro edildiği ve bu çekin arkasında yer alan ancak tarafımızca okunmayan imzanın, 160767 numaralı Redmin Trading Ltd.'e ait çek arkasında ve 160766 numaralı Hasan Yücem'e ait çekin arkasındaki imzanın aynısı olabileceği değerlendirilmiştir.

Bu bağlamda;

- Adı geçen işletme adına yapılmış ödemelere ilişkin tespitlerin KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi,
- Ödeme karşılığı işlerin gerçekleşip gerçekleşmediğine ilişkin ilgili Daire vasıtasıyla araştırma gerçekleştirilmesine gereksinim duyulduğu ve yapılacak araştırma neticesinde işin gerçekleşmediği sonucuna varılması halinde konu ödemelere Servis Şefi sıfatıyla onay vermiş olan yetkililerin de sorumluluk tutarlarından müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmaları gerektiği,

sonucuna varılmıştır.

4.2.2.9. LTB Tarafından Ramadan Hamidi Adına Yapılmış Ödemeler

Sn. Ramadan Hamidi adına LTB 03.5.1.04 kaleminden 2009-2010 Mali Yılları'nda dönemin LTB Başkanının ödeme yetkisi olan 8,000.00 TL harcama limitine uyacak şekilde fatura bölümü yapılarak, toplam 25,900.00 TL (KDV dahil) **(EK-27 ve (B.217(a))** ödenmiş olmasına rağmen, yapıldığı belirtilen işler LTB yetkililerince belgelenememiştir.

Denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla, Sn. Ramadan Hamidi'nin değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası hilafına Belediye sınırları dahilinde iş, ticaret vb. yapmak için gereken izni olmadan faaliyet gösterdiği, KKTC Sosyal Güvenlik Kurumları'nda Dülger/Doğrama Atölyesi olarak kaydının bulunduğu **(B.43, B.44)** tespit edilmiştir.

A. Yanıltıcı Belge Düzenlenerek Ödeme Yapılması

12/2010 Kasa Numaralı Ödeme Fişi (B.218) ile Sn. Ramadan Hamidi adına "Göçmenköy Spor Kulübü'nün çatısının tamirati" karşılığı ödenmiş olan 3,900.00 TL'ye (KDV dahil) ilişkin 518831 numaralı çek aslı incelenmiş ve yapılan incelemede, konu çekin Ramadan Hamidi değil, Erman Çitim (TC Ziraat B/Sı...¹⁵) adına düzenlendiği (B.219) tespit edilmiştir.

12/2010 Kasa Numaralı Ödeme Fişi Sn. Cemal Bulutoğulları ve Sn. Erol Beyit imzasını taşımakta olup, Belediye Müdürlüğü ve Servis Şefi imzaları olmadan onaylanmıştır.

---

¹⁵ Konu hesap numarası tarafımızca mahfuz olup, B.219'da yer almaktadır.

Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan 14.08.2012 tarihli yazımız ile **(B.27 Tablo1 S/No 290)** yapıldığı belirtilen işe ilişkin Belediye tarafından düzenlenmiş Raporları tarafımıza iletmesi, adı verilen kişinin ödemelere esas teşkil eden işleri gerçekleştirmesine ilişkin ehliyetini belgeleyici evrakları ve iş talebinin ilgili işletmeye nasıl iletildiğini belirtmesi talep edilmiş olup, Sn. Cemal Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımıza yanıt vermemiştir.

Çek asılları ile çek hamillerinin farklı olmasına ilişkin 13.03.2013 tarihli yazımız ile bilgisine başvurulmuş LTB Mali İşler Sorumlusu Sn. Erol Beyit ise Sayıştay'a iletildiği yanıtında aynen **"Belediye çalışanı olan Erman Çitim'in Belediyeye olan sözleşmesi sona erdiğinden ve sözleşmesi yenilenmediğinden maaşlarını ben ödemedim. Ancak Sn. Başkan Erman Çitimin iki aylık maaşına denk gelen ödemeleri (4-6) yapabilmemiz için ikinci ödeme de (6) N.D¹⁶'ın yardım talebinde bulunmasını 4.ödemede ise Ramadan Hamidinin fatura vermesini ve her iki ödemede de Erman Çitim adına çek düzenlenmesini formül olarak bulup çeki de çıkarttırarak önce kendi imzaladı ve imzalamam için de bana gönderdi"** şeklindeki beyanını tarafımıza iletmiştir **(B.222)**.

Yapılan incelemede çek aslında ismi yer alan Sn. Erman Çitim'in 03.09.2008 tarihinde 03.09.2008-15.06.2010 dönemi için geçerli olmak üzere Sn. Cemal Bulutoğulları ile sözleşme addederek, aylık net 3,900.00 TL maaş karşılığı Belediyede, Dış Temaslar ve Güvenlik Koordinatörü olarak çalışmaya başladığı **(B.223)** ve LTB yetkililerince denetime sunulmuş olan "Şahıs Kümülatifleri Raporundan" ise 26.09.2008-26.06.2010 dönemi maaşlarını eksiksiz olarak aldığı **(B.224)** anlaşılmış olup, LTB yetkililerinden Haziran sonrası dönemde Sn. Çitim'in LTB'de görev ifa etmediği teyit edilmiştir.

Dolayısıyla çek düzenlenmesine dair yapılan uygunsuzluğun sarih olmasının yanı sıra Sn. Ramadan Hamidi tarafından Göçmenköy Spor Kulübünün çatısı için iş yapıldığına dair herhangi bir bilgi/belge de denetime sunulmamış olup, Sn. Erman Çitim'in Belediye'den alacağı olmamasına rağmen, 12/2010 sayılı Ödeme Fişi ile yapılmayan işler için Ramadan Hamidi'den fatura temin edilerek kendisine ödeme yapılması, LTB yetkililerinin yanıltıcı belge kullanarak Belediye kaynaklarının harcamasına sebebiyet verdikleri sonucunu oluşturmaktadır.

Sn. Cemal Bulutoğulları'na Sn. Erol Beyit'in yukarıda kayıtlı beyanına ilişkin açıklaması ile belirtilen belgelerin düzenlenmesine ilişkin talimatı olup olmadığı, konu faturanın ilgili işletmeden kimin vasıtasıyla temin edildiği, çekin Erman Çitim adına düzenlenmesinin gerekçesi ve yasal dayanağı ile fatura karşılığı yapıldığı beyan edilen işlerin neler olduğu sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Sn. Ramadan Hamidi'den konu faturanın nasıl temin edildiği tespit edilememiş olup, Sn. Erol Beyit ve Sn. Cemal Bulutoğulları'nın toplam **3,900.00 TL**'den müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmaları gerektiği sonucuna varılmakla birlikte, konuya ilişkin tespitlerimizin KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği düşünülmektedir.

---

¹⁶ Bahis konusu kişinin ad/soyadı tarafımızca mahfuz olup, açık ad/soyad B.222'de yer almaktadır.

Ayrıca, 12/2010 Kasa Numaralı Ödeme Fişi ile Erman Çitim adına yapılmış ödemeye ilaveten, 32/2010 Kasa Numaralı 02.09.2010 tarihli Ödeme Fişi **(B.220)** ile Raporun Muhtaç ve Yoksullara Yardım (05.4.7.03) ödeneğinden yapılmış ödemeler kapsamında “4.2.8.2 Yanıltıcı Belge Düzenlenerek Ödeme Yapılması” başlığı altında da belirtildiği üzere; 532598 numaralı çek ile de Sn. N.D adına 3,900.00 TL ödeme yapıldığı ancak 532598 numaralı çekin Sn. N.D adına değil, yine Erman Çitim (TC Ziraat B/Sı ...¹⁷adına düzenlendiği **(B.221)** saptanmış olup, ödemeye ilişkin bulgular Raporun ilgili bölümünde detaylandırılmıştır.

B. Ramadan Hamidi Adına Yapılmış Diğer Ödemeler

Ek-27 olarak sunulan listeden de görüleceği üzere Sn. Ramadan Hamidi adına 38/2009, 135/2009, 58/2010 ve 137/2010 Kasa Numaralı Ödeme Fişleri **(B.225)** ile yapılmış olan toplam 22,000.00 TL (KDV dahil) ödemenin gerekçesi “Göçmenköyde çatısı yanan evlerin çatı iskeletinin yenilenmesi” olarak belirtilmiş olup, çatısının yandığı belirtilen ev/iş yerlerinin adresleri, yangının ne zaman gerçekleştiğine ilişkin vb. bilgi/belge denetime sunulmamış olup, 58/2010 Kasa Numaralı Ödeme Fişi hariç, diğer ödemeler Sn. Cemal Bulutoğulları, Servis Şefi Sn. Aşkan C. Efe ve Sn. Erol Beyit imzasına haiz olup, 58/2010 Kasa Numaralı ödeme ise Sn. Celal Cin, Sn. Aşkan C. Efe ve Sn. Erol Beyit tarafından imzalanmıştır. Ödeme fişlerinin hiçbirinde Belediye Müdürlüğü adına imza bulunmaması ayrıca dikkat çekicidir.

38/2009, 135/2009 ve 137/2010 Kasa Numaralı ödemeleri itaya bağlamış olan **Sn. Cemal Bulutoğulları**’ndan; yangın çıktığı belirtilen evlerin hangileri olduğu, yangın çıktığını belgeleyecek Polis raporlarını tarafımıza iletmesini, eğer var ise LTB maliyet keşif ve kontrol raporlarını denetime sunarak, anılan işlerin hangi tarihlerde gerçekleştiğini belirtmesi talep edilmiştir **(B.26 ve B.27)**. Ancak Sn. Cemal Bulutoğulları konuya ilişkin sorularımızı 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına cevaplamamıştır.

58/2010 Kasa Numaralı ödemeyi onaylamış olan **Sn. Celal Cin**’den de yukarıda belirtilen soruları cevaplamaması talep edilmiş **(B.34)** olmasına rağmen, Sn. Celal Cin sorularımıza cevap vermemiştir. Tüm ödemeleri servis şefi olarak imzalamış olan **Sn. Aşkan C. Efe**’den de iş detayları vb. hususlar hakkında bilgi talep edilmiş olup **(B.30(a))**, Sn. Efe tarafımıza iletmediği yazılı beyanında sorularımızı yanıtlamamış onun yerine değiştirilmiş şekli ile 65/2007 sayılı Yasanın belirlediği Müdür Muavini yetki ve sorumluluklarından bahsederek, ödemeleri belirtilen yasal düzenleme kapsamında onayladığını belirtmiştir **(B.31(b))**. Ödeme Fişlerinde Mali İşler Sorumlusu imzası bulunan Sn. Erol Beyit; 137/2010 ve 58/2010 kasa Numaralı Ödeme Fişleri ile yapılan ödemelere ilişkin sorularımızı; işin servis şefi Sn. Aşkan C. Efe'nin denetim ve nezareti altında yapıldığını, “...Ödeme emrinin Başkanın uhdesindeki Satın Alma Biriminden geçirilerek, ödenmek üzere Mali İşler Şubesine gönderildiğini, Bütçe sarfiyat kontrol kaydı düşüldükten sonra ödemesinin yapıldığını...” beyan etmiştir **(B.45 sıra no 14 ve 18)**.

Ödeme karşılığı işlerin yapıldığının belgelenememesinin ve konuya tespitlerin KKTC Hukuk Dairesi’nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

¹⁷ Konu hesap numarası tarafımızca mahfuz olup, B.221’de açık olarak belirtilmiştir.

C. LTB Tarafından Ramadan Hamidi Adına Düzenlenmiş Çeklerin Bozdurulması/İşlem Görmesi

Sn. Ramadan Hamidi adına LTB tarafından düzenlenmiş toplam 25,900.00 TL mukabili çekten 20,900.00 TL karşılığı 4 adet çek denetime sunulmuş olup, Sn. Erman Çitim adına düzenlendiği tespit edilen çeke ilişkin bulguların yanında, 135/2009 Kasa Numaralı Ödeme Fişine ait 7,000.00 TL tutarındaki 427858 numaralı çekin, okunamayan imza ve Sn. Ramadan Hamidiye ait olduğu öğrenilen kimlik kartı numarası ile bu kalemden ödeme almış birçok kişi/işletmeye ait çekin işlem gördüğü **Universal Bank Ltd. nezdindeki 10-118-1049** numaralı hesap belirtilerek işlem gördüğü tespit edilmiştir (B.217(a)).

Belirtilenler dikkate alındığında, konuya ilişkin tespitlerimizin KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

4.2.2.10. LTB Tarafından Engin Taşkol Adına Yapılmış Ödemelere İlişkin Tespitler

2009-2010 Mali Yılları'nda Lefkoşa Türk Belediyesi 03.5.1.04 gider kalemi kaynakları kullanılarak Engin Taşkol isimli şahsa; **ihaleye çıkılmadan ve farklı işletmelerden teklif alınmadan, LTB yetkililerince belirlenmiş maliyet keşif ve hak ediş raporları olmadan dönemin LTB Başkanı'nın ödeme yetkisi olan 8,000.00 TL harcama limitine uygun hale getirilmiş faturalarla, aşağıdaki Tablo-36'da özeti, (EK-28, EK-29 (B.227(b)) ve B.227(a)'da ise detayları belirtildiği üzere toplam 79,700.00 TL (KDV dahil) ödendiği** tespit edilmiştir.

Tablo-36: LTB Bütçesi'nde 2009-2010 Mali Yılları'nda Engin Taşkol Adına 03.5.1.04 Kaleminden Yapılmış Olan Ödemeler

Ödeme Gerekçesi				
Mali Yıl	Hurma Budaması	Haspolat Hamitköy Arası Temizlik İşleri	Temizlik Tadilat, Boyama vb.	Toplam Ödeme (TL)
2009	17.500,00			17.500,00
2010	38.000,00	16.000,00	8.200,00	62.200,00
Genel Toplam	55.500,00	16.000,00	8.200,00	79.700,00

A. Engin Taşkol'un Ticaret Yapabilmesine İlişkin İzinler ve Müstahdem Bilgileri

Sn. Engin Taşkol'un, denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla;

- Sosyal Sigortalar Dairesi'nde 2008-2011 döneminde müstahdem kaydı bulunmadığı (B.43),
- İhtiyat Sandığı Dairesi'nde herhangi bir kaydının olmadığı (B.44),
- Vergi Dairesi kayıtlarına göre faaliyet alanının Demirci (kafesçi) olduğu,
- LTB sınırları dâhilinde iş, meslek ticaret yapabilmek için, değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Yasa uyarınca gereken izine sahip olmadığı,

tespit edilmiştir. Gelir ve Vergi Dairesi kayıtlarına göre faaliyet alanı Demircilik olan Sn. Engin Taşkol'a LTB tarafından hurma budama işi yaptırıldığı görülmekle birlikte, adı verilen kişiden temizlik, tadilat, boyama vb. hizmetlerin de satın alındığı anlaşılmış olup, LTB yetkilileri adı geçen kişinin belirtilen işleri yapabilecek ehliyete sahip olduğuna ilişkin bilgi/belge denetime sunmamışlardır.

Lefkoşa sınırları içerisinde Belediye adına yapılan ağaç budama, çiçek ekimi ve bu tür işlerden LTB Park ve Bahçeler Birimi sorumlu olup, Engin Taşkol tarafından yapıldığı belirtilen "hurma budama ve çiçek ekimine ilişkin" ilgili Birim yetkilisi Sn. İrfan Erişmen ile yüz yüze görüşme gerçekleştirilmiştir.

Görüşmede Sn. Erişmen, Sn. Engin Taşkol tarafından yapıldığı belirtilen işlere (hurma budaması ve çiçek ekimi) ilişkin bilgisi olmadığını, Belde sınırları içinde yapılan hurma budamalarının kendi Birimlerince ve Belediyeye ait araçlarla gerçekleştirildiğini Belediyenin bu hususta yaptığı hizmet alımının, çok uzun yıllar öncesinde Lefkoşa surlar içindeki yüksek hurmaların budanması amacıyla hurma budaması yapan ve hurmacı diye tabir edilen belirli kişi/kişilerden yapıldığını bildiğini ancak 2006 yılı sonrasında bu yönde bir hizmet alımına ilişkin bilgisi olmadığını belirtmiştir. Verilen bilgiler, Sn. Erişmen'in "... yine aynı yıl içinde başlayan özel sektör tarafından yapılan palmye ve hurma budamalarının kontrol ve işçiliği konusunda hiçbir bilgimin olmadığı..." şeklindeki açıklamasının yer aldığı 22.07.2013 tarihli yazısı ile de belgelenmiştir **(B.226)**.

2009 Mali Yılı'nda adı geçen kişiden yapılan hizmet alımlarını Servis Şefi olarak Sn. Aşkan C. Efe onaylamış olup, 2010 Mali Yılı'nda yapılan hurma budaması hizmet alımlarını LTB Müdürü veya Servis Şefi sıfatıyla yine Sn. Aşkan C. Efe'nin onayladığı tespit edilmiştir **(EK-28 ve Ek-29)**.

LTB personeli Sn. Naciye Arsel ve Sn. Mehtap Juri ile yapılan yüz yüze görüşmelerden ve Sn. Naciye Arsel tarafından denetime sunulan yazılı beyandan **(B.46(a))**, konu işlerin Sn. Engin Taşkol'a verilmesinin, iş fiyatının belirlenmesinin ve kontrolünün, Sn. Aşkan C. Efe ve Sn. Cemal Bulutoğulları inisiyatifinde ve/veya kontrolünde gerçekleştirildiği anlaşılmıştır.

Belirtilenler bağlamında, Sn. Aşkan C. Efe ile de yüz yüze görüşme gerçekleştirilmiş olup, Sn. Efe adı geçen kişiye kendisi tarafından herhangi bir iş verilmediğini, Sn. Cemal Bulutoğulları'nın talimatı ile adı geçen kişinin belirtilen işleri yaptığını beyan etmiş bu yöndeki izahını yazılı olarak da tarafımıza iletmiştir **(B.31(a))**.

Belirtilenler nedeniyle Sn. Cemal Bulutoğulları'na, Sn. Engin Taşkol adına olan işlerin kendi talimatıyla verilir verilmeyeceği, faaliyet alanı demircilik olan ve gerekli izne haiz olmayan Sn. Engin Taşkol'dan temizlik, tadilat, boyama, hurma budama hizmeti satın alınmasının gerekçesi ve yasal dayanağı sorulmuş olup, LTB Park ve Bahçeler Birimi'nin konu işlerden haberdar olmaması nedeni ile Sn. Aşkan C. Efe'nin beyanı hakkındaki izahı talep edilmiştir **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

B. Engin Taşkol Adına LTB’de Düzenlendiği Sonucuna Ulaşılan Faturalar ve Yazı

Sn. Engin Taşkol adına yapılmış birçok ödemeye ait faturalar ile ilgili Ödeme Fişleri’nde yer alan el yazılarının tümüne yakının, aynı kişi/kişilere ait olabileceği değerlendirilmiş olup, Sn. Naciye Arsel ve Sn. Mehtap Jüri tarafından yapılan görüşmelerde adı geçen kişiye ait birçok faturanın Sn. Aşkan C. Efe’nin talimatı ile Belediyede yazdıklarını teyit etmişler ve Sn. Naciye Arsel bu yöndeki izahını;

“... Sn. Aşkan C. Efe’nin talimatı ile tarafımca Belediyede yazılmıştı. Bu iş teklifleri veya işin işletme/kişilerce yapıldığına ilişkin yazıları da Sn. Efe kendi taslak olarak elde yazarak ve bilgisayarda yazmam için bana veya diğer sekreter arkadaşım Mehtap Jüri’ye ilettiği için konu yazılar tarafımızca bilgisayar ortamında yazılmıştır.” şeklinde beyan etmiştir **(B.46(a))**. Ayrıca Yine Sn. Arsel konu beyanında;

“...Örneğin; Engin Taşkol’a ait 180 ve 181 numaralı faturalar ile... Aşkan Efe tarafından yazıldığını belirtmek isterim”

şeklindeki izahı ile adı geçen kişiye ait bazı faturaların Sn. Aşkan C. Efe tarafından yazıldığını iddia etmiştir.

Sn. Naciye Arsel’in beyanına esas teşkil eden 180 ve 181 numaralı faturalar **(B.226(a))** Sn. Aşkan C. Efe’ye de gösterilerek, konu faturaların kendisi tarafından yazılıp yazılmadığı sorulmuştur. **Sn. Efe, yapılan görüşmede konu faturaların Sn. C. Bulutoğulları’nın talimatı ile kendisi tarafından yazıldığını teyit etmiştir. Yine Sn. Efe; gerek Sn. Engin Taşkol gerekse Raporun 4.2.2 başlığı altında adı/unvanı verilen birçok kişi/işletmeye ait iş tekliflerinin ve/veya işin yapıldığına dair yazıların, Sn. Cemal Bulutoğulları’nın talimatı ile gerek kendi sekreterleri gerekse Sn. Bulutoğulları’nın sekreteri tarafından Belediye de yazıldığını beyan etmiştir.** Aynı sorular Sn. Aşkan C. Efe’ye yazılı olarak iletildiğinde ise **(B.30(a))** Sn. Efe tarafımızla yapılmış olan yüz yüze görüşmede konu faturaların kendisi tarafından yazıldığını kabul etmiş olmasına rağmen, denetime sunduğu yazılı beyanında **(B.31(b))** konu faturaları yazdığını hiç hatırlamadığını belirtmiştir.

Sn. Naciye Arsel’in kullanımında olan bilgisayarda ise **Haspolat-Hamitköy arası temizlik işleri için Sn. Engin Taşkol adına düzenlenmiş ve yapılan işin 60,400.00 TL olduğunu belirtilen 12.11.2010 tarihli yazı bulunduğu** tespit edilmiştir **(B.227)**. Dolayısıyla 34/2010 Kasa Numaralı LTB Ödeme Fişi ekinde bulunan 04.03.2010 tarihli, Engin Taşkol imzalı, adı geçen kişi tarafından Belediye sınırları dahilinde budanmış hurma ağaçlarının belirtildiği yazının **(B.228)**, yazı karakterleri ve formatı dikkate alındığında LTB’de düzenlenmiş olabileceği sonucuna ulaşılmış olmakla birlikte, konu yazıda yer alan imzanın gerçekten Sn. Engin Taşkol’a ait olup olmadığı ise kuşkuludur.

Yukarıda belirtilenlere ilaveten Sn. Hüseyin Çakır, Haspolat-Hamitköy arası ağaç budama ve temizlik işleri karşılığı Sn. Aşkan C. Efe’nin talimatı ile kendi tarafından yazıldığını beyan etmiş **(B.99(b))** ancak, Sn. Aşkan C. Efe; Sn. Hüseyin Çakır’a bu yönde bir talimat vermediğini beyan etmiştir **(B.31(a))**.

Sn. Cemal Bulutoğulları’na da konu faturaların LTB personeli tarafından yazılmasına ilişkin talimatı olup olmadığı sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır **(B.29(a))**.

Adı verilen kişiye ait birçok faturanın bazı LTB personeline Belediyede düzenlenmiş olması; konu işlerin yapıldığının belgelenememesi ve diğer bulgularla birlikte değerlendirildiğinde, suistimale yol açabilecek bir uygulama olarak değerlendirilmiş olup, konunun KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği düşünülmektedir.

C. LTB Maliyet Keşif ve Kontrol Raporlarının Olmaması

Engin Taşkol tarafından LTB adına yapıldığı belirtilen toplam 79,700.00 TL (KDV dahil) tutarındaki işe ilişkin LTB Maliyet Keşif ve Kontrol Raporları mevcut olmayıp, LTB yetkilileri işin ne zaman, hangi tarihlerde gerçekleştiğini veya gerçekleşip gerçekleşmediğini teyit edememiştir.

Engin Taşkol tarafından yapıldığı belirtilen ağaç budamalarına ilişkin LTB Park ve Bahçeler Birimi Sorumlusu Sn. İrfan Erişmen ile görüşülmüş ve Sn. Erişmen yukarıda da belirtildiği üzere **adı verilen kişi tarafından gerçekleştirilmiş olan hurma/ağaç budamalarından haberdar olmadığını beyan etmiştir.**

Maliyet Keşif ve Kontrol Raporları olmayan ödemeleri itaya bağlama gerekçesi hakkında Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan bilgi / belge talep edilmiş olup (B.26 ve B.27), Sn. Cemal Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Bahis konusu ödemeleri Servis Şefi ve Belediye Müdürü olarak onaylamış hatta bazı ödemede (43/2010 kasa Numaralı) hem servis şefi hem de Belediye Müdürü adına imzası bulunan **Sn. Aşkan C. Efe'ye (B.30 ve B.30(a))** budandığı beyan edilen hurmaların hangi bölgede olduğu, ödeme fişlerine ekli imzasız mühürsüz yazıların kimin tarafından düzenlendiği ve hangi gerekçe ile dikkate alındığı ve yapıldığı beyan edilen temizlik işlerinin maliyet raporları vb. sorulmuştur. Sn. Efe tarafımıza ilettiği yazılı yanıtında **(B.31)** birçok harcamayı **(B.31 (madde 9 ve 266)) "hatırlamıyorum"** şeklinde cevaplamış bazı sorularımızı ise **(B.31 (madde 19)) Temizlik Şube Amirliğinin isteği ve doğrultusunda olan işler** diye yanıtlamıştır. Sn. Aşkan C. Efe **B.31(b)**'deki yazısında ise sorularımızı yanıtlamamış onun yerine değiştirilmiş şekli ile 65/2007 sayılı Yasanın belirlediği Müdür Muavini yetki ve sorumluluklarından bahsederek, ödemeleri; belirtilen yasal düzenleme kapsamında onayladığını belirtmiştir.

Dolayısıyla Sn. Engin Taşkol tarafından LTB adına yapıldığı belirtilen işler teyit edilmemiş olup, Sn. Engin Taşkol'un Sosyal Güvenlik Kurumları'nda yer alan kayıtlarından 2008-2011 döneminde yanında çalışan kişi/müstahdem olmadığını anlaşılması ise yapıldığı beyan edilen işleri zan altında bırakmıştır.

D. Haspolat Hamitköy Arası Budama ve Temizlik İşleri

12.11.2010 tarih ve 157/2010 Kasa Numaralı LTB Ödeme Fişi (B.229) ve ekli evrakları incelendiğinde, Engin Taşkol'a "Haspolat ve Hamitköy arasında yapılan budama ve temizlik işleri" için fatura bölümü yapılarak toplam 16,000.00 TL (KDV dahil) ödendiği tespit edilmiştir.

Raporun önceki bölümlerinde de belirtildiği üzere, konu Ödeme Fişleri'nde Servis Şefi olarak sadece Sn. Hüseyin Çakır'ın imzası bulunmakta olup, ödeme fişleri fotokopidir. Belediye Başkanı, Belediye Müdürü ve Mali İşler Sorumlusu imzası olmadan sadece Servis Şefi imzası ile onaylanmış ödeme, değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın 121. maddesine aykırı düzenlenmiştir.

Bu kapsamda faturaların düzenlenmesi, ilgililerden alınan bilgiler Raporun önceki bölümlerinde belirtilen bulgularla bire bir aynı olup, yeniden belirtilmesine gerek görülmemiştir.

Ayrıca, LTB Personeli Sn. Naciye Arsel'e ait bilgisayarda Sn. Engin Taşkol adına düzenlemiş; Haspolat-Hamitköy arası temizlik işleri karşılığı 60,400.00 TL olduğu belirtilen 12.11.2010 tarihli yazının mevcut **(B.227)** olduğu yukarıda da belirtilmiş olup, adı verilen kişiye konu işler için 16,000.00 TL (KDV dahil) ödenmesini itaya bağlayan 157/2010 kasa numaralı Ödeme Fişi'nin de 12.11.2010 tarihini içerdiği dikkate alındığında, iş karşılığı bedelin gerçeği yansıtmayabildiği ve/veya işin yapılmadığı olarak değerlendirilmiştir.

E. LTB Tarafından Engin Taşkol Adına Düzenlenmiş Çeklerin Bozdurulması/İşlem Görmesi

Sn. Engin Taşkol adına LTB tarafından düzenlenmiş çek asılları incelendiğinde, birçok çekin ciro edilmesinde/işlem görmesinde LTB personeli Sn. Niyazi Aligüllü veya Sn. Turgay Demiray adı/imzasının yer aldığı tespit edilmiş olup, Sn. Engin Taşkol adına ödeme içeren 34/2010 **(B.228)** ve 116/2010 Kasa Numaralı **(B.230)** Ödeme Fişleri'nde parayı/çeki alan kısmında da Sn.Turgay Demiray imzası, 43/2010 Kasa Numaralı Ödeme Fişinde ise **(B.230(a))** Sn. Niyazi Aligüllü imzası olduğu anlaşılmıştır.

Ayrıca, Sn. Engin Taşkol adına düzenlenmiş çeklerin, konu kalemden karşılanmış olan ve Raporda yer verilen kişi/işletmelere ait çeklerin bozdurulmasında yoğunlukla işlem gördüğü; Universal Bank Ltd. nezdindeki 10-118-1049, Kıbrıs İktisat Bankası Ltd. nezdindeki 10-304-5197613 ve 4829237 numaralı hesapların ve 10-304-5197613 numaralı hesabın ait olduğu işletme Direktörü isminin yer alması, bir çekin işlem görmesinde ise Rapora konu edilmiş işletmelerden G&H Kahveciler'e ait mührün yer aldığı saptanmış olup, çeklerin incelenmesi neticesinde elde edilen tüm bulgular **(B.227(a))** olarak sunulmuştur.

Çeklerin ciro edilmesinde Engin Taşkol adı yerine çoğunlukla ET parafelerinin kullanılmış olması da tarafımızca dikkat çekici bir husus olarak değerlendirilmekte olup, **16,000.00 TL tutarındaki 552309 numaralı çekin ciro edilmesinde yer alan 128821 numaralı kimlik kartı hamilinin ise Nüfus Kayıt Dairesi Müdürlüğü ve Nüfus Baş Yazmanlığı verilerine göre mevcut olmadığı, adı geçen Daire Müdürlüğü yetkililerinden alınan bilgiden anlaşılmıştır.**

Anılan kişiye ait çeklerin Belediyeden teslim alınması, ciro edilmesi/işlem görmesinde isminin yer aldığı tespit edilen **Sn. Turgay Demiray** tarafımıza ilettiği yazılı beyanda **(B.96(b))**; **Sn. Engin Taşkol'un arkadaşı olduğunu, çeklerini talebi üzerine LTB'den alıp kendisine götürdüğünü** beyan etmiştir.

Sn. Niyazi Aligüllü ise tarafımıza ilettiği yazılı beyanında **(B.89(a))** Sn. Engin Taşkol ismine atıfta bulunarak;

“...yukarıda isim/unvanları verilen kişi/işletmelere ait LTB tarafından düzenlenmiş çekleri dönemin Belediye Çarşı Şubesi (Ön denetim) Amirim Behlül Cümbezliden temin ettim. Yine Behlül Cümbezlî'nin “çeki bozdurma/çeki kırdırmak” için verdiği talimat gereği alıp döviz bürosuna götürdüm (Tekjen..). Çeklerin arkasındaki tarafıma ait isim/imza tarafımda yazılmıştır. Çekleri bozdurduktan sonra parayı Behlül Cümbezlîye teslim ettim. Adı verilen işletmeler tarafından konu çekler karşılığı iş yapılıp yapılmadığına ilişkin tarafımda kontrolüm bulunmamıştır, bilgim yoktur.”,

şeklindeki açıklamasını tarafımıza iletmiştir.

Sn. Behlül Cümbezlî'ye (B.96(c)) yukarıda yer alan beyanlara ilişkin açıklaması ve bu yönde talimatı olup olmadığı sorulmuş olup, Sn. Cümbezlî tarafımıza ilettiği yazılı beyanında **(B.96(d))**;

“...Niyazi Aligüllü ile 2008 - 2011 tarihleri arasında Lefkoşa Türk Belediyesi Çarşı Şubesi'nde birlikte çalıştığımız doğrudur... belirttiğim üzere adı geçen çekleri benim vereceğim talimatla alınıp bozdurulması söz konusu olmayacağı gibi bunu talimatı ortaya koyacak herhangi bir yazı ve imza da söz konusu değildir...” şeklinde cevaplarken, Sn. Aligüllü'nün beyan ettiği üzere çeklerin işlem görmesinde herhangi bir talimatı olmadığını ve ne adı geçen kişi/işletmeler ne de farklı kişi/işletmelerle adına iş kontrol, iş takip, para veya çek almasının söz konusu olmadığını belirtmiştir.

LTB Bütçesi'nden Sn. Engin Taşkol adına yapılmış ödemeler karşılığı işlerin gerçekleştiğinin belgelenmemesi, adı geçen kişi adına düzenlenmiş çeklerin ciro edilmesinde/işlem görmesinde LTB personeli Sn. Turgay Demiray ve Sn. Niyazi Aligüllü'nün yer alması ve çeklerin, Rapora konu edilmiş bir çok kişi/işletmeye ait çeklerde olduğu üzere belirli hesaplarda toplanması başta olmak üzere, konuya ilişkin diğer tespit ve yazılı beyanların **KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi** gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

4.2.2.11. LTB Tarafından Öncer Dental Ltd. Adına Yapılmış Ödemelere İlişkin Tespitler

Öncer Dental Ltd. adına 2008 Mali Yılı'nda LTB 03.5.1.04 Gider Kalemi kaynakları kullanılarak toplam **36,183.00 TL** (KDV dahil) mukabili ödeme yapıldığı tespit edilmiş olup **(B.230 (b) ve (c)) (Ek-30)**, KKTC Şirketler Mukayyitliği ve Resmi Kabz Memurluğu'ndan temin edilmiş olan **(B.231)** adı geçen işletmeye ait Ana Sözleşme'nin 1. maddesinde şirketin kuruluş amacı “...Diş Protez İmalatı ve Diş Deposu İşletmesi...” olarak belirtilmiş olup, tüm Ltd. şirketlerde olduğu üzere her türlü ticari faaliyet ile de yetkilendirilmiştir.

Öncer Dental Ltd. olarak yapılan faturalandırmalarda yer alan “Dental” kelimesi de ilgili işletmenin sağlık alanında faaliyeti olduğu kanısına varılmasına sebebiyet vermekle birlikte, LTB'de konu işletmenin meslek/işyeri izin kaydı olmadığı cihetle, LTB Müdür Muavini Sn. Mehmet Çakmak'tan adı verilen işletmenin faaliyet alanının belirlenmesi için belge talep edilmiştir.

Sn. Çakmak talebimiz uyarınca, Öncer Dental Ltd. tarafından düzenlenmiş faturalarda kayıtlı adresin tarafınca tetkik edildiğini belirterek 16.08.2013 tarihli yazısında **(B.232)** “...yaptığım tetkik sonucu söz konusu adreste herhangi bir işletme tespit edilmemiştir. Dükkan tamamen boştur, Sağlık Şubesinde görev yaptığım 2006 yılından önce de bu adreste Öncer Dental diye bir işletme hatırlamıyorum... Kayıtlarımızda da böyle bir işletme izni yoktur.” şeklindeki tespit ve bilgisini denetime sunmuştur.

Adı geçen işletmeye ait birçok ödemeyi itaya bağlamış olan Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan **(B.27 ve B.29(a))**, Öncer Dental Ltd.'e yapılan ödemeler karşılığı işlerin gerçekleştiğini ve işletmenin faaliyet alanını teyit edici bilgi/belge talep edilmesine rağmen, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımıza cevap vermemiştir. Aynı sorular bazı ödeme fişlerinde servis şefi imzası bulunan ve imzası ile işin nezareti altında yapıldığını teyit etmiş olan Sn. Aşkan C. Efe'ye de yöneltilmiş olup Sn. Efe; tarafımıza ilettiği yazılı beyanında sorularımızı yanıtlamamış onun yerine değiştirilmiş şekli ile 65/2007 sayılı Yasanın belirlediği Müdür Muavini yetki ve sorumluluklarından bahsederek, ödemeleri; belirtilen yasal düzenleme kapsamında onayladığını belirtmiştir **(B.31(b))**.

Adı verilen işletmenin, Sosyal Sigortalar Dairesi Müdürlüğü kayıtlarında ise (ilgili işletme adı anılan Daire kayıtlarında Öncel Dental Ltd. olarak yer almaktadır) faaliyet türü Temizlik İşleri olarak görülmekle birlikte **(B.233)** LTB tarafından bu işletmeden temizlik yanında, bordür boyama hizmetleri satın alındığı ve işi teslim edenin Sn. Mahsuni Koç olduğu tespit edilmiş olup, harcamalara ilişkin detaylar **Ek-30'**da sunulmuştur.

Hatırlanacağı üzere Raporun 4.2.2.3 başlıklı bölümünde **Sn. Mahsuni Koç** ismi, LTB tarafından Muzaffer Polat adına yapılmış olan ödemelerde de bahis konusu yapılmış olup, adı verilen kişinin 2007 Mali Yılı'nda, Direktörlüğünü Sn. Cemal Bulutoğulları'nın yürüttüğü Sercem Development Ltd.'de inşaat işçisi olarak çalıştığı, 15.02.2008 tarihi itibarıyla, Öncer Dental Ltd.'de temizlik elemanı olarak çalışmaya başladığı ve denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla konu işletmelerden çıkışının olmadığı belirtilmişti **(B.149)**.

Sn. Muzaffer Polat adına düzenlenmiş ödemelerde de olduğu üzere, Öncer Dental Ltd. tarafından LTB adına yapıldığı beyan edilen işlerin çoğuna ilişkin LTB Maliyet Keşif ve Kontrol Raporları mevcut olmayıp, adı verilen şirkete ait bazı faturaların LTB personeli tarafından düzenlendiği değerlendirilmiştir.

Nitekim LTB personeli Sn. Naciye Arsel'in kullanımında olan bilgisayarda “Lefkoşa Türk Belediyesi'ne ait İnönü Meydanı'ndaki erkek ve kadın tuvaletlerinin tamirleri için verilen teklif... Öncel Dental Ltd. Mahsun Koç” adına düzenlenmiş 27.07.2009 tarihli teklif yazısı **(B.234)** bulunduğu tespit edilmiştir.

Öncer Dental Ltd. tarafından gerçekleştiği belirtilen ve detayları **EK-30'**da ve **(B.230(b))'**de yer alan listelerde belirtilen işler için, ilgili faturalarda; kaç kişinin kaç gün çalıştığı ve/veya işin nerelerde gerçekleştiği belirtilmezken, bu bilgilerin sadece LTB Ödeme Fişleri'nde yer alması ise dikkat çekici olup, Lefkoşa Türk Belediyesi gerek işçi gerekse zabıta kadrosunun dikkate alındığında **EK.30'**daki listede 7. sırada yer alan ve

Belediye Sarayı'na Türkiye'den gelen malzemelerin ivedilikle taşınması için adı verilen işletmeden 5 kişilik iş gücü alımı yapılması ise ilginç bir harcama olarak görülmüştür.

Konu harcamayı itaya bağlamış olan Sn. Celal Cin'den, Belediye binasına taşındığı beyan edilen malzemelerin listesi, demirbaş kaydı ve Belediyenin hizmet satın alma gerekçesi talep edilmiş olup **(B.2(a))**, Sn. Celal Cin denetime ilettiği yazılı beyanında sorularımızı yanıtlamamıştır **(B.2(b))**. Aynı sorular ödeme fişinde servis şefi imzası olan Sn. Aşkan C. Efe'ye de yöneltilmiş olup **(B.30(a))**, Sn. Efe tarafımıza ilettiği yazılı beyanında sorularımızı yanıtlamamış onun yerine değiştirilmiş şekli ile 65/2007 sayılı Yasanın belirlediği Müdür Muavini yetki ve sorumluluklarından bahsederek, ödemeleri; belirtilen yasal düzenleme kapsamında onayladığını belirtmiştir **(B.31(b))**.

Yine adı verilen işletmeye EK. 30 olarak iletilen listede 10. sırada yer almış olan ve "Surlar içi kirlizade sokak ev temizliği" açıklaması ile Sn. Cemal Bulutoğulları ve Sn. Serkan Önet tarafından onaylanmış ödeme karşılığı işin kimin için/ ne zaman yapıldığı teyit edilememiş olup, **Sn. Önet** konuya ilişkin yazılı beyanında **(B.55(a) S/No:1)** yapıldığı beyan edilen işin detaylarını belirtememiş ancak işin yapıldığını mutlaka dönemin ustabaşından teyit ettiğini ve temizlik işi olmasından dolayı ödemeyi imzaladığını belirtmiştir. Aynı sorular **Sn. Cemal Bulutoğulları**'na da yöneltilmiş olup **(B.27)** Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Belirtilenler dikkate alındığında, LTB adına ödenmiş işlerin gerçekleştirildiği zan altında değerlendirilmekte olup, Öncer Dental Ltd. adına düzenlenmiş ve ilgili Bankalardan temin edilerek incelenmiş çeklerin **B.230(b)**'de detayları verildiği üzere, **bu kalemden ödeme almış birçok işletme/kişiyeye ait çeklerin toplandığı Universal Bank Ltd. nezdindeki 10-118-1049 sayılı hesap ile konu hesap sahibi işletme Direktörü'nün ticari mührü ile işlem görmesinin tesadüften uzak olduğu, dolayısıyla LTB tarafından Öncer Dental Ltd. Adına Yapılmış Ödemeler başlığı altındaki diğer bulgularında KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.**

4.2.2.12. LTB Tarafından Karöz Hammaliye Ltd. Adına Yapılmış Ödemelere İlişkin Tespitler

122/2010 Kasa Numaralı ve 12.11.2010 tarihli LTB Ödeme Fişi **(B.235)** ile **Karöz Hammaliye Ltd.'e "Kızılbaşta yanan evin tadilatı ...elektrik tesisatının yenilenmesi, muftak fayansının değişimi ...vb. işler için" toplam 12,100.00 TL (KDV dahil) ödeme yapılmış olup, ödeme fişine ilişkin evraklarda; konu işin Sn. A.Ö¹⁸ isimli vatandaşın yanan evinin tadilatı amacıyla gerçekleştiği belirtilmiştir (Ek-31 ve B.235(a)).**

Denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla, Karöz Hammaliye Ltd.'in (ilgili faturalarda belirtilen tanımı ile; boya, alçı, spirit, izolasyon, bahçe temizliği ve hammaliye işleri) değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası gereği Belediye sınırları dahilinde iş, ticaret vb. yapması için gereken izne sahip olmadığı tespit edilmiştir.

¹⁸ Konu ad/soyad tarafımızca mahfuz olup, açık ad/soyad B.235 ve B.235(a)'da belirtilmiştir.

Ödemeler Sn. Cemal Bulutoğulları ve Sn. Aşkan C. Efe tarafından, Servis Şefi ve Mali İşler Sorumlusu imzaları olmadan onaylanmış olup, ödeme fişine ekli, Sn. Hüseyin Çakır tarafından düzenlenmiş 14.09.2010 tarihli yazı ile Sn. A.Ö'na ait yanan konutun tadilat keşfinin toplam 17,695.00 TL olarak belirlendiği, yazının dönemin LTB Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları tarafından "elden teklif alınsın" şeklinde parafe edildiği ve LTB İhale Komisyonu'nca yürütülmesi gereken hizmet alımının fatura bölümü yapılarak gerçekleştirildiği görülmektedir.

Sn. A.Ö'nun konutunda yapıldığı belirtilen tadilata ilişkin LTB yetkililerince kontrol yapılmadığı, dolayısıyla ne iş yapıldığının LTB tarafından bilinmediği, Ödeme Fişi ekinde; Karöz Hammaliye Ltd. mühürlü, adı verilen hamaliye tarafından iş teklifi olduğu anlaşılan resmi yazı niteliği taşımayan not olduğu tespit edilmiştir. Yapıldığı belirtilen işler çerçevesinde "**elektrik teşkilatının da yenilendiği**" beyan edilmekte olup, Sn. Cemal Bulutoğulları'nın ilgili yazıda "**iki ödeme 11,000.00 TL**" şeklinde notu olduğu ve buna mukabil Sn. Aşkan C. Efe tarafından yazıldığı sonucuna varılan "**... 11,000.00 TL'ye düşürüldü**" ibaresinin yer aldığı görülmektedir.

Adı verilen işletmeye ait **24901 ve 24902 sayılı ardışık faturalar mukabili yapılan ödemede, her iki fatura tarihinin de değiştirildiği; 24901 sayılı faturanın 24.10.2010 tarihini taşıdığı, 24902 sayılı faturanın ise 24.10.2010 tarihi ile düzenlenmiş olmasına rağmen, 24.11.2010 olarak değiştirildiği tespit edilmiş olup**, yapıldığı belirtilen işe ilişkin detaylar ve tadilat yapıldığı belirtilen ev hakkında bilgi verilmemiş olup, faturaların kimin için düzenlendiğini belirten fatura hitap kısmına "Sayın Lefkoşa Türk Belediyesi (Kızılay bölgesindeki yanan evin tamir ve boyası)" açıklaması eklenmiştir.

Konu tadilat kapsamında elektrik teşkilatının yenilendiği beyan edilmekte olup, belirtilen işlerin hamaliye şirketine yaptırılmasının yasal dayanağı ve işletmenin belirtilen işleri yapabilecek ehliyete sahip olduğunu belgelenmesi veya taşeron aracılığıyla gerçekleştirilmişse bunun belgelenebilmesi amacıyla Sn. Cemal Bulutoğulları **(B.26)** ve Sn. Aşkan C. Efe'den **(B.30)** talep edilmiştir. Sn. C. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamazken, Sn. Aşkan C. Efe **(B.31 (madde:133))** sorumlusu "Hatırladığım... Başkan'ın Meclis Üyeleri ile Kızıbaş bölgesini ziyaretinde halkın sorunlarını dinleyerek ve gerekli talimatları vererek yaptıkları işlerdir. Karöz Hammaliye Başkandan iş istemiş Başkan da o bölgede iş verilmesini sağlamıştır. Bu çerçevede Başkan'ın onayı ile yaptırılan işlerdi." biçiminde yanıtlamıştır.

Dolayısıyla konu işletmenin belirtilen işleri yapabilecek ehliyete/taşerona sahip olduğu belgelenememiş olup, hamaliye şirketine elektirik işi yaptırılmasının **51/2006 sayılı Kıbrıs Türk Elektrik Mütahhitleri Birliği Yasası hükümlerine aykırı olduğu sonucuna ulaşılmıştır.**

Konu işe ilişkin Tadilat Keşif Raporu düzenlemiş olan Sn. Hüseyin Çakır'a da Sn. Efe'ye yöneltilen sorular sorulmuş ve Sn. Çakır'dan keşif yapılan yerin tam adresini belirtmesi istenmiştir. **Sn. Hüseyin Çakır; tam adresi hatırlayamadığını, Kızılay Bölgesi'nde bir ev olduğunu ve keşif raporu sonrasında işin yapılıp yapılmadığıyla herhangi bir ilgisinin olmadığını belirtmiştir.**

Dolayısıyla gerek Sn. Efe gerekse Sn. Çakır'dan alınan bilgilerden, işin yapıldığı tam adrese ulaşılamazken, LTB yetkilileri;LTB müstehlik kayıtlarında ve LTB Emlak Birimi kayıtlarında, adı verilen kişiye ait kayıt bulunmadığını belirtmişlerdir.

Taslak Denetim Raporumuzun bazı bölümlerinin, Sayıştay Başkanlığı onayı olmadan basında yer alması akabinde, adı geçen işletme sahibi Başkanlığımıza başvurmuş ve ilettiği izahında, konu işin taraflarınca; taşeron/aracı işletmeler kanalıyla yapıldığını örneğin, dülger, marangozun kendileri tarafından bulunduğunu beyan etmiş olup, bahis konusu kişilerin isimlerini ise belirtmemiştir.

Bu bağlamda, yapıldığı belirtilen işin kimin için yapıldığı ve/veya yangının ne zaman gerçekleştiği belgelenememiş olup, konunun KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Karöz Hammaliye Ltd. adına düzenlenmiş çek, ilgili bankadan temin edilmiş olup, çekin 600992 numaralı hesaba yattığı anlaşılmış, ancak belirtilen hesabın kime ait olduğuna ilişkin bilgi denetime sunulmamıştır.

4.2.2.13. LTB Tarafından Birsen Atilla Adına Yapılmış Ödemelere İlişkin Tespitler

2009-2011 Mali Yılları'nda 03.5.1.04 Gider Kalemi Kaynakları kullanılarak Sn. Birsen Atilla'ya çatı yapımı ve boyama işleri karşılığı dönemin LTB Başkanının ödeme yetkisi olan 8,000.00 TL harcama limitine uyacak şekilde düzenlenmiş faturalarla toplam **68,150.00 TL (KDV dahil)** ödendiği tespit edilmiştir.

Temizlik servisi ve temizlik malzemesi satışı yaptığı ilgili faturalarında belirtilen Sn. Birsen Atilla adına yapılmış ödemelere ilişkin harcama detayları **EK-32 ve B.236(b)** olarak sunulmuş olup, denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla Sn. Birsen Atilla'nın değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasasının ilgili düzenlemeleri hilafına, Lefkoşa sınırları dahilinde iş yapabilmesi için gerekli olan izne sahip olmamasına rağmen; Belediye tarafından yangından ve selden zarar gören evler için çatı, asma tavan ve boyama işleri yaptığı belirtilerek toplam 49,650.00 TL, BRTK'da yaptığı belirtilen boyama işleri içinse 18,500.00 TL olmak üzere toplam 68,150.00 TL (KDV dahil) ödeme yapılmıştır.

Ödemeye ilişkin belgelerde, yangın gerçekleştiği belirtilen evlerin tam adresi yerine sokak adı belirtilirken, işlerin ne zaman gerçekleştiği, iş detaylarının neler olduğu, maliyete ilişkin bilgi/belge denetime sunulmayıp, işin yapıldığına dair LTB Kontrol Raporları da tarafımıza iletilmemiştir.

Sn. Birsen Atilla'ya, yukarıda belirtilen işler için Kasım 2009–Mart 2010 döneminde ödeme yapılmasını **(B.236(a))**, LTB Servis Şefi veya LTB Müdürü olarak onaylamış olan Sn. Aşkan C. Efe'den **(B.30)** ve **B.30(a)**'da kayıtlı yazılarımız ile ;

- Temizlik şirketine boya ve tavan yenileme işleri yaptırılmasına yetki vermesine ilişkin yasal dayanağını denetime sunması,
- Ödemeye esas teşkil eden evlerin kime/kimlere ait olduğunu belirtmesi, yangın çıktığına ilişkin Polis raporlarını tarafımıza ileterek, LTB maliyet keşif ve kontrol raporlarını denetime sunması ve belirtilen işlerin hangi tarihlerde gerçekleştiğini belirtmesi,

- Harcamanın hangi yasal dayanak altında LTB Bütçesi'nden karşılandığını izah etmesi,

talep edilmiştir. Aynı şekilde, konu işletmeye 2010 yılı Şubat ayında gerçekleşmiş olan sel baskınından yaklaşık 3 ay sonra "Göçmenköydeki su selinden zarar gören... evin sıvası ve boyası karşılığı yapılan ödemeyi (122/2010 Kasa Numaralı Ödeme Fişi) teyit edici evrak ve yasal dayanağı da Sn. Aşkan C. Efe'den talep edilmiştir **(B.30)**:

Sorularımıza 11.02.2013 tarihli yazısı ile yanıt vermiş olan Sn. Aşkan C. Efe, gerek yandığı belirtilen gerekse sel baskını olduğu belirtilen eve karşılık yapılan işlere ilişkin izahını **(B.31** madde: 40 ve 41) ;

"...Birsen Atilla...Göçmenköy'de ikamet eden ve küçük çapta tamir ve onarım işleri ile ilgilenen bir şahıstır. Yanan evlerin yakınları ile Belediye Başkanının yanına gelmiş ve bazı evlerin tavanlarını tamir etmesi için Başkandan söz almıştır. ...Evlerin teknik elemanlarca kontrol edildiğini hatırlıyorum",

şeklinde cevaplamış, işin LTB yetkililerince kontrol edildiğine ilişkin bilgi/belge denetime sunmamış, temizlik şirketine konu işlerin yaptırılmasına ilişkin gerekçesini/yasal dayanağını ise ne konu cevabında ne de **B.31(b)** olarak tarafımıza ilettiği yazılarında belirtmemiştir.

Sn. Cemal Bulutoğulları'na temizlik servisi ve temizlik malzemesi satışı yaptığı ilgili faturalarında belirtilen Sn. Birsen Atilla'dan konu hizmetleri satın alma gerekçesi ve yasal dayanağı ve konu işlerin gerçekleştiği ve olması gereken bedelle LTB'ye faturalandırıldığına nasıl kanaat getirerek ödemeleri onayladığı sorulmuş olup **(B.26 ve B29(a))**, Sn. Cemal Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

122/2010 Kasa Numaralı Ödeme Fişi ile Göçmenköy'deki su selinden zarar gören evin sıvası ve boyası karşılığı yapılan ödemeyi Belediye Başkanlığı adına onaylamış olan Sn. Celal Cin'den de ödeme karşılığı işi teyit edici belge ve yasal dayanak talep edilmiş **(B.34)** olup, Sn. Celal Cin bu yöndeki sorularımızı cevaplamamıştır.

Yukarıda belirtilenlere ilaveten, Sn. Birsen Atilla'nın 2010-2011 Mali Yılları'nda Bayrak Radyo Televizyon Kurumu binasını boyadığı gerekçesiyle ödenmiş olan toplam 18,500.00 TL'ye (KDV dahil) ilişkin;

- BRTK'da yapıldığı belirtilen işlerin hangi yasal dayanak altında LTB bütçesinden karşılandığı,
- Konu işlerin LTB tarafından gerçekleştirilmesine ilişkin eğer var ise BRTK tarafından, Belediye Müdürlüğü'ne iletilmiş talep yazısını denetime sunması,
- LTB maliyet ve kontrol raporları denetime sunulurken, işin hangi tarihlerde gerçekleştirildiği, nerelerin tamir edildiği, kaç kişinin kaç gün çalıştırıldığı belirtilmesi,

Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan **(B.26)** ve Sn. Aşkan C. Efe **(B.30 ve B.30(a))**'den talep edilmiştir.

Sn. Cemal Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamış, Sn. Aşkan C. Efe ise sorularımızı **(B.31 (madde: 42, 43)) “Benim talimatımla yapılan işler değildir”** biçiminde cevaplamış ve sorularımızı yanıtızsız bırakmış, **B.31(b)**'deki yanıtında ise sorularımızı yanıtlamamış onun yerine değiştirilmiş şekli ile 65/2007 sayılı Yasanın belirlediği Müdür Muavini yetki ve sorumluluklarından bahsederek, ödemeleri; belirtilen yasal düzenleme kapsamında onayladığını belirtmiştir.

Yukarıda belirtilen sorular, 2011 Mali Yılına ait Ödeme Fişleri'nde Servis Şefi imzası bulunan, dönemin Müdür Muavini Sn. Mehmet Çakmak'a da yöneltilmiş olup, **Sn. Çakmak (B.115(c))** özetle; Sn.C. Bulutoğulları'nın BRTK binasının dış cephe boyanması karşılığı bir yıl süreyle BRTK'den Belediye ile ilgili reklam ve spotların ücretsiz yayınlanması karşılığı bu uygulamanın yapıldığını bildiğini, dönemin BRTK Müdürünün de bu hususu teyit etmesine rağmen, yazılı bir belgeye ulaşamadığını belirtmiştir.

Sn. Birsen Atilla adına LTB tarafından düzenlenmiş çeklerden 54,950.00 TL tutarındaki çek aslı denetime sunulmuş olup, konu çeklerin Sn. Birsen Atilla ve/veya ad ve soyadı ile B.236(b)'de belirtilen kişi tarafından bozdurulduğu tespit edilmiş olup (B.236(b), adı geçen kişiye ait bazı faturaların ise LTB personeline LTB'de düzenlenmiş olabileceği değerlendirilmiştir.

Yukarıda belirtilen hususlar dikkate alındığında;

- a. Lefkoşa'da yandığı belirtilen evler için Sn. Birsen Atilla tarafından gerçekleştirildiği belirtilen toplam 49,650.00 TL (KDV dahil) harcama karşılığı işlere ilişkin hususların, KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi,
- b. BRTK'ya yapıldığı beyan edilen boya işleri karşılığının değiştirilmiş 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın 106. maddesi gereği, adı verilen Kurumdan talep edilmediği ve Belediyenin gelir kaybına sebebiyet verildiği dikkate alındığında;
  - 2010 Mali Yılı içinde 94/2010 Kasa Numaralı Ödeme Fişi ile **(B.236) 9,000.00 TL'nin** ödenmesine onay vermiş olan **Sn. Cemal Bulutoğulları ve Sn. Aşkan C. Efe'nin** belirtilen meblağdan müştereken ve müteselsilen,
  - 2011 Mali Yılı içinde ise 236/2011 Kasa Nolu Ödeme Fişi **(B.237)** ile 7,000.00 TL, 237/2011 Kasa Nolu Ödeme Fişi **(B.238)** ile de 2,500.00 TL toplamda 9,500.00 TL (KDV dahil) ödenmesine onay vermiş olan **Sn. Cemal Bulutoğulları ve Sn. Aşkan C. Efe'nin toplam 9,500.00 TL'lik** meblağdan müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmaları,
  - KKTC Hukuk Dairesi kanalıyla yapılacak araştırmada işin gerçekleşmediğinin ortaya konması durumunda ise 236/2011 ve , 237/2011 Kasa Nolu Ödeme Fişlerinde Servis Şefi imzası bulunan **Sn. Mehmet Çakmak'ın** da toplam 9,500.00 TL'den müştereken ve müteselsilen sorumlu olması gerektiği,

sonucuna ulaşılmıştır.

4.2.2.14. LTB Tarafından Rengin Fıratlı Adına Yapılmış Olan Ödemelere İlişkin Tespitler

2010 Mali Yılı'nda 03.5.1.04 Kalemi kullanılarak Sn. Rengin Fıratlı adına Lefkoşa'nın çeşitli bölgelerinde yapıldığı belirtilen temizlik işleri karşılığı 75/2010, 342/2010 ve 137/2010 Kasa Numaralı Ödeme Fişleri ile **(B.239)** toplam **14.250,00 TL** (KDV dahil) **(EK-33 ve B.239(a))** ödeme yapılmıştır.

LTB kayıtlarında ödemelerin **Rengin Fıratlı** adına yapılmış olmasına rağmen, **LTB'ye sunulan faturaların "Rengin Fıratlı-Cyprus Handy Craft, Kıbrıs El Sanatları"na ait olduğu tespit edilmiş olup, Gelir ve Vergi Dairesi kayıtlarında Sn. Rengin Fıratlı'nın "el işi ve şal satışı" yapmak üzere faaliyette olduğu** öğrenilmiştir.

Denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla, adı verilen kişinin değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası hilafına ticari iş yapabilmek için izne sahip olmadığı, faaliyet alanı **el işi/şal satışı** olmasına rağmen, LTB'nin Sn. Rengin Fıratlı'dan **temizlik hizmeti satın aldığı** tespit edilmesi nedeniyle, toplam 10,000.00 TL (KDV dahil) tutarındaki 137/2010 ve 342/2010 Kasa Numaralı Ödeme Fişleri'nde LTB Müdürlüğü adına imzası bulunan Sn. Aşkan C. Efe'ye **(B.30)**;

- Kıbrıs El Sanatları'nın hangi çerçevede temizlik hizmeti verdiği, işe ilişkin LTB maliyet ve kontrol raporlarını denetime sunarak işin hangi tarihlerde, kaç kişinin kaç gün, işlemesiyle gerçekleştiği,

sorulmuştur. Aynı sorular 342/2010 ve 75/2010 Kasa Numaralı Ödeme Fişleri'ni onaylamış olan **Sn. Cemal Bulutoğulları**'na da sorulmuş **(B.26)** ancak Sn. Cemal Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımıza cevap vermemiştir. 137/2010 Kasa Numaralı Ödeme Fişini itaya bağlamış olan **Sn. Özel Kadioğlu**'na da aynı sorular yöneltilerek, gerekli izni olmayan işletme ile LTB'nin iş yapmasının gerekçesi sorulmuştur. Sn. Kadioğlu kendisinin bu yönde bir araştırma yapmadığını, ödeme fişlerinin kendisine Belediye Müdürü ve Servis Şefi tarafından imzalanarak getirildiğini, bu nedenle ödemeyi onayladığını, bir eksiklik varsa ödemeyi hazırlayarak kendisine getirenlerin sorumlu olduğunu yapılan yüzyüze görüşmede beyan etmiştir. Aynı sorular Sn. Kadioğlu'na yazılı olarak da sorulmuş olup **(B.2(a))**, Sn. Kadioğlu tarafımıza ilettiği yazılı cevabında konu sorularımızı yanıtlamamıştır **(B.2(b))**.

Sn. Aşkan C. Efe ise sorularımıza **(B.31 madde (267-268)) "Temizlik işleri temizlik şubesinin isteği ve talebi doğrultusunda yaptırılan işler olduğunu hatırlıyorum... El sanatları temizlik hizmeti veren bir kurum değildir. Rengin Fıratlı'nın eşi...Fıratlı'nın küçük tamir ve onarım işleri ile uğraşan bir kişi olduğunu ve halen bu işleri yaptığını biliyorum. Fatura olarak hanımının faturasını kullandığı kanaatindeyim"** şeklinde cevap vermiştir. İşletmenin değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası kapsamında gerekli izni olmadan faaliyet göstermesine ilişkin sorumluluğu ise; bu yönde bir araştırma yapmasına ilişkin kendisine Belediye Meclisinden veya Başkandan herhangi bir talimat verilmediğini, bu konuda herhangi bir politika üretildiğini sanmadığını, beyan ederek cevaplamıştır **(B.31(a))**.

Sn. Efe'ye yöneltilen sorular, Ödeme Fişleri'nde Servis Şefi imzası bulunan LTB Temizlik Şube Amiri Sn. Serkan Önet'e de yöneltilmiş olup, Sn. Önet ise sorularımızı "Yapılan iş ile ilgili olarak, işi gerçekleştiren şirket ve/veya kişiler Müdür Aşkan Bey tarafından görevlendirilerek, Temizlik Şubesi'nden sadece işin kontrollüğünü yapması istenmiştir. Yapılan temizlik işlemi baştan sona Temizlik Şubesi Ustabaşılarının kontrolünde bir tamam gerçekleştirilmiştir. İşin tamamlanmasının ardından ise Belediye Başkanlığı'na Temizlik Şubesi'nin kontrolünde işin tamamlandığını belirten bir hak ediş raporu yazılarak gerekli bilgi verilmiştir..." şeklinde cevaplamış **(B.55)** ancak işin yapıldığı dönemde kendi birimince düzenlenmiş maliyet veya kontrol raporunu denetime sunmamıştır. Ayrıca Sn. Önet, ilgili işletme ile dönemin LTB Başkanlığı veya Müdüriyeti arasında iş maliyeti anlaşılması olmasına rağmen, ödeme fişi ekinde bu konuda herhangi bir belge bulunmadığı için, adı geçen işletme adına LTB Başkanlığına muhatap düzenlenmiş bazı iş tekliflerinin, iş maliyetinin desteklenmesi açısından tarafınca yazıldığını beyan etmiştir **(B. 55(a) S/No: 3)**.

El sanatları satışı ile uğraşan kişilere temizlik yaptırılmasına yasal dayanak bulunmamakta olup, işin verilmesine ilişkin Sn. Aşkan C.Efe ile Sn. Serkan Önet'in denetime sundukları izahlarının birbiri ile çeliştiği ise açıkça görülmektedir.

Rengin Fıratlı adına düzenlenmiş çekler ise 30108 numaralı hesaba yatırılmış olup, bahis konusu hesabın kim/kimlerin adına olduğuna ilişkin bilgiye ulaşılamamıştır.

Yukarıda belirtilenler dikkate alındığında, konunun KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

4.2.2.15. LTB Adına Yaptırıldığı Belirtilen Ancak Teyit Edilemeyen Diğer Harcamalar ile Belediye Personeli/Yetkililerince Yanıltıcı Ödeme Fişi Düzenlenmesi

LTB 03.5.1.04 Gider Kalemi kaynakları kullanılarak 2010-2011 Mali Yılları'nda gerçekleştirildiği belirtilen toplam **29,950.00 TL** (KDV dahil) tutarındaki ödemeye ilişkin işlerin **(B.240)** LTB yetkililerince teyit edilemediği tespit edilmiş olup, **7 adet ödemenin hiçbirinde Mali İşler Sorumlusu imzası olmaması, 6 adetinin ise dönemin Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları ve ilgili Servis Şeflerinin imzası ile LTB Müdürü ve Muhasebe İşleri Sorumlusu imzaları olmadan itaya bağlanmış olması (B.240(a)) dikkat çekicidir.**

A. Yanıltıcı Ödeme Fişi Düzenlenmesi

Ek-34 olarak sunulan listede detayları verilen harcamalardan, Sıra No. 1 olarak görülen **130/2011 Kasa Numaralı Ödeme Fişi (B.240)** ile **Uçanok Emlak ve İnşaat Şti. Ltd.'e "Yaşlılara Avrupalı Hizmet Birimi üyesi yaşlımızın evinin tadilat işleri için gönderilen 5000 adet blok ve 1 yol kum bedeli"** açıklaması ile **3,950.00 TL** (KDV dahil) ödeme yapılmıştır. **Ödemeyi Servis Şefi sıfatı ile dönemin Müdür Muavini Sn. Mehmet Çakmak'ın İta Amiri sıfatı ile Sn. Cemal Bulutoğulları'nın onayladığı Belediye Müdürlüğü ve Mali İşler Sorumlusu imzası bulunmadığı ve ödeme fişinde parayı/çeki alan kısmında ise LTB personeli Sn. Münevver Atakan'ın imzasının bulunduğu tespit edilmiştir.**

İşin yapıldığını Servis Şefi imzası ile teyit etmiş olan Sn. Mehmet Çakmak'tan; belirtilen harcamanın kimin için, hangi tarihlerde gerçekleştirildiğini teyit etmesi ve konu çekin Sn. Münevver Atakan tarafından teslim alınma gerekçesini tarafımıza iletmesi talep edilmiştir.

Sn. Çakmak konu harcamayı onaylamasına ilişkin gerekçesini **(B.241) "...Ödeme talimatında yazılan (AC1) zamanın Belediye Başkanı ve İdari Hizmetler ŞB. amirliğinin tasarrufunda yürütülmekteydi. Faturada Sn. Başkanın onay imzası ayrıca yetkilerini (parasal olarak) aşmaması gerekçesi ile imzaladım..."** şeklinde belirtmiş olup Sn. Çakmak'ın verdiği beyana ilaveten Sn. Çakmak ve Sn. Atakan aracılığıyla denetime sunulan Sn. Y.Y¹⁹ imzalı 26.07.2013 tarihli beyandan ise **(B.242) ödemenin aslında Yaşlılara Avrupalı Hizmet Birimi üyesinin ev tadilat işleri için değil, adı verilen kişinin Kıbrıs Türk Hava Yollarında yaşadığı mağduriyetten dolayı yeniden iş kurabilmesi amacıyla dönemin LTB Başkanı'ndan talep ettiği yardıma karşılık olduğu** anlaşılmıştır.

Sn. Y.Y 26.07.2013 tarihli beyanında **(B.242)** aynen " ... K.T.H.Y'de yaşadığım mağduriyetten dolayı yeniden iş kurabilmek için Cemal Bulutoğulları'ndan yardım talep ettim. Yeni Sanayi Bölgesinde... bulunan inşaatıma 5000 adet blok ve 1 tek yol kuma ihtiyacım olduğunu belirterek talep ettim... aldığım malzemelerin bedeli ilgili Firmaya ödenmiştir. 3,950.00 TL'lik çeki Belediyede çalışan Sendika Başkanımın eşi Münevver Atakan'dan alması için rica ettim kendisi de bu çeki alıp şahsıma teslim etmiştir. Bu malzemeler yukarıda bahsettiğim adreste bulunan iş yerimin yapımında kullanılmıştır..." şeklinde izahını belirtmiş ve arazisine ait ön kira sözleşmesi **(B.243)** ile Uçanok Emlak ve İnşaat Şti. Ltd. tarafından ilgili çekin alındığını belirten 29.07.2013 tarihli yazıyı **(B.244)** denetime sunmuştur. Sn. Münevver Atakan ile yapılan görüşmede de ilgili yazıda yazılanlar teyit edilmiştir.

Yukarıda yer alna hususlar belirtilerek, Sn. Cemal Bulutoğulları'na konu ödemenin LTB Bütçesi'nden karşılanmasına ilişkin gerekçesi ve yasal dayanağı ile ödeme fişinin belirtilen açıklama ile düzenlenmesine ilişkin talimatının olup olmadığı sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlanmamıştır.

Belirtilenler dikkate alındığında, ödeme fişini düzenleyen LTB personeli veya yetkililerinin ödemenin amacını gizleyecek şekilde belge düzenleme yoluna gittikleri açık olup, Ödeme Fişini düzenleyen personelin kimliği gerek Sn. Çakmak gerekse Sn. Atakan tarafından belirtilmemiştir.

LTB kaynaklarından belirtilen yardımın yapılmasının mümkün olmadığı, dolayısıyla **toplam 3,950.00 TL** ödenmesini onaylamış olan Sn. Cemal Bulutoğulları ve Sn. Mehmet Çakmak'ın belirtilen meblağdan müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmalarını, yanıltıcı evrak düzenleme yoluna gitmiş olan LTB personeli/yetkililerinin belirlenmesinin KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

---

¹⁹ Konu ad/soyad tarafımızca mahfuz olup, açık ad/soyad B.240 ve B.242'de belirtilmiştir.

B. Diğer Ödemeler

EK-34'de S/No 2 ve 3 olarak yer alan 44/2011 sayılı Ödeme Fişi ile (B.240) Fatma Özer Taş Duvarlar İnşaat'a "Lefkoşa Türk Belediyesi için yapılan tamirat ve boya işleri için ödenmesi uygundur" açıklaması ile 2 ayrı fatura karşılığı toplam 14,500.00 TL (KDV dahil) ödenmiş olup, ödemeler Servis Şefi olarak Sn. Hüseyin Çakır ve Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğluları tarafından, Belediye Müdürlüğü ve Mali İşler Sorumlusu imzaları olmadan itaya bağlanmıştır.

Ödemeleri Servis Şefi olarak onaylamış olan Sn. Hüseyin Çakır'dan yapıldığı belirtilen işe ilişkin detayları denetime sunarak işin yapıldığını teyit edici belgeleri ve işin adı geçen işletmeye nasıl verildiğini belirtmesi istenmiştir.

Sn. Çakır tarafımıza ilettiği yazılı beyanında (B.154 (madde 31-32)) "Yapıldığı belirtilen işler için iş emrini ilgili şirkete kimin tarafından verildiği benim bilgim dahilinde değildir. **Faturalarının üzerinde bulunan tel numaralarını arayıp hangi işlerin nerde ve ne zaman yapıldığını öğrenmek için sormaya çalıştığımda tel nolarının kullanım dışı olduğunu gördüm.**" şeklinde açıklamasını tarafımıza iletmiştir.

Sn. Cemal Bulutoğluları'na; Sn. Hüseyin Çakır tarafından denetime iletilen beyan belirtilerek, konu işlerin neler olduğu, LTB Bütçesi'nden karşılanmasının gerekçesi ve yasal dayanağı sorulmuş olup (B.29(a)), Sn. Bulutoğluları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Dolayısıyla Sn. Hüseyin Çakır'ın servis şefi olarak işin yapıldığını onaylamasına rağmen **hangi işlerin nerde ve ne zaman yapıldığını bilmediği açık olup, öğrenmek için işletmeyi araması aslında işin yapılmadığı sonucunu ortaya koymaktadır.** Bu nedenle, toplam 14,500.00 TL ödemeyi onaylamış olan Sn. Hüseyin Çakır ve Sn. Cemal Bulutoğluları'nın belirtilen meblağdan müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmaları gerektiği sonucuna varılmaktadır.

Aynı EK-34'de 213/2011 Kasa Numaralı Ödeme Fişi ile (S/no 5) Günözger Tic. Şti. Ltd.'e "Göçmenköyde tamiri yapılan konut için malzeme ve işçilik bedeli" açıklamasıyla 550.00 TL (KDV dahil), 72/2011 Kasa Numaralı Ödeme Fişi ile (S/No:6) Sn. Fatma Satur adına 10 tanker kullanım suyu karşılığı 1,200.00 TL (KDV dahil), ödenmiş ve her iki ödeme de Sn. Cemal Bulutoğluları ve Sn. Hüseyin Çakır tarafından, Belediye Müdürlüğü ve Mali İşler Sorumlusu imzaları olmadan onaylamıştır.

Günözger Tic. Şti. Ltd.'e yapılan ödeme karşılığı yapıldığı beyan edilen işin kimin için gerçekleştiğini veya hangi işlerin olduğunu belirten belge bulunmamakta olup, ilgili faturada da bu hususlar belirtilmemiştir. Bu nedenle Sn. Hüseyin Çakır'dan ödemeye ilişkin bilgi/belge talep edilmiş olup, Sn. Çakır konuya ilişkin izahını (B.156 (madde 27)) aynen "İlgili ödeme emrini başkanın talimatı ile ben imzaladım İş emri ilgili işletmeye benim tarafımdan verilmemiştir." şeklinde iletmiş olup, işin gerçekleştiğine dair bilgisinin olmadığını, sadece dönemin LTB Başkanının talimatı ile ödemeyi imzaladığını beyan etmiştir.

Sn. Hüseyin Çakır'ın beyanı Sn. Cemal Bulutoğulları'na iletilerek, konu beyan hakkındaki açıklaması sorulmuş olup, iş yapıldığı beyan edilen konutun kime ait olduğu, LTB maliyet keşif ve kontrol raporu olmayan ödemeyi onaylamasının gerekçesi ve yasal dayanağı sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Sn. Fatma Satur adına yapılmış ödemeye ilişkin izahını ise Sn. Hüseyin Çakır **(B.154 (madde 30))** aynen “Sulama Yapılan refüjler Atatürk kapalı spor salonun önündeki trafik ışıklarının olduğu refüjler Tören alını türbinlerinin olduğu yerdeki çiçekliklerin sulanması Ayrıca bilgim dahilinde L.T.B binasının arkasında olan Betonarme gömme su deposuna da su vermiştir.” şeklinde belirtmiştir.

Ancak LTB'nin su sıkıntısı olduğu zaman Belde sakinlerine kendi su kuyusundan, su temin ettiği ve Sn. Hüseyin Çakır'ın Servis Şefi olarak imzaladığı birçok ödemeye esas teşkil eden işlerden haberdar olmadığı veya dönemin LTB Başkanının talimatı ile imzaladığı dikkate alındığında, bu işin gerçekleştiği zan altında görülmektedir. Sn. Fatma Satur adına yapılmış ödemeye ilişkin çeki alanın LTB personeli Sn. Mehtap Juri olduğu tespit edilmiştir.

Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan; LTB'nin kullanımında olan su kuyusu ve su taşımak için kullandığı aracı varken Sn. Fatma Satur'dan belirtilen hizmetin satın alınmasının gerekçesini, yapıldığı beyan edilen işin detaylarının neler olduğunu ve Sn. Fatma Satur'un faaliyet alanının ne olduğunu belirtmesi talep edilmiş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Tablo Sıra No: 7 olarak görülen 240/2010 Kasa Numaralı Ödeme Fişi ile **Cansem Construction Ltd.**' e “Çatı tamiraty yapımı- malzemeleri. Kafesli mahallesi, yardıma muhtaç olan Emine hanım şahsın evine yapılan tamir işleri. Sn. Başkanın talimatı çerçevesinde” açıklaması ile 1,750.00 TL (KDV dahil) ödenmiş olup **(Ek.34, B.240 (a))**; ödeme Sn. Cemal Bulutoğulları ve Sn. Aşkan C. Efe tarafından itaya bağlanmış, işin Sn. E.İ²⁰ adına yapıldığı ise Sn. Hüseyin Çakır'ın ödemeye ekli 22.10.2010 tarihli yazısından anlaşılmıştır. LTB yetkilileri, Lefkoşa Türk Belediyesi kayıtlarında Sn. E.İ adına kayıtlı müstehlik veya emlak kaydı bulunmadığını belirtmişlerdir.

Yapıldığı beyan edilen işin ve adı geçen kişinin muhtaç/yardıma ihtiyacı olup olmadığının belgelenebilmesi Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan **(B.26)** ve Sn. Aşkan C. Efe'den **(B.30)** bilgi ve belge talep edilmiştir. Sn. Cemal Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımıza cevap vermemiştir. Sn. Aşkan C. Efe ise tarafımıza ilettiği yazılı beyanında **(B.31 (madde:246))** “...çatı tamiratının kafesli muhtarının isteği doğrultusunda yapılan iş olduğunu hatırlıyorum.” şeklinde cevap vermiştir. Dolayısıyla yapıldığı beyan edilen işin kimin için gerçekleştiği veya gerçekleşip gerçekleşmediği teyit edilememiştir.

---

²⁰ Konu ad/soyad tarafımızca mahfuz olup, açık ad/soyad B.240 ve B.240(a)'da yer almaktadır.

Aynı Ek-34'de yer alan 8,000.00 TL (KDV dahil), ödeme **Şekip Hatay Marangoz** adına Göçmenköy'de yanan 4 evin ikisine ait ahşap işleri açıklaması ile gerçekleştirilmiştir. Yapıldığı beyan edilen işin kimler için olduğu, yangın çıktığına ilişkin vb. bilgi/ belgenin denetime sunulması Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan talep edilmiştir (**B.26 Tablo1 S/No 30**). Ancak Sn. Cemal Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır. Aynı sorular ödeme fişinde Servis Şefi imzası bulunan Sn. Aşkan C. Efe'ye de yöneltilmiş olup, Sn. Efe tarafımıza ilettiği yazılı beyanında sorularımızı yanıtlamamış onun yerine değiştirilmiş şekli ile 65/2007 sayılı Yasanın belirlediği Müdür Muavini yetki ve sorumluluklarından bahsederek, ödemeleri; belirtilen yasal düzenleme kapsamında onayladığını belirtmiştir (**B.31(b)**).

Yukarıda yer alan ödemelere ilişkin tespitler ve ödemelere ilişkin çeklerin incelenmesinde elde edilen bilgiler (**B.240(a)**) olarak sunulmuş olup, Şekip Hatay Marangoz adına düzenlenmiş çekin işlem görmesinde; raporda ismi geçen Clean World Marketin Co. mührü olduğu ve yine bir çok kişi/işletmeye ait çeklerin işlem görmesinde yer almış olan **Kıbrıs İktisat Bankası Ltd. nezdindeki 10-304-5197613** numaralı hesabın yer alması dikkat çekicidir.

Bu bağlamda, Belediye Bütçesi'nden karşılanmış yukarıda yer alan ödemelere ilişkin bulguların KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

4.2.2.16. LTB Tarafından Aysun Yüksel İnterfon İletişim Adına Yapılmış Ödemeler

A. Ödemelere İlişkin Tespitler

Lefkoşa Türk Belediyesi'nce 2010 Mali Yılında **Aysun Yüksel İnterfon İletişim adına, Lefkoşa hudutları dahilinde yapıldığı belirtilen birçok temizlik işi mukabili, dönemin LTB Başkanının ödeme yetkisine uyacak şekilde fatura bölümü yapılarak toplam 43,500.00 TL (KDV dahil) ödendiği (B.245)** tespit edilmiş ve ödeme detayları **EK- 35 ve (B.245(a))**olarak sunulmuştur.

Denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla; Gelir ve Vergi Dairesi kayıtlarına göre, Aysun Yüksel İnterfon İletişim'in faaliyet alanı "**telefon satıcısı**" olup, adı geçen işletmenin değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası hilafına, ticari faaliyette bulunabilmek için gerekli izne haiz olmadığı anlaşılmıştır. İşletmenin 2008-2011 döneminde, Sosyal Sigortalar Dairesi Müdürlüğü kayıtlarına göre kayıtlı işçisi/müstahdemi bulunmadığı (**B.43**), İhtiyat Sandığı Dairesi Müdürlüğü kayıtlarında göreyse belirtilen dönemde 2 kişiyi istihdam ettiği (**B.44**) saptanmıştır.

Aysun Yüksel İnterfon İletişim'e ait ödemelerin tümü, dönemin LTB Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları ve Müdürü Sn. Aşkan C. Efe tarafından itaya bağlanmış olup, LTB Temizlik Şube Amiri Sn. Serkan Önet'in de Servis Şefi olarak yapılan işleri onayladığı tespit edilmiştir.

Adı verilen yetkililere; "**İletişim şirketine**" temizlik yaptırmalarına ilişkin **gerekçeleri ve yasal dayanakları sorulmuş, ilgili işletmenin temizlik işleri**

gerçekleştirdiğine ilişkin belgelerini denetime sunmaları talep edilmiştir. Ayrıca, işlere ilişkin talebin LTB tarafından ilgili firmaya nasıl iletiildiğinin belirtilmesi ve LTB Maliyet Keşif ve Kontrol Raporları'nın denetime sunulması, işin hangi tarihlerde kaç kişinin, kaç gün çalışması ile gerçekleştirildiğinin belirtilmesi istenmiştir.

Sn. Cemal Bulutoğulları sorularımıza cevap vermezken, Sn. Aşkan C. Efe yukarıda belirtilen sorularımızın hiçbirini yanıtlamamış **(B.31 (madde33-38))** bunun yerine **“Temizlik şube amirinin isteği ve ihtiyaçları doğrultusunda her yıl yaptırılan temizlik işleri...Temizlik Şube Amiri'nin kontrolünde ve görevlendirdiği ekip başlarının gözetiminde yaptırılmıştır.” (B.31 madde: 247) “Bu konuda bir yetki veremediğini²¹ hatırlıyorum”** şeklindeki izahını denetime iletmıştır.

Temizlik Şube Amiri Sn. Serkan Önet ise **“...iş bana verilen talimat doğrultusunda yapılmamıştır. İş ilgili şirkete veren, yapılacak iş ile ilgili teklif alan, işin yapıldığı süre boyunca işi takip eden, ödenecek miktarı belirleyen ve ödeme fişini hazırlayan ben veya herhangi bir Temizlik Şubesi personeli değildir. Bu iş Müdür Aşkan Bey'in sorumluluğunda yaptırılan bir iştir. Benim olaya müdahil olma durumum iş tamamlandıktan sonra, ödeme yapılabilmesi aşamasındadır. Temizlik Şubesi sorumlusu olmam dolayısıyla ödeme yapılabilmesi için Ödeme Fişi'ne servis şefi olarak imza koymam gerektiğinden, iş bittikten sonra işin gerçekten yapıldığını tespit ederek ve ödemenin Başkan'ın yasal ödeme yetkisinde olduğunu görerek ödeme fişi tarafımdan imzalanmıştır”** şeklindeki, onaylamış olduğu diğer kişi/işletmeler için verdiği ortak beyanı ile işin verilmesi, takibi vb. hususların Sn. Aşkan C. Efe tarafından gerçekleştirildiğini belirtmiştir. **Ancak Sn. Önet iş detaylarını konu işletmenin hangi tarihlerde kaç kişi ile iş yaptığını, işin yasal dayanağını belirtmemiş olup, işin yapıldığı dönemde bu bilgileri içeren kayıtların mevcut olmadığı anlaşılmıştır.**

Yukarıda belirtilenlere ilaveten, anılan işletme tarafından LTB adına yapıldığı belirtilen işlerin gerçekleştiğine ilişkin Sn. Ali Efendi Kılınç imzalı beyanların mevcut olduğu tespit edilmiş olup, konu yazıların formatı dikkate alındığında, bazı Belediye personeli tarafından LTB'de düzenlendiği, Aysun Yüksel İnterfon İletişim'e ait birtakım Ödeme Fişleri ile faturalarda yer alan yazıların ise aynı olduğu, dolayısıyla ilgili faturaların da LTB'de düzenlendiği ve konu faturalarda yer alan el yazısının LTB Temizlik Şube Amiri Sn. Serkan Önet'e ait olabileceği değerlendirilmiştir. Sn. Önet, ilgili işletme ile dönemin LTB Başkanlığı veya Müdüriyeti arasında iş maliyeti anlaşılmış olmasına rağmen, ödeme fişi ekinde bu konuda herhangi bir belge bulunmadığı için, adı geçen işletme adına LTB Başkanlığına muhatap düzenlenmiş bazı iş tekliflerinin, iş maliyetinin desteklenmesi açısından tarafınca yazıldığını beyan etmiştir **(B.55(a) S/No: 3).**

Yukarıda belirtilen hususlara ilaveten 101/2010 Kasa Numaralı Ödeme Fişi ile **(B.245)** adı verilen işletmeye “Genel Hastahaneye yapılan işler” açıklamasıyla tek fatura karşılığı **15,000.00 TL (KDV dahil)** ödendiği tespit edilmiş olup ödeme detayları **EK-35, S/No 5** olarak da sunulmuştur. **Ödeme Sn. Cemal Bulutoğulları ve Sn. Aşkan C. Efe tarafından,** Servis Şefi ve Mali İşler Sorumlusu imzası olmadan onaylanmıştır.

²¹ Sn. Efenin yazılı cevabı aynen aktarılmıştır.

Sn. Cemal Bulutoğulları konu ödemeye ilişkin sorularımızı (B.26) cevaplamamış, LTB İhale Tüzüğü'nün 4. maddesi hilafına kullandığı yetkinin gerekçesini belirtmemiş ödemeye ilişkin Kira ve İhale Komisyonu kararı sunmamıştır. Sn. Efe ise yazılı beyanında **(B.31 (madde: 37)) "Eski genel hastanenin içinde yapılan işlerle ilgili herhangi bir talimat vermedim. Tamamıyla Başkanın yetkisi çerçevesinde Başkan tarafından yaptırılan iş olmalı bu konuda aradan 3 yıl geçti hatırlamıyorum."** şeklindeki izahını denetime iletmıştır.

Dolayısıyla 101/2010 Kasa Nolu Ödeme Fişi ile yapılan 15,000.00 TL (KDV dahil), için LTB Kira ve İhale Komisyonu ve/veya Meclis Kararı üretilmediği dikkate alındığında, LTB İhale Tüzüğü gereği LTB Başkanı'nın ödeme yetkisi 8,000.00 TL olmasına rağmen LTB İhale Tüzüğü'nün 4. maddesi hilafına 15,000.00 TL (KDV dahil) ödenmesine onay vermiş olan **Sn. Cemal Bulutoğulları ve Sn. Aşkan C. Efe'nin 7,000.00 TL'den (15,000.00 TL-8,000.00TL) müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmaları gerektiği sonucuna varılmıştır.**

Aysun Yüksel İnterfon İletişim tarafından yapıldığı beyan edilen işlerin gerçekleştiği zan altında değerlendirilmekte olup, ilgili faturaların ve Sn. Ali Efendi Kılınc adına Belediye Başkanlığına muhatap yazıların bazı LTB personeline düzenlenmiş olabileceği ve ilgili yazılarda Sn. Kılınc adına yer alan imzaların gerçekten adı verilen kişiye ait olup olmadığına ilişkin hususların, KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

B. LTB Tarafından Aysun Yüksel İnterfon İletişim Adına Düzenlenmiş Çeklerin Kullanımı

LTB tarafından Aysun Yüksel İletişim adına düzenlenmiş toplam **43,500.00 TL** tutarındaki çek aslı, ilgili bankadan temin edilmiş olup **(B.245(a))** olarak sunulan listede konu çeklerin ciro edilmesine /işlem görmesine ilişkin detaylar belirtilmiştir.

Konu çeklerin tümü Sn. Aysun Yüksel adına düzenlenmiş olmakla birlikte, ciro edilmelerinde Sn. Ali Efendi Kılınc isim/imzasının mevcut olduğu, bir çekin Raporda defaten yer almış olan Kıbrıs İktisat Bankası Ltd. nezdindeki **10-304-5197613** numaralı hesap numarası ile işlem gördüğü, Sn. Cemal Bulutoğulları'nın ödeme yetkisi hilafına Kira ve İhale Komisyonu kararı olmadan yapılmış **15,000.00 TL mukabili çekin** ise yine Rapora birçok kez konu edilmiş olan Yakındoğu Bank Ltd. nezdindeki **15-300-20081** sayılı hesap numarası ile işlem gördüğü tespit edilmiştir.

Aysun Yüksel İnterfon İletişim adına düzenlenmiş çeklerin işlem görmesinde/ciro edilmesinde adı geçen Ali Efendi/Esenli²² Kılınc'ın, adı geçen işletme tarafından LTB için yapıldığı belirtilen işlere ait yazılarda imzası bulunan kişi olup, Aysun Yüksel İnterfon İletişim namına çalıştığına ilişkin sosyal güvenlik kurumlarında kaydı olmadığı, çeklerin kullanılması aşamasında da kimliğini belgeleyici evrak kaydının bulunmadığı tespit edilmiştir.

---

²² Aysun Yüksel (işletme ismi; Aysun Yüksel İnterfon İletişim) adına düzenlenmiş ait çeklerin bir kısmında çeki bozduran kişi Ali Esenli Kılınc olarak belirtilirken, bir kısmında ise Ali Efendi Kılınc olarak belirtilmiştir.

4.2.2.17. LTB Tarafından Uygun & Kılınç Ticaret Şti. Ltd. Adına Yapılmış Ödemelere İlişkin Tespitler

2010 Mali Yılı'nda Uygun & Kılınç Ticaret Şti. Ltd.'e Küçük Kaymaklı Mezarlığı'nda gerçekleştirdiği belirtilen temizlik ve ağaç budama işleri karşılığı, fatura bölümü yapılarak toplam **23,000.00 TL** (KDV dahil) ödenmiş olup (**B.246 ve B.246(a)**), ödeme detayları **Ek-36** olarak sunulmuştur.

Denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla, Uygun & Kılınç Tic. Şti. Ltd.'in;

- **KKTC Gelir ve Vergi Dairesi kayıtlarına göre faaliyet alanı, 2007 Mali Yılı'nda kullanım suyu satışı olarak kaydedilmiş, aynı yıl terzi ve dikim evi akabinde çevre düzenlenmesi olarak değiştirilmiş, 2011 Mali Yılı'nda ise oto tamircisi olarak kayda alınmıştır.**
- **KKTC Sosyal Sigortalar Dairesi Müdürlüğü verilerine göre de faaliyet alanı içme suyu dağıtım şirketi olup, 2010 Mali Yılı'nda 2 çalışanı bulunmaktadır (B.43).**
- **KKTC İhtiyat Sandığı Dairesi Müdürlüğü verilerine göre, 2010 Mali Yılı'nda 2 kişiye ait müstahdem kaydı mevcuttur (B.44).**
- **Değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası gereği, Lefkoşa sınırları dahilinde ticari iş/ meslek vb. yapabilmesi için LTB'nce verilmesi gereken izin olmadan faaliyette bulunduğu anlaşılmıştır.**

Adı geçen işletme tarafından yapıldığı beyan edilen işlere ilişkin maliyet keşif ve/veya kontrol raporları mevcut olmayıp, ödeme fişleri ilişkiğinde "Uygun & Kılınç Ticaret" adına düzenlenmiş, mühürsüz ancak imzalı yazılar olduğu tespit edilmiş olup "Uygun & Kılınç Ticaret" adına olan imzaların ise farklı olduğu değerlendirilmiştir.

Uygun & Kılınç Tic. Şti. Ltd.'e ait faturalar incelendiğinde ise LTB adına düzenlenmiş faturaların ve diğer yazıların Lefkoşa Türk Belediyesi personeli tarafından Belediyede düzenlendiği konu yazılarda adı verilen işletme yetkililerine ait imzaların ise birbirinden farklı olduğu değerlendirilmiştir. Bahis konusu işletme adına düzenlenmiş Belediye Başkanlığı'na muhatap bazı faturaların, Sn. Aşkan C. Efe'nin talimatı ile Sn. Naciye Arsel tarafından Belediyede düzenlendiği Sn. Arsel'in:

- "1) ... Uygun & Kılınç adına Belediye Başkanlığına muhatap bazı faturalarında yine Sn. Aşkan Efe'nin talimatı ile tarafımca Belediye yazıldığını belirtmek isterim.
2) Yine... yukarıda adı/unvanı verilen işletmelere ait Belediye Başkanlığına muhatap bazı iş tekliflerinin ve işin yapıldığına dair yazıların yine Sn. Aşkan C. Efe'nin talimatı ile tarafımca Belediyede yazılmıştı. Bu iş teklifleri veya işin işletme/kişilerce yapıldığına ilişkin yazıları da Sn. Efe kendi taslak olarak elde yazarak ve bilgisayarda yazmam için bana veya diğer sekreter arkadaşım Mehtap Juri'ye ilettiği için konu yazılar tarafımızca bilgisayar ortamında yazılmıştır.",

B.46(a) olarak sunulan beyanında yer almaktadır. Nitekim Sn. Aşkan C. Efe ile yapılan yüzyüze görüşmede Sn. Efe **birçok kişi/işletmeye ait faturaların Sn. C. Bulutoğulları'nın talimatı ile kendi sekterleri veya dönemin Başkanlık sekterleri tarafından yazıldığını beyan ederek, Sn. Naciye Arsel'in beyanını teyit etmiştir.**

Nitekim 04.07.2013 tarihinde LTB'nden yedeklenmiş bilgisayar kayıtlarında Uygun Kılınç isimli dosya kaydı olduğu tespit edilmiş olup, ancak yazı içeriğinin Clean World Marketing Co.'ya ait olduğu anlaşılmıştır.

Su satışı yapmak üzere faaliyette bulunduğu anlaşılan ve faaliyet alanını devamlı değiştiren işletmeye, temizlik işleri yaptırılmasına ilişkin gerekçe ve yasal dayanak ile işlerin adı geçen işletmeye nasıl iletildiği, İta Amiri sıfatıyla ödeme fişlerini onaylamış olan Sn. Cemal Bulutoğlularına sorulmasına **(B.26)** rağmen, Sn. Bulutoğluları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtsız bırakmıştır.

Aynı sorular Sn. Aşkan C. Efe'ye de yöneltilmiş olup **(B.30)**, Sn. Efe tarafımıza ilettiği yazılı beyanında **(B.31 (madde:63-64))** "Her yıl yapılan temizlik işleri çerçevesinde Kaymaklı mezarlığında yapılan temizlik işleridir. Ödeme Fişlerinde açıklamayı yapan şahısların kim olduğunu bilmiyorum ancak temizlik şubesinin kontrolünde olduğu gerçektir." şeklinde izah vermiştir. Yapılan yüz yüze görüşmede ise Sn. Aşkan C. Efe konu işletmeye LTB adına iş verilmesine ilişkin herhangi bir talimatı olmadığını, işin Sn. C. Bulutoğlularının talimatı ile verildiğini beyan etmiş ve aynı izahını **(B.31(a))** işletmelere verilen işler) olarak da tarafımıza iletmiştir. Dönemin LTB Başkan Vekili Sn. Özel Kadioğlu'na da itaya bağladığı harcamaya dair aynı sorular yöneltilmiş olup **(B.2(a))**, Sn. Kadioğlu tarafımıza ilettiği yazılı yanıtında belirtilen sorumluyu cevaplamamıştır **(B.2(b))**.

Sn. Serkan Önet ise Servis Şefi olarak onayladığı harcamaları, diğer tüm işletmeler için denetime sunduğu **(B.55)** "Bahse konu iş bana verilen talimat doğrultusunda yapılmamıştır... Bu iş Müdür Aşkan Bey'in sorumluluğunda yaptırılan bir iştir. Benim olaya müdahil olma durumum iş tamamlandıktan sonra, ödeme yapılabilmesi aşamasındadır. Temizlik Şubesi sorumlusu olmam dolayısıyla ödeme yapılabilmesi için ödeme fişine servis şefi olarak imza koymam gerektiğinden, iş bittikten sonra işin gerçekten yapıldığını tespit ederek ve ödemenin Başkan'ın yasal ödeme yetkisinde olduğunu görerek ödeme fişi tarafımdan imzalanmıştır." şeklindeki beyanını denetime iletmiş ancak Sn. Önet iş detaylarını, konu işletmenin hangi tarihlerde kaç kişi ile iş yaptığını, işin yasal dayanağını belirtmemiş olup, işin yapıldığı dönemde bu bilgileri içeren kayıtların mevcut olmadığı anlaşılmıştır.

(B.246(a)) olarak sunulan tespitlerden de görüleceği üzere, LTB tarafından Uygun & Kılınç Tic. adına düzenlenmiş bir çekin ciro edilmesinde/işlem görmesinde LTB personeli Sn. Turgay Demiray adının/imzası ile Kıbrıs İktisat Bankası Ltd. nezdindeki **10-304-5197613** hesap numarasının yer aldığı diğer bir çekin de yine **10-304-5197613** hesap numarası ile işlem gördüğü tespit edilmiştir.

Dolayısıyla ödemelere ilişkin tespitler, adı geçen işletmeye ait faturaların bazı LTB personeli tarafından düzenlenmesi, Uygun & Kılınç Ticaret adına olan imzaların gerçekten Uygun& Kılınç Tic. Şti. Ltd. yetkililerine ait olup olmadığı, bir çekin ciro edilmesinde/bozdurulmasında/işlem görmesinde LTB personelinin yer alması ve yine 5197613 numaralı hesap ile işlem görmesine ilişkin hususların KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

4.2.2.18 LTB Tarafından Çağkan Yapı İskele Sistemleri Adına Yapılmış Ödemeler ve Talimatla Belge İmzalatılması İddiası

LTB 03.5.1.04 gider kaleminden 2011 Mali Yılı içinde Çağkan Yapı İskele Sistemleri adına “Göçmenköyde yapılan büfe inşaatı ve telleme işleri için” 112/2011, 80/2011 ve 61/2011 Kasa Numaralı Ödeme Fişleri ile 3 ayrı fatura karşılığı toplam **24,000.00 TL** (KDV dahil) ödeme yapıldığı tespit edilmiş olup, ödemeler; Sn. Cemal Bulutoğluları ve Sn. Hüseyin Çakır tarafından, Belediye Müdürlüğü ve Mali İşler Sorumlusu imzası olmadan gerçekleştirilmiştir (**B.246(b)**).

Konu iş için LTB Kira ve İhale Komisyonu tarafından ihaleye çıkılmadığı işin, dönemin LTB Başkanlığı tarafından fatura bölümü yapılarak gerçekleştirildiği tespit edilmiş olup, ödemelere ekli Hak Ediş Raporları’nda işin “elden teklif” yöntemi ile gerçekleştirildiği belirtilmesine rağmen, Çağkan Yapı İskele Sistemleri dışında başka bir işletmeden teklif alındığına ilişkin bilgi/belge denetime sunulmamıştır.

Ödemeye ilişkin ilk Hak Ediş Raporu 16.06.2011 tarihini taşımakta olup 112/2011 Kasa Numaralı Ödeme Fişi (**B.246(b)**) ekinde yer almaktadır. Rapor da; kontrolü yapan imzasının Sn. İbrahim Beşir’e, Servis Şefi imzasının ise Sn. Hüseyin Çakır’a ait olduğu görülmekte olup, Sn. Cemal Bulutoğluları’nın onay imzası bulunduğu tespit edilmiştir.

Hak Ediş Raporu’nda imzası bulunan Sn. İbrahim Beşir ile bahis konusu büfe inşaatına ilişkin yapılan görüşmede **Sn. İbrahim Beşir, konu işin gerçekleşmesine ilişkin herhangi bir bilgi ve kontrolü olmadan Hak Ediş Raporu’nu Sn. Hüseyin Çakırın talimatı altında imzaladığını** yazılı olarak beyan etmiştir (**B.272**).

Sn. İbrahim Beşir’in Hak Ediş Raporunu Sn. Hüseyin Çakırın talimatı altında imzaladığına ilişkin beyanı, Sn. Hüseyin Çakır’a iletilmiş olup, Sn. Çakır bu iddiayı 12.07.2013 tarihli yazılı izahında (**B.172**):

“... Göçmenköy bölgesindeki büfe inşaatı’na İbrahim Beşir benim talimatlarımla büfe inşaatının olduğu yere gidip kontrollerde bulunmuştur. 2011 tarihinde kendisi ile yaptığımız görüşmelerde yapılan işlerdeki teknik hataları bizzat kendisi bana aktarmış olup yapılan hatalı işleri işin yüklenici firması olan Savaş Bozalanlar beye düzeltilmesi için birlikte bilgi verdik. Hatta daha sonra işlerin yapılmadığını da İbrahim Beşir bey yaptığı kontrollerde bunları tespit edip bana bildirmiştir. Büfeyi kullanacak olan Nevin Kızılyürekle de birlikte bu kontrolleri yapmışlardır.” şeklinde yanıtlamıştır.

80/2011 Kasa Numaralı Ödeme Fişi ile ödenmiş olan 2 numaralı Hak Ediş ile 61/2011 Kasa Numaralı ödeme fişine ait 3 numaralı Hak Edişte Kontrolü yapan imzaları bulunmamakta, 3 numaralı Hak Edişte Onay veren (Belediye Başkanı) imzası da yer almamakta sadece Sn. Hüseyin’in Çakır’a ait Bölüm Amiri imzası bulunmaktadır.

Sn. Cemal Bulutoğluları’na aynı türden iş için ihaleye çıkmama gerekçesi, yapıldığı beyan edilen işe ilişkin maliyet keşif ve kontrol raporu olmayan ödemeyi onaylamasının yasal dayanağı ve işin olması gereken bedelle LTB’ye faturalandırıldığına nasıl kanaat getirdiği sorulmuş olup (**B.29(a)**), Sn. Bulutoğluları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Dolayısıyla yapılan ödeme karşılığı işlerin gerçekleştiği/faturalandırılan bedel karşılığı işin yapıldığı zan altında kalırken, denetime sunulan yazılı beyanların ve yapılan ödeme karşılığı iş gerçekleşip gerçekleşmediğine ilişkin zannın KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

4.2.2.19 Müteahhitlik Hizmetleri (Temizlik Hizmet İhaleleri Dahil) (03.5.1.04) Gider Kaleminin Kullanımına İlişkin Öneriler

Raporun 4.2.2 başlığı altındaki ödemeler için belirtildiği üzere, konu gider kalemin amacı **“Hizmet yerlerinin temizlenmesi, asansör, kalorifer gibi tesisatın işletilmesi ve benzeri işlerden Belediyece üçüncü şahıslara ihale yoluyla gördürülmesi uygun görülenlere ilişkin giderlerin karşılanması”** olarak belirlenmiştir.

Konu kalemden yapılacak ödemelerin, ödenek amacına uygun olması kaçınılmaz olmakla birlikte, bu kalemden yapılacak ödemelerin ihale yolu ile olan işler için kullanılması gerekmektedir.

Bu kalem dahil olmak üzere, LTB Mali İşler Şubesi tarafından yapılacak ödemelerde;

- Ödeme Fişleri'nde alacaklı kişi/işletmenin unvanının eksiksiz olarak belirtilmesi,
- İşin niteliğinin açık ve net şekilde belirtilmesi, işin yapıldığının sadece fatura alınarak belgelenmesi yoluna gidilmemesi, fatura ile birlikte, iş emrini verenin, işin kimin tarafından kontrol edildiğinin, maliyetinin mutlak surette kayıt altına alınması,
- Ödemeye ilişkin çeklerin kime teslim edildiğinin, kimliği tevsik edici belgelerle yapılması ve ödemeye ait çeki alacak kişinin “alacaklıdan farklı olması durumunda” Belediyeden alacaklı olan kişilerin yazılı onayı olmadan çeklerin teslim edilmemesi,
- Çeklerin kros kullanılarak düzenlenmesine azami özenin gösterilmesi gerektiği,

sonucuna varılmış olup, değiştirilmiş şekli ile LTB İhale Tüzüğü'nün 4. maddesi kapsamında Belediye Başkanına verilmiş olan ödeme yetkisinin içeriğinin/kriterlerinin daha açık şekilde belirlenmesi için gerekli yasal düzenlemelerin yapılması gerektiği değerlendirilmiştir.

4.2.3. Hizmet Tesisi Gider Kalemine (06.5.7.02) İlişkin Tespitler

İlgili bütçe giderinin açıklaması L.T.B. Eko Rehberinde aynen:

‘Gayrimenkul üretiminin üçüncü şahıslara ihale yoluyla yaptırılması durumunda bu yapımlar karşılığında müteahhitlere ödenecek hak-edişlerin bu bölümde sınıflandırmak.’

demektedir.

Konu bütçe kaleminin 2008-2011 Mali Yıllarını kapsayan dönemde LTB kesin hesaplarından toplam **5,022,664.17 TL** harcama yapıldığı tespit edilmiştir. LTB “Mezbaha Projesi” için yapılan ödemeler de bu kalemden bütçeleştirilmiştir.

Konu bütçe kalemine ait harcama belgelerinin ve projenin ihale dosyasının incelenmesi sonucunda, detayı aşağıda sunulan bulgular tespit edilmiştir:

4.2.3.1. Mezbaha Projesi İhalesi Sürecindeki Aksaklıklar

A. İhale Teklif Aşamasındaki Aksaklıklar

Mezbaha projesi ihale sürecinin bahse konu ihale için hazırlanmış özel idari şartnameye sadık kalınmadan yürütüldüğü tespit edilmiştir. Şöyle ki; ilgili projenin özel idari şartnamesinin “**Teklif Verme Şekli ve Süresi**” başlıklı **4. maddesi** özetle;

“... Müteahhit teklifini iç içe iki kapalı zarf halinde verecektir. 1. Zarf içerisinde 23. maddede belirtilen evraklar, iş programı, kataloglar, broşürler, projelerin CD’si veya DVD’si, bu şartnameye ekli bilgi formu, doldurulmuş birim fiyat listeleri ve ihale bedelinin fiyatlandırılmış metrajları konacaktır...”,

demektedir.

05.11.2007 tarih ve KİK 67/2007 sayılı Kira İhale Komisyonu Kararı ile ihaleye tek teklif veren firma olan Asin İnşaat Ltd.’e 1,850,000.00 TL ihale bedelini kapsayacak şekilde ihalenin ilgili firmaya verilmesinin onaylandığı tespit edilmiştir.

Dönemin projeler sorumlusu Sn. Ali Güralp, firmanın konuya ilişkin teklifini incelemesi sonucunda, yukarıda yer alan 4. maddedeki koşullara uyulmadan teklif verildiği ve verilen teklifin bazı iş unsurları eksikliği içerdiği yönünde görüş vermiştir.

Bu görüş doğrultusunda Asin İnş. Ltd.’in teklifinin geçersiz sayılması ve yeniden ihaleye çıkılması gerekirdi.

Hem ilk teklif verme aşamasındaki, hem de sonradan LTB tarafından eksikliği fark edilip projeye dâhil edilmesi gerekli görülen bazı işlerden dolayı LTB idaresinin yeni bir teknik şartname hazırlatıp Mezbaha Projesi için yeniden ihaleye çıkması gerekirken, **LTB ile Asin İnş. Ltd. arasında karşılıklı varılan mutabakat neticesinde Kira İhale Komisyonunda herhangi bir değerlendirme yapılmadan ve ek bir KİK kararı alınmadan 22.05.2008 tarihli ve MK 52/2008 sayılı Meclis Kararı ile ihale toplam bedeli belirtilmeden mezbaha projesinin ilgili firmaya yaptırılması onaylanmıştır.**

Bu karar akabinde 2,647,361.00 TL + KDV bedel içerecek şekilde ilgili ihalenin sözleşmesi 16.06.2008 tarihinde Asin İnş. Ltd. ile imzalanmıştır.

LTB İhale Tüzüğü’nün “Mukavele Yapma Zorunluluğu” yan başlıklı 22. maddesi, ihaleyi kazanan firmaya 10 iş günü içerisinde mukavele yapma zorunluluğu getirmekte ve sözleşmenin imzalanmaması durumunda ihalenin feshedilmesi gerektiği hükmünü içermektedir.

İdari Şartname’de bahsedilen ve Asin İnş. Ltd.’in teklifinde sunmadığı proje ve metraj dökümlerinin Asin İnşaat Ltd. tüm projelendirme maliyetinin bedelini, kendisine ödenen I. Hak edişe ekli metrajın 2-5 numaralı satırlarından görülebileceği gibi, toplam 9,095.00 TL + KDV tutarı ile **09.09.2008** tarihinde LTB’den tahsil etmiş olmasına rağmen Asin İnş. Ltd.in Metraj ve dökümleri’ni **inşaatın büyük bir bölümü tamamlandıktan sonra, 30.03.2010 tarihinde LTB Projeler bölümüne teslim ettiği bilgimize getirilmiştir.**

B. Mezbaha Binasına Ait Mimari, Mekanik ve Elektrik Projelerinin Vizelendirilmemiş Olması

Değiştirilmiş şekliyle 21/2005 sayılı Kıbrıs Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yasası'nın 39. maddesinin (2). fıkrası uyarınca çıkarılan Vize Odaları Tüzüklerince, yapılacak tüm inşaatların projelerinin, ilgili Vize Odalarından vizelendirilmesi bir yasal yükümlülüktür. Ayrıca, yine aynı Yasa'nın 39. maddesi (3). fıkrası da **"İlgili vize bürosu tarafından verilen onay (vize) olmaksızın hiç bir kurum veya makam herhangi bir projenin uygulanmasına izin veremez."** hükmünü içermektedir. Son olarak ilgili Yasa'nın 45. maddesi (2). fıkrası (B) bendi de, **"...Vize almamış bir projeyi uygulayan, uygulatan ve uygulanmasından sorumlu olan kişi bir suç işlemiş olur ve mahkûmiyeti halinde, aylık asgari ücretin otuzaltı katına kadar para cezasına, suçun tekrarlanması durumunda, aylık asgari ücretin kırk sekiz katına kadar para cezasına çarptırılabilir..."** hükmünü içermektedir. Anılan mevzuat gereği vizelenmesi gerekirken, LTB veya yüklenici firma tarafından "Mezbaha İnşaatı"na ait mimari, mekanik ve elektrik projeleri için denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla herhangi bir vize alınmadığı tespit edilmiştir.

B.29(a)'da sunulan yazımız içeriğinde konu ile ilgili dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla gerekli vizelerin alınmamasının ve bu vizeler alınmadan ilgili inşaatı başlatmasının gerekçeleri ve varsa yasal dayanağı talep edilmiş ancak kendisinden Sayıştay Yasası hilafına herhangi bir cevap alınmamıştır.

Yukarıda anılan Yasanın ihlal edilmesi sebebiyle konunun KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

C. Mukavelenin Pul Vergisinin Ödenmemiş Olması ve Ek İşlerle İlgili Sözleşme İmzalanmaması

Lefkoşa Türk Belediyesi ile Asin İnş. Ltd. arasında, **16.06.2008** tarihinde mukavele imzalanmış ve mukavele bedeli 2,647,361.00 TL + KDV olarak belirlenmiştir. Ancak, ilgili ihale dosyasının incelenmesi ve yetkililerden bilgi talep edilmesi sonucunda söz konusu mukavelenin pullanmadığı tespit edilmiştir. Değiştirilmiş şekliyle 19/1963 sayılı Pul Yasası'na ekli I. Cetvelde, "Anlaşmalar" başlıklı sıra no: 3'te belirtilen **"mukavele bedelinin binde beşi oranında pul vergisi alınır..."** hükmüne aykırı olarak pullaması yapılmayan bu mukaveleye ait **13,236.80 TL**'lik damga pulu vergisinin, ilgili mukavelenin maddesi ve anılan Yasa'nın gecikmiş ödemededen doğan ceza ödenmesi hükümlerini de göz önünde bulunduracak şekilde, yüklenici firma olan Asin İnşaat Ltd. tarafından Gelir ve Vergi Dairesi'ne yatırılması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Bunun yanında, LTB yönetimi Mezbaha Projesi ihalesinde bina içi, çevre düzenlemesi ve altyapı işlerinin tamamlanabilmesi için proje maliyetine KDV hariç 400,348.26 USD ile 1,143,217.75 TL tutarlarında artırıma gitmiş ve bu ek işler için sözleşme imzalanmamıştır. Bahse konu **ek işler için sözleşme imzalanmamasından dolayı "Pul Yasası" bağlamında Devlet gelirleri, USD bazlı ek işler için 2,001.74 USD ile TL bazlı ek işler için 5,716.09 TL gelirden mahrum bırakılmıştır.**

B.29(a)'da sunulan yazımız içeriğinde orijinal sözleşmenin pullanmaması ve ek işlere yönelik herhangi bir sözleşme imzalanmaması hususunda dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğluları'nın bilgisine başvurulmuş ancak kendisinden denetimin sonlandırıldığı tarih itibarı ile Sayıştay Yasası hilafına herhangi bir cevap alınmamıştır.

4.2.3.2. Proje Yapım Aşaması ve Hak Ediş Ödemelerindeki Bulgular

Mezbaha inşaatı devam ederken 2. ve 3. Hak edişler karşılığının tutarı olan KDV hariç 437,732.07 TL, **(B.247)** LTB'nin içinde bulunduğu mali sıkıntılar nedeni ile ödenememiştir.

Bunun üzerine Asin İnş. Ltd. 09.01.2009 tarihinde LTB Başkanlığı'na bahse konu hak ediş ödemelerinin zamanında alınamaması ile ilgili bir dilekçe göndererek mağduriyetlerinin giderilmesi ve ileride kendileri için sıkıntı yaratabilecek ödemeler için aşağıda özeti sıralanmış 3 öneriyi sunmuş ve **(B.248)**;

- Mukavele bedelinin, mukavele tarihindeki kur ile USD'a çevrilmesi,
- Asin İnşaat Ltd.'in bahse konu tarihe kadar olan alacaklarının, faizi ile birlikte bir ödeme takvimi doğrultusunda kendisine ödenmesi,
- Bundan sonra şantiyede yapılacak işlerin, LTB'nin belirleyeceği, aylık hak ediş bedelleri doğrultusunda yapılması..."

talebinde bulunmuştur.

Bahis konusu dilekçe üzerine, konu, Kira İhale Komisyonu'na havale edilmiş ve Komisyon'un 17.02.2009 tarih ve KİK 10/2009 sayılı kararı **(B.249)** ile Sayıştay Başkanlığı'ndan görüş talep edilmesi onaylanmıştır.

Konu ile ilgili olarak dönemin LTB Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğluları, 01.04.2009 tarih ve SAY 172/80/6-36 D-4 sayılı yazı **(B.250)** ile Sayıştay Başkanlığı'ndan görüş talep etmiş ve bu yazıya Sayıştay Başkanlığı, 10.04.2009 tarih ve SAY.0.00-BE.0.00.000-09/385 sayılı yazı **(B.251)** ile cevap vermiştir.

Konunun değerlendirilmesi neticesinde, 27.04.2009 tarihinde dönemin LTB Meclisi MK 42/2009 sayılı kararı **(B.252)** almıştır. Söz konusu karar,

"...Esas sözleşmede belirtilmiş ve anlaşılmış olunan 1, 2 ve 3. Hak edişlerin sözleşme bedelinden düşülmesinden sonra geriye kalan miktar 2,110,852.72 TL olup, bu miktarın 16.06.2008 tarihindeki efektif satış kuru olan 1 US \$= 1.2564 TL olarak endekslenmesi ile bu miktar 1,680,080.16 \$'dır. Hak edişler US \$ olarak tanzim edilecek ve ödemenin yapılacağı günkü efektif satış kuru ile çarpılarak TL olarak ödenecektir..."

hükümlerini içermektedir. Bu kararla ilgili Sayıştay Başkanlığı'ndan görüş istenmesi neticesinde Sayıştay Başkanlığı LTB'ye muhatap SAY.0.00-BE.0.00.000-09/540(5706) sayı ve 29.05.2009 tarihli yazısı ile ilgili Meclis Kararı hakkında olumlu görüş verilmiştir **(B.252(a))**.

Bunun akabinde 06.07.2009 tarihinde ise LTB ile Asin İnş. Ltd. arasında Ek Protokol imzalanmış ve yürürlüğe konmuştur **(B.253)**.

Protokolün imzalanmasının akabinde mezbaha inşaatına devam edilmiştir. Ancak, yüklenici firmaya yapılan hak ediş ödemeleri ve ekinde sunulan hak ediş raporlarının tarafımızca incelenmesi sonucunda aşağıda detaylı olarak açıklanan bulgular tespit edilmiştir.

A. Ek Protokol'ün Yanlış Uygulanması Sonucu Yapılan Haksız Ödeme

Mezbaha Projesi kapsamında yapılan ödemeler 27. Hak edişe kadar protokole uygun olarak devam etmiştir. 28. Hak ediş için, **(B.254)** 22.12.2011 tarih ve 100/2011 kasa numarası ile KDV dahil **906,061.41 TL** tutarında bir ödeme gerçekleştirilmiş ve bu ödeme için LTB'nin Viyabank Ltd. hesabından 4 adet çek verilmiştir. Protokol uyarınca yapılan ödemelerin USD karşılığı KDV hariç kümülatif toplamı **(EK-37)**'deki Tablodan da görüleceği gibi 27. Hak edişe kadar 1,661,180.96 USD'a ulaşmıştı. Dolayısıyla bir sonraki hak edişte protokol uyarınca ödenmesi gereken USD bakiyesinin 18,899.20 USD kaldığı açıkça görülmektedir. Bir başka deyişle, 28. Hakediş ile anılan Protokol hükümleri tamamıyla yerine getirilmiş ve geçerliliği son bulmuştur.

Yine aynı Tablodan görüleceği üzere, protokol gereği uygulanması gereken bakiye tutarın 18,899.20 USD kalmasından dolayı, bu miktara protokol gereği uygulama yapılması sonucunda hesaplanan 11,150.52 TL'nin, orijinal hak ediş rakamı olan 560,488.99 TL'ye eklenmesiyle 28. Hak edişin karşılığı olan KDV hariç 571,639.51 TL'ye ulaşılmaktadır.

Bu açıklamalardan da anlaşılacağı üzere, 28. Hak edişin KDV hariç tutarı 571,639.51 TL, KDV dahil tutarı ise **628,803.45 TL olmalıdır**. Hâlbuki bu hesaplama yapılmadan doğrudan tüm hak edişe protokolün uygulanmasından dolayı **28. Hak ediş 906,061.41 TL'ye şişirilmiştir**. Protokole aykırı olarak yapılan bu hesaplama nedeniyle 28. Hak ediş haksız yere artırılmış olup, **277,257.96 TL'lik fazla ödeme** gerçekleştirilmiştir (=906,061.41 TL – 628,803.45 TL).

Bu aşamada şu hususu da belirtmek gerekmektedir. Ek Protokol imzalanmasının ardından **(EK-37)**'deki Tablodan da görülebileceği gibi ödemesi gerçekleştirilen 4. Hak edişe **(B.255)** protokolün bilinmeyen bir sebeple uygulanmamasından dolayı Asin İnşaat Ltd.'e KDV dahil 7,041.13 TL eksik ödeme yapılmıştır. Bu bağlamda, aslında LTB'nin 28. Hak edişin yanlış hazırlanmasından dolayı net mali kaybı (=277,257.96 TL – 7,041.13 TL) **270,216.83 TL'dir**.

Bunun yanında denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla yüklenici firmanın ödenmeyi bekleyen 6 adet hak edişe **(B.256)** uygulanan ek protokol hesaplanmasından doğan farkın düşülmesi gerekmektedir.

28. Hakediş ödemesini kapsayan toplam 906,061.41 TL'lik tutarın Asin İnş. Ltd.'e ödenmesi doğrultusunda düzenlenen 22.12.2012 tarih ve 100/2011 kasa numaralı harcama belgesine ita amiri olarak Sn. Cemal Bulutoğluları, Servis Şefi olarak Sn. Hüseyin Çakır ve Belediye Müdürü olarak Sn. Hasan Güralp imza atmıştır.

100/2011 kasa numaralı ödemeye Servis Şefi olarak imza atan Sn. Hüseyin Çakır'dan, ilgili ödeme ekindeki hak edişe protokol dışı olmasına rağmen hesaplanıp ödemeye haksız olarak eklenen **277,257.96 TL'lik** tutarı onaylamasının gerekçesi 30.12.2014 tarihli yazımızın 2. maddesi dahilinde **(B.256(a))** talep edilmiş ve kendisinden alınan 12.01.2015 tarihli cevap yazısında **(B.256(b))** konuya ilişkin "... **Daha sonra mezbaha projesi ile alınan meclis kararı ile ek işlerin ödemesi de aynı protokole dayanılarak yapıldı. Başkanlığınızın yaptığı tespit te bana sorduğunuz soru iki de ki miktar kadar ödemenin ek protokole girmediğini bilmiyordum yada o yorumu yapamadım...**" şeklinde izahat vermiştir. Ancak bu gerekçe tarafımızca yeterli bulunmamıştır.

Aynı ödeme fişini Belediye Müdürlüğü adına onaylamış olan Sn. Hasan Güralp'den de konuya ilişkin gerekçesi ve yasal dayanağı talep edilmiş olup, Sn. Güralp tarafımıza ilettiği yazılı beyanında **B.256 (c)** özetle "...100/2011 numaralı ödeme fişi üzerindeki hesapmların hatalı olduğunu bilmiyordum çünkü yapılan hesaplamalar matematiksel olarak doğrudur. Ödeme Fişi üzerinde bahsedilen EK PROTOKOL'un varlığı ve kapsamı hakkında hiçbir bilgim yoktu ve o protokolü hiç görmedim...Ancak ödeme (100/2011) bu şekliyle gerçekleşmedi ve bu fiş üzerinde benim bilgim dışında (ve görevde olmadığım dönemde) değişiklikler yapılarak ödeme yapıldı fakat karşılığı olmadığından...çek yasağına girdiler.... Ödeme raporu ve ödeme fişindeki onaya istinaden ödeme fişini imzaladım. Bir sorumluluk varsa ödeme raporunu hazırlayana aittir" şeklindeki açıklamasını belirtmiştir.

B.29(a)'da sunulan yazımız dahilinde anılan ödemeyi haksız ödeme içerecek şekilde İta Amiri olarak imzalayan Sn. Cemal Bulutoğulları'nın da bilgisine başvurulmuş ancak kendisi denetimin sonlandırıldığı tarih itibarı ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına herhangi bir cevap vermemiştir.

Bu durumda **270,216.83 TL'den** Ödeme Fişi üzerinde imzası bulunan dönemin İta Amiri Sn. Cemal Bulutoğulları, Servis Şefi Sn. Hüseyin Çakır ve Belediye Müdürü Sn. Hasan Güralp'ın müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmaları gerektiği sonucuna varılmıştır.

B. Bazı Hak ediş Ödemelerinde Belirtilen Hak Ediş Tutarları ile Ödemeye Ekli Metraj Dökümlerinin Tutarsızlığı

Bu projeye ilişkin bir diğer bulgu ise, **mukavelenin 14. maddesi (B.257) ve özel idari şartnamenin 17. maddesinde belirtilen, yapılacak ödemelerin hazırlanan metraj dökümleri ile de teyit edilmesi şartına** bazı ödemelerde uyulmadığıdır. **(EK-37)**'deki Tablodan da görüleceği üzere 19. Hak edişe kadar **(B.258)** ödenen hak ediş tutarı ile ekte sunulan metraj dökümleri çok küçük bir farkla uyuşmaktadır.

Hal böyle iken, 20. Hak edişin **(B.259)** metraj dökümü bir önceki metraj döküm rakamının aynısı bırakılarak, sadece kümülatif rakam değiştirilmek suretiyle 170,470.22 TL'lik artırıma gidilmiştir. Ancak bu toplamın, metraj dökümünde hangi satırdaki işin tamamlanmasından veya arttırılmasından dolayı gerçekleştiği bilgisi verilmemiştir. Sonuçta, hangi satırdaki işin gerçekleştirilmesinden dolayı hak edildiği belirtilmeden 20. Hak edişin kümülatif metrajı 1,571,484.17 TL'ye çıkarılmış ve ödeme bu doğrultuda yapılmıştır.

Buna ilaveten, 21. Hak edişin (**B.260**) ödeme tutarı 214,590.25 TL iken, ekli metraj listesinde bir önceki ile bir sonraki iş metraj artışının sadece 44,119.11 TL olduğu açıkça görülmektedir. Bir başka deyişle, yüklenici firmaya henüz gerçekleşmeyen **170,471.14 TL**'lik işin bedeli de ödenmiştir.

Bu durum aşağıda sunulan Tablodan da görülebileceği gibi son ödeme olan 28. Hak edişe kadar devam etmiştir (**B.254, B.259, B.260, B.261**).

Tablo-37:

Hakediş No	Kümülatif Hakediş Ödenen KDV Hariç (TL)	Kümülatif Hakediş Metraj KDV Hariç (TL)	Hakediş Ödenen ile Hakediş Metraj Farkı (TL)
20	1,571,483.68	1,571,484.17	-0.49
21	1,786,073.93	1,615,603.28	170,470.65
22	1,974,946.18	1,558,860.43	416,085.75
23	2,056,943.24	1,886,472.59	170,470.65
24	2,183,955.36	2,013,484.71	170,470.65
25	2,276,226.77	2,105,756.11	170,470.66
26	2,399,352.31	2,228,881.64	170,470.67
27	2,623,615.48	2,453,144.80	170,470.68
28	3,184,104.47	*3,181,599.77	2,504.70

*: Bu rakama, ihalenin orijinal toplam tutarı olan 2,647,085.00 TL'ye 28. Hak edişe eklenen TL Ek İşin 1. Hak edişine karşılık gelen 534,514.77 TL'lik hak edişin eklenmesi ile ulaşılmıştır.

20. Hakediş'ten 27. Hakedişe ulaşılan kadar, yapılan işin karşılığı olarak gösterilen metrajla ödemeler arasında yaklaşık 170,470.00 TL fark devam ettirilmiştir ancak, bu fark 28. Hak edişle 2,504.70 TL'ye indirilmiş ve denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla devam etmekte olan bu uygulamanın, Asin İnşaat Ltd.'in fatura karşılığı hak edişlerinin zamanında alamadığı için şirketin mağduriyetini giderme adına yapıldığı yetkililerce savunulsa da, hiçbir yasal dayanağının olmadığı ve hak edişlerde oynama yaparak, gerçekleştirilmemiş bir işin ödenmesinin önceden yapıldığı gayet açıktır.

C. Mezbaşa Projesinde Ödenmemiş Hakedişlere Haksız Olarak Protokolün Uygulanması

LTB muhasebesinden temin edilen evraklardan, düzenlendiği halde denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla henüz ödenmeyen 6 adet Hak ediş daha bulunduğu görülmüştür (**B.256**). Bu hak edişlerden;

- 29, 30, 33 ve 34. Hakedişler toplam..... 608,702,72 TL
- 31. ve 32. Hakedişler toplam..... 135,274.11 USD

tutarlarından oluşmaktadır.

Toplamı KDV hariç 135,274.11 USD tutarında olan 31. ve 32. Hakedişler USD bazında teklifi verilmiş EK İş'lere dahil olan hak edişlerdir. Ancak 29, 30, 33 ve 34. sayılı Hakedişler, TL bazında teklif sunulmuş "Çevre Düzenlemesi EK İşlerine" ait hak edişlerdir. KDV hariç toplamı 608,702.72 TL tutarında olan 4 Hakedişin kasa numarası henüz

verilmemiş ödeme fişlerinin incelenmesi sonucunda, **protokol kapsamı dışında olmasına rağmen** bu hak edişlere de yukarıda bahsi geçen protokolün uygulandığı ve TL hak edişlerin protokolde yer alan 1.2564 TL/USD kuru kullanılarak 484,481.63 USD hak edişe dönüştürülmek suretiyle ödemeye hazır hale getirildiği tespit edilmiştir. Böyle yapmakla haksız ödemeye yol açılacağı gayet açıktır. Çünkü bahse konu protokolün hiçbir maddesinde mezbaha projesine dahil işlerin dışında yaptırılacak diğer işlere de bu protokolün uygulanmasına yetki veren herhangi bir hüküm bulunmamaktadır. Bu hak edişlerin ödendiği güne ait efektif USD satış kuru kullanılması amaçlandığından, tutarı şişirilmiş bir şekilde haksız ödemeye yol açılmak istenmiştir. Henüz kasa numarası ve ödeneceği çek numarası verilmemiş 6 adet ödeme fişine de ita amiri olarak dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğluları, servis şefi bölümüne ise Sn. Hüseyin Çakır imza atmıştır.

Dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğluları'ndan **B.29(a)**'da sunulan yazımız dahilinde konu hakedişlere Ek Protokol hükümlerinin uygulanmasını onaylama gerekçesi ve varsa yasal dayanağı sorulmuş ancak kendisinden herhangi bir cevap alınmamıştır.

Lefkoşa Türk Belediyesi ödeme zorluğu içerisinde olmasaydı ve Sayıştay denetimi sonucunda bu hak edişlere müdahale edilmeseydi, ilgili hak edişler, örneğin 07.06.2013 tarihli 1.8922 TL'lik Merkez Bankası efektif USD satış kuru kullanılarak ödense idi, Lefkoşa Türk Belediyesi;

(484,481.62 USD x % 10 KDV x 0.63 TL Kur Farkı=) toplam **335,745.76 TL**

daha mali kayba uğratılacaktı.

Bu bağlamda, 29, 30, 33 ve 34 sayılı Hak Edişler, usulsüz olarak USD para birimine dönüştürülmüş tutarları ile değil, hak ediş raporlarında yer alan TL miktarlar dikkate alınarak değerlendirilmeli ve bu doğrultuda ödemeler gerçekleştirilmelidir. Bu bağlamda, USD tutarlar dikkate alınarak ödeme yapılması durumunda itaya bağlayan yetkililere sorumluluk çıkarılması ve konunun KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucunda varılmıştır.

4.2.3.3. Ek İşler

Yukarıda bahsedilen MK 52/2008 Sayılı **(B.262)** LTB Meclis Kararı çerçevesinde Asin İnş. Ltd. ile LTB arasında imzalanan mukavele bağlamında adı geçen şirket Mezbaha projesini 2,647,361.00 TL + KDV bedelle tamamlamayı kabul etmiştir. Ancak, geçen süre zarfında mezbahanın anlaşılması olan mukavele bedeline ilave olarak (25. Hak edişe ekli) ana bina ek işleri için KDV hariç toplam 400,348.26 USD ve "Mezbaha Yolu ve Güzergâhı Çevre İşleri" için (28. Hak edişe ekli) KDV hariç toplam 1,411,256.00 TL tutarında iş artırımına gidilmiştir.

A. USD Fiyat ile Teklif Verilmiş Ek İşlerde Görülen Aksaklıklar

Toplamı KDV dâhil 604,537.48 TL olan 01.07.2011 tarihli, 004/2011 kasa numaralı ve 188881 numaralı çek ile ödenen 25. Hak edişe, "Ek İşler" başlığı altında KDV dahil 291,581.56 USD karşılığı **473,382.66 TL** dahil edildiği tespit edilmiştir. Anılan ödeme fişi

ekinde yer alan belgeler incelendiğinde “**Mezbaha Ek İşler Tablosu Teklifi**” olarak adı geçen ve toplam tutarının KDV hariç **400,348.26 USD** olduğu belirtilen ek işler listesi görülmüştür. Anılan Ek İşlerle ilgili Kira ve İhale Komisyonu’nun herhangi bir değerlendirmesi ve/veya kararı bulunmamakta olup, yaptırılmasının nasıl kararlaştırıldığı, bu işlere nasıl onay verildiği anlaşılamamıştır. Bahse konu işlerin neleri kapsadığı ile ilgili tüm hak ediş ödemelerinin incelenmesi sonucunda USD fiyat bazlı bu işlerle ilgili aşağıda sunulan hususlar tespit edilmiştir.

A.1. USD Bazlı Ek İşlerin Orijinal İhale Bedelinin % 20’sini Aşması

Bilindiği üzere değiştirilmiş şekliyle LTB İhale Tüzüğü’nün 27. maddesi, sürdürülmekte olan bir ihalede gerekli görülmesi halinde aynı yükleniciye orijinal ihale bedelinin %20’si oranında ihalesiz olarak artırılabilmesine olanak tanımaktadır. İlgili projenin ardışık hak edişlerinin incelenmesi sonucunda, “**Mezbaha Ek İşler**” adı altında toplam KDV hariç **400,348.26 USD** olarak teklif sunulan ek işlere ait KDV dahil 291,581.57 USD tutarındaki birinci ödememin 01.07.2011 tarihli 25. Hak edişte yer aldığı tespit edilmiştir. Bu ödemede kullanılan kur olan 1.6235 TL/USD kuru dikkate alındığında USD bazlı ek iş için KDV dahil **473,382.68 TL** (KDV hariç karşılığı 430,347.89 TL’dir) ödenmiştir. Orijinal ihale bedelinin ise 2,647,361.00 TL + KDV ve bu rakamın da %20’sinin 529,472.20 TL olduğu dikkate alınacak olunursa, 27. maddede belirtilen yetkinin aşılmasına KDV hariç **99,124.31 TL** (529,472.20 TL - 430,347.89 TL) kaldığı açıktır.

Raporun hazırlanış sürecinde USD bazlı işlere yönelik henüz ödenmemiş KDV hariç 135,274.11 USD kaldığı dikkate alındığında, bu rakamın ödeneceği tarih itibarıyla TL’ye dönüştürülecek karşılığında 99,124.31 TL’nin düşülmesinden elde edilen ve KDV eklenmiş rakamından, ilgili hak edişlere imza atan bölüm sorumlusu ile bu ödemeleri yetkilendirecek ita amirinin müştereken ve müteselsilen sorumluluk tesisi ile karşı karşıya kalabilecekleri ve konunun KKTC Hukuk Dairesi’nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

A.2. USD Bazlı Ek İşlerin Hak Edişlerinin Usulüne Uygun Yapılmaması

USD bazlı Ek İşlerin 25. Hak edişe dahil edilmiş ilk ödemesi incelendiğinde, bu ödemeye ait ayrı bir hak edişin bulunmadığı tespit edilmiştir. Bir başka deyişle, 291,581.56 USD’lık iş yapımını onaylayan, üzerinde herhangi bir Belediye yetkilisinin kontrolör imzası, bölüm şefi imzası, herhangi bir Belediye yetkilisinin onay imzası yer alan herhangi bir hak ediş bulunmamıştır (**B.261**). Buna benzer bir durum da yine USD bazlı hak edişlerin yer aldığı ve henüz ödenmemiş 31. ve 32. Hak edişlerin belgelerinde de gözlemlenmektedir. Şöyle ki; her iki hak edişte de işin kontrolünü yapan Belediye görevlisinin onayı bulunmamakta, onay imzası olarak Sn. Cemal Bulutoğulları’nın ve Bölüm Şefi olarak ise Sn. Hüseyin Çakır’ın imzaları yer almaktadır. Sn. Hüseyin Çakır ile 21.03.2013 tarihinde yapılan görüşmede, bahse konu ek işlerin neleri kapsadığı ve hak edişin neden eksik düzenlendiği ile ilgili herhangi bir açıklama getirememiştir. Ayrıca, 25. Hak edişe ita amiri olarak imza atan dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları’ndan 28.01.2013 tarihli (**B.26**) yazımız ile bilgi talep edilmiş ancak denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla tarafımıza herhangi bir cevap iletilmemiştir.

Bu durum ise, normal hak ediş düzenleme usullerinin dışına çıkıldığının bir göstergesi olup, böyle bir eksik uygulamaya neden başvurulduğu anlaşılammakta ve bu ek işlerin fiilen yapıp yapılmadığı konusunda soru işaretleri oluşmasına sebep olmaktadır.

A.3. USD Bazlı Ek İşlerin İçerik ve Fiyatlarındaki Aksaklıklar

A.3.1 Klimalandırma İşlerindeki Artış

Bahse konu ek işlerin ilk olarak ödemeye sunulduğu 10.05.2011 tarihli ve 25 sayılı hak ediş raporuna ekli tek sayfalık dökümünün (B.261) 2. satırına bakılacak olunursa, "KLİMALAR" başlığı altında toplamı KDV hariç 180,018.38 USD'lık bir ek iş yer aldığı görülmektedir. Ancak yine aynı hak edişe ekli orijinal ihale bedelinin metraj dökümünü içeren listenin 6. sayfasında "EK İŞLER" başlığı altında sıralanan maddelerin ilk dört sırasının değişik güçlerde ve toplam teklif tutarı **6,970.00 TL + KDV** olan 7 adet klimadan oluştuğu görülmektedir (B.261 sadece 6. Sayfa).

Bu konuda dikkat çekici unsur şudur: Teklifi verilip sözleşmesi imzalanan ve içerisinde 6,970.00 TL + KDV maliyet ile klimalandırma işi zaten bulunan bir projeye, ek bina yapımından dolayı detaylı bir metraj dökümü yapılmadan toplamı **180,018.38 USD + KDV** tutarında bir ek klimalandırma işi daha dahil edilmesinin gerekçesi anlaşılammıştır.

A.3.2 USD Bazlı Ek İşlerin Orijinal Teklif Fiyatları ile Uyuşmaması

Yine Orijinal İhale Bedeline ait metraj dökümü incelendiğinde "Mobilya" başlıklı 44. sıradan itibaren bazı malzemelerin fiyatları ile USD bazlı Ek İşler dökümünde yer alan aynı malzemelerin fiyat karşılaştırılması aşağıdaki Tabloda verilmiştir.

Orijinal ihale bedelinde sunulan TL fiyatlar, daha önceki bölümlerde açıklaması yapılmış EK Protokol'de belirtilen 1.2564 USD kuru kullanılarak USD fiyata çevrilmek suretiyle karşılaştırma yapılmıştır.

Aşağıdaki Tablodan da görülebileceği gibi aynı nitelikli eşyaların orijinal USD fiyatı bile azımsanmayacak oranda arttırılmış, yüklenici firmanın teklif ettiği arttırılmış yeni fiyatlar aynen kabul edilerek herhangi bir sorgulama yapılmamış ve LTB kaynaklarının gereksiz yere harcanmasına sebep olunmuştur.

Tablo-38:

Mal/Malzeme	Orijinal İhale Metraj Fiyatı (USD)	USD Bazlı Ek İş Fiyatı (USD)
Sehpa	190.76	279.30
Evrak Dolabı (60/180)	479.47	698.25
Sekreter Yazıhane (80/160)	496.93	907.73
Sekreter Koltuk	175.01	279.30
Misafir Sandalye/Koltuk	100.07	244.39
Toplam:	1,442.24	2,408.97

B. TL Bazlı Ek İşlerde İhale Tüzüğü'ne Aykırılık

Ek-37'de sunulan Tablodan da görüleceği üzere 28. Hak edişe TL bazlı Ek İşlerin ödemesi de dahil edilmiştir. Bu ödemeye ekli hak ediş raporları ve metraj dökümleri incelendiğinde, ilgili ödeme fişi ekine 3 sayfalık **“Mezbaha Yolu ve Güzergahı Çevre İşleri”** başlıklı ve toplamı KDV hariç **1,411,256.00 TL** tutarında olan ek işlere ait metraj dökümünün eklendiği görülmektedir (**B.254**). 34. Hak edişe kadar bahse konu ek işler için toplam KDV hariç 1,143,217.75 TL'lik hak ediş gerçekleştirilmiş olup bu tutarın KDV hariç 537,019.47 TL'si yüklenici firmaya ödenmek üzere 28. Hak edişe dahil edilmiştir.

B.1. TL Bazlı Ek İş'in Dayandırıldığı Meclis Kararı'nın İhale Tüzüğü Hilafına Alınması

TL bazlı bahse konu Ek İşler, Belediye Meclisinin 18.03.2011 tarihli toplantısında ürettiği olduğu **MK 28/2011 (B.263)** sayılı kararına dayandırılmış olup ilgili karar aynen;

“Belediye Meclisinin 22 Mayıs 2008 tarih ve 52/2008 sayılı kararı ile Asin İnşaat Ltd. tarafından yaptırılan Mezbaha Projesi 31 Mayıs 2011 tarihinde tamamlanacaktır. Mezbaha Binası'nın altyapı işlerine, telefon, elektrik, su, kanalizasyon, v.s. işlerinin tamamlanabilmesi için ihale bedelinin 2,647,361.-TL+ KDV miktarının %45 oranında artırılmasına oyçokluğu ile, Önal Aktolga, Ahmet Bağzıbağlı, Alev Şensoy, Ayşen Çetinsoy, Boysan Boyra, Gülsen Şaşkara, Sinem Görüş, Şadan Karşılı ve Tamer Zaim red oyu vermişlerdir.”

demektedir.

Bahse konu artırım kararının alındığı tarih olan 18.03.2011'e kadar yapılan işlerin metraj dökümleri incelendiğinde, kararın alındığı tarih itibarıyla orijinal ihale bedelinin % 59'nun gerçekleştirildiği (= 1,571,484.17 TL KDV hariç) görülmüştür. Ancak anılan kararın alındığı tarih itibarıyla % 41 oranında tamamlanmamış bir işte, İhale Tüzüğü'nün 27. maddesinde belirtilen ihalesiz % 20 iş artırımına gidilebilme hakkı henüz kullanılmamışken % 45 oranında ihale bedeli artırımına gidilmesine ihtiyaç duyulmasının gerekçesi anlaşılammıştır.

Değiştirilmiş şekliyle Lefkoşa Türk Belediyesi İhale Tüzüğü'nün 27. maddesi aynen;

“Satın alma ve diğer hizmetlerin düzenli bir şekilde yürütülmesi için her hangi bir sözleşmenin uygulaması sırasında proje, şartname ve keşif ile saptanmış, tespit edilmiş mal veya hizmetin tatbikatında değişiklik zorunluluğu olduğu veya keşfin dışında kalmış fakat görülen lüzum üzerine yapılması kararlaştırılmış işler çıktığı ve bu nedenle de mal veya hizmet bedeli yekününde artma olduğu takdirde, ihale bedeli tutarının yüzde (%20) kadar artırılan işler ihaleye gidilmeden ihaleyi kazanan kişiye aktarılır.”

demektedir.

MK 28/2011 sayılı Meclis kararına hangi yasal mevzuata dayanarak onay verdikleri hususunda bu karara imza atmış dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları ile dönemin Belediye Meclis Üyeleri Sn. Özel Kadioğlu,

Sn. Ahmet Akbil, Sn. Ali Çınar, Sn. Ali Kansu, Sn. Arif Aktaş, Sn. Eribe Yağcıoğlu, Sn. Fatma Sabri, Sn. Fisun Özsun, Sn. Mehmet Kermeoğlu, Sn. Meriç Erülkü, Sn. Tülay Umut ve Sn. Ulus Basri'nin yazılı **(B.6)** olarak bilgilerine başvurulmuş olup Sn. Cemal Bulutoğulları ve Sn. Arif Aktaş dışındaki tüm üyelerden cevap alınmıştır **(B.6)**. Tarafımıza iletilen cevapların incelenmesi sonucunda bu karara hangi yasal mevzuata dayanılarak onay verildiğinin gerekçesi anlaşılamamıştır.

Ayrıca dönemin Proje Yönetimi ve Finans Şube Amiri Sn. Hüseyin Çakır'dan konu ek işlerle ilgili bilgi talep edilmesi üzerine Sn. Hüseyin Çakır, 18.03.2011 tarihinde hazırlanmış LTB Başkanlığına **(B.264)** muhatap yazısında ilgili işlerin Mezbaha'ya alt yapı servislerinin getirilmesine yönelik 1,340,576.07 TL tutarında bir keşif raporu sunduğunu belirtmiştir.

İhale Tüzüğü'nün 27. maddesi hilafına % 45 oranında ihale bedeli artırımına gidilmesine onay vermekle yukarıda isimleri sayılan dönemin Meclis Üyeleri, LTB'nin (2,647,361.00 TL x %45=) **1,191,312.45 TL** + KDV tutarında usulsüz harcama yapmasına yetki verdikleri görüşüne varılmıştır.

Konu başlangıcında da izah edildiği gibi; TL bazında Ek İşlerin denetimin sonlandırıldığı tarih itibarı ile toplam hak edişi KDV hariç 1,143,217.75 TL olup bu tutarın KDV dahil **590,721.41 TL**'sinin ödenmek üzere yüklenici firmaya çeki verilmişti. Geriye kalan KDV dahil **666,818.11 TL**'lik bakiye hakediş, denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla ödenmemiştir.

Bu bağlamda, ödenmek üzere firmaya çeki verilmiş **590,721.41 TL**'den dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları ile dönemin Belediye Meclis Üyeleri Sn; Özel Kadioğlu, Ahmet Akbil, Ali Çınar, Ali Kansu, Arif Aktaş, Eribe Yağcıoğlu, Fatma Sabri, Fisun Özsun, Mehmet Kermeoğlu, Meriç Erülkü, Tülay Umut ve Ulus Basri'nin müştereken ve müteselsilen sorumlu oldukları ve denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla ödenmemiş **666,818.11 TL**'nin ödenmesi durumunda ise yukarıda isimleri geçen kişilerin belirtilen tutardan da sorumlu tutulmaları gerekeceği sonucuna varılmıştır.

Ayrıca, denetimin sonlandırıldığı tarih itibarı ile henüz hakedişi LTB Mali İşler Şubesi'ne intikal ettirilmemiş ve %45 artış rakamına ulaşacak (1,191,312.45 TL – 1,143,217.75 TL) 48,094.70 TL + KDV tutarındaki ek işin, yani KDV dahil **52,904.17 TL**'lik hakedişin de ödenmesi durumunda yine MK 28/2011 sayılı Meclis Kararına onay vermiş ve yukarıda isimleri sayılan 13 yetkiliye ilgili tutarın müştereken ve müteselsilen sorumluluk tesis edilmesi ve konunun KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

B.2. TL Bazlı Ek İşin Toplam Tutarının MK 28/2011 Sayılı Meclis Kararındaki Yetkiyi Aşması

TL bazlı bahse konu Ek İşler, Belediye Meclisinin 18.03.2011 tarihli toplantısında üretmiş olduğu **MK 28/2011** sayılı kararına dayandırılmış olduğu ve bu kararın orijinal ihale bedeline ihalesiz olarak %45 artış yetkisi verdiği ancak bu ihalesiz artışın tarafımızca mevzuata aykırı bulunduğu yukarıda izah edilmişti. Bu kararda yetki vermeye çalışılan %45 artışın değeri (=2,647,361.00 TL x %45) KDV hariç 1,191,312.45 TL'ye denk gelmektedir.

Hal böyleyken, 28. Hakediş ödemesi ekindeki dökümler incelendiğinde, yaptırılacak tüm TL bazlı Ek İşin bedelinin KDV hariç **1,411,256.00 TL** tutarında olduğu görülmektedir (**B.254**). Bu iki miktar arasındaki fark olan KDV hariç 219,943.55 TL'ye dikkat çekilecek olunursa, dönemin LTB Başkanlığının, MK 28/2011 sayılı kararında belirlenen miktarı da aşacak şekilde Ek İş yaptırma taahhüdü altına girdiği ve alınan Meclis Kararında belirlenen yetkiyi aştığı görülmektedir.

Dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğluları'ndan, **B.29(a)**'da sunulan yazımız ile MK 28/2011 sayılı kararda orijinal ihale bedeline ihalesiz olarak %45 oranında artış yetkisi verilmiş olmasına rağmen, %45'lik oranı da aşacak şekilde yetkisiz olarak ek iş yaptırmasının gerekçesi ve varsa yasal dayanağı talep edilmiş ancak kendisinden herhangi bir cevap alınmamıştır.

Bu bağlamda, MK 28/2011 sayılı Meclis Kararında belirtilen %45'lik artışın da üzerinde olan Ek İşin tamamlattırılması ve yüklenici firmaya ödenmesi durumunda, (219,943.55 TL + %10 KDV) **241,937.91 TL** daha yetkisiz ödemeye yol açılacaktır. Bu durumda, izah edilen usulsüz ödemeyi itaya bağlayacak yetkililere sorumluluk çıkarılması ve konunun KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

B.3. 34. Hak Edişe Dahil Edilmiş TL Bazlı “Çevre Düzenlemesi” Başlıklı Ek İşin Hak Edişindeki Aksaklık

Toplamı KDV hariç 150,250.00 TL tutarında olup henüz ödenmeyen hak edişlerin sonucusu olan TL bazlı Ek İşlerin 30.06.2012 tarihli 34. Hak edişinin ekindeki evraklar incelendiğinde, LTB projeler bölümünce hazırlanmış ve hem kontrolör hem de Bölüm Şefi onay imzaları Sn. Hüseyin Çakır'a; onay imzası da dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğluları'na ait olan tek sayfalık hak ediş bildirimine ekine bu miktarın hangi işlerden oluştuğunu gösterecek herhangi bir metraj dökümünün konulmadığı tespit edilmiştir. Bu eksiklik sadece denetime sunulan 34. Hak ediş için geçerlidir. Dönemin Projeler Sorumlusu Sn. Hüseyin Çakır'dan bu hak edişin metraj dökümü talep edilmesine rağmen tarafımıza sunmamıştır.

İlgili projenin idari şartnamesinin (**B.265**) 22(a). maddesi uyarınca metraj dökümü olmadan herhangi bir hak ediş ödemesi yapılamayacağı göz önünde bulundurulduğunda, **150,250.00 TL + KDV** tutarındaki 34. Hak edişin ilgili hakediş raporu eksikliği ile ödemesinin yapılamayacağı açıktır.

4.2.3.4. Bazı Hak Edişlerin Kontrolör İmzalarındaki Aksaklıklar

İlgili projeye ait hak edişlere imza atan yetkililerin incelenmesi sonucunda şu bulgulara ulaşılmıştır. 1. Hak Edişten 19. Hak edişe kadar olan evraklarda “Kontrolör” imzası Sn. Hüseyin Çakır, “Bölüm Şefi” imzası Sn. Ali Güralp ve “Onay” imzası Sn. Cemal Bulutoğluları olarak görülmektedir. 20. ve sonrası hak edişlerin imza dökümleri aşağıdaki Tabloda verilmiştir:

Tablo-39:

Hakediş No	Kontrolör İmzası	Bölüm Şefi İmzası	Onay İmzası
20	İbrahim Beşir	Hüseyin Çakır	Cemal Bulutoğluları
21	İbrahim Beşir	Hüseyin Çakır	Cemal Bulutoğluları
22	İbrahim Beşir	Hüseyin Çakır	Cemal Bulutoğluları
23	İbrahim Beşir	Hüseyin Çakır	Cemal Bulutoğluları
24	İbrahim Beşir	Hüseyin Çakır	Cemal Bulutoğluları
25	İbrahim Beşir	Hüseyin Çakır	Cemal Bulutoğluları
26	Yok *	Hüseyin Çakır	Cemal Bulutoğluları
27	İbrahim Beşir	Hüseyin Çakır	Cemal Bulutoğluları
28	Yok *	Hüseyin Çakır	Cemal Bulutoğluları
29	İbrahim Beşir	Hüseyin Çakır	Cemal Bulutoğluları
30	Yok *	Hüseyin Çakır	Cemal Bulutoğluları
31	Yok *	Hüseyin Çakır	Cemal Bulutoğluları
32	Yok *	Hüseyin Çakır	Cemal Bulutoğluları
33	Hüseyin Çakır	Hüseyin Çakır	Cemal Bulutoğluları
34	Hüseyin Çakır	Hüseyin Çakır	Cemal Bulutoğluları

*: Bu hak edişlerde Sn. İbrahim Beşir'in adı görülmekle birlikte imzası bulunmamaktadır. Yani teknik olarak bu hak edişlerde kontrolör onayı yoktur.

Kontrolör olarak ismi geçen ve/veya imzası olduğu görülen Belediyede Mimar olarak çalışan İbrahim Beşir ile yapılan yüz yüze görüşmeler ve ilgili şahıstan alınan yazılı beyanlarından **(B.22, B.171)**;

Sn. İbrahim Beşir, "Mezbaha Projesi" ile herhangi bir ilgisinin olmadığı ve bu projenin inşaat işlerinin yürütülmesinin hiç bir safhasında bulunmadığı halde;

- Mezbaha Projesine ait 22, 23, 24 ve 27. Hak edişleri, dönemin "Proje ve Finans Şubesi" şefi olan Sn. Hüseyin Çakır'ın **talimatı doğrultusunda** kontrolör **olarak imzaladığını**,
- Mezbaha Projesine ait 20, 21, 25 ve 29. Hak Edişlerde ise kendi adı altında bulunan imzanın **kendisine ait olmadığını**,

belirtmiştir.

Yukarıdaki bilgilerden 19. Hak edişten itibaren bu kadar büyük bedelleri içeren bir ihalenin hak edişlerinin gerçek bir kontrol işleminden geçirilmeden ödenmiş olduğu anlaşılmaktadır. Bir başka deyişle, "Mezbaha Projesi"nin hak edişlerinin yaklaşık % 70'lik kısmı, sadece iki yetkili, yani, Sn. Cemal Bulutoğluları ve Sn. Hüseyin Çakır kontrolünde yürütülmüştür.

Ayrıca anlaşılamayan bir gerekçeden dolayı kontrolör imzası sahteleme ve/veya baskı altında kontrolör imzası attırma iddiaları da ortaya atılmıştır. Şöyle ki; ilgili ihalenin mukavelesinin 14. maddesinde; "Yapılacak olan metraj ve **ataşmanlar kontrolörlük tarafından onaylanmadıkça geçerli olmayacaktır**" hükmü yer almasına rağmen 19. Hak ediş ödemesinden sonraki ödemelerde imza sahtelemesi yapıldığı iddia edilen ve kontrolör imzası bulunmayan hak edişlere dayanılarak ödemeler yapıldığı tespit edilmiştir.

Diğer taraftan, Sn. İbrahim Beşir'in 20, 21, 25 ve 29. Hak Edişlerdeki imzaların kendisine ait olmadığı ve sahtelendiği iddialarının KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği görüşüne varılmıştır.

4.2.3.5. Mezbağa Binası ve Çevre Düzenlemesi Geçici Kabul Aşamasındaki Aksaklıklar

Sözleşmenin 17. maddesine dayanılarak bahse konu Mezbağa projesi inşaatının geçici kabulünün, 05.10.2012 tarihinde düzenlenen **(B.270)** "Tutanak" başlıklı bir belgenin hazırlanması sonucunda gerçekleştirilmeye çalışıldığı gözlemlenmiştir.

Bahse konu tutanak incelendiğinde, işlemin "Geçici Kabul" olmasına rağmen tutanağa "Kati Kabul" ifadesinin sehven yazıldığı anlaşılmaktadır. Bu işlemin geçici kabul olduğu, tutanak ekinde sunulan ve hitam tarihi 27.09.2013 olan Viyabank Ltd. tarafından verilmiş teminat mektubundan **(B.271)** anlaşılmaktadır. Tutanağın imza kısımlarının alt tarafına el yazısı ile "Not" başlığı altında yer alan ifadede, tesise henüz elektrik akımının gelmemesi nedeniyle elektrikli cihazların çalışıp çalışmadığının kontrol edilemediği ve makinelerle ilgili bıçak ve diğer eksikliklerin tamamlanacağı belirtilmektedir. 28.11.2011 tarihinde, 158/2011 kasa **(B.269)** numaralı ödeme fişi ile 228,883.20 TL tutarında Ali Karaveziriler taşeronluğunda Kib-Tek'e ödenen elektrik altyapı harcaması göz önünde tutulduğunda aradan yaklaşık 1 yıl geçmesine rağmen tesise hala elektrik bağlanmamasının sebebi anlaşılamamıştır.

Yukarıda sunulan bilgiler, ilgili metraj dökümlerinde tesisin bina inşası, altyapısı, elektrik aksam ve makinelerinin hatta mobilyalarının eksiksiz tamamlandığı yönünde onay verilmesine rağmen, binaya henüz elektriğin bile bağlanmadığı, makinelerde eksik unsurların var olduğu dolayısı ile metraj dökümlerinin, tesisin fiili bitiş aşamasını yansıtmadığını göstermektedir.

A. Geçici Kabulün Geçersiz Olması

İlgili projenin Özel İdari Şartnamesi'nin **(B.265)** "İşin Tamamlanması ve Teslimi" yan başlıklı 21. maddesi aynen;

"İş, proje ve şartnamelere uygun olarak tamamlandıktan sonra, **1 ay süre ile sistem çalıştırılacak** ve geçici kabul yapılacaktır."

demekte olup, yüklenici firma ile imzalanmış mukavelenin **2. maddesinde** ise müteahhidin, ihale dosyasında mevcut olan tüm proje, teknik şartname ve **idari şartnameye** harfiyen uymayı kabul ve deruhte ettiği belirtilmektedir.

Hal böyle iken, Mezbağa'da denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla elektrik ve su altyapılarının tamamlanmamış olmasından dolayı, gerekli kontroller yapılmadan ve 1 ay süresince sistemin çalıştırılması gerektiği şartına uyulmadan geçici kabulün gerçekleştiği anlaşılmaktadır. Bu bağlamda, yukarıda sunulan maddelerdeki hükümlerden dolayı yapılmaya çalışılan geçici kabulün usulüne uygun yapılmaması nedeniyle geçersiz olduğu sonucuna varılmıştır.

“Geçici Kabul” tutanağını (B.270) Belediye Müdürlüğü adına imzalayan dönemin Müdür Muavini Sn. Mehmet Çakmak'ın B.115(b)'de sunulan yazımız ile konu geçici kabulün gerçekleştirilme gerekçesi talep edilmiş ve cevaben alınan B.115(c)'de sunulmuş olan yazıda kendisi “... geçici kabulün tarafımdan yapılması Sn. Cemal Bulutoğulları tarafından ısrar edilince ilgili Şubenin yani Projeler Şubesinin bunu denetledikten sonra kabul edebileceğini bildirdim. İlgili Şube ... şahsıma konu ile ilgili eksikliklerin tamamlanması gerekli olduğu bilgisini vermemiştir. Ben de bunun böyle olduğunu bilmiyordum.” şeklinde izahat vermiştir.

Belirtilenler ışığında, tesisin çalışır hale getirilip, mevzuata uygun kontrolörlük işleminden sonra geçici kabulünün yapılması ve bu işleme kadar şu anda yapıldığı iddia edilen geçici kabulün geçersiz olmasından dolayı yüklenici firmanın, sözleşmenin 8. maddesi gereği, teminat mektubunu yeniden ihale bedelinin % 10 oranına denk gelen tutara çıkarmasını sağlayacak yeni teminat mektubunu LTB'ye sunması gerekmektedir.

B. Geçici Kabulün Kontrolör İmzasındaki Aksaklık

Bahse konu geçici kabulü, kontrolör sıfatı ile imzalayan Sn. İbrahim Beşir'le yüz-yüze yapılan görüşmede, Mezbaha Projesi'nin kendi bilgisi ve takibi dışında gerçekleşen bir proje olmasından dolayı önce geçici kabule imza atmayı reddettiğini ancak dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları'nın ve ilgili dönemde Belediye Müdürlüğü adına görev yapan Sn. Mehmet Çakmak'ın yoğun baskıları (B.272) sonucunda imzaladığını belirtmiş ve (B.273)'te sunulan yazılı beyanı ile de baskı sonucunda geçici kabule imza attığını tarafımıza iletmiştir.

Konu iddia hakkında B.115(b)'de kayıtlı yazımız ile Sn. Mehmet Çakmak'ın bilgisine başvurulmuş ve B.115(c)'de sunulmuş olan cevaben yazıda kendisi bu iddianın doğru olmadığını, konu imzayı atması için Sn. Beşir'le herhangi bir görüşmesi olmadığını, sadece ilgili Şube'den tesisi kontrol etmesini talep ettiğini ve Şubenin de kontrolör işi için Sn. İbrahim Beşir'i görevlendirdiğini belirtmiştir.

Yukarıda belirtilenlerden dolayı, tesisin bitirildiği iddia edilen fiili durumu ile anılan metraj dökümleri ve bunlara dayandırılan hak edişlerin gerçeği yansıtılabileceği şüphesi ortaya çıkmaktadır.

4.2.3.6. Mezbaha Projesi İhalesinin Mali Durumunun Özeti

Mezbaha projesi için 2011 Mali Yılı sonuna kadar ödenen toplam tutar aşağıdaki gibidir:

- Asin İnşaat Ltd.'e Yapılan Toplam Ödeme (KDV Dahil)..... 4,793,780.97 TL
  - Ali Karavezirliler Tic. Ltd.'e Yapılan Ödeme (KDV Dahil)..... 228,883.20 TL
- Toplam Ödeme..... 5,022,664.17 TL**

Denetimin sonlandırıldığı tarih itibarı ile Asin İnşaat Ltd.'e ödenmeyen hak edişler aşağıdaki gibidir:

- USD Bazlı Ek İşlerin Hakedişi (KDV Hariç)..... 135,274.11 USD
- TL Bazlı Ek İşlerin Hakedişi (KDV Hariç)..... 606,198.28 TL

Aşağıdaki bölümlerde, ilgili projenin denetimi yapılan son aşamaya kadar olan bulgularının özeti sunulmakta ve proje ile ilgili alınması gereken önlemlere ait görüşler verilmektedir.

4.2.3.7. MezbaHa Projesinin Hak Edişlerindeki Aksaklıklar Sebebiyle Alınması Gereken Önlemler

Yukarıdaki bölümlerde açıklaması, izahı ve yasal eksiklikleri veya mevzuata aykırılığı sunulan ve özellikle yaptırılan ek işlerin hazırlanması, kontrolör imzasının bir aşamadan sonra olmamasından dolayı yüklenici firmaya henüz ödenmeyen hak edişlerin gerçekleştirilmeden öncelikle;

- Projenin bitirildiği iddia edilerek yapılan geçici kabulün iptal edilmesi,
- Gerçekleştirilen tüm işlerin bağımsız bir bilirkişi kurulunca tekrar gözden geçirilip rapor hazırlanmasının ardından ortaya çıkacak net durumdan sonra varsa eksikliklerin yüklenici firmadan gidermesinin talep edilmesi,
- Tesisin elektriğinin bağlanıp 1 ay süresince çalışır durumda olduğunun gösterilmesinin ardından ve
- Yukarıdaki bölümlerde izahı yapılmış haksız ödemelerin düşülmesinin ardından, yeniden geçici ve nihayetinde kati kabul yaptırılıp bakiye hak edişlerin ödenmesi ve tesisin tamamıyla yüklenici firmadan teslim alınması,

gerektiği görüşüne varılmıştır.

4.2.4. Sosyal Tesisler (06.5.7.04) ve Hizmet Binası Gider (06.5.7.01) Kalemlerine İlişkin Tespitler

2008-2011 Mali Yıllarını kapsayan dönemde;

- 06.5.7.04 kodlu **Sosyal Tesisler** kaleminden yapılan harcamaların toplamı 2,317,388.17 TL,
- 06.5.7.01 kodlu **Hizmet Binası** kaleminden yapılan harcamaların toplamı ise 3,576,987.45 TL'dir.

LTB Belediye Tiyatrosu Projesi I. Etap İhalesinin ödemeleri 2008 ve 2011 Mali Yılları'nda Sosyal Tesisler Kaleminden, 2009 ve 2010 Mali Yılları'nda ise Hizmet Binası kaleminden yapılmıştır.

Bu bütçe kalemlerine ait toplam 3,485,834.88 TL tutarındaki harcamaların incelenmesi neticesinde elde edilen bulgular aşağıdaki gibidir:

4.2.4.1. LTB Belediye Tiyatrosu Projesi I. Etap İhalesi

Belediye Meclisi 21.11.2007 tarih ve MK 155/2007 sayılı kararı **(B.274)** ile Kira ve İhale Komisyonu'nun "Anfi Tiyatro I. Etap Projesi için çıkılan İhalede £1,100,000.00 olarak en düşük teklifi veren Gerçek İnşaat Şti. Ltd. ile yapılan pazarlık sonucu verilen teklif £800,000.-'e düşürülmüş ve bu ihalenin ilgili şirkete yaptırılmasına oybirliği ile"

şeklindeki 05.11.2007 tarih ve KİK 66/2007 sayılı kararını **(B.275)** onaylamıştır. İhalenin mukavelesi, LTB ile Gerçek İnşaat ve Müt. Şti. Ltd. arasında 13.11.2007 tarihinde imzalanmıştır.LTB Belediye Tiyatrosu Projesi I. Etap İhalesi'nin ödemelerinin yıllara ve bütçe kalemlerine göre dağılımı aşağıdaki Tablo'da verilmiştir.

Tablo-40:

Bütçe Yılı	Bütçe Kalemi	Ödenen Tutar (TL)
2008	06.5.7.04 Sosyal Tesisler	617,179.20
2009	06.5.7.01 Hizmet Binası	454,144.75
2010	06.5.7.01 Hizmet Binası	714,301.96
2011	06.5.7.04 Sosyal Tesisler	1,081,998.44
Toplam:		2,867,624.35

Ekteki **(Ek-38)** Tabloda dökümü verilen ve toplam 1,178,065.06 STG karşılığı 2,889,782.04 TL²³ harcanan ihale ile ilgili yapılan denetim neticesinde ulaşılan bulgular aşağıdaki gibidir:

A. Mevzuata Aykırı Ödemeler

A.1. Sözleşmenin Pul Harcının LTB Tarafından Ödenmesi

Değiştirilmiş şekliyle 19/1963 sayılı “Pul Yasası” gereği pullanması gereken ihale sözleşmesi, **(B.276)** 10.03.2010 tarihinde pullanmıştır. Konu sözleşmenin 12,923.12 TL tutarındaki pul harcının, İhalenin Özel İdari Şartnamesi'nin “Damga Pulu” başlıklı 7. maddesinin “Mukavele için gerekli damga pulu masrafları müteahhit tarafından karşılanacaktır.” hükmüne aykırı olarak 10.03.2010 tarih ve 54/2010 kasa numaralı **(B.277)** ödeme fişi ile LTB tarafından Gelir ve Vergi Dairesi'ne ödendiği tespit edilmiştir.

Konuya ilişkin, ödeme fişinde imzası bulunan LTB Mali İşler Sorumlusu Sn. Erol Beyit ile yapılan görüşmede, Sn Beyit; “Sözleşmenin, dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğlularının verdiği talimat ile T.C. Yardım Heyetine gönderileceği için pullatıldığını ve pul harcının LTB tarafından ödendiğini” belirtmiştir.

Ayrıca **B.29(a)**'da sunulan yazımız dahilinde, 54/2010 kasa numaralı harcama belgesini itaya bağlayan dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğlularının bu ödemeyi gerçekleştirmesinin gerekçesi ve yasal dayanağı talep edilmiş ancak kendisinden herhangi bir cevap alınmamıştır.

LTB tarafından Gelir ve Vergi Dairesine yatırılan **12,923.12 TL** tutarındaki Pul Harcının ödenmesine ita amiri olarak onay vermiş olan Sn. Cemal Bulutoğlularının şahsen sorumlu tutulması gerektiği görüşüne varılmıştır.

²³ LTB Kesin Hesap verileri dikkate alındığında 2,867,624.35 TL olarak görülen harcama mukabili 2,889,782.04 TL Ödeme Fişi düzenlendiği ve ilgili işletme ile yapılmış olan toplam 22,157.69 TL mahsuplaşma (17,157.69+5,000.00TL) nedeniyle, ihaleye ilişkin gider kalemlerine yansıyan tutarın 2,889,782.04 TL-22,157.69 TL = 2,867,624.35 TL olduğu tespit edilmiştir.

A.2. İhale Kapsamında Olmayan ve Yetki Alınmadan Yapılan İşler

Yapılan incelemede; konu ihale kapsamında yapılan 4 ödemeye, **(B.278)** ihale kapsamında olmayan işler için yapılan harcamaların da dâhil edildiği tespit edilmiştir.

Tiyatro Projesinin ödemelerine eklenmesine rağmen, proje kapsamında olmayan işler için yapıldığı tespit edilen ödemelerin toplamı KDV dahil 154,460.28 STG karşılığı 369,921.11 TL olup, yapılan işler ve ödenen tutarlar Tablo-41’de verilmiştir.

Tablo-41:

Yapılan İşler	Gider Tutarı (TL) KDV dahil	Gider Tutarı (STG) KDV dahil	Gider Tutarı (STG) KDV hariç
LTB Eski Başkanlık Binasındaki Galeri ve Müze Tadilatı	216,347.87	89,707.97	83,415.29
LTB Eski Başkanlık Binası İlave Bina yapımı	114,643.87	48,258.91	43,871.74
Mevcut LTB Tiyatro Binasındaki Tamirat İşleri	38,929.37	16,493.40	15,708.00
TOPLAM	369,921.11	154,460.28	142,995.03

Yapılan incelemede; Tiyatro Projesi kapsamında olmadığı tespit edilen ve yukarıda sunulan Tablo-41’de ayrıntıları verilen işlerin, ihaleye çıkılmadan ve herhangi bir Belediye Meclisi kararından yetki alınmadan gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

Konuya ilişkin Proje Yönetim ve Finans Şubesi Amiri Sn. Hüseyin Çakır’la yapılan yüz yüze görüşmede, Sn. Çakır; “İhale ile ilgisi olmayan bu işlerin, LTB Meclisinin 23.12.2010 tarih ve MK 163/2010 sayılı kararı **(B.279)** ile Tiyatro Projesinin Mukavelesinin %20 ek işler maddesine dayanılarak Tiyatro Projesi kapsamında aynı müteahhide yaptırıldığı” iddiasında bulunmuştur.

Tespit edilen bulgular ışığında yapılan değerlendirmede:

- Konu 23.12.2010 tarih ve MK 163/2010 sayılı Meclis Kararının ihalesi devam etmekte olan Belediye Tiyatro Projesi I. Etap betonarme inşaat işlerinin ve buna bağlı diğer işlerin tamamlanabilmesi maksadıyla %20 ek artışın yapılmasını içerdiği dolayısı ile bu %20 artırımın Tiyatro Projesi dışındaki herhangi bir işi kapsamadığı,
- Konu harcamalara yetki veren herhangi bir MK ve/veya KİK olmaması nedeniyle, değiştirilmiş şekliyle LTB İhale Tüzüğü 4. maddesinin “15,000.00 TL üzerindeki satın almalar İhale Komisyonunun önerisi ve Belediye Meclisinin kararı ile gerçekleştirilebilir” hükmüne aykırı davranıldığı,
- Konu işler için ihaleye çıkılmaması nedeniyle, anılan tüzüğün 6. maddesinin “İhale Komisyonu Başkanı, gereksinmelerin saptanmasından sonra ... mal ve hizmetlerin ihalesine gider” hükmüne aykırı davranıldığı,

sonucuna ulaşılmıştır.

Bahse konu ihalesiz ödemelere İta Amiri olarak imza atan dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları'nın **B.29(a)**'da sunulan yazımız dahilinde bilgisine başvurulmuş ancak kendisinden herhangi bir cevap alınmamıştır.

Projeye ait 13. Hakedişin ödeme fişini Belediye Müdürü olarak imzalayan Sn. Aşkan C. Efe'nin **B.30(a)**' de sunulan yazımız ile konu ödemeyi hangi yasal gerekçe ile itaya bağladığı konusunda bilgisine başvurulmuştur. Sn. Aşkan C. Efe **B.31(b)**'de kayıtlı cevaben yazısında,

"... Bu projeyi yürüten şube amiri ödemenin yapılabilmesi için bu ödeme emrini raporları ile getirdiğine maliye şubesinden onay aldığına göre ben vekil olarak projenin devamı için imzalamayı uygun buldum. Ödeme tiyatro projesi dışında gerçekleşmişse bu benim sorumluluğumda değil. bu projeyi yürüten mimar ve mühendislerin bu ödemeye onay veren mali işler sorumlusunun bilgi aktarması gerekirdi."

şeklinde izah getirmiştir. Ancak ilgili ödeme fişi ekindeki hakediş raporlarının farklı sayfalar üzerinde sunulmasından ve ihalesiz yaptırılan ek işlerin söz konusu Tiyatro Projesi dışında olduğu hakediş raporlarının hazırlanma şekliyle bariz olmasından dolayı İta Amirinin yetki kaynağını sorgulaması gerektiği sonucuna varılmıştır.

Projeye ait 7. Hakedişin ödeme fişini Belediye Müdürü olarak imzalayan Sn. Ali Önöz'ün **B.32(a)**'da sunulan yazımız ile konu ödemeyi hangi yasal gerekçe ile itaya bağladığı konusunda bilgisine başvurulmuştur. Sn. Ali Önöz **B.32(b)**'de kayıtlı cevaben yazısında,

"... 7. Hakediş ödemesi önüme gelmiş ve ödeme emri ekindeki KDV dahil 11,436.08 STG karşılığı 27,881.16 TL ödenmiştir. Bu hakedişin başka bir işe ait olduğuna dair ödeme emri ekinde herhangi bir belge yoktu."

şeklinde izah getirmiştir.

26.03.2009 tarih ve 122/2009 kasa numaralı ve 27,881.16 TL tutarındaki Ödeme Fişi ekindeki 7. Hakediş Servis Şefi olarak imza atan Sn. Ali Güralp'ın da **B.32(c)**'de sunulan yazımız ile bilgisine başvurulmuş ve kendisi yine **B.32(c)**'de sunulan cevaben yazısında konu ödeme ile ilgili **"... Bu belgenin eklerinde yapılan işin dökümü görülmemektedir. Normal şartlarda bir ödeme raporunda yapılan işin dökümü olur... Yapılan işin dökümü olmadan söz-konusu ödeme raporunun Tiyatro Projesi İhalesindeki işleri kapsayıp kapsamadığı ile ilgili herhangi bir iddiada bulunulması doğru olmaz diye düşünüyorum."** şeklinde açıklamada bulunmuştur.

7. Hakediş ile ilgili Sn. Hüseyin Çakır ve Sn. Ali Güralp'ın çelişen açıklamaları nedeniyle konunun KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Bu bağlamda, 27,881.16 TL tutarındaki 7. Hakediş ödemesi hariç, **342,039.95 TL** tutarındaki ödemelerin değiştirilmiş şekliyle LTB İhale Tüzüğü 4. ve 6. maddesi hilafına

yetki aşımı içerecek şekilde yapıldığı ve bu cihetle ihaleye çıkılmadan ve herhangi bir Meclis Kararından yetki alınmadan usulsüzce harcanması dolayısı ile bu tutarın;

- 48,082.97 STG karşılığı 116,497.56 TL'sinden, 9. ve 11. Hakediş Ödemelerinin **(B.278)** Ödeme Fişinde sadece İta Amiri olarak Sn. Cemal Bulutoğlularının imzası olması sebebiyle, Sn. Cemal Bulutoğlularının şahsen,
- 94,941.23 STG karşılığı 225,542.39 TL'sinden, 13. Hakediş Ödemesinin **(B.278)** Ödeme Fişine ita amiri olarak imza atan Sn. Cemal Bulutoğlularının ve Belediye Müdürü olarak imza atan Sn. Aşkan C. Efe'nin müştereken ve müteselsilen,

sorumlu tutulması gerektiği görüşüne varılmıştır.

Ancak, LTB İhale Tüzüğü'nün 4. maddesinin (1). fıkrasında İta Amirliğine verilen 8,000.00 TL'lik ödeme yetkisi nedeniyle yukarıdaki rakamların her birinden 8,000.00 TL'nin düşülmesi gerekmektedir. Dolayısı ile yukarıdaki sorumluluk tutarları sırasıyla **108,497.56 TL** ve **217,542.39 TL** olarak belirlenmiştir.

B. İhale Sürecinde Aksaklık ve/veya Eksiklik Görülen Hususlar

B.1. Bina Projesindeki Aksaklık ve/veya Eksiklikler

- Tiyatro Projesi İnşaatının yapıldığı arazinin, 9006 sayılı 20.10.1976 tarihli Bakanlar Kurulu Kararı **(B.280)** ile açık pazar yeri ve otobüs terminal binası yapımı için kullanılmak üzere Lefkoşa Türk Belediyesi'ne tahsis edilen arazilerin bir bölümü olduğu ve bu arazinin Bakanlar Kurulu Kararı hilafına tahsis edilme amacına aykırı kullanıldığı,
- Tiyatro Binası Projesine yukarıda açıklanan sebepten dolayı Şehir Planlama Dairesi'nce onay verilmediği,
- Değiştirilmiş şekliyle 21/1997 sayılı Çevre Yasası'nın 13. maddesi gereği hazırlanıp Çevre Koruma Dairesi'nin onayına sunulması gereken Çevresel Etki Değerlendirme (ÇED) Raporu'nun hazırlanmadığı,
- İhalenin projesinin, 21/2005 sayılı Kıbrıs Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yasası'nın "Vize Büroları" yan başlıklı 39. maddesi **(B.281)** hilafına vize alınmadan gerçekleştirildiği,

tespit edilmiştir.

21/2005 sayılı Yasa'nın 45 (2) (A) maddesi **(B.282)**;

"Bu Yasanın 39'uncu maddesi uyarınca vize almamış bir projeyi uygulatan veya uygulanmasından sorumlu olan kişi bir suç işlemiş olur ve mahkûmiyeti halinde, aylık asgari ücretin otuz altı katına kadar para cezasına, suçun tekrarlanması durumunda, aylık asgari ücretin kırk sekiz katına kadar para cezasına çarptırılabilir." şeklindedir.

Yukarıda sıralanan eksiklik ve aksaklıklar hakkında, **B.29(a)**'da kayıtlı yazımız ile dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğlularının bilgisine başvurulmuş ancak kendisinden herhangi bir cevap alınmamıştır.

Bu bağlamda, LTB Tiyatro Projesi için gerekli vizelerin alınmamış olmasının mevzuata aykırı bir uygulama olduğu ve konunun KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

B.2. Hakediş Raporları ile Detaylı Yapılan İş Listesi ve Metrajların Tutarsızlığı

İhalenin 7. ödeme hariç ilk 11 ödemesinin ekinde detaylı yapılan iş listesi ve metrajları varken ve Hak Ediş raporları buradaki tutarlar üzerinden hesaplanırken, 12. ödemeden itibaren detaylı yapılan yeni iş listesi ve metrajları eklenmeyerek yalnızca altındaki toplam tutar arttırılmaktadır (**B.283**).

İhalenin Özel İdari Şartname'sinin Metraj ve Ataşmanlar başlıklı 19. maddesi "Yapılan işlerin günü gününe hazırlanan metraj ve ataşmanları, inşaatın devamı boyunca sürekli olarak yapılacak ve istihkak raporlarının hazırlanışında bu metraj ve ataşmanlar esas alınacaktır..." şeklindedir. "Ödemeler" başlıklı 24(a) maddesi ise " Ödeme için müteahhit kontrole detaylı yapılan iş listesi ile başvuracaktır. Başvuru tarihinden itibaren 10 gün içerisinde kontrol tarafından ödeme raporu hazırlanıp işverene sunulacaktır." şeklindedir. Yukarıda kayıtlı Özel İdari Şartname maddelerinde de görüleceği üzere, hak ediş raporlarının hazırlanmasında detaylı yapılan iş listesi ve metrajlarının esas alınması ve ödeme emirlerinin buna göre düzenlenmesi gerekmektedir.

Bu bağlamda, hak ediş raporlarının detaylı yapılan iş listesi ve metrajlarını göstermeden hazırlanması bunlara dayanılarak yapılan ödemeler üzerinde soru işaretlerinin doğmasına neden olmaktadır.

B.3. Hatalı Mahsuplaşma

İlgili firmaya yapılan 5. ödemenin (**B.283**) 09.07.2008 tarihli ve Temmuz 007/2008 Kasa Numaralı Ödeme Fişinde; KDV hariç 21,606.00 STG olan hak ediş tutarından, LTB tarafından Gerçek İnş. ve Müt. Şti. Ltd.'e yeni su akımı verilmesi işlerinin karşılığı olan KDV dâhil 6,710.75 STG tutarındaki yeni su akımı bağlama ücreti düşülerek bir mahsuplaşmaya gidildiği ve firmaya 15,640.02 STG tutarında ödeme yapıldığı görülmüştür. Konunun incelenmesi neticesinde:

- KDV hariç tutardan KDV dâhil tutarın düşülmesinde dolayı ilgili firmaya 335.53 STG eksik ödeme yapıldığı,
- Harcama belgesine ekli fatura miktarının; 22,686.30 STG (21,606.00 STG + %5 KDV) olan hak ediş raporu tutarında olması gerekirken, 15,640.02 STG tutarında olduğu ve firmadan 7,046.28 STG tutarında eksik fatura alındığı,
- İlgili firma tarafından faturanın eksik düzenlenmesinden ve LTB tarafından 6,710.75 STG için ayrı bir çek düzenlenerek ilgili firmanın yeni su akımı bağlama ücretine karşılık LTB veznesine yatırılmamasından dolayı, 6,710.75 STG (16,240.00 TL)'nin gelir ve gider tahakkukunun yapılmayarak bütçeleştirilmediği,

tespit edilmiştir.

B.4. Firmaya Yapılan Toplam Ödeme Tutarı ile Bilirkişi Raporundaki Ödenmesi Gereken Tutar Arasındaki Fark

Yapılan denetim neticesinde; **(Ek-39)**'da sunulan Tablodan da görüleceği üzere firmaya son ödemenin yapıldığı 10.06.2011 tarihi itibarıyla, sadece tiyatro projesi ihalesi kapsamında yaptırılan işler karşılığı 951,393.33 STG, tiyatro projesine dahil olmayan işler karşılığı da 144,172.40 STG olmak üzere toplamda 1,095.565.73 STG (KDV hariç) ödeme yapıldığı tespit edilmiştir.

Tiyatro Projesine maddi katkı sağlayan T.C. Yardım Heyeti'nin EBİ (Elektronik Bilgisayar İnşaat ve Turizm Yatırım Ticaret ve Sanayi) A.Ş.'ne yaptırdığı 17.08.2011 tarihli "LTB Belediye Tiyatro Binası 1. Etap İnşaatı İlerleme ve Mali İcmal Raporu" ekte **(B.284)** olarak sunulmuştur.

- İlgili raporun "Mali İlerleme Durumu" başlıklı kısmı; "İhale keşif birim fiyatlarına (proje müellifi, idare ve müteahhit tarafından imzalanan), kırım katsayısına, saha tespit ve imalat ilerleme %' lerine göre yapılan güncel hak ediş ekte sunulmuştur. Bu hak edişe göre müteahhidin bugüne kadar alması gereken tutar-ek işler hariç- yaklaşık olarak: 636,295.72 STG'dir" şeklindedir.
- Anılan raporun "Ek İşler Kapsamında Yaptırılan İşler Raporu" başlıklı bölümünde ise; "20/24 Ağustos tarihleri arasında şantiye sahasında yapılan tespitlerde", ek işlerin toplam tutarının 147,488.00 STG olduğu belirtilmiştir.
- Özetle EBİ A.Ş. tarafından 17.08.2011 tarihinde hazırlanan raporda Tiyatro Projesi kapsamında müteahhidin alması gereken tutar-ek işler dahil- 783,783.72 (636,295.72 + 147,488.00) STG (KDV hariç) olarak belirtilmiştir.

Yüklenici firmaya ihale kapsamında 10.06.2011 tarihi itibarıyla KDV hariç 951,393.33 STG ödeme yapılmış olmasına rağmen, bahse konu bilirkişi raporuna göre yüklenici firmanın inşaatını tamamladığı işlerin hak ediş tutarı 783,783.72 STG'dir. Bilirkişi raporuna göre; yüklenici firmaya, inşaatını tamamladığı işlerden 167,609.61 STG fazla hak ediş ödemesi yapıldığı tespit edilmiş ve konu hakkında dönemin Proje Yönetim ve Finans Şubesi Amiri Sn. Hüseyin Çakır'dan bilgi talep edilmiştir. Yapılan görüşmede Sn. Çakır; "Bilirkişi raporundan sonra yüklenici firmaya herhangi bir hak ediş ödemesi yapılmamasına rağmen, firmanın Nisan 2012 ayına kadar işe devam ettiğini" ileri sürmüştür ancak bilirkişi raporundan sonra yapılan işlerin metraj ve fiyatları ile ilgili herhangi bir belge, doküman denetime sunamamıştır. Bu bulgular ışığında, yüklenici firmanın inşaatını tamamladığı işlerin güncel hak ediş tutarının kesin olarak bilinemediği sonucuna ulaşılmıştır.

Bu bağlamda, yukarıda bahsedilen bilirkişi raporuna göre, yüklenici firmaya yapılan **167,609.61 STG** fazla hak ediş ödemesinin kesinlik kazanmış bir bulgu olmadığı ve bu cihetle yeni bir bilirkişi raporu ile yüklenici firmanın inşaatını tamamladığı işlerin güncel hak ediş tutarının tespit edilerek konunun yeniden incelenmesi ve kesinlik kazandırılması gerektiği görüşüne varılmıştır.

4.2.4.2. Haspolat Ve Hamitköy Halı Saha İhalesi

Haspolat ve Hamitköy Halı Saha ihalesi, 29.11.2010 tarihli KİK 62/2010 sayılı **(B.285)** Kira ve İhale Komisyonu ve 10.12.2010 tarihli MK 150/2010 sayılı Meclis kararı **(B.286)** ile 145,800.00 TL + KDV bedelle Karalım Co. Ltd.'e verilmiştir. İhalenin mukavelesi LTB ile Karalım Co. Ltd. arasında 07.01.2011 tarihinde imzalanmıştır **(B.287)**.

İhale bedeli anılan mukavelenin 23. maddesine dayanılarak % 20 arttırılmış olup, ihale kapsamında yapılan ödemeler **(B.288)** aşağıda Tabloda verilmiştir.

Tablo-42:

Sıra No	Ödeme Tarihi	Kasa No	Ödeme Yapılan Firma/Kişi	Gider Tutarı KDV Dahil (TL)	Gider Tutarı KDV Hariç (TL)	Çek No
1	17.03.2011	292/2011	Karalım And Co. Ltd.	79,200.00	72,000.00	154037 (Universal Bank Ltd)
2	16.09.2011	94/2011	Karalım And Co. Ltd.	10,500.31	9,545.74	597107 (Y.Doğu Bank Ltd.)
3	09.12.2011	47/2011	Karalım And Co. Ltd.	103,356.00	93,960.00	71156 (Viyabank Ltd.)
TOPLAM:				193,056.31	175,505.74	

A. İhale Sürecinde Aksaklık ve/veya Eksiklik Görülen Hususlar

A.1. Sözleşmenin Pullanmaması

Haspolat ve Hamitköy Halı Saha Projesi ile ilgili olarak Karalım & Co. Ltd. ile LTB arasında 07.01.2011 tarihinde 145,800.00 TL + KDV tutarındaki mukavele imzalanmıştır **(B.287)**. Bu ihaleye ait Özel İdari Şartname'nin "Damga Pulu" başlıklı 7. maddesi "Mukavele için gerekli damga pulu masrafları müteahhit tarafından karşılanacaktır." şeklindedir.

Ancak yapılan denetimde sözleşmenin pullanmadığı ve/veya pullanmış suretinin LTB yetkililerinde olmadığı ve/veya denetime sunulmadığı tespit edilmiştir.

Değiştirilmiş şekliyle 19/1963 sayılı "Pul Yasası"nın Ek Birinci Cetvel Pul Vergileri Sıra No:3 "Anlaşmalar" başlıklı kısmında "başka şekilde vergiye bağlı olmayan ve belli bir para tutarını koşula bağlayan anlaşma muhtırası ile herhangi bir anlaşmayı belirleyen bütün belgeler" binde beş oranında pul vergisine tabi tutulmuştur. Aynı yasanın "Düzenlenmeden Sonra Pullama" yan başlıklı 20. maddesinde zamanında pullanmayan enstrümanlara uygulanacak para cezaları düzenlenmiştir.

B.29(a)'da sunulan yazımız dahilinde dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğluları'nın anılan sözleşmenin pullanmasını sağlamamasının gerekçesi ve varsa yasal dayanağı talep edilmiş ancak kendisinden herhangi bir cevap alınmamıştır.

Bu bağlamda konu sözleşmenin Gelir ve Vergi Dairesi tarafından araştırılıp, eğer pullanmamışsa, **729.00 TL** olan Pul Harcının değiştirilmiş şekliyle 19/1963 sayılı Pul Yasası'na göre hesaplanacak olan "Gecikme Cezası" ile birlikte, Karalım & Co. Ltd. tarafından Gelir ve Vergi Dairesi veznesine yatırılması sağlanmalıdır.

A.2. Faturasız Ödeme

İlgili firmaya 09.12.2011 tarih ve 47/2011 kasa numaralı **(B.288)** Ödeme Fişi ile yapılan 103,356.00 TL'lik ödemenin ekinde, ödemeyi tevsik edici belge bulunmadığı tespit edilmiştir. Konu LTB Mali İşler Sorumlusu Sn. Erol Beyit'in bilgisine sunulmuş ve bilgi talep edilmiştir. Sn. Erol Beyit ; "Karalım & Co. Ltd. yetkilileri ile görüşüp fatura talep ettiğini, ancak konu ödemeye ilgili faturanın hiç düzenlenmemiş olduğunu ve istenilirse firma yetkililerinin şimdi fatura düzenleyebileceklerini" belirtmiştir.

İlgili firmanın LTB adına fatura düzenlememesinin ise, değiştirilmiş şekliyle 27/1977 sayılı Vergi Usul Yasası'nın "Fatura Kullanma Zorunluluğu" yan başlıklı 160. maddesinin (1). fıkrası hilafına olduğu açıktır. Belediye'den **103,356.00 TL** tutarında ödeme alıp karşılığında fatura düzenlemeyen Karalım & Co. Ltd.'in hesaplarının Gelir ve Vergi Dairesi tarafından incelenmesi, bu geliri, ilgili döneme ait gelir beyannamesine dâhil edip etmediğinin tespit edilmesi ve Devletin uğradığı hem KDV hem de varsa gelir vergisi kaybının giderilmesi için işlem başlatması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

A.3. Müteahhidin LTB'ye Olan Borcu Tutarında Hakediş Raporu Düzenlenmesi

Yapılan incelemede, 16.09.2011 tarih ve 94/2011 kasa numaralı **(B.288)** Ödeme Fişi ile Karalım & Co. Ltd.'e, LTB'nin Yakın Doğu Bank Ltd.'te bulunan çek hesabından 597107 nolu çekle 10,500.31 TL ödenmiş olduğu, Ödeme Fişi ekinde bulunan 15.09.2011 tarihli hak ediş raporunda ödenmesi gereken tutarın 9,545.74 TL + %10 KDV, tarihi belirtilmeyen 010809 numaralı Karalım & Co. Ltd.'e ait fatura tutarının ise 10,500.31 TL olduğu görülmüştür. Konu ödeme Sn. Cemal Bulutoğluları, Sn. Hasan Güralp ve Sn. Hüseyin Çakır tarafından onaylanmıştır.

Ancak; 16.09.2011 tarihinde 245968 nolu LTB Tahsilat Makbuzu ile Karalım & Co. Ltd.'den adı geçen işletmenin inşaatlarına ait Onay Belgesi **(B.289)** için 7,829.87 TL ve Süre Uzatım Harcı **(B.290)** için ise 2,680.44 TL olmak üzere toplam 10,510.31 TL tahsil edilmiş olup, LTB Tahsilat Makbuzu üzerinde yer alan bilgilerden bu tahsilat karşılığı Yakın Doğu Bank Ltd.'e ait 597107 numaralı çekin alınmış olduğu tespit edilmiştir.

Bu bilgiler ışığında; LTB'nin kendi çekine karşılık makbuz düzenlediği, hak ediş raporunun düzenlenmesinde yapılan iş ve metrajlarının yerine ilgili müteahhidin LTB'ye yapacağı ödeme tutarının esas alındığı ve anılan hak ediş raporu ile Karalım & Co. Ltd.'e yapılan ödemenin konu firmanın LTB'ye olan borcuna karşılık olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Yapılan uygulama, LTB yetkililerinin gerçekleşen iş karşılığı Hakediş Raporu düzenleme yerine, Onay Belgesi ve Süre Uzatım Harcı mukabili Hakediş Raporu düzenleyebildiklerini dolayısıyla Hakediş Raporlarının güvenilirliğinin şaibe içerebileceğini ortaya koymaktadır.

Ayrıca, Haspolat ve Hamitköy Halı Saha Projesi Özel İdari Şartnamesi'nin 19. maddesinde "Yapılan işlerin günü gününe hazırlanan metraj ve ataşmanları, inşaatın

devamı boyunca sürekli olarak yapılacak ve istihkak raporlarının hazırlanışında bu metraj ve ataşmanlar esas alınacaktır.” ibaresi olmasına rağmen, konu ihale kapsamında yapılan 3 ödemede de ödeme fişine ekli hak ediş raporlarında iş detaylarının, metraj ve ataşmanlarının yer almadığı ve bu bağlamda Özel İdari Şartnameye sadık kalınmadığı tespit edilmiştir.

Yukarıda izah edilen işlem hakkında **B.29(a)**'da kayıtlı yazımız dahilinde dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğluları'ndan izahat talep edilmiş ancak kendisi herhangi bir cevap vermemiştir.

A.4. Bazı Hak Ediş Raporlarındaki İmzaların Sahtelendiği İddiası

Yapılan incelemede ihale kapsamında yapılan her üç ödemede de Ödeme Fişine Ekli Hak ediş Raporlarında “Kontrolü Yapan” kişinin LTB Personeli Mimar Sn. İbrahim Beşir olduğu, Bölüm Amiri imzasının Sn. Hüseyin Çakır'a onaylayan imzasının ise Sn. Cemal Bulutoğluları ait olduğu tespit edilmiştir.

Konuya ilişkin Sn. İbrahim Beşir'le yapılan görüşmede, Sn. Beşir:

-16.09.2011 tarih ve 94/2011 kasa numaralı **(B.288)** ve 09.12.2011 tarih ve 47/2011 kasa numaralı **(B.288)** Ödeme Fişlerine ekli Hak ediş Raporlarında isminin altında bulunan imzaların kendisine ait olmadığını ve imzasının sahtelendiğini **(B.18)**,

-17.03.2011 tarihli ve 292/2011 kasa numaralı **(B.288)** Ödeme Fişi ekindeki Hak ediş Raporundaki imzanın ise kendisine ait olmasına rağmen baskı altında imzaladığını” **(B.272)**

iddia etmiş olup beyanını yazılı olarak tarafımıza sunmuştur.

Bu nedenle konunun KKTC Hukuk Dairesi'ne aktarılması gerektiği görüşüne varılmıştır.

4.2.4.3. Halı Sahalar İçin Yapılan İhale Harici Harcamalar

A. İhale Öncesinde Yapılan Kalıp Demir ve Beton Döküm İşleri

Haspolat ve Hamitköy Halı Saha ihalesi 29.11.2010 tarihli KİK 62/2010 sayılı **(B.285)** Kira ve İhale Komisyonu kararı ile 145,800.00 TL + KDV'ye Karalim & Co. Ltd.'e verilmiş olmasına rağmen, aslında ihaleye çıkılmadan dönemin LTB Başkanı Sn. Cemal Bulutoğluları tarafından konu halı sahaların yapımının başlatılmasına onay verildiği ve bu kapsamda Belediye Başkanının ödeme yetkisi dahilinde kalıp demir ve beton döküm işlerinin yapımı için, 03.5.1.04 kodlu Müteahhitlik Hizmetleri (Temizlik Hizmet İhaleleri Dahil) kaleminden 21.10.2010 tarih ve 129/2010 kasa numaralı **(B.291)** Ödeme Fişi ile aşağıda Tabloda ayrıntıları görülen 4 adet faturanın karşılığı olarak Cysings Construction Ltd.'e 30,255.00 TL ödeme yapıldığı tespit edilmiştir.

Tablo-43:

Fatura No	Fatura Tarihi	Fatura Açıklaması	Fatura Tutarı
6	28.05.2010	Haspolat Köyü kalıp demir ve beton dökümü işi ifa edilmiştir.	8,000.00 TL
7	22.06.2010	Hamitköy kalıp demir ve beton dökümü işleri	8,000.00 TL
15	07.08.2010	Hamitköy kalıp beton, demir işleri (Halı saha)	6,955.00 TL
16	07.09.2010	Haspolat Köyü kalıp beton döküm işleri ifa edilmiştir (Halı saha)	7,300.00 TL
TOPLAM:			30,255.00 TL

Cysings Construction Ltd.'e yaptırılan kalıp demir ve beton döküm işlerinin, hem ihale dışında tutularak ihaleye çıkılmadan önce yaptırılması hem de konu firmaya yapılan ödemeler ile ihale kapsamında yapılan ödemelerin farklı bütçe kalemlerinden ödenmesi konu halı sahalar için yapılan toplam harcama tutarının gizlenmek istendiği izlenimini vermekte olup, yapılan ödemeler üzerinde soru işaretlerinin doğmasına sebep olmuştur. Bir başka deyişle, İta Amirliğine İhale Tüzüğü'nün 4. maddesinin sınırlandırdığı ihalesiz 8,000.00 TL harcama limitinin, fatura bölmesi yapılarak aşılmasına ve ilgili maddenin dolaylı olarak ihlal edilmesine yol açılmaya çalışıldığı düşünülmektedir.

B. İhale Tamamlandıktan Sonra Yapılan Elektrik İşleri

Haspolat ve Hamitköy Halı Saha İhale Dosyası incelendiğinde ihalenin elektrik işlerini kapsamadığı tespit edilmiştir. Ancak her iki halı saha için olmak üzere bazı elektrik işleri yaptırıldığı görülmüştür. Şöyle ki;

30.12.2011 tarih ve Aralık 166/2011 kasa numaralı **(B.292)** Ödeme Fişi ile Mert Kofalı'ya Haspolat Halı Saha Aydınlatması karşılığı açıklaması ile KDV dahil 20,000.00 TL ödenmiştir. Bu harcamayı içeren herhangi bir MK ve/veya KİK Kararı bulunmamaktadır. Ödeme Fişine ekli hak ediş raporu incelendiğinde hak edişin toplam bedelinin 29,158.00 TL + %10 KDV= 32,073.80 TL olduğu tespit edilmiştir. Hak edişin geriye kalan 12,073.80 TL'si ise 26.01.2012 tarihli ve 90/2012 kasa numaralı **(B.293)** ödeme fişi ile 2 ayrı faturaya bölünerek ödenmiştir.

Yapılan işlere ait KDV dahil 32,073.80 TL tutarında **tek hakediş** olmasına rağmen bu işler 2 ayrı ödeme ve 3 faturaya bölünmek suretiyle gerçekleştirilmiştir. LTB İhale Tüzüğü'nün 4(a) maddesinde İta Amirliğine verilen 8,000.00 TL'lik ödeme yetkisinin, fatura bölümü yapılarak aşılmamış gibi gösterilmek amacıyla bu uygulamanın yapıldığı sonucuna varılmıştır. Bu sebeplerden dolayı LTB çıkarlarının daha iyi korunması açısından, LTB İhale Tüzüğü'nün 4. maddesinde ele alınan 8,000.00 TL'lik ödeme yetkisinin çerçevesi ve kriterlerinin daha açık olacağı ve İta Amirliğinin fatura bölümü yaparak yetkisini suistimal edemeyeceği bir Tüzük değişikliği önerilmektedir.

Konuyla ilgili ödeme fişinde imzası bulunan servis şefi Hüseyin Çakır ve Belediye Müdürü (a.) Sn. Hasan Güralp ile yapılan görüşmede "İhalenin elektrik işlerini kapsamadığı ve konuyla ilgili herhangi bir MK ve/veya KİK olmadığı" teyit edilmiştir.

Ayrıca konu elektrik işleri ile ilgili 29.12.2014 tarihli bir yazı ile **(B.293(a))** Sn. Hasan Güralp'ın Belediye Müdürü olarak her iki ödemeyi itaya bağlamasından dolayı

bilgisine başvurulmuştur. Kendisinden alınan 07.01.2015 tarihli yazının 4. maddesinde **(B.293(b))** konu ödemelere ilişkin cevabı “**Müdür olarak görevlendirilmemin çok öncesinde 2010 yılında uygulanmaya başlayan Projeler kapsamında yaptırıldığı ve bu işler için Şube Amiri ve/veya Müdür Muavini tarafından hazırlanıp imzalanan ve üzerinde hangi bütçe kaleminden ödeneceği belirtilen ödeme fişini sadece prosedürü tamamlamak için imzaladım.**” şeklinde olmuştur. Ancak bu ödemelerin yetkisiz olarak itaya bağlanmasına ilişkin herhangi bir gerekçe sunmamıştır.

Yukarıda anılan harcamaları İta Amiri olarak imzalamış olan dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğlularından **B.29(a)**'da sunulan yazımız dahilinde bu ödemeleri hangi gerekçe ile onayladığı konusunda izahat talep edilmiş ancak kendisinden herhangi bir cevap alınmamıştır.

Bu bağlamda, 166/2011 kasa numaralı ve 20,000.00 TL tutarındaki ödemenin, değiştirilmiş şekliyle LTB İhale Tüzüğü 4. maddesi hilafına yetki aşımı içerecek şekilde yapıldığı ve bu cihetle herhangi bir Meclis Kararından yetki alınmadan usulsüzce gerçekleştirilmesinden dolayı bu ödeme fişine Belediye Müdürü olarak imza atan Sn. Hasan Güralp'in ve ita amiri olarak imza atan Sn. Cemal Bulutoğlularının müştereken ve müteselsilen sorumlu olduğu görüşüne varılmıştır.

Ancak, LTB İhale Tüzüğü'nün 4. maddesinin (a). fıkrasında İta Amirliğine verilen 8,000.00 TL'lik ödeme yetkisi nedeniyle bu ödemeden 8,000.00 TL'nin düşülmesi gerekmektedir. Dolayısı ile yukarıdaki sorumluluk tutarı **12,000.00 TL** olarak belirlenmiştir.

C. Halı Sahaların LTB Bütçesine Toplam Maliyeti

Haspolat ve Hamitköy Halı Sahaları için yapılan ödemelerin sadece ihale kapsamında ödenen 193,056.31 TL olmadığı, İhale Öncesinde Yapılan Kalıp Demir ve Beton Döküm İşleri için Cysings Construction Ltd.'e yapılan 30,255.00 TL tutarındaki ödeme ile “İhale Tamamlandıktan Sonra Yapılan Elektrik İşleri” için Mert Kofalı'ya yapılan 37,073.80 TL tutarındaki ödemenin de konu halı sahalar için yapıldığı ve söz konusu **halı sahaların LTB bütçesine toplam maliyetinin 255,385.11 TL** (193,056.31 + 30,255.00 + 32,073.80) olduğu tespit edilmiştir.

4.2.4.4. Metehan Spor Kulübü Kemal Küçük Spor Ve Sosyal Tesisleri

06.5.7.04 Sosyal Tesisler kaleminden, 09.08.2011 tarihli ve MK 100/2011 sayılı **(B.294)** Meclis Kararına dayanılarak, “Metehan Spor Kulübü Kemal Küçük Spor ve Sosyal Tesisleri” inşaatı için yapılan ödemeler aşağıdaki Tabloda verilmiştir **(B.295)**.

Tablo-44:

Muhasebe Yılı	Tarih	Belge No	Açıklama	Çek No	Gider Tutarı (KDV dâhil TL)
2011	10.08.2011	130/2011	Mert Kofalı Elektrik Müt.	597066 597067	119,528.22
2011	25.11.2011	139/2011	Kahveci Ltd.	70254	285,626.00
TOPLAM:					405,154.22

Anılan Meclis kararı aşağıdaki gibidir **(B.296)**:

“Meclis kararı 92/2011’de bahsedilen Metehan Spor Kulübü Kemal Küçük Spor ve Sosyal Tesisleri inşaatında yapılan işler için aşağıda belirtilen Müteahhitlere toplam 689,621.97.-TL (%10 KDV dahil) ödenek tahsis edilmesine oyçokluğu ile;

<u>Firma</u>	<u>Miktar</u>
Kahveci Ltd.....	259,660.-TL+KDV
Sütcüoğlu Ltd.....	209,327.58.-TL+KDV
Ali Ayken	49,280.-TL+KDV
Mert Elektrik Hüseyin Kofalı	<u>108,662.02.-TL+KDV</u>
Toplam.....	626,929.06.-TL
KDV(%10).....	<u>62,692.91.-TL</u>
Genel Toplam	689,621.97.-TL

Red oyu veren ... üyeleri; Alev Şensoy, Gülseren Şaşkara, Ayşen Çetinsoy, Şadan Karşılı ... Meclis üyeleri olumlu oy vermiştir. ...’nin şerhi: Daha önce 92/2011 sayılı Meclis kararı ışığında bugün önümüze gelen işler Kahveci Ltd., Sütcüoğlu Ltd., Mert Elektrik Hüseyin Kofalı ile gerçekleştirilen ihaleler çerçevesinde gerçekleştirilmesi neticesinde ayrıca Ali Ayken’e yaptırılan işlerin işe 92/2011 sayılı kararı ışığında gerçekleştirilmiş olması nedeni ile olumlu oy kullanırız.”

Yapılan inceleme neticesinde tespit edilen bulgular aşağıdaki gibidir:

- Herhangi bir proje sunulmadan, hangi işler karşılığı ödeneceği belirlenmeden ve ihaleye çıkılmadan sadece firmaların ve ödenecek miktarların belirtilmesi, alınan Meclis Kararı üzerinde soru işaretlerinin doğmasına neden olmaktadır.
- LTB EKO rehberinde “06. Sermaye Giderleri: Sermaye harcamaları, sabit sermaye edinimleri, gayrimenkuller ya da gayri maddi aktiflerin edinimi için yapılan ve belediye mal varlığını artıran ödemelerdir” şeklinde olup, LTB’nin sahipliğinde olmayan bir tesis için bu kalemden bir harcama yapılmasının mevzuata aykırı olduğu sonucuna varılmıştır.
- Meclis Kararında geçen “yapılan işler için aşağıda belirtilen Müteahhitlere toplam 689,621.97.-TL (%10 KDV dahil) ödenek tahsis edilmesine” ifadesi ve 130/2011 kasa numaralı **(B.295)** ödeme fişi ile Mert Kofalı Elektrik Müt.’e yapılan ödemenin hakediş tarihinin 04.08.2011 olması, yani anılan Meclis kararından önce olması ve ödemenin karardan bir gün sonra yapılması, bahse konu işlerin yapıldıktan sonra Meclis Kararının alındığını göstermektedir.
- Son olarak, yukarıda Bölüm başında verilen Tablo-44’ün 2. satırında yer alan 25.11.2011 tarih ve 139/2011 **(B.295)** vezne numaralı ödeme fişi ile Kahveci Ltd.’e ödenen KDV dahil 285,626.00 TL tutarındaki ödemenin ekindeki hak ediş raporu ve keşif formu incelendiğinde, KDV hariç ödenen tutarın 193,548.00 TL’lik kısmının 100 TL/Ton + KDV birim fiyat ile 1,935.48 Ton asfalt kaplama işleri karşılığı olduğu görülmüştür. Bu ödemeye Bayındırlık Proje Kontrol ve Altyapı Şubesi Şube Sorumlusu olarak imza atan Sn. Hüseyin Özkaramanlı’dan ilgili asfalt

dökümünün kamyon tonajlarını gösteren kamyon tartı fişlerinin denetime sunulması istenmiştir. İlgili hak edişte 1,935.48 Ton döküm yapıldığının beyan edilmesine rağmen bu dökümle ilgili tarafımıza sadece 1,325.91 Ton'luk kamyon tartı fişleri iletilmiştir. Buradan hareketle, **609.57 Ton'luk** asfalt dökümünün kamyon tartı fişleri yazılı ve sözlü olarak talep edilmesine rağmen, denetime sunulmamıştır. Yapılan işi teyit edici evrak sunulmamasından dolayı bu ödeme emrindeki eksik kamyon tartı fişlerinin KDV dahil tutarı olan **67,052.70 TL**'den bu ödemenin eksik evrak ve yanıltıcı bilgi içerecek şekilde hak ediş hazırlanmasına ve ödenmesine sebebiyet veren yetkililerin sorumlu tutulması gerektiği görüşüne varılmıştır. Konu eksikliğin sorumluluk tesisi Raporun **4.2.1.1.D.2.4 Bölümünde** ele alınmıştır.

Tespit edilen bu bulgular üzerine, MK 100/2011 sayılı Meclis Kararına onay veren Üyelerin ve Belediye Başkanının hangi yasal gerekçelere dayanarak bu kararın onaylandığına yönelik yazılı bilgilerine başvurulmuştur. (Not: Karara onay veren ve yazılı bilgi talebine cevap veren Başkan ve üyelerin isimleri **(B.6)**'da görülebilir.)

MK 100/2011 sayılı **(B.294)** Meclis Kararı ile ilgili bilgi talebimize sadece dönemin Meclis üyeleri Sn. Eribe Yağcıoğlu ve Sn. Ahmet Bağzıbağlı yazılı cevap sunmuşlardır. Sn. Ahmet Bağzıbağlı, MK 92/2011 sayılı **(B.296)** Meclis Kararına tahsisat ayırma niteliğinde olması nedeniyle onay verdiğini, MK 100/2011 sayılı karara da MK 92/2011 sayılı karar ışığında alındığı için onay verdiğini belirtmiştir. Ancak MK 100/2011 sayılı kararın ihaleye çıkılmadan üretilmesi yönelik sorumuza herhangi bir cevap veya gerekçe sunmamıştır.

Sn. Eribe Yağcıoğlu ise görüşü talep edilen kararlara tek tek cevap vermemiş ve yazısında 5. Sırada yer alan "İhale Tüzüğüne aykırı yapıldığı iddia edilen işler" başlığı altında ihale konularını genel olarak ele almış ve Tüzüğün 26. maddesi uyarınca Belediye Meclisinin karar vermesi durumunda Kira İhale Komisyonunun ihalesiz alım yapabileceği hükmüne değinerek mevzuata aykırı herhangi bir işlem yapılmadığını iddia etmiştir. Ancak kendisinin de onay verdiği MK 100/2011 sayılı Meclis kararında, Metehan Spor Kulübü yapım işleri projesine ait Kira ihale Komisyonuna ihalesiz alım yapılabilmesine yönelik yetki verildiğine dair herhangi bir ifade görülmemektedir. Dolayısı ile Sn. Eribe Yağcıoğlu'nun sunduğu gerekçe tarafımızca anlaşılammıştır.

Bütün bunlara ilaveten Belediyenin 2011 Mali Yılı içerisindeki sıkıntılı mali yapısı ve borçlanma durumu da göz önüne alındığında, bu kadar yüksek bir mali kaynağın Belediyeye ait olmayan bir tesis için kullanılmasının Belediye çıkarlarını gözetmek açısından ne derece doğru olduğu da sorgulanması gereken ayrı bir konudur.

Bu bulgular ışığında; LTB İhale Tüzüğü'nün 26. maddesi uyarınca ihaleye çıkılmadan gerçekleştirilecek mal ve hizmet alımları için alınacak Meclis kararlarının çerçevesinin daha belirgin çizilebilmesi ve LTB mali kaynaklarının daha şeffaf kullanılmasını sağlamak açısından 26. maddeye değişiklik yapılması önerilmektedir.

4.2.4.5. Hizmet Binası (06.5.7.01) Gider Kalemi

LTB 2010-2011 Mali Yılları'na ait Bütçelerde gayrimenkul üretiminin üçüncü şahıslara ihale yoluyla yaptırılması durumunda, bu yapımlar karşılığında müteahhitlere ödenecek hak edişlerin karşılanması amacı ile bütçelendirilmiş olan "06.5.7 Müteahhitlik Giderleri" kalemi altında yer almakta olan, "06.5.7.01 Hizmet Binası" gider kaleminden yapılan ödemeler incelenmiş ve aşağıda belirtilen hususlar tespit edilmiştir.

Konu kalemin 2010 ve 2011 Mali Yılları'nı kapsayan harcama toplamı 1,348,228.19 TL olup, bu yılları kapsayan denetim sonucunda aşağıda belirtilen bulgular saptanmıştır.

A. LTB 5. Kat Tadilat İşleri - İmza Sahtelemesi, Baskı ve Talimatla Belge İmzalatırılması İddiası

LTB Kira ve İhale Komisyonu 15.12.2010 tarihinde KİK 69/2010 sayılı "Belediye Sarayının en üst katının tamiratı için ihaleye çıkılmasına" ilişkin kararını üretmiş ve Belediye Başkanlığı son teklif tarihi 29.12.2010 olmak üzere ihaleye çıkmıştır. İhale kapanış tarihi ile toplandığı anlaşılan Kira ve İhale Komisyonu'nun 29.12.2010 tarih ve KİK 79/2010 sayılı kararından ise;

"Belediye Sarayı 5. kat tadilatı ve tamamlanması ihalesine Gerçek İnşaat Şti. Ltd., Asin İnşaat Şti. Ltd.²⁴ ve Tel-Za İnşaat Şti. Ltd. teklif vermiş ve teklifleri şirket temsilcileri önünde açılmıştır... Ancak tekliflerin değerlendirilmesi işlemi bir sonraki Kira İhale Komitesi toplantısında görüşülmesine" onay verdiği anlaşılmıştır.

Kira ve İhale Komisyonu'nca bu konuda başka bir karar üretilmediği anlaşılabilir olup, LTB Meclisi'nin 25.02.2011 tarihinde aldığı MK 16/2011 sayılı kararı ile "Belediye Sarayı 5. kat tadilatı ve tamamlanmasına ilişkin ihalenin iptaline ve yeniden ihaleye çıkılması için Kira ve İhale Komisyonu'na yetki verilmesine" şeklinde karar ürettiği tespit edilmiştir.

Ancak MK 16/2011 sayılı karar uyarınca, LTB Kira ve İhale Komisyonu'nun yeniden ihaleye çıktığına ilişkin herhangi bir bilgi/karar LTB yetkililerince denetime sunulmamış olup, LTB Meclisi, 22.04.2011 tarihinde ürettiği MK 39/2011 sayılı kararı ile **(B.300)** "...Belediye Sarayı 5. katının tamamlanabilmesi için bina ihalesini yürütmüş olan Kamtek Ltd.'ye 5. katta laboratuvar yerine yapılan değişiklik sebebiyle ihale süresini bugünden itibaren...3 ay daha uzatılmasına ve mevcut ihale meblağının 300,000.00 TL daha artırılarak işin tamamlanmasına oy birliği ile" yetki vermiştir.

Yapılan incelemede, LTB Kira ve İhale Komisyonu'nun 13.04.2007 tarihli toplantısında almış olduğu KİK 37/2007 sayılı kararın **(B.297)** LTB Belediye Meclisi'nin 19.04.2007 tarihinde almış olduğu MK 63/2007 sayılı kararı ile onaylanması **(B.298)** çerçevesinde, LTB Belediye Sarayı II. Etap Projesi'nin yapımı için, dönemin LTB Başkanlığı ile Kam-Tek Ltd. arasında 20.04.2007 tarihinde 2,937,000.00 TL tutarında mukavele imzalandığı **(B.299)** ve **MK 39/2011 sayılı Meclis Kararı'nın bu kapsamda alındığı anlaşılabilir.**

²⁴ Konu işletme ismi, kararda belirtildiği şekilde raporlanmıştır.

LTB Belediye Sarayı 5. Kat tadilat işleri kapsamında, Lefkoşa Türk Belediyesince adı geçen şirkete 4 ayrı ödeme ile 290,909.00 TL + KDV (%10) toplamda 320,000.00 TL (KDV dahil) ödeme yapıldığı tespit edilmiş olup yapılan incelemede, Kam-Tek Ltd.'e;

- 1) **119/2011 Kasa Numaralı (B.301) LTB Ödeme Fişi ile 17.06.2011 tarihinde KDV dahil 55,000.00 TL ve 63/2011 kasa no.lu (B.302) LTB Ödeme Fişi ile 14.07.2011 tarihinde KDV dahil 110,000.00 TL ödendiği, her iki ödemeye ilişkin LTB Hak Ediş Raporları'nın mevcut olmadığı** ödemelerin, Mali İşler Sorumlusu ve Belediye Müdürü imzası olmadan Sn. Cemal Bulutoğulları ve Sn. Hüseyin Çakır tarafından onaylandığı,
  - 119/2011 Kasa Numaralı ödeme fişi ekinde, Sn. İbrahim Beşir imzalı "L.T.B. 5. katta yapılan tamirat işleri asma tavan iskeleti takılması: 50.000.00 TL yazılı tarihsiz, kime muhatap olduğu belli olmayan yazı bulunduğu (B.301),
  - **63/2011 kasa numaralı 110,000.00 TL tutarındaki LTB Ödeme Fişi ekine ise, 119/2011 kasa numaralı ödeme ekindeki aynı yazının fotokopisinin eklendiği dolayısıyla 110,000.00 TL (KDV dahil) ödemenin Sn. İbrahim Beşir imzalı "L.T.B. 5. katta yapılan tamirat işleri asma tavan iskeleti takılması: 50.000.00 TL" olan yazı dayanak gösterilerek gerçekleştirildiği,**
- 2) **84/2011 Kasa Numaralı (B.303) LTB Ödeme Fişi ile 15.09.2011 tarihinde KDV dahil 100,00.00 TL ödendiği ve ödemenin; Sn. Hüseyin Çakır ve Sn. İbrahim Beşir tarafından hazırlanıp, Sn. Cemal Bulutoğulları tarafından onaylanmış Hak Ediş Raporu ile gerçekleştirildiği ancak, iş detaylarının metraj ve ataşmanlarının yer almadığı ve ödeme ekinde yine Sn. İbrahim Beşir imzalı "L.T.B 5. katta yapılan tamirat işleri asma tavan iskeleti takılması: 100.000 TL" şeklindeki yazının mevcut olduğu, her iki ödemenin de Mali İşler Sorumlusu ve Belediye Müdürü imzası olmadan Sn. Cemal Bulutoğulları ve Sn. Hüseyin Çakır tarafından itaya bağlandığı,**
- 3) 191/2011 Kasa Numaralı **(B.304) LTB Ödeme Fişi ile 30.11.2011 tarihinde KDV dahil 55,000.00 TL ödendiği ve ödemenin Sn. Hüseyin Çakır tarafından hazırlanıp, Sn. Cemal Bulutoğulları'nca onaylanmış Hak Ediş Raporu çerçevesinde gerçekleştirildiği, bu raporda "kontrolü yapan" imzasının eksik olduğu, iş detaylarının, metraj ve ataşmanların yine yer almadığı, konu ödemenin Mali İşler Sorumlusu imzası olmadan, Sn. Cemal Bulutoğulları, Sn. Hasan Güralp ve Sn. Hüseyin Çakır tarafından itaya bağlandığı,**

tespit edilmiştir.

119/2011 ve 63/2011 Kasa Numaralı ödemelere ilişkin hak ediş raporu düzenlenmemesi, 84/2011 ve 191/2011 Kasa Numaralı ödeme fişlerine ilişkin ödemelerde ise hak ediş raporu düzenlenmesine rağmen, metraj ve ataşmaların eklenmemesi, asıl ihale olan Belediye Sarayı II. Etap Pojesi'ne ait Özel İdari Şartname'nin 19. maddesinde **(B.299)** yer alan "... Yapılan işlerin günü gününe hazırlanan metraj ve ataşmanları, inşaatın devamı boyunca sürekli olarak yapılacak ve istihkak raporlarının hazırlanışında bu metraj ve ataşmanlar esas alınacaktır..." şeklindeki hükmün uygulanmadığını ortaya koymakta olup, ödeme karşılığı işlerin belgelenememesine de yol açmıştır.

Yukarıda belirtilen ödemelerde imzası bulunan Sn. İbrahim Beşir ile yapılmış olan görüşmede, Sn. Beşir; 119/2011 ve 63/2011 Kasa Numaralı Ödeme Fişleri ilişkisindeki yazıdaki imzanın kendisine ait olmadığını ve imzasının sahtelendiğini belirterek, bu durumu (B.18) sunulan yazılı beyanı ile de belirtmiştir.

Ayrıca Sn. Beşir "84/2011 kasa numaralı Ödeme Fişi ekinde bulunan KDV dâhil 100,000.00 TL bedelindeki Hak Edişe ilişkin beyanında ise LTB Plan Proje Bölüm Amiri Sn. Hüseyin Çakır'ın baskı ve talimatı ile imzaladığını" yazılı olarak beyan etmiştir. (B.272).

Sn. Hüseyin Çakır'a Sn. İbrahim Beşir'in yazılı beyanında belirtilenler sorulmuş ve Sn. Çakır "...LTB 5. Kat tadil işlerinin kontrolü projeler şubesi tarafından yapılmakta idi. Sn başkanın talimatı ile ilgili ödeme fişlerinin şube amiri kısmı yerine ben kontrol kısmına da İbrahim Beşir imza atmıştır..." şeklindeki izahı ile Sn. Beşir'in iddiasını yanıtlamıştır (B.172).

Konu ödemelerin gerçekleşmesine ilişkin LTB Mali İşler Sorumlusu Sn. Erol Beyit ile yapılan görüşmede, Sn. Beyit, Hak Ediş Raporları olmayan ödemelerin çek düzenlenerek ödenmesini ise "Başkanın talimatı, hatalıyım..." şeklindeki beyanı ile belirtmiştir.

Yapıldığı belirtilen işin detaylarının belli olmaması nedeniyle, Ödeme Fişleri'nde imzası olan Sn. Hüseyin Çakır'a da konu ödemeye ait işlerin maliyetinin ne olduğu ve hangi işlerin gerçekleştiği sorulmuştur (B.99(a) soru 10). Sn. Çakır tarafımıza ilettiği yazılı beyanında (B.99(b) soru 10'un yanıtı) aynen;

"...Bahse konu ödemeyle ilgili maliyetlerin neler olduğunu bilmiyorum. Bildiğim bahse konu işlerin maliyetinin projeler şubesi tarafından yapılmasıdır. Sn. Cemal Bulutoğulları'nın direktifleri ile ilgili firmanın ödemeleri benim tarafımdan yazılmıştır. Ödemeleri yazma gerekçem ise ilgili işlerin mevcut çalıştığımız ortamda belediye sarayının en son katında yapılmış olması idi. Yapılan işler 2007 yılı kasım ayında belediye binasına geçtikten sonra yapılmıştır fakat tam olarak işlerin ne zaman başladığı konusunda bilgim yoktur... Meclis kararı olduğu için ve belediye binası içerisinde çalışmalar yapıldığı için... yerine getirdim. L.T.B belediye sarayının projesinde daha önceden çalıştığım için (I. etap betonarme işleri) 2007 yılında L.T.B personeli binaya geçtiğinde 5. Katın kafeterya kısmı hariç diğer kısımları tamamlanmamıştı. 2007 tarihinde 5. Katın diğer kalan işleri dış cephe duvarları örülmüş dıştan sıvaları ve boyları atılmış ayrıca ön taraftan dış cephe kaplamaları ve 5. katın tüm dış cephe pencereleri takılmıştı."

şeklinde cevaplamıştır. Sn. Hasan Güralp'a da (B.214(a)) ödemeyi onaylarken, yapıldığı beyan edilen işlerin kontrolünü nasıl gerçekleştirdiği sorulmuş olup Sn. Güralp yazılı cevabında (B.214(b)) ödemeyi 39/2011 sayılı Meclis Kararı ve ilgili Şube Amiri ve Belediye Başkanının imzaladığı rapor ışığında onayladığını beyan etmiştir.

Sn. Cemal Bulutoğluları'na yukarıda yer alan bulgular ve beyanlar belirtilerek; Belediye Sarayı II. Etap Pojesi'ne ait Özel İdari Şartnamenin 19. maddesi hilafına metraj ve ataşmanlar belli olmadan konu Hak Edişleri onaylamasının gerekçesi ve yasal dayanağı, iş detayları belirtilmeyen yazıları hangi gerekçe ile dikkate alıp ödemeleri onayladığı, belirtilen ödemeler karşılığı hangi işlerin yapıldığı sorulmuştur. Konu işlerin taraflarınca yapıldığı kontrol edilmeden Sn. Hüseyin Çakır ve Sn. İbrahim Beşir'e işi onaylatmak için talimat verip vermediği ve Sn. Erol Beyit'in izahı hakkındaki açıklaması sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğluları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

İş maliyetinin ne olduğu ve yapıldığı beyan edilen işin neleri içerdiğinin belgelenenemesi üzerine, dönemin Projeler Sorumlusu Sn. Ali Güralp ile görüşülmesi gerekli görülmüş ve Sn. Güralp; LTB Kira ve İhale Komisyonu'nun KİK 69/2010 sayılı kararı ile çıkılan ancak akabinde iptal edilen ihaleye ilişkin, 5. Kat Tadil işleri kapsamında tadilata ilişkin proje hazırlandığı ancak proje kapsamında hangi işlerin yapıldığına dair bilgisinin bulunmadığını sebebinin ise konu işleri dönemin LTB Başkanı Sn. Cemal Bulutoğluları'nın talimatı ile Sn. Hüseyin Çakır'ın takip etmesi olarak belirtmiştir.

Sn. Ali Güralp tarafından denetime sunulan ve Projeler Bölümü tarafından konu tadilat işleri başlamadan önce hazırlandığı anlaşılan "Lefkoşa Türk Belediye Sarayı 5. Kat Tadilat İşleri Çerçevesinde Yapılacak İşler" başlıklı tablodan, mimari işler keşif bedelinin 234,952.00 TL, Elektrik Keşif bedelinin 20,560.00 STG ve mekanik keşif bedelinin ise 30,000.00 EUR olarak belirlendiği anlaşılmıştır.

Bahis konusu maliyetler iptal edilen ihaleye ait olmasına rağmen, Sn. Ali Güralp Kam-Tek Ltd. tarafından yapılmış olması gereken işlerin, kendi birimlerince hazırlanan ve yapılması öngörülen işler ile uyumlu olması gerektiğini ancak, yaklaşık 3 yıl önce gerçekleşmiş işin bedelinin ne olduğunu belirtmesinin mümkün olmadığını beyan etmiştir. Belirtilenler nedeniyle, Sn. Ali Güralp'dan "proje kapsamında hangi işlerin yapıldığını, projeyi baz alarak kontrol etmesi talep edilmiş olup" konu bilgiler denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla tarafımıza iletilmemiştir.

Dolayısıyla, konu ödeme karşılığı yapılan işlerin neler olduğunun denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla netleştirilememesi, konuya ilişkin tespitlerin ve Sn. İbrahim Beşir tarafından imzasının sahtelendiği yönündeki iddianın KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

B. Belediye Binası Sözleşmesinin Pullanmaması ve Ek İşlerle İlgili Sözleşme İmzalanmaması

Belediye Sarayı II. Etap projesi için Kam-Tek Ltd. ile imzalamış olan 2,937,000.00 TL tutar içeren sözleşmenin, değiştirilmiş şekli ile **19/1963 sayılı Pul Yasası'na (B.305) ekli I. Cetvelin "Anlaşmalar" başlıklı 3(1) maddesinde belirtilen "mukavele bedelinin %0,5'i oranında pul vergisi alınır..."** şeklinde yer alan hükme aykırı olarak pullanmadığı ve bunun yanında II. Etap projesi kapsamında yaptırılan, 5. Kat Tadil İşleri için KDV hariç toplam bedeli 290,909.00 TL olan ek işler için de sözleşme imzalanmadığı tespit edilmiştir.

Sn. Cemal Bulutoğulları'na yukarıda belirtilen hükme aykırı olarak, sözleşmenin pullanmamasının gerekçesi ve varsa yasal dayanağı ile 5. Kat tadil işleri için Kam-Tek Ltd. ile sözleşme yapmama gerekçesi sorulmuş ancak **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Sn. Erol Beyit'e de yukarıda belirtilen sözleşme dahil olmak üzere, birçok sözleşmenin pullanmamış olmasının gerekçesi sorulmuş olup, Sn.Beyit yazılı beyanında **(B.45(a))**, bir çok sözleşmenin dönemin idaresi tarafından Maliye Şubesine gönderilmediğini bu nedenle sözleşmelerin pullanıp pullanmadığı hakkında bilgisinin olmadığını beyan etmiştir.

Bu bağlamda;

- Değiştirilmiş şekliyle 51/1995 sayılı Yasanın "Belediye Başkanlarının Görev ve Yetkileri" yan başlıklı 61(15) maddesi ile Belediye adına sözleşme yapma yetkisi Belediye Başkanına verilmesine rağmen, dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları'nın toplam 290,909.00 TL tutarındaki işle ilgili adı verilen firma ile sözleşme aktetmemiş olması nedeniyle, Devlet gelirlerinin, binde beş oranında tahsil edilmesi gereken **1,454.55 TL** tutarındaki pul vergisinden kayba uğratıldığı,
- Toplam bedeli 2,937,000.00 TL olan sözleşmenin pullanmaması nedeniyle devletin **14,685.00 TL** ve mukabil gecikme zammı kadar pul vergisi kaybına uğratıldığı ve anılan sözleşmenin ilgili mevzuat gereğince pullanmasının yapılması için konunun KKTC Gelir ve Vergi Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği,

sonucuna varılmıştır.

C. Mukavelesiz İhaleler

2009-2010 Mali Yılları'nda LTB ile aşağıdaki Tabloda ismi verilen kişi/işletmeler arasında, yine Tabloda belirtilen LTB Meclis kararları veya Kira İhale Komisyonu kararları uyarınca, ihale konusu işlerin gerçekleştirildiği ancak ihaleler tamamlanmış olunmasına rağmen, taraflar arasında mukavele akdedilmediği saptanmıştır.

Tablo-45: Mukavelesiz Gerçekleştirilmiş Olan İhaleler

TARİH	MÜTEAHHİT FİRMA	İHALE KONUSU	İHALE BEDELİ	M.K NO	K.İ.K. NO
17.02.2009	Soner Güreşcioğlu	LTB Belediye Pazarı Geçici Dükkan İnş. İşleri	180,000.00 TL (+KDV)	10/2009	14/2009
04.01.2010	Nasiboğlu Elektrik	LTB Belediye Pazarı Geçici Dükkan Elekt. İşleri	26,863.20 TL	10/2009	40/2009
18.01.2010	Ali Karavezirli	LTB Belediye Pazarı Geçici Dükkan Elekt. Proje işleri	32,814.34 TL	07/2010	01/2010

Bilindiği üzere, değiştirilmiş şekliyle, LTB İhale Tüzüğü'nün 22. maddesi "**ihaleyi kazanan 10 iş günü içinde mukaveleyi yapmaya mecburdur...**" hükmüyle düzenlenmiştir. Anılan hüküm hilafına yukarıda belirtilen mukavelelerin imzalanmamış olması, taraflar arasınca esas akdin yer almamasına sebebiyet vermekle birlikte, değiştirilmiş şekliyle 19/1963 sayılı Pul Yasası hilafına adı geçen **kişi veya firmalarca yüklenilmesi gereken pul vergisinin de yerine getirilmemesine ve Devletin pul vergisi gelirlerinden kayba uğratılmasına sebebiyet vermiştir.**

Konu ihalelere ait yüklenici firmalarla mukavele yapılmamasının gerekçesi ve varsa yasal dayanağı **B.29(a)**'da kayıtlı yazımız içeriğinde dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğlularından talep edilmiş ancak kendisinden herhangi bir cevap alınmamıştır.

4.2.5. Kanalizasyon Tesisi Yapım Giderleri (06-5-7-09) Tespitleri

2008–2011 Mali Yıllarını kapsayan dönem için bu kalemden bütçeleştirilmiş harcamaların toplamı 4,880,254.68 TL olup ilgili bütçe kalemine dahil olan harcamalara ait belgelerin incelemesi neticesinde ulaşılan bulgular aşağıdaki gibidir: 2008–2011 Mali Yıllarını kapsayan dönem için bu kalemden bütçeleştirilmiş harcamaların toplamı 4,880,254.68 TL olup, ilgili bütçe kalemine dahil olan harcamalara ait belgelerin incelemesi neticesinde ulaşılan bulgular aşağıdaki gibidir:

4.2.5.1. İta Amirinin Ödeme Yetkisini Aşacak Şekilde ve/veya Yasal Mevzuata Uyulmadan Gerçekleştirilmiş Ödemeler

A. Kaymaklı I. Kanalizasyon Projesi'nde İhale Tüzüğü Hükümlerine Aykırı Olarak Ek İş Yaptırılması

09.01.2007 tarih ve KİK 5/2007 sayılı İhale Komisyonu Kararı, 12.01.2007 tarih ve MK 3/2007 sayılı Meclis Kararı ile onaylanmıştır. Bu kararlar doğrultusunda, “**Küçük Kaymaklı I. Kanalizasyon Projesi**”nin 822,000.00 EUR + KDV ihale bedeliyle Ali Tosun'a yaptırılması onaylanmıştır. Bu projeye ait ödemeler 2007 Mali Yılında başlanmış olup 2007 sonuna kadar toplam 6 hak ediş sonucunda 498,839.05 EUR (KDV dahil) tutarında Ali Tosun'a ödeme yapılmıştır. İlgili proje için 14 sıra numaralı en son hak ediş ise 18.12.2009 tarih ve 146/2009 kasa numaralı (**B.310**) harcama belgesi ile yapılmış olup bu evrakın ekindeki hak ediş raporu incelendiğinde toplam olarak KDV hariç 1,009,460.07 EUR tutarında işin yapılmış olduğu görülmektedir. Bu tutarın %5 oranında KDV eklenmiş miktarı ise 1,059,933.08 EUR'dur. Bu kalemden, incelenen dönemde, bahse konu proje için KDV dahil toplam 1,103,463.00 TL ödeme yapılmıştır.

Ancak, yukarıda atıfta bulunulan KİK 5/2007 sayılı Kira İhale Komisyonu Kararı'ndan da görüleceği gibi, ilgili proje 822,000.00 EUR + KDV tutarında bir ihale bedelini içermekteydi. Küçük Kaymaklı I. Kanalizasyon Projesi'ne veya Ali Tosun'a atfen herhangi yeni Kira ve İhale Komisyonu veya Meclis Kararına rastlanmamakla birlikte, dönemin Kanalizasyon Şube Amiri Sn. Faik Özkaynak'tan sözlü olarak alınan bilgiden 26.05.2009 tarih ve MK 65/2009 sayılı Meclis Kararı ile söz konusu ihale bedeline % 40'lık bir artış yapma yoluna gidildiği anlaşılmıştır.

MK 65/2009 Meclis Kararı aynen;

“Kanalizasyon Projesi İhalesi'ndeki ek işlerin %20'den %40'a çıkarılmasına K. Simavi Aşık, Mustafa Hançerli, Önel Aktolga, Şadan Karşılı, Pembe Afşaroğlu, Tolga Çağakan ve Tuncer Bağışkan'ın ret oylarına karşılık oyçokluğu ile;”

demektedir.

Ancak, yukarıda verilen karar metnine bakıldığında hangi projeye ve hangi yüklenici firma ile artış yapılmak istendiği belirtilmemekle birlikte, kararın alındığı tarihte ihale sonucunda yürütülmekte olan kanalizasyon projesinin sadece “Küçük Kaymaklı I. Kanalizasyon Projesi” olması sebebiyle bu eksikliğin sehven yapılan yazım hatasından kaynaklandığı ve ilgili ihaleye artış getirilmek istendiği sonucuna varılmıştır.

LTB İhale Tüzüğü'nün 27. maddesinde, sürmekte olan bir ihalede aynı yükleniciye ihaleye gidilmeden en fazla %20 artış yapılması hükmü dikkate alındığında, bu proje için KDV ve %20 artış yetkisi dahil, en çok 1,035,720.00 EUR ödeme yapılabileceği anlaşılmaktadır. Ancak Belediye Meclisi, İhale Tüzüğü 27. maddesindeki kısıtlamayı dikkate almadan, MK 65/2009 sayılı Meclis kararı ile aynı yükleniciye %20 artışın üzerine % 20'lik oranında ihalesiz iş artışı yapma yoluna giderek bu yetkiyi aşmıştır. Bu proje için KDV dahil toplam hak ediş ödemesi yapılan 1,059,933.90 EUR'dan yetki dahilinde olan 1,035,720.00 EUR'nun çıkarılması neticesinde yetki dışı ödeme olan **24,213.90 EUR** tutara ulaşılmaktadır. Yukarıda da bahsi geçen son hak ediş ödemesi olan 18.12.2009 tarih ve 146/2009 kasa numaralı harcama belgesinde yer alan 2.1807 TL/EUR kurundan hareketle, **52,803.25 TL'lik** usulsüz harcama tutarına ulaşılmaktadır.

B.29(a)'da sunulan yazımız ile MK 65/2009 sayılı Meclis Kararına onay vermekle dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan LTB İhale Tüzüğü'nün 27. maddesi hilafına %20'den fazla ek iş yaptırılmasına yol açmasının gerekçesi ve varsa yasal dayanağı talep edilmiş ancak kendisinden herhangi bir cevap alınmamıştır.

MK 65/2009 sayılı Meclis Kararına onay vermiş tüm Meclis Üyelerinin **B.2(a)**'da sunulan yazılarımız ile görüşlerine başvurulmuştur.

Anılan karar ile ilgili dönemin Meclis Üyesi Sn. Sevim Erkmen'den cevaben alınan yazıda **(B.2(b))** kendisi “... ilgili mevzuat hakkında Belediye Meclis Üyeleri arasında Hukukçu da bulunduğundan beyan ettikleri görüşler doğrultusunda Halk Sağlığını ilgilendiren konularda hassas davrandığımı belirtmek isterim. ...” şeklinde bir açıklama sunmuştur.

Anılan karar ile ilgili dönemin Meclis Üyeleri Sn. Derviş Peynirci ve Sn. Turgay Kara içerik olarak bire bir aynı cevabı vermiş **(B.2(b))** ve kendileri özetle aynı yüklenici firmaya iş artışı yapılmasının; ilgili firmanın 2007 yılındaki fiyatlar ile iş artırımına gidilmesini kabul etmesi ve bu yapılmayıp yeni bir ihale açılması durumunda dönemin piyasa fiyatlarının daha yüksek olması nedeniyle bu yola başvurulduğunu belirtmişlerdir. İlgili ihalenin orijinal bedelinin Euro döviz cinsinden olması nedeniyle bu iddianın gerekçesi tarafımızca anlaşılammıştır. Ayrıca MK 65/2009 sayılı Meclis Kararının İhale Tüzüğü'nün 27. maddesi hilafına olacak şekilde alındığına katılmadıklarını ve bu kararı İhale Tüzüğü 26. maddesi uyarınca aldıklarını iddia etmişlerdir. Ancak bu iddiaları da kararın içeriği incelendiğinde tarafımızca yeterli bir gerekçe olarak değerlendirilmemiştir.

Sn. Bülent Çıraklı'da benzer açıklama ile yüklenici firmanın işi eski fiyattan yapmayı kabul etmesi ve yeni fiyatların; işçilik, hayat pahalılığı gibi hususlar nedeniyle yüksek olacağından, konu karara onay verdiğini beyan etmiştir **(B.2(b))**.

Bu bağlamda, usulsüz olarak itaya bağlanan **52,803.25 TL**'den, MK 65/2009 sayılı Meclis kararına onay vermiş dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğluları ve dönemin Meclis Üyeleri Sn; Celal Cin, Bülent Çıraklı, Derviş Peynirci, Eribe Yağcıoğlu, Fatma Sabri, Münür S. Doratlı, Sevim Erksen, Tayfun Zabit ve Turgay Kara'nın müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmaları gerektiği sonucuna varılmıştır.

B. "Sosyal Konut Tesislerine ait Pompa İstasyonu Altyapı Projesi" için Yapılan Ödemeler

B.1. Projenin Yetki Alınmadan Yaptırılan Bölümü

04.12.2009 tarih ve KİK 69/2009 sayılı Kira İhlale Komisyonu kararı ve 07.12.2009 tarih ve MK 141/2009 sayılı Meclis kararına atıfta bulunularak bu bütçe kaleminden, **"Sosyal Konut Tesislerine ait Pompa İstasyonu Altyapı Projesi"** kapsamında aşağıda detayı verilen 2 adet harcama gerçekleştirilmiştir.

Tablo-46:

Sıra No	Ödeme Tarihi	Harcama Belgesi No	Ödeme yapılan Firma	Ödenen Tutar (TL)
1	04.04.2011	009/2011	IMMO Construction Ltd.	135,434.98
2	15.04.2011	091/2011	IMMO Construction Ltd.(Karalım & Co Ltd.)	137,022.56
Toplam:				272,457.54

Yukarıdaki Tablonun 1. sırasında yer alan harcamanın **(B.311)** ekindeki 24.12.2010 tarihli ilgili projeye ait fiyatlandırma tablosundan işin toplam bedelinin KDV hariç 206,670.00 EUR tutarında belirlendiği görülmektedir (KDV dahil tutarı **227,337.00 EUR**). Yine aynı harcamanın ekinde yer alan 15.03.2011 tarihli "Teknik Rapor 1" başlıklı ve dönemin Müdür Muavini olarak Sn. Hasan Güralp'ın, Şube Amiri olarak Sn. Faik Özkaynak'ın ve Kontrolü Yapan olarak Sn. Ecevit Güneş İnançoğlu'nun imza attığı metraj dökümü sunulmamış tek yapraklı bir hakedişin bulunduğu tespit edilmiştir. İlgili hakedişte yer alan iş bitirme yüzdeleri kullanılarak yapılan işin bedeli KDV dahil 62,001.00 EUR olarak hesaplanıp bu doğrultuda ödeme yapılmış ancak ilgili firmadan herhangi bir fatura alınmamıştır.

15.04.2011 tarih ve **91/2011** kasa numaralı **(B.311)** harcama ekindeki Kanalizasyon Şubesi tarafından hazırlanan yine metraj dökümü verilmeden tek yapraklı "Teknik Rapor II" başlıklı hak ediş incelendiğinde, bu hak edişin gerçekleştirilmiş iş oranı doğrultusunda 10529 numaralı Fatura karşılığı KDV dahil 62,351.00 EUR tutarında ikinci bir ödemenin yapıldığı tespit edilmiştir. Bu iki ödemeden hareketle, ilgili proje için KDV dahil toplam 124,352.00 EUR ödendiği ancak toplam proje bedelinin KDV dahil 227,337.00 EUR olarak belirlendiği dikkate alındığında geriye KDV dahil 102,985.00 EUR tutarındaki henüz gerçekleştirilmemiş iş bulunduğu anlaşılmaktadır.

İlgili projeye yetki kaynağı olarak gösterilmiş kararlara bakılacak olunursa;

- 04.12.2009 tarih ve KİK 69/2009 sayılı Kira İhale Komisyonu kararı aynen;
“**Sosyal Konut Finans Temini ve Yapımı ile ilgili IMMO Construction Ltd. tarafından tek teklif verilmiş, yapılan pazarlık sonucu taksit ödeme süresi olarak verilen 14 yıl için bir değişiklik yapılmamış, araziye Belediye’nin bulması halinde 275.-EUR olarak verilen teklif 270.-EUR’ya, araziye kendilerinin bulması halinde 285.-EUR olarak verilen teklif 284.-EUR’ya düşürülmüş ve söz konusu ihalenin IMMO Construction Ltd.’e Önot Aktolga’nın ret oyuna karşılık yaptırılmasına oyçokluğu; Karar verilmiştir.**”
- 07.12.2009 tarih ve MK 141/2009 sayılı Meclis Kararı aynen;
“**Kira ve İhale Komisyonu’nun Sosyal Konut Finans Temini ve Yapımı ile ilgili almış olduğu 69/2009 sayılı kararın onayına ve ilgili şirketle akdedilecek olan mukavelenin hazırlanması için Belediye Hukukçularına, imzalanması için Belediye Başkanı’na yetki verilmesine Tolga Çağakan ve Tuncer Bağışkan’ın ret oylarına karşılık oyçokluğu ile;**” demektedir.

Atıfta bulunulan her iki karar incelendiğinde ne “**Sosyal Konut Tesislerine ait Pompa İstasyonu Altyapı Projesi**”, ne bu projenin ihaleye çıkılmasının kararlaştırılıp kararlaştırılmadığı, ne bu projeyi hangi bedelle, hangi işler için üstlenecek firmayı belirlemesine yönelik ifadeler içermediği açıkça görülmektedir. Tarafımıza sunulan 15.04.2011 tarih ve 91/2011 kasa numaralı harcamanın, hangi yetki veya Meclis Kararına dayandırılarak yapıldığı, bu proje için ihaleye çıkılıp çıkılmadığı ve yüklenici firma ile sözleşme imzalanıp imzalanmadığı hususları ile ilgili olarak SAY.0.00-BE.0.14.000-13/44 sayı ve 28.01.2013 tarihli yazımız **(B.26)** ile dönemin Belediye Başkanı ve bu harcamanın ita amiri olarak Sn. Cemal Bulutoğluları’ndan bilgi talep edilmiş ancak denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla kendisinden herhangi bir cevap alınmamıştır.

Konu ile ilgili incelemelerden, anılan proje için Immo Construction/Karalım & Co. Ltd.’e ödenen KDV dahil (124,352.00 EUR) 272,457.54 TL’lik harcama için herhangi bir ihaleye çıkılmadığı, işi üstlenecek firmanın ve hangi bedelle üstleneceğine dair herhangi bir KİK veya MK alınmadığı gibi işi üstlenen firma ile de herhangi bir sözleşme yapılmadığı tespit edilmiştir. Ayrıca 15.04.2011 tarih ve 91/2011 kasa numaralı ödeme emrinin “Belediye Müdürlüğü” bölümünün imzasının eksik olduğu görülmüştür. 009/2011 kasa numaralı harcamayı ise İta Amiri olarak Sn. Cemal Bulutoğluları, Belediye Müdürü adına ise dönemin Müdür Muavini Sn. Hasan Güralp imzalamıştır.

Bu konuda bilgisine başvurulmuş olan Sn. Hasan Güralp **(B.256(c))** özetle; konu harcamanın ilgili şube tarafından yapıp denetlenip onayından sonra projeyi takip eden projeler bölümünün hazırladığı ve Servis Şefi adına Sn. Cemal Bense’lin onayladığı ödeme fişini imzaladığını belirtmiş olup, konu işin LTB İhale Tüzüğü’nün 27. Maddesi uyarınca yapılmış olan işler olduğunu beyan etmiştir.

Bu bağlamda, LTB İhale Tüzüğü’nün 4. maddesi hilafına yetki aşımı içerecek şekilde ödenmiş toplam 272,457.54 TL’lik tutarın,

- 135,434.98 TL'lik I. ödemesinden dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğluları ve Belediye Müdürlüğü imzasını atan Sn. Hasan Güralp'ın müştereken ve müteselsilen,
- 137,022.56 TL'lik II. ödemesinden ise bu harcamayı İta Amiri olarak onaylayan Sn. Cemal Bulutoğluları'nın şahsen,

sorumlu tutulmaları gerekmektedir.

Ancak, LTB İhale Tüzüğü'nün 4. maddesinin (1). fıkrasında İta Amirliğine verilen 8,000.00 TL'lik ödeme yetkisi nedeniyle sadece 91/2011 kasa numaralı ödemede fatura ibraz edilmesinden dolayı 8,000.00 TL'nin düşülmesi gerekmektedir. Dolayısı ile yukarıdaki II. sorumluluk tutarının **129,022.56 TL** olması gerektiği sonucuna varılmıştır.

B.2. Projenin MK 41/2011 Sayılı Meclis Kararı Referans Gösterilerek Yaptırılan Bölümü ve Bu İşler ile İlgili Tespit Edilen Aksaklıklar

Sosyal Konut Tesislerine ait kanalizasyon altyapı projesi kapsamında 14.04.2011 tarihine kadar yetkisiz olarak Immo Construction Ltd.'e KDV dahil 124,352.00 EUR karşılığı toplam 272,457.54 TL ödendiği bir önceki **B.1** Bölümünde anlatılmıştı. Dönemin Belediye Meclisi 22.04.2011 tarih ve MK 41/2011 sayılı ayrı bir karar alarak bu projeye olan harcamalar devam ettirilmiştir. Anılan Meclis Kararı aynen;

“Haspolat Sosyal Konut projesi kapsamında ivedi olarak yapılacak ivedi işler için Mecliste yapılan görüşmede aşağıda yazılı işlerin %20'ye ilaveten Belediye Bütçesi yatırımlar kaleminden %10 daha artırılarak yapılmasına oyçokluğu ile;

- Haspolat köyü içerisinde bulunan ve geçen yıl selli yağmurlardan dolayı yıkılmış olan köprünün yeniden yapılması.
- Haspolat köy içerisindeki kaldırım ve diğer altyapıların yapılması
- Haspolat köyü kanalizasyon altyapı projesi
- Taşköy pompa istasyonuna gelen kanalizasyon sularının pompa istasyonunun kapasitesinin üzerinde olması nedeniyle Kermiya Pompa istasyonunun Mehmet Akif Caddesi'ne (Dereboyu, Mahzen'in arkası) bağlanma projesi.

Not: Önal Aktolga, Ahmet Bağzıbağlı, Alev Şensoy, Ayşen Çetinsoy, Gülseren Şaşkara, Şadan Karşılı, Tamer Zaim ve Meriç Erülkü red oyu vermiştir.”

demektedir.

Bu karar incelendiğinde, karar içeriğindeki 3. maddede yer alan **“Haspolat köyü kanalizasyon altyapı projesi”** diye ifade edilen işin aslında **“Sosyal Konut Tesislerine ait Pompa İstasyonu Altyapı Projesi”** işi ile aynı olduğu ödemelere ekli hak edişlerden ve yetkililer ile yapılan görüşmelerden anlaşılmaktadır. Buradan hareketle, aslında Mart 2011 ayı içerisinde başlatılmış bir projenin yetkisinin, 2 adet Hak ediş ödemesinden sonra, 22.04.2011 tarihinde üretilen bir karar ile geriye dönük olarak alınmaya çalışıldığı anlaşılmaktadır. Ancak MK 41/2011 sayılı Meclis kararı ile de bu geriye dönük yetki alma işinin tam olarak yapıldığını söylemek mümkün değildir. Şöyle ki; ilgili kararın ilk cümlesinde bahsedilen **“%20'ye ilaveten”** ifadesinin, hangi ihalenin ne tutardaki %20'sine atıfta bulunduğu anlaşılamamaktadır. Böylelikle, yapılacak ek işin neyin %20'si

dahilinde olacağı konusunu netleştirmeden ve yine aynı cümlede yer alan **“yatırımlar kaleminden %10 daha artırılarak”** ifadesindeki belirsizlik de çözümlenmeden bazı harcamalar gerçekleştirilmiştir. Belediye Bütçesi’nde, “Yatırımlar” adıyla tek bir kalemin olmadığı cihetle bu ifadeden hangi bütçe kalemi ve hangi tutarın amaçlanarak bu karara dahil edildiği anlaşılamamıştır.

Bu karara onay vermiş dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları ve dönemin Meclis üyeleri Sn; Ahmet Akbil, Ali Çınar, Ali Kansu, Arif Aktaş, Celal Cin, Fatma Sabri, Fisun Özsun, Mehmet Kermeoğlu, Sinem Görüş, Tülay Umut ve Ulus Basri’nin onay verme gerekçeleri ve yasal dayanakları hususlarında yazılı olarak bilgilerine başvurulmuştur **(B.6)**.

Sn. Cemal Bulutoğulları ve Sn. Arif Aktaş denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla 18/1978 Sayılı Sayıştay Yasası hilafına herhangi bir cevap tarafımıza iletmemişlerdir. Sn. Ali Çınar ve Sn. Mehmet Kermeoğlu ise yazılı cevaplarında bu karara değinmemişlerdir. Tarafımıza yazılı cevap ileten diğer Meclis üyelerinden Sn. Celal Cin ve Sn. Fatma Sabri; İhale Tüzüğü’nün 26. maddesine istinaden onay verdiklerini belirtmişler ancak bu projelerin neden ihalesiz, yüklenici firma ve herhangi bir proje bedeli belirtilmeden yaptırılmasına karar verilmesine dair herhangi bir gerekçe sunmamışlardır. İlgili kararın metninde %20 ihale artırımına gidildiği ibaresi geçmesinden ve İhale Tüzüğü’nün 27. maddesindeki yetkinin kullanıldığı sonucuna varılmasından dolayı, İhale Tüzüğü’nün 26. maddesine dayanılarak ilgili Karara onay verdiğini iddia eden Meclis üyelerinin bu gerekçesi anlaşılamamıştır. Geriye kalan Meclis üyeleri ise herhangi bir yasal gerekçe sunmadan genel **“afet durumundan ve acil olduğu için”, “sel felaketi ve yaşanan sorunlara teknik çözüm olacağı için”** şeklinde söylevler kullanarak gerekçe sunmaya çalışmışlardır. Ancak hiçbiri de yüklenici firma ve ödenecek tutarın belirsiz olduğu şekilde karar verilmesini açıklayamamış ve hangi tutardaki ihalenin %20 artırımına gidildiğine dair herhangi bir bilgi veya yasal dayanak sunmamışlardır. Meclis üyesi Sn. Sinem Görüş ise cevabında bu karara onay vermediğini belirtmiştir, ancak Sayıştay Başkanlığı’na LTB tarafından gönderilen orijinal imzalı ilgili günün kararlarında, MK 41/2011 sayılı Meclis kararının metnine bakıldığında Sn. Sinem Görüş’ün herhangi bir red oyu veya şerh yazısı bulunmadan bu karara imza attığı tespit edilmiştir. Aynı şekilde Meclis Karar Defteri’nde de herhangi bir şerh yazısı bulunmamaktadır.

30.11.2011 tarih ve **194/2011** kasa numaralı harcamanın, **MK 41/2011** sayılı Meclis kararına atıfta bulunularak yapıldığı ve ekindeki hak edişin incelenmesi neticesinde bu ödemenin Immo Construction Ltd.’e değil de başka bir firma olan Karalim & Co Ltd.’e, **"Haspolat Basınçlı Kanalizasyon Projesi"** kapsamında KDV dahil 64,014.61 EUR hak ediş karşılığı **158,455.36 TL** tutarındaki işler için yapıldığı görülmüştür. Bu harcamaya ekli hak edişin I. Hak ediş olarak görülmesine rağmen hak ediş raporu üzerinde daha önce ödenmiş iş tutarı satırında 124,351.00 EUR + KDV ibaresi ve “ihale bedeli” satırında ise 185,609.50 EUR + KDV tutarı olarak görülmesi hem ilgili hakediş raporunun kendi içerisinde hem de bir önceki bölümde verilen bilgilerle çelişmektedir.

Bu harcamaya ekli hak edişte yer alan tüm aksaklıklara değinilecek olunursa; daha önce KDV dahil olarak ödendiği tespit edilen 124,352.00 EUR’luk toplam hak edişin,

194/2011 kasa numaralı ödeme fişi ekindeki hak edişte, “Daha Önce Ödenen Tutar” satırında 124,352.00 EUR + KDV olarak yazılmış olmasıdır. Halbuki bu bedelin Raporun bir önceki **B.1** Bölümünde **KDV dahil olduğu belirtilmişti**.

Yine aynı harcamaya ekli 22.11.2011 tarihli hak edişte, toplam ihale bedeli KDV hariç 185,609.50 EUR tutarında olan bu projenin hak ediş sayfası sonuna Kanalizasyon Şube Amiri Sn. Faik Özkaynak’ın imzasını içeren bir el yazısı ile işin %95’inin tamamlandığı belirtilmiştir. Bu orana denk gelen toplam bugüne kadar yapılan iş bedeli ise 176,329.025 EUR + KDV olmalıydı. Ancak LTB tarafından hazırlanan bu evrakın üzerindeki tek sayfalık hak ediş incelendiğinde, yapılmış bütün işin kıymeti satırında Kanalizasyon biriminin kontrol beyanının aksine 182,546.10 EUR tutarla **(B.312)** yüklenici firmaya ödenecek şekilde hak ediş düzenlendiği tespit edilmiştir.

Bu hak edişte kontrolör imzasını Sn. İbrahim Beşir’in attığı görülmekle birlikte, bu imzanın kendisine ait olmadığını belirtmiş ve bu iddiasını da yazılı olarak tarafımıza ilemiştir **(B.18, B.171)**. Sahte imza konusu ile ilgili bu hak edişe Servis Şefi olarak imza atmış olan Sn. Hüseyin Çakır’ın görüşüne başvurulmuş olup, kendisi 12.07.2013 tarihli tarafımıza sunduğu cevaben yazıda konu iddialara hiç değinmemiştir **(B.172)**. Bu durumda, anılan iddianın doğru olup olmadığının tespit edilebilmesi ve uygun görülmesi halinde gerekli soruşturma ve/veya kovuşturmanın başlatılabilmesi için konunun KKTC Hukuk Dairesi’nin bilgisine getirilmesi gerektiği görüşüne varılmıştır.

Miktar uyumsuzlukları, KDV dahil olan hak ediş rakamının bir sonraki hak ediş raporunda KDV hariç olarak yazılması, yapılacak işin toplam keşif bedelinin III. Hakedişte değiştirilmesi, gerçekleştirilmiş işin yüzdeliğinde anlaşılamayan artış ve kontrolör imzasının sahtelenmesi iddialarının varlığı, söz konusu hak edişlerin özenli bir şekilde yapılıp yapılmadığı hususunda soru işaretlerine sebep olmaktadır. Buna ilaveten, bazı projelerin gerekli yasal mevzuattan geçirilmeden başlatılıp, hak edişlerin ödemesinin de gerekli yetkilendirmeyi sağlayan KİK veya MK kararları alınmadan gerçekleştirilmesi tespitleri ise, LTB kaynaklarının tümünün yasal mevzuata uygun olarak kullanılmadığı görüşüne varılmasına yol açmaktadır.

Sonuç olarak; hangi yüklenici firmaya, ne tutarda yetki verildiği ve LTB İhale Tüzüğü’nün hangi maddesinden yetki alındığı belirsiz olacak bir şekilde karar alınmasına ve dolayısı ile yetkisiz ve ihalesiz ödeme yapılmasına sebebiyet vermelerinden dolayı **MK 41/2011** sayılı Meclis kararına onay vermiş dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları ve dönemin Meclis Üyeleri Sn; Ahmet Akbil, Ali Çınar, Ali Kansu, Arif Aktaş, Celal Cin, Fatma Sabri, Fisun Özsun, Mehmet Kermeoğlu, Sinem Görüş, Tülay Umut ve Ulus Basri’nin **158,455.36 TL’den** müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmaları gerektiği sonucuna varılmıştır.

C. MK 41/2011 Sayılı Meclis Kararı Referans Gösterilerek Yaptırılan Diğer İşler

Bahse konu Meclis Kararı metninin 1, 2 ve 4. sırada sunulan ve Haspolat Sosyal Konutları Projesi kapsamında yapılması öngörülen işlerin aslında Sosyal Konut Projesi ile hiç ilgisinin olmadığı çok açıktır. Ayrıca anılan projelerin yüklenici firması ve bu işlerin hangi keşif bedeli ile yapılmasına yönelik bu kararda herhangi bir yetki belirleme ifadesi

yer almamakta ve kararın ilk cümlesinde bahsedilen “%20’ye ilaveten” ifadesinin hangi ihalenin ne tutardaki %20’sinin bahsedildiği anlaşılamamaktadır. Denetimi yapılan evraklardan, MK 41/2011 sayılı Meclis kararına atıfta bulunularak karardaki 2. sırada yer alan “**Haspolat köy içerisindeki kaldırım ve diğer altyapıların yapılması**” projesine ait bu kalemden bütçeleştirilmiş herhangi bir harcama tespit edilmemiş, sadece 1. ve 4. sıradaki işlere ait yapılmış harcamalar tespit edilmiştir. Bu ödemelerin tümü de sadece bir yüklenici firmaya, Karalım & Co. Ltd.’e ihalesiz olarak ve firma ile herhangi bir sözleşme imzalanmadan yapılmıştır.

Sonuç olarak, bu işlerin ayrı bir ihale sürecinden geçilerek yaptırılması gerektiği halde bu karar kapsamına alınmalarının, İhale Tüzüğü’nün 4 ve 27. maddeleri hilafına olduğu görüşüne varılmıştır. MK 41/2011 sayılı karara atıfta bulunularak karardaki 1. ve 4. sıradaki projeler için yapılan ödemelerin özeti **Tablo-47’de** verilmiş olup bu projeler ve onlara ait ödeme ve hak edişleri ile ilgili bulguların ayrıntısı aşağıda sunulmaktadır.

Tablo-47: MK 41/2011 sayılı karar gerekçe gösterilerek ihalesiz işlere karşılık Karalım & Co Ltd.’e yapılan ödemeler

Sıra No	Ödeme Tarihi	Ödeme Emri	Bütçe Kalemi	KDV Dahil (TL)		
				Ödeme Emri Toplamı	Ortaköy-Kermiya Basınçlı Kanalizasyon İçin Olan Kısmı	Haspolat Köprü İnşaatı ve Dere Temizliği İçin Olan Kısmı
1	15.06.2011	*081/2011	06-5-7-07	253,000.00	104,951.00	80,135.00
2	28.11.2011	156/2011	06-5-7-07	691,185.00	220,000.00	191,400.00
3	30.11.2011	192/2011	06-5-7-07	520,663.00	-	520,663.00
4	30.11.2011	195/2011	06-5-7-09	144,118.90	144,118.90	-
					469,069.90	792,198.00

*: Bu ödeme emri üzerinde yetki kaynağı MK 141/2009 yazılmış olmasına rağmen ödeme tarihi dikkate alındığında 22.04.2011 tarihli MK 41/2011 denilmek istendiği ve sehven bu hatanın yapıldığı anlaşılmıştır.

Yukarıda sunulan Tablo-47’deki ilk üç sıradaki ödeme emirlerinin, (06-5-7-07) “Yol Yapımı” kaleminden bütçeleştirilmesine rağmen konunun bütünlüğünün bozulmaması adına Raporun bu bölümünde ele alınması daha uygun bulunmuştur.

Bahse konu kararda 1. sırada yer alan ve “**Haspolat köyü içerisinde bulunan ve geçen yıl selli yağmurlardan dolayı yıkılmış olan köprünün yeniden yapılması**” başlıklı iş; “**Haspolat Köprü İnşaatı ve Dere Temizliği**” olarak adlandırılmış; yine aynı kararda 4. sırada yer alan “**Taşkinköy pompa istasyonuna gelen kanalizasyon sularının pompa istasyonunun kapasitesinin üzerinde olması nedeniyle Kermiya Pompa istasyonunun Mehmet Akif Caddesi’ne (Dereboyu, Mahzen’in arkası) bağlanma projesi**” işi ise hak edişlerde “**Ortaköy-Kermiya Basınçlı Hat Kanalizasyon**” projesi olarak isimlendirilmiştir. Yukarıdaki Tablo-47’de sunulmuş 4 adet ödeme emri ve ekindeki evrakların **(B.313)** incelenmesi ve yetkililerle yapılan görüşmeler sonucunda aşağıda sunulan bulgulara ulaşılmıştır:

C.1. Bu Harcamalara Ekli Hakediş Raporlarındaki Aksaklıklar

C.1.1. Hak Edişlerin Detaylı Metraj Dökümlerinin Olmaması

Bu projeler ile ilgili ödemelerin ekindeki hak edişlere bakıldığında, toplam bir hak ediş rakamının yazıldığı ancak bu rakamın hangi alt işlerden oluştuğunu açıklayıcı herhangi bir detaylı metraj dökümünün olmadığı gözlemlenmiştir. Bu ise yapılan işin nasıl ve bu işin kontrolünün ne baz alınarak yapıldığı hususunda soru işaretleri doğurmaktadır. Ayrıca hak edişlerin bazıları TL bazlı, bazıları ise EUR bazlı hazırlanmış olup işin toplam bedeli, ilk iki ödemede belirtilmemiştir. Bu eksiklik, bu projelerin yapımına başlandığında toplam tutarının belirlenmeden gelişigüzel bir şekilde başlatıldığına bir göstergedir.

C.1.2. Hakedişlerde Yer Alan İşin “Toplam Bedeli” Tutarının Yetki Belirsizliği

Yukarıdaki Tablo-47’de 4. sırada yer alan 30.11.2011 tarih ve **195/2011 kasa numaralı (B.313)** ödeme fişi ile “Ortaköy-Kermiya Basınçlı Kanalizasyon Hattı” projesi için Karalım & Co Ltd.’e 3. Hak edışı ödenmiştir. Bu hak edişe bakıldığında işin toplam bedeli tutarının KDV hariç **197,880.00 EUR** olarak belirtildiği görülmektedir. Aynı şekilde, yukarıdaki Tablo-47’de 3. Sırada yer alan ve “Haspolat Köprü İnşaatı ve Dere Temizliği” projesinin son ödemesi olan ödeme emrine ekli hak edişe bakıldığında, bu projenin ihale bedelinin KDV hariç **790,150.00 TL** olarak yazıldığı görülmüştür. MK 41/2011 sayılı Meclis kararında bu projelerin hangi bedelle yapılacağına belirtilmemesinden dolayı ihale bedellerinin nasıl belirlendiği hususunda dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğlularının yazılı olarak görüşüne başvurulmuş **(B.6)** ancak kendisinden herhangi bir cevap alınamamıştır. Kanalizasyon Şube sorumlusu Sn. Faik Özkaynak, sadece “Ortaköy-Kermiya Basınçlı Kanalizasyon Hattı” projesi için Bölümünce bir keşif bedeli çalışması yapıldığını sözlü olarak belirtmiş ve bu keşif tablosunu tarafımıza iletmıştır **(B.314)**. Bu keşif tablosunda belirtilen rakam ile proje bedeli olarak hak edişlerde yer alan bedelin aynı tutar olduğu görülmüş olup, buradan hareketle bu proje için herhangi bir ihaleye çıkılmadığı ve MK 41/2011 sayılı Meclis kararından sonra herhangi bir ek KİK veya MK kararı alınmadığı anlaşılmaktadır.

Köprü inşaatına ait 790,150.00 TL’lik proje bedelinin ise hangi metraj dökümünden oluştuğu denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla anlaşılamamıştır.

C.2. Karalım & Co Ltd. ile Sözleşme İmzalanmamış Olması

Tablo-47’de kayıtlı 192/2011 ve 195/2011 sayılı son iki ödeme emri ekindeki hak edişlere bakıldığında, “Ortaköy-Kermiya Basınçlı Kanalizasyon Hattı” projesinin toplam bedelinin KDV hariç 197,880.00 EUR; “Haspolat Köprü Yapımı ve Dere Temizlik İşleri” projesinin ise toplam bedelinin KDV hariç 790,150.00 TL olarak belirtildiği görülmektedir. Ancak, her iki projenin yüklenicisi olan Karalım & Co Ltd. ile bu tutarları içerecek şekilde herhangi bir sözleşmenin imzalanmadığı tespit edilmiştir.

B.29(a)’da sunulan yazımız ile dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğlularından konu projeler için yüklenici firma olan Karalım & Co Ltd. ile değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Yasa’nın 61(15). maddesi hilafına sözleşme yapmama gerekçesi talep edilmiş ancak kendisi herhangi bir cevap vermemiştir.

Yüklenici firmalarla sözleşme imzalamamakla, dönemin LTB yönetimi, hem olası bir iş gerçekleştirme veya hak ediş uyuşmazlığında LTB çıkarlarının teminat altına alınması konusunda gereksiz bir riske girmekte hem de değiştirilmiş şekliyle 19/1963 Sayılı “Pul Yasası”na ekli Birinci Cetvel’de “Anlaşmalar” başlıklı sıra No:3’te belirtilen binde beş oranında pul ücreti ödenmesinden imtina edilerek Devlet gelirlerinin kayba uğratılmasına yol açılmaktadır. Bu durumda, dönemin LTB Başkanlığı, damga pulu vergisi açısından Devlet gelirlerini **3,950.75 TL** ve **989.40 EUR** tutarında kayba uğratmıştır.

C.3. Bu Ödemelere Ait Hak Edişlerin Kontrolörlük Sürecindeki Aksaklık

Yukarıda sunulan Tablo-47’de listelenen ödemelere ekli hak edişlerdeki “Kontrolü Yapan” satırının altında LTB personelinden olup mimar olarak görevini sürdüren Sn. İbrahim Beşir’in adı ve imzaları görülmektedir. Söz konusu işlerin nasıl yapıldığı ile ilgili olarak kendisi ile yapılan görüşmelerde aslında bu iki projenin yapımında veya kontrolörlüğünde fiili olarak bulunmadığı halde bu hak edişlere isminin dahil edildiği bilgisini tarafımıza iletmiştir. Bu hak edişlerin kendisine gösterilmesi neticesinde Sn. İbrahim Beşir;

- 1. ve 3. sırada belirtilen ödeme emirlerine ekli hak edişlerde isminin altında yer alan kontrolör imzalarının kendisine ait olmadığı,
- 2. ve 4. sırada belirtilen ödeme emirlerine ekli hak edişlerde isminin altında yer alan kontrolör imzalarının kendisine ait olduğunu ancak belirtilen işlerin fiili olarak kontrolörlük görevini yerine getirmediği halde dönemin Projeler Sorumlusu ve amiri olan Sn. Hüseyin Çakır’ın talimatıyla bu imzaları attığı,

bilgilerini tarafımıza iletmiştir. Kendisi ayrıca bu beyanını bir yazı ile de tarafımıza iletmiştir (**B.171**). Sn. İbrahim Beşir’in bu iddiaları Sn. Hüseyin Çakır’a iletilmiş ve kendisi 12.07.2013 tarihli bir yazı ile bahse konu projeler için aşağıda tam alıntısı yapılan beyanını tarafımıza sunmuştur (**B.172**):

“Ek1 11B, 11C, 12 maddelerinde bulunan işler için 2011 Temmuz ayında Sn Başkan Cemal Bulutoğlu Sn İbrahim Beşir ve ben, benim odamda toplantı yaptığımızdır. İlgili işler Sn İbrahim Beşir tarafından takip edilen Sosyal Konut Projesi ihalesinin Meclis kararı altında alınan ek işlerdir. Kermiya basınçlı hat pompa istasyonu ve Ortaköy kermiya basınçlı hat işleri Kanalizasyon şubesi tarafından kontrol edilen işlerdi. Aynı şekilde 2010 yılında sel felaketi sonunda yıkılan haspolat köprüsü inşaatı da sosyal konut projesi ek işler kapsamında yapılan işlerdi.”

Yukarıdaki paragraf incelendiğinde, Sn. Hüseyin Çakır, Sn. İbrahim Beşir’in imzasının bazı hak edişlerde bilgisi dışında taklit edilmesi hakkında herhangi bir görüş vermediği anlaşılmaktadır. Bu bağlamda, kontrolörlük işinin gerçekten yapıldığı yapılmadığı belli olmadan bir hak edişin itaya bağlanması söz konusu olduğundan ve imza sahteleme iddiası bulunduğundan, gerekmesi durumunda yasal soruşturma veya kovuşturma yürütülmesi için konunun KKTC Hukuk Dairesi’ne aktarılması gerektiği sonucuna varılmıştır.

C.4. Hak Edişte Yer Alan Kontrolörlük İş Bitirme Yüzdesi İle Ödenen Hakediş Arasındaki Fark

Bu Bölüm başındaki Tablo-47’de 4. sırada yer alan 195/2011 Kasa Numaralı ödeme emrinin **(B.313)** ekindeki LTB tarafından hazırlanmış hak ediş raporunun arkasında bulunan “Kermiya Pompa İstasyonu ve Basıncılı Hat Yenileme Keşif Tablosu” başlıklı 22.11.2011 tarihli tek sayfalık belgede, 197,880.00 EUR toplam bedelli işin, LTB Kanalizasyon Şube Amiri Sn. Faik Özkaynak tarafından imzalanmış ve el yazısı ile yazılmış bir ibare ile % 95’inin tamamlandığı belirtilmektedir. Bu orana denk gelen tamamlanmış tutar ise 187,986.00 EUR + KDV olmalıdır. Ancak, LTB tarafından bu proje için hazırlanmış ve Bölüm Amiri imzasının Sn. Hüseyin Çakır tarafından atıldığı 30.11.2011 tarihli hak ediş raporunun ekindeki kontrolör raporunda “Yapılmış Bütün İşin Kıymeti” satırının karşısındaki rakamın 195,099.22 EUR olarak yazıldığı görülmektedir. Dolayısı ile bu iki hak edişte yer alan yapılmış bütün işin kıymeti rakamları da birbirini tutmamakta ve aradaki 7,113.22 EUR tutarındaki hak ediş artışının nasıl gerçekleştiği anlaşılamamaktadır. Bir başka deyişle Kanalizasyon Şube Amiri’nin, ilgili tarihe kadar yapılmış işin 187,986 EUR + KDV olduğuna dair onay verdiği halde, dönemin Projeler Sorumlusu Sn. Hüseyin Çakır herhangi bir yazılı gerekçe sunmadan bu onayın dışına çıkarak ve daha yüksek bir rakamla Karalim & Co Ltd.’e hak ediş ödenmesine sebebiyet vermiştir.

Konu aksaklık hakkında **B.29(a)**’da sunulan yazımız ile dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları’nın bilgisine başvurulmuş ancak kendisi herhangi bir cevap vermemiştir.

30.12.2014 tarihli yazımız ile **(B.256(a))** ayrıca Sn. Hüseyin Çakır’dan bu uygulamaya gidilmesine onay vermesinin gerekçesi talep edilmiş ve kendisinden alınan 12.01.2015 tarihli cevaben yazıda **(B.256(b))** “... **İlgili ödemede belirttiğiniz fazla miktarı hatırladığım kadarı ile Sn Cemal Bulutoğullarının talimatı ile ilgili ödemenin hak ediş miktarının ödemesinin gecikeceği ve ilgili müteahhidin bir miktar daha iş yapacağından dolayı Sn Bulutoğullarının talimatı ile sorunuzda belirtilen rakam fazla yazılmıştır**” şeklindeki izahı görülmüştür. Bu açıklamalardan, henüz yapılan iş bitirilmediği halde müteahhit firmaya daha fazla ödeme yapılabilmesi için ilgili hakedişte ayarlama yapıldığı açıkça anlaşılmaktadır. Müteahhidin bir miktar daha iş yapacağından dolayı bu fazla ödemenin çıkarıldığı yönündeki izahat ise, 195/2011 vezne numaralı ödemenin ilgili projeye yapılan son ödeme olması nedeniyle dayanaktan yoksun hale gelmektedir.

Bu bağlamda, anılan ödemedeki kur kullanılarak (2.4752 TL/EUR) 7,113.22 EUR + KDV’nin karşılığı olan **19,367.31 TL**’lik haksız ödemeden Sn. Hüseyin Çakır’ın ve bu ödemeye ita amiri olarak imza atan Sn. Cemal Bulutoğulları’nın müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmaları gerektiği sonucuna varılmıştır.

C.5. Bu Projelerle İlgili Meclis Üyelerinin Sorumluluk Tesisi

Sonuç olarak; yukarıda bahsi geçen projelerin, Haspolat Sosyal Konutları Projesi ile hiç bağlantısı olmadığı halde MK 41/2011 sayılı Meclis kararı kapsamına alınmasının

hiçbir yasal dayanağı olmaması cihetiyle bu karara onay verip ihalesiz olarak Karalım & Co Ltd.'e yaptırılmış;

- “Ortaköy-Kermiya Basınçlı Hat Kanalizasyon” projesi için ödenen KDV dahil toplam 469,069.90 TL'nin 449,702.59 TL'si ve
- “Haspolat Köprü İnşaatı ve Dere Temizliği” projesi için ödenen KDV dahil 792,198.00 TL

olmak üzere toplam **1,241,900.59 TL**'lik usulsüz harcamadan dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları ve dönemin Meclis üyeleri Sn; Ahmet Akbil, Ali Çınar, Ali Kansu, Arif Aktaş, Celal Cin, Fatma Sabri, Fisun Özsun, Mehmet Kermeoğlu, Sinem Görüş, Tülay Umut ve Ulus Basri'nin, bu tutardan müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmaları gerektiği sonucuna varılmıştır.

4.2.5.2. Ödeme Sürecinde Aksaklık ve/veya Eksiklik Görülen Harcamalar/Hususlar

A. Mustafa Altun İnşaat Ltd.'e Yapılan Ödemenin Faturasız Olması

17.12.2008 tarih ve 51/2008 Kasa numaralı ödeme emri ile “Ortaköy ve Kuzey Marmara Kanalizasyon Projesi” kapsamında 10. ve son hak ediş karşılığı olarak Mustafa Altun İnşaat Ltd.'e 43,427.52 EUR + KDV karşılığı 96,669.66 TL ödenmiştir (**B.315**). Ancak;

- bu harcama belgesi ekinde sunulan hak ediş raporunda belirtilen tutarlar ile harcamada ödenen miktar arasında tutarsızlık bulunduğu ve
- bahse konu harcama belgesi ekinde, ödeme yapılan firmanın faturasının yer almadığı

tespit edilmiştir.

Konu ile ilgili olarak Kanalizasyon Şube Amiri Sn. Faik Özkaynak ile yapılan görüşmede, ilgili hak edişte yer alan işlerin bir kısmını Mustafa Altun İnşaat Ltd.'in teknik zorluktan dolayı yerine getirememesinden ve işin geciktirilmesi durumunda kazılan çukurun civar evlerde ve kaldırımların kenarlarında kaymaya yol açacağı cihetle acil olarak bu güzergahın Ali Tosun veya diğer adıyla Tarmac Asfalt-Beton İnş. Şti.'ne yaptırılması nedeniyle hak edişinin azaltılması sebebinden kaynaklandığı belirtilmiştir. Yapılan açıklama tarafımızca yeterli bulunmuş, konunun Mustafa Altun İnşaat Ltd. tarafından yargıya taşınması sebebiyle ödemelerin mahkeme neticesinde çözüme ulaştırılacağından bu hak ediş ile ilgili daha fazla inceleme yapılmasına gerek duyulmamıştır.

Yukarıda anılan 51/2008 kasa numaralı harcama belgesinin yüklenici firmadan fatura alınmadan İta Amiri olarak onaylamasının gerekçesi **B.29(a)**'da sunulan yazımız ile dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan talep edilmiş ancak kendisi herhangi bir cevap vermemiştir.

Bu ödeme ile ilgili 96,669.66 TL'lik fatura eksikliğini Gelir ve Vergi Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

B. "Küçük Kaymaklı I. Kanalizasyon Projesi"nin İhale Sözleşmesinin Pullanmamış Olması

09.01.2007 tarih ve KİK 5/2007 sayılı Kira İhale Komisyonu kararı, 12.01.2007 tarih ve MK 3/2007 sayılı Meclis kararı ile onaylanmıştır. Bu kararlar doğrultusunda, "Küçük Kaymaklı I. Kanalizasyon Projesi"nin 822,000.00 EUR + KDV ihale bedeliyle Ali Tosun'a yaptırılması onaylanmıştır. Bu ihalenin sözleşmesinin pullanmış kopyası ilgili bölümden talep edilmiş ancak tarafımıza sunulmamıştır.

B.29(a)'da sunulan yazımız ile dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğlularından bu sözleşmenin değiştirilmiş şekliyle 19/1963 sayılı Pul Yasası hilafına damga pulunun ödenmesini sağlamamasının gerekçesi ve varsa yasal dayanağı talep edilmiş ancak kendisinden herhangi bir cevap alınmamıştır.

Değiştirilmiş şekliyle 19/1963 sayılı Pul Yasası gereğince alınması gereken binde beş pullama ücreti olan **4,110.00 EUR**'nun TL karşılığının mevzuatta belirlenen gecikme cezası ile birlikte, Ali Tosun tarafından Gelir ve Vergi Dairesi'ne yatırılması ve konu ile ilgili Gelir ve Vergi Dairesi'nin bilgilendirilmesi gerektiği görüşüne varılmıştır.

C. Gelibolu 1. Etap Kanalizasyon Projesi İhale Sözleşmesinin Pullanmamış Olması

KİK 29/2007 sayılı Kira İhale Komisyonu kararı, 19.04.2007 tarih ve MK 63/2007 sayılı Meclis kararı ile onaylanmıştır. Bu kararlar doğrultusunda, "Gelibolu 1. Etap Kanalizasyon Projesi"nin 269,456.08 EUR + KDV ihale bedeliyle Ascon Ltd.'e yaptırılması onaylanmıştır. Bu ihalenin sözleşmesi, 172/80/06-35 D-5 numaralı ihale dosyası içinde görülmemiş olup ilgili bölümden talep edilmesine rağmen tarafımıza sunulmamıştır.

Bu sözleşmenin değiştirilmiş şekliyle 19/1963 sayılı Pul Yasası hilafına damga pulunun ödenmesini sağlamamasının gerekçesi ve varsa yasal dayanağı dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğlularından **B.29(a)**'da kayıtlı yazımız ile talep edilmiş ancak kendisinden herhangi bir cevap alınmamıştır.

Değiştirilmiş şekliyle 19/1963 sayılı Pul Yasası gereğince alınması gereken binde beş pullama ücreti olan **1,347.28 EUR**'nun TL karşılığının mevzuatta belirlenen gecikme cezası ile birlikte, Ascon Ltd. tarafından Gelir ve Vergi Dairesi'ne yatırılması ve konu ile ilgili Gelir ve Vergi Dairesi'nin bilgilendirilmesi gerektiği görüşüne varılmıştır.

D. Ortaköy ve Kuzey Marmara Kanalizasyon Projesi'nin Yüklenici Firmanın Kusuru ile Bitirilemediği Halde Teminat Mektubuna El Konulmaması

31.03.2009 tarih ve 39/2009 kasa numaralı ve 31.03.2009 tarih ve 141/2009 kasa numaralı 2 ayrı ödeme ile Tarmac Asphalt Beton İnşaat Ltd.'e sırasıyla 65,000.00 TL ve 80,919.09 TL olmak üzere toplam 145,919.09 TL tutarında "Ortaköy ve Kuzey Marmara Kanalizasyon Projesi" dahilinde muhtelif asfalt ve kanalizasyon işleri karşılığı ödeme yapılmıştır. Her iki harcama belgesinde de bu harcamaların hangi yetki ile yapıldığının açıklaması bulunmamaktadır. Ayrıca bu harcamalara ekli hak edişlerde belirtilen birim fiyatların nasıl belirlendiği belirtilmemiştir. SAY.0.00-BE.0.14.000-12/674 sayı ve

14.08.2012 tarihli yazımız **(B.27)** ile bu iki ödemeye ita amiri olarak imza atmış dönemin Belediye Başkanı Sn. Bulutoğlularının bilgisine başvurulmuş olup cevaben dönemin Belediye Müdürü Sn. Ali Önöz tarafından gönderilen 25.03.2013 tarihli yazıda **(B.36)**, bu projede yüklenici firma olan Mustafa Altun İnşaat Şti. Ltd.'in, ihale kapsamındaki Danış Tunaligil Sokağında yer alan işlerin yapımını gerçekleştirememesinden dolayı idari bir kararla bu güzergahların Tarmac Asfalt Beton İnşaat Ltd.'e yaptırıldığı açıklaması verilmiştir. Ayrıca Kanalizasyon Şube Amiri Sn. Faik Özkaynak ile yapılan görüşmede bu hak edişlerde yer alan birim fiyatların o dönemdeki piyasa fiyatları baz alınarak belirlendiği ve Tarmac Asfalt Beton İnşaat Ltd.'e ödenen 145,919.09 TL'nin esas yüklenici firmanın hak edişlerinden düşüldüğü ancak firmanın buna itiraz etmesinden dolayı konunun yargıya intikal ettirildiği belirtilmiştir.

Bu beyan ve bilgilerden de anlaşılmaktadır ki, Belediye İdaresi, yüklenici firmalarla yapılan sözleşmelere uymayarak bazen keyfi davranmakta, yüklenici firmanın hatası veya eksikliği nedeniyle üstlenilen işi tamamlayamamasının karşılığı olan yüklenici firma tarafından verilmiş teminat mektubuna el konulması hakkını kullanmamakta, Belediye çıkarlarını tam gözetmemekte, bunun sonucunda ise Belediye ile yüklenici firmalar arasında gereksiz bir yargı süreci başlatılmaktadır.

E. Kaymaklı III. Kanalizasyon Projesi için Yapılan Bazı Hakediş Ödemelerinin Faturasız Olması

29.07.2009 tarih ve KİK 49/2009 sayılı Kira İhale Komisyonu kararı ile Tarmac Asfalt Beton İnşaat Ltd.'e toplam 639,366.32 EUR + KDV tutarıyla yaptırılmasına kararlaştırılmış ve 16.09.2009 tarihli ve MK 101/2009 sayılı Meclis Kararıyla onaylanmış "**Kaymaklı III. Kanalizasyon Projesi**"ne ait harcama belgeleri incelendiğinde, aşağıdaki Tabloda detayı verilen bazı harcamalar karşılığı ilgili yüklenici firmadan fatura alınmadan ödemenin yapıldığı tespit edilmiştir. Konu ile ilgili olarak SAY.0.00-BE.0.14.000-12/674 sayı ve 14.08.2012 tarihli yazımız **(B.27)** ile dönemin Belediye Başkanı ve bu ödemelerde ita amiri olarak imzası bulunan Sn. Cemal Bulutoğlularının bilgisine başvurulmuş ve cevaben dönemin Belediye Müdürü Sn. Ali Önöz'den alınan yazıda **(B.36)** bu fatura eksiklikleri ile ilgili herhangi bir gerekçe sunulmadığı tespit edilmiştir.

Tablo-48:

Sıra No	Ödeme Tarihi	Harcama Belgesi No	Ödeme yapılan Firma	KDV Dahil Ödenen Tutar (TL)
1	15.12.2009	126/2009	Tarmac Asfalt-Beton İnşt. Şti.	10,000.00
2	18.12.2009	145/2009	Tarmac Asfalt-Beton İnşt. Şti.	191,174.79
3	11.02.2010	046/2010	Tarmac Asfalt-Beton İnşt. Şti.	205,603.80
4	28.10.2010	234/2010	Tarmac Asfalt-Beton İnşt. Şti.	271,322.30
Toplam:				678,100.89

Tablo-48'den de görüleceği üzere, ilgili firmaya, fatura talep edilmeden 678,100.89 TL tutarında ödeme yapılmıştır **(B.315(a))**. Bu tutarlara karşılık ilgili firmanın fatura düzenleyip düzenlemediğinin Gelir ve Vergi Dairesi tarafından araştırılması, eğer düzenlememişse vergi güvenliğini sağlamak ve varsa vergi kaybını önlemek açısından bu ödemelerin ilgili yıl gelirlerine dahil edilip edilmediğinin tespiti için vergi incelemesi başlatılması gerektiği görüşüne varılmıştır.

F. Hamitköy I. Etap Kanalizasyon Projesi İle İlgili Aksaklıklar

F.1. Faturasız Yapılan Hak Ediş Ödemeleri

03.06.2010 tarih ve KİK 34/2010 sayılı Kira İhale Komisyonu kararı ile Gerçek İnşaat ve Müteahhitlik Şti. Ltd.'e toplam 608,293.86 EUR + KDV tutarıyla yaptırılmasına kararlaştırılmış ve 04.06.2010 tarihli MK 64/2010 sayılı Meclis kararıyla onaylanmış "Hamitköy I. Etap Kanalizasyon Projesi"ne ait harcama belgeleri incelendiğinde, aşağıdaki Tablo-49'da detayı verilen bazı harcamalar karşılığı ilgili yüklenici firmadan fatura alınmadan ödemenin yapıldığı tespit edilmiştir (**B.315(b)**). Konu ile ilgili olarak SAY.0.00-BE.0.14.000-12/674 sayı ve 14.08.2012 tarihli (**B.27**) ve SAY.0.00-BE.0.14.000-13/44 sayı ve 28.01.2013 tarihli (**B.26**) yazılarımız ile dönemin Belediye Başkanı ve bu ödemelerde ita amiri olarak imzası bulunan Sn. Cemal Bulutoğulları'nın bilgisine başvurulmuş ve denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla herhangi bir cevap alınamamıştır.

Tablo-49:

Sıra No	Ödeme Tarihi	Harcama Belgesi No	Ödeme yapılan Firma	KDV Dahil Ödenen Tutar (TL)
1	09.12.2010	061/2010	Gerçek İnşaat ve Müteahhitlik Şti. Ltd.	56,906.78
2	14.01.2011	053/2011	Gerçek İnşaat ve Müteahhitlik Şti. Ltd.	*78,763.85
3	11.03.2011	208/2011	Gerçek İnşaat ve Müteahhitlik Şti. Ltd.	79,778.95
4	23.08.2011	204/2011	Gerçek İnşaat ve Müteahhitlik Şti. Ltd.	101,068.36
Toplam:				316,517.94

*: Bu Ödeme Fişinin toplam tutarı 230,271.00 TL olmasına rağmen 78,763.85 TL'lik kısmının faturası alınmamıştır.

Tablo-49'dan da görüleceği üzere, ilgili firmaya, fatura talep edilmeden 316,517.94 TL tutarında ödeme yapılmıştır. Bu tutarlara karşılık ilgili firmanın fatura düzenleyip düzenlemediğinin KKTC Gelir ve Vergi Dairesi tarafından araştırılması, eğer düzenlememişse vergi güvenliğini sağlamak ve vergi kaybını önlemek açısından bu ödemelerin ilgili yıl gelirlerine dahil edilip edilmediğinin tespiti için vergi incelemesi başlatılması gerektiği görüşüne varılmıştır.

F.2. İhale Sözleşmesinin Pulsuz Olması

Ayrıca, ilgili ihalenin tarafımıza sunulan 172/80/6-43 D-4 sayılı ihale dosyası incelendiğinde, firma ile LTB arasında imzalanan sözleşmenin binde beş oranındaki damga pulunun olmadığı tespit edilmiştir. Gerçek İnşaat ve Müteahhitlik Şti. Ltd.'in bu pullama masrafını ödemediğini ispat edememesi durumunda, ilgili mevzuata göre pullama ücretinin TL karşılığının gecikme cezası ile birlikte yüklenici firma tarafından Gelir ve Vergi Dairesi vizesine yatırılması ve yatırım makbuzunun denetimimize sunulması sağlanmalıdır.

Bu ihaleye ait ödemelerin 20.06.2011 tarihli 4. Hakediş raporu ve bu rapora ait 23.08.2011 tarih ve 204/2011 kasa numaralı LTB harcama belgesi incelendiğinde, ihale sözleşmesinde yüklenici firma olarak Gerçek İnşaat ve Müteahhitlik Şti. Ltd. görülmesine

rağmen, anılan harcama ve hak edişte ödenecek alacaklı bölümünde “Gerçek İnşaat ve Müteahhitlik Şti Ltd - Karalım & Co. Ltd.” birlikte yer almaktadır. Karalım & Co. Ltd.’ in bu ihale ödemesine dahil edilmesinin yasal gerekçesi SAY.0.00-BE.0.14.000-13/44 sayı ve 28.01.2013 tarihli yazımız **(B.26)** ile dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları’ndan talep edilmiş ancak 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına kendisinden herhangi bir cevap alınmamıştır.

F.3. İhale nin %20’den Fazla Bir Oranda Yüklenici Firmanın Kusurundan Dolayı Bitirilemediği Halde Teminat Mektubuna El Konulmaması

Bu ihale ile ilgili bir diğer dikkat çekici unsur ise, toplamı 608,293.86 EUR + KDV olacak şekilde KİK kararı alınmasına ve ilgili firma ile sözleşme yapılmasına rağmen 4. Hak edişten itibaren bu ihale için herhangi bir harcama yapılmamasıdır. 4. Hak edişe kadar olan toplam ödeme ise KDV dahil 142,895.17 EUR olup toplam ihale bedelinin % 21.35’ine denk gelmektedir **(B.316)**.

Kanalizasyon Şube Amiri Sn. Faik Özkaynak ile yapılan görüşmede, teknik açıdan yüklenici firmaya zor gelmesinden dolayı geri kalan işin bu firmaya yaptırılmadığı, ancak dönemin Belediye Başkanlığının ilgili firmanın teminat mektubuna el koyması gerekirken, karşılıklı olarak anlaşarak ihale sözleşmesinin iptal edildiği ve projenin geri kalan kısımlarının Lefkoşa Kaymakamlığı nezaretinde TC finansmanı yardımıyla bitirildiği belirtilmiştir.

Burada dikkat çekilmek istenen husus, ihaleye katılıp belli bir projeyi LTB ile sözleşme imzalayarak ve teminat mektubu vererek üstlenen Gerçek İnşaat Müteahhitlik Şti. Ltd.’in kendi teknik yetersizliği sebebiyle işi aksatmasının karşılığı olan teminat mektubuna el konulma yoluna gidilmemesinin, dönemin LTB Başkanlığının Belediye çıkarlarını yeterince gözetmemesine bir örnek oluşturduğudur.

G. Haspolat Sosyal Konut Projesi’ndeki Septik Kuyu Sisteminden Kanalizasyon Sistemine Geçilmesinde Ödenen Maliyet Farkının Yetkisiz Ödenmesi

Raporun **4.2.6** Bölümünde ele alınan LTB, Haspolat bölgesinde “Haspolat Sosyal Konut Projesi” adı altında ilk etapta 800 konutluk bir sosyal konut projesi başlatmıştır. Projenin yapılacağı alanın septik kuyu kazmaya uygun olmadığı ve projeye kanalizasyon sistemi dahil edilmesi teknik gerekliliğinin ÇED raporu sonucunda ortaya çıkmasından dolayı teknik şartnamede değişiklik yapılma yoluna gidilmiştir. Dönemin “Projeler Bölümü” sorumlusu Sn. Ali Güralp’tan alınan bilgilerden, Sosyal Konut Projesini kanalizasyon sistemine dahil etmek ile orijinal teknik şartnamede belirtilen Septik Tank Emici Kuyu yapımı arasındaki maliyet farkının hesaplandığı ve bu farkın Sosyal Konut Finansman İhalesini üstlenen Immo Construction Ltd.’e ödenmesine Başkanlık’ça karar verildiği anlaşılmıştır. Bahsedilen değişikliğin gerçekleştirilmesine yönelik işin maliyet farkı ise 15.04.2011 tarih ve 92/2011 kasa numaralı **32,640.00 TL** tutarındaki harcama ile **(B.316(a))** ilgili ihale nin sözleşmesinde taşeron firma olarak yer alan Karalım & Co Ltd.’e bu kalemden ödenmiştir. Ancak bu tutarın ödenebilmesine yönelik herhangi bir KİK veya MK kararına rastlanmamıştır. Bu ödemenin yetkisinin nasıl alındığı hakkında SAY.0.00-BE.0.14.000-13/44 sayı ve 28.01.2013 tarihli yazımız **(B.26)** ile ita amiri olarak bu

harcamaya imza atan Sn. Cemal Bulutoğluları'nın bilgisine başvurulmuş ancak denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla kendisinden herhangi bir cevap alınamamıştır.

Bu farkın Sosyal Konut Projesi için alınan ÇED Raporu doğrultusunda ödenmesi gerektiğinin tespiti yapılmış olursa bile, LTB İhale Tüzüğü hükümlerince bu tutarın ödeme yetkisinin bir Meclis kararı neticesinde ita amirliğine verilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

4.2.6. LTB Sosyal Konut Yapımı İhalesi ile İlgili Tespitler

LTB Sosyal Konut Yapımına ilişkin ihale süreci incelenmiş ve yapılan inceleme neticesinde, gerek ihalenin defaten iptal edilmesi ve bu süreçteki uygulamaların ciddiyeti gerekse, ihale sürecinde tespit edilenler nedeniyle, denetim dönemi dışında yer alan ancak ihalenin başlangıcı olan 2007 Mali Yılı içindeki sürecinin de raporlanması uygun görülmüştür.

Bu bağlamda, konu ihale süreci Haziran 2007-Şubat 2008 ve Mart 2009-Aralık 2011 dönemi olarak, ayrı iki başlık altında raporlanmıştır.

4.2.6.1. Sosyal Konut Yapımına İlişkin İhale (Haziran 2007-Şubat 2008 Dönemi)

Sosyal Konut Mali Komisyonu'nun, 22.06.2007 tarihli toplantısında aldığı Sos. Kon. K.NO: 1/2007 sayılı; **(B.321) "Sosyal konut yapımı ile ilgili Belediye ile birlikte % 50-%50 hissedarlık şeklinde ortak şirket kurulmasına, Belediye Bütçesinden hiçbir ödeme yapılmadan ilk etapta 1200 konutun üç yıl içinde yapılmasına, 1200 veya istek olması durumunda daha fazla konutun yapımında finansmanının Belediyeye ortak şirket tarafından sağlanmasına, buna karşılık tüm peşinat ve taksitlerin ortak şirket tarafından toplanıp alınmasına..."** şeklindeki kararı çerçevesinde Lefkoşa Türk Belediyesi Başkanlığı 08.08.2007 tarihinde, "Sosyal konut yapımı için ortaklaşa şirket/partner veya Joint Venture için" ihaleye çıkmış ve başta 20.08.2007 olarak belirlenen ihaleye katılım süresi, 14.09.2007 **(B.323)** tarihine kadar uzatılmıştır.

İhaleye, sadece Uğursal İnşaat Turizm ve Sanayi. Tic. Ltd. Şti. ve Free Home Property Ltd. adına Uğursal İnşaat Turizm Ticaret ve San. Ltd. Şti. isimli şirket katılmış ve adı geçen şirket tarafından sunulan teklif LTB İhale Komisyonu'nca açılmış **(B.324)** ancak bu teklife ilişkin karar üretilmemiştir.

İhalenin sonuçlandırılmasına ilişkin karar üretilmemesine rağmen, denetime sunulan taslak çalışmalardan; adı geçen şirket ile dönemin LTB yetkilileri arasında, sosyal konut yapımına ilişkin maliyet çalışmaları yapıldığı, ödeme süreleri ile faizlerin belirlendiği ayrıca, bu çalışmalar içerisindeki ödeme planlarından birinde yer alan ve 2,750.00 STG olarak belirlenen peşinat tutarının, LTB tarafından sosyal konut hak sahiplerinden alınmakta olan peşinat miktarına esas teşkil ettiği tespit edilmiştir.

4.2.6.2. Sosyal Konut Hak Sahiplerine Uygulanan Kriterler ve Peşinat Ödemelerine İlişkin Uygulamalar

A. Projeye Müracaat ve Haksahipliği

A.1. Müracaat ve Hak Sahipliği Kıstaslarının Belirlenmesi

Sosyal Konut Komisyonu 09.05.2007 tarihli toplantısında aldığı 1/2007 sayılı kararı ile “**Sosyal konut hak sahiplerini belirleme hususunda Sosyal konut Bölümü’nden müracaat kıstasları ile hak sahipliği kıstaslarının belirlenerek, Meclis Gündemine alınmasına...**” karar vermiştir (**B.319**).

Ancak adı verilen Komisyon ve LTB Belediye Meclisi’nce, müracaat kıstaslarına ve hak sahipliğinin belirlenmesine ilişkin **karar üretilmemesine rağmen**, bahis konusu kıstasların, dönemin LTB Başkanlığı tarafından belirlenerek uygulamaya konduğu ve akabinde sosyal konut hak sahiplerinin belirlendiği tespit edilmiştir. Bu kapsamda;

- **Hak sahibi olarak ilan edilen kişilerden 2,750.00 STG peşinat/depozito yatırılmasının talep edildiği,**
- **Hak sahibi olarak nitelendirilen ancak ödeme güclüğü çeken kişilere, peşinat olarak yatırılmaları gereken 2,750.00 STG peşinatın/depozitonun, taksitlerle ödenmesine imkân tanındığı,**
- **Sosyal konut alma hakkı doğan kişilerin, almayı düşündükleri konutlardan vazgeçme haklarının da mevcut olduğu, bu gibi durumlarda peşinat olarak yatırılmış meblağların vatandaşlara iade edildiği,**
- **Herhangi bir hak sahibi ile sözleşme akdedilmediği,**

anlaşılmıştır.

A.2. Hak Sahibi Sayısının Belirlenmesi

Sosyal konut hak sahiplerinin açıklanması ve/veya onaylanmasına ilişkin ilgili Komisyon veya Belediye Meclis kararları alınmamasına rağmen, LTB Başkanlığı; hak sahiplerini belirleyerek, peşinat yatırması öngörülen kişilere ilişkin listeleri ilgili bankalara bildirmiştir. Bu çerçevede, Lefkoşa Türk Belediyesi tarafından, Universal Bank Ltd.’e muhatap 11.12.2007, 07.01.2008 ve 04.02.2008 tarihli yazılar (**B.326**) ile K.T. Kooperatif Merkez Bankası Ltd.’e muhatap 14.01.2008 tarihli yazıdan (**B.327**); 4 etap olmak üzere toplam 893 kişinin (225+248+153+267) hak sahibi olarak belirtildiği anlaşılmıştır.

Bilindiği üzere değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası’nın Belediye Meclisinin Görevleri yan başlıklı 48. maddesinin 6. fıkrası “...kurulmuş veya kurulacak ortaklıklara girme, katılma veya ayrılma kararı vermek” biçiminde düzenlenmiştir.

Dolayısıyla, A.1 ve A.2 başlığı altında belirtilenler dikkate alındığında; kurulması öngörülen şirket ortağının hangi şirket olacağına dair ilgili komisyonlarca karar üretilmeden, yapılacak konutlara ilişkin projeler ve maliyetler netleştirilmeden ve bu süreç dönemin LTB Belediye Meclisi’nce onaylanmadan, sosyal konut hak sahiplerinden peşinat toplanması, yasal zemini hazırlanmadan ve 51/1995 sayılı Yasanın 48(6) maddesine aykırı bir uygulama olarak gerçekleştirilmiştir.

B. Sosyal Konut Yapımı Amaçlı Toplanan Depozitoların LTB Cari Hesabında Kullanılması

2007 Mali Yılı sonundan itibaren Lefkoşa Türk Belediyesi tarafından sosyal konut yapımı çerçevesinde tahsil edilmiş olan peşinat/depozitoların “**Belediye Sosyal Konut Birimi**” tarafından kayıt altına alındığı, bu dönemde LTB Mali İşler Şubesi’nin konu ile ilgisinin bulunmadığı anlaşılmıştır. Sosyal konut hak sahiplerince Universal Bank Ltd. ve K.T. Kooperatif Merkez Bankası Ltd. nezdindeki hesaplara yapılmış olan depozito yatırımları incelendiğinde, aşağıda belirtilen hususlar tespit edilmiştir.

1) Universal Bank Ltd. nezdindeki 10-301-0000001384 numaralı hesaba ait banka ekstresi incelendiğinde;

- Konu hesaba, hak sahipleri tarafından yapılan ilk yatırımın 11.12.2007 tarihini içerdiği ve dönemin LTB Başkanlığı tarafından aşağıda belirtildiği üzere konu hesaptan;

09.01.2008 tarihinde →	200,000.00 STG
14.01.2008 tarihinde →	100,000.00 STG
17.01.2008 tarihinde →	380,000.00 STG
06.02.2008 tarihinde →	250,000.00 STG

olmak üzere toplam 930,000.00 STG çekiliş yapıldığı ve yapılan çekilişler akabinde 08.02.2008 tarihi ile konu hesapta 59,954.97 STG bakiye olduğu, yapılan aktarmaların karşılığı olan 2,116,100.00 TL’nin ise aşağıda detayları verildiği üzere Lefkoşa Türk Belediyesi’nin aynı banka nezdindeki, belediye cari harcamaları için kullanılan 10-118-0000001033 numaralı hesabına (B.331) aktarıldığı saptanmıştır.

09.01.2008 tarihinde→	200,000.00 STG	.....	454,000.00 YTL ²⁵
14.01.2008 tarihinde→	100,000.00 STG	....	223,000.00 YTL
17.01.2008 tarihinde→	380,000.00 STG	.....	862,600.00 YTL
06.02.2008 tarihinde→	250,000.00 STG	.....	576,500.00 YTL

2) KT Kooperatif Merkez Bankası Ltd. bünyesindeki, 30-301-0000012361 numaralı hesap incelendiğinde ise;

Bu hesaba ilk yatırımın 15.01.2008 tarihinde yapıldığı, konu hesaptan 08.02.2008 tarihine kadar herhangi bir çekiliş ve/veya aktarma yapılmadığı ve belirtilen tarih itibarıyla konu **hesap bakiyesinin 252,996.43 STG olduğu** tespit edilmiştir.

Yukarıda detayları verilen aktarmalara ilişkin yetkilendirmeler incelendiğinde ise Sosyal Konut Mali Komisyonu’nca ve/veya Belediye Meclisi’nce konu aktarmalara ilişkin karar üretilmediği tespit edilmiştir.

Konuya ilişkin, Lefkoşa Türk Belediyesi Başkanı Sn. Cemal Bulutoğluları ile görüşülmüş ve yapılan yüz yüze görüşmede Sn. Bulutoğluları; Belediye bütçesinin bir havuz gibi işlediğini, LTB nezdinde yürütülmekte olan, tiyatro projesi gibi birçok projenin bulunduğunu, belediyeye birçok iş makinesi alındığını bunların ödemeleri olduğunu

²⁵ Belirtilen dönemde para birimi YTL olduğu için YTL olarak belirtilmiştir.

ayrıca, bunlar gibi birçok cari harcama olduğunu, dolayısıyla belediye geliri olarak bankada toplanmış para olmasına rağmen Belediyenin cari ihtiyaçlarını karşılamak için borçlanmaya gitmediğini zaten belediye tahsilatı olan sosyal konut hak sahiplerince yapılan yatırımlardan kullandığını ve kullanmış olduğu miktarları bilahare tamamlayarak yerine koyacağını, belirtmişti.

Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan konu çekilişlere ilişkin yetkiyi hangi yasal dayanak altında kullandığına ilişkin izahı sorulmuş olup **(B.29(b))**, Sn. Bulutoğulları denetime sunduğu yazılı izahında **(B.29(c) madde C) "Belediye Meclisi'nden geçen ve Bütçe'ye dahil edilen bir parayı bütçeleştirmek için Belediye Meclisi'nden yeniden onay almaya gerek bulunmadığı kanısındayım"** şeklindeki açıklamasını tarafımıza iletmiştir.

Lefkoşa Türk Belediyesi Bütçeleri ekinde yer alan **Gelir ve Harcamalara İlişkin Bütçe Kuralları'nın Avans, Depozito ve İmprest (Yenilenebilir Avans) Kuralları başlığı altında yer alan 20. maddesi de aynen;**

- **"Depozito tahsilatları bütçe açısından gelir niteliğinde olmayıp iade edilmek üzere emanet bir tahsilattır. Bu gibi tahsilatlar ayrı bir hesapta muhafaza edilir ve hiçbir surette gider harcaması için kullanılamaz. Ancak, depozito alınma nedeninin sona ermesi dolayısıyla yapılacak ödemeler bu hesaptan karşılanır."**,

biçimindeki düzenlemelerle yürürlüğe girmiştir.

Dolayısıyla depozito niteliğinde harcamaların Belediye Bütçesi'ne aktarılarak, cari harcamalar için kullanılması yukarıda belirtilen hüküm hilafına gerçekleştirilmiş olup, aslında Depozito anlamında toplanmış olan ve doğası gereği, iade edilmek üzere emaneten alınması gereken tahsilatların, tahsilat amacına aykırı olarak LTB cari hesapları içinde kullanıldığı ve Belediyenin depozito hesabından da ayrı tutularak LTB Mali İşler Birimi'nin de konuya ilişkin bilgi ve denetimi olmadan tahsil edildiği tespit edilmiştir.

Raporun 4.2.6.3 başlıklı bölümünde de detayları verildiği üzere; **Sosyal Konut (Belediye Evleri) Finans Temini ve Yapımı'na ilişkin ihale MK 141/2009 sayılı Meclis Kararı ile Immo Construction Ltd.'e verilmesi neticesinde, ismi verilen işletme ile imzalanan sözleşme gereği LTB Belediyesi Başkanlığı, Mayıs 2010 ayından itibaren, topladığı depozitoları yüklenici firmaya aktarmış veya hak sahipliğinden vazgeçen kişilere ise depozito iadesi yapmıştır. Böylelikle dönemin LTB Başkanlığı mevzuat hilafına, sosyal konut yapımı amacıyla topladığı depozitoları yaklaşık 2 yıl 3 ay kullanarak, Belediyeye bir nevi finansman sağlamıştır.**

C. LTB 2007 Mali Yılı Bütçesi'nde Sosyal Konut Gelir ve Gider Kalemi Öngörülmemesi ve LTB 2008 Mali Yılı Bütçesi Yürürlüğe Girmeden Yapılan Aktarmaların Yasal Dayanağı

Yukarıda da bahsedildiği üzere LTB Başkanlığı Sosyal Konut Yapımı amacıyla 2007 Mali Yılı'nda Peşinat/Depozito tahsil etmeye başlamış olup, ilgili Mali Yıl Bütçesi incelendiğinde ise, Bütçede sosyal konut yapımından gelir elde edilmesinin öngörülmediği tespit edilmiştir.

Lefkoşa Türk Belediyesi Bütçeleri ekinde yer alan **Gelir ve Harcamalara İlişkin Bütçe Kuralları'nın**;

- 3. maddesi aynen “Bütçede öngörülmediği halde cari yıl içinde ortaya çıkan gelirler ek bütçe yapılmak suretiyle bütçeye yeni gelir kalemi olarak eklenir.”,
- 4. maddesi ise aynen “Bütçede tahsili öngörülen tahsilat dışında tahsilat yapılamaz...” ,

şeklinde düzenlenmiştir.

2007 Mali Yılı Bütçesi'nde konu depozitoların tahsili için gelir kalemi öngörülmemiş olup, LTB 2008 Mali Yılı Bütçesi ise LTB Meclisi'nin 14.03.2008 tarihli toplantısında üretilen MK 29/2008 sayılı kararı ile onaylanmış ve Bakanlar Kurulu konu Bütçeyi 02.04.2008 tarihinde Maliye Bakanlığı'nın görüşlerine tabi olmak kaydıyla onaylamıştır (**B.332**).

Sn. Cemal Bulutoğulları'na LTB 2007 Mali Yılı Bütçe Kuralları çerçevesinde, anılan bütçede sosyal konut yapımı amaçlı tahsilat yapılması öngörülmemiş olunması ve bu yönde ek bütçe yapılmamış olması nedenleriyle; Gelir ve Harcamalara İlişkin Bütçe Kuralları'nın 3. ve 4. maddelerinin hilafına Bütçede öngörülmeven gelirlerin Belediye adına toplanmasında kullandığı yetkinin gerekçesi ve yasal dayanağı sorulmuş olup (**B.29(a)**), Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorumuzu yanıtlamamıştır.

Yapılan incelemede, dönemin Maliye Bakanlığı tarafından Sayıştay Başkanlığı'na iletilmiş olan LTB 2008 Mali Yıl Bütçesi'nde de sosyal konut proje gelir kalemi ihdas edilmemiş olunmasına rağmen, LTB Meclisi'nin 14.03.2008 tarihli toplantısında alınmış MK 29/2008 sayılı karar ile onaylanmış olan “LTB 2008 Mali Yılı Bütçesinde” 03.2.1.89 “Sosyal Konut Proje Geliri” başlığı altında gelir kalemi olduğu ve yine LTB 2008 Mali Yılı Kesin Hesapları'nda ise sosyal konut proje geliri olarak 4,764,660.00 TL'nin yer aldığı tespit edilmiştir. Konuya ilişkin bilgisine başvurulanan LTB Mali Şube yetkilileri; Maliye Bakanlığı tarafından onaylanan Bütçede “03.2.1.89” gelir kalemi olmadığına ilişkin kendilerine Başkanlık tarafından bilgi verilmediği cihetle, Belediye Meclisi'nce onaylanan Bütçeyi uyguladıklarını, bu nedenle kesin hesaplarda da 03.2.1.89 kaleminin yer aldığını belirtmişlerdir.

Belirtilenler değerlendirildiğinde;

- LTB 2008 Mali Yıl Bütçesi'nin dönemin LTB Meclisi tarafından onaylanmasının değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın “Bütçenin Yapılması, Görüşülmesi ve Kabulü” yan başlıklı 114(1) maddesinin, Belediye Meclisi'nin en geç Kasım ayı sonuna kadar bütçeyi aynen veya gerekli gördüğü değişiklikleri yaparak kabul etmesine şeklindeki düzenlemesi hilafına gerçekleştirildiği,
- LTB cari hesabına 06.02.2008 tarihine kadar yapılmış olan toplam 930,000.00 STG karşılığı 2,116,100.00 TL aktarma için LTB 2007 Mali Yılı Bütçe Kuralları geçerli olmasına rağmen, anılan bütçede sosyal konut yapımı amaçlı depozito kullanılması öngörülmemiş olması nedeniyle; Gelir ve Harcamalara İlişkin Bütçe Kuralları'nın 3. ve 4. maddelerinin ihlal edilerek Bütçede öngörülmeven gelirlerin Belediye adına toplanarak harcandığı,

tespit edilmiştir.

4.2.6.3. Şubat 2008 Döneminden Ocak 2013 Dönemine Kadar Olan Süreç

A. Projenin İhale Sürecinin Devamı

İlgili projenin devam sürecinde alınan kararlar ve Belediye tarafından proje ile ilgili atılan adımlar aşağıda sunulmuştur.

A.1. Projenin Neticelendirilmesi ve Yüklenici Firmanın Belirlenmesi Aşaması

Bu tarihe kadar konu ile ilgili olarak herhangi bir iştirak veya neticelenmiş bir ihale sonucunda imzalanan bir sözleşme olmadığı cihetle, 14.03.2008 tarihinde Belediye Meclisi, MK 31/2008 sayılı bir karar üreterek konutların yapılmasına yönelik bir ihaleye çıkılmasına karar vermiştir. Ancak bu karar sonucunda neticelendirilmiş herhangi bir Kira İhale Komisyonu kararı üretilmediği gibi 19.12.2008 tarih ve KİK 48/2008 sayılı Kira İhale Komisyonu kararı ile ilgili şartnameye uygun teklif verilmediğinden ihalenin iptaline karar verilmiştir. Bu KİK kararı, 24.12.2008 tarih ve MK 125/2008 sayılı Meclis kararı ile de onaylanmıştır.

Bunun ardından 05.01.2009 tarih ve MK 2/2009 sayılı Meclis Kararı ile “Sosyal Konut (Belediye Evleri) Finans Temini ve Yapımı” projesi adı altında hazırlanan özel idari şartname bu karara ekli şekliyle onaylanmış ve ihaleye çıkılma kararı alınmıştır. Bilahare;

- 06.01.2009 tarih ve KİK 1A/2009 sayılı,
- 08.01.2009 tarih ve KİK 7/2009 sayılı ve
- 04.02.2009 tarih ve KİK 8/2009 sayılı

Kira İhale Komisyonu kararları ile bu idari şartnamenin bazı hususları değiştirilerek son şekli belirlenmiştir.

Bu KİK kararları sırasıyla, MK 3/2009 ve MK 16/2009 sayılı Meclis kararları ile de onaylanmıştır.

Çıkkılan ihale neticesinde ihaleye tek teklif veren Purse Investment Ltd.’in bu projeyi üstlenmesi 12.03.2009 tarih ve KİK 15/2009 sayılı Kira İhale Komisyonu kararı neticesinde onaylanmış ve bu karar da 16.03.2009 tarih ve MK 34/2009 sayılı Meclis Kararı ile yürürlüğe konmuştur.

Belli bir sürecin ardından 24.07.2009 tarihinde Purse Investment Ltd. ile LTB arasında bahse konu projenin yapımına ilişkin sözleşme imzalanmıştır. Ancak özetle, hak sahiplerinden alınacak aylık 245.00 EUR’luk taksitlerden, hak sahiplerinin bankaya bağlanmasının ardından yüklenici firma tarafından talep edilmek istenen faiz farkı ve benzeri konularda anlaşmazlığa düşülmesinden dolayı söz konusu ihale, 24.08.2009 tarih ve MK 99/2009 sayılı Meclis kararı neticesinde iptal edilmiştir.

Hemen ardından, 25.08.2009 tarih ve KİK 52/2009 sayılı Kira İhale Komisyonu kararı ile “Sosyal Konut Yapımı ve Finans Temini İhale Şartnamesi”nin son şekli belirlenmiş ve yeniden ihaleye çıkılmasına hazır hale getirilmiştir.

Ancak, bu kararın ardından projenin “Finans Temini ve Yapımı Özel İdari Şartnamesi”nde;

- 07.09.2009 tarih ve KİK 54/2009 sayılı kararla 4, 5, 6 ve 9. maddelerinde,
- 09.09.2009 tarih ve KİK 55/2009 sayılı kararla 5 ve 9. maddelerinde ve hak sahipleri ile yüklenici firmaların arasında düzenlenecek sözleşmelerin Belediye Meclisinin onayına getirilmesi yönünde,
- 10.09.2009 tarih ve KİK 56/2009 sayılı kararla 5 ve 6(a). maddelerinde,
- 16.09.2009 tarih ve KİK 57/2009 sayılı kararla 2 ve 5(c). maddelerinde ve ihale süresinin 30.09.2009 tarihine kadar uzatılması

yönünde yeniden muhtelif değişiklikler yapılmıştır.

Bu kararların ardından, 16.09.2009 tarihinde Belediye Meclisi **MK 100/2009** sayılı kararı ile KİK 52/2009, KİK 54/2009, KİK 55/2009 ve KİK 57/2009 sayılı Kira İhale Komisyonu Kararları’na onay vermiş, ancak KİK 56/2009 kararını onaylayan herhangi bir Meclis Kararına rastlanmamıştır.

18.11.2009 tarih ve KİK 66/2009 sayılı Kira İhale Komisyonu kararı ile de Özel İdari Şartnamede değişiklik yapılmış ve bu karar 19.11.2009 tarih ve MK 133/2009 sayılı Meclis Kararı ile onaylanmıştır.

Sonuçta, konu ihale ile ilgili KİK 69/2009 sayı ve 04.12.2009 tarihli Kira İhale Komisyonu kararı alınmıştır. Bu karar aynen;

“Sosyal Konut Finans Temini ve Yapımı ile ilgili IMMO Construction Ltd. tarafından tek teklif verilmiş, yapılan pazarlık sonucu taksit ödeme süresi olarak verilen 14 yıl için bir değişiklik yapılmamış, araziye Belediye’nin bulması halinde 275.-EUR olarak verilen teklif 270.-EUR’ya, araziye kendilerinin bulması halinde 285.-EUR olarak verilen teklif 284.-EUR’ya düşürülmüş ve söz konusu ihalenin IMMO Construction Ltd.’e Önel Aktolga’nın ret oyuna karşılık yaptırılmasına oyçokluğu; Karar verilmiştir.”

demektedir.

Bu kararın ardından 07.12.2009 tarihli ve MK 141/2009 sayılı Meclis Kararı üretilerek KİK 69/2009 sayılı karar onaylanarak konu projenin yüklenicisinin Immo Construction Ltd. olması kararlaştırılmıştır. Sosyal Konut projesinin esas alındığı karar MK 141/2009 sayılı Meclis Kararı olduğu için aşağıda sunulması uygun görülmüştür:

MK 141/2009 sayılı Meclis Kararı aynen;

“Kira ve İhale Komisyonu’nun Sosyal Konut Finans Temini ve Yapımı ile ilgili almış olduğu 69/2009 sayılı kararın onayına ve ilgili şirketle akdedilecek olan mukavelenin hazırlanması için Belediye Hukukçularına, imzalanması için Belediye Başkanı’na yetki verilmesine Tolga Çağakan ve Tuncer Bağışkan’ın ret oylarına karşılık oyçokluğu ile;”

şeklindedir. Görüldüğü gibi bu kararla Belediye Meclisi dönemin Belediye Başkanı’na bahse konu ihale ile ilgili sözleşmeyi de imzalama yetkisi vermiştir. Yine aynı tarihli MK

142/2009 sayılı Meclis Kararı ile Sosyal Konut Projesinin konuşlandırılacağı muhtemel 138 dönümlük arazinin pafta ve harita numaraları onaylanmıştır. Bu tarihten itibaren de muhtelif tarihlerde bu proje ile ilgili çeşitli hususlarda kararlar üretilmiştir. Her ne kadar ayrı bir Meclis kararı alınmamış olursa da ilgili ihale dosyası belgeleri üzerinde yapılan inceleme sonucunda sosyal konut apartmanlarının **Lefkoşa/Haspolat'ta, Pafta Harita XXI.24.E.II'de Parsel 146'daki 35** dönümlük arazide başlatıldığı tespit edilmiştir. Bu Projenin ilgili arazide konuşlandırıldığı, Sn. Cemal Bulutoğluları imzalı 07.02.2011 tarih ve 16/76/2 sayılı İçişleri ve Yerel Yönetimler Bakanlığı'na hitaben yazılmış belgeden de görülmektedir (**B.333**). İlgili sosyal konutların 16 dairelik apartman kompleksi şeklinde yapılması yönünde proje yapılmıştır. Denetimin tamamlandığı süreçte 22 apartmanın inşaatının tamamlandığı 23.'sünün ise bina karkası aşamasında bulunduğu bilgisi ilgili birim tarafından sözlü olarak tarafımıza verilmiştir.

A.2. İlgili Projenin Yüklenici Firma ile İmzalanan Sözleşmenin Pulsuz Olması

MK 141/2009 sayılı Meclis kararını takiben, yaklaşık 3 ay sonra Immo Construction Ltd. ile LTB arasında 10.03.2010 tarihinde "**Lefkoşa Türk Belediyesi Sosyal Konutları İnşaat, Finans ve İşbirliği Genel Sözleşmesi**" başlıklı mukavele imzalanmıştır (**B.334**).

Bu mukaveleye göre başlıca;

- En az 800 en çok 1,000 adet apartman dairesi yapımı (Mad. 2),
- LTB'nin bugüne kadar altyapı yatırımları için tahsil ettiği veya edeceği peşinatların yükleniciye taksitler şeklinde ödenmesi (Mad. 5.4),
- LTB'nin, her bir daire başına yükleniciye 3,000.00 EUR ödemesi (Mad. 6.6)

gibi maddi sorumluluk içeren hususlar yer almıştır.

Ancak ilgili mukavelenin 5(14). maddesinde yer alan "**Yüklenici firma işbu mukavele için ödenmesi gerekli damga pulu masraflarını ödemeyi kabul ve taahhüt eder.**" açık hükmüne rağmen, tarafımıza orijinali sunulan bu mukavelenin pulsuz olduğu görülmüştür.

B.29(a)'da sunulan yazımız ile dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğluları'ndan ilgili sözleşmenin değiştirilmiş şekliyle 19/1963 sayılı Pul Yasası hilafına damga pulunun ödenmesini sağlamamasının gerekçesi ve varsa yasal dayanağı talep edilmiş ancak kendisinden herhangi bir cevap alınmamıştır.

Immo Construction Ltd.'in bu mukaveleyi kendi nüshasında pullattığını ispatlayamaması durumunda, bu mukavelenin değiştirilmiş şekliyle 19/1963 Sayılı "Pul Yasası" hükümlerince geriye dönük olarak gecikme cezası ile birlikte damga pulu eksikliğini gidermesi ve ilgili makbuzu denetimimize sunması ayrıca konunun Gelir ve Vergi Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

B. LTB'nin Hak Sahibi Olacak Kişilerden Tahsil Ettiği Peşinatların Son Durumu

Daha önceki bölümde de belirtildiği gibi dönemin LTB tarafından, henüz söz konusu projenin ihalesi sonuçlanmadan, LTB bütçesinde ilgili gelir kalemi oluşturulmadan bahse konu sosyal konut projesi için hak sahibi olmak isteyenlerden 2007 Mali Yılından başlayarak "Depozito" adı altında daire başı 2,750.00 STG peşinat tahsil edilmeye başlanmıştı. Bir önceki bölümde detaylı bir şekilde izah edildiği gibi tahsil edilen bu peşinatlar Universal Bank ve Kooperatif Merkez Bankası nezdinde olmak üzere iki ayrı STG hesabına yatırılmaktaydı. Peşinat adı altında tahsil edilen bu tutarlar belli aralıklarla henüz ilgili ihale dahi sonuçlanmadan LTB'nin cari harcamaları için kullanılan TL hesaplara aktarılmaya başlanmıştı.

Bu arada, hak sahibi olmaktan vazgeçen şahıslara da kendilerinden tahsil edilmiş depozitolar iade edilmeye başlanmıştı. Bu iadeler gerek Sosyal Konut Projesi için açılan STG hesaplarından gerekse, LTB'nin cari giderleri için kullanılan TL hesaplarından yapılmıştır. İadelerin çoğu ise "Geçmiş Yıl Borçları" bütçe kaleminden giderleştirilmiştir. Aşağıdaki Tabloda, 07.01.2013 tarihi itibarıyla tahsil edilen depozitoların tutarı, LTB'nin cari hesaplarına aktarılan tutarlar ve hak sahibi olmaktan vazgeçen kişilere yapılan iadelerin bir özeti sunulmaktadır.

Tablo-50: Sosyal Konut Depozitolarının Ocak 2013 İtibarıyla Özet Durumu

Tahsil Edilen Depozito Toplamı (STG)	Universal Bank	2,140,304.33	2,612,192.33
	Koop Merkez Bankası	471,888.00	
İade Edilen Depozito Toplamı (STG)	Universal Bank (STG)	601,990.00	1,358,729.00
	Koop Merkez Bankası (STG)	27,065.00	
	Cari Bütçeden (Universal Cari-YDB Cari-Koop Cari)	729,674.00	
Cari Bütçeye Aktarılan Depozito Toplamı (STG)	Universal Bank	1,590,000.00	1,974,800.00
	Koop Merkez Bankası	445,000.00	
	Cari Bütçeden İade Alınan (2010 Yılında)	-60,200.00	

Sosyal Konut Projesi için kullanılan hesapların bakiye durumları aşağıdaki gibidir:

- Kooperatif Merkez Bankası Hesabı.... **0.00 STG** (3.02.2010'da kapatıldı)
- Universal Bank Hesabı..... **8,805.46 STG** (22.01.2013 itibarıyla)

Tablo-50'nin "Cari Bütçeye Aktarılan Depozito Toplamı" satırında belirtilen 1,974,800.00 STG'nin Şubat 2008 ayından sonra yapılan aktarmaların detayı aşağıdaki gibi olup; Universal Bankası 10-301-0000001384 Nolu hesaptan aktarılan;

14.02.2008 tarihinde	70,000 STG,
04.03.2008 tarihinde	140,000 STG,
07.05.2008 tarihinde	150,000 STG,
14.05.2008 tarihinde	50,000 STG,
20.05.2008 tarihinde	60,000 STG,
23.05.2008 tarihinde	40,000 STG,
09.06.2008 tarihinde	150,000 STG;

Koop M. Bankası 30-301-0000012361 No'lu hesaptan aktarılan;

05.03.2008 tarihinde	410,000 STG,
10.06.2008 tarihinde	35,000 STG

olmak üzere ilgili dönemde toplam 1,105,000.00 STG LTB'nin cari harcamalarında kullanılan TL hesaplarına aktarılmıştır.

LTB Bütçe eklerinde yer alan Bütçe ve Harcamalara İlişkin Bütçe Kuralları'nın "Avans Depozito ve İmprest (Yenilenebilir Avans) Kuralları" altında yer alan;

"Depozito tahsilatları bütçe açısından gelir niteliğinde olmayıp iade edilmek üzere emanet bir tahsilattır. Bu gibi tahsilatlar ayrı bir hesapta muhafaza edilir ve hiçbir surette gider harcaması için kullanılamaz. Ancak, depozito alınma nedeninin sona ermesi dolayısıyla yapılacak ödemeler bu hesaptan karşılanır."

şeklindeki 20. madde hilafına olmasına rağmen söz konusu aktarmalar gerçekleştirilmiştir. Konu aktarmalara talimat veren dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan mevzuata aykırı olmasına rağmen bu talimatları vermesinin ve ilgili tutarların LTB cari harcamaları için kullanılmasına yol açmasının gerekçesi ve varsa yasal dayanağı **B.29(a)**'da kayıtlı yazımız ile talep edilmiş ancak kendisinden herhangi bir cevap alınmamıştır.

C. LTB'nin Yüklenici Firmaya Yaptığı Daire Başı 3,000.00 EUR Ödemelerin İdari Şartnamede Yer Almaması

Yüklenici firma olan Immo Construction Ltd. ile yapılan sözleşmenin 5.4 ve 6.6 maddeleri birlikte değerlendirildiğinde, LTB'nin sözleşme tarihinden evvel tahsil ettiği veya edeceği peşinatların yüklenici firmaya iadesi için daire başına 3,000.00 EUR ödeme yapmasının hükme bağlandığı anlaşılmaktadır. İlgili projenin ihalesine ait tarafımıza sunulan "Özel İdari Şartnamesi" incelendiğinde yüklenici firmaya daire başı 3,000.00 EUR katkı yapılacağına dair herhangi bir ibarenin olmadığı açıkça görülmektedir (**B.335**). Ayrıca Özel İdari Şartnamenin 6. maddesinin 18.11.2009 tarih ve KİK 66/2009 sayılı kararında belirlenen son halinde;

"Sosyal Konutların tüm altyapı yatırımları yol, kaldırım, otopark, yeşil alan, aydınlatma ve tüm servislerin parsel sınırına getirilmesi yüklenici firma tarafından yapılacaktır. Lefkoşa Türk Belediyesinin bu amaçla tahsil ettiği ve/veya edeceği peşinatlar Sosyal Konutların yapımı ile ilgili ilerlemelere göre aylık taksitler halinde yüklenici firmaya ödenecektir."

ifadesi açıkça görülmektedir. Bu ifadeden, hak sahibi olarak belirlenmiş kişilerden ilgili yapım ihalesi sonuçlanmadan ön ödeme olarak tahsil edilen 2,750.00 STG tutarların yüklenici firmaya inşaatlar ilerledikçe peyderpey ödenmesi gerektiği anlaşılmaktadır. Hal böyle iken, ihale özel idari şartnamesinde de olmayan bir hususun, sözleşmenin 6(6). maddesine 2,750.00 STG değil de 3,000.00 EUR olarak dahil edilmesinin gerekçesi anlaşılamamıştır.

B.29(a)'da sunulan yazımız ile dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan anılan mukavelenin 6(6). maddesinde yer alan her daire başı

yükleniciye 3,000.00 EUR katkı ödenmesinin bu mukaveleye dahil edilmesinin gerekçesi ve varsa yasal dayanağı talep edilmiş ancak kendisi herhangi bir cevap vermemiştir.

Gider kalemlerinde yapılan denetim sonucu, sözleşmenin 6(6). maddesine istinaden yapılan ödemelerin özeti aşağıdaki Tabloda-51’de sunulmuştur.

Tablo-51:

Tarih	Belge No	Açıklama	Çek No	Bütçe Kalemi	Gider Tutarı (TL)	Gider Tutarı (EUR)
11.05.2010	104	Immo Const. Ltd.	484407	Belediye İştiraklerine Katkı	316,128.00	160,000.00
02.06.2010	21	Immo Const. Ltd.	502688	Belediye İştiraklerine Katkı	308,816.00	160,000.00
06.07.2010	48	Immo Const. Ltd.	518722	Belediye İştiraklerine Katkı	313,984.00	160,000.00
06.08.2010	30	Immo Const. Ltd.	518849	Belediye İştiraklerine Katkı	316,928.00	160,000.00
06.09.2010	69	Immo Const. Ltd.	532636-532637	Belediye İştiraklerine Katkı	386,680.00	200,000.00
17.12.2010	94	Immo Const. Ltd.	565945	Belediye İştiraklerine Katkı	145,152.00	72,000.00
22.04.2011	128	Immo Const. Ltd.	596984	Yol Yapım Giderleri	106,353.60	48,000.00
14.11.2011	60	Karalım & Co. Ltd.	70241-242-243	Yol Yapım Giderleri	339,912.00	144,000.00
Toplam:					2,233,953.60	1,104,000.00

Yukardaki Tablodan da görüldüğü gibi Sosyal Konut Projesi için Immo Const. Ltd. ve sözleşmenin 10(2). maddesinde belirtilen alt yüklenici Karalım & Co. Ltd.’e toplam 1,104,000.00 EUR karşılığı 2,233,953.60 TL ödenmiş (**B.336**) olup bu tutar **368 Daire sayısına** karşılık gelmektedir. Yukarıda sunulan Tabloda yer alan son iki ödemenin **06.5.7.07** kodlu “**Yol Yapım Giderleri**” kaleminden ödenmesinin de gerekçesi anlaşılamamıştır. Tabloda yer alan tüm ödemelere karşılık ise ilgili firmalardan herhangi bir fatura alınmadığı saptanmış olup konu eksikliğin KKTC Gelir ve Vergi Dairesi’nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Konu fatura eksiklikleri ve son iki ödemenin “Yol Yapım Giderleri” kaleminden karşılanması hususlarında **B.29(a)**’da sunulan yazımız ile Sn. Cemal Bulutoğulları’ndan gerekçe ve varsa yasal dayanak talep edilmiş ancak kendisi herhangi bir cevap sunmamıştır.

D. Hak Sahipliğinin ve Depozito İadelerinin Denetim Bitimindeki Son Durumu

LTB Sosyal Konut Projesi için hak sahipliğinin ve bu doğrultuda depozito tahsilatının henüz ihale açılıp sonuçlandırılmadan, yüklenici firma ile herhangi bir sözleşme imzalanmadan başlatıldığı Raporun daha önceki bölümlerinde belirtilmişti. Bu kişilerin birçoğu projenin inşaat aşamasına gelinmeden hak sahipliğinden vaz geçerek, ya ödediği peşinatı geri talep etmiş veya hak sahipliğini bir başka kişiye devretmiştir. Proje, I. ve II. Etap olmak üzere ikiye ayrılmıştır. I. Etap hak sahipleri 304 kişi, II. Etap hak sahipleri de 51 kişi olmak üzere denetimin sonlandırıldığı aşamada toplam **355** kişilik hak sahipliği bulunmaktadır.

Bu kişilerin hak sahibi olabilmek için depozitolarını ödeyip ödemedikleri, hak sahipliğini başka kişilerden devir almışlarsa bu kişilerin depozito ödemelerini tamamlayıp tamamlamadıkları ya da depozito ödemesini geri aldıkları halde haklarını başka kişilere devredip devretmedikleri hususlarını kesinleştirmek için ilgili listelerde, hesaplarda ve banka ekstrelerinde kapsamlı bir inceleme yapılmıştır. Bu inceleme sonucunda aşağıdaki bulgular elde edilmiştir.

- Denetimin sonlandırıldığı tarih itibarı ile toplam **355 hak sahibi** bulunmaktadır. Bu kişilerin isim sırasına göre listesi (**Ek-40**)’da verilmiştir.
- Hak sahipliği geçerli 355 kişiden **8 kişinin** toplam **17,970.00 STG** tutarında depozito ödemesinin ya hiç olmadığı ya da eksik tahsil edildiği tespit edilmiştir. Bu kişilerin detaylı listesi aşağıdaki **Tablo-52**’de verilmiş olup ilgili kişilerden depozito eksikliklerinin talep edilmesi gerektiği görüşüne varılmıştır²⁶.
- Depozitosunu ödemiş ancak hak sahipliğinden vaz geçip henüz LTB’den toplam **36,536.00 STG** tutarında alacaklı olan **16 kişi** tespit edilmiş olup anılan kişilerin listesi **Tablo-53**’de sunulmuştur.
- Hak sahibi olmayıp depozito ödemesi görülen ancak LTB tarafından depozito iadelerinin yapıldığına dair herhangi bir kayda rastlanmayan **11 kişinin** tespit edilmesi üzerine bu kişilerin depozito iadelerinin yüklenici firma tarafından yapıldığı bilgimize getirilmiştir. Ancak bu iadelere ilişkin herhangi bir destekleyici belge sunulmamıştır. Bu kişilerin listesi de aşağıdaki **Tablo-54**’de sunulmuştur.

Tablo-52: Hak Sahibi Olup Eksik Depozito Ödemesi Olanlar

Sıra No	APT. HAKSAHIPLERİ ²⁷	ETAP	Açıklamalar/Bulgular	Depozito Eksiği (STG)
1	A.E	I. Etap	Ü.B'dan devir. Ancak Ü.B depozito ödemesini 2009'da geri aldı. 2,750 STG eksik.	2,750.00
2	A.V	I. Etap	A.B'dan devraldı. 2,750 STG eksik.	2,750.00
3	B. A	I. Etap	2,250 STG eksik.	2,750.00
4	B.K	I. Etap	2,650 STG eksik.	2,650.00
5	M.İ	I. Etap	100 STG eksik.	100.00
6	M.Ö	I. Etap	1,470 STG eksik.	1,470.00
7	O.G	II. Etap	S.G 'e devretti deniyor ancak II. Etap hak sahibi listede hala var. Dolayısı ile depozitosu da ödenmemiştir. 2,750 STG eksik.	2,750.00
8	P.A	II. Etap	Depozito ödemesi görülmedi.	2,750.00
Toplam:				17,970.00

²⁶ Yetkililerle yapılan görüşmelerde ilgili depozito eksikliğinin giderilmemesinin sebebi sorgulanmış ve gerekçe olarak dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları’ndan alınan sözlü talimat gereği bu uygulamanın devam ettirildiği bilgisi verilmiştir. Konu sözlü talimat iddiası hakkında izahat **B.29(a)**’da kayıtlı yazımız ile Sn. Cemal Bulutoğulları’ndan talep edilmiş ancak kendisinden herhangi bir cevap alınmamıştır.

²⁷ Konu Ad/Soyad tarafımızca mahfuzdur.

Tablo-53: Hak Sahipliğinden Vaz Geçip Depozito İadesi Bekleyenler

Sıra No	Ödeme Tarihi	Hak Sahipliğinden Vaz Geçenler ²⁸	LTB'ye Ödenen Depozito (STG)	Ödenen Banka	Açıklama/Bulgu
1	19.02.2008	A.K.	2,751.00	Koop	Para iadesi bekler.
2	14.01.2008	A.K	2,750.00	Universal	Para iadesi bekler.
3	24.12.2007	B.A	2,750.00	Universal	Para iadesi bekler.
4	14.02.2008	C.G	2,750.00	Koop	Para iadesi bekler.
5	28.05.2008	G. D	100.00	Universal	Para iadesi bekler.
6	30.05.2008	H. Ö	2,750.00	Universal	Para iadesi bekler.
7	26.12.2007	M. İ	2,750.00	Universal	Para iadesi bekler.
8	28.02.2008	N. Y	920.00	Universal	Para iadesi bekler.
9	28.04.2008	Ö.B	2,750.00	Universal	Para iadesi bekler.
10	23.05.2008	R.Ö	2,750.00	Universal	Para iadesi bekler.
11	30.01.2008	R.Ö	100.00	Koop	2,650 STG'yi LTB'den aldı 100 STG ödeme bekler.
12	30.04.2008	S.V	2,750.00	Universal	Para iadesi bekler.
13	19.03.2008	S.Ş	2,750.00	Koop	Para iadesi bekler.
14	10.05.2010	S. A	2,415.00	Universal	Para iadesi bekler.
15	19.02.2008	Ş.Ş	2,750.00	Koop	Para iadesi bekler.
16	11.02.2008	T.K	2,750.00	Koop	Para iadesi bekler.
Toplam:			36,536.00		

Tablo-54: Hak Sahipliğinden Vaz Geçip Depozito İadesini Yüklenici Firmadan Aldığı Bilgisi Verilen Kişiler

Sıra No	Ödeme Tarihi	Hak Sahipliğinden Vaz Geçenler ²⁹	Ödenen Depozito (STG)	Ödediği Banka	Açıklama
1	12.05.2010	A.Ö	2,750.00	Universal	Şirketten iade aldı.
2	16.01.2008	A.A	2,750.00	Universal	Şirketten iade aldı.
3	21.01.2008	G. K	2,750.00	Koop	Şirketten iade aldı.
4	07.03.2008	H. O	2,750.00	Universal	Şirketten iade aldı.
5	07.07.2008	M. A	2,750.00	Koop	Şirketten iade aldı.
6	06.05.2008	N.A. İ	2,750.00	Universal	Şirketten iade aldı.
7	28.04.2008	S.S	2,750.00	Universal	Şirketten iade aldı.
8	15.04.2011	S.T	2,750.00	Universal	Şirketten iade aldı.
9	27.03.2008	S.E	2,751.00	Universal	Şirketten iade aldı.
10	29.04.2008	S.O	2,750.00	Universal	Şirketten iade aldı.
11	11.03.2011	S.E	2,750.00	Universal	Şirketten iade aldı.
Toplam:			30,251.00		

²⁸ Konu Ad/Soyad tarafımızca mahfuzdur.

²⁹ Konu Ad/Soyad tarafımızca mahfuzdur.

E. LTB'nin Katkı Yaptığı Daire Sayısı ile Hak Sahipliği Sayısının Uyuşmaması

Yukarıdaki bölümlerdeki açıklamalardan da görülebileceği gibi, Sosyal Konut Projesinde 2012 sonu itibarıyla hak sahipliği bulunan 355 kişi olmasına rağmen, LTB 14.11.2011 tarihi itibarıyla hala hazırda 368 dairenin daire başı 3,000.00 EUR olan toplam 1,104,000.00 EUR tutarını ödemiş bulunmakta idi. Halbuki bu ödemeler, ihale sonuçlanmadan önce LTB tarafından tahsil edilen depozitoların yüklenici firmaya iadesi olarak sözleşmenin 6(6). maddesine konulan katkılardı. Bu durumda, denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla henüz hak sahibi bulunmayan 13 apartman dairesinin 39,000.00 EUR'luk katkısının, bir başka deyişle henüz tahsil edilmemiş depozitosunun yüklenici firmaya ödendiği açıktır.

Ancak bu karşılaştırmanın yapılmasında, bir önceki bölümün "D" Şıkkında bahsedilen ve dönemin LTB'nin Sosyal Konut Birimi sorumlusu tarafından depozito iadesinin yüklenici firmadan alındığı bilgisi verilen 11 kişinin durumunun dikkate alınması ve LTB yetkililerinin, ilgili 11 kişinin iadelerinin yüklenici firmadan alındığına dair ispatlayıcı belgeleri temin edip denetimimize sunması gerekmektedir.

Yukarıda izah edilen tutarsızlık ile ilgili olarak **B.29(a)**'da sunulan yazımız ile dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları'nın bilgisine başvurulmuş ancak kendisinden herhangi bir cevap alınmamıştır.

E.1. Depozito İadelerini İspatlayıcı Belge Sunulması Durumunda Sorumluluk Tesisi

İlgili 11 kişinin depozito iadelerini yüklenici firmadan aldıklarına dair teyidin yapılması durumunda LTB'nin fazladan sadece 2 apartman dairesinin iadesini yaptığı sonucu çıkacaktır. Fazla ödeme yapılan toplam **6,000.00 EUR**'nun yüklenici firma tarafından LTB veznesine yatırılmasının LTB Başkanlığı tarafından talep edilmesi, yatırmayı red etmesi durumunda, bu konu ile ilgili son ödeme olan 14.11.2011 tarih ve 60/2010 kasa numaralı ödeme fişine (**B.336**) ita amiri olarak imza atan Sn. Cemal Bulutoğulları'nın bu tutardan şahsen sorumlu tutulması gerektiği görüşüne varılmıştır.

E.2. Depozito İadelerini İspatlayıcı Belge Sunulmaması Durumunda Sorumluluk Tesisi

İlgili 11 kişinin depozito iadelerini yüklenici firmadan iade aldıklarına dair teyidin yapılamaması durumunda 13 apartman dairesinin depozito iadesine karşılık yüklenici firmaya 39,000.00 EUR haksız ödeme yapılmış olunacağından, ya bu tutarın yüklenici firma tarafından LTB veznesine iadesinin LTB Başkanlığı tarafından sağlanması, iadeyi ret etmesi durumunda ise 14.11.2011 tarih ve 60/2010 kasa numaralı ödeme fişine ita amiri olarak imza atan Sn. Cemal Bulutoğulları'nın **39,000.00 EUR'luk** fazla ödemededen şahsen sorumlu tutulması ve konunun KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği görüşüne varılmıştır.

F. LTB Sosyal Konut Apartmanlarına Ait Mimari, Mekanik ve Elektrik Projelerin Vizelendirilmemiş Olması

Tam ismiyle “Sosyal Konut (Belediye Evleri) Finans Temini ve Yapımı Özel İdari Şartnamesi”nin 5. maddesinin (g) ve (h) bendi aşağıdaki gibidir:

(g) bendi aynen;

“Yapılacak inşaatların her türlü ruhsat, harç, izin v.s. ücretlerini Lefkoşa Türk Belediyesi ödeyecektir.”,

(h) bendi aynen;

“Alınacak araziye göre parselasyon projesi, uygulama projesi ve vaziyet planı Lefkoşa Türk Belediyesi tarafından çizilecek ve bu parselasyon projesi ile birlikte bina inşaatının Şehir Planlama Dairesi’nden planlama onayı alınacaktır. Ayrıca Lefkoşa Türk Belediyesi tarafından elektrik ve mekanik projeleri de vize bürosundan vizelendirilecektir.”

şeklindedir.

Bunun ilaveten, yüklenici firma olan Immo Construction Ltd. ile LTB arasında 10.03.2010 tarihinde imzalanmış mukavelenin “Belediyenin Kabul ve Taahhütleri” başlıklı 6. maddesinin;

- i. **6.1 alt maddesi** aynen, “Belediye, sözleşmeye konu inşaatların yapılabilmesi için gerekli tüm projeleri gerekli yasal izinleri temin ve/veya ısdar ederek yükleniciye verecek.” şeklinde olup,
- ii. **6.2 alt maddesi** ise “... Yine taraflar mezkur elektrik ve mekanik projelerinin de Lefkoşa Türk Belediyesi tarafından ilgili vize bürolarından vizelenmesini kabul ve taahhüt ederler.”

cümlesini içermektedir.

Alıntısı yapılan maddelerden, LTB’nin ilgili sosyal konutların projelerinin mekanik ve elektrik işlerinin vizelendirilmemesinden sorumlu olduğu anlaşılmaktadır. Ancak, burada dikkat edilmesi gereken bir eksiklik bulunmaktadır, şöyle ki: Bu inşaatların **mimari projelerinin** vizelendirilme işlemine dair ne özel idari şartnamede ne de yüklenici firma ile yapılan sözleşmede herhangi bir atıf bulunmamaktadır.

Konu vizeleme işlemleri ile ilgili Kıbrıs Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği yetkilileri ile temasa geçilmiş ve bahse konu sosyal konutların inşaatlarının konuşlandırıldığı **Lefkoşa/Haspolat’ta, Pafta Harita XXI.24.E.II’de Parsel 146’daki 35** dönümlük arazi için mimari, mekanik veya elektrik projelendirmeye yönelik ilgili üç vizelendirme Odalarından denetimin sonlandırıldığı tarih itibarı ile **herhangi bir vize işlemi yaptırılmadığı tespit edilmiştir.**

Halbuki;

- Değiştirilmiş şekliyle 21/2005 sayılı Kıbrıs Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yasası'nın 39. madde ve (2). fıkrası uyarınca çıkarılan Vize Odaları Tüzüklerince, yapılacak tüm inşaatların projelerinin, ilgili Vize Odalarından vizelendirilmesi bir yasal yükümlülüktür. Yasa'nın 39. maddesi (3). fıkrası da **"İlgili vize bürosu tarafından verilen onay (vize) olmaksızın hiç bir kurum veya makam herhangi bir projenin uygulanmasına izin veremez."** hükmünü içermektedir.
- Bunun yanında, ilgili Yasa'nın 45. maddesi (2). fıkrası (B) bendi de, **'...Vize almamış bir projeyi uygulayan, uygulatan ve uygulanmasından sorumlu olan kişi bir suç işlemiş olur ve mahkûmiyeti halinde, aylık asgari ücretin otuz altı katına kadar para cezasına, suçun tekrarlanması durumunda, aylık asgari ücretin kırk sekiz katına kadar para cezasına çarptırılabilir...'**

hükmünü içermektedir.

Yukarıda alıntısı yapılan mevzuat gereği mimari, mekanik ve elektrik projelerinin vizelenmesi yasal bir zorunluluk iken, LTB tarafından Sosyal Konut Projesi için gerekli vizeler alınmamış ve bahse konu maddelerin ihlal edilmesine rağmen ilgili inşaatlar yaptırılmıştır.

B.29(a)'da sunulan yazımız ile dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan, yapılacak tüm inşaatların projelerinin, ilgili Vize Odalarından vizelendirilmesi bir yasal yükümlülük iken, ilgili vizelendirme işlemlerini yapmadan bu projenin inşaatlarını başlatma gerekçesi ve varsa yasal dayanağı talep edilmiş ancak kendisinden herhangi bir cevap alınmamıştır.

Bu bağlamda, **konunun KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi ve sorumlu bulunması durumunda usulsüz işlem yapan/yaptıran tüm yetkililer için gerekli yasal soruşturmanın başlatılması, ihmalin kesinleşmesi durumunda ise bahse konu Tüzükte belirtilen para cezası hükmünün çalıştırılması gerektiği görüşüne varılmıştır.**

G. Sosyal Konutların Elektrik Altyapısı için LTB Tarafından Yapılan Ödeme

Haspolat Sosyal Konutlarına ait elektrik akımı projelendirme bedeli olarak LTB tarafından 15.07.2011 tarih ve 65/2011 kasa numaralı ödeme fişi ile Ali Karavezirliiler Ltd.'e "...kablo kanal kazısı, kumlama, taşlama kapatma ve kablunun çekimi 960 metre" açıklaması ile **166,781.42 TL**'nin 03.5.1.04 Kodlu Müteahhitlik Hizmetleri (Temizlik Hizmet İhaleleri Dahil) kaleminden ödendiği tespit edilmiştir (**B.336(b)**). Bu ödemenin yetkisinin 04.07.2011 tarih ve MK 94/2011 sayılı Meclis Kararından alındığı anlaşılmaktadır. İlgili Karar aynen;

MK 94/2011;

"Haspolat Sosyal Konut Projesi Kapsamında, Haspolat'ta 26 adet apartman ve 10 adet dükkana elektrik akımı temini projesinin uygulanması için Kıbrıs Türk Elektrik Kurumuna yapılan müracaat neticesinde elektrik kurumunun uygun bulduğu müteahhite (Ali Karavezirliiler Ticaret Ltd.'e) \$87.360,00- Dolar + KDV yaptırılmasına oybirliği ile;" şeklindedir.

Ancak, bu projenin Özel İdari Şartnamesinin 6. maddesinin 18.11.2009 tarih ve KİK 66/2009 sayılı Kira İhale Komisyonu kararında belirlenen son hali;

“Sosyal Konutların tüm altyapı yatırımları yol, kaldırım, otopark, yeşil alan, aydınlatma ve tüm servislerin parsel sınırına getirilmesi yüklenici firma tarafından yapılacaktır. Lefkoşa Türk Belediyesinin bu amaçla tahsil ettiği ve/veya edeceği peşinatlar Sosyal Konutların yapımı ile ilgili ilerlemelere göre aylık taksitler halinde yüklenici firmaya ödenecektir.”

şeklindedir.

Bunun yanında yüklenici firma ile yapılan sözleşmenin **(B.334)** 5(5). maddesinin son cümlesi de aynen **“Sosyal konut arazisi dışındaki altyapı yatırımları da Yükleniciye ait olacaktır.”** demektedir.

Yukarıda alıntısı yapılan maddelerden de açıkça anlaşılacağı gibi, yüklenici firma, **parsel iç ve dış sınırına kadar olan tüm altyapıların** tamamlanmasından sorumlu tutulmuştur. Dolayısı ile MK 94/2011 sayılı Meclis Kararının ve bu karara dayanılarak yapılan ödemenin ilgili ihalenin Özel İdari Şartnamesi ve yüklenici firma ile imzalanan sözleşme hilafına gerçekleştirildiği sonucuna varılmıştır.

Ayrıca, Sosyal Konut Projesinin nihai şeklinde ve yapılan inşaatların kapsamında yer almamasına rağmen ilgili elektrik alt yapısı ödemesinin 26 apartman yanında 10 adet dükkanın da yer altı elektrik akım kablosu çekim işini de içerdiği tespit edilmiştir. **B.334(a)**'da sunulan ve Ali Karaveziriler Ticaret Ltd. ile Kıb-Tek arasında imzalanmış sözleşmenin içeriğine bakıldığında 10 adet dükkan altyapısının da bu projeye eklendiği açıkça görülmektedir. Böylelikle projede yer almayan dükkanların yer altı kablosu döşeme işi bedelinin de ilgili tutara dahil edilmesine karar vererek dönemin LTB Meclisi LTB kaynaklarının israf edilmesine yol açmıştır.

Alınan kararda dikkat çeken bir diğer unsur, altyapı işini üstlenen yüklenici ile Kıb-Tek arasında imzalanan sözleşmenin ikinci sayfasının suretinden de görülebileceği gibi **(B.334(a))**, ilgili projenin başlangıç tarihinin 22.02.2011 ve bitiş tarihinin ise 22.08.2011 olmasıdır. Ancak, bahse konu altyapı işine yetki veren MK 94/2011 sayılı Meclis Kararının 04.07.2011 tarihinde alınmış olması, dönemin LTB Başkanlığının kendisine henüz yetki verilmeden bu projeyi başlattığını açıkça ortaya koymaktadır.

Dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan **B.29(a)**'da sunulan yazımız ile MK 94/2011 sayılı Meclis Kararına onay vermesinin ve bu karara proje kapsamında yer almayan 10 dükkan için de yer altı kablosu çekme işinin dahil edilmesinin gerekçesi ve varsa yasal dayanağı talep edilmiş ancak kendisinden herhangi bir cevap alınmamıştır.

Ayrıca, MK 94/2011 sayılı Meclis Kararına onay veren dönemin Meclis üyeleri Sn; Özel Kadioğlu, Önel Aktolga, Ahmet Akbil, Ali Çınar, Arif Aktaş, Ali Kansu, Eribe Yağcıoğlu, Fisun Özsun, Mehmet Kermeoğlu, Şadan Karşılı, Tamer Zaim, Ulus Basri, Ahmet Bağzıbağlı, Alev Şensoy, Ayşen Çetinsoy, Celal Cin, Fatma Sabri, Gülsen Şaşkara, Meriç Erülkü, Sinem Görüş ve Tülay Umut'un bu karara onay vermelerinin gerekçesi ve varsa yasal dayanakları talep edilmiştir **(B.2(a))**.

Bu talebimize cevap veren dönemin Meclis 7 Meclis Üyesi Sn; Alev Şensoy, Ahmet Bağzıbağlı, Ayşen Çetinsoy, Şadan Karşılı, Gülseren Şaşkara, Sinem Görüş ve Önel Aktolga olup tarafımıza cevaben iletilen yazıları **B.2(b)**'de sunulmuştur. Yukarıda sayılan dönemin Meclis Üyelerinin MK 94/2011 sayılı Meclis Kararına onay vermelerine dair açıklamaları bire bir aynı olup kendileri özetle, ilgili kararın alındığı toplantı çağrısında bu kararın gündemde yer almadığını, dolayısı ile herhangi bir evrak veya belge inceleme fırsatları olmadan ve toplantıda hazır bulunan Belediye Hukukçusu, Belediye Başkanı, Belediye Müdürü ve ilgili Bölüm Amirinin sözlü beyanlarına dayanılarak onay verdikleri yönünde izahat vermişlerdir.

Konuya ilişkin sorumuzu yanıtlamış olan dönemin diğer Meclis Üyesi Sn. Meriç Erülkü ise **B.2(b)** özetle; MK 94/2011 sayılı kararın alınması esnasında, konu Sözleşme ve İdari Şartnamedeki maddelerin bilgilerine getirilmediğini, meclisin ürettiği bahse konu kararın harcamalarının yapılması esnasında sözleşme ve şartnamelerin incelenip fiili harcamaların gerçekleşmesi gerektiğini ve bu kapsamda yüklenici firmanın haksız kazanç elde ettiğini düşündüğünü beyan etmiştir.

Aynı kapsamda sorularıma cevap vermiş olan Sn. Tamer Zaim ise **(B.2(b))** konuya ilişkin yazılı beyanında “ ...Elektrik Akımı Temin Projesi ile ilgili alınması istenilen kararın Sosyal Konut Projesini üstlenen Yüklenicinin herhangi bir sorumluluğunu ortadan kaldırmaması gerektiğini ve eğer karar alınacaksa, bu prensibe uygun şekilde kaleme alınmasını toplantıyı yöneten Belediye Başkanı ve Belediye Avukatından talep ettim. Bu uyarım üzerine oylanması istenilen karar metninin başına“Haspolat Sosyal Konut Projesi Kapsamında” ibaresi Belediye Avukatı tarafından eklenmiştir. Kararın amacı Sosyal Konut Projesini üstlenen Yüklenici firmanın sözleşmelerden kaynaklanan herhangi bir sorumluluğunu ortadan kaldırmak değildi. Başka bir deyişle, Kıp-Tek Elektrik Akımı Temin Projesi, Sosyal Konut Projesinden farklı bir projedir ve alınan karar Sosyal Konut Projesini üstlenen Yüklenici firmanın sözleşme tahtındaki sorumluluklarını ortadan kaldırmamaktadır...Belediye Başkanı'nın “Sosyal Konut Projesi Kapsamında” hareket edileceği konusunda yapmış olduğu bilgilendirme ve taahhüde bağlı olarak Belediye Başkanının talep ettiği Meclis kararı oybirliği ile alınmıştır...” şeklindeki gerekçesini ve belirtmiştir.

Bu karara onay veren diğer Meclis Üyeleri denetimin sonlandırıldığı tarih itibarı ile herhangi bir cevap vermemişleridir.

Bu bağlamda, proje kapsamında olmamasına rağmen 10 adet dükkanın elektrik alt yapısını da dahil ederek yüklenici firma sorumluluğunda olan bir işin Belediye tarafından ödenmesine sebebiyet vermelerinden dolayı, **166,781.42 TL**'den dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları ve dönemin Meclis üyeleri Sn; Özel Kadioğlu, Önel Aktolga, Ahmet Akbil, Ali Çınar, Arif Aktaş, Ali Kansu, Eribe Yağcıoğlu, Fisun Özsun, Mehmet Kermeoğlu, Şadan Karşılı, Tamer Zaim, Ulus Basri, Ahmet Bağzıbağlı, Alev Şensoy, Ayşen Çetinsoy, Celal Cin, Fatma Sabri, Gülseren Şaşkara, Meriç Erülkü, Sinem Görüş ve Tülay Umut'un müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmaları gerektiği sonucuna varılmıştır.

4.2.7. Belediye İştiraklerine Katkı (07-3-2-01) Gideri Kalemine İlişkin Tespitler

Analitik Bütçelere ait EKO-Rehberde, '7' ana kodlu ve 'Sermaye Transferleri' ana başlıklı bütçe kalemlerinin genel açıklaması aşağıdaki gibidir:

"07. - SERMAYE TRANSFERLERİ:

Bütçe dışına sermaye birikimi amaçlayan veya sermaye nitelikli mal ve hizmetlerin finansmanı amacıyla yapılan karşılıksız ödemelerdir. Transferin cari nitelikli mi yoksa sermaye nitelikli mi olduğunu belirlemek için cari harcama-sermaye harcaması ayırımında kullanılan kriterler dikkate alınmalıdır."

Denetim dönemini kapsayan 2008–2011 Mali Yıllarının kesin hesaplarından da görüleceği gibi bu kalemden harcama sadece 2009 ve 2010 yıllarında gerçekleştirilmiş, 2008 ve 2011 yıllarında ise bu kalemden herhangi bir harcama yapılmamıştır. Bu kalemden yapılan harcama;

- 2009 Mali Yılı : 1,202,500.00 TL
- 2010 Mali Yılı : 2,696,888.00 TL

olmak üzere 2 yılda toplam **3,899,388.00 TL** tutarında gerçekleştirilmiştir.

Aşağıdaki Tablo-55'de bu tutarın hangi kişi veya kurumlara ödendiğinin bir özeti sunulmaktadır.

Tablo-55: 2009-2010 Mali Yılları İştiraklere Katkı Kalemi Ödeme Dağılımı

Sıra No	Ödenen Toplam Tutar (TL)	Ödeme Yapılan Kurum/Kişi	Ödemenin Dayandırıldığı MK veya Proje
1	1,787,688.00	IMMO Construction Ltd.	Haspolat Sosyal Konut Projesi
2	1,707,500.00	Arabahmet Bölgesi Geliştirme Şti. Ltd.	MK 15/2009
3	399,200.00	LTB Kültür Sanat Kurumu	MK 94/2010
4	5,000.00	Promap Topografya Ltd.	Haspolat Sosyal Konut Projesi
Toplam:	3,899,388.00		

İlgili bütçe kalemine dahil olan bu harcamalara ait belgelerin incelemesi neticesinde ulaşılan bulgular aşağıdaki gibidir:

4.2.7.1. Haspolat Sosyal Konut Projesi İçin Yapılan Ödemeler

A. Immo Construction Ltd.'e Yapılan Ödemelere Karşılık Herhangi Bir Fatura Alınmaması

Raporun **4.2.6 Bölümünde** daha detaylı ele alınmış olan "Sosyal Konut Projesi" kapsamında, bu bütçe kaleminden ilgili projenin finansman ve yapım işini üstlenen Immo Construction Ltd.'e toplam olarak 1,787,688.00 TL ödenmiştir. Bu ödemeler, ilgili firma ile yapılan 10.03.2010 tarihli sözleşmenin 6(6). maddesi uyarınca her bir daire için ödenecek 3,000.00 EUR'luk altyapı katkı ödemesine istinaden yapılmıştır. Bu toplamı oluşturan ödeme emirlerinin dökümü aşağıdaki Tablo-56'da sunulmuştur:

Tablo-56:

Sıra No	Ödeme Tarihi	Kasa No	Ödeme Tutarı (TL)	Ödeme Tutarı (EUR)
1	11.05.2010	104/2010	316,128.00	160,000.00
2	02.06.2010	021/2010	308,816.00	160,000.00
3	06.07.2010	048/2010	313,984.00	160,000.00
4	06.08.2010	030/2010	316,928.00	160,000.00
5	06.09.2010	069/2010	386,680.00	200,000.00
6	17.12.2010	094/2010	145,152.00	72,000.00
Toplam:			1,787,688.00	912,000.00

Bu harcamalara ait ödeme emirleri ve ekteki evraklar incelendiğinde öncelikle bu ödemelerin hiçbirinde ilgili firma tarafından hazırlanmış fatura bulunmadığı tespit edilmiştir. Bu eksiklik gerek yazılı gerek sözlü olarak talep edilmesine rağmen denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla denetimimize herhangi bir fatura sunulmamıştır. Bu konunun, KKTC Maliye Bakanlığı bünyesinde bulunan Gelir ve Vergi Dairesi Müdürlüğü'nün dikkatine getirilip, bu tutarlar için fatura düzenlenip düzenlenmediği, eğer düzenlemişse ilgili vergi dönemine yansıtılıp yansıtılmadığı, eğer yansıtılmamışsa bahse konu firma için vergi incelenmesi başlatılması ve eğer vergi kaybı gerçekleşmişse ilgili yasal işlemlerin başlatılması gerektiği görüşüne varılmıştır.

B. Sosyal Konut Projesi için Bu Kalemden Yapılan Ödemelerin Bütçe Kurallarına Uymaması

Değiştirilmiş şekliyle 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın "Belediyelerin Yetkileri" yan başlıklı 24. maddesinin (3). fıkrasının (C) bendi aynen;

"Yönetilmesinde ticari usullerin uygulanmasında yarar bulunan hizmetler için işletmeler veya döner sermayeli kuruluşlar kurmak, kurulmuş işletmelerle limited ve kooperatif ortaklıklara katılmak;"

demekte olup, 24. maddenin 14. fıkrası altında ise yukarıda yer alan 24 (3)(C) maddesini de içerecek şekilde;

"Yukarıda belirtilen konular Belediye Meclisince hazırlanacak bir tüzükle düzenlenir." şeklindeki hüküm yer almaktadır.

Dolayısıyla "Belediye İştiraklerine Katkı" bütçe kaleminden yapılacak ödemelerde yukarıda yer alan yasal düzenlemeye uygun olarak, LTB iştiraki olarak oluşturulmuş ortaklık vb. oluşumlar için yapılacak harcamaların karşılanması gerekmektedir.

Ancak yapılan incelemede; konu kalemin amacına aykırı olarak Haspolat Sosyal Konut Projesi için Belediye İştiraklerine Katkı (07-3-2-01) Gideri Kaleminden toplam **1,787,688.00 TL** harcandığı tespit edilmiş olup detayları **Tablo-56'**da verilmiştir.

Bu nedenle, 2008-2011 Mali Yılları içerisinde Haspolat Sosyal Konut Projesi için Belediye İştiraklerine Katkı (07-3-2-01) Gideri Kaleminden toplam **1,787,688.00 TL** harcanmasının itaya bağlamasının gerekçesi ve varsa yasal dayanağı **B.29(a)**'da sunulan yazımız ile dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğlularından talep edilmiş ancak kendisinden herhangi bir cevap alınmamıştır.

4.2.7.2. Arabahmet Bölgesi Geliştirme Şirketi Ltd.'e Yapılan Ödemeler

Aşağıda sunulan **Tablo-57**'den de görülebileceği gibi 2009 ve 2010 Mali Yılları içerisinde bahse konu şirkete MK 15/2009 sayılı Meclis kararı gerekçe gösterilerek toplam olarak **1,707,500.00 TL** ödeme yapılmıştır (**B.337**). Bu rakamın;

- 1,202,500.00 TL'si 2009 Mali Yılı'nda,
- 505,000.00 TL'si ise 2010 Mali Yılı'nda ödenmiştir.

Bu ödemelerin detayı aşağıdaki Tablo-57'de sunulmuştur.

Tablo-57: Arabahmet Geliştirme Şirketi Ltd.'e LTB Tarafından Yapılan Ödemeler

Sıra No	Ödeme Tarihi	Kasa No	Ödeme Tutarı (TL)	İta Amiri	Belediye Müdürü
1	20.04.2009	129/2009	20,000.00	Cemal Bulutoğluları	Ali Önöz
2	08.05.2009	041/2009	115,000.00	Cemal Bulutoğluları	Ali Önöz
3	20.05.2009	117/2009	36,000.00	Cemal Bulutoğluları	Ali Önöz
4	12.06.2009	067/2009	122,000.00	Celal Cin	Ali Önöz
5	01.07.2009	005/2009	128,000.00	Cemal Bulutoğluları	Ali Önöz
6	05.08.2009	023/2009	135,000.00	Cemal Bulutoğluları	Ali Önöz
7	16.09.2009	072/2009	130,000.00	Cemal Bulutoğluları	Ali Önöz
8	02.10.2009	004/2009	120,000.00	Cemal Bulutoğluları	-
9	05.11.2009	025/2009	79,000.00	Celal Cin	Ali Önöz
10	06.11.2009	030/2009	35,000.00	Cemal Bulutoğluları	-
11	25.11.2009	130/2009	28,500.00	Celal Cin	Ali Önöz
12	10.12.2009	061/2009	130,000.00	Cemal Bulutoğluları	-
13	29.12.2009	216/2009	124,000.00	Cemal Bulutoğluları	-
14	15.02.2010	243/2010	122,500.00	Cemal Bulutoğluları	-
15	18.03.2010	143/2010	121,500.00	Cemal Bulutoğluları	-
16	12.04.2010	057/2010	122,000.00	Cemal Bulutoğluları	-
17	12.05.2010	134/2010	139,000.00	Cemal Bulutoğluları	-
Toplam:			1,707,500.00		

İlgili ödeme fişleri üzerinde bu ödemelere yetki kaynağı olarak gösterilen 30.01.2009 tarih ve MK 15/2009 sayılı Meclis Kararı aynen;

“124/2003 sayılı Meclis kararı ile Arabahmet Geliştirme Şti. ile yapılan protokolün 5 yıl daha uzatılmasına ve Arabahmet Bölgesindeki Derviş Paşa Oto Parkı kullanım hakkının bu şirkete verilmesine oybirliği ile;”

demektedir.

30.01.2004 tarihinde 5 yıllık süre için imzalanmış bahse konu Protokol ve Ekleri tarafımıza sunulmuş olup (**B.338**), bu karara göre yeniden imzalanıp uzatılması gereken ilgili Protokol hem sözlü hem de yazılı olarak Sn. Cemal Bulutoğluları'ndan talep edilmesine rağmen denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla tarafımıza iletilmemiş, diğer LTB yetkilileri tarafından yeni Protokolün imzalanmadığı bilgisi tarafımıza sözlü olarak sunulmuştur.

Bahse konu şirket, Şirketler Yasası Fasil 113 madde 15(1) altında 31.10.2003 tarihinde 8690 MŞ numarası ile 9,200 adet adi ödenmiş hisseden oluşan sermaye yapısıyla kurulmuştur. Baş hissedarı 8,000 adet hisse sahibi olan Lefkoşa Türk Belediyesi olup diğer hissedarları 100'er adetlik hisseleri ile 12 kişiden oluşmaktadır.

Bahse konu Şirket ile Lefkoşa Türk Belediyesi arasında 30.01.2004 tarihinde imzalanan 5 yıllık Protokol uyarınca Protokol ekinde sıralanmış muhtelif özelliklerde toplam 28 adet emlağın işletme ve yönetimleri Arabahmet Bölgesi Geliştirme Şirketi Ltd.'e bırakılmaktadır. Bu emlaklerin detaylı listesi ve adresleri Protokol'e ekli listede görülebilir.

Tablo-57'de sunulan ödemelere Belediye Müdürü olarak imza atmış Sn. Ali Önöz'den konu ödemelere ilişkin bilgisine **B.338(a)**'da kayıtlı yazımız ile başvurulmuş olup kendisinden alınan cevap yazısı da yine **B.338(a)**'da sunulmuştur.

A. Arabahmet Bölgesi Geliştirme Şirketi Ltd.'e Yapılan Ödemeler

Bu Protokol'ün tümü dikkate alındığında, hiç bir maddesinde Lefkoşa Türk Belediyesi tarafından anılan şirkete mali kaynak aktarılacağına dair herhangi bir ibare veya hüküm yer almadığı tespit edilmiştir. Ayrıca, 30.01.2004 tarihinden itibaren yürürlükte olan bahse konu Protokol'e dayanarak 2007 ve 2008 Mali Yılı kesin hesaplarında bu Şirkete ödenen herhangi bir katkı olmamasına rağmen, 2009 Mali Yılından itibaren bu kadar büyük bir tutar ile anılan Şirkete katkı yapılmasına gerek duyulması hayli dikkat çekicidir. Aynı şekilde 30.01.2009 tarih ve MK 15/2009 sayılı Meclis kararı içeriğinde de herhangi bir kaynak aktarımını yetkilendiren ifade yer almamaktadır.

Buradan hareketle, yukarıda listesi verilmiş ödemelerin 14 tanesine ita amiri olarak imza atan Sn. Cemal Bulutoğulları ve 3 tanesini de ita amiri olarak imzalayan Sn. Celal Cin'in, anılan ödemelerin yetkisinin kaynağı konusunda yazılı olarak bilgilerine başvurulmuştur. Denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan herhangi bir cevap alınmamıştır. Yukarıda sunulan Tablodan da görülebileceği gibi 4, 9 ve 11. sıradaki ödemelere ita amiri olarak imza atan Sn. Celal Cin, 06.09.2012 tarihinde Sayıştay Başkanlığı'na ilettiği yazılı cevabında **(B.37)** ise bu ödemelerin (Not: Kendinin imza attığı ödemeler 2009 Mali Yılında olmasından dolayı), 2009 Bütçesinin "Belediye İştiraklerine Katkı" kaleminden yapıldığını, bu kaleme 500,000.00 TL'lik tahsisatın ise MK 39/2009 sayılı Meclis kararından alınan yetki ile verildiğini öncelikle belirtmiştir. Bazı Belediye Meclis üyelerinin ise bu karara şerh koyduklarını ilave etmiştir. Ancak, gerçekleştirilen münferit ödemelerin ayrı bir Meclis kararı sonucunda yetkilendirmeye dayanılarak yapıldığına dair herhangi bir bilgiyi yazısında belirtmemiştir. Sn. Celal Cin'in cevap yazısında değindiği 30.03.2009 tarih ve **MK 39/2009** sayılı Meclis kararı içeriğine bakılacak olunursa, ilgili karar aynen;

"84,000,000.-TL olarak hazırlanan ve Bütçe-Vergi Komisyonu'ndan geçen 2009 Mali Yılı Bütçesi'nin Barış Burcu, K. Simavi Aşık, Alev Şensoy, Önel Aktolga, Şevket Abohorlu, Pembe Afşaroğlu, Tuncer Bağışkan ve Mustafa Hançerli'nin ret oylarına karşılık onayına oyçokluğu ile;

Ret oyu verenlerin şerhi:

65/2007 sayılı Belediye Personel Yasası, çalıştırılacak sözleşmeli personel sayısında kısıtlama getirmesine rağmen, bu sayının üzerinde yüzlerce kişi çalıştırılmaktadır ve bu kişiler için sözleşmeli personel ücretleri kalemine ihtiyacın on katı ödenek konmuştur. Ayrıca Arabahmet Geliştirme Şti. Ltd. bünyesinde istihdam edilen kişilere ödenmek üzere Belediye İştiraklerine Katkı Kalemine 500,000.-TL tahsisat konmuştur. Gelir kalemlerinin pek çoğu abartılmıştır. Borç içinde yüzen Lefkoşa Türk Belediyesi, daha da borçlanılarak, iflasa sürüklenmektedir. Bu nedenle Lefkoşa Türk Belediyesi'nin 2009 yılı bütçesine ret oyu veriyoruz.

karar verilmiştir.”

şeklindedir.

Anılan karar 2009 Mali Yılı bütçesinin onaylanmasına yönelik olup 2009 Mali Yılı Bütçesine bakıldığında bu bütçe kaleminin nihai tahsisatının 1,450,000.00 TL'ye artırıldığı görülmektedir. 2009 Mali Yılı başında 500,000.00 TL olarak öngörülmüş “Belediye İştiraklerine Katkı” kalemi tahsisatı, 01.07.2009 tarih ve MK 92/2009 sayılı Meclis kararı ile 500,000.00 TL; yaklaşık bir buçuk ay sonra 16.09.2009 tarih ve MK 107/2009 sayılı Meclis kararı ile de 450,000.00 TL daha arttırılarak 1,450,000.00 TL'ye yani yaklaşık 3 katına çıkarılmıştır.

Ancak, anılan bütçe kaleminin bu oranda artırılmasına onay veren Belediye Meclisi, bu tutarın hangi çerçevede harcanması gerektiğine yönelik herhangi bir Meclis kararı üretmemiştir. Şöyle ki;

- Bu tutarların hangi LTB iştirakine ne oranda ödenmek için bütçeye konulduğu,
- Bu tutarların hangi iştirakin hangi faaliyeti karşılığı ödeneceği,
- Eğer bu tutarlar maaş ödemesi katkısı olarak ödenecekse, hangi kriterlere sahip kaç kişiye ödenmek üzere bütçe ayrıldığı,
- Her bir kişiye hangi tutarda maaş ödeneceği,
- Bu tutarların hangi hizmet karşılığı olarak ödeneceği,
- Bu kalemde bulunan tahsisatın hangi periyodik aralıklarla ve hangi toplam tutarda bahse konu iştirake veya iştiraklere aktarılacağı

vb. konularında herhangi bir düzenleme, kısıtlama, kriter belirleme getirecek veya bu bütçe kaleminin tahsisatının nasıl kullanılacağına dair açıklayıcı yetki getiren herhangi bir ayrı Meclis kararı üretilmeden tamamıyla ita amirliğinin inisiyatifine bırakılacak şekilde bu tahsisat artırılmıştır. Bu aşamada, MK 39/2009 sayılı Meclis kararına onay veren Meclis üyelerinin açıklığa kavuşturması gereken husus veya yetki belirlemesine gidilmesi gereken konu, anılan tutarda tahsisat rakamının belirlendiği bu kalem hangi amaçla kurulmuş iştirake hangi hizmet karşılığı ödeneceğidir. Bu gibi unsurlar belirlenmeden, tamamıyla ita amirliğinin inisiyatifine açık olacak şekilde anılan tahsisat ayrılma ve tahsisat artırılmasına yönelik Meclis Kararlarına ilgili Meclis üyeleri onay vermişlerdir.

2010 Mali Yılında ise, bu yılın bütçesinin onaylanmasını içeren 08.04.2010 tarih ve MK 36/2010 sayılı kararı aynen;

“87,000,000.-TL olarak hazırlanan ve Bütçe Komisyonundan geçen 2010 yılı Mali Bütçesinin onayına; Belediye Meclisinde çoğunluk olduğu bir esnada Sn. Başkan toplantıyı açmış ve Bütçenin oylanması için oya sunmuştur. ... Meclis Üyeleri Sn. Önel Aktolga ve Simavi Aşık toplantı salonunda olduğu bir anda Bütçe onaylanmıştır, oyçokluğu ile;

karar verilmiştir.”

demektedir.

Bu kararı onaylayan dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğluları ve dönemin Meclis üyeleri Sn; Celal Cin, Bülent Çıraklı, Derviş Peynirci, Eribe Yağcıoğlu, Fatma Sabri, Sevim Erkmen, Tayfun Zabit, Tolga A. Raşit ve Turgay Kara olarak görülmektedir. Bu karar ekindeki ilgili bütçe kaleminin miktarının 1,500,000.00 TL olduğu ve bahse konu şirkete 2010 Mali Yılında istihdam edilen kişilerin Nisan 2010 ayında toplu olarak durdurulduğu döneme kadar toplam 505,000.00 TL ödendiği tespit edilmiştir.

B. İştirak Oluşumunun Yasal Altyapısının Olmaması

Değiştirilmiş şekliyle 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın “Belediyelerin Yetkileri” yan başlıklı 24. maddesinin (3). fıkrasının (C) bendi aynen;

“Yönetilmesinde ticari usullerin uygulanmasında yarar bulunan hizmetler için işletmeler veya döner sermayeli kuruluşlar kurmak, kurulmuş işletmelerle limited ve kooperatif ortaklıklara katılmak;”

demekte olup, 24. maddenin 14. Fıkrası altında ise yukarıda yer alan 24 (3) (C) maddesini de içerecek şekilde;

“Yukarıda belirtilen konular Belediye Meclisince hazırlanacak bir tüzükle düzenlenir.”

biçimindeki hüküm yer almaktadır. Bir başka deyişle, Belediyelerin bu tür iştirak, işletme veya döner sermayeli kuruluşlar kurmak veya herhangi bir ortaklığa katılabilmeleri için öncelikle mevzuata göre bir Tüzük hazırlamaları gerekmektedir. Bahse konu şirketin kurulmasına, Belediyenin bu şirkete hissedar olmasına veya bu şirketin kurulma amacına yönelik Belediye’ce hazırlanmış ve çıkarılmış herhangi bir Tüzük bulunmadığı tespit edilmiştir.

Hal böyle iken, yukarıda alıntısı yapılan madde gereğince tüzük çıkarılmadan yani yasal alt yapısı oluşturulmadan Arabahmet Bölgesi Geliştirme Şti. Ltd.’in iştirak olarak addedilip 2009-2010 Mali Yılları’nda Belediye İştiraklerine Katkı (07-3-2-01) Gideri Kaleminden tahsisat ayırmasının gerekçesi ve varsa yasal dayanağı **B.29(a)**’da sunulan yazımız ile dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğluları’ndan talep edilmiş ancak kendisinden herhangi bir cevap alınmamıştır.

Dolayısı ile ortak olunması için yasal altyapısı bulunmayan bir şirkete, “Belediye İştirakleri” bütçe kaleminden kaynak aktarmak mevzuata aykırı bulunmuştur.

Bu bağlamda, 2009 Mali Yılında İştiraklere Katkı kalemine, yasal alt yapısı oluşturulmadığı halde iştirak kabul edilerek sadece Arabahmet Bölgesi Geliştirme Şti. Ltd.’e ödeneceğini bile bile bu ödeneğin ayrılmasına onay vermelerinden

dolayı 2009 Mali Yılında ödenen tutarlardan ita amirliği ile birlikte ilgili karara onay veren Meclis üyelerinin de anılan tutarların ödenmesinde katkıları oldukları görüşüne varılmıştır. Şöyle ki;

51/1995 sayılı Yasanın “Belediye Meclisinin Görevleri” yan başlıklı 48. maddesinin (3). fıkrası aynen “**Aylık hesap cetvellerini ve sayman hesaplarını incelemek;**” demektedir. Dönemin Meclis Üyeleri, kendilerine verilen her ay hesap cetvellerini inceleme yetkilerini kullanmamayı tercih etmiş ve/veya hesap cetvellerini inceledikleri halde ilgili ödeneğin yetersiz kalmasına sebep olan ödemeleri sorgulamamışlardır. Yine aynı yasanın 62. maddesi Meclis üyelerine istedikleri konularda yazılı olarak Başkanın bilgisine başvurma yetkisini vermektedir. Bu durumda Belediye Başkanının bu yazılı talebe cevap vermesi yasal bir zorunluluktur. Bu yetkilerini de kullanmamayı seçerek konu tahsisat aktarmalarını hiçbir sorgulama yapmadan ilgili Meclis Üyeleri anılan aktarma kararlarına onay vermişlerdir.

Bunun yanında, yapılan denetim sonucunda, bahse konu şirketin istihdam yapılmasına yönelik alınan 3 adet Direktörler Kurulu Kararı (D.K.K.) tespit edilmiş olup aşağıda içeriği ve detayı sunulmaktadır (**B.339**).

1. 23.02.2009 tarih ve 7/2009 sayılı D.K.K:

“Şirketimize 01 Mart 2009 tarihinden itibaren Asgari Ücret karşılığında 100 kişiyi aşmamak kaydı ile, şirketimizi herhangi bir mali külfet altına sokmadan gerektiği hallerde Kurum ve Kuruluşlara Hizmet Alımı verilmesi karşılığında çalıştırılmak üzere personel alımı yapılmasına oy birliği ile karar verilmiştir.”

2. 24.02.2009 tarih ve 8/2009 sayılı D.K.K:

“D.K.K. No:7/2009 ile alınan kararda belirtilen 100 kişiyi aşmamak kaydı ile ibaresinin **115 kişiyi aşmamak kaydı ile** değiştirilmesine oy birliği ile,”

3. 04.05.2009 tarih ve 10/2009 sayılı D.K.K:

“D.K.K. No:8/2009 ile alınan kararda belirtilen 115 kişiyi aşmamak kaydı ile ibaresinin **120 kişiyi aşmamak kaydı ile** değiştirilmesine oy birliği ile,”

Yukarıda aynen alıntısı yapılan kararları direktör olarak Sn; Cemal Bulutoğluları, Celal Cin, Münür Salih Doratlı, Zihni Türksel ve Erdal Yücelt imza atmak suretiyle onaylamışlardır. Anılan Direktörler Kurulu kararlarından da görüleceği gibi istihdam edilmesine karar verilen 120 kişinin ne hizmetler karşılığı alınacağını, mali gücü kısıtlı olan bir şirketin bu istihdamlar için hangi mali kaynağın kullanılacağı konularının belirsiz bırakıldığı, bir şirkete istihdam edilecek kişilerin o şirketi nasıl olur da mali külfet altına koymayacağı ibaresini içerecek şekilde karar alındığı hususları dikkat çekicidir. Raporun ilerleyen **4.2.7.2.E** Bölümünde detaylı olarak izah edilen bahse konu şirketin Sosyal Sigortalar Dairesi ve İhtiyat Sandığı Dairesi’ne şirket bünyesinde istihdam edilenler için prim borcu bulunması ve bu borçlara her geçen ay gecikme zammı eklendiği tespiti, 1. sırada yer alan Direktörler Kurulu kararı hilafına işlem yapıldığının açık bir göstergesidir.

2010 Mali Yılında ise bu kaleme ayrılan tahsisat yukarıda sunulan Tablo-57’den de görülebileceği gibi üç değişik kuruma ödenmiştir. Bu ödemelere ait herhangi bir Meclis kararınca verilen yetki sadece Arabahmet Bölgesi Geliştirme Şti. Ltd. için bulunmamıştır.

2010 Mali Yılı'nda anılan şirkete yapılan toplam 505,000.00 TL tutarındaki ödeme için hangi Meclis kararından yetkilendirme alındığı konusunda Sn. Cemal Bulutoğluları'ndan denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla cevap alınamamış olup, bu yıla ait Meclis kararlarının tarafımızca taranması sonucunda da herhangi bir yetki içeren Meclis kararı tespit edilememiştir. Bu bilgilerden dolayı 2010 Mali Yılında bahse konu şirkete LTB tarafından yapılan ödemelerden, bahse konu şirkette istihdam yapılmasına yönelik kararlara onay veren şirket direktörlerinin de katkısı bulunduğu sonucuna varılmıştır.

C. Arabahmet Bölgesi Geliştirme Şirketi Ltd.'de İstihdam Edildiği Beyan Edilen Kişilerin Gerçekte LTB'nin Muhtelif Birimlerinde Çalıştırılması

Yapılan denetim sonucunda, son maaş bordrosu 2010 Mali Yılı Nisan ayında olan bahse konu şirketin, bu bordroda **115** çalışanı olduğu görülmektedir.

Yukarıda bahsi geçen Protokol'e göre işletimi ve yönetimi Arabahmet Bölgesi Geliştirme Şirketi Ltd.'e bırakılan emlakların sayısının **28** olmasına rağmen bu şirketin **115** çalışanın bulunması ve yönetiminde olan emlaklardan elde edilen kira gelirlerinin çok düşük olması hayli dikkat çekicidir. Ayrıca, ilgili 115 çalışanın **114**'ünün, bahse konu şirketin bordrosunda görülmekle birlikte LTB'nin muhtelif bölümlerinde fiili olarak çalıştırıldıkları tespit edilmiştir. İşe giriş çıkış saatlerinin belirlendiği devam defterlerinden de tespit edilen bu kişilerin listesi ve LTB'de çalıştırıldıkları birimler (**Ek-41**)'de sunulan Tabloda detaylandırılmıştır. Bu Tablo'da, ilaveten ilgili şirketin Nisan 2010 ayı bordrosunda bulunan 115 kişilik personelin şirkete istihdamından önce LTB bordrosunda kayıtlı olarak çalışıp çalışmadığının, şirketten durdurulduktan sonra LTB'de veya LTB'nin bağlı kurumu olarak gösterilen Kültür Sanat Kurumu'nda tekrar istihdam edilenlerin detayı da sunulmuştur. Bu detayın sunulabilmesi için LTB'nin 2008-2011 Mali Yıllarına ait bordrolarında kapsamlı bir tarama yapılmıştır. LTB'de tekrar çalıştırılmaya başlatılanların çalışma süreleri, yapılan denetimin döneminin 2008-2011 Mali Yıllarını kapsamı nedeniyle 2011 Aralık ayına kadar gösterilmiştir. Bu personelin çoğunun 2011 Aralık ayından sonra da çalıştırılmaya devam edildiği dikkate alınmalıdır.

Bu detayların özeti aşağıda verilmektedir:

Şirketin Nisan 2010 ayına ait son bordrosunda bulunan **115** kişinin analizi:

- Şirkette istihdam edilmeden evvel LTB bordrosunda çalıştırılan kişi sayısı ..... **74** kişi,
- Şirketteki istihdamların durdurulmasından sonra LTB'de çalıştırılmaya devam edilenlerin sayısı ..... **98** kişi,
- Şirketteki istihdamların durdurulmasından sonra Kültür Sanat Kurumu'nda çalıştırılmaya devam edilenlerin sayısı ..... **14** kişi,
- Şirketteki istihdamların durdurulmasından sonra LTB ile ilişkili kesilenlerin sayısı ..... **2** kişi,

Yukarıdaki özet rakamlardan da görülebileceği gibi şirkette çalışıp işten durdurulan 115 kişinin **98**'i yine Belediye bordrosuna alınmış, **14**'ü ise Belediye bütçesinden bağlı kurum olarak katkı alan Kültür Sanat Kurumu bordrosundan ödenmeye başlanmıştır.

Söz konusu şirkette yapılmış gibi gösterilen istihdamlar, değiştirilmiş şekliyle 65/2007 sayılı “**Belediye Personel Yasası**”nın hükümleri uyarınca belirlenen istihdam edilebilecek tür ve sayıdaki personel sayısının yasal limitinin üzerinde olacak şekilde LTB’de istihdam yapabilmek için kullanıldığının bariz göstergesidir. Şöyle ki;

Sayıştay Başkanlığı’nın 22.05.2008 tarih ve SAY.0.00-BE.0.00.000-08/573 sayılı **(B.340)** dönemin Lefkoşa Türk Belediyesi Başkanı Sn. Cemal Bulutoğluları’na muhatap yazısı ile özetle, değiştirilmiş şekliyle 65/2007 sayılı Belediye Personel Yasası hükümlerine aykırı olarak LTB’de kadro fazlası olacak şekilde personel çalıştırıldığı ve bu istihdamların ilgili Yasa hükümlerine uygun sayıya indirilmesi talep edilmişti. Sayıştay Başkanlığı’nın yasal gerekçesi çok detaylı bir şekilde sunulmuş bu yazılı talebine rağmen, kadro fazlası çalıştırılan bazı personelin LTB bordrosundan alınıp, yasal altyapısı henüz oluşturulmadan iştirak kabul edilmiş bahse konu şirketin bordrosuna aktarılmış ve bu sayının üzerine de yeni istihdamlar yapılmıştır. Buna ilaveten, 2008 Mali Yılı sonu itibarıyla **74** kişinin LTB bordrosundan ayrıştırılıp söz konusu şirkette istihdam edilmesinin ardından, anılan şirkete Nisan 2010 ayında istihdamına son verilip yine LTB bordrosuna aktarılan kişi sayısı da **98**’e çıkarılmıştır. Yani, Belediye kadroları usulsüzce daha da şişirilmiştir. Belediye’nin mali güçlük çekmesi sebebiyle daha da büyük borç yükü altına sokulduğu bir dönemde olunmasına ve Sayıştay Başkanlığı’nın personel sayısının yasal limitlere düşürülmesi ile ilgili uyarı ve talep yazısına rağmen, personel bileşimi ile bu şekilde oynanıp, bir kurumdan diğer bir kuruma kayıt bazında sürekli personel aktarma yöntemi kullanmakla, dönemin Belediye Başkanlığı Belediye mali kaynaklarının yasal limitlerin üzerine çıkacak şekilde istihdam yapabilmek için harcanmasına sebep olmuştur.

Yukarıda izah edilen yasal gerekçelerden dolayı, bahse konu şirkette bu kadar sayıda istihdam yapılmasına ve Belediyenin mali kaynaklarının bu şirkete aktarılmasına yönelik Meclis aktarma kararlarına onay veren tüm Meclis üyeleri, bu istihdamlara onay veren bahse konu şirketin tüm direktörleri ve bu şirkete yapılan ödemelere ita amirinin yanında imza atarak bu ödemelere onay veren dönemin Belediye Müdürünün ortak sorumlulukları bulunduğu sonucuna varılmıştır.

D. Arabahmet Bölgesi Geliştirme Şirketi Ltd.’de Aktarılan Kaynağın Şirket Hesaplarında Muhasebeleştirilme Yöntemindeki Aksaklıklar

Söz konusu denetimin başlatılmasının ardından, ilgili şirketin 2010 ve 2011 Mali Yıllarına ait hesaplarının henüz hazırlanmadığının tarafımızca tespit edilmesi üzerine şirketin muhasebi İsmail Araz & Co. Muhasebe Bürosu ile temasa geçilerek ilgili hesapların hazırlanması talep edilmiş ve tarafımıza iletilmesi sağlanmıştır. İlgili mali tabloların incelenmesi neticesinde, LTB bütçesinden söz konusu mali kaynak aktarımlarının, şirketin 31.12.2011 tarihli Bilançosunda **(B.341)**, şirketin “**Ortaklara Borçlar**” satırının 2,296,014.73 TL’lik rakamına dahil edilmesi yöntemiyle muhasebeleştirildiği tespit edilmiştir. Bu durum, şirket muhasebi İsmail Araz & Co. Muhasebe Bürosu yetkilisi tarafından da sözlü olarak teyit edilmiştir. Böyle bir yöntemin neden seçildiği ve bu aktarılan kaynağın ilgili yıl gelirlerine neden dahil edilmediği hususunun tarafımızca sorgulanması üzerine, “**bu kaynak aktarımlarının gelirlere**

eklenmesi durumunda şirkete Gelir ve Vergi Dairesi tarafından vergi tarh edilebileceği” düşüncesinden hareketle bu yönetime başvurulduğu şeklinde cevap alınmıştır.

Bu kaynağın bilançoda “Ortaklara Borçlar” kaleminde yer alması konusundaki sakıncalar ise şunlardır: Bu şirketin,

- hangi mali kaynak ile ortaklara olan bu kadar büyük miktardaki borcunu ödeyebileceği hususunun belirsiz olması,
- vergi ödemekten kaçınılması için Şirket hesaplarında bilinçli olarak ayarlama yapılması ve
- Alınan Direktörler Kurulu Kararlarına aykırı davranılmasıdır.

Raporun 4.2.7.2 Bölümünün “B” alt başlığında değinilen 23.02.2009 tarih ve 7/2009 sayılı Direktörler Kurulu Kararında da belirtildiği gibi; **100 kişiyi aşmayacak şekilde istihdam edileceklerin, gerektiği hallerde kurum ve kuruluşlara hizmet alımı verilmesi karşılığında çalıştırılmak üzere personel alımı yapılması** hususu kararlaştırılmasına rağmen, bu karara da uyulmamış ve LTB’de fiili olarak çalıştırıldığı bilinmesine rağmen, LTB’den aktarılan kaynak, hizmet verilmesi karşılığı olarak Şirket gelirlerine kayıt edilmemiştir.

Bahse konu tespit ile ilgili olarak Dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğluları’ndan **B.29(a)**’da sunulan yazımız ile şirket hesaplarında yanıltıcı beyan yapılmasının gerekçesi ve varsa yasal dayanağı talep edilmiş ancak kendisinden herhangi bir cevap alınmamıştır.

Dolayısı ile direktörler, kendi aldıkları kararın hilafına, Gelir ve Vergi Dairesi’ne yanlış bildirimde bulunmuşlardır.

E. Arabahmet Bölgesi Geliştirme Şirketi Ltd.’de Çalıştırılan Personel için Sosyal Sigortalar ve İhtiyat Sandığı Daireleri Kayıtlarında Bulunan Borçlar

İlgili şirkette muhtelif dönemlerde çalıştırılan personel için hem Sosyal Sigortalar hem de İhtiyat Sandığı Dairesi kayıtlarında henüz ödenmemiş ve her geçen gün itibarı ile gecikme zammı miktarı artan prim borçları bulunduğu tespit edilmiştir.

17.04.2012 tarihli Lefkoşa Sosyal Sigortalar Dairesi Müdürlüğü’nün yazısından da görülebileceği gibi Şirketin, Mayıs 2009-Nisan 2010 dönemi içerisinde muhtelif istihdamlar için hesaplanan ve gecikme zammını da içeren 20.04.2012 tarihi itibarıyla toplam **472,528.86 TL** prim borcu bulunmaktadır (**B.342**).

Buna ilaveten, 07.12.2012 tarihli İhtiyat Sandığı Dairesi Müdürlüğü’nün yazısından da görülebileceği gibi yine Mayıs 2009-Nisan 2010 dönemini kapsayan süre için ilgili şirketin Aralık 2012 sonu itibarıyla prim, depozito ve gecikme zammını içeren toplam borcu **251,833.96 TL**’dir (**B.343**).

Yine 23.02.2009 tarih ve 7/2009 sayılı Direktörler Kurulu Kararına değinilecek olunursa, bu kararda yer alan, 100 kişiyi aşmayacak şekilde istihdam edileceklerin, **şirketi herhangi bir mali külfet altına sokmadan** gerektiği hallerde kurum ve kuruluşlara hizmet alımı verilmesi karşılığında çalıştırılmak üzere personel alımı yapılması şartının dışına çıkmış ve gecikme zamlarından dolayı her geçen gün itibarı ile şirket daha da büyüyen bir borç altına sokulmuştur.

Yukarıda alıntısı yapılmış tarihler itibarıyla, toplam **724,362.82 TL** tutarındaki prim ve gecikme zammı borçlarının kimler tarafından ve hangi kaynakla karşılanacağı hususu ise belirsizlik arz etmektedir.

Bu bilgiler ışığında, konu Şirketin İsmail Araz & Co. Muhasebe Bürosu tarafından hazırlanan 31.12.2011 tarihli Bilançosu incelendiğinde, Sosyal Sigortalar ve İhtiyat Sandığı Daireleri nezdinde Şirketin adına kayıtlı prim borçlarının, 2011 Mali Yılı sonu itibarıyla toplamının Bilançonun "**Borçlar**" bölümünde beyan edilmediği açıkça görülmektedir (**B.341**).

Bahse konu prim borçları ve bu borçların ilgili Mali Yılın hesaplarında beyan edilmemesi hakkında dönemin Belediye Başkanı ve dönemin Şirket direktörü olan Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan **B.29(a)**'da sunulan yazımız ile konu uygulamaların gerekçesi ve varsa yasal dayanağı talep edilmiş ancak kendisinden herhangi bir cevap alınmamıştır.

Bu durumda, bir önceki bölümde sunulan tespitleri de dikkate alarak, ilgili şirketin Gelir ve Vergi Dairesi'ne sunulan Bilanço ve Kar-Zarar **tablolarının gerçek durumu yansıtması nedeniyle**, konu şirket hesaplarının Gelir ve Vergi Dairesi tarafından incelemeye alınması ve yanlış beyan verildiğinin tespit edilmesi durumunda, ilgili Şirket muhasibi ve direktörleri hakkında yürürlükteki yasal işlemlerin başlatılması gerektiği görüşüne varılmıştır.

F. Arabahmet Bölgesi Geliştirme Şti. Ltd.'e Aktarılan Mali Kaynaklar Konusunun Özeti

Yukarıda sunulan bilgiler, bulgular ve atıfta bulunulan mevzuat ışığında, Sayıştay Başkanlığı'nın ilgili dönemde LTB'deki personel istihdamlarının yasa dışı olarak şişirildiği uyarı yazısına ve durumun düzeltilmesi talebine rağmen; LTB kaynakları kullanılarak değiştirilmiş şekilde 65/2007 sayılı Yasa uyarınca belirlenen sayıdan daha fazla istihdam yapmaya devam edebilmek için, dönemin LTB Başkanlığı tarafından ilgili şirketin paravan olarak kullanıldığı ve LTB'de fiili olarak çalıştırılmalarına rağmen ilgili şirket bordrolarında kayıt edilmek suretiyle muhtelif kişilere yapılan maaş ödemeleri karşılığı 2009-2010 Mali Yıllarında anılan şirkete toplam **1,707,500.00 TL** kaynak aktarımı yapıldığı sonucuna varılmıştır.

4.2.8. Muhtaç ve Yoksullara Yardım (05.4.7.03) Kalemine İlişkin Tespitler

Lefkoşa Türk Belediyesi'nin 2008-2011 Mali Yılları'na ait Bütçeleri'nde 05.4.7.03 kodu ile yer alan "Muhtaç ve Yoksullara Yardım" ödeneği; sosyal amaçlı transfer özelliği taşıyan harcamalar için ihdas edilmiş olup, **LTB Bütçeleri ekinde yer alan Eko Rehberde**

05.4.7 Sosyal Amaçlı Transferler kodlu ödeneklerin; korunmaya, bakıma, yardıma muhtaç ailelere, özürlü, yaşlı ve diğer kişilere yapılacak yardımları içermesi kurala bağlanmıştır.

LTB kaynakları kullanılarak, 2008-2011 Yılları'nda aşağıda belirtildiği üzere, konu ödenekten toplam 1,705,144.78 TL harcanmış olup, diğer birçok harcama kaleminde olduğu üzere, Muhtaç ve Yoksullara Yardım ödeneğinden de 2010 Mali Yılı'nda, önceki yıllara göre önemli bir artışla harcama yapıldığı görülmektedir.

Tablo-58: LTB Muhtaç ve Yoksullara Yardım Kalemi Kesin Hesap Miktarları

2008 Mali Yılı	229,107.50
2009 Mali Yılı	248,432.82
2010 Mali Yılı	717,838.38
2011 Mali Yılı	509,766.08
Toplam (TL)	1,705,144.78

Değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın, **Belediyelerin Sağlık ve Sosyal Yardımla İlgili Görevleri** yan başlıklı 16 (11) maddesi Belediyelere **"Belde halkının sosyal yardıma muhtaç çocuklarına, sakatlara, yoksullara ve güçsüz ailelere sosyal yardım hizmeti sağlamak"** görevini verirken aynı maddenin (16). fıkrası da **"Muhtaç duruma düşenlere gerekli her türlü yardımı yapmak; iş bulmak, kazaya ve afete uğrayanları koruyup gözetmek, gerektiğinde huzurevleri ve düşkünler yurtları ile rehabilitasyon merkezleri kurmak..."** şeklinde düzenlenmiştir.

Analitik Bütçe Sisteminde Ödeneklerin Sınıflandırılmasına İlişkin Rehber (Eko-Rehber)'de Muhtaç ve Yoksul tanımı yapılmamakla birlikte, bu kalemden karşılanacak ödemelerin, yukarıda yer alan 05.4.07 Sosyal Amaçlı Transferler yan başlıklı kalemde belirtilen kıstaslar çerçevesinde gerçekleşmesi gerektiği açıktır. Dolayısıyla Raporun önceki bölümlerinde de belirtildiği üzere, bu ödenekte yapılacak yardımlarda 72/1989 sayılı Sosyal Yardımlar Yasası'nın 2. maddesindeki "Muhtaç Yoksul" tanımının da dikkate alınmasının yararlı olacağı değerlendirilmekte olup, anılan Yasada muhtaç/yoksul; günlük yaşamı içinde temel gereksinimlerini karşılayabilecek maddi olanaklardan yoksun kişiyi tanımlamakta ve bu kapsamdaki kişilere yapılacak yardımlar belirli kıstaslara haiz kişiler için, durumlarını ispatlayabilmeleri şartı ile getirilmektedir.

Yukarıda belirtilenlere ilaveten, değiştirilmiş şekli ile 65/2007 sayılı Belediye Personel Yasası, Belediye Personelinin hak ve yükümlülüklerini düzenlerken, Belediye Başkanlığı ile Yetkili Sendika arasında imzalanmış Toplu İş Sözleşmelerinde de, konu sözleşmeye tabi olan işçilere sağlanacak hak ve yükümlülükler belirtilmekte olup, LTB Başkanlığı'nın belirtilen mevzuat dışında, LTB personeline hak veya menfaat sağlamanın yasal dayanağı bulunmamaktadır.

Yukarıda belirtilen yasal çerçeve ışığında, LTB tarafından Muhtaç ve Yoksullara Yardım Kalemi'nden yapılmış ödemeler incelendiğinde;

- Yardım yapılmış olan kişilere ait kimlik kartı suretlerinin çok ender olarak ödeme fişlerinin iliştiğinde yer aldığı,

- Çeşitli gerekçelerle Belediyeye yapılmış yardım talepleri olmasına rağmen, bu taleplere dayanak teşkil eden bilgi/belgelerin ödeme fişleri ekinde yer almadığı,
- LTB personeli olmayan kişilere yapılmış ödemelerde; kişilerin yardıma muhtaç olup olmadıklarına ilişkin LTB yetkilileri tarafından yapılmış değerlendirme/Sosyal Hizmetler Dairesi Müdürlüğü veya Çalışma Dairesi Müdürlüğü'nden yardım alıp almadıklarına ilişkin bilgi/belge olmadığı,
- Ödenmiş olan miktarların dönemin LTB Başkanının takdiri ile gerçekleştiği,

tespit edilmiştir.

Belirtilen tespitlerimiz dikkate alındığında, ödemelerin; Belediye yetkililerinin kişisel inisiyatifine bırakılmadan yasal zeminde yapılabilmesi ve amacı dışında ve/ veya şüphe içerecek şekilde gerçekleşmesinin önlenmesi için, gerek değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nda gerekse Belediye Bütçeleri ekinde yer alan "Analitik Bütçe Sisteminde Ödeneklerin Ekonomik Sınıflandırılmasına İlişkin Rehber (Eko-Rehber)'de, muhtaç/yoksul tanımının ve ödeme kıstaslarının açık ve net şekilde belirlenmesi için gereken yasal düzenlemelerin yapılması gerektiği sonucuna varılmıştır. Ayrıca diğer tüm ödeme kalemlerinde olması gerektiği üzere, ödeme amacını ve ödeme yapılacak kişilerin kimliklerini belirleyecek bilgi ve belgelerin ödeme fişlerinin ekinde bulunmasının zaruri olduğunun göz önünde tutulması gerekmektedir.

4.2.8.1. İmza Sahtelemesi İddiası

A. LTB Personeli İbrahim Yangın Adına Yapılmış Olan Ödeme

LTB Muhtaç ve Yoksullara Yardım Kalemi kullanılarak, 114/2009 Kasa Numaralı ve 17.08.2009 tarihli ödeme fişi (B.349) ile LTB Personeli Sn. İbrahim Yangın adına 3,000.00 TL yardım yapıldığı ve ödemenin Servis Şefi imzası ile Sn. Münevver Atakan, Müdür imzası ile Sn. Ali Önöz ve Belediye Başkanı imzası ile Sn. Cemal Bulutoğulları tarafından itaya bağlandığı anlaşılmıştır.

Yapılan incelemede ödeme fişi ekinde, adı verilen personelin 17.08.2009 tarihli LTB Başkanlığı'na muhatap "...eşimin rahatsızlığı nedeniyle ekonomik sıkıntı içindeyim, eşimin tedavisi için bana 3,000.00 TL yardımda bulunursanız memnun olurum..." şeklindeki beyanları içeren, İbrahim Yangın imzalı dilekçe bulunduğu ve dilekçenin, dönemin LTB Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları tarafından "ok. 3,000.00 TL" notu ile onaylandığı tespit edilmiştir.

Ancak LTB personeli Sn. İbrahim Yangın ile yapılan yüz yüze görüşmede, **Sn. Yangın: konu ödemeyi kendisinin almadığını, kendi adına ödeme çıktığını yerel bir gazeteden gördüğünü, adına düzenlenmiş dilekçenin şahsına ait olmadığını, dilekçede yer alan imzanın LTB Personeli Sn. Niyazi Aligüllü'ye ait olduğunu düşündüğünü belirtmiştir (B.350).**

Verilen beyanlar üzerine Sn. Yangın'a, ilgili Bankadan temin edilmiş ve tarafımızca muhafaza edilmekte olan, kendi adına düzenlenmiş, kimlik kartı numarası ve ismi verilerek imzalanmış, Universal Bank Ltd. nezdindeki 10-118-1049 sayılı hesaba yattığı

anlaşılan çek aslı gösterilmiştir. **Sn. Yangın konu çeki kendisinin teslim almadığı gibi, çek arkasındaki imzanın da kendisine ait olmadığını belirtmiş ve konuya ilişkin beyanını 08.07.2013 tarihli yazısı ile de denetime sunmuştur (B.350).**

Sn. İbrahim Yangın'ın kendi adına dönemin LTB Başkanlığı'na düzenlenmiş yardım dilekçesindeki imzanın Belediye personeli Sn. Niyazi Aligüllü'ye ait olabileceği iddia edildiğinden Sn. Aligüllü ile de görüşülmüştür. Yapılan görüşmede Sn. Niyazi Aligüllü Sn. İbrahim Yangın'ın iddiasını kabul etmediğini ve konu ile hiçbir alakasının bulunmadığını belirtmiş ve bu beyanını yazılı olarak da tarafımıza iletmıştır (B.89 (a)).

Sn. İbrahim Yangın adına düzenlenmiş 835148 numaralı çekin, Belediye adına düzenlenmiş birçok çekte de olduğu üzere, LTB Maliye Birimi'nce Kros kullanılmadan düzenlendiği tespit edilmiş olup, bu uygulamanın konu çekin kişi hesabına yatmadan kolayca ciro edilebilmesine sebebiyet verdiği görülmektedir.

Konu harcamayı Belediye Başkanı olarak itaya bağlamış olan Sn. Bulutoğluları **(B.27 Tablo A1 S/No19)** ve Sn. Ali Önöz'e harcamayı itaya bağlama gerekçeleri ve yasal dayanakları sorulmuş olup Sn. Cemal Bulutoğluları 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamış Sn. Ali Önöz ise Sayıştay Başkanlığı'na ilettiği 25.03.2013 tarihli cevap yazısı ile **(B.36)**;

“İbrahim Yangın Belediye çalışanıdır. Sn. Başkanın talimatı ile bütçede tahsisat olduğu için gerekli yardımı yapıldı”,

şeklinde cevap vermiş ancak ödemenin yasal dayanağını açıklamamıştır. Sn. Münevver Atakan ise belirtilen ödemeyi Servis Şefi sıfatıyla onaylamasını 21.10.2013 tarihli yazısında **(B.351)** özetle “...Başkanın talimatı üzerine imzalamış bulunmaktayım... bir çalışanın ailesi ile ilgili istemiş olduğu ve Başkanın onay imzası bulunan yardım dilekçesinin Ödeme Emri, Başkanın talimatı doğrultusunda bana imzalatırılmıştır” şeklinde izah etmiştir.

Belirtilenler dikkate alındığında;

- LTB kadrolu personeli olan Sn. İbrahim Yangın'ın muhtaç olarak nitelendirilerek, ekonomik sıkıntısına katkı amacıyla ödeme yapılmasının, değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası ve değiştirilmiş şekli ile 65/2007 sayılı Belediye Personel Yasası hilafına olduğu,
- Konu meblağın **Sn. İbrahim Yangın'dan iade talep edilerek** Belediye Bütçesine gelir kaydedilmesi aksi takdirde **3,000.00 TL** ödenmesine yetki veren, **Sn. Cemal Bulutoğluları'nın ve Sn. Ali Önöz'ün** belirtilen meblağdan müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmaları gerektiği,

düşünülmekle birlikte, **Sn. İbrahim Yangın'nın Belediye Başkanlığına muhatap kendi adına düzenlenmiş dilekçesinin, ilgili çekin kullanılması/ciro edilmesinden haberdar olmadığını ve imzasının sahtelendiğine ilişkin yazılı beyanının ve ödemeye esas teşkil eden çekin, özellikle LTB'nin 03.5.1.04 ödeneğinden karşılanmış bir çok çekin işlem görmesinde yer almış olan Universal Bank Ltd. nezdindeki 10-118-1049 numaralı hesaba yatmış olmasının, KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.**

B. Yanıtıcı Belge Düzenlenerek Ödeme Yapıldığı İddiası

36/2011 Kasa Numaralı ve 08.07.2011 tarihli Ödeme Fişi **(B.351 (a))** ile Sn. F.Ü.D³⁰ adına 1,000.00 TL ödendiği tespit edilmiş olup, ödeme; Belediye Müdürü ve Mali İşler Sorumlusu imzası olmadan, dönemin LTB Başkanı Sn. Cemal Bulutoğluları ve Servis Şefi olarak dönemin Müdür Muavini Sn. Mehmet Çakmak tarafından itaya bağlanmıştır.

Ödeme Fişi ekinde, Sn. F.Ü.D'ın kimlik kartı fotokopisi ve fotokopinin üzerinde "...ben ...yurd dışında tedavi olmaya gideceğim bana bir miktar maddi katkı koyarsanız sevinirim..." şeklinde yer alan imzalı not bulunduğu tespit edilmiştir.

Sn. Cemal Bulutoğluları'na konu ödemeyi onaylamasının yasal dayanağı ve ödeme fişine ekli kimlik kartı fotokopisi üzerindeki imzanın/konu talebin Sn. F.Ü.D'a ait olduğuna nasıl kanaat getirdiği sorulmuş **(B.29(a))**, ancak Sn. Bulutoğluları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Adı geçen kişinin gerek Sosyal Hizmetler Dairesi'nden gerekse, Çalışma Dairesi'nden yardım almadığı ilgili Daire yetkililerinden öğrenilmiş olup, LTB yetkililerinin bahis konusu kişiye bu kapsamda tüketici muafiyeti sağlanmadığı, adı verilen kişinin muhtaç/yoksul kapsamında değerlendirilmediği tespit edilmiştir. LTB tarafından düzenlenmiş çeklerin ilgili Bankalardan temin edilmesi kapsamında, ödemeye ait 188884 numaralı çek incelenmiş ve yapılan incelemede; konu çekin Demiray olarak okunan imza ve Lefkoşa Belediye Çalışanları Koop Ltd. 5789 numarası belirtilerek işlem gördüğü tespit edilmiştir.

Raporun özellikle 4.2.2 Müteahhitlik Hizmetleri (Temizlik Hizmet İhaleleri Dahil) (03.5.1.04) Gider Kalemine İlişkin Tespitler başlığı altında adı geçen LTB personeli Sn. Turgay Demiray ile konu çekin ciro edilmesi hakkında bilgisine başvurulmuş olup yapılan görüşmede Sn. Demiray; Sn. F.Ü.D'ın annesi olduğunu, yardıma muhtaç biri olmadığını ve LTB'den herhangi bir yardım talebinde bulunmadığını belirtmiş ve 14.11.2014 tarihli yazılı beyanında **(B.96(a))**;

"...Annem...adına LTB'den yardım talebi olduğuna dair bilgim bulunmamaktadır. **1,000.00 TL olarak Belediyeden yapılan yardım talebi karşılığı çekin arkasında Demiray imzası olmasına rağmen ben imzalamadım.** Annem adına düzenlemiş çekin Lefkoşa Belediye Çalışanları Tasarruf Koop. Ltd. 5789 numaralı hesabına yattığı Sayıştay Denetçilerince belirtilmiştir. Ancak benim, çekin bozdurulduğu tarihte adı verilen bankada hesabım bulunmamaktaydı. Dolayısıyla **konu çekin kullanımı ile ilgili bilgim bulunmamaktadır.** Konuya ilişkin detaylı bilgiyi size daha sonra aktarmaya çalışacağım" şeklindeki açıklamasını, 17.11.2014 tarihindeki yazılı beyanı ile tekrar teyit ederek "**...Annem adına çıktığını öğrendiğim 188884 numaralı çek arkasındaki imza bana ait değildir. Bu yardım için annem...'ın da Belediyeye herhangi bir yardım talebi olmadığını da beyan ederim...**" şeklindeki iddiasını belirtmiştir.

³⁰ Bahis konusu ad/soyad tarafımızca mahfuz olup, B.351(a)'da belirtilmiştir.

Sn. Turgay Demiray tarafından denetime sunulan yazılı beyanlardan, konu ödemenin Sn. F.Ü.D adına gerçekleştiği tereddüt içermesi nedeniyle, ödemeyi Servis Şefi olarak onaylamış olan Sn. Mehmet Çakmak'ın ödemeyi onaylama gerekçesi sorulmuştur. Sn. Çakmak tarafımıza ilettiği yazılı beyanında **(B.351(b))** gerekçesini;

“Belirtmek isterim ki; Cemal Başkan bu ve buna benzer uygulamaları yaparken bizlere... araştırma yapınız şeklinde bir talimat vermeden uygulamalarını yapmaktaydı. Ödeme Emrinde...(AC1)...Bu yazılım İdari Hizmetler Şubesinin kontrolündedir demektir ve mühürleri de vardır. Bu ifadeleri de gördükten sonra Sn. Başkanın yetkisinde olan bir rakamı imzalamak durumundaydım... Dilekçedeki imza ile ödeme talimatındaki imza (parayı teslim alan) farklı kişilerin gibi durmaktadır...”.

şeklinde açıklamıştır. Konu ödeme Fişi'nde Parayı/Çeki alan imzasının kime ait olduğu hususunu LTB Maliye Şube Amiri Sn. Erol Beyit **(B.215(a))** “**Temmuz 36/2011 Harcama Belgesi ile F.Ü.D'a yapılan ... ödeme karşılığı çekleri teslim alana ait imzalar...tam emin olmamakla birlikte...Belediyemiz personeli olan Hüseyin Çakır'ın imzasına benzetilmiştir.**” şeklinde açıklamıştır. Konu çeki teslim alıp almadığı Sn. Hüseyin Çakır'a da sorulmuş olup **(B.99(a) soru 9(b))**, Sn. Çakır tarafımıza ilettiği yazılı beyanında bu sorumuza cevap vermemiştir **(B.99(b))**.

Bu bağlamda konu ödemeye ilişkin tüm tespit ve beyanların KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

4.2.8.2 Yanıltıcı Belge Düzenlenerek Ödeme Yapılması

LTB 32/2010 Kasa Numaralı ve 02.09.2010 tarihli Ödeme Fişi **(B.220)** 532598 numaralı çekle N.D³¹ adına 3,900.00 TL **(B.221)** ödeme yapılmış olup, anılan ödeme fişi Servis Şefi ve Belediye Müdürü imzası olmadan dönemin LTB Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları ile Mali İşler Sorumlusu Sn. Erol Beyit tarafından itaya bağlanmıştır.

Ödeme fişi ekinde Sn. N.D adına düzenlenerek imzalanmış “ben aşağıda imza sahibi N.D. maddi durumum müsait olmadığından yardımınıza ihtiyacım vardır. Gereğinin yapılmasını... arz ederim.” şeklinde düzenlenmiş talep dilekçesi olduğu ve bu dilekçenin Sn. Cemal Bulutoğulları tarafından “Ok, 3900 TL” şeklinde parafe edildiği tespit edilmiştir. Ödemeye esas teşkil eden 532598 numaralı çek ilgili Bankadan temin edilerek incelendiğinde ise, konu çekin “Erman Çitim (TC Ziraat Bankası 52299590)” adına düzenlendiği **(B.221)** anlaşılmıştır.

Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan 14.08.2012 tarihli yazımız ile **(B.27 S/No 33)** “ödeme yapılan şahsın kimlik ve adresini tevsik edici belge ile yapılan ödemenin gerekçesini ve yasal dayanağı” sorulmuş ancak Sn. Bulutoğulları 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorumuzu yanıtlamamıştır.

³¹ Bahis konusu ad ve soyad tarafımızca mahfuz olup, B.220, B.221 ve B.222'de açık ad/soyad belirtilmiştir.

LTB kayıtlarında ödemenin N.D adına olmasına rağmen, çekin “Erman Çitim (TC Ziraat B/Sı ...³²) olarak düzenlenmesine ilişkin 13.03.2013 tarihli yazımız ile bilgisine başvuru LTB Mali İşler Sorumlusu Sn. Erol Beyit ise Sayıştay’a ilettiği yazılı cevabında, konu ödemeye ilişkin gerekçesini aynen **“Belediye çalışanı olan Erman Çitim’in Belediyeyle olan sözleşmesi sona erdiğinden ve sözleşmesi yenilenmediğinden maaşlarını ben ödemedim. Ancak Sn. Başkan Erman Çitimin iki aylık maaşına denk gelen ödemeleri ...yapabilmemiz için ikinci ödeme de ... N.D’ın yardım talebinde bulunmasını...Erman Çitim adına çek düzenlenmesini formül olarak bulup çeki de çıkarttırarak önce kendi imzaladı ve imzalamam için de bana gönderdi”** (B.222) şeklinde beyan etmiştir.

Adına çek düzenlendiği tespit edilen Sn. Erman Çitim’in Raporun 4.2.2.9 başlıklı “LTB Tarafından Ramadan Hamidi Adına Yapılan Ödemeler” başlığı altında da belirtildiği üzere; 03.09.2008 tarihinde 03.09.2008-15.06.2010 dönemi için Sn. Cemal Bulutoğulları ile sözleşme imzalayarak aylık net 3,900.00 TL maaş karşılığı Belediyede Dış Temaslar ve Güvenlik Koordinatörü olarak çalışmaya başladığı (B.223) ve LTB yetkililerince denetime sunulmuş olan “Şahıs Kümülatifleri Raporundan” 26.09.2008-26.06.2010 dönemi maaşlarını eksiksiz olarak aldığı (B.224) anlaşılmış olup, Haziran sonrası dönemde Sn. Çitim’in LTB’de görev ifa etmediği LTB yetkililerince belirtilmiştir.

Dolayısıyla Sn. Erman Çitim’in Belediyeden alacağı olmamasına rağmen, 32/2010 sayılı Ödeme Fişi ile Sn.N.D adına yardım dilekçesi düzenlenerek Sn. Erman Çitim adına ödeme gerçekleştirilmesi, LTB yetkililerinin yanıtıcı belge kullanarak Belediye kaynaklarının harcanmasına sebebiyet verdikleri sonucunu oluşturmaktadır. 32/2010 Kasa Numaralı Ödeme Fişi ekinde yer alan ve N.D adına düzenlenmiş yardım talep yazısının kimin tarafından yazıldığı belirlenememiş olup, gerek ilgili ödeme fişinde gerekse ödemeye ilişkin 532598 numaralı çek de imzaları bulunan **Sn. Cemal Bulutoğulları ve Sn. Erol Beyit’in toplam 3,900.00 TL’den müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmaları** ve N.D adına düzenlenmiş talep yazısının LTB personeli tarafından kaleme alınmış olması durumunda, konu personelin de belirtilen miktara müştereken ve müteselsilen sorumlu olması ve konun KKTC Hukuk Dairesi’nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

4.2.8.3. LTB Personeline Yapılmış Olan Ödemeler

Lefkoşa Türk Belediyesi Başkanlığı tarafından Muhtaç ve Yoksullara Yardım Ödeneği’nden karşılanan harcamalar incelendiğinde, bu kalemden birçok Belediye personeline ödeme yapıldığı ve bu çerçevede; LTB’nden maaş alan kişilerin, Raporun önceki bölümünde de belirtildiği üzere, temel gereksinimlerini bile karşılayamayan ekonomik yönden güçsüz ve/veya muhtaç, yoksul kişiler olarak addedildiği anlaşılmıştır.

Yapılan incelemede 2008-2011 Mali Yılları’nda, Lefkoşa Türk Belediyesi’nden maaş almakta olan veya ilgili dönem itibarıyla LTB çalışanı olan personel adına **toplam 165,939.93 TL (Ek-42a) (B.344(a))** ödeme yapıldığı tespit edilmiş olup;

- Ödeme amacını belgeleyici bilgi/belge ve kimlik bilgilerinin mevcut olmadığı,

³² Konu hesap numarası tarafımızca mahfuzdur.

- Bazı personele birden çok yardım yapılırken, bazı personelin ise yurt dışındaki özel hastanelerdeki sağlık masraflarının karşılandığı, (Ek-42a ve B.344 (a)) örneğin S/No 4, 5, 6),
- Sağlık sorunları için maddi yardım, doğum giderlerine katkı, okul masrafları ve ev kiralarnın karşılanması gibi gerekçelerle yardım yapıldığı,

tespit edilmiştir. Ayrıca EK.42a'da S/No 43 ile yer alan Belediye personelinin;

“...kardeşim olan ve şu anda tutuklu olan... hapisten çıkarılması için 1,500 TL'ye ihtiyacım vardır...”,

şeklindeki talebine karşılık yapılan 1,500.00 TL ödemenin dikkat çekici olduğu sonucuna varılmış olup, ödemeye dayanak teşkil eden birçok Ödeme Fişi ekinde yer alan yardım taleplerine ilişkin dilekçelerin, yardım talebi yapan kişiye değil, Raporun 4.2.2 başlıklı bölümünde adı geçen personele ait olabileceği değerlendirilmiştir.

Sn. Cemal Bulutoğulları'na; ödemelere ilişkin talep yazılarının, talep yapan personel dışındaki LTB personeli tarafından yazılmasına ilişkin talimatı olup olmadığı sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Bilindiği üzere değiştirilmiş şekli ile 65/2007 sayılı Belediye Personel Yasası'nın “Ücretsiz Tedavi Hakkı” yan başlıklı 22. maddesinin 1. fıkrası Belediye personelinin, muayene, ilaç, tedavi vb. sağlık hizmetlerinden ücretsiz olarak yararlanma hakkına sahip olduğunu açıkça belirtirken, aynı maddenin 3. fıkrası da, Belediye personelinin yurt içinde tedavisi mümkün olmayan rahatsızlıklarda, bu durumun Devlet Hastanesinin Sağlık Kurulu Raporu ile saptanması halinde tedavi için yurt dışına gönderileceğini ve yol ve tedavi ücretlerinin tümünün Devlet tarafından karşılanacağını hükme bağlamaktadır.

Toplu İş Sözleşmeleri de işçilere ve memurlara verilecek katkı/sosyal menfaatleri belirlemektedir.

Dolayısıyla dönemin LTB Başkanlığı tarafından, Belediye personeline yapılan yardımların, 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'na 65/2007 sayılı Belediye Personel Yasası'na ve Toplu İş Sözleşmelerine aykırı olduğu, KKTC'de tedavisi olmayan rahatsızlıklar için yurtdışına Sağlık Kurulu aracılığıyla hasta sevk edilmesine ve masraflarının tümünün veya belirli kısmının devlet tarafından karşılanmasına rağmen, Belediyenin yurtdışındaki özel hastanede yapılan harcamaları karşılayarak, bir nevi devlet hatta vakıf görevini üstlendiği sonucuna varılmıştır

Belirtilenlere ilaveten, Toplu İş Sözleşmeleri kapsamında; işçilere bayramlık, 13. maaş ödemesi vb. menfaatlerin yanı sıra “doğum yardımı” verilebileceği belirlenmiş olup, bu yardım karşılığının ne kadar olacağı da yine ilgili sözleşmelerde yer almaktadır. Ancak LTB tarafından, bu ödenekten “doğum yardımı” karşılığı yapılan ödemelerin Toplu İş Sözleşmesi veya ilgili dönemde uygulamaya konulmuş olan 21.04.2008 tarihli Protokolle belirlenmiş miktarların üzerinde olduğu, hatta bazı ödemelerde kat ve kat aşıldığı tespit edilmiştir.

LTB Mali İşler Şubesi tarafından denetime sunulan bilgilerden, bu kalemden “doğum yardımı” talebi ile kendisine ödeme yapılmış Toplu İş Sözleşmesi kapsamında yardım almamış personel için, doğum yardımı olarak hak ettikleri miktar tarafımızca dikkate alınarak, ödemeye yetki vermiş olan kişilerin mali sorumluluk tutarlarından mahsup edilmiştir **(B.344(c))**. Bu kapsamda yapılan hesaplamada **165,939.93 TL olan ödeme mukabili sorumluluğun 165,189.93 TL (165,939.93 TL-750.00 TL) olması gerektiği** sonucuna varılmıştır.

Muhtaç ve Yoksullara Yardım kaleminden yapılan konu ödemelerin yasal dayanağı ve yardım yapılmış kişilerin belirlenmesi hakkında, ödeme fişlerini itaya bağlamış olan; **Sn. Bulutoğulları’ndan (B.27 ve B.29(a)), Sn. Celal Cin’den**, dönemin LTB Müdürü **Sn. Ali Önöz’den (B.32 ve B.32(a))** ve LTB Mali İşler Sorumlusu **Sn. Erol Beyit’den, Sn. Aşkan C. Efe’den** ve diğer ödemeleri onaylamış olan yetkililerden de izah talep edilmiştir.

Sn. Cemal Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımıza cevap vermezken, Sn. Celal Cin konuya ilişkin sorularımıza bazı/bilgi ve belgeleri denetime sunarak cevap vermesine rağmen, B.2(a) olarak tarafına iletilmiş olan sorularımızı, B.2(b) olarak verdiği cevabının içinde yanıtlamamış olup, aynı şekilde Sn. Özel Kadioğlu’da **B.2(a)** olarak kendisine iletilmiş olan sorularımızı **B.2(b)** olarak verdiği cevabının içinde yanıtlamamıştır.

Denetime sunulan bilgi ve belgelerin çoğu, yardım yapılmış olan kişilerin kimliklerini teyit edici belgeler olup, harcamaların yasal dayanağına ilişkin gerekçe ise denetime sunulmamıştır. Denetime sunulan izahların tümüne yakınında **(B.45(a) S/No:5 ve B.36)** harcamaların; “**Sn. Başkanın talimatı ile Bütçede tahsisatı olduğu için**” gerçekleştirildiği belirtilirken, bazı ödemeler içinse **(B. 32(b))** ilgili dönemde personelin sosyal sigorta primleri yatmadığı için bazı ödemelerin ilaç parası olarak gerçekleştirildiği beyan edilmiştir. Sn. Aşkan C. Efe ise onay verdiği yardımlara ilişkin yasal dayanağını **(B.31(a) Belediye personeline yapılan yardımlar başlığı)** özetle dönemin Belediye Başkanı’na Meclisin verdiği yetki çerçevesinde yapılan yardımlar olarak belirtmiş **B.31(b)**’deki izahında ise, **bu ödenekten yapılmış olan harcamalarda bir sorun varsa esas sorumlusunun dönemin ita amiri ile mali işler sorumlusu olduğu** açıklamasını tarafımıza iletmiş ancak, tarafına yöneltilmiş olan sorularımızı yanıtlamamıştır.

Konu ödemelerde onay imzası bulunan bazı yetkililerde **(B.344(b), B.494(c))(B.115(c))**, **yapılan ödemelerin yasal dayanağını belirtmeden dönemin LTB Başkanı’nın yetkisi dahilinde olan harcamalar oldukları için ödemelerin taraflarınca onaylandığını** beyan etmişlerdir.

Bu bağlamda; sorumluluk tutarları, Ödeme Fişi’nde imzası bulunan, dönemin Müdürlüğü ve Belediye Başkanlığı adına atılmış olan imzalar çerçevesinde oluşturulmuş olup, belirtilenler çerçevesinde yapılmış olan hesaplamalar, bu kapsamdaki tespitlerimiz ve ilgili Bankalarca denetime sunulmuş olan çek asıllarının incelenmesinde elde edilen bulgular **B.344(a)** olarak sunulmuş, **Ek-42(a)**’da ise ödemeleri itaya bağlamış olan kişiler belirtilmiştir.

Bu bağlamda;

- LTB Belediyesi personeline, muhtaç ve yoksullara yardım kaleminden yapılmış olan ödemelerin yasal dayanağının bulunmadığı dolayısıyla, toplam 147,689.93 TL (165,189.93 TL- 17,500.00 TL) olan mablağın öncelikle adlarına ödeme düzenlenmiş olan Belediye personelinden talep edilerek **(EK-100)** LTB veznesine iade edilmesi aksi taktirde konu ödemeleri onaylayanların **(Ek-99 (A))**'da belirtilen tutarlardan şahsen veya müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmaları,
- Ödeme yapılması akabinde LTB'deki görevlerinden ayrıldıkları LTB Mali İşler Şubesi Yetkililerden öğrenilmiş olan 3 personel için **(B.344(d))** ödendiği tespit edilmiş olan **(Ek.99(a))** toplam **17,500.00 TL**'den ise konu ödemeleri onaylamış olan yetkililerin şahsen veya müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmaları,

netice itibarıyla toplam **165,189.93 TL**'nin LTB veznesine iade edilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Ayrıca Raporun bu bölümünde de yer alan imza sahtelemesi iddiaları dikkate alındığında **B.344(a)** olarak sunulan listede yer alan ödemelerin gerçekten ödeme sahiplerine yapıp yapılmadığına, konu dilekçelerde yer alan gerekçelerin var olup olmadığına ilişkin şüphelerimizin KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

4.2.8.4. Dönemin LTB Meclis Üyesine Yapılan Ödemeler

Dönemin LTB Meclis Üyesi Sn. Fatma Sabri'ye yurt dışında özel bir hastanede gerçekleştirilen tedavi masrafları için, 125/2010 Kasa Numaralı ve 14.09.2010 tarihli Ödeme Fişi ile (B.345) 4,780.00TL ve 18/2010 Kasa Numaralı 01.10.2010 tarihli Ödeme Fişi (B.346) ile de yine 4,780.00 TL olmak üzere toplam 9,560.00 TL ödendiği tespit edilmiş olup, ödemeler Sn. Cemal Bulutoğulları ve Sn. Aşkan C. Efe tarafından itaya bağlanmıştır.

Yapılan ödemeler incelendiğinde ise;

- 125 Kasa Numaralı Ödeme Fişi'nin düzenlenme amacının "Meclis Üyesi Fatma Sabri'nin tedavi masrafları için yapılacak yardım miktarı" olarak belirlenirken, Sn. Sabri tarafından LTB'ye muhatap herhangi bir yardım dilekçesi olmadığı ve ödemeye ilişkin sadece yurtdışındaki özel hastaneden alınmış faturanın mevcut olduğu,
- 18/2010 Kasa Numaralı Ödeme Fişi'nin düzenlenme amacının "Meclis Üyesi Fatma Sabri'nin göz tedavi ücreti" şeklinde olduğu ve Ödeme Fişi ekinde Sn. Sabri imzalı "... tedavim için Acıbadem Hastahanesi'ne gittim ve tedavimi yaptırdım. tedavime ait masrafların yüksek oluşundan dolayı tedavi masraflarımın bir kısmının karşılanmasını..." talep eden dilekçe ve ilgili Hastaneye ait faturanın var olduğu,
- Her iki Ödeme Fişi'ne ekli, farklı tarihlerle düzenlenmiş faturaların içeriğinin birebir aynı olduğu,

tespit edilmiştir.

LTB 2008-2011 Mali Yılları'na Kesin Hesap Kayıtlarından "Fatma Sabri, hırdavat inşaat ve boya çeşitleri Hidrolik markuç işleri yapılır vergi sicil no 023083"ye ait faturalar ile yukarıda belirtilen toplam 9,560.00 TL tutarındaki ödeme hariç LTB kaynaklarından toplam 42,306.74 TL ödeme yapıldığı tespit edilmiştir **(B.347)**.

Yapılan ödemeler değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın **Belediyenin Açacağı İhaleye Katılmayacak Kişiler yan başlıklı 138. maddesinin "Belediye Başkanı, Meclis üyesi ... Belediye tarafından gerçekleştirilecek veya Belediye adına yaptırılacak bir proje ile ilgili olarak doğrudan veya eşi, çocukları, kardeşleri, anne ve babası veya bunların ortakları kanalıyla dolaylı olarak Belediyenin açacağı ihalelere katılamazlar ve Belediyeye ücret karşılığı iş yapamazlar."** hükmüne de aykırı olmakla birlikte, LTB ile ticari ilişki içinde olan Sn. Sabri'nin muhtaç/yoksul kapsamında değerlendirilmesinin mümkün olmadığı gibi, adı geçen kişinin muhtaç olduğuna ilişkin herhangi bir belge de denetime sunulmamıştır.

Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan Sn. Fatma Sabri adına yapılmış ödemeleri hangi yasal dayanak altında onayladığına ilişkin bilgi ve gerekçe talep edilmiş olup **(B.27 ve B.29(a))**, Sn. Cemal Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Sn. Aşkan C. Efe'ye de konu ödemeleri onaylama gerekçesi sorulmuş olup **(B.30(a))**; Sn. Efe tarafımıza ilettiği yazılı beyanında **(B.31(b) S/No:13)**; konu ödemenin Sn. Fatma Sabri'nin dönemin LTB Başkanından yardım talep etmiş olması gerekçesi nedeniyle gerçekleştiğini beyan etmiş olup, yasal dayanak belirtmemiş aynı izahını **B.31(b)**'de yinelemiştir.

Bu bağlamda, toplam **9,560.00 TL**'yi itaya bağlamış olan Sn. Cemal Bulutoğulları ve Sn. Aşkan C. Efe'nin belirtilen miktardan müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmaları ve gerek bu bölümde gerekse Raporun genelinde yer alan ve adına çek düzenlenen kişilerin belirtilen meblağları tahsil etmediğine ilişkin şüphe nedeniyle konunun KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

4.2.8.5. LTB Personeli Olmamasına Rağmen Personel Olarak Belirtilen Kişi İçin Yapılmış Olan Ödeme

02/2010 Kasa Numaralı ve 01.06.2010 tarihli Ödeme Fişi **(B.348) ile Cyprus Life Hospital (Başkanlık-Belediye personeline yapılan yardım bedeli)** açıklamasıyla **3,500.00 TL** ödeme yapılmış olup ödeme; LTB Belediye Müdürü ve Mali İşler Sorumlusu onayı olmadan Sn. C. Bulutoğulları ve Servis Şefi Sn. Mehmet Çakmak tarafından itaya bağlanmıştır.

Ödeme Fişine ilişik olan, anılan hastaneye ait fatura ve tahsilat makbuzu Sn. **Alkın Candağ (Lefkoşa Türk Belediyesi)** adına düzenlenmiş olup, yapılan harcamanın LTB personeli Sn. Alkın Candağ için gerçekleştirilmiş olduğu sonucuna varılmıştır.

Sn. Candağ tarafından LTB Başkanlığına muhatap herhangi bir yardım talebi olmadığı anlaşılmış olup LTB personeli olduğu sonucuna varılan kişinin, LTB'de istihdam edildiğine ilişkin LTB maaş kayıtlarından herhangi bir veriye ulaşılamamış, gerek LTB

Kültür ve Sanat Kurumu gerekse, Arabahmet Bölgesi Geliştirme Şti. Ltd.'de hizmet alımı adı altında yapılmış istihdamlar içerisinde de belirtilen isimde herhangi bir kaydın olmadığı tespit edilmiştir. LTB Mali İşler Sorumlusu Sn. Beyit de anılan isimde LTB personeli olmadığını teyit etmiştir.

Bu bağlamda, ilgili ödeme fişini Servis Şefi sıfatıyla imzalamış olan Sn. Mehmet Çakmak'ın bilgisine başvurulmuş ve Sn. Çakmak:

“...LTB’de istihdam edilen personeller Sn. Belediye Başkanı ve İnsan Kaynaklarının da bağlı olduğu İdari Hizmetler Şubesinin... kontrolündeydi... Aynı zamanda Sn. Başkanın Belediyede’ki istihdam ve işten çıkarmaları...bu durumlar tamamıyla kendi tasarrufundaydı... çoğu personeli bizler tanımıyorduk... ödeme miktarı da yetki içerisindeydi... Maliye Şubesinden de böyle bir itiraz gelmedi... **Evrakta adı geçen Belediye personeli ifadesi formu dolduran personelin tecrübesizliği nedeniyle eksik ifade edilmiştir... Yaptığım araştırmada adı geçen Alkın Candağ...Lefke Belediye personeli olup, o dönemde onlarında yaşadığı maaşsızlık krizi nedeni ile ekonomik sıkıntıya düşmüş ve sürdürmesi gereken tedavisini yaptıramayan ihtiyaçlı bir meslektaşımızdı. Kendisi ile yaptığım görüşmede, eski Belediye Başkanına şahsen gelip bu konuda yardım istediğini doğrulamıştır...”**,

şeklinde izahat vermiştir **(B.348(a))**. Verilen izah nedeniyle, Sn. Alkın Candağ ile şifahi görüşülmüş olup, **Sn. Candağ; 2010 yılında rahatsızlığı nedeniyle özel hastanede operasyon geçirmek zorunda kaldığını ve Lefke Belediyesi’nin maddi sıkıntı içinde olması nedeniyle dönemin LTB Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları’ndan sözlü olarak yardım talebinde bulunduğunu** belirtmiştir.

Sn. Alkın Candağ için yapılmış ödemeye dair, Sn. Cemal Bulutoğulları’ndan; yapılan ödemenin gerekçesi ve varsa yasal dayanağı talep edilmiş olup, adı geçen kişinin ödeme yapıldığı tarihte LTB personeli olup olmadığına ilişkin bilgi/belge talep edilmiştir **(B.27)**. Ancak Sn. Cemal Bulutoğulları, değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır. Ödemeye ilişkin 502669 numaralı çek ilgili bankadan temin edilerek incelenmiş olup, konu çekin Vakıflar Bankası Ltd. nezdindeki 10-118-1862 numaralı hesaba yattığı anlaşılmış olup, hesabın kime ait olduğu ise tespit edilememiştir.

Belirtilenler dikkate alındığında, LTB personeli olmadığı anlaşılan ve Lefke Belediyesi’nde çalışmakta olduğu tarafımızca teyit edilmiş olan Sn. Alkın Candağ’a 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası kapsamında belirtilen amaç için ödeme yapılmasının mümkün olmadığı dolayısıyla bu ödemeyi itaya bağlamış **Sn. Cemal Bulutoğulları’nın 3,500.00 TL’den şahsen sorumlu tutulması gerektiği sonucuna varılmıştır.**

4.2.8.6. LTB Tarafından Hizmet Alımı Yapılmasına Rağmen, Yardım Olarak Talep Edilen Ödeme ve Sürekli Hizmet Alımı Yapılması

LTB tarafından Muhtaç ve Yoksullara Yardım Kaleminden yapılmış olan ödemeler incelendiğinde, denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla, 3. ülke vatandaşı olduğu tespit

edilen Sn. Zora Ivanova'ya Lefkoşa Belediye Pazarı içerisindeki tuvaletlerin temizliği amacıyla düzenli olarak ödeme yapıldığı tespit edilmiştir.

Adı verilen şahsa ödenmiş olan ücretin belirlenmesine ve konu şahıstan hizmet satın alınmasına ilişkin herhangi bir yetkilendirme denetime sunulmamış olup, 60/2009 Kasa Numaralı Ödeme Fişi'ne ekli **(B.352)** 11.08.2009 tarihli talep yazısının ise aşağıda belirtildiği üzere "yanıltıcı beyan içerecek şekilde düzenlendiği" ve bu kapsamda Sn.Zora Ivanova'ya 2,400.00 TL ödeme yapıldığı sonucuna varılmıştır.

Şöyle ki; dönemin Lefkoşa Türk Belediyesi Başkanına hitaben düzenlenmiş 11.08.2009 tarihli Zora S. Ivanova imzalı yazıda "...sekiz yıldan beridir Bulgaristan'dan göç etmiş bulunmaktayım...bana 2,400.00 TL yardımda bulunmanızı rica ederim." şeklinde açıklama yer almış olmasına rağmen, dönemin LTB Müdürü Sn. Ali Önöz ve Belediye Başkanı Sn. Bulutoğluları tarafından itaya bağlanmış Ödeme Fişi'nde ise "Lefkoşa Belediye pazarı içerisinde bulunan tuvaletlerin Ocak...ayları Bakım ve temizliğine ödenecek ücret. 300*8" açıklamasının yer aldığı ve 2,400.00 TL ödeme yapıldığı saptanmıştır.

Bu nedenle, Sn. Zora Ivanova adına düzenlenmiş tüm ödemelerin incelenmesi gerekli görülmüş ve yapılan incelemede; adı verilen kişiden Lefkoşa Belediye Pazarı içerisinde bulunan tuvaletlerin temizliği için hizmet alımı yapıldığı 2008-2011 Mali Yılları'nda anılan kişiye LTB 05.4.7.03 Muhtaç ve Yoksullar Ödeneği'nden 12,600.00 TL, 03.5.1.04 Müteahhitlik Hizmetleri (Temizlik Hizmet İhaleleri dahil) kaleminde ise 2,100.00 TL olmak üzere toplam 14,700.00 TL ödendiği anlaşılmıştır.

Adı verilen kişiye yapılmış ödemelere ilişkin ücretin belirlenmesine dair herhangi bir belge/yetkilendirme denetime sunulmamış, konu temizlik işlerinin hangi şartlar altında yapılacağı ve/veya işin kimin tarafından adı geçen şahsa verildiği belirlenmemiş olup, yapılan ödemelerin aylık olabildiği gibi, birkaç aylık ödemelerin de geriye dönük yapılabildiği anlaşılmıştır.

Sn. Cemal Bulutoğluları'ndan **(B.27)** adı geçen kişiye yapılan ödemelerin gerekçesi, yasal dayanağı ve ilgili kişinin LTB personeli olup olmadığı sorulmuş olup, Sn. Bulutoğluları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır. Konu ödeme fişinde imzası bulunan Sn. Ali Önöz'e de konu ödemeyi onaylamasının gerekçesi ve muhtaç ve yoksul kaleminden karşılanmasının gerekçesi sorulmuş olup **(B.32(a))**, Sn. Önöz tarafımıza ilettiği yazılı beyanında **(B.32(b) S/No. 4)** "Zora İvanova Belediyemizden yardım talebinde bulundu... Belediye çarşısındaki tuvaletleri temizlemiş ve bunun karşılığında kendisine ... ödeme yapılmıştır. Bu ödeme emrine muhtaç ve yoksullara yardım kalemi kodunun verilmesi Sayıştay Başkanlığı ve Hukuk Dairesinden gelen genelgelerin bilinmesinden dolayıdır." şeklinde belirtmiştir.

Bilindiği üzere değiştirilmiş şekli ile 65/2007 Belediye Personel Yasası, Belediyeler tarafından yapılacak istihdamlara ilişkin kıstasları ve sayıları belirlemiş olup, Belediye hizmetlerinin "Sürekli Personel, Sözleşmeli Personel ve İşçiler" eliyle yürütüleceğini hükme bağlamıştır. Dolayısıyla konu yasada yer almayan istihdam şekli ile gerek hizmet alımı adı altında gerekse herhangi başka bir başlık altında, 65/2007 sayılı Yasa ile

görevleri belirlenmiş personel/işçiler tarafından yürütülmesi gereken işler için hizmet alımı yapılmasının mevzuata aykırı olduğu düşünülmektedir.

Nitekim Sayıştay Başkanlığı dağıtımını Yerel Yönetimlere de yaptığı 1/2006 sayılı Genelgesi ile hizmet alımı kaleminden istihdamlara ilişkin ödeme yapılmasının uygun olmadığını belirtmiş ve konuya ilişkin KKTC Hukuk Dairesi'nin 18.07.2006 tarihli görüşünü de iletmiştir. Ayrıca Başkanlığımız, 02.03.2011 tarih ve 3/2011 sayılı yine Yerel Yönetimleri de kapsayan genelgesi ile Diğer Hizmet Alımı kaleminden yapılan istihdam nitelikli hizmet alımlarının gayri yasal olduğunu ve bu uygulamanın mali sorumluluk tesisine sebebiyet vereceğini belirterek, KKTC Hukuk Dairesi'nin 2005-2006 yıllarında konuya ilişkin ürettiği görüşlerini yeniden Belediyeler ile Kamu Kurum ve Kuruluşlarına iletmiştir.

Konu talep yazısının da LTB personeli tarafından Belediyede yazıldığı düşünülmekle birlikte, ödeme gerekçesini gizleyecek şekilde düzenlenmiş yazının Belediyeler tarafından gerçekleştirilen ve gerek KKTC Hukuk Dairesi gerek Sayıştay Başkanlığı tarafından gayri yasal olarak nitelendirilen hizmet alımını gizlemek amacını taşıdığı düşünülmektedir.

Ayrıca Ödeme Fişi'nde yer alan Servis Şefi imzasının kime ait olduğu tespit edilememiş olup, adı verilen kişi tarafından yapıldığı belirtilen temizlik işlerinin gerçekleştiğine ilişkin belge/rapor da LTB yetkililerince denetime sunulamamıştır.

Sn. Cemal Bulutoğulları'na; KKTC Hukuk Dairesi'nin 18.07.2006 tarihli görüşü ve Sayıştay Başkanlığı'nın 1/2006 sayılı Genelgesi hilafına adı verilen kişiden temizlik hizmeti satın alınmasının gerekçesi ve yasal dayanağı ile hizmet karşılığı ücretin nasıl belirlendiği, hizmet alımı yapılmış olan kişinin LTB'den yardım talep dilekçesi olmasına rağmen, ödeme fişinde dilekçe karşılığının ödenecek ücret olarak belirtilmesinin gerekçesi ile 60/2009 Kasa Numaralı ödemeyi onaylamasının gerekçesi ve yasal dayanağı sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Bu bağlamda, Belediyenin eğer var ise Sayıştay Başkanlığı'nın 02.03.2011 tarih ve 3/2011 sayılı Genelgesi hilafına gerçekleştirdiği hizmet alımı/alımlarını ivedilikle durdurması ve Ödeme Fişi'nde bulunan Servis Şefi imzasının kime ait olduğu ve adı geçen şahsa yapılmış olan ödemelere ilişkin çeklerin, kendisi tarafından bozdurulup bozdurulmadığının teyit edilmesi için durumun KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

4.2.8.7. Siyasi Parti Faaliyetine Yardım Amaçlı Ödeme

131/2010 Kasa Numaralı ve 14.05.2010 tarihli Ödeme Fişi **(B.353)** LTB Personeli Sn. Münür Öztürk adına düzenlenmiş olup "Başkanlık-Yardım" açıklaması ile 2,500.00 TL ödenmiştir. Ödeme Belediye Başkanlığı adına Sn. Cemal Bulutoğulları, Müdürlüğü adına ise Sn. Aşkan C. Efe tarafından onaylanmış olup, Mali İşler Sorumlusu imzası ise Sn. Erol Beyit'e aittir.

Konu ödeme ilk bakışta Belediye personeline yapılan yardım olarak algılanmasına rağmen, Ödeme Fişine ekli Lefkoşa Türk Belediyesi Başkanlığı'na muhatap 13.05.2010 tarihli, Demokrat Parti Gençlik Kolları, Genel Başkanı Münür Öztürk imzalı yazıdan yapılan yardımın aşağıda belirtilen alıntıdan da görüleceği üzere DP Gençlik Kolları Bütçesi'ne yardım amaçlı gerçekleştirildiği anlaşılmıştır.

Konu yazıda aynen;

“... Türk Ülkesinin katılacağı “Türk Dünyası Gençlik Topluluğu” buluşmasında K.K.T.C.’yi temsilen DP Gençlik Kolları olarak iki kişiyle katılacağız... Bu ziyarette ulaşım giderleri 2,500 TL olmakla birlikte, bu miktar gençlik kolları bütçemizi zorlamaktadır... uygun görmeniz halinde yardım talep ediyoruz”,

şeklindeki açıklama yer almakta olup, yazı Sn. C. Bulutoğluları tarafından “OK. Uygundur” şeklinde onaylanmıştır. Konu ödemenin belirtilen siyasi parti tarafından gelir kaydedildiğine ilişkin makbuz da denetime sunulmamıştır. 313/2010 Kasa numaralı Ödeme Fişi ile yapılan ödeme, 498540 numaralı çek ile gerçekleştirilmiş olup, ilgili bankadan temin edilen çek incelendiğinde; Sn. Münür Öztürk adına düzenlenmiş 2,500.00 TL mukabili çekin bozdurulmasında Münür Öztürk imzası, kimlik kartı numarası ve H.D.³³ ismi ve kimlik numarası bilgilerinin yer aldığı görülmektedir.

Konu ödemeyi onaylamış olan, Sn. Cemal Bulutoğluları'ndan yukarıda kayıtlı talep dilekçesi belirtilerek konu ödemeyi onaylamasının yasal dayanağı ve gerekçesi sorulmuş olup (B.27), Sn. Bulutoğluları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımız yanıtlamamıştır. Aynı soruların iletildiği Sn. Aşkan C. Efe ise, ödemeyi onaylama gerekçesini (B.31(a) Belediye personeline yapılan yardımlar başlığı) “Belediye personeline.. yapılan yardımlar...Sn.Başkanının Belediye Meclisinin kendisine verdiği yetki çerçevesinde onayı ile yapılmakta idi. Belediye personeli olan Münür Öztürke yapılan 2500 TL'lik yardımında bu çerçevede Münür isimli şahsın yaptığı istek üzerine verildiği kanaatindeyim.” şeklinde belirtmiş olup, ödemeye ait yasal dayanak belirtmemiştir.

Değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası incelendiğinde, konu Yasanın yerel yönetimlerin, siyasi partilerin herhangi bir faaliyetine yardımda bulunmasına olanak sağlayan düzenlenmesi bulunmadığı görülmektedir.

Bu bağlamda, belirtilen tutar olan 2,500.00 TL'nin Sn. Münür Öztürk'den iade talep edilerek LTB veznesine gelir kaydedilmesi aksi takdirde konu meblağın ödenmesine yetki vermiş olan Sn. C. Bulutoğluları ve Sn. Aşkan C. Efe'nin belirtilen meblağdan müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmaları ayrıca, konu çek karşılığının adı verilen siyasi partiye ulaştırılıp ulaştırılmadığına ilişkin tereddüdümüzün KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

---

³³ Konu isim tarafımızca mahfuzdur.

4.2.8.8. Muhtaç ve Yoksullara Yardım Kaleminden Karşılanmış Ödemelere İlişkin LTB Tarafından Düzenlenmiş Olan Çeklerin Kullanımı

Muhtaç ve Yoksullara Yardım Kalemi'nden yapılmış olan ödemelere ilişkin çekler incelendiğinde, çeklerin bozdurulmasına ilişkin yukarıda belirtilen tespitler yanında, konu kalemden karşılanmış olan çeklerin, **Rapora konu edilmiş bir çok çekin ciro edilmesinde yer aldığı tespit edilen Universal Bank Ltd. nezdindeki 10-118-1049 numaralı hesap belirtilerek işlem gördüğü** saptanmış olup, bu ödenekten karşılanmış çeklerin incelenmesine ilişkin bulgular B.344(a) olarak sunulmuştur.

Konu kalemden ödeme almış dönemin LTB personeli Sn. Yavuz Gerboğa için Sn. Cemal Bulutoğulları ve Sn. Ali Önöz imzası ile onaylanmış ödeme mukabili çekin ise Sn. Yavuz Gerboğa isim ve kimlik kartı numarası verilerek, LTB personeli Sn. Niyazi Aligüllü adı ile yine Universal Bank Ltd. nezdindeki 10-118-1049 sayılı hesaba yattığı tespit edilmiştir.

LTB Başkanlığı tarafından yapılacak harcamalar, herhangi bir yetkilinin ve/veya Belediye Başkanın ikna edilmesi ile gerçekleştirilecek harcamalar olmayıp, yardım yapılacak kişilerin; **öncelikle Belediye'den yazılı yardım taleplerinin olması, yoksul veya muhtaç olduklarını resmi belgelerle kanıtlamaları ve/veya bu hususların LTB yetkililerince yapılacak araştırmalar sonucu teyit edilmesi ve her halükarda kimlik bilgilerinin kayıt altına alınması gerekmektedir olup, mevzuatında bu ödemelere ilişkin düzenlemeleri içerecek şekilde güncellemesi gerektiği sonucuna varılmıştır.**

4.2.9. Spor Kulüplerine Yardım Gideri (05-3-2-17) Kalemine İlişkin Tespitler

Analitik Bütçelere ait EKO-Rehberde bu bütçe kaleminin açıklaması aşağıdaki gibidir:

“Kar amacı gütmeyen kuruluşların cari nitelikli ödemelerine katkı amaçlarıyla yapılan transferler bu bölümde yer alacaktır.”

Kar amaçlı olmayan spor kulüplerine yapılacak yardımlar da bu kalemden bütçeleştirilmektedir.

Denetim dönemini kapsayan 2008–2011 Mali Yıllarının kesin hesaplarından da görüleceği gibi bu kalemin ilgili yıllardaki harcama tutarları;

- 2008 Mali Yılı : 160,402.14 TL
- 2009 Mali Yılı : 292,552.16 TL
- 2010 Mali Yılı : 733,808.90 TL
- 2011 Mali Yılı : 923,641.58 TL

olmak üzere 4 yılda toplam bu kalemden **2,110,404.78 TL** harcama yapılmış olup bu kalemin harcamalarının incelenmesi sonucunda dikkate değer bazı genel hususlar gözlemlenmiştir. Şöyle ki;

- 2008 Mali Yılı harcama tutarı baz alındığında, 2009, 2010 ve 2011 Mali Yıllarında bu bütçe kalemindeki artış sırasıyla yaklaşık % 82, % 357.5 ve % 475.80 oranlarında gerçekleşmiştir. Bu harcama artışının, mali zorluklar nedeniyle özellikle 2010 yılında cari harcamaları karşılamak için borçlanmaya yönelen

LTB'nin kaynaklarının, kalıcı yatırımlara harcanmak yerine cari transferlere yükselen bir oranla aktarılması, LTB kaynaklarının verimli kullanılmadığının açık bir göstergesidir.

- Bu kalemden yardım yapılan spor kulüpleri/kurumlarına ait tarafımızca denetlenen harcamalar üzerindeki bilgiler incelendiğinde, Lefkoşa Türk Belediyesi sınırları dışında kalan kulüplere de azımsanmayacak tutarlarda harcama yapıldığı tespit edilmiştir. Bu ise, Lefkoşa Türk Belediyesi sınırlarında ikamet eden vatandaşlardan toplanan vergi, resim, harç vb. tahsilatların kendi bölgeleri dışında yer alan spor ile ilgili kurumlar için de harcandığını ortaya koymaktadır. Denetimi yapılan evrakların tasnifi sonucunda ortaya çıkan tablodan da görülebileceği gibi **(Ek-42)** 1,489,630.58 TL'lik harcamanın % 64.89'luk oranı, ki bu **966,731.58 TL'**ye denk düşmektedir, Lefkoşa Türk Belediyesi sınırlarında yer alan 14 muhtelif spor kuruluşlarına ödenmiştir. Geri kalan 522,899.00 TL tutarındaki harcamadan hangi kuruma ödendiği belirsiz harcamalar ve hatalı kalemden bütçeleştirme düşüldüğünde toplam **44** adet Lefkoşa dışı spor kurumuna **387,000.00 TL'**lik harcama yapıldığı görülmektedir. Bu tutar ise, denetimi yapılan dönem içerisinde olup bu kalemden yapılan harcamaların **% 26'sı** gibi azımsanmayacak bir oranı kapsamaktadır.
- Bu bütçe kalemi içerisinde ödenmiş ve denetimi yapılan ödeme fişlerinin tasnifinden görülebilecek dikkat çekici son husus ise, hangi kuruma ödendiği belirlenemeyen 101,599.00 TL'lik tutar dikkate alınmadan, denetimi yapılan 1,489,630.58 TL'lik harcama kapsamında 60 tane spor kurum veya kuruluşuna yardım yapıldığı halde, katkı alan kurumların aldıkları yardım tutarı bazında büyükten küçüğe sıralaması yapıldığında **(Ek-43)** ilk üç sıranın,
  - Metehan Spor Kulübü'ne ..... 271,684.18 TL (% 18.24),
  - Çetinkaya Spor Kulübü'ne ..... 182,293.67 TL (% 12.24),
  - Küçük Kaymaklı T. Spor Kulübü'ne... 126,500.00 TL (% 8.49)

olacak şekilde ödeme yapıldığı görülmektedir. Bu üç tutarın toplamı olan 580,477.85 TL'lik harcama, denetlenen toplam tutarın % 38.96'lık kısmını oluşturmaktadır. Bir başka deyişle, denetim sonucunda tespit edilebildiği kadarıyla, ilgili denetim döneminde yardım yapılmış yaklaşık 60 adet spor kurumuna harcanmış tutarın %38.96'lık oranı sadece 3 spor kurumuna ödenmiştir. Bahse konu rakamlar ise, bu bütçe kaleminden ödenmiş tutarların aslında kurumlar arasında eşit dağılım yapılmadan, taraflı olacak şekilde harcandığının göstergesidir.

İlgili bütçe kalemine dahil olup denetimi yapılan harcamalara ait belgelerin incelemesi neticesinde ulaşılan diğer bulguların detayı aşağıdaki sunulmuştur.

4.2.9.1. İta Amirinin Ödeme Yetkisini Aşacak Şekilde ve/veya Yasal Mevzuata Uyulmadan Gerçekleştirilmiş Ödemeler

A. Bağış Yapılan Spor Kurumunun Belli Olmadığı Ödemeler

Bu kalemden gerçekleştirilen ödemelere ait belgeler incelendiğinde, muhtelif firmalara bu firmaların faturaları karşılığı ödeme yapıldığı ancak hangi spor kulübü/kurumu için bu harcamanın gerçekleştirildiğinin bilgisinin ödeme fişi üzerine

belirtilmediği tespit edilmiştir. Bu şekilde olan ödemelerin sayısı azımsanmayacak miktarda olup bu uygulamanın, hesapların şeffaflığını etkilediği ve bu tür harcamaların istismara açık hale getirildiği düşünülmektedir. Denetimi yapılan evrakların gruplandırılması sonucunda tutar bazında yaklaşık % 8'lik oranının hangi spor kurumu için ödendiğinin belirtilmediği tespit edilmişti. Bu eksikliğin giderilmesi ve gerekli bağış makbuzlarının alınması yönünde dönemin ita amirlerinden yazılı olarak bilgi talep edilmiş olmasına rağmen çok az ödeme fişi haricinde büyük bir çoğunluğu için denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla herhangi bir teyit edici evrak tarafımıza ulaştırılmamıştır. Yapılan yardıma ait bağış makbuzu sunulmayan ve detaylı listesi **(Ek-44)**'de verilen **15** adet ödeme fişi bulunmakta olup toplam harcama tutarı ise **96,599.00 TL**'dir. Bu tutarın LTB finansal kaynakları kullanılarak hangi amaçlar için ödendiği belirsiz, şeffaflıktan uzak ve istismara açık bir şekilde harcama yapılması nedeniyle konunun KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi, herhangi bir spor kulübü/kurumu dışında bir kişi/kuruma yapılmış ödeme tespit edilmesi durumunda ilgili ödeme fişlerine ita amiri olarak ve varsa Belediye Müdürü olarak imza atmış dönemin yetkililerinin müştereken ve müteselsilen bu tutarlardan sorumlu tutulmaları gerektiği sonucuna varılmıştır **(B.354)**.

B. Ödeme Fişi Ekine Bağış Yapılan Kurumdan Bağış Makbuzu Alınmadan Yapılan Yardımlar

B.1. Doğrudan Spor Kurumuna Ödendiği İddia Edilen Ancak Bağış Makbuzu Alınmamış Belgesiz Harcamalar

Yine denetlenen evrakların incelenmesi sonucunda, yardım yapıldığı iddia edilen spor kulüplerinin/kurumlarının bazılarında bağış/teberrü makbuzu alınmadığı, bu durumun ise yapılan yardımın gerçekten ilgili spor kulübüne/kurumuna iletilip iletilmediği hususunda tereddütler yarattığı ve/veya yapılan yardımların yardımı alan tarafça istismara açık hale getirilebileceği görüşüne varılmıştır. Bir başka deyişle bu kalemden yapılan bazı harcamalar, harcama ekine ödemeyi teyit edici evrak konulmadan yapılmıştır. Evrak eksikliği bulunan ödeme fişlerinin listesi çıkarılmış, alınması gereken ve alınmamış bağış makbuzları hakkında, ilgili ödeme fişlerine imza atan ita amirlerinin yazılı olarak bilgisine başvurulmuş ve bu eksikliklerin giderilmesi talep edilmiştir.

Hangi spor kurumu için ödendiği ilgili ödeme fişinde belirtilmesine rağmen yardım yapılan spor kurumundan bağış makbuzu denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla tarafımıza iletilmemiş toplam tutarı **148,000 TL** olan ve detaylı listesi **(Ek-45)**'de verilen **21** adet ödeme fişi bulunmaktadır.

Bu ödemelere ait çeklerin, gerçekten ilgili spor kurumu hesaplarına yatırılıp yatırılmadığının tespit edilmesi, ilgili spor kurumu hesaplarına yatırıldığı tespit edilen yardım çeklerine karşılık ilgili spor kurumlarından bağış makbuzu alınması, LTB hesaplarında spor kurumuna ödendiği kaydı olmasına rağmen, ilgili spor kurumu hesaplarına yatırılmamış çeklerin varlığının tespit edilmesi durumunda, bu çeklerin tutarından, ilgili ödeme emirlerini imzalayan hem ita amirinin hem de olması durumunda Belediye Müdürlüğü imzasını atan sorumluların müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulması düşünülmekte olup konunun KKTC Hukuk Dairesi bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır **(B.355)**.

B.2. Ödeme Fişinde Spor Kurumunun Belirtildiği Ancak Bağış Makbuzu Alınmamış ve Ayrı Bir Firma/Kişi'den Alınmış Fatura İbraz Edilen Harcamalar

Bu bütçe kaleminden gerçekleştirilmiş bazı harcamaların ise, yardım yapılan spor kurumunun adının ilgili ödeme fişi üzerinde yazılı olarak belirtildiği ve bu spor kurumu için muhtelif hizmet veya mal alımı karşılığı muhtelif firmalardan fatura alınmak suretiyle gerçekleştirildiği tespit edilmiştir. Bu uygulamanın, LTB muhasebesi ve giderlerinin şeffaflığı yönünden istismara açık olduğu ve sakıncalar içerdiği yadsınamaz bir gerçektir.

Yardım yapılan spor kurumunun ilgili ödeme fişinde belirtilmesine rağmen yardım yapılan spor kurumundan bağış makbuzu talep edilmemiş toplamı **328,824.55 TL** olan ve detaylı listesi **(Ek-46)**'da sunulan **39** adet harcamanın ise farklı farklı firmalara bu firmalardan alınan faturalar karşılığı, bu firmalar adına çek çıkarılmak suretiyle gerçekleştirildiği görülmüştür **(B.356)**.

Anılan 42 adet ödeme fişinin evrak eksikliğinin giderilmesi için yazılı talep yapılmış **(B.26, B.27)** ancak denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla tarafımıza herhangi bir bağış makbuzu sunulmamıştır.

Bahse konu **39** adet ödeme fişine karşılık, adına ödeme yapıldığı ilgili ödeme fişleri üzerinde not düşülmüş spor kurumunun, ilgili yardımı alıp almadığı hususunun belirlenebilmesi için konunun KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi ve not düşülen spor kurumu tarafından ilgili yardımın alınmadığı tespiti yapılan ödemeler için ilgili ödemeleri itaya bağlayan yetkililere müştereken ve müteselsilen sorumluluk tesis edilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

C. Spor Kulüplerine Yardım Gideri Kaleminden Ödenmiş Metehan Spor Kulübüne İhalesiz Olarak Yaptırılan Muhtelif İşler

Aşağıdaki Tabloda listelenen ve bu bütçe kaleminden gerçekleştirilmiş ödemeler, 04.07.2011 tarih ve MK 92/2011 sayılı ve 09.08.2011 ve MK 100/2011 sayılı Belediye Meclisi kararlarına dayanılarak ödenmiştir. Daha önce de izah edildiği gibi bu bütçe kalemi spor kurumlarına yapılacak yardımlar için kullanılmalıdır. Ancak bu ödeme fişleri ekleri incelendiğinde Metehan Spor Kulübü'nden herhangi bir bağış makbuzu alınmadığı, bir önceki **B.2** Bölümünde de izah edildiği gibi tespit edilmiştir. Eksik bağış makbuzları ile ilgili olarak bu harcamalara, ita amiri olarak imza atmış dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan yazı ile bilgi talep edilmiş ancak kendisinden herhangi bir cevap alınamamıştır **(B.26)**. Bu üç harcama belgesinin tekrar ele alınmasının sebebi ödeme tutarlarının İhale Tüzüğü 4. maddesinde belirtilen 8,000.00 TL'lik ödeme yetkisinin aşılmasıdır.

Tablo-59:

Sıra No	Ödeme Tarihi	Harcama Belgesi No	Ödeme yapılan Firma	Ödenen Tutar (TL)
1	11.07.2011	42/2011	Ayken Ltd. (MK 92/2011)	15,800.00
2	12.07.2011	49/2011	Karalim & Co Ltd. (MK 92/2011)	42,900.00
3	17.08.2011	181/2011	Ayken Ltd. (MK 92/2011, MK 100/2011)	23,408.00
Toplam:				82,108.00

İlgili Meclis kararları aynen;

- **MK 92/2011 (04.07.2011),**
“Metehan Spor Kulübü Sosyal Tesisleri inşaatı için ilk etaba 100.000-TL ödenek tahsis edilmesine, daha sonra yapılacak olan işlerin projesinin sunulması ile ileride daha ödenek tahsis edilmesine oybirliği ile;”,
- **MK 100/2011 (09.08.2011),**
“Meclis kararı 92/2011’de bahsedilen Metehan Spor Kulübü Kemal Küçük Spor ve Sosyal Tesisleri inşaatında yapılan işler için aşağıda belirtilen Müteahhitlere toplam 689,621.97.-TL (%10 KDV dahil) ödenek tahsis edilmesine oyçokluğu ile;

<u>Firma</u>	<u>Miktar</u>
Kahveci Ltd	259,660.00.-TL+KDV
Sütcüoğlu Ltd.....	209,327.58.-TL+KDV
Ali Ayken	49,280.00.-TL+KDV
Mert Elektrik Hüseyin Kofalı	<u>108,662.02.-TL+KDV</u>
Toplam.....	626,929.06.-TL
KDV(%10)	62,692.91.-TL
Genel Toplam.....	689,621.97.-TL

Red oyu veren .... ; Alev Şensoy, Gülseren Şaşkara, Ayşen Çetinsoy, Şadan Karşılı

... Meclis üyeleri olumlu oy vermiştir. ...’nin şerhi: Daha önce 92/2011 sayılı Meclis kararı ışığında bugün önümüze gelen işler Kahveci Ltd., Sütcüoğlu Ltd., Mert Elektrik Hüseyin Kofalı ile gerçekleştirilen ihaleler çerçevesinde gerçekleştirilmesi neticesinde ayrıca Ali Ayken’e yaptırılan işlerin ise 92/2011 sayılı kararı ışığında gerçekleştirilmiş olması nedeni ile olumlu oy kullanırız.”

demektedir.

MK 92/2011 sayılı Meclis Kararı incelendiğinde, 100,000.00 TL tutarında bir ödeneğin Metehan Spor Kulübü Sosyal Tesisleri için tahsis edildiği ve bu Kulübe daha fazla işler için ileride ödenek ayrılacağına kararlaştırıldığı anlaşılmaktadır. Ancak, ilgili kararın, bu tutarın hangi bütçe kaleminden karşılanacağı, hangi proje/projeler için kullanılacağı, ihaleye çıkılıp çıkılmayacağı, bu tutarın hangi firma/firmalara ödeneceği konularını belirsiz bırakacak bir şekilde alındığı açıkça görülmektedir. Hal böyle iken, yukarıdaki listede 1. ve 2. sırada verilen ödeme emirlerinin ilgili firmalara hangi yetki ile ödendiği anlaşılamamıştır. Listede 1. sırada verilen 42/2011 kasa numaralı ödeme fişinin ekinde 2 ayrı fatura bulunmasına rağmen detaylı bir hak ediş metraj dökümü bulunmaması nedeniyle bu ödemeye konu olan işler belirlenememiştir. Listede 2. sırada yer alan 49/2009 kasa numaralı ödeme fişi ekinde sunulan hak ediş raporunda, KDV dahil 42,900.00 TL’lik ödemeye karşılık hangi işlerin yapıldığına dair yine herhangi bir açıklama yer almamaktadır. Bu hak ediş raporuna da sadece dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları onay imzası atmıştır. Aynı hak ediş raporunun tarihine bakıldığında 07.07.2011 tarihli olduğu görülmekle birlikte bu harcamaya yetki verdiği

iddia edilen Meclis Kararı 04.07.2011 tarihlidir. Bu belgelerden yola çıkılacak olunursa, yetkisi 4 Temmuz'da alınmış bir proje için, Karalım & Co Ltd.'in, **3 gün içinde** 42,900.00 TL (KDV dahil) tutarında hak ediş gerçekleştirmeyi başarması hayli düşündürücüdür. Bu husus ise yapılan bazı proje harcamalarının ya iş gerçekleştirilmeden, düzmece hak ediş raporu sonucunda ödendiği, ya da yetkisiz bir şekilde bir projeye başlandığı ve yetkinin geriye dönük kararlarla göstermelik olarak sağlanmaya çalışıldığı şüphelerini güçlendirmektedir. Her iki durum da, LTB İhale Tüzüğü mal ve hizmet alımlarında uygulanacak yöntem ile ilgili hükümlerin açık ihlalidir. Listede 3. sırada yer alan 181/2011 kasa numaralı ödeme ekinde de yapılan işi teyit edici herhangi bir hak ediş raporu bulunmamaktadır.

Ayrıca, MK 100/2011 sayılı Meclis kararı içeriğine bakılacak olunursa, bu kararın da herhangi bir ihaleye çıkılmadan, yapılan/yapılacak işler için ilgili firmalarla herhangi bir sözleşme imzalanmadan, yapılacak işlerin metraj dökümleri belirlenmeden sadece tutar bazında muhtelif firmalara ödeme yapılabilmesine yönelik tahsisat ayrılmasına dair bir karar olduğu açıkça görülmektedir. Bu kararın da LTB İhale Tüzüğü'nün mal ve hizmet alımlarına yönelik hükümlerinin es geçilecek şekilde Meclis tarafından verildiği sonucuna varılmıştır.

Her iki Meclis kararına onay veren üyelerin ve Başkan'ın hangi yasal gerekçelere dayanarak bu kararların onaylandığına yönelik yazılı olarak bilgilerine başvurulmuştur **(B.6)**.

MK 100/2011 sayılı Meclis kararı ile ilgili bilgi talebimize sadece dönemin Meclis üyeleri Sn. Eribe Yağcıoğlu ve Sn. Ahmet Bağzıbağlı yazılı cevap sunmuşlardır. Sn. Ahmet Bağzıbağlı, 92/2011 sayılı Meclis Kararına tahsisat ayırma niteliğinde olması nedeniyle onay verdiğini, MK 100/2011 sayılı karara da MK 92/2011 sayılı karar ışığında alındığı için onay verdiğini belirtmiştir. Ancak MK 100/2011 sayılı kararın neden ihaleye çıkılmadan üretildiği sorumuza herhangi bir cevap sunmamıştır.

Sn. Eribe Yağcıoğlu ise görüşü talep edilen kararlara tek tek cevap vermemiş ve yazısında 5. Sırada yer alan "İhale Tüzüğüne aykırı yapıldığı iddia edilen işler" başlığı altında ihale konularını genel olarak ele almış ve Tüzüğü'nün 26. maddesi uyarınca Belediye Meclisinin karar vermesi durumunda Kira İhale Komisyonunun ihalesiz alım yapabileceği hükmüne değinerek mevzuata aykırı herhangi bir işlem yapılmadığını iddia etmiştir. Ancak kendisinin de onay verdiğini MK 100/2011 sayılı Meclis kararında, Metehan Spor Kulübü yapım işleri projesine ait Kira ihale Komisyonuna ihalesiz alım yapılabilmesine yönelik yetki verildiğine dair herhangi bir deyiş görülmemektedir. Dolayısı ile Sn. Eribe Yağcıoğlu'nun sunduğu gerekçe tarafımızca anlaşılammıştır.

Yukarıda sunulan Tablo-59'un 1. sırasında yer alan 42/2011 vezne numaralı Ödeme Fişinde Belediye Müdürü ve Servis Şefi olarak imzaları bulunan Sn. Hüseyin Çakır'dan 30.12.2014 tarihli yazımız ile **(B.256(a))** bu ödemeyi itaya bağlamasının gerekçesi talep edilmiştir. Kendisinden alınan 12.01.2015 tarihli cevaben yazının **(B.256(b))** 4. sayfasında yer alan konu ödeme ile ilgili izahı "... Metehan spor kulübü için Ayken Ltd'e yapılan ödeme L.T.B meclis kararı olduğu için birde ilgili işin yapıldığı yere yapılan işleri gördüğüm için ödeme fişlerini imzaladım." şeklinde olmuştur. Ancak

kendisinin atıfta bulunduğu Meclis kararı olan MK 92/2011, bir tahsisat ayırma niteliğinde olup işin yüklenici firmasını belirlememektedir. Dolayısı ile anılan ödemenin Ayken Ltd.'e yapılmasını onaylamasının gerekçesi verilen izahattan anlaşılammıştır.

Bir diğer konu, bu ödemelerin bütçeleştirildiği kalemin, cari transfer niteliğinde olan yardım türü harcamalar için kullanılması gerekliliğidir. Bir başka deyişle, Metehan Spor Kulübü için tahsis edilen bu tutarların, bu kalemden bütçeleştirilmesi durumunda, yardıma karşılık ödeme yetkisinin Meclis tarafından verilmesi, bu tutarların ilgili Kulübe ödenip karşılığında da bağış makbuzunun alınması ve bu işleri yapacak firmalarla LTB'nin muhatap bırakılmaması gerekirdi. Ancak bunlar yapılmamış ve Metehan Spor Kulübünden de bu ödemeler için herhangi bir bağış makbuzu alınmamıştır.

Sonuç olarak, LTB ihale Tüzüğü 4. maddesi hilafına yetki aşımı içerecek şekilde harcama yapıldığı cihetle 49/2011 kasa numaralı ve 42,900.00 TL tutarındaki harcamadan, anılan maddede belirtilen 8,000.00 TL'lik yetki dahilindeki tutar düşüldükten sonra kalan **34,900.00 TL**'lik tutardan İta Amiri olarak imza atan Sn. Bulutoğulları'nın şahsen sorumlu tutulması gerektiği görüşüne varılmıştır.

181/2011 kasa numaralı ve **23,408.00 TL** tutarındaki harcamanın ise MK 100/2011 sayılı Meclis Kararına dayandırılması sebebiyle bu alımın ihalesiz olarak yerine getirilmesine yetki verildiği görülmüş ancak Meclisin ihalesiz alıma gitme gerekçesi anlaşılammıştır.

Not:

Yukarıda bahsi geçen her iki Meclis kararında belirtilen diğer tutarlar değişik bütçe kalemlerine dağıtılarak ödenmiştir. Bu tutarlara ait ödeme fişlerinin değerlendirilmesi, Raporun o kaleme ait bulguları içerisinde yapılmıştır.

4.2.10. Dernek ve Birliklere Yardım Gideri (05-3-2-18) Kalemine İlişkin Tespitler

Analitik Bütçelere ait EKO-Rehberde bu bütçe kaleminin açıklaması aşağıdaki gibidir:

“Kar amacı gütmeyen kuruluşların cari nitelikli ödemelerine katkı amaçlarıyla yapılan transferler bu bölümde yer alacaktır.”

Yukarıda alıntısı yapılan açıklamadan da açıkça görüldüğü gibi, kar amaçlı olmayan dernek ve birliklere yapılacak yardımlar bu kalemden bütçeleştirilmelidir.

Denetim dönemini kapsayan 2008 – 2011 Mali Yılları'nın kesin hesaplarından da görüleceği gibi bu kalemin ilgili yıllardaki harcama tutarları;

- 2008 Mali Yılı : 495,519.32 TL
- 2009 Mali Yılı : 489,338.92 TL
- 2010 Mali Yılı : 828,213.82 TL
- 2011 Mali Yılı : 880,933.88 TL

olmak üzere 4 yılda bu kalemden toplam **2,694,005.94 TL** tutarında harcama yapılmıştır.

Bu bütçe kalemine ait denetlenen evraklar üzerinde yapılan incelemeler sonucunda, yapılan uygulamalarda başlıca problemin yardım yapılan dernek veya kuruluşlardan bağış makbuzu alınmadan ödemelerin gerçekleştirildiğidir. Eksiklik veya aksaklık içerecek şekilde düzenlenmiş ödeme fişlerine imza atan ilgili ita amirlerinin yazı ile bilgilerine başvurulmuş olup detayı aşağıda sunulan ödemeler ile ilgili denetimin sonlandırıldığı tarih itibarı ile tarafımıza herhangi bir bilgi ulaştırılmamıştır. Elde edilen bulguların, aksaklık veya mevzuata aykırı olacak şekilde yapılan harcamaların detaylı açıklamaları aşağıdaki gibidir.

4.2.10.1. İta Amirinin Ödeme Yetkisini Aşacak Şekilde ve/veya Yasal Mevzuata Uyulmadan Gerçekleştirilmiş Ödemeler

A. Yardım Yapılan Dernek/Birliğin Belirsiz Olduğu Muhtelif Harcamalar

Bu kalemden yapılan bazı ödemeler, yardım yapılan dernek veya kuruluşun adı ödeme fişi üzerinde belirtilmeden, ödemeyi teyit edici evrak olarak ise farklı farklı firmaların faturaları eke konularak ve bu firmalara çek çıkarılmak suretiyle gerçekleştirilmiştir. Bu şekilde yapılan ödemeler, hesapların şeffaflığını etkilemekte ve yapılan ödemenin gerçekten yardım amaçlı olup olmadığı şüphesini doğurmaktadır. Bu ödemeler ile ilgili yazılı olarak ita amiri imzasını atmış dönemin yetkililerinin bilgilerine başvurulmuş ancak ilgili yardım yapılan dernek veya birliklerin isimleri denetimin sonlandırıldığı tarih itibarı ile iletilmemiştir. Yetkililer sadece eksik olan bağış makbuzlarının temin edilip sonradan denetime sunulacağını belirtmişlerdir. Detaylı listesi **(Ek-47)**'de sunulan ve bu şekilde yapılan ödemeler 12 tane olup toplamı **53,538.67 TL** tutarındadır **(B.357)**.

Bu ödeme fişlerinde belirtilen faturaların hangi birlik/dernek için harcandığının belirlenebilmesi için konunun KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi ve herhangi bir dernek veya birlik dışında kişi/kuruma yapılmış veya yanıltıcı belge düzenlenerek gerçekleştirilmiş ödemelerin tespit edilmesi durumunda ilgili ödeme fişlerine ita amiri olarak ve varsa Belediye Müdürü olarak imza atmış dönemin yetkililerine ilgili tutarlardan müştereken ve müteselsilen sorumluluk tesis edilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

B. Bağış Makbuzu Alınmadan Yapılan Yardımlar

Bu bütçe kaleminden yapılan bazı harcamalarda, yardım yapılan dernek veya kuruluşların adı ödeme fişi üzerindeki açıklama bölümünde belirtilmesine rağmen yapılan ödemeler karşılığı bağış makbuzu alınmamaktadır ancak bu ödemelere ait çekler ilgili birlik veya dernek adına düzenlenmektedir. Bir başka deyişle evraksız ödeme yapılmaktadır. Bu ise yardımı alan kurum ve yardımı yapan açısından ödemeyi istismara açık hale getirmektedir.

Detaylı listesi **(Ek-48)**'de sunulan ve ödemeye ait çeklerin dernek/birlik adına düzenlendiği ancak bağış makbuzu talep edilmediği harcamalar **51** adet olup toplamı **267,885.00 TL**'dir **(B.358)**. Bu ödemelere ait çeklerin, ilgili dernek/birlik hesaplarına yatırılıp yatırılmadığının tespit edilebilmesi açısından konunun KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi ve ilgili dernek/birlik hesaplarına yatırılmadığı tespit edilen

harcamaların varlığı durumunda bu harcamaları itaya bağlayan tüm yetkililere ilgili tutarların müştereken ve müteselsilen sorumluluk tesis edilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

C. Ödeme Fişi Ekine Bağış Yapılan Kurumdan Ayrı Bir Firma/Kişi'den Alınmış Belge Eklenmesi

Bu bütçe kaleminden harcaması yapılmış bazı ödeme fişleri ekinde ise yardım yapılan dernek veya birlik tarafından hazırlanmış bağış makbuzları konmak yerine ilgili birlik veya dernek adına harcama yapıldığı ödeme fişleri üzerinde belirtilerek farklı firmalarca düzenlenmiş faturalar, ödemeyi teyit edici evrak olarak ibraz edilmektedir. Bu uygulamanın da hesapların doğruluk ve şeffaflığını etkileyen veya yapılan ödemenin ilgili dernek veya birliğe yapıldığının teyidini engelleyen bir uygulama olduğu cihetle bu şekilde yapılacak ödemelerden LTB idaresinin vazgeçmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Denetimi yapılan evraklar arasında bu şekilde düzenlenmiş ve detayları **(Ek-49)**'da sunulan 16 adet ödeme fişi tespit edilmiştir. Toplamı **61,373.80 TL** tutan **16** adet ödeme fişi **(B.359)** karşılığı yardımların, adına ödeme yapıldığı ilgili ödeme fişleri üzerinde not düşülmüş dernek veya birlik tarafından teslim alındığının tespit edilebilmesi için konunun KKTC Hukuk Dairesi bilgisine getirilmesi; ilgili yardımı almadığı tespit edilen dernek/birlik ortaya çıkarılması durumunda ilgili harcamaları itaya bağlamış tüm yetkililerin bu tutarlardan müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmaları gerektiği sonucuna varılmıştır.

D. Bu Bütçe Kaleminden Muhtelif Muhtarlar Yapılmış Ödemeler

Yine bu bütçe kaleminden yapılan harcamalara ait belgelerin incelenmesi sonucunda LTB'nin bazı muhtarlar 2009-2011 Mali Yıllarını kapsayan dönemde toplam **170,351.00 TL** tutarında muhtelif gerekçelerle ödemeler yaptığı tespit edilmiştir. Öncelikle, muhtarların herhangi bir dernek veya birlik olarak addedilemeyeceğinden hareketle, bu ödemelerin "Dernek ve Birliklere Yapılan Yardım" kaleminden bütçeleştirilmesinin yasal gerekçesi tarafımızca anlaşılamamıştır. Buna ilaveten, bu ödemeler karşılığı, ödeme yapılan muhtarlardan LTB muhasebesi tarafından herhangi bir makbuz vb. evrak talep edilmediği gibi herhangi bir gider pusulası düzenlenme yoluna da gidilmemiştir. Kısaca muhtarlar yapılan ödemelerin tümü ödemeyi teyit edici makbuz vb. evrak olmadan gerçekleştirilmiştir. Muhtarlar yapılan ödemelerle ilgili LTB Meclisi aşağıda sunulan MK 6/2009, MK 84/2009 ve MK 15/2010 sayılı kararları üretmiştir. Bunlar aynen;

- **MK 6/2009** (30.01.2009):
"Haspolat Muhtarlığına Haspolat Köyünün su vanalarının açılıp kapanması için 01 Ocak 2009 tarihinden itibaren 1 asgari ücret tutarında yardım yapılmasına oybirliği ile;"
- **MK 84/2009** (01.07.2009):
"Hamitköy Muhtarlığı'na Hamitköy'de su vanalarının açılıp kapanması için 01 Temmuz 2009 tarihinden geçerli olmak üzere 1 yıllık süre ile 1 asgari ücret tutarında yardım yapılmasına, K.Simavi Aşık, Alev Şensoy, Mustafa Hançerli ve Pembe Afşaroğlu'nun ret oylarına karşılık oyçokluğu ile;" ve

- **MK 15/2010** (24.02.2010):

“Sayıştay Başkanlığı’ndan olumlu görüş alınması halinde muhtarlara aylık asgari ücret tutarında ödenek verilmesine K.Simavi Aşık, Şadan Karşılı, Barış Burcu, Önel Aktolga, Pembe Afşaroğlu, Şevket Abohorlu ve Tuncer Bağışkan’ın ret oylarına karşılık oyçokluğu ile;

K.Simavi Aşık, Şadan Karşılı, Barış Burcu, Önel Aktolga, Pembe Afşaroğlu, Şevket Abohorlu ve Tuncer Bağışkan’ın şerhi:

Seçim yasaklarının başlamış olması ve hiçbir yasal dayanağı olmaması nedeni ile ret oyu veriyoruz.” demektedir.

Yukarıda aynen alıntısı yapılan Meclis Kararları’ndan da anlaşılacağı gibi öncelikle Haspolat ve Hamitköy muhtarlarına su vanalarının açılıp kapanması gerekçesi ile 1 asgari ücret tutarında ödemelere başlanmış, sonra ise ödeme yapılacak muhtar sayısı, MK 15/2010 uyarınca artırılmış, ancak yapılacak ödemenin gerekçesi, hangi muhtarlar ve ne kadar süre boyunca ödeneceği konuları belirsiz olacak bir şekilde bu artış gerçekleştirilmiştir. MK 15/2010 karar içeriğinden de görülebileceği gibi, bu karara onay veren Meclis üyeleri Sayıştay Başkanlığı’ndan olumlu görüş gelmesi şartı ile onay vermişlerdir. 04.03.2010 tarih ve 146/76 sayılı yazı ile LTB tarafından konu hakkında Sayıştay Başkanlığı’nın görüşü talep edilmiş, cevaben de 08.03.2010 tarih ve SAY.0.00-BE.0.13.000-10/184 (2667) Sayılı LTB Başkanı’na muhatap bir yazı ile Sayıştay Başkanlığı, özetle, muhtarlara LTB tarafından yapılacak herhangi bir ödemenin hiçbir yasal zemininin olmadığı yönündeki görüşünü iletmiştir (**B.360**). Hal böyle iken, LTB bu tarihten sonra da muhtarlara yaptığı ödemeleri **Sayıştay Başkanlığı’nın olumsuz görüşünü göz ardı ederek devam ettirmiştir**. Sayıştay Başkanlığı’nın görüşünü içeren yazının tarihi olan 08.03.2010 tarihinden itibaren muhtarlara bu kalemde yapılan ödemeler usulsüz addedilmiş ve toplamı 158,357.00 TL tutan **27** adet harcamanın (**B.361**) detaylı listesi (**Ek-50**)’de sunulmuştur. Bu tutarın **155,883.00 TL**’sından 26 ödeme fişine ita amiri imzasını atmış dönemin Başkanı Sn. Cemal Bulutoğluları’nın ve **2,474.00 TL**’sından ise yine bir adet ödeme fişine ita amiri imzasını atmış dönemin As Başkanı Sn. Celal Cin’in şahsen sorumlu tutulmaları gerektiği sonucuna varılmıştır.

Buna ilaveten, yukarıda anılan Sayıştay Başkanlığı görüşünden evvel bazı muhtarlara ödemesi yapılmış ve detaylı listesi (**Ek-51**)’de sunulan toplamı **11,994.00 TL**’lik **9** adet ödemenin (**B.362**), eksik evrak içerecek şekilde düzenlenmesinden dolayı her bir ödemenin tutarı için gider pusulası düzenlenmesi ve yürürlükteki mevzuat uyarınca KDV yükümlülüğünün Gelir ve Vergi Dairesi’ne geriye dönük ödenmek suretiyle evrak noksanlığının giderilmesi gerekmektedir.

Ayrıca, **Ek-50** ve **Ek-51**’de listelenen tüm ödemelere muhatap muhtarların bu kalemde elde ettikleri gelirlerin, vergi güvenliğini sağlamak açısından, Gelir ve Vergi Dairesi’ne geriye dönük olarak beyan edilmesi gerektiği görüşüne varılmıştır.

E. Bütçe Kalemi Amacı Dışında Yapılmış Ödemeler

Bu bütçe kaleminden giderleştirilmiş ve denetlenen evraklar içerisinde olan bazı ödemelerin muhtelif kişi, firma, belediye veya Devlet Kurumlarına, yapıldığı tespit edilmiştir. Ancak bu bütçe kaleminin kullanım amacına yönelik açıklamasından da

görülebileceği gibi, bu kaleme sadece kar amacı gütmeyen dernek ve birliklere ödenecek yardımlar dahil edilmelidir.

Hal böyle iken, toplamı **91,779.80 TL** olup detaylı listesi ve hangi kurumlara ödendiği **(Ek-52)**'de sunulan **21 adet** harcama **(B.363)**, yardım yapılan ve listede sıralanan kurumlardan, yapılan yardım karşılığı herhangi bir bağış veya alındı makbuzu talep edilmeden, bu bütçe kaleminin amacı dışında gerçekleştirilmiştir. Listede, yardım yapılan kurumlar ve yardım amaçları incelendiğinde, Belediye bütçesinin bu giderleri, ödeme amaçlarına uygun herhangi başka bir bütçe kalemine muhasebeleştirilmeyeceği açıktır. Dolayısı ile LTB kaynaklarının, bütçe amaçları dışında kullanıldığı bariz olduğu cihetle, bu harcamaları itaya bağlayan yetkililerin bu tutardan sorumlu tutulmaları gerektiği görüşüne varılmıştır.

Listesi Ek-52'de sunulan harcamalardan üçü olan 19.09.2011 tarihli ve 96/2011 sayılı; 25.11.2011 tarih ve 135/2011 sayılı; 29.11.2011 tarih ve 180/2011 sayılı, toplamı 5,983.45 TL'lik olan ödeme fişlerinin itaya bağlanmasında Belediye Müdürü olarak imzası bulunmasından dolayı Sn. Hasan Güralp'ın 29.12.2014 tarihli yazı **(B.11(a))** ile bilgisine başvurulmuş olup ilgili ödemelerin yapıldığı kişi/kurumların herhangi bir dernek veya birlik olmamasına rağmen bu harcamaları itaya bağlamasının gerekçesi talep edilmiştir. Kendisinin 07.01.2015 tarihli cevap yazısında **(B.11(b))** konu ile ilgili 5. sırada yer alan cevabı aynen **"Belediye Başkanının harcama yetkisi sınırları dahilinde ve onun talimatıyla ilgili Şube Amirleri ve Müdür Muavinlerine yaptırılan uygun bütçe kaleminin Maliye tarafından yapıldığı ödeme fişlerini imzaladım ayrıca bu kalemde harcama yapılamayacağını bilmiyordum."** şeklinde olmuş ancak bu cevap ilgili ödemelerin bütçe kuralları dışına çıkılarak ve gerekli bağış makbuzu alınmadan gerçekleştirilmesine ilişkin yeterli bir yasal dayanak olarak görülmemiştir.

Listesi Ek-52'de sunulan harcamalardan olan 29.11.2011 tarih ve 179/2011 vezne numaralı ve 4,400.00 TL'lik Ödeme Fişinin itaya bağlanmasında Belediye Müdürü olarak imzası bulunmasından dolayı Sn. Hüseyin Çakır'ın 30.12.2014 tarihli yazı ile **(B.256(a))** bilgisine başvurulmuş olup ilgili ödemenin yapıldığı kurumun herhangi bir dernek veya birlik olmamasına rağmen bu harcamayı itaya bağlamasının gerekçesi talep edilmiştir. Kendisinin 12.01.2015 tarihli cevap yazısında **(B.256(b))** konu ile ilgili 5. sırada yer alan cevabı **"... İlgili işler Sn Cemal Bulutoğullarının talimat ve direktifleri ile yapıldığı için ilgili ödeme fişlerini imzaladım."** şeklinde olmuştur. Ancak bu izahat ilgili ödemenin itaya bağlanması için yeterli bir yasal gerekçe olarak görülmemiştir.

Yine Listesi Ek-52'de sunulan harcamalardan olan 06.05.2011 tarih ve 65/2011 vezne numaralı ve 13,398.00 TL'lik Ödeme Fişinin itaya bağlanmasında ita amiri olarak imzası bulunmasından dolayı **B.2(a)**'da sunulan yazımız ile Sn. Özel Kadioğlu'nun bilgisine başvurulmuş ve ilgili ödemenin yapıldığı kurumun herhangi bir dernek veya birlik olmamasına rağmen bu harcamayı itaya bağlamasının gerekçesi talep edilmiştir. Kendisi ile yüz yüze yapılan görüşmede **"Her iki faturanın ayrı ayrı tutarının Başkanın ödeme yetkisi olan 8,000.00 TL'yi aşmaması ve sadece Başkanın bilgisi dahilinde olması sebebiyle ilgili harcamayı onayladım."** şeklinde açıklama getirmesine rağmen tarafımıza herhangi bir yazılı cevap iletmemiştir.

Anılan Listede yer alan ve toplamı 17,915.00 TL tutarında olan 7 adet ödeme fişine hangi yasal gerekçe ile imza attığı hususunda **B.30(a)**'da sunulan yazımız ile dönemin Belediye Müdürü olan Sn. Aşkan C. Efe'nin bilgisine başvurulmuştur. Kendisinin **B.31(b)**'de sunulan cevap yazısında konu ile ilgili olarak;

"... bütçe amacı dışında yapılan ödemeler ... benim sorumluluğumda değildir. ... Sn. Başkan, Ast Başkan, eski müdürümüz, şube amirlerinin çoğu da bütçe harcamaları dışında olan ödemeleri itaya bağlamışlarsa bu onların eksikliği değil yol gösterici denetleyici maliye şubesi ekibi ve şube sorumluları olmalı idi kanaatindeyim."

şeklinde açıklamalar sunarak özetle bütçe dışı harcamaların sorumluluğunun Maliye Şubesi'nde olması gerektiğini belirtmeye çalışmıştır.

Anılan Listede yer alan ve Belediye Müdürü imzası Sn. Mehmet Çakmak tarafından atılmış toplamı 25,860.00 TL tutarında olan 6 adet ödeme fişine hangi yasal gerekçe ile imza attığı hususunda **B.115.(b)**'de sunulan yazımız ile Sn. Mehmet Çakmak'ın bilgisine başvurulmuştur. Kendisinin **B.115(c)**'de sunulan cevap yazısında konu ile ilgili olarak;

"..., açıkçası Sn. Başkanın ödeme yetkisinin olduğu suretle, imzaladığımı, ancak İdari Hizmetler ve/veya satın alma Şubesi ile bunları Sn. Başkanın organize ettiğini söyleyebilirim. 1 evrak da sorgulandığı zaman işitmediğimiz hakaret kalmıyordu."

şeklinde izahat sunmuştur.

Yine Listesi Ek-52'de sunulan harcamalardan olan 12.06.2008 tarih ve 149/2008 vezne numaralı ve 2,389.00 TL'lik Ödeme Fişinin itaya bağlanmasında Belediye Müdürü olarak imzası bulunmasından dolayı **B.32(a)**'da sunulan yazımız ile Sn. Ali Önöz'ün bilgisine başvurulmuş ve ilgili ödemenin yapıldığı kurumun herhangi bir dernek veya birlik olmamasına rağmen bu harcamayı itaya bağlamasının gerekçesi talep edilmiştir. **B.32(b)**'de sunulan cevaben yazısında kendisi **"Trafik Polisine geçmiş yıllarda da botlar alınıyordu. ... harcama belgesine Maliye Bölümü yanlış bütçe kodu vermiştir."** şeklinde açıklama getirmiştir.

Anılan Liste içerisinde bulunan 11.08.2011 tarih ve 146/2011 kasa numaralı bir diğer harcamayı Belediye Müdürü olarak itaya bağlayan Sn. Cemal Ulunay'dan ödeme yapılan kurumun herhangi bir dernek veya birlik olmamasına rağmen ilgili harcamayı onaylaması hakkında bilgi talep edilmiştir (**B.11(c)**). Kendisi cevaben yazısında (**B.11(d)**) konu harcamayı onaylaması ile ilgili;

"... Satın alma birimi tarafından düzenlenen sözkonusu miktarın ödeme fişi imzalanırken, ödeme fişi üzerinde hangi bütçe kaleminden ödeneceğine dair bir bilgi bulunmamaktaydı. Ödemenin hangi kalemden yapılacağı Maliye Şubesi tarafından düzenlendiğinden, ödeme fişi imzalanırken bu sorgulanmamıştır."

şeklinde açıklama sunmuştur.

Sn. Celal Cin'den de 12.06.2008 tarih ve 149/2008 kasa numaralı 2,839.00 TL tutarında ve 23.09.2009 tarih ve 146/2009 kasa numaralı 3,000.00 TL tutarındaki iki adet bu kapsamdaki harcamayı itaya bağlamasının gerekçesi hakkında **B.2(a)**'da sunulan yazımız ile görüşüne başvurulmuş ancak kendisi denetimin sonlandırıldığı tarih itibarı ile herhangi bir cevap sunmamıştır.

Bu bağlamda, söz konusu 21 adet harcamayı **Ek-52'**deki detaylı Listede ayrıştırılıp gösterildiği gibi itaya bağlanmasına sebebiyet veren tüm yetkililerin toplam **91,779.80 TL'nin**;

- 36,271.40 TL'sinden..... Sn. Cemal Bulutoğluları,
- 4,419.50 TL'sinden ..... Sn. Celal Cin,
- 13,398.00 TL'sinden..... Sn. Özel Kadioğlu,
- 1,419.50 TL'sinden ..... Sn. Ali Önöz,
- 17,915.00 TL'sinden..... Sn. Aşkan C. Efe,
- 12,930.00 TL'sinden..... Sn. Mehmet Çakmak,
- 2,991.73 TL'sinden ..... Sn. Hasan Güralp,
- 2,200.00 TL'sinden ..... Sn. Hüseyin Çakır,
- 234.67 TL'sinden ..... Sn. Cemal Ulunay'ın

sorumlu tutulmaları gerektiği sonucuna varılmıştır.

4.2.10.2. Ödeme Sürecinde Aksaklık ve/veya Eksiklik Görülen Harcamalar/Hususlar

A. Yardım Amaçlı Alınmış Piyango Biletlerinin Ödeme Emirleri Ekinde Yer Almaması

Dernek ve birliklerin yardım amaçlı düzenledikleri piyango çekilişleri ve/veya yardım balolarına katkı için alınan biletler ödeme fişleri ekine konmamakta ve eksik evrak ile ödeme fişlerinin düzenlenmesine sebebiyet verilmektedir. Genelde yapılan uygulama, alınan biletlerin bir adedinin suretinin ödeme fişi ekine konulması ancak bilet orijinallerinin ödeme fişi ekine eklenmemesidir. Bu uygulamadan vazgeçilmeli ve ödemeleri teyit nitelikli biletler titizlik gösterilerek ilgili ödeme fişleri ekine dahil edilmelidir. Detaylı listesi **(Ek-53)**'de sunulan ve denetlenen evraklar içerisinde bu şekilde gerçekleşmiş **10** adet ödeme fişi görülmüş olup toplam harcama tutarı **8,950.00 TL**'dir. LTB yönetimi ve Mali İşler Şubesinin bu tür bilet alımları gerçekleştireceğinde yapılan harcamanın şeffaflığı ve teyidi açısından biletlerin tümünü ödeme fişi ekinde sunmaya azami dikkati göstermesi gerekmektedir.

B. LTB Kültür Sanat Kurumu'na Yapılan Ödemeler

Bu kalemden, Lefkoşa Türk Belediyesi Kültür Sanat Kurumu adı altında faaliyet gösteren, diğer adıyla "Lefkoşa Belediye Tiyatrosu" olarak bilinen ve değiştirilmiş şekli ile 6/1961 sayılı Birlikler ve Dernekler Yasası altında dernek olarak tescil edilen bu kuruma 2008-2011 Mali Yılları'nda MK 23/2007 ve MK 24/2011 sayılı Meclis Kararlarına dayanılarak toplam **1,458,278.00 TL** ödeme yapılmıştır. Bu tutarın 1,444,000.00 TL'si MK 23/2007 sayılı Meclis kararına, 14,278.00 TL'si ise MK 24/2011 sayılı Meclis kararına dayandırılarak ödenmiştir. Bu ödemelerin detayı **(Ek-54)**'de görülebilir.

Seneler itibariyle ayrıştırılacak olunursa anılan kuruma;

- 2008 Mali Yılında ..... 364,000.00 TL,
- 2009 Mali Yılında ..... 330,000.00 TL,
- 2010 Mali Yılında ..... 420,000.00 TL,
- 2011 Mali Yılında ..... 344,278.00 TL

ödediği görülmektedir.

Bu ödemeler Meclis kararları alınarak yapılmış bile olsa, özellikle aylık 30,000.00 TL tutarında katkı yapılmasını onaylayan MK 23/2007 sayılı Meclis kararının bu katkıların ne gibi faaliyetler için yapılacağını belirtmemesine rağmen, Raporun **4.2.22** Bölümünde detaylı olarak izahı verildiği gibi, bu katkıların Kültür Sanat Kurumunda geçici veya süreli çalıştırılan kişilerin maaş/ücret ödemeleri için kullanıldığı tespit edilmiştir. Yani bir anlamda LTB kadroları dolaylı olarak şişirilmiştir.

4.2.11. Kara Taşıtlı Alımları Gider (06-1-4-01) Kalemine İlişkin Tespitler

2008–2011 Mali Yıllarını kapsayan dönem için bu kalemden bütçeleştirilmiş harcamaların toplamı 1,980,770.87 TL olarak tespit edilmiştir.

Bu bütçe kalemi harcamaları ile ilgili yapılan incelemeler sonucunda genel olarak görülen aksaklık, alınan araçlar arasında hareketli iş makineleri de olmasına rağmen bu alımların “Kara Taşıtlı Alımları” bütçe kaleminden giderleştirilmesidir. Bunun yanında, Polis Genel Müdürlüğü’ne hibe edilmek amacıyla alınmış ve Belediye kullanımında olmayacağı halde bu kalemden bütçeleşmiş kara taşıtlı alımı harcaması görülmüştür. Bir başka deyişle hatalı bütçeleşme gerçekleştirilmiştir. Ayrıca, bazı ödemelerde yetki aşımına gidilmiş ve bunlara karşılık herhangi bir yetki veren Meclis Kararı sunulmamıştır. İlgili bütçe kalemine dahil olan harcamalara ait belgelerin incelemesi neticesinde ulaşılan bulguların detayı aşağıdaki gibidir:

4.2.11.1. İta Amirinin Ödeme Yetkisini Aşacak Şekilde ve/veya Yasal Mevzuata Uyulmadan Gerçekleştirilmiş Ödemeler

A. Yetki Aşımı İçeren Motorlu Araç Alımı

27.02.2008 tarihli, 511/2008 kasa numaralı ödeme fişi (**B.364**) ile Kermya Motor’s Ltd. e yapılan ödeme 24,000.00 STG tutarında muhtelif iş makinesi alımı karşılığı **58,902.00 TL**’lik olup harcama belgesinde herhangi bir MK veya KİK atfı bulunmamaktadır. Ayrıca, harcamanın Servis Şefi imzası bulunmamakta olup İta Amiri olarak ise Sn. Cemal Bulutoğulları’nın imzası görülmektedir. İlgili harcama hakkında SAY.0.00-BE.0.14.000-12/674 sayı ve 14.08.2012 (**B.27**) tarihli yazımız ile bu harcamaya İta Amiri olarak imza atmış Sn. Cemal Bulutoğulları’nın bilgisine başvurulmuştur, ancak denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla kendisinden herhangi bir cevap alınmamıştır. Bu ödemenin, değiştirilmiş şekliyle LTB İhale Tüzüğü 4. maddesi hilafına yetki aşımı içerecek şekilde yapıldığı görüşüne varılmış olup, herhangi bir Meclis Kararından yetki alınmadan usulsüzce harcanan **58,902.00 TL**’den Sn. Cemal Bulutoğulları’nın şahsen sorumlu tutulması gerektiği görüşüne varılmıştır.

B. Faturasız Yapılan Ödeme ve Bu Ödemenin Çekinin Sn. Cemal Bulutoğulları Adına Düzenlenmiş Olması

07.03.2008 tarih ve 39/2008 kasa numaralı ödeme **4,821.40 TL** karşılığı olup, ödenecek alacaklı kısmında “**Mehmet Salih Rahvancıoğlu (Cemal Bulutoğulları)**” ifadesi görülmektedir (**B.365**). Ancak ilgili harcama belgesi ekinde herhangi bir fatura ibraz edilmemiştir.

Bu fatura, SAY.0.00-BE.0.14.000-12/674 sayılı ve 14.08.2012 tarihli yazımız (**B.27**) ile Sn. Cemal Bulutoğulları’ndan talep edilmiş ancak tarafımıza denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla herhangi bir evrak sunulmamıştır. İlgili harcamanın servis şefi imzası bulunmamakta ve mali işler sorumlusu imzasının ise dönemin mali işler sorumlusu Sn. Ahmet Nazif tarafından atıldığı görülmektedir. Ayrıca, bu ödemenin yapıldığı 521453 numaralı Universal Bankası çekinin ilgili bankadan talep edilmesi üzerine bu çekin hamilinin Sn. Cemal Bulutoğulları olduğu ve çekin karşılığının Universal Bank nezdindeki 10-118-1049 No’lu hesaba yatırıldığı tespit edilmiştir. Sn. Cemal Bulutoğulları’nın yazılı taleplerimize 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına herhangi bir cevap vermemesi nedeniyle bu harcamanın tarihinde Belediye Müdürü olan Sn. Ali Önöz kendi bilgisinde olan bazı konulara açıklık getirmek amacıyla tarafımıza gönderdiği 25.03.2013 tarihli yazısının EK l’inde 22. sırada yer alan izahı aynen (**B.36**); “**22 Mehmet Salih Rahvancıoğlu: Eski Alsancak Belediye Başkanıdır. Elinde kalan çöp arabasını Belediyeye sattı. Makbuz istenmesi Maliye Bölümüne iletildi.**” şeklindedir.

Ancak Sn. Ali Önöz, Sn. Mehmet Salih Rahvancıoğlu’ndan LTB için satın alınan çöp toplama aracının plakasını tarafımıza sunmamıştır. Yukarıdaki açıklamalardan, Sn. Mehmet Salih Rahvancıoğlu’ndan satın alındığı iddia edilen aracın plakasının tespit edilmesi, bu aracın şu anda Motorlu Araçlar Mukayyitliği kayıtlarında sahibinin kim olduğu konusunda bir araştırma yapılması ve elde edilen tespit sonucunda Belediye mali kaynaklarının kişisel çıkar için kullanılıp kullanılmadığının belirlenmesi için konunun KKTC Hukuk Dairesi’nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

B.29(a)’da sunulan yazımız ile bahse konu çekin kendi adına düzenlenmesi, çekin bozduurulduğu hesabın kendisi ile bağlantısı olup olmadığı konularında Sn. Cemal Bulutoğulları’ndan ayrıca izah talep edilmiş ancak kendisi herhangi bir cevap vermemiştir.

B.522(b)’de sunulan yazı ile konu ödeme hakkında dönemin Mali İşler Sorumlusu Sn. Ahmet Nazif’in yazılı izahı alınmış olup kendisi “... **Bu da Başkanla Mehmet Salih Rahvancıoğlu arasında gelişen bir olay kanısındayım.**” şeklinde bir açıklama getirmiş ancak konu ödemeyi herhangi bir teyit edici evrak olmadan imzalamasının gerekçesini sunmamıştır.

Söz konusu aracın Belediye adına kayıtlı olduğunun teyidinin yapılamaması nedeniyle ödenen **4,821.40 TL**’den, dönemin Mali İşler sorumlusu olan ve bu harcamada imzası bulunan Sn. Ahmet Nazif ve anılan harcamayı ita amiri olarak imzalayan Sn. Cemal Bulutoğulları’nın müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulması gerektiği görüşüne varılmıştır.

4.2.11.2. Ödeme Sürecinde Aksaklık ve/veya Eksiklik Görülen Harcamalar/Hususlar

A. Trucks Trading Ltd ile Yapılan İhale Sözleşmesinin Pulsuz Olması

MK 146/2007 sayı ve 26.10.2007 tarihli Meclis kararı ile Trucks Trading Ltd.'den 220,000.00 STG + KDV tutar üzerinden alımı onaylanmış olan muhtelif iş makinesine ait ihale dosyası incelendiğinde, ilgili firma ile 30.11.2007 tarihinde imzalanmış olan satış sözleşmesinin damga pulu içermediği tespit edilmiştir. İlgili sözleşme 20.06.2008 tarih ve 549/2008 kasa numaralı ödeme fişi ekinde tespit edilmiştir (**B.369**). Değiştirilmiş şekliyle 19/1963 Sayılı Pul Yasası ekli Birinci Cetvel'de "Anlaşmalar" başlıklı sıra No:3'e göre ilgili sözleşme için binde beş oranında pul vergisi ödenmelidir. **B.29(a)**'da sunulan yazımız ile dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan ilgili işlemin yapılmasını sağlamamasının gerekçesi talep edilmiş ancak kendisi herhangi bir cevap vermemiştir.

Bu bağlamda, 220,000.00 STG üzerinden binde 5 oranında alınması gereken **1,100.00 STG'in TL** karşılığı pul harcının, ilgili yüklenici firma tarafından ilgili mevzuat uyarınca gecikme cezası ile birlikte Gelir ve Vergi Dairesi'ne ödenmesi ve konunun Gelir ve Vergi Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği görüşüne varılmıştır.

B. Toros Otomotive Ltd. ile Yapılmış İhale Sözleşmelerinin Pulsuz Olması

MK 99/2007 sayı ve 29.6.2007 tarihli ve MK 172/2007 sayı ve 05.12.2007 tarihli Meclis kararları ile alımı onaylanan 23 adet Opel Corsa binek araçlarının alımına yönelik Toros Otomotive Ltd. ile yapılmış biri 02.08.2007 tarihli diğeri ise 17.12.2007 tarihli olmak üzere toplam 241,500 EUR değerini kapsayan 2 adet sözleşme bulunmaktadır. Bu sözleşmeler 09.09.2008 tarih ve 45/2008 Kasa Numaralı Toros Otomotiv firmasına yapılan ödemenin ekinde tespit edilmiş olup damga pulu içermedikleri görülmüştür (**B.370**). **B.29(a)**'da sunulan yazımız ile dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan ilgili işlemin yapılmasını sağlamamasının gerekçesi talep edilmiş ancak kendisi herhangi bir cevap vermemiştir.

Değiştirilmiş şekliyle 19/1963 Sayılı "Pul Yasası"na ekli Birinci Cetvel'de "Anlaşmalar" başlıklı sıra No:3 uyarınca bu sözleşmelerin binde beş oranında pullanması gerekmektedir. Bu bağlamda, 241,500.00 EUR üzerinden binde 5 oranında alınması gereken **1,207.50 EUR'nun TL** karşılığı pul vergisinin Toros Otomotiv tarafından yürürlükteki mevzuat gereği gecikme cezasını da içerecek şekilde Gelir ve Vergi Dairesi'ne ödemesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

C. Ercüment Tahir & Co. Ltd ile Yapılmış Sözleşmenin Pulsuz Olması

29.06.2007 tarihli KİK 51/2007 doğrultusunda, MK 99/2007 sayı ve 29.06.2007 tarihli Meclis Kararı ile Ercüment Tahir & Co Ltd.'den 220,000.00 STG + KDV tutar üzerinden alımı onaylanmış olan muhtelif iş makinesine ait 172/80/6-37 D-1 sayılı ihale dosyası incelendiğinde, ilgili firma ile imzalanmış olan satış sözleşmesinin, değiştirilmiş şekliyle 19/1963 Sayılı "Pul Yasası"na ekli Birinci Cetvel'de "Anlaşmalar" başlıklı sıra No:3'ün hilafına pullanmadığı tespit edilmiştir. 2008 Mali Yılı içerisinde bu ihale için yapılmış olan ödemelerden dolayı, ilgili ihale dosyasının incelenme gereği duyulmuştur. **B.29(a)**'da sunulan yazımız ile dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan ilgili işlemin yapılmasını sağlamamasının gerekçesi talep edilmiş ancak kendisi herhangi bir cevap vermemiştir.

Bu bağlamda, 220,000.00 STG üzerinden binde 5 oranında alınması gereken **1,100.00 STG** tutarındaki damga pulu eksikliğinin yüklenici firma tarafından gecikme zammı ile birlikte ödenmesi ve konunun Gelir ve Vergi Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

D. 2009 Mali Yılı İçerisinde Alınan Çekirge Araçlar

D.1. Meclis Kararında Belirtilen Sayıdan Fazla Çekirge Alımı Yapılması

MK 102/2009 sayı ve 16.09.2009 tarihli Meclis Kararı, Karar Defteri'ndeki şekliyle aynen;

“Self-Loading alımı için Kira ve İhale Komisyonu'na yetki verilmesine oybirliği ile (elden teklif);” demektedir.

KİK 64/2009 sayı ve 18.11.2009 tarihli Kira İhale Komisyonu Kararı aynen;

“Belediye Meclisinin 102/2009³⁴ sayılı kararı ile Kira ve İhale Komisyonuna verilen yetki çerçevesinde Volvo FM7 marka çekirge (self-loading) aracın Nevzat Efendi'den £21,000.-satin alınmasına ve JD 750 plakalı self-loading aracımızı tamir etmesine oybirliği ile;”

demektedir.

Buna ilaveten, Kira ve İhale Komisyonu yine Belediye Meclisinin MK 102/2009 sayılı kararına dayanarak, **KİK 65/2009** sayı ve 18.11.2009 tarihli bir başka Kararı almıştır. Bu karar aynen;

“Belediye Meclisinin 102/2009³⁵ sayılı kararı ile Kira ve İhale Komisyonuna verilen yetki çerçevesinde Mercedes marka çekirge (self-loading) aracın Atlas Truck Sales'den £23,000.-e satın alınmasına oybirliği ile;”

demektedir.

Ancak, MK 102/2009 sayılı Meclis Kararı'nın birden fazla araç alınmasına yönelik herhangi bir ifade içermemesi sebebiyle, sadece bir araç için KİK'na yetki vermesi gerektiği göz önüne alındığında, Kira İhale Komisyonu'nun, ikinci bir karar üreterek bir aracın daha alınmasını sağlamakla yetkisini aştığı sonucuna varılmıştır. Aksi takdirde, KİK 65/2009 sayılı Kira İhale Komisyonu kararını aldırarak gerekçe geçerli bulunmuş olunması halinde, MK 102/2009 sayılı Meclis kararına dayanılarak sayısız araç almak mümkün olacaktır.

KİK 64/2009 sayılı kararda belirtilen araç, 21.12.2009 tarih ve 149/2009 sayılı ödeme fişi ile Nevzat Efendi'den KDV hariç 21,000.00 STG'e satın alınmıştır. Bu durumda ilgili Meclis kararında belirtilen alım zaten yapılmıştır. Bu ödeme fişi üzerindeki açıklamadan da ilgili alımın KİK 64/2009 sayılı Kira ve İhale Komisyonu kararına dayandırıldığı açıkça görülmektedir **(B.366)**.

³⁴ İlgili KİK kararının bilgisayar ortamındaki şeklinde bu rakam sehven 142/2009 olarak yazılmıştır.

³⁵ İlgili KİK kararının bilgisayar ortamındaki şeklinde bu rakam sehven 142/2009 olarak yazılmıştır.

B.29(a)'da sunulan yazımız ile Sn. Cemal Bulutoğulları'nın KİK 65/2009 sayılı Kira İhale Komisyonu kararına hangi gerekçe ve/veya yasal dayanak ile onay verdiğine dair bilgisine başvurulmuş ancak kendisinden herhangi bir cevap alınmamıştır.

KİK 64/2009 kararına ek olarak üretilen **KİK 65/2009** sayılı Kira İhale Komisyonu kararının MK 102/2009 sayılı Meclis Kararı ile Komisyona verilen araç sayısı yetkisinin aşılmış olmasına rağmen, 19.11.2009 tarih ve **MK 133/2009** sayılı Meclis Kararı ile KİK 65/2009 Kira ve İhale Komisyonu Kararının onaylanması, ilgili alıma yetki sağlaması açısından yeterli görünse de bu araç alımı dönemin Meclisinin ve Başkanlığının gerekçesiz olarak ihalesiz alım yapmasına bir örnek teşkil etmektedir.

Konu araç alımına ait Ödeme Fişi, 11.12.2009 tarih ve 84/2009 kasa numaralı **(B.367)** olup 001 numaralı fatura karşılığı ödenen KDV dahil toplam **59,049.17 TL** tutarındaki ödemeyi kapsamaktadır.

D.2. Atlas Trucks Sales'den Alımı Kararlaştırılan Çekirge'nin Evraklarındaki Tutarsızlık

KİK 65/2009 sayılı Kira İhale Komisyonu kararı içeriğinde, aracın Atlas Trucks Sales'den alınmasını karara bağladığı görülmüşken, bu aracın 11.12.2009 tarih ve 84/2009 numaralı harcama belgesi ile 001 numaralı fatura karşılığı Buğra Kerimoğulları Trading'e ödeme yapıldığı tespit edilmiştir **(B.367)**. Bu firma değişikliğinin izahı SAY.0.00-BE.0.14.000-12/674 sayı ve 14.08.2012 tarihli yazımız **(B.27)** ile Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan talep edilmiştir. Kendisi tarafımıza herhangi bir cevap iletmemiş olup, Sn. Ali Önöz tarafından cevaben tarafımıza iletilen yazıda **(B.36)**; alınan aracın Belediyeye devir sonrasında ödeme aşamasında Buğra Kerimoğulları Trading işletmesinin sahibinin, Atlas Trucks Sales işletmesinin sahibinin oğlu olması ve iş ilişkilerinden dolayı bu şekilde fatura vermeyi uygun gördükleri izahatı verilmiştir. Ancak yazıya ekli fotokopisi verilen evraklarda bu savı destekleyecek herhangi bir bilgi görülmemiştir. İlgili cevap yazısının ekinde verilen fotokopi evrakta dikkat çekici bir diğer unsur ise, Atlas Trucks Sales işletmesinin İngiltere menşeli bir firma olduğu, LTB adına düzenlenen 1271 numaralı faturanın 10,000.00 STG değerinde olup FOB, CIF veya yerinde teslim şeklindeki ödeme türlerinden hiçbirinin faturada belirtilmediğidir. Eğer fatura, gösterildiği gibi LTB adına düzenlenmişse bu araç için herhangi bir gümrük ödenmesi gerekmeyecekti. Ancak bu aracın gümrükleme ile ilgili olarak herhangi bir evrak denetime sunulmamıştır. Bu durumda, ilgili firmaya ödenen KDV hariç 23,000 STG değeri ile bu aracın gümrükleme işlemi sırasında sunulan faturadaki değer (ki yukarıda atıfta bulunulan evrakta 10,000.00 STG olduğu görülmektedir) arasında 13,000.00 STG fark bulunmasının sebebi tarafımızca anlaşılamamıştır.

Yukarıda sıralanan hususlar ile ilgili olarak **B.29(a)**'da sunulan yazımız ile Sn. Cemal Bulutoğulları'nın bilgisine başvurulmuş ancak denetimin sonlandırıldığı tarih itibarı ile kendisinden herhangi bir cevap alınmamıştır.

Bu bağlamda, bu kararda belirtilen firmadan farklı bir firmaya ödeme yapılması, alımı ile ilgili ödeme evraklarında fiyat tutarsızlığı bulunması ve ilgili alımın gümrük evraklarının ibraz edilememesi nedenleri ile konu çekirge alımının KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği görüşüne varılmıştır.

E. Polis Genel Müdürlüğü'ne Hibe Edilen Araçlar

MK 145/2010 sayı ve 09.11.2010 tarihli Meclis Kararı ile Polis Örgütü'ne 5 adet araç ve 3 adet radar cihazı alınıp hibe edilmesi için ihaleye çıkılması konusunda Kira İhale Komisyonuna yetki verilmesine ve konunun yeniden Meclis gündemine getirilip sonuçlanmasına, toplantıya katılanların oybirliği ile karar verilmişti. Buna ilaveten, **MK 151/2010** sayı ve 10.12.2010 tarihli Meclis Kararı ile Polis Örgütü'ne alınacak 5 adet araca ilaveten 1 araç daha alınması onaylanmıştı.

KİK 72/2010 sayı ve 20.12.1010 tarihli Kira İhale Komisyonu Kararı ile de 41,800.00 TL birim fiyattan 2 adet Ford Mondeo Trend Sedan (Makam aracı olarak alınmıştır.) ve 28,600.00 TL birim fiyattan 4 adet Ford Focus 4.2.0 aracın Çangar Motors Ltd.'den alınması onaylanmıştır. Bunu takiben, **MK 161/2010** sayı ve 23.12.2010 tarihli Meclis Kararı ile KİK 72/2010 sayılı Kira İhale Komisyonu kararı onaylanmıştır.

Bilahare, 29.07.2011 tarih ve 102/2011 kasa numaralı harcama belgesi ile söz konusu 6 adet aracın **230,400.00 TL** tutarında olan karşılığı ilgili firmaya "**Kara taşıt Alımları**" bütçe kaleminden ödenmiştir (**B.368**). Halbuki söz konusu bütçe kalemi, Belediyenin kullanımında bulunacak araçların alımının giderleştirilmesi için kullanılması gereken bir kalemdir. Dolayısı ile bu kayıttan dolayı hem yanlış bütçeleşme gerçekleştirilmiş hem de kesin hesapların doğruyu yansıtması gerektiği hususu göz ardı edilmiştir. LTB'nin 2011 Mali Yılı Bütçesi incelendiğinde bu harcamanın kayıt edilebileceği herhangi bir bütçe gider kalemi tespit edilmemiştir.

Değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın "Bütçenin Uygulanması" yan başlıklı 117. maddesinin 2. fıkrası aynen;

"(2) Bütçe dışında harcama, sorumlularına ödettirilir ve ayrıca ilgililer hakkında yasal kovuşturma yapılır."

şeklindedir.

Bu çerçevede, MK 145/2010, MK 151/2010 ve MK 161/2010 sayılı Meclis Kararlarına onay veren dönemin Başkanı Sn. Cemal Bulutoğluları ve dönemin Meclis üyeleri Sn. Özel Kadioğlu, Sn. Ali Çınar, Sn. Ali Kansu, Sn. Ahmet Akbil, Sn. Arif Aktaş, Sn. Boysan Boyra, Sn. Celal Cin, Sn. Eribe Yağcıoğlu, Sn. Fatma Sabri, Sn. Fisun Özsun, Sn. Mehmet Kermeoğlu, Sn. Meriç Erülkü, Sn. Sinem Görüş, Sn. Tülay Umut ve Sn. Ulus Basri'den Polis Örgütü'ne yapılan bu hibenin yasal dayanağı hakkında görüş talep edilmiş ve yazılı gerekçeleri kendilerinden alınmış olup (**B.6**), Sn. Cemal Bulutoğluları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

İlgili Meclis üyelerinin tarafımıza iletilen yazıları incelendiğinde genellikle verilen cevapların, Belediye avukatından olumlu görüş gelmesi sebebiyle onay verildiği yönündedir.

Sunulan bilgiler ışığında, yukarıda alınmış kararlar ve bu kararlar doğrultusunda ödenmiş **230,400.00 TL**'lik ilgili harcamanın, 2011 Mali Yılı Bütçesinde gerekli kalem ve tahsisat ayrılmadan gerçekleştirildiği cihetle konunun KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

4.2.12. Hareketli İş Makinesi Alımları (06-1-5-30) Gider Kalemine İlişkin Tespitler

2008–2011 Mali Yılları'nı kapsayan dönem için bu kalemden bütçeleştirilmiş harcamaların toplamı 1,736,963.09 TL olup, bu bütçe kalemine dahil olan harcamalara ait belgelerin incelenmesi neticesinde ulaşılan bulgular aşağıda sunulmuştur:

İhale Tüzüğü Hilafına Yetkisiz Olarak Alınan Muhtelif Hareketli İş Makinesi

12.05.2010 tarihli ve 196/2010 ve 197/2010 kasa numaralı iki adet harcama belgesi ile Nevzat Efendi'ye 11733 ve 11741 numaralı faturalar karşılığı sırasıyla, 60,000.00 STG karşılığı 136,380.00 TL ve 58,000.00 STG karşılığı 131,834.00 TL olmak üzere toplam **268,214.00 TL** tutarında ilgili bütçe kaleminden, ita amiri olarak Sn. Cemal Bulutoğulları'nın imzası ile ödeme yapılmıştır.

Ayrıca, bahse konu ödemelerde belirtilen araçların gümrükleme işlemleri karşılığı, 12.05.2010 tarih ve 199/2010 kasa numaralı harcama ile 25,508.00 TL ve 19.07.2010 tarihli 98/2010 kasa numaralı bir diğer harcama ile 24,548.94 TL olmak üzere Sn. Mehmet Kaya'ya toplam **50,056.94 TL** ödeme yapılmıştır. 98/2010 kasa numaralı ödemeye ita amiri olarak Sn. Özel Kadioğlu, 199/2010 kasa numaralı ödemeye ise Sn. Cemal Bulutoğulları imza atmıştır (**B.371**).

İlgili harcama belgeleri üzerinde yazılan açıklamalardan, bu ödemelerin MK 134/2009 sayılı Meclis Kararının yetkilendirmesi doğrultusunda alınan KİK 15/2010 ve KİK 22/2010 sayılı Kira İhale Komisyonu Kararları neticesinde yapıldığı anlaşılmaktadır. Ancak, atıfta bulunulan Belediye Meclisi ve Kira İhale Komisyonu kararları incelendiğinde, alımı yapılan araçların hangi işletmeden, hangi tutardan ve hangi gerekçe ile satın alınacağına yönelik herhangi bir ifade içermedikleri tespit edilmiştir.

Şöyle ki;

- 19.11.2009 tarihli **MK 134/2009** kararı aynen;
“Surlariçi çöplerinin alınabilmesi amacı ile 1 adet ikinci el küçük çöp aracı, 1 adet ikinci el vidanjör alımı için elden teklif alarak neticelendirmesi için Kira ve İhale Komisyonuna yetki verilmesine, 1 adet yeni yol süpürme aracı alımı için gazete ilanı ile ihaleye çıkılmasına, kullanılmayacak olan çekirgelerin (self-loading) ihale usulü satılmasına oybirliği ile;”,
- 05.04.2010 tarihli **KİK 15/2010** kararı aynen;
“Bir adet ikinci el skip kovası taşıyan araç, bir adet çekirge ve bir adet üstü açık tamperli kamyon alımı için Kira İhale Komisyonuna yetki verilmesine;”
- 04.05.2010 tarihli **KİK 22/2010** kararı aynen;
*“05 Nisan 2010 tarihinde alınan KİK No.:15/2010 no'lu karara göre alınan ikinci el araçların,
-yeniden gözden geçirilmesi,
-eksiklerin tamamlanması,*

-tüm tamiratların yapılması kaydıyla ve en az 1 yıllık araçların garantisinin her yönden sağlanması koşuluyla Önel Aktolga'nın KİK No.: 15/2010 ret oyu verdiğiinden ve görüşlerine aynen devam ettiğinden dolayı oyçokluğu ile;"

şeklindedir.

SAY.0.00-BE.0.14.000-12/674 sayı ve 14.08.2012 tarihli yazımız **(B.27)** ile Nevzat Efendi'den yapılan konu araç alımları ile ilgili herhangi bir ayrı MK veya KİK kararı alınarak yetkilendirmenin gerçekleşip gerçekleşmediği hususunda, dönemin ita amiri olarak yine dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğlularından görüş ve ilgili alımın eğer varsa ihale dosyası talep edilmiştir. Ancak 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına denetimin sonlandırıldığı tarih itibarı ile kendisinden herhangi bir bilgi, cevap veya gerekçe alınamamıştır.

Konu araç alımına ait gümrükleme işlemleri için ödenmiş ve ita amiri olarak Sn. Özel Kadioğlu tarafından imzalanmış 19.07.2010 tarih ve 98/2010 kasa numaralı harcamayı hangi gerekçelerle imzaladığına dair kendisi ile yapılan sözlü görüşmede Sn. Özel Kadioğlu, **"Maliye Şubesi getirdiği için imzaladım."** şeklinde izahat vermiştir. Sn. Özel Kadioğlundan ayrıca **B.2(a)**'da kayıtlı yazımız ile konu hakkında bilgi talep edilmiştir. Ancak kendisi denetimin sonlandırıldığı tarih itibarı ile herhangi bir yazılı cevap sunmamıştır.

B.29(a)'da sunulan yazımız ile dönemin Belediye Başkanı ve konu alımın gerçekleştirildiği Ödeme Fişlerine İta Amiri olarak imza atan Sn. Cemal Bulutoğlularından ayrıca yetkisiz olarak bu ödemeleri hangi gerekçe ve varsa yasal dayanak ile gerçekleştirdiği hususunda izah talep edilmiş ancak kendisi herhangi bir cevap iletmemiştir.

B.30(a)'da sunulan yazımız ile yukarıda anılan ve toplamı KDV dahil 293,722.00 TL tutan 3 adet Ödeme Fişini Belediye Müdürü olarak imzalamış Sn. Aşkan C. Efe'nin bu onayları vermesinin gerekçesi talep edilmiştir. Kendisinin **B.31(b)**'de sunulan cevaben yazısında konu ile ilgili yaptığı açıklamalardan bazıları aşağıda alıntısı yapıldığı gibidir:

"... bu kadar yüklü bir miktarda iş makinelerinin usulsüz olarak harcandığı ve itaya bağlanmayı kesinlikle kabul etmiyorum. İtaya bağlayan ita amiridir. ... isimlerini hatırlamadığım bazı meclis üyeleri gidip araçları yerinde görmüş ve verdikleri rapor doğrultusunda bu araçlar alınmıştır. ... neden nevzat efendiden alındığı kimin aracı olduğunu ve bu araçların ondan alındığını bilmiyorum. ..."

Alıntısı yapılan izahlardan da anlaşılacağı gibi dönemin Belediye Müdürü olarak Sn. Aşkan C. Efe imzasının bulunduğu anılan harcamaların kime yapıldığını bilmediğini belirtmekle kendisi ile çelişmekte, ayrıca cevabında konu araçların Nevzat Efendi'den ilgili tutarlar ile alınmasının yetkisinin nasıl belirlendiği hususuna açıklık getirememektedir.

Yukarıda verilen bilgiler ışığında, ilgili araç alımlarının herhangi bir Meclis Kararı veya Kira ve İhale Komisyonu kararından yetki alınmadan, ihaleye çıkılmadan ve tamamıyla ita amirinin inisiyatifi sonucunda gerçekleştirildiği dolayısı ile değiştirilmiş şekliyle LTB İhale Tüzüğü'nün 4. maddesi hilafına, mevzuata aykırı olarak yetkisiz bir şekilde harcama yapıldığı sonucuna varılmıştır.

Bu bağlamda, yetkisiz olarak harcadığı tespit edilen **196/2010**, **197/2010** ve **199/2010** sayılı harcama belgelerinin toplamı olan **293,722.00 TL** tutarından, ita amiri olarak Sn. Cemal Bulutoğulları ve Belediye Müdürlüğü imzası bulunan Sn. Aşkan C. Efe'nin müştereken ve müteselsilen; Temmuz ayında düzenlenmiş **98/2010** kasa numaralı ve **24,548.94 TL** tutarındaki harcamanın ise İta Amiri imzasını atan Sn. Özel Kadioğlu'nun şahsen sorumlu tutulmaları gerektiği sonucuna varılmıştır.

4.2.13. Kısa Vadeli Borçlar Kaleminden (10.1.1.01) Yapılan Harcamalara İlişkin Tespitler

LTB 2008-2011 Mali Yıl Bütçeleri'nde 10.1.1.01 bütçe koduyla yer alan kısa vadeli borçlar kaleminin kullanım şekli ve amacı Analitik Bütçe Sisteminde Ödeneklerin Ekonomik Sınıflandırılmasına İlişkin Rehber'de açıklanmamış olup, "Uluslararası Finansal Raporlama Standartları" ile "Genel Kabul Görmüş Muhasebe İlkeleri" göz önüne alındığında 12 ay içerisinde veya normal faaliyet döngüsü içinde ödenmesi beklenen borçlar, kısa vadeli olarak tanımlanmaktadır.

2008-2011 Mali Yıllarına ait dönemde, LTB'nin Kısa Vadeli Borçlar kaleminden bütçeleştirmiş olduğu harcamaların toplamı **60,485,621.17 TL** olup, konu kalemden gerçekleştirilmiş harcama belgeleri üzerinde yapılan denetim neticesinde **60,225,009.24 TL** tutarındaki harcamanın raporlanmasına gereksinim duyulmuş olup (**EK-63**), aşağıdaki bulgular saptanmıştır.

4.2.13.1. Kısa Vadeli Borçların Kullanımına İlişkin Tespitler

LTB'nce kısa vadeli borç kaleminden karşılanmış olan ödemeler yılsonu ilgili gider hesapları borçlandırılmadan, diğer bir ifade ile ilgili gider hesaplarında gösterilmeden anılan kalemden karşılanmıştır.

2008-2011 Mali Yılları'nda LTB'nin Kısa Vadeli Borçlar Kaleminden yapmış olduğu harcamalar incelendiğinde:

- Bankalara ve Finans Kuruluşlarına LTB tarafından yüklenilmiş olan kredilere mukabil, Maliye Bakanlığı'nca LTB'nin aylık Devlet katkısından yapılmış olan borç ödemeleri karşılıklarının **faiz tutarları ile anapara ayrılmadan** konu kalemden bütçeleştirildiği (**Ek-55**),
- K.T. Belediyeler Birliği'ne LTB'nin aylık Devlet katkısından yapılan kesintiler karşılığının konu kalemden ödendiği (**Ek-56**),
- Ait olduğu Mali Yıldan önceki mali dönemlere ilişkin ticari borç karşılığı faturaların ve vadesi 12 ayın üzerinde olan kredi taksitlerinin konu kalemden ödendiği (**Ek-57**),

- Depozito iadesinin de konu kalemden ödenerek bütçeleştirildiği **(B.372)**,
- LTB tarafından **31.03.2011** tarihinde Universal Bank'tan **1,000,000.00 TL** kredi alındığı ve kredi taksit ödemeleri için **40,400.00 TL** tutarında **36** adet çek düzenlendiği ve bu çeklerden **8** adedinin **2011 Mali Yılında** anılan kalemden ödenerek bütçeleştirildiği **(Ek-58)**,
- Cari hesaptan alınıp, (Universal Bank Ltd. nezdinde 08.09.2011 tarihinde LTB adına açılan, kredi nitelikli ve cari hesabı finanse etmek amacıyla kullanılan) 10-118-001248 numaralı hesaba yapılan aktarmaların konu kalemden bütçeleştirildiği **(Ek-59)**,
- LTB Sosyal Konutları için depozito yatıran Sosyal Konut Hak Sahiplerine yapılan iadelerin konu kalemden ödenerek bütçeleştirildiği **(Ek-60)**,
- Maliye Bakanlığı'nca LTB'nin aylık Devlet katkısından Çangar Finans Co. Ltd.'den alınan döviz kredilerinin borç taksitlerine karşılık yapılan yatırımlarda "kur farkından doğan eksik ödeme" olduğu gerekçesi ile LTB tarafından Çangar Finans Co. Ltd.'e ödeme yapıldığı ve konu kalemden karşılandığı **(Ek-61)**,
- MK 140/2010 sayılı Belediye Meclis Kararı ile Çangar Finans Co. Ltd.'den alınan **1,200,000.00 STG** kredinin bir taksitinin ödendiği ve karşılığının konu kalemden bütçeleştirildiği,
- MK 60/2010 sayılı Belediye Meclis Kararı ile Çangar Finans Co. Ltd.'den alınan 10,000,000.00 STG kredinin kullanılması aşamasında, Çangar Finans Co. Ltd.'den MK 64/2008, MK 90/2009 ve MK 140/2009 sayılı Belediye Meclis Kararları ile alınmış olan kredilerin bakiye borçlarının mahsuplaşma işlemi yapılarak kapatıldığı ve ilgili harcamanın konu kalemden bütçeleştirildiği **(Ek-62)**,

tespit edilmiştir. Yukarıda tespit edilmiş olan hususlara ilişkin 2008–2011 Mali Yılları'na ait harcama detayları **(Ek-63)**'te verilmiştir.

4.2.13.2. Muhtelif Harcamalara Ait Bulgular

A. Temizlik Hizmeti Karşılığı Olarak Gösterilen Harcama

LTB'nce Fatiş Yağcıoğlu adına düzenlenmiş olan **7,200.00 TL** tutarındaki 159/08 kasa numaralı ve 14.02.2008 tarihli Ödeme Fişi ekinde Sn. Fatiş Yağcıoğlu'na ait **7,200.00 TL** tutarında 16.10.2007 tarih ve 533 numaralı fatura bulunmaktadır **(B.373)**. Fatura açıklamasında "Lefkoşa'nın çeşitli yerlerinde yapılan temizlik hizmetleri için işçilik ücreti" yazmaktadır. Ödeme Fişi ekinde ayrıca Sn. Ş.B³⁶ adına **8,319.68 TL** tutarında 15.05.2008 tarih ve 535414 numaralı LTB su faturası **(B.374)** ile yine Sn. Ş.B. adına **7,200.00 TL** tutarında 305725 numaralı LTB makbuzu bulunmaktadır **(B.375)**. Yapılan incelemede Sn. Fatiş Yağcıoğlu'na ait **7,200.00 TL** tutarındaki faturanın, Sn. Ş.B'nin adına olan su borcuna mahsup edildiği saptanmıştır.

³⁶ Konu ad/soyad tarafımızca mahfuz olup, B.375 ve B.376'da açık ad ve soyad belirtilmiştir.

Ayrıca Fatış Yağcıoğlu'na ait 533 numaralı faturanın "Teslim Alan" kısmı ile 159/08 kasa numaralı ve 14.02.2008 tarihli Ödeme Fişinin "Servis Şefi" ve "Parayı Alan" kısmındaki imzanın dönemin Müdür Muavini Sn. Mehmet Çakmak'a ait olduğu tespit edilmiştir.

159/2008 kasa numara ve 14.02.2008 tarihli Ödeme Fişinde Mali İşler Sorumlusu ile Belediye Müdürü imzasının olmadığı, harcamanın dönemin LTB Başkanı Sn. Cemal Bulutoğluları tarafından itaya bağlandığı tespit edilmiştir.

Ödemeye ilişkin, dönemin LTB Başkanı Sn. Cemal Bulutoğluları'ndan **28.01.2013 tarih ve SAY.0.00.BE.9.14.000-13/44** sayılı yazımız (**B.26**) ile izah talep edilmiş olmasına rağmen, Sn. Cemal Bulutoğluları konu yazımıza cevap vermemiştir.

Sözlü olarak bilgisine başvurulmuş Sn. Mehmet Çakmak "**konuyu bildiğini, Başkanın kendisini odasına çağırıldığını ve Ş.B'nin suyunun kesildiğini gidip fatura falan bulup halletmesini söylediğini**" belirtmiştir. Ancak Sn. Çakmak tarafımıza verdiği sözlü izahın aksine, konuya ilişkin tarafımıza iletildiği 20.03.2013 tarihli yazılı beyanında ise **Sn. Fatış Yağcıoğlu'na ait 533 numaralı faturada belirtilen temizlik işlerinin, 2007 yılının sonlarında kendisi tarafından yaptırıldığını ve ilgilinin oğlu Musa Bozlar tarafından çöp ev temizliklerine ödendiğini, çeki ise Musa Bozlar'ın isteği üzerine kendisinin alıp Musa Bozlar'a verdiğini ancak çekin daha sonra belediyeye dönüşüyle ilgili konuyu hatırlamadığını, Ş.B ile mahsuplaşmada görülen ödeme ile ilgili net bir bilginin de olmadığını** belirtmiştir (**B.376**).

159/08 kasa numara ve 14.02.2008 tarihli Ödeme Fişinde görülen 521845 numaralı çekin ilgili Banka tarafından tarafımıza iletilmesi neticesinde, konu çekin LTB hesabına yatırıldığı tespit edilmiştir.

Sn. Mehmet Çakmak'ın izahlarının tutarsızlığından anlaşılacağı gibi, bahse konu 533 numaralı faturanın, Sn.Ş.B'nin adına bulunan su borcuna mahsup edilmek için yanıltıcı bir biçimde düzenlenmiş olma riskini taşıdığından konunun KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Bu bağlamda konu faturanın yanıltıcı şekilde düzenlendiğinin tespit edilmesi durumunda 159/2008 Kasa Numaralı ve 14.02.2008 tarihli Ödeme Fişinde Servis Şefi olarak imzası bulunan Sn. Mehmet Çakmak ile konu Ödeme Fişini itaya bağlayan dönemin LTB Başkanı Sn. Cemal Bulutoğluları'nın **7,200.00 TL**'lik ödemededen müştereken ve müteselsilsen sorumlu tutulmaları gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

B. LTB Personeline Yapılan Yardım

230/2000³⁷ Kasa numara ve 14.02.2008 tarihli LTB Ödeme Fişii ile Mustafa Aroğlu Ltd.'e "**kaza sonucu evi yanan personelimizin evinin tamirati için yapılan yardım ücreti tutarı**" açıklamasıyla **toplam 2,350.00 TL** ödendiği tespit edilmiş (**B.377**) olup, bahis konusu yangının ne zaman gerçekteştiği, zararın ne olduğu vb. bilgiler tarafımıza

³⁷ LTB Ödeme Fişinde yer alan Kasa No aynen belirtilmiştir

iletilmemiştir. Ödeme Fişine ekli faturadan ödemin LTB personeli Sn. Levent Özverel için gerçekleştirildiği anlaşılmıştır.

230/2000³⁸ Kasa numara ve 14.02.2008 tarihli **2,350.00 TL** tutarındaki LTB Ödeme Fişinde Servis Şefi, Belediye Mali İşler Sorumlusu ve Belediye Müdürü'nün imzasının olmadan, sadece dönemin Belediye Başkanı imzası ile itaya bağlandığı ve bu uygulamanın değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın 121. maddesi hilafına olduğu tespit edilmiştir.

Konu tespitler hakkında **B.29(a)**'da kayıtlı yazımız ile dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğlularından izah talep edilmiş ancak kendisi herhangi bir cevap vermemiştir.

Bu nedenle, konuya ilişkin bulguların KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

C. Kur Farkından Kaynaklanan Fazla Ödemeler

C.1. Yanıltıcı Belge Düzenlenmesi

21.01.2009 tarih ve 35/2009 Kasa Numarası (**B.378**) ile Kısa Vadeli Borçlar hesabından gerçekleştirilen 66,978.80 TL tutarındaki ödeme emri; "Belediyemize ait araçların ek masrafları" olarak açıklanmış, fakat bu ödemenin aslında adı geçen şirketten 9 adet ikinci el araç alımında kullanıldığı tespit edilmiştir. 10.12.2007 tarihli Kermiya Motors Ltd.'e ait faturada motor şasi numaraları verilmiş olan araçların, Araç Kayıt Dairesi'nden kontrolü yapılmış ve araçların resmi olarak 07.12.2007 günü kayda geçtiği anlaşılmıştır. Bahse konu şirketin direktörü ile şifahi yapılan görüşmede; bu tutarın araçların satışı için olduğu ve ek masraf yapılmadığı teyit edilmiştir. Bu bağlamda hazırlanan ödeme emrinin yanıltıcı olduğu ve dönemin LTB Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğlular ve dönemin Mali İşler Sorumlusu Sn. Ahmet Nazif'in bu durumdan haberdar oldukları düşünülmektedir. Bahse konu satın alımla ilgili LTB Meclisi'nin 26.10.2007 tarih ve MK 146/2007 sayılı kararı ile Kira İhale Komisyonu'nun 28.11.2007 tarih ve KİK 73/2007 sayılı kararı olmasına rağmen, Ödeme fişinde "Belediyemize ait araçların ek masrafları" olarak açıklama yapılmasının gerekçesi anlaşılamamış olup, ilgililerin yanıltıcı belge düzenleme yoluna gittikleri sonucuna varılmıştır.

Sn. Cemal Bulutoğlularına; ödeme fişinin farklı açıklama ile düzenlenmesinin gerekçesi sorulmuş olup (**B.29(a)**), Sn. Bulutoğlular değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Aynı soru Sn. Ahmet Nazif'e de yöneltilmiş olup, Sn. Nazif tarafımıza ilettiği yazılı beyanında (**B.378(a)**), ödeme fişindeki açıklamanın faturada yer alan açıklamanın aynısı olduğunu, emin olmamakla birlikte harcamanın ilgili şube olan araç bakım veya dönemin LTB Başkanı tarafından oluşturulmuş olan ikinci maliye şubesi elemanları tarafından düzenlendiğini, son kaydın Maliye Şubesi tarafında yapıldığı için Bütçe sarfiyat kaydının tarafınca yapıldığını beyan etmiştir.

³⁸ LTB Ödeme Fişi'nde yer alan Kasa No aynen belirtilmiştir.

Ödemeye ilişkin belgenin yanıltıcı açıklama ile düzenlenmiş olması nedeniyle konunun KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

C.2. Çangar Finans Co. Ltd.'e Yapılan Kur Farkı Ödemeleri

Bilindiği üzere Lefkoşa Türk Belediyesi, içinde bulunduğu mali sıkıntılar nedeni ile çeşitli Banka ve Finans Kuruluşundan borçlanma yoluna gitmiş ve borç taksitleri, devlet katkı payından borç taksiti tutarı kadar temlik verilmesi sonucunda ilgili kuruluşların hesabına yönlendirilmiştir. Bu bağlamda, Çangar Finans Co. Ltd.' den İngiliz Sterlini (£) olarak yapılmış olan borçlanma karşılığı taksitlerde, İngiliz Sterlini (£) karşılığı Türk Lirası olarak hesaplanmıştır.

Ancak, Çangar Finans Co. Ltd., temlik ödemeleri kapsamında alması gereken aylık taksit tutarı ile kendisine ödenmiş olan aylık taksit tutarı arasında kur farkı olduğunu iddia etmiş ve bunun sonucunda 03.10.2008 ile 03.08.2011 tarihleri arasında, adı geçen işletmeye ödenmiş olan taksitler için "Kısa Vadeli Borçlar" kaleminden 11 adet ödeme emri ile ilgili işletmeye toplam 126,353.89 TL tutarında kur farkı ödemesi yapılmıştır **(B.379, B.380)**.

Yapılan incelemede bahse konu kur farkı ödemelerinde; LTB'nin döviz işlemlerinde genel uygulama olarak dikkate aldığı, değiştirilmiş şekliyle 38/1997 sayılı Para ve Kambiyo Yasası'nın 10. maddesi uyarınca, **(B.381)**, KKTC Merkez Bankası'nın Sterlin (£) efektif satış kurunu kullanmak yerine; Türk Bankası Ltd.'e ait olduğu ifade edilen kurların dikkate alınarak hesaplandığı anlaşılmış olup, konu borçlanmalara ait senetler denetime sunulmamış olduğundan, yapılan uygulamanın yasal dayanağı belirlenememiştir.

Bu nedenle, Polis Genel Müdürlüğü tarafından denetime sunulmuş olan Çangar Finans Co. Ltd.'in Türk Bankası Ltd. nezdindeki ilgili hesap dökümünde yer alan Devlet katkı payı yatırım tarihleri dikkate alınarak, toplam ödenen borç taksitlerinin hesaba geçtiği gün ile ödemesi gerçekleşen meblağ arasında oluşan kur farkı tarafımızca hesaplanmış ve yapılan hesaplamada kur farkının 126,353.89 TL değil 58,675.59 TL olması gerektiği sonucuna varılmıştır **(Ek-64)**.

Yukarıda belirtilenlerin dikkate alınması ile;

- Bahis konusu taksitlere esas teşkil eden borçlara ilişkin Belediye ile adı verilen Finans Şirketi arasında imzalanmış sözleşmeler denetime sunulmamış olup, Belediyenin aylık Devlet Katkısından STG mukabili düzenlenerek adı verilen Finans Şirketi hesabına yapılan Türk Lirası yatırımlarda, ilgili İşletmenin kur farkından doğan alacağı oluştuğu gerekçesiyle Belediye tarafından kur farkı ödemesi olarak 126,353.89 TL ödeme yapıldığı,
- Devlet katkısından kesilerek Maliye Bakanlığı'nca ödenen ilgili borç taksitlerinin, Çangar Finans Co. Ltd. hesabına yattığı tarihteki Merkez Bankası Satış Kurları dikkate alınarak tarafımızca yapılan hesaplamada, Belediyenin belirtilen dönemde adı verilen işletmeye 58,675.59 TL ödemesi gerekirken, bu miktarın 126,353.89 TL olarak gerçekleştiği dolayısıyla 67,678.30 TL (126,353.89 TL – 58,675.59 TL) fazla ödeme yapıldığı ancak LTB'nin yapmış olduğu ödemelerin hangi senet/anlaşmaya dayanarak gerçekleştirildiğine ilişkin dayanağının belli olmadığı,

- Taksitlerin yattığı Çangar Finans Co. Ltd.'e ait banka hesap dökümlerinden, Belediyenin aylık Devlet Katkısından yapılan yatırımların, adı geçen işletme hesabına lehte/aleyhte kur farkı oluşturduğu tespit edilmiş olup, işletmenin kendi lehine olan yatırımlar için Belediyeye iade yapmadığı, ancak kendi aleyhine olan kur farkları için Belediyeden ödeme talep ettiği, bazı ödemeler içinse talep yazısı olmadan Belediye tarafından ödeme yapıldığı,
- İşletmenin yazılı taleplerinde, talebine dayanak teşkil eden kurların, hesabının bulunduğu Bankaya ait döviz kurları olduğu belirtilmesine rağmen, LTB Mali İşler Şubesi yetkililerinin ilgili Banka kurları ile yazılarda belirtilen kurları uyuşturmadıkları ancak dönemin LTB Başkanlığı'nın verdiği onaylar çerçevesinde talep edilen miktarların işletme lehine olacak şekilde ödendiği,
- Borç alınmış olan Finans Şirketi Çangar Finans Co. Ltd. olmasına rağmen kur farkı ödemelerinin 13,211.70 TL'sinin **(B.380)** Çangar Finans Co. Ltd.'e, 113,142.19 TL'nin ise Çangar Motors Co. Ltd.'e **(B.379)** yapıldığı,
- Çangar Finans Co. Ltd.'e ve Çangar Motors Co. Ltd.'e yapılmış olan ödemelere ilişkin makbuzların LTB'de mevcut olmadığı, LTB Mali İşler Şubesi'nden ödemenin gerçekleştiğine ilişkin makbuzlar tarafımızca talep edilmesine rağmen denetim sonlandırıldığı tarih itibarıyla makbuzların denetime sunulmadığı,

tespit edilmiştir.

Sn. Cemal Bulutoğulları'na;

- Ödenen borç taksitlerine karşın adı geçen finans şirketinden herhangi bir makbuz talep edilmeden 126,353.89 TL tutarındaki kur farkı ödemelerini ita amiri olarak onaylamasının ve bu kapsamda 67,678.30 TL fazla ödeme gerçekleştirilmesinin gerekçesi ve varsa yasal dayanağı,
- Çangar Finans Co Ltd. alması gereken taksit ile ödenen taksit arasında kur farkı olduğunu iddiasını nasıl teyit ederek konu ödemelere nasıl yetki verdiği, belirtilen hesaplamalarda KKTC Merkez Bankası'nın Sterlin(£) efektif döviz satış kurunu dikkate almak yerine Türk Bankası Ltd.'e ait olduğu ifade edilen kurların dikkate alınma gerekçesi ve yasal dayanağı,
- Borç alınmış olan finans şirketi Çangar Finans Co. Ltd. olmasına rağmen kur farkı ödemelerinin 13,211.70 TL'sinin Çangar Finans Co. Ltd.'e, 113,142.19 TL'nin ise Çangar Motors Co. Ltd.'e yapılmasının gerekçesi ve varsa yasal dayanağı,

sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

2008-2011 Mali Yılları'nı kapsayan dönemde Çangar Finans Co. Ltd.'e yapılan bazı borç taksiti ödemelerinde yasal dayanağı belirlenemeyen ve kur farkından dolayı oluşan 67,678.30 TL fazla ödeme yapıldığı sonucuna varılmakla birlikte, bahse konu borçlanmaya ait senedin incelenmesi ve taksit ödeme şartlarının belirlenebilmesi açısından konunun KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Bunun yanında yukarıda açıklandığı üzere, ödenen borç taksitlerine karşın adı geçen finans şirketinin herhangi bir makbuz ibraz etmediği, bu yüzden **Gelir ve Vergi Dairesi'nin bahse konu gelirlerin ilgili yıl gelirlerinde beyan edilip edilmediği hakkında inceleme başlatması gerektiği düşünülmektedir.**

D. Sosyal Konut Hak Sahipliği Karşılığı Yapılan İade Ödemesi

LTB tarafından 06.11.2009 tarih ve 31/2009 kasa numarası ile Kısa Vadeli Borçlar hesabından muhtaç ve yoksul olduğu gerekçesi ile Sn. Z.G.³⁹ isimli vatandaşa 3,000.00 TL yardım ödemesi yapılmıştır. Oysaki ödeme fişine ilişkin 06.11.2009 tarihli dilekçeden, vatandaşın Sosyal Konut hak sahipliğinden vazgeçtiği ve ödemiş olduğu peşinatın kendisine geri iade edilmesini talep ettiği anlaşılmıştır.

Yapılan incelemede; adı geçen hak sahibinin 06.05.2008 tarihinde, LTB Sosyal Konut hak sahipliği karşılığı 2,750.00 STG'yi Belediye hesabına yatırdığı tespit edilmiş olup, yetkililerden alınan bilgilerden LTB'nin mali durumu nedeniyle, Sn. Z.G tarafından yapılmış olan iade talebinin, talep tarihi itibarıyla gerçekleştirilmesinin mümkün olmadığı anlaşılmıştır. Dolayısıyla adı geçen vatandaşa 3,000.00 TL ödeme yapıldığı ve bu ödemenin, ödeme amacını tamamen gizleyecek şekilde, Sosyal konut hak sahipliği iadesi yerine "Belediyemiz tarafından yapılan yardım tutarı" açıklamasıyla gerçekleştirildiği tespit edilmiştir.

Adı geçen vatandaşa 13.12.2009 tarihinde 3,765.00 TL daha ödenerek, Sosyal Konut hak sahipliği depozitosu iade edilmiş olup, yukarıda belirtilenler LTB Bütçesi'nden karşılanan bazı harcamaların, hesaplarda şeffaf olarak görünmesini engellemek amacıyla tamamen yanıltıcı ödeme fişleri hazırlandığını açıkça ortaya koymaktadır.

E. TC Yardım Heyetine Bilgisayar ve Malzeme Alımı Olarak Gösterilen Harcama

11.01.2010 tarih ve 27/2010 kasa numaralı ödeme fişi (**B.387**) ile Sn. Muzaffer Polat'a yapılan ödeme, "Yardım heyetine alınan bilgisayar ve malzeme" karşılığı 3,500.00 TL olup ilgili harcama belgesi ekindeki fatura dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları tarafından "Yardım heyetine yardım" şeklinde parafe edilmiştir. Konuya ilişkin T.C. Yardım Heyeti yetkilileri ile yapılan görüşmede; LTB tarafından kendilerine böyle bir malzeme alımı ve/veya yardımda bulunulmadığını, bilakis kendilerinin LTB'ye yardımda buldukları tarafımıza iletilmiştir.

İlgili harcama hakkında 28.01.2013 tarih ve SAY.0.00.BE.9.14.000-13/44 sayılı yazımız ile (**B.26**) dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan bilgi talep edilmiş ancak herhangi bir bilgi denetime sunulmamıştır.

Raporun 4.2.2.3.B bölümünde de belirtildiği üzere, Sn. Muzaffer Polat'a ait faturaların Belediye'de düzenlendiği, adı geçen kişi tarafından yapıldığı belirtilen işlerin LTB yetkililerince teyit edilemediği/belgelenemediği, raporun **4.2.2.3.D.1** başlıklı bölümünde belirtildiği üzere LTB tarafından, adı verilen kişinin Belediye'ye olan borcunun kapatılması için fatura alınma yoluna gidildiği sonuçlarına ulaşılmış olup, yukarıda belirtilen harcamaya ilişkin T.C. Yardım Heyeti yetkililerinin verdiği bilgiler de dikkate alındığında; LTB'nin T.C. Yardım Heyeti'ne yardım amaçlı bilgisayar alımının mümkün olmadığı, dolayısıyla konu faturanın gerçek bir alımı yansıtmadığı sonucuna varılmıştır.

³⁹ Konu ad/soyad tarafımızca mahfuzdur.

Bu bağlamda belirtilen harcamayı ita amiri olarak onaylamış olan dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğlularının 3,500.00 TL'den şahsen sorumlu tutulması gerektiği görüşüne varılmıştır.

4.2.13.3. Çifte Muhasebe Kaydı Yapılması

LTB'nin 2008-2011 Mali Yıllarına ait kesin hesapları incelendiğinde, LTB tarafından 2008 Mali Yılında **206,502.55 TL** ve 2009 Mali Yılında **199,663.20 TL**'lik tutarın (**Ek-69**)'da belirtilen kalemlerden bütçeleştirildiği ancak 2010 Mali Yılında toplamı **406,165.75 TL** olan bu tutarların "Kısa Vadeli Borç Kalemi" kullanılarak tekrardan bütçeleştirilmiş olduğu tespit edilmiştir. Bu tutarı oluşturan harcamaların detayı **Ek-69**'daki listede verilmiştir.

Konu ile ilgili olarak Belediye'nin Mali İşler personelinden Sn. Salahi Başaran ile yapılan görüşmede, Sn. Başaran "**2008 Mali Yılı itibarı ile Başkan Cemal Bulutoğlularının LTB'den alacağı bulunan tüm firma ve şahıslara ödeme yapılacağını söylediğini ve Ödeme Fişleri ve çeklerin hazırlanması talimatı verdiğini**" belirtmiştir. Sn. Başaran, **hazırlanmış olan ödemelerin tümünün birden gerçekleştirilemediğini ve çeklerin bir kısmının 2009 yılı sonuna kadar yanlarında kaldığını, Başkanın istediği kişilere çek tarihini parafe ederek ödeme yaptırdığını fakat daha sonra Universal Bankası ile Başkan arasında anlaşmazlık yaşandığını ve Başkanın Universal Bankası ile çalışmaktan vazgeçtiğini, Bankanın da hesapları kapatmak için LTB'nin elinde bulunan tüm çeklerini geri talep etmesi nedeniyle bütçeleştirilmiş harcamalara ait çekleri iade etmek durumunda kaldıklarını belirtmiştir. Bu nedenle 2010 yılında ilgili firma ve şahıslara tekrardan Yakın Doğu Bankası çeki ile ödeme yaptıklarını fakat yapılan işlemin çifte bütçeleştirmeye yol açabileceğini fark etmediklerini belirtmiştir.**

Yukarıda sunulan bilgilere ilaveten, LTB yetkililerince "Sözleşmeli Personel" olarak belirtilen LTB personeline ait Aralık 2008 ayı net maaşlarının, maaşlarından yapılmış sendika aidatları ile diğer kesintilerin bütçeye yansıtıldığı halde toplam **918,822.65 TL**'lik tutarın ödenmediği tespit edilmiştir (**Ek-70**).

Konu ile ilgili olarak yine Belediye'nin Mali İşler personelinden Sn. Salahi Başaran ile yapılan görüşmede, **Sn. Başaran belirtilen dönemde LTB personelinin 2008 Aralık ve 13. maaş çek ve bordrolarının hazırlandığını fakat Başkan Cemal Bulutoğlularının kendi döneminde işe alınan personele sadece Aralık maaşı diye 13. maaş tutarları ödenmesi talimatı verdiğini ve 2009 Aralık ayı başında Universal Bankası ile çalışmaktan vazgeçilmesi nedeniyle ellerindeki tüm 2008 Aralık maaş çeklerini bankaya iade ettiklerini sadece Sn. Deniz Birinci isimli personelin maaşının ödendiğini geriye kalan toplam 508 personelin denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla 2008 Aralık ayı maaşlarını alamadığını belirtmiştir.**

Ancak yapılan incelemeler neticesinde, denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla Sn. Deniz Birinci isimli personel ile birlikte Sn. Menteş Mayın isimli LTB personelinin de, 15765 nolu Universal Bankası çeki ile **2,586.27 TL** tutarındaki 2008 Aralık ayı net maaşını aldığı tespit edilmiştir.

Ayrıca LTB 2008 Aralık ayı ve 13. maaş bordrolarında Belediye Müdürü ile İta Amiri imzasının bulunmadığı saptanmış **(B.428)** olup, Kısa Vadeli Borçlar kaleminin kullanılmasına ilişkin yukarıdaki başlıklar altında yer alan hususlar birlikte değerlendirildiğinde; konu kaleme ilişkin yapılmakta olan uygulamanın, LTB'nin yılları itibarıyla piyasaya olan borçlarının ve faiz yükü miktarının gerçeği yansıtmamasına sebebiyet verdiği sonucuna ulaşılmıştır.

4.2.14. Ağırlama, Tören, Fuar, Organizasyon Giderleri (03.6.1.02) Kaleminden Yapılmış Olan Harcamalara İlişkin Tespitler

Lefkoşa Türk Belediyesi Bütçesi'nde yer alan 03.6.1.02 analitik kodlu Ağırlama, Tören, Fuar Organizasyon giderleri bütçe kalemi açıklaması LTB Eko Rehber'de;

'Belediye Meclis Kararları çerçevesinde, Yabancı temsilciler ve konukların geleneklere ve davetin kapsamına göre ağırlama, konaklama giderleri, ayrıca bu işlerle ilgili hazırlıkların gerektirdiği giderlerle, verilecek ziyafet, hediye, çiçek, bahşiş, taşıma giderleri ile ziyafetlerin gerektirdiği giderler bu kalemde öngörülmektedir.'

şeklinde açıklanmıştır.

2010-2011 Mali Yılları Ağırlama, Tören, Fuar, Organizasyon Giderleri hesabı bütün harcamaları incelenmiştir. **2010 Haziran-Aralık dönemi ile 2011 Ocak-Haziran dönemine ait harcamalara ilişkin bulgular aşağıda belirtilmiştir.**

A. Basımı Belgelenemeyen Faturalar

27.10.2010 tarih ve 225/2010 Kasa Numaralı Ödeme Fişi **(B.389)** ile Ağırlama, Tören, Fuar Organizasyon bütçe kalemi hesabından Bizz Ltd. Şti'ne ödenen 7,875.00 TL tutarındaki ödeme; **"Muhtelif evrak basımı"**, ödeme emrine ilişik faturada ise **"Muhtelif evrak basımı, Broşür-Fatura-Evrak"** basımı olarak açıklanmış olmakla birlikte basılan faturaların ne seri numaraları nede faturalar tarafımıza sunulmuştur. Denetim süresince bahse konu faturaların tarafımıza sunulması defalarca talep edilmiş olmasına rağmen faturalar tarafımıza sunulmamıştır. Gelir ve Vergi Dairesinden edinilen bilgilere göre, basımı yapan şirket bir reklam ajansı olarak faaliyet göstermekte ancak, fatura basım yetkisi bulunmamaktadır. Bu bağlamda fatura basım yetkisi olmayan Bizz Ltd. Şti'nden **"Broşür-Fatura-Evrak"** basımı hizmetinin satın alınmadığı değerlendirilmektedir.

Sn. Cemal Bulutoğulları'na; fatura basım yetkisi olmayan işletmeden konu hizmeti satın alma ve belirtilen harcamayı onaylama gerekçesi ve yasal dayanağı ile basıldığı beyan edilen faturaların kimin kullanımında olduğu/kimin tarafından teslim alındığı sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

İlgili ödemeye Servis Şefi olarak imza atan Sn. Mehmet Çakmak'dan fatura basım yetkisi olmayan Bizz Ltd. Şti'nden konu hizmetin satın alınma gerekçesi ve yasal dayanağı, basıldığı beyan edilen Broşür-Fatura-Evrak'ın hangi birimde kullanıldığı/kimin tarafından ne zaman teslim alındığı ve eğer var ise teyit edici belgeleri bir yazı ile talep edilmiş olup **(B.115(b))**, kendisi cevaben yazısında **(B.115(c))**;

“Bizz reklama yapılan 7.850.00, İdari Hizmetler Şubesinin tasarrufunda yapılan işlerdi. Genelde AC1 olarak nitelenen bu evraklar sadece Sn. Başkanla İdari Hizmetler arasında talimatla yapılan işlerdi... Sn. Başkanın ödeme yetkisi içinde olduğu için imzaladım. Sadece yapılan broşür-fatura ve/veya evrakların teslim ve takip yine İdari Hizmetler Şubesi idi.”

şeklinde açıklama getirmiştir.

Yukarıdaki açıklamalardan da anlaşılacağı gibi konu ödemeyi teyit edici herhangi bir evrak veya fatura basımı denetime sunulmadığından **bu ödeme emrine ita amiri sıfatıyla imza atan dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları ile servis şefi sıfatıyla imza koyan Sn. Mehmet Çakmak'ın 7,875.00 TL'den müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmaları gerektiği sonucuna varılmıştır.**

B. Anneler Gününde Hediye Alımı İçin Yapılan Harcama

50/2011 Kasa Numaralı Ödeme Fişi (**B.390**), dönemin LTB Belediye Meclisince alınmış **“8 Mayıs Anneler Günü nedeniyle üyemiz olan annelere verilecek hediyeler için 50,000.-TL Yaşlılar Birimi'ne kaynak aktarılmasına oyçokluğu ile;”** şeklindeki MK 44/2011 sayılı Meclis Kararı dayanak gösterilerek, dönemin LTB personeli Sn. Behiç Çobanoğulları adına 50,000.00 TL ödeme içerecek şekilde düzenlenmiş ve Sn. Cemal Bulutoğulları, Sn. Aşkan C. Efe ve Sn. Behiç Çobanoğulları'na ait olduğu belirtilen imzalarla Mali İşler Sorumlusu imzası olmadan itaya bağlanmış.

Belirtilen meblağın harcanmasına esas teşkil eden herhangi bir evrakın Ödeme Fişi'ne ekli olmadığı görülmüş olup, anneler günü dolayısıyla hediye satın alınması şartı ile verilen 50,000.00 TL'nin nasıl harcandığına ilişkin LTB Mali İşler Birimi Sorumlusu Sn. Erol Beyit'in de bilgisi olmadığı anlaşılmıştır. Dönemin Belediye Meclisince üretilmiş MK 44/2011 sayılı karar Yaşlılar Birimine kaynak aktarılması yönünde alınmış olunmasına rağmen, herhangi bir birime kaynak aktarılmasının yasal dayanağı bulunmamakta olup, **kaynak aktarımları;** LTB Bütçeleri ekinde yer alan **“Aktarma ve Ödenek Kuralları”** çerçevesinde **Bütçe Kalemleri arasında gerçekleştirilmektedir.** Dolayısıyla konu karar ve ödemenin dönemin LTB Yaşlılar Birimi Sorumlusu Sn. Behiç Çobanoğulları adına düzenlenmiş olması, dayanaktan yoksun olup, belirtilen kapsamdaki ödemenin, LTB Mali İşler Birimi'ne iletilecek mal/malzeme alındığını belirten faturalar karşılığı ilgili işletme/işletmeler adına yapılması gerekmektedir.

Ödemeye ilişkin belgelerin temin edilmesi amacıyla Sn. Behiç Çobanoğulları ile görüşülmesi gerekli görülmüş ve yapılan yüz yüze görüşmede, **Sn. Behiç Çobanoğulları konu meblağ ile ne satın alındığını net olarak izah edememiş olup, gerekli evrakları toparlayıp denetime sunabileceğini** belirtmiştir.

Görüşme akabinde, Sn. Çobanoğulları; Zombie Co. Ltd.'e ait 6 adet, Hasel Ltd.'e ait 2 adet toplam 50,000.16 TL tutarında faturayı, her faturaya ekli toplam 8 adet Ödeme Fişini (**B.391**) ve 19.04.2011 tarihli kendi imzasını taşıyan Belediye Başkanlığına muhatap **“Her yıl düzenli olarak kutlamakta olduğumuz anneler günü için... 1700 adet hediyeye ihtiyacımız vardır”** açıklamasını içeren talep yazısını (**B.392**) denetime sunmuş olup, konu yazının Sn. Bulutoğulları tarafından **“OK”** olarak parafe edildiği görülmektedir.

Ancak, 50/2011 Kasa Numaralı Ödeme Fişi ekinde olması gerektiği halde mevcut olmayan, 8 adet ÖF'nin denetime iletilmesi; LTB Muhasebe Biriminin belirtilen Ödeme Fişlerinden haberdar olmaması, sadece dönemin LTB Başkanı Sn. C. Bulutoğulları ile Servis Şefi Sn. B. Çobanoğulları imzasını taşıması ve talebimiz üzerine denetime sunulması, konu Ödeme Fişlerinin ödeme gerçekleştikten sonra düzenledikleri kanısına varmamıza sebebiyet vermiştir.

Denetime sunulan faturalar incelendiğinde ise;

- a. Zombie Co. Ltd.'den toplam 1,385 adet şal, 2,000 adet kolonya ve 395 adet yemeni alındığını belirten, **3,780 adet malzeme karşılığı** toplam 41,100.00 TL tutarındaki 6 adet faturanın mevcut olduğu, faturaların 4 adedinin 20.05.2011, 2 adedinin ise 25.05.2011 tarihli oldukları görülmüş,
- b. Hasel Ltd.'den ise toplam **3,780 adet Twix alındığını** belirten 8,900.16 TL karşılığı 2 adet faturanın 03.05.2011 ve 20.05.2011 tarihi ile düzenledikleri ve her iki faturada da teslim alan imzasının, Raporun çeşitli bölümlerinde adı geçen LTB personeli Sn. Turgay Demiray'a ait olabileceği değerlendirilmiştir.

Anneler günü dolayısıyla 08.05.2011 tarihinde dağıtıldığı belirtilen malzemelerden sadece Hasel Ltd.'e ait 1,580 adet Twix alımına ilişkin faturanın 03.05.2011 tarihli olduğu tespit edilmiş olup, geri kalan malzemelerin ise anneler günü olarak kutlanan 08.05.2011'den 12 ve 17 gün sonra 20.05.2011 ve 25.05.2011 tarihini taşımaları ve faturaların Sn. Çobanoğulları tarafından talep edildiği anda değil, belirli bir süre akabinde denetime sunulmuş olması, yapılan dağıtıma ilişkin şüphe oluşturmakla birlikte, Rapora konu edilmiş işletme sahiplerinden F. Dorman Tic. Ltd. Direktörünün, Zombie Co. Ltd. Direktörlerinden olduğu ve anılan işletmenin Sekreteri olarak kaydedildiği KKTC Şirketler Mukayyitliği kayıtlarından **(B.393)** öğrenilmiştir.

KKTC Vergi Dairesi Müdürlüğü yetkililerinden, denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla, Zombie Co. Ltd.'in Mayıs 2011 dönemi için gelirini 0 (sıfır) olarak beyan ettiği öğrenilmiş olup, geline nokta LTB adına düzenlenmiş faturaların zan altında değerlendirilmesine sebebiyet vermiştir. Ayrıca, LTB Yaşlılara Hizmet Birimi'nce konu hediyelerin dağıtımını belgelediği belirtilen bilgisayar kullanılarak hazırlanmış;

- “Yaşlılara Avrupalı Hizmet Birimi 02 Mayıs-06 Mayıs 2011 tarihleri Arasında Yapılan Haftalık Faaliyet Dökümü” iki kopya halinde denetime sunulmuştur. Her iki kopya da LTB yetkililerince belirtilen dönemde yapılan “şeker tansiyon ölçümü, berberlik vb. diğer hizmetlerin kaydını içermekte olup listelerden birinin üzerinde elde yazılmış “ Not: Anneler Günü: 1600 kadın üyemize anneler günü hediyesi dağıtıldı” şeklinde not olduğu (B.394) diğerinde ise bilgisayarda yazılmış “Anneler Günü Etkinliği: 100 Kadın üyemize anneler günü hediyesi dağıtıldı” **(B.395)**,
- Yaşlılara Avrupalı Hizmet Birimi “09 Mayıs-06 Mayıs⁴⁰ 2011 tarihleri Arasında Yapılan Haftalık Faaliyet Dökümünde” “Anneler Günü etkinliği: 02 Kadın Üyemize Anneler Günü Hediyesi dağıtıldı” **(B.396)**,

---

⁴⁰ Konu listede yazıldığı şekilde raporlanmıştır.

- Yaşlılara Avrupalı Hizmet Birimi” 09 Mayıs-13 Mayıs 2011 tarihleri Arasında Yapılan Haftalık Faaliyet Dökümünde” ise “Anneler Günü etkinliği: 27 Anneler Günü Hediyesi verildi” **(B.397)**

şeklindeki bilgilerin bulunduğu, toplamda 1,729 kişiye anneler günü hediyesi dağıtıldığına beyan edildiği anlaşılmıştır. Konu dağıtımları belgelemek amacıyla denetime sunulan çeşitli bölgeleri içeren “Yaşlılara Hizmet Birimi **Şeker & Tansiyon** Hizmetlerine Göre Kadın Üyeler” başlıklı listelerde **(B.398)** ise ilgili Birime kayıtlı kişiler hakkında kişisel bilgiler ile adres bilgilerinin yer aldığı ancak hediye dağıtımını belgeleyecek verilerin yer almadığı saptanmıştır.

Ayrıca, önceden de belirtildiği üzere Zombie Co. Ltd.’den toplam 3,780 adet şal, vb. alınırken Hasel Ltd.’den ise 3,780 adet Twix alındığı dikkate alındığında toplamda 7,560 adet alınmış hediyein kişilere tek tek mi yoksa bir kişiye tüm hediyelerden mi dağıtım yapıldığına dair herhangi bir bilgi olmadığı da değerlendirildiğinde; **7,560 adet olarak alındığı anlaşılan hediye ile 1,729 kişiye dağıtım yapılması ve 1,729 kişinin 1,600 tanesine yapıldığı belirtilen dağıtımın ilgili listeye sonradan eklenmesi, yapıldığı belirtilen dağıtıma şaibe katmaktadır.**

Gelinen nokta itibarıyla, Mayıs 2011 ayında Zombie Co. Ltd. tarafından Lefkoşa Türk Belediyesi’ne satıldığı belirtilen faturalarda yer alan malzemelerin, adı verilen şirket tarafından ne zaman ve kimden temin edildiğine ilişkin bilgi ve belgeye ihtiyaç duyulmuş olup, dönemin KKTC Gelir ve Vergi Dairesi Müdürü Sn. Yusuf Kaçmaz’a muhatap SAY.0.00-BE.0.14.000-12/688 sayı ve 28.08.2012 tarihli yazımız ile **(B.399)**;

- a. Zombie Co. Ltd.’e ait LTB adına düzenlenmiş faturalarda belirtilen alımlar öncelikli olmak üzere,**
- b. F. Dorman Tic. Ltd. Direktörünün hissedarı veya Direktörü olduğu, bazı işletmelerin 2008-2011 Mali Yılları’na ait hesaplarının,**

Dairelerince incelemeye alınması ve konu hakkında Başkanlığımızın ivedilikle bilgilendirilmesine ihtiyaç duyulduğu belirtilmiştir.

Ancak, 23.11.2012 tarihi itibarıyla konu yazımıza herhangi bir cevap verilmediği görüldüğünden, SAY.0.00-BE.0.14.000-12/795(688)T sayı ve 23.11.2012 tarihli yazımız **(B.400)** ile Sn. Kaçmaz’dan konuya ilişkin inceleme sonuçlarını ivedilikle denetime sunması istenmiştir. **Sn. Kaçmaz**, 23.11.2012 tarihli yazımıza cevaben Sayıştay Başkanlığı’na gönderdiği 27.11.2012 tarih ve GVD.0.00-5-12/3158 sayılı yazısında **(B.401)** özetle F. Dorman Ticaret Ltd. Direktörüne incelemeye çağrı belgesi tebliğ ettiklerini ancak işletme Direktörünün çağrılarına icabet etmediğini, Daire olarak tekrar hatırlatma yapılmasına rağmen yurt dışında olduğunu öğrendiklerini dolayısıyla **herhangi bir işlem başlatmadıklarını ve konun Dairelerinin takibinde olduğunu belirtmiş ancak denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla konuyu takip ettiklerine ilişkin bilgi/belge denetime sunmamıştır.**

Ödemeye ilişkin tereddütler nedeniyle, **Sn. Behiç Çobanoğulları adına düzenlenmiş olan 160677 numaralı, 50,000.00 TL tutarındaki çek ilgili bankadan temin edilerek incelenmiş olup, belirtilen çekin Sn. Behiç Çobanoğulları adı ve Kimlik Kartı**

numarası belirtilerek tarafımızca kime ait olduğu tarafımızca anlaşılamayan bir imzayla bozdukluğu tespit edilmiştir.

Yukarıda da belirtildiği üzere, bahis konusu ödeme, MK 44/2011 sayılı Meclis Kararı kapsamında gerçekleştirilmiş olup, konu kararın alınmasına onay vermiş olan Meclis Üyelerine ve dönemin LTB Başkanına“ ... **alınması öngörülen hediyelerin neler olduğu ve hangi işletmeden alınmasına onay verildiği belirtilmeden bu meblağın ödeme yetkisine onay verilmesine ilişkin yasal dayanakları**” sorulmuştur **(B.6)**. Belirtilenlere ilaveten Sn. Cemal Bulutoğulları’na; ödemenin Sn. Behiç Çobanoğulları adına düzenlenmesinin ve tarafınca onaylanmasının gerekçesi ve yasal dayanağı ile ödemeye esas teşkil eden hediyelerin neler olduğu, bahis konusu hediyelerin hangi işletme/kişiden alındığı ve kimlere dağıtıldığı sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Cemal Bulutoğulları, değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımıza cevap vermemiştir.

Dönemin Meclis Üyelerince denetime sunulan cevaplardan ise **(B.6)**, verilen onayın **alınacak hediyelerin ne olduğu ve kimden alınacağı bilinmeden** verildiği anlaşılmıştır.

Konu meblağa ait ödeme fişini, Belediye Müdürlüğü adına itaya bağlamış olan Sn. Aşkan C. Efe’ye de belirtilen ödemeyi onaylamasının gerekçesi sorulmuş olup, yapılan yüz yüze görüşmede Sn. Efe; konu ödeme fişinin kendi izinli olduğu dönemde Sn. Behiç Çobanoğulları tarafından imzalanmak üzere, Sn. Cemal Bulutoğulları’nın talimatı ile getirildiğini, ödemenin Sn. Çobanoğulları’nın adına düzenlenmesi üzerine, Sn. Erol Beyit’i telefoniyen aradığını ve şahsa çek çıkmayacağını Sn. Beyit’e belirttiğini izah etmiştir. Ayrıca Sn. Efe, Sn. Erol Beyit’in konu ödemenin acil olması nedeniyle Başkanın talimatı ile ödemenin düzenlendiğini belirttiğini ve dönemin LTB Başkanının, konu çekin şahıs adına düzenlenmesine ilişkin sorumluluğu aldığına dair yazı düzenlendikten sonra ödemeye ilişkin çeki imzaladığını izah etmiş aynı izahını tarafımıza iletmiş yazılı beyanı ile de belirtmiş **(B.31(b))** olup, ayıca konu beyanına “... ben emeklilik izninde ... idim. Behiç Çobanoğlu elinde evraklarla gelerek bana 08 Mayıs anneler günü için ... belediye meclisinin aldığı 50 000 TL’lik harcamaların yapılabilmesi için Sn. Başkan tarafından kendi adına çek çıkması için başkanın talimat verdiğini söylemiştir. Ben ... şahıslar adına çek çıkmayacağını söyledim ve maliye Şube Şefini telefona alarak ... şahıslara çek çıkarılmayacağını bildiği halde neden bana mesai dışı izin deyken bu çeki yolladığını sordum ... **Behiç Çobanoğulları mesai dışı açılan maliye şubesine evrakları ve başkanın onay yazısını götürdükten sonra çek Behiç Çobanoğulları adına çıktığını hatırlıyorum.** O evrakların nerede muhafaza edildiğini Başkanın onay verdiği yazının ne olduğunu bilemiyorum. Başkanın sorumluluk aldığı ve yetki verdiği yazılı evrak yoksa bunun sorumlusu ben değilim... Hediyelerle ilgili bilgim yok...çünkü ben fiilen belediyeden durmuşum. Emeklilik izninde idim.” biçimindeki açıklamalarını eklemiştir.

Sn. Cemal Bulutoğulları’na da Sn. Aşkan C. Efe’ye yönetilmiş sorular sorulmuş olup **(B.29(a))**, denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımız yanıtlanmamıştır.

Bu bağlamda;

- Bahis konusu hediyelerin kimlere dağıtıldığına ilişkin çelişen bilgilerin,
- Gelir ve Vergi Dairesi Müdürlüğü'nden talep edilen incelemenin netleştirilmemesinin,
- 160677 numaralı çekin ciro edilmesinde yer alan ancak tarafımızca kime ait olduğu anlaşılamayan imza esas olmak üzere, konu çekin kim/kimler tarafından kullanıldığının belirlenmesi gerektiğinin,

KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi ve 50,000.00 TL mukabili mal ve/veya malzeme alınmadığı veya belirtilen meblağ karşılığı hediyelerin dağıtılmadığının KKTC Hukuk Dairesi vasıtasıyla yapılacak araştırmada tespit olması durumunda, Sn. Cemal Bulutoğulları Sn. Aşkan C. Efe ve Sn. Behiç Çobanoğulları'nın belirtilen meblağdan müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmaları gerektiği düşünülmektedir.

4.2.15. Park, Bahçe Yapımı ve Ağaçlandırma (06.5.2.16) Giderlerine İlişkin Tespitler

2010 ve 2011 Mali Yılları'nda **Park, Bahçe Yapımı ve Ağaçlandırma Giderleri** kaleminden **308,777.85** TL harcama yapıldığı tespit edilmiştir.

LTB Bütçesi ekinde bulunan Analitik Bütçe Sisteminde Ödeneklerin Ekonomik Sınıflandırılmasına İlişkin Rehber'de (EKO-Rehber) **06.5.2. -Malzeme Giderleri** açıklaması aşağıdaki gibidir:

“Gayrimenkulün Belediye tarafından üretiminde üretim sürecinin hangi aşamasında olursa olsun münferiden bu işlerle ilgili olarak, kullanılan malzemelerin **bedelleri** bu bölümde sınıflandırılacak olup, IV. düzeyde aşağıdaki detaylar yer alacaktır.”

06.5.2.16. Bütçe kodlu “**Park, Bahçe Yapımı ve Ağaçlandırma Giderleri**” kalemi yukarıda verilen açıklamada belirtilen IV. düzeyde yer almaktadır.

Yapılan denetimde, bu kalemden işçilik ücretlerinin de ödendiği, ödeme fişleri üzerinde imzaların eksik olduğu, toplam bedeli ihale gerektiren harcamaların fatura bölmesi yapılarak LTB İhale Tüzüğü'nde belirtilen Belediye Başkanının yetkisi dahilinde olan 8,000.00 TL veya bunun altında bedellere düşürüldüğü ve bu şekilde **62,231.25 TL** ödeme yapıldığı, **(Ek-65)** alınan malzemelerin nerede kullanıldığına dair Belediye'ye ait raporların olmadığı tespit edilmiştir.

Şöyle ki;

- Nevvar Alişo Alagadi Green Island Authentic Garden'e çeşitli bitki, çiçek ve saksı alımı karşılığı ödenen toplam **14,537.00** TL'nin **(B.402)** birbirini takip eden fatura numaraları ile 4 adet faturaya bölüdüğü ve 3 faturanın tarihlerinin ise aynı olduğu,
- Sütcüoğlu Ltd.'e Taşkinköy parkı için yaptırılan işler karşılığı ödenen toplam **22,294.55** TL'nin 3 adet faturaya bölüdüğü, **(B.403)** fatura numaralarının birbirini takip ettiği ve 2 faturanın tarihlerinin ise aynı olduğu görülmüştür. Diğer

tarafından bu kalemin sadece malzeme alımları için kullanılması gerekirken park için yapılan işler karşılığı işçilik ödemelerinin de yapılmış olduğu ancak hakediş belgelerinin ödeme fişi ekinde olmadığı,

- Mustafa Kızılyürek'e palmiye ağacı alımı karşılığı ödenen toplam **10,000.00 TL**'nin **(B.404)** aynı tarihli olan birbirini takip eden fatura numarası ile 2 adet faturaya bölündüğü,
- Ayken Hazır Çim Bahçe Düzenlemesi Peyzaj'a Lefkoşa Belediye sınırları içerisinde refüj ve çemberlere **1,100 m²** hazır çim alınması ve ekilmesi karşılığı ödenen toplam **15,400.00 TL**'nin **(B.405)** birbirini takip eden fatura numaraları ile 3 adet faturaya bölündüğü

tespit edilmiştir.

Ayrıca, 30.12.2010 tarih ve 165/2010 kasa numaralı Ödeme Fişiyle Kam-Tek Ltd.'e **8,000.00 TL** tutarında ödeme **(B.406)** yapılmıştır. Ödeme fişi açıklaması "Bedrettin Demirel Caddesi Bicen Petrol önündeki yeşil alana Belediyenin", fatura açıklaması ise "Bedrettin Demirel Caddesi Bicen Petrol karşısı Belediye alanına yapılan büfe işi" şeklinde görülmekle beraber her iki açıklamadan da bahsedilen büfenin nereye yapıldığı anlaşılamamıştır. Ödeme fişi üzerinde Servis Şefi ve Mali İşler Sorumlusu imzası bulunmamakta olup Park, Bahçeler-Fidanlık Şube Sorumlusu Sn. İrfan Erişmen ile yapılan görüşmede, Sn. Erişmen; konu ile ilgili bilgisi olmadığını belirtmiştir.

Yukarıda belirtilen hususlarla ilgili olarak 28.01.2013 tarih ve SAY.0.00.BE.9.14.000-13/44 sayılı yazımız ile dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları'nın bilgilerine başvurulmuştur **(B.26)**. Sn. Cemal Bulutoğulları tarafımıza denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla cevap göndermemiş olup Belediyenin Mali İşler Sorumlusu Sn. Erol Beyit ile yapılan görüşmede, Sn. Beyit;

- Toplam bedelin 8,000.00 TL ve altı tutarındaki faturalara bölünerek ödeme yapılması ile ilgili herhangi bir yorum yapmayarak ödemesi yapılan faturaların münferit olarak değerlendirildiği ve tutarlarının Belediye Başkanı'nın harcama yetkisi dahilinde olduğu açıklamasını yapmış ve
- Ayken Hazır Çim Bahçe Düzenlemesi Peyzaj'a çim alım ve ekimi karşılığı ödenen **15,400.00 TL** ve Kam-Tek Ltd.'e yaptırıldığı anlaşılan büfe işi karşılığı **8,000.00 TL** tutarındaki ödemeler için ise herhangi bir cevap vermemiştir.

Konu bütçe kalemi kullanımı ile ilgili olarak özetle şu hususlar öne çıkmaktadır:

- A.** Bu kalemin sadece malzeme alımları için kullanılması işçilik ödemelerinin bu kalemden yapılmaması gerekmektedir.
- B.** Fatura bölmesi yapılarak İhale Tüzüğü kurallarının bertaraf edildiği ve bu şekilde ihalesiz olarak 8.000,00 TL'nin üzerinde malzeme alındığı ve/veya işler yaptırıldığı sonucuna ulaşılmıştır.
- C.** Servis Şefleri, alınan malzemelerin nerede kullanıldığına dair rapor hazırlamalı ve bu raporları ödeme fişlerine eklemelidirler.

4.2.16. Park Bahçe Yapımı ve Ağaçlandırma Gideri (06-5-7-20) Kalemine İlişkin Tespitler

2008–2011 Mali Yıllarını kapsayan dönem için bu kalemden bütçeleştirilmiş harcamaların toplamı **933,476.19 TL** olup bu bütçe kalemine dahil olan harcamalara ait belgelerin incelemesi neticesinde ulaşılan bulgular aşağıda sunulmaktadır:

A. Çağlayan Parkı İçin Alınan Projektörler

29.04.2008 tarih ve 88/2008 kasa numaralı harcama belgesi ile Ali Karavezirliiler Ticaret Ltd.'e **26.03.2008 tarihli 1369-1372 numaralı 4 adet fatura** karşılığı Çağlayan Parkı için alımı yapılmış 20 adet sodyum buharlı projektör için **toplam 27,076.79 TL** ödeme yapılmıştır. İlgili harcama belgesi üzerinde herhangi bir MK veya KİK atfı olmamasından dolayı SAY.0.00-BE.0.14.000-12/674 sayı ve 14.08.2012 tarihli yazımız **(B.27)** ile ita amiri olarak imza atmasından dolayı dönemin LTB Başkanı Sn. Cemal Bulutoğluları'ndan bu harcamanın yetkilendirilmesi hususunda bilgi istenmiştir. Konu ile ilgili olarak Sn. Cemal Bulutoğluları'ndan herhangi bir cevap denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla alınamamıştır. Dönemin Belediye Müdürlüğü görevini yürüten Sn. Ali Önöz tarafımıza cevaben sunduğu yazıda **(B.36)** Çağlayan Parkı işlerinin acilen bitirilmesi gerektiği için bu firmaya gerekli görülen işlerin parça parça yaptırıldığını belirtmiştir. Ancak herhangi bir Meclis Kararı veya KİK alınıp alınmadığı hususuna cevabında değinmemiştir. Bu bilgilerden hareketle, bahse konu alım için Sn. Cemal Bulutoğluları, Belediye Meclisinden veya Kira İhale Komisyonundan herhangi bir yetkilendirme kararı almadan, değiştirilmiş şekli ile LTB İhale Tüzüğü 4. maddesi (a) fıkrasında belirtilen 8,000.00 TL'na kadar alım yapabilme yetkisi sınırlamasının bertaraf edilmesi amacıyla yaptırılan ilgili mal ve hizmet alımının fatura bölmesi yapılarak ödemesinin gerçekleştirildiği sonucuna varılmıştır. Ayrıca, değiştirilmiş şekliyle 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın "Ödeme Emri" yan başlıklı 121. maddesi hilafına olacak şekilde Belediye Müdürü imzası olmadan bu ödeme işleme konmuş ve gerçekleştirilmiştir.

Herhangi bir İhale Komisyonu veya Meclis Kararından yetkilendirme almadan, İhale Tüzüğü'nün 4. maddesinde yer alan İta Amirliğine verilmiş 8,000.00 TL'lik harcama yetkisine uyulmuş gibi gösterilen ve 4 adet faturaya bölünmesine rağmen bir Ödeme Fişinde toplam olarak ödenen **27,076.79 TL'lik** harcamanın **(B.407)**, ihaleye çıkılmadığı için haksız rekabete yol açabilecek şekilde gerçekleştirildiği sonucuna varılmıştır.

Bu bağlamda, alınan mal ve hizmetin toplam miktarının LTB İhale Tüzüğü'nün 4. maddesinde belirtilen 8,000.00 TL'yi aşmasına rağmen fatura bölümü yapılarak ödemesi gerçekleştirilen bu ve Raporun birçok kısımlarında sıkça ele alındığı gibi bu türden ödemelerin önüne geçilebilmesi, yapılan işlerin şeffaflığının sağlanması ve haksız rekabeti önleyecek düzenlemelerin getirilmesi amacıyla, İta Amirliğine verilen 8,000.00 TL'lik yetkinin çerçevesinin ve kriterlerinin daha açık bir şekilde belirlenmesini sağlayamaya yönelik LTB İhale Tüzüğü'nün 4. maddesinde değişikliğe gidilmesi önerilmektedir.

B. Ortaköy Futbol Sahası Telleme İşinin Bütçe Amaçları Dışında Yaptırılması

21.05.2008 tarih ve 65/2008 kasa numaralı harcama belgesi (**B.408**) ile Bahçeciler Construction Ltd.'e Ortaköy Futbol Sahası telleme ve ekstra işleri için Universal Bankasındaki Belediye hesabına ait 521625 numaralı çekle 19,199.25 TL ödeme yapılmıştır. Bu ödemeye ekli hak edişte kullanılan birim fiyatlar KİK 13/2007 kararına dayanılarak belirlenmiş olsa bile ilgili tutarın ödenmesine yetki veren herhangi bir Meclis Kararı bulunmamaktadır.

İlgili bütçe kaleminin Belediyelerin bütçe düzenini açıklayan Eko-Rehberdeki açıklaması aynen;

“06.5.7 - Müteahhitlik Giderleri: Gayrimenkul üretiminin üçüncü şahıslara ihale yoluyla yaptırılması durumunda bu yapımlar karşılığında müteahhitlere ödenecek hakedişler bu bölümde sınıflandırılacak olup, inşaa edilen gayrimenkulün niteliğine göre IV. düzeyinde ise aşağıdaki detaylar yer alacaktır.”

demektedir.

Bu açıklamadan da anlaşılacağı üzere 06-5-7 kodu ile başlayan bütçe kaleminin Belediyenin sahipliğinde olacak gayrimenkul üretimi için kullanılması gerekmektedir.

Konu harcamaya ait çeki hangi gerekçe ve varsa yasal dayanak ile imzaladığı hususunda **B.29(a)**'da sunulan yazımız ile dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğluları'ndan bilgi talep edilmiş ancak kendisi 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına herhangi bir cevap vermemiştir.

Konu harcamaya ait çeki hangi gerekçe ve varsa yasal dayanak ile imzaladığı hususunda **B.32(a)**'da sunulan yazımız ile dönemin Belediye Müdürü Sn. Ali Önöz'den bilgi talep edilmiş ve kendisinden cevaben alınan **(B.32(b))** yazıda kendisi **“Ortaköy Futbol Sahasına yapılan telleme ile ilgili Maliye Bölümü tarafından yanlış bütçe kalemi üretilmiştir.”** şeklinde izahat vermiştir.

Belediyenin üzerinde hiçbir hak sahipliği bulunmayan bir gayrimenkul olan “Ortaköy Futbol Sahası” için harcanan 19,199.25 TL tutarındaki ödemenin, bütçe mevzuatı açısından usulsüz olduğu, Belediye kaynaklarının kendi uhdesinde ve sorumluluğunda olmayan yerlere ve ayrıca LTB İhale Tüzüğü 4. maddesi hilafına da olacak şekilde harcadığı cihetle bu tutardan, bu harcamada ita amirliği ve Belediye Müdürü imzasının olmaması nedeniyle, Universal Bankası nezdindeki Belediye hesabına ait **521652** numaralı çeki itaya bağlamak üzere imza atan Sn. Cemal Bulutoğluları ve Sn. Ali Önöz'ün müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmaları gerektiği sonucuna varılmıştır.

Ancak, LTB İhale Tüzüğü'nün 4. maddesinin (1). fıkrasında İta Amirliğine verilen 8,000.00 TL'lik ödeme yetkisi nedeniyle 65/2008 kasa numaralı ödmeden 8,000.00 TL'nin düşülmesi gerekmektedir. Dolayısı ile yukarıdaki sorumluluk tutarı **11,199.25 TL** olarak belirlenmiştir.

C. LTB Fidanlık Projesi İhale Sözleşmesinin Pulsuz Olması

07.07.2008 tarih ve KİK 26/2008 sayılı Kira İhale Komisyonu kararı neticesinde 10.07.2008 tarihli MK 78/2008 sayılı Meclis kararı ile 235,000.00 TL + KDV bedelle Kayas Construction Ltd.'e yaptırılması onaylanan "LTB Fidanlık Projesi" ihalesinin 172/80/6-38 D-5 sayılı ihale dosyası incelenmiş ve yüklenici firma ile yapılmış herhangi bir sözleşme ilgili dosyada görülmemiştir. Konu ile ilgili olarak SAY.0.00-BE.0.14.000-12/674 sayı ve 14.08.2012 tarihli yazımız (B.27) ile Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan bilgi talep edilmiş ancak kendisinden herhangi bir cevap alınamamıştır. Bilahare söz konusu ihale için Kayas Construction Ltd. ile herhangi bir sözleşme yapılıp yapılmadığı, yapılmış ise tarafımıza iletilmesi ilgili bölümden sözlü olarak talep edilmiş ve 11.07.2008 tarihinde imzalanan sözleşmenin fotokopisi tarafımıza sunulmuştur (B.409). Bu mukavelenin incelenmesi sonucunda üzerinde herhangi bir pullama ibaresi olmadığı görülmüştür.

B.29(a)'da kayıtlı yazımız ile bu işlemin yapılmaması hususunda dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan izah istenmiş ancak kendisi herhangi bir cevap vermemiştir.

Değiştirilmiş şekliyle 19/1963 Sayılı Pul Yasası uyarınca bu mukavelenin binde beş oranındaki **1,175.00 TL**'lik damga pulu ücretinin gecikme cezası ile birlikte Gelir ve Vergi Dairesi'ne yüklenici firma tarafından yatırılması ve konu eksiklik ile ilgili Gelir ve Vergi Dairesi'nin bilgilendirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

4.2.17. Bilgisayar Yazılımı Alımları (06.3.1.01) Gider Kalemine İlişkin Tespitler

LTB 2008-2011 Mali Yıl Bütçeleri'nde, Bilgisayar yazılımı alımları amacıyla bütçeleştirilmiş 06.3.1.01 kalemi, Bilgisayarlar için kullanılacak olan hazır programların satın alma, lisans bedelleri ve yeni program yazdırılmasına ilişkin giderlerin bütçeleştirilmesini öngörmektedir.

LTB'nin 2008–2011 Mali Yıllarını kapsayan dönemde, Bilgisayar Yazılımı Alımları kaleminden yapılan harcamaların toplamı **771,281.30 TL** olup belirtilen dönem içerisinde, Bilgisayar Yazılımı Alımları kaleminden karşılanmış olan harcamaların tümünün "LTB Kent Bilgi Sistemleri" İhalesiyle ilgili olduğu saptanmıştır.

Konu ihale süreci ve ödemelere ilişkin saptanan bulgular aşağıdaki gibidir:

A. İhale Süreci

Kent Bilgi Sistemleri (KBS) İhalesi ile ilgili süreç incelendiğinde; LTB'nin Kent Bilgi Sistemleri'nin kurulumu için **ihaleye çıkmadığı**, LTB Belediye Meclisi'nin **20.11.2006** tarihinde ürettiği **MK 149/2006** sayılı kararı (B.410) çerçevesinde, LTB personeli Sn. Mustafa G. Korucu, Sn. Nüge Tecer ve Sn. Emine Sivri'nin Kent Bilgi ve otomasyon sistemi konularında Sempaş Ltd. ve bu konuda uzman 2 firma ile görüşme yapmak için İstanbul'a gönderildikleri anlaşılmıştır.

Adı geçen personel tarafından elden alınan teklifler, LTB Meclisi'ne sunulmuş ve Meclis **22.02.2007** tarihinde üretmiş olduğu **MK 43/2007** sayılı kararı (**B.411**) ile konu tekliflere ilişkin Karadeniz Teknik Üniversitesi öğretim üyesi Sn. Prof. Tahsin Yomralıoğlu'nun görüşünün alınmasına yetki vermiştir. **6.06.2007** tarihinde toplanan Kira ve İhale Komisyonu **KİK 40/2007** sayılı kararı (**B.412**) uyarınca;

“Prof. Tahsin Yomralıoğlu'nun yazılı hazırlamış olduğu bilirkişi raporuna dayanarak ihaleyi en uygun teklifi veren İşlem Şirketler Grubu'na **595,000.00** USD tutara yaptırılmasına; ek işlerin yaptırılması ve ihale bedeli hususunda pazarlık ve taksitlendirmenin yapılması için Kira ve İhale Komisyonu'na yetki verilmesine Belediye Meclisine tavsiye edilmesine oybirliği ile”

karar verilmiştir (**B.413**). Kira ve İhale Komisyonu yine **25.10.2007** tarihli toplantısında ürettiği **KİK 65/2007** sayılı kararı (**B.414**) ile İşlem Coğrafi Bilgi Sis. ve Müh. Eğt. Ltd. Şti. (İşlem Şirketler Grubu)'nin Kent bilgi ve Otomasyon Sistemleri ile ilgili vermiş olduğu **595,000.00 USD**'lik teklifi, kararda belirtilen artırma ve eksiltmelerle **610,000.00** USD tutara gerçekleştirmesine yetki vermiştir. Kira İhale Komisyonunun **KİK 65/2007** sayılı kararı LTB Meclisi'ne sunulmuş ve **26.10.2007** tarihinde **MK 145/2007** sayılı Meclis kararı (**B.414**) ile onaylanmıştır.

Kira İhale Komisyonunca üretilmiş olan **KİK 65/2007** sayılı karar çerçevesinde, LTB ile T.C.'de faaliyet göstermekte olan İşlem Şirketler Grubu arasında **26.10.2007** tarihinde sözleşme (**B.415**) akdedilmiş ve iş başlangıç tarihi **01.12.2007** bitiş tarihi ise **01.10.2008** olarak belirlenmiştir.

İhalenin karara bağlanmasına ilişkin yukarıda belirtilen süreç incelendiğinde Lefkoşa Türk Belediyesi İhale Tüzüğü'nün; 6(a) ve 7. maddeleri hilafına davranıldığı, sonucuna ulaşılmıştır.

Konuya ilişkin tespitlerimiz hakkında, dönemin LTB Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan **28.01.2013** tarih ve **SAY.0.00.BE.9.14.000-13/44** sayılı yazımız ile izah talep edilmiş olunmasına rağmen (**B.26**), Sn. Cemal Bulutoğulları konu yazımıza cevap vermemiştir. **KKTC'de ihaleye çıkılmadan yurtdışında elden teklif alma yoluna gidilmesine ilişkin** bilgisine başvuru LTB personelinden Sn. Mustafa G. Korucu ve Sn. Nüge Tecer “O dönemde KKTC'de bu konuda çalışan bir firma olmadığını, onlarca aracı firmanın yazılımlar için randevu talep ettiğini ancak bu firmaların da T.C.'deki firmaların harita programlarını kullanacağını bundan dolayı 2 tane referansı güçlü T.C. firması ile temas kurup teklif aldıklarını” belirtmişlerdir.

Yukarıda belirtilenlere ilaveten, LTB ile İşlem Şirketler Grubu arasında **26.10.2007** tarihinde akdedilmiş olan sözleşmenin 7. maddesi “sözleşmenin düzenlenmesine ilişkin her türlü vergi resim, harçlar ve diğer giderler yükleniciye aittir” biçiminde düzenlenmiş olup, ilgili madde uyarınca yüklenici firma tarafından pullanması gereken sözleşmenin pullanmadığı ve/veya pullanmış sözleşmenin LTB yetkililerinde olmadığı ve/veya denetime sunulmadığı tespit edilmiştir. Dolayısıyla sözleşmenin pullanmaması değiştirilmiş şekliyle **19/1963** sayılı Pul Yasası hilafına uygulamaya sebebiyet vermektedir. Bu nedenle, ilgili Yasaya **ekli Birinci Cetvel'de “Anlaşmalar” başlıklı sıra No:3** gereği alınması gereken binde beş oranındaki **3,050.00 USD** karşılığı Türk Liralık pul

vergisinin ve buna ait gecikme cezasının yüklenici firma tarafından **Gelir ve Vergi Dairesi** veznesine yatırılması ve konu hakkında Gelir ve Vergi Dairesi'nin bilgilendirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Konu sözleşmenin pullanmamış olduğu belirtilerek Sn. Cemal Bulutoğlularından, sözleşme aslı ve sözleşmenin pullanmasının gerekçesi ve yasal dayanağı talep edilmiştir **(B.26)**. Sn. Bulutoğlularını değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

A.1. 2008–2011 Mali Yıllarına Ait Ödemeler

LTB ile İşlem Coğrafi Bilgi Sis. ve Müh. Eğt. Ltd. Şti. (İşlem Şirketler Grubu) arasında imzalanan sözleşmenin 2(2) maddesi, İşlem Şirketler Grubu'nun 30 gün içerisinde KKTC'de bir şirket kurmasını zorunlu kılmış ve kurulan şirketin proje süresince ve devamında yasal muhatap olarak kabul edileceğini belirlemiştir. 22.11.2007 tarihinde İşlem Şirketler Grubu tarafından, **Kıbrıs İşlem Bilgi Sistemleri ve Mühendislik Ltd.** (MŞ 12992) isminde bir şirket kurulmuştur **(B.416)**. Ancak LTB tarafından ihale kapsamında olmayıp ek iş olarak alınmış olan **54,839.32 USD** tutarındaki bilgisayar donanımları dâhil olmak üzere toplam **508,594.46 USD** karşılığı **771,281.30 TL** tutarındaki Ödeme Fişleri'nin Kıbrıs İşlem Bilgi Sistemleri ve Mühendislik Ltd. (MŞ 12992) adına düzenlenmesi gerekirken, Türkiye'de bulunan İşlem Coğrafi Bilgi Sis. ve Müh. Eğt. Ltd. Şti. adına düzenlendiği ve düzenlenen Ödeme Fişleri'nin ekinde fatura olmadığı saptanmıştır **(Ek-66),(B.417)**.

Kıbrıs İşlem Bilgi Sistemleri ve Mühendislik Ltd.'in LTB adına fatura düzenlememesinin ise gerek LTB ile akdedilen sözleşmenin 2.2 maddesi, gerekse değiştirilmiş şekliyle **27/1977** sayılı Vergi Usul Yasası'nın, "Fatura Kullanma Zorunluluğu" yan başlıklı 160. maddesinin (1). fıkrası hilafına olduğu tespit edilmiştir. Konuya ilişkin tespitlerimiz hakkında, dönemin LTB Başkanı **Sn. Cemal Bulutoğlularından** 28.01.2013 tarih ve SAY.0.00.BE.9.14.000-13/44 sayılı yazımız ile **(B.26)** izah talep edilmiş ancak Sn. Cemal Bulutoğlularını değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımız yanıtlamamıştır.

Konuya ilişkin bilgisine başvuru LTB personeli Sn. Mustafa G. Korucu ve Sn. Nüge Tecer; Belediyenin ekonomik kriz yaşamaya başlaması ile firmaya yapılması gereken ödemelerin geciktiğini ve KKTC'deki şirketin kapandığını, kendilerinin de direkt olarak T.C.'deki firma ile bağlantı kurarak ödemeleri İşlem Coğrafi Bilgi Sis. ve Müh. Eğt. Ltd. Şti. (İşlem Şirketler Grubu) adına düzenlediklerini belirtmişlerdir. Ayrıca ödemeler esnasında firmadan fatura talep edilmediğini ancak T.C.'de kayıtlı bulunan İşlem Şirketler Grubu'nun Belediye adına düzenlemiş olduğu toplam **601,839.32 USD** tutarında 6(Altı) adet fotokopi faturası **(B.418)** bulunduğunu fakat ilgili faturalar hatalı olduğundan kendilerinin faturaları kabul etmeyip imzalamadıklarını, ödemeleri ise sözleşmede belirtilen fiyat teklifleri temel alınarak, yapılan işin kıymetine ve şubelerden ve teknik elemanlardan gelen görüşler doğrultusunda hazırladıkları Hakediş Raporları'na göre yaptıklarını belirtmişlerdir. Yapılan eksiltmelerle ilgili Belediye ve İşlem Şirketler Grubu arasında herhangi bir yazılı mutabakatın olmadığı tespit edilmiştir.

Yukarıda izah edildiği gibi, yapılan ödemelerin tümünün TC menşeli olan İşlem Coğrafi Bilgi Sis. ve Müh. Eğt. Ltd. Şti.'ne yapılması ve ilgili harcama belgelerinin muhatabının da bu firmayı içerecek şekilde düzenlenmesi söz konusu hizmet alımına yönelik imzalanan sözleşmenin 2(2) maddesine aykırılık teşkil etmektedir. Böyle yapmakla dönemin Belediye Yönetimi, KKTC Gelir ve Vergi Dairesi'ni hem KDV hem de gelir vergisi açısından kayba uğratmıştır.

Bu bağlamda, bahse konu TC menşeli şirkete yurt dışına yapılmış toplam **508,594.46 USD** karşılığı **771,281.30 TL** tutarındaki ödemelerden, değiştirilmiş şekliyle 24/1982 sayılı Gelir Vergisi Yasası'nın 31(1)(d) maddesi uyarınca %10 oranında yapılması gereken vergi kesintisinin Gelir ve Vergi Dairesine yatırılması ve Gelir ve Vergi Dairesinin konu hakkında bilgilendirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

A.2. 12.04.2013 Tarihinde Tarafımızca Yapılan Sayım Sonuçları

Yapılan denetim sonucunda, İşlem Şirketler Grubu'ndan **bilgisayar donanımları teslim alınırken tutanak tutulmadığı ve/veya sevk fişi imzalanmadığı ve/veya imzalanmış sevk fişinin adı geçen LTB personelinde olmadığı ve/veya denetime sunulmadığı** tespit edilmiştir. Konuya ilişkin bilgisine başvurulmuş LTB Bilgi İşlem Şubesi Teknik Servis elemanı Hüseyin Kocaismail "**bir kamyon dolusu bilgisayar donanımının Belediye Sarayı önüne geldiğini ve sözleşmede belirtilen bilgisayar donanımlarını sayıp teslim aldıklarını fakat ellerinde imzalı herhangi bir belge bulunmadığını**" belirtmiştir.

Bu bağlamda, sözleşmede belirtilen bilgisayar donanımları ve bilgisayar programlarının LTB'de mevcut olup olmadığının saptanması amacıyla **12.04.2013** tarihinde tarafımızca sayım ve inceleme yapılmıştır (**Ek-67**). Yapılan sayım neticesinde aşağıdaki bulgular elde edilmiştir:

- 1. Teknik Personel Sn. Hasan Sütçüoğlu ile KBS Sorumlusu Sn. Deniz Serbest'in hazırlamış olduğu teknik rapor (B.419) neticesinde, ihaleye ek işler kapsamında barkot yazıcısı ve barkot okuyucusunun alındığı fakat barkot yazıcısının ve de okuyucusunun hiç kullanılmadığı** saptanmıştır. Sn. Hasan Sütçüoğlu "demirbaş kayıtlarını bu cihazlarla yapmanın kolay ve hızlı olacağını düşündükleri cihetle belirtilenlerin alınmasını talep ettiklerini fakat daha sonra Satın Alma Birimi'nin bu cihazları kullanmak istemediğini" belirtmiştir.
- 2. HP DL380G5 cihazının sözleşme gereği 1 adet olması gerekirken 3 adet olduğu, 1 adet HP DL360G5'in ise mevcut olmadığı** saptanmıştır. Konu ile ilgili LTB personelinden Sn. Mustafa G. Korucu ve Sn. Nüge Tecer "sözleşmede belirtilen 1 adet HP DL360G5 yerine daha üst model olan HP DL380G5 verildiğini ayrıca 1 adet HP DL380G5'in de hediye olarak verildiğini" belirtmiştir.
- 3. 1 adet fotoğraf makinesinin mevcut olmadığı** saptanmıştır. Konu ile ilgili LTB personelinden Sn. Mustafa G. Korucu "İşlem Şirketler Grubu tarafından gönderilen fotoğraf makinesinin kullanılmış olduğunu bundan dolayı makinenin kabul edilmeyip, geri gönderildiğini, sözleşmede fotoğraf makinesi ile birlikte

çekilecek fotoğrafların toplam bedelinin **13,500.00 USD** olarak belirlendiğini ve fotoğraf makinesi bedeli olarak **3,500.00 USD** düşülerek **10,000.00 USD** ödeme yapıldığını” belirtmiştir.

4. **1 adet PDA+GPS Cihazı ve Yazılımının eksik olduğu** saptanmıştır. Konu ile ilgili LTB personelinden Sn. Mustafa G. Korucu “**eksik olan 1 adet PDA+GPS cihazının dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğlularında olduğunu**” belirtmiştir. Sn. Cemal Bulutoğlularından Sn. Mustafa Korucu’nun beyanının doğru olup olmadığına ilişkin bilgi ve konu cihazın tasarrufunda olması durumunda LTB’ye iade etmeme gerekçesi talep edilmiş olup **(B.29(a))** Sn. Bulutoğluları, değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorumluzu yanıtlamamıştır.
5. **12,000.00 USD tutara alınmış olan 2 adet Kiosk cihazının hiç kullanılmadığı ve kullanılabilmesi için gerekli olan yazılımlarının da hazırlanmadığı** saptanmıştır. Konu ile ilgili LTB personelinden Sn. Mustafa G. Korucu “cihazlardan birini, turistlerin gidecekleri yeri tespit edebilmeleri için Ledra Palas sınır kapısı yakınlarına, diğerini ise, vatandaşların yakınlarına ait mezar yerlerini kolayca bulabilmeleri için Lefkoşa Mezarlığı’na koymayı düşündüklerini fakat çalışma başlatılmasına rağmen yazılımların bitirilemediğini” belirtmiştir.
6. **Toplam bedeli 11,000.00 USD olan Teftiş ve Hukuk İşleri Uygulaması, Satın Alma Uygulaması ve İşyeri Ruhsatlandırma ve Denetim Uygulaması’nın ise ilgili birimler tarafından kullanılmadığı** saptanmıştır. Konu ile ilgili LTB personelinden Sn. Mustafa G. Korucu ve Sn. Nüge Tecer “İlgili Birim Sorumlularının programları kullanmak istemediklerini” belirtmişlerdir. Dönemin İdari Hizmetler Şube Amiri Belediye Başkanlığı’na muhatap **18.01.2010** tarihli yazısında **(B.420)** ise “evrak akışı ve imza prosedürü sebebiyle Satın Alma modülünün, Birimleri açısından kullanışlı olmadığı” belirtilmiş olup satın alma modülünün ilgili birim tarafından kullanılmama gerekçesi belirtilmiştir.

B. Konu İhale ve Hizmet Alımı Hakkında Varılan Sonuç

Konu ihaleye dair yukarıda belirtilen bulgu ve değerlendirmeler dikkate alındığında;

- A. Değiştirilmiş şekliyle 51/1995 sayılı Belediyeler Yasasının 110. ve 133. maddeleri altında düzenlenen LTB İhale Tüzüğü’nde, ihale işlemlerinde Belediye Başkanının, İhale Komisyonu’nun ve Belediye Meclisi’nin yetki ve yetki sınırları belirlenmiştir. Lefkoşa Türk Belediyesi İhale Tüzüğü kuralları gereği ihaleye çıkılmadan yurtdışından mal ve/veya hizmet satın alınmasına ilişkin herhangi bir kural mevcut değildir. İhale tüzüklerinde belirlenen kural ve usuller dışında gerçekleştirilecek alımlar suistimale ve tartışmaya açık uygulamalar olduğu gibi, şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkesine de aykırı uygulamalardır. Bu bağlamda mal ve/veya hizmet satın alımlarında, LTB ihale tüzüğü hükümlerine uyulması gerekmektedir.

- B. LTB tarafından KBS için toplam 771,281.30 TL tutarında ödeme alan ve Sözleşme maddesi 2.2 gereği, karşılığında fatura düzenlemesi gereken Kıbrıs İşlem Bilgi Sistemleri ve Mühendislik Ltd.'in (MŞ 12992) hesaplarının Gelir ve Vergi Dairesi tarafından incelenerek Devletin uğradığı eğer varsa hem KDV, hem de gelir vergisi kaybı tahsil edilmesi gerekmekte olup, konu uygulama değiştirilmiş şekli ile **27/1977** sayılı Vergi Usul Yasası'nın, "Fatura Kullanma Zorunluluğu" yan başlıklı 160. maddesinin (1). fıkrası hilafına davranılmıştır. Ancak ilgili yerel şirketin faaliyetinin başlatılmaması durumunda değiştirilmiş şekliyle 24/1982 sayılı Gelir Vergisi Yasası'nın 31(1)(d). maddesi uyarınca %10 oranında yapılması gereken vergi kesintisinin Gelir ve Vergi Dairesine yatırılması gerekmektedir.
- C. 1 adet PDA+GPS Cihazı'nın Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan geri alınıp LTB kullanımı için iade edilmesi gerekmektedir.
- D. Ödemesi yapılmış olan 2 adet Kiosk cihazının yazılımlarının ivedi bir şekilde İşlem Şirketler Grubu tarafından tamamlanması için LTB Yetkilileri'nin gerekli girişimleri başlatması ve cihazların alınış amacına uygun olacak şekilde kullanılması gerektiği düşünülmektedir.
- E. Teftiş ve Hukuk İşleri Uygulaması, Satın Alma Uygulaması ve İşyeri Ruhsatlandırma ve Denetim Uygulaması'nın LTB'nin İlgili Birimleri tarafından ivedi bir şekilde kullanılmaya başlanması ayrıca, alınmış olan barkot yazıcısı ile okuyucusunun Satın Alma Birimi tarafından kullanılarak tüm demirbaşların barkot sistemi ile kayıt altına alınması gerektiği düşünülmektedir.
- F. LTB Başkanlığı ile yüklenici firma arasında bitirilmeyen işlerle ilgili bir mutabakat imzalanması gerektiği düşünülmektedir.
- G. Kent Bilgi Sistemleri (KBS) uygulamalarında denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla eksiklikler olduğu ve tam olarak çalıştırılmadığı sonucuna varılmıştır.

4.2.18. Yeni Su Şebekesi Yapım Giderleri (06.5.7.17) Kalemine İlişkin Tespitler

LTB 2008-2011 Mali Yıl Bütçeleri'nde, Yeni Su Şebekesi Yapımı amacıyla bütçeleştirilmiş 06.5.7.17 kodlu kalemi, Yeni Su Şebekesi Yapımı için kullanılacak olan malzeme ve işçilikleri satın almaya ilişkin giderleri içermektedir.

LTB'nin 2008–2011 Mali Yıllarını kapsayan dönemde, "Yeni Su Şebekesi Yapım Giderleri" bütçe kaleminden yapılan harcamaların toplamı **3,525,923.47 TL** olup, bu kalemden yapılmış harcamalara ilişkin incelenen evraklar sonucunda aşağıda sunulan bulgulara ulaşılmıştır (**B.421**).

A. İhalesi Yapılmış Olan Yeni Su Şebekesi Projeleri

Lefkoşa Türk Belediye Meclisi, denetime esas olan dönem içerisinde Yeni Su Şebekesi Yapımı için "İçme Suyu Ana İsale Hattı Proje" ihalesi, "Kermiya Bölgesi İçme Suyu Kısmi Yenileme Proje" ihalesi, "Kumsal Bölgesi İçme Suyu Kısmi Yenileme Proje" ihalesi olmak üzere toplam 3 ihaleye çıkmıştır. 2007 Mali Yılında "Köşklüçiftlik Bölgesi İçme Suyu Kısmi Yenileme Proje" ihalesine başlanmış ve 2008 Mali Yılında da devam ettirilmiştir. İhaleler LTB Bütçesi'nden yapılmış olan ödemeler yanında, T.C. Yardım Heyeti finansman yardımları ile gerçekleştirilmiştir. 2008–2011 Dönemi içerisinde konu ihaleler için T.C. Yardım Heyeti finansman yardımları ile gerçekleştirilecek projeler kapsamında, KKTC Bakanlar Kurulu'nun **S(K-11)1543-2007** kararı ile **500,000.00 TL**, **S(K-11)1290-2008** kararı ile **323,390.00 TL**, **S(K-11)1192-2008** sayılı kararı ile **900,000.00 TL**, **S(K-11)872-2009** kararı ile **434,807.00 TL** ve **K-977-2010** kararı ile **300,000.00 TL tutarındaki katkıların, Lefkoşa Türk Belediyesi'ne "İçme Suyu Yenileme" Projelerinde kullanılmak üzere verilmesi onaylanmıştır.** Alınan yardımlar toplamı aşağıdaki Tabloda listelenmiş **(B.422)** olup, 2,399,998.07 TL'nin T.C. Yardım Heyeti finansman katkısı ile, 1,598,533.76 TL'nin ise LTB Bütçesi'nden karşılanan meblağ olduğu ve toplamda **3,998,531.83 TL** ödeme yapıldığı tespit edilmiştir.

Tablo-60:

İhale Konusu	Toplam Ödeme Tutarı (Ödeme Fişi) KDV DAHİL (TL)	Toplam Ödeme Tutarı (Ödeme Fişi) KDV DAHİL(EUR) Karşılığı	T.C. Yardımları Toplamı KDV DAHİL (TL)
Köşklüçiftlik Bölgesi İçme Suyu Kısmi Yenileme İhalesi	*734,460.97	413,331.21	799,999.35
Kermiya Bölgesi İçme Suyu Kısmi Yenileme İhalesi	1,300,448.29	600,618.91	899,998.72
Kumsal Bölgesi İçme Suyu Kısmi Yenileme İhalesi	711,473.27	362,923.79	400,000.00
İçme Suyu Ana İsale Hattı İhalesi	1,252,149.30	588,470.79	300,000.00
TOPLAM	3,998,531.83	1,965,344.47	2,399,998.07

*: 2007 Mali Yılında "Köşklüçiftlik Bölgesi İçme Suyu Kısmi Yenileme Proje" ihalesi için yapılan toplam ödemelerin tutarı **270,061.24 EUR** karşılığı **476,608.36 TL**'dir. Konu ihale için 2008 Mali Yılında toplam **143,269.97 EUR** karşılığı **257,852.61 TL** toplam 734,460.97 TL ödeme yapılmıştır (**Ek-68**).

B. İlgili Bütçe Kalemine Dâhil Olan Harcamalara Ait Belgelere İlişkin Tespitler

B.1. Aynı Numaralı Hakediş Raporu'nun İki Farklı Şekilde Düzenlenmesi

Ek-68'de görüleceği üzere ve Tablo 60'da da belirtildiği üzere "Köşklüçiftlik Bölgesi İçme Suyu Kısmi Yenileme Proje" ihalesi için 2007 ve 2008 Mali Yılları'nda Ali Tosun firmasına toplam **413,331.21 EUR** karşılığı **734,460.97 TL** ödeme yapılmıştır. Ancak T.C. Yardım Heyeti'nden konu ihale için alınan katkılar toplamının **799,999.35 TL** olduğu tespit edilmiştir. **16.01.2008** tarihli ve **22** kasa numaralı harcama belgesi ekindeki **10.12.2007** tarihli **Hak ediş Raporu No:5 (B.421)** ile konu ihale için Ali Tosun firmasına

105,743.29 EUR karşılığı **181,423.76 TL** ödeme yapılmış olup katkı alabilmek için T.C. Yardım Heyetine sunulan **10.12.2007** tarihli **Hak ediş No:5'in (B.423)** ise hesaplanan Hak ediş tutarının Ali Tosun firmasına yapılan ödemede kullanılan Hak ediş tutarından farklı olduğu saptanmıştır.

Bir başka deyişle Hak ediş Raporu No:5 yüklenici firmaya farklı, T.C. Yardım Heyeti'ne farklı şekilde düzenlenmiştir. Her iki Hak edişte de imzası bulunan dönemin Belediye Su İşleri Sorumlusu Sn. Fikri Özgüvenli ve dönemin Servis Şefi Sn. Hasan Güralp'la yapılan görüşmede, adı geçen yetkililer "Hak ediş tarihinin 2007'nin Aralık ayına denk geldiğini ve T.C. Yardım Heyeti'nin yılsonu olması nedeniyle bir diğer yıla finansman aktarımının Şubat, Mart ayını bulabileceğini, bundan dolayı Başkanın talimatı ve Su İşleri Dairesi ile varılan mutabakat doğrultusunda T.C. Yardım Heyeti'nden kalan 323,290.00 TL tutarındaki katkı miktarının tümünü Hak ediş Raporu No:5 ile talep ettiklerini belirtmişler. Ancak projenin az da olsa bazı kısımlarının bitmemiş ve testlerinin tamamlanmadığını bundan dolayı müteahhide yapılan 5. Ödememin aynı tarihte T.C. Yardım Heyeti'nden talep edilenden az olduğunu, daha sonra işlerin ve testlerin tamamlanması ile müteahhide 6. Ödememin yapıldığını fakat T.C.'den alınan toplam finansman ile projeye harcanan toplam paranın az da olsa farklı olduğunu çünkü yerinde uygulanan ile projede bulunan miktarların az da olsa farklılık içerdiğini" belirtmişlerdir. İlgili şahısların açıklamaları, T.C. Yardım Heyeti'ne gönderilen Hak ediş Raporu No:5 ile Müteahhide ödeme yapmak için düzenlenmiş olan Hak ediş Raporu No:5'in iki farklı şekilde düzenlendiğini teyit etmektedir (B.424). İki farklı şekilde düzenlenen Hak ediş Raporu No:5 ile ilgili detaylar aşağıdaki Tablo-61'de verilmiştir.

Tablo-61:

	Ali Tosun Adına Düzenlenen Ödeme Fişi Ekindeki Hak Ediş Bilgileri KDV DAHİL (EUR)	Su İşleri Dairesi'nden onay alınıp, T.C. Yardım Heyeti'ne Sunulan Hak Ediş Bilgileri KDV DAHİL (EUR)	Fazla Gösterilen Hak Ediş KDV DAHİL (EUR)
Hak Ediş Rapor No:	5	5	
Hak Ediş Tarihi	10.12.2007	10.12.2007	
Yapılmış Bütün İşin Kıymeti	375,804.53	457,035.08	81,230.55
Şimdiye Kadar Ödenmiş Miktar	270,061.24	270,061.24	0
Bu Hak Ediş Tutarı ile Ödenmesi Gereken Miktar	105,743.29	186,973.84	81,230.55

T.C. Yardım Heyeti'ne sunulan ve dönemin; LTB Su İşleri Sorumlusu Sn. Fikri Özgüvenli, Bölüm Şefi Sn. Hasan Güralp, LTB Müdürü Sn. Ali Önöz ve Su İşleri Dairesi Müdürü Sn. Yaşar Mavioglu'nun imzalarını taşıyan **Hak Ediş Raporu No:5'in**, Müteahhide ödeme yapmak için düzenlenmiş olan Hak ediş Raporu No:5'den **81,230.55 EUR** daha fazla hesap edildiği ve Belediye Yönetimi'nin, T.C. Yardım Heyeti'nden konu ihale için sağlanacak **800,000.00 TL** katkıdan geriye kalan

323,390.00 TL tutarın tümünü bir defada alabilmek için Hakediş tutarını olması gerekenden yüksek gösterdiği saptanmıştır.

T.C. Yardım Heyeti'nden alınan **323,390.00 TL** tutarındaki katkının 10.03.2008 tarihinde Belediye'ye yatırıldığı görülmüştür (**B.425**). Belediye tarafından Ali Tosun firmasına yapılan son ödeme olan **10.04.2008** tarihli ve **48** kasa numaralı **76,430.00 TL** tutarındaki **6. Ödeme** ile birlikte konu ihale için toplam **734,460.97 TL** ödeme yapılmıştır. Belediye tarafından bu proje için yapılan toplam **734,460.97 TL** ödemeye karşın T.C. Yardım Heyeti'nden **799,999.35 TL** katkı alındığı tespit edilmiştir. İki farklı şekilde düzenlenen **Hak Ediş Raporu No:5**, Belediye'nin ilgili birim sorumlularının usulüne aykırı ve isteğe bağlı olarak zaman zaman Hak ediş Raporu düzenlediklerini göstermektedir. Sonuç olarak konu proje için T.C. Yardım Heyeti'nden fazladan **65,538.38 TL** tutarında katkı alınmıştır.

Yukarıda sunulan tespitler hakkında **B.29(a)**'da sunulan yazımız ile dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğluları'ndan izahat talep edilmiş ancak kendisinden herhangi bir cevap alınmamıştır.

B.2. Bazı Ödeme Fişleri Ekinde Fatura Bulunmaması

"İçme Suyu Ana İsale Hattı Proje" ihalesi **04.06.010 tarih ve MK 72/2010** sayılı kararla (**B.426**) ve "Kermiya Bölgesi İçme Suyu Kısmi Yenileme Proje" ihalesi, **31.07.2008 tarih ve MK 82/2008** sayılı kararla (**B.427**) Kayas Construction Ltd.'e yaptırılmasına onay verilmiştir. Konu iki İhaleye ait harcama belgeleri incelendiğinde, Belediye'nin düzenlemiş olduğu bazı ödeme emirlerinin ekinde ödemeyi tevsik edici belgelerin bulunmadığı saptanmıştır. Konu ile ilgili olarak **28.01.2013 tarih ve SAY.0.00.BE.9.14.000-13/44** sayılı yazımız ile dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğluları'nın bilgilerine başvurulmuştur (**B.26**). Sn. Cemal Bulutoğluları tarafımıza denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla cevap göndermemiştir. Konu ile ilgili Belediyenin Mali İşler Bölümü Sorumlusu Sn. Erol Beyit "faturaların alınmış olması gerektiğini ve talep ettiğimiz eksik faturaların suretlerini ihaleleri üstlenen firmadan talep edeceğini" belirtmiştir. Daha sonra Sn. Erol Beyit ilgili firmadan almış olduğu fatura fotokopilerini tarafımıza sunmuştur. Yapılan inceleme sonucunda toplam **709,313.19 TL** tutarındaki ödemelere ait faturaların denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla eksik olduğu tespit edilmiştir. Daha sonra genişletilen inceleme neticesinde Kayas Construction Ltd.'ten konu İhaleler için düzenlemiş olduğu tüm faturaların suretleri istenmiş ve incelenmiştir. Sonuç olarak, Kayas Construction Ltd.'in Belediye'ye Tablo-62'de belirtilen ve toplam tutarları **709,313.19 TL** olan **5(Beş)** adet ödemeye ilişkin fatura düzenlemediği tespit edilmiştir. Konu ödemeleri Kayas Construction Ltd. Direktörünün imzalayıp teslim aldığı görülmüştür. Aşağıda, Kayas Construction Ltd.'den fatura alınmadan yapılan **5(Beş)** adet toplam **709,313.19 TL** tutarındaki ödemelerin listesi verilmiştir.

Tablo-62:

İHALE BİLGİSİ		HAK EDİŞ RAPORU				ÖDEME BELGESİ			FATURASIZ TOPLAM ÖDENEN Tutar (TL)
İhale Konusu	Yüklenici Firma Adı	Hak Ediş No	Hakediş Tarihi	Hakediş Tutarı KDV Dahil (TL)	Hakediş Tutarı KDV Dahil (EUR)	Tarih	No	Tutar Dahil (TL)	
İçme Suyu Ana İsale Hattı İhalesi	Kayas Const.Ltd.	3	03.08.2011	45,545.59	18,439.51	05.08.2011	57	45,545.59	45,545.59
Kermiya Bölgesi İçme Suyu Kısmi Yenileme İhalesi	Kayas Const. ltd.	7	09.07.2009	192,721.28	90,407.32	10.08.2009	46	192,721.28	192,721.28
Kermiya Bölgesi İçme Suyu Kısmi Yenileme İhalesi	Kayas Construction Ltd.	8	09.09.2009	238,817.89	108,929.89	23.09.2009	180	238,817.89	238,817.89
Kermiya Bölgesi İçme Suyu Kısmi Yenileme İhalesi	Kayas Construction Ltd.	9	14.10.2009	169,854.56	76,497.28	10.12.2009	66	169,854.56	169,854.56
Kermiya Bölgesi İçme Suyu Kısmi Yenileme İhalesi	Kayas Construction Ltd.	10	03.12.2009	62,373.87	29,449.42	15.12.2009	126	10,000.00	62,373.87
						12.01.2010	41	52,373.87	
TOPLAM:				709,313.19	305,283.91			709,313.19	709,313.19

Fatura eksikliği bulunmasına rağmen konu ödemeleri itaya bağlaması nedeniyle **B.29(a)**'da sunulan yazımız ile dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğluları'ndan gerekçe ve varsa yasal dayanak talep edilmiş ancak kendisinden değiştirilmiş şekliyle 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına herhangi bir cevap alınmamıştır.

Yüklenici firmanın LTB adına fatura düzenlememesi **değiştirilmiş şekliyle 27/1977 sayılı Vergi Usul Yasası'nın**, "Fatura Kullanma Zorunluluğu" yan başlıklı 160. maddesinin (1). fıkrası hilafına bir uygulamadır. LTB'den toplam **709,313.19 TL** tutarında ödeme alıp karşılığında fatura düzenlemeyen Kayas Construction Ltd.'in hesaplarının Gelir ve Vergi Dairesi tarafından incelenmesi, bu gelirin ilgili döneme ait gelir beyannamesine dâhil edilip edilmediğinin tespit edilmesi ve varsa Devletin uğradığı hem KDV, hem de gelir/kurumlar vergisi kaybının telafisi için işlem başlatılması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

C. Sözleşmelerin Pullanmaması

Lefkoşa Türk Belediyesi Kumsal Bölgesi İçme Suyu Şebeke Yenileme Projesi ile ilgili olarak Tarmaç Asfalt Beton İnş. Ltd. ile Belediye arasında **26.11.2009** tarihinde **299,000.00 EUR + KDV** tutarındaki mukavele imzalanmıştır. Bu ihaleye ait **Özel İdari Şartname'nin 7. maddesi** mukavele için gerekli damga pulu bedelinin ihaleyi üstlenen müteahhit tarafından ödenmesini öngörmektedir. Bir diğer ihale olan Köşklüçiftlik Bölgesi İçme Suyu Kısmi Yenileme Projesi ile ilgili olarak Ali Tosun ile Belediye arasında **24.01.2007** tarihinde **353,384.00 EUR + KDV** tutarındaki mukavele imzalanmış olup bu ihaleye ait Özel İdari Şartname'nin 7. maddesi de mukavele için gerekli damga pulu bedelinin ihaleyi üstlenen müteahhit tarafından ödenmesini öngörmektedir.

Ancak, yapılan denetimde anılan mukavelelerin pullanmamış olduğu tespit edilmiştir. **28.01.2013 tarih ve SAY.0.00.BE.9.14.000-13/44** sayılı yazımız ile dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğluları'nın bilgilerine başvurulmuş olmasına rağmen konu pullama eksikliği hakkında Sn. Cemal Bulutoğluları tarafımıza denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla cevap göndermemiştir (**B.26**). Aşağıdaki Tabloda, pullanmış hali tarafımıza ibraz edilemeyen sözleşmelerin detaylı listesi verilmiştir.

Tablo-63:

İhale Adı	Yüklenici Firma Adı	Sözleşme Tarihi	İhale Bedeli KDV Hariç (EUR)	Binde Beş Pul Harcı (EUR)
Kumsal Bölgesi İçme Suyu Kısmi Yenileme İhalesi	Tarmaç Asfalt Beton İnş.Ltd.	26.11.2009	299,000.00	1,495.00
Köşklüçiftlik Bölgesi İçme Suyu Kısmi Yenileme Projeleri	Ali Tosun	24.01.2007	353,384.00	1,766.92
TOPLAM:			652,384.00	3,261.92

Belediye'nin ilgili birimi Tarmaç Asfalt Beton İnş. Ltd. ve Ali Tosun ile imzalanmış olan 2 (iki) adet sözleşmenin, değiştirilmiş şekliyle **19/1963 Sayılı "Pul Yasası"na ekli Birinci Cetvel'de "Anlaşmalar" başlıklı sıra No:3** gereği pullanmış şekillerini tarafımıza sunamamıştır. Bu durumda, toplamı **3,261.92 EUR** olan Pul Harcı ile buna ait gecikme cezalarının **Gelir ve Vergi Dairesi** vizesine yatırılmaları gerektiği sonucuna varılmıştır.

4.2.19. Eğitime Katkı Payı Giderleri (05.4.7.14) Kalemine İlişkin Tespitler

2010 ve 2011 Mali Yılları'nda Eğitime Katkı Payı Giderleri kaleminden aşağıdaki Tablodan görüleceği üzere **354,798.26 TL** harcama yapılmıştır.

Lefkoşa Türk Belediyesi gelirlerinden olan Taşınmaz Mal (Emlak) Vergisi, değiştirilmiş şekliyle 50/1995 sayılı Taşınmaz Mal Tasarruf Vergisi Yasası hükümleri çerçevesinde tahakkuk ve tahsil edilmekte olup aynı Yasanın 25. maddesi, belediyelerin yıllık taşınmaz mal tasarruf vergisi tahsilatlarının % 15'inin eğitime katkı payı olarak ayrılıp, devlete ait ilk ve orta eğitim kurumlarının fiziksel gelişiminin tamamlanması, bakım ve onarımlarının yapılması amacıyla kullanılmasını hükme bağlamaktadır.

Anılan Yasanın 25 (5)(B). maddesi "Her belediye, yıllık bütçesindeki eğitime katkı kalemindeki toplam miktarı, kendi sınırları içindeki ilgili okulların fiziksel gelişiminin sağlanması amacıyla, ilgili okulların belediye ile birlikte hazırladığı ve Eğitim İşleriyle Görevli Bakanlığın öncelikleri belirleyen programı çerçevesindeki projelerde kullanır. Ancak her belediye, yıllık bütçesindeki eğitime katkı kalemini, kendi sınırları içindeki ilgili okul yönetimlerinin talepleri doğrultusunda, her kullanımda 5.000.-YTL (Beş Bin Yeni Türk Lirası)'nı aşmayan küçük bakım ve onarım masrafları amacıyla kullanabilir..." şeklindedir.

Anılan Yasanın 25(5)(C) maddesi Belediyelerin ilgili mali yıl içerisinde elde ettikleri Taşınmaz Mal Vergisi gelirlerinin %15'inin o yıl içerisinde kullanılmayan veya amaç dışında kullanıldığı tespit edilen miktarların en geç bir sonraki yılın Nisan ayı sonuna Devlet bütçesine aktarılmasını hükme bağlamaktadır.

Denetimi yapılan 2008–2011 Mali Yıllarına ait kesin hesapların ve 2010–2011 dönemi harcamalarının incelenmesi sonucunda tespit edilen bulgular aşağıda özetlenmiştir.

- 1- LTB'nin 2008–2011 döneminde elde etmiş olduğu Taşınmaz Mal Vergisi gelirlerinin %15'ini ilgili yıl içerisinde kullanmadığı ve kullanılmayan miktarları da Devlet Bütçesine aktarmadığı tespit edilmiştir. 2011 Mali Yılı sonu itibarıyla LTB'nin Devlet Bütçesine aktarması gereken tutar Tablo-64'de verilmiştir.

Tablo-64: LTB Eğitime Katkı Giderleri ve Devlet Bütçesine Yatırılması Gereken Tutar

Yıl	Tahsil Edilen Taşınmaz Mal Tasarruf Vergisi (TL)	Harcanabilecek Eğitime Katkı Giderleri (%15)(TL)	Harcanan Eğitime Katkı Giderleri (TL)	Bir Sonraki Yıl Devlet Bütçesine Yatırılması Gereken Harcanmayan Tutar (TL)
2007 Yılında Kullanılmayan Miktar				341,879.80
2008	3,071,557.54	460,733.63	189,530.45	271,203.18
2009	3,551,079.90	532,661.98	301,760.55	230,901.43
2010	3,956,676.55	593,501.48	50,461.45	543,040.03
2011	4,482,325.03	672,348.75	304,336.81	368,011.94
Toplam:				1,755,036.38

- 2- Anılan Yasanın 25 (4) maddesine aykırı olarak okullardan bilet alımı yapıldığı tespit edilmiştir (**B.429**).
- 3- Anılan Yasanın 25 (5)(B) maddesine aykırı olarak okulların içerisinde yapılan ot kesme ve süpürme işleri, tüm ağaçların budanması kireçlenerek badana edilmesi karşılığı ödemeler yapıldığı tespit edilmiştir. LTB yetkilileriyle yapılan görüşmede okul temizliğinin fiziksel gelişim olarak değerlendirildiği anlaşılmıştır (**B.430**).
- 4- Anılan Yasanın 25 (5)(B) maddesine aykırı olarak, okullar için maliyeti 5,000.00 TL'nin üzerinde olan harcamalar yapıldığı, bu harcamalar için Bakanlık onayının alınmadığı tespit edilmiştir. LTB yetkilileriyle yapılan görüşmede ilk ve ortaokullara yapılacak olan 5,000.00 TL'nin üzerindeki harcamalar için Bakanlık onayı alınmasının gerektiğinin bilinmediği anlaşılmıştır. Ayrıca, okullara yapılan inşaat işleri ile ilgili olarak ihaleye çıkılmadan toplam bedeli 8,000.00 TL'nin üzerinde olan bazı işler yaptırıldığı ve bu işlerin toplam bedelinin Belediye Başkanı'nın ödeme yetkisi dahilinde olabilmesi için 8,000.00 TL ve altı tutarındaki faturalara bölünerek yapıldığı tespit edilmiştir. Bu bağlamda;

- Atleks Sanverler Ortaokulu'na yapılan inşaat işleri için Sıtkıoğulları Construction Ltd.'e toplam **59,730.00 TL** ödeme yapıldığı tespit edilmiştir (**B.431**). Yapılan işle ilgili İhale Tüzüğü'nün 4. maddesi uyarınca ihaleye çıkılmadığı ve Belediye Meclisi'nce üretilmiş herhangi bir karar olmadığı anlaşılmıştır. Ödenen tutarın 7 adet 8,000.00 TL ve 1 adet 3,730.00 TL tutarında faturaya bölünerek yapıldığı görülmüştür. Buna ilaveten bu işlere ait bazı ödeme fişi ekinde bulunan hakediş belgelerinde kontrol mimarı olarak Belediye personeli Mimar İbrahim Beşir'in imzaları bulunmakta olup bazı ödeme fişleri üzerinde bulunan imzaların İbrahim Beşir'e ait olmadığı kendi yazılı beyanı ile belirtilmiştir (**B.18**). Bu harcamaların hangi gerekçe ve varsa yasal dayanağa göre yapıldığı hususunda **B.29(a)**'da sunulan yazımız ile dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan bilgi talep edilmiş ancak kendisi herhangi bir cevap vermemiştir.
  - Ödeme fişi üzerindeki açıklamadan ve yetkililer ile yapılan görüşmeden Haspolat İlkokulu'na AB projesi kapsamında yapıldığı anlaşılan çardak için Ceran Ticaret Ltd.'e toplam **22,700.00 TL** tutarındaki ödemenin 3 (Üç) fatura ile yapıldığı tespit edilmiştir (**B.432**). Yapılan işle ilgili, İhale Tüzüğü'nün 4. maddesine aykırı olacak şekilde ihaleye çıkılmadığı ve Belediye Meclisi'nce üretilmiş herhangi bir yetkilendirme kararı olmadığı anlaşılmıştır. Konu harcamaların 14,800.00 TL'sini hangi gerekçe ve varsa yasal dayanak ile gerçekleştirildiği hususunda **B.29(a)**'da sunulan yazımız ile dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları'nın bilgisine başvurulmuş ancak kendisinden herhangi bir cevap alınmamıştır.
- 5- Anılan Yasanın 25 (5)(B) maddesine aykırı olarak, bazı harcamaların Belediye sınırları dışındaki okullar için de yapıldığı tespit edilmiştir. Belediyenin Mali İşler Bölümü Sorumlusu Sn. Erol Beyit ile yapılan görüşmede, bu bağlamda yapılan harcama tutarlarının düşük miktarlarda olması nedeniyle imzalamış olduğu anlaşılmıştır (**B.433**).
- 6- Anılan Yasanın 25 (5)(B) maddesine aykırı olarak, üniversite için de eğitime katkı adı altında harcama yapıldığı tespit edilmiştir (**B.434**).
- 7- LTB'nin kitap alımı karşılığı bazı harcamaları bu kalemden bütçeleştirdiği görülmüştür. Ancak yapılan araştırmada alınan kitapların gerek Belediye Başkanına gelen ziyaretçilere gerekse vezne önüne konularak gelen vatandaşa dağıtıldığı bilgisine ulaşılmıştır (**B.435**).

Yukarıda verilen bulgulara göre 2010 ve 2011 Mali Yıllarında LTB'nin, 50/1995 sayılı Taşınmaz Mal Tasarruf Vergisi Yasası'nın 25. maddesinde belirtilen hükümlere uygun olmayan şekillerde Eğitime Katkı Payı adı altında yapmış olduğu harcamalar Tablo-65'de özetlenmiş olup toplam tutarı **171,329.20 TL** olan harcamalara ait bilgiler (**Ek-71**)'de verilmiştir. İlgili Yasa kapsamı dışında olmasına rağmen konu harcamaların

gerçekleştirilmesine ilişkin **B.29(a)**'de sunulan yazımız ile dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan izahat talep edilmiş ancak kendisinden herhangi bir cevap alınmamıştır.

Tablo-65: 2010 ve 2011 Yılında İlgili Yasa Kapsamı Dışında Yapılmış Harcamalar

Açıklama	Tutar (TL)
Okullardan Bilet Alımı	2,300.00
Üniversiteler İçin Yapılan Ödemeler	1,533.00
Belediye Sınırları Dışı Okullara Yapılan Ödemeler	2,745.00
Temizlik Ödemeleri	69,270.00
Eğitim Bakanlığı'ndan Onay Alınmadan Yapılan İnşaat işleri ödemeleri	82,430.00
Kitap Alımı Karşılığı Yapılan Ödemeler	13,051.20
Toplam	171,329.20

Tablo-64'de görüleceği üzere LTB'nin ilgili Mali Yılda kullandığı ve devlet bütçesine aktarması gereken Eğitime Katkı Payının 2011 Mali Yılı sonu itibarıyla kümülatif toplamı **1,755,036.38 TL**'dir. Tablo-65'de görüleceği üzere Eğitime Katkı Gideri olarak uygun görülmemeyen harcama toplamı **171,329.20 TL**'dir. Dolayısıyla LTB'nin, toplam **1,926,365.58 TL**'yi 50/1995 sayılı Taşınmaz Mal Tasarruf Vergisi Yasası'nın 25(C) maddesi uyarınca Devlet bütçesine aktarması gerekmektedir.

Kullanılmayan **1,926,365.58 TL**'lik Eğitime Katkı Payının bahse konu Yasa hükümlerince Devlet Bütçesine aktarılmama gerekçesi ve varsa yasal dayanağı hususunda **B.29(a)**'da sunulan yazımız ile dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları'nın bilgisine başvurulmuş ancak kendisinden herhangi bir cevap alınmamıştır.

Yukarıda belirtilenler dikkate alındığında;

- Eğitime Katkı Payı Giderleri kaleminden bütçeleştirilecek harcamalar, 50/1995 sayılı Taşınmaz Mal Tasarruf Vergisi Yasası'nın 25. maddesi uyarınca yapılmalıdır. Bu madde kapsamında değerlendirilemeyecek olan harcamaların ise Belediye Bütçesinde yer alan harcama niteliğine uygun olan diğer kalemlerden yapılması gerekmektedir.
- Atleks Sanverler Ortaokulu'na yapılan inşaat işleri için proje hazırlanmadan ve Bakanlık onayı alınmadan, ihaleye çıkılmadan ve bu konuda üretilmiş bir Belediye Meclisi kararı olmadan, dönemin LTB Başkanının ödeme yetkisi dahilinde ve farklı tarihli faturalarla Sitkioğulları Ltd.'e toplam **59,730.00 TL** ödeme yapıldığı tespit edilmiştir.
- Haspolat İlkolulu'na AB projesi kapsamında yapıldığı anlaşılan çardak için proje hazırlanmadığı, Milli Eğitim Bakanlığı onayı alınmadığı tespit edilmiş olup, KDV dahil **22,700.00 TL**'lik harcamanın Eğitime Katkı Gideri olarak kaydedilmesinin uygun olmadığı sonucuna varılmıştır. Belirtilenlere ilaveten, ilgili ödemelerin LTB İhale Tüzüğü'nün 4. maddesinde belirtilen 8,000.00 TL'lik harcama yetkisi aşılmamış gibi gösterilmek için fatura bölümü yapılarak **(B.432)**, ihaleye

çıkılmadan ve bu konuda üretilmiş bir Belediye Meclisi kararı olmadan Ceran Ticaret Ltd.'e yaptırıldığı sonucuna varılmıştır.

B.30(a)'da sunulan yazı ile bu kapsamda harcanmış Haziran ayına ait 159/2010 kasa numaralı ödeme fişini ve Ağustos ayına ait 45/2010 kasa numaralı ödeme fişini Belediye Müdürü olarak imzalamış Sn. Aşkan C. Efe'nin bilgisine başvurulmuş olup kendisinin **B.31(b)**'de sunulan cevap yazısında özetle **bu tutarların AB tarafından karşılandığını, bu çerçevede onay verdiğini, anılan eğitime katkı giderinin mevzuat dışı yapılmasının kendi sorunu olmadığını ve konunun Mali İşler Şubesine sorulması gerektiğini** belirtmiştir.

Bu bağlamda, ödenen 22,700.00 TL'lik tutarın ilgili Bakanlıktan gerekli proje izni alınmaması sebebiyle Eğitime Katkı Gideri olarak sayılamayacağı cihetiyle değiştirilmiş şekliyle 50/1995 sayılı Taşınmaz Mal Tasarruf Vergisi Yasası'nın 25(C) maddesi uyarınca Devlet bütçesine aktarılması gerekmektedir.

- LTB'nin, 2011 Mali Yılı sonu itibarıyla ilgili mali yıllarda kullanılmayarak Devlet bütçesine aktarması gereken Eğitime Katkı Payı toplamı **1,755,036.38 TL** ve anılan Yasaya aykırı olarak yapılan harcama toplamı **171,329.20 TL**'dir. Dolayısıyla LTB'nin, toplam **1,926,365.58 TL**'yi 50/1995 sayılı Taşınmaz Mal Tasarruf Vergisi Yasası'nın 25(C) maddesi uyarınca Devlet bütçesine aktarması gerekmektedir.

4.2.20. Lefkoşa Türk Belediyesi'nden Alacağı Olan İşletmeler Tarafından Banka ve/veya Finans Kuruluşlarına Verilen Temliknameler

Lefkoşa Türk Belediyesi'nce 2010-2012 Mali Yılları'nda gerek ihaleye bağlanmış gerekse ihalesi olmadan gerçekleştirilmiş veya gerçekleştirildiği beyan edilen bazı işler neticesinde, LTB'ye mal/hizmet satışında bulunmuş aşağıda isimleri verilmiş olan işletmelerin, LTB'den olan alacaklarının, Lefkoşa Türk Belediyesi tarafından Banka ve/veya Finans Kuruluşlarına ödenmesi amacıyla "Temliknameler" düzenledikleri ve bu temliknamelerin (kısa adıyla temlik), dönemin LTB Başkanı tarafından onaylanarak işleme konduğu tespit edilmiştir.

(Ek-72) olarak verilen listede Temliknamelere ilişkin detaylar belirtilmiş olup, LTB'den alacağı oluşmuş olan veya alacağı oluştuğunu beyan eden;

- 1) F. Dorman Ticaret Ltd.,
- 2) Borhan & Borhan Inv. & Dev. Ltd.,
- 3) Karalım & Co. Ltd.,
- 4) Kahveci Ltd.,
- 5) Asin İnşaat Ltd.,
- 6) Kemal Aktunç ve Kuşçu Kardeşler Altyapı Komandit Şti.,
- 7) Kayas Construction Ltd.,

unvanlı işletmelerin Belediyeden bazı olan alacaklarının, Universal Bank Ltd., Viyabank Ltd., Asbank Ltd., Çangar Finans Co. Ltd. ve Tek-Jen Finans Ltd.'e temlik edildiği saptanmıştır **(B.436)**.

Tablo-66: 2010-2011⁴¹ Mali Yılları'nda LTB'den Alacağı Olduğu Belirtilen İşletmeler Tarafından Bankalara ve/veya Finans Kuruluşları'na Verilen Temlikler

S/No	Temlik Veren Kuruluş	Temlik Verilen Banka ve/veya Finans Kuruluşu					Temlik Verilen Toplam Miktar			
		Universal Bank Ltd.	Viyabank Ltd.	Asbank Ltd.	Tek-jen Finans Ltd.	Çangar Finans Co. Ltd.	Toplam (TL)	Toplam EUR	Toplam STG	Toplam USD
1	Borhan & Borhan Investment & Dev. Ltd.	400,000.00 TL			150,000.00 TL		550,000.00			
2	F. Dorman Tic. Ltd.		2,661,639.75 TL		765,600.00 TL		3,427,239.75			
3	Karalım & Co. Ltd.		88,000.00 EUR			1,110,000.00 EUR		1,198,000.00		
			160,380.00 TL			300,000.00 STG	160,380.00		300,000.00	
4	Kahveci Ltd.		2,505,500.00 TL			2,570,000.00 STG	2,505,500.00		2,570,000.00	
5	Asin İnşaat Ltd.		2,479,394.01 USD							2,479,394.01
6	Kemal Aktunç ve Kuşçu Kardeşler Altyapı ve Komandit Şti.		748,746.49 TL				748,746.49			
7	Kayas Construction Ltd.			350,000.00 EUR				350,000.00		
						Genel Toplam	7,391,866.24	1,548,000.00	2,870,000.00	2,479,394.01

⁴¹ F. Dorman Tic. Ltd. tarafından Tek-Jen Finans Ltd.'e muhatap 171,100.00 TL tutarındaki Temlik 20.01.2012 tarihini taşımaktadır.

Raporun ilerleyen bölümlerinde detayları ile belirtildiği üzere, dönemin LTB Başkanı temlik karşılığı meblağların ilgili Finans Kuruluşu ve/veya Bankalara ödenmesini kayıtsız şartsız kabul ederek, bir anlamda Lefkoşa Türk Belediyesini konu temliklerin ödenmesi için kefil olarak göstermiş olup, yapılan incelemede;

- Temliknamelerin, Lefkoşa Türk Belediyesi adına onaylanarak işleme konmasının dönemin LTB Başkanı Sn. C. Bulutoğlularının inisiyatifinde gerçekleştirildiği,
- Temliknamelerde esas olarak gösterilmiş olan birçok faturanın LTB’de mevcut olmadığı,
- LTB Mali İşler Sorumlusunun konu faturalardan haberdar olmadığı ve hangi Temliklerin açık/kapalı olduğunu bilmediği, bu hesapları takip etmediği ve/veya edemediği,
- LTB Meclisi’nin temliklerin onaylanmasına ilişkin herhangi bir kararının olmadığı, tespit edilmiştir.

Belirtilenler bağlamında Sn. Cemal Bulutoğlularına;

- İhaleye bağlanmış işler gerçekleşmeden konu temliknameleri LTB Başkanlığı adına onaylama gerekçesi ile LTB Maliye Şubesi’nin konu temlikleri takip etmemesine ilişkin talimatı olup olmadığı bu yönde bir talimatı var ise yasal dayanağı ve gerekçesi,
- LTB’ye faturalandırılmamış veya LTB’de mevcut olmayan faturalar karşılığı işlerin ödenmesini, ilgili Finans Şirketi ve/veya Bankalara taahhüt etme gerekçesi,
- Birçok faturanın LTB’de olmama gerekçesi ile konu faturaların tarafınca nasıl temin edilerek işleme konduğu,
- Temliklere ilişkin dönemin LTB Meclisini bilgilendirmeme gerekçesi,

sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğluları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır. Aynı yazımız ile Sn. C. Bulutoğlularından; Tablo-66’da yer alan her bir işletme için ayrı ayrı olmak kaydı ile LTB Bütçesi’nden konu temliknameler karşılığı hangi Banka/Finans Kuruluşuna, ne kadar ödeme yapılmasına yetki verdiğine ilişkin bilgi/belge talep edilmiş olup, Sn. Bulutoğluları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Denetim amaçları için gereken birçok bilgi/belgeye, Lefkoşa Türk Belediyesi yetkilileri vasıtasıyla ulaşamadığı cihetle, 03.04.2013 tarih ve SAY.0.00-BE.0.14.000-13/228 sayılı Polis Genel Müdürlüğü (PGM)’ne muhatap yazımız ile (B.A-10) PGM’den, yukarıda isimleri verilen Banka ve Finans Kuruluşları nezdinde bulunan, Lefkoşa Türk Belediyesi tarafından verilmiş Temliknamelere ilişkin bilgi ve belgelerin elde edilerek denetime sunulması talep edilmiştir.

Talebimiz çerçevesinde, Tek-Jen Finans Ltd.’in 06.05.2013 tarihli yazısı **(B.437)** ve ekli evrakları ile LTB yetkililerince denetime sunulmayan bazı temlik yazıları ve ilgili bankalardan temin edilen bazı hesap dökümleri tarafımıza iletilmiştir. Ancak, Çangar Finans Co. Ltd.’e yönlendirilmiş temliklere ilişkin herhangi bir hesap dökümü denetime sunulmamış olup, denetim; tarafımıza iletilen bilgi ve belgeler ışığında tamamlanmıştır.

4.2.20.1. LTB Başkanlığı'nca Onaylanan Temliklerle İşletmelere Kredi Sağlanması ve Diğer Hususlar

A. F. Dorman Tic. Ltd.'e Ait Temlikler

F. Dorman Tic. Ltd., LTB Surlarıçi Bölgesi Genel Temizlik İşleri Hizmet Alımı İhalesi (kısa adıyla LTB Temizlik İhalesi) ve kısa adıyla LTB Vektörle Mücadele (İlaçlama) İhalesi kapsamındaki alacaklarını ve/veya Meclis Kararı belirtilmeyen bazı fatura karşılığı alacaklarını, **Ek-72**'de detayları belirtilmiş olan temlik yazıları ile Viyabank Ltd. ve/veya Tek-Jen Finans Ltd.'e temlik etmiş olup, konu temlikler dönemin LTB Başkanı tarafından onaylanmıştır.

A.1. Lefkoşa Surlarıçi Genel Temizlik İşleri Hizmet Alımı İhalesi Kapsamındaki Temlikler

Raporun **4.2.2.2.B.1** başlıklı bölümünde detayları verildiği üzere, LTB Surlarıçi Bölgesi Genel Temizlik İşleri Hizmet Alımı İhalesi kapsamında yüklenici firma F. Dorman Tic. Ltd. olup, ihale **yıllık 1,770,000.00 TL + KDV olmak üzere 2 yıl süreyle F. Dorman Ticaret Ltd.'e verilmiştir**. İhaleye ilişkin sözleşme **29.06.2011 tarihinde imzalanmış** ve 3,540,000.00 TL + KDV olarak bağlanmış **ihale bedelinin ödenmesi, Yüklenici Firmanın; gerek Sözleşme gerekse Şartnamelerde yer alan kıstasları sağlaması neticesinde, aylık Hakedişlere bağlanmıştır**.

LTB Meclisi'nin MK 71/2011 sayılı kararı ile onaylanmış olan LTB Surlarıçi Genel Temizlik İşleri İhalesi'nde yüklenici Firma olan F. Dorman Tic. Ltd.'e, denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla LTB tarafından;

a) 2011 Mali Yılı'nda ek ödeme dahil 1,076,600.00 TL,

b) 2012 Mali Yılı'nda ise 513,300.00 TL,

toplamda 1,589,900.00 TL ödeme yapıldığı tespit edilmiştir (Tablo-67). 684,400.00 TL karşılığı iş içinse ilgili işletme tarafından fatura düzenlenmesine rağmen, işin yapıldığına ilişkin LTB yetkilileri tarafından herhangi bir rapor düzenlemediği, dolayısıyla bekleyen hak ediş de oluşturulmadığı (Tablo-68) anlaşılmış olup, denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla belirtilen kapsamda herhangi bir ödeme yapılmadığı tespit edilmiştir.

Adı verilen işletme tarafından, konu ihale kapsamındaki alacakları esas gösterilerek;

- Viyabank Ltd.'e toplam 1,267,500.00 TL,
- Tek-Jen Finans Ltd.'e ise 765,600.00 TL,

olmak üzere toplam 2,033,100.00 TL temlik edilmiş olup, aşağıdaki Tablo-67'de özeti Ek.72'de ise detayları verildiği üzere konu temlikler, dönemin LTB Başkanı tarafından onaylanmıştır (B.436).

Tablo-67: F. Dorman Ticaret Ltd.'e LTB Temizlik İhalesi Kapsamında Yapılmış Ödemeler ile Viyabank Ltd. ve Tek-Jen Finans Ltd.'e Verilen Temliklerin Karşılaştırılması

2011-2012 Mali Yılları'nda Surlarıçi Bölgesi Genel Temizlik İşleri İhalesi Kapsamında LTB Tarafından Yapılmış Ödemeler					Viyabank Ltd. Adına Verilmiş Temlikler				Tek-Jen Finans Ltd. Adına Verilmiş Temlikler			
2011 Mali Yılı												
S/ No	Ödeme Fişi Tarihi	Fatura No	Fatura Tarihi	Fatura Miktarı (KDV dahil) TL	Temlik Tarihi	Fatura No	Fatura Tarihi	Temlik /Fatura Toplamı (TL)	Temlik Tarihi	Fatura Tarihi	Fatura No	Temlik /Fatura Toplamı (TL)
1	22.07.2011	20157	21.07.2011	171,100.00	08.07.2011	-	-	400,000.00				
2	28.07.2011	20153	28.07.2011	50,000.00								
3	18.08.2011	20135	18.08.2011	171,100.00								
4	26.09.2011	20116	-	171,100.00								
5	17.10.2011	20109	-	171,100.00								
6	03.11.2011	20127	06.09.2011	171,100.00					03.11.2011	03.11.2011	20096	147,500.00
7	28.11.2011	20092	-	171,100.00					28.12.2011	-	-	447,000.00
2011 Mali Yılı Toplamı				1.076.600.00	14.12.2011	-	-	617,500.00				
					22.12.2011	-	-	250,000.00				
2012 Mali Yılı					2011 Mali Yılı Toplamı			1,267,500.00	2011 Mali Yılı Toplamı			594,500.00
S/ No	Ödeme Fişi Tarihi	Fatura No	Fatura Tarihi	Fatura Miktarı (KDV dahil) TL	Temlik Tarihi	Fatura No	Fatura Tarihi	Temlik /Fatura Toplamı (TL)	Temlik Tarihi	Fatura No	Fatura Tarihi	Temlik /Fatura Toplamı (TL)
1	20.01.2012	20073	19.01.2012	171,100.00					20.01.2012	-	-	171,100.00
2	05.03.2012	20059	-	171,100.00								
3	27.03.2012	20003	27.03.2012	171,100.00								
2012 Mali Yılı Toplamı				513,300.00	2012 Mali Yılı Toplamı			171,100.00	2012 Mali Yılı Toplamı			171,100.00
Genel Toplam				1,589,900.00	Genel Toplam			1,267,500.00	Genel Toplam			765,600.00

Tablo-68: F. Dorman Tic. Ltd. Tarafından LTB Temizlik Şubesi'ne Teslim Edilen Ancak LTB Tarafından İşin Yapıldığına Dair Belgesi Olmayan, Ödeme Fişi Düzenlenmemiş Faturalar.

S/No	Fatura No	Fatura Miktarı (TL)	Fatura Tarihi	Dönem
1	20027	171,100.00	Belirtilmedi	29 Mart-28 Nisan 2012
2	20028	171,100.00	Belirtilmedi	29 Nisan-28 Mayıs 2012
3	20035	171,100.00	28.06.2012	29 Mayıs -28 Haziran 2012
4	20043	171,100.00	09.08.2012	29 Haziran-28 Temmuz 2012
	Toplam	684,400.00		

Tablo-67'den özeti Ek.72'de ise detayları görüleceği üzere LTB Surlarıçi Bölgesi Genel Temizlik İşleri Hizmet Alımı İhalesi kapsamında F. Dorman Tic. Ltd. tarafından Viyabank Ltd.'e;

- 08.07.2011 tarihli temlikle **400,000.00 TL**,
- 14.12.2011 tarihli temlikle; Aralık 2011'den Haziran 2013 ayı sonuna kadar (toplam 19 ay) aylık 32,500.00 TL (KDV dahil) olmak üzere toplam **617,500.00 TL** olarak verilmiş olan temliğe ilaveten,
- 22.12.2011 tarihli temlikle Mart 2012'den Temmuz 2012 ayı sonuna kadar (toplam 5 ay) aylık 50,000.00 TL toplamda **250,000.00 TL** daha artırılarak,

toplam 1,267,500.00 TL (KDV dahil) temlik verilmiştir.

Önceden de belirtildiği üzere, ihaleye ilişkin sözleşme 29.06.2011 tarihinde imzalanmış olup, F. Dorman Tic. Ltd.'e ilk hak ediş karşılığı olan 171,100.00 TL, 22.07.2011 tarihinde ödenmiştir. Tablodan da görüldüğü üzere Viyabank Ltd.'e verilmiş ve dönemin LTB Başkanı tarafından onaylanmış ilk temlik ise 08.07.2011 tarihini taşımaktadır.

Gerek Viyabank Ltd.'e gerekse Tek-Jen Finans Ltd.'e verilmiş temliklerin F. Dorman Ticaret Ltd. tarafından gayri kabulü rücu⁴² olarak verildiği, Sn. Cemal Bulutoğluları tarafından ise ödeme tarihleri belirtilerek kayıtsız şartsız onaylandığı dikkate alındığında, belirtilen ihale kapsamında, Belediye tarafından yapılacak ödemelerin, işin; ihale koşullarına uygun olarak gerçekleşip gerçekleşmeyeceğine bağlanmış olmasına rağmen, dönemin LTB Başkanı'nın, ihale hükümlerini dikkate almayarak, temlik tarihi itibarıyla gerçekleşmemiş ve/veya gerçekleşmesi hususunda tereddüt veya ihtilaf yaşanabilecek olan işler için, Belediyeyi sorumluluk altına koyduğu açıkça görülmektedir.

Nitekim 3/2012 sayılı "Lefkoşa Türk Belediyesi Başkanı ve Lefkoşa Türk Belediyesi Meclis Üyelerinin 90 Gün Süre İle Zorunlu İzine Çıkarılmaları Hakkında Yasa Gücünde Kararname" ile **(B.438)** 04.07.2012 tarihi itibarıyla, zorunlu izne çıkarılmış olan dönemin LTB Başkanının tüm görev ve yetkilerini kullanmak üzere dönemin Lefkoşa Kaymakamı Sn. Kemal Deniz Dana görevlendirilmiş ve **Sn. Dana, F. Dorman Tic. Ltd.'e muhatap 03.08.2012 tarihli yazısı ile (B.439) adı verilen işletmenin ihaleye ilişkin mukavele ve şartnameye ilişkin kusurları nedeniyle sözleşmeyi feshetmiştir.**

İhelenin fesh edilmesi nedeniyle, F. Dorman Tic. Ltd.'in, 08.11.2012 tarihinde, "29 Mart -28 Nisan 2012 dönemi, 29 Nisan -29 Mayıs 2012 dönemi, 29 Mayıs-28 Haziran 2012 dönemi ve 29 Haziran -28 Temmuz 2012 dönemi Hak Edişlerinin ödenmemesi nedeniyle" LTB, C. Bulutoğluları ve Kemal Deniz Dana hakkında 8482/2012 No.lu dava ikame ettiği (B.436) LTB yetkililerinden öğrenilmiştir.

Bu bağlamda, **Belediye adına iş yapılmadan onaylanmış olan temliklerin, ihale hükümlerine aykırı yükümlülük içmesi nedeniyle LTB'yi mali açıdan bağlamadığı ve sorumluluğun Sn. C. Bulutoğluları'na ait olduğu düşünülmektedir.**

Belirtilenlere ilaveten Tek-Jen Finans Ltd.'in 06.05.2013 tarihli yazısında **(B.437) F. Dorman Tic. Ltd. Direktörüne;**

- 28.12.2011 tarihli **447,000.00 TL** tutarındaki temlik karşılığı ile, 20.01.2012 tarihli **171,100.00 TL** tutarındaki temlik karşılığını,

Temlikname düzenleme tarihleri itibarıyla ödendiği belirtilmektedir. F. Dorman Tic. Ltd.'e ait 20096 numaralı faturaya ilişkin temliknamenin arkasında yer alan ve F. Dorman Tic. Ltd. Direktörü tarafından imzalanarak parafe edilmiş;

"arkada görülen alacağımı Tek-Jen Finans Ltd.'den almış olup, tüm haklarımı Tekjen Finans'a devrettim",

şeklindeki not ise Tek-Jen Finans Ltd. tarafından verilen izahı teyit etmektedir.

⁴² Gayri Kabulü Rücu: Geri dönülmez.

Dolayısıyla, LTB Başkanı'nın belirtilen temliklere kefil olmasıyla F. Dorman Tic. Ltd.'e toplam 618,100.00 TL (447,000.00 + 171,100.00 TL) ödeme yapılmasına/kredi verilmesine olanak sağlandığı sonucuna ulaşılmıştır.

Ayrıca, Tek-Jen Finans Ltd.'in 06.05.2013 tarihli yazısında **(B.437)** adı verilen işletme tarafından, Lefkoşa Surlarıçı Genel Temizlik İhalesi kapsamında 28.12.2011 tarihinde verilmiş 447,000.00 TL temlik çerçevesinde herhangi bir ödeme almadığı belirtilmesine rağmen, belirtilen tarih sonrası Lefkoşa Türk Belediyesi'nce F. Dorman Tic. Ltd.'e temizlik işleri kapsamında yapılmış olan 513,300.00 TL ödeme ve bu ödemeye ilişkin, ilgili banka tarafından denetime sunulmuş olan çek asılları dikkate alındığında, 20.01.2012 tarihli 759108 numaralı 171,100.00 TL tutarındaki çekin, 24.01.2012 tarihinde F. Dorman Tic. Ltd. mührü ile ciro edilerek Tek-Jen Finans Ltd. mührü ile işlem gördüğü tespit edilmiştir.

Yukarıda belirtilenleri özetlemek gerekirse, **2012 Mali Yılı'nda**, denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla, LTB tarafından F. Dorman Tic. Ltd.'e belirtilen ihale kapsamında, Tek-Jen Finans Ltd. mührü ile işlem gördüğü tespit edilen 171,100.00 TL hariç 342,200.00 TL (513,300.00 TL-171,100.00 TL) ödeme yapılmasına ilaveten, Belediye kefaleti/onayı neticesinde ise ilgili Finans şirketince F. Dorman Tic. Ltd.'e 618,100.00 TL kredi/ödeme sağlandığı ve Belediyenin Tek-Jen Finans Ltd. karşısında taahhüt altında kaldığı görülmektedir.

Dikkat çeken diğer bir husus ise, F. Dorman Tic. Ltd. tarafından Tek-jen Finans Ltd.'e verilmiş 03.11.2011 tarihli temlikde 20096 sayılı fatura esas gösterilmesine rağmen belirtilen faturanın LTB kayıtlarında ve ilgili temlik ilişişinde mevcut olmamasıdır **(Tablo-67 ve 68)**.

Yukarıda yer alan tespitlere ilişkin Sn. Cemal Bulutoğluları'ndan;

- a) İhaleye ilişkin ilk hak ediş ödemesi gerçekleşmeden ve LTB tarafından hak ediş ödemesi ihale şartlarına bağlıyken, bu kapsamdaki temliği onaylamasının gerekçesini ve dayanağını,
- b) Tek-jen Finans Ltd.'e verilmiş temlikte 20096 sayılı fatura esas gösterilmesine rağmen belirtilen faturanın LTB kayıtlarında mevcut olmamasının gerekçesini ve dayanağını,

belirtmesi talep edilmiş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğluları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

F. Dorman Tic. Ltd. adına Viyabank Ltd.'e verildiği tespit edilen temlikler mukabili, adı verilen Banka tarafından F. Dorman Tic. Ltd.'e kredi sağlanıp sağlanmadığına ilişkin bilgi/belge ise denetime sunulmamıştır.

A.2. LTB İlaçlama İhalesi'ne İlişkin Temlik ve Diğer Temlikler

2010-2011 Mali Yılları'nda F. Dorman Tic. Ltd. tarafından Viyabank Ltd.'e, kısa adıyla temizlik ihalesi dışındaki temlikler yanında, toplam 1,394,139.75 TL yönlendirilmiş olup, konu meblağın 950,000.00 TL'sinin LTB Vektörle İlaçlama ve Dezenfekte İhalesi

kapsamında, 444,139.75 TL'nin ise Belediye adına yapılmış olduğu belirtilen çeşitli işlere mukabil faturalar karşılığı olduğu anlaşılmıştır.

Raporun 4.2.2.2.B.2 başlıklı bölümünde LTB Vektörle ilaçlama ve Dezenfekte İhalesi'ne ilişkin detaylar belirtilmiş olup, ihale 04.05.2011 tarih ve MK 51/2011 sayılı Meclis Kararı uyarınca 950,000.00 TL'ye + KDV'ye F. Dorman Tic. Ltd.'e verilmiş ve sözleşme 10.05.2011 tarihinde imzalanmıştır. Açıkça görüldüğü üzere, ihale bedeli olan 950,000.00 TL + KDV'ye ilişkin işler gerçekleşmeden 17.05.2011 tarihinde adı geçen Bankaya 950,000.00 TL yönlendirilmiş ve dönemin LTB Başkanı bahsi geçen hizmeti eksiksiz, ayıpsız olarak teslim aldığını beyan ederek, belirtilen meblağın Viyabank Ltd.'e ödeneceğini kayıtsız şartsız taahhüt etmiştir.

İlgili temlik kapsamında Viyabank Ltd. tarafından F. Dorman Tic. Ltd.'e kredi sağlanıp sağlanmadığına ilişkin herhangi bir bilgi, ilgili Banka tarafından denetime sunulmamış olmasına rağmen, temliklere ilişkin saptamalarımız dikkate alındığında; Sn. Cemal Bulutoğlularının konu temliği Belediye Başkanlığı adına onaylaması akabinde Viyabank Ltd. tarafından F. Dorman Tic. Ltd.'e kredi kullanıldığı yönündedir. Belirtilen ihale kapsamında yapılan ödemelere ilişkin çek asılları ilgili Bankalardan temin edilerek incelenmiş ve sonuçları Raporun 4.2.2.2.C başlıklı bölümünde belirtilmiştir.

Yine ekli listeden görüleceği üzere, F. Dorman Tic. Ltd. tarafından Viyabank Ltd.'e LTB adına gerçekleştirdiğini beyan ettiği toplam 444,139.75 TL karşılığı iş mukabili fatura esas gösterilerek temlik düzenlenmiş olup, yapılan incelemede;

- **20396 nolu Fatura Temlik ilişkisinde yer almadığı gibi, temlik yazısında da fatura bedelinin belirtilmediği buna rağmen dönemin LTB Başkanının konu temliği LTB mühürü ve imzası ile onayladığı,**
- 12.12.2010 tarihli temlik yazısına konu edilmiş olan 20372 numara ve 28.08.2010 tarihli 51,555.00 TL mukabili faturanın **(B.440)** LTB Mali İşler Şubesi ve/veya ilgili Birimlerde mevcut olmadığı ancak LTB Müdür Muavini Sn. Mehmet Çakmak tarafından dönemin Lefkoşa Türk Belediyesi Müdürü Sn. Aşkan C. Efe'ye ait olan ve bir dönem LTB Başkanlığı görevini ifa etmiş olan dönemin Lefkoşa Kaymakamı Sn. Kemal D. Dana'nın kullandığı odada bulunduğu belirtilen evrakların içinde olduğu,
- Temliklere konu edilmiş diğer faturaların ise LTB Maliye Şubesi'nde mevcut olmadığı,

saptanmıştır.

Sn. Cemal Bulutoğlularına 20396 numaralı faturanın temlik ekinde ve LTB Maliye Şubesi'nde mevcut olmamasının ve fatura tutarı belirtilmeyen temlik yazısını onaylamasının gerekçesi ve dayanağı sorulmasına rağmen **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğluları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Dolayısıyla gerek Sn. Aşkan C. Efe'nin odasında bulunduğu belirtilen fatura gerekse Temliklere dayanak gösterilen ancak ilgili Banka veya Finans Kuruluşu'nda ve/veya LTB'de bulunmayan faturalar ve bu faturalar karşılığında gerçekten iş yapıp yapılmadığına ilişkin şüphelerin KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

B. Borhan & Borhan Investment and Development Ltd.'e Ait Temlikler

Borhan & Borhan Investment and Development Ltd., LTB Başkanlığı'na muhatap Temlikname başlıklı 10.10.2011 tarihli yazısı ile MK 177/2011 sayılı Meclis Kararı uyarınca oluşturduğu belirtilen 400,000.00 TL tutarındaki alacağını Universal Bank. Ltd.'e, MK 117/2011 sayılı Meclis Kararı uyarınca oluşturduğunu belirttiği 150,000.00 TL tutarındaki alacağını ise 27.12.2011 tarihli yazısı ile Tek-Jen Finans Ltd.'e yönlendirilmesini talep etmiştir (B.436).

Denetime sunulan **(B.441)**, Universal Bank Ltd. nezdindeki Borhan & Borhan Investment and Development Ltd.'e ait 10.10.2011 tarihli Kefalet Senedi'nden ve adı geçen işletme namına açılmış...⁴³ sayılı hesap ekstresinden;

- Universal Bank Ltd. tarafından Kefalet Senedi düzenlenme tarihi olan 10.10.2011 itibarıyla, konu işletmeye 10.10.2011 tarihinde 150,000.00 TL kredi kullandırıldığı,
- Konu hesaba 28.11.2011 ve 27.12.2011 tarihinde 50,000.00 TL + 50,000.00 TL olmak üzere toplam 100,000.00 TL yatırım yapıldığı ve 26.01.2012 tarihinde yapılmış olan 50,600.00 TL yatırım ile birlikte yapılan yatırım tutarının 150,600.00 TL'ye ulaştığı,
- 31.03.2013 tarihi itibarıyla, borç bakiyesinin (borç faizleri ve BSİV'nin eklenmesi neticesinde) 13,789.37 TL olduğu,

anlaşmıştır.

Konu hesaba yapılmış olan yatırımların **LTB tarafından yapılıp yapılmadığı ilgili çek asılları görülmediği cihetle netleştirilememiş olup**, Universal Bank Ltd. Lefkoşa Türk Belediyesi Başkanlığı'na muhatap 22.04.2013 tarihli yazısı ile;

“Belediyenizin 117/2011 ve 09.09.2011 sayılı kararı tahtında, Belediyeniz ile Borhan & Borhan Investment & Development Ltd... arasında imza edilen, Haspolat İlkokulu, 9 Eylül İlkokulu ve Sedat Simavi Endüstri Meslek Lisesi yapım işlerine ilişkin, 15.09.2011 tarihli mukavelelere bağlı olarak Borhan & Borhan Investment and Development Ltd.'in sözleşme hükümlerine bir tamam uyararak yükümlülüklerini yerine getirmiş olduğu ve... sözleşmeler bağlı alacakların muaccel hale geldiği malumunuzdur... bakiye temlik tutarını müşterimizin ... hesabına ivedilikle yatırılmasını...”,

talep etmiştir.(B.441)

Yapılan incelemede; LTB tarafından 2011 Mali Yılı'nda Borhan & Borhan Inv. and Dev. Ltd.'e, 117/2011 sayılı MK çerçevesinde 98,000.00 TL, 2012 Mali Yılı'nda ise 140,608.00 TL olmak üzere toplam 238,608.00 TL ödeme yapıldığı (B.442) anlaşmıştır.

Ancak, Rapora konu edilen diğer tüm temliknamelerde olduğu üzere, 27.12.2011 tarihli temlik yazısı, dönemin LTB Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları tarafından **“bahsi geçen faturadaki mal hizmetin eksiksiz, ayıpsız olarak teslim aldığımızdan ve alınan**

⁴³ Konu hesap numarası tarafımızda mahfuzdur.

mal/hizmetin konsinye olmadığından ... temlik tutarı tarafımızca kabul edilmiş olup ...tarihine kadar Tek-jen Finans Ltd.'e yapacağımızı kayıtsız şartsız taahhüt ederiz" şeklindeki not ile LTB Başkanlığı adına onaylanmış olup, konu temliğin Sn. Bulutoğluları tarafından imzalanması akabinde Tek-jen Finans Ltd.'in 06.05.2013 tarihli yazısından; **Tekjen Finans Ltd. tarafından Borhan & Borhan Inv. and Dev. Direktörü'ne:**

- 27.12.2011 tarihinde 165,000.00 TL,
- 07.02.2012 tarihinde ise yine 165,000.00 TL,

olmak üzere toplam 330,000.00 TL ödeme yapıldığı anlaşılırken, yine aynı yazıda 30.03.2012 tarihinde ödeme vadesi dolmuş temlikler karşılığı kendilerine ödeme yapılmadığı belirtilmektedir.

LTB Belediye Meclisi'nin 08.09.2011 tarih ve MK 117/2011 sayılı kararı uyarınca; 9 Eylül İlkokulu İlave Sınıf Projesi ihalesi 40,000.00 TL + KDV, Haspolat İlkokulu İlave Derslik Projesi İhalesi 247,500.00 TL + KDV ve Sedat Simavi Meslek Lisesi Ek Derslik Projesi ihalesi 112,300.00 TL + KDV karşılığı toplam **399,800.00 TL + KDV olarak Borhan & Borhan Inv. and Dev. Ltd.'e verilmiştir.** Adı verilen işletmenin, **EK-72'de kayıtlı** Tablodan detayları görüleceği üzere;

- a) 10.10.2011 tarihinde, yukarıda belirtilen ihaleler kapsamında, LTB'den 400,000.00 TL tutarında alacağı olduğunu belirterek, bu alacağını Universal Bank Ltd.'e,
- b) 27.12.2011 ve 27.02.2012 tarihli Temliknameler için 0075 numaralı faturadan doğduğu belirtilen 150,000.00 TL + KDV karşılığı olan alacağını ise Tek-jen Finans Ltd.'e,

devrettiği anlaşılmış olup, madde (b)'de belirtilen 0075 numaralı faturanın ise LTB nezdinde mevcut olmadığı, temlik yazıları ilişğinde de yer almadığı tespit edilmiştir. Tek-Jen Finans Ltd.'in 06.05.2013 tarihli yazısından konu faturanın 300,000.00 TL+KDV olarak dikkate alındığı anlaşılmakta olup, Universal Bank Ltd.'e yönlendirilmiş olan temliğe esas olarak gösterilen MK 177/2011 sayılı Meclis Kararının ise gerek LTB Meclis Karar Defterinde gerekse dağıtım Sayıştay Başkanlığı'na yapılmış olan kararlar içerisinde mevcut mevcut olmadığı tespit edilmiştir.

MK 117/2011 sayılı Meclis Kararı ile Borhan & Borhan Inv. and Dev. Ltd.'e ihale edilmiş olan iş toplamı 399,800.00 TL + KDV olmasına rağmen, Sn. Bulutoğluları'nın madde (a) ve (b)'de kayıtlı temlikleri LTB Başkanı olarak onaylamakla, LTB'nin adı geçen işletme adına Banka ve Finans Kuruluşuna 550,000.00 TL ödeyeceğini deruhte ettiği, Universal Bank Ltd.'in bu kapsamda 150,000.00 TL **(B.441)** Tek-Jen Finans Ltd.'in ise 330,00.00 TL **(B.437)** olmak üzere adı geçen işletmeye 480,000.00 TL kredi sağladığı görülmektedir.

Gelinen nokta itibarıyla, adı geçen işletmenin Tek-Jen Finans Ltd.'e yönlendirdiği alacağına esas teşkil eden 0075 numaralı faturanın, LTB yetkililerinde bulunmadığı saptanmış olup, LTB Avukatlarından Sn. Tülin Şehsuvaroğlu ile yapılan görüşmede; Sn. Şehsuvaroğlu, Tekjen Finans Ltd.'in konu temliknameler karşılığı ödeme almadığı

gerekçesiyle 28.08.2012 tarihinde hem LTB hem de ilgili işletme adına 6530/2010 sayılı dava dosyaladığını **(B.443)** ve bu çerçevede yaptığı görüşmelerde, 150,000.00 TL tutarındaki 0075 numaralı faturanın Borhan & Borhan Inv. and Dev. Ltd. uhdesindeki ilgili fatura defterinde olduğunu tespit ettiğini, faturada teslim eden ve teslim alan imzalarının bulunmadığını, dolayısıyla konu faturanın LTB'ye sunulmadığını belirtmiştir.

Yukarıda belirtilen hususlar nedeniyle, Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan; onaylanmış olan temliknameler neticesinde bazı kişi/işletmelere kredi sağlanmasının bilgisi dahilinde mi gerçekleştirildiği, bu çerçeveden hangi kişi/işletmelere kredi kullandırıldığı ve temlik ödemelerine esas olan hesaba yapılan yatırımların LTB kaynaklarından mı yapıldığı eğer var ise, yatırımları tevsik edici belgeleri denetime iletilmesi talep edilmesine rağmen, **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Yine aynı yazımız ile Sn. Cemal Bulutoğulları'na; Borhan & Borhan Inv. and Dev. Ltd.'e ihale edilmiş olan iş toplamı 399,800.00 TL + KDV olmasına rağmen, kendisi tarafından onaylanmış olan temliklerle, LTB'nin adı geçen işletme adına Banka ve Finans Kuruluşuna 550,000.00 TL ödeyeceğini deruhte etmesinin gerekçesi ve yasal dayanağı ile Borhan & Borhan Inv. and Dev. Ltd.'in, Tek-Jen Finans Ltd.'e yönlendirdiği alacağına esas teşkil etmiş olan 0075 numaralı faturasının LTB yetkililerinde olmamasının gerekçesi, konu faturanın nasıl temin edildiği ve belirtilen temliği onaylamasının gerekçesi ve yasal dayanağı sorulmuş olup, **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

C. Kahveci Ltd.'e Ait Temlikler

Kahveci Ltd.'in Lefkoşa Türk Belediyesi'nden alacaklarına mukabil Viyabank Ltd.'e 2,505,500.00 TL, Çangar Finans Co. Ltd.'e ise 2,570,000.00 STG tutarında olduğunu belirttiği alacağını temlik ettiği tespit edilmiştir.

Kahveci Ltd.'in Viyabank Ltd. ve Çangar Finans Co. Ltd.'e temlik ettiği Lefkoşa Türk Belediyesi alacaklarının; LTB'nin Göçmenköy Bölgesi Dere İyileştirme ve Kanal Yapımı Projesi'ne ilişkin MK 139/2010 sayılı kararı ile Belediye Sınırları İçerisinde Asfalt Kaplama ve Asfalt Frezeleme İşleri'ne ilişkin MK 140/2010 ve devam kararı sayılan MK 25/2011 sayılı Meclis Kararları kapsamındaki işler olduğu anlaşılmış olup aşağıdaki Tabloda verilen temlikler ve bu temliklere dayanak oluşturan iş veya ihaleler detaylı olarak sunulmuştur.

Aşağıdaki Tablo-69'da yer alan bilgilerden çıkarılacak sonuç şudur: dönemin LTB Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları 2010 ve 2011 Mali Yıllarında, Kahveci Ltd.'e gördürülmekte olan veya gördürülen ihalelerin toplamından daha yüksek bir tutara kendi şahsında LTB'yi, Viyabank ve Çangar Finans Co. Ltd. nezdinde kefillik ve dolayısı ile mükellefiyet altına sokmuştur. Bu uygulamanın ise ilgili mevzuatta hiçbir yasal dayanağı bulunmamaktadır.

Tablo-69:

Sıra No	Temlik Tarihi	Temliğin Dayandığı MK/İş	Temlik Dayanağının Oluşum Tarihi	Temliğin Dayandığı İş/İhale Tutarı (KDV Dahil TL)	Temliğin Dayandığı Fatura	Viya Bank Ltd. (TL)	Çangar Finans Co. Ltd. (STG)
1	26.07.2010	-	-	-	4877	300,000.00	-
2	04.11.2010	MK 139/2010	14.10.2010	1,296,643.00	4903	1,045,000.00	-
3	06.12.2010	MK 140/2010	14.10.2010	825,000.00	-	-	450,000.00
4	01.02.2011	MK 139/2010	14.10.2010	1,296,643.00	-	-	300,000.00
5	15.03.2011	MK 139/2010	14.10.2010	1,296,643.00	4955	1,160,500.00	-
6	05.05.2011	MK 025/2011	18.03.2011	2,662,000.00	-	-	400,000.00
7	08.07.2011	MK 025/2011	18.03.2011	2,662,000.00	-	-	450,000.00
8	01.12.2011	MK 025/2011	18.03.2011	2,662,000.00	-	-	970,000.00
Temlik Alt Toplamları:						2,505,500.00	2,570,000.00

Ayrıca, yukarıdaki Tablodan da görülebileceği gibi, Viyabank Ltd.'e temlik verilirken Kahveci Ltd. alacağına karşılık 4877, 4903 (**B.444**) (1,045,000 TL KDV dahil) ve 4955 (**B.445**) (1,160,500 TL KDV dahil) numaralı 3 adet fatura kayda geçirilmiştir. Ancak bu faturaların LTB maliyesine herhangi bir hak ediş karşılığı ibraz edilmediğinin tespit edilmesine ilaveten, bu faturalardan 4877 numaralı olanı da denetimimize ulaştırılmamıştır.

Sn. Cemal Bulutoğulları'na konu faturaların LTB Maliye Şubesi'nde bulunmama gerekçesi ve konu fatura karşılığı temlikleri onaylama sebebi sorulmuş olup (**B.29(a)**), Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Bu durumda verilen temliklere baz oluşturan ihalelere ilişkin hak edişlerin ödemelerine ek faturaların arasında bulunmayan bu üç adet faturanın Gelir ve Vergi Dairesi tarafından araştırılması ve vergi amaçlı hesaplarda beyan edilmemişlerse vergi incelemesi yapılması gerekmektedir.

Bu firmaya verilen temliklerle ilgili esas sorun, verilen temlik tutarının temliklere baz oluşturan ihale veya iş alacaklarının toplamının çok üzerinde olması ve temlik verilen banka/finans kuruluşuna ilgili alacağın Kahveci Ltd. tarafından ödenememesi durumunda bu borçlardan LTB'nin de sorumlu tutulabileceği gerçeğidir.

Viyabank Ltd.'e 4903 ve 4955 numaralı faturalar karşılığı verilen temliklerden, ilgili Bankadan elde edilen bilgilere göre, 21.08.2013 tarihi itibarıyla toplam 1,114,535.45 TL (B.446) bakiye bulunduğu tespit edilmiştir. LTB tarafından Viyabank Ltd.'e Kahveci Ltd. adına 3 ayrı çekle ödeme yapıldığı anlaşılmıştır.

Bunlar;

- 694,757.17 TL tutarında 10.03.2011 tarihli 150686 numaralı çekle yapılan ödeme,
- 180,144.80 TL tutarında 10.03.2011 tarihli 150687 numaralı çekle yapılan ödeme ve
- 250,596.55 TL tutarında 28.11.2011 tarihli 70260 numaralı çekle yapılan ödeme şeklindedir.

Ancak Çangar Finans Co. Ltd.'e verilen toplam 2,570,000.00 STG tutarındaki temliğin bakiyesinin ne tutarda olduğu veya ne kadarının ödendiği konusunda bu işletmeden, talep edilmesine rağmen herhangi bir bilgi alınamamıştır.

Sonuç olarak Kahveci Ltd.'in Çangar Finans Co. Ltd.'den LTB'nin de temlik verdiği borçlarının ne kadarının denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla açık durduğu ve dolayısı ile ödenmemiş borçtan dolayı LTB'nin hangi tutarda hala mükellefiyeti bulunduğu hususu belirsizdir.

D. Asin İnşaat Ltd.'e Ait Temlikler

Raporun bu bölümünün başındaki özet Tablo-66'dan da görülebileceği gibi Asin İnşaat Ltd.'e Viyabank Ltd. üzerinden toplam 2,479,394.01 USD temlik verilmiştir. 11.03.2011 tarihinde verilen 1,463,692.09 USD tutarındaki temlik için bahse konu firmanın 474 numaralı faturayı **(B.447)** temlik yazısına dahil ettiği, 29.09.2011 tarihli 1,015,701.92 USD tutarındaki diğer temlik için ise 513 numaralı faturanın **(B.448)** LTB ile Asin İnşaat Ltd.'in temlik yazısına dahil edildiği görülmektedir. Bu temlikler ise ilgili firmanın "Mezbaha Kompleksi Projesi" ihalesini üstlenmesinden dolayı alacağı hak edişlere karşılık verilmişti. Ancak;

- Bu Proje kapsamında olup, Asin İnşaat Ltd. ile LTB arasında ihale neticesinde belirlenmiş ve ayrı bir protokol ile de USD birimine dönüştürülmüş toplam iş tutarının 1,680,080.16 USD + KDV olduğu,
- Mezbaha Projesi için anılan firmaya yaptırılmış olan ek işler için herhangi bir ihaleye çıkılmadığı,
- Anılan firma ile ihalesiz yaptırılan ek işleri detaylandırarak ve şeffaflaştıracak herhangi bir sözleşme imzalanmadığı ve
- İlk temlik tarihi olan 11.03.2011 itibarıyla 1,680,080.16 USD hak edişlerden ilgili firmanın 991,998.56 USD + KDV tutarında ödenmemiş ve/veya yerine getirilmemiş bakiye hak edişinin kaldığı

göz önünde bulundurulacak olunursa; bu firmaya ihalesiz olarak yaptırılmaya devam edilen ek işlerin varlığı, verilen temliklerin ihale kapsamında yapılacak işlerin tutarının çok üzerinde bir rakam olması, dikkat çekici unsurlardır. Bahse konu ek işlerin detayı ve bu ek işlerin mevzuata uygun olup olmadığı konusu Raporun **4.2.3.3** Bölümünde kapsamlı olarak ele alınmıştır.

Ayrıca, yapılan denetim sonucunda 474 **(B.447)** ve 513 **(B.448)** numaralı faturaların, Asin İnşaat Ltd.'in bu ihale neticesinde hazırlanmış ve ödemesi yapılmış hiçbir hak ediş ödemesine ilişik olmadığı tespit edilmiştir. Bir başka deyişle bu iki fatura LTB

maliyesine intikal ettirilmemiştir. Bu faturaların birer suretleri Viyabank Ltd.'den tedarik edilmiş ve incelenmiştir. 474 numaralı fatura tutarının KDV dahil 1,463,695.69 USD ve 513 numaralı faturanın ise KDV dahil 1,015,701.92 USD tutarında olduğu ve LTB adına düzenlendiği görülmüştür.

Sn. Cemal Bulutoğulları'na belirtilen faturanın LTB yetkililerinde olmamasının gerekçesi ile konu faturanın kendisi tarafından mı temin edildiği, belirtilen faturanın LTB'de olmamasına rağmen, temliği onaylamasının gerekçesi ve yasal dayanağı sorulmuş olup, **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

İlgili firmanın hesaplarına bu faturaları dahil edip etmediği veya herhangi bir vergi kaçağının olup olmadığının tespiti için Gelir ve Vergi Dairesi'nce konu ile ilgili inceleme yapılması gerektiği görüşüne varılmıştır.

E. Karalim & Co. Ltd.'e Ait Temlikler

Diğer firmalara uygulaması yapıldığı gibi Karalim & Co Ltd.'e de temlik verilmesi gerçekleştirilmiştir. Aşağıdaki Tabloda bu firmaya verilen temliklerin özeti yer almaktadır.

Tablo-70: Karalim & Co Ltd.'e Verilen Temliklerin Tablosu

Sıra No	Temlik Tarihi	Temliğin Dayandığı MK/İş	Temliğin Dayandığı Fatura	Viyabank Ltd. (EUR)	Viyabank Ltd. (TL)	Çangar Finans Co. Ltd. (EUR)	Çangar Finans Co. Ltd. (STG)
1	14.01.2011	07.01.2011 tarihli mukavele hizmetleri	10376	-	160,380.00	-	-
2	01.06.2011	Sosyal Konut %20 ilave İşleri	-	-	-	1,000,000.00	-
3	12.09.2011	Sosyal Konut %20 ilave İşleri	-	-	-	-	300,000.00
4	15.10.2011	Sosyal Konut %20 ilave İşleri	-	-	-	110,000.00	-
5	09.12.2011	Tribün İnşaatı	11292	88,000.00	-	-	-
Toplam:				88,000.00	160,380.00	1,110,000.00	300,000.00

Talep edilmesine rağmen bu temliklerin ödenmesi, bakiye durumu ile ilgili bilgiler Çangar Finans Co. Ltd.'den elde edilememiştir. Viya Bank'dan elde edilen evraklardan ise ilgili temlikler karşılığı alınan borç bakiyesi ile ilgili kesin bir kaniya ulaşılamamıştır.

Dolayısı ile;

- Toplam 160,380.00 TL **(B.449)**,
- Toplam 1,198,000.00 EUR ve
- Toplam 300,000.00 STG

tutarlarındaki mükellefiyetin daha ne kadarından hala LTB'nin sorumluluk altında bırakıldığı belirsizdir. Bu bağlamda, KKTC Hukuk Dairesi kanalıyla **Çangar Finans Co. Ltd. nezdinde LTB'nin de mükellefiyet altına konduğu sorumluluk miktarının hesap dökümü almak suretiyle tespit edilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.**

Bunun yanında Tablo-70’de, 5. sırada yer alan temlik için dayanak gösterilen 11292 (B.450) numaralı fatura LTB muhasebesine intikal ettirilmemiştir. Bu faturanın bir sureti Viya Bank Ltd.’den temin edilmiş ve LTB adına düzenlendiği tespit edilmiştir.

Sn. Cemal Bulutoğluları’na belirtilen faturanın LTB yetkililerinde olmamasının gerekçesi ile konu faturanın kendisi tarafından mı temin edildiği, belirtilen faturanın LTB’de olmamasına rağmen, temliği onaylamasının gerekçesi ve yasal dayanağı sorulmuş olup, **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğluları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

11292 numaralı faturanın bedelinin, ilgili mali yıl içerisinde Karalım & Co. Ltd.’in gelirlerine dahil edilip edilmediğinin belirlenmesi için de Gelir ve Vergi Dairesi’nin herhangi bir vergi kaçağını önlemek açısından inceleme başlatması gerektiği görüşüne varılmıştır.

F. Kemal Aktunç ve Kuşçu Kardeşler Altyapı Komandit Şti.’e Ait Temlikler

Kemal Aktunç ve Kuşçu Kardeşler Altyapı Komandit Şti.’nin, LTB’den MK 11/2010 sayı ve 07.01.2010 tarihli Meclis kararı uyarınca, Asfalt-Kaldırım ve Yapım İşleri ihalesi kapsamında 748,746.49 TL alacağını Viyabank Ltd.’e temlik etmiş olup, konu temlik LTB’nce Yakınoğru Bank Ltd.’e keşideli “Viyabank Ltd” adına düzenlenmiş 552077-552078 numaralı toplam 748,746.49 TL tutarındaki çeklerle ödenerek kapatılmıştır.

LTB’nce hizmet satın alınan dolayısıyla LTB’nin ticari muhatabı olan işletme Kemal Aktunç ve Kuşçu Kardeşler Altyapı Komandit Şti. olup, LTB gelir-gider hesaplarında ödemenin adı verilen işletmeye yapıldığı belirtilmesine rağmen, ilgili bankadan temin edilmiş olan çek asıllarında “çek lehtarının VİYA BANK LTD.” olduğu tespit edilmiştir.

Yapılan uygulamanın hesapların yanıltıcı bilgilerle düzenlenmesine sebebiyet verdiği açık olup **(Ek-72)**’de ayrıntıları ile belirtildiği üzere, konu temliğin MK 11/2010 sayılı Meclis kararı kapsamında LTB adına düzenlenmiş, adı geçen işletmeye ait 3, 4 ve 5 numaralı sırasıyla 18.06.2010, 10.08.2010 ve 16.08.2010 tarihli faturalar karşılığı toplam 748,746.49 TL mukabili olduğu belirtilmesine rağmen, Temlik yazısında konu edilen 3 ve 5 numaralı faturaların LTB’ye ibraz edilmediği, 748,746.49 TL karşılığı ödemenin adı geçen işletme tarafından düzenlenmiş 4, 6 ve 7 numaralı faturalar mukabili olduğu saptanmıştır.

Sn. Cemal Bulutoğluları’na belirtilen faturanın LTB yetkililerinde olmamasının gerekçesi ile konu faturanın kendisi tarafından mı temin edildiği, belirtilen faturanın LTB’de olmamasına rağmen, temliği onaylamasının gerekçesi ve yasal dayanağı sorulmuş olup, **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğluları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

LTB’ye ibraz edilmeyen faturaların LTB’ye yapılmış iş karşılığı düzenlenip düzenlenmediği tespit edilemediğinin konunun KKTC Hukuk Dairesi’nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

4.2.20.2. Temlikler Mukabili Yapılan Ödemeler

Denetime sunulan bilgi ve belgeler dikkate alındığında, Borhan & Borhan Investment & Development Ltd., Kahveci Ltd., Asin İnşaat Ltd. ve Kemal Aktunç ve Kuşçu Kardeşler Altyapı Komandit Şti. adına verilmiş aşağıdaki Tablo-71'de özeti (Ek-72)'de ise detayları verilmiş temlikler mukabili ödeme yapıldığı tespit edilmiştir.

Tablo-71: Dönemin LTB Başkanı Tarafından Onaylanmış Olan Temliklere İlişkin Ödemeler (B.441)

S/ No	Temlik Tarihi	Temlik Verilen	Firma Adı	Açıklama	MK No	Temlik Miktarı	Ödenen	Bakiye	Açıklama
1	10.10.2011	Universal Bank Ltd.	Borhan & Borhan Inv. & Dev. Ltd.	Lefkoşa Haspolat İlkokulu İhalesi, 9 Eylül İlkokulu Sedat Simavi Endüstri Meslek Lisesi binalarının tamiri, tadili, ilave inşaat işleri	MK 177/2011	400,000.00 TL (Verilen kredi 150,000.00 TL)	150,600.00 TL	13,789.37 TL Borç Bakiyesi	Borhan & Borhan Inv. Dev. Ltd. adına: 10.10.2011'de, 150,000.00 TL kredi verildi; 28.11.2011, 27.12.2011 tarihlerinde 100,000.00 TL (50,000.00 TL + 50,000.00 TL) ve 26.01.2012 de 50,600.00 TL olmak üzere toplam 150,600.00 TL yatırıldı. 31.03.2013 tarihi itibarıyla bakiye 13,789.37 TL
2	04.11.2010	Viyabank Ltd.	Kahveci Ltd.	19.10.2010 tarihli mukavele tahtında sağlanan hizmetler nedeniyle (Göçmenköy Bölgesi...Kanal Yapımı Projesi)	KİK 47/2010 ve MK 139/2010	1,045,000.00 TL	794,404.00 TL	250,596.00 TL Borç Bakiyesi	LTB'ye ait 150686 nolu çekle 694,757.17 TL ve 150687 nolu çekle 180,144.80 TL, 14.03.2011 tarihinde Kahveci Ltd.'e ait ...* nolu hesaba yatmıştır. Kahveci Ltd. adına düzenlenmiş 1,045,000.00 TL olan kredi hesabına 794,404.00 TL 14.03.2011 tarihi itibarıyla aktarılmış ve 21.08.2013 tarihi itibarıyla ...* nolu hesabın 250,596.00 TL Borç Bakiyesi bulunduğu anlaşılmıştır.
3	26.07.2010	Viyabank Ltd.	Kahveci Ltd.	Yapılmış olan hizmetler nedeniyle	-	300,000.00 TL	300,000.00 TL	0.00	LTB'nin Kahveci Ltd. adına düzenlediği çekler ile belirtilen meblağ ödenerek kapatılmıştır.
4	15.03.2011	Viyabank Ltd.	Kahveci Ltd.	19.10.2010 tarihli mukavele tahtında sağlanan hizmetler nedeniyle (Göçmenköy Bölgesi...Kanal Yapımı Projesi)	KİK 47/2010. MK 139/2010. MK 131/2011	1,160,500.00 TL	296,560.55 TL	863,939.45 TL Borç Bakiyesi	Viya Bank Ltd. tarafından denetime sunulan ...* nolu hesabın 15.03.2011 tarihinde "Göçmenköy Köprü" açıklamasıyla 1,160,500.00 TL borçlu hesap olarak açıldığı görülmüştür. 27.03.2012 tarihinde ise hesaba "temlik kısmı ödeme" açıklamasıyla 296,560.55 TL yatırım yapılmış ve 21.08.2013 ekstre tarihi itibarıyla, hesabın 863,939.45 TL borç bakiyesi olduğu saptanmıştır. Ödemenin LTB adına keşideli 70260 nolu Viyabank Ltd. çeki ile yapıldığı sonucuna varılmıştır.
5	11.03.2011	Viyabank Ltd.	Asin İnşaat Ltd.	Mezbaha Kompleksi	MK 52/2008	1,463,692.09 USD	1,463,692.09 USD	0.00	Viyabank Ltd. ...* nolu hesap ekstresini denetime sunmuş olup, 1,463,692.09 USD olan borç hesabı 29.09.2011'de kapatılmıştır.
6	29.09.2011	Viyabank Ltd.	Asin İnşaat Ltd.	Mezbaha Kompleksi	MK 52/2008, 16.06.2008 tarihli sözleşme, 06.07.2009 tarihli ek protokol	1,015,701.92 USD	200,000.00 USD	815,701.92 USD borç bakiyesi	Viyabank Ltd. ...* nolu hesap ekstresini denetime sunmuş olup, 1,015,701.92 usd olarak 29.09.2011 tarihinde Asin İnş.Ltd. adına açılmış olan hesabın, 06.04.2012 ve 06.07.2012 tarihlerinde yapılmış olan 100,000.00 USD'şer toplam 200,000.00 USD yatırım akabinde 21.08.2013 tarihi itibarıyla 815,701.92 USD borç bakiyesinin olduğu görülmektedir.
7	16.08.2010	Viyabank Ltd.	Kemal Aktunç ve Kuşçu Kardeşler Altyapı Komandit Şti.	İhale Asfalt-Kaldırım ve Altyapı İşleri	MK 11/2010	748,746.49 TL	748,746.49 TL	0.00	Konu temliğin LTB'ye ait 552077-552078 no'lu toplam 748,746.49 TL tutarındaki çeklerle kapandığı tespit edilmiştir.

* Hesap numarası bilgileri tarafımızca mahfuzdur.

4.2.20.3. Temlik Ödemelerine İlişkin Genel Tespitler

2010 Mali Yılı'nda LTB'nin içinde bulunduğu mali sıkıntılar nedeniyle, LTB'den olan alacaklarını Banka ve/veya Finans Kuruluşlarına devretmiş olan işletmelere yapılmış olan ödemelerde zorluklar yaşanmış, Belediye tarafından verilmiş çekler zaman zaman nakde çevrilememiş, bu sebeple karşılanamayan çekler ise LTB yetkililerince geri alınarak yerine başka çek/çekler düzenlenmiş dolayısıyla, bir ödemeye ilişkin 3-4 çek düzenlendikten sonra ödemelerin gerçekleşebildiği tespit edilmiştir.

Raporun çeşitli bölümlerinde de belirtildiği üzere, denetim amaçları bakımından LTB tarafından düzenlenmiş birçok çek aslının görülmesine gereksinim duyulmuş olup, bu kapsamda yapılan incelemede, Temlikname karşılığı düzenlenmiş ödemelerin bir kısmında;

- a) Çeklerin LTB Gider hesaplarında LTB'den alacağı olan kişi/Kurumlar adına kaydedilmesine rağmen, çek asıllarında lehtarın; LTB'den alacaklı olan İşletme değil, Temlikname verilmiş Banka veya Finans Kuruluşu olduğu veya alacaklı İşletme ile birlikte, Temliknamelere taraf olmuş Banka veya Finans Kuruluşu'nun olduğu,
- b) Çeklerin bir kısmında kros bulunmadığı,

tespit edilmiştir.

Lefkoşa Türk Belediyesi Maliye Şube Amiri Sn. Erol Beyit'e muhatap 13.03.2013 tarih ve SAY.0.00-BE.0.14.000-13/132 sayılı yazımız ile **(B.100)** Sn. Beyit'e; Temlikname düzenlenmesine ilişkin gerekçenin ne olduğu, LTB'den alacağı olan kişi/işletmeler haricindeki işletme/kişiler için çek düzenlenmiş olunmasının yasal dayanağı ile bir takım temlik yazılarında yer alan faturaların Muhasebe Birimi'nde mevcut olup olmadığı sorulmuştur. Ayrıca Sn. Beyit'ten temliklerin ödemesini nasıl takip ettiğini izah etmesi ve açık/kapalı temlikleri belirtmesi talep edilmiştir.

Sn. Beyit, Sayıştay Başkanlığı aracılığıyla denetime sunduğu 05.04.2013 tarihli cevap yazısında **(B.101)**, yukarıda belirtilen sorularımızı;

- a) "6 şirkete verilen temlikler tarafımdan imzalanmamış" şeklindeki izahını belirterek, temlik gerekçesini açıklamamış,
- b) İhaleler sonucu ödeme fişlerinde alacaklı kısmına ilgili şirketlerin ismi yazılmış ancak Sn. Başkanın verdiği temlikler göz önünde tutularak bazen ilgili şirket adına bazen da temlik verilen banka ve/veya finans kuruluşları adına çek düzenlenmiş,
- c) Verilen temliklerin ödenip, ödenmemesi veya eksik ödenmesi Maliye Bölümümüzde bulunmamaktadır. İlgili şirketlere Şubelerce hazırlanan hak edişlere ve ödemelere göre ödeme yapılmaktadır. Temliği var diye hak edişi olmadan Maliye Şubesi tarafından çek çıkarılmamaktadır..."

şeklinde yanıtlamış ancak, denetim için gereken bilgi/belgeleri tarafımıza iletmemiştir.

Sn. Cemal Bulutoğluları'na LTB'den alacağı olan kişiler değil temlik verilen banka/finans kuruluşları adına çek düzenlenmesine ilişkin LTB Maliye Şubesi'ne talimatı olup olmadığı, talimatı olmuşsa yasal dayanağının ne olduğu ve bu kapsamdaki birçok çekin kros olmadan düzenlenmesinin gerekçesi ve yasal dayanağı sorulmuş olup, **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğluları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Çeklerin kros olmadan düzenlenmesi Belediye'den alacağı olan işletmeler yerine, Temlik verilmiş Banka veya Finans Kurumu adına ödeme düzenlenmesi ancak bu ödemelerin LTB kayıtlarında gösterilmemesi, Belediye hesaplarının gerçek verileri içermemesine, kişi/kurumlar adına yapılmış ödeme kayıtlarının yanıltıcı bilgilerle düzenlenmesine sebebiyet vermektedir.

Ekli listede yer alan temliklere ilişkin bilgi/belgeler eksik olduğu cihetle, konuya ilişkin denetim sağlıklı olarak tamamlanamamış olup, Temlik verilmiş olan, Banka ve/veya Finans Kuruluşlarının, Tek-Jen Finans Ltd.'in, Borhan & Borhan Inv. and Dev. Ltd., F. Dorman Tic. Ltd. ve LTB adına yargıya taşıdığı temlikler hariç, denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla konu alacaklarının temini için herhangi bir ödeme talep etmemiş olmaları ise dikkat çekici bir husus olarak değerlendirilmektedir.

Yukarıda belirtilenlere ilaveten LTB 2011 Mali Yıl Bütçesi'nde 3.4.2.90 kodu ile yer alan "Diğer Yasal Giderler" ödeneğinden Tek-Jen Finans Ltd. adına 70/2011 ve 190/2011 Kasa Numaralı Ödeme Fişleri ile "geri gelen çeklerin karşılanması amacıyla" adı geçen işletmeye toplam 7,547.86 TL ödeme yapıldığı ve Belediyenin mali külfet altına konduğu tespit edilmiştir.

Konu ödemeleri itaya bağlamış olan Sn. Cemal Bulutoğluları'na, LTB'yi fazladan mali külfet altına koyan uygulamanın gerekçesi ve yasal dayanağı sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğluları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

4.2.21. Depozito Hesabı

LTB 2008–2011 Mali Yıl Bütçeleri'nin eklerinde yer alan **Bütçe ve Harcamalara İlişkin Bütçe Kuralları'nın "Avans Depozito ve İmprest (Yenilenebilir Avans) Kuralları"** başlığı altındaki 20. maddesi; "Depozito tahsilatları bütçe açısından gelir niteliğinde olmayıp iade edilmek üzere emanet bir tahsilattır. Bu gibi tahsilatlar ayrı bir hesapta muhafaza edilir ve hiçbir surette gider harcaması için kullanılamaz. Ancak, depozito alınma nedeninin sona ermesi dolayısıyla yapılacak ödemeler bu hesaptan karşılanır." şeklindedir.

2008-2011 Mali Yılları'nda Depozito Hesabında yer almış gelir ve giderler incelenmiş olup kasa banka uyuşması sağlanmıştır. Depozito hesabı için cari hesaptan farklı olarak Yakın Doğu Bank'ta bulunan 10-304-000001149 numaralı banka hesabının kullanılmış olduğu görülmüştür.

4.2.21.1. Depozito Hesabı ile İlgili Saptamalar

A. Gelir Tahakkuku Yapılmayan Depozitolar

23.02.2006 tarih ve MK 14/2006 sayılı Meclis Kararı **(B.453)** ile **200.00 TL** olan ve 07.09.2010 tarih ve MK 107/2010 sayılı Meclis Kararı **(B.454)** ile 16.09.2010'dan itibaren **1,500.00 TL** olarak tahsil edilmeye başlanan mezar yeri ayırma ücretlerinin mezar yeri ayırmış olan şahısların vefatı durumunda gelir tahakkuklarının yapılmayarak depozito hesabında tutulduğu tespit edilmiştir.

Depozito Hesabına yatırılan mezar yeri ücreti ödeyen şahısların vefatı durumunda bu depozitoların kayıt tashihi ile Defin Gelirleri kalemine gelir tahakkuku yapılması ve depozito hesabının kayıtlarının güncellenmesi sağlanmalıdır.

İlgili Meclis Kararına istinaden alınacak mezar yeri ayırma ücretlerinin 02.1.6.11 kodlu **"Defin Gelirleri"** kalemine gelir kaydedilmesi ve depozito hesabına kayıttan vazgeçilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

B. Çöp İmhası İçin Yapılan Mükerrer Ödeme

Dikmen Çöplüğü'nde brucella hastalığı bulaşmış hayvanların imhası için Veteriner Dairesi tarafından 489002 numaralı LTB tahsilat makbuzu ile yatırılan depozito karşılığının, 05.01.2009 tarihli Ödeme Fişi **(B.455)** ile imha işlerini yapan Sn. Hüseyin Yarkın'er'e 2,088.00 TL olarak ödenmiş olmasına rağmen 02.03.2009 tarihli Ödeme Fişi **(B.456)** ile 489002 numaralı depozito makbuzunun 2. sureti kullanılarak Sn. Hüseyin Yarkın'er'e 2,088.00 TL'nin tekrar ödendiği ve bu ödemede Sn. Celal Cin, Sn. Ali Önöz ve Sn. Erol Beyit'in imzasının bulunduğu tespit edilmiştir.

Konu ile ilgili olarak 28.01.2013 tarih ve SAY.0.00.BE.9.14.000-13/45 sayılı yazımız ile **(B.34)** Ödeme Fişinde İta Amiri olarak imzası bulunan Belediye Asbaşkan'ı Sn. Celal Cin'in bilgilerine başvurulmuştur. Sn. Celal Cin'in cevap yazısında **(B.38)** özetle; ödemenin hatalı yapıldığı ve iadesinin talep edileceği belirtilmiştir. Konuya ilişkin Sn. Ali Önöz'ün bilgisine de başvurulmuş olup **(B.32(a))**, Sn. Önöz tarafımıza ilettiği yazılı beyanında **(B.32(b) S/No 5)** konu ödemenin Maliye Şubesi tarafından yapılmaması veya ödendikten sonra Depozito hesabına ilişkin T cetvel defterinden görülmüş olması gerektiğini beyan etmiştir. **Sn. Erol Beyit** ise tarafımıza ilettiği yazılı beyanında **(B.456(a))** yapılan uygulamanın yasal dayanağının bulunmadığını, sehven gerçekleştiğini beyan etmiştir.

Bu bağlamda, **2,088.00 TL** tutarındaki mükerrer ödemenin gerçekleşmesine yetki vermiş olan Sn. Celal Cin ve Sn. Ali Önöz ve Sn. Erol Beyit'in belirtilen meblağdan müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmaları gerektiği görüşüne varılmıştır.

C. Ek Mesai Ücretlerinde Mükerrer Ödeme

LTB'ne ihale karşılığı iş yapan müteahhit firmalar, yaptıkları işlerin bazı kontrollük görevinin mesai saatleri dışında yapılması durumunda ilgili LTB personelinin ek mesai ücretlerinin karşılığını depozito hesabına yatırmakta ve bu ek mesai ücretleri LTB tarafından ilgili personele ödenmektedir.

Söz konusu ödemelere ilişkin yapılan incelemede, **372409** numaralı Tahsilat Makbuzu ile 04.01.2008 tarihinde “Ali Tosun” adlı şahıstan/firmadan ek mesai ödemeleri karşılığı **2,545.60 TL** tutarında tahsilat yapıldığı ve depozito hesabından 05.02.2008 tarihli ödeme fişi düzenlenerek 276010 numaralı çekle **1,935.00 TL’nin** dönemin LTB personeli Sn. Ömür Demir adına ve 266011 numaralı çekle Gelir ve Vergi Dairesi adına **610.60 TL** olmak üzere toplam **2,545.60 TL** ek mesai ödemesinin yapıldığı tespit edilmiştir (**B.457**).

Ancak,

- 22.05.2008 tarihli ödeme fişi düzenlenerek 276027 numaralı çekle **1,935.00 TL** Sn. Ömür Demir adına ve 276028 numaralı çekle Gelir ve Vergi Dairesi adına **610.60 TL** olmak üzere toplam **2,545.60 TL** ek mesai ödemesinin yapıldığı ve ödeme fişi üzerine Erol Beyit tarafından imzalı “Karşılığı **372409** nolu makbuzu ile tahsil edilmiştir” şeklinde açıklama yazılarak dönemin Asbaşkanı Sn. Celal Cin ve dönemin Mali İşler Sorumlusu Sn. Ahmet Nazif tarafından itaya bağlanarak mükerrer ödeme yapıldığı (**B.458**),
- 25.06.2008 tarihli ödeme fişi (**B.459**) düzenlenerek 198303 numaralı çekle **1,912.00 TL** Sn. Ömür Demir adına ve 276028 numaralı çekle Gelir ve Vergi Dairesi adına 633.60 TL olmak üzere toplam **2,545.60 TL** ek mesai ödemesinin yapıldığı ve ödeme fişi ekine **372409** numaralı tahsilat makbuzunun fotokopisi eklenerek dönemin Asbaşkanı Sn. Celal Cin ve dönemin Belediye Müdürü Sn. Ali Önöz tarafından itaya bağlanıp tekrardan ödeme yapılarak toplamda **5,091.20 TL** fazla ödeme yapıldığı,

tespit edilmiştir.

Konuya ilişkin 28.01.2013 tarih ve SAY.0.00.BE.0.14.000-13/45 sayılı yazımız ile (**B.34**) anılan harcamalarda ita amiri olarak imzası bulunan dönemin Belediye Asbaşkanı Sn. Celal Cin’in bilgisine başvurulmuştur. Sn. Celal Cin tarafımıza göndermiş olduğu 13.03.2013 tarihli cevaben yazıda “...**Depozit hesabına müteahhit tarafından yatırılmayan fazla mesai ödeme karşılıklarının yeniden ilgili müteahhitten talep edileceğini...**” belirtmiştir (**B.38**).

22.05.2008 tarihli ödemeyi dönemin Mali İşler Sorumlusu olarak imzalayan Sn. Ahmet Nazif’ten alınan ve **B.522(b)**’de sunulan yazılı izahında, bu ödemeyi evrak üzerinde “karşılığı yattı” şeklinde ifade görmesi ve makbuz numarası yazılması nedeniyle imzaladığını belirtmiştir. Sn. Ali Önöz’den de itaya bağladığı ödemeye ilişkin bilgi ve yasal dayanak talep edilmiş olup (**B.32(a)**), Sn. Önöz denetime ilettiği yazılı beyanında (**B.32(b) S/No:7**) mükerrer ödeme gerçekleşmiş olmasının LTB Mali İşler Birimi’nin sorumluluğunda olduğunu ve konu ödemenin hatalı yapıldığının T cetvellerinden görülmesi gerektiğini beyan etmiştir. Sn. Erol Beyit ise konuya ilişkin uygulamanın yasal dayanağının bulunmadığını sehven gerçekleştiğini beyan etmiştir (**B.456(a)**).

Bu bağlamda iki kez mükerrer ödeme yapılarak neden olunan **5,091.20 TL** tutarındaki fazla ödemenin;

- Ek mesai olarak ödenen **3,847.00 TL**'sinin **1,935.00 TL**'sinden **Sn. Celal Cin ve Sn. Erol Beyit'in müştereken ve müteselsilen, 1,912.00 TL**'sinden ise **Sn. Celal Cin ve Sn. Ali Önöz'ün müştereken ve müteselsilen** sorumlu tutulmaları gerektiği,
- 22.05.2008 tarihli ödeme fişi ile Gelir ve Vergi Dairesine ödenen **610.60 TL**'sinden ödeme fişinde "Karşılığı 372409 nolu makbuzu ile tahsil edilmiştir" şeklinde parafı olan **Sn. Erol Beyit, İta Amiri olarak imzası olan dönemin Belediye Asbaşkanı Sn. Celal Cin'in** müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmaları gerektiği,
- 25.06.2008 tarihli ödeme fişi ile Gelir ve Vergi Dairesine ödenen **633.60 TL**'sinden ödeme fişinde Belediye Müdürü olarak imzası olan **Sn. Ali Önöz ve İta Amiri olarak imzası olan dönemin Belediye Asbaşkanı Sn. Celal Cin'in** müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmaları gerektiği,

görüşüne varılmıştır.

D. Karşılığı Yatırılmadan Depozito Hesabından LTB Personeline Ödenen Ek Mesai Ücretleri

- 25.06.2008 tarihli **9,363.54 TL** tutarındaki Ödeme Fişi (**B.459**) ekinde yukarıdaki 4.2.21.1.C bölümünde belirtilmiş **2,545.60 TL** tutarındaki mükerrer ödemelerden birinin olduğu ve toplam **9,363.54 TL** tutardan geriye kalan **6,817.94 TL** tutara ait belgelerde ise yüklenici firma tarafından ek mesai ücretlerinin karşılığının yatırıldığına dair depozito makbuzu bulunmadığı,
- Ayrıca 04.07.2008 tarihli **3,054.72 TL** tutarındaki Ödeme Fişi (**B.460**) ile 01.07.2009 tarihli **9,625.79 TL** tutarlarındaki Ödeme Fişi (**B.461**) ekinde de yüklenici firma tarafından ek mesai ücretlerinin karşılığının yatırıldığına dair depozito makbuzu bulunmadığı,

tespit edilmiştir.

Söz konusu harcamalarla ilgili olarak 28.01.2013 tarih ve SAY.0.00.BE.0.14.000-13/45 sayılı yazımız ile (**B.34**) anılan harcamalarda ita amiri olarak imzası bulunan dönemin Belediye Asbaşkanı Sn. Celal Cin'in bilgisine başvurulmuştur. Sn. Celal Cin tarafımıza göndermiş olduğu 13.03.2013 tarihli cevaben yazıda "**...Depozit hesabına müteahhit tarafından yatırılmayan fazla mesai ödeme karşılıklarının yeniden ilgili müteahhitten talep edileceğini...**" belirtmiştir (**B.38**).

Ancak bu tahsilatların yapıldığı ile ilgili bilgi ve belge denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla tarafımıza sunulmamıştır.

Bu bağlamda, toplam **19,498.45 TL**'den (**6,817.94TL + 3,054.72 TL + 9,625.79 TL**) ilgili ödeme fişi üzerinde imzası bulunan dönemin Belediye Asbaşkanı Sn. Celal Cin'in ve Sn. Ali Önöz'ün müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulması gerektiği sonucuna varılmıştır.

E. Kamera Sistemi Alımı

Lokmacı Barikatına kamera takılması karşılığı 20.06.2008 tarihli ödeme fişiyile Sistem Co. Ltd.'e 198300 numaralı çekle Depozito hesabından **30,901.50 TL** ödenmiştir (**B.462**). Bu tutarın ödeme fişleri ekinde sunulan **aynı tarihli ve birbirini takip eden 5 (Beş) adet faturaya bölündüğü** görülmüştür. Bu alımla ilgili herhangi bir Meclis Kararı ve/veya Kira ve İhale Komisyonu Kararı olmadığı, ayrıca depozito hesabının cari gider harcamasında kullanıldığı tespit edilmiştir.

Bu ödemeye ilgili olarak 28.01.2013 tarih ve SAY.0.00.BE.0.14.000-13/45 sayılı yazımız (**B.34**) ile anılan harcamalarda ita amiri olarak imzası bulunan dönemin Belediye Asbaşkanı Sn. Celal Cin'in bilgisine başvurulmuştur. Sn. Celal Cin tarafımıza göndermiş olduğu 13.03.2013 tarihli cevaben yazıda (**B.38**) özetle **Lokmacı Kapisının acil olarak açılmasının Devlet politikası olduğu ve harcanan tutarın Devlet'ten alınacağı düşüncesiyle depozito hesabından ödeme yapıldığını** belirtmiştir.

Tespit edilen bu bulgular ışığında, Lokmacı Barikatı'na takılmış olan kamera sistemi için yapılmış olan **30,901.50 TL** tutarındaki harcamanın; LTB Bütçe Yasaları'nın Avans ve Depozito İmprest (Yenilenebilir Avans) Kuralları yan başlıklı 20. maddeleri hilafına, ihaleye çıkılmadan dönemin LTB Başkanının harcama yetkisine uygun hale getirilmiş faturalarla gerçekleştirildiği ve konu ödeme için ilgili Mali Yıl Bütçesi'nde bu harcamanın yapılmasına cevaz verecek gider kalemi oluşturulmadığı sonucuna varılmıştır.

F. LTB Uluslararası Müzik Festivali Kapsamında Yapılan Ödeme

LTB Depozito Hesabı'ndan 18.10.2010 tarihinde Dee European Com. Ltd.'e "1. LTB Uluslararası Müzik Festivaline katılacak olan sanatçılara yapılacak ödeme" karşılığı **80,000.00 TL** ödenmiş olup (**B.463**), konu ödemeye ilişkin herhangi bir Meclis Kararı ve/veya Kira ve İhale Komisyon kararı bulunmadığı tespit edilmiştir.

Yapılan incelemede, ödemenin; Kültür Sanat Kurumu Yönetim Kurulu'nun (KSKYK) tarihi belirlenemeyen toplantısında "2" sıra numarası ile üretilen "LTB'nin Küçük Kaymaklı Sahası'nda 22.10.2010 tarihinde düzenleyeceği Yaz Konseri için European Com. Ltd.'e **70,000.00 TL** verilmesine oybirliğiyle" şeklindeki kararı (**B.464**) çerçevesinde 13.10.2010 tarihinde dönemin LTB Başkanı Sn. Cemal Bulutoğluları ile Menajer Sn. Acar Acabey arasında akdedilmiş olan sözleşme kapsamında gerçekleştiği anlaşılmıştır. Yukarıda kayıtlı KSKYK kararından da görüleceği üzere; KSK Yönetim Kurulu kararı Sn. Cemal Bulutoğluları'na Müzik Festivali için **70,000.00 TL** harcama yetkisi vermiş olmasına rağmen, Sn. Cemal Bulutoğluları'nın anılan konser için **150,000.00 TL** tutarında sözleşme akdettiği (**B.465**), dolayısıyla gerek Kültür Sanat Kurumu'nu gerekse LTB'ni yetkisiz olarak **80,000.00 TL** taahhüt altına aldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Sözleşme bedeli olan **150,000.00 TL**'nin;

- **70,000.00 TL**'sinin Kültür Sanat Kurumu hesabından karşılandığı (**B.465**),
- **30,000.00 TL**'sinin Mustafa Hacı Ali Ltd. den "konuya ilişkin sponsorlukla ilgili herhangi bir LTB Meclis Kararı olmadan" Depozito hesabına sponsorluk ücreti olarak alınıp ödendiği,
- **50,000.00 TL**'sinin ise yine depozito hesabının işleyişine aykırı olarak, cari harcamada kullanılmak üzere depozito hesabından ödendiği,

tespit edilmiştir. Konuya ilişkin sözleşmede Lefkoşa Türk Belediyesi "Organizatör" olarak belirlenmiş olup, gerek dönemin LTB Belediye Meclisi'nin gerekse LTB Kültür Sanat Kurumu Yönetim Kurulu'nun 70,000.00 TL üzerinde harcama yapılmasına ilişkin kararının bulunmadığı saptanmıştır.

Konuya ilişkin LTB Mali İşler Sorumlusu Sn. Erol Beyit ile yapılan görüşmede, Sn. Beyit; ilgili ödemenin sponsorluk ücretleri ile karşılanmasının düşünüldüğünü, fakat ödemenin tamamı için sponsorluk ücreti alınamadığını ve bu yüzden farkın Sn. Cemal Bulutoğulları'nın talimatı ile depozito hesabından ödendiğini belirtmiştir.

İlgili harcama hakkında SAY.0.00-BE.0.14.000-13/44 sayılı ve 28.01.2013 tarihli yazımız (**B.26**) ile Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan bilgi talep edilmiş ve Sn. Cemal Bulutoğulları'na konu sözleşmeyi 150,000.00 TL içerecek şekilde imzalamasının gerekçesi ve varsa yasal dayanağı ile Dee European Com. Ltd.'e herhangi bir Meclis Kararından yetki alınmadan ödenen 50,000.00 TL'ye ait ödeme fişini onaylamasının gerekçesi ve varsa yasal dayanağı sorulmuş olup (**B.29(a)**), Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Bu bağlamda 18.10.2010 tarihinde toplam 80,000.00 TL tutarındaki ödemenin **50,000.00 TL** tutarındaki kısmının, LTB Bütçesi ekinde yer alan Bütçe ve Harcamalara İlişkin Bütçe Kuralları'nın 20. maddesine aykırı olmasının yanında LTB Kültür Sanat Kurumu Yönetim Kurulunun konu ile ilgili almış olduğu kararının hilafına yapıldığı cihetle, belirtilen tutardan Sn. Cemal Bulutoğulları'nın şahsen sorumlu tutulması gerektiği sonucuna varılmıştır.

G. Babalar Günü için Alınan Hediye Bedeli Olarak Gösterilen Ödemeler

LTB Depozito hesabından, Babalar günü nedeni ile alınacak hediyeler bedeli olarak toplam **36,000.00 TL** harcama yapıldığı, bu harcamalar için ödemeyi tevsik edici herhangi bir evrak/ fatura alınmadığı ve **ödeme fişlerinin (B.466) ve ilgili çeklerin dönemin Belediye personeli Sn. Behiç Çobanoğulları adına düzenlendiği** tespit edilmiştir. Ödeme fişleri Belediye Başkanlığı adına Sn. Cemal Bulutoğulları, Servis Şefi olarak da Sn. Erol Beyit tarafından onaylanmış olup, bu harcamaların detayı aşağıdaki Tabloda verilmiştir.

Tablo-72: Babalar Günü için Alınan Hediye Bedeli Olarak Gösterilen Ödemeler

Tarih	Çek No	İsim	Tutar (TL)
15.06.2011	43516	Behiç Çobanoğulları	10,000.00
24.06.2011	43519	Behiç Çobanoğulları	26,000.00
Toplam:			36,000.00

Cari harcama niteliğinde ve hediye alınması amaçlı olan bu ödemeler, Depozito hesabının işleyiş kuralları hilafına depozito hesabından ödenmiş olup, yapılan araştırmada;

- Toplam **36,000.00 TL** tutarındaki ödemeler için harcama yapılabilmesine yönelik herhangi bir LTB Kira ve İhale Komisyonu Kararı veya Belediye Meclisi kararı olmadığı,
- Konuya ilişkin sponsorlukla ilgili herhangi bir LTB Meclis Kararı olmadan Mustafa Hacı Ali Ltd.'den 13.06.2011 tarihinde 518068 numaralı tahsilat makbuzu ile **10,000.00 TL**'nin tahsil edilerek Depozito hesabına sponsorluk ücreti geliri kaydedildiği ve bu miktarın 15.06.2011 tarihinde 43516 numaralı çekle dönemin Belediye personeli Sn. Behiç Çobanoğulları'na ödendiği, düzenlenen çekin arkasında Sn. Behiç Çobanoğulları'nın kimlik numarası ve imzasının bulunduğu,
- 24.06.2011 tarihinde 43519 numaralı çekle dönemin Belediye personeli Sn. Behiç Çobanoğulları'na ödenen **26,000.00 TL**'nin de yine depozito hesabından yapıldığı, düzenlenen çekin arkasında Sn. Behiç Çobanoğulları'nın kimlik numarası ve imzasının ile **LTB personeli Sn. Turgay Demiray'ın** kimlik numarası ve imzasının bulunduğu,

tespit edilmiştir.

43519 sayılı çekin ciro edilmesinde imzası ve kimlik kartı numarası bulunduğu tespit edilen LTB personeli Sn. Turgay Demiray ile de görüşülmüş olup, Sn. Demiray denetime sunduğu 14.11.2014 tarihli beyanında **(B.96)**;

“...Behiç Çobanoğulları... şahsen tanımamakla/bilgi sahibi olmamaktayım ne iş yaptıklarını da bilmemekteyim. İsimleri sayılan kişi/işletmelere ait LTB tarafından düzenlenmiş çekleri dönemin Belediye Çarşı Şubesi (Ön denetim) Amirim Behlül Cümbezi'nin tarafıma verdiği talimat nedeniyle Belediyeden aldım. Yine Behlül Cümbezi'nin “çeki bozdurma/çeki kırdırmak” için verdiği talimat gereği alıp tekjen'e götürdüm. Ancak bu çeklerin bozdurulmasında imzam bulunduğunu hatırlamıyorum...”

şeklinde beyan verirken 17.11.2014 tarihinde **(B.96(a))** ise “...Behiç Çobanoğullarının çekinin arkasındaki imzayı hatırlamıyorum.” şeklindeki beyanını denetime sunmuştur.

Sn. Behlül Cümbezi'ye (B.96(c)) yukarıda yer alan beyana ilişkin açıklaması ve bu yönde talimatı olup olmadığı sorulmuş olup, Sn. Cümbezi tarafımıza iletildiği yazılı beyanında **(B.96(d))** özetle; Sn. Demiray'ın beyan ettiği üzere çeklerin işlem görmesinde

herhangi bir talimatı olmadığını, ne adı geçen kişi/işletmeler ne de farklı kişi/işletmelerle adına iş kontrol, iş takip, para veya çek almasının söz konusu olmadığını belirtmiştir.

Konu harcamalara ait ödeme fişlerinin Behiç Çobanoğulları isimli dönemin LTB personeli adına düzenlenmesiyle ilgili LTB Mali İşler Sorumlusu Sn. Erol Beyit'in bilgilerine başvurulmuş olup, Sn. Beyit; **"...bu ödemenin usule aykırı olduğunu bildiğimden, ita amirinin baskısı sonucunda ödeme fişine asıl imzam yerine harcama belgesinde görülen parafe tarafımdan atılmış olup..."** şeklinde cevap vermiştir (B.466(d)).

Sn. Behiç Çobanoğulları ile yapılan yüz yüze görüşmede, Sn. Çobanoğulları; kendisinin toplam 36,000.00 TL harcamaya karşılık belge sunacağını belirtmiş ancak denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla herhangi bir belge denetime iletmemiştir. Bu nedenle, konu ödeme karşılığı ne alındığı, mal/malzeme alımının akıbetinin ne olduğu, Sn. Turgay Demiray'ın konu çekin ciro edilmesinde/ işlem görmesinde yer almasının gerekçesi Sn. Çobanoğulları'na yazılı olarak da sorulmuştur **(B.466(a))**.

Sn. Çobanoğulları konu yazımıza cevaben tarafımıza ilettiği yanıtında **(B.466(b))**; **"...43516 numaralı çek Babalar Günü'nde dağıtılmak üzere alınan saatlere karşılık çıkmıştır. İlgili dönemde saatler başkanın talimatı ile alınmıştır... Alınan saatlerin maliyeti çıkan çekten çok olduğu için mezkur ödeme ile ilgili sorun yaşadık ve konuyu başkana aktardım. Sn. Başkan parayı kendisine vermemi, kendisi indirim alacağını söyledi ve mezkur miktarı Başkan'a geri iade ettim. Sn. Başkan'ın talimatı çerçevesinde sorumluluğu Sn. Başkan aldığından çek adıma çıkmıştır ve benim tarafımdan bozulup para Sn. Başkana vermiştir... 43519 numaralı çekin Turgay Demiray'ın kimlik numarası ve imzası ile bozulduğunu hatırlamıyorum. Birim sorumlusu olarak ben kendi biriminin sevk ve idaresinden ve yaşlılara vereceğim kesintisiz hizmetlerden sorumluydum. Mali mevduata aykırı bir durum varsa bunun sorumlusu ben değilim..."** şeklindeki açıklamasını tarafımıza iletmış ve **konu dağıtımlara ilişkin listelerin, ödemelere iliştilmiş olması gerektiğini ancak listelere ne olduğunu kimler tarafından muhafaza edildiğini bilmediğini** beyan etmiştir.

Konu hediye dağıtımının belgelenebilmesine dair taleplerimiz doğrultusunda, LTB Halk Sağlığı Şube amiri Sn. Levent Özverel **(B.466(c))** sadece birinde Sn. Behiç Çobanoğulları adı geçen diğerinde ise isimsiz bir yazı ile 850 adet köstekli saat siparişi/ihtiyacı olduğunu, 812 adedinin dağıtıldığını, 38 adedinin ise arızalı olması nedeniyle ilgili birimde kaldığını belirten 2 adet imzasız yazıyı denetime sunmuştur. Bunun dışında ilgili ödemeyi teyit edici herhangi bir evrak tarafımıza sunulmamıştır.

Önceden de belirtildiği üzere, yapıldığı beyan edilen dağıtımlara ilişkin belgeler Sn. Behiç Çobanoğulları'ndan, LTB Yaşlılara Hizmet Birimi sorumlusu olduğu dönemde talep edilmiş olup, gerek Sn. Çobanoğulları döneminde gerekse sonrasında, dağıtıldığı beyan edilen malların ne olduğu, maliyetleri ve benzeri bilgiler tarafımıza iletilmediği gibi, bu kapsamda yapılmış herhangi bir başka ödemeye ilişkin bilgi/belge de denetime sunulmamıştır.

Sn. Cemal Bulutoğulları'na da konu ödemelerin gerekçesi ve varsa yasal dayanağı ile ödemelerin Sn. Behiç Çobanoğulları adına düzenlenmesinin gerekçesi, ödeme yapılmasının amacı ve hangi mal/malzeme alındığı ve bu mal/malzemelerin akıbetinin ne olduğu sorulmuş olup, **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

10,000.00 TL'si için sponsorluk ücreti tahsil edilmiş olan ve **26,000.00 TL**'sinin ise depozito hesabında karşılığı olmadan yapılan toplam 36,000.00 TL'lik bu harcamalardan; harcamanın uygun bütçe kalemleri yerine depozito hesabının işleyişine aykırı olarak yapılması ve yetki aşımı içermesinin yanı sıra, yapılan ödemelerle ilgili herhangi bir teyit edici fatura veya makbuz sunulmamasından dolayı, **Sn. Cemal Bulutoğulları, Sn. Erol Beyit ve dönemin LTB personeli Sn. Behiç Çobanoğulları'nın müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmaları gerektiği sonucuna varılmıştır.**

H. Tarkan ve Ahmet Özhan Konseri Ödemeleri

Belediye Meclisi'nin 09.07.2009 tarih ve MK 95/2009 sayılı **(B.467)** "Tarkan Konseri ile Ahmet Özhan konserinin sponsor bulunarak yapılmasına" şeklindeki kararına dayanılarak depozito hesabından;

- Tarkan konseri için M. Hacı Ali Ltd.'den **25,000.00 USD** karşılığı **36,650.00 TL** (MKB 499289), Aytaş Pazarlama'dan **10,000.00 TL** (MKB 499291) ve Devpa'dan **300.00 TL** (MKB 500152) olmak üzere depozito hesabına toplam **46,950.00 TL** sponsorluk ücretinin yatırılmış olmasına rağmen **70,360.50 TL (B.468)**,
- Ahmet Özhan konseri için ise depozito hesabına herhangi bir sponsorluk ücretinin yatırılmamasına rağmen konser ücreti olarak **13,500.00 TL (B.469)** ve konserde kullanılan jeneratörün kira bedeli olarak **2,047.50 TL (B.470)** olmak üzere toplam **15,547.50 TL**,

ödeme yapıldığı tespit edilmiştir.

Belediyenin Mali İşler Şubesi Sorumlusu Sn. Erol Beyit ile yapılan yüz yüze görüşmede, toplanan sponsorluk bedellerinin Tarkan ve Ahmet Özhan konserleri için yeterli olmadığını ve ita amirinin talimatı ile farkın depozito hesabından karşılandığını belirtmiştir.

Konu ile ilgili olarak 28.01.2013 tarih ve SAY.0.00.BE.9.14.000-13/44 sayılı yazımız ile **(B.26)** dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları'nın bilgilerine başvurulmuş ancak kendisi denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Ahmet Özhan konserinde kullanılan jeneratör kira bedeli ile ilgili olarak 28.01.2013 tarih ve SAY.0.00.BE.9.14.000-13/45 sayılı yazımız **(B.34)** ile dönemin Belediye Asbaşkanı Sn. Celal Cin' in bilgilerine başvurulmuştur. Sn. Celal Cin'in cevap yazısında, özetle ödemenin sponsorlar tarafından karşılanacağı sebebiyle önce depozito hesabından ödenip gelirinin de depozito hesabına alınacağını belirtmiştir. Halkla İlişkiler Organizasyon Birimi Sorumlusu Sn. Fatoş Kara Katrancıoğlu ile yapılan görüşmede ise, 19.08.2009

tarihinde Ahmet Özhan'ın Atatürk Stadyumundaki konserinde kurulan ses-ışık-truss sistemlerinin çalıştırılması için elektrik gücü yetersizliğinden dolayı jeneratörün kullanıldığını belirtilmiştir.

Tarkan konseri için **70,360.50 TL** ödemeye onay vermiş olan Sn. Ali Önöz'den de konuya ilişkin izah talep edilmiş olup (**B.32(a)**), Sn. Önöz tarafımıza ilettiği yazılı beyanında özetle (**B.32(a) S/No:6**); Meclis kararı uyarınca yapılmış olan Tarkan konserinin gerçekleştiğini ve taahhüt edilmiş olan ödemelerin yapılması gerektiğini sponsorlardan para bulunana kadar da LTB'nin Depozito Hesabı'nın kullanıldığını beyan etmiştir.

Yapılan incelemede LTB Depozito hesabından, Tarkan Konseri için sponsor bulunmadan **23,410.50 TL**, Ahmet Özhan konseri içinse **15,547.00 TL** harcandığı dolayısıyla, toplam **38,957.50 TL**'nin LTB Bütçeleri'de yer alan Avans Depozito ve İmprest (Yenilenebilir Avans) Kuralları 20. maddesi ve MK 95/2009 sayılı Belediye Meclisi kararı hilafına gerçekleştirildiği tespit edilmiş olup, Tarkan Konseri için LTB Kültür ve Sanat Kurumu Bütçesi'nden yapılmış olan harcamalar ve bulgular Raporun **4.2.22.6** başlıklı bölümünde belirtilmiştir.

4.2.21.2. LTB Depozito Hesabı 2008–2011 Mali Yılları Gelir–Gider Tablosu

Daha önce de değinildiği gibi LTB, Depozito hesabı için cari hesaptan farklı olarak Yakın Doğu Bank'ta bulunan 10-304-000001149 numaralı banka hesabını kullanmaktadır. İlgili hesabın 2008–2011 Mali Yıllarına ait banka hesap dökümlerinden ilgili dönemin gelir ve giderleri kontrol edilerek (**Ek-73**)'de verilen tablo elde edilmiştir. Tablodan da görüleceği gibi 2011 Mali Yılı sonu itibarıyla LTB Depozito hesabı bakiyesi **168,874.86 TL**'dir.

4.2.21.3. Depozito Hesabına İlişkin Diğer Hususlar

A. Bayram Yeri Geliri Aktarımı

22.02.2008 tarihli Ödeme Fişi (**B.472**) ile LTB adına bayram yeri geliri aktarımı olarak Depozito Hesabından 276013 numaralı çekle **22,000.00 TL** ödeme yapıldığı ve bu tutarın 373487 numaralı LTB tahsilat makbuzu ile gelir kaydının gerçekleştirildiği anlaşılmıştır.

Yapılan araştırma neticesinde 2007 Mali Yılı içerisinde 13.10.2007 tarihinde 366351–366400 ve 366301–366350 numaralı tahsilat makbuzlarıyla tahsil edilen ve depozito hesabına yatırılan toplam **22,150.00 TL**'nin ilgili Mali Yılda bütçeleştirilmediği, bu tahsilatların bayram yerinden faydalanan kurum ve kişilerden alınan ücretlerden oluştuğu anlaşılmıştır.

Depozito hesabına alınan bu gelirin, gelir hesaplarına kayıt tashihi ile aktarılması gerekirken 22.02.2008 tarihli Ödeme Fişi ekinde 22.000,00 TL için yeniden tahsilat makbuzu düzenlendiği tespit edilmiştir.2010 Mali Yılı'nda ise Bayram Yeri Kirası olarak tahsil edilen **27,600.00 TL**'nin Depozito Hesabına aynı şekilde yatırıldığı ve söz konusu gelirin de ilgili gelir kalemine aktarılarak bütçeleştirilmediği tespit edilmiştir.

LTB Mali İşler Sorumlusu Sn. Erol Beyit ile yapılan görüşmede, olası giderlerin tahsil edilen bayram gelirlerinden eksiltilmesi ve geriye kalan net tutarın ilgili hesaba gelir olarak kaydedilmesi amacıyla böyle bir yöntem uygulandığını belirtmiştir.

Depozito ve gelir hesaplarının gerçek değeri yansıtabilmesi için Depozito hesabından **27,750.00 TL**'nin (150.00 + 27,600.00) 01.8.1.20 Kodlu Panayır ve Festival Harcı kalemine kayıt tahsisi ile aktarılması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

B. Depozito Hesabından LTB Cari Hesabına Yapılan Aktarmalar

2008–2011 Mali Yıllarında LTB'nin Yakın Doğu Bank Ltd. nezdinde yer alan 10-304-0000001149 numaralı Depozito Hesabından ödeme fişi (**B.473**) düzenlenerek çekiliş yapıldığı, bu çekilişlerin Belediyenin cari harcamalarında kullanılmak üzere 10-118-00000011287 numaralı cari hesaba yatırıldığı ve bu meblağların Tahsilat Makbuzu düzenlenerek 04.3.2.01 kodlu "Kısa ve Uzun Vadeli Borçlanmalar Kalemi"ne dış bir kaynaktan borç alınmış gibi gelir kaydedildiği tespit edilmiştir. 2008–2011 Mali Yıllarında bu şekilde yapılan aktarmalar aşağıdaki Tabloda verilmiştir.

Tablo-73: LTB Cari Hesabına Yapılan Aktarmalar

Tarih	Çek No	İsim	Tutar (TL)
29.06.2009	382782	Lefkoşa Türk Belediyesi	100,000.00
30.09.2010	549987	Lefkoşa Türk Belediyesi	120,000.00
Toplam:			220,000.00

Depozito Hesabından LTB cari hesabına yapılan toplam 220.000,00 TL'lik aktarmayla ilgili olarak Belediyenin Mali İşler Bölümü Sorumlusu Sn. Erol Beyit ile yapılan görüşmede, Sn. Beyit;

- 100,000.00 TL tutarın dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğluları'nın talimatı ile depozito hesabından çekilip, maaş ödemelerinde kullanılmak üzere cari hesaba yatırıldığını,
- 120,000.00 TL tutar için ise dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğluları'nın talimatı ile depozito hesabından borçlanılarak cari hesaba yatırıldığını, fakat tekrar depozito hesabına iade edilmediği açıklamasını vermiştir.

220,000.00 TL depozito tahsilatının cari hesaba aktarılmasının LTB Bütçe eklerinde yer alan Bütçe ve Harcamalara İlişkin Bütçe Kuralları'nın "Avans Depozito ve İmprest (Yenilenebilir Avans) Kuralları" başlığı altındaki "**Depozito tahsilatları bütçe açısından gelir niteliğinde olmayıp iade edilmek üzere emanet bir tahsilattır. Bu gibi tahsilatlar ayrı bir hesapta muhafaza edilir ve hiçbir surette gider harcaması için kullanılamaz. Ancak, depozito alınma nedeninin sona ermesi dolayısıyla yapılacak ödemeler bu hesaptan karşılanır.**" biçimindeki 20. maddeye aykırı olduğu sonucuna varılmıştır.

Sn. Cemal Bulutoğluları'na LTB Bütçe eklerinde yer alan Bütçe ve Harcamalara İlişkin Bütçe Kuralları'nın "Avans Depozito ve İmprest (Yenilenebilir Avans) Kuralları" başlıklı 20. maddedeki hükme rağmen bu aktarmaları gerçekleştirmesinin gerekçesi ve varsa yasal dayanağı sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğluları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Yukarıda belirtilenler dikkate alındığında toplam 220,000.00 TL'nin LTB Cari Hesabından, Depozito Hesabına iade edilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

C. Çangar Motors Co. Ltd.'e Ait İnşaat Ruhsatları'na Mahsuben Depozito Alınması

Denetim kapsamında ortaya çıkan bulgular dikkate alındığında, 2012 Mali Yılı'nda Depozito Hesabı'nda Çangar Motors Co. Ltd.'e ait aşağıda belirtilen hususların da Raporlanması gerekli görülmüştür.

Şöyle ki, LTB 2012 Mali Yılı Depozito Kayıtları'ndan ve ilgili evraklarından **(B.471)**;

- a) 15.02.2012 tarihinde Çangar Motors Co. Ltd.'den "İnşaat Ruhsatlarına Mahsuben" 500,000.00 TL depozito alındığı ve konu depozitonun 527712 sayılı LTB Tahsilat Makbuzu ile 27.02.2012 tarihinde muhasebeleştirildiği,
- b) 30.04.2012 tarihinde konu meblağdan 5,296.45 TL Emlak Vergisi mahsup edilerek 29.05.2012 tarihinde adı verilen işleme "İnşaat Ruhsatları için Depozito hesabında tutulan miktarın iadesi" açıklamasıyla 494,703.55 TL iade edildiği,
- c) 29.08.2012 tarihinde ise yine adı geçen işletmeden "...inşaat ruhsatlarına mahsuben alınan depozito ücreti.Not: inşaat dosyası ile ilgili işlemlerin tamamlanması halinde geri iade edilecektir" açıklamasıyla 145,000.00 TL tahsil edildiği ve belirtilen meblağın denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla LTB Depozito hesabında bekletilmekte olduğu,

tespit edilmiştir.

C.1. İnşaat Ruhsatlarına Mahsuben Depozito Hesabına 500,000.00 TL Alınması

LTB Bayındırlık ve İmar Şubesi tarafından denetime sunulan bilgilerden; anılan Birim Sorumlularının Çangar Ltd.⁴⁴e muhatap 13.04.2002 tarihli yazısı ile "...Harita/plan XXI.30 E.II.. Parsel 1559 içerisine izinsiz ve kurallara aykırı olarak başlanan... izinsiz ve imar kurallarına aykırı kısımları derhal yıkmanız... aksi halde yasal işlem başlatılacağının..." bildirildiği ancak Belediyenin ilgili işletmeye olan ikazının dikkate alınmadığı ve işletmenin Harita/plan XXI.30 E.II...Parsel 1559 içerisine izinsiz olarak zemin I, II, III. Kat şekilde bina başlandığının Belediye yetkililerince tespit edilerek, bu durumun 02.12.2002 tarihli yazı ile dönemin LTB Başkanlığı'na iletildiği anlaşılmıştır.

⁴⁴ KKTC Şirketler Yasası Fısil 113 madde 19(3). İsim Değişikliği Onay Belgesi. 05.01.2012 MŞ 897. Çangar Ticaret Ltd. 26.04.1989 tarihli BKK'na göre Çangar Ltd. olmuş ve 03.12.1997 tarihli BKK'na göre Çangar Ticaret Co. Ltd. olmuştur.

LTB İmar Birimi'nin, dönemin LTB Başkanlığı'na muhatap yazısı akabinde 07.01.2003 tarihinde konu inşaatın devam ettiğinin LTB yetkililerince tespit edildiği ve 21.01.2003 tarihli kontrollerinde konu inşaatın devam ettiğinin belirlenerek konunun Yargıya intikal ettirildiği ve "...Harita/plan XXI.30 E.II...Parsel 1559 üzerine Çangar Ltd. tarafından yapılmakta olan inşaat 5616/02 nolu dava ve 30.12.2002 tarihli ara emri ile durdurulduğu" anlaşılmasına rağmen LTB yetkililerince yerinde yapılan kontroller sonucun, inşaatın devam etmekte olduğu tespit edilmiş ve LTB Başkanlığı'na bildirilmiştir.

Nitekim Çangar Ticaret Co. Ltd. konu binayı gayri yasal olarak, Fasil 96 Yollar ve Binalar Yasası hilafına inşa etmiş ve bina eklemeleri ile birlikte tamamlanmıştır. Konu binanın 2002 yılından itibaren gayri yasal şekilde inşa edilmiş olmasına rağmen, işletmeye ait dosyanın LTB'nin 2008-2011 Mali Yıllarına ait imar dosyalarında yer almayıp "Çangar Motors Co. Ltd." adına kayıtlı olması ayrıca dikkat çekici bir husus olarak değerlendirilmiştir.

Hal böyle iken;

27.02.2012 tarihinde LTB 527712 numaralı tahsilat makbuzu ile Çangar Motors Co. Ltd.'den "inşaat ruhsatlarına mahsuben alınan" açıklamasıyla **500,000.00 TL tahsil edildiği** ve konu meblağdan 30.04.2012 tarihinde **5,296.45 TL Emlak Vergisi** mahsup edilerek, 29.05.2012 tarihinde **494,703.55 TL'nin adı geçen işletmeye iade edildiği** tespit edilmiştir.

15.02.2012 tarihinde LTB'nin Universal Bank Ltd. nezdindeki 10-304-1149 sayılı hesabına yatırılmış olan 500,000.00 TL' ye ilişkin LTB Mali İşler Sorumlusu Sn. Erol Beyit ile yapılan görüşmede Sn. Beyit, belirtilen meblağın Belediye hesabına yatırılmasından yatırım gerçekleştikten sonra haberdar olduğunu bu nedenle banka yatırım tarihi ile LTB kayıtlarına depozito kaydetme tarihinin farklı olduğunu, **500,000.00 TL'nin adı verilen banka tarafından bloke alınarak Belediyeye maaş ödemelerinde limit artırımını sağlamak amacı taşıdığını, bu tarz durumların Sn. C. Bulutoğluları tarafından takip edildiğini dolayısıyla limit artırımına ilişkin yazılı talimatın kendi biriminde olmadığını** belirtmiştir.

Sn. Erol Beyit'in izahı ve inşaat ruhsatı alınmasına dair süreç dikkate alındığında, adı geçen işletmeden tahsil edilmiş olan 500,000.00 TL'nin inşaat ruhsatlarına mahsuben alınmadığı, dönemin LTB Başkanı tarafından Belediyeye Meclis onayı ve haberi olmadan overdarft (limit aşımı) sağlamak amacıyla kullanıldığı değerlendirilmiştir.

Sn. Cemal Bulutoğluları'na Çangar Motors Co. Ltd.'den 500,000.00 TL alınmasının dayanağının ne olduğu, belirtilen miktarın hangi inşaatlar için olduğu ve konu meblağın overdraft sağlamak amacıyla mı kullanıldığı, bu yönde bir uygulama olduysa bu çerçevede kullanılmış olan yetkinin eğer var ise yasal dayanağı sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğluları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

C.2. İnşaat Ruhsatlarına Mahsuben 145,000.00 TL Depozito Alınması

LTB 29.08.2012 tarih ve 527156 nolu Tahsilat Makbuzu ile Çangar Finans Co. Ltd.'den 29.08.2012 tarihinde "Çangar Tic. Ltd. ve Çangar Motors Ltd. ...K. Kaymaklı Mahallesi Blok B, Parsel...inşaat ruhsatına alınan depozit işlemi. NOT: inşaat dosyası ile ilgili işlemler tamamlanmaması halinde, geri iade edilecektir." açıklamasıyla 145,000.00 TL tahsil edilerek Depozito hesabına alındığı tespit edilmiştir.

LTB İmar Birimi yetkililerinden alınan bilgilerden ve denetime sunulan belgelerden (B.471); Ağustos ve Ekim 2012 aylarında LTB, Çangar Co. Ltd. ve Şehir Planlama Dairesi yetkilileri ile konu inşaatın eksikleri hakkında görüşmeler yapıldığı ancak denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla, inşaat izni alınması için gereken işlemlerin adı verilen mal sahibi işletme tarafından tamamlanmadığı anlaşılmıştır.

LTB İmar Birimi yetkilisi Sn. Derviş Ener ile 145,000.00 TL'nin tahsil edilmesine ilişkin yapılan görüşmede, Sn. Ener konu meblağın tahsilat gerekçesini "Çangar Ticaret Ltd. ve Çangar Motors Co. Ltd., 228/012 dosya numarası ile ilgili sunulan projelerin eksiklikleri bulunmakta idi. Ancak o dönemde Belediyemiz mali krizde olduğundan, Sn. Başkanın sözlü talimatları doğrultusunda, dosyalar ile ilgili depozit hesaplarının eksiklikleri tamamlanıp ruhsat alınana kadar "inşaat ruhsatına mahsuben" para alınmıştır. Bugüne kadar dosyaların eksiklikleri tamamlanmamış olup, inşaat ruhsatı alacak durumda değildi. Depozitonun Kaymakamın geldiği dönemde alındığını ve özellikle kaymakamın depozito alınması için ısrar ettiğini, bu miktarın alınmasının herhangi bir sorun teşkil etmeyeceğini belirttiğini, ifade etti." şeklinde belirtmiş olup, benzer beyanlar B.471 olarak sunulan 15.02.2013 tarihli yazıda da yer almaktadır.

Sn. Cemal Bulutoğulları'na LTB İmar Birimi yetkililerinin beyanına ilişkin izahının ne olduğu, belirtilen miktarın tahsil edilme ve depozito hesabında tutulma gerekçesi sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Yukarıda belirtilenler dikkate alındığında, gerek 2002-2006 döneminde LTB Başkanlığı görevini yürütmüş olan Sn. Kutlay Erk'in, gerekse Haziran 2006-Ocak 2013 döneminde Belediye Başkanı olarak görev ifa etmiş olan Sn. Cemal Bulutoğulları'nın adı verilen şirkete ait binanın izinsiz olarak inşa edilmesini engellemedikleri, buna ilaveten Sn. Bulutoğulları ise LTB Meclisi'nin yetkisi ve onayı olmadan konu işletmeden "inşaat ruhsatlarına mahsuben" şeklindeki mesnetsiz açıklamalarla tahsilat yapma yönüne gittiği sonucuna varılmıştır.

4.2.21.4. Depozito Hesabının Kullanılmasına İlişkin Öneriler

- a. Mali İşler Şubesinin; yapılan ödemelerde ve gelir kayıtlarında kullanılan hesapların uygun olup olmadığını göz önünde bulundurması, gelir ve giderler için yanlış hesap kullanmaması ve bu tip hataların oluşması halinde ilgili mali yılda gerekli düzeltmeleri yapması gerekmektedir. Bu tür uygulamalar kesin hesaplarda gelir ve giderlerin gerçeği yansıtmamasına neden olmaktadır.

- b. Depozito hesabının bakiyesinin belirlenebilmesi için depozito hesabına alınmayan ve karşılığı olmayan ödemelerin bu hesaptan yapılmaması, kayıtların depozito tahsilat türlerine göre kaydedilerek bakiyelerinin hesaplanması ve banka uyuşturmasının yapılması gerekmektedir.

4.2.22. Lefkoşa Türk Belediyesi Kültür Sanat Kurumu

4.2.22.1. Lefkoşa Türk Belediyesi Kültür Sanat Kurumu Yönetimi

Lefkoşa Türk Belediyesi Kültür Sanat Kurumu (KSK), LTB Belediye Meclisi'nin 12.01.2007 tarihli toplantısında alınan MK 2/2007 sayılı kararı **(B.474)** uyarınca kurulmuş ve 05.2.2007 tarihinde Lefkoşa Kaymakamlığı'nca onaylanmıştır **(B.475)**.

LTB KSK Tüzüğü'nün 11(j) maddesi "**Genel Kurul, Yönetim Kurulunu, Denetleme Kurulunu ve Disiplin Kurulunu seçer.**", 12(a) maddesi ise "**Genel Kurul, iki yılda bir Ekim veya Kasım ayında toplanır.**" demektedir. Kuruluşundan itibaren, denetimin sonlandırıldığı tarihte kadar, **LTB KSK Genel Kurulu'nun hiç toplanmadığı ve KSK Yönetim Kurulu, Denetleme Kurulu ve Disiplin Kurulu'nun da Genel Kurul tarafından seçilmediği tespit edilmiştir.** LTB Kültür Sanat Kurumu Yönetim Kurulu yukarıda kayıtlı LTB Kültür Sanat Kurumu Tüzüğü'nün 11(j) maddesi hilafına, LTB Belediye Meclisi tarafından seçilerek belirlenen LTB Belediye Başkanı, Belediye Asbaşkanı ve Belediye Meclis Üyeleri'nden oluşturulmuştur.

2008–2011 Mali Yılları'nda LTB KSK faaliyetlerinin, Lefkoşa Türk Belediyesi Kültür Sanat Kurumu Yönetim Kurulu, Lefkoşa Türk Belediyesi Belediye Meclisi ve LTB Kültür Sanat Komisyonu kararları çerçevesinde sürdürüldüğü saptanmıştır.

Sn. Cemal Bulutoğulları'na LTB Kültür Sanat Kurumu Tüzüğü'nün 12(a) maddesi hilafına, Kurum Yönetim Kurulu'nun gerektiği şekilde toplanmamasının gerekçesi ve yasal dayanağı ile LTB Kültür Sanat Kurumu Yönetim Kurulu'nun yukarıda kayıtlı LTB KSK Tüzüğü'nün 11(j) maddesi hilafına LTB Meclisi tarafından seçilmiş olmasının gerekçesi ve yasal dayanağı sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Dolayısıyla şekli ile 6/1961 sayılı Birlikler ve Dernekler Yasası altında tescil edilen LTB KSK'nun, Tüzüğü'nde yer alan düzenlemelere uyulmamış ve kurum LTB Birimi gibi faaliyet göstermiştir.

4.2.22.2. LTB Kültür Sanat Kurumu Gelirleri

2008–2011 Mali Yılları'nda Kültür Sanat Kurumu gelirlerinin önemli bir bölümünü, LTB Belediye Meclisi'nin 16.02.2007 tarihli toplantısında "**kültür sanat hizmetlerinin yürütülmesi için her ay 30,000.00 TL'nin Kültür Sanat Kurumu hesabına aktarılmasına**" ilişkin alınan MK 23/2007 sayılı karar **(B.476)** çerçevesinde LTB tarafından kuruma aktarılmış aylık katkının oluşturduğu görülmekle birlikte, belirtilen aktarmalara ilaveten; LTB tarafından kültür sanat etkinlikleri için yapılan katkılar, tiyatro bilet gelirleri,

düzenlenen etkinliklerin bilet gelirleri ve bağışların da (sponsorluk gelirleri) kurumun diğer gelirlerini oluşturduğu tespit edilmiştir.

2008–2011 Mali Yıllarında LTB Bütçesi’nden KSK hesabına toplam 2,566,028.00 TL aktarıldığı (Ek-74) ve toplam gelirinin 3,289,726.93 TL olduğu (Ek-75) saptanmıştır.

4.2.22.3. LTB Kültür Sanat Kurumu Giderlerine İlişkin Genel Hususlar

LTB Kültür Sanat Kurumu Tüzüğü’nün “Kurum Giderleri” başlıklı 27. maddesi;

“a- Kurumun, tüzüğün öngördüğü amaçların uygulanmasında gerekli olan her türlü harcama Yönetim Kurulu kararı ve bu kararlar doğrultusunda makbuz ve/veya harcama belgeleri kullanılması gerekmektedir.

b- Kurum'un amaçları doğrultusunda geçici ve/veya sürekli yapılan hizmet alımları karşılığı ödenen ücret, ödenen her ücretin harcama belgesi Lefkoşa Türk Belediyesi Mali İşler Şubesi’ne de verilir.”

biçiminde düzenlenmiş olup, LTB KSK Yönetim Kurulu’nun tarihi belli olmayan toplantısında almış olduğu 1 numaralı kararı ise **(B.477)**;

“LTB’nin kültür sanat çalışmalarının aksamadan yürütülmesi amacıyla LTB bünyesinde Belediye Meclisi M.K. No:2/2007 sayılı kararı ile kurulan “Lefkoşa Türk Belediyesi Kültür Sanat Kurumu”nun tüzük uyarınca hizmetleri yürütebilmesi için, Belediye Meclisi’nin aldığı kararlar ve ihale Tüzüğü mevzuatın Belediye Başkanına verdiği harcama yetkisi çerçevesinde Başkan ve Asbaşkana yetki vermesine” biçimindedir.

2008–2011 Mali Yılları’nda LTB KSK giderlerinin; hizmet alımları, demirbaş alımı, oyunlar için yapılan ödemeler ve diğer harcamalardan oluştuğu, harcamalarda; KSK Yönetim Kurulu’nun yukarıda kayıtlı 1 numaralı kararı uyarınca LTB İhale Tüzüğü’nün dikkate alındığı ve kararda belirtilmemesine rağmen LTB Mali İşler Tüzüğü kurallarının uygulandığı tespit edilmiştir. Bu kapsamda KSK’nca yapılan harcamalarda ise LTB Ödeme Fişleri kullanılmıştır. Ayrıca yapılan incelemelerde, KSK Tüzüğü’nün 27(a) maddesi gereği, kurumun her türlü harcaması için alınması gereken Yönetim Kurulu kararlarının mevcut olmadığı saptanmıştır.

Sn. Cemal Bulutoğulları’na yapılmış olan uygulamanın gerekçesi ve yasal dayanağı sorulmuş olup, **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

2008–2011 Mali Yılları’na ait kurum giderleri toplamının **3,312,033.37 TL** olduğu saptanmış olup **(Ek-76)**’da verilmiştir.

4.2.22.4. LTB Kültür Sanat Kurumu Tarafından Yapılan Hizmet Alımları

Lefkoşa Türk Belediyesi Kültür Sanat Kurumu Tüzüğü'nün 16(d) maddesi “Kurumun amaçları doğrultusunda etkinliklerin yürütülmesinde geçici veya sürekli olarak ücretli görevliler kullanabilir. Bunların sayısı ve ücretleri Yönetim Kurulu tarafından kararlaştırılır.” demektedir.

2008–2011 Mali Yılları'nda LTB Kültür Sanat Kurumu tarafından hizmet alımı karşılığı toplam **1,951,020.00 TL** (Tablo-74) ödeme yapıldığı tespit edilmiş olup, bu dönem içerisindeki hizmet alımlarına ilişkin, KSK Yönetim Kurulu kararı olmadığı, bu konuda sadece TSM Korusu şefliğine getirilen Cem Kafkas ve iki saz sanatçısına ödeme yapılmasına ilişkin LTB Kültür Sanat Komisyonu'nun 06.10.2010 tarihli toplantısında alınan KSK K.No:12/2010 sayılı kararın **(B.478)** olduğu saptanmıştır.

KSK'nca Hizmet Alımı karşılığı yapılmış olan ödemeler “Hizmet Alımı”, “İşçi Hizmet Alımı” ve “İmamlık/Cenaze Hizmeti Alımı” ödemeleri olarak başlıca 3 gruba ayrılmış olup detayları aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

Tablo-74: KSK Yıllara Göre Hizmet Alımı Ödemeleri

Mali Yıl	Hizmet Alımı Ödemeleri (TL)	İşçi Hizmet Alımı Ödemeleri (TL)	İmamlık/Cenaze Hizmet Alımı Ödemeleri (TL)	Toplam (TL)
2008	231,690.00	-	9,735.00	241,425.00
2009	294,045.00	-	20,300.00	314,345.00
2010	263,120.00	396,000.00	21,450.00	680,570.00
2011	224,410.00	477,070.00	13,200.00	714,680.00
Toplam:	1,013,265.00	873,070.00	64,685.00	1,951,020.00

Tablo-74'de verilen ödemeler incelendiğinde 2008–2011 Mali Yılları'nda;

1. KSK'nca “**Hizmet Alımı Ödemeleri**” adı altında, toplam **1,013,265.00 TL**'nin tiyatro ekibi, Halk Müziği Korusu, Orkestra ve TSM Korusunda görev yapan kişiler için harcadığı, bazı kişilerden düzenli hizmet alımı yapılırken bazı kişilerden ise dönemsel hizmet alımı yapıldığı **(Ek-77)**,
2. “**İşçi Hizmet Alımı Ödemeleri**” adı altında, 2010 ve 2011 Mali Yıllarında toplam **873,070.00 TL** ödeme gerçekleştirildiği ve **bu ödemelerin Belediyenin çeşitli birimlerinde çalışan kişiler için yapılmış olduğu, Ek-78'de isimleri verilen kişilerin LTB'de görev ifa etmelerine rağmen ödemelerinin LTB'den KSK'na aktarılmış olan toplam 867,750.00 TL'nin kullanılmasıyla gerçekleştirildiği,**
3. “**İmamlık/Cenaze Hizmeti Alımı Ödemeleri**” adı altında, LTB tarafından imamlık hizmeti ve bunun gibi hizmet alımlarının karşılanması amacıyla toplam **64,685.00 TL** tutarındaki harcamanın KSK hesabından karşılandığı **(Ek-79)**,

tespit edilmiştir.

Yukarıda üç başlık altında belirtilen ve Tablo-74’de detayları verilen ödemeler incelendiğinde toplam 1,951,020.00 TL ödemenin 1,514,875.00 TL’sinin sürekli hizmet alınan kişilere (Ek-80), 436,145.00 TL’sinin ise dönemsel hizmet alınan kişilere (Ek-81) ödendiği tespit edilmiş olup aşağıdaki Tablo-75’de detayı verilmiştir.

Tablo-75: KSK Yıllara Göre Sürekli ve Dönemsel Hizmet Alımı Ödemeleri

Mali Yıl	Sürekli Hizmet Alımı Ödemeleri	Dönemsel Hizmet Alımı Ödemeleri
2008	108,885.00	132,540.00
2009	208,460.00	105,885.00
2010	562,910.00	117,660.00
2011	634,620.00	80,060.00
Toplam:	1,514,875.00	436,145.00

Yapılan incelemelerde, LTB Belediye Meclisi’nce 2010 yılında alınan 10.08.2010 tarih ve MK 94/2010 sayılı karar (B.479) ile 400,000.00 TL’nin, 2011 Mali Yılında alınan 30.11.2011 tarihli MK 152/2011 sayılı karar (B.480) ile ise 500,000.00 TL’nin Kültür Sanat Kurumu’na, festivaller ve diğer organizasyonlar için gerekli olan hizmet alımı, malzeme ve yapılacak çalışmalar nedeniyle aktarılmasının kararlaştırıldığı anlaşılmıştır.

Belirtilen LTB Belediye Meclisi Kararları uyarınca, (Ek-74)’den de görüleceği üzere KSK hesabına;

- 2010 Mali Yılı içerisinde 1.07.3.2.01 bütçe kodlu **Belediye İştiraklerine Katkı** kaleminden **399,200.00 TL** aktarıldığı ve aktarılan meblağa karşılık İşçi Hizmet Alımı adı altında **396,000.00 TL** ödeme yapıldığı,
- 2011 Mali Yılı içerisinde ise 1.01.4.1.02 bütçe kodlu **Kısmi Mesai Çalışanların Ücretleri** kaleminden **468,550.00 TL** aktarıldığı ve aktarılan meblağa karşılık İşçi Hizmet Alımı adı altında **477,070.00 TL** ödeme yapıldığı,

tespit edilmiştir.

2011 Mali Yılında LTB’den KSK’na 1.01.4.1.02 bütçe kodlu Kısmi Mesai Çalışanların Ücretleri kaleminden aktarılan 468,550.00 TL’nin anılan kararın alındığı tarih olan 30.11.2011’e kadar 391,750.00 TL’sinin zaten aktarılmış olduğu ve 76,800.00 TL’nin ise bu karar alındıktan sonra aktarıldığı tespit edilmiştir.

LTB Mali İşler Bölümü Sorumlusu Sn. Erol Beyit ile yapılan görüşmede, Sn. Beyit; anılan kararların LTB’nin çeşitli birimlerinde çalışan kişilerin KSK hesabından ödenebilmesi amacıyla alındığını ve LTB’nin personel fazlalığı nedeniyle böyle bir yola gidildiğini belirtmiştir.

KSK Ödeme Fişlerini düzenleyen Sn. Ülgen Hafız’la yapılan görüşmede ise Sn. Hafız; bu ödemelerin dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğluları’nın talimatı ile yapılmış olduğunu belirtmiştir.

Sn. Cemal Bulutoğluları'na; hizmet alımı karşılığı ödeme bedellerinin Lefkoşa Türk Belediyesi Kùltür Sanat Kurumu Tüzüğü'nün 16(d) maddesi hilafına belirlenmesinde kullanılan yetkinin yasal dayanağı ile konu ücretlerin kendisi tarafından belirlenip belirlenmediği ve ücretler kendisi tarafından belirlenmişse, dikkate alınmış olan kıstasların neler olduğu sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğluları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlanmamıştır.

A. Yapılan Hizmet Alımlarında Sosyal Güvenlik Primleri ve Vergi Kesintilerinin Yapılmaması

Yapılan incelemelerde LTB KSK'nca 2008–2011 Mali Yıllarında;

- Sürekli hizmet alımı yapılmış olan, LTB KSK'nda çalışmış olan kişiler ile LTB personeli olduğu tespit edilen ancak LTB Kùltür ve Sanat Kurumu kayıtlarında ödeme aldığı görùlen kişilere òdenmiř olan **1,514,875.00 TL**'den Gelir Vergisi, İhtiyat Sandığı ve Sosyal Sigorta prim kesintisi yapılmadığı ve belirtilen tutar mukabili ücret bordrosu düzenlenmediği, hizmet alınan kişilerin bazılarının Devletten emekli olan kimseler olduğu,
- Dönemsel hizmet alımı yapılan kişilere òdenen **436,145.00 TL** tutarındaki òdemeler için ise Gider Pusulası düzenlenmediği,

tespit edilmiştir.

Sn. Cemal Bulutoğluları'na sürekli hizmet alımı yapılmış kişilerden Gelir Vergisi, İhtiyat Sandığı ve Sosyal Sigorta prim/depozito kesintisi yapılmaması ve belirtilen tutar mukabili ücret bordrosu düzenlenmemesine ilişkin gerekçesi ile eğer var ise yasal dayanağı sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğluları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlanmamıştır.

Yukarıda belirtilenler dikkate alındığında, konunun Sosyal Güvenlik Kurumları ile Gelir ve Vergi Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

B. LTB KSK'nda Kamudan ve Yerel Yönetimlerden Emekli Olan Kişilerin İstihdam Edilmesi

LTB KSK'nda hizmet alımı adı altında ödeme yapılmış olan bazı kişilerin gerek Kamudan gerekse LTB'den emekli olan kişiler olduğu ve bu kişilerin LTB KSK'ndan hizmet alımı adı altında düzenli olarak ücret almalarının yanı sıra, Devlet Bütçesinden veya Belediye Bütçesi'nden emekli maaşı almakta oldukları tespit edilmiştir.

Değiştirilmiş şekli ile 6/1961 sayılı Birlikler ve Dernekler Yasası altında tescil edilmiş olan LTB Kùltür ve Sanat Kurumu, bir dernek gibi değil LTB iştiraki / LTB Birimi gibi faaliyet göstermiştir.

Sn. Cemal Bulutoğluları'na değiştirilmiş şekli ile 26/1977 sayılı Emeklilik Yasası'nın 28. maddesi hilafına gerçekleştirdiği uygulamanın gerekçesi ve yasal dayanağının ne olduğu ve LTB Kùltür Sanat Kurumu'nun, LTB iştiraki olarak kabul edilmemişse hangi yasal

çerçevede işlem gördüğü sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Bu bağlamda, değiştirilmiş şekli ile 26/1977 sayılı Emeklilik Yasası'nın "Emeklilik Maaşının Duracağı Haller" yan başlıklı 28. maddesi göz önünde tutulduğunda konunun KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

4.2.22.5. Ödemeyi Tevsik Edici Belge Alınmadan Yapılan Ödemeler

2008–2011 Mali Yılları'nda Lefkoşa Türk Belediyesi ve/veya LTB KSK'nca düzenlemiş olan festival ve etkinlikler çerçevesinde LTB KSK'nca yurtdışından gelen oyuncu, ekip ve katılımcılardan hizmet alımı, sahnelenen tiyatro oyunları için ise oyun telif bedeli karşılığında kişi veya kurumlara ödemeler yapılmıştır. Ancak bu harcamalar için ödemeyi belgeleyici herhangi bir evrak alınmadığı gibi Gider Pusulası da düzenlenmediği tespit edilmiştir. Bu bağlamda 23.01.2013 tarih ve SAY.0.00-BE.0.14.000-13/40 sayılı **(B.481)** Gelir ve Vergi Dairesi'ne muhatap yazımızla KSK tarafından hizmet satın alınmış kişiler için gelir vergisi ve/veya katma değer vergisi ödenip ödenmediğine ilişkin bilgi ve belge talep edilmiş olup, adı geçen Dairenden talep edilmiş olan bilgi ve belge denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla denetime sunulmamıştır.

Ayrıca, LTB KSK'nca gerçekleştirilen tiyatro temsillerinden elde edilen gelirlerden Sivil Toplum Örgütlerine katkı payı ödemeleri yapıldığı da tespit edilmiş olup, bu ödemelerin bazılarının ise makbuz alınmadan gerçekleştirildiği saptanmıştır.

Ödemeyi tevsik edici belge alınmadan yapılan ödemeler gruplanarak **Tablo-76'**da verilmiş olup bu ödemelere ilişkin listeler **(Ek-82)**'de sunulmuştur **(B.482)**.

Tablo-76: Gider Pusulası Düzenlenmeyen ve Tevsik Edici Belge Alınmayan Ödemeler

Sıra No	Ödeme Türü	Ödeme Tutarı (TL)
1	Temsil Gelirleri Katkı Payları	3,212.50
2	Oyun Telif Hakkı Ödemeleri	4,348.22
3	Oyun Temsil Ücreti Ödemeleri	83,000.00
4	Work-Shop Çalışması İçin Yapılan Ödemeler	6,000.00
5	Diğer Ödemeler (Kitap yazımı, konser, opera gecesi)	39,000.00
Toplam:		135,560.72

Yukarıdaki Tabloda detayları verilen toplam **135,560.72 TL**'lik ödemenin; fatura/makbuz alınmadan veya gider pusulası düzenlenmeden yapılmış olduğu tespit edilmiştir.

Sivil Toplum Kuruluşlarına makbuz alınmadan ödendiği tespit edilen bazı temsil gelirleri katkı payı ödemeleriyle ilgili olarak Kurum, bu ödemeler mukabili makbuz ibraz edememiş ancak ödeme yapılan derneklerden bu ödemeleri almış olduklarına dair yazı sunmuş veya makbuz talebinde bulunulduğu bilgisini vermiştir.

Dönemin LTB Kültür ve Sanat Kurumu Asbaşkanı Sn. Celal Cin'den SAY.0.00.BE.0.14.000-13/45 sayı **(B.34)** ve 28.01.2013 tarihli yazımızla Oyun Telif Hakkı Ödemeleri, Oyun Temsil Ücreti Ödemeleri, Work-Shop Çalışması İçin Yapılan Ödemeler ve Diğer Ödemelere (Kitap yazımı, konser, opera gecesi) ilişkin tespitlerimize dair izahı sorulmuştur. Ancak Sn. Celal Cin, çeşitli gerekçeler ortaya koymakla birlikte yasal dayanak gösterememiş olup kurum tarafından herhangi bir belge denetime sunulmamıştır **(B.39)**.

Değiştirilmiş haldeki 24/1982 sayılı Gelir Vergisi Yasası'nın:

- "Vergiye bağlı gelirin unsurları" yan başlıklı 4(1) maddesinde herhangi bir gerçek kişinin vergiye bağlı geliri tanımlanmış olup 4(1)(c) maddesinde "Ücretler" belirtilmiş ve 4(1)(c)(i) maddesi **"Her türlü hizmet veya herhangi bir hizmet akdi karşılığı, avanslar dahil, tahakkuk eden veya alınan para ve para ile temsil edilebilen her türlü menfaatler ..."** şeklinde olup,
- "Kazanç ve çeşitli ödemeler ile işlemlerde vergi kesintisi" yan başlıklı 31(1) maddesi "Devlet, **Yerel Kuruluşlar**, ... avans dahil, hizmetlilere ödenen ücretlerden ve 4. maddenin (1). fıkrasının (c) bendinde belirtilip ücret sayılan ödemelerden 52. maddede belirtilen oranlarda vergi kesintisi yapmak zorundadırlar. Ayrıca, avans dahil: ...
  - (d) **Yabancılara, kurumlar dahil, telif ve patent haklarının, sinema filmlerinin satışı veya kiralanması, formülün, alamet-i farikanın, bilgi ve yöntemin veya mal kullanılması veya kullanılma imtiyazı karşılığı veya taşınır mal kira bedeli karşılığı ödedikleri miktarlardan veya hak ediş bedellerinden yüzde on;**
  - (e) **Yabancı sanatkârlara, tiyatro topluluklarına, müzik topluluklarına ve benzeri eğlence ve fertlerine, kurumlar dahil, sağladıkları her türlü hak ve menfaatler ile yaptıkları ödemelerden yüzde on; ...**

oranında vergi kesintisi yapmak zorunluluğundadırlar." şeklindedir.

Ayrıca değiştirilmiş şekliyle 47/1992 sayılı Katma Değer Vergisi Yasası'nın 10. maddesi altında düzenlenen 16 nolu Tebliğde, mal ve hizmet teslimlerinde sorumluluk uygulaması yetkisi anlatılmaktadır. Bu Tebliğ uyarınca, götürü usule tabi yükümlüler ile gelir vergisinden muaf şahıslardan satın alınan mal ve hizmet alımları ile gösterilerde yer alan profesyonel sanatçılardan satın alınan hizmet alımlarında, mal ve hizmeti satın alan yükümlüler tarafından "Gider Makbuzu" düzenlenmesi, gider makbuzu üzerinde katma değer vergisinin ayrı olarak gösterilmesi ve hizmeti yapana ödenmeyerek mal ve hizmeti satın alan yükümlü tarafından Vergi Sorumlusu sıfatı ile Gelir ve Vergi Dairesi'ne beyan edilip ödenmesi gerekmektedir.

Yukarıda özetlenen harcamalar için ödemeyi belgeleyici evrak alınmaması veya gider pusulası düzenlenmemesi ve vergi kesintilerinin yapılmaması nedeniyle KSK'nun, dolayısıyla LTB'nin, bu hizmetler dolayısıyla Devletin vergi kaybına uğramasına neden olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

4.2.22.6. Tarkan Konseri Ödemeleri

LTB ve LTB KSK kaynakları kullanılarak 03.10.2009 tarihinde Lefkoşa Atatürk Stadyumu'nda Tarkan Konseri gerçekleştirmiş olup konu konsere ilişkin:

- LTB Sosyal İşler Komisyonu ile Kültür Sanat Komisyonu; 08.07.2009 tarihinde SOS.İ.K No:12/2009 (B.483) ile **"15 Ağustos 2009 tarihinde yapılması düşünülen Tarkan konseri projesi için alınan fizibilite raporu meblağın (215,000.00 TL) olup, konu Belediye Meclisi görüş ve onayına sunulmasına oybirliği ile"**,
- LTB Belediye Meclisi 09.07.2009 tarihinde MK 95/2009 sayılı kararı ile **"Tarkan Konseri ile Ahmet Özhan konserinin sponsor bulunarak yapılmasına, ..." (B.467)**,
- LTB Sosyal İşler Komisyonu ile Kültür Sanat Komisyonu 29.07.2009 tarihinde SOS.İ.K No:26/2009 (B.484) ile **"Ekim ayı başında yapılması düşünülen Tarkan konserinin ön çalışmalarının yürütülmesine ve komitenin onayına sunulmasına"**,

şeklinde karar almıştır.

LTB Sosyal İşler Komisyonu ile Kültür Sanat Komisyonu'nun, 29.07.2009 tarihli toplantısında alınmış olan SOS. İ.K No:26/2009 sayılı kararı, Tarkan konserinin ön çalışmalarının yürütülmesine ve komitenin onayına sunulmasına ilişkin karar vermesine rağmen, ilgili komisyonda ve LTB Kültür Sanat Kurumu Yönetim Kurulu'nda bu yönde herhangi bir karar üretilmediği saptanmıştır.

A. Sözleşme Bedeli

LTB Sosyal İşler Komisyonu ile Kültür Sanat Komisyonu ve LTB Kültür Sanat Kurumu Yönetim Kurulu'nca Tarkan konserinin gerçekleştirilmesine ilişkin karar alınmamasına rağmen, dönemin LTB Kültür Sanat Kurumu Yönetim Kurulu Başkanı Sn. Cemal Bulutoğluları, Aureloe Trading Ltd. ile 25.08.2009 tarihinde, sanatçı Tarkan Tevetoğlu'nun 03.10.2009 tarihinde Lefkoşa Atatürk Stadyumu'nda konser gerçekleştirmesi ve konser bedelinin **275,000.00 TL** olmasına ilişkin sözleşme imzalamıştır (B.485).

LTB Sosyal İşler Komisyonu ile Kültür Sanat Komisyonu'nun SOS. İ.K No:12/2009 sayılı kararında Tarkan konseri için **215,000.00 TL** tutarında ücretten söz edilmesine rağmen sözleşme bedelinin **275,000.00 TL** olarak belirlendiği ve söz konusu sözleşmede taraflara ait imzaların asıl olmadığı tespit edilmiştir. **Yetkililerden edinilen bilgiye göre sözleşme taraflar bir araya gelmeden faks kullanılarak** imzalanmıştır.

Dönemin LTB Kültür Sanat Kurumu Yönetim Kurulu Başkanı Sn. Cemal Bulutoğluları, Tarkan konseri için sponsorlar ve sponsorluk ücretleri belirlenmeden, Belediye Meclisi ve KSK Yönetim Kurulu Kararları olmadan yetkisiz olarak imzalamış olduğu bu sözleşme ile KSK'nu ve LTB'ni yükümlülük altında bırakmıştır.

Sn. Cemal Bulutoğluları'na; LTB Sosyal İşler Komisyonu ile Kültür Sanat Komisyonu'nun SOS. İ.K No:12/2009 sayılı kararında Tarkan konseri için 215,000.00 TL tutarında ücretten söz edilmesine rağmen sözleşme bedelinin 275,000.00 TL olarak belirlenmesine ilişkin gerekçesi ile Tarkan konseri için sponsorlar ve sponsorluk ücretleri belirlenmeden, Belediye Meclisi ve LTB KSK Yönetim Kurulu Kararları olmadan konu

sözleşmeyi onaylamasının yasal dayanağı sorulmuştur. Ayrıca, tarafımıza iletilmiş olan Sözleşmedeki imzaların asıl olmadığı, sözleşmenin faks aracılığıyla imzalandığı beyan edildiğine ilişkin izahı talep edilmiştir **(B.29(a))**. Ancak, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

B. Sözleşmenin Pullanmaması ve Vergi Yatırımlarının Yapılmaması

Değiştirilmiş şekliyle 19/1963 sayılı Pul Yasası'na göre başka şekilde vergiye bağlı olmayan ve belli bir para tutarını koşula bağlayan anlaşma muhtırası ile herhangi bir anlaşmayı belirleyen bütün belgeler pul vergisine tabi tutulmuştur. Ayrıca anılan Yasa'nın 34. maddesi, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde görevli tüm kamu görevlilerini, kamu personelini ve belediyelerde görevli kişileri önlerine getirilen vergiye bağlı herhangi bir enstrümanın hakkıyla pullanmış olup olmadığını saptamakla sorumlu tutmaktadır. Yine aynı maddede, enstrümanın hakkıyla pullanmadığının saptanması ve enstrümanı ibraz eden kişinin bunu, anılan yasanın 20. maddesi kuralları uyarınca gerektiği gibi pullamayı reddetmesi halinde, enstrümanın işlem görmeyeceği ve konunun Gelir ve Vergi Dairesi'ne aktarılacağı belirtilmektedir. Ancak dönemin LTB Kültür Sanat Kurumu Yönetim Kurulu Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları ile Aureloe Trading Ltd. arasında akdedilen sözleşmenin pullanmamış olduğu saptanmıştır. Bu durumda ilgili sözleşmenin 275,000.00 TL'lik bir hizmet tutarını ihtiva etmesinden dolayı ödenmesi gereken pul ücreti **1,375.00 TL** olarak hesaplanmaktadır. Bu tutarın Yasada belirlenen gecikme cezası ile birlikte Aureloe Ltd. tarafından Gelir ve Vergi Dairesi veznesine yatırılmasının sağlanması ve konunun Gelir ve Vergi Dairesi bilgisine getirilmesi gerektiği görüşüne varılmıştır.

Değiştirilmiş haldeki 24/1982 sayılı Gelir Vergisi Yasası'nın:

- **“Vergiye bağlı gelirin unsurları”** yan başlıklı 4(1) maddesinde herhangi bir gerçek kişinin vergiye bağlı geliri tanımlanmış olup 4(1)(c) maddesinde **“Ücretler”** belirtilmiş ve 4(1)(c)(i) maddesi **“Her türlü hizmet veya herhangi bir hizmet akdi karşılığı, avanslar dahil, tahakkuk eden veya alınan para ve para ile temsil edilebilen her türlü menfaatler ...”** şeklindedir.
- **“Kazanç ve çeşitli ödemeler ile işlemlerde vergi kesintisi”** yan başlıklı 31(1) maddesi **“Devlet, Yerel Kuruluşlar, ... avans dahil, hizmetlilere ödenen ücretlerden ve 4. maddenin (1). fıkrasının (c) bendinde belirtilip ücret sayılan ödemelerden 52. maddede belirtilen oranlarda vergi kesintisi yapmak zorundadırlar. Ayrıca, avans dahil: ...**

(e) Yabancı sanatkârlara, tiyatro topluluklarına, müzik topluluklarına ve benzeri eğlence ve fertlerine, kurumlar dahil, sağladıkları her türlü hak ve menfaatler ile yaptıkları ödemelerden yüzde on; ...

oranında vergi kesintisi yapmak zorunluluğundadırlar.” şeklindedir.

Söz konusu sözleşme gereği ödenen ücretlerle ilgili vergi kesintisinin yapılmaması olduğu tespit edilmiştir.

Ayrıca imzalanan sözleşmenin; 2 (b) maddesi “... **ödemeden kaynaklanacak olan gelir vergisi ve stopaj dahil yalnızca KKTC vergilerinin karşılanması Organizatör’ün (LTB Kültür Sanat Kurumu) sorumluluğundadır. ...**” şeklinde olup, konu düzenlemeden sözleşmeden doğan **gelir vergisi ve KKTC vergilerinin karşılanması mükellefiyetini** LTB Kültür Sanat Kurumu’nun üstlenmiş olduğu anlaşılmaktadır.

Sn. Cemal Bulutoğulları’na dönemin LTB Kültür Sanat Kurumu Yönetim Kurulu Başkanı sıfatıyla, Aureloe Trading Ltd. ile imzaladığı sözleşmenin yukarıda belirtilen mevzuat hilafına pullanmamış olmasına ilişkin yasal dayanağı sorulmuş **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Değiştirilmiş şekli ile 51/95 sayılı Belediyeler Yasası’nın “Belediyelerin Hak ve Ayrıcalıkları” yan başlıklı 31(6) maddesi gereği Pul Yasasında öngörülen vergileri ödemekten bağışık LTB’nin, sözleşme gereği Aureloe Trading Ltd.’in mükellefiyetlerini üstlenmesi ile yukarıda bahsedilen 24/1982 Sayılı Gelir Vergisi Yasası’nın ve 19/1963 Sayılı Pul Yasası’nın ilgili hükümlerinin bertaraf edildiği sonucuna ulaşılmıştır.

C. Tarkan Konseri Sponsorluk Ücretleri ve Harcamaları

03.10.2009 tarihinde gerçekleştirilen Tarkan Konseri için alınan sponsorluk ücretleri, konser bilet gelirleri ile sözleşme gereği ödenen ücret, havale banka masrafları ve diğer harcamalar **(Ek-83)**’te verilmiş olup tablodan görüleceği üzere;

- Sponsor firmalardan 93,950.00 TL sponsorluk ücreti alındığı, bu meblağın 47,000.00 TL’sinin KSK hesabına, 46,950.00 TL’sinin ise LTB Depozito hesabına yatırıldığı,
- Konser için satılan biletlerden **101,577.00 TL** gelir elde edildiği, dolayısı ile sponsorluk ücretleri ve bilet satış gelirleri toplamının 195,527.00 TL olduğu,
- Ancak konserin, toplam **296,130.97 TL** harcama yapılarak gerçekleştirildiği **(B.486)**,

tespit edilmiştir.

Verilen bu bilgiler ışığında; Tarkan konserinin sponsorluk ücretleri ile gerçekleştirilmesi şeklindeki MK 95/2009 sayılı Belediye Meclisi Kararı ve LTB İhale Tüzüğü’nün 4. maddesi hilafına ve depozito hesabının işleyişine aykırı olarak ödemeler yapıldığı anlaşılmış olup söz konusu konser için **6,000.00 TL** LTB cari hesabından, Raporun 4.2.21.1 H bölümünde de belirtildiği üzere **23,410.50 TL** Depozito hesabından ve **71,193.47 TL** ise LTB Kültür ve Sanat Kurumu hesabından olmak üzere toplam **100,603.97 TL**’nin herhangi bir sponsordan karşılığı alınmadan ödendiği sonucuna ulaşılmıştır.

Bu ödemelerle ilgili olarak dönemin LTB Asbaşkanı Sn. Celal Cin’in SAY.0.00.BE.0.14.000-13/45 sayı ve 28.01.2013 tarihli yazı ile bilgisine başvurulmuş ve 19.03.2013 tarihli yazı **(B.39)** ile Sn. Celal Cin yapılan bu ödemelerle ilgili “**Konser için yapılan harcamalar sponsorluklarla yapıldı. Yeterli gelmeyen kısmı Kültür Sanat Kurumu’dan karşılandı. Çünkü konserle ilgili anlaşmalar ve organizasyon artık başlamış bulunmaktaydı.**” şeklinde cevap vermiştir.

Yukarıda belirtilen hususlara ilişkin Sn. Cemal Bulutoğulları'nın yasal dayanağı sorulmuş **(B.29(a))** ancak, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Konuya ilişkin bulguların KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

4.2.22.7. Burs Ödemesi

Lefkoşa Türk Belediyesi Kültür Sanat Kurumu hesabından; 2008–2011 Mali Yıllarında Bilkent Üniversitesi Sahne Sanatları Fakültesi Tiyatro Rejisörlüğü bölümünde okuyan Sn. Nehir Demirel'e "Burs Ödemesi" adı altında toplam **15,370.00 TL** ödenmiş **(Ek-84)** olduğu ve konu ödemelere ilişkin KSK Yönetim Kurulu kararı olmadığı tespit edilmiştir.

LTB KSK ödeme fişlerini düzenleyen Sn. Ülgen Hafız'la yapılan görüşmede Sn. Hafız; burs ödemelerinin dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları'nın talimatı ile yapılmış olduğunu belirtmiştir.

Ayrıca, yapılan incelemede burs ödemesi yapılan Sn. Nehir Demirel'e Eylül 2011 ayından itibaren aylık **2,200.00 TL** ücret ödendiği ve adı geçen şahsın belirtilen tarihten itibaren LTB KSK'de göreve başladığı tespit edilmiştir.

LTB KSK Tüzüğü'nün "Kurum Giderleri" başlıklı 27. maddesi uyarınca, Kurumun, tüzüğün öngördüğü amaçların uygulanmasında gerekli olan her türlü harcaması için Yönetim Kurulu kararı alınması gerekmekte olup LTB KSK Yönetim Kurulu kararı alınmadan, dönemin LTB ve KSK Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları'nın LTB KSK Tüzüğü hilafına, LTB KSK kaynaklarının harcanmasına sebebiyet verdiği, konu burs ödemelerinin mevzuat hilafına yapılmış olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Sn. Cemal Bulutoğulları'na LTB KSK Yönetim Kurulu kararı alınmadan yapılmasına onay verdiği uygulamanın gerekçesi ve yasal dayanağı sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Raporun 4.2.22 başlıklı bu bölümünde yer alan hususların, KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

4.2.23. LTB Toplu İş Sözleşmesi Kapsamında Yer Alan Bazı Personele Yapılan Ödemelere İlişkin Tespitler ve Diğer Hususlar

Lefkoşa Türk Belediyesi'nce gerçekleştirilmiş personel istihdamına ilişkin tespitler, Sayıştay Başkanlığı'nın 15.05.2012 tarih ve "Lefkoşa Türk Belediyesi'nce Gerçekleştirilmiş İstihdamların 2011 Mali Yılı'na İlişkin Durumu" başlıklı Araştırma Raporu ile yayınlanmış olup, konu Raporumuzla; dönemin Belediye Başkanlığından değiştirilmiş şekliyle 65/2007 sayılı Belediye Personel Yasası'na aykırı olduğu belirtilen uygulamaların ivedilikle durdurulması için gerekli tedbirlerin alınması talep edilmişti.

Raporumuz akabinde, dönemin Lefkoşa Türk Belediyesi Başkanlığı'nın, 24.08.2012 tarihli dönemin İçişleri ve Yerel Yönetimler Bakanlığına muhatap yazısı ile LTB'nin sürekli personel sayısının fazlalığı konusunda KKTC Hukuk Dairesi'nin görüşünü almayı talep ettiği anlaşılmıştır **(B.486(a))**.

Dönemin LTB Başkanlığınca yapılmış olan talep uyarınca KKTC Hukuk Dairesi tarafından üretilmiş olan 09.11.2012 tarihli görüş, ilgili Bakanlık tarafından Başkanlığımıza iletilmiş olup ilgili yazıdan KKTC Hukuk Dairesi'nin;

“...Sayıştay Raporu ile ilgili olarak...yasal çerçevede çözüm bulmak için İçişleri Bakanlığı'na yetki veren yasal bir mevzuat yoktur. **Konunun ivedilikle çözümü, Belediyelerin uyguladığı mevzuatların uygulayıcıları olan Başkan ve Belediye Meclisi'ndedir. İntibak işlemleri dahil Belediyelerle ilgili uyuşmazlıkların çözümü konusunda ilgili mevzuatın yetersizliği ve/veya elverişsizliğinin açıkça ortaya çıktığı bu durumda,** ilgili mevzuatta yapılacak değişiklikler ile mevzuatın yeterli hale gelmesi ve yasa koyucunun yapmayı uygun göreceği değişikliklerle problemlerin çözümünde yetki vereceği makamlar tarafından çözülmesi gerekmektedir. **Mevcut durum ışığında yetkili mahkemenin kararı dışında herhangi bir yasal çözüm yöntemi önerilmesinin uygun olmadığı görüşümdedir. İlgili raporlarda belirtilen ve yasal olmadığı iddia edilen işlemlerin iptali ve problemlerin çözümünün bu safhadan sonra ilgili herhangi bir tarafın açacağı bir dava neticesinde yetkili mahkeme tarafından verilebilecek bir kararla mümkün olabileceği görüşünde...**” olduğu anlaşılmıştır **(B.486(b))**.

KKTC Hukuk Dairesi'nin konuya ilişkin görüşüne rağmen, denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla gerek Lefkoşa Türk Belediyesi Başkanlığının gerekse Meclisinin konuya ilişkin herhangi bir uygulama gerçekleştirdiği bilgisi tarafımıza iletilmemiştir.

Yukarıda belirtilenlere ilaveten, LTB'de işçi statüsünde yer alan veya almış olan bazı personele ilişkin tespitlerin ve diğer hususların da Raporlanması gerekli görülmüştür. Şöyle ki;

A. Çim Seroydaş İsimli Personele Yapılmış Olan Ödemeler

Lefkoşa Türk Belediyesi, personel ödemelerine ilişkin evraklar incelendiğinde Çim Seroydaş isimli personelin, 15.09.2003 tarihinde **(B.487)** LTB'de işçi olarak göreve başladığı, Temmuz 2006-Ocak 2007 döneminde Kıbrıs Türk Belediyeler Birliği'nde (K.T.B.B.) görev ifa ettiği, Ocak 2007 ayı sonrası Gazimağusa Belediyesi'nde görevlendirildiği anlaşılmıştır.

Yapılan incelemede; Sn. Çim Seroydaş'ın Belediyeler Birliği'nde görev yaptığı döneme ilişkin Lefkoşa Türk Belediyesi Bütçesi'nden karşılanmış olan meblağın **(B.488)**, ilgili Birlik tarafından LTB'ye iade edildiği **(B.491)** anlaşılmıştır.

Konu dönem akabinde, dönemin LTB Başkanı Sn. C. Bulutoğulları imzalı, Sn. Çim Seroydaş'a muhatap;

- 10.03.2008 tarihli yazısından **(B.489)** ise Sn. Bulutoğulları'nın ifadesi ile Sn. Seroydaş'a "...Yapılan sözlü mutabakat çerçevesinde Belediyemiz kadrosunda kalmak ve maaş ödemelerinizin K.T. Belediyeler Birliği'nden ve Gazimağusa Belediyesi'nden Belediyemize ödenmesi kaydı ile bugüne kadar K.T. Belediyeler Birliği'nde ve Gazimağusa Belediyelerinde görev ifa ettiniz. Bugünden itibaren Lefkoşa Türk Belediyesi'ndeki görevinize dönmenizi aksi takdirde size maaş ödemesi yapamayacağımı..." bildirdiği,
- 27.03.2008 tarihli yazıdan ise **(B.490)**, Sn. Bulutoğulları'nın 10.03.2008 tarihli yazısında yer alan, Sn. Seroydaş'ın yazı tarihi itibarıyla LTB'ye dönmesi aksi takdirde maaş ödemesi yapılmayacağını belirten talimatının aksine, **"65/2007 sayılı Belediye Personel Yasası gereği açılacak münhal kadroların doldurulmasına değin, Gazimağusa Belediyesi'nde görev ifa edebileceğinizi ve maaşınızın Gazimağusa Belediyesi'nden LTB'ye ödenmesi kaydı ile maaşınızın tarafınıza ödeneceği..."** şeklinde bildirim olduğu,

tespit edilmiş olup, dönemin Lefkoşa Türk Belediyesi Başkanlığı'nın, Gazimağusa Belediyesi Başkanlığı'na muhatap;

- 27.02.2008 tarihli yazısı ile Sn. Seroydaş'ın Gazimağusa Belediyesi'nde görev yaptığı Şubat 2007-Ocak 2008 dönemi için LTB Bütçesi'nden ödenmiş olan 51,918.57 TL'nin **(B.492)**,
- 20.11.2009 tarihli yazısı ile de Şubat 2008-Ekim 2009 dönemi için ödenmiş 105,168.72 TL'nin **(B.493)**,

Lefkoşa Türk Belediyesi veznesine yatırılmasının talep edildiği, Şubat 2009-Kasım 2011 dönemi için Sn. Çim Seroydaş'a ödenmiş maaşların ise Gazimağusa Belediyesi'nden talep edilmediği anlaşılmış olup, talepler mukabili LTB veznesine herhangi bir yatırım yapılmadığı saptanmıştır.

Konuya ilişkin dönemin Gazimağusa Belediye Başkanı Sn. Oktay Kayalp ve dönemin Muhasebe İşleri Sorumlusu, denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla Müdür Muavini görevi ifa etmekte olan Sn. Zeki Rado ile şifahen yapılan görüşmelerden, Sn. Çim Seroydaş'ın Gazimağusa Belediyesi'nde hangi tarihler arasında görev yaptığına ilişkin bilgi ve belgeye ulaşılamamış olup, gerek Sn. Kayalp gerek Sn. Rado **"Sn. Çim Seroydaş'ın zaman zaman bazı projelere yardımcı olmak amacıyla Belediye'de bulunduğunu ancak devamlı olarak Gazimağusa Belediyesi'nde görevli olmadığını kısa süreli bir görevi olduğunu"** belirtmişlerdir. Verilen beyanlardan Sn. Seroydaş'ın Gazimağusa Belediyesi'nde düzenli olarak görev yapmadığı sonucuna varılmış olup, KKTC Vergi Dairesi yetkililerinden, Sn. Seroydaş'ın, 2008-2009-2010 Mali Yılları için kendi adına 2011 Mali Yılı içinse Direktörlerinden olduğu Cyprus Translation Services Ltd.'in vergi beyannameleri bulunduğu öğrenilmiştir **(B.493(a))**.

Elde edilen bilgiler, adı verilen kişinin aslında herhangi bir yerel yönetimde görevli olmadığı için kendi adına vergi beyanında bulunduğu ve 2011 Mali Yılı'nda ticari işletme sahibi olduğu sonucuna varılmasına sebebiyet verdiği için, geline nokta itibarıyla, konuya ilişkin Sn. Seroydaş'ın bilgisine başvurulması da gerekli görülmüştür. Sn. Çim Seroydaş ile yapılan yüzyüze görüşmede, Sn. Seroydaş;

- **2011 Kasım ayına kadar LTB Bütçesi'nden maaş aldığını teyit ederek, Gazimağusa Belediyesi'nde sürekli olarak görev ifa ettiğini ancak bu dönemde, görevde olduğuna dair personel kayıt defteri ve/veya buna benzer belgeleri imzalamasının kendinden talep edilmediğini hatta bazı dönemlerde adı geçen Belediye Başkanı ile birlikte yurt dışı görüşmelere de katıldığını,**
- **2011 Kasım ayından itibaren ise LTB yetkililerince Lefkoşa Türk Belediyesi'nde görev yapmasının talep edildiği ancak kendisine oda verilmediği için, LTB'de çalışmak istemediğini bu sebeple de ilgili Belediye tarafından kendisine maaş ödemesinden vazgeçildiğini,**

belirtmiştir.

Adı verilen personele ait LTB Personel Dosyası incelendiğinde ise, Gazimağusa Belediye Başkanlığı'na muhatap 10.03.2008 tarihli yazıya eklenmiş notların Raporlanması gerekli görülmüştür. Şöyle ki, Sn. Seroydaş'a ait Personel Dosyasında mevcut 10.03.2008 tarihli yazıda **(B.489)**;

- Sn. Bulutoğulları'nın parafesi ile **"işe gelmediğinden dolayı işten çıkarılınsın"** şeklindeki notun yer aldığı,
- Sn. Mehmet Çakmak imzalı **Gazimağusa Belediyesi iletişim numaraları verilerek "... Başkana soruldu reddetti, şu an Gazimağusada çalışmıyor..."** şeklindeki notun mevcut olduğu ayrıca, 12.11.2011 tarihli **"Sn. Erol Beyit, Sn. Başkanın yönerilerine atfen ilgiliye maaş ödemesini hemen durdurunuz (13. Maaş dahil), yaptığımız araştırmada, sözlü mutabakat sonucu Belediyeler Birliği ve Mağusa Belediyesindeki görevlere Sn. Çim Seroydaş uzun süreden beridir gitmiyor. Özür de mazaret de bildirmiyor, TİS.'ne göre Disiplin Cezası Ek.III Md. 5 gereği kurulun vereceği ceza bellidir. Soruşturmayı sürdürmekteyim."** şeklindeki notun bulunduğu,

açıkça görülmektedir. Yukarıda belirtilenlerden, Sn. Seroydaş'ın Gazimağusa Belediyesi'ndeki görevinde olmadığına LTB yetkililerince bilindiği sonucuna varılmış olup, Sn. Mehmet Çakmak ile Sn. Seroydaş'ın işten çıkarılmasına ilişkin talimatı ve Disiplin Soruşturması açılıp açılmadığı hakkında görüşülmüştür. Yapılan görüşmede Sn. Çakmak; belirtilen hususların Sn. Bulutoğulları'nın sözlü talimatı ile durdurulduğunu belirtmiş ve 10.03.2008 tarihli yazıya "... söz konusu soruşturma Cemal Bey tarafından sözlü olarak durdurulmuştur." şeklindeki parafesini kaydederek konu yazıyı tarafımıza iletmiştir **(B.489)**.

Gelinen nokta itibarıyla **Sn. Cemal Bulutoğulları'na**; Sn. Çim Seroydaş'ın Gazimağusa Belediyesi'nde görevlendirilmesinin amacının ne olduğu, hangi işleri yapmak üzere hangi yetki ile görevlendirildiği, adı verilen kişinin işe devamsızlığı olmasına ve Disiplin Soruşturması açılmasına ilişkin talimatın olmasına rağmen, bu talimatın uygulanmama veya geri çekme gerekçesinin gerekçesi ve yasal dayanağı sorulmuş olup, **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Yukarıda belirtilenleri, Sn. Seroydaş'ın LTB'de Toplu İş Sözleşmesi kapsamında kadrolu işçi olarak istihdam edildiğini göz önünde tutarak değerlendirdiğimizde;

- LTB Başkanlığı ile BES arasında imzalanmış **TİS'lerin " İşin Değiştirilmesi"** başlıklı 17. maddelerine göre özetle; **acil durumlarda veya gerektirdiği hallerde işçilerin işverene bağlı başka işlerde çalıştırılabilinecekleri, ancak işin değiştirilmesi süreklilik arz ederse ve işçinin bunun kasıtlı olduğuna inanıyorsa**, sendikanın konuyu bir hafta içerisinde çözmek üzere ele alması gerektiğini açık ve net biçimde belirtmesine rağmen, Sn. Seroydaş'ın dönemin LTB Başkanlığı tarafından acil olmayan ve/veya gereksinimi ispatlanamayan ve LTB'ye bağlı olmayan Gazimağusa Belediyesine sürekli olarak görevlendirmesinin, TİS'lerinin 17. maddeleri hilafına olduğu sonucuna varılmış olup, bu durumun dönemin yetkili sendikasının bilgisine getirildiğine ilişkin bilgi/belge ise denetime sunulmamıştır.
- Ayrıca değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın "**Belediye Meclisinin Görevleri**" yan başlıklı 48. maddesi altında yer alan 21. fıkrasında "**Diğer yerel yönetimler veya kamu kuruluşları ile ortak iş yapılması ve ortak personel istihdam edilmesine karar vermek;**" şeklinde yer alan hüküm hilafına LTB Meclisi'nce Sn. Seroydaş'ın görevlendirilmesine ilişkin alınmış bir karar olmadığı tespit edilmiştir.

Yukarıda belirtilenler bağlamında;

- a) Sn. Çim Seroydaş'ın Gazimağusa Belediyesi'nde görevlendirilmesinin mevzuat hilafına olduğu ve Şubat 2007-Kasım 2011 döneminde LTB Bütçesi'nden kendisine aşağıda detayları verildiği üzere toplam **221,004.26 TL** ödenmesine rağmen **(B.493(b))** belirtilen meblağ karşılığı görev ifa ettiğinin belgelenemediği,

Tablo-77: Şubat 2007-Kasım 2011 Döneminde Çim Seroydaş'a Yapılmış Ödemelerin Detayları

Dönem	Şubat 2007- Aralık 2007	Ocak 2008- Aralık 2008	Ocak 2009- Aralık 2009	Ocak 2010- Aralık 2010	Ocak 2011- Kasım 2011	Genel Toplam (TL)
Ücret Karşılığı Ödenen (Net)	27,496.34	33,444.61	32,587.03	35,602.23	33,774.11	162,904.32
13. Maaş (Net)	-	-	3,286.89	3,546.25	-	6,833.14
Katkılar (TİS)	6,166.40	7,634.10	8,301.94	8,592.48	8,193.56	38,888.48
01 Mayıs Ödeneği	659.52	744.00	842.00	662.00	684.00	3,591.52
1. Bayramlık	892.00	1,024.80	862.00	838.00	864.00	4,480.80
2. Bayramlık	920.00	845.00	862.00	815.00	864.00	4,306.00
Toplam Net	36,134.26	43,692.51	46,741.86	50,055.96	44,379.67	221,004.26

- b) Sn. Seroydaş'ın izinsiz ve özürsüz görevi başında olmadığı belirlenmesi veya kendisine ödenmiş meblağ karşılığı süre için Gazimağusa Belediyesinde görev yapmadığının tespit edilmesi durumunda, LTB Bütçesi'nden adına ödenmiş olan toplam 221,004.26 TL'yi LTB veznesine iade etmesi gerektiği aksi takdirde, bu uygulamaya sebebiyet vermiş olan LTB yetkilileri ile bu durumun durdurulması yönünde herhangi bir adım atmadığı düşünülen Gazimağusa Belediyesi yetkililerinin belirtilen miktardan müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmaları,
- c) Madde (b)'de belirtildiği üzere, Sn. Seroydaş'ın kendisine ödenmiş ücret karşılığı görev yapmadığının belirlenmesi durumunda, adı verilen kişi için LTB tarafından yüklenilmiş Sosyal Sigorta, İhtiyat Sandığı ve Vergi yatırımları veya mükellefiyeti için ilgili Kurumlarla görüşülerek gerekli düzeltmelerin yapılması aksi takdirde, konu ödemelere onay vermiş yetkililerin belirtilen meblağlardan ayrıca sorumlu tutulmaları,

ve konun KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonuçlarına varılmıştır.

B. Lefkoşa Türk Belediyesi ile BES Arasında Akdedilmiş TİS Kapsamında Özel Sınıf Basamağından Yapılmış Olan Ödemeler ve BES ile Yapılmış Olan 21.04.2008 Tarihli Protokol

B.1. Lefkoşa Türk Belediyesi ile BES Arasında Akdedilmiş TİS Kapsamında Özel Sınıf Basamağından Yapılmış Olan Ödemeler

LTB Değerlendirme Kurulu 30.11.2010 tarihli toplantısında ürettiği **(B.494)**;

- **DK 5/2010 sayılı kararı ile Sn. Behlül Cümbezi'nin,**
  - **DK 6/2010 sayılı kararı ile Sn. Hasibe Kasapoğlu'nun,**
- Toplu İş Sözleşmesi, kadrolu işçi Ö5⁴⁵ sınıfına intibak ettirilmesine,**
- **DK 7/2010 sayılı kararı ile de Sn. Naciye Arsel'in Toplu İş Sözleşmesi, Kadrolu İşçi Ö5 sınıfından sekreter olarak görevlendirilmesine,**

konu kararların 30.11.2010 tarihinden itibaren yürürlükte olmasına onay vermiştir. Adı geçen personele ait LTB Şahıs Kümülatifleri Raporları'ndan ve LTB Maliye Şube Amiri Sn. Erol Beyit'in verdiği yazılı izahattan, konu kararların 01.01.2011 tarihinden itibaren uygulamaya konduğu tespit edilmiştir **(B.494(f))**.

LTB Değerlendirme Kurulu'nun yırtık sayfada kayıtlı, 30.11.2010 tarihli toplantı kararları, LTB Atama ve Sınav Komisyonu Karar Defteri içerisinde tarafımıza iletilmiş olup, Değerlendirme Kurulu Karar Defteri'ne ve Değerlendirme Kurulu'nun 2010 yılına ait olması gereken 1-4 numaralı kararlarına ise ulaşılamamıştır. Konu karar sayfasının kimin tarafından/ne amaçla yırtıldığı ise yetkililerce izah edilememiştir.

İlgili kararlar incelendiğinde; 30.11.2010 tarihli toplantıya katılanlar; Sn. Aşkan Cemal Efe, Sn. Gülev Sıdal ve Sn. Birtan Aktolga olarak belirtilmesine rağmen, konu kararlara ilişkin imzaların adı verilen LTB yetkilileri ve dönemin LTB Başkanı Sn.

⁴⁵ İlgili kararlarda atıfta bulunan "Ö5" Toplu İş Sözleşmelerinin Özel Sınıf işçisi için belirlediği ücreti belirtmektedir.

Bulutogullari'na ait olduğu gorulmektedir. Değerlendirme Kurulu kararlarının altında ise **“Değerlendirme Kurulunun asli gorevi T.İ.Sli personelin yatay ve/veya dikey ilerlemelerini değerlendirmektir. Herhangi bir personelin T.İ.S de belirli bir sınıfa yerlestirilmesi T.İ.S Komitesinin uhdesinde olmakla birlikte, söz konusu şahıslar sözleşmeli personel olmalarından dolayı, ücret ve sınıfı⁴⁶ menfaatleri Başkanın yetkisindedir.”** şeklindeki açıklama yer almaktadır.

Belediye Emekçileri Sendikası ile dönemin LTB Başkanı arasında 01.01.2009-31.12.2010 döneminde geçerli olmak üzere imzalanmış olan Toplu İş Sözleşmesi'nin 58. maddesinin;

- (A) fıkrası **Değerlendirme Kurulu'nun:** Müdür, Belediye Başkanı tarafından atanacak konu ile ilgisi olmayan bir Şube Sorumlusu, Sendika Başkanı veya Sekreteri, Sendika Sekreteri veya Sendika Yönetim Kurulu'ndan herhangi bir üye, Gözlemci olarak 2 Toplu İş Sözleşmesi Komite Üyesi'nden oluştuğunu belirlerken,
- (B) fıkrası **Kurulun Görevlerini** aynen;
  1. Sınıflandırma sistemi ve Sözleşmenin çalışmasını sağlamak,
  2. “... disiplin konularını sonuçlandırmak”
  3. Yatay ve Dikey ilerleme ilkeleri içinde Başkan'a terfi önerisinde bulunmak,
  4. Personel eğitimi için ... öneride bulunmak,
  5. “...Dayanışma Kurulu” görevini ifa etmek,olarak belirlemiştir.
- (C) fıkrasının **Onaylamada Takip Edilecek Usule** ilişkin (2). bendi ise aynen“...Belediye Başkanı alınan kararı en geç 7 (yedi) işgünü içerisinde Toplu İş Sözleşmesi Komitesine havale eder. Başkan **Toplu İş Sözleşmesi Komitesi'nin alacağı tavsiye kararını uygular...**” şeklinde düzenlenmiştir.

Değerlendirme Kurulu'nun ne zaman toplanacağı da yine 58. maddenin “D- Yatay ve Dikey İlerleme İlkeleri ” yan başlıklı maddesinin 4. fıkrasında **“Kurul her yılın Eylül ayında toplanır ve Şube Amirlerinin önerileri doğrultusunda yatay ve dikey ilerlemeleri karara bağlanır”** şeklindeki düzenlenmede belirtilmiştir.

Aynı Toplu İş Sözleşmesinin **Sınıflandırma Tablosu** başlığı altında yer alan **IV. Özel Sınıf (Ö)** tanımı incelendiğinde, Özel Sınıf tanımı aynen **“Emrinde işçi ve her türlü sanatkar ve teknisyen çalıştıran uzun tecrübe, mesleki bilgi, beceri ve yeteneğe sahip kişiler ile kalifiye işçilerin üzerinde ehliyete ve kendi şahsına özel ihtisasa sahip orta öğrenimli veya ön lisans diploması olan işçileri anlatır. Örnek: Ustabaşları, iş makinası operatörleri (K ehliyeti sınıf), ön lisans diplomasına sahip işçiler.”** biçiminde belirtmiştir.

---

⁴⁶ Konu açıklamada yer alan sınıfı ibaresinin sonradan eklendiği sonucuna ulaşılmış olup, Sn. Birtan Aktolga belirtilen tanımın kendisi tarafından eklendiğini yapılan yüz yüze görüşmede beyan etmiştir.

Ancak, Özel Sınıf basamağından ödeme almasına onay verilmiş olan;

- Sn. Naciye Arsel'in lise mezunu olduğu ve **Başkanlık Sekreteri** görevini yürüttüğü,
- Sn. Hasibe Kasapoğlu'nun lise mezunu olup, Sn. Cemal Bulutoğulları'nın 06.09.2010 tarihli yazısı ile yazı tarihi itibarıyla dönemin **Reklam Birimi Sorumlusu** olarak görevlendirildiği,
- Sn. Behlül Cümbezi'nin lise mezunu olmasına rağmen Sn. Bulutoğulları'nın 03.08.2009 tarihli yazısı ile dönemin **Güvenlik Sorumlusu**, 01.11.2010 tarihli yazısı ile de dönemin **Saray Güvenlik, Bakım ve Lojistik Birimi, Birim Sorumlusu** olarak görev ifa ettiği,

anlaşılmıştır (**B.494(a)**). Dolayısıyla Toplu İş Sözleşmesi'nde Özel Sınıf tanımı, özel ihtisasa sahip öğrenimleri veya ön lisansı olan işçilerin belirtilen kademedeki ödenmesini kurala bağlamakta olup, adı verilen personelin büro işi gerçekleştirdikleri, özel ihtisaları veya lisanslarının olmadığı dolayısıyla bu bakımdan da Özel Sınıf ücreti almalarının yasal dayanağının bulunmadığı sonucuna varılmıştır.

Ayrıca yapılan incelemede;

- TİS 58 (A) maddesi gereği Değerlendirme Kurulu'nun oluşması için Gözlemci olarak, Toplu İş Sözleşmesi 2 Komite Üyesi'nin toplantıda yer alması gerekmesine rağmen toplantıya katılmadıkları hatta, Sn. Birtan Aktolga'nın aşağıda yer alan yazılı beyanında da belirtildiği üzere, Belediye Başkanı'nın da kararlara ilişkin imzası olmasına rağmen, toplantıya katılmadığı dolayısıyla TİS'nin 58 (A) maddesine aykırı davranıldığı,
- TİS 58 (C) fıkrası gereği, alınan kararın Toplu İş Sözleşmesi Komitesi'ne sunulması gerekmesine rağmen konu kararların adı verilen Komiteye sunulmadığı ve konu komitenin alacağı tavsiye kararını uygulamakla yetkilendirilmiş olan Belediye Başkanı'nın, komite onayı olmayan kararları yürürlüğe koyduğu,
- Değerlendirme Kurulu'nun TİS'nin 58 (D) maddesi hilafına Eylül ayında toplanmadığı Kurulun Kasım ayında toplandığı,

sonucuna varılmıştır. Ayrıca genel uygulama olarak Toplu İş Sözleşmesi kapsamına dahil edilen personel için LTB Meclisi onayı alınmasına rağmen, adı verilen kişilerin TİS kapsamında yer almasına ilişkin LTB Meclisince üretilmiş herhangi bir kararın olmaması da konu uygulamanın kişilere özgü olduğunu ortaya koymakta olup, sonuç itibarıyla Değerlendirme Kurulu'nun 30.11.2010 tarihli toplantısında ürettiği, DK 5/2010, 6/2010 ve 7/2010 sayılı kararlar çerçevesinde yapılmış tüm ödemelerin gayri yasal uygulamaya sebebiyet verdiği tespit edilmiştir.

Değerlendirme Kurulu'nun belirtilen kararlarını onaylamış olan Sn. Birtan Aktolga konu kararların alınmasına ilişkin izahını (**B.494(b)**);

"... 30.11.2010 tarihinde Sn. Aşkan Cemal Efe'nin çağrısı üzerine, Sn. Gülev Sıdal ile odasına indik. Sn. Efe Değerlendirme Kurulu Toplantısı olacağını ve **Sn. Cemal Bulutoğulları'nın, Sn. Naciye Arsel, Sn. Hasibe Kasapoğlu ve Sn. Behlül Cümbezi'nin Toplu İş Sözleşmesi'nin Ö5 basamağına intibak ettirilmesini istediğini söylemiştir.** Ben ve Gülev hanım, Sn. Efe'ye Değerlendirme Kurulu'nun

bu konuda yetkisi olmadığı, Toplu İş Sözleşmesine dahil işçilerin yatay ve dikey ilerlemelerinde karar verebileceğini, bu konunun Toplu İş Sözleşmesinde görüşülüp Meclisten onay alınması gerektiği söyledik. Toplu İş Sözleşmesi kapsamına işçi alınmasının Değerlendirme Kurulunun yetkisinde olmadığını belirttik. **Toplantıya gittiğimiz zaman, Değerlendirme Kurulu Karar Defteri'nde DK 5/2010, DK 6/2010 ve DK 7/2010 sayılı kararların önceden yazılmış olduğunu gördüm**, ancak ben bu kararları imzalamadan, bu kararları almanın Kurulun yetkisinde olmadığını tekrar belirterek, odadan ayrıldım. **Sn. Cemal Bulutoğulları bu toplantıda yoktu. Daha sonra, toplantıda tarafımızdan söylenmiş olan Değerlendirme Kurulu'nun asli görevleri ve bu konuda Belediye Başkanının yetkisi olmadığı ve Toplu İş Sözleşmesi Komitesinin onayının alınmasının gerektiğine ilişkin izah eklenerek, sayfanın altına açıklama yerleştirildi.**

Toplantı sonrasında, yukarıda belirtilen izah ilave edilerek konu defter bana getirildi bende imzaladım. Ancak ben imzamı, DK 5/2010, DK 6/2010 ve DK 7/2010 sayılı kararı imzalamak amacı ile değil, konu paragrafı onaylamak amacı ile attım... **Özel Sınıf'a dahil işçilerin nitelikleri açıkça belirtilmiştir ve diğer sınıflara da bakıldığında, özel sınıf işçisinin büro işi yapan şahıslar olmadığı görülmektedir.** Sn. Naciye Arsel... karar alındığı dönemde Sn. Aşkan C. Efe'nin sekreteriydi daha önce de temizlik şubesinde sekreterdi, sorumluluğunda işçi bulunmamaktaydı dolayısıyla sınıflandırma tablosundan da görüldüğü üzere, olabileceği sınıf en fazla "yarı kalifiye işçi sınıfıydı"...Sn. Behlül Cümbezi'nde bina temizlik ve bina güvenlik işlerine bakardı. Behlül Cümbezi de her ne kadar da bazı personelden sorumlu olarak görüle de, bir nevi büro işi yapmakta olduğundan özel sınıf statüsü kapsamında değildir... en fazla kalifiye işçi olarak değerlendirilebileceği açıktır. Aynı şekilde Sn. Hasibe Kasapoğlu da teknik işçi değil büro işçisi olduğu için aynı gerekçelerle özel sınıf tanımında değil, en fazla kalifiye sınıf tanımında değerlendirilmesi gerekmektedir.

Sağlık Şubesi'nde yıllarca çalışmış arkadaşlar, Belediye dışında denetim yapıp sorumlu oldukları personel olmasına rağmen, büro işçileri oldukları için kalifiye veya yarı kalifiye sınıftan ücret almışlardır. Dolayısıyla adı verilen 3 personelin Özel Sınıf olarak değerlendirilmesi mümkün değildir. **Kaldı ki, Belediyede genel uygulama olarak Toplu İş Sözleşmesi Kapsamına alınacak olan kişiler asla Değerlendirilme Kurulu'ndan geçmez, Toplu İş Sözleşmesi Komitesi ve Sendika yetkilileri önce belirli bir taslak üzerinde anlaşmaya varırlar, sonrasında üzerinde varılan mutabakat Meclis Onayına sunulur, Meclis onaylarsa yürürlüğe girerdi. Bu gerekçelerle Değerlendirme Kurulu olarak alacağımız kararların hükmü olmayacağı dolayısıyla yukarıda da belirttiğim gibi sayfa altındaki paragrafı bir şerh olarak göz önünde tutarak, DK 5/2010, DK 6/2010 ve DK 7/2010 sayılı kararları onaylamadım.**" şeklinde izah etmiştir.

Sn. Gülev Sıdal ise konuya ilişkin açıklamasını **(B.494(c))**;

"...30.11.2010 tarihli Değerlendirme Kurulu toplantısında 1-Behlül Cümbezi 2-Hasibe Kasapoğlu 3-Naciye Arsel için Toplu İş Sözleşmesi kapsamına alınıp kadrolu sayılmalarının yazıda da görüldüğü gibi Değerlendirme Kurulu'nun

görevleri arasında olmadığı ve TİS Komitesinde görüşülmesi gerektiği veya personelin sorumluluklarından dolayı ücret takdirinin Başkanın yetkisinde olduğu belirtilmiştir. Ancak daha sonraki gelişmeler ve TİS kapsamına nasıl ve ne zaman alındıkları konusunda bilgim olmamıştır.” biçiminde tarafımıza iletmiştir.

Sn. Aşkan C. Efe ise tarafımızla yapılmış olan yüzyüze görüşmede; Sn. Naciye Arsel’in intibakını, gerek Temizlik Şubesi’nde çalıştığı gerekse sekreterliğini yaptığı döneme birçok işi/kişiyi koordine ettiği gerekçesiyle Sn. Hasibe Kasapoğlu ve Sn. Behlül Cümbezi’nin intibakını ise **Sn. Cemal Bulutoğulları’nın bu konudaki istemi neticesinde onayladığını** belirtmiştir. Konuya ilişkin yazılı beyanında ise **(B.31(a))** Sn. Naciye Arsele verilen özel sınıf başlığı) Sn. Aşkan C. Efe; Sn. Hasibe Kasapoğlu ve Sn. Behlül Cümbezi’nin Toplu İş Sözleşmesi kapsamına alınmasına ilişkin herhangi bir açıklama iletmezken, Sn. Naciye Arsel için olan yüz yüze görüşmede tarafımıza iletildiği yazılı beyanını yineleyerek **“...Değerlendirme kurulundan çıkan kararı belediye başkanı veya sendika tarafı onaylamadığı takdirde iki tarafında istinaf hakkı vardı. Gerek sendika tarafı ve gerekse başkan alınan kararı onaylamış olduğundan 2010 yılında alınan bu karar yürürlüğe girmiştir.”** biçimindeki izahını da eklemiştir.

Yukarıda belirtiler dikkate alınarak Sn. Cemal Bulutoğulları’na;

- Adı verilen kişilerin TİS Özel Sınıfa dahil edilmesine ilişkin yasal dayanağı,
- Toplantılara gözlemci olarak TİS Kurulu’nun 2 üyesinin bulunması gerekirken, Değerlendirme Kurulu’nun belirtilen toplantısında konu üyelerin bulunmadığı ve DK 5/2010, DK 6/2010 ve DK 7/2010 sayılı kararların Toplu İş Sözleşmesi Komitesi’ne havale etmeden uygulamaya konulması ve Eylül yerine Kasım ayında toplantı gerçekleştirildiği yönündeki tespitlerimize ilişkin izahı ve yasal dayanağı,
- Toplu İş Sözleşmesine dahil edilen personel için genel uygulama olarak, Meclis kararı alınmasına rağmen, adı geçen 3 kişi için bu yönde Meclis onayı almamasının gerekçesi,
- Sn. Birtan Aktolga’nın beyanına ilişkin izahı ile toplantıda yer almayıp, bilahare mi ilgili kararları imzaladığı, eğer bu yönde bir tasarrufu olmuşsa bu uygulamanın gerekçesi ve yasal dayanağının ne olduğu,

sorulmuş olup, LTB Değerlendirme Kurulu Karar defterine ise ulaşamadığı belirtilerek konu defterin kimin gözetimi altında olduğunu belirtmesi talep edilmiştir **(B.29(a))**. Ancak Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

LTB Değerlendirme Kurulu’nun bahis konusu kararlarının yasal dayanağının olmadığına ilişkin varılan sonuca ilaveten, LTB Maliye Şubesi tarafından denetime sunulmuş olan Sn.Naciye Arsel, Sn. Hasibe Kasapoğlu ve Sn. Behlül Cümbezi’ye ait 2010 yılı LTB Şahıs Kümülatifleri Raporları’ndan, adı verilen kişilerin için DK 5/2010,DK 6/2010 ve DK 7/2010 sayılı Değerlendirme Kurulu Kararları uygulanmadan önce **“Sendika Aidatı”** ödedikleri tespit edilmiştir.

Bu bağlamda, denetime sunulan yazılı beyanlarda, adı verilen kişilerin Toplu İş Sözleşmesi kapsamında olmadığı belirtilmesine rağmen, aşağıda belirtilen gerekçelerle konu personelin sendikaya üyeliğinin kabul edilerek, sendika aidatı ödemeye başladıkları tarihten itibaren Toplu İş Sözleşmesindeki haklardan yararlanma hakkını kazandığı ve aslında Toplu İş Sözleşmesi kapsamında değerlendirilmeleri gerektiği sonucuna varılmıştır.

Şöyle ki;

- Toplu İş Sözleşmelerinin “**Uygulama**” başlıklı maddelerinde yer alan ve aynen “**İşbu Toplu İş Sözleşmesi, Belediye Emekçileri Sendikası üyelerinin vermekte olduğu aidatı ödemeyi kabul edenlere uygulanır**” biçimindeki düzenleme,
- Değiştirilmiş şekli ile 42/1996 sayılı Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Referandum Yasası’nın Toplu İş Sözleşmesinin hükmü ve bağlayıcılığı yan başlıklı 6(2) maddesi “**Toplu İş Sözleşmelerinde yer alan hak ve yükümlülükler, ilgili işveren ile sendika ve bu sendikanın üyesi olanlarla Toplu İş Sözleşmesinden yararlananlar bakımından bağlayıcıdır...**” Toplu İş Sözleşmesinden Yararlanma Koşulları yan başlıklı 8. maddesi altında yer alan 1. fıkrasının “**Toplu İş Sözleşmesinden, taraf sendikanın üyeleri yararlanır.** Toplu İş Sözleşmesinin imzalanması tarihinde taraf sendikaya üye olanlar yürürlük tarihinden, imza tarihinden sonra üye olanlar ise, üyeliklerinin taraf sendikaca işverene bildirildiği tarihten başlayarak yararlanırlar.” biçimindeki maddesi.

Nitekim Lefkoşa Kaza Mahkemesi’nde görüşülüp 10.03.2014 tarihinde karara bağlanmış olan 5008/13 numaralı dava için, Mahkeme; sendika aidatı ödeyen ancak Toplu İş Sözleşmesi kapsamında olmadığı gerekçesiyle, TİS’deki sosyal haklardan yararlandırılmayan LTB çalışanının aslında Toplu İş Sözleşmesinden faydalanma hakkı olduğunu hükme bağlamıştır (**B.494(f)**).

Dolayısıyla;

- Geçici işçi olarak istihdam edilmiş olan ancak mevzuatın belirlediği süreleri aşacak şekilde LTB’de çalıştıkları anlaşılan konu kişilerin, Değerlendirme Kurulu’nun ilgili kararlarından önce de Toplu İş Sözleşmesi kapsamındaki haklardan yararlanma hakkına sahip oldukları ve anılan kararlar öncesinde de büro işi yapmakta oldukları dikkate alındığında, Toplu İş Sözleşmelerinin “Kısa bir eğitim ve belli tecrübeye sahip ehliyetsiz işçiler” için uyguladığı **Yarı Kalifiye İşçi Sınıfı** ödeneklerinden ücret almış olmaları gerekmesine rağmen, uygulamanın bu yönde olmadığı, dönemin LTB Başkanlığı ile BES yetkilileri arasında değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Yasanın 48(19) maddesi hilafına Meclis onayından yoksun olarak hayata geçirilmiş 21.04.2008 tarihli Protokol uyarınca ödeme aldıkları,
- Toplu İş Sözleşmesi’nin Ö5 basamağından ücret almalarının yasal dayanağının bulunmadığı,
- Sn. Naciye Arsel’e Ö5 basamağından ödeme yapılmasına ivedilikle son verilmesi gerektiği,

sonuçlarına varılmıştır.

Bu çerçevede, **EK-85** olarak sunulan tabloda, adı geçen kişilere Değerlendirme Kurulu'nun ilgili kararları çerçevesinde yapılmış olan ödemeler belirtilmiş olup, LTB Maliye Şubesi'nden adı geçen kişilerden sendika aidatı kesilmeye başlandığı tarih itibarıyla Toplu İş Sözleşmesinde yer alan hak ve ücretlerden yararlanmış olmaları durumunda almış olmaları gereken ücretin ne olduğunu belirlemeleri ve teyit edici belgeleri tarafımıza iletmeleri talep edilmiştir. Talep edilmiş olan bilgi ve belgeler, Taslak Rapor ile tarafımıza iletilmiş olup, varılacak sonuçlar LTB Başkanlığına iletilecektir.

B.2. LTB Başkanı ile BES arasında 21.04.2008 Tarihinde İmzalanmış Olan Protokol

Dönemin LTB Başkanı ile Belediye Emekçileri Sendikası (BES) arasında 21.04.2008 tarihinde, ilgili sendika olan BES'e dayanışma ve üyelik aidatı ödeyen ve 20.06.2006 tarihinden sonra işe alınarak TİS'ne dahil olmayan personele verilecek hak/menfaatleri belirleyen ve LTB tarafından birçok düzenlemesi denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla kullanılmakta olan Protokol imzalandığı tespit edilmiştir (**B.494(g)**).

Konu Protokolün Toplu İş Sözleşmesi'ne dahil olmayan personele "...65/2007 sayılı Belediye Personel Yasası tahtında gerekli münhal kadroların doldurulmasına kadar geçerli" olmak üzere uygulanacağı belirtilmesine rağmen, anılan Yasa kapsamında kadrolar doldurulmasına karşın, birçok düzenlemesinin denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla uygulanmakta olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca ilgili Protokolde " Sendikaya dayanışma ve üyelik aidatı ödeyen ancak TİS'e dahil olmayan personel" olarak yer alan tanım ve bu kapsamdaki uygulamanın, gerek 42/1996 sayılı Toplu İş Sözleşmesi Grev ve Referandum Yasası'nın Toplu İş Sözleşmesinden yararlanma yan başlıklı 8. maddesi altında yer alan 1. fıkrasına gerekse Toplu İş Sözleşmelerinin "Uygulama" başlıklı maddelerinde belirtilen düzenlemelere aykırı olduğu sonucuna varılmıştır.

Ayrıca konu Protokolün Meclis onayı alınmadan imzalanarak Belediyeye mali sorumluluk eklediği saptanmış olup, yapılan uygulama değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın 48(19) maddesinin Belediye Meclislerine yüklediği **Toplu iş sözleşmesini incelemek ve kabul etmek** şeklindeki görevi çerçevesinde değerlendirildiğinde, konu Protokolün yasal dayanaktan yoksun olarak hayata geçirildiği tespit edilmiştir.

Sn. Cemal Bulutoğulları'na konu Protokolü Meclis onayı almadan imzalamasının ve uygulamasının yasal dayanağı ile Protokolün TİS' e dahil olmayan personele "...65/2007 sayılı Belediye Personel Yasası tahtında gerekli münhal kadroların doldurulmasına kadar geçerli" olmak üzere uygulanacağı belirtilmesine rağmen, bu uygulamanın münhal kadrolar doldurulması akabinde de devam etmesinin gerekçesi ve dayanağı sorulmuş olup (**B.29(a)**), Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

C. KKTC Vatandaşı Olmadığı Tespit Edilen, Personel Dosyası da Mevcut Olmayan LTB Çalışanı

LTB Şahıs Kümülatifleri Raporları incelendiğinde; **Osman Kansu** isimli kişinin 01.04.2011-01.07.2011 tarihleri arasındaki personel bordolarında yer aldığı ve İhtiyat Sandığı ve Sosyal Sigorta prim yatırımları hariç adı verilen kişiye **net 6,452.36 TL** ödendiği **(B.495)** tespit edilmiştir.

Yapılan incelemede; **Lefkoşa Türk Belediyesi Personel Birimi başta olmak üzere, LTB Birimlerinde Sn. Osman Kansu adına herhangi bir dosya bulunmadığı, adı verilen kişinin istihdamını, hangi Birimde ne görevle çalıştığını ve işten durdurulmasını belgeleyecek herhangi bir bilgi veya belge olmadığı** saptanmış olup, kimlik bilgilerine ise Sn. Mehmet Çakmak vasıtasıyla ulaşılmıştır.

Denetime sunulan kimlik kartı suretinden **(B.496), adı geçen kişinin uyruğunun 07.04.2009 tarihi itibarıyla TC olarak belirtildiği görülmekte olup,** KKTC vatandaşı olmadığı anlaşılmıştır. Nitekim Nüfus Kayıt Dairesi Yetkililerinden adı verilen kişinin 2013 yılı itibarıyla KKTC vatandaşlığının bulunmadığı öğrenilmiştir.

Bilindiği üzere, değiştirilmiş şekli ile 65/2007 sayılı Belediye Personel Yasası'nın "Belediye Görevine Alınma Koşulları" yan başlıklı 60. maddesinin 1 (A) fıkrası, **Belediye görevine alınacakların Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti yurttaşı olması koşulunu getirmiştir.**

Sn. Cemal Bulutoğulları'na; KKTC vatandaşı olmayan birinin istihdam edilmesi ve Belediye Bütçesi'nden ödeme almasına ilişkin gerekçesi ve yasal dayanağı sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır. Aynı sorular Sn. Özel Kadioğlu'na da yöneltilmiş olup **(B.2(a))**, Sn. Kadioğlu tarafımıza ilettiği yanıt yazısında **(B.2(b))**, sorularımızı cevaplamamıştır.

Konuya ilişkin bilgisine başvurulmuş olan LTB Maliye Şube Amiri Sn. Erol Beyit ise tarafımıza ilettiği yazılı beyanında **(B.45(a) S/No: 1)**; adı geçen kişinin Sn. Aşkan C. Efe tarafından kendisine gönderilen listede yer alması nedeniyle bordrolara eklediğini, kendisine gönderilen kimlik kartı fotokopisinde vatandaşı olmadığını fark etmediğini ancak Sosyal Sigorta ve İhtiyat Sandığı prim/depozitolarının yatırılacağı zaman vatandaşı olmadığını öğrenip Temmuz 2011 ayından sonra maaş ödemeyi durdurduğunu beyan etmiştir.

Yukarıda belirtilen yasal düzenleme hilafına Sn. Osman Kansu'ya LTB Bütçesi'nden **1,613.09 TL** ödenmesine onay vermiş olan Sn. Özel Kadioğlu'na da konu uygulamanın yasal dayanağı yapılan yüz yüze görüşmede sorulmuş olup, Sn. Kadioğlu; ödeme yapıldığı dönemde LTB'de yaklaşık 1,000 (bin) kişi bulunduğunu, kendisinin LTB'de kimin çalışıp çalışmadığını sorgulamasının mümkün olmadığını ve konu bordroların LTB Maliye Şube Amiri tarafından hazırlanarak kendisine getirildiğini bu nedenle konu bordroları imzaladığını belirtmiştir.

KKTC vatandaşı olmayan birinin istihdam edilerek Belediye Bütçesi'nden **4,839.27 TL** ödenmesine yetki veren **Sn. Cemal Bulutoğluları** ile **1,613.09 TL** ödenmesini onaylayan **Sn. Özel Kadioğlu**'nun belirtilen miktarlardan şahsen sorumlu tutulmaları ve adı geçen kişi adına, sosyal güvenlik kurumları ile Gelir ve Vergi Dairesi'ne prim/vergi yatırımı yapılmış ise LTB yetkililerinin ilgili Kurumlar ile irtibata geçerek gerekli düzeltmeleri sağlama yoluna gitmeleri gerektiği sonuçlarına varılmıştır.

D. Dönemin LTB Başkanı Tarafından LTB Müdürü Mevkiine Yapılmış Olan Görevlendirmeler

Değiştirilmiş şekli ile 65/2007 sayılı Belediye Personel Yasası'nın Bir Göreve Vekalet Koşulları yan başlıklı 76.(3) maddesi "Vekaleten atama Komisyon tarafından yapılır..." demektedir.

Yapılan incelemede, konu yasa maddesi hilafına, Atama ve Sınav Komisyonu kararları olmadan, Sn. Cemal Bulutoğluları'nca; Sn. Hasan Güralp'in 21.04.2010 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere Müdür mevkiine vekaleten atandığı **(B.495(a))** Sn. Mehmet Çakmak'ın 12.09.2012 tarihinden itibaren Müdür Mevkiine görevlendirildiği **(B.495(b))** ve adı geçen personelin LTB Müdürlüğü adına imza yetkisi kullandıkları tespit edilmiştir.

Sn. Cemal Bulutoğluları'na adı verilen kişileri Komisyon kararı olmaksızın Müdür görevi yapabilmek üzere yetkilendirmesinin yasal dayanağı sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğluları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Yapılmış olan uygulamanın, değiştirilmiş şekli ile 65/2007 sayılı Belediye Personel Yasası'nın 76(3) maddesi hilafına olduğu ve konunun KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

E. Belediye Personeline İdari İzin Verilmesi

Dönemin LTB Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğluları tarafından, Belediyede çeşitli gerekçelerle ek mesai yapan personele ek mesai karşılığı, birtakım personele ise izin formlarında herhangi gerekçe belirtilmeden, günlük, haftalık hatta aylık İdari İzin kullandırıldığı, LTB İnsan Kaynakları Birimi'nden elektronik ortamda denetime sunulan "Personel İzin Dosyalarında" ise konu izinlerin belirtilmediği tespit edilmiştir.

Belediyelerin uymakla yükümlü olduğu mevzuata bakıldığında, Belediye Başkanları'nın İdari İzin verme yetkisi bulunmadığı açık olup, LTB yetkilileri ile yapılan görüşmelerde konu uygulamanın; dönemin Başkanlığının talimatları sonucu ek mesai yapan personele, işlediği saatler karşılığı idari izin verilmesi yönünde olduğu, iş yapılmadan ve/veya gerekçe belirtilmeden verilmiş olan İdari İzinlerin de yine dönemin LTB Başkanlığı inisiyatifinde gerçekleştirildiği belirtilmiştir.

Sn. Cemal Bulutoğluları'na uygulamanın yasal dayanağı sorulmuş olup, **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğluları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Yapılan uygulama yasal dayanaktan yoksun olup, konu uygulamaya ivedilikle son vermesi ve LTB İnsan Kaynakları Birimi'nde kaydı tutulan personel izinlerinin gerçeği yansıtabak şekilde düzenlenmesi aksi takdirde, gerek belirtilen şekilde izin kullandıracak gerekse konu izinlerin kullandırılması halinde Personel dosyalarında görülmemesine sebebiyet verecek kişilerin, Belediyeden haksız ücret/maaş ödenmesine yol açacakları cihetle, Belediyenin uğrayacağı mali kayıptan sorumlu tutulmaları gerektiği düşünölmektedir.

F. Sosyal Haklardan Vergi Alınmaması

Lefkoşa Türk Belediyesi Başkanlığı ile Belediye Emekçileri Sendikası arasında 01.01.2008-31.12.2011 tarihi için akdedilmiş Toplu İş Sözleşmeleri kapsamında, Belediye personeli sosyal haklardan yararlandırılmış olup, sosyal hak olarak yapılan ödemelerden 2008 Mali Yılına kadar vergi kesilmediği, 2008 Mali Yılı sonundan itibaren ise sadece "Bayram İkramiyesi" adı altında yapılmış ödemelerin vergilendirilmesi yoluna gidildiği tespit edilmiştir.

Halbuki bilindiği üzere; değiştirilmiş şekli ile 24/1982 sayılı Gelir ve Vergi Yasası'nın Vergiye Bağlı Gelirin Unsurları yan başlığı olarak yer alan 4. maddesinin (1)(C) "Ücretler" alt başlıklı (i) fıkrası "Her türlü hizmet veya herhangi bir hizmet akdi karşılığı, avanslar dahil, tahakkuk eden veya alınan para ve para ile temsil edilebilen her türlü menfaatler... ücrettir" şeklinde düzenlenmiş olup, ücretin; herhangi bir kişinin vergiye bağlı gelirinden olduğu, aynı 4. maddenin (1) fıkrası olarak belirtilmiştir.

Dolayısıyla Belediye tarafından Aile Katkısı, Denge Ödeneği, 01 Mayıs Ödeneği, Bayram İkramiyesi, kasa tazminatı vb. başlıklar altında, personele yapılan her türlü mali menfaatin gelir niteliği kazandığı, vergiye muhatap kabul edilerek gerekli kesintilerin yapılarak KKTC Gelir ve Vergi Dairesi'ne yatırılması gerekmesine rağmen, yasa hilafına işlem yapıldığı anlaşılmıştır.

Sn. Cemal Bulutoğluları'na konu uygulamaya ilişkin yasal dayanağı sorulmuş olup **(B.27)**, Sn. Bulutoğluları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorumuzu yanıtlamamıştır.

Bu bağlamda, konu uygulamaya ivedilikle son verilmesi, değiştirilmiş şekli ile 24/1982 sayılı Yasa gereği vergi kesintilerinin ivedilikle gerçekleştirilmesi ve vergiye tabii tutulmadan ödenmiş meblağlar için KKTC Gelir ve Vergi Dairesi yetkililerince inceleme başlatılarak neticenin Sayıştay Başkanlığı'na iletilmesi gerektiği sonuçlarına varılmıştır.

G. LTB Maaş Bordrolarının Elektronik Ortamda Kaydı

LTB Personel İstihdamına ilişkin Personel Maaş Bordroları üzerinde yapılan incelemede, elektronik ortamda yer alan maaş bordrolarının, ödeme tarihindeki bordro verilerini içermediği tespit edilmiştir.

Diğer bir ifade ile elektronik ortamda kaydı tutulmakta olan maaş ödemelerinin, ödeme tarihindeki baremler esas alınarak tutulmadığı, bordro basım tarihi itibarıyla çalışanların fiili maaş baremleri ile düzenlenmekte olduğu dolayısıyla, ödeme tarihindeki bordro verilerinin güncel veriler ile düzenlendiği, belirli tarihlere ait bordroların ancak LTB Bilgi-İşlem Birimi tarafından kaydı tutulmakta olan sistem back-uplarının çalıştırılması ile görülebileceği tespit edilmiştir.

Konu uygulama muhasebe kurallarına aykırı olup, yapılmış olan maaş ödemelerine ilişkin kayıtların, ödeme tarihi itibarıyla olan verileri aynen içerecek şekilde düzenlenmesi zaruridir.

4.3. LTB Tarafından 2008-2011 Mali Yılları'nda Tahsil Edilen Gelirlere İlişkin Tespitler

Denetime konu olan Mali Yıllar içinde yer alan Belediye gelirlerinin tespitine, Belediye tarafından elde kesilen makbuz defterlerinin ve fatura karşılığı tahakkuk eden gelirler için ise ilgili Fatura defterlerinin kayıt kontrolü ile başlanmış olup, yapılan incelemede genel vezne kullanımına ayrılmış aşağıda belirtilen 4 adet makbuz bloğunun denetime sunulmadığı saptanmıştır.

İlgili makbuz bloklarının seri numaraları aşağıdaki gibidir:

- **502001-502050**
- **502051-502100**
- **502101-502150**
- **502151-502200**

Konu makbuz defterleri denetim sürecinde ilgililerden yazılı ve sözlü olarak defaten talep edilmesine rağmen denetime sunulamamış olup, konu defterlerin akıbeti hakkında KKTC Hukuk Dairesi tarafından inceleme başlatılması gerektiği görüşüne varılmıştır.

İlgili mali yıllardaki gelirlerin denetimi sonucunda elde edilen bulgular aşağıdaki bölümlerde sunulmaktadır.

4.3.1. Diğer Gayrimenkul Kira Gelirleri (02-3-1-90) LTB Kent Mobilyaları Yapımı ve İşletilmesi İhalesi

LTB 2010 Mali Yılı'nda, LTB Kent Mobilyaları Yapımı ve İşletilmesi İhalesi'ne çıkmış ve ihale, Belediye Meclisi'nin 07.09.2010 tarihli toplantısında üretilmiş olan MK 109/2010 sayılı kararı neticesinde Remon Reklam Hizmetleri Ltd.⁴⁷e verilmiştir.

4.3.1.1. İhale Süreci

LTB Kira ve İhale Komisyonu 05.04.2010 tarih ve KİK 16/2010 sayılı kararı (B.497) ile Kent Mobilyalarının yapımı ve işletilmesi için ihaleye çıkılmasına, Sn. Önel Aktolga'nın ret oyuna karşılık oy çokluğu ile karar vermiş ve Belediye, son teklif tarihi 07.05.2010 olmak üzere ihaleye çıkmıştır. İhale kapanış tarihinde toplanmış olan KİK'nun KİK 23/2010 sayılı kararından (B.498); ihaleye ilişkin tek teklifin Remon Reklam Hizmetleri Ltd. tarafından verildiği, dönemin KİK Üyesi Sn. Önel Aktolga'nın, açılan teklifte Belediye mührü olmadığı gerekçesiyle, daha önceki örneklerde olduğu gibi teklifin iptali yönünde görüş bildirdiği, dönemin Kira ve İhale Komisyonu Üyeleri Sn. Tayfun Zabit ve Sn. Bülent Çıraklı'nın ise ihaleye tek teklif verilmesi nedeniyle teklifin ilgili şubeye ve Belediye Meclisine havale edilmesine karar verdikleri, netice itibarıyla ihalenin adı verilen işletmeye verilmesine ilişkin karar üretilmediği anlaşılmaktadır.

Adı geçen işletme tarafından verilen teklifin tarihsiz olduğu ve 10 yıl için, yıllık 20,000.00 TL kira bedeli önerdiği (B.499) tespit edilmiş olup, LTB KİK'nca karara bağlanmamış olan ihale, daha geniş araştırma için ilgili Şubeye ve nihai karar için LTB Belediye Meclisi'ne havale edilmiştir.

Önceden de belirtildiği üzere, LTB Meclisi 07.09.2010 tarihli toplantısında ürettiği MK 109/2010 sayılı kararı ile (B.500), KİK 23/2010 sayılı Kira ve İhale Komisyonu Kararı'na oy çokluğu ile onay vermiştir. Ancak LTB KİK'nca ihalenin bağlanmasına ilişkin nihai karar üretilmemişken, Meclisin hangi kararı onayladığı anlaşılamamış olup, uygulamada MK 109/2010 sayılı Meclis Kararı dayanak gösterilerek ihalenin Remon Reklam Hizmetleri Ltd.'e verildiği anlaşılmıştır.

Sn. Cemal Bulutoğulları'na MK 109/2010 sayılı Meclis Kararı'nın ihaleye ilişkin teklifin ilgili şubeye yönlendirilmesine ilişkin yetki içermesine rağmen, sözleşme imzalayarak Belediyeyi sorumluluk altına koymasının gerekçesi ve yasal dayanağı sorulmuş olup, (B.29(a)), Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Yukarıda belirtilenlerden, Belediye Meclisi'nin MK 109/2010 sayılı kararının “ilgili Şubeye daha geniş araştırma için” verilen bir onay olduğu ve konu ihalenin bağlanmasına ilişkin Meclis Kararı üretilmediği halde ihalenin Meclis Kararı olmadan, yetkisizce Remon Reklam Hiz. Ltd.'e verildiği sonucuna varılmıştır.

⁴⁷ Remon Reklam Hizmetleri Ltd. (MŞ 14112) 17.12.2009 tarihinde kurulmuş olup, (K-II) 2591-2002 sayı ve 28.11.2012 tarihli BKK ile unvanını, Wideline Reklam Hizmetleri Ltd. olarak değiştirmiştir.

4.3.1.2. Maliyet Keşif Raporları, Şartnamelerin Hazırlanması, Bakanlar Kurulu Onayı Olmadan Sözleşme İmzalanması ve Sözleşmeye Redmin Trading Ltd. Direktörünün Kefil Olması

LTB Başkanlığı ile Remon Reklam Hizmetleri Ltd. arasında, 17.09.2010 tarihinde Kent Mobilyalarının yapımı ve işletilmesi amacıyla, 10 yıllık süre için yıllık kira bedeli 30,000.00 TL + KDV ⁴⁸olan sözleşme imzalanmıştır (B.501).

İhaleye ilişkin Özel İdari Şartname’de ihale süresi belirtilmemiş olup (B.504) gerek LTB KİK’nca gerekse LTB Meclisi’nce üretilen kararlarda da bu yönde bir kararın alınmadığı tespit edilmiştir.

Ayrıca adı geçen işletme tarafından ihale için verilen teklifte, yıllık 20,000.00 TL kira bedeli belirlenmesine rağmen, Sözleşmede kira bedelinin yıllık 30,000.00 TL + KDV olarak yer aldığı, teklifte yer alan kira bedeli ile Sözleşmede yer alan bedelin farklı olmasına ilişkin, dönemin Kira ve İhale Komisyonu üyeleri ile LTB Reklam Birimi yetkililerinin herhangi bir bilgilerinin olmadığı anlaşılmıştır.

Lefkoşa Türk Belediyesi Reklam Birimi yetkililerinden ihaleye çıkılma gerekçesi ve eğer var ise maliyet raporlarının denetime sunulması talep edilmiş olup, adı geçen Birim yetkilileri ile yapılan görüşmelerde, yetkililer; **ihaleye çıkılmasına ilişkin herhangi bir gerekçe ve/veya maliyet raporuna ilişkin bilgilerinin olmadığını, mevcut otobüs duraklarının yenilenmesini gerektirecek herhangi bir zarardan da haberdar olmadıklarını belirtmişlerdir. Konu Birimin ihaleye ilişkin Özel İdari Şartname ve Teknik Şartname’nin yazılımına ilişkin bilgilerinin de olmadığı yapılan görüşmelerden anlaşılmıştır.**

MK 109/2010 sayılı Meclis Kararı akabinde, 17.09.2010 tarihinde Sn. Cemal Bulutoğulları ile adı verilen reklam şirketi arasında 10 yıllık süre için Sözleşme imzalanmış olup, Sözleşme süresi Sn. C. Bulutoğulları’nın görev süresini aşmasına rağmen, değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası’nın Belediye Başkanlarının Görev ve Yetkileri yan başlıklı 61(15) maddesinin;

“...Belediyece yapılan sözleşmelerde öngörülen süre, sözleşmeyi yapan Meclisin görev süresini aştığı hallerde bu gibi sözleşmelerin geçerliliği Bakanlar Kurulunun onayına bağlıdır.”,

şeklindeki hükmü uyarınca konu sözleşme için Bakanlar Kurulu’nun onayı alınmamıştır.

Ayrıca Sözleşmeye ekli belgelerden, Rapora konu edilen işletmelerden Redmin Trading Ltd. Direktörünün, “...Kent Mobilyalarını temiz bir şekilde kiraya verene boş olarak teslim edinceye kadar, iş bu kira sözleşmesinin tüm şartları tahtındaki mükellefiyetleri için kefil olduğu...” belirterek, **kefil sıfatıyla taahhütname/belge imzaladığı ve aynı taahhütname/belgede ise yine Rapora konu edilmiş işletmelerden Hasan Yücem İnşaat İşleri sahibinin ve dönemin LTB personeli Sn. Behlül Cümbezi’nin de şahit olarak yer aldığı tespit edilmiştir.**

⁴⁸Değiştirilmiş şekli ile 24/1982 sayılı Gelir Vergisi Yasası uyarınca, kira bedelinden vergi kesintisi yapılması gerekirken, konu verginin Sözleşmede KDV olarak belirtilmesi üzerine, Sözleşmede belirtilen şekilde Raporlanmıştır.

LTB yetkililerince konu belge/taahhütnamelelerin düzenlenmesine ilişkin gerekçe izah edilememiş olup, ihaleye ilişkin sürecin, dönemin Birim sorumlusu olarak görevlendirilen ancak LTB ile ilgisi kesilmiş olan dönemin LTB personeli Sn. Hasibe Kasapoğlu tarafından gerçekleştirildiği, LTB Reklam Birimi'nin diğer yetkililerinin ihale neticelendikten sonra sürece dahil olduğu beyan edilmiştir (B.501 (a)).

Sn. Cemal Bulutoğulları'na; ihaleye çıkılma gerekçesinin ne olduğu, ihale maliyetinin ne olduğuna ilişkin LTB raporları olmadan ihale bedelinin nasıl kararlaştırıldığı, Remon Reklam Hizmetleri Ltd. tarafından verilmiş olan ihale teklif bedeli 20,000.00 TL iken sözleşmede yıllık bedelin 30,000.00 TL olma gerekçesi ile Özel İdari Şartname ve Teknik Şartnamenin kimin tarafından hazırlandığı sorulmuştur **(B.29(a))**. Aynı sorular içerisinde, Sn. Bulutoğulları'ndan Redmin Trading Ltd. Direktörünün konu sözleşmeye kefil olmasının gerekçesi ve Remon Reklam Hizmetleri Ltd. ile ilgisi sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

4.3.1.3. K-402-2011 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı Akabinde Sözleşme İmzalanması, Bakanlar Kurulu'nun LTB Meclisi Onayı Almayan İhaleyi Onaylaması ve Diğer Hususlar

Remon Reklam Hizmetleri Ltd. ile LTB arasında 17.09.2010 tarihinde BKK onayı alınmadan imzalanmış Sözleşme, dönemin KKTC İçişleri ve Yerel Yönetimler Bakanlığı aracılığıyla, Bakanlar Kurulu'nun bilgisine getirilmiş ve Bakanlar Kurulu K-402-2011 sayı ve 02.03.2011 tarihli kararı **(B.502)** ile Lefkoşa Türk Belediyesi ile Remon Reklam Hizmetleri Ltd. arasında imzalanan Sözleşmeyi 8 yıl olmak kaydı ile onaylamıştır.

Bakanlar Kurulu'nca konu sözleşmenin 8 yıl için onaylanması nedeniyle dönemin LTB Başkanlığı, Remon Reklam Hizmetleri Ltd. ile 17.09.2010 tarihinde imzaladığı sözleşmeyi iptal etmeden, 29.04.2011 tarihinde aynı işletme ile 8 yıl süreli, yıllık 30,000.00 TL + KDV kira bedeli ile yeni bir sözleşme imzalamıştır **(B.503)**.

Önceden de belirtildiği üzere, **LTB Meclisi'nin MK 109/2010 sayılı kararı ile onayladığı KİK 23/2010 sayılı Kira İhale Komisyonu kararının, ihalenin araştırma için ilgili Şubeye iletilmesine ilişkin düzenleme içerdiği bu nedenle aslında LTB Meclisi'nin araştırmaya ilişkin kararı onayladığı dikkate alındığında, MK 109/2010 sayılı LTB Meclis Kararının ihalenin bağlanmasına yönelik bir karar olmadığı dolayısıyla, Bakanlar Kurulu'nca üretilen K-402-2011 sayılı kararın, Lefkoşa Türk Belediyesi Meclisi'nce onaylanmayan hatta henüz sonuçlanmamış bir ihaleyi onaya bağladığı sonucuna varılmıştır.**

Yukarıda belirtilenlere ilaveten konu Sözleşme ilişkisinde ise, bir önceki sözleşme ekinde olduğu üzere bu kez Sn. Fırat Terkan isimli şahsın, kira sözleşmesinin tüm şartları tahtındaki mükellefiyetleri için kefil olduğu ve F. Dorman Tic. Ltd. Direktörünün ilgili yazıda şahit olarak yer aldığı anlaşılmış olup, belirtilen belgelenin ne amaçla ve/veya kimin talimatı ile düzenlendiğine ilişkin gerekçe ise tarafımıza iletilmemiştir.

Sn. Cemal Bulutoğulları'na 17.09.2010 tarihli sözleşmeyi iptal etmeme gerekçesi ve Sn. Fırat Terkan'ın konu sözleşmeye kefil olma gerekçesi sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

4.3.1.4. Kent Mobilyalarının Yapımı ve Montajı

LTB Kent Mobilyaları Yapımı ve İşletilmesi Projesi Özel İdari Şartnamesi **(B.504)** "İhale Konusu" başlıklı 2. maddesi, ihalenin; Lefkoşa sınırları dahilinde Lefkoşa Türk Belediyesi'nin belirleyeceği noktalara aşağıda belirtilen kent mobilyalarının yapımı, işletilmesi ve bakımı amacıyla gerçekleştirildiğini, aynı şartnamenin İhale Şekli yan başlıklı 3. maddesi ihalenin, Yap-İşlet Devret biçiminde olacağını, Özel İdari Şartname'nin "Yüklenici Firmanın Sorumlulukları" başlıklı 7. maddesi ile Sözleşmenin 18. maddesi de ihale edilmiş Kent Mobilyaları'nın yine aşağıdaki Tabloda belirtilen süreler içinde tamamlanmasını/sözleşme imza tarihinden 8 ay içerisinde yaptırılıp yerine monte edilerek hazır hale getirileceğini hükme bağlamıştır.

Tablo-78: Kurulması Öngörülen Kent Mobilyaları ve Montaj Süreleri (Md. 2 ve Md. 7)

Miktar (Adet)	Açıklama	Montaj Süresi
151	Billboard	10 adedi 8 ay içinde, kalan 141 adedi 2011 Ocak Ayından itibaren 4 ay içinde
100	Raket	8 ay içinde
79	Mevcut Otobüs Durağı yenilemesi	2011 Mart ayından itibaren 4 ay içinde
39	Yeni Otobüs Durağı	8 ay içinde
18	Sabit ve Afiş Değiştiricili Megalight	8 ay içinde
1	Totem	8 ay içinde
1	Led Ekran	8 ay içinde
** Mevcut Otobüs Durakları bir tamam LTB'ye teslim edilecektir.		

Özel Şartname'nin 2. maddesi ihaleye çıkılan kent mobilyalarının ihale süresi boyunca % 20 artırılıp, % 20 azaltılabileceğini, aynı Şartnamenin Yüklenici Firmanın Sorumlulukları yan başlıklı 7. maddesi ise "Lefkoşa sınırları içerisinde bulunan 116 adet (farklı firmalara ait) billboard ve 25 adet Totem tabela noktaları Aralık 2010 itibarı ile ihaleyi kazanan yüklenici firmaya billboard olarak..." verileceğini belirtmektedir.

Dolayısıyla 2. madde ile Yüklenici Firma'ya 389 reklam yüzeyi sağlanırken ihale sürecinde, bu rakamın % 20 artırılabilmesine olanak sağlanmakta olup, Sözleşmenin 7. maddesi ile de Yüklenici Firma'ya 116 adet Billboard ve 25 adet Totem Tabela noktası devredileceği belirtilmekte dolayısıyla ihaleyi kazanan yüklenici firmaya toplam 530 adet (389+141) reklam yüzeyi sağlanacağını karara bağlandığı sonucuna varılmıştır.

Yukarıda yer alan Tablo-78'den de görüleceği üzere, 17.09.2010 tarihinde imzalanmış sözleşmeye göre tüm mobilyaların Temmuz 2011 ayı sonu itibarıyla, 2. Sözleşme olarak addedilen 29.04.2011 tarihli sözleşmeye göre ise Aralık 2011 ayı sonu itibarıyla kullanıma hazır hale getirilmesi ve mevcut otobüs duraklarının bir tamam LTB'ye devredilmesi gerekmekte olup, **LTB Reklam Birimi yetkilerince denetime sunulan bilgilerden, 30.07.2013 tarihi itibarıyla (B.505) adı verilen şirket tarafından toplam 98 adet Otobüs Durağının yapım ve montajının gerçekleştirildiği, 20 adet Otobüs Durağının ise denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla monte edilmediği tespit edilmiştir.**

LTB Reklam Birimi yetkilileri, ilgili işletme tarafından monte edilmeyen otobüs duraklarının, ihaleye ilişkin Şartname ekinde yer alan durak yerlerinin otobüs durağı montesi için uygun olmadığını, Remon Reklam Hizmetleri Ltd.'in LTB'den yeni durak yeri tespiti talep ettiğini ancak Belediye tarafından yer gösterilmemesi nedeniyle, Otobüs Duraklarının tamamlanamadığını belirtmiş ve bu hususu LTB Reklam Birimi yetkililerinden Sn. Ragıp Kanatlı 31.07.2013 tarihli yazısı ile (B.506) "Kent Mobilyalarının monte işlemi sırasında şartnamedeki yerlere tamamıyla uyulamamıştır. Şartname hazırlanırken belirlenen yerlerin çoğu kent mobilyaları için uygun değildi. Bu yüzden sözleşmenin 9. maddesine istinaden yeni yerler belirlenmiştir. Ancak monte işlemleri sırasında belediye greve girdiği için bir kısım kent mobilyası kontrolümüz dışında monte edilmiştir... Kent Mobilyalarının monte edilmesi için yer göstermemiz talebinde bulunmuşlarsa da belediyenin karmaşık ortamından dolayı kendilerine yardımcı olamadık." biçimindeki izahı ile tarafımıza iletmiştir.

Tarafımıza iletilen beyan nedeni ile Sn. Cemal Bulutoğulları'na; bazı otobüs duraklarının montesinin uygun olmamasına ilişkin gerekçesi ile otobüs Durakları montaj yerlerinin kimin tarafından belirlendiği sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Değişimi tamamlanmış olan mevcut otobüs duraklarının LTB'ye teslim edildiği belirtilmiş olup, teslim tarihi ve kaç adet durağın teslim edildiğinin bilinmediği, durakların LTB'ye ait Sanayi Bölgesi Garajlarında atıl vaziyette olduğu belirtilmiş ve durum denetime sunulan fotoğraflarla belgelenmiştir **(B.507)**.

Konu durakların LTB demirbaş kaydının yapılmadığı, hatta bir kısım durağın LTB yetkililerince tekrar monte edilerek dönemin LTB Başkanı tarafından bazı Belediye/Belediyelere hibe edildiği de belirtilmiş olup, bu duruma ilişkin de herhangi bir belge/tutanak ise bulunmadığı belirtilmiştir.

Yukarıda belirtilenler dikkate alındığında, ihale edilen otobüs durak yerlerinin, durak montajına uygun olmaması nedeniyle kurulumunun sağlanmaması, Teknik Şartnamelerin ciddiyyetten uzak hazırlandığı ve/veya LTB yetkililerince hazırlanmadığı sonucunu ortaya koymakta olup, LTB'ye teslim edildiği belirtilen mevcut otobüs duraklarının LTB yetkililerince monte edilerek, Sn. Bulutoğulları'nın talimatı ile başka Belediyeye hibe edilmiş olması, durakların kullanılabilir durumda olduğunu göstermekte olup, hibeye ilişkin belge/tutanak olmaması ciddiyyetten uzak Belediyecilik anlayışını ortaya koymaktadır.

4.3.1.5. Lefkoşa Türk Belediyesi Otobüs Durağı Reklam Geliri ile Prizmatik Tabela ve Billboard Gelirleri

2008-2011 Mali Yılları'nda LTB'nin, Otobüs Durakları'nın kiralanasından 700,431.22 TL, Prizmatik Tabela'ların kiralanasından 28,200.00 TL ve Billboardların kiralanasından ise 42,415.32 TL olmak üzere toplam 771,046.54 TL gelir elde ettiği LTB Reklam Birimi yetkililerince denetime sunulan belgeden tespit edilmiştir (B.508).

LTB Reklam Birimi tarafından denetime sunulan bilgilerden (B.508) Ocak 2008-Mart 2011 döneminde Otobüs Durakları'nın reklam amaçlı kiralanasından toplam 700,431.22 TL gelir elde edilmiş olunmasına, konu durakların değiştirilmesini/yenilenmesini gerektirecek herhangi bir sebep olmamasına ve en önemlisi de LTB'de 2010-2011 Mali Yıllarında ekonomik sıkıntı yaşanmasına rağmen, belirtilen gelirden feragat etmiş ve yıllık 30,000.00 TL karşılığı geliri kabul ettiği anlaşılmıştır.

Bu nedenle, MK 109/2010 sayılı Meclis kararını onaylayarak, Kent Mobilyaları İhalesi'nin Remon Reklam Hizmetleri Ltd.'e verilmesine onay vermiş **dönemin Meclis Üyeleri'ne ve Belediye Başkanına (B.6);**

"... LTB tarafından otobüs duraklarının kiralanası çerçevesinde, Mart 2010-2011 döneminde tek bir işletmeden 349,160.01 TL; Prizmatik, Billboard ve Otobüs Duraklarının kiralanası ücreti karşılığı genel tahsilat olarak ise 2008-2011 döneminde 771,046.54 TL tahsil edilmiş olmasına rağmen, konu kiralamanın yıllık 30,000.00 TL + KDV tutarında, adı geçen işletmeye verilmesine ilişkin alınmış olan kararın yasal dayanağı...",

sorulmuştur. Sn. Cemal Bulutoğluları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımız cevaplamamış, Meclis Üyeleri'nin verdiği cevaplarda konuya ilişkin yasal dayanak belirtilmemiş, Sn. Arif Aktaş ise sorularımıza cevap vermemiştir. Konu kararı onaylayan LTB Meclis Üyeleri'nden sadece biri sorumuza ilişkin yasal dayanağını **(B.6);**

"a) 51/1995 sayılı belediyeler yasası 48(8) belediye meclisine "belediye adına imtiyaz vermek" yetkisini vermektedir. Bu yetkiyi kullanarak belediye meclisi ilgili şirkete imtiyaz vermiştir. Onay verilen ihale kararı olan 23/2010 kararının tarihi bizden önceki dönemi kapsamaktadır.

c) Mali açıdan incelemek gerekirse;...belediyenin yıllık takriben 260,00.00 TL gelir elde ettiği anlamına gelmektedir. İşbu kararla belediyenin 8 yılsonunda (2018 yılında) daha önce sahip olmadığımız yüzlerce adet kent mobilyalarına sahip olacağı, bunları devralmasını müteakip çok fazla gelir elde edebileceği ve farklı, ilkel kent mobilyalarından kurtulacağı ve modern bir görüntüye sahip olacağı düşünüldüğünden bu konunun kamu menfaatine de zarar vermediği görülmektedir.",

şeklinde yanıtlamıştır.

Yukarıda da belirtildiği üzere, değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın 48(8) maddesi Belediye adına imtiyaz vermek yetkisini Belediye Meclisi'ne vermiştir. Ancak aynı Yasanın; 23 (1) maddesi Belediyelerin Diğer Görevlerini sıralarken Belediyelerin “Bu yasada sayılan görevlerinden başka diğer yasalarla kendine verilen görevleri olanaklarına...göre yapmak.” biçimindeki zorunluluğu hayata geçirmiş, Belediye Gelirleri yan başlıklı 77. maddesi ise “Belediyeler kaynaklarının tahsis ve kullanımında verimlilik ve maliyetin geri dönüşü esaslarını dikkate alırlar...” hükmü ile düzenlenmiştir.

Dolayısıyla yukarıda belirtilenler dikkate alındığında; feragat edildiği belirtilen gelir miktarı dikkate alınmadan hatta yapıldığı belirtilen Kent Mobilyaları'nın maliyetinin ne olduğu belirlenmeden, konu Mobilyalardan 8 yıl sonrası için yararlanılabileceği göz önünde tutularak, yukarıya derç edilmiş olan cevapta iddia edildiği üzere yılda 30,000.00 TL gelir elde etmek için Belediyenin yılda 260,000.00 TL gelirinden feragat edilmesinin, özellikle LTB'nin mali sorunlar yaşadığı dönemde, Belediye menfaatlerini ve önceliklerini korumakla örtüşmediği ve yasal mevzuat hükümlerinin dikkate alınmadığı sonuçlarını oluşturmaktadır.

4.3.1.6. Otobüs Duraklarının F. Dorman Tic. Ltd.'e Kiralanması ve F. Dorman Tic. Ltd. Direktörünün Remon Reklam Hizmetleri Ltd. ile İlgisi

LTB Kira ve İhale Komisyonu, 12.02.2010 tarihli toplantısında ürettiği KİK 08/2010 sayılı kararı (B.509) ile Belediye hudutları dahilinde mevcut 79 adet otobüs durağının reklam maksadı ile F. Dorman Tic. Ltd.'e 301,000.00 TL'ye kiralınmasına karar vermiş, LTB Belediye Meclisi de 24.02.2010 tarihli toplantısında aldığı MK 19/2010 sayılı kararı (B.510) ile KİK'nun anılan kararını onaylamıştır.

LTB yetkililerince denetime sunulan belgelerden F. Dorman Ltd.'e **Mart 2010-Mart 2011** dönemi için kiralınmış olan 79 adet durağın kira bedeli olan KDV dahil 349,160.01 TL'nin, LTB tarafından düzenlenmiş 04.03.2010 tarihli Taahhütname çerçevesinde (B.511) **3 taksitte ödenmesine olanak sağlandığı, ödemelerin TC menşeli Remon Reklam Hizm. San ve Tic. Ltd. Şti.'ne ait 3 adet çek ile gerçekleştirildiği, Taahhütname üzerinde ise KKTC'de kurulmuş Remon Reklam Hizmetleri Ltd. Direktörünün isminin yer aldığı** saptanmıştır.

Dolayısıyla resmi belgeler üzerinde yer almasa bile F. Dorman Tic. Ltd. Direktörü ile Remon Reklam Hizmetleri Ltd. arasında bir ilgi olduğu açıktır. Nitekim LTB yetkililerinden alınan bilgilerden adı verilen işletmeye ihale edilmiş Kent Mobilyaları'nın 2. Sözleşme diye adlandırılan 29.04.2011 tarihli sözleşme akabinde kurulmaya başlanması ve F. Dorman Tic. Ltd. Direktörüne ihale edilmiş 79 adet otobüs durağının kira süresinin ise Mart 2011 sonu itibarıyla hitam bulmasının tesadüf olmadığı düşünülmektedir.

4.3.1.7. Kent Mobilyalarına Elektrik Sağlanması

İhaleye ilişkin Özel İdari Şartname'nin “**Kent Mobilyalarının Montajı ve Nakli**” başlıklı 11. maddesi, **Kent Mobilyaları'nın çalıştırılması ve aydınlatma armatürleri için her türlü elektrik hattı bağlama işi ve her türlü masrafının yüklenici firmaya ait olacağını belirtirken, Özel İdari Şartname'ye ekli Teknik Şartnamelerde de elektrik tesisatlarından söz edilmektedir.**

LTB ile adı verilen işletme arasında imzalanmış olan Sözleşmenin 20. maddesi de **“Kent Mobilyalarının çalıştırılması, aydınlatma armatürleri için her türlü elektrik hattı, bağlama işi ve her türlü masrafı yüklenici firma tarafından karşılanacaktır”** biçiminde düzenlenmiş olup, **Yüklenici Firma’nın elektrik akımı bağlanmasından ve her türlü masrafının karşılanmasından sorumlu olduğu açıktır.** Ancak, Lefkoşa Türk Belediyesi Reklam Birimi ve İşletmeler Şubesi yetkililerince denetime sunulan bilgi ve 31.07.2013 tarihli listeden **(B.512);**

- **Yüklenici firma tarafından yapımı gerçekleştirilmiş Otobüs Durakları’nda elektrik alt yapısının dolayısıyla elektrik akımının bulunmadığı,**
- **LTB tarafından elektrik alt yapısı mevcut olan ve yüklenici firma tarafından yenilediği belirtilen duraklarda ise elektrik akımının mevcut olduğu ve bu akımın elektrik direklerinden karşılandığı,**

anlaşılmıştır. Kıbrıs Türk Elektrik Kurumu yetkililerinden alınan bilgilerden, Otobüs Durakları’nda kullanılan akım karşılığı ücretin, LTB’ye ait sokak aydınlatma ücreti olarak Belediye borcu olarak tahakkuk ettirildiği, 27.03.2013 tarihinde yürürlüğe girmiş olan Elektrik Yasası Hakkında Yasa Gücünde Kararname (B.513) uyarınca ise, sokak aydınlatma ücretleri karşılığının, aktif tüketici sayısı dikkate alınarak, her elektrik akımı tüketicisinden tahsil edileceği anlaşılmıştır.

Sn. Bulutoğulları’na otobüs duraklarındaki elektrik akımının Sözleşmede belirtildiği şekilde uygulanmamasına ilişkin gerekçe ve yasal dayanağının ne olduğu sorulmuş **(B.29(a))** ancak Sn. Bulutoğulları, değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

İhale gereği Remon Reklam Hizmetleri Ltd.’in, Kent Mobilyalarının çalıştırılması, aydınlatma armatürleri için her türlü elektrik hattını sağlamakla yükümlü olmasına rağmen, Otobüs Durakları’na elektrik alt yapısını hazırlamadığı, ihale ve Sözleşme koşullarına aykırı davrandığı sonucuna ulaşılmış olup, mevcut Otobüs Durakları’nda bulunan elektrik akımı ücretlerinin; LTB borcu olarak Lefkoşa Türk Belediyesi hesaplarına yansıdığı, Mart 2013 ayından sonraki elektrik akım ücretinin ise, konu kararname yürürlükte olduğu sürece, o sokağın aydınlatılması kapsamında aktif tüketiciler yani vatandaşlar tarafından karşılanmasının, Remon Reklam Hizmetleri Ltd.’e haksız kazanç getirici bir uygulama olduğu görüşüne varılmıştır.

4.3.1.8. Kira Bedeline Artış Yapılması ve Kent Mobilyalarının Sigortalanması

Özel İdari Şartname’nin Ödeme başlıklı 12. maddesi, kira ödemelerinin mukavelenin imzalanmasının ardından nakit veya banka çeki olarak LTB Maliye Şubesi’ne yapılacağını, daha sonraki aylarda ödemelerin her ayın en geç 10’una kadar adı verilen şubeye yapılacağını belirtmekte olup, Sözleşme süresinin bir yılı aşması halinde, kira bedeline yıllık enflasyon oranının dikkate alınarak artış yapılması gerektiğini belirtmektedir.

Özel İdari Şartname'nin 13. maddesi tüm Kent Mobilyaları'nın Yüklenici Firma dolayısıyla Remon Reklam Hizmetleri Ltd. tarafında deprem, su baskını, yağmur fırtına ve kasti hasara karşı sigortalanması ayrıca, çalışanların ve 3. şahısların mal ve canına karşı tüm sigorta işlemlerini karşılamasını şart koymaktadır.

Ancak uygulamaya bakıldığında;

- **8 yıllık dönem için sözleşme imzalanmasına rağmen, kira bedelinin yıllık enflasyon oranı dikkate alınarak artırılmadığı,**
- **Özel İdari Şartname gereği yüklenici firma tarafından gerçekleştirilmesi gereken sigorta işlemlerinin ise yerine getirilmediği,**

sonuçlarına ulaşılmıştır.

4.3.1.9. Yıllık Kira Bedelinin Ödenmesi

LTB Kent Mobilyaları Yapımı ve İşletilmesi ihalesi, Remon Reklam Hizmetleri Ltd.'e yıllık 30,000.00 TL + KDV karşılığı verilmiş olup, **kira bedelinin her yıl 15 Ekim tarihine kadar peşin olarak ödenmesi gerektiği** LTB ile ilgili işletme arasında imzalanmış Sözleşmenin 5. maddesi olarak belirlenmiş olup, aynı Sözleşmenin 6. maddesi ise **Yüklenici Firmanın ödemeyi taahhüt ettiği miktarı yerine getirmediği takdirde aylık % 10 gecikme faizi ödemesi gerektiğini** belirtmektedir.

Raporun önceki bölümlerinde de belirtildiği üzere, dönemin LTB Başkanlığı KKTC Bakanlar Kurulu onayı almadan, Remon Reklam Hizmetleri Ltd. ile 17.09.2010 tarihinde Kent Mobilyaları'nın yapımı ve işletilmesine ilişkin 10 yıllığına sözleşme imzalanmış, Bakanlar Kurulu'nun 02.03.2011 tarihinde konu sözleşmeyi onaylaması akabinde, tüm sözleşme şartları aynı kalmak üzere, kira süresini 8 yıl olarak belirtilen ikinci Sözleşmenin de 29.04.2011 tarihinde imzalandığı belirtilmiştir.

Raporun önceki bölümlerinde de belirtildiği üzere, LTB Reklam Birimi yetkililerinden Sn. Ragıp Kanatlı, adı geçen işletmenin 29.04.2011 tarihli sözleşme akabinde konu mobilyaları kurmaya başladığı belirtilmiş olup, konu sözleşmenin 29.04.2011 tarihinde imzalanıp, kira bedelinin "her yıl 15 Ekim tarihine kadar peşin olarak ödenmesi" şeklinde yer alan düzenleme, 1. Sözleşme olarak addedilen ve 17.09.2010 tarihinde imzalanmış ancak BKK onayından yoksun sözleşme ile anlamlı olup, 2. Sözleşme ile Remon Reklam Hiz. Ltd.'e zaten çok düşük bir değer olan yıllık kira ücretini de Eylül ayında ödeme hakkını kazandırmaktadır.

Yapılan incelemede, Remon Reklam Hizmetleri Ltd.'in 12.01.2012 tarihinde LTB'ye 30,000.00 TL kira bedeli, 4,800.00 TL KDV ve 6,000.00 TL Gecikme Zammı olmak üzere toplam 40,800.00 TL **(B.514)** ödeme yaptığı tespit edilmiştir.

Dolayısıyla Sözleşmede yer alan ve yıllık kiranın en geç 15 Ekim tarihine kadar ödeneceğini düzenleyen hüküm hilafına, Remon Reklam Hiz. Ltd. yıllık kirasını 12.01.2012 tarihinde gecikmeli olarak ödemiştir.

Sn. Cemal Bulutoğulları'na; yukarıda belirtilen uygulamanın yasal dayanağı ve gerekçesi sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

4.3.1.10. Sözleşmenin Pullanmaması

LTB ile Remon Reklam Hizmetleri Ltd. arasında gerek 17.05.2010, gerekse 29.04.2011 tarihinde imzalanmış sözleşmelerin, değiştirilmiş şekli ile 19/1963 sayılı Pul Yasası gereği pullanmamış olduğu ve/veya ilgili işletme tarafından konu Sözleşme pullanmışsa bile LTB yetkililerinde pullanmış suretinin bulunmadığı ve/veya denetime sunulmadığı tespit edilmiştir.

Konu sözleşmelerde sadece kira bedeli belirtilmiş olup, toplam ihale bedeli belirtilmemiştir. Dolayısıyla ödenmesi gereken pul vergisinin gerçek değer üzerinden olmayacağı ancak her halükarda değiştirilmiş haldeki 19/1963 sayılı Yasa ve ilgili Emirname gereği, Belediyenin yürürlüğe koyduğu anlaşılan 30,000.00 TL mukabili Sözleşmenin, pullanmamış olması durumunda ilgili pul vergisini ve gecikme cezasını Gelir ve Vergi Dairesi Müdürlüğü'ne yatırması gerektiği sonucuna varılmıştır.

Sn. Cemal Bulutoğulları'na konu sözleşmenin pullanmamasının gerekçesi ve yasal dayanağının ne olduğu sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

4.3.2. Kesimhane ve Et Taşıma Gelirlerine (02.1.5.25) İlişkin Tespitler

Belediyelerin, Kesimhane ve Et Taşıma Ücreti karşılığı tahsil edebileceği gelirler, değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın "Kesimhane ve Et Taşıma Ücretleri" yan başlıklı 92. maddesi uyarınca çıkarılan Tüzükler çerçevesinde belirlenmektedir. Konu ile ilgili denetimimiz sonucunda aşağıda sunulan bulgular elde edilmiştir.

4.3.2.1. Denetime Sunulmayan Fatura Blokları

LTB'nce 2008-2011 Mali Yıllarında, kesim ve et taşıma ücretleri tadil edilmiş şekli ile "1999 LTB Kesimhane ve Et Taşıma Ücreti Tüzüğü" çerçevesinde tahsil edilmektedir. LTB Mezbahasında 15.01.2010 tarihine kadar kesim yapıldığı anlaşılmıştır.

2008–2010 Mali Yılları'nda LTB Mezbahası'nda kullanılan ve listesi (Ek-86)'da verilen 17 adet fatura bloğunun LTB tarafından muhafaza edilmediği tespit edilmiş olup konu faturalar denetime sunulmamıştır. Bu nedenle, 2008-2010 döneminde, Lefkoşa Türk Belediyesi Kesimhane Sorumlusu olarak görev ifa etmiş olan Sn. İlker Çiner ile konu faturaların LTB'ye iade edilmemesi hakkında yapılan yüz yüze görüşmede, Sn. Çiner "**ilgili fatura defterlerini eski eşinin evinde muhafaza etmekte olduğu ve en kısa sürede denetime sunacağını**" belirtmiş olmasına rağmen, geçen süre içerisinde fatura defterlerini denetime sunmamıştır. Bu nedenle, SAY.0.00-BE.0.00.000-13/113 sayı ve 05.03.2013 tarihli yazımız **(B.515)** ile Sn. Çiner'den konu faturaları denetime sunması ve uygulamaya ilişkin yasal dayanağını belirtmesi talep edilmiştir.

Ancak (B.515)'de kayıtlı yazımıza cevaben 12.03.2013 tarihli yazısını (B.516) Sayıştay'a ileten Sn. İlker Çiner; "...**faturalar ile ilgili şu an itibarı ile bir malumatım olmamakla birlikte, şu an itibarı ile tasarrufumda herhangi bir fatura bulunmamaktadır...**" şeklindeki izahı ile konu faturaları denetime sunmaktan imtina etmiştir.

LTB Maliye Şubesi yetkililerinden alınan bilgilerden ve LTB Maliye Şubesi Amiri Sn. Erol Beyit'in yazısından (B.517), belirtilen dönem içerisinde LTB Makbuz ve Fatura Kayıt Defterleri'nin LTB Personeli Sn. Savaş Bozat'ın sorumluluğunda olduğu anlaşılmış olup, SAY.0.00-BE.0.00.000-13/277 sayı ve 30.04.2013 tarihli Sn. Bozat'a muhatap yazımız ile (B.518), Sn. Bozat'dan; konu fatura defterlerinin, Sn. İlker Çiner tarafından LTB'ye iade edilmemiş olunmasına rağmen, adı verilen şahsın kullanımına yeni fatura defteri/defterleri vermesine ve anılan faturaların LTB'ye iadesini talep edip etmediğine ilişkin, bilgi ve belge talep edilmiştir. Sn. Bozat konu yazımıza mukabil Sayıştay'a ilettiği 08.05.2013 tarihli yazısında ise (B.519); belirtilen dönem içerisinde konu fatura defterlerinden kendisinin sorumlu olmadığını belirtmiştir.

Yukarıda belirtilenler nedeniyle, KKTC Hukuk Dairesi'ne muhatap SAY.0.00-BE.0.00.000-13/229 (2827) sayı ve 05.04.2013 tarihli yazımız ile (B.520) değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası'nın 4. ve 26. madde hükümleri hilafına hareket ederek, denetim için gerekli bilgi ve belgeleri tarafımıza iletmeyen LTB personeli Sn. İlker Çiner hakkında kovuşturma başlatılması talep edilmiştir.

Sn. Cemal Bulutoğulları'na 2008–2010 Mali Yılları'nda Makbuz ve Fatura kayıt defterlerinin kim/kimlerin sorumlu olduğu, belirtilen dönemde Sn. Savaş Bozat'ın görevinin ne olduğu sorulmuş olup (B.29(a)), Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

4.3.2.2. Defter Kaydı Görülmesine Rağmen LTB Veznesine İntikal Ettirilmemiş Kesimhane Gelirleri

Konu fatura defterlerinin denetime sunulmaması nedeniyle; 2008, 2009 ve 2010 Mali Yıllarına ait tüm Et Kesim ve Taşıma Ücretleri makbuz bilgileri ve Mezbaha Kayıt Defteri'ndeki bilgiler bilgisayar ortamına aktarılmış ve belirtilen dönemde yer alan, Et Kesim ve Taşıma Ücreti makbuz tutarları ile kesin hesapta yer alan tutarlar karşılaştırılmış olup, yapılan incelemede tahsil edilen makbuz tutarlarının kesin hesap miktarları ile **sehven yapılan hatalar** dışında uyduğu saptanmıştır.

LTB tarafından sunulan 2 adet LTB Mezbaha Kayıt Defterinde kayıtların 14.01.2008 tarihinden itibaren başladığı görülmüştür. 01.01.2008-13.01.2008 dönemi için kayıtların tutulduğu Mezbaha Kayıt Defteri, Kesimhane Sorumlusu Sn. İlker Çiner, Mali İşler Sorumlusu Sn. Erol Beyit ve ilgili diğer LTB yetkililerinden talep edilmiş olmasına rağmen denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla denetime sunulmamıştır. Bu nedenle söz konusu dönem için kesimi yapılan hayvan sayılarının tespiti amacıyla LTB Çarşı Mezbaha Sorumlusu'nun hazırlamış olduğu 18.02.2008 tarihli aylık rapordaki bilgiler kullanılmıştır (B.521).

Mezbaha Kayıt Defteri'nde yer alan bilgiler; gerek elde düzenlenen gerekse KBS programı ile tahsil edilen makbuzlara ait tahakkuk bilgileri ve aynı dönemlere ait LTB Veterinerine ait Kesimhane kayıtları kullanılarak karşılaştırılmış olup, Tüzükte belirtilen ücretler bağlamında Tablo-79'da belirtilen sonuçlara ulaşılmıştır (**Ek-87**).

Tablo-79: Kesimhane Kayıt Defteri ile Tahsilat Makbuz Bilgilerinin Karşılaştırılması

Açıklama	Hayvan Sayısı (Adet)		Kesme Ücreti (TL)		Toplam (TL)
	Küçük Baş	Büyük Baş	Küçük Baş (Adet x 2.00 TL/Adet)	Büyük Baş (Adet x 15.00 TL/Adet)	
LTB Veteriner Kayıtları (1 Ocak 2008 – 13 Ocak 2008 Dönemi)	645	50	1,290.00	750.00	2,040.00
Kesimhane Kayıtları (14 Ocak 2008 – 15 Ocak 2010 Dönemi)	45,525	3,870	91,050.00	58,050.00	149,100.00
Kesim Sayısı Toplamı (1 Ocak 2008 – 15 Ocak 2010 Dönemi)	46,170	3,920	92,340.00	58,800.00	151,140.00
Tahsilat Makbuzu Bilgileri (1 Ocak 2008 – 2 Nisan 2010 Dönemi)	33,696	2,901	67,392.00	43,515.00	110,907.00
Fark	12,474	1,019	24,948.00	15,285.00	40,233.00
Tahsilatı Yapılan Ancak Hayvan Sayıları Belirtilmeyen 2 Adet Makbuz Tutarı (KDV Hariç) (-) (20.08.2009 tarihli 206142 ve 08.02.2010 tarihli 28242 numaralı tahsilat makbuzları (KBS))					(260.00)
				Toplam:	39,973.00

Tablo-80'den de görüleceği gibi, LTB Kesimhane Defteri'nde kesimi yapıldığı belirtilen hayvan sayıları ile LTB tarafından tahsilatı yapılmış ücretlere tekabül eden hayvan sayıları uyuşmamaktadır. Yapılan inceleme sonucunda Lefkoşa Türk Belediyesi'nce 2008-2010 Mali Yılları'nda; **12,474** adet küçükbaş ve **1,019** adet büyük baş hayvan için kesim ücretinin tahsil edilmediği ve/veya tahsil edildiği halde LTB veznesine yatırılmadığı tespit edilmiştir.

Yukarıda belirtilenler dikkate alındığında, LTB tarafından **12,474** adet küçükbaş ve **1,019** adet büyük baş hayvan için toplam **40,233.00 TL** kesim ücreti alınmadığı ve/veya tahsil edildiği halde Belediye veznesine yatırılmadığı tespit edilmiş olup, hesaplanan bu tutardan tahsilatı yapılan ancak hayvan sayıları belirtilmeyen 2 adet tahsilat makbuz tutarı olan **260.00 TL** (KDV hariç) düşülmüş ve et kesim ücreti olarak toplam **39,973.00 TL** eksik tahsilat yapıldığı, bu tutara %16 KDV eklendiğinde ise toplam gelir kaybının 46,368.68 TL'ye ulaştığı sonucuna varılmıştır.

LTB'de mevcut 04.01.2008-09.04.2008 dönemine ait 3 adet fatura defterinden, LTB tahsilat makbuzlarında ve KBS tahakkuklarında yer alan bilgilerden, birçok kasap veya hayvan sahibinin kesimi yapılmış olan hayvanlar için LTB'den taşıma hizmeti satın aldığı sonucuna ulaşılmış olup, 17 adet fatura bloğunun denetime sunulmaması nedeniyle **LTB'nin et taşıma hizmetine karşılık** herhangi bir gelir kaybının olup olmadığı tespit edilememiştir.

4.3.2.3. Gelir Kaybına İlişkin Sorumluluk Tesisi

Yukarıda belirtilenler bağlamında konu gelirlerin tahakkuk ve tahsilatından sorumlu olan Sn. İlker Çiner'in, toplam **46,368.68 TL**'nin (KDV dahil) LTB veznesine eksik yatırılmasından, söz konusu gelirin tahakkuk ve tahsili işlemlerinde gerekli kontrolü yapmadığından, konu fatura defterlerinin kayıt ve muhafazasından sorumlu olduğu anlaşılan LTB personeli Sn. Savaş Bozat'ın da fatura defterlerini kontrolsüzce vermesinden dolayı LTB'nin gelir kaybına uğramasına yol açtığı sonuçlarına varılmıştır.

LTB Mali İşler Şubesi Sorumlusu Sn. Erol Beyit'in 18.02.2009 tarihinde bu göreve vekaleten atandığı **(B.522)**, bu tarihten önce ise dönemin LTB Mali İşler Şubesi Sorumlusu'nun Sn. Ahmet Nazif olduğu saptanmış ve Belediyenin uğramış olduğu toplam **46,368.68 TL** (KDV dahil) gelir kaybı iki döneme ayrılarak hesaplanmıştır.

Tablo-80: Sn. Ahmet Nazif'in Mali İşler Sorumlusu Olduğu Dönem (1 Ocak 2008 - 17 Şubat 2009)

Açıklama	Hayvan Sayısı (Adet)		Kesme Ücreti (TL)		Toplam
	Küçük Baş	Büyük Baş	Küçük Baş (Adet x 2.00 TL/Adet)	Büyük Baş (Adet x 15.00 TL/Adet)	
Kesimi Yapılan	24,921	2,108	49,842.00	31,620.00	81,462.00
Tahsil Edilen	16,481	1,374	32,962.00	20,610.00	53,572.00
Fark	8,440	734	16,880.00	11,010.00	27,890.00
				KDV %16:	4,462.40
				Toplam:	32,352.40

Tablo-81: Sn. Erol Beyit'in Mali İşler Sorumlusu Olduğu Dönem (18 Şubat 2009 - 2 Nisan 2010)

Açıklama	Hayvan Sayısı (Adet)		Kesme Ücreti (TL)		Toplam
	Küçük Baş	Büyük Baş	Küçük Baş (Adet x 2.00 TL/Adet)	Büyük Baş (Adet x 15.00 TL/Adet)	
Kesimi Yapılan	21,249	1,812	42,498.00	27,180.00	69,678.00
Tahsil Edilen	17,215	1,527	34,430.00	22,905.00	57,335.00
Fark	4,034	285	8,068.00	4,275.00	12,343.00
Tahsilatı Yapılan ancak Hayvan Sayıları Belirtilmeyen 2 Makbuz Tutarı (KDV Hariç) (-)					
20.08.2009 tarihli 206142 ve 08.02.2010 tarihli 28242 numaralı tahsilat makbuzları (KBS)					260.00
				Ara Toplam:	12,083.00
				KDV %16:	1,933.28
				Toplam:	14,016.28

Sn. Cemal Bulutoğulları'na Lefkoşa Türk Belediyesi Bütçe Yasaları'nın Belediye Başkanları'na verdiği "Tahsil Amiri" yetkisi kapsamında bahis konusu kesim ücretinin LTB Genel Veznesi'ne yatırılmamasına ilişkin gerekçesi sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Sn. Ahmet Nazif'e de konu gelir kaybına ilişkin izahı ve gerekçesi sorulmuş olup, Sn. Nazif tarafımıza ilettiği yazılı beyanında **(B.522(a))** "...Salhanedeki işlemler, Veteriner hekim tarafından yapıp kesimler gerçekleştirildikten sonra fatura edilip, salhane şubesi elemanı tarafından tahsilat yapılırdı. Makbuz, Fatura kontrolleri... Savaş Bozat tarafından yapılmakta idi... bütçe kayıtları tarafımızdan yapılmakta idi" şeklinde yanıtlamıştır. Sn. Erol Beyit'de konuya ilişkin tarafımıza ilettiği yazılı beyanında **(B.522(c))** ise Sn. Ahmet Nazif'in belirttiği aynı gerekçeleri belirtmiştir.

Sn. İlker Çiner de konu gelir kaybına ilişkin tarafımıza ilettiği yazılı beyanında "...kesim harçları ile ilgili belirtilen rakamda mezbahanın ihbarsız ani bir şekilde bir günde kapanmasından dolayı faturalanmamış kesimler veya faturalanmış tahsilatı yapılmamış kesimlerle ilgili olması gerekir..." şeklindeki açıklamasını belirtmiştir **(B.522 (d))**.

Denetime sunulan beyanlar dikkate alındığında, Sn. Savaş Bozat'ın makbuz ve faturaların kullanıma ilişkin kontrolleri gerektiği şekilde gerçekleştirmediği ve bu anlamda ihmali olduğu, LTB Mali İşler Şubesi'nin ise faturalandırılmış olan ücretlerin tahsil edilmediğine ve kesimi yapılmış olan hayvan sayısına ilişkin kontrolünün olmadığı sonucuna varılmıştır.

Durum itibarıyla; Tablo-80 ve 81'den de görüleceği üzere Belediyenin uğramış olduğu toplam **46,368.68 TL** (KDV dahil) **gelir kaybindan dönemin Kesimhane görevlisi Sn. İlker Çiner'in şahsen sorumlu olduğu** sonucuna varılmıştır.

4.3.2.4. Diğer Hususlar

Yukarıda belirtilenlere ilaveten, yapılan incelemeler ve Belediye görevlileri ile gerçekleştirilen görüşmeler sonucunda;

- Mezbaha kesim ve et taşıma bilgilerini içeren **Mezbaha Kayıt Defteri**'nin anılan Tüzüğün "Kayıt Defteri ve Kaydedilecek Hususlar" yan başlıklı 17. maddesinde yer alan bilgileri içerecek şekilde düzenlenmediği,
- Mezbahada yapılmış olan kesimlere ilişkin günlük fatura düzenlenmediği,
- Faturaların farklı tarihlerdeki hayvan kesimlerini içerebilmesine rağmen, hayvan kesim tarihlerinin ayrı ayrı belirtilmediği, dolayısıyla LTB Mezbaha Kayıt Defteri ile faturalarda yer alan hayvan kesim sayılarının tarihsel olarak uyumlu olmadığı,
- Kesimi yapılan hayvanların Belediye tarafından taşınması karşılığı, Tüzük hükümlerince tahsil edilmekte olan "Et Taşıma Harcının" faturalarda kesim ücretinden ayrı olarak belirtilmeden toplam ücretin içinde gösterildiği,
- Mezbaha Birimi sorumlusu tarafından düzenlenmiş faturaların tahsilinin, sadece fatura defterleri dikkate alınarak takip edildiği, gerek LTB Muhasebe Birimi gerekse LTB Mezbaha Birimi Sorumlusu tarafından, düzenlenmiş faturaların ne kadarının tahsil edildiği ve/veya ne kadarının ödenmediğine ilişkin kayıt tutulmadığı,

- Belediye görevlisi Sn. İlker Çiner'in, mezbahada yapılmış olan kesimlere mukabil hayvan sahiplerinden, Et Kesim ve/veya Taşıma Ücretleri'ni tahsil ederek LTB Belediye Veznesi'ne makbuz karşılığı yatırdığı,
- Sn. Çiner'in, Et Kesim ve/veya Taşıma Ücretleri'ni hayvan sahiplerinden ne zaman tahsil ettiğinin belirlenemediği dolayısıyla, Belediye veznesine yatırılıncaya kadar toplanan tutarların ne kadar süre söz konusu kişinin yanında kaldığının tespit edilemediği,
- Genel Vezne tarafından düzenlenen tahsilat makbuzları üzerinde, ilgili fatura numaraları belirtilmediğinden düzenlenen makbuzun hangi faturaya ait olduğunun tespit edilemediği,
- 07.08.2008 tarihine kadar elde düzenlenen makbuzlarla tahsil edilmiş olan, Et Kesim ve Taşıma ücretlerinin, belirtilen tarih akabinde, KBS Bilgisayar programında tahakkuklarının yapılarak tahsil edildiği ancak tahakkukların borcun olduğu tarihte gerçekleştirilmediği, dolayısıyla LTB alacağı olarak görülmediği, diğer bir ifade ile tahakkukun ödeme yapılacağı gün, tahakkuk olmadan tahsilat yapılamaması nedeniyle Genel Vezne tarafından gerçekleştirildiği,
- KDV dahil olarak kesilen makbuzların bazılarının KDV'si ayrılmadan kesin hesaplara yansıtıldığı,
- Kesin Hesaplara yansıyan Et Kesim ve Taşıma Ücretleri içerisinde çöp bidonu satışının da olduğu,

saptanmıştır.

Konu gelirlerin tahsiline ilişkin bulgularımıza ilaveten;

- Genel Vezne tarafından düzenlenen tahsilat makbuzları üzerinde, makbuzun hangi faturaya ait olduğu belirtilmemesinin, Et Kesim ve Taşıma ücretleri gelirleri ile ilgili fatura düzenlenmesinin aynı kişi tarafından yapılmasının ve düzenlenen faturaların ve tahsilatların kaydedildiği herhangi bir defter tutulmamasının suistimale açık bir uygulamaya sebebiyet verdiği,
- LTB tarafından mevcut kesimhane veya yeni yapılan kesimhanenin faaliyete başlatılması halinde,
  - Kesim ve *et taşıma bilgilerini içeren Mezbaha Kayıt Defterinin* anılan Tüzüğün "Kayıt Defteri ve Kaydedilecek Hususlar" yan başlıklı 17. maddesinde yer alan bilgileri içerecek şekilde düzenlenmesi,
  - Et Kesim ve Taşıma Ücretleri tahsilatlarının ise 51/95 sayılı Belediyeler Yasası ve LTB Kesimhane ve Et Taşıma Ücreti Tüzüğü hükümlerine mutlak suretle uyularak yapılması, anılan Tüzüğün günün ihtiyaçlarına cevap vermemesi durumunda tadil yoluna gidilmesi,

gerektiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

4.3.3. Genel Hizmet Gelirlerine (02.1.5.33) İlişkin Tespitler

Değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın "Genel Hizmet Ücretleri" yan başlıklı 106. maddesi "**Yasal olarak zorunlu olanlar dışında, beldede oturanlara yapılan her türlü hizmetlerin karşılığı, Belediyelerce ilgililerden ücret olarak alınır. Alınacak bu tür ücretler maliyet bedellerinden düşük olamaz.**" şeklinde olup, LTB'nce 2008–2011 Mali Yılları'nda "Genel Hizmet Ücreti" karşılığı yapılan tahsilatlar mevzuat çerçevesinde incelenmiştir.

4.3.3.1. İş Yerinin Koruma Altına Alınması Ücreti

Lefkoşa Türk Belediyesi, Belediye Meclisi'nin 19.09.2006 tarihli toplantısında alınan MK 107/2006, MK 108/2006 ve MK 109/2006 sayılı kararları ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın 81 ve 82. maddeleri çerçevesinde tahsil edilen; **meslek izni, işyeri izni, işyeri yenileme izinlerine ek olarak yine aynı yasanın 106. maddesine dayanarak "İş Yerinin Koruma Altına Alınması" ücreti tahsil edilmesine** karar vermiştir.

Bu çerçevede, LTB Belediye Meclisi'nce alınan MK 107/2006, MK 108/2006 ve MK 109/2006 sayılı kararlarla **(B.523)**;

- **Yeni açılan işyerlerinden iş yerinin koruma altına alınması ücreti olarak 488.00 YTL⁴⁹,**
- **İşyeri izni yenilemelerinde işyerinin koruma altına alınması ücreti olarak 300.00 YTL,**
- **İşyeri izni çıkartmakla mükellef olmayan işyerlerinden iş yerinin koruma altına alınması ücreti olarak 488.00 YTL,**

tahsil edilmesine onay verilmiş ve Belediyece bu kararlara dayanılarak ücret tahsil edilmiştir.

A. İş Yerinin Koruma Altına Alınması Ücretinin Yasallığı

Bilindiği üzere, tadil edilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın "Genel Hizmet Ücretleri" yan başlıklı 106. maddesi "**Yasal olarak zorunlu olanlar dışında, beldede oturanlara yapılan her türlü hizmetlerin karşılığı, Belediyelerce ilgililerden ücret olarak alınır. Alınacak bu tür ücretler maliyet bedellerinden düşük olamaz.**" biçiminde olup, bu madde kapsamında tahsil edilecek gelirlerin bir hizmet karşılığı ve bir maliyet çerçevesinde olması gerektiği açıktır.

Denetim sürecinde; işyerinin koruma altına alınması karşılığı tahsil edilen ücretin, hangi hizmet karşılığı tahsil edildiği ve maliyetinin ne olduğuna ilişkin bilgiye ulaşılmaya çalışılmış ancak yetkililer, belirtilen ücretin hangi hizmet karşılığı gerçekleştirildiği ve maliyetinin ne olduğuna ilişkin bilgi/belgeyi denetime sunamamışlardır.

⁴⁹ Konu kararın alındığı dönemdeki para cinsi YTL olduğu cihetle, meblağ kararda belirtildiği şekli ile Raporlanmıştır.

Belediye tarafından sağlanan bir hizmet olmadan vatandaşlardan ücret tahsil edilmesinin 106. madde kapsamında değerlendirilemeyeceği sonucuna ulaşılmakla birlikte, KKTC Hukuk Dairesi'nin "iş yerinin koruma altına alınması ücretinin" 106. madde kapsamında tahsiline ilişkin ürettiği SAV.0.00-26/3-06/1281 sayı ve 15.12.2006 tarihli görüşü **(B.524)** dikkate alındığında, anılan Dairenin de;

"... bu madde altında para tahsil edilebilmesi için belediyenin beldede oturanlara bir hizmet vermesi ve bu hizmetin de Belediyeye bir maliyet yüklenmesini ve hizmet verilmesinin bir talep karşılığı olmasını gerektirir. Yukarıdakiler ışığında işyerinin korunma altına alınması gelecek talep üzerine yapılan bir hizmet değildir. Bu nedenle talep edilen ücretin 51/1995 sayılı Yasanın 106. maddesi kapsamında değerlendirilemeyeceği",

görüşünde olduğu anlaşılmaktadır.

Konuya ilişkin görüşüne başvurulmuş dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları; "Lefkoşa Belediye hudutları dahilindeki işyerleri izinlendirilirken, yeni açılan iş yerlerinden İşyeri izni için 10.- YTL, Meslek izni için ise 2.- YTL alınmakta idi. Göreve geldiğim günlerde kurduğum zabıta ekipleri ile işyerlerine 24 saat hizmet vermem ve bu işyerlerini koruma altına almam nedeniyle yeni açılan bir işyerinden izin ücreti olarak 500.- YTL, izin yenileme ücreti olarak da 300.- YTL alacağımı belirttim ve Belediye Meclisi'nde almış oldurduğum...Meclis kararları ile bu uygulamaya devam edildi. Ancak yapılan bu uygulamanın 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'na uygun olmadığı gerekçesi ile aleyhimize YİM 99/2007 sayılı dava açılmıştır. Konu hala mahkeme safhasındadır...", şeklindeki açıklaması ile iş yerini koruma altına aldığını bu nedenle konu ücreti Meclis kararları ile tahsil ettiğini belirtmiş ancak bu uygulamaya ilişkin yasal dayanak denetime sunmamıştır (B.525). LTB yetkililerinden alınan bilgilerden, Sn. Cemal Bulutoğulları'nca bahis konusu edilen 99/2007 sayılı davanın ise 25.12.2008 tarihinde, Belediyenin davacı tarafa "iş yerinin koruma altına alınması ücreti" karşılığı tahsil ettiği 500.00 TL + dava masraflarını ödemesi neticesinde geri çekildiği anlaşılmıştır.

Bahis konusu kararların uygulanmasına onay veren Meclis Üyeleri; Sn. Bülent Çıraklı, Sn. Eribe Yağcıoğlu, Sn. Kamil S. Aşık, Sn. Mehmet Vahip, Sn. Mustafa Hançerli, Sn. Münür S. Doratlı, Sn. Pembe Afşaroğlu, Sn. Şevket Abohorlu, Sn. Tuncer Bağışkan, Sn. Tolga Çağakan, Sn. Tayfun Zabit ve Sn. Tolga A. Raşit ise, özetle; **Sn. Cemal Bulutoğulları tarafından Meclise verilen sunumda, hükümete bu konuda bilgi verildiği ve konuya ilişkin yasal düzenlemeler yapılacağı beklentisiyle onay verdiklerini ve KKTC Hukuk Dairesi'nin konuya ilişkin görüşlerinden haberdar olmadıklarını** belirtmişlerdir.

Yapılan denetimde, 2008-2011 Mali Yılları'nda, LTB'nin yeni açılan işyerlerinden işyeri izni ücreti olarak **500.00 TL**, açılması izne tabi olmayan iş yerlerinden ise **490.00 TL** ve her yıl işyeri izin yenileme ücreti olarak ise **300.00 TL** tahsil etmekte olduğu, düzenlenen makbuzlar üzerinde yukarıda bahsedilen **iş yerinin koruma altına alınması ücreti** açıklamasının olmadığı ve bu çerçevede tahsil edilen ücretlerin **İzne Bağlı İşyeri Açılış Harcı geliri** olarak bütçeleştirildiği ve kesin hesaplara yansıtıldığı tespit edilmiştir.

B. İndirim ve Taksit Yapılması

LTB'nce 2008–2011 Mali Yılları hesaplarında “İzne Bağlı İşyeri Açılış Harcı” olarak tahsil edilen ücretlerde; surlar içinde bulunduğu anlaşılan iş yerlerine % 40 indirim yapıldığı ve bir takım mükelleflere taksit imkanı sağlandığı tespit edilmiştir.

Surlar içinde yer alan işyerlerine yapılan indirimin; LTB Meclisi'nin 20.11.2006 tarihinde aldığı ve **“işyerlerinin koruma altına alma ile ilgili surlar içerisindeki iş yerlerine % 40 indirim yapılabilmesi, işyerlerinin kapasitesine göre bu ücretin yeniden tespit edilebilmesi, taksit imkanı getirebilmesi için çalışmalar yapılmasına oy birliği ...”** ile yetki veren MK 153/2006 sayılı kararı çerçevesinde gerçekleştirildiği tespit edilmiştir. Konu kararın alınma gerekçesini ise Sn. Cemal Bulutoğulları 25.11.2008 tarihli Başkanlığımıza muhatap yazısında **“...Belediye Meclisi 107/2006, 108/2006 ve 109/2006 sayılı kararları alırken, surlar içerisindeki işyerlerine aynı uygulamanın yapılmasının bu iş yerlerini mağdur edeceği düşüncesi ile ... 153/2006 sayılı kararı (B.526) üretmiştir.”** şeklinde izah etmiştir (B.525).

Yukarıda kayıtlı karardan da görüleceği üzere, yapılması öngörülen indirim ve taksitlendirme, Meclis onayına getirilmiş ve Meclis, konuya ilişkin çalışma yapılmasına yetki vermiştir. **Ancak çalışma neticesi meclis onayına sunulmamış olup, konuya ilişkin nihai karar üretilmemiştir.** Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan konu uygulamanın sürdürülmesinin varsa yasal dayanağını belirtmesi talep edilmiş olup (B.29(a)), Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Bilindiği üzere, 51/1995 sayılı Yasanın **Belediye Meclisi'nin Görevleri** yan başlıklı 48. maddesi **“ ...taksit süreleri belli edilmemiş Belediye vergilerinin taksit sürelerini ...” belirleme yetkisini Belediye Meclislerine vermiştir.**

Ancak, yukarıda izah edildiği üzere, LTB yönetimi 51/1995 sayılı Yasa hilafına iş yerinin koruma altın alınması ücreti tahsil etmiş, surlar içi işyerleri için %40 indirim uygulamış ve Belediye Meclisi onayı olmadan taksitlendirme yapmıştır.

4.3.3.2. İşyerlerinin Çıkarılmış Olduğu Fazla Çöplerin Alınmasına İlişkin Tespitler

LTB'nce 2008–2011 Mali Yıllarında Genel Hizmet Ücreti adı altında işyerlerinden, Belediye'nin rutin çöp toplama zamanları dışındaki fazla çöplerin alınması karşılığı ücret tahsil edilmekte olduğu görülmüştür.

Yapılan incelemede, fazla çöp çıkaran işyerlerinin LTB tarafından tespit edilmesi halinde, LTB İşletmeler Şubesi'nin bu çöplerin alınması için ilgili işyerleri ile görüşerek, fazladan çöp toplama karşılığı ücreti yazılı veya sözlü belirtecek şekilde işyerlerine teklifte bulunduğu ve işyerleri tarafından teklifin kabul edilmesi halinde çöplerin, LTB tarafından düzenli olarak alındığı anlaşılmıştır.

İlgili işyerleri ile yapılan mutabakat sonucunda belirlenen ücret üzerinden, LTB tarafından aylık olarak fatura düzenlendiği ve fatura bildirimlerinin İşletmeler Şubesi tarafından yapıldığı tespit edilmiştir. Düzenlenen fatura mukabili yapılan tahsilatlar

incelendiğinde ise; LTB KBS sistemine geçmeden önce bazı tahsilatların gecikme zammı alınmadan yapıldığı, ancak KBS sistemine geçilmesi ile zamanında ödenmeyen ücretlerin gecikme zammı ile birlikte tahsil edildiği tespit edilmiştir.

LTB Temizlik Şubesi'nden alınan bilgiler doğrultusunda İşletmeler Şubesinin;

- Van 25 TL/yol başına
- Çekirge 50 TL/yol başına
- Skip Kova 75–100 TL/yol başına

şeklinde fiyatlandırma yaptığı anlaşılmaktadır.

Dönemin İşletmeler Şubesi Sorumlusu Sn. Gülev Sıdal'la yapılan görüşmeden, alınması öngörülen ücretlerle ilgili herhangi bir MK olmadığı ve söz konusu ücretlerin dönemin Belediye Müdürü Sn. Aşkan C. Efe ve dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğlularının onayı alınarak uygulanmaya başlandığı anlaşılmıştır.

Sn. Cemal Bulutoğlularına konu ücretlerin yukarıda belirtildiği şekilde tahsil edilmesine ilişkin talimatının olup olmadığı, konu ücretlerin 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın 106. maddesi hilafına maliyet bedelinden düşük olmasının gerekçesi ve yasal dayanağı sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğluları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Ayrıca İşletmeler Şubesi ile yapılan görüşmeden "LTB Temizlik Şubesi"nden alınan bilgiler doğrultusunda konu ücretlerin yeniden belirlenmesi çalışması yapıldığı ancak işyerlerinin yeni ücretleri kabul etmemesi nedeniyle bu çalışmanın sonuçlanmadığı" bilgisine ulaşılmış olup, yetkililerden alınan bilgilerden konu ücretlerin verilen hizmetin bedelini karşılamadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Yukarıda belirtilenlerden;

- A.** 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın "Genel Hizmet Ücretleri" yan başlıklı 106. maddesi "alınacak bu tür ücretler maliyet bedellerinden düşük olamaz." biçiminde olup, LTB'nin, fazla çöplerin alınması hizmeti karşılığı tahsil ettiği ücretlerin maliyetlerini karşılamadığı, dolayısıyla hizmet karşılığı tahsil ettiği ücretlerin maliyet bedellerinden az olmamak kaydıyla yeniden belirlenmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.
- B.** Alınan ücretlerle ilgili herhangi bir tüzük veya MK mevcut olmayıp; bu konudaki belirsizliğin ortadan kaldırılması için, fazla çöplerin alınması karşılığı tahsil edilen ücretlerin, LTB Belediye Meclisi'nce belirlenmesi ve LTB Temizlik ve Şehir Aydınlatma Tüzüğü'nde yapılacak değişikliklerle yasal zemine oturtulmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.
- C.** İşyerlerine verilen hizmet karşılığı ücretlerin su faturasına eklenmeyip ayrı fatura düzenlenmesinin de tahsilatı zorlaştırdığı, dolayısıyla bu çerçevede alınacak ücretlerin de hizmet bedeli olarak su faturasına eklenmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

4.3.4. LTB İçme Suyu Tüzüğü Çerçevesinde Tahsil Edilen Gelirlere İlişkin Tespitler

LTB’nce 2008–2011 Mali Yılları’nda, değiştirilmiş şekliyle 1996 LTB İçme Suyu Tüzüğü çerçevesinde tahsil edilen bozuk sayaç değişimi ve kullanıcının değişmesi halinde tahsil edilen “İsim Değişikliği Ücreti” gelirleri incelenmiş ve aşağıda belirtilen hususlar tespit edilmiştir.

A. Bozulan Sayaçlar için Tüketicilerden Alınan Ücretin Yasal Zemininin Olmaması

Değiştirilmiş şekliyle LTB İçme Suyu Tüzüğü’ne göre **her tüketici su saatinin muhafazasından sorumludur. Saatin bir zarara uğraması halinde tüketici tamir ve yenileme masraflarını ödemekle mükelleftir.**

Yapılan incelemede; Anılan Tüzüğün 7(1) maddesi ile tüketiciler koruma altına alınmayan sayaçlardan sorumlu tutulmasına rağmen, bozuk sayaçlar için tahsil edilecek ücretin Tüzükte belirlenmediği ve denetim yapılan 2008–2011 Mali Yıllarında bozulan sayaçlar için değişim ücreti karşılığı **300.00 TL** (KDV dahil) ücret alındığı tespit edilmiştir.

Su İşleri Şubesi Sorumlusu Sn. Fikri Özgüvenli ile yapılan görüşmede, Sn. Özgüvenli; **300.00 TL** (KDV dahil) olarak alınan ücretin idare (Belediye Başkanı) tarafından belirlendiğini, bozuk sayaç karşılığı tahsil edilen ücretin içerisinde sayaç bedelinin, araç masrafı ve işçilik maliyetlerinin olduğunu, söz konusu ücretin su sayacı koruması olanlardan alınmadığı ve su sayacı koruması olmayanlardan alındığını belirtmiştir.

LTB’nin anılan Tüzüğün 7(1) maddesi uyarınca tüketicinin su sayacını korumaması nedeniyle bozulan sayaçlar için tüketicilerden ücret tahsil etmesi mevzuata uygun olmasına rağmen, bu ücretin Belediye Meclisi tarafından alınacak Meclis Kararı ile belirlenmesi ve Tüzük değişikliği ile yasal zeminin sağlanması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Sn. Cemal Bulutoğulları’na konu ücretin tarafınca verilmiş olan talimatla mı tahsil edildiği, konu ücret için LTB Meclisi onayı alınmaması ve akabinde Tüzük değişikliğine gidilememesinin gerekçesi sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

B. İsim Değişikliği Ücretinin Eksik Tahsil Edilmesi

B.1 Yasal Durum

LTB’nce tahsil edilmekte olan “İsim Değişikliği Ücreti” Genel Hizmet Ücretleri adı altında bütçeleştirilmekte olup değiştirilmiş halindeki 1996 LTB İçme Suyu Tüzüğü’nün “Binayı Kullananın Değişmesi” yan başlıklı 12. maddesinin 3. fıkrası uyarınca tahsil edilmektedir.

07.08.2008 tarihli Resmi Gazete’de yayınlanmış olan 2008 LTB İçme Suyu (Değişiklik) Tüzüğü ile “**30.00 YTL**” **(B.527)** olan İsim Değişikliği Ücreti “**50.00 YTL**” olarak değiştirilmiştir.

Yapılan incelemede, 07.08.2008 tarihinden sonra **50.00 TL** olarak tahsil edilmesi gereken ücretin **(B.528)** söz konusu tüzük değişikliğinden sonra 2011 Mali Yılı sonuna kadar **30.00 TL** olarak tahsil edildiği tespit edilmiştir. Konu ile ilgili olarak, LTB Su İşleri Şubesi Sorumlusu Sn. Fikri Özgüvenli ile yapılan görüşmede, Sn. Özgüvenli;

- 07.08.2008 tarihli Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe girmiş olan 2008 LTB İçme Suyu (Değişiklik) Tüzüğü ile belirlenmiş olan İsim Değişikliği Ücreti tahakkuklarının sehven, 2007 LTB İçme Suyu (Değişiklik) Tüzüğü hükümlerine göre gerçekleştirildiğini ve bu ücretlerin Su İşleri Şubesi tarafından hesaplandığını belirtmiş olup, ücret değişikliği hesaplamasının yer aldığı “Su İşleri Şubesi Adres Değişiklik Formunu” denetime ilemiştir **(B.528(a))**.
- Denetime ilettiği yazılı beyanında, konu değişikliğin farkına varamamalarının en büyük nedeninin tüzük değişikliği önerisinin Şube olarak taraflarınca yapılmaması, kendi önerilerinin olmaması olarak beyan etmiştir **(B.528(a))**.

Değiştirilmiş şekli ile 2008 LTB İçme Suyu (Değişiklik) Tüzüğü ile belirlenmiş ücretin alınmaması nedeniyle LTB gelir kaybına uğramış olup, denetim dönemine ait eksik tahakkuktan dolayı oluşan gelir kaybı hesaplanarak **(Ek-88)** Tablo-82’de verilmiştir.

Tablo-82: 2008, 2009, 2010 ve 2011 Mali Yılları İsim Değişikliği Ücreti Tahsilatları

Mali Yıl	Tahsilat Toplamı (TL) *	Tahsilat Sayısı (Tahsilat Toplamı ÷ 30.00 TL) **	Tahsilat Toplamı (Tahsilat Sayısı x 30.00 TL)	Tahsil Edilmesi Gereken (Tahsilat Sayısı x 50.00 TL)	Eksik Tahsilat (TL)
2008	10,890.00	363	10,890.00	18,150.00	7,260.00
2009	29,353.27	978	29,340.00	48,900.00	19,560.00
2010	25,426.07	847	25,410.00	42,350.00	16,940.00
2011	11,100.01	370	11,100.00	18,500.00	7,400.00
Toplam	76,769.35	2558	76,740.00	127,900.00	51,160.00

* : 2008 Mali yılı için verilen tutar 08.08.2008 - 31.12.2008 tarihleri arasında yapılan tahsilat toplamıdır.

** : Tahsilat Sayısı hesaplanmasında tahsilat toplamının 30.00 TL’ye bölümünden elde edilen değer tamsayı kısmı alınmıştır.

Yukarıdaki Tablodan da görüleceği gibi, İsim Değişikliği Ücreti’nin mevzuata uygun tahsil edilmemesi nedeniyle, LTB’nin 08.08.2008–31.12.2011 döneminde toplam **51,160.00 TL** gelir kaybı olduğu, belirlenen tutara, %16 KDV eklendiğinde ise toplam kaybın **59,345.60 TL**’ye ulaştığı sonucuna varılmıştır.

B.2. Eksik Tahsilatın Dağılımı

LTB Mali İşler Şubesi Sorumlusu Sn. Erol Beyit’in 18.02.2009 tarihinde bu göreve vekaleten atandığı **(B.522)**, bu tarihten önce ise LTB Mali İşler Şubesi Sorumlusunun Sn. Ahmet Nazif olduğu ve LTB Su İşleri Şubesi Sorumlusu Sn. Fikri Özgüvenli’nin 01.04.2010 tarihinde **(B.529)** Su İşleri Şube Amiri mevkiine görevlendirildiği, bu tarihten

önce LTB Su İşleri Şubesi Amirinin Sn. Hasan Güralp olduğu saptanmış ve Belediyenin uğramış olduğu toplam **59,345.60 TL** (KDV dahil) gelir kaybı üç döneme ayrılarak hesaplanmıştır.

Tablo-83: 8 Ağustos 2008 - 17 Şubat 2009 Dönemi (Sn. Hasan Güralp'ın Dönemi)

Mali Yıl	Tahsilat Toplamı (TL)	Tahsilat Sayısı (Tahsilat Toplamı ÷ 30.00 TL)	Tahsilat Toplamı (Tahsilat Sayısı x 30.00 TL)	Tahsil Edilmesi Gereken (Tahsilat Sayısı x 50.00 TL)	Eksik Tahsilat (TL)
2008	10,890.00	363	10,890.00	18,150.00	7,260.00
2009	3,270.00	109	3,270.00	5,450.00	2,180.00
Toplam	14,160.00	472	14,160.00	23,600.00	9,440.00
KDV %16:					1,510.40
Genel Toplam:					10,950.40

Tablo-84: 18 Şubat 2009 - 31 Mart 2010 Dönemi (Sn. Hasan Güralp'ın Dönemi)

Mali Yıl	Tahsilat Toplamı (TL)	Tahsilat Sayısı (Tahsilat Toplamı ÷ 30.00 TL)	Tahsilat Toplamı (Tahsilat Sayısı x 30.00 TL)	Tahsil Edilmesi Gereken (Tahsilat Sayısı x 50.00 TL)	Eksik Tahsilat (TL)
2009	26,083.27	869	26,070.00	43,450.00	17,380.00
2010	7,737.48	258 *	7,740.00	12,900.00	5,160.00
Toplam	33,820.75	1127	33,810.00	56,350.00	22,540.00
KDV %16:					3,606.40
Genel Toplam:					26,146.40

* Elde edilen değer üste yuvarlatılmıştır.

Tablo-85: 1 Nisan 2010 - 31 Aralık 2011 Dönemi (Sn. Fikri Özgüvenli'nin Dönemi)

Mali Yıl	Tahsilat Toplamı (TL)	Tahsilat Sayısı (Tahsilat Toplamı ÷ 30.00 TL)	Tahsilat Toplamı (Tahsilat Sayısı x 30.00 TL)	Tahsil Edilmesi Gereken (Tahsilat Sayısı x 50.00 TL)	Eksik Tahsilat (TL)
2010	17,688.59	589	17,670.00	29,450.00	11,780.00
2011	11,100.01	370	11,100.00	18,500.00	7,400.00
Toplam	28,788.60	959	28,770.00	47,950.00	19,180.00
KDV %16:					3,068.80
Genel Toplam:					22,248.80

Sn. Cemal Bulutoğulları'na; Lefkoşa Türk Belediyesi Bütçe Yasaları'nın Belediye Başkanları'na verdiği "Tahsil Amiri" yetkisi kapsamında bahis konusu Tüzük değişikliğinin hayata geçirilmemesinin gerekçesi ve yasal dayanağı ile Belediyenin belirtilen tutar kadar gelir kaybına uğratılmasına ilişkin açıklaması sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Konu tüzük değişikliğinin hayata geçirilmemesine ilişkin **Sn. Hasan Güralp'ın** bilgisine de başvurulmuş olup, Sn. Güralp denetime ilettiği yazılı beyanında **(B.214(b))** “... konu tüzük değişikliği maddesinin hayata geçip geçmediğinin farkında değilim ve hatırlamıyorum. Ancak bir tüzük değişikliği olduğunda bunu önce maliye şubesi yürürlüğe koyar, teknik şubeler ise işin teknik kısmını yürütür... muhtemelen gözden kaçırmıştır diye düşünüyorum.” şeklindeki izahını tarafımıza ilemiştir.

Dönemin Maliye Şube Amiri **Sn. Ahmet Nazif (B.214(c))** ve **Sn. Erol Beyit (B.214(d))** tarafımıza ilettikleri yazılı beyanlarında “... tüzük değişiklikleri uygulama ve takipleri ilgili şube ve birimler tarafından yapılmakta idi... isim değişiklikleri de su bölümü elemanları tarafından takip edilmekte idi. Tahsilat kısmı su bölümü elemanlarının not bilgilerini (ücret bildirimleri) yapıp veznemize gönderilirdi... şu an bile tahakkuklar (tarhiyatlar) ilgili şubeler tarafından yapılmaktadır... Su faturalarını hazırlama sorumluluğu Maliye Memuru İbrahim Mavili'de olduğu halde ... kayıt ve değişiklikleri, ücret belirlemeleri su şubesi elemanlarına verilmiştir. Maliye Şubesi olarak tahsilatını yaptıktan sonra, kasa banka ve bütçe kayıtları tarafımızdan tutulmaktadır.” şeklindeki ortak açıklamalarını tarafımıza ilemişlerdir. Nitekim Sn. Fikri Özgüvenli tarafından denetime sunulan LTB Su İşleri Şubesi Adres Değişiklik Formundan da **(B.528(a))** ücret değişikliğinin LTB Su İşleri Şubesi tarafından gerçekleştirildiği anlaşılmıştır.

Bu bağlamda, Tablo-84, 85 ve 86'dan da görüleceği üzere Belediyenin uğramış olduğu toplam **59,345.60 TL** (KDV dahil) gelir kaybı tutarının ilgili şube tarafından **eksik tahsilat yapılan kişilerden tahakkuk ve tahsil edilme yoluna gidilmesi ve uygulamaya ilişkin teyit edici belgelerin Sayıştay denetimine sunulması gerektiği sonucuna varılmıştır.** İlgili tutarların müstehliklerden tahsil edilemeyen kısımlarından, dönemin Su İşleri Şube Sorumlusu'nun şahsen sorumlu tutulması gerektiği sonucuna varılmıştır.

Belirtilenler bağlamında;

- LTB'de gelir tahakkuku yapan tüm şubelerin, yasal mevzuatı uygulaması ve Belediyenin gelir kayıplarının oluşmaması için mevzuata uygun tahakkuk ve tahsilat yapılmasına azami özen gösterilmesi, aksi takdirde LTB'nin uğrayabileceği maddi kayıplardan, ilgililerin sorumlu tutulacağına dikkate alınması,
- Konuya ilişkin uygulamanın denetimin sonlandırıldığı tarih olan 31.12.2011 tarihinden sonra da devam etmiş olması durumunda, tüzük hilafına yapılmış olabilecek eksik tahsilatların öncelikle müstehliklerden tahsil edilmesi yoluna gidilmesi, gidilmemesi durumunda eksik ücret tahsilinden sorumlu olanların ilgili meblağı LTB veznesine yatırması gerektiği,

sonucuna varılmıştır.

4.3.5. Trafik Cezalarının Tahsiline (02.5.1.10) İlişkin Tespitler

Belediyelerin sabit para cezası verebileceği suçlar, 51/1995 sayılı Yasa'nın 122. maddesi altında sıralanmış olup, aynı maddenin (2). fıkrası; **sabit para cezası gerektiren trafik suçlarının neler olduğunu detaylandırırken**, 122. maddenin 4 (B) fıkrası ise **konu suçların, asgari ücretin % 5 veya % 10'u oranında tahsil edilmesini hükme bağlamıştır.**

Konu Yasanın 122(6) maddesi;

“tebliğ edilen sabit para cezası, tebliğ tarihinden başlayarak onbeş gün içinde tebligatta gösterilen yere makbuz karşılığında ödenir. Ödeme yükümlülüğünün başlama tarihi tebliğin yapıldığı gündür. On beş gün içinde ödenmeyen sabit para cezası bir kat artırılır. Artırılmış sabit para cezasının on beş gün içinde yine ödenmemesi halinde, yargı işlemleri başlatılmak üzere K.K.T.C. Hukuk Dairesine gönderilir”,

biçiminde düzenlenmiştir.

LTB Trafik Birimi tarafından 2008–2011 Mali Yılları içinde tahakkuk ve tahsil edilen trafik ihbarnamelerine ilişkin elde kesilen toplam 719 blok trafik ihbarnamesine ait bilgisayar kayıtları incelenmiş ve aşağıdaki bulgular saptanmıştır.

Yapılan incelemelerde;

1. Gecikme cezaları ile birlikte **toplam 2,336.80 TL tutarındaki 15 adet ödenmemiş (B.530) trafik cezasının (Ek-89) KKTC Hukuk Dairesi’ne havale edilmediği** tespit edilmiştir. Dönemin Trafik Birim Sorumlusu Sn. Türkay Klermo ile yapılan görüşmede, Sn. Klermo “**bazı zabıta tarafından trafik cezası kesilen araçlara ait bilgilerin dalgınlıkla hatalı yazıldığını bundan dolayı Polis ve Motorlu Araçlar Mukayyitliği’ndeki araç bilgilerinin örtüşmediğini dolayısı ile araçların esas sahiplerini tespit edemediklerini**” belirtmiştir.
2. Gecikme cezaları ile birlikte **toplam 2,222.40 TL tutarındaki 17 adet ihbarnameye (B.531) ödenmiş mührü vurulduğu (Ek-90) ancak konu ihbarnamelerin ödendiğine dair makbuzlarının olmadığı** saptanmıştır. Dönemin Trafik Birim Sorumlusu Sn. Türkay Klermo “**yanlışlıkla ödenmiş mührü vurulup dosyalara yerleştirildiğini ve sorumluluğun kendisine ait olduğunu**” beyan etmiştir (B.531(a)).

Bu bağlamda, gecikme cezaları ile toplam **2,222.40 TL’nin** dönemin Trafik Birim Sorumlusu Sn. Türkay Klermo tarafından Belediye’nin veznesine yatırılması, yatırılmaması durumunda belirtilen miktardan şahsen sorumlu tutulması gerektiği sonucuna varılmıştır.

3. Gecikme cezaları ile birlikte **toplam 390.00 TL tutarındaki 3 adet ödenmemiş trafik cezasının (Ek-91) 2 tanesinin aynı kişiye ait olduğu ve KKTC Hukuk Dairesi’ne havale edilmediği** tespit edilmiştir. Dönemin Trafik Birim Sorumlusu Sn. Türkay Klermo ile yapılan görüşmede, Sn. Klermo “**konu ihbarnamelerin dikkatlerinden kaçtığını ve ivedi şekilde davaya gönderileceğini**” belirtmiştir.
4. LTB Trafik Birimi’nin ihbarname bloklarını Belediye vezne sorumlusundan imza karşılığı teslim almasına rağmen kullanılmış trafik ihbarname bloklarının iadesinin **imza karşılığı gerçekleştirilmediği ve/veya tutanak tutulmadığı** saptanmıştır. Bu da Trafik Birimi’nin düzensiz bir şekilde çalıştığını göstermektedir.

5. **45251–45300 ve 54651–54700 numaralı iki adet ihbarname bloğunun denetime sunulmadığı** saptanmıştır. Dönemin Trafik Birim Sorumlusu Sn. Türkay Klermo ile yapılan görüşmede **(B.532)**, Sn. Klermo **“45251–45300 numaralı bloğu 08.09.2009 tarihinde Belediye Sarayı’nda Bina Güvenlik Görevlisi Sn. Ayşen Fırtınalı’ya, bina etrafındaki araçların rapor edilmesi için imza karşılığı verdiğini ancak daha sonra bloğun takibini yapmadığını, 54651–54700 numaralı blok içinse bloğa ait ihbarname suretlerini denetime sunabileceğini”** belirtmiştir. Bilgisayar kayıtlarında yapılan incelemede, 45251–45300 numaralı seriye ait herhangi bir ihbarname kaydına veya konu seriye ait herhangi bir ihbarnamenin ödendiğine dair makbuz kaydına rastlanmamış olup 54651–54700 numaralı seriye ait ihbarname suretlerinin 46 adedinin mevcut olduğu **ancak 54677, 54698, 54699, 54700 numaralı ihbarnamelerin denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla eksik olduğu** saptanmıştır.
6. Denetime sunulan kullanılmış ihbarname blokları içerisinde **1461 adet kullanılmamış (Ek-92), 21 adet de hatalı yazıldığından dolayı iptal edilmiş (Ek-93) ihbarname olduğu ancak bu ihbarnamelerin ilgili birimde kaydının tutulmadığı** tespit edilmiştir.
7. LTB tarafından gelir kaydedilen trafik cezaları LTB Trafik Birimi tarafından tahakkuk ettirilmekte olup **günübirlik trafik cezalarının vatandaşlar tarafından ödenmek istenmesi durumunda ise veznedarlar tarafından da tahakkukun yapılabildiği** saptanmıştır. Gelir tahakkuk işlemleri sadece Trafik Birimi tarafından yapılabilmesi ve veznedarlar sadece tahsilât işlemlerini gerçekleştirmelidir.
8. Belediye Trafik Birimi’nin tahakkuku yapılmış ihbarnameler üzerinde, gerek trafik biriminde görevli personelin gerekse zaman zaman trafik tahakkuk işlemi gerçekleştirebilmekte olan veznedarların, **mahkeme süreci başlatılmış cezaların vezneden tahsilini önlemek amacıyla değişiklik ve iptal yapabildiği, tüm değişikliklerin ise sistem tarafından otomatik olarak kayıt altına alındığı görülmüştür.**
9. 2008–2011 Mali Yıllarında, LTB Trafik Birimi tarafından ödenmemiş trafik cezaları ile ilgili dava sürecinin genellikle geç başlatıldığı saptanmıştır. Dönemin Trafik Birim Sorumlusu Sn. Türkay Klermo ile yapılan görüşmede, Sn. Klermo **“bazen araç sahiplerinin tespit edilmesinin uzun sürdüğünü, grevlerden dolayı da gecikmeler olduğunu”** belirtmiştir.
10. **(Ek-94)’de detayı verilen toplam 11,066.75 TL tutarındaki Gecikme Zammı ve Mal Devir Harcı Gelirleri’nin, 2008 Mali Yılı Bütçesi’nin Trafik Cezaları Kalemi’ne bütçeleştirildiği** tespit edilmiş olup, gelir kaydının sehven farklı kaleme yapıldığı sonucuna varılmıştır.

4.3.6. Köpek Resimlerinin Tahsiline (01.6.8.04) İlişkin Tespitler

Lefkoşa Türk Belediyesi gelirleri arasında yer alan Köpek Resimleri gelirleri, değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın Köpek Resmi yan başlıklı 86. maddesi çerçevesinde incelenmiştir. 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın Köpek Resmi yan başlıklı 86. maddesi, Belediyelerin Köpekler Yasası uyarınca işlem yapacağını ve belirlenen resimleri tahsil edeceğini hükme bağlarken, 43/2007 sayılı Yasa ile tadil edilmiş şekli ile Fası 52 (B.533) Köpekler Yasası'nın 4. madde 3. fıkrası "... Bu ücretler, Bakanlıkça hazırlanıp, Bakanlar Kurulu'na onaylanacak... Tüzükle Devlet Planlama Örgütünc açıklanan yıllık enflasyon oranını aşmamak koşuluyla on katına kadar artırabilir." biçimindedir.

Tablo-86: Fası 52 İKİNCİ CETVEL (Madde 4 (3)) - Ruhsat Ücretleri

Erkek Köpek		Dişi Köpek		Kısırlaştırılmış Dişi Köpek	
Kent Belediye Sınırları içinde	12.- YTL	Kent Belediye Sınırları içinde olanlar	35.- YTL	Kent Belediye Sınırları içinde olanlar	12.- YTL
Diğer Yerlerde olanlar	5.- YTL	Diğer Yerlerde olanlar	20.- YTL	Diğer Yerlerde olanlar	5.- YTL

Ancak, denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla söz konusu Yasa'nın ilgili maddesi çerçevesinde yukarıda Tablo-86 olarak verilmiş olan Cetvel 2 de belirtilen ücretlere herhangi bir tüzük değişikliği ile artış getirilmemiştir. Lefkoşa Türk Belediyesi tarafından 2008-2011 Mali Yıllarında tahsil edilmiş olan köpek resimleri incelendiğinde;

- A)** Tahsilâtların, 2008 Mali Yılı içerisinde; Belediye Meclisi'nin 22.01.2007 tarihli toplantısında aldığı MK 09/2007 sayılı (B.534) "106/2006 sayılı Meclis Kararının (B.535) aşağıdaki şekilde tadil edilerek, uygulanmasına yetki veren" kararı çerçevesinde gerçekleştiği,

Tablo-87:MK 09/2007 sayılı Meclis Kararında Belirtilen Ücretler

	YTL
a) Köpek Ruhsatı + Hizmet Karşılığı gelir KDV dahil	40
b) Köpek Ruhsatı + Hizmet Karşılığı gelir KDV dahil (süresi içinde evde muayene edildiği takdirde)	75
c) Köpek Ruhsatı + Hizmet Karşılığı gelir KDV dahil (süresi dışında Veteriner Dairesi'nde muayene edildiği takdirde)	80
d) Süre dışında evde muayene yaptırılması halinde	115
e) Ruhsatlı başıboş köpek tespiti halinde	100
f) Ruhsatlı başıboş köpek tespiti ve yakalanması halinde	150
g) Ruhsatsız başıboş köpeğin yakalanması halinde (ruhsatını çıkarması kaydı ile)	150

- B)** 2008 Mali Yılı'nda köpek sahiplerinden "Diğer Masraflar" adı altında tahsilat yapıldığı ancak konu tahsilatların herhangi bir masraf karşılığı değil, ilgili mevzuat hükümlerinin uygulanması yerine yukarıda kayıtlı ücretlerin tahsil edilmesi amacıyla gerçekleştirildiği,
- C)** 2009 Mali Yılı'nda ise madde (B)'de belirtilen şekilde tahsil edilmiş meblağların iadesi amacıyla, fazla tahsilât gerekçe gösterilerek takip eden yıl için konu şahıslardan ruhsat ücreti alınmadığı,
- D)** 01.08.2009 tarihinden itibaren köpek ruhsatlarına ilişkin tahsilatların bilgisayar sistemi aracılığıyla gerçekleştirildiği, bahse konu tarihten itibaren tahsil edilen 497 makbuzun sadece 100 tanesi için ruhsat hazırlandığı tespit edilmiştir. Bu bağlamda değiştirilmiş şekli ile Fası 52 Köpekler Yasası kapsamında tahsil edilen bu vergilerin neden ruhsatlanmadığı sorgulandığında ise "makbuz ile takip edildiği" cevabı alınmıştır. 2010 ve 2011 Mali Yılları içerisinde de bu uygulamanın devam ettirildiği,

tespit edilmiştir.

Yukarıda belirtilenlere ilaveten, denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla Köpek Resimleri'nin, ilgili Bakanlık tarafından artırılmasını yürürlüğe koyacak Tüzüğün de hayata geçirilmediği göz önünde tutulduğunda, Sn. Bulutoğulları'ndan ve konu karara onay veren Meclis Üyeleri'nden; izah talep edilmiştir.

Sn. Bulutoğulları belirtilen uygulamayı, **Fası 52'nin uzun süre tadil edilmemesi nedeniyle, Yasaya göre tahsil edilen köpek ruhsatları yanında, hizmet karşılığı gelirin de tahsil edilebilmesi için, MK 9/2007 sayılı Meclis Kararının üretildiğini ancak daha sonradan bu uygulamadan vazgeçilerek Köpekler Yasası'nda belirtilen ücretlerin alınmaya başlandığını vatandaşın fazla alınan ücretlerin de iade edildiğini (B.525), kararı onaylamış olan Meclis Üyeleri ise belirtilen kararı onaylama gerekçelerini özetle; "... Kadrolarında hukukçular bulunan bir belediye idaresinin, yasalara aykırı önerileri meclise sunmuş olması aklıma en son gelebilecek bir durumdur. Meclise sunulan bu önerilerin yasalara uygun öneriler olduğunu düşündüğümden 9/2007 sayılı LTB Meclis Kararına olumlu oy verdim..."** şeklindeki belirtmişlerdir.

Sn. Bulutoğulları'nca verilen izahın da anlaşılacağı üzere, MK 09/2007 sayılı Meclis kararı çerçevesinde yapılan uygulamanın yasal dayanağı bulunmamakta olup, Sn. Bulutoğulları tarafından, vatandaşlardan alındığı belirtilen fazla ücretlerin iadesinin, 2008 Mali Yılı içinde veya sonrasında değil, 2006 Mali Yılında gerçekleştiği tespit edilmiştir. Nitekim Sn. Bulutoğulları'na konu uygulamanın 2011 Mali Yılı dahil devam ettirilmesinin gerekçesi ve yasal dayanağı sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Bu bağlamda;

- 1) LTB Meclisi'nce alınan MK 09/2007 sayılı karar çerçevesinde tahsil edilen köpek resimlerinin, mevzuata aykırı meblağlar içerdiği dolayısıyla yasal olmayan bir uygulamaya yol açtığı,

- 2) Değiştirilmiş şekli ile Fası 52 Köpekler Yasası'nın Köpek Bulundurma Ruhsatı Yan Başlıklı 4. maddesi gereği;

köpek sahiplerine ruhsat verilmesi ve sicil tutulmasının, yasal zorunluluk olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

4.3.7. Satışı Yapılan Malzeme Gelirine (02.1.5.34) İlişkin Tespitler

LTB tarafından 2009-2010 Mali Yıllarında, LTB 50. Yıl Fidanlığı'nda Belediye tarafından üretimi yapılmış olan çiçek ve fidanların satışından elde edilen gelirler, LTB bütçesinde 02.1.5.34 bütçe kodlu "Satışı Yapılan Malzeme Geliri" adı altında bütçeleştirilmiştir.

Konu gelirin incelenmesine ilişkin gerçekleştirilen denetimde, satışı yapılmış olan çiçek ve fidanların ücretlerinin, LTB Meclisi'nin 16.03.2009 tarih, MK 32/2009 (**B.536**) sayı ve 19.11.2009 tarih MK 135/2009 sayılı (**B.537**) Meclis kararları ile belirlendiği tespit edilmiştir.

LTB 50. Yıl Fidanlığı'nın açılış tarihi olan 18.03.2009'dan Ocak 2010 dönemine kadar olan satışların, LTB Sevk Pusulası kullanılarak gerçekleştirildiği ve Sevk Pusulalarında satışı yapılmış olan bitki çeşidi ve adedinin belirtilmediği saptanmıştır. Ancak, Ocak 2010 ayından sonra ise, LTB Sevk Pusulaları'nda çiçek ve fidelerin ayrımı yapılmadan, sadece çiçek âdedinin belirtilerek satışın yapıldığı bu uygulamanın 2011 Mali Yılı sonuna kadar devam ettirildiği tespit edilmiştir.

Satışı yapılmış olan çiçek/bitkilerin, Sevk Pusulalarında detayının verilmemesi, yapılan satış ile tahsil edilen gelirlerin uyuşturulamamasına sebebiyet vermesine rağmen, tahsili yapılmış olan miktarların LTB kayıtlarına eksiksiz olarak geçtiği tespit edilmiştir. Ayrıca satışı yapılmış olan çiçek/fidelere ilişkin LTB yetkililerince stok kaydı tutulmadığı anlaşılmış olup, bu tür uygulamaların suistimale açık olduğu göz ardı edilmemelidir.

Yukarıda belirtilenler dikkate alındığında

- 1) LTB 50. Yıl Fidanlığı'ndaki fidan ve çiçeklerin türlerine göre ayrılıp kayıt tutulması;
- 2) LTB Sevk Pusulası kayıtlarının çiçek/fide türlerini belirtecek şekilde hazırlanıp, teslim alan ve teslim eden imzalarının da ilgili pusulalarda yer alması gerektiği,

sonuçlarına ulaşılmıştır.

4.3.8. Eğlence Resmi (01.6.8.09) ve Eğlence İzin Harcı Gelirine (01.8.1.13) İlişkin Tespitler

Değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın "Eğlence Resmi ve Eğlence İzin Harcı" yan başlıklı 89. maddesi, Belediyelerin sınırları içinde bulunan ve "Eğlence Yeri" olarak tanımlanan işletmelerden, harç ve resim alınmasını, alınacak olan harçların anılan Yasa'nın 5. cetvelinde belirlenen sınırlar içinde kalmak şartı ile Belediye Meclisi'nce hazırlanacak Tüzükle belirleneceğini hükme bağlamış ve bu çerçevede Tüzük hazırlanmıştır.

Lefkoşa Türk Belediyesi tarafından 2008–2011 Mali Yılları'nda tahsil edilmiş olan Eğlence Resmi ve Eğlence İzin Harcı, değiştirilmiş haldeki 2004 LTB Eğlence Resmi ve Eğlence İzin Harcı Tüzüğü çerçevesinde incelenmiştir. Yapılan incelemede;

- 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın 89. maddesinin 5(a) fıkrasında belirtildiği üzere Bakanlar Kurulu'nun özel izni ile ruhsatlandırılmış LTB sınırları içerisindeki kumarhanelerden, devlete yıllık olarak ödenen "Kumarhane İşletme İzni" ücretinin %3 (yüzde üç)'ü kadarının, 2008–2011 Mali Yılları'nda LTB tarafından **eğlence izni ve eğlence ücreti** olarak tahsil edildiği,
- 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın 89. maddesinin 2. fıkrasında eğlence yeri olarak belirlenen yerlerden, 2008 yılında Eğlence Resmi ve Eğlence İzin Harcı'nın tahsil edilmediği, 2009, 2010 ve 2011 yıllarında ise konuya ilişkin tahsilatın gerçekleştirildiği,
- 2008–2011 Mali Yılları'nda belediye sınırları içerisindeki sinema salonlarından yıllık 3,000.00 TL Eğlence Resmi alındığı,
- Belediye tarafından sinema salonlarında satışı yapılan biletlerin mühürlenmediği,

tespit edilmiştir.

Halbuki LTB Eğlence Resmi ve Eğlence İzin Harcı Tüzüğü'nün;

- 4(A) maddesi, "Girişi ücrete bağlı eğlence yerlerinden eğlence yerine giriş için yapılan ödemeler üzerinden %10 oranında Eğlence Resmi alınır. ...",
- 6. maddesi ise, "Biletler Belediyede muhafaza edilir ve Belediye tarafından teker teker mühürlenir ve talep halinde biletler Belediyeden temin edilir, ancak Eğlence Resmi ödenmeden biletler verilmez.",

hükmü ile düzenlenmiştir.

Ancak, LTB Gelirler Şubesi ile yapılan görüşmede, anılan Tüzüğün 4(A) maddesi uyarınca her sinema salonundan, sinemaya giriş için yapılmış ödemelerin %10'u oranında tahsil edilmesi gereken Resim yerine yıllık 3,000.00 TL alındığı belirtilmiş, fakat yıllık 3.000,00 TL'nin belirlenmesine ilişkin yasal dayanak yetkililerce denetime sunulmamıştır.

Sn. Cemal Bulutoğulları'na bu yönde bir talimatı olup olmadığı, bu yönde talimatı olması durumunda ise bu talimatının gerekçesi ve yasal dayanağı sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Bu bağlamda;

- LTB Eğlence Resmi ve Eğlence İzin Harcı Tüzüğü'nün 4(A) maddesi uyarınca, girişi ücrete bağlı eğlence yerlerine giriş için yapılan ödemeler üzerinden %10 oranında Eğlence Resmi alınması,
- Biletle girişi yapılan eğlence yerlerine ait biletlerin Belediye tarafından mühürlenmesi ve Eğlence Ücreti alınarak teslim edilmesi,

gerektiği sonuçlarına varılmıştır.

4.3.9. Otel İşletme İzin Harcı (01.8.1.15) ve Otel Geceleme Resmi Gelirlerine (01.6.8.06) İlişkin Tespitler

Lefkoşa Türk Belediyesi tarafından 2008–2011 Mali Yıllarında tahsil edilmiş olan **Otel İşletme İzni Harcı ve Otel Resmi**, değiştirilmiş şekliyle 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın 91. maddesi çerçevesinde incelenmiştir.

4.3.9.1. Otel İşletme İzin Harcının Tahsil Edilmemesi

Değiştirilmiş şekliyle 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın "**Otel İşletme İzni ve Resimleri Altıncı Cetvel**" yan başlıklı 91(1) maddesi "Oteller Yasası uyarınca izin almış gerçek veya tüzel kişiler Meclisce hazırlanacak tüzük uyarınca Altıncı Cetvelde belirlenen oranlarda Otel İzin Harcı öderler. Belediye Meclisince yapılacak bu tüzükte otel izni ile ilgili usul ve esaslar da saptanır." demektedir. Yasaya ekli Altıncı Cetvel'de ise Otel İşletme İzin Harcı'nın alt ve üst sınırları belirlenmiştir.

Yapılan incelemede, LTB'nce tahsil edilecek olan Otel İşletme İzni Harcı'nın belirlenmediği ve Otel İşletme İzni ve Resimlerine ilişkin Tüzüğün yürürlüğe konmadığı saptanmıştır.

Hal böyleyken 2008 Mali Yılı kesin hesapları incelendiğinde **15,671.25 TL** Otel İşletme İzin Harcı geliri görülmektedir. Yapılan inceleme sonucu Otel İşletme İzin Harcı olarak gösterilen bu tutarın otellerin içerisinde bulunan kumarhanelerden alınan **eğlence izni ve eğlence ücreti olduğu ve** sehven yanlış kaleme gelir kaydedildiği saptanmış olup 2008-2011 Mali Yıllarında LTB'nin otellerden ve pansiyonlardan her yıl tahsil etmesi gereken **Otel İşletme İzni Harcını** tahsil etmediği tespit edilmiştir.

4.3.9.2. Otel Geceleme Resmi

51/1995 sayılı belediyeler Yasası'nın Otel İşletme İzni ve Harcı yan başlıklı 91(2) maddesi "**Otellerde kalan veya oturan altı yaşından büyük her kişi için gecede, geceleme ücretinin %3 (yüzde üç)'ü oranında Otel Resmi alınır**" biçiminde düzenlemiştir.

LTB'nce Belediye sınırları içerisinde bulunan otellerden ve pansiyonlardan Otel Resmi'nin tahsil edildiği saptanmış olup aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır.

A. Otellerden Alınan Otel Resmi

Yapılan incelemede;

- LTB'nce 2008, 2009 ve 2010 Mali Yılı'nın Haziran ayına kadar olan dönemde LTB sınırları dahilindeki otellerden, otellerin beyan etmiş oldukları tutarda Otel Resmi tahsil edildiği,
- 2010 Mali Yılı'nın Haziran ayından sonra bazı otellerin Belediyeye aylık olarak vermiş olduğu müşteri sayısı ve müşteriden alınan ücretleri gösteren listeler doğrultusunda aylık tutarın %3 (yüzde üç)'ü oranında Otel Resmi tahsil edildiği, ancak LTB'nin denetim mekanizmasının olmadığı,

- Yapılan tahsilatların aylık olarak düzenli yapılmadığı, zaman zaman birden fazla ayın birlikte tahsil edildiği,
- Tahsil edilen ücretlerin faturalandırılıp tahakkuk ettirilmediği ve bu nedenle gerçekleşen tahsilatlardan geçmiş ay veya aylardan **Gecikme Zammı** alınmadığı,

tespit edilmiştir.

Ayrıca, LTB tarafından tutulan kayıtlardan; 2008-2011 Mali Yılları'nda Saray Otel dışındaki otellerden otel geceleme resmi alındığı, Saray Otel'in 2002 yılından 01.10.2010 tarihine kadar Ceasars Ltd.'e devredildiği dönemde Otel Resmi alınmamış olduğu, bu döneme ait tahakkukların yapılmadığı, Saray Otel'in 25.11.2011 tarihinde yeniden faaliyete geçmesi akabinde söz konusu otelden, Otel Resmi alınmaya başlandığı anlaşılmıştır.

B. Pansiyonlardan alınan Otel Resmi

Yapılan incelemede;

- Bazı pansiyonlardan Otel Resmi'nin düzenli alınmadığı, birden fazla ayın birlikte tahsil edildiği, geçmiş ay veya aylardan **Gecikme Zammı** alınmadığı,
- LTB'nin pansiyonların düzenlediği Müşteri Kayıt Listesi defterlerini düzenli olarak kontrol etmediği,

tespit edilmiştir.

Sn.Cemal Bulutoğulları'ndan yukarıda belirtilen hususlara ilişkin gerekçe ve yasal dayanak talep edilmiş olup (**B.29(a)**), Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Bu bağlamda, LTB'nin, Belediye sınırları içerisinde bulunan pansiyonları aylık olarak kontrol etmesi ve alınacak Otel Resmi'ni belirleyip tahakkuklarını yaparak zamanında tahsil etmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Yukarıda belirtilenleri özetlemek gerekirse;

- A. LTB'nce tahsil edilecek olan Otel İşletme İzni Harcı'nın belirlenmediği ve **Otel İşletme İzni ve Resimlerine** ilişkin Tüzüğün yürürlüğe konmadığı saptanmış olup söz konusu tüzük yürürlükte olmadığından 2008-2011 Mali Yıllarında LTB'nin otellerden ve pansiyonlardan her yıl tahsil etmesi gereken **Otel İşletme İzni Harcını** tahsil etmediği anlaşılmıştır.
- B. LTB Belediye Meclisi tarafından otellerden ve pansiyonlardan alınacak olan **Otel İşletme İzni Harcı'nın** 51/1995 Sayılı Belediyeler Yasası'nın Altıncı Cetvelinde belirlenen oranlarda belirlenmesi ve hazırlanacak **Otel İşletme İzni ve Resimleri Tüzüğü'nün** LTB'nce yürürlüğe konması gerekmektedir.
- C. Otel geceleme resminin düzenli tahsil edilmediği otel ve pansiyonların olduğu ve bazı geç ödemeler içinse Belediyeler Yasası'nın 127. maddesi uyarınca değiştirilmiş şekli ile 48/1977 sayılı Kamu Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Yasa'nın 44. maddesi gereği tahsil edilmesi gereken gecikme zamlarının tahakkuk ve tahsil edilmediği saptanmıştır. Bu nedenle Otel geceleme ücretlerinin tespiti için LTB

yetkililerince Belediye sınırları içerisinde bulunan otel ve pansiyonlarda gerekli kontrollerin düzenli olarak yapılarak ücret tahakkuklarının ve tahsilatlarının yasal düzenlemeler çerçevesinde makul değerler üzerinden gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

4.3.10. Kıymet ve Tartı Ücreti Gelirine (02.1.5.26) İlişkin Tespitler

Değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın Kıymet ve Tartı Ücreti yan başlıklı 94. maddesi Belediyeler tarafından tahsil edilecek kıymet ve tartı ücretinin tahsilat kistasları ve oranlarını belirlerken, aynı maddenin (1) ve (2) maddelerinde belirtilen kıymet ve tartı ücreti oranlarının, Belediye Meclisi'nce hazırlanarak, Bakanlıkça önerilecek ve Bakanlar Kurulu'nca onaylanacak tüzükle belirlenmesini hükme bağlamıştır.

Değiştirilmiş şekliyle 2007 Lefkoşa Türk Belediyesi Kıymet ve Tartı Ücreti Tüzüğü'nün 3. maddesine göre; **“Lefkoşa Türk Belediyesi Meclisince tayin ve tanzim olunan pazarlarda tartılan eşyalar ile belediye hudutları dahilinde üretilen ve tartılan her şey için eşya sahipleri tarafından; ve belediye hudutları dahiline toptan satış maksadıyla getirilen eşyalar için eşya getiren eşya sahipleri tarafından;**

(1) Eşya satış fiyatının % 1.5'i oranında,

(2) Alkollü içki ve/veya sigara olması halinde ise satış fiyatının % 3'ü oranında,

satış ve/veya kıymet tartı ücreti ödeneceği kurala bağlanmıştır.

Ancak uygulamaya bakıldığında;

A) LTB sınırları içerisinde sadece 3 süpermarketten ve sadece sebze satışı üzerinden kıymet ve tartı ücreti tahsil edildiği tespit edilmiştir.

Yetkililerle yapılan görüşmelerden yapılan tahsilâtların ilgili süpermarketlerin “satın aldıkları malları LTB yetkililerine ibraz ettikleri” oranda gerçekleştiği, LTB sınırları içindeki bir takım süpermarketlerin ise “kendilerine sebze satışı yapanların LTB sınırları dışında tartım yaptıkları” gerekçesiyle, Belediyeye konu ücretleri ödemedikleri, ancak yasal zorunluluk olmasına rağmen Belediye yetkililerinin de belge talep etmedikleri anlaşılmıştır.

LTB'nce kıymet ve tartı ücreti tahsil edilmeyen süpermarket ve/veya marketlerin satışını yaptıkları sebzelerin diğer belediye sınırları içinde tartıldığını belgeleyecek evrakları LTB yetkililerince denetime sunulamamıştır.

B) Açık pazar olarak kurulan pazar yerinden ise kıymet ve tartı ücretinin eşya satış fiyatının % 1.5 yerine, 01 Ocak 2008-31 Aralık 2011 döneminde stant başına 10 TL olarak tahsil edildiği tespit edilmiştir.

Belirtilen uygulamaya ilişkin LTB Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan SAY.0.00-BE.0.14.000-08/1193 sayı ve 11.11.2008 tarihli yazımız ile izah talep edilmiş ve Sn. Bulutoğulları 25.11.2008 tarihli cevap yazısında “... **Fuar alanına kurulan Açık Pazar'da satış için getirilen yaş meyve ve sebze ile takı malzemeleri ve diğer malların ne kadarının satıldığı tespit edilemediğinden, her stanttan önce 9.50 TL daha sonra ise**

10.00 TL alınmasının uygun görüldüğünü” belirtmiştir **(B.538)**. Sn. Bulutoğluları’ndan belirtilen uygulamanın denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla devam ettirilmesinin gerekçesi sorulmuş ancak Sn. Bulutoğluları bu sorumuza **(B.29(a))**, değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına cevap vermemiştir.

Dolayısıyla, yapılan uygulama mevzuata aykırı olup;

- Kıymet ve tartı ücretinin; sadece birkaç süpermarketten değil, **belediye hudutları dahilinde üretilen ve tartılan her şey için eşya sahiplerinden; ve belediye hudutları dahiline toptan satış maksadıyla getirilen eşyalar için eşya getiren eşya sahiplerinden** mevzuata uygun olarak tahsil edilmesi,
- Yapılacak tahsilâtlarda satışların esas alınması ve satışı yapılan eşyaların/malların, ilgili işletme ve/veya satıcılarca LTB yetkililerine kanıtlanması yasa gereği olup belge üzerinde görülecek satış rakamlarının dikkate alınarak tahsilat gerçekleştirilmesi,
- LTB dışındaki Belediyelere ödendiğini beyan eden kişi veya işletmelerin bu beyanlarını doğrulayacak belgeleri LTB yetkililerine sunmaları gerektiği, aksi takdirde konu ücretlerin LTB yetkililerince tahsil edilmesi, gerekmektedir.

Bu bağlamda, 2009 ve 2010 Mali Yılları kesin hesaplarına Kıymet Tartı Ücreti gelir kaleminin gerçek tutarının yansıtılmadığı ve yasal gereklerin yerine getirilmesi halinde bu kalemden elde edilecek gelirlerde önemli bir artış kaydedilebileceği sonucuna ulaşılmıştır.

4.3.11. Meslek Vergisi Gelirine (01.4.3.01) İlişkin Tespitler

51/1995 sayılı Belediyeler Yasası’nın Meslek Vergisi, Yükümlüsü, Oranı, Miktarı ve Birinci Cetvel yan başlıklı 78. maddesinde, adı verilen vergi ve bu kapsamdaki yükümlülükler belirlenirken, aynı madde uyarınca oluşturulan Birinci Cetvelde ise tahsili öngörülen oran ve miktarlar belirlenmiştir.

Yasaya ekli Birinci Cetvel’in;

- * **2. maddesi;** Çeşitli meslek gruplarında yer alan kişi veya kurumların, bir yıl önceki brüt gelirlerinin veya kurumlar vergisi matrahlarının **% 0.2’sini**,
- * **3. maddesi ise,** yanında müstahdem çalıştırmayan tek başına çalışan esnaf ile yanında müstahdem çalıştıran esnaf, avukat, doktor, mimar, vb. serbest meslek sahipleri, tüccarlar ve iş adamları ile ortaklıklar, kollektif ve komandit şirketler bir yıl önceki **safi kazançlarının (matrahlarının) % 0.2’sini**,

meslek vergisi olarak hükme bağlamıştır.

Keza, **Birinci Cetvelin 4. maddesi** ise “**Gelir ve Vergi Dairesi (2)’inci fıkradaki kurumlar vergisi mükelleflerinin matrahları ile (3). fıkradaki mükelleflerin gelir vergisi matrahlarını (safi kazançlarını), Haziran ayı sonuna kadar ilgili Belediyelere bildirmek zorundadır”** şeklindeki düzenleme ile konu verginin Gelir ve Vergi Dairesi’nden alınacak vergi matrah bilgileri sonucu tahakkuk ettirilebileceğini açıkça belirtmektedir.

Uygulamaya bakıldığında, Meslek Vergilerinin Lefkoşa Türk Belediye Meclisi'nin aldığı kararlar doğrultusunda tahsil edildiği tespit edilmiş olup, bu uygulamanın dönemin LTB Başkanlığı'nca Gelir ve Vergi Dairesi'nden vergi matrahları talep edilmesine rağmen, anılan Daire'nin; 25.06.1996 tarih ve VD.12 sayılı yazısı ile talep edilen vergi matrahlarını **"...Vergi gizliliği esas olup, ilgili yıla ait vergiler Resmi Gazetede yayımlanmaktadır. 1995 Vergilendirme dönemine ait Gelir ve Kurumlar Vergileri en geç 31.12.1996 tarihine kadar Resmi Gazetede yayımlanacaktır"** şeklindeki izah ile vermeyi reddetmesi (B.539) sebebiyle gerçekleştirildiği denetime sunulan belgeden anlaşılmıştır. Sn. Bulutoğulları'ndan belirtilen uygulamanın denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla devam ettirilmesinin gerekçesi sorulmuş ancak Sn. Bulutoğulları bu sorumuza (B.29(a)), değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına cevap vermemiştir.

Gelir ve Vergi Dairesi Müdürlüğü'nün 51/1995 sayılı Yasa gereği ilgili Belediyeye ulaştırılması gereken vergi matrahlarını vermeyi kabul etmemesi, anılan Yasa hükmü hilafına bir uygulama olarak görülmekte olup, bu uygulama neticesinde, Belediye Meclis kararı ile tahakkuk ve tahsil edilen meslek vergilerinin de 51/1995 sayılı Yasa hükümlerine aykırı olarak tahakkuk ve tahsil edildiği sonucuna ulaşılmıştır.

4.3.12. Yapı İzin Denetleme ve Parselleme Harcı (01.8.1.16.) Gelirlerine İlişkin Tespitler

Değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın Yapı İzin Denetleme ve Parselleme Harcı yan başlıklı 97. maddesi Belediyelerin; her türlü inşaat, inşaata yapılan eklemeleri, değişiklikleri ve tamirleri, sabit veya yer değiştirebilen her yapı için işgal edilen her metre kare başına Fasıllar ve Binalar Yasası ve bu yasa tahtında yürürlükte olan tüzükler uyarınca yapı izin ve denetleme harcı alacağını hükme bağlamaktadır.

Değiştirilmiş şekli ile Fasıllar ve Binalar Düzenleme Yasası incelendiğinde Yasanın "Yetkili Makamdan ruhsat almadan yol açılması vs. ve bina inşa edilmesinin yasak olması" yan başlıklı 3. maddesinin;

- Adından da anlaşılacağı üzere, ruhsatsız bina inşa edilmesi, yol açılması vb. hususları yasakladığı,
- 2. Fıkrasında, Yetkili Makam olarak Belediye sınırları içinde herhangi bir bölgede, taşra bölgeleri ve Bakanlar Kurulu Kararı ile yapılabilecek yetkilendirmeler hariç, ilgili Belediye Meclislerini belirttiği,
- 4(a) Fıkrasında ise Belediye Meclisi'nin, Belediye Başkanı veya Belediye Başkan Yardımcısı veya Belediye Meclisinin o amaçla yetkilendirdiği başka herhangi bir kimseyi bu Yasa kuralları uyarınca vermeye yetkisi olduğu herhangi bir ruhsat, bildirim veya başka belgeyi vermeye yetkili kıldığı,

görülmektedir. Yukarıda atıfta bulunan Yetkili Makam tanımı yine aynı Yasanın "Yorum" yan başlıklı 2. maddesinde "bu Yasanın 3. maddesi kuralları uyarınca oluşturulan veya atanan ve oluşturulduğu veya atandığı bölge içinde bu Yasa kuralları kapsamına giren ilgili herhangi bir mesele konusunda yetki kullanan yetkili makamı anlatır" şeklindeki belirtilmiştir.

LTB Bayındırlık ve İmar Şubesi yetkililerince denetime sunulan belgeler incelendiğinde, Lefkoşa hudutları dahilinde birçok inşaatın ve/veya inşaatlara yapılan eklemelerin izinsiz olduğu anlaşılmış olup, adı verilen Şube yetkililerinden 2008-2011 Mali Yılları'nda ruhsatlandırılmamış ve/veya izinsiz olarak tadilat yapılmış olan inşaatların belirtilmesi talep edilmiştir. Talebimiz çerçevesinde denetime sunulan bilgilerden;

- A)** 2008-2011 Mali Yılları'nda toplam 408 adet inşaat ve/veya inşaat yapılmış izinsiz ilaveler olduğu, konu inşaatlara/tadilatlarla ilişkin LTB yetkililerince ilgili kişi/işletmelere ihbar gönderildiği, bazı kişi/işletmelere ait yapıların ihbarlar akabinde izinlendirilirken, bir takım inşaatların ise izinlendirilmediği ve/veya yıkıldığı anlaşılmıştır (**B.540**).

LTB Bayındırlık - İmar Şubesi yetkilileri ile yapılan görüşmelerden, konu inşaatların büyük bölümünün izinlendirilemeyecek, mevzuata aykırı şekilde inşa edilmiş bina/tadilatlardan oluştuğu öğrenilmiş olup, LTB'nin gayri yasal yapıları izinlendirmesinin mevzuata aykırı olduğu bu nedenle, LTB'nin belirtilen kapsamda olan gelir kaybının da maddi anlamda tespit edilmesinin mümkün olmadığı belirtilmiştir.

- B)** Dönemin LTB Müdürü Sn. Ali Önöz'ün dönemin Ekonomi ve Enerji Bakanlığı Müsteşarı Sn. Ömer A. Köseoğlu'na muhatap 04.03.2010 tarihli yazısından (**B.541**); madde (a)'da belirtilen izinsiz inşaatlara ilaveten, Lefkoşa Sanayi Bölgesi'nde de gayri yasal ilaveleri bulunan 261 adet, Belediyeden inşaat izni dahi almamış kaçak durumda olan 16 adet bina bulunduğu ayrıca yine aynı bölgede, güncel kiracısı ile yerinde bulunan kiracıların farklı olduğu 18 işletme/kişiye ait gerek faal gerekse depo olarak kullanılan bina olduğu anlaşılmıştır.

Aynı yazıdan, Organize Sanayi Bölgesi'nde mal sahibi/kiralayanın Sanayi Dairesi Müdürlüğü olduğu ve kiracı olan yukarıda belirtilen durumdaki işletmelere ihbar göndermesi gerekenin de yine, taraflarca akdedilen kira sözleşmeleri gereği, Sanayi Dairesi Müdürlüğü olduğu anlaşılırken, konu Sözleşmelerin izinsiz ilaveler yapıldığı takdirde, kiralayanın mukavelenin 25. maddesi gereği anlaşmayı fesh etme hakkına haiz olduğu ve ilgili Müdürlüğün bu çerçevede gerekli tedbirleri almasının talep edildiği görülmektedir.

Madde (a) ve (b) olarak belirtilen hususlara ilaveten, LTB Hukuk Şubesi'nden temin edilen bilgilerden, 2008-2011 Mali Yılları'nda, izinsiz inşaat ve/veya ilave tadilat yapıldığı tespit edilen çoğunluğu (**B.540**)'da yer alan kişi/kişiler adına toplam 79 adet dava dosyalandığı (**B.542**) bu davaların 53 adedinin dönemin LTB Başkanı'nın talimatı ile 21 adedinin yıkım yapıldığı/izinlendirildiği/proje sunduğu gibi gerekçeler belirtilerek, geri çekildiği, 3 adedinin tebliğ edilemediği/sanıkların bulunamadığı 2 davanın ise devam etmekte olduğu belirtilmiştir. Dönemin LTB Başkanı tarafından yargı yoluna başvuru ancak bilahare "**kendi talimatıyla geri çekildiği**" belirtilen davalara ilişkin **haklı gerekçe** ise denetime sunulmamıştır.

B.540 olarak sunulan listeden de görüleceği üzere, **izinsiz inşaatlar içerisinde birden fazla parsel içine inşa edilen alışveriş merkezi, mobilya mağazası, yemekhane hatta üniversiteye ait izinsiz binaların olması özellikle dikkate alınması gereken bir husus olup, konu inşaatların yapım aşamasında Lefkoşa Türk Belediye'nce durdurulması**

gerekmekte idi. Dolayısıyla yasal mevzuat hilafına olan inşaatlara belediyenin de sessiz kaldığı ve 51/1995 sayılı Yasanın 75 (4) maddesi ile Belediye Kolluğuna verilen “Boşaltılması, kapatılması veya yıktırılması hususunda yetkili mercilerin karar ve emirleri bulunan yapı, ev veya müesseselere diğer görevlilerle birlikte girmek ve kararları uygulamak” şeklindeki yetkinin de Başkanlık tarafından hayata geçirilmeyerek, atıfta bulunulan yasal müeyyidenin de göz ardı edildiği açıkça görülmektedir.

Sn. Cemal Bulutoğulları’na konu davaları geri çekme gerekçesi ve yasal dayanağı ile değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Yasanın 75 (4) maddesine işlerlik kazandırmamasının gerekçesi ve yasal dayanağı sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır

Sonuç itibarıyla, yapılan uygulama gayri yasal olmakla birlikte çarpık yapılaşmaya yol açmakta ve Belediyenin gerek tahsil etmediği/edemediği ruhsat ve sair harçlar nedeniyle gelir kaybına sebebiyet vermekte olduğu sonucuna varılmıştır.

Bu bağlamda, Belediyenin gerek gelir kaybının önlenmesi gerekse mevzuat hilafına uygulamalara sebebiyet verilmemesi için ivedi tedbirlerin alınarak keyfi uygulamalara yol açılmaması gerekmekte olup, aksi taktirde mali sorumluluğa sebebiyet verenlerin konu meblağlardan sorumlu tutulmaları gerektiği sonucuna varılmıştır.

4.3.13. İzne Bağlı İşyeri Açılış Harcı (01.8.1.23) Gelirlerinin Tahsiline İlişkin Tespitler

Değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası’nın “Açılması İzne Bağlı Olan İşyerleri ve İzin Harcı” yan başlıklı 82. maddesinin 1. fıkrası “Belediye sınırları içinde herhangi bir kişi, aşağıda gösterilen yer veya yerleri veya binaları, Belediyeden önceden yazılı izin almadan açamaz ve çalıştıramaz:” şeklinde düzenlenmiş olup, aynı maddenin devamında bu kapsamda yer alan işletmeler tasvir edilmiş, 3. Fıkrası ile de konu işletmelerden bir defaya mahsus olmak üzere 10.00TL harç alınacağı ve bu iznin her yıl ücretsiz olarak yenilenmesi koşulu konmuştur.

Konu harcın bütçeleştirildiği gelir kalemi 01.8.1.23 olup, yapılan incelemede konu kalem altında kaydedilen gelirlerin bir kısmının ise “Meslek Ön İzni” olarak verilen izinlerden oluştuğu **(B.542(a))** tespit edilmiştir.

Meslek Ön İzni değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası kapsamında yer alan bir izin olmayıp, 51/1995 sayılı Yasanın 82. maddesi uyarınca Belediye sınırları içinde kar gütmek amacıyla bir iş, meslek, ticaret veya zanaatla uğraşmak isteyenler Belediyeden meslek izni almak zorundadırlar.

LTB yetkilileri ile yapılan görüşmeden, Meslek Ön İzni verilmesinin 19.09.2006 tarihinde LTB Meclisi tarafından;

“İş yeri izni çıkartmakla mükellef olan iş yerlerinin evraklarında noksanlık olması halinde bu iş yerlerine ön izin verilmesine, 107/2006 ve 108/2006 sayılı Meclis kararlarında belirtilen ücretleri aynı şekilde tahsil etmesine ancak noksanlıkları gidermemesi halinde 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası’nın 122. ve 123. maddesindeki işlemlerin yapılmasına...”, oy birliği ile karar verilmiş MK 110/2006 **(B.86)** sayılı karar çerçevesinde gerçekleştirildiği anlaşılmıştır.

Konu karar değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Yasa hilafına uygulamaya sebebiyet vermekle birlikte, Belediye yetkililerinin MK 110/2006 sayılı Meclis Kararı'nın atıfta bulunduğu Belediyeler Yasası'nın 122. maddesi gereği sabit para cezası ve 123. maddesi gereği ise konu mali yıl için işyerinin kapanmasına ilişkin müeyyideleri uygulamadıkları tespit edilmiştir. Dönemin LTB Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın 81. maddesi hilafına MK 110/2006 sayılı kararı onaylamasının gerekçesi ve yasal dayanağı talep edilmiş olup, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Ayrıca bahis konusu gelirin, İzne Bağlı İşyeri Açılış Harcı olarak kayıt altına alınması da bu kalemin yanıltıcı içerik ile düzenlenmesine sebebiyet vermiştir.

Bu nedenle anılan Yasa hilafına uygulamaya sebebiyet vermekte olan Meclis Kararı'nın iptal edilmesi ve mevzuata uygun hareket edilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

4.3.14. 36/2005 Sayılı Birikmiş Kamu Alacaklarının Tahsili (Geçici Kurallar) Yasası ile 92/2009 Sayılı Yasa Kapsamında Yapılan Tahsilatlar

13/2006 sayılı Yasa ile değiştirilmiş haldeki 36/2005 sayılı Birikmiş Kamu Alacaklarının Tahsili (Geçici Kurallar) Yasası, 31.12.2004 itibariyle ödeme süresi geldiği halde kısmen veya tamamen ödenmemiş kamu alacaklarının ve bu alacaklara ilişkin gecikme zamları ile faizlerin tahsil edilmesine olanak sağlanması ve tahsili imkansız ve/veya tahsili maliyetinden fazla olan kamu alacaklarının silinmesine imkan vermesi amacıyla yürürlüğe konmuştur **(B.543)**.

Adı geçen Yasa'nın 5. maddesi, Kamu Alacaklarının ve Gecikme Zamlarının tahsiline ilişkin kuralları "31 Aralık 2004 tarihi itibariyle; (1) Vadesi geldiği halde kısmen veya tamamen ödenmeyen kamu alacağı miktarlarının tümü. (2) Vadesi geldiği halde ödenmeyen ve bu Yasa kurallarından yararlanmak için yapılan müracaat tarihine kadar birikmiş toplam gecikme zamlarının (%20) yüzde yirmi 'si tahsil edilir." şeklindeki hükümler ile belirlerken, aynı Yasa'nın 14. maddesine göre, "Yasanın yürürlük süresi, Yasanın Resmi Gazete'de yayımlandığı tarihte yürürlüğe girdiği tarihten itibaren üç yıl "olarak belirlenmiştir. Dolayısıyla konu Yasa Temmuz 2008 itibarıyla yürürlükten kalkmıştır.

Ancak, 36/2005 sayılı Yasanın yürürlükten kalkması akabinde, 19.11.2009 tarihinde KKTC Cumhuriyet Meclisi'nce, 42/2009 sayılı Kamu Alacaklarının İndirimli Tahsili İle Mali Düzenlemeye İlişkin Yasa Gücünde Kararname **(B.544)** yürürlüğe konmuş ve kararname ile:

" 31.12.2008 tarihi itibarıyla vadesi geldiği halde kısmen veya tamamen ödenmeyen kamu alacaklarının... gecikme zamlarının (faizlerinin) yüzde yirmisinin (%20) ödenmesi halinde, cezaların tümünden ve gecikme zamları (faizleri) ...yüzde sekseninden (% 80) vazgeçebileceğini",

hükme bağlamıştır. Anılan kararname, aynı düzenlemelerle **23.12.2009 tarihinde 92/2009 sayılı Kamu Alacaklarının İndirimli Tahsili İle İlgili Mali Düzelemeye İlişkin Yasa (B.545)**

olarak yürürlüğe girmiş olup, 13/2010 sayılı Yasa (B.546) ile değiştirilmiş şekli ile 92/2009 sayılı Yasanın 15. maddesi de Yasanın yürürlükte kalma süresini “Resmi Gazete’de yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer ve üç yıl sonra yürürlükten kalkar” hükmü ile belirlemiştir.

Adı verilen Yasalar ve Yasa Gücünde Kararname hükümlerini uygulamak isteyen Kamu İdareleri’nin alacaklarını ilgili Yasa kurallarına bağlı kalmak şartıyla tahsil edebilecekleri, gerek ilgili Yasalar gerekse Yasa Gücünde Kararnamede açık ve net olarak belirtilmiş olup, LTB Meclisi’nce 2008-2011 Mali Yılları’nda alınmış ve aşağıda belirtilen kararlardan, LTB Meclisi’nin mevzuat hükümlerine sadık kalınmadan karar ürettiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Şöyle ki;

1. 31.07.2008 tarih ve MK 87/2008 sayılı Meclis Kararı "*31 Aralık 2007 tarihine kadar biriken Belediye Alacaklarının 30 Eylül 2008 tarihine kadar bir defada ödenmesi kaydı ile bu tarihten önceki gecikme zamlarının %80’inin bağışlanmasına oybirliği ile*",
2. 01.09.2008 tarih ve MK 94/2008 sayılı Meclis Kararı "*2007 ve 2008 yılı için Belediyemize İlan, Reklam ve Levha Resmi borcu olanların söz konusu resimleri 31.12.2008 tarihine kadar gecikme zamsız olarak ödemelerine bu tarihten sonra yapılacak olan ödemelere Kamu Alacakları Tahsili Usulü Yasasına bağlı olarak gecikme zammı alınmasına oybirliği ile*",
3. 14.10.2008 tarih ve MK 104/2008 sayılı Meclis Kararı "*31 Aralık 2007 tarihine kadar biriken Belediye Alacaklarının 31 Aralık 2008 tarihine kadar ödenmesi kaydı ile 31 Aralık 2007 tarihinden önceki gecikme zamlarının %80’inin bağışlanmasına oybirliği ile*",
4. 30.01.2009 tarih ve MK 7/2009 sayılı Meclis Kararı "*31 Aralık 2008 tarihine kadar biriken Belediye alacaklarının 31 Mart 2009 tarihine kadar ödenmesi kaydı ile 31 Aralık 2008 tarihinden önceki gecikme zamlarının %90’ının bağışlanmasına Önal Aktolga’nın ret oyuna karşılık oyçokluğu ile*",
5. 05.06.2009 tarih ve MK 67/2009 sayılı Meclis Kararı "*31 Aralık 2009 tarihine kadar 2009 yılı ve öncesi Belediye gelirlerinden (kira gelirleri dahil) gecikme zammı ve faiz alınmamasına Mustafa Hançerli, K. Simavi Aşık, Şadan Karşılı, Önal Aktolga ve Pembe Afşaroğlu’nun ret oylarına karşılık oyçokluğu ile*",
6. 01.07.2009 tarih ve MK 88/2009 sayılı Meclis Kararı "*31 Aralık 2008 tarihine kadar biriken Belediye Alacakları’nın 31 Aralık 2009 tarihine kadar ödenmesi kaydı ile 31 Aralık 2008 tarihinden önceki gecikme zamlarının tümünün bağışlanmasına, bu kararın program değişikliği nedeni ile 06 Temmuz 2009 tarihinden itibaren yürürlüğe konmasına, 01–03 Temmuz 2009 tarihleri için 37/2009 sayılı kararın uygulanmasına K. Simavi Aşık, Alev Şensoy ve Pembe Afşaroğlu’nun ret oylarına karşılık oyçokluğu ile*",
7. 30.04.2010 tarih ve MK 43/2010 sayılı Meclis Kararı "*07.01.2010 tarihinde 2/2010 sayılı Meclis kararında belirtilen “31 Aralık 2009 tarihine kadar biriken Belediye Alacaklarının 30 Nisan 2010 tarihine kadar ödenmesi kaydı ile 31 Aralık 2009 tarihinden önceki gecikme zamlarının tümünün bağışlanmasına” şeklindeki kararın 25 Haziran 2010 tarihine kadar uzatılmasına*",

8. 25.02.2011 tarih ve MK 11/2011 sayılı Meclis Kararı “6/2011 sayılı Meclis kararın değiştirilerek 31 Aralık 2004 öncesi ve 31 Aralık 2010 tarihine kadar biriken Belediye alacaklarının gecikme zamlarının tümünün bağışlanmasına; ödemelerin (Banka komisyon masraflarının müstehliğe ait olması koşulu ile) 6 eşit taksitle çek ve/veya kredi kartı ile ödeme yapılabilmesi son ödeme tarihinin ise 30.04.2011 olmasına oyçokluğu ile. ... Meclis Üyelerinin şerhi: Tüzükte yapılacak değişikliklerle tüm faizlerin düşürülmesi istemeleri nedeni ile bu gündem maddesine red oyu vermişlerdir”.

biçimindedir.

Yukarıda detaylandırılmış olan Meclis Kararları’ndan görüleceği üzere, dönemin LTB Meclisi tarafından uygulamaya konmuş olan kararlar, Belediye alacaklarının tahsili ve gecikme zamlarının ödenmesinde ilgili Yasa hükümlerine bağlı kalmadan, Yasada yer almayan kuralların uygulamasına sebebiyet vermişlerdir. Dolayısıyla belirtilen Meclis Kararlarının uygulanmasına ilişkin yasal dayanak bulunmadığı, belirtilen kararlara onay veren Meclis Üyelerinin gayri yasal uygulamalara sebebiyet verdiği açıktır.

Mevzuata aykırı oldukları sonucuna ulaşılan kararlar hakkında, ilgili kararları onaylayarak uygulamaya konmasına yetki vermiş olan LTB Meclis Üyeleri’ne ve dönemin Belediye Başkanına **(B.6)**;

- 1) Konu kararların alınmasına esas teşkil eden yasal dayanağın ne olduğu,
- 2) Gecikme zamsız tahsiline yetki verilen resim miktarının ne olduğu,
- 3) Madde (2)’de belirtilen miktarın bilgilerine getirilmemiş olunması durumunda ve hangi gelirden LTB'nin feragat ettirileceği bilgisi olmadan, belirtilen kararları ucu açık bir şekilde hangi yasal gerekçe ile onayladıkları,

sorulmuştur. Sn. Cemal Bulutoğluları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımıza cevap vermemiştir.

Konu kararları onaylamış olan Meclis Üyeleri’nce denetime sunulan cevaplardan, bazı Meclis Üyeleri’nin aynen;

- 1) “...Ülkemizde yaşanan ekonomik sorunlar, insanlarımızın dar boğazda olduğuna ilişkin bilgiler, Başkan tarafından izah edilerek ve Hukukçumuza da sorarak oy verdim...”,
- 2) “... Bu kararlar alınırken Belediyeler “Faiz Affı” yetkisini veren 36/2005 sayılı Yasa’nın Belediye Başkanı tarafından bize yürürlükte olduğu bilgisini verdi... Belediye hukukçumuz tarafından da aksi bir görüş belirtilmedi... ekonomik kriz nedeni ile bir çok vatandaşımız ekonomik kriz içerisinde olduğundan, eskiden beri süre gelen bir çok Belediye tahsilatlarının tahsilini hızlandıracağımızı düşündüğümüz için... olumlu oy verdim”,
- 3) “...LTB’nin meclis toplantılarında görüşülüp karara bağlanan konuları her şeyden önce kamu menfaatleri gözetilerek alınmıştır. ...başta LTB Başkanı, LTB Müdürü, LTB’nin ilgili şube şefleri ve LTB Hukuk biriminin görüşleri alındıktan sonra Kamu menfaatlerini koruyacağına... ikna olduğumdan... imza koydum”,

- 4) “...Belediyeler Yasasının... 48. maddesinin... 22. fıkrasına göre, belediye hizmetlerinin ücret ve tarifelerini saptamak ve aynı uygulamak belediye meclisinin görevleri dahilindedir. Bu madde tahtında meclisin, belediyenin uygulayacağı veya uygulamayacağı tarifelerden alınacak ücret ve faizleri belirleme yetkisi vardır. Bu yetki dahilinde hizmetlerden faiz almama ve bağışlama yetkisi olduğu da aşıkardır.Ve yine yasanın 24. maddesinin 4. fıkrasına göre; belediyelere ait kamu alacaklarını, yapılan takip sonunda tahsili olanaksız olduğu veya tahsili için yapılacak giderlerin alacaklardan fazla olduğu anlaşıldığı taktirde, bunların veya tahakkuk ve tahsili zaman aşımına uğramış alacakların silinmesine karar verme yetkisine sahiptir...”,

şeklindeki gerekçelerle ilgili kararları onayladıkları anlaşılmaktadır.

Yukarıya derç edilen cevapların ortak noktasının, Meclis üyelerinin hangi gelir türü için ne kadarlık bir muafiyet sağladıklarına ilişkin bilgilerinin olmaması ve kamu menfaatini esas göstererek, ilgili Yasalardan habersiz olarak kararlarını onaylamaları olduğu anlaşılmıştır.

Özellikle madde (4) olarak belirtilen izahta, dayanak olan gösterilen 51/1995 sayılı Yasanın;

- **24 (4) B maddesi aynen “ Belediyelere ait kamu alacaklarını özel yasaların tanıdığı sınırlar içinde ertelemeye karar vermek, Mahkemece verilen beraat kararlarına karşı istinaftan vazgeçmek; yapılan takip sonunda tahsili olanaksız olduğu veya tahsili için yapılacak giderlerin alacaktan fazla olduğunun anlaşıldığı hallerde, bunların veya tahakkuk ve tahsili zaman aşımına uğramış alacakların silinmesine karar vermek”**,

şeklinde düzenlenmiş olup, Belediye Meclis Üyeleri’nce yasal dayanak olarak denetime sunulmuş olan ilgili maddenin, sehven eksik cümlelerle tarafımıza iletildiği düşünülmektedir.

Yukarıda belirtilen madde Belediye Meclis’lerine, yapılan takip sonunda tahsili imkansız olduğu saptanan veya tahsil için yapılacak giderlerin alacaktan fazla olduğu sonucuna varılan giderleri silme yetkisi tanımaktadır. Kaldı ki LTB Belediye Meclisi’nce alınan ve tarafımızca sorgulanan kararların hiçbiri belirtilen kapsamda olmayıp, Belediyenin belirtilen kıstaslara ilişkin herhangi bir çalışması ve/veya tespitinin de olmadığı anlaşılmıştır. Ayrıca aynı maddede, özel yasalar kapsamında uygulanabilecek faiz aflarının da yine konu yasaların belirlediği sınırlar içinde yer alması gerektiği açık ve net biçimde belirtilmiştir.

Tekrar hatırlatmada fayda görüldüğü üzere gerek Belediye Meclisleri gerekse Belediye Başkanları sınırsız yetkilerle donatılmış olmayıp, mevzuat hükümlerini uygulamakla yetkilendirilmişlerdir.

Dolayısıyla 36/2005 sayılı Yasa, 31.12.2004 tarihine kadar olan Belediye alacaklarına ilişkin gecikme zamlarının %80’ini, 42/2009 sayılı Kararname ve 92/2009 sayılı Yasa ise 31.12.2008 tarihine kadar olan Belediye alacaklarının % 80’ini, belirlenmiş

kıstaslar ve süreler dahilinde uygulamayı emrederken, LTB Meclisi'nin kendi belirlediği tarih ve faiz affı miktarlarını uygulamasına yasal dayanak bulunmadığı sonucuna varılmaktadır.

Nitekim Sayıştay Başkanlığı, 28.02.2011 tarihinde tüm Belediyelere muhatap düzenlediği 2/2011 sayılı "Belediye Meclis Kararları ile Gecikme Zamlarının Tümünün veya Bir Kısımının Bağışlanması" hakkındaki Genelgesi ile **(B.547)**, Belediyelerin belirtilen konuda uyması zorunlu olan ve yukarıda da atıfta bulunulan hususları belirtirken, konuya ilişkin **KKTC Hukuk Dairesi'nin 22.02.2011 tarihli görüşünü de Belediyelere iletmış ve;**

- **Tüm belediyelerin Kamu Alacağı kapsamına giren alacaklarını tahsil ederken, yetkilerini yasalarla belirlenen sınırlara uygun şekilde kullanmaları gerektiği, bir Hukuk Devleti olan KKTC'de kullanılacak yetkilerin sınırlarının Anayasa ve Yasalarla belirlendiğini dolayısıyla Belediyelerin de yasalarla belirlenmiş olan sınırlar dahilinde uygulama yapması gerektiği belirtilerek, 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası'nın 22. maddesinde belirlenen mali sorumluluk tesisine muhatap olunmaması açısından",**

gereğinin yapılmasını talep etmiştir.

Hal böyleyken, LTB'nin gerek ilgili Yasal hükümleri gerekse Başkanlığımızın 2/2011 sayılı Genelgesini ve ilgili Hukuk Dairesi görüşünü dikkate almadığı görülmekte olup, LTB Meclisi'nce üretilmiş kararlar kapsamında yapılan uygulamalardan kimlerin yararlandırıldığı ve indirim yapılan meblağların ne olduğu denetime sunulamamıştır.

LTB yetkililerinin konuya ilişkin çalışmalarını tamamlaması akabinde belirlenecek meblağlardan, 36/2005 ve 92/2009 sayılı Yasa ile 42/2009 sayılı Yasa Gücünde Kararname hilafına uygulamaya sebebiyet vermiş olan Meclis Üyelerinin sorumlu tutulmaları gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

4.3.15. Diğer Hususlar

4.3.15.1. Lefkoşa Türk Belediyesi'ne, 2010 Mali Yılı'nda Lefkoşa'da Gerçekleşmiş Olan Sel Baskını Nedeniyle, TC Tokat Belediyesi ve Gaziantep Büyük Şehir Belediyesi Tarafından Gönderildiği Tespit Edilen Mal ve Malzemelerin Dağıtımına İlişkin Tespitler

A. LTB Yetkililerince Yapılan Dağıtımlara İlişkin Tespitler

2010 Mali Yılı içerisinde Lefkoşa'da yaşanan sel felaketi akabinde, vatandaşların uğradığı zararların karşılanabilmesi amacıyla Lefkoşa Türk Belediyesi'ne T.C. Tokat Belediyesi ile Gaziantep Büyükşehir Belediyesi tarafından, gıda malzemeleri, beyaz eşya vb. gibi bir takım malzemelerin gönderildiği tespit edilmiştir.

Adı geçen Belediyeler tarafından Lefkoşa Türk Belediyesi'ne gönderilmiş olan eşya ve malzemelerin varlığına ilişkin Lefkoşa Türk Belediyesi yetkililerince herhangi bir bilgi tarafımıza iletmemiş olup, T.C.'den gelen yardımların mevcut olduğu, sel baskını kapsamında LTB kaynakları kullanılarak çeşitli işletmelere yapılan ödemelere ilişkin "satır arası" bilgilerden yola çıkılarak tespit edilmiştir.

Aynı çerçevede, LTB aracılığıyla, Kuzey Kıbrıs Türk Kızılay Derneği tarafından muhtaç durumdaki vatandaşlara yardım dağıtıldığı ve LTB'nin bu kapsamdaki rolünün sadece dağıtımların yapılması için aracılık olduğu anlaşılmıştır. Lefkoşa Türk Belediyesi tarafından, KK Kızılay Derneği adına yapılan mal/malzemelerin dağıtımında, herhangi bir sorun ile karşılaşılıp karşılaşılmadığı veya eksik/amaca uygun olmayan dağıtım yapılıp yapılmadığına ilişkin dönemin Dernek Yönetim Kurulu üyelerinden Sn. Mustafa Hançerli ile şifahi görüşülmüştür. Yapılan görüşme neticesinde Sn. Hançerli dönemin Dernek Başkanından aldığı "herhangi bir sorun ile karşılaşılmadan dağıtımın yapıldığı" bilgisini tarafımıza iletmıştır.

Ancak, T.C. Belediyelerince Lefkoşa Türk Belediyesine gönderilmiş olan yardımların LTB'ye nasıl iletildiği, kimlere, hangi kıstaslarla dağıtıldığına ilişkin LTB kayıtlarının mevcut olmamasının yanı sıra, gerek LTB Müdürlüğü gerek LTB Mali İşler Birimi'nden konuya ilişkin net bilgi ulaşılamamıştır.

Sn. Cemal Bulutoğulları'na 2010 yılında yaşanmış olan sel felaketi kapsamında LTB tarafından yapılan işler nelerin olduğu ve/veya hangi birimin uhdesinde gerçekleştirildiği sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Belediye Bütçesi'nden sel felaketi kapsamında yapılmış harcamaların gerekçelerine ve/veya detaylarına, yardım dağıtımlarına ilişkin bilgi/belgelere, zamanın LTB Müdürü Sn. Aşkan C. Efe aracılığıyla ulaşılabileceğine ilişkin verilen izahat üzerine ve Sn. Efe'nin sekreteri görevini ifa etmiş olan LTB Personeli Sn. Naciye Arsel ile görüşülmüş ve bu çerçevede, Sn. Efe döneminde mevcut bilgelere ulaşılmıştır. Gerek T.C.'den yollanmış gerekse LTB kaynakları ile dağıtılmış tüm mal/malzemelerin LTB Deposu'nda muhafaza edilmesi gerektiği dikkate alınarak dönemin LTB Depo Sorumlusu Sn. Halil Hüdaverdi'den de bilgi/belge temini yoluna gidilmiştir.

Bu bağlamda;

- a) Sn. Arsel tarafından denetime sunulmuş olan belgeler tarafımızca elektronik ortama kaydedilerek incelenmiş ve yapılan inceleme neticesinde ortaya çıkan tespitler Raporun ilerleyen kısımlarında belirtilmiş olup,
- b) Konu eşyaların LTB tarafından nasıl dağıtıldığı ve depolandığına ilişkin dönemin LTB Depo Sorumlusu Sn. Halil Hüdaverdi ile görüşülmüş ve yapılan yüz yüze görüşmede adı geçen personel, ilgili Belediyeler tarafından gönderilmiş olan beyaz eşyaların, LTB depolarına girişi ve dağıtımına ilişkin belgeleri olduğunu ve bunları en kısa sürede denetime sunacağını belirtmiş olup, görüşmemiz akabinde geçen süre içinde konuya ilişkin belgeleri denetime iletmesine ilişkin talebimizi tekrarlamamıza

rağmen, denetime herhangi bir belge sunmadığından, Sn. Hüdaverdi'ye muhatap SAY.0.00-BE.0.00.000-13/112 sayı ve 05.03.2013 tarihli yazımız (**B.548**) ile konuya ilişkin belgeleri denetime sunması talep edilmiştir.

Ancak, Sn. Halil Hüdaverdi konu yazımıza cevaben denetime sunduğu 06.03.2013 tarihli yazısında (**B.549**) gerek tarafımızla yaptığı yüz yüze görüşmelerde gerekse telefoniye yapılan görüşmelerde, kendi himayesinde mevcut belgeler olduğunu belirtmesine rağmen "ilgi yazınızda istemiş olduğunuz bahsi geçen dosyayı bulamadım. Sebebi 11.09.2012 tarihinde Belediye Emekçileri Sendikası tarafından çalıştığım odayı terk etmemi istemelerinden dolayı dosya bulunmamıştır... kendi şahsi eşyalarımın içinde de olmadığını tespit ettiğimi..." şeklindeki açıklaması ile denetim için gereken bilgi/belgeleri tarafımıza iletmemiştir. Bu bağlamda, Sn. Halil Hüdaverdi tarafından tutulması gereken Depo Kayıtlarının akıbetinin belirlenmesi için konunun KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Madde (a) olarak belirtilen kapsamda derlenen veriler ise (**Ek-95**) ve (**Ek-96**) olarak sunulmuş olup; dağıtımların bir kısmı LTB antetli kağıtlarla yapılırken, bu tarz yapılan dağıtımlar ile 70 adet Halı, 176 adet Gıda Yardım Kolisi, 24 adet Çekyat ve 3 adet Buzdolabı dağıtıldığı (**EK-95**), konu belgelerde teslim alan ve teslim eden imzalarının olduğu tespit edilmiştir. Belirtilen şekilde yapılan dağıtım toplamına Sn. Aşkan C. Efe tarafından **B.31(b)** olarak sunulan yazı ekinde tarafımıza iletilmiş dağıtım listelerindeki bilgiler eklendiğinde (**EK-95**) ise toplam Gıda Yardım Kolisinin 190'ya (176 adet + 14 adet) toplam çekyat miktarının ise 26'ya (24 adet+2 adet) yükseldiği hesaplanmıştır.

Yukarıda belirtilen dağıtımlara ilaveten, bir kısım dağıtımın ise belge düzenlenmeden sadece elde yazılmış notlar ile kayıt altına alınması/ not edilmesi yoluna gidildiği, bu notlarda teslim eden, teslim alan imzalarının mevcut olmadığı ve bu şekilde düzenlenmiş notlar dikkate alındığında, 159 adet battaniye ve 67 adet gıda yardım kolisi dağıtıldığı (**Ek-96**) sonucuna ulaşılmıştır.

Her iki şekilde de yapılan dağıtımların hangi kıstaslara göre ve/veya değerlendirmeye göre kimin talimatı ile nereden temin edilen malzemeler neticesinde yapıldığı, dağıtımı yapılmış olan mal/malzemenin toplamda kaç adet ve hangi tür olduğuna ilişkin bilgi/belgeye ulaşılamamış olup, dağıtımı belgeleyici evrak olarak denetime sunulan, LTB tutanak/yazılardan dağıtımda "malzeme cinsi (örneğin) 1" olarak belirtilmiş olup, konu malzeme muhteviyatının ne olduğu, "gıda kolisi" olarak belirtilen yardımın ise neyi kaç adet içerdiğine ilişkin bilgi olmadığı tespit edilmiştir.

Yardım yapıldığı belirtilen kişilerin hiçbirinin kimliğini ve belirtilen adreslerde ikamet ettiklerini teyit edici evrak denetime sunulmamış olup, **EK-95** ve **EK-96** olarak sunulan listelerden de görüleceği üzere toplam 216 kişiye (ki, bu toplam içerisinde birden fazla dağıtım yapıldığı sonucuna varılan kişilerde bulunmaktadır); 159 battaniye, 70 halı, 257 gıda yardımı, 26 çekyat ve 3 adet buzdolabı dağıtıldığı beyan edilmiştir.

Dağıtım için listeler olmasına rağmen, TC Belediyelerinden gelen mal/malzemenin ne olduğuna ilişkin bilgi belge LTB yetkililerince tarafımıza iletilmediğinden, Raporun 4.3.15.1.B başlıklı bölümünde de detaylandırıldığı üzere KKTC Gümrük ve Rüsumat Dairesi'nden ülkeye giriş yapan mal/malzemenin ne olduğunu tespit edebilmek için, bilgi/belge talep edilmiş ve denetime sunulan gümrük belgelerinden; TC Tokat Belediyesi tarafından 1100 Kg. makarna, değişik ebatlarda toplam 91 adet halı, 15 adet yolluk ve iaşe nitelikli gıda (nohut, prinç vb.) gönderildiği, TC Gaziantep Büyükşehir Belediyesi tarafından ise 80 adet kanep (çekyat) ve 30 adet buzdolabı yollandığı anlaşılmıştır.

Dolayısıyla; 159 adet battaniyenin nasıl/kim tarafından LTB'ye iletilerek dağıtıldığı belli değilken, 91 adet halının 70 adetinin dağıtıldığı, yolluk olarak dağıtım yapıldığına ilişkin belgenin ise tarafımıza iletilmediği, önceden de belirtildiği üzere dağıtım yapılmış olan gıda yardımının içeriğinin belli olmadığı, 80 adet çekyatın 26 adetinin dağıtıldığı bilgisine ulaşılırken 27 adet buzdolabının akıbetinin ise belirlenemediği görülmektedir.

Dolayısıyla yardım amaçlı gönderilen mal/malzemeler ile dağıtım yapıldığı beyan edilen mal/malzeme örtüşmemekle birlikte, LTB yetkililerince farklı şekilde düzenlenmiş listelerle veya tutanaklarla dağıtım yapılmasına ilişkin gerekçe de denetime iletilmemiştir. Yapılan uygulama, dağıtımların amaca uygun olup olmadığını ve/veya nelerin gerçekten dağıtıldığına ilişkin kuşkuların oluşmasına sebebiyet vermekte olup, konu dağıtımların gerçekten imza sahiplerine yapıp yapılmadığına ilişkin tereddüt de olduğundan, yapıldığı beyan edilen dağıtımların gerçek bilgileri içerip içermediğinin tespiti için konunun KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

B. T.C. Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Tarafından LTB'ye Gönderilmiş Beyaz Eşyaların Dönemin Maliye Bakanlığı, Bakanlık Müdürü Tarafından Teslim Alınması

T.C. Tokat Belediyesi ile Gaziantep Büyükşehir Belediyesi tarafından LTB'ye gönderilmiş olan mal/malzemelerin neler olduğuna ilişkin LTB kayıtlarından herhangi bir bilgiye ulaşamadığından, dönemin Gümrük ve Rüsumat Dairesi Müdürlüğünden SAY.0.00-BE.0.14.000-12/695 sayı ve 07.09.2012 tarih (B.550) ve SAY.0.00-BE.0.14.000-12/797 (695)T sayı ve 23.11.2012 tarihli (B.551) yazılarımız ile bilgi ve belge talep edilmiştir.

Adı verilen Müdürlüğün GRD.0.00-103-12/901 sayı ve 18.09.2012 tarih (B.550) ve GRD.0.00-103-12/1180 sayı ve 19.12.2012 tarihli yazıları (B.551) ilişğinde denetime sunulan belgelerden; Gaziantep Büyükşehir Belediyesi tarafından LTB'ye 80 adet çek yat gönderildiği ve çek yatların 09.04.2010 tarihinde KKTC'ye girişinin gerçekleştirildiği anlaşılırken, 08.04.2010 tarih ve 48256 numaralı Kamu Hizmetinde Kullanılacak Eşya İçin Gümrük Resminden Muafiyet Belgesi incelendiğinde, belirtilen muafiyet belgesinin 80 adet Divax marka kanep ve 40 adet Arçelik Marka Ev Tipi Buzdolabı için düzenlendiği anlaşılmıştır.

Yine denetime sunulan belgelerden;

1. 09.04.2010 tarih ve 048259 numaralı “Kamu Hizmetinde Kullanılacak Eşya İçin Gümrük Resminden Muafiyet Belgesi”nin 30 adet Buzdolabı için düzenlendiği,
2. 13.05.2010 tarih ve 048289 numaralı “Kamu Hizmetinde Kullanılacak Eşya İçin Gümrük Resminden Muafiyet Belgesi”nin de yine 30 adet Buzdolabı için düzenlendiği,
3. 048256 ve 048259 numaralı Muafiyet Belgeleri’nde “İthalatçı ismi” Gaziantep Büyükşehir Belediyesi (LTB aracılığı ile) olarak belirtilmiş olunmasına rağmen, 048289 numaralı Muafiyet Belgesi’nde “İthalatçı isminin” Ramadan Cemil İşletmeleri (G. Antep Büyükşehir Belediyesinin başışı) olarak belirtildiği,
4. 048256 numaralı Muafiyet Belgesi’nin, 80 adet çek yat için kullanıldığı ancak aynı belge ile 40 adet Buzdolabı için verilmiş olan muafiyetin iptali ile 048259 numaralı Muafiyet Belgesi ile 30 adet Buzdolabı için verilmiş muafiyetin iptaline ilişkin herhangi bir belge olmadığı ve/veya denetime sunulmadığı, işleme konan Muafiyet Belgesi’nin 048289 numaralı belge olduğu,
5. 13.05.2010 tarihli “TUTANAK” başlıklı evraktan ise “048289 harcama numaralı muafiyet belgesi ile Gaziantep Büyükşehir Belediyesinden 30 adet Arçelik marka buzdolabının başışı olarak” dönemin Maliye Bakanlığı, Bakanlık Müdürü Sn. Olgun Amcaoğlu tarafında teslim alındığı,

saptanmıştır.

Sn. Cemal Bulutoğulları’na; konu yardımların hangi kıstaslara göre yapıldığı, yardımı belgeleyici talep dilekçelerini denetime sunması, talep dilekçesi olmaması durumunda yardım yapılmasına nasıl karar verildiği, toplam kaç adet ve hangi tür mal/malzeme dağıtıldığı ve Sn. Olgun Amcaoğlu’nun konu Buzdolaplarını teslim almasına ilişkin bilgisi olup olmadığı, TC’den gelen yardımların dağıtılması ile ilgilenmiş olan LTB personeli/yetkilisinin kim olduğu sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Sn. Aşkan C. Efe’ye de konu hakkında bilgisi olup olmadığı sorulmuş olup **(B.30(a))**, Sn. Efe denetime ilettiği yazılı cevabında **(B.31(b))**; Sn. Amcaoğlu’nun belirtilen buzdolaplarını teslim almasına ilişkin bilgisinin olup olmadığını belirtmemiş konuya ilişkin izahını “...Hatırladığım kadar gelen tırlar yardım malzemelerini kendi sorumlu şahısları ayrıca Kızılay’ın görevlendirdiği şahısların gözetiminde Iefkoşa Belediyesinin sanayi bölgesindeki çalışma yerinde bulunan ambarlara boşaltılmıştır. Tırlarda ki malzemeler belediye çalışanları ayrıca dışarıdan hizmet satın alınarak ambarlara taşındığını hatırlıyorum...mağdur olan evlerde yaşayan şahıslara yardım malzemeleri zabıtalarca ve Belediyenin diğer ilgili elemanlarınca teslim aldı forumları doldurularak malzemeler teslim edilmekte idi...” şeklinde beyan etmiştir.

Bu nedenle, **Sn. Olgun Amcaoğlu’na** muhatap SAY.0.00-BE.0.14.000-12/873 (12786) sayı ve 28.12.2012 tarihli yazımız ile **(B.552)**;

- a. 048256 ve 048259 numaralı Muafiyet Belgelerinin ayrı ayrı işleme konup konmadığı sorulmuş olup, işleme konmuş olmaları halinde belgeleyici evraklarını,

işleme konmamış olmaları durumunda ise “iptal” edildiklerine ilişkin tevsik edici belgeleri denetime sunması talep edilmiştir. Konu Muafiyet Belgeleri iptal edilmeden, 048289 numaralı belgenin konu belgeler yerine düzenlenmiş olması durumunda ise, konuya ilişkin yasal dayanağın ne olduğunu belirtilmesi,

- b. 048256 ve 048259 numaralı Muafiyet Belgeleri’nde İthalatçı olarak Gaziantep Büyükşehir Belediyesi (LTB aracılığı ile) kaydedilmesine rağmen, 048289 numaralı Muafiyet Belgesi’nde İthalatçının, Ramadan Cemil İşletmeleri (G. Antep Büyükşehir Belediyesinin bağışı) olarak gösterilmiş olmasına ilişkin gerekçenin belirtilmesi,
- c. 13.05.2010 tarihli tutanakla 30 adet Arçelik marka Buzdolabını ne amaçla ve/veya kimin talimatıyla teslim aldığını, Buzdolaplarının akıbetinin ne olduğunu, kime veya kimlere teslim edildiğini ve/veya eğer dağıtımı yapılmışsa hangi amaçla kimlere dağıtıldığını ve belgeleyici evrakların denetime sunması,

talep edilmiştir.

Ancak Sn. Olgun Amcaoğlu, değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı cevaplamamış olup, bu durumun KKTC Hukuk Dairesi’nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

4.3.15.2. LTB Başkanlığı Tarafından Özel Kişi/Kurumlara Hibe Edilmiş Olan Çöp Bidonları

LTB Başkanlığı, 2008-2011 Mali Yılları’nda büyük çoğunluğu K.T. Belediyeler Birliği olmak üzere, adı verilen birlikten ve ticari işletmelerden farklı boy ve ebatlarda çöp kovası/bidonu satın almış ve satın aldığı çöp kovaları/bidonların Belediyede satışını yapmakla birlikte, genel kullanım için gerekli olanlarını ise Lefkoşa Sınırları dahilindeki umumi kullanım bölgelerine yerleştirilmiştir. Ancak yapılan incelemede, 2008-2011 Mali Yılları’nda Sn. Cemal Bulutoğulları, Sn. Aşkan C. Efe, Sn. Celal Cin ve Sn. Özel Kadioğlu’nun talimatları ile özel kişi/kurum/kuruluşlara ücretsiz çöp bidonu dağıtımı yapılmasına onay verildiği tespit edilmiştir.

Değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası’nın Belediyelerin Diğer Görevleri yan başlıklı 23. maddesinin 4. fıkrası **“Çöplerin toplanması ve geçici olarak konması için halkın kullanabileceği umumi çöp tenekeleri ve sepetler sağlama”** görevini Belediyelere vermiştir.

İlgili düzenleme ile halkın kullanabileceği çöp tenekeleri ve sepetlerin Belediyeler tarafından sağlanmasının amaçlandığı açık olup, LTB kaynakları kullanılarak satın alınan ve vatandaşların talebi olması halinde, Belediye tarafından ücret mukabili satışı yapılan çöp bidonları ve kovaların, yine dönemin LTB Başkanlığı tarafından bir takım kişi/kurumlara ücretsiz dağıtılmasının, yukarıda belirtilen yasal düzenlemeye aykırı dolayısıyla gayri yasal olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

2008-2011 Mali Yılları’nda ücretsiz olarak yapılan dağıtımların;

- a) Çoğunluğunun vatandaşlarca LTB Başkanlığı’na ücretsiz çöp bidonu/kovası talep eden ve/veya LTB Temizlik Şube Amiri’nin Belediye Başkanlığı’na muhatap, çeşitli bölgelerde ikamet eden kişi/işletmelerin çöp bidonu ihtiyacı olduğunu belirten yazılar neticesinde gerçekleştirildiği, bu kapsamda yapılan dağıtımların ilgili Şube

tarafından “LTB Temizlik Şubesi Konteyner Listeleri” aracılığıyla, fatura/makbuz numarası belirtilmeden “onaylanan dilekçeler” dolayısıyla gerçekleştirildiği belirtilerek kayıt altına alındığı,

- b) Gerek vatandaşlarca gerekse LTB Şube Amirliği tarafından yapılmış talepler olmadan da, Belediyeler Birliği’nden alınıp doğruca dağıtımı yapıldığı saptanan çöp bidonlarının da olduğu,
- c) Dağıtım yapılan kişilerin bir kısmının LTB personeli, Meclis Üyeleri hatta Başkanı olduğu, birçok çöp bidonunda teslim alan imzasının yine LTB personellerine ait olduğu,
- d) Bir kısmında çöp bidonlarının kimin için verildiğinin belirtilmediği, aynı adreslere ve/veya aynı kişilere ait farklı adreslere birden fazla çöp bidonu hibe edildiği, dağıtımların bir kısmında kişi/işletme ismi belirtilmeyip sadece adres yer alırken, bir kısmında ise dağıtım yapıldığı belirtilen kişilerin “Fatma hanım” gibi açıklamalarla belirtildiği ve birçok bidonun kimin tarafından teslim alındığının kayıt altına alınmadığı,

tespit edilmiştir.

Sn. Cemal Bulutoğluları’na; 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası’nın 23. maddesinin 4. fıkrası hilafına gerçekleştirdiği uygulamanın yasal dayanağı ve gerekçesi sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğluları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Bahis konusu bidonların hangi yasal dayanak altında dağıtıldığı, **Sn. Aşkan C. Efe’ye** sorulmuş olup, Sn. Efe tarafımıza ilettiği 20.12.2014 tarihli yazılı beyanında **(B.31(a) Çöp Bidonları Konusu başlığı);**

“Toplu konut alanlarına Kurum, Kuruluş, Derneklere Spor Kulüplerine veya şahıslara verilen çöp bidonları genellikle ilgili kurumların yazılı olarak Başkanlığa müracaatda bulunmaları ve başkan tarafından istekleri onaylandıktan sonra bidonlar kendilerine verilebilirdi. Ancak zaman zaman toplu konut alanlarında yaşayan şahısların temizlik işçilerinin çöpleri boşaltırken dikkatsizce kırdıkları çöp bidonları ile ilgili yaşadıkları mağduriyetlerinin giderilmesi için ilgililere çöp bidonları verilmesi konusunda öneride bulunduğunu...”,

beyan etmiş ancak çöp bidonlarının hibe edilmesine ilişkin yasal dayanak sunamamıştır.

Aynı sorular **Sn. Özel Kadioğlu** ile yapılan yüz yüze görüşmede de Sn. Kadioğlu’na sorulmuş ve Sn. Kadioğlu; konu bidonların dağıtımını, LTB Temizlik Şube Amiri’nin kendisine yaptığı talepler neticesinde, apartmanların ortak kullanımına verileceğinin belirtilmesi neticesinde onay verdiğini beyan etmiş ve yapılan dağıtımları ev kullanımı için değil kamuya hizmet için onayladığını belirtmiştir. Ancak Sn. Kadioğlu konuya ilişkin tarafına yöneltilmiş olan yazılı sorularımızı **(B.2(a))**, tarafımıza ilettiği yazılı beyanı içinde cevaplamamıştır **(B.2(b))**.

Konu bidonların dağıtımını gerçekleştiren LTB Temizlik Şube Amiri Sn. Serkan Önet ise tarafımıza ilettiği yazılı beyanında **(B.55(a) S/No:2)** “Belediyemize gelen çöp bidonu talepleri (...gerek vatandaştan... gerekse Meclis Üyelerinden, Muhtarlardan, Başkan veya

İdare Müdürlüğünden) şubemiz tarafından derlenip Sn. Başkanın onayına sunulmaktaydı... Sn. Başkanının verdiği yazılı talimat doğrultusunda Şube olarak ilgili yerlere çöp bidonu teslim işlerini gerçekleştirmekteydik.” şeklindeki açıklaması ile konu bidonların verilme gerekçesini belirtmiştir.

LTB tarafından hibe edilmiş olan bidonların toplam miktarı denetime sunulmadığı cihetle, dönemin LTB Başkanlığı tarafından yapılan dağıtımlara ilişkin bilgiler tarafımızca elektronik ortama kaydedilerek listelenmiş ve **(Ek-97)** ve **(Ek-98)** olarak sunulmuştur.

Dağıtımlara ilişkin tahsilatların gerçekleşip gerçekleşmediğine dair, elde kesilen makbuzlar aracılığıyla tahsil edilmiş 2008-2009 Mali Yılları çöp bidonu satış gelirleri yine tarafımızca elektronik ortama kaydedilerek listelenmiş, 2008-2011 Mali Yılları LTB Satış Yapılan Malzeme kayıtları ve 2011 Mali Yılı Çöp Bidonları Satış Gelirleri dikkate alınarak, Başkanlığımız Bilgi-İşlem Sorumlusu tarafından hibe edildiği belirtilen isimlerle karşılaştırılmış ve yapılan karşılaştırmada konu isimlere hibe edildiği belirtilen bidonların karşılığının tahsil edilmediği sonucuna varılmıştır.

Nitekim, çöp bidonlarının dağıtımında yer aldığı tespit edilen LTB Temizlik Şube Amiri Sn. Serkan Önet ile yapılan görüşmede, Sn. Önet kendi bilgisi dahilinde yapılmış olan dağıtımların dönemin LTB Başkanı/Başkanlığı talimatıyla gerçekleştirildiğini ve bu dağıtımlardan ücret alınmadığını belirtmiştir.

Rapora konu edilmiş olan ve ücretsiz dağıtımı yapılmış olan çöp bidonları veya kovaların, büyük bölümünün K.T. Belediyeler Birliği’nden bir kısmının ise özel işletmelerden satın alındığı anlaşılmış olup, hibe edildiği sonucuna varılan bidonların **EK.98** olarak sunulanlar hariç, hangi tarihte, nereden, kaçta satın alındığı belli değildir.

Bu nedenle, hangi fatura mukabili satın alındığı belli olmayan bidonların ve/veya kovaların bedelini tespit edebilmek amacıyla, K.T. Belediyeler Birliği’nden 2008-2011 Mali Yılları satış fiyatları temin edilerek dikkate alınmış, ancak Birlik tarafından satışı gerçekleşmeyen diğer bir ifade ile LTB tarafından özel işletmelerden satın alındığı sonucuna varılan kovaların değerinin belirlenmesi içinse, LTB Satın Alma Birimi çöp bidonu/kovası alım kayıtları esas alınarak hibe edildiği sonucuna varılan bidonların yaklaşık değerinin belirlenmesi yoluna gidilmiştir.

Yukarıda belirtilenler çerçevesinde yapılan hesaplamada; 2008-2011 Mali Yılları’nda;

- a) LTB Başkanlığına yapılmış talepler neticesinde **EK-97’de** detayları verildiği şekilde **179,899.02 TL mukabili çeşit boylarda çöp bidonları hibe edilirken;**
- b) Belediyeler Birliği’nden alınıp herhangi bir talep olmadan dağıtımı yapılmış olan **EK-98’de** ise detayı verildiği şekilde **46,254.12 TL mukabili çeşit boylarda çöp bidonları hibe edildiği,**

Netice itibarıyla toplam **226,153.14 TL (179,899.02 TL + 46,254.12 TL) tutarında hibe yapıldığı sonucuna varılmıştır.**

LTB mali sıkıntılar içerisindeyken, kendi bütçe kaynakları ile satın aldığı bidonları hibe etmesi, hem Belediyeden konu bidonları para ödeyerek satın almış vatandaşlara karşı yapılmış haksızlığa ve eşitsizliğe neden olmuş hem de Belediyenin nakit imkanları gözetilmeden yapılmış olan harcamalara bir yenisinin daha eklenmesine ve Belediyenin mali yapısının güçsüzleştirilmesine sebebiyet vermiştir. Bu bağlamda, Lefkoşa Türk Belediyesi Başkanlığı'nın eğer var ise bu yönde gerçekleştirmekte olduğu uygulamaları ivedilikle durdurması ve LTB'nin mali kaybının önüne geçmesi aksi uygulamadan, uygulayıcıların sorumlu tutulması gerektiği sonucuna varılmıştır.

4.3.15.3. LTB Sınırları İçindeki Büfelerin Kiralanmasına İlişkin Tespitler

Lefkoşa Türk Belediyesi sınırları içerisinde faaliyet gösteren Büfelerin kiralanmasına ilişkin yapılan incelemelerde, 2008-2011 Mali Yılları'nda faaliyet gösterdiği anlaşılan birçok büfenin, dönemin LTB Başkanı inisiyatifinde, LTB KİK ve Meclis kararı olmadan Belediye adına akdedilen sözleşmeler ile icar edildiği, hatta bazı Büfelerin LTB ile akdedilmiş sözleşmeleri olmadan faaliyet gösterdiği, birçok büfenin LTB'den izin almasının dahi mümkün olmayan alanlara kurulduğu ve yine bazı Büfelere ait elektrik sayaçlarının Lefkoşa Türk Belediyesi adına kayıtlı olduğu dolayısıyla, kullanmakta oldukları elektriğin de LTB tarafından karşılandığı veya LTB borcu olarak kaydedildiği tespit edilmiştir.

A. Meclis Onayı Alınmadan Yapılmış Kiralamalar

2008-2011 Mali Yılları'nda Lefkoşa sınırları içinde faaliyet göstermiş olan Büfelerin kiralanması ve/veya inşa edilmesinin, Belediye yetkilileri tarafından takip edilmediği ve/veya edilemediği, Lefkoşa hudutlarındaki bazı Büfelerin gerek varlığından gerekse kim tarafından kullanıldığına ilişkin bilgilerinin olmadığı, Belediye ile Sözleşme imzalamış olan ve kira ödeme yükümlülüğü akit ile belirlenmiş kişilerin de kiralarını düzenli olarak ödemedikleri dolayısıyla, Belediye gelirlerinin zamanında tahsil edilemediği sonucuna varılmıştır.

Bilindiği üzere değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın "**Belediye Meclisi'nin Görevleri**" yan başlıklı **48. maddesinin 25. fıkrası "Taşınmaz mal alımı, satımı, kiralanması, takasına karar vermek..." görevini Belediye Meclisleri 'ne vermiş olup, Belde sınırları içerisinde faaliyet gösterecek olanların yine aynı Yasanın 81. maddesi gereği Meslek İzni almaları ve harç ödemeleri, 83. maddesi gereği ise İş Yeri Bulundurma Harcı ödemeleri gerektiği açık ve net olarak belirtilmiştir.** 51/1995 sayılı Yasa'nın belirlediği zorunluluklara ilaveten değiştirilmiş şekli ile Fesil 96 Yollar ve Binalar Düzenleme Yasası ve adı verilen Yasa tahtında yürürlüğe konan mevzuatta, bina inşasına ilişkin izinler ve kurallar belirtilmekte olup, anılan Yasa kapsamında yapılacak inşaatların mutlak suretle izinlendirilmeleri gerektiği açıktır.

Dolayısıyla, Meclis kararı olmadan yapılmış kiralamalar 51/1995 sayılı Yasaya, Belediyeden izin almadan inşa edilmiş Büfeler de hem 51/1995 sayılı Yasaya hem de Fesil 96 ve ilgili mevzuata aykırı uygulamalara neden olmaktadır.

Sn. Cemal Bulutoğluları'na değiştirilmiş Şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın 48. maddesinin 25. fıkrası hilafına Meclis onayı olmadan yapılan kira sözleşmelerinin gerekçesi ve yasal dayanağı sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğluları değiştirilmiş Şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlanmamıştır.

Büfelerin kiralanmasına ilişkin tarafımızca yapılan denetimler neticesinde, Lefkoşa Türk Belediyesi yetkililerinin de konuya ilişkin inceleme gerçekteŐirdiđi ve LTB Sağlık ve Çevre Komisyonu'nun konuyu değerlendirerek, Sabit ve Genel Büfe başlığı altında toplam 34 adet Büfeye ilişkin S.Ç. K.K./No 13/2013 sayılı kararını **(B.553)** ürettiği anlaşılmıştır.

Bu bağlamda, LTB yetkililerinin Lefkoşa sınırları dahilinde mevcut tüm Büfelerin sayısını, Belediye ile yasal bağlarının mevcut olup olmadığını, sözleşme hükümlerine uygun davranılıp davranılmadığını tespit ederek, tahsil edilmeyen kiralari ivedilikle tahsili yoluna gitmeleri ve gerek değiştirilmiş Şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası gerekse Fasil 96 Yollar ve Binalar Yasası hükümlerinin uygulanması için zaruri önlemleri almaları ve bu konuda gerçekteŐirilecek uygulamaları S.Ç.K.K./No 13/2013 karar doğrultusunda yapılacaklar dahil olmak üzere, Sayıştay Başkanlığı'na sunmaları gerektiği sonuçlarına varılmıştır.

B. Lefkoşa Türk Belediyesi ile Organik Bağı Olmamasına Rağmen, Bazı Büfe, Halı Saha ve Hayvan Barınağı'na Ait Elektrik Akımlarının LTB Adına Olması

Lefkoşa sınırları dâhilinde yer alan büfelerin kullanımına ilişkin incelemelerimiz çerçevesinde, birçok Büfeye ait Elektrik Sayacının LTB adına kaydedildiği tespit edilmiş olup, Kermiya Halı Sahası ve Hayvan Barınağı'na ait elektrik sayaçlarının da denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla Lefkoşa Türk Belediyesi adına kayıtlı olduğu saptanmıştır.

Denetim kapsamında, büfe sahipleri ile LTB arasında akdedilmiş mukavelelerin incelenmesi gerekli görülmüş ve yapılan incelemede; LTB ile gerek Kira Mukavelesi gerekse Yer İŞgal Etme Mukavelesi imzalamış olan Büfe sahiplerinin, mukavelelerinde yer alan “**Kiracı, kira konusu yerde meydana getireceği her türlü hasardan ve kira konusu yerin tüm masraflarından (elektrik, su sigorta vb.) sorumlu olacaktır...**” Şeklindeki hükümlere rağmen bazı kişilere Belediye tarafından ayrıcalık tanınarak elektrik sayaçlarının Belediye adına çevrildiği saptanmıştır.

Varılan tespit neticesinde, Kıbrıs Türk Elektrik Kurumu'ndan (KIB-TEK) Lefkoşa Türk Belediyesi adına kayıtlı elektrik sayaçlarına ilişkin bilgi alınırken, Belediye yetkililerinden de konuya ilişkin adı verilen Kuruma hitaben yaptıkları yazıŐmalarını denetime sunmaları talep edilmiş tir.

KIB-TEK tarafından denetime sunulan belgelerden ve Belediye yetkilileri ile yapılan görüşmelerden, **LTB yetkililerinin konuya ilişkin denetimlerinin özellikle son birkaç yıl içinde, gerek dönemin Belediye Başkanının Belediye'nin ilgili Birimlerden habersiz yaptığı icraatlar sebebiyle gerekse grevlerden kaynaklanan sıkıntılar nedeniyle yapılmadığı veya yapılamadığı anlaşılmıştır.** Tarafımızca varılan sonuçlar LTB yetkililerine aktarılmış olup, LTB yetkilileri de kendi incelemelerini tamamlayıp, KIB-TEK ile irtibata geçerek bir takım sayaçların kullanıcılar tarafından devralınmasını sağlamışlardır.

Ancak birçok büfeye ait sayaç kişilerce devralınmasına ve bir kısmının ise devralınması için çalışma başlatılmasına rağmen;

- a) LTB adına kayıtlı olan “**Kermiya Halı Saha Aydınlatma, Kulüp Metehan**” olan sayacın 21.10.2011 tarihinden itibaren kullanılmasından dolayı, 22.03.2013 tarihi itibarıyla 38,703.21 TL borç oluştuğu, Nisan 2013 dönemi faturası ile bu meblağın 79,447.29 TL’ye yükseldiği ve 23.05.2013 tarihi ile toplam **83,078.31 TL**’ye ulaştığı **(B.554)**,
- b) Organize Sanayi Bölgesi’nde bulunan **Hayvan Barınağı**’na ait sayacında LTB adına kayıtlı olduğu, KIB-TEK Hesap Ekstresi verilerine göre, 21.11.2012 tarihi itibarıyla 13,185.95 TL olan borç miktarının 19.12.2012 tarihi itibarıyla 44,491.99 TL’ye yükseldiği ve 18.09.2013 tarihi itibarıyla anılan Barınağın toplam **51,128.01 TL** borcu oluştuğu **(B.555)** dolayısıyla oluşan bu borcun da, Lefkoşa Türk Belediyesi adına kaydedildiği,

saptanmıştır. Sn. Cemal Bulutoğulları’na Lefkoşa Türk Belediyesi ile organik bağı olmamasına rağmen, bazı Büfe, Halısaha ve Hayvan Barınağı’na ait elektrik akımlarının LTB adına olmasına ilişkin gerekçesi ve yasal dayanağı sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

LTB yetkilileri ise gerek Kermiya Halı Saha gerekse Hayvan Barınağı’na ait elektrik akımlarının LTB adına olmasına ilişkin yasal dayanak belirtememişlerdir. Bu bağlamda, Kermiya Halı Saha ve Hayvan Barınağı’na ait elektrik sayaçlarına ilişkin borçların, ilgili kişi/kurumlara devredilmesinden başlanmak üzere, gerekli uygulamaların ivedilikle hayata geçirilmesi ve sonuçlarının Başkanlığımıza iletilmesi, aksi takdirde konu sayaçların LTB adına takılması için KIB-TEK’e muhatap dilekçeleri onaylayan ve/veya bu durumun düzeltilmesi için gerekli tedbirleri almaktan imtina ederek LTB’nin gelir kaybına sebebiyet verebilecek olan yetkililerin, oluşacak kayıplardan sorumlu tutulacaklarını göz önünde tutmaları gerektiği sonuçlarına varılmıştır.

4.3.15.4. Yeşil Alanların Kişilerin Kullanımına Verilmesi

Lefkoşa Türk Belediyesi kayıtları incelendiğinde, Sn. Cemal Bulutoğulları döneminde kamuya ait yeşil alanların kişilerin kullanımına tahsis edildiği, bu alanların bir kısmının çevre düzenlemesi yapılması amacıyla verildiği ve bu amaca uygun olarak kullanıldığı bir kısmına ise kişilerce büfe ve park inşa edildiği anlaşılmıştır.

Bilindiği üzere **KKTC Anayasası’nın Devletin Mülkiyet Hakkı başlıklı 159. maddesinin;**

- **1 (a) fıkrası** “...ormanlar, savunma yapı ve tesisleri ile yeşil saha ve parklar; kamuya açık köy ve tarla yolları, kamu hizmetinde kullanılan binalar...” “...Tapuda böyle kayıtlı olup olmadığına bakılmaksızın, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinin mülkiyetindedir ve tapu kayıtları buna göre düzeltilir.”,
- **2. maddesi** “ Yukarıdaki (1). fıkranın (a) ve (c) bentlerinde sözü edilen taşınmaz malların mülkiyeti, bu Anayasanın başka herhangi bir kuralına bakılmaksızın gerçek veya tüzel kişilere devredilemez. Ancak, kamuya ait yollar ile kamuya açık köy ve tarla yolları üzerinde Devletin gerekli düzenlemeleri yapması bu kuralın dışındadır. Bu taşınmaz mallar üzerinde kamu yararı için belli sürelerle irtifak ve intifa hakkı

gibi aynı haklar ile uzun vadeli icarlar, yasa ile belirlenen biçim ve koşullarla tesis ve tescil edilebilir. Süresi elli yılı aşan bu gibi hakların tesis ve tescili, Cumhuriyet Meclisinin onayı ile mümkündür.”,

hükümleri ile düzenlenmiştir.

Dolayısıyla, LTB Başkanı'nın Lefkoşa sınırları dahilindeki yeşil alanları kendi inisiyatifi doğrultusunda kişilerin kullanımına vermesi ve bu alanlar üzerinde herhangi bir yapının inşa edilmesi Anayasal hakların ihlali olarak değerlendirilmektedir. Sn. Cemal Bulutoğulları'na KKTC Anayasası'nın 159. maddesi hilafına onay verdiği uygulamanın gerekçesi ve eğer var ise yasal dayanağı sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Yapılan uygulamanın ivedilikle durdurulması, LTB yönetimince kişi/işletmelerin kullanımına verilmiş tüm yeşil alanların tespit edilerek gerekli önlemlerin alınması ve uygulama sonuçlarının Başkanlığımıza ulaştırılması gerektiği sonucuna varılmıştır.

4.3.15.5. D&M Quality Management Consulting Ltd.'e Yapılan Ödemeler

Denetimi yapılan dönem içindeki belgeler üzerinde yapılan incelemeler sonucunda, 03-5-1-01 bütçe kodlu **“Etüt-Proje Bilirkişi Ekspertiz Giderleri”** kaleminden **(B.556)** aşağıdaki Tabloda detayları verilmiş toplamı 30,000.00 TL olan ödemelerin D&M Quality Management Consulting Ltd.'e yapıldığı tespit edilmiştir.

Tablo-88: D & M Quality Management Consulting Ltd.'e Yapılan Ödemelerin Tablosu

Ödeme Tarihi/İta Amiri	Belge No	Çek No	Banka	Bütçe Kodu	Bütçe Kalemi	Gider Tutarı (TL)
26.04.2011 (Ö. Kadioğlu)	139	160637	Universal	1030501001	Etüt-Proje Bilirkişi Ekspertiz Giderleri	8,000.00
16.05.2011 (C. Bulutoğulları)	110	160757	Universal	1030501001	Etüt-Proje Bilirkişi Ekspertiz Giderleri	7,000.00
09.06.2011 (C. Bulutoğulları)	40	597007	YDÜ	1030501001	Etüt-Proje Bilirkişi Ekspertiz Giderleri	8,000.00
18.08.2011 (C. Bulutoğulları)	183	189117	Universal	1030501001	Etüt-Proje Bilirkişi Ekspertiz Giderleri	7,000.00
Toplam:						30,000.00

Bu ödemelerin yapılma sebebi ile ilgili görüşülen LTB'nin ilgili dönemde İdari Hizmetler Şube Amiri Sn. Ziya Güvenir, tarafımıza sunduğu 27.03.2013 tarihli yazısında ve yazısına ek olarak sunduğu belgelerden aşağıdaki bulgulara ulaşılmıştır **(B.557)**:

- İlgili danışmanlık firmasına yapılan bu ödemeler “ISO 9001-2008 Kalite Yönetim Sistemi” adı altında yürütülen ve danışmanlık verilen kurumda bu kalite standardında bir organizasyon yapısı oluşturmak ve dolayısı ile bu kalite belgesini vermeyi amaçlayan bir çalışmanın içine girilmesi neticesinde yapıldığı anlaşılmıştır.
- Sn. Ziya Güvenir, dönemin Belediye Müdürü Sn. Hasan Güralp tarafından Mart 2011 ayında ISO-9001 Projesine yönetici olarak görevlendirilmiştir.
- Bahse konu firma direktörünün 11.04.2011 tarihli LTB Başkanlığı'na muhatap yazısının ekindeki tekliften **(B.556)** de görülebileceği gibi, bahse konu firma konu ile

ilgili tüm hizmetlerine karşılık 37,000.00 TL fiyat talep etmekte ve bu hizmetleri de danışmanlık ve eğitim süreci dahil olmak üzere 90 günlük bir hizmet süresi içerisinde yerine getirmeyi taahhüt etmektedir.

- Sn. Ziya Güvenir'in yazısından da görülebileceği gibi bu projenin ilk aşaması bile beş ayda tamamlanabilmiş ancak Projenin sonuçlanma aşaması olan iç ve dış denetim aşamasına gelindiğinde bahse konu ISO belgesinin alınmasında Belediye'nin idari yapısındaki sıkıntılardan dolayı projenin dondurulmasına karar verilmiştir.
- Sn. Ziya Güvenir'in yazısındaki son paragraf aynen **(B.557)**;

“Projenin dondurulmasındaki idari yapıdaki sıkıntıların detayına bakacak olursak, firma temsilcisi eğitmenin de tespiti neticesinde iç denetim ve sonrasında dış denetimin yapıp ISO belgesinin alınması sürecinde belediyenin yapısal sıkıntılarından dolayı belgenin alınamayacağı, denetimin ilk basamağı olan Organizasyon Şemasının tam oturmadığı, hiçbir şubeye bağlı olmadan çalışan ve belediyede gezen personelin olduğu, bunun yanında personelin çok sık başkan tarafından yatay geçişe maruz kalmasını gösterebiliriz. Biz de çekirdek ISO ekibi olarak projenin % 80'inin tamamlanmış olmasına rağmen iç ve dış denetimlerden belediyenin geçer not alamayacağı konusunda hem fikir olduk ve altıncı ay sonunda projeyi dondurduk.”

şeklinde olup bu açıklamalardan, LTB'nin işleyiş yapısı göz önünde bulundurulduğunda, bahse konu ISO Belgesinin çalışmalarının LTB bünyesinde başlatılmasından evvel bir ön çalışma veya etüd talep edilmesi gerektiği anlaşılmaktadır. LTB kaynaklarının sonuç getirmeyecek girişimlerle israf edilmesini önlemek açısından, elde edilecek ön sonuçlar akabinde bu belgenin alınıp alınamayacağına daha gerçekçi bir açıdan değerlendirilmesi LTB yönetimince yapılmalıydı.

- Konu proje için yapılan ödemeleri, LTB İhale Tüzüğü'nün 4. maddesi çerçevesinde değerlendirecek olursak, proje için ödenen toplam tutarın 30,000.00 TL olduğu göz önünde bulundurulduğunda, bu meblağdaki bir hizmet alımının ihale neticesinde veya bir Meclis Kararı ile yetkilendirme neticesinde gerçekleştirilmesi gerektiği açıktır. Ancak yetkililerden defalarca talep edilmesine rağmen konu Proje için ihaleye çıkılması veya ödemelerine yetki verilmesine yönelik herhangi bir Meclis kararı veya Kira İhale Komisyonu kararı tarafımıza sunulmamıştır. Konu ödemelerin Tablo-89'da görüleceği gibi son 3 adedini ita amiri olarak onaylayan dönemin Belediye Başkanı Sn. Cemal Bulutoğulları'nın hangi gerekçe ve varsa yasal dayanak ile bu ödemeleri gerçekleştirdiği ve ilgili firma ile sözleşme imzalamaması hususunda **B.29(a)**'da sunulan yazı ile bilgisine başvurulmuş ancak kendisinden herhangi bir cevap alınmamıştır.
- Gördürülecek hizmetle ilgili sözleşme imzalanmaması ise, tarafları bağlayıcı hususları içermekten uzak bir zemin oluşturmaya ve Devletin pul vergilerinde gelir kaybına uğratılmasına yol açmaktadır.

Sonuç olarak, ISO 9001 Belgesi alım Projesi için fatura bölümü yapılarak, ihalesiz ve sözleşme imzalanmadan başlatılan ancak sonuçlandırılmayan çalışmalar ve akabindeki ödemeler sonucunda LTB kaynaklarının **30,000.00 TL** zarara uğratıldığı düşünülmektedir.

4.3.16. LTB 2008-2011 Mali Yılları Kesin Hesaplarına İlişkin Hususlar

A. Gelir Bakiyeleri

LTB 2008-2011 Mali Yılları'na ait kesin hesapları incelendiğinde, hesapların belirtilen mali yıllara ilişkin gelir bakiyelerini içermediği tespit edilmiştir.

LTB Kesin Hesaplarında, gelir bakiyelerinin yer almamasına ilişkin LTB Maliye Şubesi ve LTB Bilgi-İşlem Sorumluları ile görüşülmüş olup, Bilgi-İşlem Birimi tarafından denetime sunulan bakiye dökümlerinden, Tahakkuk Artıran ve Azaltan işlemler olduğu görülmüş olup, konu Birimden Bakiyelere ulaşılamamasının sebebi ve Tahakkuk Artıran ve Azaltan Hususların neler olduğunu belirtmeleri ve bu konuda gerekli düzeltmeleri yaparak denetime sunmaları istenmiştir.

Denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla konu bakiyeler denetime sunulamamış olup, LTB Bilgi-İşlem Birimi gelir bakiyelerine ulaşılamama nedenlerini aşağıda belirtildiği şekilde izah etmiş ve bahis konusu sorunun çözülebilmesi için aynı hususları İşlem Coğrafi Bilgi Sis. ve Müh. Eğt. Ltd. Şti.'ne (İşlem Şirketler Grubu) de ilettiklerini belirtmişlerdir.

LTB Bilgi-İşlem Yetkililerince denetime sunulan bilgilerden **(B.558)**;

1. Tahsilatı olup tahakkuku olmayan kayıtlar,
2. Tahakkuku mükellef kartta - (eksi) olarak görünen kayıtlar,
3. Tahsilatı olup düzeltme ile emanete atılan kayıtların gecikme zammı tahsilatlarının emanete düşmemesinden kaynaklanan hatalar,

nedeniyle gelir bakiyelerine ulaşamadığı sonucuna varılmıştır. Ancak gelir bakiyeleri verilememesine rağmen, Rapora konu edilen çeşitli gelirlerin tahsiline ilişkin denetim sonuçlarından da anlaşılacağı üzere, LTB Kesimhane ve Et Taşıma Ücretlerinin tahsiline ilişkin tespitler haricinde, gelirlere ilişkin tahsilatların tam ve eksiksiz olarak hesaplara yansdığı tespit edilmiştir.

Bu bağlamda, ilgili mali yıl içindeki bakiyeler denetime sunulmadığı cihetle, LTB 2008-2011 Mali Yılları Kesin Hesapları'nda yer alan gelirlerin sadece tahsil edilip yatırımı yapıldığı noktası teyit edilebilmiş ancak, denetime konu olan gelir bakiyeleri tespit ve teyit edilememiştir.

B. Kesin Hesapların Düzenlenmesine İlişkin Diğer Hususlar

LTB Kesin Hesap'larında; geçmiş yıl borçları, istikrazlar, alacaklar ve munzam karşılıkların yer almadığı görülmüş olup, Kesin Hesapların konu verileri içerecek şekilde düzenlenmemesi Tüzüğe aykırı uygulamalara ve LTB'nin mali pozisyonunun ilk bakışta görülmemesine sebebiyet vermektedir.

B.1. Ticari Borçlar

Tarafımızca gözlemlendiği üzere, LTB Mali İşler Birimi'nden ayrı faaliyet göstermiş olan LTB Satın Alma Birimi, Belediyenin çeşitli Birimlerince yapılan satın alımlara ilişkin faturaları kaydetmesine rağmen, LTB Mali İşler Birimi birçok faturadan sadece ödeme aşamasında haberdar olmuş dolayısıyla denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla "LTB'nin ticari borcunun ne olduğu" hususunda net bir bilgiye sahip olmamış ve/veya olamamıştır.

Belediyenin ticari borçlarının tespit edilebilmesi amacıyla, Mali İşler Şubesi'nden ödenmemiş fatura listeleri temin edilmiş olup, denetime sunulan listeler incelendiğinde;

- Raporun **4.2.2.6** "LTB Tarafından Sütcüoğlu Ltd. Adına Yapılmış Ödemeler" başlıklı bölümünde de belirtildiği üzere, dönemin LTB Müdürü Sn. Aşkan C. Efe'nin emekliye ayrılması sonrasında, Belediye Müdürü görevini ifa etmekte olan, LTB dönemin Müdür Muavini Sn. Mehmet Çakmak tarafından adı geçen Müdürün odasında bulunduğu belirtilerek denetime sunulan çeşitli işletmeler ait faturaların olduğu ancak konu faturaların denetime iletilen listeler içerisinde yer almadığı,
- LTB Halkla İlişkiler Birimi uhdesinde bulunan ve farklı denetim konuları için denetime sunulmuş olan faturaların da LTB Mali İşler Birimi tarafından denetime sunulan faturalar içerisinde mevcut olmadığı gibi, adı verilen Birimin konu faturaların ödenip ödenmediği hususunda bilgisinin olmadığı,
- LTB Satın Alma Birimi tarafından denetime sunulmuş ödenmemiş fatura dökümlerinde yer alan bir takım faturaların ise ödenmiş olduğu, tarafımızca tespit edilmiş olup,

yukarıda belirtilenler değerlendirildiğinde, konuya ilişkin denetime sunulmuş olan bilgi ve belgelerin yanıltıcı olduğu ve Belediyenin ticari borçlularının eldeki verilerle belirlenmesinin mümkün olmadığı dolayısıyla LTB Kesin Hesaplarının eksik verilerle düzenlendiği sonucuna ulaşılmıştır.

Bu bağlamda, Lefkoşa Türk Belediyesi adına düzenlenmiş, ödenmemiş tüm faturaların LTB Mali İşler Şubesine iletilmesi; ilgili Birim tarafından konu faturaların ödenip ödenmediğinin tespit edilerek, Belediyenin ticari borç miktarının net olarak ivedilikle belirlenmesi gerekmektedir.

B.2. LTB Tarafından Düzenlenmiş Karşılıksız veya Muhataplarına Verilmemiş Çeklerin Kaydı

LTB Mali İşler Birimi yetkilileri ile yapılan görüşmelerden ve tarafımıza iletilen belgelerden;

- 1) 2008-2011 Mali Yılları'nda LTB'den alacağı olan birçok kişi/işletmeye olan borçların ödenebilmesi için Ödeme Fişi düzenlenmesine ve ödeme miktarı karşılığı çeklerin büyük çoğunluğu imzalanarak itaya bağlanmasına rağmen, çeklerin Belediyenin içinde bulunduğu nakit sıkıntısı yüzünden alacaklı kişi ve/veya işletmelere verilmeyerek, Mali İşler Birimi sorumlusu yanında 6 ayı hatta, yılı geçecek şekilde muhafaza edildiği tespit edilmiştir. Konu çekler düzenleniş tarihleri itibarıyla gider olarak kaydedilmiş olup, Belediye hesaplarına bakıldığında ödendikleri sonucuna varılmasına rağmen aslında gider gerçekleşmemiş ve hesaplar yanıltıcı verilerle düzenlenmiştir.

- 2) Belediyeden alacağı olan kişi/işletmelere verilmiş olan bazı çeklerin, nakit karşılığı olmadığı gerekçesiyle ilgili Bankalarca geri döndürülmesi akabinde, konu çeklerin LTB Mali İşler Birimi yetkililerince geri alınarak yerine başka çek keşide edilmiş olmasına rağmen mali yıl hesaplarının kapanması akabinde iade edilmiş çeklerin hesaplarda gider kaydının mevcut olduğu anlaşılmıştır.

Nitekim Lefkoşa Türk Belediyesi'nin 2013 Mali Yılı'nda çek kullanmaktan men edilmesi akabinde, Belediye adına düzenlenmiş ancak ilgili cari hesaplarda açıkta görülen **2009-2011 Mali Yılları'na ait toplam 172,010.97 TL** tutarındaki 120 adet çek (**B.559**) ilgili bankaların talebi üzerine, Belediye tarafından iade edilmiştir.

Sn. Cemal Bulutoğulları'ndan konu uygulamaya ilişkin izah ve yasal dayanak talep edilmiş olup (**B.29(a)**), Sn. Bulutoğulları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımıza yanıt vermemiştir

Karşılığı olmayan çekler için Belediye Bütçesinden, Lefkoşa Türk Belediyesi'nden alacağı olan işletmeler tarafından Banka ve/veya Finans Kuruluşlarına verilen Temliknameler kapsamında ödendiği tespit edilen **7,547.86 TL** haricinde, herhangi bir faiz ödenmediği ve bir kısım çekin ise itaya bağlanmasına rağmen alacaklılara verilmediği cihetle, Belediye kaynaklarının kullanımında mali etkisi olmadığı sonucuna varılmıştır.

Belirtilenler neticesinde mali sorumluluk oluşmamasına rağmen Belediye yetkililerinin karşılığı bulunmayan çek düzenleyerek ilgili madde hilafına davrandığı ve Belediye hesaplarının **gerçek verileri yansıtmamasına diğer bir ifade ile Belediye borçlarının eksik olarak gösterilmesine sebebiyet verdiği, Kesin Hesaplarda gider olarak görülen ancak henüz gerçekleşmemiş meblağları da içerdiği için, fazla gider kaydı oluşmasına neden olduğu açıktır.**

Belirtilenler dikkate alındığında, başta Lefkoşa Türk Belediyesi Mali İşler Şubesi sorumluları olmak üzere, bankada karşılığı bulunmayan çek tanzimi yoluna gidilmemesi, muhataplarına verilmeyecekse çek düzenlenmesi gerekmekte olup, mevzuat hilafına davranarak Belediyeyi mali sorumluluk altına koyacak olanların, Belediye kayıplarından sorumlu olacaklarını göz önünde tutmaları gerekmektedir.

B.3. Emeklilik Fonu Hesaplarının Tutulmaması

Bilindiği üzere değiştirilmiş şekli ile 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın Emeklilik Fonu yan başlıklı 140. maddesi "Emeklilik hakkına sahip Belediye personelinin Emeklilik İştirak Payı Belediye tarafından oluşturulacak ayrı bir hesapta tutulur ve emeklilik menfaatleri bu hesaptan karşılanır." demektedir.

Yapılan incelemelerde LTB'nin emeklilik hakkına sahip olan asıl ve sürekli kadrolardaki personelinin maaşlarından kesilmekte olan Emekli İştirak Payının, diğer bir ifade ile değiştirilmiş şekli ile 26/1977 sayılı Emeklilik Yasası gereği çalışanlar tarafından ödenen Periyodik İştirak Payı'nın, ayrı bir hesapta tutulmadığı tespit edilmiştir.

Sn. Cemal Bulutoğluları'ndan konu uygulamaya ilişkin izah ve yasal dayanak talep edilmiş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğluları değiştirilmiş Şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımıza yanıt vermemiştir.

Belirtilenler dikkate alındığında, 51/1995 sayılı Yasanın 140. maddesi kapsamında, emeklilik hakkına haiz personelden yapılan İŞtirak Payı kesintilerinin ayrı bir hesapta toplanmasının yasal gereklilik olduğunun dikkate alınması ve uygulamanın bu yÖnde gerŐekleŐtirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

B.4. Basım Onayı Almış Fatura ve Makbuzların, Suret Basımı İŞin Kullanılabilmesi

Belediye veznesinde kullanılan bilgisayar muhasebe programı ile ilgili yapılan incelemelerde vergi mÖhürlÖ fatura ve makbuzların, ihtiyaÇ duyulması halinde "suret" olarak basılabildiği ancak konu makbuzların Özerinde suret ibaresinin yer almadığı tespit edilmiştir.

Yapılan uygulama vergi onaylı makbuz/faturaların gelişi gÖzel, kontrolsÖzce kullanımını ortaya koymakla birlikte, bu durumun bilgisayarda kaydı bulunan makbuzların, vergi mÖhürlÖ makbuzların takılı olduğu yazıcıdan yazdırılması neticesinde olduğu tespit edilmiştir. Konu uygulamaya ilişkin LTB Maliye Şube Amiri Sn. Erol Beyit bilgilendirilmiş olup, LTB KBS Birimi'nin de konuya ilişkin önlemleri ivedilikle alması gerekmektedir.

B.5. Sehven Yapılan Tahsilatların DÖzeltilmesi

LTB veznedarlarınca yapılan tahsilatlarda, birden fazla borÇ hesabı bulunan vatandaşlardan yapılan tahsilatın zaman zaman, sehven farklı borÇ hesabına yatırılabilildiği ve bu durumda, tahsilata ilişkin makbuzun iptal edilmeden kalemler arası tahakkuk miktarlarının, borÇ alacak kaydı yapılarak deđiŐtirilebildiđi tespit edilmiştir.

Yapılan uygulama muhasebe ilkelerine aykırı olup, bu durum yanlış kayıtların oluşmasına sebebiyet vermekte ayrıca suistimale aşık bir uygulamaya zemin hazırlamakta olup, belirtilen uygulamaya ivedilikle son verilmesi gerekmektedir.

B.6. Giderlerin BÖtŐeleŐtirilmesinde KDV AyrıŐtırması Yapılmaması

2008-2011 Mali yılları kesin hesaplarının, ilgili evrakların incelenmesi ve yapılan denetimler neticesinde 03-4-3-04 bÖtŐe kodlu "KDV Giderleri" bÖtŐe kalemine herhangi bir kayıt dÖŐÖlmediđi tespit edilmiştir.

Halbuki Belediyenin tabi olduğu bÖtŐe sisteminin yani EKO-Rehber'in KDV giderleri kaleminin aÇıklaması aynen;

"03.4.3.04 - KDV Giderleri: Belediyece alınan mal ve hizmetler karşılığında Ödenen KDV bu kalemde ÖngÖrÖlecektir."

Şeklindedir. Buradan da anlaşılmaktadır ki LTB maliyesince Ödenecek her faturada belirtilen KDV miktarının, gÖrdÖrÖlen hizmet veya mal alımı bedeli ile ayrıştırılıp katma değer vergisi bedelinin 03-4-3-04 bÖtŐe gider kalemine yazılması, geri kalan gider

tutarının ise ilgili bütçe gider kalemine kayıt edilmesi gerekmektedir. Ancak LTB kayıtlarında bu yapılmamış, tüm gider kalemlerine yansıtılan miktarların faturalarda belirtilen KDV'li rakam ile bütçeleştirildiği ve kesin hesapların da bu doğrultuda hazırlandığı tespit edilmiştir.

Sonuç olarak ilgili uygulamanın yanlış olduğu, giderlerle ilgili faturalarda belirtilen KDV tutarının ayrıştırılıp kesin hesapların bu doğrultuda hazırlanması ve değiştirilmiş şekliyle 47/1992 sayılı Katma Değer Vergisi Yasası'nın ve bu Yasanın tahtında çıkarılmış Tüzük ve Tebliğlerin hükümleri uyarınca her ay düzenlenmesi gereken KDV beyannamelerinin Gelir ve Vergi Dairesi'ne sunulması gerektiği hususlarında LTB Maliyesi uyarılmıştır.

Ancak, 2008-2011 Mali Yılları Kesin Hesapları'nda bu ayrıştırmanın yapılmamasından dolayı kesin hesaplarda belirtilen gider rakamlarının gerçeği yansıtmadığı ve hesapların şeffaflığını olumsuz etkilediği hususu, Sayıştay Başkanlığı'nın hesaplarla ilgili uygunluk/uygunsuzluk görüşü belirlenirken göz önünde bulundurulmuştur.

B.7. LTB Mali İşler Tüzüğü'nün Yenilenme Gerekliği

Lefkoşa Türk Belediyesi'nin denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla kullanmakta olduğu ve yürürlükte olan Mali İşler Tüzüğü, 15/1980 sayılı Belediyeler Yasası altında 26.12.1991 tarihinde yürürlüğe konulan Tüzüktür. Halbuki 15/1980 sayılı Yasa, 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın yürürlüğe girmesi ile yürürlükten kaldırılmıştır.

Değiştirilmiş şekliyle 51/1995 sayılı Belediyeler Yasası'nın Geçici 1. maddesi aynen;

“Geçici Madde 1. Bu Yasanın yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak bu Yasa uyarınca Tüzükler öngörülen tüzükler yapılıncaya kadar, bu Yasa ile yürürlükten kaldırılan Belediyeler Yasası uyarınca yapılan bütün tüzükler, bu Yasa kurallarına aykırı olmamak koşuluyla, yürürlükte kalır. Bu Yasa uyarınca yapılması gereken tüzüklerin bu Yasanın yürürlüğe girdiği tarihten başlayarak altı ay içinde yürürlüğe konması zorunludur.”

demektedir. Alıntısı yapılan ilgili maddeden de açıkça anlaşılmaktadır ki 51/1995 sayılı Yasanın yürürlüğe girmesinden itibaren 6 ay içerisinde tüm tüzüklerin bu Yasa altında çıkarılması gerekiyordu. Ancak aradan geçen yaklaşık **20 yıla rağmen**, 51/1995 sayılı Yasa altında düzenlenmesi gereken Mali İşler Tüzüğü denetimin sonlandırıldığı tarih itibarıyla çıkarılmamıştır.

Sn. Cemal Bulutoğluları'na Belediye Başkanlığı döneminde konu Tüzüğün yenilenmesinin gerekçesi sorulmuş olup **(B.29(a))**, Sn. Bulutoğluları değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası hilafına sorularımızı yanıtlamamıştır.

Bu eksikliğin, LTB Belediye Meclisi'nce ivedilikle ele alınıp taslağın hazırlanması ve İçişleri Bakanlığı vasıtası ile konu Tüzüğün Bakanlar Kurulu gündemine getirilip yürürlüğe konulması gerektiği görüşüne varılmıştır.

4.4 LTB Başkanlığının Taslak Denetim Raporuna İlişkin Yorumu

LTB 2008-2011 Mali Yılları Kesin Hesapları'nın denetimine ilişkin Taslak Rapor, değiştirilmiş şekli ile 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası'nın 27. maddesi gereğince 15.05.2015 tarih ve SAY.0.00-BE.0.14.000-15/416 sayılı yazımız ilişkiğinde, Lefkoşa Türk Belediyesi Başkanlığına iletilmiştir (B.600). Konu yazımız mukabili LTB Başkanlığı 29.05.2015 tarih ve 69/76/3-30 sayılı yazısında Taslak Denetim Raporuna ilişkin görüşlerini belirtmiştir (EK-98(A)).

4.5 Mevzuata Aykırı Bulunan İşlemler Neticesinde Sorumluluk Tesisi

Yapılan denetim neticesinde gerekçeleri ve yasal dayanağı Raporun ilgili bölümlerinde detaylı olarak açıklanmış ve sorumluları belirlenmiş olan toplam;

1. **8,766,729.36 TL tutarında usulsüz harcama gerçekleştirildiği,**
2. **2,222.40 TL'nin mevzuata aykırı olarak, tahsil edilmediği,**
3. **46,368.68 TL'nin tahsil edildiği halde LTB Genel Veznesi'ne yansıtılmadığı,**

tespit edilmiş olup, bu tutarlarla ilgili kişilerin/yetkililerin sorumlulukları **EK-99 ve EK-99(A)**'da verilmiştir.

Ayrıca Raporun 4.3.4 Bölümünde belirtilen LTB İçme Suyu Tüzüğü çerçevesinde eksik tahsil edildiği tespit edilen KDV dahil 59,345.60 TL tutarındaki gelir kaybının, ilgili şube tarafından eksik tahsilat yapılan müstehliklerden tahakkuk ve tahsil edilme yoluna gidilmesi ve uygulamaya ilişkin teyit edici belgelerin Sayıştay denetimine sunulması gerekmektedir.

Değiştirilmiş şekliyle 18/1978 sayılı Sayıştay Yasası'nın 22. maddesi gereği, listesi **EK-99**'da sunulan sorumluluk tesis edilmiş kişilerin, kendilerine Sayıştay Başkanlığı tarafından bildirim yapıldığı tarihten itibaren 3 ay içerisinde sorumluluk tutarlarını LTB veznesine yatırmaları gerekmektedir.

Ancak yukarıda belirtilen toplam sorumluluk tutarının içerisinde olmakla birlikte, bu tutarın 183.364,93 TL'lik (detaylı liste **EK-100**'de sunulmuştur) kısmının öncelikle adlarına ödeme yapılmış olan personelden talep edilip LTB veznesine yatırımının sağlanması, bunun yerine getirilememesi durumunda ise belirtilen miktarı onaylamış olan yetkililerin onay verdikleri miktarlardan şahsen veya müştereken ve müteselsilen sorumlu tutulmaları ve konun KKTC Hukuk Dairesi'nin bilgisine getirilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

4.6 İhaleye Çıkılmadan Yapılmış Olan Mal ve/veya Hizmet Alımları

Raporun **4.5** başlıklı bölümünde yer alan tespitlerimize ilaveten, denetime sunulan bilgi ve belgeler dikkate alındığında; dönemin LTB Başkanlığı'nca gerek kistasları belirlenmemiş Meclis Kararları dayanak gösterilerek gerekse Meclis Kararı ve/veya Kira ve İhale Komisyonu Kararı olmadan, aynı türden, aynı yerde yapılmış olan işler için ihaleye çıkılmadan veya farklı kişi/işletmelerden teklif alınmadan 2008-2011 Mali Yılları'nda toplam **5,291,982.39 TL** tutarında

mal veya hizmet alımı gerçekleştirildiği tespit edilmiş olup bu rakamın detaylı dökümü **EK-101**'de sunulmuştur.

Bilgilerinize saygı ile arz olunur.

Sibel Nami
Eski Kıdemli Denetçi

Ebru Akbiçak
Kıdemli Denetçi

Hasan Turan
Denetçi

Hüseyin Özgit
Denetçi

Mustafa Türkkal
Denetçi

Şinasi Coşgun
Denetçi

EK:

* EK-A1'den EK-A12'ye, EK-1'den EK-101'e kadar